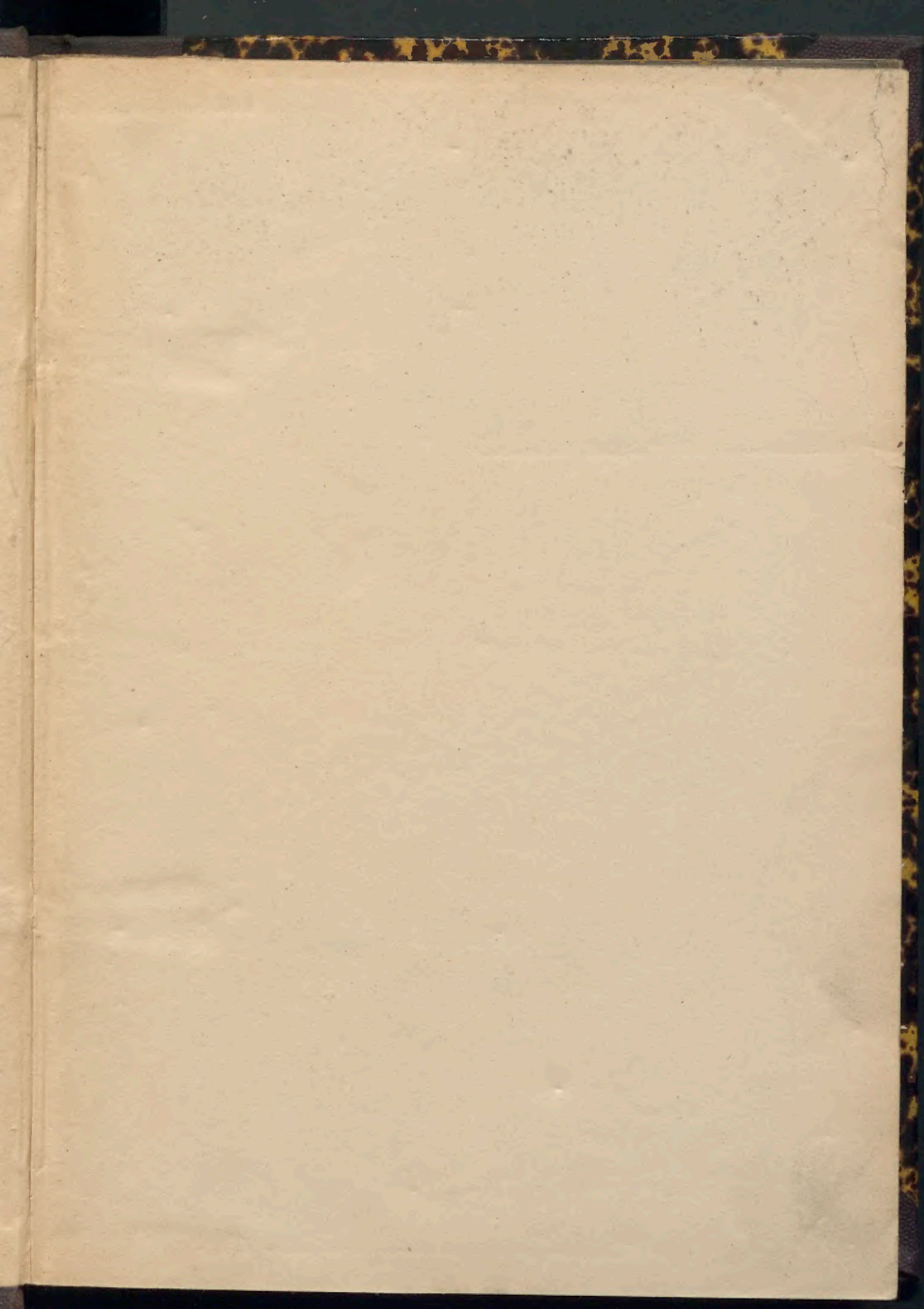

364

THE
BIBLIOTHECA
MUSEI
HISTORICO-NATURALIS
MUSEI
HISTORICO-NATURALIS

W. 364.

ԽԱՅԻՆ ՎԱԼԻՏԷ

Միսկլիս

Միսկլիս

ԳՍԱՎԻՏ ՏԸ ՄՕՆԹԵԲԷՆ

Յ. ԹՕԼԱՅԵԱՆ

ԻՔԻՆՃԻ ԳԸՍՄ

ՃԱԼՃԸ ԳԱՐԸ

مكتبة جليله سنك وخصه طبع اوله نشر

ՊԵՏՈՂԼՈՒ, ԹԱԳՈՒՄ ՃԱՏՏԷՄԻ Ն. 65

Յ. ԹՕԼԱՅԵԱՆ ՄԱԹՊԱՍԸ

1890

1841.10.10

1841.10.10

1841.10.10

1841.10.10

1841.10.10

1841.10.10

1841.10.10

1841

Ի ԱՅԻՆ ՎԱԼԻՏԻ

Ի ՔԻՆՃԻ ԳԸՍՄ

ՁԱԼՃԸ ԳԱՐԸ

1

ԲՅԸ ԿՅՈՆՆԻՆ վասիւն թիւնի իճրաեէ մէմուր օլան ՄիշէԼ Պէրնարըն սէյեհաւաթը՝ հիշ պէր գաղաեա թէսաստիւֆ իթմէսէ պիլէ, պիր ալտան գիեատէ իմթիտատ իտէճլք իտի, ՀաԼպուքի մէրգումուն լաքիպ օլմուշ օլտուղլլ վսքօր, էսնաի րահտէ շէտիտ պիր Փուրթունաեա թութուկարագ, իսսարաթը աղիվէէ տիւչար օլտուղունտան, Սիւէյիշ գանալընա կիրմէգալն էվվէԼ, եօլճուլարընը Օպօգա չըգարմաեա մէճպուր օլտուր:

Եօլճուլարտան էքսէրիսի մէմլէքէթլիւրիէ կիթմէք իւզրէ տիկիր պիր սէֆինէէ լաքիպ օլմագ մէճպուրիեէթինտէ պուլունտուգլարընտան, վէ պու իսէ, թէէլսիւիւքիւ մուճիպ օլտուգտան պաշգա, մէսարիֆիքիւլիէյի տաթի ինթաճ իթտիկինտէն, պունլարտան, թալէպ իտէնէրէ թագմինաթը նագտիեէ վէրիլտի:

Լաքին ՄիշէԼ Պէրնար թագմինաթ տալա իթմէեիպ,

սօղորուտան սօղորու նուվէլ Գալէսօնիտէն կէլմէքտէ
օլան Թրանսաթլանթիգ գուժրանեասընըն պիր վաքօ-
րունա յաքիպ օլտու :

Պու վաքօրտա էլլի գատար եօլճու պուլունուպ,
ճիւմլէսի տէ միւխթէլիֆ միլլիեթլէրտէն իտիլէր : Եւ-
լընըզ պիր Ֆրանսըզ օլուպ, էլլի եաշընը կէչկին կէօ-
րիւնիւեօրտու :

Պու ատէմին սիմասընտան՝ չօգ չալըշմըզ վէ չօգ
ճէֆա չէքմիշ օլտուղու, վէ վիճուտինին հալինտէն՝
ղաեթ չէվիք վէ գուվլէթլի խուկի անլաշըլըեօր-
տու : Մէրգուժ սատէ սուրէթտէ կիեխնիշ օլուպ,
սէրվէթ սահիպի օլմատըղը՝ ընվիշինտէն զանն օլուն-
մագտա, վէ կիւնիւն իւշ գըսմընը՝ կիւվէրթէ իւ-
զէրինտէ եալընըզճա կէգէրէք կէչիրիպ, գանն իտէր-
սին քի կէօրիւշէճէք քիմնէեի պուլամամասընտան տօ-
լաեը Ֆէվգէլատէ սըզըլմագտա իտի :

Սէյեահը մէրգուժ սօղորուտան սօղորու Գաեանտան
կէլմէքտէ իտի :

Միշէլ Պէրնար տախի, Ֆրանսա հագգընտա պահս
իտէճէք պիր արգատաշ պուլամամասընտան նաշի տէ-
րէճէի նիհաեթտէ սըզըլմագտա իտի :

Պու իքի շախսլար՝ պիրիպիրինին հանկը միլլիեթլէ
մէնսուպ օլտուգլարընը պիլմէեթրէք, չօգ տէֆա կիւ-
վէրթէ իւզէրինտէ եէկտիկէրինի գարշըլմագտա ի-
տիլէր իսէ տէ, արալարընտա թաաթիի քէլամ իթ-
մէք՝ Ֆիքիրլէրինէ պիլէ կէլմէմէքտէ իտի :

Պիր կիւն Միշէլ, միւթատը վէճճլէ, կիւվէրթէտէ
տօլաշըրքէն, ճէպ տէֆթէրինի չըգարըպ, պիր
պիր շէյէ պագմաճ իւզրէ պու տէֆթէրի աշմըշլիքէն,
կէօրմէեթրէք պիր քեաղըտ տիւշիւրտիւ, վէ թամ օլ

էսնատէ, Գաեանտան կէլմէքտէ՝ օլան տիկէր եօլճու՝
եանընտան կէչտիկինտէն, էյիլիպ քեաղըտը ալտը, վէ
Միշէլէ խիթապէն, Ֆրանսըզճա,

— Միւսիւ, պիր քեալըտ տիւշիւրտիւնիւզ, տէտիւ
Միշէլ. — (Թէաճճիւպլէ, վէ քեաղըտը ալարագ.)
Միւսիւ, սիզ Ֆրանսըզմըսընըզ:

Շախսը մէճհուլ տախի, քէզալիք իզհարը թէաճ-
ճիւպլէ. — Էվվէթ, ասըլ Ֆրանսըզըմ... հաթթա Բա-
րիսիեիւմ. — Անլաշըտըղընա կէօրէ, սիզաւէ պէնիմլէ
վաթանտաշ օլմալըղընըզ. — Ա՛հ, էկէր էօյլէ իսէ, զի-
եատէսիյլէ մուճիպի մէմնունիյեէթ տիր. Պիր այտան
պէրու սէֆինէեէ րաքիպ օլմուշ օլտուղում հալտէ,
լիսանը մատէրգատըմ իլէ եալընըզ իքի Պրըթանեալը
կէմիճի իլէ կէօրիւշտիւմ, լաքին պուշլար տա զաեէթ
իքրահ իտիլէճէք պիր սուրէթտէ թէքէլիւմ իթտիք-
տէն պաշգա, իւշ լազըրտընը պիր եէրէ կէթրիմէեի տէ
պիլմէեօրլար. — Տէօրթ կիւնտէն պէրու, սիզ, Օպօզ-
տան պու վաքօրա րաքիպ օլտուղունուզ, վէ վաթան-
նաշ օլմամըզլա, իւլֆէթ բէյտա իթմէմիզէ հիշ պիր
մանի օլմատըղը հալտէ, շիմտիեէ տէկին պիրիպիրիմիզ-
տէն ուզագ տուրտուզ:

«Հասըլը, Ֆրանսըզ օլտուղունուզ ճիհէթլէ, վէլէվ
մէմլէքէթիմիզ եէկտիկէրինտէն զաեէթ ուզագ պիլէ
օլսա, եինէ էլ էլէ վէրմէքլիկիմիզ թապիի տիր:

Պու սուրէթլէ իքի Ֆրանսըզլար պիրիպիրինին էլ-
լէրինի թութտուլար. Միշէլ Պէրնար՝ հէեէճանը ա-
զիմլէ,

— Միւսիւ, սիզին կիպի պիր վաթանտաշ պուլ-
տուղումա մէմնունում. — Թէստիւֆ սաեէսինտէ, եօ-
լումուզ պէլքի օն միսլի զըսալմըշ կէօրիւնէճէք տիր:

Պիրիքտէ կէօրին չէճէիդ . . . Ֆրանսաւան ալահա իտէճէիդ . օ հալտէ սաաթլարըմըդ չարուդ կէչէճէք տիրա

Միշէլ , ճէպ տէֆթէրինի մուայեկնէտէն աարֆը նազար իլէ , տէֆթէրի մէղքիւրու ճէպինտէ հըֆը իթ . տիր , վէ Գաեանտան կէլմէքաէ օլան եօլճու ,

— Սիզ Բարիօսլի միսինիդ , տէյի սիւալ իթտիր :

— Բարիսլի սաեըլըըմ . չաչիւնքի վէնսան պէլտէսինտէնիմ :

— Ֆիլվադը վէնսան Բարիսին պիր վարըլը տիմէք տիր : — Չօդտան պէրի մի Ֆրանսաւան մուֆարադաթ իթմիշսինիդ տիր :

— Օն տէօրթ սէնէտէն պէրի :

— Ուղադ մահէլլտէօն մի կէլինօրսուուդն

— Ինկիլթէըրանըն Հինտիսթան գըթասընտան :

— Օրասի կիւզէլ պիր մէմէքէթ տիր , տէյիլ մի :

— Նատիր իւլէմուալ վէ հէման իէեալի պիր մէմէքէթ տիր . . . Գալիւթաեը , Տէլհիէի , Հօրբարու վէ էահօրու իէօրաիւմ . — Սիզ նէօրէտէն կէլինօրսունուդ :

— Սէյլէստան . . . պէն օրատան պաշգա պիր եէրէ կիթմէտիմ :

— Օրատա չօք դալտընըդ մը :

— Ալթը սէնէ գալարմ :

— Պէսպէլլի սէրիէթ բէյտա իթմէք իչին օրահա կիթմիշ իտինիդ :

— Խայր , էֆէնտիմ Սէյլանա , պիր Ֆրանսըդ ստանաաթըյլա մէշլու օլմադ իւդէ կիթմիշ օլտուդունտան , վէ պէն տէ քէնտիսինին էմիլիէթլի էմէքտարը պուլունուղունտան , պէրապէրինճէ կիթմիշ իտիմ :

— Էֆէնտինիդի թէյը մի իթտինիդ :

— Խայր , սօղրուսու օ պէնի թէյը իթտիր :

— Նա՞սըլ :

— Ի՞քի այ էվվէլ վէ ֆաթ իթ տի :

— Իշթէ պու դարիպ . սիգին հալլինիգ այնի քէնիմ հալլիմ կիպի տիր :

— Սիգտէ՞ մի շիր քիմնէնին խըզմիթինտէ իտինիգ :

— Էվվէթ :

— Հալլինիգէ պագըլըրտա , միւքէմէլ պիր մէմուս րիեկթինիգ օլմուշ օլմալը տըր :

— Պէն տէ պիր մասլահաթ կիւզար իտիմ :

— Քիմին մասլահաթ կիւզարը իտինիգ :

— Էլմաս վէ սայիր զիգըյմէթ թաշլարը հալի վասի արագիւէրէ մալիք օլան վէ սուս արագիւէրի իշէթտի-րէն պիր ֆրանսըզըն :

Միշէլ Պէրնար՝ էլմաստան վէ սայիր զիգըյմէթ թաշլարտան պահա իթտիկինտէ , տիկէր եօշնուսուս կէօզէրի բարլամագտա իտի . Մէրգում իֆատէսինէ շէօյլէ տէվամ իթտի :

— Տիմէք սիւզ , մասլահաթ կիւզարըզընըզտա քէսպի սէրվէթ իթմիշսինիգ տիր :

— Ֆիլվնգը էֆէնտիսին խայրխահըզը սահէսինտէ էրէյիճէ թասարրուֆ իտէպիլտիմ . Շիմտի տէ , միւս . թագպէլլիմ հագընտա էնտիշէմ օլմահարագ ֆրանսահա ալտէթ իտիեօրում :

— Իշթէ պու ճիհէթլէ վագիէկթլէրիմիւզ պիրիպի-րինէ պէնգէմէեօր . Սիգվաթանընըզա ճէսիմ պիր մէպալազ իլէ ալտէթ իտիեօրումուզ , պէն իսէ , անճագ պիր գաշ բարա իլէ ալտէթ իտիեօրում . Սիգ ֆրանսահա ալտէթինիգտէ , պիր իբատճը կիպի բահաթճա եաշահաճագընըզ , հալպու քի պէն , աճըքտան էօլմէք իսթէմէտիկիմ թագտիրտէ , չալըմահա մէճպուր

օլաճաղըմ: Նէ՞ չարէ, հիջ պախթըմ եավէր օլմամըչ տըր: Կէօրիւնիւր քի սիզ, Ինկիլիզ Հինտիսթանընտա պուլունտուղունուզտա, պախթընըզ եավէր օլմուշ տուր:

— Հինտիսթանտա օլ գատար պախթիեար իտիմքի, էկէր էֆէնտիմ հաեաթտա գալսա իտի, օնուշ Ծրանսաեա ավտէթի զէմանընա գատար օրատա տուրաճագ իտիմ:

— Էֆէնտիսիզ ճէօմէ՞րտ մի իտի:

— Ինսանլարըն նիւմունէսի օլմաեա լաեըզ պիր ա-տէմ իտի: Միւսթագիմիւլ ախլէագ, վէ ուլուվը ճէ-նապլէ մութթասըֆ պիր զաթ իտի:

— Օ տա՞մը վէֆաթ իթտի:

— Էվվէթ, պիր գաչ հաֆթա մուգատտէմ վէֆաթ իթտի:

— Իհթի՞եար մը իտի:

— Պիլաքիս կէնճ իտի: Տայիմա կէնճլէրին տահա էրքէն վէֆաթ իթտիքլէրի թէճրիւպէ իլէ կէօրիւլմիւշ տիւր:

— Լաքին ֆամիլեասըյլա գալապիլիր իտիսիզ:

— Յամիլեասը եօգ իտի քի պիրլիքտէ գալա իտիմ:

— Աճա՛յիպ, զէվճէսի, չօճուգլարը եօ՞գ մու իտի:

— Էֆէնտիմ տուլ իտի, վէ ֆէվգէլատէ սէվմէքտէ օլտուղու զէվճէսինին վէֆաթը՝ քէնտիսինին էօլմէսինէ սէպէպ օլտու: Պիչարէնին, զէվճէսի վէֆաթ իթտիքտէն սօնրա, նէ՛ ուզագտան, նէ՛ եագընտան ագրապասը գալմատը:

— Պու հալոէ էֆէնտիսիզին սէրվէթի քի՞մէ գալտը:

— Պանա պիր հիսսէ չըգարմագ իսթէեօրտու:

— Նէ՞ կիւզէլ ֆիքիր:

- Ֆազաթ պէն գապուլ իթմէք իսթէմէտիմ :
- Աճա՛յիպ . նի՞չին :
- Պլնիմ զէնկինլիկիմ պանա քեաֆի տիր :
- Շիմտի օ սէրվէթէ քիմ վարիս օլաճագ տըր :
- Էֆէնտիմին սալտըճ օլտուղու պիր գըզ :
- Միրասըն միգտարը պիւեիւճէք օլմալը , հէ' :
- Նագտ օլարագ . օն պէշ միւեօն ֆրանգ տըր :

Միշէլ Պէրնարըն մուսահիպի՝ պու քէլիմէլէրի ի-
շիթտիկինտէ , հայրէթինալն աղղը աչըզ գալտը , վէ
օլ էսնաստէ պիր չան չալընմաղլէ , թաամ վագթը օլ-
տուղու անլաչըլտը :

Միշէլ . - Թաամա էնէ՞ճէքմիսինիզ :

Մուսահիպի . - Էվվէթ , ֆազաթ սիզին իլէ պիրլիք-
տէ էնմէեէճէեիմ :

— Նի՞չին :

— Սիզ պիրիճի մէվգիտէ օթուրարագ սէյեսհաթ
իտիեօրսուռուզ : Հալպու քի պէն իքինճի մէվգի իլէ
սէյեսհաթ իտիեօրում : Պինապէրին այնի սուֆրատա
թաամ իտէմէեիզ :

— Էվվէթ , լաքին վաթօրուն իչինտէ խուսուսի պիր
լօգանթա վար տըր քի , կէօրիւճմէք իւզրէ օրատա
պիրլիքտէ պուլունապիրլիզ : Իմտի , միւսատէնիզէ
մաղրուրէն , սիզի էօյլէ թաամընա տավէթ իտէրիմ :

— Սիզին կիպի պիր ալիճէնապ զաթ իլէ կէօրիւճէ-
պիւմէք իւզրէ տավէթի վագըանըզը մէմուռնէն գա-
պուլ իտէրիմ : Ֆազաթ , աֆվ իտէրսինիզ , իսմինիզի
պիլտիրթիմիսինիզ :

— Իսմիմ Միշէլ Պէրնար տըր . . . սիզին իսմինիզ նէ՞
տիր :

— Պէնիմ իսմիմտէ Ֆէլիքս Ժարի տիր :

Պու սուրէթլէ, մէրգումլար, քէնտի քէնտիլէրինի
թագաիմ իթտիքտէն սոնրա, պիրլիքտէ վաբօրուն Լօ-
գանթասընա էնտիլէր:

2

Պուրաճըգտա Ֆէլիքս ժարի իսմինտէ պիր քիմսէեր
պուլտուզլարընտա, պէլքի զարիինի քիրամըմըզ.
1870 սէնէսինտէ Մարն նէհրի քէնարլարընտա, սօղուզ
պիր կիճէտէ, սախթէ գօնթէս եախօտ Ատէլ ժէրար, վէ
պունուն ըէֆիգի Լուազօ իլէ պիրլիքտէ կէօրտիւկիւմիւզ
ժարի՝ նամ քիմսէ իլէ միւնասիպէթի պուլունուպ պու-
լունմատըղընը մէրազ իտէճէքլէրինտէն, մէզքիւր Ֆէ-
լիքս ժարիին՝ էվվէլճէ թանըթտըղըմըզ ժարի օլտու-
ղունու պէեան իտէրիզ:

Պու գատար սէնէլէր կէչտիքտէն սօնրա, սապըգ
կարտ նասիօնալ չափուչունուն, վէ Ֆրանսաեը Բրու-
սիաեա սաթան խայինանըն շէրիքի պուլունսն օ խա-
պիսին՝ տօղրուտան տօղրու Նուվէլ-Դալէտօնիտէն կէլ-
մէքտէ օլան բօսթա վաբօրունտա նա՞ըլ օլուպ տա
պուլունտուղունա կէլինճէ, պու հիքեանէ զաթէն սա-
տէ օլուպ, մուխթասարէն պէեան իտէճէերիզ:

Ագտէմճէ իսպաթըյլա իշար իթտիկիմիզ վէճհլէ,
Ֆէլիքս ժարի՝ սուի հարէքէթ սաեէսինտէ քեար իտէ-
պիլտիկի հալտէ, հէր կէօնա Փէնալըղը իրթիքեապէ
միւզթէտսր պիր ատէմ իտի:

Մէզքիւր պէտպախթ սէնէնին Փէլաքէթլէրինտէն
վէ Գօմիւն իխթիլալընըն ահվալ վէ վէգալիլ մէզմու-

մէսինտէն սօճրա, Ատէլ Ժէրար, եախօտ սախթէ դօն-
թէս Գուրափէֆ՝ եազընտա քէնտիսինի սկրքեարտէ
կէօրէճէք օլտուզումուզ պիր թէչէպպիւսէ իպթիտար
իթմիշ, վէ պու թէչէպպիւսիւսիւ պաշա չըգարմագ
իւզրէ, շէրիքի պուլունան Ժարիեի տէ մաեթթինէ ալ-
մըշ իտի:

Ալթը սէնէ գասար Ժարի, Ատէլ Ժէրարն մաեթ-
թինտէ չալըշլալ, Ֆէվգէլատէ իշլէր կէօրմէքլէ, խայ-
լի թէմէթթիւ իթմէքտէ իտի խսէ տէ, պու գատարը
քէնտի հըրսընա քիֆտեթ իթմէմէքտէ իտի:

Հաշարիի մէրգումուն պախթը հէր խուսուստա քէն-
տիսինէ եար օլմագատ օլուպ, պիր թարաֆտան ալտըղը
մաաշլար, վէ տիկիր թարաֆտան իթտիկի խըրսըղըգ-
լար լիլէ վաղը օլան հասըլաթը՝ քէյֆլի պիր էօմիւր
կէչիրմէսինէ միւսատտէ իթմէքտէ իտիլէր:

Լաքին սու տէսթիսի նէ գատար տաեանսա, էր
եա կիճ զըլլումճաղը թապիի տիր:

Ժարի տէ, պիր կիճէ, Բարիս ճիվարլարընտա վազը
պիր սէյֆիկէ խըրսըղըգ մագսէտիլէ կիրէրքէն, եա-
գաեը էլէ վէրիպ, տէրտէսթ օլունաճաղը էսնտէ,
քէնտիսինի միւտաֆատ իթտիկինտէն, ազ գալտըքի,
աթաղը գուրշունլար՝ պիր առէմի թէլէֆ իտէճէք
իտի:

Պինապէրին մահքէմէյի ճինաեթտէ մուհաքէմէ օ-
լունուպ, ելտի սէնէ քիւրէք ճէգառընա մահքիւմ ի-
տիլտիկինտէն, Գաեանա նէֆի գըլընտը, վէ օրատա
միւտտէթի ճէգաիյեթսինի պլիքմալ, րօլիսին թահթը
նէգարէթինտէ գալմագ շարթըյլա, Ֆրանսաեա ալ-
տէթինէ միւսատտէ օլունու:

Ժարի՝ Թուլօնա մուվասըլէթինտէ, գապթիեթ նէգա-

րէթինէ կիթմէքլէ, օրատան քէնտիսինէ պիր մահէլլի
իգամէթ թախսիս խտիլէճէք իտի:

Սապիսի մէրգում, Գաեանտա միսալ օլապիլէճէք
եօլտա պիր թավր ու մէսլէքտէ պուլունտուղունտան,
վէ պիր իթիլալուն մէննի խուսուսընտա սարֆը զայ-
րէթ իթտիկինտէն, միւքեաֆաթ օլմադ իւզրէ, Ֆը-
րանսաեա ավտէթինէ միւսաատէ օլունմուշ իտի:

Մէրգում, Փիլվազը օ սըրատա իպրազը չէճաաթ
վէ զայրէթ իթտի իսէ տէ, մաքսէտի՝ միւսթազպէլինի
թէրթիպ վէ թէլէմին իշին, կէչմիշ գէմանընսաքի խէ-
թալարընը էօրթմէքտէն իպարէթ օլուպ, պինապէրին
զաթէն մէվճուտ օլան ախլէազը մէզմուլմէսինէ, պիր
տէ միւրայիլիք իլավէ իթմիշ իտի:

Իշթէ, Միշէլ Պէրնարըն, քէնտիսի ֆէվգէլատէ նա-
մուսլու օլտուղունտան, գարշըսընտաքի տէ օ մազուլէ
զանն իլէ թէմամէն էմնիյեթ իտիպ, տօսթ մազամըն-
տա էլ ուզաթտըղը, վէ մէվգի վէ վազիեթինի, վէ
թասապվուրաթընը քէթմ իթմէտիկի չախս՝ օ խապիս
վէ միւրայի իտի:

Պու իքի եօլճուլար՝ տահս օթուզ կիւն գատար
վաթօրտա պիրլիքտէ պուլունաճազլարընտան, ժա-
րի էօյլէ պիր եօլ թութտուքի, Միշէլտէն ասլա այ-
րըլմատը: Միշէլ՝ գէնկին, վէ հէնուզ գազանմըշօլտու-
ղու տօսթու իսէ, պիղզաթ քէնտի իգրարը վէճնլէ,
անճազ պլիւր գաչ լուի ալթունունա մալիք օլտուղուն-
տան, Միշէլ, մէրգումա օն րարա պիլէ սարֆ իթտի-
մէտի, վէ հէր մասրաֆ քէլտիսինէ այիտ օլմադ իւզ-
րէ, թաամլարընտա, ժարիեի տէ ալէրապէր պուլուն-
տուրտու:

Եօլճուլուգտա, չարուզ իւլֆէթ հասըլ օլուր, վէ

ուղուն ուղատիկէ միւքեալէմէլէր սաեհսինտէ , Թա-
րաֆէյնին էսրարլարը տա եհկտիկէրինէ Թաաթի
օլունուր :

Պու սուրէթլէ Ֆէլիքս Ժարի , Միշէլ Պէրնարըն եհ-
տինտէ , Կաաթօն Տօպէրիվին գըզը Բօլին Տօպէրիվի
վարիսէի մութլադա նասպ իտէն վասիեհէթ նամէնին մէվ-
ճուտ օլտուղունու , վէ Միշէլին՝ վարիսէ իլէ բէտէրինի
արաեըպ պուլմաեը վատ իթմիշ իտուկինի Թաշգըգ իյ-
լէտի : Հաթթա Միշէլ . համիլ յլտուղու վասիեհէթ նամէնի
վէ պունա մէրպուլ մէքթուպլարը վէ մալիւմաթը՝ Ֆէ-
լիքսէ կէօսթէրմիսէ թէրէտտիւտ իթմէտի . իշպու խայր-
խաշ գաթ՝ պու տէրէճէ էմնիյեհէթին նէ մէրթէպէ մա-
զարրաթը պուլունտուղունու աօլա տիւշիւնմէեօրտու :
Միշէլ , պու կիպի մաշգուրլարը կէօրմէք շէօլէ տուր-
սուն , մէրգումա թէսատիւֆ իթմէսինտէն տօլաեը մէմ-
նուն պիլէ օլմագտա իտի : Ֆիլվադը Ժարի , Միշէլ
Պէրնարա ,

— Պէն ասըլ Ֆրանսըզըմ , վէ սիզին կիպի չօգտան
պէրու Բարիսի թէրք իթմիշիմ տիր : Իմտի , էկէր իս-
թէրսէնիզ , պուլմագ իսթէտիկինիզ քիմսէլէրի արա-
մագտա պէն տէ սիզէ եարտըմ իտլրիմ , տէտի , վէ
Միշէլ իշպու թէքլիֆի մէմնունն դապուլ իլէ , պիի գաշ
կիւն Թուլօնտա գալտըգտան սօնրա , պիրլիքտէ Բա-
րիսէ կիթմէլէրի , վէ օրատա Միշէլ Թարաֆընտան քի-
րալանաճագ օլան պիր ապիրէյի մէֆրուշէտէ իզ տ-
մէթլէ , Ժարիսին՝ քէհեալըգ մէմուրիեհէթինի իյֆա
իթմէսի տրալարընտա գարալալուրըլտը :

Հէր պու շէյլէր՝ հէնուզ թալիլիեհէյի սէպիլի իճրա
գըլընմըլ օլան բրանկապէտի սապըզըն իշինէ եարա-
եըպ , գ . թէն թէրթիպաթը մէլունանէ իլէ տօլու օլան

Ֆիքրինտէ պիւեիւք պիր թասավ վուր տողմագ տա խտի :

Բօլ կօսէնին նաքտա թահվիլ օլմուշ օլան օն պէշ միլեօն ֆորանգը , մէրգ ումուն գուվվէյի թէխայեիւլիսինի , վէ աճ կէօզլիւլիւք հիստինի թահրիք իթմէքէ , էկէր Միշէլին եէտինտէ պուլունան վասիեէթնամէ իլէ քեաղըտլար քէնտի եէտինէ կէշսէ , պուլնտան նա՞սըլ իսթիֆատէ իտէճէկինի տիւշիւնմէ եէ պաշլատը :

Խապիսի մէգպուրուն պու ֆիքրի ֆէսատավէրի , իպթիտաի էմրտէ միւպէմ պիր սուրէթտէ օլուպ , լաքին վաբօր՝ եօլճուլարընը թուլօնա չըգարտըղընտա , ֆիքրի մէգքիւր գաթիլյեէթ քէսպ իթտի Անճագ մատտէ՝ գուրտուղու բլանը պաշա չըգարմագտան իսպարէթ իտի :

Միշէլ Պէրնարըն վաբօրտա խայլի էշեասը պուլու . նուպ , քէնտիսի պու էշեասընը գարաեա չըգարմագլա մէշղուլ օլտուղու սըրատա , ժարի տախի , ռէֆիգիլէ պէրապէր պիր գաշ կիւն գալմագ իւզրէ սիր օթէլ տարատը , Սապըգ կարտ նասիօնալ չավուշու , պու օթէլին ինթրիսասընա պիւեիւք էհէմնիեէթ վէրտիկինտէն , վէ պիր թագըմ ատի , վէ բօլիսճէ չիւպհէլի ատէմէրին իգամէթ իթտիքէրի օթէլլէրտին պիրինէ կիթմէք իսթէմէտիկինտէն , եալընըզ գէնկին քիմսլէրին գալտըզլաը պիր օթէլէ կիթտի , վէ պուլուն իքինճի գաթընտա , քէնտի իսթէտիկի կիպի իշ իշէ իքիօտալը պիր տայիրէ պուլտու : — Պու օտալարտան պիրի կիւզէլճէ թէգէին վէ թէֆրիշ իտիլմիշ օլուպ , իքիսինին տարաընտա պուլունան պիր գարու իլէ իսթիլաթ գապիլ իտի :

Ժարի՝ օթէլ սահիպինէ ,

— Պէնիմտէ արգու իթտիկիմ պէօյլէ պիր տայիրէ

իտի, Հէր քիմին հիսասլընա պուրաեը քիրալաեօր իսէմ, պիր ազտան վասըլ օլաճագ տըր: Պէն անըն մասլաճաթ կիւզարընէմ, տէյի պէեան իյլէտի, վէ քէնտիսի Միշէլ Պէրնսրըն նէգտինէ ավտէթլէ, իւչ սաաթ ոսնրա պիրլիքտէ օթէլէ կէլէրէք եէրլէշտիլէր:

Շէհրին սաաթլարը ագչամըն ալթըսը չալըպ, մա. յիսին իպլիտալարընտա պուլունուլմասըյլա, կիւնլէր ուզուն իտի:

Ժարի՝ Միշէլէ իսթապէն,

— Ագչամ թաամընա գատար խայլի վագթըմըզ վար տըր. արզու իտէրսէնիզ, լիման թարաֆընը տօլաշմաեա կիտէլիմ, տէյի պէեան իթտի:

Միշէլ, պու թէքլիֆէ մուվաֆֆազաթ իթմէքլէ, պիր չարեէք գատար մահէլլի մէգքիւրտէ թէնէզզիւհ իտիտիքտէն սօնրա, պիր գահվէխանէեէ կիրիպ, իշթիհալարընը աշմագ իւզրէ պիր ազ իշրէթ իթտիլէր: Գահվէխանէտէ պուլունտուզլարը սըրատա, Ժարի,

— Տիմէք պիր գաչ կիւն պուրատա գալաճաղըզ, տէտի:

— Էվվէթ, եօլճուլուղունուլուն եօրկունլուղու կէշէնէ գատար պուրատա գալաճաղըզ:

— Պունուն իչին նէ՞ գատար միւտտէթ լազըմտըր:

— Իւչ եախօտ տէօրթ կիւն քեաֆի տիր: — Պու ճիւմլէ իլէ պիր ան էվվէլֆարիսէ վասըլ օլմաեա պէնիմ տէ արզում վար տըր: Գաթարլարըն վագթը հարէթինի թահգըզ իտէլիմտէ, միւնասիպ պիր վագըթտա եօլա չըգալըմ:

Ժարի՝ կարսօնլարըն պիրինտէն, տէմիր եօլլարըն թարիֆասընը իսթէտի, վէ պունու թէտգիզ իթմէքլէ, սապահ, սաաթ պէշի գըրգ տագըգա կէշէրէք,

Թուլօնտան Մարսիլիաեա միւթէվէճճիհէն պիր գաթար հարէքէթ իթտիկի, վէ սաաթ սէքիզի երկիրմի տազը-գա կէչէրէք Մարսիլիաեա վասըլ օլտուղու, վէ Մարսիլիատա սաաթ սէքիզի երկիրմի պէշ տազըգա կէչէրէք հարէքէթ իտէն սիւրաթ գաթարընա րաքիպ օլմադլու, ագչամ սաաթ օն պիրի օթուզ տազըգա կէչէրէք Բարիսէ մուվասըլէթ իտիլտիկի անյաշլտը:

Միշէլ. - Զանն իտէրսէմ, պու եօլտա հարէքէթ՝ իշիմիդէ կէլիր. սիգ նէ՞ տէրսինիզ:

Ժարի. - Պէն տէ պու էֆեարտաեըմ. պու գաթար իլէ հարէքէթ իթմէլիեիզ:

Իշպու իքի եօլտաշըն թաամը խայլի վազըթ իմթիտատ իտիպ, ագչամըն սաաթ օնուճտան սօնրա օթէլէ ավտէթ իթտիլէր: Միշէլ, գաթէն զիեատէ իշրէթ գուլանմատըղը հալտէ, միւթատընտան զիեատէ իշմէքլէ, պաշընտա պիր աղըրլըզ հիսս իթմէքտէ իտի: Հալպու քի ժարի՝ սօղուզ գանլըլըղընը թէմամիլլէ մուհաֆադա իթմէքտէ օլուպ, ֆազաթ քէնտիսինի պիր ազ սէրխօշ հալտէ կէօսթէրիեօրտու: Պուճուճա պլրապէր գափի պիր սուրէթտէ օթէլէ կիրիպ, տայիրէլէրինին անախթարլարընը, վէ իքի մում իսթէտի, վէ իքինճի գաթտա պուլուճան տայիրէյի մալիւմէ գարուսուճու աշտըգտան սօնրա, էվվէլա Միշէլի օտաաընա կիրտիրտի, վէ պատէհու քէնտիսի, «կիճէլէր իւայր օլտուճ» տիեհէրէք, քէնտի օտաաընա տախիլ օլտու:

Միշէլ Պէրնար ղաեւթ եօրկուն օլտուղունտան, վէ խուսուսա միւթատընտան զիեատէ գուլլանմը օլտուղու շարապըն թէէստիրիյլէ պաշը աղըրլաշմը իտուկինտէն, տէֆթէրիյլէ պիր գաշ քեաղըտը ճէպինտէն չըգարըպ, օտանըն օրթասընտա պուլունան քիւչիւք պիր մասա իւզէրինէ վազ իթտի, վէ աճէլէթէն էլպիսէսինի սոյունտուգտան սօնրա, մումու սէօնտիւրիւպ եաթաղա եաթաը, վէ պէշ տագըգա կէչինճէ, էօյլէ պիր տէրին ուլգուեա տալտըքի, սօգագտան պիր պաթարեա թօք կէչիրիւսէ, եինէ բաթըրտըսընտան ուեանամազ խտի:

Լաքին ժարի՝ քէնտիսինի գաթըլկեահա չըգարմագ վէ եախօտ սահիպի սէրվէթ գըլմագ իսթիտատընը հայիզ օլան տէհչէթլի պիր օեուկուն պիրինճի գըսմընը իճրա իթմէք իւզըէ ուեումատը: Թապիի մէրգում, իճրա իտէճէկի թէշէպպիւսիյլէ նայիլի սէրվէթ օլաճաղընը մէմուլ իթմէքտէ խտի: Պինապէրին, կէօգիւնիւ, իքի տայիրէնին օրթասընտա պուլունան գաբունուն սիւրկիւ տէլիկինէ վազ իլէ, Միշէլին քեաֆֆէյի հարաքետթընը, եանի մէրգումուն՝ տէֆթէրիյլէ քեաղըտալարընը ճէպինտէն չըգարտըղընը, վէ էլպիսէլէրինի սօեուկունպ, եաթաղա եաթաղըղընը կէօրտիւ: Լաքին ըըգ սէօնտիւրիւլտիւկիւնտէ, կէօգիւնէ պիր շէյ կէօգիւքմէեիպ, նէֆէս ալըպ վէրմէքիւքտէն ղայրի պիր սէս տախի իշիթմէզ օլտու: Ֆիքրինտէն տախի, Ուեուեօր, պիր սաաթտան իշիմի կէօրիւպ պիթիրէ:

ճէեիմ. իմտի, շիմտիտէն թէտապիրի լազըմէեի իթ-
թիիազ իթմէլիեիմ :

«Էկէլր վարօրտա իլք տէֆա պու ատէմէ թէսատիւֆ
իթտիկիմտէ, պու կիւնքի պիւտիկիմի պիլսէ իտիմ,
իսմիմի քէնտիսինէ պիլտիրմէզ իտիմ: Վագաա իսմիմի
քէնտիսինէ պէեան իթմէքլիկիմ, էմրի պասիրէթ խի-
լաֆընտա օլմուշ տուր, լաքին նէ՞ պէյիս վար տըր,
զիրա պու իսմի քիմսէեէ պիլտիրէմլեէճէք տիր :

«Պու օթէլին ատէմէլի, պու ագչամ պիզտէն բա-
սարօթ Ֆալան սօրմատըլար : շիւպհէսիզ եարըն սա-
պահ սօրաճագ տըրյար : Հալպուքի եարըն սապահա
գատար իշ իշտէն կէչմիշ օլաճագ տըր :

«Եարըն սապահ, Ժարի, պիր տախի Գաեանա ալ-
տէթ իթմէմէք իւզրէ, սըրթընը օրաեա չէվիրէրէք,
թուլօնտան հարէքէթ իտէճէք տիր» տլտի :

Ժարի, պու սէօզլէրի Փիքրինտէն կէչիրտիքտէն
սօնրա, օտասընըն ղէնչիրէսինէ տօզրու իլէրլէեիպ,
պու բէնչիրէեի եավաշճա աշտը :

Գուպպէյի ասիւման պէրրագ վէ մավի օլուպ, միւ-
թէատտիտ եըլտըզյար իլէ միւզէյեէն իտի :

Մէզքիւր բէնչիրէ՝ օթէլին տախիլի հավլիսինէ նա,
զըր օլուպ, պու հավլիտէ չաթըլարը տիվարա տա-
եանմըշ օլարագ, պիրիպիրինտէն Ֆարզլը ուզունլուգ-
տա պիր գաշ պիւեիւք արապալըզլար օլուպ, պուն-
լարտան պիրինին չաթըսը՝ Ժարինին տուրտուղու մա-
հէլտէն անճագ իքի մէթոօ ալչագտա պուլունմագտա
իտի :

Հավլինին արգասընաա պիր սօգագ օլուպ, պու
սօգագտան, ուզագտա կէօրիւնմէքտէ օլան լիմանա
կիտիլիր իտի : Իշպու հավլիեէ իքի քիշի կիրտի, պուն-

լանտան պիրինին էլինտէ պիր Փէնէր պուլունուպ ,
Փէնէրսիզ օլան շախս՝ տիկէրինէ ,

— Սապահըն սաաթ իքիսինտէ Պալտաքէն նամ
քիւչիւք վէ գըր աթըմըզը արապահա գօշուպ , Մ .
Բրիւնէլի կէթ իրմէք իւզրէ խանէսինէ կիտէրսին , տէտի :
Ֆէնէրլի . — Բէք էյի , էֆէնտիմ :

— Իշինի պիլիեօրսուն . Փազաթ ույգուն կէօթիւր-
մէսին :

— Սիզ վէսվէսէ իթմէերն , էֆէնտիմ :

— Պէն եաթմահա կիտիեօրում . Կիճէլէր խայր օլ-
սուն :

— Խայըրա գարշը , էֆէնտիմ :

Պու սուրէթլէ էֆէնտի թէսմիեէ իթտիկիմիզ շախս
օրատան մուֆարազաթ իթտի , վէ խըզմէթճի տախի ,
արապալըզլարտան պիրինին գաբուսունու աշըպ , Փէնէ-
րիլէ իշերի կիրտի :

Ժարի . — (Մէզքիւր ըշըգ սահէսինտէ հէր թարաֆը
թէտգիդ իթմիշ օլտուզու ճիհէթլէ .) Թէշէպպիւսիւմ
գօլալաշտը . զանն իտէրսին քի , պուրասը թամ իս-
թէտիկիմ եօլտա եաբըմըշ տըր : Պուրատան սէսսիգճէ
շու արասալըզըն շաթըսը իւզէրինէ , վէ անտէն տէ
հապլիեէ էնէրիմ , վէ հապլիտէն սօգաղա չըզըպ , Բա-
րիսէ եօլճու օլուրում :

Պէօյլէճէ մէրգում , մէզքիւր բէնչիրէերի գաբամահա-
րադ եիթտի , վէ պիր սուֆրանըն իւսթիւնէ գօնուլ-
մուշ օլան շամատանա եազլաշարադ , ագչէ ճիզտանը-
նը ճէպինտէն չըգարտը , վէ տէրունինտէ պուլունան
ալթուն վէ կիւմիւշ սիքքէլէրի սայտը : Մուախխարէն
սուրաթը պուրուշարադ , քէնտի քէնտիեէ շու սէօղլէ-
րի սէօյլէտի :

— Իւչ եիւզ օն իւչ Փրանգ : Միչէլ Պէրնարըն տէֆ-
թէրինտէն նէ՛ պիր պանգնօթ վէ քէսէսինտէն նէ՛ պիր
օնլուգ ալմաեաճաղըմ ճիհէթլէ , պու մէպլազ՝ էհէմ-
միեէթսիզ պիր բարա օլուպ , իճրա իտիլէճէք թահգը-
գաթլարտան , ճինաեէթի վազըա՝ սիրգաթ մագտէսինէ
աթֆ իսիլէմէեհէք , վէ մէրգուժուն ճէպ տէֆթէրինէ
վէ ք՛սէսինէ աւլա իլիշիլմէմիշ օլտուղու կէօրիւլմէք-
լէ , ֆիլի ճինաեէթէ ինթիգամ ֆիքրի հասր իտիլէ-
ճէք , վէ պու վէճհլէ եանլըշ պիր թարիգէ սարըա-
ճագ տըր :

«Պանա լազըմ օլան տա պու տուր :

«Ամա Բարիսէ , հէման ճէպլէրիմ պօշ օլարագ ավ-
տէթ իտէճէք իմիլիմ . նէ՞ պէյիս վար տըր :

«Օն պէշ միեօն ֆրա՛նգ . . . պէօյլէ պիր մէպլալ
իշին , քի՞մ օլսա թէհլիքէեի կէօզէ ալմագ :

«Էհէր նըսֆընը , իւշտէ պիրինի , հաթթա չարեհէկի-
նի էլտէ իտէպիլսէմ , պէնիմ իշին պիւեիւք պիր իգ-
պալ տըր : Լաքին պալըգ հէնուզ տէնիզտէ իքէն , բա-
զարլըղա գալգըշմաեալըմ :»

«Պատէհու Ֆէլիքս Ժարի քէնտի ագչէ ճիգտանընը
ճէպինտէ հըֆզ իլէ , սաաթընա պագտը : Օլ էսնատէ
սապահըն սաաթ պիրի իտի :

Մէրգում օտասընա կիրտիկինտէ , մասանըն իւս-
թիւնտէ վէ շամասանըն եանընտա պիւեիւք պիր դա-
մա վազ իթմիշ իտի : Խալին՝ օլ գամաեը ալըպ , քէս-
կինլիկինի աշլամագ իւզրէ , ուճուճու բարմաղընա տօ-
գուճտուրտու , վէ թէպէսսիւմլէ ,

— Էյի պաթըեօր . . . մազպութ պիր էլ իշին միւ-
քէմէլ պիր սիլահ տըր , տէտի , վէ էլլէրինին սէր-
պէսթիեէթիինի մուհաֆաղա իթմէք իւզրէ , գամաեը

տիշլէրինին արասընա ալըպ, Միշէլ Պէրնարըն օտա-
սըյլա քէնտի օտասը արասընտա պուլունան իսթիւթ
գարուսունա տօղլու. իլէրլէտի, վէ տիւյմէնի քէմալը
տիգգաթլէ տէօնտիւրիւպ, սէսսիգճէ գարուսունա աշտը:

Միշէլ Պէրնար՝ սըրթ իւսթիւնէ եաթմըշ օլուպ,
էլան ուեուեօրտու: Նէֆէս ալըպ վէրմէսի՝ մունթա-
գամ, Փագաթ կիւրիւթիւլիւ իտի:

Շիւպէսիզ հափանըն սըճագ օլմասընտան, մէրգու-
մուն եօրկանը՝ եաթաղըն օրթասընա գատար սիւրիւլ-
միւշ իտի, վէ կէօմլէկինին աշըլմըշ օլմասընտան, կէօ-
քիւս թաթաթասը մէյտանտա իտի:

Ժարի, աեազլարընտա եալընըզ չօրապլարը օլտու-
ղու հալտէ, եափաշ եափաշ եիւրիւեէրէք, իւսթէ քիմ-
սէ կէլմէսին իշին, օթէլին սօֆասընա նազըր գարու-
սուն սիւրկիւլէտի, վէ միւթէագըպէն եաթաղըն եա-
նընա ափտէթլէ, պիր սանիյեէնին եիկիրմիտէ պիր
բայը գարֆընտա գալպ թարաֆընը արատը, վէ պունու
պուլտուղունա էմին օլունճա, էլինտէքի գամաեը, սիւ-
րաթը ֆէվգէլատէ իլէ, Միշէլ Պէրնարըն կէօքսիւնիւն
սօլ ճիհէթինէ սարլատը: Գամա, թէմամիյլէ էթին
իշինտէ ղայպ օլուպ, Միշէլ Պէրնար՝ ազ պիր տիթրէ-
մէ իլէ սարսըլտը, Փագաթ կէօզլէրինի աշմատըղը
կիպի, պիր սէս պիլէ բէֆ իթմէտի:

Գամանըն չէլիկի, պէեան իթտիկիմիզ վէճլէ, գալ-
պինէ գատար իշլէեիպ, պիշարէ անինտէ թէրքի հա-
եաթ իթտի, վէ Ժարի՝ պիր միւտտոէթ նաշըն իւզէրի-
նէ էյիլէրէք, մուայեէնէ վէ թէլազիգ իլէ,

— Իշի գաթիէն պիթաի. գամաեը ղաեէթ մահիրա-
նէ էնտիրտիմ, տէյի միւլահաղա իթտի, վէ պատէհու
ասլա թէլաշ վէ թաճիլ իթմէեէրէք, օտանըն օրթա-

սընտա մէջզու օլան շամատանա եագլաշըպ, իսթէտի-
կի շէյլէրի հավի օլտուգլարընա թէէմին օլտուգտան
սօնրա, քեաղըտլարը վէ տէֆթէրի ալտը, վէ պուռ-
լարը ճէպինտէ հըֆզ իլէ, տէհէթլի պիր սօղուգ
գանլըըզլա էօլտիրտիւլիւ պիշարէեէ սօն տէֆա աթ-
ֆընապար իտիպ, քէնտի օտասընա ալտէթլէ, Պէրնա-
րըն՝ օթէլին հավլիսինէ նաղըր օլան օտա գաբուսուռնու
սիւրկիւլէտիկի կիպի, քէնտի օտասընըն գաբուսուռնու
տախի սիւրկիւլէտի, վէ պատէհու մումու սէօնտիւրիւպ,
բէնչիրէնին էօնիւնէ կէլտի, վէ խարիճէ աթֆը նաղար
իլէ, հէր թարաֆըն սիւքիւնէթ իչինտէ պուլունտու-
ղուռնու միւշահէտէ իյլէտի: Հավլիտէ հիչ պիր սէս ի-
չիտիւմէտիկի կիպի, արապա գաբուսուռնուն տիկէր ճի-
հէթինտէ տէ քիմէսնէ կէօրիւնմէեօրտու:

Պինապէրին ճանի՝ բէնչիրէնին եանընը թութուպ
սարգըլարագ, ժիմնասթիք էրպապընա մախսուս պիր
շէվիքիւիլէ, արապալըղըն տամը իւզէրինէ կնտի, վէ
անտէն տախի ախըրլարըն գաբուսու եագլընըտա գօ-
նուլմուշ օլան կիւպրէ եըղընընա պիւա միւշքիւաթ
աթլատը:

Եարըմ տագըգա սօնրա, մէրգում, քիմսէեէ թէ-
սատիւֆ իթմէքսիգին լիմանա կէօթիւրէնեօլու պուլ-
տու, վէ պիր քէրրէ հավլիտէն տիշարը չըզընճա,
էվլէրինէ կէճիքմիշ օլմալարընտան տօլաեը ֆի-
թուր իթմէեէն ատէմլէր կիպի ահէսթէ ահէսթէ տէ-
միր եօլու մէվգիֆինէ տօղրու իլէրլէտի:

Ըսթասիօնտա տայիրէլէր հէնուգ աշըլմամըշ օլուպ,
լաքին պէքլէմէեէ մախսուս օլան պիւեիւք սալա՝
կիւնտիւզլէրի աշըգ օլտուղու կիպի, կիճէլէրի տախի
աշըգ օլտուղուռնտան, ժարի, պու ոալաեա կիրիպ,

գարանըդ պիր թարափտա վագը պիր գանաբէ իւզէ-
րինտէ օթուրտու :

Քէնտիսինի Մարսիլիաեա կէօթիւրէճէք օլան գա-
թարա րաքիւլ օլմագ իչին իւչ սաաթա եագըն պէք-
լէմէսի լաղըմ կէլմէքտէ իտի : Մէրգում, Ֆէվգէլատէ
հալը սիւքիւնէթտէ օլուպ, քէնտիսինի թաագիւլ ի-
տէրլէր տէյի ասլա գօրգմաեօրտու : Շիւպէսիզ, իճ-
րա իթտիկի ճինաեթի մէքրուհէ սապահլաեըն կէօ-
րիւլէճէկինտէն, թահգըգաթա պաշլաեանա գատար
չօգտան ֆիրար իթմիշ օլանագ իտի :

Հէր նէ հալ իսէ, սաաթ պէշի գըրգ տագըգա կէ-
չէրէք, հարէքէթ իտէն գաթարա րաքիւլէն, Բօլ Կօսէն
թարափընտան մասլահաթկիւզարը Միշէլ Պէրնարա
թէսլիմ իտիլմիշ պուլունան պիլճիւմէ քեաղըտլաղը
համիլ օլտուղու հալտէ, Մարսիլիաեա, վէ անտէն
սիւրաթ գաթարընա պինիւլ, եէտի սէնէտէն պէրու
պիլմէճպուրիեէ թէրք իթմիշ օլտուղու Բարիս շէհրի-
նէ մուվասըլէթ իյլէտի :

Ժարինին բլանը դաեթթ սատէ իտի : Շէօյլէքի Կաս-
թօն Տօպէրիվի պուլմագ, վէ մատտէ նէ օլտուղու-
նա տայիր քէնտիսինէ շիւպէնէ մահէլլ վէրմէեթէք,
եէտինտէ պուլունան պիր միրասըն նըսֆընը, եախօտ
իւչտէ պիր բայընը, զահմէթինէ, Էօրիուլլուղունա
վէ թէհարրիեաթընա հագգլը պիր միւքեաֆաթ օ-
լարագ, քէնտիսինէ իթա իթմէք իւզրէ, մէր-
գումա պիր մուգավէլէ իմգլաթմագ ֆիքրինտէ իտի :
Էլպէթթէ Կասթօն Տօպէրիվ, մէգքիւր միրասը հիչ
էլտէ իթմէմէքտէն իսէ, պունա հիսսէտար օլմաեը
թէրճիհ իտէճէք, վէ թապիի մէրգումճանի, քէնտիսինի
Միշէլ Պէրնար մագամընտա կէօսթէրէճէք իտի : Մագ-

թուլուն ճէպ տէֆթէրինտէ մունթազամ պիր բասա-
բօրթ պուլունմագտա իտի: Իմտի, Միշէլ, հէման ժա-
րինին չաղընտա օլուպ, կէրչի իքիսի արասընտա ասա-
րը միւշապէհէթ եօգ իտի իսէ տէ, Միշէլին էշքեալը՝
բասաբօրթտա միւպհէմ սուրէթտէ կէօնթէրլիմիշ օլ-
մասըյա, էշքեալը մէգքիւրէ՝ տիկէրինինքինէ տէ
թաթպիգ իտիլէպիլիբի իտի:

Թուլօնտաքի օթէլտէ պրագըլան սանտըզլար, հէր
կէօնա ատրէսէ կէօնտէրիլէպիլմէք իւզրէ նիւմէրօլարը
հազի օլուպ, ժարի իսէ, պու սանտըզլար տէրունին-
տէ մուհիմմ էշեա պուլունմատըղընը, էսնաի րահտէ
Միշէլտէն իշիթմիշ օլմասըյա, օ սանտըզլար մէսէլէսի
ֆիքրինի իշղալ իթմէտի:

Տիկէր թարաֆտան Միշէլ Պէրնար՝ չօգտան պէրու
ինկիլիզ Հինտիսթանընտա իգամէթ իթմիշ օլմասըյա,
Բարիստէ նէ՛ ֆամիլեասը, նէ՛ ահըպպասը պուլունմա-
մագտա իտի: Պու հալտէ, Միշէլին եէրինէ պիր տի-
կէր քիմսէնին գայիմ օլտուղունու անլամագ՝ նա՛նըլ
միւմքին իտի:

Ժարի՝ թախմինաթը վագըասընտա եանըլմատը:

Շէօյլէքի սաաթ օն պուչուգտա, օթէլ խըզմէթճի-
լէրինտէն պիրի, իլք ագչամը կէլմիշ օլան իքի եօլ-
նունուն օտալարընտա հիշ պիր սէս իշիթմէտիկինտէն
սօլաեը թէաճճիւպլէ, պունլարըն գաբուսունու չալ-
տը, լաքին գաբուլար աշըլմատըղը կիպի, հիշ պիր
ճէվապ տախի ալընամատըղընտան, խըզմէթճի՝ քէյֆի-
եէթի էֆէնտիսինէ խապէր վէրտի:

Տէրհալ պիր չիւրնկիր վասըթասըյա մէգքիւր գա-
բուլար աշըլարագ, իշէրի կիրիլիպ, ճինաեէթի վագըա
կէօրիւլտիւ, վէ էօյլէտէն սօնրա հիւքիւմէթ մէմուր-

լարը ճինաեկթ մահէլինէ կէլաիքլէրինտէ , թահգըգա-
թա պաշլանտը :

Էվվէլ էմիրտէ թահգըգաթը մէղքիւրէտէ բէք չօգ
միւշքիւլաթա թէսանտիւֆ իտիլտի , չիւնքի իւք կիւնիւ
գաթիլի կէօրմիւշ օլան օթէլ խըզմէթքեարլարը՝ մէր-
գուսուսն քիսվէթինի միւպհէմ սուրէթտէ խաթըրլա-
տըգլարը կիսլն , մազթուլուն էշեասը իշինտէ տէ քէն-
տիսինին քիմ օլտուղունու թանըթտըրըր հիշ պիր քեա-
ղըտ պուլունմատըղընտան , քիմ օլտուղունու անլա-
մագ միւմքին օլամատը :

Էշեայը մէղքիւրէտէն մէշին պիր էլ չանթասը տէ-
րունինտէ տէօրթ եիւզ պին ֆրանգլըգ պիր չէք , վէ
եիւզ պին ֆրանգլըգ պանգնօթ մէվճուտ իտի : Շու-
րասընը պէեան իտէլիմքի , պու խուսուստա ժարինին
մալիւմաթը եօգ իտի : Էկէր օլսա իտի , հիշ տէյիլ իսէ
պու մէպլաղասն էլի պին ֆրանգ գատար աշըրըր
իտի :

Մասանըն իւզէրինտէ պուլունան ազջէ ճիգտանը
ալթուն իլէ տօլու օլուպ , կէրէք մէղքիւր ալթուն
սիքքէնին վէ կէրէք պանգնօթլարըն պուլունմասը ,
ճինաեէթի վագըանըն՝ սիրգաթ մագսէտիյլէ իճրա ի-
տիլմէմիշ օլտուղունու գաթիէն իսպաթ իթմէքլէ , վա-
գըա՝ ժարինին զանն վէ մէմուլ իթտիկի իւզրէ , ալու-
զը ինթիլգամա աթֆ օլունտու :

Կէլէլիմ ժարիէէ : Մէրգոււմ , Բարիսէ կիթմէք իւզ-
րէ Մարսիլեատան ռաքիպ օլտուղու սիւրաթ գաթա-
րընըն պիր վաիօնուստա եալընըզ պուլունտուղունտան ,
մազթուլուն տէֆթէրի իշինտէն աշըրտըղը բասարօր-
թու , Բօլ Կօսէնին վասիէէթնամէսինի , վէ պազը մա-
լիւմաթը թահրիրիէէյի թէքրար թէտգիգ իթտի , վէ

մէզքիւր քեալըտլար իշինտէ , իքի պին իքի եիւզ Փը-
րանգլըզ պանգնօթ գուհուր իթտիկինի կէօրմէքէ եիւ-
զիւ կիւլտիւ :

Մէրգոււմ , ազչէ թէտարիքի իշին սայիր վասըթա-
լարա միւրաճաթա մէճպուր օլմագսըզըն , մէզքիւր
իքի պին իքի եիւզ Փրանգ իյէ իշէ պաշլաեւպիլէճէ կին-
տէն , քէշֆի վագըընտան տօլաեը մէմնուն օլտու :

Ժարի , քէնտինին տաըլ բառարօրթունու թաստիգ
իթտիրմէք , վէ քէնաիսի իշին պիր մահէլլի իգամէթ
թայեիինի թալէպ իթմէք իւզրէ , թուլօնտա պուլուն-
տուզու գէման , մահէլլի հիւքիւմէթինէ միւրաճաթ
իթմէտի , չիւնքի մուգատտէմա մէվճուտ օլան րրան-
կալը Ժարի շու սըրատա մէվճուտ օլմաեւպ , անըն
եէրինէ Միշէլ Պէրնար իսմինտէ նամուսլու պիր տտէմ
գայիմ օլմուշ իտի :

Մէրգոււմ , Բարիտէ մուվասըլէթինին իրթէսի կիւ-
նիւ , հալը սիւքիւնէթտէ օլմասըլլա մաարուֆ օլան
Սէն-Բլասիտ նամ սօգագտա Կնիւմէրօլու խանէտէ
քիւշիւք պիր օտա քիրալտաը , վէ պու օտաեը օշ-
տուգճա թէֆրիշ իթտիրտիքտէն սօնրա , Միւսիս Միշի
իսմիյէ օրատա եէրլէշտի :

Մէրգոււմուն պու թէտպիրի՝ դաեթ մահիրանէ
իտի :

Ձրանսատա օթէլ սահիպլէրի թարաֆընտան գա-
թէն թէֆրիշ իտիլմիշ օլմաեան տայիրէլէրտէ իգա-
մէթ իտէն չախսար , բօլիս նէզարէթինէ վէ նիզամաթընա
թապի օլմատըզլարընտան , էն ֆէնա առէմլէր , առի
մէյտանէլէրէ վէ մահէլլէրէ կիթմէքտէն սագընարագ ,
պու կիսի տայիրէլէրտէ իգամէթ իտէր իսէլէր , վիճ-
անտէն րահաթ օլմասալար պիլէ , հիշ օլմագսա , զապ-

թիւնէ վէ խաֆիսէ, մէմուրլարընտան թաճիղ օլմահա-
ճաղլարընա էմին օլարագ, հուզուր վէ խսթիրահաթլէ
ուզուն միւստէթ եաշահապիլիրլէր :

4

Ժարի, Սէն-Բլասիո սօգաղընտա ետրլէշտիկինտէ,
պիր տաղըզա շիլէ զայալ իթմէեւրէք, թահըզգաթ վէ
թէհարրիեթա իպթիտար իլէ, իւք տէֆա Պօշար-
տը-Սարօն սօգաղընտա, Կասթօնուն մուգատտէմա
իգամլթ իթմիշ օլտուզու խանէեէ կիթտի խէ ալ, օլ
վազըթտան պէրու խանէի մէքըլուրուն գարուճուսու
իւշ տէֆա թէպտիլ օլմուշ օլտուգտան պաշգա, խա-
նէ սահիպի տէ վէֆաթ իթմիշ, վէ էսկի միւսթէճիրլէր-
տէն հիշ պէրի գալմամըշ իտի, Պինապէրին Բօլին Տօ-
պէրիվին տօղմուշ օլտուզու մահլլտէ թէհարրիեթ
վէ թահըզգաթ իճրասընա լիւզում կէօրմէքլէ, Բօլ
Կօսէն թարաֆընտան Միշէլ Պէրնարա վէրիմիշ օլան
թալիմաթ մուճպինճէ, Օրի-լա-Վիլէ կիտէրէք, թա-
պիլի, տայլըէյի պէլէտիէեէ միւրտճաթ իթտի, ֆա-
գաթ օրատա տախի պիւեիւք թէպէտտիւլաթ վազը
օլմուշ իտի :

Միւստիրի սապըգ էսնաի մուհարէպէտէ Բրուսիա-
լլար թարաֆընտան թէլէֆ իտիմիշ իտի :

Տայիրէյի պէլէտիէէտէ քիթապլէթ խըտմէթինի
կյֆա իտէն մէքթէպ հօճասը՝ տայիր պիր մէմլէքթտէ
իգամլթ իթմէքտէ օլուպ, մահլլի պաշ բաբասը իսէ,
տիկէր պիր մահլլէ վազիֆէեր լուհանիէէյի կյֆա

իթմէկէ մէմուր օլմուշ իտի, ֆագաթ օ մահէլլ նէրէսի
օլտուղու մալիւմ տէյիլ իտի, Պու ճիւմէ իլէ, պուն-
լար պուլունսալար պիլէ, քէնտիլէրինտէն. նէ՞ մա-
լիւմաթ ալընապիլէճէք իտի:

Հասըլը ժարի, օրատա, եալընըզ Բօլին Տօպէրի-
վին վէլատէթ իլմու խապէրինի չըգարմանա մուվաֆ-
ֆագ օլուպ, անտէն Մօնկրէզէնէ կիթտի:

Մահէլլի մէգքիւրտէ, հիքեանէմիզին պիրինճի գըս-
մընտա պէեան իթտիկիմիզ իւզրէ, եալընըզ Բասգալ
խաթուռուն օթէլի մէվճուտ օլուպ, ֆագաթ կէրէք
մէգպուրէ վէ կէրէք զէվճի՝ ահրէթ է եօլճու օլմուշ օլ-
մալարըյա, օթէլտէ, ժարիեի, շիշման վիճուտլու վէ
գըրմըզը եանագլը, գըրգ չաղլարընտա պիր գատըն
գարշշլատը:

Ժարի՝ պիր շիշէ պիրա կէթիրտիպ, պու պիրաեը
իչէրքէն, շու եօլտա միւքեալէմէնէ պաշլատը:

— Ագիզէմ մատամ, չօգտան պէրի՞ մի պուրատա
իգամէթ իտիեօրոուրուզ:

Օթէլլէի. — էվվէթ, գաթէն պուրատա տօլմուշու մ
տուր:

— Բէք էյի, մէմնուն օլտում:

— Աճաշիպ, պունտա մէմնուն օլմանա նէ՞ սէպէպ
վար տըր:

— Մէմնուն օլտուղումուն սէպէպի շու տուրքի,
անասըլ Մօնկրէզէնի օլմանըզլա, արզու իթտիկիմ մա-
լիւմաթ իթա իտէպիլիթտիիզ:

— Մալիւմաթ մը:

— Էվվէթ:

— Նէ՞ խուսուստա:

— Պիր չախս հաղգընտա:

— Օ չախս պու քէօյտէ՞մի իգամէթ իտէր :

— Վազթիյլէ իղամէթ իթմիշ տիր :

— Նէ՞ վազըթ :

— Չօգտան , եանի 1866 վէ 1867 սէնէլէրինտէ :

— Տէտիկինիզ բէք էսկի պիր թարիխ տիր : Օլ վազըթ պէն եիրմի պիր եաշընտա իտիմ , վէ պուրատա խըզմէթքեարըզ իտիեօրտում : Պու կիւնքի կիւն իսէ , զէվճիմ , միւսիւ վէ մատամ Բասգալտան պուրասընը սաթըն ալմըշ օլտուղունտան , պուրանըն սահիպէսի պէն իմ : Լաքին թարիխ նէ գատար էսկի օլսա , գուվ-վէյի հաֆըզամ միւքէմէլ օլտուղու ճիհէթլէ , կօրտիւկիւմ ինսանլարը վէ վուգուաթը խաթըրլարւմ , իմտի , արատըղընը չախսըն իսմինի սէօյլէեին :

— Արասըղըմ քիմնէ՝ կասթօն Տօպէրիվ տիր :

Շիւպէէսիզ Թիէնէթ օլտուղու օգուեանլարըմըզճա թանըլմըշ օլան պու օթէլճի գատըն , մէգքիւր իսմի իշիտինճէ , էլլէրինի թավանա տօղրու գալտըրըպ , եիւրսէք սէտա իլէ ,

— Ա՛հ , սիւպհան Ալլա՛հ... պիշարէ կասթօն... քէնտիսինի ունութմագմը... միւտտէթի հաեաթըմտա ունութմամ... պին սէնէ կէչսէ , եինէ ունուտա մամ... տիմէք սիղ անըն հագգընտա մալիւմաթ ալմանա կէլտինիզ , տէտի :

— Էվվէթ :

— Լաքին դիքը իթտիկինիզ թարիխտէն պէրու Մ . կասթօն զայպ օլմուշ տուր... Պու թօհաֆ պիր հիքեանէ տիր :

— Ֆագաթ նա՛սըլ զայպ օլտու :

— Տուրուն սիղէ վազըաեը մուխթասարէն հիքեանէ իտէեիմ :

Պէօյլէ տիեէրէք, Թիէնէթ, Ժարինին օթուրմու շ
օլտուղու գանաբէտէ, մէրգումուն եանընա օթուրտու :
Ժարի . — Հիքեանէնիդտէն Ֆէվգէլատէ մէմնուն օ-
լտադըմ :

Թիւնէթ . — Էօյլէ խէ, տինլէերին :

Մէրգուրէ հիքեանէեէ պաշլանըպ, Կասթօն Տօպէ-
րիվին օ քէօյէ կէլտիկինի, վէ եալընըվ Թէրէզ խմիյլէ
Թանըրմըշ օլան կէնճ գատըն հագըընտաքի մուհապ-
պէթինի վէ պիրլիքտէ եաշատըզլարընը պիլտիրտի, վէ
Կասթօնուն, Թէրէզին վէ քիւշիք Բօլինին ղալպ օլ-
տուգլարընը ալէօյլէտիկի սըրատա, կէօզլէրի եաշարտը :

Ժարի՝ պու հիքեանէեի քէմալը տիգգաթլէ տինլէ-
տիկի սըրատա, էն էհէմմրեէթ սիլ վագըաեը պիլէ
Ֆիքըրինտէ հըֆզ իթմէքաէ խի : Նիհաեէթ նագլիեէ-
թինի պիթիրտիկինտէ, Ժարի :

— Տիմէք օլ վագըթտան պէրու, նէ՛ վալիտէսի, նէ՛
չօճուղու, վէ նէ՛ տէ Կասթօն Տօպէրիվ հագըընտա պիր
սէօզ պիլէ իշիթմէտինիվ, տէտի :

— Խայր, իշիթմէտիմ :

— Պունլարըն ղալպ օլտուգլարը զէման նէ՛ գաննտա
պուլունուլուեօրատու :

— Բէք չօգ գաննինաթտա պուլունուլտու : Մ . Կաս-
թօն վէ Թէրէզ՝ պէլէտիեէ միւտիրի վէ բարառ էֆէն
տի հուգուրունտա էվլէնմիշ օլմատըզլարընտան, զը-
զըն բէտէր վէ վալիտէսի քէնտիլէրինի աեըրմըշ օլ-
տուգլարը գաննընա զահրպ օլունտու :

— Էօյլէ օլմասը բէք ինթիմալ տիր :

— Ֆագաթ քէնտիլէրինի հէր քէս ոէվտիկրճիհէթլէ,
իքիտինին եինէ գավուչապիլէճէքլէրի, վէ պիր էճնէպի
մէմլէքէթինէ կիթմիշ օլտուգլարը, վէ պու սէպէպլէ

հազգլարընտա մալիւմաթ ալընամատըլը մէմուլ օլու-
նուեօրտու : Հազըգէթի հալ շու տուր քի, իգամէթ
իթտիքէրի մահէլլ մալիւմ տէյիլ իտր, չիւնքի պու-
րատա, քէնտիլէրի իչին ղաեէթ ուզազսան իւչ տէօրթ
մէքթուպ վիրուտ իթմիչ օլտուղու հալտէ, միւվզգլիեէ
իւտտէեէ մէճպուրիեէթ կէօրիւլտիւ : — իչթէ, միւսիւ,
պիլտիկիմ մալիւմաթ պուլնտան իպարէթ տիր : — Ֆա-
գաթ սիգին, Մ. Կասթօն Տօպէրիվին նէ օլտուղունու
անլամաղտա պիւեիւք մէնֆաաթընը վը վար տըր :

— Էվվէթ, պիւեիւք մէնֆաաթըմ վար տըր :

— Օ մէնֆաաթ եալընըզ սիգէ այի՞տ մի տիր :

— Խայր, պէն, էսկի ահըպպամտան Մ. Բօլ Կօսէնին
վէքիլիեիմ :

Թիէնէթ պու իսմի իչիտինճէ, էլլէրինի թավանա
գալտըրըպ, թէաճճիւպլէ րէֆը սէտա իթտի, վէ պա-
տէհու :

— Միւսիւ Կօսէն մի... օ՛ քիւչիւք Բօլինին սաղ-
տըճը տըր, տէտի :

— Սիղ քէնտիսինի թանրեօրմուսունուզ :

— Թանըմագսա սէօ՞ղ միւ. քէնտիսի Բօլինին վէ
պիչարէ չօճուղուն սաղտըճը օլտու իսէ, պէն տէ սաղ-
տըճէսի օլտում : Էյ, միւսիւ Կօսէն նա՞սըլ տըր :

— Բօլ Կօսէն վէֆաթ իթտի :

Թիէնէթ. — (Պիր լէէէսսիւրիւ ազիմէ.) Եա՛ Րապպի,
իչթէ պու պիւեիւք պիր Ֆէլաքէթ տիր : Պէն իսէ, քէն-
տիսինի տիւչիւնիւեօրտում : Էյի պիր տէյիգանըլ իտի :

— Վէֆաթընտան էվվէլ, ճիւզի պիր սերվէթէ մա-
լիք օլմուչ իտի :

— Սաղտըճը օլտուղու չօճուղա պիր միգտար մէպ-
լաղ թէրք իթմիչ օլտուղունա էմինիմ :

— Եանըլմտեօրսունուզ :

— Տիմէք քէնտիւլէրինի պիր միրաս մատտէսի իջին արաեօրսունուզ :

— Էվվէթ :

— Միրասըն միգտարը նէ՞ գատար տըր :

— Ճիւզի պիր շէյ տիր . . . օն պին ֆրանգ գատար տըր :

— Օն պին ֆրանգ ազ բարա տէյիւ տիր : Պու կիւն-քի կիւն եիկիրմի եաշընա վասըլ օլմուշ օլան օ գըզ , էկէր հաեաթտա խսէ , պու խապէրի ալտըզընտա , էլ-պէթթէ մէմնուն օլաճագ տըր : — Պիր սահիպի համիյ-եէթ թարաֆընտան վագը օլան պիր էյիլիկի խապէր վիրմէք , վէ օ էյիլիքտէն անլէրի միւսթէֆիտ գըլմաեա չալըլմագ իւզրէ , մէզպուրէ գըզ իլէ բլտէրինի արա-մահըզ՝ սիզին տախի ինսանիեէթինիզի խապթ իթմէք-տէ տիր :

Պու սէօզլէրտէն սօնրա , Ժարի , Մօնկրէզէնտէ պունտան զիեատէ մալիւմաթ ալամաեաճաղընա էմին օլարագ , օրատան մուֆարագաթ իթմէք իւզրէ աեա-ղա գալգտը , վէ կիթտիկի սըրատա :

— Տիկէր պիր ճիհէթտէ թահարրիեաթա տէվամ իթմէլիեիմ , Կասթօն Տօպէրիվ իլէ գըզընը պուլմատըզ-ճա , եախօտ վէֆաթ իթմիշ օլտուգլարընա թէէմին օլմատըզճա , արամագտան տուր օլմաեաճաղըմ , տէյի պէեան իյլէտի :

— Հագգընըզ վար տըր . պէն տէ , միւսիւ , սիզտէն պիր շէյ րէճա իտէճէեիմ :

— Հէր նէ իսէ , սէօյլէեին , աղիզէմ մատամ :

— Էկէր Մ . Կասթօն իլէ Բօլին հաեաթտա իսէլէր , տայիմա քէնտիւլէրի իջին տուա իթմիշ օլտուղումու ,

վէ քէնտիկէրինի կէօրտիւկիւ մտէ , ֆէվգէլատէ մէմ-
նուն օլաճալըմը պիլտիրէճէ կինիզի վատ իտին :

— Գալպէն վատ իտէրիմ :

Թիէնէթ , ճանիի մէրգումուն իքի էլլէրինի թու-
թուպ սըգտը , վէ պատէհու հէեհճան իլէ :

— Թէչէքքիւր իտէրիմ , միւսիւ , տէտի :

Ժարի , օթէլտէն մուֆարագաթընտուն սօնրա վագ-
թիլլէ կասթօնուն հալը միսուտիեէթտէ իքէն , Նիչէ
տէֆալար կէչմիշ օլտուղու օրմանլարտան միրուր իլէ ,
Օրի ըսթապիօնունա տօղրու իլէրլէտի :

Մէրգում , եօլտա եիւրիւտիւկիւ գէման , քէնտի
քէնտիեէ շէօյլէ սէօյլէմէքտէ իտի :

— Գօրգարըմքի պօշ եէրէ արաեօրում , Եա եա-
նըլըեօրում , եախօտ պապա , անա վէ էվլատըն էսրա-
րի պիր թարգտա վէ այնի վագըթտա զայպ օլմալարը՝
բէք մուհիմմ պիր սըրր օլմալը տըր քի , պու կիւնէ
գատար լաեղդըլա մուհաֆագասընա պու տէրէճէ ի-
թինա կէօսթէրիլմիշ տիր :

«Պու հալտէ Բօլին Տօպէրիվին սաղտըճը թարա-
ֆընտան թէրք իտիլմիշ օլան օն պէշ միլեօն ֆրանգ
ճըլգ չըգաճագ տըր :

«Պու օն պէշ միլեօնտան շիւպէսիզ պանա լաեղդ-
լը պիր լօգմա իսապէթ իտէճէք իտի :

«Փագաթ պու ատէմլէրին նէ օլտուգլարընը անլա-
մագ իշին պիր չարէ պուլունմամագ գապիւ տէյիլ
տիր :

«Պէնիմ եէրիմտէ պիր տիկէրի օլսա իտի , բէք չա-
րուգ չարէ պուլապիլիր իտի : — Էկէր պէն Նուվէլ-Գա-
լէտօնիտէն ավտէթ իթմէսէ իտիմ , Էկէր հագըգէթէն
Միշէլ Պէրնար օլսա իտիմ , տօղրուճա բօլիսէ միւրա-

Հասաթ իտէր իտիմ, վէ բօլիս խափիեէլէրի տէ, արա-
տըղըմ քիմսէլէրտէն պիրինի, եախօտ տիկէրինի, սա-
նաաթլարը իգթիգասընճա չաբուգ պուլապիլիրլէր ի-
տի: — Լաքին պուճու ետըմագ՝ պէնիմ իշին գաօպիլ
մի տիր: Պէնիմ, գապթիեէ նէգարլէթինէ աեագ պա-
մագլըղըմ՝ քէնտիմի գուրտուն աղղընա թէպիմ իթ.
մէք տիմէք տիր:

Ժարի, հարէքէթինի ետվաշլաթաը, վէ շարգասը-
նը չըգարըպ, պաշընը գաշըեարագ, պիր գաշ սանիյեէ
տիւշիւնաիւքտէն սօնրա, իֆատէսինէ շու եօլտա տէ-
վամ իթտի:

— Շաշըրմաեա մահէլլ եօգ տուր: — Ծաւտտէտէն
կիտէճէկիմէ, եանտա պուլուճան պիր սօգագտան կի-
տէմէգմիեիմ: Էօյլէ իտարէխանէլէր վար տըր քի, հէր
շէյի, վէ պաշըճա պէօյլէ էսրարի իշլէրլ տէրիւհտէ
իտէրլէր: Պուճլարտան պիրինէ միւրաճաաթ իտէրիմ,
վէ բարա գուվվէթիյլէ իշիմի կէօրիւրիմ:

Ժարի, թէքրար տուրուպ, իքինճի տէֆա շարգա-
սընը չըգարտը, վէ էլինի անլընա վուրարագ, հէման
եիւքսէք սէտա իլէ:

— Հագըգէթէն պէն ահմագ պիր ստէմիմ: — Իս-
թէտիկիմ իտարէխանէ էլիմտէ վար տա ունուտուեօ-
րում: Օ վասըթա իլէ թէհարրիեաթը լաղըմէեի իճրա
իթտիրէպիլիրիմ, վէ մուվաֆֆագ տա օլուրում:

«Փօնթէս Գուրապիէֆի, եանի ֆալճըլըգ իտէն
նաթիճտեը, Ատէլ Ժէրարը նաօըլ խաթըրլամատըմ:

«Վագաա սէքիզ սէնէ մուգատտէմ եագամը էլէ
վէրտիկիմտէ, պէնի աշըգտան աշըղա րէտտ իթտի, վէ
պէնի պէլիեէտէն գուրթարմագ իսթէմէտի իսէ տէ,
պու քէրրէ քէնտիսինէ օն սլէշ միլեօն ֆրանգլըգ պիր

իչ իլէ միւրաճաաթ իտէր խէմ, ու վազըթ քէմալը նէղաքէթլէ պէնի գապուլ իտէճէկինէ, վէ հոթթա իքի եանադարըմը պիլէ պուս իյլէեճէկինէ շիւսլհէմ եօգ տուր:

«Իմտի, հայտէ նաթիճաեա կիտէլիմ,

Ֆէլիքս Ժարինին Բարիսէ ալտէթինտէն թադրիաա սէքիզ այ էվվէլ, հոկտեմբերին Ձնճի կիւնիւ, սօն պահար մէվսիմինտէ արասըրա վազը լան կիւզէլ կիւնլէրտէն պիրինտէ, իքի րէս ճինս աթլարա դօռուլու միւքէմմէլ պիր լանտօ արապասը, Լինէ սօգաղընտաքի օթէլտէն չըդըպ, վէնսան օրմանընա տօղլու հարէքէթ իթմէքտէ իտի:

Պու լանտօնտն արգա թարաֆընտա իքի գատըն օթուրմուչ օլուպ, պունլարաան պիրի՝ օթուզ աթը օթուզ տօգուզ չաղլարընտա էմսալսիզ կիւզէլլէքտէ, վէ տիկէրի տախի օն ալթը օն եէտի չաղընտա դաեթթ տիւպէր, գարիֆ, վէ քիսվէթի՝ գէքեալէթ վէ խայրլաահլըղընը միւպէյեին իտի:

Պունլարըն գարչըսընտա տախի երկիրմի ալթը երկիրմի եէտի եաչընտա, սիեաճ էսվապ կիեինմիչ, վէ եիւզիւ կիւլիւնճլիւ կիւզէլ պիր տէլիգանլը օթուրմուչ իտի:

Արապտճընըն եանընտա պիր չանթա իլէ իքի իւչ մուգափա դութու պուլունմագտա իտի:

Օ կիւնիւ կիւնէչ օլմասըլա պէրապէր, հափա սէրին օլտուղունտան, մէգքիւր իւչ չախալար գալըն էլ պիսէլէր կիեինմիչ իտիլէր:

Պունլարըն արասընտա աթիտէքի միւքեալէմէ վուգու պուլմագտա իտի:

Տէլիգանիւր. — (Իրւհիւք գըզա խիթապէն.) Գըզգա-
րընտաշ, էլպէթթէ կիթտիկինէ մէմնունսուն :

Կէնճ գըզ. — Սիզ Ֆէնա պիր գարտաշսընըզ, միւ-
սիւ ավօգաթ. բէք էյի պիլիրսինիզքի, Լինէ սօգա-
ղընտա, բէտէրիմին, վալիտէմին վէ սիզին եանընըզտա
պուլունտուղում գէման մէմնուն վէ պաթիտար օլու-
րում. Պու ճիւլէ իլէ հագգընըզտա կէօթէրաիկում թէ-
վէճճիւհէ տէ լաեըզ տէյիսինիզ :

Կէնճ գըզ, պու սէօզլէրի սէօյլէտիկի սըրաուա, եա-
նընտա օթուրմուշ օլան վալիտէսինին, վէ դարտաշ
վէ միւսիւ ավօգաթ թէսմիեէ իթտիկի տէլիգանիւրնն
պիրէր էլլէրինի թութուպ, շէօյլէ տէվամ իթտի :

— Լաքին, մաստէմքի սլմըլ օլտուղում թալիմաթ
գուսուր տուր, վէ պէնիմտէ թա քիւհնիւնէ գատար
թահսիլի իւլում իթմէքիկիմ թէնոիպ գըլընմըլ տըր,
սիգտէն մուֆարապաթ իթտիկիմտէն տօլաեը իզհարը
թէէսսիւֆ իտիչիմ խէթա տըր : Վէրիլէն էմրէ իթաաթ
իթմէք՝ պօրճում տուր :

Վալիտէսի. — (Գըզընա քէմսլը մուհապպէթլէ աթ-
ֆը նագար իտէրէք.) Էվվէթ, գըզում, էվվէթ :

Գարաաշը. — Սէն պիզիմ տախիլի էօմիւմիւզիւ սէ-
վիեօրսուն, Փագաթ մէքթէպտէն տահա զիեատէ խօշ-
լանըեօրսուն :

— Հէր հալտէ աղզըմը աշսըրմագ իսթէեօրսան,
իլթէ հաղըգէթի սէօյլէեիմ. — Էվվէթ, մէքթէսլաէքի
արգատաշլարում՝ հագգըմաա խորազը նէգաքէթ իթ-
տիքլէրի վէ պէնի սէվտիքլէրի թագտիրտէ, էվտէ, սէն
տէն տայիմա պէտմուամէլէ կէօրտիւկիւմտէն, մէք-
թէսլտէ գալմաեք՝ էվտէ գալմաեա թէլըճիւ իթմէրաէ
իիմ :

— Էվվէթ , Էվվէթ , մէքթէպտէքի արգատաշարը-
նը՝ գարտաշընտան իւսթիւն թութտուղունու պիլիւրիմ:
Վալիտէ . - (Թէպէսսիւմ իտէրէք .) Էյ Րընէ , գըզ-
գարընտաշընը խըրքալամա :

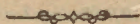
Կէնճ գըզ . - Խա'յր , խա'յր , պէտմուլամէլէսինէ տէ-
վամ իթսին : Պէն տէ քէնտիսինի ճէզալանտըրաճաղըմ:

Տէլիգանլը . - Նա'սըլ :

Կէնճ գըզ . - Վալիտէմէ Եազաճաղըմ մէքթուպլար .
տա սէնտէն ասլա պահս իթմէեճէեիմ :

Տէլիգանլը . - Պէն տէ ասլա սէնի կէօրմէեէ կէլմէ-
եէճէեիմ :

Կէնճ գըզ . - Տիմէք ճէզանը քէնտին վէրէճէքսին :

5

Տէլիգանլը . - (Կիւլէրէք) Նա'սըլ , Նա'սըլ , ճէզամը
քէնտիմ մի վէրէճէեիմ :

— Էվվէթ , Կէմտէ բէք շէտիտ սուրէթտէ քէնտի
քէնտինի թէէտիպ իթմիշ օլաճագսըն :

— Պիլմէճէնի անլամաեօրում :

— Ի՛թէ պիլմէճէմի հալլ իտէեիմ , Էկէր պէնի կէօր-
մէեէ կէլմէզ իսէն , սանա պահսընը իթտիկիմ , վէ պէ-
նի սէվուկի'նի ազըլսըզըզլա քէնտիսինէ սէյլէմէքի-
կիմ սաեկոյնտէ , սէնի ֆիլգէլատէ սէվմէքտէ օլան
մուհիպպէնի տէ կէօրմէեէճէքսին :

— Մուհիպպէնի զաթէն թանըմատըլըմ հալտէ ,
կէօրլա կէօրմէքիկիմտէ նէ՝ Էյ միլիթ վար տըր :

— Լաքին անը թանձրմատըղընա վէ կէօրսէտիկինէ
էսէֆ իտէճէքսին . . . Մուհրպպէմ բէք կիւզէլ տիր ,
վէ գալպինէ էմալ եօգ տուր : Վալիտէմ , բէք չօգ
տէֆա քէնտիսինի մէքթէպտէ կէօրմիւշ օլտուղուն-
տան , պանա ինանմագսան , սօրապիլիրսին : — Տօգրու
սէյլէ , վալիտէճիւեիմ , մուհրպպէմ տիւպէր վէ ճալիպէ
տէյիլ մի տիր :

Մէգքիւր իքի նէվճիվանըն վալիտէսի . — Էվվէթ , բէք
տիւպէր վէ ճալիպէ պիր գըզ տըր , վէ մէքթէպտէ
քէնտինէ էօյլէ պիր նապիք բէֆիգէ պուլմուշ օլտու .
ղունա մէմնունում :

Տէլիգանլը . — Լաքին պու գատար մէտէ ու սէնա
իթտիկինիզ գըզ քիմ տիր :

— Թագրիպա եիկիրմի եաշընտա պիր գըզ տըր :

— Բարիսի մի տիր :

— Խայր , գարտաշըմ , զանն իտէրսէմ պիր քէյլիւ
գըզը տըր :

Տէլիգանլը . — (Թէաճճիւսլլէ .) Քէյլիւ գըզմ մը
տըր :

— Էվվէթ , վալիտէսի տուլ տուր , վէ վազթիյլէ
չիֆթիլիք սահրպի վէ պաղչէպան օլան բէտէրի էօլմիւշ
տիւր : Պիչարէ անասընըն թէք պիր էվլաաը իսէ տէ-
հէյ վախ քի հէման սէրվէթի եօգ տուր : Քէնտիսի Սիւ-
սի-ան-Պըիտէ տօղմուշ , վէ պիր գաշ այլըգ իքէն , բէ-
տէրի վէֆաթ իթմիշ տիր : Վալիտէսի էյի պիր գա-
տըն օլտուղունտան , գըզընը , զէնկինլէր կիպի թալիմ
ու թէրպիեէ իթմէք իսթէմէքլէ , պէնիմ պուլունտու-
ղում մէքթէպէ գօյմուշ տուր : Իսմի՝ Բօգ Մատող
տուր :

— Բօգ մու :

— Էվգէթ , հէմտէ պու իսիմ քէնտի սիմաւորնա տա եազըշմագտա տրր : Մէգպուրէեի կէօրէն պիր ալա-
ճագ սօլմուշ պիր կիւլ կէօրմէքտէ օլտուղունու գանն
իտէր :

— Ճագաթ գըզգարտաշ , վալիտէսի , պու գըզա ,
քէնտի մէրթէպէսինտէն չօգ եիւքսէք տէրէճէտէ
թէրպիեէ վէրտիրմէքլէ , հադըզի պիր իւրտմէթ իյ-
ֆա իթմէքտէ օլտուղունա էմի^օն միսին : — Պու մէր-
թէպէ թալիմ սւ թէրպիեէ իլէ օ գըզ նէ^օ օլաճագ
տըր :

— Տօղրուտան տօղրու քէնտի մագսէտինէ էրէճէք
տիր : Բօզ^օ մուալլիմէ օլմաեա չալըշըեօր , վէ բարլագ
իմթիհանլար վէրէճէկինի թէէմին իտէրիմ :

— Ճագաթ մուալլիմէլիք քեարսըզ պիր ոանաաթ
տըր :

— Քեարսըզ օլմասը ինթիմալ տիր , լաքին նամուս-
լու պիր իշ տիր : Պուենտան պաշգա , կէնճ պիր գըզ
շու եա պու ոանաաթը ինթիսապ իտէմէզ , անճագ
քէնտի թէայեիւշիւնիւ տիւշիւնիւր : Պիշարէնին տիրա-
եէթ ու գապիլիեէթի օլմասա իտի , հալի նի^օճէ օլա-
ճագ իտի : — Գօրգարըմքի , եագըն վազըթտա տիւն .
եաւտա պիքէս գալաճագ տըր : Պիր տէֆա վալիտէսինի
կէօրտիւմ , միւզտարըպ իտի : Հաթթա սօն թէվզիի
միւքեաֆաթտա տա հազըր պուլունամատը , Բօզ^օ վա-
լիտէսինի զիեատէ սէվտիկինտէն , անըն , ըէսմի մէզ-
քիւրտէ հադըր պուլունամամասընա ֆէվգէլատէ իզ-
հարը քէտէր իթտի : Թաթիլ վագթընը Սիւսիտէ կէ-
շիրմէսի իշին , մէզպուրէեի մէքթէպտէն ալմաեա իհ-
թիեար պիր պէսլէմէ կէլտի :

— Վալիտէսի Սիւսիտէ^օ մի իգամէթ իտիեօր :

— Սիւսի գարիեէսի եագընընտա Րօզիէ իսմինտէ
պիր չիֆթիլիք վար տըր, օրատա իգամէթ իտէր:

— Պու տա կիւզէլ պիր իամ:

— Վագթիլյլէ օ չիֆթիլիկին էթրաֆընտա վասի
կիւլ թարլալարը պուլունմուշ օլտուղու իչին, պու
իամ վերիլմիշ տիր: Զիֆթիլիք սահիպինին վէֆաթըն-
տան սօնրա, մէրգումուն զէվճէսի տիկէր չիֆթճիլէթէ
արաղիի մէզքիւրէեի սաթմագլա, քէնտի վարիտաթը
հէման թիւքէնմիշ, իսթիրահաթ վէ սաատէթի զայպ,
վէ անըն եէրինէ սայթի զարուրէթ գայիմ օլմուշ
տուր:

— Լաքին, գըզգարտաշ, Մատու ֆամիլեասընըն
ումուրը տախիլիեէսի հագգընտա պու գատար մալիւ-
մաթը նաճըլ էտինմիշսին:

— Րօզ պէնտէն պիր շէյ կիզլէմէմիշ տիր:

Մէզքիւր իքի նէվճիվանըն վալիտէսի սէօզէ գարը-
շարագ:

— Գըզգարընտաշընըն սէօյլէտիկի շէյլէրի, պէն տէ
իսթիճվասլ իթտիկիմ մէքթէպ միւտիրէսինտէն թահ-
գըզ իլլէտիմ: — Րընէնին օլ կէնճ գըզ իլէ իւլֆէթ բէյ-
տա իթտիկինի կէօրտիւկիւմտէ, մէզպուրլէնին քիմ
օլտուղունու անլամագ իսթէտիմ, վէ Րօզ հագգընտա
բէք էյի մալիւմաթ ալտրմ: Թէքրար իտէրիմքի, Րօզ՝
տիլպէր վէ ճալիպէ տիր: պէն պիլէ գարշը գօնուլմազ
պիր թէվէճճիւհլէ քէնտիսինէ թէմայեիւլ իթմէքտէ-
եիմ:

— Լաքին պէն՝ եալընըզ պիր շէյ հագգընտա զի-
եատէճէ էսէֆ իտիեօրում:

— Նէ՞ շէյ հագգընտա:

— Թաթիլիմ զէմանընտա Րօզու կէօրմէք իւզրէ

Րօզիէ չի ֆթիկինէ կիթմէտիկիմիզէ : Հաթթա կիթմէ-
եր տէ հէման քէնտիսինէ վատ իթմիշ օլտուղում հալ-
տէ , էկէր պու վատըմը թութուա իտիմ , մէմնուն օլա-
ճագ իտի : Էսէֆ օլունուր քի , ինսան պիր քէրրէ Բա-
րիսէ կէիեօր իսէ , գարդաշալըգտան պաշը տէօնիւ ,
տիւշիւնմէէ վագթը գալմաեօր : Րօզու գիեարէթ իթ-
մէք շէօլէ տուրսուն , քէնտիսինէ մէքթուպ պիլէ եագ-
մատըմ : Պու իսէ , խէթա տըր : Շիւպհէսիջ պանա
տարըմը տըր :

— Էսէֆ իթմէ , օ սանա աֆվ իտէր ,

— Խայրխահլըղընը պիւտիկիմտէն , մէմուլ իտէրիմ ,
Արապա՝ կիտիլմէքտէ օլան մէքթէպէ եագլաշտը-
ղընտան , իշպու միւքեալէմէ՝ պուրատա խիթամ պուլ-
տու :

Գարիինի քիրամըմըգ , Լինէ սօգաղընտաքի օթէլտէն
շըգտըղլարը սըրատա քէնտիլէրինէ կէօսթէրտիկիմիզ
պու իւշ նէֆէր շախստան , հէնուզ կէնճ օլան վէ կիւ-
զէլիքտէ եէքթա պուլունան գատընըն՝ օն սէքիզ սէ-
նէտէն պերու մատամ տը Լօրպագ իսմինի ալմըշ օլան
թէրէզ Տօմօն օլտուղունու , վէ պէրապէրինճէ պուլու-
նան կէնճ գըղըն՝ մէշրու գէվճինտէն տօղմուշ օլան
գըզը Րընէ իտուկինի , վէ զիքր իթտիկիմիզ տէլիգան-
լընըն տախի , տօգթօրուն իլք գէվճէսինտէն տիւնեա-
եա կէլմիշ օլան Րընէ նամ օղլու (1) պուլունտուղունու
էլպէթթէ անլամըշլար տըր :

(1) . Ֆրանսըզ լիսանընա աշինա օլանլարա մալիւմ
օլտուղու իւզրէ , Րընէ (Renée) գատըն , վէ Րընէ (René)
էրքէք իսմի օլուպ , թէլէֆֆիւզտէ իսէ հէր իքիսի տէ
այնի սուրէթտէ օգունուր :

Ղարիպ պիր թէստաիւֆլէ, Կաթօն Տօպէրիվին դը
զը օլուպ, Բօզ Մատու իամիլլէ թանըմը՝ օլան Բօլին
իլէ Թէրէզին մէշրու քէրիմէսի Բընէ տը Լօրպագ՝ այնի
մէքթէպէ տախիլ օլմուշ օլուպ, օրասա եէ կտիկէրի
հագգընտա ֆէվգէլատէ իզհարը մուհապպէթ վէ թէ-
վէճճիւհ իթտիքլէրի կիպի, Թէրէզ տախիլ, պիզզաթ
քէնտի իգրարընտան անլաշլտըղը վէճհլէ, օլ մէճհու-
լէ գըզա գարշը գօնուլմազ սուրէթտէ թէվէճճիւհ
իթմէքտէ իտի:

Բահիպէ գատընլարըն թահթը նէզարէթինտէ պու-
լունան պու մէքթէպ, Սէն-Մօր նամ մահէլլտէ վագը
օլուպ, վասի պիր պաղչէ տէրուինտէ օլտուղու հալ-
տէ, Բահիպէլէրէ վէ շահիրտանա մախսուս այրը այրը
տայիրէլէրէ միւնգասէմ, վէ բէնչիրէլէրի տէմիր բար-
մագլըզը իտի: Իշպու մէքթէպտէ պէշ եաշընտան եր-
կիրմի եաշընա գատար շահիրտ գապուլ օլունուպ,
տէրսլէր՝ մուալլիմէլիբ շահատէթնամէսի ախզ օլու-
նանա գատար տէվամ իտէր իտի:

Բօզ վէ Բընէ՝ թապիի պիւեիւք շահիրտան սընը-
ֆընտան օլուպ, օրատա պիրիպիրինի թանըմըլար վէ
սէվմիշլէր իտի:

Բօզ Մատունուն չօճուգլուգ վէ կէնճլիք գէման-
լարը հագգընտա Բընէին վէրմիշ օլտուղու իզգահա-
թը քեաֆի ատտ իլէ, Բօզլի չիթթիկի ոահիպինին
զէվճէսի Ժան Մատու թարաֆընտան քէմալը մէրհա-
մէթ վէ շէֆագաթլա էվլատ մազամընտա գապուլ ի-
տիլաիկի կիւնտէն պէրու Բօլին Տօպէրիվին կէշիրմիշ
օլտուղու Լօմի հագգընտա սայիր թաֆսիլաթը զայիտ
ատտ իտէրիզ, Զաթէն հիքեաեէմիզին տէվամը, եր-
կիրմի սէնէեէ եագըն պիր միւտտէթ գարֆընտա վա-

գը օլմուշ օլան տհվալ վէ վէգալյի խղահ խտճէք տիր :

Լանտօ արապասը՝ մէքթէպին պիւտիւք գարունու էօնիւնտէ տուրտուղունոա , Բընէ արապատան էնիպ , գարունուն չանընը չէքտի :

Գարունու լահիպէ , խասսէթէն եարըլմըշ օլան պիր քիւշիւք բէնչիրէտէն տիշարընա պագտը , վէ մատամ իլէ գըզընը թանըտըղըտան , գարունուն իքի գանա-տընը անինտէ աշտը :

Արապա իշէրի կիրիպ , գուվու պիր եօլտան հա-րէքէթլէ , իւշ դատէմէտէն միւրէթթէպ քիւշիւք պիր նէրտիվլէ էօնիւնտէ տուրտու : Բընէ՝ վարիտէսիյլէ գըզգարընաշընըն էլլէրինտէն թութուպ , արապա-տան էնմէլէրինէ եարտըմ իթտի , վէ իւշիւ պիրլիքտէ մէքթէպին թէնէֆֆիւս տայիրէսինէ կիրմէսինտէն չէնա տագըգա սօնրա , մէքթէպին միւտիրէսի եախօտ պուշ բահիպէ նէպտլէրինէ կէլուի :

Կէնճ գըզ՝ հագըզի պիր մուհապպէթլէ մէզպուրէ բահիպէնին գուճաղընա աթըլարագ ,

— Ա՛հ , վալիտէ , սիղի կէօրտիւկիւմէ նէ՝ գատար մէմնուն օլտում , տէտի :

Միւտիրէ . — Պէն տէ , սէվկիւլիւ գըզըմ , եինէ պիգէ ավաթթինիգէ քէք մէմնուն օլտում :

Թէրէզ . — Վալիտէ , Բընէ պիր սէնէ տահա մէք-թէպինիպէ տէվամ իտէճէք տիր : Զէվճիմ , պու եէնի մուֆարագաթա կիւճ իլէ գաթլանտը , ֆագաթ հէ-նուգ թալիմ ու թէրպիւեթի իքմալ օլմուշ օլմաեան Բընէ իչին պու ֆէտաքեարլըղը լազըմէտէն կէօր-տիւ . անճագ կէլէճէք սէնէ պու ֆէտաքեարլըղա գաթլանամաեաճագ տըր . տիմէք իսթէրիմքի , կէ-

լէճէք սէնէ գըզըմ Բընէ մէքթէպէ տէվամ իթմէեճէք տիր :

— Սէվկիւլիւ գըզըմըզըն ճէմիյեթի իճթիմաիյեէեէ տախիլ օլմագ վագթ ու գէմանը կէլմիշիտուկինի թաստիգ իթմէքլէ պերապէր , մէքթէպիմիգէ ավտէթ իթմէեճէկինէ թէէսսիւֆ իտէճէեիմ :

Կէնճ գըզ . — Բեաֆֆէյի չալիրտլէր հէնուզ ավտէթ իթմէտիլէր , տէյիլ մի , վալիտէ :

— Խայր , գըզըմ , չիւնքի մէքթէպին թաթիլ միւտ . տէթի եարըն խիթամ պուլաճագ տըր : Լաքին լէֆիգէլէրինիզտէն չօղու , միւտտէթի թաթիլիեէնին խիթամը թարիխի լէսմիսինի ճիտտէն նազարը տիգգաթա ալարագ , սիգին կիպի պու կիւնտէն ավտէթ իթմիշ տիրլէր :

— Բօզ Մատու տա ավտէթ իթտի մի :

— Խայր , գըզըմ :

— Իշթէ պունա էսէֆ իթտիմ . քէնտիսինէ պիր ան էվլէլ գավուշմանը ֆէվգէլտտէ արզու իտիեօրտում :

— Թաթիլ զէմանընըզտա քէնտիսինի կէօրտիւնիւզ մի :

— Բօգիէ չիֆթիլիկինէ կիտէմէտիքքի , կէօրէեիմ . ֆագաթ , վալիտէ , սիզ սէյլէեին . մէզպուրէ հագգընտա պազը խապէրլէր ալտընըզ մը :

— Եալընըզ պիր տէֆա խապէր ալտըմ . Շէյլէքի պունա եագտըղը պիր մէքթուպտա , վալիտիսինին էյիլէլմէքտէ օլտուղունու պիլտիրմիշ տիր :

Պու արա սալօն գարուսու աչըլարագ , էշիքտէ պիր րահիպէ զահիր օլտու :

Պաշ րահիպէ . — Նէ՞ խապիր , գըզգարտաշ , տէյի սիւալ իթտի :

Րահիպէ . — Վալիտէ , Րօզ Մատու՝ ինթիեար պէս .
լէմէսի Վերօնիք իլէ պիրլիքտէ կէլտի :

Կէնճ գըզ . — (Մէսէրրէթլէ .) Րօ՞զ մու . . . նէ՛ իգ-
պալ . . . ահ նէ՛ գատար մէմնուն օլտում : Պէնիմլէ պէ-
րապէր պիր վագըթտա կէլիշի՝ մահգա հագգըմտաքի
թէվէճճիւհիւնտէն նաշի տիր :

Պաշ րահիպէ . — Բէք էյի , Րօզ իլէ Վերօնիքի պու-
րաեա կէթիրին :

Իշպու էմր աէրհալ իճրա Ելունուպ , իքի կէնճ գըզ-
լար՝ եէկտիկէրինի տէրաղուշ իթարլէր :

Րօզիէ չիֆթլիկինին էօյէ գըզը . — Սէվկիւլիւ մու-
հիպպէմ . . .

Րընէ . — Ազիգէ Րօզում . սէնի կէօրմէեէ կէլմէտիկիմ
վէ սանա մէքթուպ եագմատըղըմ իշին գապահաթլը-
եըմ . . . լաքին սագըն կիւճէնմէ . . . աֆվէթ պանա :

— Էվվէթ , սէվկիւլիւմ , գալպէն սանա աֆվ իտէ-
րիմ , չիւնքի պէնի սէվտիկինի , վէ ունութմատըղընը
պիրիւրիմ :

Պու սէօղլէրին թաաթիսինտէն սօնրա , Րօզ , պաշ
րահիպէ իլէ մատամ տը Լօրպագը սէլամատը :

Թէրէշ իսէ , մէզպուրէնին էլինի սըգարադ , թէ-
պէսսիւմլէ ,

— Գըզըմ , Րընէ սիգէ պիր վիգիթա վաս իթմիշ
իտի . լուրին վատընտա պուլունամատը , վէ պուճտան
տօլաեը յիւր ազ էվվէլ քէնտիսինի իթհամ իթտի իսէ
տէ , քիտիսինտէն զիեաստէ գապահաթ պէնիմ տիր ,
չիւնքի իթմիգին պու պապտէքի արզուսունա ըադ .
մէն , պէն Րընէեի սիգէ կէթ իրէմէտիմ , տէտի :

— Մատամ , նէզաքէթինիգէ թէշէքքիւր իտէրիմ .
պէն տէ սիգի կէօրսէ իալիմ , քէնտիմի պաթթիեար

ատտ իտէր իտիմ, վէ էկէր զաեէթ միւլտարըպ օլան
պիչարէ վալիտէմին եանընտա գալմազ մէճպուրիե-
թինտէ օլմասա իտիմ, պէնի Բարիսէ կէօթիւրմէսինի
Վէրօնիքէ րէճա, վէ խանէնիզէ կէլմէեէ իճթիտար ի-
տէր իտիմ:

— Կէլմէնիզէ զիեատէսիյլէ մէմնուն օլուր իտիք...
լաքին պիր ազ էվվէլ պաշ րահիպէ՝ վալիտէնիզին էյի
օլտուղունու պէեան իաիեօրտու:

— Էվվէթ, համտ օլտուն էյի տիր... քէնտիսինի
թէտափի իտէն մահիր վէ Ֆէտաքեար թապիպ՝ տահա
սու սապահ, պէնիմ մուֆարազաթըմտան էվվէլ, հէր
կէօնա մուխաթարանըն միւնտէֆի օլմուշ օլտուղունու
ոէօյլէտի. հալպու քի պագըլմազ վէ գայրլմազ լա-
զըմ տըր: Պու խուսուստա իճապ իտէն հիմմէթին,
սէվկիւլիւ Վէրօնիքիմ սաեէսինտէ տիրիզ իտիլմէեէ-
ճէկինէ էմինիմ:

Օգուեանլարրմըզա զաթէն մալիւմ օլան Վէրօնիք
նամ խըզմէթճի. — Պու պապտէ միւսթէրիհ օլուն,
մատմազէլ, պէն՝ վալիտէնիզ մատամ Մատուեու,
քէնտի է'ն եագըն խըսըմըմ կիպի սէվէրիմ:

Պու սէօզլէրին հիյնի ճէրէեանընտա, կէնճ Բընէ՝
խալի պիր թարաֆտա տուրմուշ օլտուղունտան, Բօ-
գուն նազարը տիգգաթընա հէնուզ թէսատիւֆ իթ.
մէմիշ իտի: Մէրգուլմ, տուրմուշ օլտուղու եէրտէն,
մէզպուրէեի սէրպէսթճէ թէճէսսիւս իտիպ, վալիտէ-
սիյլէ գըզգարընտաշընըն՝ մէրգուլմէնին նէզաքէթի վէ
կիւզէլիկի հագգընտա սէօյլէտիքլէրի սէօզլէրտէ միւ-
պալէզա պուլունմատըլընը տէրք իտիեօրտու, վէ օլ
նատիր իւլէմալ հիւսնի ճէմալ վէ գէրաֆէթ գարը-
սընտա միւթէհայիր օլմազտա իքէն, պիրտէն պիրէ,

Ժան Մատունուն էօյէ գըզը՝ մէրգում տէլիգանլընը կէօրլւպ գըզարարագ սէլամլատը :

Մատմագէլ տը Լօրպագ՝ գարտաշընըն էլինտէն թութուպ, Բօզուն եանընա կէօթիւրտիւ, վէ մէս-րուրէն ,

— Զօգ տէֆա ոտնա պահսընը իթմիշ օլտուղում գարընտաշըմափօգաթը շիմտի թագտիմիտէրիմ, տէտի :

Բընէ՝ թէպէսսիւմ իտէրէք պաշընը էյտի, վէ պա-տէհու սէսի ճիւղիճէ տիթրէեէրէք ,

— Մատմագէլ, գըզգարընտաշըմ հագգընըզտա բէք չօգ պահս իթմիշ տիր : Գալպէն սիգի սէվէր, վէ սիգի կէօրտիւկիւմտէն պէրու տնլաեօրում քի, մուհապպէթ վէ թէվէճճիւհիւնիւ, սիգտէն միւնասիպ պիրինէ հասր իտէմէզ իտի, տէյի պէեան խլէտի :

Բօգ՝ պու մէտհիեէլէրի իշիթտիկինտէ, իգհարը հէ-եէճանը ազիմ իթմէքտէն կէրի տուրամաեըպ, քէմալը նէղաքէթ վէ մահճուպիեէթլէ, կէօզլէրինի՝ մուհիպպէ-սինին գարընտաշընա աթֆ իտէրէք :

— Թէշէքքիւր իտէրիմ, միւսիւ, տէտի :

Պու սըրատա իքի նէվճիվանլարըն պագըշլարը եէկ-տիկէրինէ թէսատիւֆ իթտի, վէ պու հալ նէ գատար ազ սիւրտիւ իսէ տէ, գալպինտէ մէվճուտ օլան զայրը մէճհուլ պիր ալէվի արթըրմաեա քեաֆի օլան գըղըլ-ճըմը մըգնաթիսի՝ օ ալէվի տիկէրինէ սիրաեէթ իթ-տիրմէեէ քեաֆի իտի :

Պաշ րահիպէ, մատամ տը Լօրպագ իլէ Բօզու եա-նընա չաղըրտը : Բընէ տալի գարտաշընը պիր թա-րաֆա ճէլպ իտիպ, եավաշ ոէտա իլէ ,

— Էյ իսթիհզա իտէն միւսիւ, մուհիպպէմի նա՞սրլ պուլուեօրատն, աէյի սիւալ իթտի :

— Ֆէվգէլատէ ճալիպէ, Ֆէվգէլատէ կիւպէլ տիր, գըզգարտաշըմ :

— Իշթէ պու ճէվապընա մէմնուն օլտում, վէ պունունլա բեաֆֆէյի գապահաթլարընա աֆվ իթտիմ :

Վազթը հարէքէթ եագլաշտըղընտան, թէրէզ, Բօգուն պօյնունա սարըլարագ :

— Գըզըմ, Բընէմի սէվին, օնա սատըգանէ մուհապպէթ կէօսթէրին. պանա էօյլէ կէլիեօր քի, պու մուհապպէթ սիզին սաատէթինիզի մուճիպ օլաճագ տըր, տէտի :

Բօզ. — Օ'հ մատամ, էկէր Բընէ գըզգարընտաշըմ օլսա իտի, պունտան զիեատէ սէվէմէզ իտիմ :

— Բօզ թարաֆընտան վէ պէնիմ թարաֆըմտան թէչէքքիւր իտէրիմ... Ֆագաթ սիզի տէրաղուշ իթմէք իսթէեօրում, մուվաֆֆագաթ իտէ՞րմիսինիզ :

— Օ'հ մատամ, մուվաֆֆագաթ իթմէք տէ սէօ՞գ միւ :

Պինապէրին ժան Մատունուն էօյէ էվլատը՝ անլընը մատամ տը Լօրպագա սունտուղունտան, թէրէզ, տօտագլարընը էվվէլա անլընա, վէ սօնրա ճալիպ կէօզլէրինէ վաղ իւէ պուս իթտի, վէ քէնտի գըզընը էօբէրճէսինէ մահզուզիյէթ հիսս իյլէտի, Մուաթսարէն Բօզա խիթապէն,

— Ալլահա ըսմարլատըգ, գըզըմ. ինչալլահ թէքրար կէօրիւշիւրիւզ, տէտի :

— Ինչալլահ, մատամ :

Բընէ տաթի իլէրլէեիպ, միւէսսիր պիր սէտա իլէ :

— Մատմազէլ, վալիտէմին սէօյլէտիկինի թէքրար իտէրիմ... Գըզգարընտաշըմը սէվին, պիզ տէ սիզի սէվէճէեիզ, վէ զաթէն սէվիեօրուզ, տէյի պէեան իյլէ-

տի, վէ պու իքի նէվճիվան պիրիպիրինին էլինի
թութտուղունտա, Բօզուն սիմասը գըզարտը, Իքիսի-
նին տախի էլլէրի տիթրէմէքտէ իտի:

Պու մուամէլաթը նիւվագիչքեարանէտէն սօնրա,
Թէրէզ՝

— Հայտէ, օղլում, արթըզ պիզ կիտէլիմ, տէտի:
Մատմազէլ տը Լօրպազ, վալիտէսինէ սարըլըպ, էօ-
րիւշտիւլէր, վէ Թէրէզ՝ եազընտա գըզընը կէօրմէե-
կէլէճէկինի վատ իթտիկի սըրատա, Ըննէ տէ, կէօզլէ-
րինի Բօզա աֆթ իթմիշ օլարազ,

— Թէէմին իտէրիմքի, պէն տէ կէլէճէեիմ, տէտի:
Իշթէ պէօյլէ պիր էլվէտատան սօնրա, Թէնէֆֆիւս
տայիրէսինտէն չըգըլըպ, Թէրէզ իլէ օղլունուն արա-
պալարընա գատար պաշ րահիպէ իլէ իքի էլէն գըզ-
լար՝ մէրգումլարա ռէֆազաթ, իթտիլէր, վէ պատէլ
իրքեապ, արապա Բարիսէ տօղրու հարէքէթէ իպթի-
տար իյլէտի:

6

Էսնաի րահտէ, Ըննէ պիր սէօզ պիլէ սէօյլէմէեիպ
տիւշիւնճէլի կէօրիւնիւեօրտու: Պու տէլիգանլը, Թա-
պիեաթը իճապընճա տայիմա շէն օլտուղունտան, իշ-
պու սիւքիւթի վալիտէսինի թէանճիւպտէ պրազ մաղլէ,

— Նէ՞ տիւշիւնիւեօրտուն, տէյի սիւալ իթտի:

Տօգթօրուն օղլու պու սէօզլէրի իշիթտիկինտէ,
րիւեա կէօրիւեօր կիպի սարսըլտը, Փազաթ տէրհալ
քէնտիսինի թօրլաեարազ,

— Նէ՞ տիւշիւնտիւկիւմիւ ոօրուեօրսուն , տէ՞յիւ մի վալիտէ , նի՞շին սէնտէն կիզլէեիմ : Օ կէնճ գըզը , իսմի կիպի լաթիֆէ օլան Րօզու , գըզգարընտաշըմըն մուհիպպէսինի աիւշիւնիւեօրում , տէտի :

— Բէնտիսինի բէ՞ք մի հազը իթտին :

— Էվվէթ , Էլպէթ սէն տէ հազը իթմիշին տիր :

— Էվվէթ , օղում . . . Իլք կէօրտիւկիւմ կիւն գալպիսի ճէլպ իթտի . . . պիւմէմքի քէնտիսինտէ նէ՞ հալ վար . . . պէնի ճէլպ իտէն՝ մութլագա կիւզէլլիկինտէն մաատա պաշգա պիր շէյ տիր :

Վալիտէ իլէ Էվլատ արասընտա ճէրէեան իտէն պու սէօզլէրտէն սօնրա , իքիսի տէ սիւքիւթ իթտիլէր , վէ օն պէշ կիւն սօնրա պիրլիքտէ եինէ Սէն Մօր մէքթէպինէ կիթտիլէր :

Րօզ տախի մատմագէլ Րընէ իլէ պէրապէր թէնէֆֆիւս տայիրէսինէ կէլտի : Պու իքի գըզլարըն իւլֆէթի տահա զիեատէ արթմըշ օլուպ , պիրլպիրինտէն ասլա այրըլմամագտա իտիլէր :

Սօն պահարըն սօնլարընտա վէ գըշըն իպթիտալարընտա , կէնճ Րընէ , հէման արասընտան չօգ վազըթ կէշիրմէեէրէք , իքիտէ պիր վալիտէսինէ ,

— Հայտէ , վալիտէ , գըզգարընտաշըմը կէօրմէեէ կիտէլիմ , տիմէքտէ իտի :

Թէրէզ թէպէսսիւմ իտէրէք , պու արզուեա մուվաֆֆագաթ իթմէքտէ , վէ քէնտի քէնտիեէ տէ ,

— Զանն իտէրիմ քի , Րընէ՝ Րօզու սէվիեօր , տիմէքտէ իտի :

Տիկէր թարաֆտան մատմագէլ տը լօրպագ՝ կէնճ ավօգաթըն աուաթընճա վագը օլան թէպէտտիւլիւ տէրքլէ ,

— Գարընտաշըմըն սըզ սըզ մէքթէպէ կէլիշի պէ-
նիմ իշին տէյիւ , մուհիպպէմ վէ րէֆիգէմ Բօզ իշին
տիր , տէյի տիւշիւնմէքտէ իտի : Լաքին մէզպուրէ պու
միւլահազաթընը Բօզա պիւտիրմէհիպ , չու գատար քի
տէրսէրին թաթիլի զէմանընտա պուլուշտուգլարըն-
տա , մէզպուրէհէ , գարընտաշը հազգընտա պահս իթ-
մէքտէն տուր օլմամազտա իտի :

Բօզ , ալէսսէվիյէ րէֆիգէսինտէն սըրր սազլամազ
իքէն , Բընէնին գարընտաշընտան պահսա կիրիշմէսինտէ ,
իշթիեաթը ասլա էլտէն պրագմահըպ , եալընըզ տինէր
վէ ճէվապ վէրմէզ իտի :

Եըլպաշը եօրթուրը կէլմէքլէ , մէքթէպին շա-
կիրտանընա տէօրթ պէշ կիւն բուխսաթ վէրիւտիկին-
տէն , Բընէ , Փամիլեասը խանէսինէ , վէ Բօզ տախի
Բօզիէ չիֆթիկինէ կիթտիւր :

Պիչարէնին մէզքիւր չիֆթիկիէ կիրիշի , Սէն-Մօր
մէքթէպինէ ավտէթ իթմէմէսի իշին իտի :

Շէօյլէքի , յունվարըն Չնճի կիւնիւ , թէմամիյէ
քէսպի սըհնէթ վէ աֆիյէթ իթմիշ օլտուղու զանն օ-
լունան ժան , մլմալին զայրի պիր սուրէթտէ եիւզ-
նիւք իթմէքլէ , Ֆէնա պիր հալտէ եաթաղա տիւշմէհէ
մէճպուր օլտու , վէ տէրհալ ճէլպ իտիլէն թապիպ՝ մէ-
մուլինին խարիճինտէ օլան պու թէպէտտիւլիւ կէօր-
տիւկինտէ , իզհարը հայրէթ վէ էնտիշէ իյլէտի :

Բօզ՝ մէքթէպինին պաշ րահիպէսինէ պիր մէքթուպ
եազըպ , վալիտէսի զանն իթտիկի միւհթէրէմ գատը-
նըն պուլունտուղուղու ահվալը տէհշէթիշթիմաի
պիւտիրտի , վ՝ սէվիլիւ մուհիպպէսի Բընէհէ տէ ա-
թիտէքի միւհսսիր մէքթուպու կէօնտէրտի :

«Պուլունտուղում ահվալը շայեանը իշթիմալ էս-

նասընտա, վազիֆէյի միւթէրէթիւպէմ գաթիէն
թայեինն օլունմուշ տուր: Էկէրչի վալիսէի մուազղէզէ-
մին եաթաղը եանընտան մուֆարապաթ իտէր իսէմ,
սահիպէյի թէօհմէթ օլուրում: Իմտի, տէրսլէրիմի
թէրքէ, սէվկիւլիւ վալիտէմին եանընտա գալմահեա
մէճպուրում:»

Բընէ՝ պու մէքթուպու օգուտուղունտա, զիեատէ-
սիյլէ աղլատը, վէ Թէրէզ՝ մէզքիւր խապէրի ալտը-
ղընտա, քէմալը տիգգաթլէ,

— Վա՛հ պիչարէ գըզճաղազ... շու սըրատա նէ գա-
տար քէտէր իչինտէ պուլունտուղունու անլաեօրում,
վէ գալպէն քէնտիսինի աճըեօրում, տէտի, վէ էօյէ
էվլատը Բընէեէ խիթապէն, — Սէն տէ աճըեօրսուն,
տիյի՞ մի, տէյի պէեան իյլէտի:

Բընէ. — Էվվէթ, պէն տէ... սէնին կիպի... աճը-
եօրում... տէտի, վէ — Ա՛հ գապիլ օլա տա, Բօզիէ
չիֆթլիկինէ քէնտիսինի կէօրմէեէ կիթսէ խիթ, սէօզ-
լէրինի հէման թէլէֆֆիւզ իթմէք իւզրէ իքէն, քէն-
տիսինի գապթ իլէ, մէզքիւր քէլիմէլէրի աղղընտան
գաչըրմատը:

Ժան Մատու, պէեան իթտիկիմիզ վէճհլէ, աղըր
սուրէթտէ խասթալանմըշ օլտուղունտան, թապիպին
ղայրէթինէ բաղմէն կիւնտէն կիւնէ ֆէնալաշմագտա
իտի:

Բօզուն եախտ Բօլին Տօպէրիվին վէլատէթ Էսրա-
րընը պիլէն իւչ նէֆէր էշխտտան եալընըզ գալմըշ օ-
լան Վէրօնիք Ժալթիէ՝ մատամասը Ժան Մատունուն
էօմրինին սօնլարը եագլաշմըշ օլտուղունու տէրք
իթմէքտէ իտի:

Վազաա, Բօլինին, չիֆթլիկէ կէթլիլտիկի կիճէ,

իմզա խորովիչ օլան զապթնամէի, Սիւսի-ան-Պրի գա-
րիեհէսի ըահիպի էօլմէզտէն էվվէլ Վէրինօքէ թէսլիմ
իթմիչ իտի իսէ տէ, պու գատարը մաթլուպէ քեաֆի
տէյիլ իտի. չիւնքի Ժանըն վէֆաթընտան սօնրա,
պիթթապի մէզպուրէնին մալիքէ օլտուղու ճիւզի միրաս
մէսէլէսի մէվզուլ: պահս օլաճաղընտան, Վէրօնիք, օլ
անէ տէկին հէր քէստէն մուհաֆազա իտէպիլմիչ օլ-
տուղու սըրրը ֆաշ իթմէեէ մէճպուր օլմաեաճազ մը
իտի:

Իմտի, Վէրօնիք, մատամասընա միւրաճաթլա,
վիճտանէն ըահաթ օլմազ իւզրէ նէ՝ եարմասը լաղըմ
կէլէճէկի խուսուսունտա անըն ըէյինի ալմաեա գարար
վէրտի, վէ Բօղուէն, Թապիպ Թարաֆընտան Թալսիեէ
իտիլմիչ օլան իւճլարը ալմազ իւզրէ Սիւսիեէ կիթմիչ
օլմասընտան իսթիֆատէ իլէ, խասթանըն եաթաղընա
եազլաշտը:

Պարարը գաթի օլմազլա պէրապէր, պէյլէ պիր
նազիք մէսէլէտէն նաճըլ պահսա կիրիշէճէկի խուսու-
սունտա էնտիշէսի պիւեիւք իտի, զիրա պու եօլտա
պիր մէսէլէտէն պահս իթմէքլիք իչին, աչըգտան աչը-
ղա, Պէն սիզի մէզար քէնարընտա կէօրիւեօրում...
սիզ էօլէճէքսինիզ... վազթըմըզ տա եօզ տուր. իմտի
Բօզ հազգընտա կէօրիւշէլիմ» տի՞մէեէճէք մի իտի:

Հալպու քի խասթալար, բէք ազ իւմիտլէրի օլտու-
ղունտա պիլլէ, տայիմա ինատէյի սըհհէթ ու աֆիյեէ-
թի մէմուլ իթտիքլէրի հալտէ, պու Թարըզ պիր լիտա-
նըն՝ խասթանըն Փիքրինի ալթիւսթ իտէրէք, վէ քէն-
տիսինի տիւշարը տէհշէթ գըլարազ, վազթինտէն էվ-
վէլ էօլսիսինէ սէպէպ օլմաեաճաղընքիմ պիլիւր իտի,
վէ պէյլէ պիր ինթիմալ Փիլիլէն վազը օլուր իսէ, նէ՞

գատար պիւեիւք քէտէրի մուճիպ օլաճագ խոր :

Շու գատար քի, պու խուսուստա Վէրօնիքէ սըրա պըրադմանեպ, ժան Մատու լագըրտընը աչտը, վէ տօղրուտան տօղրու սատըգ խըզմէթճի գատընըն արգու իթտիկի մագսէտտէն պահսա կիրիչիտի : Միւքեալէմէյի վագըտըն աթիտէ նագլ խտէրիզ :

Ժան Մատու . — Բօզ տիչարը չըգտը, տէյի՞մի :

Վէրօնիք . — Էվվէթ, ազիզէմ մատամ :

— Նէ՞րէէէ կիթտի :

— Սիսիեէ :

— Եագընտա ավտէթ խտէճէ՞ք մի տիր :

— Պիր սաաթտան էվվէլ ավտէթ խտէմէզ :

— Բէք էյի . էյլէ իսէ Վէրօնիք, քէնտիսինին ղայպուպէթինտէն իսթիֆատէ իլէ, հագգընտա պիր ազ կէօրիւշէլիմ :

— Ահ, ազիզէմ մատամ, Բօզ հագգընտա կէօրիւշմէքլէ, պէնտէնիզի գիեատէսիլէ մէմնուն գըլարսընըզ :

— Նի՞շին :

— Զիւնքի պէն՝ պու պապատէ սիզէ սէօղ աչմանը իսթէեօրտում, ֆագաթ ճէսարէթ խտէմէեօրտում :

— Նէ՞տէն վէսվէսէ խտիեօրտուն :

— Սիզի տիւչարը քէտէր գըլմագսան :

Ժան, եաթաղընտա պիր ագ տօղրուլարագ, Վէրօնիքին քէնտիսինէ ուզաթմագտա օլտուղու կլէրի թութտու, վէ չու սէօզլէրի սէօյլէտի :

— Եանըլմըսըն սատըգ էմէքտարըմ . Բօզ հագգընտա պահս իթտիկին հալտէ, քէտէր ու թէէսսիւֆիւմիւ մուճիպ օլմագ խորն : Վէֆաթըմ եագլաշմը խտուկինի պիլմէ՞զմիեիմ զանն խտիեօրտուն . . . Սայր, խայր, պուլունտուղում հալի աօգթօրտան էյի պիլիրիմ, վէ լա-

քին էօլիւմ՝ պէնի տսլա դօրգուլթմազ ւ — ձէննէթտէ , երկիրմի սէնէտէն պէրու պէնի պէքլէմէքտէ պուլունան պէտպախթ Բիէրիմ իլէ գալուշմաեա կիտէճէեիմ : Խշպու երկիրմի սէնէ գարֆընտա քէնտիսինի հէր կիւն տիւշիւնտիւմ : Վէֆաթըմ՝ սէպէպի թէէսսիւֆ օլմագտան զիեատէ , պատիի մէսէրրէթ տիր , լաքին ահրէթէ եօլճու օլմագտան էվվէլ , էօյէ էվլատըմըզ տիւշիւնմէք լազըմ տըր :

Ժան Մատու , նէֆէս ալմագ իւզրէ պիր գաջ սաշնիյյէ քէլամընը գաթթ իթտի , չիւնքի զիեատէ սօզ սէօյլէմէք քէնտիսինի եօրմագտա իտի : Պատէհու շու վէճհլէ տէվամ իթտի :

— Բօզուն վէլատէթ իսպաթլարը եէտինիզտէ պուլունուեօր : Սիւսի պաշ բուքասը օլան միւհթէրէմ րահիպ՝ էօլէճէկի վագըթ սանա պիր քեաղըտ թէսլիմ իթմիշ տիր :

— Էվվէթ , ազիգէմ մատամ :

— Սէն Բօզուն , քէնտի վալիտէսի իսմինի ասլա պիլմէեէճէկինէ եէմին իթմիշսին տիր :

— Էվվէթ եէմին իթտիմ , վէ եէմինիմի տէ թուլթաճաղըմ , ֆագաթ Բօզ , օ պիշարէ գըզճաղազ , քէնսինի սիզին գըզընըզ զանն իթմէքտէ տիր : Էկէր սիզ թէրքի տիւնեա իտէրսէնիզ , պուլունմուշ պիր էվլատ օլտուղունու պիլտիրմէք լազըմ կէլէճէք տիր :

— Խայր , պու եօլտա պիր շէյ սէօյլէմէեին : Շիմտիեէ գատար Բօզ՝ հագըգէթէն գըզըմօլտուղունու զանն իթմիշ օլտուղու կիսի , պունտան պէօյլէ տէ էօյլէ զանն իթսին : Պէն էօլտիւքտէն սօնրա , հիւքիւմէթ մէմուրլարընըն պուրաճա պիր իլլէրի օլմաեաճագ տըր , չիւնքի պէշ սէնէտէն պէրու պէն՝ Բօզուն խանէսինտէ

իգամէթ իտիեօրում . զիրա պու խանէ վէ էթրաֆըն . տաքի արսա Բօզուն մալի տիր :

— Աճա՛յիպ :

— Պունտա թէսճճիւպէ սէպէպ եօգ տուր : Զէվ-
ճիմին վէֆաթընտա , սէն տէ պիլիրսին քի , պազը ար-
սալարը իշլէտէմէտիկիմտէն , սաթմաեա մէճաչուր օլտում :
Օ արսալար՝ գըյմէթ լէրինտէն զաեէթ տուն սուրէթտէ
սաթըլաըլար , վէ պունլարըն հասըլաթընտան պիւեիւբ
գըսմըյլա , խարիճտէն ալտըղըմըզ , վէ մաէլիֆթիխար
գըզըմըզ թէսմիեէ իտէկէլտիկիմիզ գըզճըղազը պիւ-
եիւթտիւք : Գուսուրու տախի , Բօզ նամընա օլա-
րագ , Պրի-գօնթ-Բօպէրտէքի մուգավէլաթ մուհարրիրի
նէզտինտէ էմանէթէն պրագըլտը , եաշատըղըմըզ վէ
տէրունինտէ թէրքի հաեաթ իտէճէք օլտուղում խանէ
տէ , Բօզ նամընա օլարագ մուգավէլաթ մուհարրիրի
թարաֆընտան սաթըն ալընմըշ տըր : Ալտըղըմ պազը
ճիւզի իրատլար՝ Բօզուն իսմինէ տիրլէր . պէն եալընըզ
ֆայիզինի ալըեօրում : Իմտի , վէֆաթ իթտիկիմտէ ,
Բօզ հագգընտա ասլա թէպտիլաթ վագը օլմաեաճա-
ղընտան , միրաս մատտէսինտէն տօլաեը հիւքիւմէթ
մէմուրլարընըն միւտախէլէսիյլէ , Բօզ , պէնիմ գըզըմ
օլմատըղընը , վէ խարիճտէն պուլունմուշ պիր չօճուգ
իտուկինի անլամաեաճագ տըր :

— Ֆագաթ , ազիզէմ մատամ , նիհաեէթ կիւնիւն
պիրինտէ պու խուսուսու պիլմէսի լագըմ կէլէճէք տիր :

— Էվվէթ , էվլէնմէք թասաժվուրունտա պուլունա-
ճաղը կիւն :

— Վէ զանն իտէրիմքի , մէլայիքէ կիպի կիւզէլ վէ
թալիւմ ու թէրպիեէսի միւքէմմէլ օլմասըյլա , քէնաի-
սիյլէ էվլէնմէք իսթէեէնլէրբէք չօգ պուլունաճագ տըր :

Ժան Մատու . — Բէք էյի . թէքմիլ հազըգէթի հալի պիլմէսի լազըմ կէլէճէկի կիւն , հէր շէյի պէն քէնտիսինէ պիլտիրէճէեհիմ :

Վէրօնիք . — (Հայրէթլէ խասթաեա պագարագ , վէ աճապա ազլընա խալէճմի կէլտի տէյի տիւշիւնէրէք .) Սի՞զմի , ազիզէմ մատամ , սի՞զմի :

— Էվվէթ . . . Էվվէթ . . . պու սէօյլէտիկիմ սէնի թէաճճիւպտէ պրագըեօր . ֆագաթ տիւնլէ քի անլաեասըն : — Պիր գաշ կիւն մուգատտէմ քէնտիմտէ զաաֆէթ հիսս իթտիկիմտէն , վէ եագընտա խասթալանաճաղըմը անլատըղըմտան , Բօզա խիթապէն պիր մէքթուպ եագտըմ : Պու մէքթուպու իւշ մէօհր իլէ մէօհիւրլէտրմ , վէ մալիւմիւն օլան սանտըգճատա սագլատըմ : Վէֆաթըմտան Էվվէլ մէզքիւր սանտըգճաեը Բօզա թէսլիմ իտիպ , Էվլէնէճէկի եագլաշտըղը գէմանա գատար աշմամաօընը թավսիեէ իտէճէեհիմ : Բօզուն՝ սատըգանէ պու իխթարըմա իթաաթ իտէճէկիւնէ Էմինիմ : — Օլ վագըթ , եալընըզ օլ վագըթ , թէֆէրրուաթըյա պիլմէսի լազըմ կէլէն ահվալի անլաեաճագ տըր :

Վէրօնիք . — (Բէմալը թէէսսիւր վէ հէեէճան իլէ Ժանը տէրաղուշ իտէրէք .) Ա՛հ , ազիզէմ մատամ , աղիզէմ մատամ , պու իֆատէնիզ՝ պիւեիւք պիր եիւքիւ իւզէրիմտէն գալտըրըեօր . . . միւսթագպէլտէն ֆէվգէլատէ գօրգուեօրտում :

— Արթըգ վէսվէսէ իտէճէք սէպէպին գալմատը : Սանա սէօզ վէրիրիմքի , Բօզ սէնտէն աւլա այրըլմաեաճագ տըր , շիւնքի քէնտիսինի խալիսանէ սէվտիկինի պիլտիկինտէն , գալպէն սանա մուհապպէթի վար տըր : Իմտի , համիյեթիւ Էմէքտարըմ , միւսթագպէլ թէէմին օլունմուշ տուր : — Ըօզ գէնկին օլմաեաճագ իսէ

տէ, քիմնէ եւ տէ միւհթաճ օլմաեարադ, պիրլիքտէ եա-
շաեապիլէճէ քսինիզ, Բիրասը պիւեիւք պիր չէյ օլմա-
եան էվտէն պաշգա, պին պէշ եիւզ Փրանդ իրատը-
նըզ օլաճագ տըր, վագաա պունուն պիւեիւք պիր ի-
րատ օլմատըղընը պիրիեօրում, լաքին Բօզա էյի պիր
զըսմէթ չըգաճաղընը, վէ խայըրլը սուրէթտէ էվլէնէ-
ճէկինի տէմէմուլ իտէրիմ, վէ գըզլըղընաա նէ աէրէճէ
նամուսլու վէ խայրխաշ իտի իսէ, զէվճէլիկինտէ տէ Նա-
մուսլու վէ խայրխաշ օլաճաղընա չիւպհէմ եօգ տուր:

— Պու իունսունտա քէնտիմէ մէսուլ օլտուղում
գատար Ծնա տա մէսուլ օլուրում:

Պու արա հապլիտէ պազը աեադ սէսի իշիտիլմէքլէ,
ժան,

— Սիւքիւթ իտէլիմ, Բօզ կէլիեօր տէտի, վէ պու
ուղուն միւքեալմէ սէպէպլլէ տէրմանը գալմատը-
ղընտան, պաշը՝ եասթըղը իւզէրինէ տէվրիտի, վէ
կէօզլէրի գաքանտը:

Բօզ, օտտինըն գարուսունու եալմաշաա աշըսլ, ա-
եադլարընըն ուճունա պասարադ, իչէրի կիրտի, վէ
խասթանըն կէօզլէրի գաքալը օլտուղունու կէօրտիւ-
կիւնտէ, զաեէթ եալաշ պիր սէտա իլէ, «վա'լիտէ,
ուեուեօրմուսունուզ» տէյի սիւալ իթտի:

ժան. — (Կէօզլէրինի աշարադ.) Նայր, սէվկիւլիւ
զըզըմ, ուեումաեօրում, տէտի:

— Էօյլէ իսէ, վալիտէճիեիմ, սիզին իչին թէտարիք
իթտիրտիկիմ իւաճը պիր ան էվվէլ ալմանըզ խայրլը
տըր:

— Նէ՞ ֆայիտիսի վար տըր, գըզըմ:

— Նէ՞ Փայիտէսի մի վար տըր:

— Կէօրիւեօրսուն ա, պու իւաճլարըն ճիւմէսի՝ թէհի

եէրտէ սարֆ օլունմուշ օլան բարա տըր : էճգաճըեր սէվինտիրմէքտէն զոյրի ֆայիտէսի եօգ տուր :

— Վալիտէճիեխմ , պու սէօզլէրի սէօլլէմէէին :

— Հագըգէթի հալ օլաուզու իչին սէօլլէեօրում , Գըղըմ , լամպանըն եազը թիւքէնիչ օլաուզունաան , լամպա սէօնէճէք տիր : եազընտա այրըլաճալըզ . իմտիչ պու մուֆարագաթա պէն հազըլթանտըղըմ կիպի , սէն տէ հազըրլանմալըսըն :

Բօզ , հէօնկիւր հէօնկիւր ազլաեարագ ,

— Օհ , վալիտէճիեխմ , տէտի :

— Աղլամա սէվիւլիւ գըղըմ , սէն տէ պէնիմ կիպի ճէսուր օլ : էօլիւմ տիրէր ույգուլարտան ուզուն պիր ույգու օլուպ , մուֆարագաթը վազըմ , զայպուպէթտէն իպարէթ տիր : էօլիւմտէն գօրգմաեա հիչ պիր սէպէպ օլմաեըպ , ուեանըլաըղընտա , ինաան , քէնտիրսինի ճէն . նէթտէ հպէտի սաատէթաէ պուլուր , վէ պիր սախի այրըլմամազ իւզրէ , սէվիւլիւլէրինէ գափուշուր . . . Բօզ , էօր պէնի . . . էօլմէգտէն էվվէլ թաթըլ պիր պու . սէեէ նայիլ օլմագ՝ ճէսարէթ տիր . . . իմտի , էօր պէնի սէվիւլիւ գըղըմ :

Բօզ . — (էօլիւմ բատտէսինտէ պուլունան խտսթաեը թէքրար պէ թէքրար էօրէրէք .) Ագիգէ վալիտէճիեխմ , սիգ եաչաեաճաագսընըզ . . . հէքիմ սիգի գուրթարաճադարր :

— Հէքիլէր՝ էօմրիւն հաքիմի օլմաեըպ , էօմրիւ պիր ազ ուզաթտըրմագտան զայրի պիր շէյ եարամազլար . . . օտա հէր վազըթ տէյիլ , արա սըրա վազը օլուր : — Շիմաի , գըղըմ , իլաճըմ վէր . . . հէր նէ գատար պէյհուաէ իսէ տէ , սէնի խօշնուտ իթմէք իչին իչմէք իսթէրիմ :

Ֆիլվագը ժան, իրաճը արւպ իչտի, վէ պուենուն իւ-
զերինէ տէրին վէ ուզուն պիր ույզունեա տալտը:

Օլ միւհթէրէմ գատըն իլէ վարօնիք արասընտա
վուզու պոււան միւքեալէմէեր թաագիւպ իաէն իքի
կիւն գարֆընտա, խասթալըզ՝ տէհչէթլի սուրէթտէ
իւերլէտի, վէ թապիւպ՝ Րօզ իլէ սաաըզ պէսլէմէեր
այլըճա չաղըրուպ,

— Մատամ Մատունուն՝ վասիեթնամէսինի թան-
զիմ իթմիշ օլտուղունու պիլիեօ՝ րմուսունուզ, տէտի:

Րօզ, մուխաթարանըն եագըն օլտուղունու իրաեթ
իտէն պու սիւալտէն տիւչարը տէհչէթ օլարագ, նէ՛ ճէ-
վապ վերէճէկինի չաղըրտը, վէ վէրօնիք, մէրզումէնին
եէրինէ,

— Սէվկիւլիւ մատամըմըն քեաֆֆէյի իշլէրի մուն-
թագամ տըր, տէյի ճէվապ վէրտի:

— Էօյլէ օլտուղունա էմինմիսինիզ:

— Էվվէթ, քեամիլէն էմինիմ:

Տօգթօր, Րօզուն էլինի թութուպ,

— Գըզըմ, շիմտիեթ գատար իզթիտարը աճիզանէ-
մին միւսաատէ իթտիկի մէրթէպէ չաղըշտմ: Թէէ-
սիւֆ իտէրիմքի, պունտան պէօյլէ թէչէպպիւսաթը-
մըն ֆայիտէսի օլմաեաճաղընը պիլտիկիմտէն, հիչ պիր
չէյ եաբամամ, տէտի:

Րօզ. — (Շընչկըրտաեարագ.) Տիմէք վալիտէմ թէր-
քի հաեաթ իտէճէք տիր:

Օլ անէ տէկին կէհճ գըզ՝ միւսլէմ պիր իւսիտի

պուլունմագտա իքէն, պու տէֆա մէգքիւր հագըգէ-
թի զալիմէյի իշիտինճէ, էօյլէ պիր աճը տույտու քի,
հիշ պիր թապիր իլէ թարիֆի գապիլ տէյիլ տիր:

Վէրօնիք՝ պազը միւլայիմ՝ վէ լաթիֆ սէօզլէր իլէ
միգպուրէեի պիր ազ թէսկին իսէպիլտի իսէ տէ, գալ-
պինտէ աշըլան ճէրիհա գարանմատը:

Օ կիւնիւ ազչամ իւզէրի, ժանըն ուեուզուզուզու
կէշտի, վէ էվէլէքի գատար զայիֆ օլմատըղընը հիսս
իթտի: Զանն իսէրսին քի, եէնիտէն հաեաթը թազէ
քէսպ իտիեօրտու:

Բօզ իլէ Վէրօնիք օլ էսնատէ եաթաղըն եանընտա
պուլունմագտա իտիլէր:

Ժան Մատու. — Տայիմի սուրէթտէ եաթմագլըղըմ
պէնի եօրուեօր. պիր ազ օթուրմագ իսթէրիմ, տէտի-
կինտէն, կէնճ գըզ վէ իհթիեար պէսլէմէ՝ խասթաեը,
գօլթուզլարը սլթընա եասթըզլար վազ իլէ, եաթա-
ղընտա օթուրթտուլար:

Պատէհու խասթա՝

— Դըղըմ, շու տօլապը աշ, տէտի:

Բօզ, միւթէէսսիր պիր գալպ իլէ, վէ կէօզլէրի
եաշարմըշ օլարագ, եաթաղըն գարշըսընտա պուլունան
պիւեիւք սիր տօլապա եագլաշըպ, պունու աշտըգ-
տան ոօնրա, խասթանըն նէզտինէ ավտէթ իթտի:

Խասթա. — Իքինճի գաթտա պուլունան բէշկիր-
լէրի գալաղը: Օրատա պիր սանտըգճա կէօրիւեօրտուն:

Բօզ. — էվէլէթ, վալիտէճիեիմ:

— Օ սանտըգճաեը ալ, պանա կէթիր:

Բօզ, իշպու իխթարա իթտաթլա, սանտըգճաեը
եաթաղըն իւզէրինէ վազ իթտի:

Պու սանտըգճա էսկի ուսուլ, օլուպ, գըյմէթ սիզ:

վէ միբուրը զէման իլէ գարարմիշ իտիւ Պունուն չէլիք տէն քիլիտինտէ քիւչիւք պիւր անախթար մէվճուտ օլուպ, խասթա՝ էլի տիթրէեհէք, սանաղճաեք աչգը վէ տէքունինտէն, իւչ մէօհիւր իլէ մէմէուր տէօրթ քէօշէլի պիւր մոհֆաղա ալտը, վէ միւթէաղըպէն,

— Գըզըմ, չու մէքթուպու կէօրիւեօ՞րմուսուն, տէտի :

— Էվվէթ, վալիտէճիեիմ, կէօրիւեօրում :

— Իւզէրինտէ եաղըմքո՞ օլան իպարէեի եիւքսէք սէտա իլէ օգու :

Բօզ, էյիլիպ, աթիտէքի քէլիմէլէրի օգուտու :

«Սէվիլիւլիւ գըզըմ Բօզումա՝ — Քէնտիսինէ աղտը իզտիվաճ թէքլիֆ օլունաճաղը, վէ պու թէքլիֆին քէնտիսի թարաֆընտան զապուլ օլունաճաղը կիւն, իչպու մէքթուպու աչաճաղ տըրու»

Օլ անէ տէկին կէնճ գըզ, քէնտիսինի աղլամագտան մէնն իթմիւ իքէն, պու տէֆա արթըգ քէնտիսինի զապթա միւզթէտիւր օլամսեարազ, կէօզեաչլարը՝ տամլա տամլա քեաղըտըն իւզէրինէ տիւշարիւ, վէ միւէստիւր պիւր սէտա իլէ տէ :

— Վալիտէճիեիմ, պու մէքթուպու նիշին եաղտըն, տէտի :

Ժան, պու սիւալի իշիթմէմիւ կիպի կէօրիւնէհէք, վէ պինապլին ճէվապ վէրմէեհէք, քէլամընա չէօյլէ տէվամ իթտի :

— Թէքրար իտիեօրում, գըզըմ, սանա իզտիվաճ թէքլիֆ օլունաճաղտան, վէ սէնին թարաֆընտան զապուլ իտիվէզտէն էվվէլ, պու մէքթուպու աչմահաճաղընա եէմին իթմէլիսին, տէյի պէհան իթտի :

Բօզ, էլինի մէքթուպա ուզաթտարազ :

— Եւմին իտէրիմ, սէվկիւլիւ վալիտէճիեիմ, տէյի
պէեւն իյլէտի :

Պատէհու Ժան Մատու՝ մէգքիւր մէքթուպու եինէ
սանտրեգճա տէրունինէ վազ իլէ գարաեղալ, շու սէօզ-
լէրի իլափէ իթտի :

— Գրզըմ, շիմտի պու սէնին տիր . . . պէն տէ պուն-
տան պէօյլէ րահաթըմ . . . եազընտա պիրիպիրիմիզտէն
այրըլաճազը . . . միւսթազպէլ հազգընտա հիշ պիր
գօրգուն գալմամը տըր, վէ Պրի գօնթ-Րօպէրտէքի
մուգափէլաթ մուհարրիրիմիզ Մ. Բէրէն՝ սէնին իսմինէ
օյան պազը էսհամըն իրատլարընը, հաեաթըմտա պա-
նա թէպիմ իթտիկի կիպի, վէ Փաթըմտան սօնրա տա-
խի սանա թէպիմ իտէճէք տիր :

Րօզ, եաթաղըն եանընտա տիզ չէօքիւպ եիզիւ-
նիւ եաթաղըն չարչապըյլա կիպլէտիս Հընչկըրտըղըն-
տան նաչի ումուզլարը չըգըպ էնիեօրտու : Պիշարէ պօ-
ղուլմազ հալինտէ իտի : Ժան շէօյլէ տէվամ իթտի :

— Մէմուլ իտէրիմքի, Վէրօնիք սէնտէն առլա ոյ-
րըլմաեաճազ տըր : Պունունլա պէրապէր, ահվալ վէ վէ-
գայի, մէրգումէտէն այրըլմաեա սէնի մէճպուր իտէր-
լէր իսէ, իհթիեարըղը գէմանընտա մէրգումէնին իս-
թիրահաթընը թէէմին իտէճէկինէ էմինիմ : Պէնիմ կի-
պի օ տա սէնի պիւեիւթտիւ . . . օ տա պէնիմ գատար
սէնի սէվէր : Պէն անը սէնին նէգտինաէ իքինճի վալի-
տէ մադամընտա պրազըեօրում - Իքինիզ տէ պէնի
տէրաղուշ իտին :

Իհթիեար պէսլէմէ իլէ կէնճ գըզ՝ էօլիւմ րատտէ .
սինտէ պուլունան խասթանըն ոսլմուշ օյան եանազ-
լարընը էօբտիլէր : Պու մէնդարէ դաեթթ միւէսսիր
իտի :

Ժան, մէնգարէի մէգքիւրէնին ուղաւասընա վագըթ պրագ մահարագ ,

— Արթըգ պու Ֆանի տիւնեաքը տիւշիւնմէերպ , ճէննէթի տիւշիւնմէք լագըմ տըրու - Վէրօնիք , պէնիմ սատըգ տօսթում , հայտէ կիթ , Սիւսի գարիեէսի պաշ րահիպինի պուլ կէթիւր , տէտի :

Մուճիպինճէ Վէրօնիք հարէքէթ իթտի , վէ պիւր սաաթ սօնրա , րահիպի մէրգում կէլիպ , խասթանըն սօն վէգայիֆի ռուհանիեէսինի իյֆա իթտի , վէ անըն կիթմէսինի միւթէագըպ , կէօզլէրի գարարմահա վէ տիլի աղըրլաշմահա պաշլամըշ օլան Ժան , քէնտիսինէ տօղրու էյիլմէլէրի իչին , Րօգա վէ Վէրօնիքէ պիւր իշարէթ իթտի :

Սօն տէֆա Ժան Մատու , մէրգումէլէրի եիւրէկի իւգէրինտէ գազիէն սըգտըգտան սօնրա , պաշը արգասընա տէվրիլտի , վէ եարը աշըգ օլան աղըրնտան զայիֆ պիւր ահ սէտասը չըգտը , վէ պու սէտա իլէ , Ժանըն ռուհը բաքի ճէնապը Հագգա թէսլիմ օլտու :

Վէրօնիք՝ սէվկիւլիւ մատամասընըն վէֆաթ իթմիշ օլտուղունու անլահարագ ,

— Տուա իտէլիմ , տէտի :

Պինապէրին իհթիեար պէսլէմէ իլէ կէնճ գըգ , միւթէվէֆիեէնին եաթաղը եանընտա , հընչկըրտա եարագ տիզ չէօքտիւլէր :

Պու սըրատա նէ՞ կիպի մէնգարէ վագը օլտուղունու հէր քէս անլահապիլէճէկինտէն , մէնգարէի մէգքիւրէ հագգընտա թաթվիլի քէլամը զայիտ աոտ իտէրիզ :

Վէրօնիք՝ պու սըրատա Րօգ իչին սէպէպի թէսէլլի օլտու : Մէրգումէ , պէօլէ պիւր վագըա զէմանընտա սիւքիւնէթէ իհթիեաճ պուլունտուղունու տէրքլէ ,

Թէչէ պալիւսաթը լազըմէի իճրա իթտի , վէ Բօզ տախի ,
խսթէր խսթէմէզ , ճէնտզէեէ տապէթ իտէճէկի քիմսէ-
լէրէ պիրէր մէքթուպ եազմազ խըտմէթինի տէրիւհտէ
իլէտի :

Ճէնազէ ալայընըն իքի կիւն ոսնրա իճրասը մու-
գարէր օլտուղունտան , մէքթուպլար տէրհալ կէօն-
տէրիլտի :

Բօզ , քէտէրի ազիմինտէն նաչի պիւսպիւթիւն շա-
շըրմըշ օլմասըլլա պէրապէր , մատամ տը Լօրպազ իլէ
անըն քէրիմէսի Բընէեէ , վէ Սէն-Մօր մէքթէպի պաշ
րահիպէսինէ տէ տապէթ թէզքիւրէսի եազմաեա ունութ ,
մատը :

Մատմազէլ Բընէ պիր գաշ կիւնտէն պէրու մէք-
թէպէ ալտէթ իթմիշ օլմաղլէ , իլք տէֆա մէզպուրէ՝
Փէլաքէթի վազըատան խապէրտար օլտուղունտա , մու-
հիպպէսինին կիրիֆթար օլտուղու քէտէրի խաթըրլա-
եարազ , աճը աճը կէօզ եաշլարը տէօքտիւ : Իշպու
կէնճ գըզ , շիմտիեէ գատար մէզքիւր մէքթէպտէնմէմ-
նուն իքէն , մուհիպպէսինին ղայպուպէթի իւզէրիէն ,
սըզըլմաեա պաշլատը , վէ տիկէր մէքթէպլի արգատաշ-
լարը իջինտէ պուլունմասըլլա պէրապէր , խալի պիր
մահէլլտէ պուլունտուղունու զանն իթմէքտէ իտի :

Իմտի , Բընէ , պաշ րահիպէեէ միւրաճաաթլա ,

— Աճապա վալիտէմ նէ՞ եարաճազ տըր... չիւպ-
հէսիզ օ տա պու խապէրի էսէֆիշթիմալի իշիթմիշ
տիր... մուհիպպէմի թէսէլլի իթմէք իւզրէ նէզտինէ
կիթմէք իսթէրիմ , միւսաատէ իտէ՞րմիսինիզ , տէտի :

Պէօլլէ պիր սըրատա , թապիի մէքթէպին միւտի-
րէսի քէնտի թարաֆընտան հիշ պիր գարար վէրէմէ-
եէճէկինտէն ,

— Սէվկիւլիւ գըզըմ, պու խուսուստա մատամ վա-
լիտէնիդին գարարընը պէքլէմէլիեկ: Թէէմին օլուռն,
քէնտիսի՝ սիզին պու արզուսուզու քէշֆ իթմիշ տիր,
վէ միւրաաընը սիզէ պիլտիրէճէք տիր... իմտի պէք-
լէեէլիմ, տէյի պէեան իյլէտի:

Րընէ, պու գարարա իթաաթլա, մահզուռնէն վէ
միւքէտտէրէն պէքլէտի:

Գարիինի քիրամըմըզը, Լինէ սօգաղընտաքի օթէլէ
տապէթ իտէրիզ:

Մ. տը Լօրպագըն, Պօշար-տը-Սաբըն սօգաղընտա
կասթօն Տօւլէրիվէ կիտէրէք, պիրինճի գէվճէսինին
մէզարը իւզէրինէ վազ իտիլմէք իւզրէ սանէմ իմալ
իթտիրտիկի գէմանտան, վէ Թէրէզ Տօմօնուռն գէվճի
օլալըտան պէրու, Բարիս մէքթէպի ումուրը թըպպի-
եէսինտէ մուալլիմ պուլսւնան զաթըն, զաթէն էհէմմ օ-
լան վազիեէթի տահա զիեատէ քէսպի էհէմմիեէթ իթ-
տի վէ պիւեիւտիւ:

Մ. տը Լօրպագ՝ Ֆէվզէլատէ նազարտա օլան իւ-
գէլատան օլուպ, Ֆրանսատան մատտա, Թէքմիլ էվ-
րօքատա ումում թարաֆընտան մազհարը թագտիր օլ-
մագտա, վէ հագգընտա հիւրմէթ վէ րիաեէթ կէօս-
թէրիլմէքտէ իտի: Լաքին մէրգում իշին, պու եօլտա
կէօրտիւկիւ ասարը թէվէճճիւհ՝ Փամիւեսսը տաիլիւն-
տէ պուլտուզու սաատէթ վէ րէֆահիյեէթին եա-
նընտա հիշ գապիլինտէ իտի:

Թէրէզ, մէրգում իլէ էվլէնտիկի սըրատա, գալ-
պինտէ էսէրը աշգ ու մուհապպէթ օլմամագլա պէրա-
պէր, «Պէն պիր նամուսու գատըն օլաճաղըմ» տէմիշ,
վէ սօգթօր տաիսի ճէվապէն, «Պէն տէ սիզի պիր գէվ-

ճէի մէտուտէ գըլաճաղըմ¹ տէյի պէեան իյլմիշ իտի :
Թարաֆէյն վատլարընը միւքէմմէլէն թուրթուլար :
Թէրէզ , նամուսլու պիր գատըն , մէտուտ պիր վալիտէ
վէ ումումուն նազարընտա սաատէթի միւքէմմէլէեի
հայիզէ օլուպ , լաքին քէնտիսի իչին , օ սաատէթ լէ-
քէտէն արի տէյիլ իտի : Մէզպուրէնին գալպինտէ իքի
գանլը եարէ աչըլմըշ իտի քի , հիշ պիր շէյ իլէ գա-
բանմասը միւմքին աէյիլ իտի :

Պունլարտան պիրի² քէնտի սէպէպիյլէ վէֆաթ իթ-
միշ օլտուղունու զանն իթտիկի Կասթօն Տօպէրիվին
խաթըրէսի , վէ տիկէրի տէ , հաեաթտա օլտուղունու
պիլտիկի , ֆազաթ ապա կէօրէմէմէքտէ օլտուղու գը-
ղըննմիւլահազասը օլուպ , ֆազաթ Թէրէզ³ սիմասընը
էօյլէ պիր նիգապը մանէվի իլէ սէթր իթմիշ իտի քի ,
թէպէսիւմիւլ ալթընտա կիզլէնմիշ օլան կիրտապլար
հազգընտա շիւպհէեէ գահիպ օլան պուլունամազ իտի :

Մատամ⁴ աը Լօրպազ⁵ քէնտիսիյլէ միւնապիպէթի օ-
լանլարըն ճիւմլէսի Թարաֆընտան սէվիլիպ , տօգթօ-
րուն տօսթլարը իսէ , մէրգոււմ իլէ կէօրիւշտիւքլէրին-
տէ , մէզպուրէեի մէտհ ու սէնա իտիպ , տիկէր հէր
հանկը գատըն իլէ էվլէնսէ , պունուն գատար համիյեէ-
թի , հիւսնի ճէմալի վէ զէքեալէթի պուլունմուշ օլ-
մաեաճաղընը Թէէմին իթմէքտէ իտիլէր :

Մ . տը Լօրպազ , խայրխաշ պիր գաթ օլմասըյլա ,
Թէրէզ տալիս , անըն ումուրը խայրիեէսինէ իշթիրաք
իթմէքլէ ֆէվզէլատէ մահգուլիյեէթ հիսս իթմէքտէ ,
վէ չօգ տէֆա սատէ պիր էլպիսէ կիեինմիշ օլտուղու ,
վէ եիւզիւնիւ գալըն պիր նիգապ իլէ էօրթմիւշ պու-
լունտուղու հալտէ , պիզգաթ ֆուգարա վէ խաթթակ-
եանը զիւարէթէ , վէ իեանէ Թէվզիինէ կիտէր իտի :

Մատամ Տօմօն, բէք չօգ Ղայրէթլէ ազըպէթ իւլ
էմր էլտէ իտիլէն սէրվէթին մէսէրրէթլէրինէ ուզուն
միւտտէթ նայիլ օլամամըլ օլան զէվճինին վէֆաթըն-
տան սօնրա, տայիմա եալընըզլըգտան հազգ իթմէքտէ
իտիւ Մէրգուլմէնին տիւնէէվի տուլլըւարընճա տա աս-
լա թէպէտտիւլ վազը օլամամըլ օլուսլ, էլան տամա-
տընըն խանէսինտէ իգամէթ իթտիկի ճիհէթլէ, մէր-
գուսուն տալէթլիլէրինտէն վէ սայիր միւսաֆիրլէրին-
տէն սըզըլմագտա, վէ վիզիթա վիրմէք վէ միւսաֆիր
գապուլ իթմէք կիւնլէրի օլմատըղընտա, եալընըզճա
տիշարը չըգմագտա, վէ անճագ թատմ վագթը ալ-
տէթ իլլէմէքտէ իտի:

Մատամ Տօմօն՝ նէ՛ տօգթօրուն օլլու Րընէեի վէ նէ՛
թէրէզին գըզընը սէվմէեիպ, ֆագաթ հիսսիեաթը հա-
գըզիեէսինի կէօսթէրմէսի՝ նէ՛ տէրէճէ չարըզ մուա-
մէլէ օլտուղունու պիլտիկինտէն, պուշլարա թէպէսսիւմ
իթմէքտէ իտի:

Մէրգուլմէ, իգտիրապը գալպ իչինտէ տէ սլուլուն-
մաեօրտու: Շէօյլէ քի վագթիլլէ իրթիքեապ իթմիշ
օլտուղու սուի մուամէլէսինի, մէնֆատթը չախիլլէ
մագսէտիլլէ թէքրարա հազըր իտի:

Մ. տը Լօրպագ իսէ, չլու գատըն գսրչըսընտա
իպրագը նէզաքէթտէ գուսուր իթմէմէքլէ պէրապէր,
տախիլի պիր հիսստէն նաշի, հագընտա ասլա րիաեէթ
վէ թէվլ, ճճլւ հիւ պուլունմամագտա իտի:

Հէր սապահ, Լինէ սօգաղընտաքի օթէլտէ, ալաֆ-
րանկա սաաթ օն պիր պուշուգտա, էօյլէ թատմը իտի-
լիպ, պիր կիւն եինէ պու սաաթտա, Մ. տը Լօրպազ
իլէ օղու Րընէ, Թէրէզ վէ մատամ Տօմօն սուֆրատա
օթուրտուգլարը հալտէ, պիր խըզմէթ-քետար, կիւմիւլ-
տէն քիւչիւք պիր թէքսի տէրունինտէ պիր խայլի մէք-
թուպլար օլարազ իչէրի կէլտի, վէ խանէ սահիպի
մէքքիւր մէքթուպլարը կէօզտէն կէչիրտիկի սըրատա,
սիեահ չէրչիվէլի պիր մահֆազա իւզէրինտէ զէվճէսի-
նին իսմինի օգուեուպ, իշպու մէքթուպու մէզպուրէեէ
վէրէրէք:

— Թէրէզ, պու մէքթուպ սիզին տիր, տէտի:

Թէրէզ. — Ճէնաղէեէ տավէթ պիլէթի օլմալը. եա-
զըսընը թանըմահօրում, աճապա քիմին թարաֆըն-
տան կէօնտէրիվիշ տիր: Աչըպ օգումագլըղմա միւ-
սաատէ իտէ՞րմիսինիզ:

— Նի՛չին իթմէեիմ:

Պու սուրէթլէ մատամ տը Լօրպազ, մահֆապանը
աչտը, վէ միւնտէրիճաթընը օգուտուգտան սօնրա, աճը
պիր նիտա Րէֆի իթտիկի կիպի, եիւղիւնտէ տախի
էսէրը մահգունիյեթ հասըլ օլտու:

Րընէ. — Վէֆաթ իտէն քիմ տիր:

Թէրէզ. — Դըզգարընտաչընըն մուհիպպէսի Րօղուն
վալիտէսի տիր:

Րընէ. — (Լէհճէսի սօլարազ.) Վահ պիշարէ գըզ-
ճըզազ:

Տօգթօր. — Քէնտիսինի թանրեօ՞ր մու իտինիզ :

Թէրէզ. — Վէֆաթ իտէն գատընը թանըմազ իտիմ,
Փագաթ գըզը Բօզ Մատուեու թանըրըմ, վէ զիեա-
տէսյլէ սէվմէքտէեիմ :

Էօթէնի, մատամ տը Լօրպազըն սէօյլէտիկի իսմի
իշիթտիկինտէ սարսըլտը, վէ հէեէճանընը կիւճ իլէ
զապթ իտէպիտի :

Թէրէզ, քէլամընա չէօյլէ տէվամ իթտի :

— Բօզ՝ ճալիպ վէ տիլպէր պիր գըզ տըր : Մէն-
Մօրտա, գըզըմըզ Բընէնին պուլուենտուզու մէքթէպտէ
թալիմ ու թէրպիեէ օլմուշ տուր : Բէք չօգ տէֆա
իսմինի գիրք իթտիկիմի իշիթմիշսինիզ տիր :

Տօգթօր. — Սահիհ տիր. իսմինի ունութմուշ իտիմ :

Թէրէզ. — Բիգգաթը գալպիեէսի սօն տէրէճէ օ-
լան պիշարէ Բօզ՝ շիմտի հալը մէյեուսիեէթտէ օլա.
ճազ տըր : Տիկէր թարաֆտան, գըզըմ Բընէ տէ,
Բօզու քէնտի գըզգարընտաշը կիպի սէվտիկինտէն, պու
խապէրտէն ֆէվգէլատէ միւթէէսսիր վէ միւքէտտէր
օլմասը թապիի տիր :

Բընէ. — Վալիտէ, հէնազէ ալայը նէ՞ վագըթ իճրա
օլուենաճազ տըր :

— Եարըն :

— Կիտէճէյիզ, տէյի՞լմի :

— Շիւպհէսիզ պէն կիտէճէյիմ. էկէր արզու
իտէրսէն, օղլում, սէն տէ պէնիմլէ կէլիրսին :

— Էկէր մէքթէպէ ուղրաեըպ գըզգարընտաշըմը
ալըր վէ պիրլիքտէ կէօթիւրիւրսէք, զանն իտէրիմքի,
քէնտիսի իշին պիւեիւք պիր թէսէլլիեէ սէպէպ օլուր :

— Պէն տէ սէնին զանընտա օլտուղումտան, մէք-
թէպէ ուղրաեըպ, գըզգարընտաշընք ֆըլըրըզ :

Էօժէնի Տօմօն, օլ վազթա գատար տինլէմէքլէ
իթթիֆա իթմիշ օլուպ, լաքին ֆիքրինտէ պազը շիւպ-
հէսի պուլունտուղունտան, շու սըրատա պու եօլտա
միւքեալէմէեէ գարըշտը .

— Կիթմէք իսթէտիկինիզ ճէնազէ ալայը Բա՞րիստէ
մի վուգու պուլաճագ տըր :

Բընէ . — Խա՛յր, պիւեիւք վալիտէ :

— Էօյլէ իսէ նէ՞րէտէ վուգու պուլաճագ տըր :

— Սիւսի-ան-Պրիտէ :

Մատամ Տօմօն՝ ալթիւսթլիւկիւնիւ իզհար իթմէմէկէ
չալըշմագլա պէրապէր, պէլլիսիզ սուրէթտէ տիթրէտի,
վէ ճէվապա աղազլէ .

— Սիւսի-ան-Պրիտէ՞ մի . Պիչարէ գատըն Սիւսիտէ՞
մի վէֆաթ իթմիշ, տէտի :

Թէրէզ . — Խա՛յր, վալիտէ, քէօյտէ, Բօզիէ չիֆթ-
լիկինտէ :

— Միւթէվէֆիեէ գատընըն իսմի նէ՞ տիր :

— Ժան Մատու . . . Իշթէ վալիտէ, ճէնազէ ալայը
իշին եազըլան տավէթ պիլէթի շու տուր :

— Թէրէզին վէրտիկի քեաղըտը մատամ Տօմօն ալըր
իքէն, էլինի սարսմամաեա չալըշմագտա իտի իսէ տէ,
մու վաֆֆագ օլամամագտա իտի :

Մէրգումէ, պիլէթի ալըպ, աթիտէքի սաթըրլարը
օգուտու .

Ճատամ Ժան-Ժէրմէն Մատու, 1886 սէնէսի յուն-
վարընըն 20նճի կիւնիւ, էլլի պիր եաշընտա օլտուղու
հալտէ, վէգալիֆի բուհանիեէսինի պիլիյֆա, Սիւսի-
ան-Պրի գասապասը տախիլիտէ, Բօզիէ չիֆթլիկին-
տէքի իսանէսինտէ թէսլիմի բուհ իթմիշ օլմաղլէ, ճէ .

նազէ ալայը՝ մահը հալին ՉՉնճի ճուճաա կիւնի, թամ սաաթ Չտէ, Սիւսի քիլիսէսինաէ իճրա իտիլէճէկինտէն, պիլճիւմէ աճըսպա՝ մէզպուրէնին քէրիմէսի Բօզ Մատու, վէ սատըզ խըզմէթճիսի վէ մուհիպպէսի Վէրօնիք ժալթիէ թարաֆընտան միւթէվէ ֆիեէնին խանէսինէ տավէթ օլըւնուրլար։»

Սիւսի պաշ րահիպինին՝ վէֆաթընտան ազ էվվէւ մատամ Տօմօնա վագը օլան իֆատէլէրինի օգուեանլարըմըզ խաթըրլարլար իսէ, մէզպուրէնին, պու տէֆա մէզքիւր ճէնազէ քեաղըտընը գրաաթ իթմէսինտէ, տէհէթիինին նէ տէրէճէտէ օլտուղունու անլաեապիլիւրէր։

Էօթէնի՝ Վէրօնիք ժալթիէ իսմինի կէօրտիւկիւնտէ չիւպհէսի գալմատը։

Վէրօնիք, մալիւմ օլան մազպաթաեը իմզալաեան իւշ քիշիտէն, եանի օն տօգուզ սէնէ մուգատտէմ պիր ֆուրթունալը կիճէտէ, քէնտիսինին, թէրէզին գըզընը պիր գուլիպէ տէրունինտէ պրագմագլըզ ճինաեթիինի իշլէտիկինի կէօրմիւշ օլան քիմսէլէրտէն պիրի իտի։

Լաքին թէրէզ, Բօզ Մատուեու նա՞սըլ թանըմըշ, վէ նէ՞ կիպի զարիպ պիր թէսատիւֆլէ թէրէզին՝ պիրի դայըը մէշրու, վէ տիկէրի մէշրու օլան գըզլարը Բօզ իլէ Բընէ, այնի մէքթէպտէ պուլունմուշլար, վէ պէյնլէրինտէ իւլֆէթ հասըլ իթմիշլէր իտի։

Թէրէզ, գըզընըն իգինի պուլմուշ օլտուղու հալտէ, պու քէշֆ՝ ճիւզի պիր պասիրէթսիզլիք նէթիճէսի օլարագ, տէհէթլի նէթիճէլէրի ինթաճ իտէմէ՞զմի իտի։

Էկէր մատամ տը Լօրպագ, Բօզ Մատունուն՝ Բօլին Տօպէրիվ օլտուղունու պիլմէեօրտու իսէ, օ չօճուղա վալիտէլիք իթմիշ օլան միւհթէրէմ գատընըն ճէնազէ

ալայննտա հազըր պուլունմազ իւզրէ Սիւսի-ան-Պրիեէ կիթտիկինտէ անլամաեաճա՞գմը իտի :

Հասըը կ'օրիւլմէզ պիր գարանլըզ իշինտէ կէօմիւլ-միւշ օլտուզուէու զանն իթտիկի թէքմիւ կէշմիշ զէման՝ պիրտէն պիրէ զահիր օլուպ, շէօյլէքի Բօզ՝ խարիճտէն ալընմըշ պիր չօճուգ օլտուզու, վէ էլպէթթէ ժան Մատուեն Փամիլեասը պուլունտուզու ճիհէթլէ, միւթէվէֆիեէնին միրասընտան տօլաեը զուհուր իտէ՝ ճէք միւնապալալտան հագըգէթի հալին գաթիէն ան. լաշըլաճաղը թապիի տէյի՞մի իտի : Պու հագըգէթին անլաշըլմասը իսէ, էօթէնի Տօմօնուն իսթիրահաթընը իխլալ իթտիքտէն պաշգա, գըղընըն հայիզ օլտուզու հիւրմէթ վէ րիաեէթի տէ դայպ վէ մահվիտէճէք իտի :

Հէման պիր սանիյյէ գարֆընտա պու գարմագարըշ միւլահագալար՝ օլ խային վալիտէնին ֆիքրինտէ հասըլ օլուպ, տէհշէթինի սօն տէրէճէեէ վարտըրտըլար իսէ տէ, մէրգումէ քէնտիսինի զապթա միւզթէտիր օլարագ, տէհշէթ վէ ալթիւսթիւկիւնիւ խարիճի իշարէթլէր իւէ պէլի իթմէտի, վէ թէրէզէ խիթապէն,

— Սէն պու ժան Մատուեու նէ՞րէտէն թանըտըն, տէյի պէեան իյլէտի :

Թէրէզ. — Ջանն իտէրիմքի, վալիտէ, մէրգումէեի թանըմատըղըմը պիր ազ էվվէլ հուզուրունուզտա պէեան իթտիմ :

— Էվվէթ, էվվէթ, ունուտուեօրտում... Բընէնին մէքթէպինտէ պուլունան գըզ՝ անըն գըզը Բօզ Մատո՞ւ մու տուր :

— Էվվէթ, Փագաթ վալիտէսինին խասթալանմասը իւզգրինէ մէքթէպտէն չըգմըշ տըր :

Մատամ Տօմօն՝ պիր ազ սիւքիւթտէն սօնրա շէօյլէ տէվամ իթ տի .

— Թանժմատընըզ պիր գատընըն ճէնաղէ ալա-
յընտա հազըր պուլունտուրմագ իւզըէ, Բընէեի ալըս
կէօթիւրմէնիզէ լիւզում կէօրմէօրում: Ճէնաղէ ալայ-
լարը՝ զաթէն մուճիսի քէտէր վէ թէէսսիւր շէյլէ օ-
լուպ, ինսանըն էօմրիւ տաթիլինտէ, պիզղաթ քէնտի
Փամիլեասը միեանընտա օլ գատար վագը օլուր քի,
խարիճտէն օլան քիմսէլլըին ճէնաղէ ալայլարընտա
պուլունմագ՝ Փազլա պիր շէյ տէմէք օլուր: Զաթէն
Բընէ՝ նազիք թապիեաթլը վէ սինիրլի պիր գըզ օլուպ,
պօշ պիր շէյտէն միւթէէսսիր օլարագ խասթալանմագ-
տա տըր: Իմտի, էկէր ըէֆիգէսի Բօզ Մատուեու,
զանն իթտիկինիզ տէրէճէտէ սէվիեօր իսէ, անըն միւ-
թէէսսիր հալի՝ քէնտիսինէ ֆէնա սուրէթտէ տօգու-
նաճագ տըր: Պէն տէ վալիտէ օլմուշում տուր: պինա-
պէրին թէճըրիւպէ իլէ թէէմէն իտէպիլիրիմք՝, թօր-
նում կիպի տուլլուլու չօճուգլարը, հադգլարընտա
մուզիրր օլապիլէն շէյլէրտէն սագընմագ լագըմ տըր:

Մ. տը Լօրպագըն օլլու. — Պիւեհիւք վալիտէ, չը-
գան սէնէ գըզգարընտաշըմ մէթէպտէ խասթալանտը-
ղընտա, Բօզ Մատու՝ օնա Փէվգէլատէ մուհապպէթ
վէ Ֆէտաքեարըզ կէօսթէրմիշ, վէ հագըզի պիր գըզ-
գարտաշ կիպի գաեըրմըշ վէ թէտալի իթմիշ տիր:

Էօթէնի. — Պուևտան նէ՞ նէթիճէ չըգարմագ իսթէ-
եօրսուն:

— Շու նէթիճէի չըգարմագ իսթէեօրումփի, քէ-
տէրի ազիմէ միւսթաղրագ օլան օ գըզճապաղըն քէ-
տէրինէ իշթիրաք իտէրէք, վէ վալիտէսինին մագպէ-
րէսինէ գատար քէնտիսինէ ըէֆագաթ լայլեհէրէք, թէ-

վէճճիւհ վէ ըրգգաթըմըը պիւֆիիւ կէօսթէրմէլիեիգ .
Պունտան պաշգա , պէն՝ գըզգարընտաշըմըն ախլէա-
գընը բէք էյի պիլիւրիմ : Ճէնազէ ալայընտա պու-
լունմագտան իսէ , պուլունմամասը քէնտիսի իչին տա-
հա զիեատէ մուխաթարալը օլտուղունու թէէմին իսէ-
պիլիւրիմ :

Էօթէնի . — (Տօտաղլարընը ըսըրարագ , տամադընա
լսիթապէն .) Սիզ նէ՞ էֆքեարտասընը :

Մ . տը Լօրպադ . — Օղլումուն հագգը վար տըր . իմ-
տի , Թէրէզին քէնտի հիսսիեաթը վէճհլէ հարէքէթ
իթմէսինի թափսիէ իտէրիմ :

Էօթէնի պունտան զիեատէ իսրար իթմէսի պիւ-
եիւք պիթ չարբըգըդ օլտուղունու անլատըղընսան ,
չէօյլէ ճէվապ վէրտի .

— Ազիզիմ տօյթօր , սիզ պէնտէն տահա զիեատէ
հաքիմսինիզ . Պէնիմ իֆատէմ վէ իթլրաղըմ , մահզա
թօրնուճուն ի՛նչվգէլատէ տույղուլու վէ սինիլի օլմա-
դընա մէպնի իտի , վէ դաթէն պու չօճուգ պապը կէօնա
էնտիչէեի մուճիպ օլմուչ օլտուղունտան , մէզքիւր ճէ-
նազէ ալայընտա պուլընմասընտան տօլաեը վէսվէսէ
իտիեօրտում , ֆապաթ դաթընը , հէմ բէտէր վէ հէմ
թապիլ օլարագ միւսաատէ իթտիկինիզ հալտէ , տի-
մէք օլուրքի , գօրգմագտա օլտուղում մուխաթարա
մէվճուտ տէյիլ տիլ :

Պու ճէվապ , հագըգէթի հալտէն արի օլմատըղը իչին
բէք զալիմանէ իտի . Ֆիլվագը Բընէնին՝ նէվիմա խաս-
թալըգ գապիլինտէն օլան իֆրաթ տույղուլուլու վէ
սօն տէրէճէ սինիլի օլմասը՝ չօգ տէֆա բէտէրինին
իսթիրահաթընը դայալ իթտիլիմիչ իտի , վէ էկէրչի Մ .
տը Լօրպադըն եաշատըլը սաատէթի հալ իչինտէ գարա

պիր նագթա վար իտի իսէ, օ տախի գըզընըն պու հա-
լի իտի:

Հէր նէ իսէ, Մ. տը Լօրպագ՝ ճէվապէ աղազլէ,

— Հագգընըզ վար տըր, ազիգէմ մատամ. գըզը-
մըզ Բընէ իչին, պէօյլէ պիր մուգատտէս վազիֆէյի
իյֆա իթմէսինտէ, պէն, հիչ պիր թէհլիքէ կէօրմէեօ-
րում, վէ վէլէվ թէհլիքէ պիլէ օլսա, օ վազիֆէեի
իճրա իթմէսինէ միւսաատէ իտէրիմ, տէյի պէեան իյ-
լէտի:

Պու ճէվապ՝ միւքեալէմէեէ խիթամ վէրտի, վէ պու-
արա էօյլէ թաամը տա խիթամ պուլտուղունտան, մա-
տամ Տօմօն պիր շէյ տիմէքսիզին աեաղա գալգարագ
քէնտի տայիրէսինէ չէքիտի, չիւնքի գըզընըն՝ Սիւսի-
ան-Պրիեէ իտէճէկի սէյեահաթընտան վագը օլապիլէճէք
սուրի նէթիճէլէրի հագգընտա տիւշիւնմէք իւզրէ, եա-
լընըզ գալմաեա ինթիեաճը պուլլունմագտա իտի:

Մուխաթարանըն մէվճուտ օլտուղու՝ նագապիլի
ինքեար օլուսլ, պուենուն էօնիւնիւ ալմագ նասըլ միւմ-
քին իտի:

Պիր արա քէնտիսի տէ Բօգիէ չիֆթլիկինէ կիտէրէք,
վէրօնիք ժալթիէեի պուլմաեը տիւշիւնտիւ իսէ տէ,
քէնտիսինին ճէնագէ խանէսինտէ պուլլունմասը՝ գըզը-
նըն վէ թօրնունուն պուլլունմալարընտան չօգ վէխիմ
օլտուղունու պիլմիւլահագա անլատը, չիւնքի վէրօ-
նիք, չսէէտ քէնտիսինի թանըսա իտի, պուենտան պիր
թագըմ ֆէնա նէթիճէլէր հասըլ օլաճաղը չիւպէսիզ
իտի: Խմտի, խուսուսիլէ Տիւպրէօյլ րահիպին, «իթ-
թիխազ օլունմուշ օլան թէտուպիրի պսալրէթքեարանէ
սաեէսինտէ, Բօլին Տօպէրիվ՝ վալիտէսինին իսմինի
առլա անլամաեաճագ տըր» եօլունտա վագը օլան

սօն սէօզլէրինի տէրխաթըր իտէրէք, շու սըրատա, քէնտիսի իչին ղաեէթ իհթիեաթ իւզրէ տաՎրանմագ-տան պաշգա չտրէ պուլունմամագտա իտի:

Մէրգումէ, պու թէֆէքքիւրաթ իւզէրինէ, թէմա-միյլէ տէյիլ իսէ տէ, պիր տէրէճէ քէսպի սիւքիւն ի-տէրէք, իլէրիսինի ռէք զիեառէ տիւշիւնմէքսիզին վու-գուաթլարա պէլէմէեէ գարար վէրտի:

Րընէ տը Լօրպագ, սուֆրատան գալգտըգտանսօն-րա, եագընտաքի թէլէկրաֆխանէեէ կիտէրէք, Սէն-Մօր մէքթէպի միւտիրիեէթինէ շու մէալտէ պիր թէ-լէկրաֆնամէ քէշիտէ իթտի:

«Եարըն, սաաթ սնտա, վալիտէմ վէ պէն, Ըօզիէ չիֆթլիկիւնէ կէօթիւրմէք իւզրէ Ըընէեի ալմաեա կէ-լէճէեիզ»

Կէնճ գըզ, մէքթէպին միւտիրէսի թարաֆընտան պու թէլէկրաֆնամէեէ վագըֆ օլտուղունտա, իրթէսի կիւնիւ Բօզու տէրաղուշ իտէճէկի վէ սնա ըիգգաթամիզ վէ թէսլիեէթպախշ սէօզլէր սէօյլէեէճէկի միւլահա-գասըլա, քէտէրի պիր տէրէճէ ազայտը:

Անճագ օ տագըգատան իթիպարէն կէչէն սաաթ-լար՝ քէնտիսինէ եանի Րընէեէ եըլ գատար ուզըն կէզրիւնիւ պ, օ կէճէսի հէման աալա ուեուեամատը, վէ իրթէսի կիւն, վալիտէսիյլէ պիրատէրինին կէլմէլէ-րինէ սա զըրըզըլըզլա պէլէտի, վէ պունլարըն մու-վասըլէթինի խապէր ալըպ, թէնէֆֆիւս տայիրէսինէ գօշաու, վէ վալիտէսինէ սարըլմասընտա, իւք տէֆա, «Վահ պիչարէ Բօզ» սէօզիւնիւ թէլէֆֆիւզ, վէ պա-տէհու շու սէօզլէրի իլապէ իթտի:

— Վալիտէճիւիմ, պէնի ըէֆիգէմին նէգտինէ կէօ-թիւրմէք կիպի պիր հիւսնի ֆիքիւրտէ պուլունտուղու-

նա թէչէքքիւր խտէրիմ. սէնին տէ կէլտիկինէ մէմնու-
նում, Բընէ. Պիչարէ վէ պէտպախթ Բօզ, սէվտիկի
քիմսէլէր թարաֆընտան պու ասարը թէվէճճիւհիւ
կէօրմէքլէ միւթէսէլլի օլաճագ տըր:

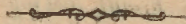
Մուախսարէն, Թէրէղին մէքէնէպէ կէլտիկի կիւն-
լէրտէ բաքիպ օլտուղու լանտոնա իւշիւ տէ բաքիպ օ-
լարագ, Սիւսի գարիեհսինէ տօղրու եօլա չըգալար:

Պունլարըն ճէնագէ խանէսինէ մուվասըլէթլէրինտէն
էվվէլ, պիզ, օգուեանլարըմըզ իլէ խանէի մէգքիւրէ
պասթը գատէմ իտէլիմ:

Պրի-գօնթ-Բօպէրատէքի մուգավէլաթ մուհարրիւրի,
Ժան Մատունուն վէֆաթը խապէրինի ալըր ալմագ,
Բօզա, պուլունտուղու հալի անլաթտըրմագ իւզրէ,
Բօզլի չիֆթլիկինէ կիթտի. Անճագ մէգպուրէեհէ,
չիֆթլիք սահիպէսինին էօյէ գըզը օլտուղունու շիւպհէ:
Իթտիրէճէք պիր քէլիմէ պիլէ իրատ իթմէտի:

Մուգավէլաթ մուհարրիւրի, Բօզա, իրատլարընըն
իւշ այըղընը, եանի իւշ եիւզ եէթմիշ պէշ Ֆրանգ
իթա իթտի, վէ վէրօնիք, ճէնագէ ալայընըն թէրթի-
պաթը հագգընտա Սիւսի պաշ բաբասը իլէ մուխապէ-
րէեհէ մէմուր օլտու:

Իշպու ալայըն սատէ, ֆազաթ միւնասիպ սուրէթ-
տէ իճրասը մաթլուպ օլուպ, Ժան իսէ, զէվճի իշին
խասսէթէն եարտըրմըշ օլտուղու մագպէրէեհէ տէֆն ի-
տիլէճէքիտի:

Րօզ՝ քէտէր՝ վէ իգթիրապտան նաշի, գուզվէթ վէ տէրմանտան տիւշէն զայիֆ թապիեաթ ասհապընտան օլմաներպ, իւք աճըսը կէշտիկի հալտէ, քէտէր վէ իգթիրապա գարշը քէսպի մէթանէթ իթտի:

Մէրգուսէ, հէր շէյի տօղրու սուրէթտէ հիւքս իթմէք իգթիրտարընը հայիզ օլմասըյլա, վագը օլան ղայպըն պիւեիւքիւհիւնիւ անլամագտա, ֆաքաթ հա. եաթ տէնիլէն մուհարէպէտէ մէյեուս օլմագ ճայիզ օլմատըղընը, վէ չարէսիզ պիր շէյէ գարշը շիքեաեէթ վէ իսեան իթմէք նասըլ պէյհուտէ իսէ, մէյեուսիեէ. թին տէ օ նիսպէթտէ մուզիրր օլտուղունու տէրք իյ. լէմէքտէ իտի:

Վագասա կէօղլէրինին եաշլարը գուրումուշ, վէ հընչկըրտամասընտան կէօքսիւնիւն գալգըպ օթուր. մասըլտուր օլմուշ օլուպ, քէտէրի աղիմի խարիճէ աքս իտէճէք եէրտէ, տախիլինտէ թէճէմմիւ իթմէքտէ, վէ եալընըզ վէրօնիքէ,

— Պիշարէ վալիտէմ, պիզի բէք չարուգ թէրք իթ. տի. պէն իսէ, եանըմըգտա գալարագ, իհթիեարլան. տըղընը կէօրէճէեիմ տէյի զանն իտիեօրտում, տէյի պէեան իյլէմէքտէ իտի:

Վէրօնիքին քէտէրի տէ կէնճ գըզըն քէտէրինտէն նօգոսան օլմամագլա պէրապէր, Րօզուն կէօզ եաշլարընը եէնիտէն ագըթմամագ իչին, քէնտի կէօզ եաշլարընը ագըթմամաղա չալըշմագտա իտի:

Ճէնազէ ալայընա տավէթ օլունան էշխաստան պա.

զըլարը, Բօգիէ չիֆթլիկինէ վասըլ օլմանա պաշլատը-
լար: Բօզ, պուռլարը գապուլ իլէ, չիւքրանիեթինի
պէեան, վէ հալը սիւքիւնտէ կէօրիւնմէեէ ճահտ իթ-
մէքտէ իտի:

Ումուլմէն մագհարը հիւրմէթ օլան վէ սէվիլէն օլ
գատընա, սօն իլթիֆաթ վէ իհթիրամլարընը արզ իթ-
մէք իսթէեէն էհալիի մէմլէքէթտէն ազ վագըլթտա օլ
գատար նուֆուս կէլտիլէր քի, սէյֆիեէտէ, պուռլարը
իսթիապ իչին հէման եէր գալմատը:

Արա սըրա Բօզ, հագըրուեա աթֆը նագարլա, Բընէ
իլէ պիրատէրինի վէ մատամ տը Լօրպագը արամագտա
իտի իսէ տէ, պուլամամագտա իտի:

Քէնտիսինին պու տէրէճէ սէվտիկի քիմսէլէր աճա-
պա կէլմէեէճէ՞ք մի իտիլէր: քէտէր վէ տէրտի արա-
սընտա քէնտիսինի թէ՞րք մի իտէճէք իտիլէր:

Պու խուսուս՝ մէրգուլմէեէ մի մքինսիզ կէօրիւն-
մէքտէ իքէն, պիրտէն պիրէ, պէքլէտիկի քիմսէլէրի
կէօրմէքլէ, գաիֆ պիր սէտա րէֆ իթտի, վէ մէրգու-
մանա տօղրու իլէրլէտի:

Թէրէզ՝ Բօգա սարըլըպ էօրէրէք:

— Ճէսուր օլուն, սէվկիւլիւ գըզըմ, տէտի:

Մատմագէլ Բընէ տախի կէօզլէրի եաշարմըլ օլա-
րագ, մուհիպպէսինէ սարըլտը:

Բօզ՝ օլ անէ տէկին քէնտիսինի գապթ իտէպիլմիշ
իքէն, պու տէֆա գապթը միւմքինսիզ պիր հէեէճանա
տիւչար օլտուղունտան, հընչկըրմանա պաշլատը, վէ
իքի կէնճ գըզլար, եէկտիկէրինի գուճագլամըլ օլ-
տուգլարը, վէ էթրաֆլարընտա պաչը քէսան թօթ-
լանմըլ պուլունտուղու հալտէ, պիր գաշ սանիյյէ կէօզ
եաշը տէօթտիլէր:

Մալիւմ օլտուղու իւզրէ, հէտէճան վէ թէհասիւր
վէ կէօզ եաշլարը՝ պիրինտէն տիկէրինէ սիրաեէթէ
մէյեալ օլտուղունտան, քեաֆֆէյի հազըրուն տալսի
մէրգուման կէնճ գըզլար իլէ պիրլիքտէ ազլատըլար :

Պու սըրատա եալընըզ սօղուգ պիր հընչիըրտամա
սէտասը իշիաիլմէքտէ օլուպ, Րօզ, մուհիպպիսինին
դուճազընտան ալըլտը, վէ կէնճ տօգթօրա տօղրու
պիր ատըմ ալարազ, էլինի ուզաթտը, վէ քէսիք պիր
սէտա իլէ,

— Թէշէքքիւր իտէրիմ, միւսիւ Րընէ, Հէմ քէնտի
նամըմա, վէ հէմտէ պէտպալսթ վալիտէմին լաթըրէսի
նամընա թէշէքքիւր իտէրիմ, տէտի :

Պու արա մէրգում տէլիգանլընըն կէօգիւնտէն ա-
գան պիր տամա եաշ՝ Րօզուն էլինէ տիւշտիւ, վէ մէզ-
պուրէ՝ եաշարմըշ օլան կէօզլէրինի մէրգումա աթֆ
իտէրէք,

— Խայրխահլըզընըզ իշին տալսի արզը թէշէքքիւր
իլլէրիմ, տէյի պէեան իթտի :

Պու էսնատէ ճէնագէ ալայը մէմուրու սալաեա կի-
րիպ, ճէնագէնին քիլիսէեէ կէօթիւրիւմէսի վագթը
եազլաշտըզընը իապէր վէրտի :

Պու սուրէթլէ ճէնագէ գալտըրըլտը. Րօզ, իւզէրի
շիշէքլէր իլէ թէգէին իտիլմիշ օլան թապութուն ար-
գասընտան կիթմէք իսթէտիկինտէն, Թէրէզ վէ քէրի-
մէսի քիլիսէեէ գատար, վէ ճէնագէ տուալարընըն իս-
թամընտա, գապրիսթանա գատար, մէզպուրէնին դօլ-
թուղունա կիրտիլէր :

Գապրիսթանտա վագը օլան մէնգարէ՝ դոեէթ միւէս-
սիր օլուպ, Րօզ պաեըլտը, վէ Րընէ տը Լօրպագ մէր-
գումէեի դուճագլաեըպ, գապրիսթանտան տիշարը չը-

գարտը, վէ քիւիսէնին եագընընտա տուրմուչ օլան վալիտէսինին լանտօտունա կէօթիւրիւս, մէզպուրէնին արգասընտան կէլմիչ օլան վէրօնիք ժալթիտէ միւտաւաթը լազըմէեի իճրա իյլէտի:

Բօզուն պաղընլըզը ազ վագըթ իմթիտատ իտիւ, Թէրէզ իլէ գըզընըն կէլտիքլէրի զէման, իչպու պաղընլըզը կէչմիչ իտի:

Մէգքիւր իբի դատընլար՝ պիչարէ գըզըղազտան տէրհալ այրըմագ իսթէմէտիքլէրինտէն, արապալարընա ալարագ, քէնտիսինի խալի խանէսինէ գատար կէօթիւրտիւլէր:

Տօգթօրուն օղլու իլէ վէրօնիք տախի եաեա մէր. գուճանա ըէֆագաթ իթմէքտէ իտիլլի:

Բօզ, մատմսպէլ Բընէնին ումուղունա պաղընլ տաեաթմըչ օլուս, պիչարէ գըզըղազըն սօլմուչ եանագլարը վէ գըզարմըչ կէօղլէրի՝ թէէսսիւֆ օլունաճագ պիւր հալտէ իտի:

Բընէ, մուհիպպէսինին աղլամասընա թէքրար սէպէպիյեթ վէրմէմէք իւզրէ, քէնտի կէօզ եաչարընը մէնն իլէ,

— Սէվկիւլի գըզգարընտաչըմ, ֆէվգէլատէ միւզտարըպ օլտուղունու կէօրիւեօրում. Հէմ նոնըլ միւզտարըպ օլմաստարն. Լաքին միւզտարըպ օլան եալընըզ սէն տէյիլսին... պիւսէն քի քէտէրինէ նէ՝ տէրէճէ իշթիրաք իտիեօրում... վէ օ քէտէրի իաֆիֆլէթմէք իչին, նըսֆընա գաթլանմսեը նէ՝ տէրէճէ արգու իյլէեօրում, տիմէքտէ իտի:

Բօզ, մուհիպպէսինին էլինի թու թմուչ օլտուղունտան, անճագ օ էլի քէմալը բիաեթ վէ մուհապպէթլէ սըգարագ մուգապլէ իթմէքտէ իտի:

Թէրէզ , պու սըրստա շու սէօզէրի իրատ իթտի .

— Սէվհիւլիւ գըզըմ , սիզ պիր ազիլէ գըզընըզ .
պու հալտէ Բօզիէ չիֆթլիկինաէ դալըս , հէր վազըթ
վալիտէնիզի տէրխաթըրիթտիրէճէր օլտն էչեանը կէօր-
մէքլէ , եարլնիպի թագէլէմէքտէն իսէ , պիր գաչ կիւն
իչին չիֆթլիքտէն մուֆարազաթ իթմլնիզ ֆիճյիտէ-
տէն խալի տէյիլ տիր :

Բօզ . — Ձիթթլիկի թէրք իտէրսէմ , նէրէեէ կիտէ
պիլիրիմ , մատամ :

Թէրէզ . — Պիր գաչ կիւն , Բարիտէ , պիզիմ խանէ-
միզտէ գալապիլիրսինիզ Սիզէ նէ' տէրէճէ մուհապ-
պէթ կէօսթէրէճէկիմիզի պիլիրսինիզ :

Մատմադէլ Բընէ . — Էվլէթ , էվլէթ , վալիտէմին
հազգը վար տըր . . . չէնի տէ Բարիտէ կէօթիւրէճէք ,
պէն տէ սէնինլէ պիլլիքտէ կէլէճէկիմ , վէ հազգըն-
տա կէօսթէրէճէկիմիզ մուհապպէթլէ , վազաաքէտէր
վէ իզթիրապընը ունութտուրամանըզ , — չիւնքի պիր
վալիտէ ասլա ունուտուլամազ , — անճազ քէտէր վէ
իզթիրապընը թախֆիֆի չալըչաճաղըզ :

Բօզ . — (Բընէեէ սարըլարազ .) Սէվհիւլիւմ Բընէ ,
ազիզէմ մատամ , իքինիզին տէ իշպու խայրխաչլըզ վէ
համլյեթթիինիզէ թէչէքքիւր իտէրիմ , լաքին պու տէ-
րէճէ մուէսսիր պիր թէքլիֆի գապուլ իտէմէմ . . . սիզ
տէ պիլիեօրտունուզքի , տիւչար օլտուղում ֆէլաքէթ ,
րէք ազիմ տիր , Պինտէն ալէյհ եալընըզ գալմանա իհ-
թիեաճ հիւս խոիեօրում : — Պիչարէ վալիտէմի ֆէվ-
գէլատէ սէվմիշ օլտուղում , վէ անըն թարաֆընտան
սէվիլտիկիմ պու խանէեի շու տագըգատա թէրք իթ-
մէքլիկէ քէնտիմի զայրը միւգթէտիր կէօրիւեօրում . —
էթրաֆըմաա կէօրէճէկիմ շէյէր' էսկի կիւնպէրի խաթ-

ըմա պրագարագ, քէտէրիմի արթըրաճագ եէրտէ, տահա զիեատէ թէհամիւլիւմէ եարաըմ խտէճէք տիրւէր:

Մատմազէլ Բընէ. — (Միւքէտտէրիւն.) Տիմէք րէտտ խոխօրսուն:

Բօզ. — Իսրար իթմէ, ազիզէմ, իսրար իթմէմէքլի. կինի պիր լուծֆ մագամընտա նիեազ իտէրիմ, ֆագաթ շունա թէէմին օլքի, վալիտէնին վէ սէնին պու տագըգատա հագգըմտա կէօթէրաիկինիզ թէվէճճիւ. հաթը ազիմէյի տալա ունութմաեաճագըմ:

Պու արա արապա՝ Բօզիէ չիֆթլիկինէ մուվասըլէթ. վէ տուրաու, վէ աթլար րէք եափաշ եիւրիւմիւշ օլտուգլարընտան, Բընէ տը Լօրպագ իլէ վէրօնիքտէ այնի վագըթտա չիֆթլիկէ մուվասըլէթ իթաիլէր:

Սաորգ պէսլէմէ՝ Էվին գարուսունու աշտուղը սըրաուա, կէնճ Բընէ տաիի գատընլարըն արաւաուանէնմէլէրինէ մուափէնէթ իթաի:

Ծիւմլէսի տէ օլ խալի վէ սաքին խանէեէ տաիիլ օլտուլար: Բօզ, մահզունիյնէթպախշ պիր տուլէթտէ էթրաֆընա աթֆը նազար իլէ, վէ պաշընը կէէրէք:

— Պիչարէ վալիտէճիեիմ արթըք սէնի կէօրէմէ. եէճէեիմ, տէտի եափաշ սէտա իլէ, վէ պիր ազ Էվլէլ վուգու պուլան ճէնագէ ալայընըն շայեանը թէէսուլֆ խաթըրիսի ֆիքրինէ կէլէրէք, պիր խսկէմէեէ օթուրու վէրալ: վէ մատամ տը Լօրպագ պէսլէմէեի պիր իտարաֆա ճէլպ իտէրէք:

— Ազիզէմ վէրօնիք, գըզըմըն վէ պէնիմ, Բօզ հագգընտա ֆէվգէլաուէ մուհապպիլիմիզ վար տըր: Պիչարէնին հիտա իթաիկի շիտտէթի քէտէրիտէն սըհէթիհէ պիր ֆէնալըգ վագը օլուր տէյի գօրգուեօ:

րում։ Իմտի, քէնտիսինտէ պիր Ֆէնալըգ կէօրուկիւ-
նիւգտէ վագըրթ կէշիրմէեերէք պանա պիւտիրին, տէտի։

— Բէք էյի մատամ, Փագաթ պէն մատմագէլի թէ-
սէլլիեէ չալըշաճաղըմ, վէ տայիմա տյնի մատտէ հագ-
գընտա տիւշիւնմէքլէ խասթա օլմասընա մանի օլա-
ճաղըմ։ Ինսան հէր որրատա ագիլանէ հարէքէթ իթ-
մէլի տիր։ Էօլէնլէր իլէ պիրլիքտէ եաշամագ գապիլ
տէյիլ տիր։ Վաշատ պիր ճէնագէ ագըպինտէ հիսսի-
տիլէն քէտէր՝ ազիմ՝ վէ շէտիտ խէ տէ, պու քէտէր
թէտրիճէն խաֆիֆլէշիր։ Պունունլա պէրապէլը պէտ-
պախթլըգլա, սէվկիւլիւ գըզըմըզըն քէնտիսինի պու-
լամատըղընտան նաշի էրլյիպ թիւքէնմէքտէ օլուու-
զունու կէօրիւրսէմ, տէրհալ սիգէ պիւտիրլիրիմ, վէ
պէլքի պէնիմ մուվաֆֆագ օլամատըղըմը, սիգ, սէվ-
կիւլիւ Րօզումուզուն Ֆէվգէլատէ սէվմէքտէ օլուուլու
մատմագէլ քէրիմէնիզլէ պիրլիքտէ մուվաֆֆագ օլուր-
սունուզ, վէ պու պէտպախթ էօքսիւզ գըզըղազ հագ-
գընտա խպրազ իթտիկինիզ թէվէճճիւհ վէ մուհապ-
պէթատէն տօլանը գալպէն սիգէ թէշէքքիւր իտէրիմ։

Թէրէգ՝ վէրօնիք Ժալթիէնին էլինի սըգտը, վէ Րօ-
գա տօղրու էյիլէրէք, պազը թէսէլլիեէթպախշ սէօզ-
լէր սէօլլէմէքտէ օլան գըղը իլէ Րընէեէ իշարէթ իթտի։

Րօգ՝ պու իշարէթի կէօրիւպ մանէասընը անլատը-
ղընտան անաղա գալգարագ,

— Պէնի իէէք մի խախօրսունուզ, տէտի։

Թէրէգ. — Եագընտա թէքրալ կէլիրիզ, սէվկիւլիւ
գըզըմ։ Վազը օլան թէքրիֆիսիլի ունուիմանըն. օ
թէքրիֆի դապուլ իթսէ խախիզ, գիւտտէսլյէ մէմ-
նուն օլաճագ իտիք։ Հէր վագըրթ խանէմիզ սիզին իշին
աչըգ պու լունատըղունու միւլտէտլա խախ։

Բօզ . — (Եէնիտէն աղլամաեա պաշլաեարագ .) Խա'յր , խա'յր , ունութմաեաճաղըմ . . . պէօյլէ շէյլէր հիշ ունուտուլո՞ւր մու :

Պու սէօզլէրտէն ոօնրա Բընէ վէ մատամ տը Լօրպագ . քէմալը թէէսսիւր վէ հէեէճանը աղիմլէ կէնճ գըզը տէրաղուշ իթտիլէր : Տօզթօրուն օղլու տախի մէրգումէնին էլինի թութուսլ , միւէսսիր պիր սէտա իլէ ,

— Մատմագէլ Բօզ , պիզ սիզի տիւշիւնէ ճէկիմիզ կիպի , սիզ տէ պիզի տիւշիւնիւն , վէ պիզ սիզի սէվտիկիմիզ կիպի , սիզ տէ պիզի սէվին , տէյի պէեան իյլէտի :

Միւթէվէֆիեէ Ժան Մատունուն էօյէ գըզը , անճագ պաշընը սալլամագլա ճէվապ վէրէսիլտի , չիւնքի օլ էսնատէ պիր քէլիմէ իրատ իթմէկէ միւզթէտիր տէյիլ իտի :

Պատէհու անա վէ իքի էվլատ . Բօզիէ չիֆթլիկինտէն մուֆարագաթ իթտիլէր :

Պուելարըն ռաքիպ օլմուշ օլտուզլարը լանտօ արուպասը Սիւսի գարիեէսինտէն հէնուզ այրըլըշ իքէն , արգատան սիւրաթիլէ եագլաշմագտա օլան պիր սիւարի աթընըն անագ սէսի իշիտիլտի :

Պու սիւարի , արասլանըն հիզասընա մուվասըլէթինտէ , արապատա օթուրանլարա աթֆը նագար իթտի , վէ մէրգումլարը թանըմագլա , թէաճճիւպլէ ըէֆը սէտա իթտիկի միսիլլու , աթընըն հարէքէթինի տախի եավաշլաթտը , վէ Թէրէզ իլէ գըզընա թէվագու իտէրէք սէլամ վէրիպ , գըրմըզը էլաիվէն իշինտէ պուլունան էլինի տախի կէնճ Բընէեէ ուզաթտը : Մուախխարէն ,

— Ատէթա կէօզլէրիմէ ինանամաեօրում . սիզին ,

պու մուրտար մէմէքէթտէ նէ՞ իշինիզ վար տըր, տէ-
տի:

Բընէ. — (Կիւլէրէք.) Աղիզիմ Սէրժ, զանն իտէրիմ
քի սիզ տէ պիզիմ կիպի պու մուրտար մէմէքէթտէ
պուլունու եօրսունուզ:

— Պէնիմ պու թարաֆլարտա պուլունումամա էօզ-
րիւմ վար տըր: Պուրաեա, մահզտ, ահըպպամտան
վիգօնթ տը Թուրպէյին խանէսինտէ թամամ իթմէեէ
կէլտիւմ: Մէրգումուն սէյֆիեէսի, պուրատան իւշ
քիլօմէթրօ ուզագտա պիր տաղ իւզէրինտէ տիր: Սէյ-
ֆիեէսինին նէզարէթի միւքէմէլ, վէ թամալարըլա
չարապլարը պիրինճի տէրէճէտէ նէֆիս վէ լէզիզ տիր:
Արգատաշլըղընա տա էմսալ եօզ տուր:

Հիքեաեէմիգէ տաիիլ իթտիկիմիզ սու սիւարի,
թագրիպա երկիրմի տէօրթ երկիրմի պէշ չալլարընտա
ուզուն պոյու, զայիֆ, լէհճէսի սօղուզ վէ ղաեէթ
շիրքին պիր ատէմ իտի:

Մէրգում, քէլամընա շու եօլտա տէվամ իյլէտի:

— Պէսպէլի, սիզ տէ, պու ճիվարլարտա էօյլէ
թամամ իթմէքտէն կէլիեօրսունուզ:

Թէրէզ. — Միւսիւ, պիզ, ահըպպամըզտան պիր գա-
տընըն ճէնաղէ ալայընտա հազըր պուլունտուզ, աւտէն
ափտէթ իտիեօրուզ:

— Ըննազէ՞ մի... իշթէ պունտան հազզ իթմէտիմ:
ճէնազէ ալայարը մուճիպի մէսէրրէթ տէյիլ տիրէր:
Հէր հալտէ մէվգիեէ միւնասիպ թասվիրտէ պուլուն-
մաեա մէճուրիեէթ հասըլ օլուր: Պէն, զիեաֆէթլէրի
տահա զիեատէ սէվէրիմ:

Թէրէզ, մէրգում տէլիգանլըեա թէսատիւֆլէրին.
տէն տօլաեը սըգըլմագտա իտի իսէ տէ, իքի սէպէպլէ

սըզըլաըղընը պէլլի իթմէմէտէ մէճպուր իտի :

Պիրինճի սէպէպ՝ տէրքեար օլան նէզաքէթ խիլա-
ֆընտա պուլունմամազ , վէ իքինճիսի տէ , ճէմիքէթ
իչինտէ ֆէվզէլատէ հայիզէյի իթիպար օլան վէ արա
սըրա Լինէ օթէլինէ վիզիթու վէրէն գօնթէս Գուրապիէ-
ֆի կիւճէնտիրմէմէք խտի Զիւնքի շուրաբը պիտիրէլիմ
քի , հիքեաեէմիպլ տախիլ իթտիկիմիզ տէլիզանլը ,
մահուտ գօնթէսին օղլու Սէրօ խտի :

Թէրէզ . - Մատամ վալիտէնիզ նա՞սըլ տըր :

Սէրժ. - Վարդապետն է՞յի՞ մի, ֆէնա՞մը օլտուղունու պիւմէմ. Հէր վազթ իշ վէ կիւճ իվէ մէշղուլ տուր. տալիմա կիտէր կէլիւր, Շիմտի իսէ, է՞յի օլտուղունու զանն իտիեօրումա Տօղրուսու չըգան հաֆթատան պէրու. քէնտիսինի կէօրէմէտիմ:

Պու արա արապա Սէն-Մօրա մուկաըլէթլէ տուր-
տուղունտան, մատամ տը Լօրպագ՝ մէղթիւր անկար-
եատան գուրթուկմաընա մէմնուն օլարագ,

— Միևսիւ Սէրժ, պուրառա սիղտէն այրըմահեա
մէճպուրուզ, տէտիւ:

Սէրժ . - Աճա՛յրա՛յ , աշխրջմաեա նէ՞ սէպէպ վա՛ր :

— Պու սապահ գըղըմը մէթէստէն ալմըլ իտիք,
չիմտի տէ կէթիրտիք, իշթէ մէթէսլի չու տուր:

— ԹէէսսիւՔ իտէրիւմ, Փապաթ չարէ նէ՞:

Պատեհու Սէրժ Գուրաժիէֆ՝ մէքոռմլարա սէլամ՝
մէրիպ, աթըըն սիւրէէէք օրատան իրադլունտը:

Մատամ տը Լօրպագ, մէքթէպին միւտիրէսի իւշ
կէօրիւշէճէկի ճիհէթլէ, տօգթօրուն օղլու Րընէ,
Ըօզուն մէքթէպտէ օլմամասը սէպէպիյլէ, քէնտիսինին
օրատա գալմասընա լիւզում կէօրմէէէրէք, Սէն-Մօր
սէվգիֆինսէն պիր թրէնէ րաքիպէն, Բարիսէ ավտէթ
իյլէտի:

Լինէ սօգաղընտա իսէ, մատամ Տօմօն, էնտիշէյի
աղիմէ իչինտէ օլարագ գըզընըն ավտէթինէ պէքլէ-
մէքտէ իտի:

Մէրգումէնին տայիրէսի բէնչիրէլէրի՝ օթէլէն հավ-
լիսինէ նազըր օլուպ, քէնտիսի, պու բէնչիրէլէրտէն
պիրինին բէրտէլէրի արգասընտա եարը կիզլէնմիշ օլ-
տուզու հալտէ, գօլլամագտա վէ հէր տագըգա, գը-
զընըն վէ թօրունլարընըն վիրուտինէ պէքլէմէքտէ ի-
քէն, պիր տէ ատի պիր արապանըն էվին գաբուսունտա
տուրուպ, պունտան տախի կէնճ Րընէնին եալընըզ ա-
շաղըեա էնտիկինի կէօրտիւկիւնտէ, տէհէթի աղիմէէէ
տիւշար օլտու:

Շէօյլէքի աճապա թէրէզ նիշին կէլմէմիշ իտի. ա-
ճապա նէ՞ վագը օլմուշ իտի. իշթէ, պիր թարաֆ-
տան գօրդու վէ պիր թարաֆտան մէրագ հիսսիեաթը
քէնտիսինի թահրիք իթմէքլէ, օտասընտան չըգըպ,
նէրտիվէնի. սոն գատէմէսինէ վասըլ օլտուզունտա,
Րընէէի գարշըլատը, վէ անինտէ քէլամա աղազ իտէ-
րէք:

— Օղլու՛մ, նա՞սըլ օլտու տա եալընըզճա ալտէթ իթտին... ումարըմքի պիր ֆէնալըզ վագը օլմատը, տէտի:

— Սայր, պիւեիւք վալիտէ, ասլա ֆէնալըզ վագը օլմատը:

— Իյզահ էթ քի, հէր չէյի անլաերմ:

— Իյզահաթը բէք գօլայ տըր: Վալիտէմ՝ Բընէէի մէքթէպէ կէօթիւրտիւ, վէ քէնտիսի մէքթէպտէ կէօրիւչէճէք օլտուզու իչին, պէն՝ պէքլէմէէիպ տէմիր եօլ իլէ ալտէթ իթտիմ: Վալիտէմ՝ անճագ պիր պուչուգ սաաթա գատար պուրաեա վասըլ օլաճագ տըր:

— Ճէնաղէ ալայը նա՞սըլ իճրա օլունտու:

— Ղաեէթ շայեանը թէէսսիւֆ սուրէթտէ:

— Զաթէն ճէնաղէ ալայը վէ բահմէթ տուալարըն տա մուճիպի մէտէրրէթ հալ թասսավզուր օլունամազ: Գըզգարընտաչըն Բընէ չօգ միւթէէսսիր օլտո՞ւ մու:

— Վագաա հէր հալտէ միւթէէսսիր օլմասը թապիի իտի իսէ տէ, եինէ ճէսուր պուլունտու:

— Վալիտէսինին նաչընը տէֆն իթտիկինիզ կէնճ գըզ նէ՞ եարտը:

— Օլ գատար քէտէր իչինտէ իտի քի, պիչարէ գոպրիսթանտա պաեըլտը: Վալիտէմ իլէ գըզգարընտաչըմ քէնտիսինի արապա իլէ խանէսինէ կէօթիւրտիւլէր: Մէզպուրէ անճագ էսնաի բահտէ այըլապիլտի:

— Հէբսի պու գատար մը:

— Էվվէթ, պիւեիւք վալիտէ, հէբսի պու գատար:

— Նազարը տիգզաթը ճալիպ հիչ պիր մէմուլին ղայրը վագըա օլմատը մը:

— Սայր, լաքին նէ՞ կիպի մէմուլին ղայրի վագըա տան պահս իթմէք իսթէտիկինիզի անլաեամեօրում:

— Օղոււմ, պսւ սիւալի իթտիկիւմ իշին թէաճճիւալ իթմէ, չիւնքի ալէօլէ ճէնագէ ալայլարընտա պագէն զարիւ պագըալար ոլտուղունու իշիթմիշիւմ տիր:

— Համտ օլտուն, պու կիւն էօլէ պիր վագըա օլմատը:

Պու սէօղլէրտէն սօնրա, Ընէ, պիւեիւք վալիտէ-սինին ագլընա պիր աղ խալէլ կէլմիշ օլմասը միււա-հաղասըյա, քէնտի տայիրէսինէ չէքիտի, վէ խային վալիտէ եալընըլ գալտըղընտա, մէսէրրէթլէ շու եօլտա միււահաղա իթտի:

— Հէլէ շիւքիւր, գօրգտուղում շէյլէրտէն հիշ պիրի վագը օլմամը... հէր շէյ սըրասընտա տըր: Պու մէշլուն էվլատ՝ անճագ թէսատիւֆ սաեէսինտէ թէ-րէզին գարշըսընա չըգմըլ իսէ տէ, նէ՞ պէյիս վար տըր: օլ վէլէտի գինանըն իսմի հագըգիսի կիզլէնմիշ տիր, պանա լագըմ՝ օլան տա պու տուր: — Թէրէզ, պու Բօզ Մատունուն, Բօզիէ չիֆթլիկինտէ պիւեիւմիւշ օլան պու գըզըն՝ քէնտի գըզը Բօլին Տօպէրիվ օլտուղունու աոլա անլաեամաեաճագ տըր:

* * *

Կիւնլէր սիւրաթլէ կէշիպ, իւք պահար՝ գըշ մէվ-սիմինի թատգիպ իյլէտի:

Թապիեաթ, ուզուն միւտտէթ հալը մահգունիյ-եէթտէ գալտըգտան սօնրա, իւք պահար չիշէքլէրի վէ կիւզէլիկի գահիր օլմաեա պաշլատը:

Բօզուն իւք աճըսը՝ գայիտէյի ումումիեէ վէճլէ, թէտրիճէն աղալմագտա օլմասըյա, եալընըլըղընտան տօլաեը սըգըլմագտա, վէ միւսթագպէլի թէֆէքքիւր իտէրէք, պիւթիւն էօմրիւ, օլ խալի խանէտէ, միւ:

Թէվէֆիեէ վարտէսինին խաթըրէսիյլէ հաեաթտա պուլունան վէրօնիք ժալթիէ արասընտա՞ մը կէջէճէք տիր, տէյի տիւշիւնմէքտէ իտի:

Իխթիեարի օլարագ պէօյլէ սէֆիլճէ էօմիւր կէջիր-մէքտէն իտէ, քէնտիսի իշին տախիլի ալէմաէ տիկէր պիր մէվլէի պուլունամա՞ մը իտի:

ԺանՄատունուէ խասթալանմասը վէ վէֆաթը՝ մէք-թէպտէ տէրսլէրինէ տէվամ իլէ, մուալլիմէլիք շահա-տէթնամէսի իսթիհսալ իթմէսինէ մանի օլմուշ իտի:

Կէնճ գըզ, պիր քէրրէ մէքթէպի թէրք իթմիշ օլ-տուղու հալտէ, գուսուր պրագտըղը տէրսլէրինէ տէ-վամ իթմէք իսթիմիկիպ, վէ պինապէրին շահատէթ-նամէ, եանի րէսմ, մուալլիմէլիք սէլահիյեթիինի իս-թիհսալ իթմէքտէն ֆիրաղաթ իտիպ, շու գատար քի պիր ֆաթիլեա իշինտէ խուսուսի միւտէրրիսէլիք իտէ-պիլէճէք գատար մալիւմաթը պուլունտուղու կիպի, Սէն-Մօր մէքթէպի միւտիրէսինին տէ, պու խուսուս-տա մէզպուրէ իշին հիւսնի թափսիեէ իթա իտէճէկի տէրքեար պուլունմագտա իտի:

Բօզ՝ ֆիքր ու նիեթիինի վէրօնիքէ անլաթմասըն-տա, սատըզ էմէքտար չէօյլէ ճէվապ վէրտի:

— Իքիմիզէն տէ եաշաեապիլէճէք գատար մէտարը-մըզ վար տըր, Իմտի, սէվկիւլիւ գըզըմ Բօզ, սիզէ իայրլը պիր նասիհաթ վէրէճէեիմ, Պէօյլէ պիր գարուր իթթիլիազընտա թաճիլ իթմէեիպ, պիր ազ տահա պէք-լէեին: Մալիք օլտուղունուզ վարիտաթ իլէ էյի պիր տէլիգանլը պուլապիլիրսինիզ քի, տներն տա պիր մըզ-տար ագճէսի օլմագլա, սիզին իլէ էվլէնմէք իսթէտի-կինտէ, իքիսիզտէ սաատէթի հալ իլէ եաշաեապիլիր-պինիզ:

Րօզ, ու մուզլարընը չէքէրէք,

— Ազիզէմ Վէրօնիք, սիզին պու նասիհաթընըզա սալիք օլամամ... չիւնքի պէն էվլէնմէեէճէեիմ, տէտի:

— Սիզին կիսլի կիւզէլ պիր գըզըն էվլէնմէմէսի՝ մուվաֆըզը մասլահաթ տէյիլ տիր: Լաքին կէնճ գըզլար պու կիսլի թասավուրտա պուլունուրլար իսէ տէ, կիւնիւն պիրինտէ եինէ էվլէնիրլէր:

Րօզ. — (Շիտտէթլէ.) Խայր, խայր, պէն սալա էվլէնմէեէճէեիմ:

Մէրգուլէ, պու սէօզլէրի սէօյլէտիկի սըրատա, գալպի թազէիգ օլունմագտա, վէ Րընէ տը Լօրպագըն թասվիրի ֆիքրինտէ տօղմագտա իտի:

Ժան Մատունուն վէֆաթընտան սօնրա, կէնճ գըզ, եալընըզ պիր տէֆա թէրէզի, Րընէեի վէ գըզգարընտա՝ չընը կէօրմիւչ իտի, ֆագաթ մուհիպպէսի հաֆթատա պիր տէֆա քէնտիսինէ մէքթուպ եագըպ, Րօզ տախի պու մէքթուպա ճէվապ վէրմէքտէ, վէ պու սուրէթլէ օլ իքի կէնճ գըզլար՝ էֆքեարլարընը վէ մուհապպէթլէրինի միւթէմատիէն արալարընտա թաաթի իթմէքտէ իտիլէր:

Մատմագէլ Րընէ, մէքթուպլարընտա պիր չէվգ ու արգու իլէ, գըզգարընտաչը թէսմիեէ իթտիկի պիր քիմէեի հէր վագըթ քէնտի եանընտա կէօրէմէտիկինտէն տօլաեը ֆէվգէլատէ միւքէտտէր օլտուլունու պէեան իտիպ, Րօզուն վէրաիկի ճէվապ իսէ, միւլահագաեա միւպթէնի օլմագլա պէրապէր, լաթիֆ վէ միւէսսիր իտի:

Ժան Մատունուն էօյէ գըզը՝ հաֆթատա իւչ տէֆա մունթագամէն գապրիսթանա հիթմէքտէ, վէ օրատա միւթ էվէֆիեէնին մէզարը իւզէրինտէ տիզ չէօքիւպ,

տուա իթմէքսէ, վէ ավտէթինտէ, Սիւսի գարիեէսի ճիվարընաաքի օրմանլատա միւթէֆէքքիր հալտէ տօլաշմագտա խաի:

Սիւսիտէն ազ ուզագտա, կիւզէլ պիր սէյֆիեէ պուլունուպ, պունուն միւշթէմիւթընտան օլան պիւեհիւք պիր պաղչէ, Պրի-գօնթ-Րօպեր տէմիր եօլու թարիգինէ գատար թէմօրա օլունմագտա խաի:

Պու սէյֆիեէ իլէ պաղչէ՝ գօնթէս Գուրապիէֆին օլու թարաֆընտան իսմի թէլէֆիլիւզ իալտիկինի իշիթտիկիմիզ Մ. տը Թուրպէյին մալի օլուպ, մէրգում, ապրիլին իլք կիւնլէրինտէ Բարիսի թէրքիւ, մէգքիւր սէյֆիէեէ կէլիր, վէ հոկտեմբերին օրթասընա տօղրու ավտէթ իյլէր խաի:

Իշպու վիգօնթ օթուզ չալլարընտա, էվէնմէեէ աշըգտան աշըպա խասիմ վէ դէվգ ու սէֆա իլէ մէշուլ պիր ատէմ օլուպ, Փագաթ քէօյ էօմրիւնիւ ֆէվգէլատէ սէվէր խաի:

Մէրգում երկիրմի պէշ եաշընտա օլտուղու գէման, բէտէր վէ վալիտէսինտէն եիւզ պին ֆրանգ գատար իրատ կէթիրիր պիր միրասա սահիպ օլուպ, լաքին տիկէր պազը միրասեթտիլէրտէն ագիլ օլտուղունտան, միրասընըն սէրմասեթսինէ տօգունմագաղըն, եալընըզ վարիտաթընը սարֆ իթմէքիւ իքթիֆա իտէր խաի:

Քեաֆֆէյի տէլիգանլըլար միսիլու, չու եա պու գատընա բէք չաբուղ կէօնիւլ վէրիր խաի իսէ տէ, հիշ պիր մաշուգէսի, մէրգումու, մէճնունանէ սարֆիւեաթ եօլունա սէվգ իտէմէմէքտէ խաի:

Մ. տը Թուրպէյին գարչը գօյաճառըղը էն շէտիտ արզուսու՝ սուֆրա էյլէնճէսի օլուպ, հաֆթասա իքի տէֆա ահըպպասընա զիեաֆէթ վէրիր խաի:

Սէրժ Գուրապիէֆ, մատամ տը Լօրպագ իլէ Էվ-
լատարընա ռասթ կէլտիկի կիւն, պիզզաթ քէնտի Ի-
Փատէսի վէճէլէ, վիզօնթուն խանէսինտէ էօյլէ թա-
մը իթմիշ խի:

Իրթէսի հաֆթա, եանի մայիսին Յնճը քէնչէնպիհ
կիւնիւ վիզօնթ, եինէ օն պէշ գատար կէնճ էրքէք ա-
հըպպոսըյա պիր օլ գատար տա գատըն թէաթրօ
օեուհնճուլարընը սուֆրաոընա տալէթ խտիպ, պուհլար,
իշրէթին թէհասիրիյլէ զաեթէ էյլէնճէլի վագըթ կէ-
չիրտիլէր: Պիր արա, սէյֆիեէնին պաղչէսի պիլէ քէն-
տիլէրինի խթիեհապէ զայրը քեաֆի կէօրիւնտիկիւն-
տէն, ճիւլար օրմանա կիթմէք արզուսինտէ պուլունա-
րագ, պաղը էրքէք վէ գատընլար մէզքիւր օրմանա
ազիմէթ իյլէտիլէր:

Պու ճէմլյեթ իչիւտէ պուլունան Սէրժ, եալընըզ
օլմսեըպ, վալիտէսինին ճէօմէրուիկի սաեէսինտէ թահ-
թը հիմաեէսինէ ալմըշ օլտուլու Նուվօթէ նամ թէաթ-
րօնուհն Լէօնթին նամընտա կէնճ պիր ագրիսթի տէ
պէրապէր պուլունմագտա խի:

Օրմանտա տօլաշմագտա պուլունան պու ալայըն
թա էօնիւնտէն եիւրիւեէն Սէրժ, կէնճ պիր գատընըն,
էլինտէ պիր չիչէք կիրլանտը թութարագ, սաղ թա-
րաֆտան չըզըպ, պաղընը էյմիշ օլտուլու հալտէ,
եիւրիւաիւկիւնիւ կէօրտիւ:

Թագրիպա երիիրմի չաղլարընտա պուլունան պու
կէնճ գատըն եալիօտ գըզ, սիեահ եաու էլպիսէսի կի-
եինմիշ օլմագլա պէրապէր, զարաֆէթի կէօրիւնմէքտէ,
վէ մէրդուվէնին կիւղէլիկի, Լէթաֆէթի վէ թազ-
ընըն հիւսնի հալի՝ կէօղէ չարբաճագ պիր տէրէճէտէ
պուլունմագտա խի:

Մէջարար իւզէրինէ գօնուլան կիրլանտարտան պիրինի համիլէն եալընըզնա պիր վագիֆէ իյֆասընա կիթմէքտէ օլտուղունու պէեան իթտիկինիզ պու կէնճ գըզըն Րօզ օլտուղունու օգուեանլարըմըզ էլպէթթէ անլամըշլար տըր :

Ֆիլվազը, վալիտէսի զանն իթտիկի միւթէվէֆիեէ ժան Մատունուն մէջարը իւզէրինտէ տուա իթմէք իւզըէ, միւթատը վէճէլէ գապրիսթանա կիթմէքտէ օլան օ պիշարէ գըզնըզազ՝ Րօզ օլուպ, մէրգումէ, օրման տալիլինտէ շարգըլար օգումագտա վէ շամաթալը սուրէթտէ կիւլիւպ սէօյլէմէքտէ պուլունան զալէպէլիկին էօնիւնտէն կէշտիկի սըրատա, Սէրժ, պազը կէօնա հարֆէնտազլըգտա պուլունտու, վէ Րօզ՝ եիւզիւ գըզարարազ օրատան կէշտիքտէն սօնրա, Նուվօթէ թէաթրօսու ագթրիսի՝ Սէրժին եանընա կէլէրէք,

— Եահո՛ւ, պու հարֆէնտազլըզը քի՛մէ իտիեօրսուն, տէյի սիւալ իթտի :

Սէրժ. — (Արգասընա տէօնիւպ, պասթօնունուն ուճույլա, իրագլանմագտա օլան Րօզու կէօսթէրէրէք.) Իրի՛մէ մի. իշթէ չու քիւշիւք գըզա... լաքին կէօրիւլմէեէ լաեըզ պիր չէյ... ինսան՝ անըն ուղլունա մէմնունէն մահվ օլմաեը կէօզէ ալըր :

Լէօնթին ումուզլարընը չէքտի, վէ միւթէէսսիրէն,

— Մահվ օլմաեը կէօզէ ալանլար պուլունուր իսէ տէ, օ հալ սէնին իչին տէյիլ տիր, տէյի պէեան իթտի :

Սէրժ՝ իշպու հագգլը իֆատէեէ ճէվապ վէրմէերիպ, անճագ կէօզլէրինի՝ եաս ու մաթէմ էլպիտէսի կիեինմիշ օլան գըզտան աեըրմատը, վէ օրմանտա աղաճ բարշալարը թօրլամագտա պուլունան պիր ինթիեար քէօյլիւ գարը իլէ տուրուպ լագըրտը իթտիկինի կէօրտիւ :

Լէօնթին վէ տիկէր դարըլար, Սէրժ Գուրավիէֆին մասխարաճա թաժր ու հարէքէթլէրինէ կիւլէնէք, վէ պէսթէլէր օգուեարադ եօլլարընա տէվամ իթտիլէր:

Հալ պու քի Սէրժ՝ Վիգօնթ տը թուրպէյին աւ-
վէթլիլէրինին իրազլանմալարընա տէկին օրմանտա պէք-
լէ եիւլ, օնտան սօնրա քէմալը սիւրաթլէ օրմանըն ի-
չինտէն եիւրիւմէեէ պաշլատը:

11

Սէրժ Գուրավիէֆ՝ կէնճ գրգըն տուրուպ, աղաճ բարչալարը թօբլամագտա ջլան իհթիեար քէօյլիւ գա-
րըսըյա կէօրիւշմէքտէ պուլունտուղու մահէլլէ վասըլ
օլմագ իւզրէ, է՛ն քէսման թարիգտէն եօլունա տէվամ
իթտի, վէ մէզպուրէ գատընլար իլէ քէնտի արասընտա
օն ատըմ՝ գալտար մէսաֆէ գալտըղընտա, Ռօզու կէօ-
րիւպ տուրտու:

Պիր գաշ սանիյէ սօնրա, Ռօզ, իհթիեար գարը-
տան մուֆարագաթ իթտիկինտէն, Սէրժ, կիզլէնմիշ
օլտուղու աղաճլարըն արգասընտան չըգըպ, թօբլա-
տըղը աղաճ բարչալարընը պաշլամագ իւզրէ պուլիւ-
նան քէյլիւ գարըսընա եագլաշարագ,

— Սապահ խայր գատըն, սիզէ պիր չէյ սիւալ իս
տէճէեիւմ, տէտիւ:

Իհթիեար գարը՝ թէաճճիւպլէ Րընէեէ պագաթագ,

— Պանա՞ մը սէօյլէեօրսունուզ, միւսիւ, տէյի՝ սի-
վալ իթտի:

— Էվվէթ , սիգէ :

— Հէր նէ սիւալ խտէճէքսէնիզ խաին . Լիէր իգթի . տարըմ տախիլինտէ իսէ , ճէվապ վէրիրիմ :

— Պիր ազ Էվվէլ սիվին իլէ կէօրիւշէն տիւպէր գը-
ղըն քիմ օլտուղունու անլամագ արզուսինտէերիմ :

Իհթիեար գարը՝ եէնիտէն Սէրթէ պագտը . անճագ
պու տէֆա Էվվէլքի թէաճճիւպիւ եէրինէ քէնտիսինտէ
չիւպհէ հասըլ օլմուշ օլտուղունտան ,

— Սիգէ նէ՞ լիւղումու վար քի , պու սիւալի պանա
արզ իտիեօրսունուղ , տէտի :

Սէրթ , պէոյլէ պիր ճէվապ պէքիւմէտիկի հալտէ ,
պիր արա հայրէթտէ գալտը , վէ պիր միւտտէթ նէ
տէեէճէկինի սիլիմէերպ , պիրտէն պիրէ Ֆիքրինտէ պիր
թասալվուր հուսուլէ կէլմէքիւ , ճէպլէրինի արաշթըր-
տը , վէ ագչէ ճիւղտանընը չըգարըպ , չու եօլտա իֆա-
տէեէ . աղաղ իթտի :

— Սիւալիմին սէպէպի աշիքեար վէ սատէ տիր : —
Պագը տօսթլարըմ իլէ պու օրմանտա տօյաշըեօրտում .
Պահսընը իթտիկիմ կէնճ գատըն՝ պիր ազ Էվվէլ եա-
գընըմըղտան կէչտի : Քէնտիսինէ ըաոթ կէլտիկիմիզ
մահէլլտէն երկիրիմի ատըմ ուզագտա , եէրտէն պու ճիզ-
տանը պուլտում : Զանն իտէրիմքի մէնտիլինի չըգար-
մագտա օլտուղունու կէօրմիւշ իտիմ : Իմտի , մէնտի-
լինի չըգարըքէն պու ճիզտանըն տիււմիւշ օլմասը իհ-
թիմալտէն պուլունտուղունա մէպնի , մահգա , Էկէրչի
իչպու ճիզտան քէնտիսինին իսէ , իեատէ իթմէք իւզ-
րէ , մէզպուրէնին իսմինի վէ մահէլլի իգամէթինի ան .
լամագ իչին սիգէ միւրաճաաթ իթտիմ :

Սէրթին պու իֆատէսի՝ իհթիմալտէն օլմասըլա ,
իհթիեարէնին չիւպհէսի զայիւ օլուպ ,

— Օ պաշգա . . Ֆիլվազը պուլտուղունուզ ճիզտան
Րօզունն օլապիլիը , տէյի պէեան իյլէտի :

— Իսմի Րօզմաւ տուր :

— Էվվէթ , միւսիւ , իսմի Րօզ Մատու տուր :

— Պու սէմթ էհալիսինտէօն մի տիր :

— Էվվէթ :

— Էպէվիյնիյլէ պիրլիքտէօ մի իգամէթ իտէր :

— Պիչարէ էօքսիւզ տիր . . . վալիտէսի եազընտա
վէֆաթ իթտի . Շիմաի քէնտիսի , Սիւսի գապրիսթա-
նընտա վալիտէսինին մ'զարը իւզէրինէ պիր չէլէնկ կէօ-
թիւրիւեօր :

— Էօքսիւզ տիր հա' . . . վահ պիչարէ գըզըրղազ .
Մահէլլի իգամէթի նէօրէսի տիր :

— Րօզիւ չիֆթ լիկինտէ . . . իգամէթ իթտիկի խանէ ,
եիւքսէք պիր մէվգիտէ , էսկի պիր պինա տըր :

— Օ չվտէ քէնտիսի եալընը՞մը տըր :

— Միւթէվէֆիեէ վալիտէսինին ինթիեար էմէքտա-
րը պուլունան Վէրօնիք ժալթիէ իսմինտէ պիր գատըն
իլէ պիրլիքտէ իգամէթ իտէր :

— Նէօ իլէ մէշղուլէ տիր :

— Հիչ պիր իշի եօգ տուր :

— Կէչինմէք իշին նէօ մէաարը վար տըր :

— Քիմմէեէ միւհթաճ օլմագսըզըն կէչինէճէք , գա-
տար իրատը պուլունմագտա տըր :

— Սիննի քիւչիւք միւ տիր :

— Եիկիլիմի եաշընտա տըր : Թում էվլէնէճէք վադթը
տըր , վէ քէնտիսի հէմ կիւզէլ , հէմ թէրպիեիլի վէ
հէմ խտարէլի պիր գըզ օլտուղու իշին , քէնտիսիյլէ էվ-
լէնմէք խթէեէն բէք չօգ քիմմէլէր գոհուր իտէճէկի
շիւպհէսիլ տիր :

Սէրժ պու մալիւմաթը քեաֆի ատտ իլէ ,

— Պէն Բօզիէ չիֆթլիկինէ կիտէրիմ , չիւնքի պու ճիզտան՝ մատմաղէլ Մատուռուն օլուպ օլմասրղընա թէէմին օլմաք իշին , պունտան պաշգա միւնասիպ շարէ եօգ տուր , տէտի , վէ իլավէթէն տախի , — Վէր-տիկինիզ մալիւմաթա թէշէքքիւր իտէրիմ , մատամ , տէյի պէեան իյլէտի :

Պատէհու մէրգում , ինթիեարէ քէօյլիւտէն մուֆարագաթլա , օ տագըգատա Բօզու թաագիպ իթմէք նի-նէթինտէ օլմատըղը ճիհէթլէ , վիգօնթ աը թուրպէ յին տավէթլիլէրի նէզտինէ ավտէթ իթմէք իւզրէ հօլունա տէվամ իտէրքէն , քէնտի քէնտիեէ շու սէօզլէրի սէօյ-լէմէքտէ իտի :

— Բօ՞ ճօքսիւզ վէ հէման քէօյլիւ պիր գըզ իմիւ , վէ ինթիեար պիր պէսլէմէ իլէ խալի պիր խանէտէ իգա-մէթ իթմէքտէ , վէ մալիք օլտուղու ճիւզի պիր իրատ իլէ Կէշինմէքտէ իմիւ , Իշթէ , թամ պէնիմ արատը-ղըմ շէյ . . . Վաղթը միւնասիպինտէ քէնտիսինի թէր պիէեէ պաշլարում , վէ տօսթում վիգօնթուն խանէսին-տէ ագշամ թաամր իթմէեէ կէլտիգիմտէ , սապահլարը պու իշ իլէ վագըթ կէշիթիթիմ : Հագըգէթէն շու պաղ շէ բիլիճի՝ նատիր իւլէմսալ պիր մախլուգ տուր . պիր կէտրիսլտէ կէօյնիւմիւ ճէլպ իթտի : — Պէնիմ իշին ալէա պիր մէթրէս օլապիլիւր , հէմտէ պունուն մալի՝ Լէօն-թինտէն իւշ միսլի էհվէն օլուր :

Սէրժ , Լէօնթինին նէզտինէ մուվասըլէթինտէ , մէր-գումէ , գըսկանճըգ սաիգասըյլա պիր թագըմ սիթէ-մալիզ սէօզլէր սէօյլէտի իտէ տէ , Սէրժ , պու սէօզլէրէ էհէմիեթ վէրմէտի :

Իքի կիւն սօնրա , մէրգում , հէր նէ գատար վիգօնթ

Թաթափընտան տալէթլի տէյիւ իտի իսէ տէ , եինէ
քէնտի աթընա սիւար օլարագ , Սիւսիեէ ագիմէթ իյ-
լէաի , վէ պիր լօգանթատա էօյլէ Թաամը իթսիքտէն
սօնրա , Բօգիէ չիֆթլիկի էթրափընտա տօլաշմահա
պաշլատը :

Բօգ , պու սիւարիեի կէօրտիւ իսէ տէ , ապա է-
հլամիեթ վիրմէտի :

Սէրժ , միւթէմատիէն սէքիզ կիւն հէր սապահ
չիֆթլիք ճիվարլարընտա տօլաշմահա կէլիպ , Բօգ իսէ ,
պու կիպի սէրսէրի տէլիգանլըլարըն թավր վէ հարէ-
քէթլէրինէ ահեահ օլմամագլա պէրապէր , պիւսսլիւ-
թիւն նատան օլմատըղընտան , հէր տիշարը ճըգըշընտա
գարըլամագտա օլտուղու , վէ տայիմա էվինին էթրա-
փընտա տօլաշտըղընը կէօրմէքտէ քլուլունտուղու մէր-
գում սէրսէրի տէլիգանլընըն հարաքեաթը վագըմսը-
նա տիգգաթ իթտի . վէ Սէրժ տէ , Բօգուն նազարր
տիգգաթընը ճէլպ իթմիշ իտուկինի տէրք իթմէքլէ
սէվինմէեէ պաշլատը : Մէրգումուն քէշֆ իթտիկի բլան
նէթիճէյի ֆիլիլիեէսինի կէօսթէրտի իսէ տէ , պու նէ-
թիճէնին նէ կիպի շէյ օլտուղունու մէրգում անլա-
եամամագտա իտի :

Շէօյլէքի Բօգ , Սէրժէ , սըգըլամագ վէ նէֆրէթ
իսէճէք պիր մտիւլուգ նազարըյլա պագմսգտա օլուպի
մէրգումուն չիֆթլիկին ճիվարլարընտա կէօրտիւ քէթ-
լիեալի պիր նէսէ կէօրմէքտէ օլտուղունու քաննի քէթ-
տիեօրտու : Անճագ Սէրժ , քէնտի նէֆսինի պէեէնէն
պիր քիմսէ օլտուղու կիպի , խաթթը հարէքէթիւնի պէ-
թէպտիլ իտէնլէրտէն օլմատըղընգագպքէնգի քէթտիեէ-
մուվաֆֆագըյլէթիւնտէն տիլաթը մահգոթը օլմատա-
վէ իշպու գատար : Եարըլտիլուտիւն ինթրա ինթր սէպիմէ

հրմէք գօլայ տըր, տէյի տիւշիւնմէքտէ իտի:

Գօնթէս Գուրավիէֆ իսմինի աւմըշ օլան վէ Բրուսիս իլէ Ֆրանսա մուհարէպէսի էսնապընտա Բրուսիս հիտապընա ճասուսլուգ վազիֆէսինի տէրիւհտէ իթմիշ պուլունան օլ սախթէ Բուսիտլը գարընըն շէրիքի սապըգը Ֆէլիքս Ժարիէէ նապըլ քէլամ իտէլիմ:

Մէրգուսու թէրք իթտիկիսիզ գէման, Կասթօն Տօպէրիվ իլէ գըզընը, եախօտ հիշ օլմագսա, պու իքիսինտէն պիրինի պուլմագ իւզրէ վագը օլան թէշէպպիւսաթը պօշա չըգմասըլլա, Օրի տէմիր եօլու գաթարընա բաքիպ օլմագ իշին, Մօնկրէզէնտէն Օրի ըութաթիօնուսա կիթմէքտէ իտի:

Մէրգուսուն, քէնտի քէնտիէէ, «Պէն եալընըզ իշ կէօրէմէնէճէեհիմ գօնթէս Գուրավիէֆէ միւրաճասթ իտէեհիմ» տէտիկինի իշիթմիշ իտիք:

Ֆէլիքս, քէմալը սիւքիւնէթլէ Բարիսէ ալտէթ իթտիկինտէ, գօնթէսէ վէրէճէկի վիպիթաեը իրթէսի կիւնէ պրագաբագ, Սէն-Բլասիտ Վօքալընտաքի խոնէսինէ մուվասըլէթ իլէտի:

Գօնթէս, Սէն-Տօմինիք-Սէն-Ժէրմէն սօգալընտա միւքէլլէֆ պիր օթէլտէ իգամէթ իթմէքտէ իտի: Պու օթէլ էսալլի իլէ պաղչէ արասընտա օլուպ, զէմին ալթընտա պիր գաթ իլէ զէմին իւզէրինտէ պիր գաթտան, վէ պունուս իւզէրինտէ աիկէր իքի գաթտան միւրէքքէպ իտի: Ջէմին ալթընտաքի գաթտա մաթպախ վէ քիլէր տաիրէլէրի օլուպ, զէմինտէքի գաթ իտէ, միւսաֆիր գապուլինէ մախուս իտի: Տիկէր իքի գաթըն պիրինճիսինի թէքմիլէն մատամ Գուրավիէֆ

վէ տիկէրինի աէ օլլու Սէրժ իշղալ իթմիշէր իտի :

Օթէլին երեզ թարաֆը՝ միւքէմէլէն ուսուլը միյ-
մա՛րի իլէ ինչա խտիմիշ օլուպ, անճագ միրուլը գէման
իլէ դարարմը իտի : Արապա գաբուսու, վասի հապլի
իւգէրինաէ պուլունուպ, անճագ գօնթէսին արապասը
վէ Սէրժին ֆայթօնու կէշմէք իշին աշըլըր իտի :

Իշպու օթէլին էսրարի ճիհէթլէրինի եագընտա ան-
լաեաճաղը :

Սապահըն սաաթ տօգուպու իտի :

Մատամ Գուրավիէֆի թէքար պուտուղումուզ
գէման, մէրգումէ հի չալլարընտա օլուպ, վագաա տա-
հա զիեատէ կիւգէլլէշմիշ իտի իսէ տէ, սարը վէ կիւմ-
րահ սաշլարընա պաղը գըրտանէլէր տիւշմիւշ իտի, վէ
սիմասընտա պաղը եօրկունլուգ էսէրլէրի հասըլ օլ-
մուշ օլտուղունտան, սիննի՝ հաղըգի չաղընտան պիր
ազ զիեատէ կէօրիւնմէքաէ իտի :

Կեահ Ատէլ ժէրաշ վէ կեահ գօնթէս Գուրավիէֆ
թէսմիեէ իտէճէք օլտուղումուզ պու գատըն, պիւթիւն
էօմիւնտէ, սապահլաեընբէք էրքէն գալգմաեը ատէթ
իթմիշ օլուպ, թուալէթինի պիթիրիբ պիթիրմէզ, քէն-
տի իշ օտասընտա գաբանըր իտի :

Պու տայիրէ դանէթ սատէ օլուպ, տիվարլարը՝
քիւթիւպլաանէ, հիւճրէլէր վէ կիզլի անաթարլար
իլէ մազպուլթճա գաբալը պուլունան մուգաւա գութու-
լար իլէ դարլանմը վէ պուլնլարըն արալարընա սախի
սիւս իշին պիր թագըմ աթիզ սիւահլար ասըլմըշ իտի :

Շըմինէնին իւգէրինտէ պիր ամա սաաթ վէ օն
տէօրտիւնճիւ Լուի գէմանընըն գօլլու չամատանլարը
պուլ ունմագտա իտի :

Օտանըն օրթասընտա պուլունան պիւեիւք պիր եա-

զըխանէին իւզերինտէ քիթապար, բիսալէլէր, ղազէթալաք վէ քեաղըտ տէմէթլէրի մէվճուտ օլուպ, պիր տափա վէքիլինին եախօտ մէօալիհի ումուփեհ իլէ մէշղուլ պիր ատէմին տայիրէսինէ պէնգէմէքտէ իտի :

Հէր թարաֆ միւքէմմէլ խալըլար իլէ տօնատըլմըշ իտի :

Խանէին սահիպէսի, եազըխանէսի գարչըսընտա օթուրմուշ օլուպ, քեաղըտլարը կէօզտէն կէչիրմէքտէ, վէ թաքըրիպա էլլի եաշընտա պիր ատէմ տախի, մէգպուրէնին էմըլէրինէ պէքլէեօր կիսլի պիր թափը մահնուպանէ իլէ աեազտա տուրմագտա իտի :

Պիրտէն պիրէ գօնթէս, էլինտէքի քեաղըտլարը պըրաքարաք, գարչըսընտա պուլունան շախսախիթապէն,

— Տիւնքի կիւնիւն նէթիճէսի շայեանը թէէսսիւֆ սուրէթսէ տիր: Չանն իտէրսին քի, պիր վագըթտան պէրու տիւնեանըն հէր թարաֆը տուրկունլուգ քէսպ իթմիք տիր: Էրքէքլէր քէնտի իշէրինի թէսլիեհ, վէ գատընլար տախի քեաֆֆէյի ֆապիլէթլէրի պիլֆիլի իճրա իյլէեօրլար, տէսի :

— Մատամ գօնթէս, տիւնեա՝ տպյիմա այնի հալտէ տիւք: Անճագ իշ կէօրէն ատէմլէր՝ զիեատէ իւճրէթ թալէպ իտիեօրլար: Պու ատէմլէրէ, կէթիրտիքլէրի մախլամթըն տէեէրի տախի օլմասա, եինէ պէտէլ վէրմէլի քի: պուլնար տա խըզմէթ կէօրսիւնլէր:

— Սիզ, օ ատէմլէրի, սէվապըզը ահվալլէրի հագզընտա քէսպի մախլամթ իթմէքլէ բէնչէնիգէ կէչիրէմէեօրսունուգ: Պու հալինիզ վէ կէվէնքճէ հարէքէթ իթմէքլիկինիգ՝ թէէսսիւֆ իտէճէք շէյ տիր:

«Պիր այ տըրք քի, ճիտտի նէթիճէլէր իտիհսալ օ-

լունապիլեճէք եալընըզ պիր նօթա պիլէ պանա վերմէ-
տինիզ :

« Իտարէխանէնիզ , վագթիյլէ չալըշտըղը կիպի չիմ-
տի չալըշմաեօր , վէ պէն տէ , էհէմիեէթսիզ վէ ղայրը
մուսատտագ , վէ իսթիֆատէսի միւմքինսիզ պիր թա-
գըմ մասալլար տինլէմէեէ մէճպուր օլուեօրում :

« Մէմուրլարընըզ իհմալ իտիեօր . պիզգաթ սիզ ,
քէսպի զաաֆ իտիեօրսուուզ : Էսկի ղայրէթինիզ , էս-
կի հարէքէթի իպթիտալյեէնիզ գալմամըշ տըր : Էկէր-
չի պու հալ տէվամ իտէր իսէ , օն պէշ սէնէ զար .
Փընտա պէնի Բարիսին հաքիմի գըլմըշ օլան թէշէպ-
պիւսպէն չէքիլմէեէ մէճպուր օլաճաղըմ :

« Ոըզմէթ կէօրէն մէմուրլարըն՝ պիւեիւք մաթ .
լուպաթտա պուլունտուգլարընը պէեան իտիեօր-
սուուզ : Իէք էյի , պէն սիզին գօլունուզու պաղլա-
մը՞ մըեմ : Իճապընա կէօրէ հարէքէթ իտին : Ասլա
միւթէշէքքի օլմաեաճաղըմը պիլիրսինիզ : Լաքին կէշ-
միշ էօմիւրլէրի տախիլինտէ իճրա իթմիշ օլտուգլարը
պաղը ահվալը մէզմումէնին էսրարընը պիլտիկիմիզ քիմ-
սէլէր հազգընտա շիտտէթ վէ սէպաթը էլտէն պրադ-
մաեըն , վէ իսթէտիկիմիզ եօլտա պիզէ չալըշմագ իս-
թէմէտիքլէրի թագտիրտէ , պիլա ինսաֆ քէնտի-
լէրինի թէհտիտ իտին : Օլ վագըթ եօլունտա եիւ-
րիւրլէր :

« Իշլթէ պէնիմ միւրատըմ պու տուր . միւրատըմըն
իճրա օլունմասընը իսթէրիմ : Աքսի հալինտէ բիւր հիտ-
տէթ օլուս , տիշլէրիմի կէօսթէրիւրիմ , վէ տիշլէրիմի
կէօսթէրտիկիմտէ տէ , ըսըրըրըմ :

— Զան , իտէրիմքի , մատամ , սատագաթըմըն իս-
պաթլարընը սիզէ կէօսթէրիմիշ օլտուգումտան , պու

խոստուստա հազարմտա շիւպհէ իթմէնիզէ մահէլլ եօգ տուր :

— Պէն սիզտէն տօլաեը շիւպհէ իթմէեօրում . ան-
ճագ սիննինիզտէն էվլէլ իհթիեարլանմագտա օլտու-
ղունուզու քէմալը թէէսսիւֆլէ կէօրիւեօրում . — Մու-
գատտէս աթէշ սէօնիւեօր . սիզ՝ սաեէմտէ գէնկին
օլտունուզ . . . պէլքի պանա պօրճլու օլտուղունուզ
պիր սէրվէթտէն միւքէմէլէն միւսթէֆիտ օլմագ վէ
արթըզ իսթիրահաթ իթմէք վագթընա սապըրսըզըզ .
լա պէքլէեօրսունուզ . Լաքին պունուլն իշին , պէնիւ
րուի մուվաֆֆագաթըմ լազըմ տըր . Սիզի տէ , սէվա-
պըզը ահվալինիզի սիլմէքլէ բէնչէմէ կէշիրմիշիւմ տիր .
պէօյլէ օլտուղունու սիզտէ պիլիրսինիզ , իմտի , տի-
կէրլէր հազգընտա ճայիզ կէօրտի . կիւմ մուամէլէյի
սիզին հազգընրզտա տախի կէօրիւրիւմ :

— Պիլիեօրում , մատամ , պիլիեօրում , վէ սօն նէֆէ-
սիմէ գատար սիզէ սատըզ գալպճաղըմ :

— Օ հալտէ պիր ազ զայրէթլէ տավրանն :

— Էլմտէն կէլէնի տիրիզ իթմէեէճէկիմէ սէօզ
վէրիրիւմ :

— Գօնթէս Մուսսագըն խանէսինէ , ինթիսապ իթ .
տիկինիզ եօլտա պիր իւըզմէթճի գատորն կէօթիւրտիւ .
նիւզ միւ :

— Էվլէթ :

— Նէ՞ վագըթտան պէրի :

— Պէշ կիւնտէն պէրի :

— Իշի քէնպիսինէ անլաթտընըզ մը :

— Էվլէթ , հէր շէյի տինլէեէճէկինի , տիգգաթ ի-
տէճէկինի , հիշ պիր շէյ ունութմաեաճաղընը , վէ եէ-
րինէ պաշգա պիր մէքթուպ գօեարագ , պանա կէթի .

րէճէկի հէր մէքթուպ իշին քէնտիսինէ տօլոււնճա իւճ-
րէթ վէրիւէճէկինի պիլիւր :

— Բէք էյի . թայեհին իթաիկիմ ուշաղը վիգօնթ տը
Պէրնաեա կէօնտէրտինի՞զ մի :

— Ետրըն խըզմէթինէ պաշլաեաճագ տըր :

— Մ . Սիզթէրին եանընա թայեհին իթտիկինիդ Պա-
թիսթտէն հիշ պիւր սէս եօ՞ղ մու :

— Խայր :

— Տիմէք պու Պաթիսթ պիւր ահմագ տըր , չիւնքի
պէն մուհաղգագ պիլիեօրուճքի , Մ . Սիզթէրէ հէր
կին պաղը զատընլար թարաֆընտան կէօնտէրիւէն
վէ չօգ տէֆա անախթարը իւսթիւնտէ պրազը-
լարագ պիւր չէքմէճէտէ հըֆզ օլունան պիւր վէ եա-
խօտ պիւր գաջ մէքթուպու սուհուլէթլէ էլտէ իտէպի-
ւէր իտի :

— Պէն Պաթիսթի կէօրիւրիւմ :

— Մէմուրլարընըզըն ղայրէթինի արթըրըն . . . քէն-
տիւէրինէ պօլ պօլ վատլար իտին . . . հասըլը ճիտոի
նէթիճէլէր իսթիհասլինէ չալըշալմ :

Մատամ ԳուրաՎիէֆ աեաղա գալգըպ , օտանըն պիւր
քէօշէսինտէ պուլունան քիւթիւպիտանէ եազլաշա-
րագ , պիւր բարմաղընը քիւթիւպիտանէն պիւր թա-
րաֆընտ պատը , վէ տէրհալ պիւր եայա պատըլմասըն-
տա հասըլ օլան սէս կիպի պիւր սէս իշիտիլտի , վէ

պատէհու ընթացալար իլէ մէմու օլան մէգըիւր ըիւ-
թիւպիանէ՝ կէօզէ կէօրիւնմէն ընգէլէրի իւզէրինտէ
տէօնէրէք, պիր րուպ տայիրէ թէչքիւ իթտի, վէ գա-
բալը պիր գարու կէօրիւտիւ :

Գոնթէս, պու գարուեու, տաեիմա իւզէրինտէ թա-
չըմագտա օլտուղու անախթարլարտան պիրի վասըթա-
սըյլա աչմասըյլա, գարանըգ պիր սուֆա գուհուր
իթտի :

Շախսը մէրգում, պիր սուֆրա իւսթիւնտէ պուլու-
նան շարգասընը գօլթուղու ալթընա ալարագ, մէգ-
ըիւր աչըգ գարուտան տիչարը չըգտը, վէ սախթէ
գօնթէս գարուեու գաբատըգտան սօնրա, ըիւթիւպ-
իսանէեի էսկի մահէլինտէ եէրլէչտիրտի :

Մէրգում, կիրտիկի գարանըգ տայիրէտէ պիր եէրէ
րասթ կէլմէմէք իչին գօլլարընը աչարագ պիր գաչ
ատըմ ալտըգտան սօնրա, պիր տիվար էօնիւնէ վասըլ
օլուպ տուրտու, վէ պիր տիւյմէ պուլանա գատար
էլինի էթրաֆա կէգտիրիպ, նիհաեէթ պուլտուղու
տիւյմէեի չէքտի : Անը վահիտտէ պիր սէս հասըլ օ-
լուպ, էյրէթի պիր գանատ աչըլարագ, գարանըգտա
հիւզի պիր այտընըգ կէօրիւտիւ :

Պու այտընըգ՝ նէրտիվէնին իւսթ գատէմէսինէ
գօնուլմուչ օլան պիր խըրսըգ ֆէնէրինին զիեասը օ-
լուպ, շախսը մէրգում՝ էյրէթի գանատտան կէչտիք-
տէն, վէ պունու գաբաեըպ, ֆէնէրի տէ էլինէ ալ-
տըգտան սօնրա, մէգըիւր նէրտիվէնին եիկիրմի գա-
տար գատէմէսինտէն աչաղըեա էնտի : Օրատա պիր
գարու աչըլմաղլէ, իքի մէթրօ ուզուհուգտա վէ պիր
մէթրօ էնինտէ թուղլա իլէ խօրիւլմիւչ պիր սօֆաեա
տախիլ օլտու : Պու սօֆա ուզուհ օլուպ, արախարըն-

տա գարուլար պուլունմագտա իտի Շախուր մէրգում,
պու սօֆանըն նիհանէթինտէ վազը պիր նէրտիվէն-
տէն էնիպ, պիր գարու տահա աշտրգտան սօնրա, պիր
բէնչիրէտէն աշտընլըգ ալան քիւչիւք պիր մահէլլէ կիր-
տի, վէ էլինտէքի լամպաեը սէօնտիւրիւպ, պիր մառա
իւզէրինէ վազ էլլէտի, վէ պիր եաթագ օտաւընտան
միրուր իլէ, եազըխանէ մագամընտա գուլլանըլան պիր
օտաեա տաթիլ օլտու :

Պու օտատա, մէքթուպ վէ էվրագը սայիրէյի գոյ-
մաեա մալսուս պիր թագըմ հիւճրէլէր օլուպ, կրընէլ
նամ սօգաղա նազըր էնլի պիր բէնչիրէսի տաթի պու-
լունմագտա իտի :

Պու բէնչիրէնին շահնիշէյնի անլընտա պիւեիւք
հարփլար իլէ ,

ԽՆԸՏՄԵԹԾԻԼԷՐԷ ԳԱՐՈՒ ՊՈՒԼՄԱՆԱ ՄԱԽՍՈՒՍ

ԷՄՆԻՅԵԹԼԻ ՏԱՅԻՐԷ

Իպարէսինի հավի պիր լէվհա թաալիգ գուլընմըշ իտի ,

Պու աշիրէեէ վասըլ օլմագ իշին, տիկէր իքի օ-
տաւտան կէչմէք լագըմ իտի :

Էվին եիւզ թարափընտան, օրասը նամուլու
պիր խոնէ գանն օլունմագտա, վէ տէրունը խանէեէ
թէք գանաալը պիր գարուտան վէ նէրտիվէնէ կիտէն
պիր սօֆաւան կիրիլմէտէ իտի :

Գարունուն սաղ ճիհէթինտէ, տիկէր պիր պիւեիւք
լէվհա իւզէրինտէ :

ՈԱԹԻԻՐՆԷՆ ՐԻԿՈ

ԻՇՊՈՒ ԻՏԱՐԷԽԱՆԷ՝ 1872 ՏԷԻԹԷՍՍԻՍ ՕԼՈՒՆՄՈՒՇ՝
ՕԼՈՒՊ ԷՄՆԻՅԵԹԻ ՈՒՄՈՒՄԻԵԵԻ ԳԱԶԱՆՄԱՇ՝ ՏԸՐ

ԽՈՒՍՈՒՍԻՅԷ զԷՆԿԻՆ ԽՈՆԷԼԷՐԷ ԽՆԴՈՅԹՔԵԱՐԼԱՐ ԵՐԸ-
ԼՈՒՐ, ԹԱՀՈՒԼԱԹ ԻՃՐԱ, ՄԱՎԱՅԱՐԸՆ ԲՈՒՅԷԹԻՆԻ ԻԼ-
ԹԻՂԱՄ ՎԷ ՀԵՐ ԿԻՆՆԱ ՄԱՂԼԱՄԹ ԻՍԹԻՀԱՍԼԻՆԻ ՄԵ-
ՐԻՀՈՒՅ ԻՅԼԷՐ

ԽԱՅԱՐԷՍԻ ԵՄԱԳՐԱՄԸ ԻՄԻ՝

ՊՈՒ ԽՈՒՐԵՋԽԱՆԷ, ՀԱԳՐԳԷԹԷՆ ԱՂԻՐ ԽԱՅԼԻ՝ ՍԷՆԷ-
ԼԷՐՄԵՆ ԱԿԵՐՈՒ ԱԳԳԻ ՕՂՈՒՂ, ՆԱՄՈՒՄԵՆ ԹԱՆԸՄԸ, ՎԷ
ՔԵՍԱՂԻ ԻԹԻԱՐ ԻԹՄԻՅ ՕԼՄԱՍԸՂԱ, ՄԻԼԹՀԱՄՈՒՄ Մ-
ՍՐԼՂԱՄԷԿԵԱՆ ՓԱՄԻԼԵԱՐԸ՝ ԽՈՒՐԵՋԽԱՆԷԻ ՄԷՂՔԻՐ
ՀԱԳՐԸՆՄԱ ԷՄՆԻՅԷԹ ԿԵՍԹԷՐՄԷՔՄԷ ԻՄԻԼԷՐ՝

ՆԷ՞ ՄՈՒՐԷԹԼԷ ԻՂԱՂՈՒ ԷՄՆԻՅԷԹԻՆ ԳԱԳԱՆԸՄԸ ՕԼ-
ՄՈՒՂՈՒՆՈՒ ԳԱՐԻԻՆԻ ՔԵՐԱՄԸՄԸ ԵՄԱԳՐՆՄԱ ԱՆԼԱԵՄ-
ՃԱԳԼԱՐ ՄԸՐ՝ ՇԻՄՈՒՔԻ ՀԱԼՄԷ, ՍԷՆ-ՏՈՒՆԻՔ-ՍԷՆ-
ԺԷՐՄԷՆ ՍՈԳԱՂԸՆՄԱՔԻ ՕԹԷԼՄԷ ԱՂԻՐԱԳՄԸ ՕԼՄՈՒՂՈՒ-
ՄՈՒՂ ԳՕՆԹԷՄ ԳՈՒՐԱՎԻԷՓԷ ՆԱԳԼԸ ՔԷԼԱՄ ԽՈՒԼԻՄ՝

ՍԱԹԻՐՆԷՆ ՐԻԿՈՆՈՒՆ ՄՈՒՓԱՐԱԳԱԹԸՆԸ ՄԻԼԹՀԱ-
ԳՐԱ, ԳՕՆԹԷՄ, ՄԵՐԳՈՒՄՈՒՆ ՔԷՆՄԻՍԻՆԷ ՎԷՐՄԻՅ ՕԼՄՈՒ-
ՂՈՒ ՔԵԱՂԸՄՈՒՐԸ ՄԷՎԼԻՐԻԱ, ԷՄԻՆ ԱՂԻՐ ՄԱՀԷԼՄԷ ՀԸՓԳ
ԻՅԼԷՄՈՒ՝ ՊԵ՝ ԻՂԻ ՀԷՆՈՒՂ ԿԵՐՄԻԼԷ ԻՔԷՆ, ՕՄԱՆԸՆ ԳԱ-
ՔՈՒՍՈՒ ՀԱԼԸՆՄՈՂԸՆՄԱՆ, ՄԵՐԳՈՒՄԷ, ԻՂԱՂՈՒ ԳԱՐՈՒԵՈՒ
ԱՂՄԸ, ՎԷ ՕՂԼՈՒ ՍԷՐԺԻ ԳԱՂԸԼԱԵԱՐԱԳ, ՎԷ ԹԷԱԿԵՄ-
ՍԻԼՄ ԽՈՒՐԷՔ,

— ՎԱՂՂ ՄԷՐԺ, ՆԷ՞ ՆՄԻՍԻՆ, ՄԷՄԻ՝

ՍԷՐԺ. — ՍԱԱԿԱՀ ԽԱՅՐ, ՎԱԼԻՄԷ. ԷՂԻՄԻՍԻՆ՝

— Էվվէթ , օղուում , էյիեիմ , սէն տէ էյիմիսին :

— Սէն տէ պիլիրսին քի , վալիտէ , պէն՝ տիքիլի թաշ կիպի . վէ թուճտոսն եարքլմըշ կիպի էյիեիմ : — Ֆադաթ սէն էլան չալըշը՝ եօրմուսուն :

— Պօշ տուրմանը սէվմէմ : Շէֆֆադ աթար աթ . մազ չալըշմանա պաշլատըմ :

— Պու կիճէ սոսաթ դաշտա եաթտըն :

— Պիրէ եագըն իտի : — Ֆադաթ շիմոի պու սէօզլէրի պրագալըմտա , պուրանտ կէլիշինին սէպէպլէրին արաշթըրալըմ : — Մութլագա , սապահլանըն պանա վիզիթա վիրմէքլիկին՝ եինէ ագչէեէ իհթիեանճըն օլտուզուէ իջին օլմալը տըր :

— Էկէր մուղայիրինի սէօյլէրսէմ , եալան սէօյլէմիշ օլուրում : Ֆիլվադը շու սըրաատա պէն տէ չալըշըեօրում , սինապէրին մուալէնէթինէ միւհթանճըմ :

— Սէն տէ մի չալըշըեօրուն :

— Տինլէ վալիտէ ... դանէթ տիլպէր , էմնալսիզ կէնճ պիր գըզա թէսատիւֆ իթտիմ :

— Պէսպէլլի աշըգ օլմուշսուն :

— Լաքին պու տէֆա ագիլանէ աշըգ օլտում ... աթէշի մուհապպէթ՝ գալսիմի սիւզան իտիեօր :

— Օղուում , Սէրօ , ագըլսըղլըգ լազըմ տէյիլ տիր : Բէք էյի պիլիրսին քի , սէնին իշին էյի պիր գըսմէթ արանեօրում , վէ թաշըտըղըն իսմ մալլէմ օլտուզու ճիհէթլէ , եագըն վազըթտա օլտուզճա զէնկին պիր միրանէտի գըզ իլէ սէնի էվլէնտիրէպիլէճէկիմի մէմուլ իտլրիմ : Իմոի շու պէնիմ իլիւզէլ բլանլարըմը պօզմա : Ազրլսըզճա պիր աշգ ու մուհապպէթ՝ միւսթագպէլինի թէշլիբէեէ իլգա իտէպիլիր ... Պէն տէ պիլիրիմքի , կէնճիք զէմանը կէջմէլի տիր ... պու ճիհէթլէ սէնին

պազը գուտուրլարընա աֆվ իտէրիմ. էյլէնմէլիսին, ֆազաթ քիմէ իլէ պաղլանմամալըսըն... Պազը խորաֆաթտա տախի պուլունապիլիրսին, լաքին սագըն րօմանլարա մախսուս աչգ ու սէվտաեա սալիք օլմա, հիչ պիր գըզը ճէլպ իթմէ, վէ հիչ պիր մէթրէս իլէ պաղլանմա, չիւնքի պիլախըրէ գաթը ալէագա իտէմէտիկինտէն, քէնտիսիյլէ էվլէնմէեէ մէճպուր օլուրսուն:

— Միւսթէրիհ օլ վալիտէ. զիքը իթտիկիմ քիմէ միւսթագալէլիմէ աւլա մանի օլմաեաճագ տըր:

— Քիմ տիր:

— Պիր քէյլիլ գըզը տըր... քէնտիսի էօքսիւզ օլուպ, աւլա ագրապասը եօգ տուր, վէ մալիք օլտուղու ճիւղի պիր իրատ իլէ կէչինմէքտէ տիր: Սէն տէ թէֆէքքիւր խոկպիլիրսին քի, պու գըզ նէ գատար կիւզէլ օլսա, քէնտիսիյլէ էվլէնմէկի խաթըրըմա պիլէ կէթիրէմէմ:

— Քեամիլ գըզ մը տըր:

— Օլ պապտէ չիւպհէմ եօգ տուր:

— Տիմէք քէնտիսիինի սաշտան չըգարմաեը տիւչիւնիւեօրսուն:

Մատամ Գուրավիէֆ՝ վալիտէլիք մուհապպէթինէ մալիք օլմասըլլա պէրապէր, օղլունուն հէր հալինի հագըգի սուրէթտէ կէօրտիւկիւնտէն, անըն կիւզէլլիկի, տիրաեէթի վէ սայիր հիւսնի խասսէլէրի օլմատըղը հալտէ, կէնճ պիր գըզա նա՞սըլ խօշ կէօրիւնէպիլէճէկինի միւլահաա իթմէքտէ իտի:

Սէրժ, վալիտէսինին իֆատէյի վագըասընա թէ պէսիւմ իտէրէք,

— էվլէթ, իլէրուտէ նէթիճէսի օլմաեարագ, օ գը-

զը ուժագ եօլլու պաշտան չըգարմահա պաշլատըմ,
տիյի պէհան իթտի:

— Պաշտան չըգարմահա մի պաշլատըն... նէ՞ եար-
տըն:

— Հէշուզ հիշ պիր շէյ եարմատըմ. լաքին պիր
խայլի կիւնտէն պէրու էվինին էթրաֆընը տօլաշըն-
րում, վէ քէնտիսի տէ պուշու կէօրիւեօր. պէնիմ կի-
պի պիր ճէնթըմէնին պիր քէյ տախիլինտէ կէօզէ
չարմամասը գապիլ տէյիլ տիր: Տիւն, մէզպուրէեէ
պիր պուքէթ կէօնտէրտիմ, պու կիւն տախի պիր էլ.
մաս կէօնտէրմէքիսթէրիմ: Հալպու քի օն բարամ պիլէ
պուլունմատըղընտան, մտաշըմա մահսուպէն բէշինէն
պանա եիւզ լուի ալթուշու վերմէքլիկինի բէճա իթ-
մէեէ կէլտիմ:

— Պիր քէյլիւ զըզընա եիւզ լուի գըյմէթինտէ
պիր էլմաս կէօնտէրմէք մի իսթէեօրսուն: Իշ կէօրիւ-
եօրում տէտիկին պու մու տուր:

— Ուայր, խայր, կէօնտէրէճէկիմ էլմաս սատէ պիր
շէյ օլաճադ տըր: Օն օն պէշ լուի գըյմէթինտէ պիր
քիւ չիւք եիւզիւք իհտու իտէճէեիմ:

— Սօնրա:

— Պիր Դուրազիէֆէ եագըշըր սուրէթ տէ հարէքէթ
իտէճէեիմ: Վալիտէճիեիմ, սէն հէր քէսէ սատագա-
լար վերիդին, թանըմատըղըն քիմէլէրէ մուալէ-
նէթլէրալ, պուլունուրսուն: Շիմսի, պանա, եանի էվ-
լանա եիւզ լուի ալթուշու վերմէք իսթէմէեօրմու-
սուն:

— Ուայր, սէնին նէզտինտէ զաեէթ զայիֆ օլտու-
ղումտան, թէքլիֆինի բէտտ իթմէմ:

Գօնթէն, եագըլտանէսինին պիր չէքմէճէսինի չէքիպ,

իշինտէն ալտըղը պանդա գայմէլէրինի Սէրօժէ վէրտի ,
վէ Սէրօժ , պունլարը ճէպինտէ հըֆիլ իւէ ,

— Սէն էմաւսիզ պիր վալիտէսին , տէտի , վէ պա-
տէհու իւալէթլն , — էյի իւաթրըմա կէլտի , վալիտէ ,
պիր շէյ սօրաճաղըմ , սէն ֆալա ինանըրմըսըն , տէյի
պէեան իյլէտի :

Մատամ Գուրապիէֆ տիթրէտի , վէ աշիքեար պիր
էնտիշէ իւէ օղուռա պազարադ ,

— Պու սիւալտէն մագսէտ նէ՞ տիր , տէտի :

— Ձիւնքի պիր ֆալճընըն րէյինի իւթիհսաւ իթ .
մէք իսթէրիմ :

— Նէ՞ միւնտսիպէթլէ :

— Ալէադատար օլաուղոււմ պիր ժաւտէ միւնասի-
պէթիյլէ , — Բէք նաղիք քիմսէլէրտէն , նաթիճա իս-
մինտէ պիր ֆալճը գարընըն իսմինի իշիթտիմ : Պու
ֆալճը՝ հէր սընըֆ էհալի միեանընտա շէօհրէթի աղի-
մէ գազանմըշ տըր : Է՛ն միւթէսլէր գառընլար վէ է՛ն
աւտի գարըլար՝ հէր վագըթ քէնտիսինէ միւրաճաւթ
իտիեօրլար , վէ մէզպուրէ իսէ , բէք չօդ քեար իտի-
եօր , վէ միւշթէրլէրինին միւրաճաւթլարընա քիֆա-
եէթ իթմէեօր իմիշ : Մէշհուր մամդէլ Լընօրման՝ պու
գարընըն եանընտա հիշ պիր շէյ տէյիլ իմիշ :

Մատամ Գուրապիէֆ՝ Սէրօժին իրատ իթաիկի իսմի
իշիթտիկիւնտէ , լէհճէսի ճիւղիճէ սօլուու , ֆագաւթ
տէրհաւ քէնտիսինի թօրլաեըպ ,

— Պէնճէ օ ֆալճըեա վէրէճէկին ագչէ , սօգապա
ագչէ աթմագ կիպի տիր , տէտի :

— Տիմէք սէն ֆալա ինանմաեօրսուն :

— Շիւպհէսիզ ինանմամ :

— Լաքին պէն էօյլէ շէյլէր տինլէտիմքի , ինանը-

ըմբռնողին սպեղանի նախնական կերպով հանդիմանալով, Մեղապետին, հա՛խթա՛տա իւշ տէ՛ֆա, եանի սալը, բէնչ-
չէնպին վէ՛ հուճա՛տ իրթէսի կիւնլէրի սառաթ իքիտէն
պէշէ գատար միւշթէրի գապուլ խոհեօր: Պու կիւն
սալը տըր: Մէրգու՛մէ ու՛ֆադ մուճմէլէ իջին էլլի Փր-
րանգ, վէ՛ պիւեհիւք իջին եիւզ Փրանգ թալէս խոհեօր:

Գօնթէս. — (Ուճուղարընը չէքէրէք.) Օղլու՛մ, սին
ազընը դոյս իթմիշսին:

— Նի՞ջին, վալիտէ, դաթէն պու պիր մէնգարէ տիր
քի, պահալը պիր չէյ սէ սաւըրմալ:

Մատամ Գուրափիլի, պիրտէն պիրէ միւքնալէմէ-
նին էսասընը թէպտիլ խէրէք:

— Սէնի պու միրթէպէ ալէագատար խտէն գըզըն
իգամէթ իթտիկի մահէլլի սէօյլէմէտին, տէտի:

— Մահէլլի իգամէթի Բօզիէ չիֆթլիկի տիր:

— Բօզիէ չիֆթլիկի նէ՞րէտէ տիր:

— Սիւսի-ան-Պրի եագընընտա, վէ՛ տօսթու՛մ վի-
գօնթ տը թուրպէյին սէյֆիեհէսինտէն եարըմ սառաթ
ուզագտա տիր:

— Օլ կէնճ գըզըն իսմի նէ՞ տիր:

— Բօզ տուր:

— Էսմէ՞ր մի սարը՞ մը տըր:

— Քէնտիսի էսմէր, կէզզլէրի մափի տիր:

— Դա՞ջ եաշընտա տըր:

— Եիկիրմի:

— Պիրթապի թաւիմ ու թէրպիեհէսի՝ քէօյլիւ գըզ-
լարա մախուս օլմալը տըր:

— Խայր, իսայր, պիւլաքիս միւքէմէլ պիր մէք-
թէպտէ թալիմ վէ թէրպիեհէ օլմուշ տուր:

— Աճա՛յիս, պու գատար մալլուճաթը քի՛մ վերսի:

— Գութումուշ աղած բարչալարը թօբլահան քէօյ-
լիւ պիր դարը :

— Բէքէյի , իսմինի ունու թտուզում ֆալճը զարընը
կիթ կէօր , վէ պահս իտէրիմքի , էկէր օլ կէնճ Բօզ
հագգընտա քէնտիսինէ պիր շէյ սիւալ իտէրսէն , պա-
նա վէրտիկին մալիւմաթտան սանա էիչ պիր քէլիմէ
սէօյլէնէ մէկէճէք տիր :

— Էօյլէ թտամընտան սօնրա կիտէրիմ :

— Պէնիմլէ՞ մի թաամ իտէճէքսին :

— Խայր , պիր տօսթ թարաֆընտան տավէթլի օլ-
տուզումտան , մէրգումու պուլմագ իւզրէ , Գաֆլ Ան-
կէնէն կիտէճէնիմ : Տէրհալ թաամ իտէճէնիզ , վէ թամ
սաթ իքլտէ նաթիճանըն գարուսունու չալաճալըմ :

Սէրփ՝ վալիտէսինտէն տյըրլաճաղը գէման , ետմաշ-
ճա գաբու չալընտըղընտան , գօնթէս , «կիրին» տէտի ,
վէ պիր իւզգմէթքեար կէօրիւնտի :

Կէլէն իւզգմէթքեար՝ նիզօլա իսմինտէ , տնասըլ
Բուսիալը օլուպ , մատամ Գութրապիէֆ :

— Ե՞ս նիզօգա , տէյի սիւալ իթտի :

— Մատամ գօնթէս , լիթէլէ պիր առէմ կէլմիչ ,
գաթընըզ իլէ միւլազաթ իթմէք իտուսուսունտա իսքար
իտիօր :

— Նա՞րըլ առէմ տիր :

— Տալգապուգ օլմալը սըր : Հէր հալտէ սիզաէն

խթիֆատէ իթմէք իշին կէլմիշ տիր։ Պու խուսուս ա-
շիքեարէն անլաշըլըեօր։

— Տօղրու աուրէթտէ ճէվապ վերին նիգօլա։

— Մատամ, գանն իտէրիմքի, պու միւսաֆիր՝ պա-
եթ թէմիզ վէ ճէտիտ էլպիսէ կիեխմիշ օլմասընա
րաղմէն, սէֆիլ վէ միւհթաճ պիր քիմսէ տիր։

— Իսմինի սիւալ իթմէլի իտինիզ։

— Իթտիմ իսէ, մատամ դօնթէս պէնի թանըմազ.
սնճագ մատամ Ատէլ Ժէրար թարաֆընտան կէլտի-
կիմի քէնտիսինէ սէօլէտին, տէտի։

Սաթթէ դօնթէս՝ սարսըտը, վէ պատէհու,

— Հէր քիմ իսէ, գապուլ իտէճէեիմ. պէշ տագը-
գատան քէնտիսինի պուրանա կէթիրին, տէյի պէեան
իլէտի։

Նիգօլա, պու էմրի իճրա իթմէք իւզը՝ տիշարը
շըզտը, վէ Սէրժ՝ վալիտէսինէ խիթապէն,

— Ասլա իսմինի իշիթմիշ օլմատըղըմ Ատէլ Ժէրար
քիմ տիր. տօթլարըն պուլունան գատընլարտան պի-
րի՞մի տիր, տէյի սիւալ իթտի։

— Խայր, թանըտըղըմ պիր գատըն տըր, Փէվգէ-
լատէ միւթէպէր իսէ տէ, մատտէթէն տիւշկիւն տիւր.
Վագթ իլլէ քէնտիսինէ պագը խըզմէթլէրտէ պուլուն-
մուշում տուր։

— Անլատըմ... պունուն տու նէ՞ աեարտա չէյ ի-
տուկինի ունը իթտիմ Փագաթ, վալիտէ, պէօլլէ
քէնտիլէրինի շայեանը չհէմմիեյթ կէօթէրէն պիր
թագըմ տիլլենճիլէրին սէնի սօհուպ սօղանա չէվլիւմէ-
լէրի կիւճիւմէ կիտիեօր. Բի՞մ պիլլի, պէլքի մուախ-
խարէն սէնի մուախէգէ իտէն պիր սիւրիւ Փայիտէ-
սիզ քիմիլլէրէ սօհուլմագտու նէ՞ մազդուզիյեթ հիսս

իտիեօրսուն, Մազսէտի եկեանէսի՝ պէնիմ գարարմա
օլարադ դացանը խաֆիֆլէթ մէքտէն պաշգա պիր շէյ
օլմանան վէ կիւեա ումուրը խայրիեէ թէսմիեէ իտի-
լէն իշլէրէ գարըշմադ նէ՝ գատար սիփանէլիք տիր, —
Պուրասը օթէլ տէյիլ, առէթա պիր խայրաթխանէ
տիր, Տօգրուսու, հարէքէթի վազըան՝ բէք պիւեիւք
ադըսըզլըդ տըր :

— Պիքէս վէ միւհթան քիմսէլէրէ ինսանիեթտէ
պուլունմադ արգուսունու՝ ադըսըզլըդ մը թէսմիեէ
իտիեօրսուն :

Սէրթ. — (Թահգիր իլէ) Պիքէս վէ միւհթան քիմ
սէլէր մի... միւհլիֆլէրէ մախսուս քէլիմէլէր...
հասըը վալիտէ, «էն՝ նազապիլի թաահիհ պիր գա-
տընսըն... իմտի, իշթէ պէն կիտիեօրում, չիմտիլիք
Ալլահա ըսմարլատըգ :

Մէրգում, պու սէօզլէրտէն սօնրա, վալիտէսինի
օտասընտան տիշարը չըգտը, վէ մատամ Գուրափիէֆ
եալընըզ գալտըղընտա,

— Ատէլ Ժէրար թարաֆընտան պէնի պուլմոսեա
կէլէն առէմ քիմ օլապիլիր, Պու իսմի պու կիւնքի
կիւն քիմ խաթըրլաեօր, տէտի :

Պէշ տագըգա կէշմիշ օլտուղունտան, Նիգօլա, րէ-
ֆադաթընտա, մէմուլին զայրի օլան վէ Ֆէլիքս Ժարի
օլտուղու՝ օգուեանլարըմըզմա էլպէթթէ անլաշըմըշ
պուլունան միւսաֆիր իլէ պիրլիքտէ, օտանըն էշիկին-
տէ զահիր օլտու :

Մատամ Գուրափիէֆ, սասըզ կարտ նասիոնալ չա-
վուշունու կէօրիւլ թանըտըղընտա, թէաճհիւպլէ րէ-
ֆը սէտա իթտի, վէ պատէհու գաշլարը չաթըլտըլը
կիպի, սիեահ կէօզլէրինտէ տախի սլր բարլագըզ :

վէ սիմասընտա սըգըլմագըղդ վէ խօշնուտուղուգ է-
սէրի հուսուլէ կէտի, վէ նիգօլաեա խիթապէն,

— Պու կիւն արթըգ քիմսէնի գապուլ, խտէմմ,
տէյի պէեան իյլէտիկինտէն, նիգօլա տիշպը չըգաը:

Խըզմէթ քեարըն աղիմէթինտէն սօնրա, գաբու գա-
բանընճա, գօնթէս, հիչ պիր քէլիմէ իրաու իթմէե-
րէք, տիգգաթլըճա Ֆէլիքսէ պագաը. լաքին մէր-
գում, պու պագըչըն գարչըսընտա սէպաթընը զայպ
իթմէերէք,

— Էվվէթ, պէն իմ. գատիմտէն պէրու թանըտըղ-
նըգ ժարի տիր, վէ մաէթթէէսսիւֆ անլաեօրումքի,
պէնի թէքրար կէօրտիւկիւնիւզտէն տօլաեը աւալ մէմ-
նուն օլմուտընըզ, ֆիլվագը պու հալ թէէսսիւֆ խտէ-
ճէք շէյ տիր. աճապա, մատամ գօնթէս, գուվվէյի
հաֆըզանըզ էվվէլի միւքէմէլիեթիէն զայպ մը իթ-
միչ տիր, տէտի:

Մատամ Գուրապիէֆ, հիտտէթ հարէքէթի կէօ-
թէրտի իսէ տէ, քէնտիսինի զապթա միւգթէտիր օլ-
տու, վէ օտաւընըն գաբուսունու իչէրտէն քիլիպէ-
եէրիք,

— Նա՞սըլ օլուպ տա պուրատա պուլունուեօրսու-
նուզ, տէյի սիւալ իթտի:

Ժարի. — Աճա՛յիսլ, պուրատա նա՞սըլ պուլունմագ-
ըղըմտա սիւալ իտէճէք շէ՞յ մի տիր: Բօթթա վաբօ-
րունա, տէմիր եօլունա, արապալարա վէ թրամվայ-
լարա օթուրարագ, վէ պիր ազտա եաեա եիւրիւե-
րէք պուրաեա կէլտիմ. Շու գառարքի եաեա եիւրիւ-
մէքլէ, պիչարէ տիգլէրիմին տուրմաեա իգթիտարը
գալմատը, վէ սիգ իսէ, շիւպէճսիզ ունութաուղու-
նուզտան, պէնի օթուրմաեա տալէթ իթմէտիկինիզ ճի-

հէթլէ, պիւա տալէթ պէն օթուրուրում, Ումարըմքի պու հարէքէթիմտէն տօլաեը ափվ խտէրսինիզ:

Ժարի, պու սէօզլէրի սէօլէեէրէք, պիր գօլթուգլու իսկէմլէեէ օթուրում:

Գօնթէս. — Պէն սիլի նուվլտէ զանն խտէօրում, Ժարի. — Օրատան կէլիեօրում:

— Բրանկապէնտլիքտէն մի:

— Էվլէթ:

— Օրատա գալմալը իտին:

Սապլըգ կարա նասիօնալ չավուչու գահգահա իլէ կիւլէրէք:

— Տօղրուսու կիւզէլ իլթիֆաթ... Թէչէքիւրտէն աճիզիմ, Պէն սիլին՝ նուվլտէ պուլունտուզունուզու իսթէր իտիմ: Զանն խտէրիմքի, ազիզէմ գօնթէս, պէն օրատան մէմնուն օլմատըլըմ կիպի, սիլ հիչ մէմնուն օլմաեաճագ իտինիզ:

— Տիմէք սըգըլալընըգտան ֆիրար իթտինիզ:

— Ուայր, ֆիրար իթմէտիմ... վագթըմը իքմալ իթմէքլէ, նիզամը ապիրէսինտէ չըգտըմ: Շու հալտէ միւտտաիի ումումի էֆէնտինին պտիա գարչը հիչ պիր իտտաաը օլամազ. հաթթա գարթըմը քէնտիսինէ կէօնտէրէպլիլիրիմ, էկէր ինսանլիեէթի օլան պիր ճէնթըլմէն իսէ, քէնտիսի տէ, քէնտի գարթընը պանա կէօնտէրմէլի տիր:

«Պինալն ալէյհ օթէլինիզտէ պուլունմազըլըմ, սիզին իչին նամուսուզլուզու մուճիպ օլմատըլընտան, պուրաեա կէլիչիմտէն տօլաեը նիճին պու տէրէճէ սըգըլուղընըգը անլաեամաեօրում:

— Պիլվազը մուվասըլէթինիզ՝ ֆէվգէլատէ կիւճիւմէ կիթտի:

— Նիօն

— Զիւնքի գաթիլէրի սէվմէմ :

— Իֆատէնիզ սէրթ տիր . ֆագաթ պէնիմ գամամ , անճագ պիր պըչագ ետրէսի աչմըչ տըր :

— Խըրպըզլարը սէվմէմ :

— Ժասուսլարը սէվէ՞րմիսինի :

— Թէրպիեէսիզլէրի տէ սէվմէմ . իմտի յարուգ պուրատան տիշարը չըգըպ , պիր տախի աեագ պասամանըզը իսթար իտէրիմ :

— Հասըլը տիմէք պանա տարղընսընըզ :

— Էվվէթ :

— Լաքին պիր ազ տիւշիւնէլիմ . Էկէր իքիմիզտէն պիրինին՝ տիկէրի հագգընտա դարագը պուլունմագ ֆարզ օլունուր իսէ , պէնիմ սիզէ գարչը դարագըմ օլմալը տըր :

— Սիօն մի :

— Էվվէթ , չիւնքի սիզ պէնիմ մահքիւմ օլմամը իսթէտինիզ : Հայիզ օլտուղունուզ թէէսսիր , վէ մալիք օլտուղունուզ նուֆուզլու համիլէր սաեէսինտէ , պուլունտուղում միւշքիլ վագիեէթտէն պէնի գուրթարապիլիր իտինիզ , Էկէր վագթիյլէ իյֆա իթմիշ օլտուղում խըտմէթլէրի տըրխաթըր իթսէ իտինիզ , նասըլքի էյլէ եարմագլըղընը լագըմ իտի , պէնի եէտի սէնէ մահքիւմ գըլտըրմամաեա ճահտ իտէր իտինիզ , ֆագաթ սիզ պուենու եարմատընըզ :

— Հագգընըզտա ալէագատար օլմաեա նէ՞ սէպէպիմ վար իտի : Զաթէն սիզ գապահաթլը օլտուգտան պաշգա , թէհլիքէլի պիր քիմսէ իտինիզ :

— Անճագ սիզի ասլա թէհլիքէեէ տիւշար իթմէտիմ , վէ սիզտէն տահա զիեատէ տէեէրիմ պուլունտուղունու տա իսպաթըլլա կէսթէրմէք իսթէրիմ :

Գոնթէս . — (Խաթիւզա իլէ .) Սա՜հիւ մի :

— Պու խապաթ տա շու տուր քի , պիր աղ էվվէլ պէնի աչըգտան աչըղա թարտ իթ տիկինիդ հալտէ , պէն եինէ սալուշուպ կիթ մէտիմ :

— Հէր նէ իսթէեօր իսէնիդ , անը սէօյլէեին , Եարաըմ մը իսթէեօրսունուդ . միւրատընըդ՝ մուալէնէթ իսթէմէք մի տիր . էկէր էօյլէ իսէ , պիր գաչ կիւնլիւք նաֆագանըզը տիրիդ իթմէմ , ֆազաթ օնտան սօնրա իսմինիզի իշիթ մէք իսթէմէմ :

Ժարի . — (Միւթէքէպալիդանէ սուրկթտէ պաշընը եօգարը գալաըրարադ .) Մուալէնէթ մի , սատա՞գա մը , Լաքին , մատամ գոնթէս , քի՞մ սիգէ պու շէյլէրտէն պահս խտիեօր : Պիր քէրրէ Եիւզիւմէ պագըն . պէնտէ , սատագա իսթէեէճէք հալ ու հէյեէթ վա՞ր մը տըր :

Մատամ Գուրալիէֆ , քէնտիսիյլէ կէօրիւշէնլէր թարաֆընտան ֆէվգէլատէ թէվագու կէօրմէեէ ալըշ . մըշ օլտուզունտան , ժարինին պու եօլտա իֆրաթ թէքլիֆսիզլիկինտէն տօլաեը իզհարը հիտտէթլէ ,

— Իֆատէնիզին խիթամը հէր նէ իսէ , անը սէօյլէեին , տէտի :

— Պէնիմտէ արզում օ տուր , Լաքին պուրաեա կէլէլիտէն պէրու ասըլ մէսէլէտէն պահս իթմէքլիկիմէ միւսատտէ իթմէտինիդ , իյզահաթը լազըմէեի վէրմէքլիկիմէ վագըթ պրագմատընըդ , — Հիտտէթմիգաճ պիր գատըն օլմուշսունուդ , վէ մուգատտէմքի սիւքիւնէթի , սօզուգ գանլըլըդ շիմտի սիգտէ կէօրէմէեօրու մի Անապա սէնէլէր կէշմէքլէ , պէնիմ նազարըմտա սիզի պիւեիւք պիր գատըն մագամընտա կէօսթէրէն օլ բուհճա իգթիտարընըդ զայի՞լ մի օլտու : էկէր էօյլէ իսէ , թէէս .

սիւֆ իտէրիմ, վէ վիզիթամտան պէքլէտիկիմ նէթիճէ
հազզընտա տիւչարը կնաիչէ օլմազլըլըմ թապիի
տիր, Հալպուքի, պէն, իհթիեարլանաղգճա, մուվա-
զէնէմի պուլտում - Շու եա պու հարէքէթոն պուլուն-
մաղտան էվվէլ տիւչիւնիւրիւմ, վէ պոււնտան ազտէմ
իթտիկիմ խեթալարը պոււնտան պէօլէ իթմէեէճէ-
կիմ: Ազիզէմ մատամ, սիզ պէնիմ հազզըմտա եանը-
լըեօրսունուզ: Պէնի պու կիւնքի հալիմոնէ կէօրմէեիւլ,
էսկի հալիմոնէ կէօրիւեօրսունուզ: Լաքին ալաաա պու-
լունան Ֆարդ պուեհիւք տիր: Էվվէթ, պուրաեա կէլ-
տիմ իսէ, ազչէ իսթէմէք իչին տէյիլ, կէթիրմէք
իչին կէլտիմ:

Մասամ Գուրալիէֆ՝ Ֆէլիքս Ժարինին մէզքիւր
սէօզլէրինտէն վէ թավը ու հարէքէթինտէն միւթէէս-
սիբէն տիգզաթլէ կէօզլէրինի մէրզումա աթֆ իթաի,
վէ իֆատալը վազըասընըն ճիտտի օլտուղունու հէյ-
եէթինտէն անլաեարագ, եանընա եազլաչըպ,

— Ազչէ՞մի կէթիրտինիզ, տէտի:

— Էվվէթ, հէմ բէք չօզ ազչէ կէթիրտիմ:

— Ազչէեէ պէնտէն գիեաոնէ միւհթամ օլտուղու-
նուզ հալտէ, նի՞չին, կէթիրտիկինիզ ազչէեի քէնտի-
նիզ իչին մուհաֆասա իթմէեօրսունուզ:

Ժարի. - (Թէպէսսիւժ իտէրէք.) Ֆիքրիմի էյիճէ
անլատամատում: Պէն պուրաեա ազչէեի համիլէն կէլ-
մէտիմ:

— Հա՛ հա՛:

— Էկէր ճէպիմոնէ ազչէ օլա իտի, թէէմին օլուն
քի, սիզէ խապէր վէրմէեէրէք, քէնտիմ իչին ալըգօր-
տում:

— Էյլէ իսէ, պուրաեա կէթիրտիկինիզ նէ՞ տիր:

— Ագչեցի էլտէ իթմէք թէտպիրի :

— Իշթէ չիմտի իշ անլաշըմահա պաշլատը : — Հէր նէ իսէ , մատտէյի իյզահ իտին :

— Մատտէ պիւսիւք պիր թէշէպպիւսէ , հագըգի պիր սէրվէթէ տայիր տիր :

— Պու սէրվէթի իսթիհսալ իթմէք իշին , պանա իհթիեհաճընը՞ մը վար տըր :

— Ճրանսահը պիրտէն պիրէ թէրք իթտիկիմ զէման մալիք օլտուղունուղու պիւտիկիմ , վէ չիմտի տախի մալիք օլտուղունուղա չիւպհէ իթմէտիկիմ վասըթալարա միւհթահըմ :

— Անլահօրում... պիր թագըմ ֆայիտէսիզ թէշէպպիւսաթտա պուլունտուղտան սօնրա , հիշ պիր սէմէրէ հասըլ իտէմէեէրէք եօրուլտունուղ , վէ չիմտի տէ պանա միւրահաթ իտիեօրսունուղ , տէյի՞ մի :

— Էվվէթ , քէնտի իգթիտարըմա կիւվէնէրէք չալըշտըմ իսէ տէ , մուվաֆֆազ օլամահահաղըմը չաբուզ տէրք իթտիմ :

Օլ վագթա գատար ահագտա տուրմուշ օլան գօնթէս՝ պիր իսկէմլէ ալըպ , ժարինին գարշըսընտա օթուրտու , վէ քէլամա տէվամլէ ,

— Հագըգի պիր սէրվէթ տիեօրտունուղ , տէյի պէհան իյլէտի :

— Էվվէթ :

— Նէ՞ միգտարտա չէյ տիր :

— Օն պէշ միլեօն ֆրանգ :

Սախթէ գօնթէս՝ օթուրտուղու եէրտէն աթլատը , վէ կէօզլէրի տախի հատտէն ղիեհատէ բարլատը :

Ժարի . — (Կիւլէրէք .) Նա՞սըլ , գահմէթի տէյէ՞ր մի :

— Էկէր խէեալի պիր չէյ տէյիլ իսէ՞ն էլվէթթէ

զահէթի տէյեր : Իմտի , իշի պանա իյզահ իտին , վէ մատտէնին ճիտտի օլտուղունու խապաթ իթտիկինիդ-տէ , մուավէնէթիմէ էմին օլուն :

— Հա' հա' , շիմտի պէնի տինլէմէեէ բազը օլուեօր-ունուզ : Միւեօնլար սաեէսինտէ պէնի տինլէեէճէկի-նիզէ էմին իտիմ : Իհթիեաթը էլտէն պրագմաեօրսու-նուզ , հագգընըզտա վար տըր : Փագաթ խէեալաթա զահիպ օլմատըղըմա իթիմատ իտին : Պու իշին քեաֆ-ֆէյի թէֆէրրուաթընա վէ էվրագընա մալիքիմ : Ան-ճագ հարէքէթ իթմէլիեիդ :

— Իսպալթընը կէօսթէրին , պիքլիքտէ եիւրիւմէեէ բազը օլուրում :

— Ջանն իտէրիմքի սիզ զագէթալարը միւթալէա իտէրսինիդ :

— Էվվէթ , միւթալէա իտէրիմ :

— Պիր գաշ կիւն մուգատտէմ , « Թուլօն ճինսեթի էսրարիսի » սէրլէվհասը թահթընտա զագէթալարտա նէշը իտիլէն պիր պէնտ , նագարը տիգգաթընըզը ճէլպ իթմէտի մի :

— Էվվէթ , խաթըրլաեօրում : Ագչամ իւզէրի կէլ-միշ օլան պիր սէյեահ , իրթէսի սապահ օթէլտէքի օ-տասընտա մագթուլէն պուլունմուշ տուր : « Պու ճի-նաեթին » սէյեահը մէրգումուն ըէֆագաթընտա պու-լունմուշ վէ մուախիսարէն զայպ օլմուշ օլան պիր իըզ-մէթքեաթ թարաֆընտան էճրա իաիլտիկի զանն , վէ մագթուլուն պիր խայլի ազչէսի էլ չանթասը տէրու-նինտէն զուհուր իթտիկինտէն , ճինսեթի վագըա՝ ախըը ինթիգամ մագսէտինէ հասը իաիլեօր վէ իւ-զէրինտէ բուսարօսթ վէ սայիրէ կիպի հիշ պիր քեա-ղըտ պուլունմամասընտան , մագթուլ սէյեահըն քիմ

օլտուղու, նէրէտէն կէլտիկի վէ նէրէեէ կիթտիկի ան-
լաշըլամամը տըր:

— Պուռտան պէօյլէ տէ անլաշըլամամաճաղը տէր-
քեար տըր:

— Էօյլէ օլտուղունա էմի՞նմիսինիզ:

— Էվլէթ:

— Նա՞սըլ:

— Դայպ օլան խըզմէթքեար պէն իմ:

— Մագթուլու նէ՞րէտէ թանըտընըզ:

— Նուվէլտէն կէլիրէէն, տէնիզտէ, եանի րաքիպ

օլտուղումուզ քօսթա վաքօրունտա:

— Քէնտիսի նէ՞րէտէն կէլիեօրտու:

— Հինտիսթանտան:

— Յրանսաեա կէլմէսի նէ՞ սէպէպլէ իտի:

— Քէնտիսի, Լահօրտա պիլա վէլէտ օլարագ վէ-

ֆաթ իթմիշ օլան պիր Յրանսըզըն քէհեապը օլուպ,

մէրգում Յրանսըզըն սէրվէթիեի թէսլիմ իթմէք իւզ-

րէ, պիր բէտէր իլէ գըզընը արաեզպ պուլմագ իշին

Յրանսաեա կէլիեօրտու:

«Պու իֆատէմի անլամագ՝ պաղը իյզահաթա միւհ-

թաճ իտուկիստէն, իյզահաթը Լազըմէեի իշթէ սիզէ

պէեան իտէրիմ:

Պինապէրին ժարի՝ գաթիինի քիրամըմըզըն մալիւմ-

լէրի օլան վագըլալարը գօնթէսէ մուլթապարէն հի-

քեանէ իթտի, վէ մէզպուրէ, պիր տէֆա պիլէ մէր-

գումուռ իֆատաթընը գաթթ իթմէեհէրէք, վէ հիսսի-

եաթ վէ թէհսսիրաթընը կէօսթէրմէեհէրէք, անճագ

կէօզլէրինի մէրգումա աթֆ իթմիշ օլտուղու հալտէ,

հիքեանէյի վագըլանը քէմալը տիգգաթլէ տինլէտի,

վէ պու նագլիեէթին խիթամընտա:

— Կէթիրտիկինի զքեալը տալար նէ՞ տէնի պարէթ տիր,
տէյի սիւալ իթտի :

— Իշին թափսիւթընը հա՛վի քեաֆֆէյի քեա-
ղը տալարը , հաթթա վասիեէթնամէն կէթիրմիշիմ տիր :

« 0 քեաղը տալար էլինի գտէ պուլունուր իսէ , միւքէմ-
մէլ վէ մազպուլթ պիր սէրվէթ էլտէ իթմիշ օլտուղու-
նուզա , վէ պու սէրվէթի ֆիլիէն իսթիհսալ իթմէք
իշին , պազը մէրթէպէ զահմէթէ զաթլանմազ տէյտի-
կինէ ինանաճա՞գմըսընըզ :

14

Պիր իքի սանիյեէ սօնրա , մատամ Գուրա՛վիէֆ ,
պէքլէնիլէն ճէվապը վէրէճէք եէրտէ ,

— Տիմէք Միշէլ Պէրնարը սիգ գաթլ ու թէլէֆ իթ-
տինիզ , տէյի պէեան իթտի :

— Պու եօլտա ա՛շվալ ու հարաքեաթտա պուլուն-
մաեան օլուր իսէ , պուլունմուշ տուր կիպի էօյիւ-
նէմէզ :

— Լաքին սիգ ղաեէթ խային պիր քիմաէսինիզ :

— Սիգտէ իշին ֆէնա ճիհէթինի նազարը տիգգա-
թա ալըեօրսունուզ : (Պատէհու իսթիհզաքեարի սու-
րէթտէ) Աճապա պէնի ղամմազլամազ կիպի պիր ֆիք-
րէ մի գահիպ օլուեօրսունուզ :

Մէրգում վէ մէրգումէ արասընտա պիր միւտտէթ
պու կիպի սէօզլէր ճէրէեանընտան սօնրա , սէտաւտան
պահսա պաշլանըլտը :

Փօնթէս. - Պիր ազ էվվէլ պահսընը իթտիկինիզ քեաղըտլար եէտինիգտէ՞մի տիր:

Ժարի՛ - (Պիր միւտտէթ թէրէտտիւտ վէ էնտիշէտէն սօնրա.) Եանի...

Մատամ Գուրափիշֆ՝ մէրգուսուն քէլամընը քէսէրէք,

— Թէրէտտիւտ լաղըմ՝ տէյիլ տիր. օ քեաղըտլարը սիգտէն՝ ալմագ իշին, սիգի պօղաճա՞ցմըերմ զանն իտիեօրսունուզ, տէտի:

— Խայր, պունու տիմէք իսթէմէեօրում, լաքին...

— լաքին Փալանա լիւզում եօգ տուր: Էօթէտէն պէրու մալիւմիւնիւզ տիւր քի, պանա գարչը միւճատէլէ իտէն՝ պիր շէյ դազանամազ:

— Բէք էյի. քեաղըտլար եէտիմտէ տիր:

— Էօյլէ իսէ պանա վէրին:

— Պիր շարթ իլէ վէրիրիմ. Մատէմքի շէրիք օ. լաճաղըզ, էվվէլճէ շիրքէթիմիգին էսասընը վազ իտէ. լիմ: Պէն քէնտի հիսսէմի իսթէրիմ:

— Օնա նէ՞ շիւպհէ:

— Հիսսէմ նէ՞ գատար օլաճագ տըր:

— Ղաեէթ ճէսիմ օլաճաղընը վատ իտէրիմ:

— Միգտարընը անչամագ իսթէրիմ:

— Պունա մուվաֆֆագ օլտուղումուզ թագտիրտէ, սիգէ իքի միլեօն ֆրանգ վէրմէեի թէաչիւտ իտէրիմ:

— Օն պէշ միլեօնտան իքի միլեօն ֆրանգ՝ պու բէք ճիւզի շէյ տիր:

— Պաչը՝ թէչիլիքտէ պուլունան պիր հաշարի իշին եիւզ պին ֆրանգ իրատ՝ ա՞ց մը տըր:

Ժարի՛ լաթիֆէ թարզընտա վազը օլան մէզքիւր

սէօզիւ իշխեթ տիկինտէ սարսըլտը, վէ գօնթէս, քէլա-
մընա շու եօլտա տէվամ իյլէտի :

— Պու թէշէպպիւսիւն խիթամընա գատար, էվէլ-
ճէ օլտուղու կիպի հիւքմիւմ ալթընտա պուլունա-
ճադսընըզ . էլիմտէ պիր ալէթ օլաճագսընըզ :

— Պու սէօզլէրտէն սօնրա, Ժարի՝ ճէպինտէն էնլի
պիր մէքթուպ զարֆը չըգարըպ, գօնթէս Գուրապիէ-
ֆէ թագտիւմ իթտի : Մէզպուրէ տախի պուճու աչմա-
մասընտա, տէրունիտէն, պիր տէրէճէ տիթրէր էլի
իլէ եազըլմըշ պիր քեաղըտ զուհուր իթտի :

Պու քեաղըտ՝ Բօլ Կօսէնին վտսիեէթնամէսի օլուպ,
գօնթէս՝ միւնտէրիճաթընը օգուտու :

Իշպու մուհիմմ քեաղըտ օգուեանլարըմըզա գաթէն
մալիւմ օլմասըյլա, թէքրար տէրճիւնէ լիւզում կէօր-
մէեիզ :

Մէզպուրէ, վասիեէթնամէնին գրաաթընը պիթիւր-
տիկինտէ, հէր պիր ճիւմլէնի իւզէրինտէ տուրարագ վէ
հէր պիր քէլիմէսինի թէտգիզ իտէրէք, իքիւճի տէֆա
օգումաեա պաշլատը, վէ վասիեէթնամէեէ միւթէալ-
լիզ օլան տիկէր քեաղըտլարը տախի կէօզտէն կէչիւր-
տիքտէն սօնրա, Միշէլ Պէրնարըն գաթիլինէ խիթա-
պէն ,

— Տիմէք գաթէն սիզ պազը թէշէպպիւսաթտա
պուլունտունուզ, տէտի :

— Էվվէթ :

— Հիչ պիր նէթիճէ իսթիհսալ իթմէտինիզ մի :

— Մայր, իտէմէտիմ : Պօշար-տը-Սարօն սօգաղըն-
տաքի խանէնին սահիպի, գարուճուլարը վէ միւսթէ-
ճիրլէրի, հէր վէֆաթ իթմիշլէր, եախօտ տէյիշիլմիշ
տիրլէր : Քիւմսէ, Կասթօն Տօպէրիվ իսմինի պիլէ պիլ :

մէ եօր... Հաթթա օ խիմոնէ պիր քիմսէ պուլունմուշ
օլտուղունտան տախի խապէրտար տէյիլ տիր:

— Մօնկրէզէնաէ՞ տէ մի պիլէն եօգ տուր:

— Եալընըզ Մօնկրէզէնաէ, մէրգում հէյթէլ թիրա-
շըն, քէնտի գարըսը զանն օլունան կէնճ պիր գըզ իլէ
պիրլիքտէ եաշատըղը տէրխաթըր օլունուեօր: Պուն-
տան Փազա մալիւմաթ եօգ տուր:

— Տիմէք օլուր քի, միւքէրէր մուվաֆֆազըյ-
եէթսիգլիբլէրտէն սօնրա, հանկը ազիզէ միւրաճաաթ
իտէճէկինի պիլմէտիկինտէն, պէնի պուլմաեա կէլմիշ-
սինիզ:

— Սիզէ սօլլու մալիւմաթ կէթիրմէք իւզրէ պէք-
լէեօրտում:

— Նէ՞ կիւզէլ լաթիֆէ... էկէր սիզ մալիւմաթը
գաթիեէ վէ սահիհէ իսթիհսալ իթսէ իտինիզ, եանը-
մա պիլէ եազլաշմազ իտինիզ, Շիմտիքի հալտէ իշ օ
գաաար խայըրլը տէյիլ տիր:

— Աճաւիս, Բարիստէ պիր պանքէր եէտինտէ օն
պէճ միլեօն ֆրանգ էմանէթէն մահֆուզ պուլունմա-
սը, վէ պու ըարաեա քիմսէ թարաֆընտան էլ սու-
նուլամամազը խայըրսըզ պիր ի՞շ մի տիր:

— Ֆրանսա պանգասընտա էմանէթէն թէսլիմ օ.
լունմուշ տահա նիշէ միլեօնլար վար տըր: Օրատաքի
միլեօնլարտան սիզէ նէ՞ Փայիտէ վար տըր:

— Իֆատէնիզտէ աւա մանթըզ եօգ տուր: — Պան-
գանըն միլեօնլարընա էլ սօգունտուրուլամազ, Փա-
գաթ Բօլ Կօսէն միրասընը էլտէ իթմէք իւզրէ պիր
թէտպիր պուլունապիլիր:

— Պիր թէտպիր վար տըր քի, օ տա վարիսէի պուլ-
մազ տըր:

— Էվվէթ :

— Վէ Էկեր հէնուզ գըզ իսէ, քէնտիսինի Էվլէն-տիրմէք տէ, իքինճի թէտպիր տիր: Քէնտիսի իչին հազըր պիր զէվճ տէ վար տըր:

— Քիօ տիր:

— Օղլում Սէրժ տիր:

— Պաքալըմ մէգպուրէ՝ օղլունուզ իլէ Էվլէնիօր մի:

— Քէնտիսինի սահիպ սէրվէթ գըլսճագ օլան պիր գարընըն օղլու իլէ Էլպէթթէ Էվլէնիր: Պունտան պաշ-գա Սէրժ՝ դօնթ Գուրապիէֆ տիր, վէ կէնճ գըզլար իւնվան միւպթէլասը տըրլար:

— Ֆիլվադը, պէնճէ, պու իշ գասիլի իճրա կէօ-րիւնիւեօր, լաքին Էվվէլճէ հէր շէյի տիւշիւնմէք լա-զըմ տըր: Էկէր վարիս Օլան գըզ Էվլէնմիշ իսէ: չիւնքի մէգպուրէ Եիկիրմի Եաշընտա օլտուղու ճիւլթ-լէ, Էվլէնմիշ օլմասը՝ իհթիմալին խարիճինտէ ատտ օլունմազ:

— Էկէր Էվլէնմիշ իսէ, օլ վազըթ բլանը տէյիչ-տիրմէք լազըմ կէլիր: Վազաա պու բլան ուզուն, միւշքիլ վէ խուսուսա մուխաթարալը տըր...

Մատում Գուրապիէֆ՝ քէլամընը քէստիկինտէն, ժարի,

— Ֆիքրինիզի անլաեօրում, տէտի:

— Մէմուլ իթմէմ:

— Իսպաթընը կէօթէրէպիլիրմ: Ղու էսնատէ, սիզ, «Էկէր Էվլի իսէ, տուլ գալապիլիր: տուլ գալ-մազլըզ՝ թապիլի պիր հալ տիր» տէյի տիւշիւնիւեօր-սունուզ: Էօյլէ տէյիլ մի:

— Սուս օլուն:

— Տիմէք Ֆիքրինիզի լաեըզըլա անլատըմ: Ահ,

չու ագչէ՝ սիգի հէմ քէյֆլէնտիրիեօր, հէմտէ գուզ-
վէյի թէյսայեհլիեէնիգի արթըրըեօր :

— Հէնուզ մէյտանտա օլմահտն պիր մատտէ հագ-
գընտա զիեատէ սէօզ տէյմէզ : Իլէրուտէ իճապընա
պագարըզ : Լաքին հէր հալ ու քեարտէ Բօլ Կօսէնին
սաղարճ օլտուղու գըզը պուլաճաղըմը վատ իտէրիմ :

— Էօլմիւշ պիլէ օլսա պուլաճաղընըզ, տէյիլ մի :

— Խոստուսիլէ Էօլմիւշ տախի օլսա պուլաճաղըմ :

— Աֆէրին, իշթէ շիմտի անլաչըտը . Լաքին էվվէլ
էմիրտէ հաեաթտա՞մը տըր, օնու անլաեալըմ :

— Օնու անլամագ իչին, էվվէլա Բէտէրինի պուլ-
մագ լազըմ տըր : Անըն վասըթասըյլա գըզընըն նէ
օլտուղունու անլաեապիլիրիզ . . . Պու Կասթօն Տօպէ-
րիվ՝ պիր էհլի սանաաթ, պիր հէյքէլթիւաշ իմիշ . . .
էհէրչի չօգտան պէրու դայօլ օլմամըշ իսէ, պուլուն-
մամասը դապիլ տէյիլ տիր : Հէմտէ քէնտի տսընը
նիշին կիզլէեէճէք տիր :

— Օնա նէ՞ չիւպհէ . հալպու քի էհէր զարթն վի-
ճուտի մէյտանտա եօ՞գ իսէ :

— Օ հալտէ վէֆաթ իլմուխապէրի չըգարըլապիլիւր
Գօնթէս, օ անտէ միլթէֆէքքիւր պիր հալ քէսպ
իտիպ, գուզվէյի հաֆըզասընը պիր միւտտէթ թէհար
րիտէն սօնրա ,

— Կասթօն Տօպէրիվ . . . պու իսիմ պանա մէճհուլ
կէօրիւնիւեօր . . . զաթէն իշիթմիշ օլտուղումու, ես-
խօտ պիլ, եէրտէ օգուտուղումու զանն իտիեօրում,
տէտի :

— Էհլի սանաաթտան օլտուղու ճիհէթէ, պէլքի
ղազէթալարտա օգումուչսումուզ տուր :

— Խայր, զազէթալարտա օգումուտըմ . հաթթա պու

իսմի օգուտուղում գէման, պիր էհլի սէնաաթըն իսմի օլտուղունու տա պիլմէն օրուում — Ամմա նէրէտէ ք-գուտում — Տիւշիւնտիւքճէ, պու իսմին՝ գուլաղըմա եախօտ կէօզլէրիմէ տէյմիշ օլտուղունա գանիօ օլուեօ-րում — Հա՛ հա՛ խաթըրլաեօրում՝. պոււնտան օն սէքիզ սէնէ էվլէլ Շամքինների եազընընտա, կէօզլէրիմիզին էօնիւնտէ վոքրուլուպ էօլմիւշ ծլտն տօգթօր լուազօ-նուն ճէպ տէֆթէրինտէ օգուտում:

— Օ տէֆթէր նէրէտէ տիր:

— Բրուսիալըլար տօգթօրու կէօմէճէքլէրի կապտէ, սէթրիսինին ճէպինտէն ալտում:

— Նէ՞ եաբտընըզ:

— Տիկէր էշեասը կիպի, սնը տա սագլամըշ օլմալը-երմ:

— Աֆէրին, իշթէ պու պիր իգալալ տըր:

— Ղալլպէի շալմըշըզ կիպի սէվէնմէլիեիմ, չիւն-քի եանըլապիլիրիմ: Պոււնունլա պէրապէր տէ պու խուսուստա ուղուն միւտտէթ թէրէտտիւտտէ գալ-մանալըմ:

Պինապէրին մէրգումէ աեաղա գալգըպ, քիլիտի օ-լան պիր հիւճրէեի աշտը, վէ պոււնտա մէվճուտ օլան վուզափա գութուլարըն թարիսլէրինի կէօզտէն կէչիր-տիքտէն սօնրա, իշլէրինտէն պիրինի ալըպ, եազը-խանէսինէ կէօթիւրտիւ, վէ պիր գաշ սանիլէն թէ-հարրիեաթլա, դաեէթ էսիի, վէ լասթիքտէն պիր պաղ իլէ պաղլը պիր տէֆթէր չըգարտը: Մուաթխարէն,

— Էկէր ետնըլմանօր իտէմ, յ իսմի պու տէֆթէր տէ օգուտում, տիեէրէք, լասթիք պաղը չէօզիւպ, տէֆթէրի մէգքիւրու արաշթըրմանա իպթիտար կլի-տի: Ժարի տէ, վագը օլան թաթմինտէ եանըլըպ եա-

ներմատըղընա թէ՛յմին օւմագ իւզրէ, թէքլիֆսիզճէ
մէզպուրէնին ումուզուեա էյիւմիշ պագմագտա իտի:

Իշպու տէֆթէրտէ, պիր թագըմմահէլլի իզամէթ-
լէր, իսիմլէրի, վէ մուխթասար իպարէլէր, անլաշըմագ
նօթլար, պագը իսիմլէրին իւք հարֆլարը, վէ պագը քիւ-
շիւք խաշլար իլէ եագըլմըշ իտի: Գուրչուն զալէմիլէ
եագըլմըշ օլան պագը իսիմլէր տէ պուլունուպ, պուն-
լար իսէ հարը պօզուլմուշ օլտուգլարընտան, օգու-
նուլմագ հալտէ իտիլէր:

Մատում Գուրապիէֆ, պիրտէն պիրէ բարմաղընը
պիր սըրաեա վագ իտէրէք,

— Հա', իշթէ, տէյի նիտա իթտի:

Ժարի. — Պուլտունուշ մու:

— Էվվէթ, Կասթօն Տօպէրիվ իսմի՝ թէքմիլ հարֆ-
լարըյլա եագըլմըշ տըր: Էվվէթ, պէնլիմ օգուտու-
ղուլմտա պու իսիմ իտի:

— Պագը մալիւմաթ տա եագըլմըշ մը տըր:

— Եալընըզ պիր մալիւմաթ եագըլմըշ տըր:

— Օգուեուն պագալըմ, իշիմիզէ եա՞րար մը:

Գօնթէս՝ ալէնէն տթիտէքի քէլիմէլէրի օգուտու:

«Տօզթօր Սարսու. թիմարիսանկ»:

Ժարի. — Թիմարիսանէ՞մի... պու պիր ալէամէթ
սանըլըր: Պունուն ալթ թարաֆընտա եագըլմըշ օլան
իսիմ նէ՞ տիր:

— Թուրե... Խնդիյեկթի ումումիեկ միւֆրիզես... Տա-
իիլիեկ նեզարիթի:

— Պու տա պիր տէլիլ տիր: Տահա ալթտա եա-
ղըլմըշ օլան վէ իւշ իսմի պիր տայիրէեէ ալմըշ պու-
լունան պաշ հարֆլար նէ՞ տիր:

— E՝ իլէ D. տիր:

— Պունտան պիր մանէա չըգմագ... պունունլա պէրապէր...

— Պունունլա պէրապէր նէ՞՞

— Օգուտուզունուզ նօթտա, «Կասթօն Տօպէրիվ, — Տօգթօր Սարաա, թիմարլսանէ:— Թուրէ, էմնլյեթի ումուսիեէ միւֆրիգէսի, տախլիիեէ նէզարէթի, Է. Ը. Եազըլմըշ տըր: Պու սէօզլէրի չու եօլտա թէրճէմէ իթմէքլիքտէ հիչ պիր մանի եօգ տուր զանն իտէրիմ. «Է. Ը Ընն հսրի իոգէրիմէ Թոռիկ Ըսս միսհր մարիֆիթիլ— չէ Կասթօն Տօպէրիվ» տօգթօր Սարաանըն թիմարլսանէսիմէ Կիօթիլիսիմիւշ տիսի:»

— Զանն իտէրիմքի, պու թէրճէմէ տօղրու տէյիլ իտէ տէ, ինթիմալէ եազըն տըր, վէ թէհարրիեաթը. մըզա պաշլամագ իւզրէ, իգթիզա իտէն թարիզի գար. չըմըզտա աշմագտա տըր:

— Տիմէք սիզտէ պէնիմլէ հէմէֆքեարսընըզ:

— Էվվէթ... իմաի էվվէլ պէ էվվէլ Թուրէեի պուլ. մալըեըզ:

— Էօյլէ իսէ, սիզ Թուրէեի պուլմաեը տէրիւհտէ իտին. պէն տէ պիր թիմարլսանէ սահիպի օլան տօգ. թօր Սարտանըն նէ օլտուզունու անլաեըմ:

— Բէք էյի ժարի. արթըզ իչէ պաշլաեալըմ, վէ պուլտուզունուզ իչին արգասընը պրագմաեալըմ:

— Սիզտէն այրըլտըգտան սօնրա իչէ պաշլաեաճա. ղըմ:

— Պիր շէյ տահա սօրաեըմ. չու էսնաստէ հագըզլի վազիեթիինիզ նէ՞՞ մէրքէզտէ տիր:

— Մահըիւմլյեթի միւտտէթիմի իքմալ իթտիմ, Ֆագաթ պէնիմ իչին պիր մահէլլի իգամէթ թայէին իթմէլէրի զըմընտա հէրքիմէ միւրաճաթ իտէճէք

խախտիմ իսկ, իթմէտրմ, Պու ճիւղէ իլէ Բարիստէ իգա-
մէթիմէ միւսաատէ իտիլմէեէճէկինէ էմին իտիմ:

— Թէ՛ ֆորիշ իտիլմիշ օլան պիր տայիրէտէ՞ մի իգա-
մէթ իտիեօրսունուղ:

— Օլ գատար շաշղըն տէյիլիմ: Քէնտի ագչէմ
իլէ քիւչիւք պիր տայիրէ Թէ՛ ֆորիշ իթտիրտիմ: Վա-
գաա բէք տարաթլը՝ տէյիլ իսկ տէ, պէնիմ իշին քեա-
ֆի տիր:

— Նէ՞րէտէ տիր:

— Սէն-Բլասիտ սօգաղընտա 4 նիւմէրօլու խանէ
տիր: Մահէլլէսի տէ դաեէթ սաքին տիր:

— Օ էվտէ սիգի նէ՞ իսիմէ Թանըեօրսոր:

— Միսիս Միշէշ իսմիլէ:

— Գայտ իտիեօրում... լաքին պու իսմի ինթիխապ
իթմէքլիկինիգ՝ դաեէթ միւնամիպ տիր:

— Օնա նէ՞ շիւպհէ, լաքին:

— Լաքին նէ՞:

— Պիւթիւն ագչէմի թիւքէթմիշ օլտու դումտան,
շիմտի հիշ պիր բարամ եօգ տուր:

Գօնթէն՝ պին ֆրանգլըգ պիր պանգնօթ վերտիկին-
տէն, մէրգում, պու պանգնօթու ալըքէն, կիւլէրէք:

— Իքի միլեօնումա մահսուպ տուր... Սլլահ տա
սիգին կէօնլիւնիւզէ կէօրէ վէրսին... Շիմտի պարը-
տը՞ գ մը, աէտի:

— Էվվէթ, պարըշտըգ... սիգ՝ տօգթօր Սարտանըն
թիմարխանէսինին պագի օլուպ օլմատըղընը պիր ան
էվվէլ անլամաեա չալըշըն, պէն տէ Թուրլէի արաեըմ:

Պու միւքեալէմէտէն սօնրա, մատամ Գուրապիէֆ՝
սիւրկիւլէմիշ օլտուդու գարուեու աշըպ, Բուս խըզ-
մէթ քեարընը չաղըրսը, վէ մէրգումա խիթապէն,

— Միւսիւերիւ կէօթիւրիւն , վէ հէր նէ վազըթ
թէքրար կէլիրսէ , քէնտիսիւնի պէքլէթմէերիպ , պուրա-
հա կէթիրին , տէտի :

Ժարի , քէմալը հիւրմէթլէ սէլամ վէրտիքտէն սօն-
րա , խըզմէթքեար իլէ պիրլիքտէ օրատան կիթտի :

15

Գօնթէս Գուրափիէֆ եալընըզ գալտըղընտա , քէն-
տի քէնտիեէ չու սէօզլէրի սէօյլէտի :

— Օն պէշ միլեօն Փրա՛նդ . . . օն պէշ միլեօ՛ն . . .
օն պէշ միլեօն . . . պու միլեօնլար էվլատըմ իշին լա-
զըմ տըր :

Աճապա պու էվլատ՝ քէնտիսի իշին նէլէր եաք-
տըղըմը պիրլի՛եօր մու :

Վէլատլթինին նէ՛ գատար Փէնալըզլարա սէպէպ
օլտուղունու աճապա պիլէճէ՛ք մի տիր :

«Քէնտի պիր ճինաեթ մահուուլու օլտուղու հալ-
տէ , բէտէրինին , եանի պէնի գանտըրարադ տէյիլ ,
իլլա ճէսլրէն գապթընա կէշիրմիշ օլան խայինին իսմի-
նի ապա պիլմէեէճէք տիր , Փազաթ տիւնեա իւզէ-
րինտէ տատեթ ու իզպալէ ինսանը նայիլ գըլան
սէրվէթէ , վէ բրէնսլէրէ լաեըզ պիր սէրվէթէ մալիք
օլաճադ տըր : Գարարըմ գարար տըր , հիշ պիր վա-
զըթ տէյիշլմէեէճէք տիր :

«Պու էվլատը , պէն , լանէթլէմէլի իտիմ , լաքին
քէնտիսի իշին հէր կէօնա թէհլիքէյի կէօզէ ալարադ
սիվիեօրում , Պու ճիւմլէ իլէ շախսընը վէ բուհունու

բէք տօղրու մուհաքէմէ իտէպիլմէքտէեիմ: Քէնտի-
սինին նէ՛րուհու վէ նէ՛ գալսի վար տըր: Հալպու քի
տամարլարըմըն գանը, վէ թէնիմին թէնի տի: Կի-
նաէն ալէյհ քէնտիսինի մուհապալէթիմուն մահրում
իտէմէմ: . . »

Պատէհու գօնթէս, քէնտի իշ տայիրէսի օլան օ-
տատա հէր շէյի եէրլի եէրինէ վազ իթտիքուն սօն-
րա, խուսուսի տայիրէսինէ չէքիլտի:

Պիր չարեք սաաթ սօնրա, էշլէ թաամընըն հա-
զըր օլտուղու խապէր վերիտի: Մէրգումէ սուֆրատա
ազ վազըթ օթուրուպ, թաամ պիթտիկինտէ, պաշը-
ճա խըզմէթի՝ կէլէն միւսաֆիրլէրի խապէր վիրմէք վէ
իշէրի կիրտիրմէքուն իպարէթ օլան Բուսիալը խըզ-
մէթճի Նիգօլանըն ճէլպ պիրլէ:

— Նիգօլա, պու կիւն տիշարը չըգմաեաճաղըմ: չօգ
իշիմ վար տըր: Իշ օտամտա գարանըպ գալաճաղըմ-
տան, քիմնէեի գապուլ իթմէեհէկիմի շիմտիտէն խա-
պէր վէրիլիմ, տէյի պէեան իյլտի:

— Հաքին շսեէտ Մ. Սէրթ կէլէրէք սիզի կէօրմէք
իսթէրսէ:

— Վէրտիկիմ էմր ումուսի տիր: Քիմսէ իշին, հաթ-
թա էվլատըմ իշին տախի իսթիմնաիյեէթի գապուլ
իտէմէմ: Պու կիւն, ազշամըն սաաթ ալթընտան էվ-
վէլ գալուսու չալմանըգա միւստատէ իթմէմ:

Նիգօլա՝ իէվազու իլէ մուֆարաքաթ իթտի: Մա-
տամ Գուրապիլֆ պու խուսուստա միւսթէրիհ օլա-
պիլիր իտի, շինքի մէրգում Բուսիալը խըզմէթքեար,
մէրգումէնին էմրի խիլաֆընտա հարէքէթէ միւսաատէ
իթմէքտէն իսէ, քէնտիսինի թէլէֆ իթմէեի թէրճիհ
իյլէր իտի:

Գօնթէս, օտաւրնա կիրտիքսէն սօնրա, գարուլարը իշէրտէն սիւրկիւլէտի, վէ սիեաւ պիր մանթօ կիեինիպ պաշընա տալիս սաաէ պիր շարգա զօյսու, վէ եիւզիւնէ սիեաւ վէ գալըն պիր նիգապ կէշիրիպ, էլինէ աւտըզը պիր խըրսըզ ֆէնէրինի եագտը, վէ Սաթիւրէն Ռիկօնուն կէշտիկի եօլլարտան կէշէրէք, նիհաեէթ մէրգում մաւաւհաթ կիւպարըն տայիրէսի գարուսունս խաֆիֆէ վուրաու:

Գարու աշըլըպ, Րիկօ կէօրիւնտիւ, վէ զօնթէսի եապաշ սէտա իլէ սէլամլատը:

Գօնթէս. — Եալընը զմըսընըզ:

Րիկօ. — Էվլէթ, մատամ:

— Սիզէ պազը էմրէր վէրէճէեիմ: Եազըխանէնիզին գարշըսընտա օթուրուն վէ եազըն:

Րիկօ օթուրտու վէ էլինէ պիր գալէմ ալտը, Գօնթէս, աթիտէլի սէօզլէրի եազտըրաը:

— Էվլէլա՝ 1871) մուհարէպէսինտէն ազ էվլէլ տախիլեէ նէգարէթինտէ էմնիյեթի ումուսիեէ չիւպէսինէ մէմուր Թոմարի նամ քիմսէեի պուլմագ, տանիէն՝ Թուրէ պուլուսունճա, օլ Թարիխտէ Պօշարտը Սարօն սօգաղընտա մուգիմ օլուպ, հէյքէլթիրաշըզլա մէշըու օլան կաթօն Տօպէրիվ իսմինտէ պիր շախըն նէ օլտուզունու Թահգըզ իյլէմէք լազըմ տըր:

Մատտէ պիր միրաաա տայիր տիր: Թէհարրիեաթը վազըսեը տալիհէ չըգարմագ իւզրէ իյգահաթը տայիրէ իթատընա լիւզում եօգ տուր: Իշպու Տօպէրիվ հագըզընտա, միւմքին մէրթէպէ մալիւմաթը միւքէմ մէլէ իսթիհաւ իթմէք լազըմէտէն տիր:

Մատամ Գուրապիէթ սէօզիւնիւ պիթիրտիկինտէ, Րիկօ:

— Հէքսի պու գատա՞ր մը տըր, տէտի :

— Էվէթ, Իմտի, պիզզաթ պու իշի տէրիւհտէ ի-տին վէ վագըթ կէշիրմէին. չիւնքի իշ միւսթածէլ տիր :

— Բէք էյի. շիմտիտէն իճապընա պագըլըր :

Պատէհու գօնթէս՝ օրատան չըգըսլ, իսիմէրինի գայտ իթտիրմէք իւզրէ միւթէատտիտ խըզմէթքեալ-լարըն պէքլէտիքլէրի տայրէտէն կէշտի, վէ նէրտի-վէնտէն աչաղըեա էնիսլ, գաբուսուսն էօնիւնտէ պէք-լէմէքտէ օլան քիւշիւք պիր արապաեա րաքիսլ օլտու :

ՍիեաՀ էլպիսէ կիեինմիշ օլան պիր արապ արապա-ճը՝ գամչը իլէ աթլարըն եուլարընը թուլմուշ օլա-րագ, արապանըն իսկիմէսինտէ օթուրմուշ, վէ քէ-զալիք տիկէր պիր արապ սէյիս՝ արապանըն գաբուսու եանընտա տուրմուշ օլուսլ, գօնթէսին կէլտիկիէի կէօ-րիւնճէ, իշպու գաբուսու աշտը :

Գօնթէս արապաեա րաքիսլ օլտուղունտա, սէյիս տախի արապաճընըն եանընտա օթուրտուղունտան, արապա՝ սիւրաթլէ հարէքլթէ իպթիտար իյլէտի, վէ պագը մահէլլէրտէն կէշտիքտէն սօնրա, քիւշիւք պիր օթէլին էօնիւնտէ տուրտու :

Մատամ՝ Գուրապիէֆ, օթէլ գաբուսուսուսն գա-տէմէլէրինտէն չըգտըղը սըլտա, արգասընտան կէլ-մէքտէ օլան սէյիսէ,

— Ժիւրիթէր, հա՛յտէ, կէլտիկիմի նալաժաեա խապլը վէր, տէտի :

Ժիւրիթէր՝ գալըն պիր գաբու խալըսը գալտըրըսլ նապէտիտ օլտու :

Իշպու օթէլ՝ սըրֆ շարդ ուսուլինճէ թէլեին վէ թէֆրիշ խալմիշ օլմասըյլս, իշլրի կիրէն, Հինտիս-

թանճն եէրլի ըրէնալէրինին սէրայընտա պուլունտու-
լունու զանն իտէր իտի :

Գօնթէս՝ ղաեկթ սիւսլիւ սալալարտան կէջիպ, նի-
հաեէթ Փրանդըգքեարի տօնատըլմը ըիւչիւք պիր
օտաեա վասըլ օլտու : Օրասը՝ սայքի պիր ագթրիս
օտասընն տախիլի ճիհէթինէ պէնգէմլքաէ խի :

Անինտէ սախթէ գօնթէս՝ մանթօսուլա շարգասընը
չըգարմը իքէն, պիր արապ գարը կէլտի, վէ մատամ
Գուրազիէֆէ խիթապէն,

— Էֆէնտիմ, պու կիւն կէճիքտինիգ, տէտի :

— Էվլէթ, չարուգ իտէլիմ... տիվանխանէտէ չօգ
ատէմ վա՞ր մը :

— Երկիրմի գատար նուֆուս վար տըր :

— Կէչէն վագթը գազանալըմ :

Ատամ Գուրազիէֆէ անինտէ սօեուստու, վէ արապ
գարը՝ մէրգումէեէ պիր թագըմ՝ ղարիպ էլպիսէ կի-
եինտիրտի :

Պու էլպիսէ՝ սիեահ եիւնտէն ուզուն վէ տար, գօլ-
լարը գըսսա, վէ իւսթիւնտէ ալթուն վէ սիմ սըրմա
իլէ աճիպ թասվիրլէր իշլէնմիշ պիր կէօմլէք իտի :

Նովաթա՝ մէգպուրէնին սաչլարընը մահիր էլլէրիլէ
գալտըրըպ, տիսաէմ շէքլինաէ թէրթիպ իթտի :

Ահգըր տիսաէմէ իքի կիւմիւշ թօրլու իլէ գալըն
տանթ էլտաւն պիր նիգապ թութտիւրուլուպ, պու
նիգապ, մէգպուրէնին պիլինէ գատար ուզանտըղը
հալտէ, Եիւզիւնիւ թէմուլիլէ կիլլէտի : Պատէհու մա-
տամ Գուրազիէֆէ՝ ալթուն սըրմա իլէ իշլէնմիշ սիեահ
վէ ուզուն էլտիվէնիլէր կիւնիպ, պու էլտիվէնիլէր՝
չըպլապ գօլլարընը տիրաւքալն եօգարը օլան ճիհէ-
թինէ գատար գարաար, վէ պէշլէճէ թուալէթինի

պիլիքմալ, գարուեա տողրու իւէրլէտի, վէ իշպու գարուտան խալլիճէ վասի սիր օտաեա կիրտի: Պու օտա, ալթուռն սըրմա իւէ իւզէրինէ եըլաըզար իշլէն-միշ գըրմըզը պիր խալը իւէ էօրթիւլմիւշ օլտուղու կիպի, բէնչիթէլէրինին բէրտէլէրի տախի գըրմըզը գու-մաշտան իտի:

Պու օտատա հէր շէյ գըրմըզը օլուպ, հաթթա կիօպլու լամպասը տա, գըրմըզը բէնկտէ սօեանմըշ իտի:

Էշեասը զալիպ շէքլտէ օլուպ, շէօյլէթի օտանըն օր-թասընտա ալթուռն սըրմա բիւսկիւլէր իւէ գըրմըզը պիր էօրթիւ իւէ հըֆղը տէօրթ քէօշէ պիւեիւք պիր մասա, վէ թախթ շէքլինտէ պիր գօլթուգլու իս-կէմլէ՝ պաշլըճա էշեատան օլուպ, տփտէրիտա տէնիլէն խէեալի հայվան թաուվիրի վէ պունուն աշըգ գօլլարը՝ իսկէմլէնին սըրթընը թէշքիլ իթմիշ իտիլէր: Մասա-նըն իսթիւնտէ, ֆալճըլարա մախսուս քեաղըտլար վէ սայիրէ սուլունուպ, գօլթուգլու իսկէմլէ տէ մէզքիւր մաուանըն գարշըսընտա գօնուլմիւշ իտի:

Ֆալճը գարը, օ իսկէմլէտէ օթուրարագ, միւս-թագպէլի քէշֆ իթմէսի իշին քէնտիսինէ միւրաճաաթ իտէնլէր հագգընտա իճրաի մուամէլէ իտէր իտի:

Նաթիճա, — եախօտ մատամ Գուրապիլէֆ, — ֆալ-ճըլըգտա, Բարիտէ զաեթ մէշհուր իտի:

Մէրգումէ, էլպիսէսինի թէպտիլ իթմիշ օլտուղու օտա գարուսունու գաբատըգտան սօնրա գարշասընտա-քի տիվարա եագլաշտը, վէ սիր գումաշ բարջասընը գալտըրըպ, տիվանխանէտէ պէքլէեէն ատէմլէրի կէօր-մէք իւզրէ, պիր կէօզիւնիւ, ուֆագ պիր աշլիկէ տա-եաթտը: Մէզպուրէնին սուլունտուղու տայիրէ թէգ-

եինաթ իշինտէ օլմասըյա, օլ պիր թարաֆտան պու տայիրէյի կէօրմէք միւմքին տէյիլ իտի:

Գօնթէս. — (Էթրաֆա աթֆը նազար իթտիքտէն սօնրա քէնտի քէնտիեէ.) Պու նէ՛ գատար նուֆուս, ֆազաթ հէնուզ Սէրօ կէլմէմիշ: (Հազըրուռնուն եիւզ-լէրինի թէճէսսիւս իտէրէք.) Պու կիւն գատընլար բէք չօգ օլուպ, քեաֆֆէսի տէ պիւեիւք ֆամիլեալարա մէնսուպ տըրլար... մարքիզ տը թէրնայ... մատամ տը Գօտօլ... վիգօնթէս տը Րօնսէյ... Ճիւմէսինին խանէլէրինտէ տէ, Սաթիւրնէն Րիկօնուռն թայերին իթ-տիկի պիրէր խըզմէթքեար պուլունմագտա օլմասըյա, պէնտէն մէրպուլթ տըրլար: Հէր պիրինին, ալէմտէն կիզլի օլտուղունու զանն իթտիկի էսրարընա վագըֆըմ: Իմտի, պու կիւնքի հասըլաթ միւքէմմէլ օլաճագ տըր:

Մէրգումէ, պու միւլահագատան սօնրա, գումաշ բերտէեի գաբաեըպ, գօլթուզլու իսկէմէտէ օթուր-տու, վէ բարմաղընը պիր չանա տօղունտուրմասընտա, հասըլ օլան սէսի միւթէտգըպ, սէյիս Ժիւբիթէր կէլ-տիկինտէն, մատամ Գուրապիէֆ:

— Պիր նիւմէրօեու կլթիր, տէտի, վէ ազ սօնրա, Ժիւբիթէր տիվանխանէեէ կիրիպ, գապա պիր սէս իլէ:

— Նիւմէրօ պի՛ր, տէյի նիտա իթտի:

Կէնճ, լէհճէսի սօլմուշ, վէ եիւզիւնիւ նիգապլա էօրթմիւշ օլան պիր գատըն, օթուրտուղու մահէլլտէն գալգըպ, Ժիւբիթէրին վասըթասըյա ֆալճընն տայի-րէսինէ տալիլ օլտուղունտա, գաբու արգատան գա-բանտը:

Պու կէնճ գատըն, գաթէն հէման գօրգու իլէ իշերի կիրմիշ օլտուղու հալտէ, պիրտէ, գան իլէ պօեանմըշ-

ճասընա գըրմըը քեաղըտը ու զարիպ տայրէյի, էթ-
րաֆընտա հիւքմ իտէկէլէն եարը գարանըը, վէ շէ-
քիւսիգ էշեաեը կէօրտիւկիւնտէ, գօրգուսու՝ ազիմ վէ
հազըգի տէհշէթէ թահվիլ օյարագ, պաեըմագ տէ-
րէճէսինէ կէլիպ, հէլէ նաթիճանըն գարշըսընտա ու
տէրէճէ շաշըրտը քի, պիր ատըմ ըիւճաթ իթմէքտէն
քէնտիսինի մէն իտէմէտի, չիւնքի մէրգումէ՝ հաեաթ-
տա պուլունան պիր ինպանտան իտէ, սիեաւ պիր խէ-
եալա պէնգէեօրտու, վէ թալանտան տարմըշ օլան
պօեալը լամպանըն ըշըղըյա, տահա զիեատէ զարիպ
պիր քիսվէթ քէսպ իթմիշ իտի:

Գօնթէս, հէման թանըլմահաճագ սուրէթտէ սէ-
սինի տէյիշտիւրէրէք,

— Օթուրունուգ, մատամ, տէտի, վէ մասանըն
եանընտա գօնուլմուշ օլան պիր գօլթուգլու իսկէմէ-
տէ օթուրմասընը իշարէթլէ անլաթտը:

Կէնճ գատըն՝ քէնտիսի իշին հազըրլանմըշ օլան
մէգքիւր իսկէմէեէ օթուրտուղու կիպի, մատամ Գու-
րավիշ տախի քէնտի եէրինէ օթուրտու, վէ կէօգ-
լէրինի միւսաֆիրինէ աթֆ իտէրէք,

— Նի՞ջին գօրգուեօրսունուգ, մատամ, տէյի սի-
վալ իթտի:

— Զիւնքի էթրաֆըմտա պուլունան շէյլէր՝ զարիպ
վէ մուճիպի էնտիշէ կէօրիւնիւեօր:

— Հալպու քի պու շէյլէր՝ պուրատա իճրա օլու-
նան պիւեիւք հլքմէթ իշին հէր հալտէ էլգէմ տիւրէր:
Պու ճիւմէ իլէ, միւսթէրիւ օլուն մատամ, Գօր-
գաճագ հիշ պիր սէպէպիւնիգ եօգֆտուր: Սայքի քէնտի
խանէնիգտէ պուլունուեօրսունուգ, — Սիգի պուրահա
քի՞մ կէօնտէրտի:

— Քիմսէ կէօնտէրմէտի, լաքին սիգին շէօհրէթինիզ ումուժի օլուպ, հէր քէստէն իսմինիզի իշիթմէքլէ պէն քէնտիմ կէլտիմ:

— Եիւզլինիւզին նիգապընը գալտըրըն:

— Նէ՞ Քայիտէսի վար տըր:

— Բէյիմէ միւրաճաաթ իտէն քիմսէլէրին թաալիր-լէրինի կէօրմէք՝ միւթատըմ տըր:

Կէնճ գատըն նիգապընը գալտըրաը, վէ գօնթէս տէ քէնտի քէնտիսէ,

— Մատամ տը Բօնսէյ... անլամաք իսթէտիկինի սիլիրիմ, տէտի, վէ ալէնի սուրէթտէ տախի, — Մատամ, քէք գիեատէ միւզտարըպ վէ ալթիւսթ՝ կէօրիւ-նիւեօրսուռուզ, տէյի պէեան իյլէտի:

— Էօյլէ օլտուղումու իգըար իտէրիմ, վէ զաթը-նըզ իշին, միւսթագպէլի քէշֆ իթմէք իգթիտարընը հայիզ օլտուղումուզ պէեան իտիլտիկի ճիհէթլէ, թէ-լէֆի նէֆօսիմէ սէպէպ օլան քէտէր վէ իզթիտապտան, հիմմէթինիզլէ գուրթուլաճաղըմը մէմուլ իթմէքտէեիմ:

— Պու մալիւմաթ՝ տօղրու տուր... միւսթագպէլ պէնիմ իշին գարանըգ տէյիլ տիր: Պէն Նէր շէյի կէօրէպիլիրիմ, անլաեապիլիրիմ, վէ միւրաճաաթ իտէն քիմսէլէրի տէ մէմուռն իթմէք իգթիտարընը հայիզ պուլունմազ տաերմ:

Պու սէօզլէրտէն սօնրա, կէնճ գատըն, պիր պան-գա գայմէսի չըգարըպ, մասանըն իւսթիւնէ գօյտու, վէ նաթիճա՝ տտի օեուռն քեաղըտլարընտան Ֆէրպլի պիր թագըմ քեալըտ ալըպ, կէնճ գատընա ուզաթարաք,

— Սօլ էլինիզլէ քէսին, տէտի:

Մատամ տը Բօնսէյ քէստիկինտէն, գօնթէս՝ ֆալ-ճըլըգ գօմէտիասընը իճրահէ պաշլատը:

Նաթիճա՝ թէֆերուաթընա կիրիշմէե սէպէպիմիզ պուլունմաեան պիր թագըմ ֆալճը մուամէլաթընտան սօնրա, աճիպ վէ խէեալի հիսապլարա պաշլատը, վէ պու հիսապլարը պիթիրտիկինտէ, պիր ազ սիւքիւթ իւզրէ տուրուպ, պատէհու պիրտէն պիրէ վէ եիւքսէք սէտա իլէ, չու սէօզլէրի իրատ իթտի:

— Քեազըտլար սէօլէտիլէր... պագընըզ նէ՞ քէշֆ իտիեօրլար:

«Սիզին կիւզէլ պիր իամինիզ վէ գօնթէս իւնվանընըզ վար տըր:

«Սիզ, ազ պիր զէմանտան պէրու, սիշտէն օն պէշ օինն պիւեիւք օլան վէ հագգընըզտա ֆէվգէլատէ մուհապպէթի պուլունան պիր ատէմ իլէ էվլէնմիշսինիզ տիր:

«Սիզ գէնկինսինիզ:

«Էօմրիւնիւզտէ հէր հալ, սիզին իշին պատլի միսէրրէթ օլմագ լազըմ կէվրքէն, հաեաթընըզ, սիզէ, թէհամմիւլ օլսենմազ մէրթէպէտէ տիր... Իշթէ սէպէպի տէ չու տուր:»

Գօնթէս՝ պու սօն սէօզիւ սէօլէտիկի զէման, բարմազընը, մասանըն իւզէրինէ եայմըշ օլտուղու քեազըտլարտան ըսպաթի պաճազը իւզէրինէ գօյտու:

Մատամ տը Բօնսէյ, Նաթիճա իամինտէ թանըմըշ օլան ֆալճը գարընըն, վագըթ վագըթ արալարընտա վիզիթա վիրտիքլէրի վէ չօգ տէֆա միւթէպէրան սալօնլարընտա թէսատիւֆ իլէտիկի գօնթէս Գուրա. վիէֆ օլտուղունա ասլա շիւպհէ իթմէտիկի հալտէ,

քէնտի էօմրիւնիւ պէօյլէ աշիքեար սուրէթտէ պիւ-
մէքտէ պուլունան մէգպուրէ ֆալճը գարը գարչըսըն-
տա տիւնարը տէհէթ օլտու , վէ մէրգումէ ֆալճը ի-
չին , քէնտիսինէ միւրաճաաթ իտէնլէրին կէչմիշվէ հա-
լը հաղըրըյա միւսթագպէլլէրինի քէչֆ իթմէք իգ-
թիտարընը հայիզ տիր տէնիլտիկինտէ , լսէթա իտիւ-
մէմիշ օլտուղունա գանտը , վէ իֆատէէէ աղապէ ,

— Հսեաթըմը՝ թէհամմիւլ օլունմաղ մէրթէպէեէ
կէթիրմէկէ սէպէպ քիօմ տիր , տէյի թէքըրա իթտի :

— Շու ըսպաթի պաճաղը տըր . . . սիգին պիր աշը-
գընըզ վար տըր , տէյի գօնթէս պէեան իյլէտի :

Մատամ տը Բօնսէյ՝ ալթիւսթիւլէլէ էթրաֆընա
աթֆը նազար իթտի , վէ գօնթէս , պու պաղըչըն մա-
նէասընը անլաեարագ ,

— Հիչ պիր շէյտէն գօրգմաերն . պու տիվարլար-
տան տիշարըեա սէս չըգմաղ , վէ պուրատա օէօյլէնէն
սէօզ՝ պուրատա գալըր , տէտի , վէ պատէհու շէօյլէ
իւպէ իթտի . — Սէվտիկինիզ , հաթթա իզտիվաճընըզ-
տան էվվէլ սէվմիշ օլտուղունուզ աուէմ , միւքէմմէլ
պիր ճէնթըմէն իսէ տէ , սիգին իչին պէօյլէ պիր աշգ-
ու մուհապպէթ՝ ֆէլաքէթի ագիմէ տիմէք տիր :

« Եալընըզ թէխայեիւլ իթմէքլիկինիզ՝ սիգի հաեաթըն
սօն տէրէճէսինէ կէթիրէն վէ կիճէլէրի ույգունուղու
իխլալ իյլէեէն մուխաթարա ճիտտի վէ մուհագգադ
տըր : — Պիր կիւնտէն տիկէր պիր կիւն , պիր սաաթտան
տիկէր պիր սաաթ արասընտա , զէվճինիզ , քէնտիսինի
ալտաթիտըղընըզ անլաեապիլիւր . . . վէ պունուն սէպէ-
պի տէ պու օլաճագ տըր :

Գօնթէս , պու տէֆա տա բարմաղընը մաշա պէյի
իւզէրինէ վազ իթտի :

Մատամ տը Բօնսէյ . — (Տիւթրէսէրէք .) Պու քեաղը-
տըն մպնէսար նէ՞ տիր :

— Մանէսար էլմասլար տըր :

Մատամ տը Բօնսէյ . — (Հէսէճանը արթարագ .) Էլ-
մասլա՞ր մը . . .

— Էվվէթ , սիզի էլմասլար էլէ վէրէնէքլէր տիր :

— Նա՞մը :

— Պըւնլար հազգընտա եագմըլ օլտուղունուզ պիր
մէքթուպ իլէ :

Մատամ Գուրավիէֆ՝ քեաղըտլարըն իւզէրինէ է-
յիւէրէք :

— Տէհչէթլի շէյլէր կէօրիլէօրում . . . օլ մուզիրը
մէքթուպ պագի տիր , տէյլ իլավէ իթտի :

— Սիւպհան Ալլահ , սահիհ տիր :

— Պու մէքթուպտա էլմասլարտան պպհս օլունմուշ
տուր : Ձէվճինիպին գըսգանճ օլմասը , վէ հիտտէթ ու
ղպզապը արասընտա պիյա ինսաֆ հարէքէթ իտէճէկի
ճիհէթլէ , մահվընըղը մուճիպ օլաճագ օլան իշպու
մէքթուպուն ջիմին եէտինտէ օլտուղունու պիլիէօր-
մուսունուզ :

— Պիլիրիմ տէյի զանն իտէրիմ :

— Պու գաննտա պուլունմագլա էանըլըքօրսունուզ :
Մէքթուպու համիլ օլան շախս՝ սիզին մէճհուլունուզ
տուր :

— Օ չախպֆի՞մ տիր :

— Ումուր վէ մէսալիհի ումուսիսէյի բույսէթ վէ
թէսվիսէ իթմէքլիկի տէրիւհտէ իտէն պիր ատէմ տիր :

Կէնճ գատըն . — (Ջընչգըրտաեարագ .) Եա՛ Բապաի ,
տիմէք իշիմ պիթտի : Ահ , մաստամ , հաղըքէթէն իլմի-
նիզ , ֆէննինիզ բէք տէհչէթլի տիր : Պուրաեա կէլի-

չիմ, մահգա, հիսս իթմէքտէ օլտուղում պիր մուխա-
թարա հագգընտա նէ՝ եօլտա հարէքէթ իտէճէկիմի
պիլմէք իչին իտի։ Քեաղըտլարընըզ վասըթասըյա,
իցթիրապ վէ էնտիչէմի անլատընըզ, վէ տէհչէթիմին
նէ՝ տէրէճէ էսասլը իտուկինի կէօրտիւնիւզ։ — Հագը-
գէթի հալ սիզէ աշիքեարէն զահիր օլմուշ տուր...
էվվէթ, պէն գապահաթլընըմ շմէճնուէնէիմ։ չիւնքի
հիչ տէեէրի օլմսեան պիր ատէմ իչին, զէվճլէրին էն
էյիսի օլան պիր գաթը ալտաթըեօրում։ Ֆիլվագը պիր
աշըգըմ վար տըր։ պու աշըգըմ՝ պիւեիւք պիր սէրգ-
ընըն ագասընտան օլմասըյա, գումարպազ տըր։ Եա-
ընըզ պիր կիճէտէ պիւթիւն սէրվէթինի զայպ իթ-
տիքտէն պաշգա, պիւեիւք պիր պօրճ ալթընտա գալ-
մըշ, վէ պու պօրճու էօտէեէմէզ հալտէ պուլունմուշ
տուր։ Մէրգումուն պու հալի սէրգլըտէ իլան իտիլ-
մէսի, նամուսուզլուգ օլաճաղընտան, քէնտիսինի թէ-
լէֆ իթմէք իսթէմիշ տիր, հալպուքի պէն՝ մէրգու-
գումու գուրթարմազ իւզրէ, քէնտիսինէ պիր միգ-
տար ագչէ վէրտիմ, վէ գապուլ իթմէսի իչին մէճ-
պուր իյլէտիմ։

«Անճագ պու ագչէեի թէտարիք իթմէք իւզրէ,
էլմասլարըմը ըէհինէ գօյտում։

«Իչպու էլմասլարըմա մուգապիլ եիւզ եիկիրմի պին
ֆրանգ իգրազ իտէն ճէվահիրճի՝ պանա եազտըղը պիր
մէքթուպտա, արամըզտա վուգու պուլան բազարլըղըն
չարթլարընը իչար իթմիշ տիր։

«Սէթա վէ թագսիրաթըմըն իսպաթը օլան օ մէք-
թուպու, քէնտի խանէմտէ սաղլամագ իսթէմէզ իտիմ
վէ սագլաեամագ իտիմ։ Իմտի, եիւզ եիկիլմի պիր
ֆրանգը, սէվտիկիմ տէլիգանլըեա վէրտիկիմ կի-

պի, օ մէքթուպու տախի քէնտիսինէ թէսլիմ իթտիմ:

«Օ իսէ, հաեաթըմա վէ նամուսումա պաղլը օլան վէ մուգատտէս վէ դաեթ գըյմէթտար պիր էմանէթ մագամընտա պուլունան մէգքիւր մէքթուպու նա՛սըլ մուհաֆազա իտէմէմիշ տիր: Աճապա նէ՞ եաբտը... Ղա՛յպ մը իթտի:

— Խայր, չալտըրմըշ տըր:

— Չալտըրմըշ մը:

— Էվվէթ:

— Ֆագաթ նէ՞ մագսէտլէ չալընմըշ տըր:

— Մագսէտի ճինաեթթեարանէ իլէ:

— Մէքթուպուն՝ ումուր վէ մէսալիհի ումուսիեհ-նին թէսլիեթսինի տէրիւհտէ իտէն պիր ատէմ եէտինտէ օլտուղունու պէեան իտիեօրտունուզ: Պու սէօզլինիւզէ ինանըըմ, չիւնքի սիզին իչին սըրր պիր շէյ օլմատըղը կիպի, իլմինիզտէ եանըլմազ սուրէթտէ տիր: Իմտի, թէքըար օ իլմէ միւրաճաաթ իտէրիմ, զիրա էկէր գուրթուլաճագ իսէմ, մահզա պու սաեթտէ սէլամէթիմի պուլաճաղըմ տէրքեար տըր:

— Պիլմէք իսթէտիկինիզ նէ՞ տիր:

— Օ մասլահաթհիւզարըն իսմի վէ մահէլլի իգամէթի:

— Ֆագաթ, մատամ, իսթէտիկինիզ միւմքինսիզ շէյ տիր:

— Հայիզ օլտուղունուզ իգթիտար գարչըսընտա միւմքինսիզ պիր շէյ եօգ տուր:

— Քեազըտլար պիր իսմի քէշֆ իտէմէզլէր:

— Տիմէք սայիր վասըթա տէ եօգ տուր:

— Տիկէր վասըթալար վար տըր:

— Րէճա իտէրիմ, օ վասըթալարը գուլլանըն: Պի-

լիեօրում, պու իքինճի թէչէպպիւս՝ էվվէլքինտէն այ-
րը օլմասըյլա, թապիի պիւսպիւթիւն պաշգա պիր
իշ տիր, վէ պոււնոււն իչին այրը վէ տահա գիւեատէ
իւճրէթ վէրմէք լազըմ տըր: Իմտի, մատամ, սիզտէն
պէքլէտիկիմ պու պիւեիւք խըզմէթ հագգընտա չիւք-
րանիյեթթիմին իշպու տէլիլինի գապոււ իթմէնրգի րէ-
ճա իտէրիմ:

Կէնճ գատըն՝ պու սէօղլէրի սէօյլէտիկի սըրատա,
եհնիտէն ագչէ չիգտանընը աչըպ, պէշ եիւզ Փրանգլըգ
պիր պանգնօթ չըգարտը, վէ պու պանգնօթու՝ գըր-
մըզը գատիֆէտէն էօրթիւ իլէ իւզէրի մուհաֆազա
իտիլմիշ օլան մասանըն իւզէրինէ վազ իթտի:

Մատամ Գուրավիէֆ՝ քէլամա տէվամ պիրլէ,

— Միւշքիլ վէ հէման միւմքինսիզ պիր իշէ թէ-
չէպպիւս իտէճէեիմ: Շէօյլէքի պու տէֆա քեաղըտ-
լարը պրագըպ, հագըգէթ այինէսինէ միւրաճաաթըմ
լազըմ կէլիր: — Աեաղա գալգըն, մատամ, տէյի պէ-
եան իյլէտի:

Կէնճ գատըն՝ օթուրմուշ օլտուղու իսկէմլէտէն
գալգտը, վէ գօնթէս՝ մէզպոււրէնին էլինտէն թու-
թուպ, օտանըն պիր քէօշէսինէ կէօթիւրտիւ, վէ օ-
րատա էլ չաբուգլուղույլա, պիր թէնթէ գալտըրմա-
սընտա, տիվար իչինտէ կէօմիւլմիւշ վէ պիր չօգ խէ-
եալի թաօվիրլէր իլէ էթրաֆը իհաթա իտիլմիշ եիւք-
սէք պիր այինէ գահիր օլտու:

Գօնթէս. — Գօրգո՞ւեօրմուսոււնուգ:

Մատամ տը Րօնսէյ. — (Տիթրէեէրէք.) Էվվէթ:

— Իսթէրսէնիզ, տավէթ իտէճէկիմիզ շախսը ճէլպ
իթմէեէլիմ:

— Խայր, խայր, պիլմէք իսթէրիմ:

— Էօյլէ իսէ, տիգ չէօքիւն, տէյի Նաթիճա էմր իթտի, վէ կէնճ գատըն պու էմրէ իթաաթ իթտիկինտէ, Նաթիճա շէօյլէ տէվամ իյլէտի.

— Շիմտի, կէօպէրնիդի պու այինէէէ աթֆ իլէ, պիր սանիյէէ պիլէ չէվիրմէէին, վէ չալընմըշ օլան մէքթուպուռնուզու համիլ օլպն չալսը կէօրմէք արզուի շէտիտինի եավաշ սէտա իլէ պէեան իտին:

Մատամ տը Բօնսէյ՝ քէնտիսինի թօրլաեըպ, արզըէի շէտիտինէ տալտը:

Գօնթէս, սու իլէ տօլու պիր պարտագ կէթիրիպ, այինէնին եանընտա մէվզու պիր գօնսօլ իւգէրինէ վազ իթտի: Կէնճ գատըն պու արա թիրթիդ տիթրէեօրտու:

Նաթիճա սիեահ էլտիվէնինի չըգարըպ, բարմագլարընտան պիրինի մէգըիւր պարտալա սօգտու, վէ չէքտիկինտէ, բարմաղընըն ուճուճտա պիր տամլա սու մէվճուտ օլուպ, պու սուեու այինէէէ գարչը սէրբտի, վէ պատէհու չէրչիվէ մագամընտա օլան Փալճըլըգ թէգեինաթընտան պիրինէ պաստը:

Օլ վագըթ էօյլէ պիր հալ վազը օլտու քի, մատամ տը Բօնսէյ սիհիրպաղըգ գուվվէթի նէթիճէսի զանն իթտի իսէ տէ, այինէէէ պիր էճգա սիւրիւլիւշ օլմասընըն նէթիճէսինտէն զայրի պիր շէյ տէյիլ իտի: Շէօյլէքի պաղթէթէն այինէնին եիւզիւ գարարտը: Ապըի տիւման տալչալարը պուռնու գարարթմըշլար իտի:

Նաթիճա. — (Գօնթէս տը Բօնսէյէ խիթապէն.) Իմա. նընըգ վա՞ր մը տըր:

Գօնթէս տը Բօնսէյ. — Էվվէթ, վար տըր:

— Օ հալտէ տայիմա պու այինէէէ պագըն, պիլմէք իսթէտիկինիդի պիլէճէքսինիգ:

Եավաչ եավաչ տիւման տալլալարը տաղլլըպ, ե-
րինէ չիգիբլէր դայիմ օլտու: Պու չիգիբլէր էվվէլա
գարըըզ իբէն, մուախսարէն տիւզէլէրէք, ինսան
թասվիրի քէսպ իթտիլէր, վէ նիհաեէթ Սաթիւրնէն
հիկօնուն թասվիրի այինէնին իչինտէ, վէ թավանտան
ասըմըզ օլան կլօպլու լաժսպանըն ըշըղըլա կէօրիւտիւ:

Մասամ տը Բօնսէյ. — (Տէհէթիննէն նաչի տիլլէ-
րի պիրիպիրինէ չարբարազ.) Պու ատէմ քիմ տիր,
տէյի սիւալ իթտի:

— Մէթթուպը մալիւմիւ համիլ օլան քիմսէ տիր...
չիմտի քէնտիսինի թանըտընըզ:

— Իսմինի պիլմէտիկիւմ հալտէ, սիմասընը թանը-
մագըղըմըն նէ՞ Փայիտէսի վար տըր: Քիմ տիր, նէ՞.
րէտէ իգամէթ խտէր, վէ քէնտիսինի նէրէտէ պուլա.
պիլիրիմ:

— Տուրուն:

Նաթիճա՝ պու արա այինէեէ պիր տամլա տահա
մնը սէրըտի, վէ հէման այնի վագըթտա, էվվէլա սօլ-
կուն վէ սօնրա գիւնտար սուրէթտէ չու հարֆլար
հուսուլէ կէլսի:

«ԿՐԻՆԷԼ-ՍԷՆ-ԺԵՐՄԷՆ ՍՕԳԱՂԸՆՏԱ ՆՕ 27»

Մասամ տը Բօնսէյ՝ մէզքիւր իպարէեի օգուեուն-
ճա, Թէաճնիւլէր ըէֆը սէտա իթտի, վէ տէհէթլէ
աեաղա գալըզպ,

— Իսմի՞... Իսմի՞... տէյի սիւալ իթտի:

— Շիւպհէսիգ իշար օլունան մահէլլէ կիթտիկինիզ-
տէ, Իսմինի անլաեապիլիրսինիպ: Հագըզէթ այինէսի
վիրէպիլէճէկի ճէվապը վէրտի... պունուն մաֆէվգին-
տէ պիր շէյէ միւզթէտիր տէյիլիմ: Պինապէրին մուա-
մէլէմիզ խիթամ պուլմուշ տուր:

— Մատամ, թէ՛ չէ՛ քեզի վէ չիւքրանիյեթիմի թէք-
րար իտէրիմ :

— Իւճրէթիմի ալմըջ օլաուղում ճիհէթլէ, թէ՛ չէ՛ ք-
քիւր վէ չիւքրանիյեթիէ մահէլլ գալմամըջ սըր :

Ֆիւլվագը պու մուամէլէ իչին մատամ տը Ռօնույ
օթուզ լուի ալթուենու վէրմիշ օլուպ, անճագ, սըրֆ
սիհրպագըղա մախուս օլան մէզքիւր նիւմայիշէրուէն
օլ տէրէճէ հայրէթտէ գալմըջ իաիքի, վէրմիշ օլուու-
ղու իւճրէթտէն տօլտեը գաթան թէ՛ ցասիւֆ իթմէ-
եօրտու :

Պուենուելա պէրապէր, պու գատընըն, իշպու էվ-
համ վէ խէեալաթա ինանտըղըն հատտէն զիեատէ
թէաճճիւպ իտիւմէմէլի տիր, — Հիսսիեաթ վէ թէ՛ ցասի-
րաթը պէշէրիեէ՝ իճապընա կէօրէ թահվիլ օլուր :

Նիշէ ալիւմ վէ հէր ճիհէթլէ շայեանը էհէմմիեթթ
քիմէլէրին՝ էօլիւլէրին ըուհլարըլա իթիւլաթ վէ
միւնապաթտա պուլունմագ իտտաաընտա օլան ա-
տէմլէրին (իսքիւրիթ) իյզա իթտիքլէրի նիւմայիշէրէ
ինանտըզլարընը հէր կիւն կէօրմէեօրմուեսուզ :

Պու եօլտա նիշէլէրի իսպաթ մագամընտա իրաեէ
իտէպիլիւրիզ :

Մատամ ԳուրաՎիլֆին ըուհը մէլունը մէսապէսին-
տէ օլան Սաթիւրնէն Րիկօնուն՝ օլ կէնճ գատընըն մա-
շուգու նէզտինտէ խըղմէթքեարլըղա թայեին իթմիշ
օլտուղու քիմէ մարիֆէթիլէ չալտըրտըղը վէ իքի
լուի ալթուենու պէտէլինէ սաթըն ալտըղը մէքթուպ
իչին, մէզպուրէ գատընտան նէ՝ գատար իւճրէթ ալա-
ճաղընը եագընտա կէօրէճէերիզ :

Պու հիքեաեւտէն, օգուեանլարըմըզ, մատամ Գու-
րաՎիլֆին վասի թէ՛ չէ՛ պպիւսիւնիւն նէ՝ կիպի էսաուս

միւլէսսէս օլտուղունու էլպէթթէ անլամըչլար տըր :

Շէօյլէքի Սաթիւրնէն Րիկօ՝ է՛ն միւթէպէր խանէ-
լէրէ հսնիյնէթի խըզմէթքեարլար պուլուպ , պուշլար
վասըթասըլլա , օ խանէլէրին տախիլի էսրարընա վա-
գըֆ օլարադ , էօրարը մէղքիւրէէի մատամ Գուրավիէ-
ֆէ թէպլիղ իթմէքտէ , վէ օ տախի , պէեան իթտիկի-
միզ եօլտա իսթիֆատէ իյլէմէքտէ իտի : Պղնտան
գաթինազար , մէրգուլմէ , հէմ միւթէպէրաճիւտան սա-
եըլտըղը , հէմտէ խայրխան տէյի թանըմադլա , բէք
չօգ ումուրը խայրիէէ իչին իեանէլէր թօթլատըղը ճի-
հէթլէ , միւթէպէրան ֆամիլեալարը խանէլէրինէ տէ
կիրիպ չըգմաքտա իտի : Հասըլը պու գարը՝ դաեթթ
հիյլէպաղ օլմաթըլա , պիրինճի տէրէճէտէ տօլանտը-
րըճը իտի :

Հէր նէ իոէ , օ կիւնիւ , քէնտի ֆալճըլըգ մէհա-
րէթինէ միւրաճաթ իտէնլէրին իշլէրինի կէօրտիւ :
Պո՛ւ մուամէլաթըն ճիւմլէսի տէ եճկտիկէրինէ պէնզէ-
տիկինտէն , ուզուն ուզատիէէ թարիֆինտէն սարֆը
նազար իտէրէք , մատամ աը Ռօնսէյէ նազըլը քէլամ ի-
տէլիմ :

Մէրգուլմէ , ֆալճը գարընա կէլմէք իչին քէնտի
խուսուսի արապասընա օթուրմաեըպ , ատի պիր քիրա
արապասընա օթուրմուշ օլտուղունտան , ալտէթինտէ
տախի մէղքիւր տրապաեա բաքիպէն , զիբը իթտիկի-
միզ մասլահաթկիւ գարըն պուլունտուղու մահէլլէ կիթ-
մէք իսթէտիկինի արապաճընա պիլտիրտի , վէ Աա-
թիւրնէն Րիկօնուն մասլահաթկիւգարըղը տայիրէսինէ
մուվասըլէթինտէ , անինտէ մէրգում թարաֆընտան
գապուլ օլունտու :

Գարու գարանորդ տան սօնրա՝ արալարընտա ա-
թիտէքի միւքեալէմէ ճէրէեան իթտի:

Սաթիւրնէն. — Մատամ, վիզիւհանըդն սէպէպինի
սիւալ իտէպիլի՞րմիեիմ:

Գօնթէս. — Ետինիզաէ ճէվահիրճի Վօլֆ իմզալը վէ
գօնթէս տը Բօնսէյէ եազըլմըչ պիր մէքթուս վար
տըր:

Րիկօ, մէզպուրէ գատընըն, մատամ տը Բօնսէյ օլ-
տուղունու անինտէ անլաեարագ, սախթէ պիր թէաճ-
ճիւպ ալէամէթի կէօսթէրտիկի հալտէ,

— Մատամ, սիզէ պու խապէրի քի՞մ վէրաի, աէ-
յի սիւալ իթտի:

— Քիմ խապէր վէրտիկինի անլամագտա էհէմմի-
եէթ եօգ տուր: Էլվէթիր քի, օ մէքթուս ետինիզտէ
օլտուղունու թէէմին իտէպիլիրիմ:

— Եանըլմաեօրսունուչ, մատամ. չու գատար քի,
քիմնէնին պիլմէաիկի պիր վուգուաթա սիզին նասրլ
խապէրտար օլտուղունուզա զիեատէսիյլէ թէաճճիւպ
իտիեօրում:

— Միւսիւ, օ մէքթուսուն նա'սըլ ետինիզէ կէչ-
տիկինին իյզահաթընը իսթէմէեէ, վէ անը տէրհալ ի-
եատէ իթ'Միլիզի ըհճա իթմէեէ կէլաիմ:

— Սիզէ մի իեատէ իտէեիմ, մատամ. Փագաթ նի՞-
շին:

— Պէն գօնթէս տը Բօնսէյիմ:

— Բէք սէա, մատամ գօնթէս, իլթիֆաթը աճի-
գանէմի թագտիմէ միւսարաաթ իյլէրիմ:

— Ճէվապընըդա պէքլէեօրում, միւսիւ :

— Սըրասըյլա կիտէլիմ: Սէօյլէտիկինիզ մէքթուպ
թէսատիւֆէն էլիմէ կէշմիշ տիր :

— Թէսատիւֆ միւ :

— Էլվէթ, մատամ, պէն օ մէքթուպու սօգադտա
պուլտում: Իեատիսինէ կէլինճէ, եարըն, օթէլինիզէ
կէթիւրիպ վէ պիր միգտար թաղմինաթ իսթէեիպ,
պիզզաթ սիզէ վէրէճէք իտիմ: Թաղմինաթըն միգտա-
րը հագգընտա սուհուլէթլէ ուեուշապիլէճէկիմիզի մէ-
մուլ իտիեօրտում:

— Ումարըմքի իսթ; եէճէկինիզ թաղմինաթ՝ պիւ-
եիւք միգտարտա պիր շէյ օլմազ. զիրա պու մէքթու-
պու սահիպինէ թէսլիմ իթմէք իւզրէ, սիզի բահաթ-
սըզ իթտիկիմ կիպի, պունուն էհէմմիեէթի տէ եալը-
նըզ պանա ալիտ տիր :

— Մատամ, պէնտէնիզ պու էֆքեարտա տէյիլիմ:
Պէնճէ, մէքթուպը մէքքիւրուն տիկէրլէրի իշին բէք
պիւեիւք էհէմմիեէթի վար տըր :

— Աճա՛յիպ, քի՞մին իշին :

— Մէսէլա Մ. զօնթ Բօնսէյ իշին: Սիզին ալտըղը-
նըզ մալիւմաթ կիպի, էկէր զէվճինիգտէ, պու մէք-
թուպուն պուրատա պուլունտուղունու խապէր ալտա
իտի, իսթէմէք, վէ գըյմէթինի վէրէէք ալմազ իշին
պուրաեա կէլէճէկինի մէմուլ ի՞թմէզմիսինիզ :

Կլնճ գաօրնըն լէհճնսի սոլտու, վէ Սաթիւրնէն
շէօյլէ տէվամ իթտի :

— Պու մէքթուպուն Մ. զօնթ իշին էհէմմիեէթի
ազիմէսի պուլունտուղու յունուն իշին տիր, պունտա,
զէվճէպինին, էլմասլարընը վօլֆ նամ ճիվահիրճիեէ
րէհինէ, զօնարազ 120,000 Փրանզ իսթիգրազ իթմիշ

օլտուղու իշար գլընմը աըր, վէ պու իսթիգրաղըն՝ մատամ գօնթէս թարաֆընտան ումուրը խայրիէէէ սարֆ խաիլմի՛ն օլտուղունա ինանմաեաճաղը տա իհ-թիմալտէն պալիա տէյիլ տիր:

Մատամ տը Բօնսէյ՝ պաեըմազ աէրէճէսինէ կէ-լէրէք:

— Նիհաէէթ, միւսիւ, պու մէքթուպու պանա ի-եատէ իթմէք իւզրէ, նէ՞ միգտար, մէպլաղ թալէս ի-տիեօրսունուզ, տէտի:

— Երկիրմի պէշ պին ֆրանգ:

— Երկիրմի պէշ պին ֆրանգ մը. ա՛հ, միւսիւ, տէ-տիկինիդի տիւշիւնտի՞նիւզ միւ:

— Էվվէթ, տիւշիւնտիւմ, վէ բէք էյի պիլիրիմքի, էկէր միւսիւ գօնթա միւրաճաթ իթսէ իթաիմ, պէ-նիմ իլէ հիշ բազարըզ իթմէէէէք իտի. Պինապէրին մատամ գօնթէս, պու խուսուստա գաթընըզը թէրճիհ իթմէքլէ, չիւքրանյեէթինիզ հուգուգունու տա իս-թիհսալ իթմիշ օլտուղումու զանն իթմէքաէէիմ:

Պիչարէ գատընճըղազ՝ եագաեը էլէ վէրմիշ օլտու-ղունու անլաեարազ:

— Էկէր իսթէտիկինիզ մէպլաղա մալիք օլսա իտիմ, հիշ լագըրտըսընը իթմէզ իտիմ, հալպու քի պու գա-տար մէպլաղա մալիք տէյիլիս, տէտի:

— Իւզէրինիդաէ վէ խանէնիդտէ պու միգտար մէպ-լալ պուլունմատըղընը պէն տէ պիլիեօրում. լաքին քեաֆֆէյի միւճէվհէրաթընըզ, Վօլֆ նամ ճէվա-հիրճինին նէզտիւնտէ պուլունմատըղընտան, իսթէ-տիկիմ մէպլաղը պիսուհուլէ թէտարիք իտէպիլիր-սինիզ:

— Բէք էյի միւսիւ. իսթէտիկինիզ մէպլաղը թէ-

տարիք խորիկ կէթիրէճէեիմ, լաքին ընճա խտէրիմ,
սիգ պանա մէքթուպու շիմտիտէն իեատէ խոին:

— Մատամ գօնթէս, մէքթուպ պուրատա էմին
պիր մահէլտէ տիր, վէ հարըն էօյլտէն էվվէլ, թայ-
եին օլունան միգտարտաքի մէպլազը պիրլիքտէ կէ-
թիրէրէք, պուրաեա թէշրիֆինիզտէն էվվէլ տիշարը
չըգմաեաճագ տըր: Աքսի թագտիրտէ, հարըն էօյլէեի
պէշ տագըզա կէշէրէք, Մ. գօնթուն խանէսինէ կէլ-
մէք իւզրէ եօլա չըգաճաղըմ:

— Միւսի, խթէտիկիթնիզ ագչէեի սլու ագչամ
կէթիրէճէեիմ:

— Խտարէխանէմ սաաթ պէշտէ գաբանըր:

— Էօյլէ իսէ հարըն սապաշ կէթիրիրիմ:

— Սապաշ տնխի սաաթ տօղուզտա աչըլըր: Խմտի
տաշա էրքէն կէլմէեին:

Պու սէօզլէրտէն սօնրա մատամ տը Բօնսէյ Կեաղա
գալգաը, վէ Սաթիւրնէն ներաիվէնին էն սօն գատէ-
մէսինէ գատար, քէմալը հիւրմէթ վէ րիաեէթլէ մէր-
գումէեէ րէֆագաթ իթտի:

Գօլիգէ սօգաղընտա Նաթիճա օթէլինէ ավալթ ի-
տէլիմ:

Յալճը գարը՝ միւշթէրիլէրինտէն պիր խայլիսինի
սիւրաթլէ եօլա գօյտու: Մէրգումէնին հասըլաթը վա-
զըասը՝ ագալլի տէօրթ պին ֆրանգ գատար օլուպ,
պու հասըլաթ՝ հաֆթատա իւշ տէֆա թէճտիտ օլուն-
մագտա իտի: Յալճըլըգ տայիրէսինտէ պաշլաեըպ, Սա-
թիւրնէն Բիկօնուն մասալահաթիլիւզարըլը տայիրէսին-
տէ խիթամ պուլան մատամ տը Բօնսէյին մուամէլէսի
կիպի մուամէլաթտան հասըլ օլան մուհիմմէն քեար-
լար տա, պուենլարտան պաշգա իտի:

Տիվանխանէնին գօլթուգլղւ իսկէմէլէրինտէ եալը-
նըզ իւշ քիշի գալմըշ օլուպ, իքիսի եաշլըճա գատըն
վէ իւշիւնճիւսիւ տէ, իքի սաաթտան պէրու պէքլէ-
մէքլէ սըզըլմաեա պաշլամըշ օլան Սէրժ Գուրապիէֆ
իտի:

Գօնթէս, տիվարտաքի տէլիքտէն պազարազ, օղ-
լունուն օրատա օլտուղունու կէօրտիւ, վէ մէզքիւր
իքի գատընը տա թափտըգտան սօնրա, Յլ նիւմէրօղու
միւշթէրիեի կէթիւրմէսինի Ժիւքիթէրէ էմր իթտի: Պու
նիւմէրօ՝ Սէրժին նիւմէրօսու օլմասըլլա, մէրգուժ
աեաղա գալգարազ, արապ Ժիւքիթէրէ խիթապէն,

— Հէլէ շիւքիւր... մատաման՝ հէր քէսի պուրատա
սաաթլարճա պէքլէթտիկինտէն տօլաեը իֆթիլար ի-
տէպիլիւր: Ալիմ Ալլա, էկէր թէքրար կէլմէք իգթի-
զա իթսէ, աեազ պիլէ պասամա. ֆազաթ մատէմքի
պիւր քէրրէ պուրատա պուլունունուօր իսէմ, կիրէլիմ
պազալըմ, տէյի պէեան իթտի:

Ժիւքիթէր ճէվապ վէրմէքսիզին պիւր գաբու աշաը,
վէ Սէրժ՝ իշէրի կիրտիկինտէ, կէօրտիւկիւ զարիպ մշն-
զարէտէն տօլաեը հայրէթտէ գալարազ, աաըմա-
րընը ալմադտա թէրէտտիւտ կէօթէրմէքտէ իքէն,
գօնթէս,

— էկէր գօրգուեօր իսէնիզ, կէլմէեին, տէտի:

Սէրժ. - (Թէրէտտիւտինտէն տօլաեը մաճճուպ օլա-
րազ.) Գօրգմա՞ք մը. պէ՞ն մի: Ազիզմ մատամ. սիզ
պէնի քի՞մի զանն իտիեօրսունունուզ... Պէօյլէ պիւր
տայիւրէ վէ էշեա կէօրէճէկիմի մէմուլ իթմէտիկիմտէն,
թէաճճիւպ իթտիմ: Պու այը՞պ մը տըր:

— Հէր նէ իսէ, պէնտէն նէ՞ իսթէեօրսունուզ:

— Ֆալըմա պազմանըզը իսթէեօրում: Հէմտէ, հիշ

պիր վագըթտա սիգէ թագաւմ օլունմամը օլտու-
ղում հաւտէ, պուրաեա տիկէր նէ՞ սէպէսլէ կէլէ-
պիլիրիմ:

— Եագըն կէլին:

Սէրժ՝ եագլաւը, վէ մատամ Գուրավիէֆ՝ օղու-
նուն զարիպ թասվիրինի կէօրմէքլէ, երգիւնիւ հըֆզ
իտէն զալըն նիգապ ալթընտա թէպէսսիւմիւնիւ մէն
իտէմէեօրտու:

Մէրզուսէ, թանըլմազ պիր սէտա իլէ, իֆատէսի-
նէ չու վէճէլէ տէվամ իթտի:

— Միւսթագպէլինիլի՞մի տնլամագ իսթէեօրտու-
նուզ:

— Էվվէթ:

— Միսէլա նէ՞ օլաճագսընըզ, վէ նէ՞ դատար վա-
դըթ եաշաեաճագսընըզ, պուսլարը՞մը պիլմէք արզու-
սինտէսինիլ:

— Նէ՞ օլաճաղըմը զաթլն պիլտիկիմտէն, սիզին
քէշֆ իթմէնիզէ ինթիեաճըմ եօդ տուր: Վալիտէմին
սէրվէթի պուլունմասըլա, պանա պիր միրաս պրագա-
ճաղընա կմինիմ: Պինապէրին միւսթագպէլ հագգընտա
իշթիզալ իթմէքլիկիմ պէյհուտէ տիր: Նէ՞ վագըթ
թէրքի հաեաթ իտէճէկիմէ կէլինճէ, պուսու պիլմէեի
արզու իթմիմ:

— Էօյլէ իսէ, պէնտէն նէ՞ իսթէմէեէ կէլաինիլ:

— Ֆիւրիմի իշղալ իտէն պիր թէշէպալիւտէ մու-
վաֆֆադ օլուպ օլմաեաճաղըմը անլամաեա:

— Մէսէլէ՞ ագչէեէ տալիր մի տիր:

— Խայր:

— Տիմէք աչգ ու մուհապպէթէ տալիր տիր:

— Իշթէ պու սիւալինիզ պիր ազ ապէս տիր: Զանն

իտէրիմքի, քէնտի իշէրիմի սիգէ հիքեաեէ իթմէք
իշին պուրաեա կէլմէմիշիմ տիր:

— Սիգի խօշնուտ իթմէք իշին նէ՞ կիպի վասըթա
գուլլանմագլըղմը իսթէեօրսունուզ:

— Տիմէք վասըթալարընըզ բէք չօգ տուր:

— Էվվէթ, քեաղըտլար, գահվէ թէլֆէսի, եու-
մուրթանըն պէեազը վէ աղէթթոմանսի իլէ միւսթագ-
պէլի քէշֆ իտէպիլիրիմ:

— Աղէթթոմանսի նէ՞ օլուեօր:

— Սաղ պիր խօրօզ վէ պիր ավուճ եէմ վասըթա-
սըլլա միւսթագպէլի քէշֆ իթմէք տիր:

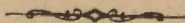
Սէրժ, գահգահա իլէ կիւլմէսինտէ, նաթիճա,

— Պուշլարտան պաշգա վասըթալարըմտա վար
տըր, տէտի:

— Ոսյր, խսյր, ֆալըմա քեաղըտլար իլէ պագըլ-
մասընը թէրճիհ իտէրիմ:

Պատէհու Սէրժ, ագչէ չիգտանընը չըգարըպ, պէշ
եիւզ ֆրանգլըզ պիր պանգնօթ ալտը, վէ պուշու
ֆալճընըն եանընա վազ իթտի, վէ գօնթէսին իսթա-
րը իւզէրինէ օթուրտու:

Մէրգուլմէ քեաղըտլարը գարըշտըրըպ, օղլունա
քէստիրտիքտէն սօնրա, մուսամէլէյի միւթատէսինէ
պաշլատը:

Մէգպուրէ, չու եօլտա իֆատէեէ աղազ իթտի:

— Զիհնինիգտէ պիր թասավվուր վար տըր. սիզ

տայիմա կէնճ պիր գըզը տիւշիւնիւեօրսունուզ, վէ չու
էանատէ ֆիքրինիգի իշղալ իտէն պաշլըճա մատտէ
պու տուր:

Սէրժ. — Օ կէնճ գըզ՝ էսմէ՞ր մի, սարը՞մը տըր:

— Էսմէր տիր:

— Չէնկի՞ն մի տիր:

— Խայր:

— Ֆամիլեասը քէսրէթլի՞ մի տիր:

— Էօքսիւզ տիւր վէ ֆամիլեասը եօգ տուր:

Սէրժ.՝ մէզքիւր իւշ ճէվապտան հայրէթտէ գալա-
րագ, վէ օթուրտուղու եէրտէն գալգարագ,

— Իշթէ պու զարիպ. պիր նօգթասընը պիլէ շա-
շըրմատընըզ, Լաքին սիզ պու շէյլէրի քեաղըտլարտա
նասըլ կէօրիւեօրսունուզ, տէյի սիւալ իթտի:

— Տիկէր պիր շէյ տահա կէօրիւեօրում:

— Նէ՞ կէօրիւեօրսունուզ. չարուգ սէյլէեին:

— Չիքր իթտիկիմ կէնճ գըզ ագըլը տըր:

— Սահի՞ն մի:

— Էվվէթ, սահիհ. քեաղըտլար ասլա եալան սէյ-
լէմէզլէր:

— Իգամէթ իթտիկի մահէլլ նէ՞րէսի տիր:

— Պիր քէյ տիւր:

— Բարիստէն ուզագտա՞մը տըր:

— Խայր, եագընտա:

— Ալիմ Ալլահ, սիզ սէվտիկիմ գըզը թանըմալը-
սընըզ:

Ֆալճը գարը պաշընը սալլաեարագ,

— Սիզ օ կէնճ գըզը սէվմէզսինիզ, տէտի:

— Պու օլմատը. իշթէ շիմտի պու քեաղըտլարընըզ
եանըլըեօրլար:

— Թէքրար իտէրիմ, սիզ օ գըզը սէվմէզսինիզ, անճազ արզու իտիեօրսունուզ, Սէվմէք վէ արզու իթմէք՝ պաշգա պաշգա չէյլէր տիր, Արզու իթմէքլիք՝ մահզա գուվվէյի թէխայեիւլիեէ մահսուլու օլուպ, գալպէ շումուլի եօզ տուր, Սիզ օ գըզը ալտաթմազ իսթէեօրսունուզ, վէ պոււնուն իչին տէ հէր չէյի եաւաճադսընըզ, Մէրգոււմէեէ եալանլար սէյլէեէճէքսինիզ, բարլազ վատլար վէ սախթէ եէմինլէր իտէճէքսինիզ, չիչէք պիւքէթլէրի վէ միւճէվհէրլէր թազտիմ գըլաճադսընըզ... հաթթա պու սապահ տա քէնտիսի իչին պիր էլմաս սաթըն ալտընըզ:

Սէրթ՝ չաշըրմահա պաշլահարազ,

— Քեաղըտլար՝ մը պու խուսուսու սիզէ խապէր վէրիեօրլար, տէյի սիւալ իթտի:

— Էվվէթ, վէ եալընըզ պու խուսուսու խապէր վէրմէեօրլար, իլլա պօշ եէրէ չալըմադտա օլտուղունուզու տախի պիլտիրիեօրլար:

— Վա'յ, օ կէնճ գըզ պէնի բէ'տտ մի իտէճէք տիր:

— Էվվէթ, գէրրէ գատար իւմիտ էսէրի սլրազմահարազ բէ'տտ իտէճէք տիր:

— Պիր տ'կէրինէ մուհապէթի' մի վար տըր:

— Անը պիւմէմ:

— Նի'չին:

— Ջի'քի պէնիմ իչիմ, օ առէմ իլէ օլմահըպ, սիզին իլ տիր, Քեաղըտլար՝ անըն հազգընտա հիչ պիր խապէր վէրմէեիպ, սիզին հազգընըզտա խապէր վէրմէքտէ տիրլէր, Վէրտիքլէրի խապէր տէ շու տուր: Էկէր իսրար իտէքսինիզ, պու հարէքլէթի մէճնուհանէնիզ սիզին իչին մուզիրր օլաճազ տըր, Սիզի էնտիլէ:

լէրէ վէ քէտէրլէրէ սէվզ իտէճէք տիր : Իմո՛ր էկէր մէնֆաաթընըզը իսթէրսէնիզ , պու հարէքէթտէն ֆարիշ կէլմէլիսինիզ :

— Գեաղըտլարընըզ հիշ իշէ եարամաեօրլար , վէր-տիկիմ ագչէեէ թէէսսիւֆ իթմէկէ պաշլաեօրում :

— Պիր վալիտէնիզ վար քի , սիզի տէրէճէյի նիհա-եէտէ սէվէր , ատէթա սիզին իչին եաշամագտա տըր : Մէրգումէ , սիզէ պիւեիւք պիր սէրվէթ պրագմագ ի-չին չլինտէն կէլէնի տիրիզ իթմէեէճէք տիր :

— Ազիզէմ մատամ , սիզ պէնիմ վալիտէմի թանը՝ եօրմու սունուզ :

— Սիզին քիմ օլտուղունուզու պիլմէտիկիմ հալտէ , վալիտէնիզին նա՞սըլ թանըեապիլիբիմ : Գեաղըտլար սէօյլէեօրլար , Շու էսնատէ վալիտէնիզ սիզին իչին ֆէվզէլատէ բարլագ պիր իզտիվաճ հաղըրլաեօր քի , սիզէ միւքէմէլ պիր իսթիգպալ թէէմին իտէճէք տիր , լաքին սիզ պաղը մէճնունանէ հարէքէթլէրինիզլէ վա-լիտէնիզին թասսավլուրլարընը իսլալ , վէ իճրասընը միւմքինսիզ իտէպիլիրսինիզ : Սիզ՝ գուրու վէ պօշ պիր գալպ սահիպիսինիզ , վէ քէնտի մէնֆաաթընըզտան մատատ պիր չէյ տէ տիւշիւնմէզսէնիզ : Անճագ քէնտի իշթիեագընըզը վէ թապիի հիսսիեաթընըզը իճրա իթ-մէկի տիւշիւնիւրսիւնիւզ... Հաթթա վալիտէնիզի տէ սէվմէզսինիզ :

— Իշթէ պու եալան , հէմտէ աչըգտան աչըզա եա-լան... պէն վալիտէմի սէվէրիմ , լաքին պէնիմ պիլտի-կիմ եօլտա սէվէրիմ : Շու գատար քի վալիտէմին էօյ-լէ թիթիզ իտլլարը վար քի , չօլ տէֆա եանընա եագ-լաշըլամագ , իֆատէմին տօղրու օլուպ օլմատըղընը , քեաղըտլարընըզա սօրարոսանըզ պնլարսընըզ :

— Վալիտէնիզին բէք չօգ մէշղուլիեէթի վար տըր, վէ պու մէշղուլիեէթին պիւեիւք գըսմը սիզէ ալիտ տիր: Գեաղըտլար սէօյլէ տիեօրլար: — Սիզին եանընըզտա կէօրտիւկիւմ Մաչա տօգուզլուսու զաեէթ թէհ տիտավէր տիր: Եըլանլար վէ պայգուչլար էթրաֆընը իհաթա իթմիշլէր տիր: Տիգգաթ իտին, էկէր վալիտէնիզ օլան շու Գուբա գըզընըն էֆքեարընա մուվաֆըգ հարէքէթ իթմէզսինիզ, պիւեիւք ֆէլաքէթլէրէ կիրիֆթար օլաճագսընըզ:

— Պէն սիզաէն էտէպիեաթ տէրսի ալմաեա կէլմէտիմ, մատամ: Իմտի, միւլագաթըմըզա արթըզ խիթամ վէրէլիմ: Պահսընը իթտիկիմիզ կէնճ գըզ կիւնիւն պիրինտէ պէնի սէվէճէք մի տիր:

— Ասլա:

— Պագալըմ... շիմտիլիք Ալլահա ըսմարլատըզ, ազիզէմ մատամ: Պէշ լուի ալթուհուճա մուգապիլ, պազը հագըգէթլէր իլէ պէրապէր, պիր թագըմ ուեար ույմազ սէօզլէր տախի սէօյլէտինիզ: — Պու սէպէպլէ միւշթէրինիզ օլաճաղըմը բէք տէ մէմուլ իթմէին:

Սէրժ՝ աեաղա գալգտըղընտան, Նաթիճա՝ չանը չալտը, վէ կէլէն Ժիւբիթէրէ,

— Միւսիւեիւ կէօթիւրիւն, տէյի էմր իթտի:

Սէրժ, արապասընա կիթտիկի էսնատէ, քէնտիքէնտիեէ չէօյլէ տիմէքտէ իտի:

— Շու ֆալճը գարը սիր ազ միճնուէ տիր, վէ քեաղըտլարը տա հէր հալտէ եանըլըեօրլար: Բօզիէ չիֆթիկիինին կէնճ գըզը պէնի սէվմէեէճէք մի... պանա մուխալիֆէթ մի իտէճէք... պանա՝... Սէրժ Գուրավիէֆէ՝... խայր, խայր, պու միւմքին տէյիլտիր...

պէսյլէ պիր մուխալիֆէթ վագը օլմագ իչին տիւնեա քեամիլէն թէպտիլ օլմուշ օլմալը տըր :

Պու արա մէրգում տէլիգանլը սաաթընա պագըպ , պէշ օլտուղունու կէօրիւնճէ , քէնտի քէնտիեէ ,

— Պու կիւն Սիւսիեէ կիտէճէք վագըթ կէշտի : Եարըն սապահ կիտէրիմ : Պու ագշամ սէրգըլտա թաամ իտէր վէ սօնրա տա պիր գաշ բարթի գումար օյնա . րըմ : Պու սանէտէ պիւնիւք պիր մէպլաղ դազանաճա . ղըմը Ֆիքրիմէ գօյմուշում տուր , տէտի :

Մատամ Գուրափիէֆ օղլունուն ֆալընա պագտըղը սըրատա , Սաթիւրնէն Րիկօ վէ Ֆէլիքս Ժարի տէ գօն . թէս թարաֆընտան քէնտիլէրինէ էմր օլունան խըղ . մէթին իճրասընա պաշլամըշլար իտի :

Կըընէլ սօգաղընտա ուշագլարա գաբու պուլան քիմիէ , զապթիեէ նէզարէթինին պագը մէմուրլարըյլա միւնասէպաթը պուլունտուղունտան , անլէրտէն պի . րինէ միւրաճաաթ իթտի , վէ մէրգումու պիր լօգան . թաեա տալէթլէ , քէնտիսինտէն պագը մալիւմաթ իս . թէտի , վէ թէսատիւֆ պու եա' , մէմուրը մէրգում վագթիլլէ Ժօաքիմ թուրէեի թանըմըշ օլտուղունտան , մալիւմաթը լագըմէյի իթա իտէպիլտի : Շէօյլէքի Ժօա . քիմ , Գօմիւն զէմանընտա պագը ասըլար թարաֆընտան թութուլարագ , րէֆիգլէրինտէն պիր գաշը իլէ պիր . լիքտէ գուրշունա տիգիլմիշ իտի :

Պու պապտէ թէէսսիւֆ իթմէեէ հիշ պիր — սէպէ . պիմիգ օլմանըպ , հաթթա Գօմիւն ասըլարընըն գուր . շունլարը՝ Կասթօն Տօպէրիվին ճէլլատլարընտան պի . րինի վուրմագլա , թէսատիւֆէն խըտմէթի ատալէթի յֆա իթմիշ օլտուգլարընը տա թէսլիմ իտէրիգ :

Ֆէլիքս Ժարիեէ կէլինճէ , տօգթօր Սարտաեը , մէր .

գումուն թիմարխանէսինի վէ պուռնտտ մէվգուֆ օլան
կասթօն Տօպէրիվի պուլմագ իշին նէ կիսլի վասըթա-
լարա մււրաճտաթ իթմէսի լազըմ կէլէճէկինի բէք չօգ
միւլահազա վէ թէֆէքքիւրտէն սօնրա, իեանաթը
ումումիեէ ճէմլլեթի տայիրէսինէ կիթտի, վէ մէ-
մուրիյնտէն պիրինէ, օրաեա կիթմէսի մագսէտինի իյ-
զահ իթտիկինտէ, մէմուր պիր տէֆթէր աչտը, վէ
պու տէֆթէրի թէտգիզլէ,

— Միսիւ, սէօյլէտիկինիզ թիմարխանէ էլեէվմապա-
գի տիր, տէտի :

— Իեանաթը ումումիեէ իտարէսինին նէզարէթի
թահթընտա մը տըր :

— Խայր, խոսուտի պիր թիմարխանէ տիր քի, Սէն
էեալէթինին զապթիեէ նէզարէթինէ տախի թապի
տէյիւ տիր :

— Քի՞մին իտարէսի թահթընտա տըր :

— Տայիմա միւլէսիսի տօգթօր Սարտանըն իտարէ-
սի թահթընտա տըր :

— Հէր նէվ խասթալար օրատա թէտավի օլունո՞ւր
մու :

— Խայր, տօգթօր Սարտա խոսուտի պիր թապիպ
օլտուղունտան, եալընըզ ճիննէթէ տիւչար օլանլարը
թէտավի իտէր :

— Թիմարխանէսի նէ՞րէտէ տիր :

— Բարիստէն 12-15 քիլօմէթրօ ուզագտա Պօնէյլ
նամ մահէլլտէ :

Ժարի՝ իսթէտիկի մալիւմաթը պու գատար չարուզ
ալապիլտիկինտէն տօլաեը մէմուն օլարագ, օրատան
մուֆարագաթ իթտի, վէ էսնաի բահտէ,

— Արատըղըմըզ թիմարխանէ զայպ օլմամըչ, վէ

չլան տախի տօգթօր Սարտանըն խտարէսի թահթըն-
տա պուլունուեօր իմիչ, Շիմտի մատտէ՝ իսթէտիկիմիզ
ատէմին անտէ թէվգըֆ օլունմուշ օլուպ օլմատըղընը
անլամագ տըր, էկէր օ ատէմի կիզլէմէքտէ տօգթօ-
րուն մէնֆաաթը վար իսէ, իշթէ օլ վագըթ պէլքի իշ
կիւնլէշէնէք տիր, տէտի, վէ պու պապտէ նէ՞ եագ-
մալը, տէյի տիւշիւնիւրքէն, պիրտէն պիրէ տուրուպ,
— Ատամ սէնտէ, էլպէթթէ գօնթէս պունուն իշին
պիր չարէ պուլուր. եարըն կիտիպ թահգըգաթըմըն
նէթիւնէսինի քէնտիսինէ խապէր վէրիւրիմ, տէյի միւ-
լահագա իյլէտի:

Պիր գաչ հաֆթատան պէրու ժան Մատու էօլմիւշ
վէ մէրգումէնին էօյէ էվլատը Ռօզ տախի Սէն-Մօր-
տաքի մէքթէպի թէրք իթմիշ իտի:

Պիչարէ կէնն գըզ՝ պիր սիեագ իւզրէ վէ մահգու-
նիյեթպալաշ սուրէթտէ կէշիրտիկի էօմիւրտէն սը-
գըլըեօրտու:

Մէրգումնին եէկեանէ էյլէննէսի՝ օվալարտա եա-
լընըզնա թէնէզգիւնլէրի վէ ժան Մատունուն մէզարը-
նը զիեարէթ իյլէմէսի օլուպ, հաֆթատա պիր տէ մու-
հիպպէսի Րընէ տը Լօրպագա մէքթուպ եագըպ, ան-
տէն տախի ճէվապ ալմագտա իտի:

Պու արալըք թէրէզ՝ քէնտի գըզը իւզէրինտէ պիր
հալը մահգունիյեթ կէօրտիւկիւնտէն,

— Գըզըմ՝ սէնի միւզտարըպ կէօրիւեօրում. հէր
նէ կէօնա իզթիրապըն վար իսէ, պանա պիւտիր,
տէտի:

— Վալիտէնիւրիմ, իզթիրապըմ չու տուր քի, Ռօ-
զուն պորտա պուլունմամասընտան տօլաեը ֆէվգէ-
լատէ սըգըլըեօրում:

Ֆիլվագը մատմագէլ Րընէ գիեատէսիյլէ սըգըլմագ-տա, վէ պու հալին նէթիճէսի օլարագ, կիւնտէն կիւնէ էրիմէքտէ օլմասըյլա, վալիտէսի մատամ տը Լօրպա-գըն տէհչէթինի մուճիպ օլմագտա իտի: Մէգպուլէ գըզըն նէ՝ չալըշմահա վէ նէ՝ եէմէք եէմէեէ իշթիհա-սը գալմահեւպ, թէպէսսիւմ իթմէմէքտէ, եիւզիւնտէ էսէրը մահգուենիյեթ կէօրիւլմէքտէ, վէ չօգ տէֆա մէքթէպին միւտիւրէսի, մէրգոււնին, կէօզլէրի եաշ-լարընը սիլմէքտէ օլտուղունու կէօրմէքտէ իտի:

Թէհէզ, սօն տէֆա գըզընը գիեարէթ իթմէք իւզ-րէ մէքթէպէ կիտիպ ալտէթինտէ, քեամիլէն միւ-թէէսսիւր վէ մահգուն օլուպ, օլ անէ տէկին գէվճինի տիւչարը եէյիս գըլմամագ իչին գըզընըն հալինտէն մէրգումա ասլա պահս իթմէմիշ իքէն, պու տէֆա իֆատէի հալ իթտի:

19

Իրթէսի սապահ Մ. տը Լօրպագ, Սէն Մօր մէքթէ-պինէ ազիմէթլէ, գէվճէսինին միւպալէղա իթմէմիշ օլ-տուղունու, վէ ֆիլվագը Րընէնին հալի՝ մուճիպի իզ-տիրապ իտուկինի ըայէլայն միւշահէտէ իթտի, վէ գըզընըն սըճագ էլլէրինի թութուպ,

— Նէյին վար տըր, ազիգէմ, տէյի սիւալ իթտի:
Րընէ. — Հիչ պիր շէյիմ եօգ տուր, էֆէնտի բէ-տէր, եալընըզ սըգըլըեօրում:

— Լաէին սըգըլմագըլըզընըն սէպէպի օլմալը տըր.
վագթիյլէ սըգըլմահօրտուն:

— Եվ վէթ , սէպէսսիզ տէյիւ տիր :

— Սէպէպի նէ՞ տիր :

— Բէֆիզէմ Բօզուն զայպուպէթի տիր . օ կիտէլիտէն պէրու , քէնտիմի եալընըզըգտա վէ մէթրուք զանն իտիեօրում : Բօզ կիթմէքլէ , սայթի պէնիմ րուհումու տա պիրլիքտէ կէօթիւրմիւշ տիր :

— Տիմէք սէն օ գըզը պու գատար սէվիեօրսուն :

— Լաեըգ օլտուղու վէճհլէ սէվէրիմ . էկէր գըզ-գարընտաշըմ օլսա իտի , պունտան զիեատէ սէվէմէե-ճէք իտիմ :

Կէնճ գըզըն կէօզլէրինսէն , պու ալա , եանագլա-րընա իքի տամլա եաշ ագտը :

Մ . տը Լօրպազ . — (Թէէսսիւրի ազիմ իլէ .) Ազլամա սէվկիւլիւ գըզըմ , էլպէթթէ պու Ֆէնալըղա պիր չարէ պուլուրուզ : Սէնին օ էօքսիւզ գըզա , չիւպհէսիզ լա-եըգ օլտուղու վէճհլէ կէօսթէրտիկին մուհապպէթ , պէնիմտէ մլգպուրէ հագգընտա թէվէճհիւհիւմիւ ար-թըրըեօր : Պէլքի պիր կիւն սիզի պիրլէշտիրէպիլիւրիզ :

Բընէ . — (Հէեէճան իլէ .) Ահ , էֆէնտի բէտէր , ի-ֆատէնիզին սօզրու օլտուղունու էկէր պիլսէմ : օ գա-տար մէմնուն օլուրում . . .

— Մէքթէպի թէրք իթմէք իսթէրմիսին :

— Տայիմի սուրէթտէ՞մի :

— Եվ վէթ : Օ հալտէ Բօզու Բարիսէ ճէլպ իտէրիզ , վէ իլք պահաշտա քէօյէ կիտէրսէք , անը տա պիրլիք-տէ կէօթիւրիւրիւզ :

— Պէնիմտէ արզում օ սուր , լաքին Բօզ իլէ գա-րապէթիմիզ նա՞սըլ հասըլ օլաճագ տըր :

— Վալիտէմ վէ պէն՝ իճապընա պագարըզ :

— Տիմէք պէնի կէօթիւրէճէքսին :

— Խայր, պու կիւն կէօթիւրէմէմ: Եարըն վալի-
տէն կէլիպ սէնի ալըր: Պու կիւնտէն էչեանը հազըր
իթմէլէրինի թէնպիհ իթմէքլէ իքթիֆա խտէրիմ:

Պատէհու Մ. տը Լօրպագ՝ գըզընը տէրաղուշ իտիպ,
մուֆարագաթ իթտի: Մէրգում, քէրիմէսինին հաեա-
թընը թէհլիքէեէ տէ տիւշար իթմէսէ, սըհէթինի
իսլալ իտէկէլէն հալէ պիր ան էվէլ խիթամ վէրմէք
իւզրէ, տագըզա ֆէվթ իթմէքսիզին իշ կէօրմէք լիւ-
զումուհու հիսս իթտի, վէ մէքթէպին միւտիթսի, Մ.
տը Լօրպագը կիթտիկի զէման կէօրտիւկիւնաէ,

— Միւսիւ, մատամ տը Լօրպագա պէեան իթտի-
կիմ իֆատաթըմըն մուվաֆըզը սըհէթ օլտուղունա
թէէմին օլտունո՞ղ մու, տէտի:

— Թէէսսիւֆ իաէրէմքի թէէմին օլտում: Պինա.
պէրին գաթի պիր գարար վէրմէքլիկիմ գարուրի տիր:
Եանի գըզըմըզը սիզտէն ալմաեա մէճպուր, պուլուն-
մագտաեըմ:

— Սիգէ սոու եօլտա նաոիհաթ վէրմէեէ ճէսարէթ
իթմէեօրտում, վէ սէվկիւլիւ Րընէտէն այրըլմագ՝ պէ-
նիմ իշին միւշքիւ կէօրիւնիւեօրտու, լաքին թէտպի-
րինիզին դաեէթ մաագուլ օլտուղունու թէէմին իտլ-
րիմ: Րընէ՝ միեանէնիզտէ պուլանմագլա, տէֆի դամ
իտէճէք տիր: իլէրուտէ տէրսլէրինի իքմալ իթմէսի տէ
գօլայ տըր:

— Թլտպիրիմի թագտիր իթմէնիզէ թէչէքքիւլիւ
պէրապէր, Րընէնին էչեասընը եարըն իջին հազըրլա-
մալարընը էմր իթմէնիզի ըէճա իլլէրիմ:

— Տիմէք գըզընըզը եարըն կէօթիւրէճէքսինիզ:

— Էվէթ, մատամ տը Լօրպագ եարըն ալմաեա
կէլէճէք տիր:

— Բէք էյի, միւսիւ, եարընա գատար հէր էչեա-
սընը հազըր իթտիրիրիմ:

Տօգթօր՝ խանէսինէ ավտէթինտէ, գէվճէսիյլէ ու-
զուն ուզատիեէ վէ ճիտտի պիր միւլադաթտա պու-
լունտու քի, նէթիճէլէրինի եագընտա անլաեա-
ճաղըզ:

Պու վագըա կիւնիւ, Սէրթ ԳուրավիէՓ՝ Ֆալճը Նա-
թիճաեա միւրաճաաթ իթմիչ իտի: Օ կիւնիւ ագչամը,
Թէրէզ, գըզընըն տայիրէսինին հազըր իտիլմէսինի էմր
իթտի:

Էօթէնի Տօմն՝ պու սըրատա օրատա օլտուղուն-
տան,

— Տիմէք Րընէ մէքթէպտէն ավտէթ իտիեօր, լա-
քին թաթիլ գէմանընա տահա խայլի վագըթ վար
տըր, տէյի պէեան իթտի:

Թէրէզ. — Էվվէթ, վալիտէ, Րընէ եագընտա մէք-
թէպի թէրք իտիեօր:

— Սէպէպ նէ՞:

— Բահաթսըզ տըր, պինապէրին մէքթէպի էօմ-
րիւնտէն իսէ, Փամիլեաճա էօմրիւն քէնախի իչին
միւրաճահ օլտուղունու միւլահազա իթտիք:

— Տիմէք օլուր քի, էվէ ավտէթի՝ դաթի տիր:

— Էվվէ՛:

— Լաքին տէրսլէրի հէնուզ խիթամ պուլմամըչ
տըր:

— Տէրսլէրինի, պուրատա, կէօզլէրիմիզ էօնիւնտէ
իքմալ իտէճէք տիր:

— Տիմէք պիր մուալլիմէ ալաճագսընըզ:

— Էվվէթ, Մ. տը Լօրպագ վէ պէն՝ պու թէտպիրին
իթթիխազընա գարար վէրտիք:

Թէրէզ , պու իֆատէտէն սօնրա օտա խըզմէթճիսինէ խիթապէն ,

— Մատմագէլ Բընէնին տայիրէսի եանընտաքի տա . յիրէյի տէ մուալլիմէ իշին հազըր իտին , տէյի պէեան իյլէտի :

— Ճէլպ իտէճէկինիզ մուալլիմէ էվտէ՞ մի գալա . ճագ տըր :

— Էվվէթ , չիւնքի էօյլէ տահա միւնասիպ տիր :

— Ձէվճին պու հալի թահսին իտի՞եօր մու :

— Չաթէն պու թէտպիրի իլք տէֆա քէնտիսի տիւչիւնմիւշ տիր :

— Մատէմքի էօյլէ իսէ , պիր տիեէճէք եօգ տուր : Բընէ նէ՞ վագըթ ավտէթ իտէճէք տիր :

— Եարըն կիտիպ կէթիրէճէեմ :

Պու միւքեալէմէտէն սօնրա , մատամ Տօմօն ցտա . սընա չըգտը : Մէրգումէ , Թէրէզ իլէ զէվճի արասըն . տա ճէրէեան իտէն մուհավէրէտէն հիչ պիր խապէր տալմաեըպ , եալընըզ տօգթօրուն օղլու Բընէ , վէրիլէն գարարտան խապէրտար օլմասըյլա , զիեատէսիյլէ մէմ . նուն օլտու :

Իրթէսի կիւնիւ մէրգում տէլիգանլը , մէշղուլիեէթի իճապընճա Բարիստէ գալմասը իճապ իտիպ , եօգ . սա վալիտէսիյլէ պէրապէր Սէն-Մօր մէքթէպինէ կիթմէքիկի՝ քէնտիսի իշին մուճիպի մահզուզիյեէթ պիր վէսիլէ ատտ իտէճէկի տէրքեար իտի :

Իրթէսի սապահ , մատամ տը Լօրպագ , արապասընա րաքիպէն , գըզընըն մէքթէպինէ կիթտի :

Բընէ , բէտէրինին գարարընը իշիթտիկինտէն պէրու , էվվէլքի մահզունիյեէթպալսշ հալի պիւթիւն պիւթիւն տէյիշիպ , արգասաշլարը՝ մէրգումէնէ , սէ-

պէսլի մէսէրրէթինի սիւալ իթտիքլէրինտէ, եագըն-
տա սէվիլիւ Բօզունու կէօրէճէկի քէյֆիեէթի՝ մէ-
սէրրէթինէ սէպէպ օլտուղունու ճէվապէն պէեան իթ-
մէքտէ իտի, վէ վալիտէսի մէքթէպէ մուվասըլէթինտէ,
Բընէ, պօղազընա սարըլարագ,

— Վալիտէճիեիմ, եագընտա Բօզուն կէօրէճէեիզ,
տէյիլ մի, տէտի:

— Էվվէթ, գըզըմ:

Մատամտը Լօրպագ վէ գըզը, եագընտա քէնտիսինի
զիեարէթ իտէճէքլէրինի մէքթէպ միւտիրէսինէ վատ
իթտիքտէն սօնրա, մէքթէպտէն մուֆարագաթ իթտիք-
լէրինտէն, Թէրէզ, Ժան Մատունուն վէֆաթը կիւնիւն-
տէն պէրու Բօզիէ չիֆթլիկի եօլունու պիլէն արապա-
ճըսընա, Սիւսիտէ, Բօզիէ չիֆթլիկինէ կիտէճէքլէրինի
պէեան իթտի, վէ Բընէ՝ պու էմրի իշիթտիկինտէ, Բօ-
զունու կէօրէպիլէճէկի ճիհէթլէ, Ֆէվգէլատէ մէմ-
նուն օլտու, վէ մուախարէն, Բօզուն, քէնտիսինէ
մուալիմէ մագամընտա խանէլէրինէ դապուլ իթմէք
խուսուսընտա բէտէրի իլէ պիլիթթիֆագ հասըլ օլան
թասապվուրտան սէօզաշըլմալլէ, Բընէնին մէմնունիյե-
թի տահա զիեատէ արթտը, վէ լաքին Թէրէզ, «Գըզըմ,
վագթինտէն էվվէլ իզհարը մէսէրրէթ իթմէ, չիւնքի
Բօզ արզումուզու լէտտ իտէպիլիը» տէտիկինտէ, Բընէ,

— Ոսյը, վալիտէ, Բօզ՝ էօմրիւնիւ եանըմըզտա կէ-
չիրմէեի ասլա լէտտ իթմէեէճէք տիր, վէ էկէր պիլ-
մէտիկիմ պազը սէպէպէ մէպնի, դապուլտէ Թէրէտ-
տիւտ կէօթէրիրսէ, Թէրէտտիւտիւնիւ պէր թարաֆ
իթմէսի իշին, քէնտիսինէ լէճա վէ նիեազ իտէճէեիմ-
ճագաթ պու կիւզէլ թասապվուրու պաճպամ մը տիւ-
չիւնտիւ, տէյի սիւալ իթտի:

— Էվվէթ , գըզըմ :

— Գարընտաշըմըն պու իշտէն խապէրի վա՞ր մը վար տըր :

— Էվվէթ :

— Տիմէք տիր քի մէմնուն տուր :

— Խուսուսիլէ սէնին մէմնուն օլտուզըւնու տիւ . շիւնմէքլէ , տահա պիեսատէ մէմնուն տուր :

Բընէ . — (Բէնտի քէնտիսէ .) Մէմնունիսէթի եալը . նըզ պու սէպէպլէ օլմամալը սըրր : (Պատէհու ալէնի սուրէթտէ .) Պիւերիւք վալիտէմտէ իշտէն խապէ՞րտար մը տըր :

— Հայ հայ :

— Նէ՞սէօյլէտի :

— Նէ՞սէօյլէմէսինի իսթէրսին :

— Բօզուն պիզիմլէ իգամէթ իթմէսինէ կիւճէնմիշ օլապիլիր :

— Բօզու թանըմազ պիլէ :

— Սահիհ տիր . . . հէմտէ պիզիմ տաիսիլի իշլէրի . միզին քէնտիսինէ շումուլի եօզ տուր : Պու մատտէ , բէտէրիմ իլ սանա աշիտ տիր . . . Էվվէթ , Բօզ արզու . մուզու գասուլ իտէճէք տիր , պունա էմինիմ :

Պու եօլտա միւքեսալէմէ իլէ արապա , չիֆթլիկին գաբուսունա վասըլ օլուպ , Վլրօնիք ժալթիէ , իշէրտէն , արապանըն մուվասըլէթինի իշիթմէքլէ գաբուես գօշտու , վէ Բընէ իլէ վալիտէսինի թանըտըզընտա , մէսէրրէթլէ , «Բօ՛գ , Բօ՛գ» տէյի չա . ղըրտը :

Օլ էսնատէ կէնճ զըզ , պիրինճի գաթտա , բէնչիրէնին էօնիւնտէ օթուրմուշ օլուպ , տիքիշ իլէ մէշղուլ խտի : Մէրգումէ լանտօ արապասընը կէօրիւպ , կէլէն

միւսաֆիրլէրի տէ թահըտըղընտան , հէման էլինտէքի տիքիչի պրագմագլա աշաղընա գօշտու :

Մատամ տը Լօրպագ վէ մատմագէլ Բընէ արապատան էնտիքլէրինտէ , իքի կէնճ գըզլար՝ եէկտիկէրինի տէրաղուչ իթտիլէր , վէ «սէվկիւլիւ Բօգուճ , սէվկիւլիւ Բընէմ» տիեէրէք , վէ կէօզլէրինտէն մէսէրրէթ եաշլարը ագարագ , պիր իքի սանլյեէ գուճագ գուճաղա գալտըլար : Պատէհու Բօգ՝ էլլէրինի Թէրէզէ ուզաթարագ ,

— Ահ , մատամ , պիգզաթ կէլմէնիզէ , վէ կէօրմէք իչին Ֆէվգէլատէ իհթիեաճ հիսս իթտիկիմ սէվկիւլիւ Բընէմի տէ պիրլիքտէ կէթիւրմէնիզէ թէշէքքիւր իտէրիմ . պիլսէնիզ նէ՝ գատար սըգըլընօրտում , տէտի :

Մատամ տը Լօրպագ տախի , հէեէճան վէ թէէս . սիւրլէ Բօզա սարըլարագ ,

— Գը՛ղըք , սիզին մէսէրրէթինիզ , թարիֆ օլունմագ սուրէթտէ պանա թէէսսիր իտիեօր , չիւնքի Բընէքի նէ՝ տէրէճէ սէվտիկինիզէ պիր տէլիւ տիր , տէտի :

— Էվվէթ , մատամ , Բընէ պէնիմ զաեէթլէ սէվկիւլիւմ տիր :

— Բընէ տէ սիզի կէօրմէմէեէ ալըշամտըղընտան , առէթա իաաթալընընօրտու :

Պու արա Վէրօնիք՝ շու եօլտա միւտախէլէ իթտի :

— Պուրասը տա օ հալտէ տիր , մատամ : Բօգ՝ քէնտի մուհիպպէսի մատմագէլ Բընէտէն զայրի պիր շէյ տիւչիւնմեօր : Քէնտիսինէ պիւեիւք սահիֆէլէր եազընօր , վէ մատմագէլ Բընէտէն , սաաթընտա վէ տագըզասընտա ճէվապ ալմաեօր իսէ , քէտէրինտէն վէֆաթ իտէճէք տիր տէյի զանն իտիեօրում . . . իշթէ պու վիգիթանըզ , մուվազգաթէն օլտուն , քէտէրինի

տէ՞ք իտէճէք տիր . . . Լաքին պէն տէ պոռնամը ինթի-
եարլար կիպի պօպօղաղլըք իտիեօրում, վէ տիւշիւ-
նիւլէճէք էսաօի մատտէեի տիւշիւնմէեօրում: Բօզ իլէ
էօյլէ թաամը իթմիէէ կէլտինիզ, տէյիլ մի:

Բընէ. — Էլպէթթէ Վէրօնիք խաթուն, պիրիքտէ
թաամ իտէճէէիզ:

Բօզ. — Ահ, նէ՛ գատար թէշէքքիւր իտէրիմ:

— Շու գատար քի, էվվիլճէ խապէր վէրիվմէմիշ օլ-
տուղու իշին, քէօյ թաամընըն հազըր իտիվմէսինէ
պէքլէմէնիզ լազըմտըր: — Սիզէ թազէ եումուրթալար,
քիւշիւք պիր թավուգ, ալէա սալաթա, բէյնիր վէ
պաղշէմիզին չիլէքլէրինտէն միւքէմմէլ պիր թաամ
չըգարաճաղըզ:

Բընէ. — Տիմէք բրննէսյէրէ մախսուս պիր թաամ
իտէճէէիզ (Պատէհու շաբգասըյլա մանթօսունու չը-
գարարագ.) Բօզ իլէ պէն տէ սուֆրաեը թէրթիպ ի-
տէրիզ:

Կէնճ գըզլար՝ իշէ պաշլաաըլար: Թէրէզ՝ թէէսսիւ-
րիւ ազիմ իլէ մէրգումէլէրէ աիգգաթ իթմէքտէ իտի:

Վէրօնիք. — (Կիւլէրէք.) Պու իքի նվճիվանլարր
կէօրէն գըզգարընտաշ դանն իթմէզ մի:

Բընէ. — (Բօզա սարըլարագ.) Զաթէն պիզիմ, պի-
րիպիրիմիզէ մուհապպէթիմիզ օլ տէրէճէտէ տիր քի,
գըզգարընտաշ օլմագտան ֆարգըմըզ եօգ տուր:

Վէրօնիք, քէօյ թաամընը հազըրլամագ իւզրէ մաթ-
պալսա կիթտի, վէ պիր ազ ոօնրա մաթամ տը Լօր-
պագ տախի օրաեա կիթտիկինտէն, ինթիեար խըզ-
մէթճի գատըն շու սէօզլէրի սէօյլէտի:

— Ազիզէմ մատամ, Բօզուն քէտէրի հազըզէթէն
պէնի տիւշարը Լնաիշէ գըլըեօր: Պիշարէ վալիտէսինին

վէֆաթընտան պէրու մէզպուրէ հալը մահզունիյեթ-
քէսպ իտիպ, պիր տախի քէնտիսինի պուլամամը տըր :
Եալընըզ մատմաղէ Բընէնին իսմինի վէրտիկիմ զէ-
ման, իւզէրինտէ պիր Էսէրը մէսէրրէթ կէօրիւլիւօր :
Պիչարէէի իհաթա իտէն Ֆէնա Ֆէնա միւլահազալար-
տան գուրթարմազ իչին, չալըչմազ վէ էյլէնմէք լա-
զըմ տըր... Պու մէմլէքէթ, պու էվ՝ խաթրընա բէք
չօգ շէյլէր պրազըօր... էկէր պիր ազ վազըթ պու-
րատան ուզագլանապիւսէ, քէնտիսի իչին մուճիպի
սաատէթ օլաճաղը կիպի, պլէթի տէ հաեաթը թազէ
քէսպ իտէճէք տիր : Զէվալը վալիտէսինին վէֆաթըն-
տան պէրու նէ՝ գատար թէպտիլ օլմուշ օլտուղունա
տիգգաթ իթտինիզ մի :

— Էվվէթ, Վէրօնիք, տիգգաթ իթտիմ :

— Հէման եէմէք եէմէօր, վէ կիւնտէն կիւնէ տէ
րէնկի սօլուօր : Էկէր պուրատա դալըր իսէ, հիշ
չիւպհէ Էօգ տուր քի խասթալանճազ տըր :

— Լաքին Բօզ սիզտէն այրըմաեա, վէ խանէսինի
թէրք իթմէեէ մուվաֆֆազաթ իտէ՞ր մի :

— Բէնտիսինի պու խուսուստա գանտըրմազ միւշ-
քիլ օլտուղունու պիլիօրու՞մ : Փագաթ րէճա իթմէք-
լէ, նիհաեէթ քէնտիսինէ սէօզ անլաթըլապիլէճէկինի
մէմուլ իտէրիմ :

— Վէրօնիք, պէնիմ պիր թասավվուրում վար
տըր :

— Պիչարէ գըզճըղազըն տէրտինի, քէտէրինի տէֆ
իտէպիլէճէք պիր թասավվուր մու տուր :

— Զանն իտէրիմ... ումարըմ...

— Սէսինիգի Ալլահ իշիթսին, ալիգէմ մատամ : Պու
թասավվուրունուզ նէ՞ տիր :

— Թաամտան սօնրա կէօրիւշիւրիւզ :

Թամ օլ տագըգատա , իքի կէնճ գըզլար մաթպա .
խա կիրտիքլէրինտէն , Թէրէզ իլէ սատըգ էմէքտարըն
միւլազաթլարը գաթթ օլունտու :

Ընէ . — Սուֆրա գուրուտու , տէտի :

Վէրօնիք . — Եուսուրթա գայլանասը տա բիշտի :

Թէրէզ . — Էօյլէ իսէ սուֆրաեա օթուրալըմ :

Ժան Մատունուն վէֆաթընտան պէրու իւք տէ-
ֆա օլարագ Բօզիէ չիֆթլիկինտէ էսէրը մէսէրրէթ
կէօրիւլիւեօրտու : Էսնաի Թաամտա զանէթ քէչֆլի
սուրէթտէ վագըթ կէչիպ , սուֆրատան գալգաճագ-
լարը էսնատէ , մատամ տը Լօրպագ՝ չու եօլտա միւ-
քեալէմէեէ ազազ իյլէտի :

20

Թէրէզ . — Աղիգէմ Բօզ , պուրաեա կէլտիկիմտէ էօյ-
լէ պիր հալէ տիգգաթ իթտիմքի , պանա զիեատէսիյ-
լէ Թէէսսիր իթտի :

Բօզ . — Նէ՞հալէ տիգգաթ իթտինիզ , մատամ :

— Սօն տէֆա սիզի կէօրտիւկիւմտէն պէրու տիւ-
չար օլտուղունուզ Թէպէտտիւլէ : Լէհճէնիզ զիեատէ-
սիյլէ սօլմալ . . . կիօզլերինիզ չուգուրաշմըշ . . . սըհ
հէթինիզ էվվիլէի հալինտէ գալմամըշ . . . աճապա
խաթթամըսընըզ . . .

— Խայր , մատամ , խասթա տէյիլիմ , եալընըղըզա
ալըչամեօրում : Վէրօնիք պէնի գալպէն սէվիեօր , վէ
մուհապպէթինի հէր ճիհէթլէ իպրաղ իտիեօր , Լաքին

սէվկիւլիւ վալիտէմին խաթըրէսի վէ միւլահազասը՝ տայիմիւլէվգաթ ֆիքրիմի իշղալ իթմէքտէ տիր . . . Անը եանըմտաւ արաեօրում, Փազաթ պուլամաեօրում, վէ օ հալտէ պու էվ պանա խալի կէօրիւնիւեօր, — Տիւնեատա էօյլէ տօսթլուգլար վար տըր քի, օ եօլտա տօսթլուգլարտան այրըմասը՝ ինսանըն գալսլինի ըախնէտար իտէր. իշթէ պէն, (էլինի Րընէէէ ուզաթարազ) էօյլէ պիր տօսթլուգտան տախի այրըլտըմ:

Վէրօնիք. — էկէր Րօզուն օտասընտա կէօրիւչիւրսէք, տահա միւնասիպ տիր:

Թէրէզ. — (Աեաղա գալգարազ.) Բէք էյի:

Րօզ. — Կէլին, մատամ, պէն սիգէ եօլու կէօսթէրիրիմ:

Րօզ՝ Թէրէզ իլէ Րընէ վէ Վէրօնիք արգատան կէլտիքլէրի հալտէ, քէնտի օտասընա կէօթիւրէն նէրտիվէնտէն եօգարը չըգմաղա պաշատը, վէ օրատա Թէրէզ, մէրգուժէնին եանընտա օթուրուսլ, հէեէճան իլէ էլլէրինտէն թութարազ,

— Գը՛ղըմ, միւսթազպէլ հագգընտա պաղը թասափուրլարընը վա՞ր մը տըր, տէտի:

Րօզ. — (Մատամ տը Լօրպադա պազարազ.) Մատամ, պէնիմ կիպի պիր գըղըն միւսթազպէլ հագգընտա նէ՞ թասափուրլարը օլապիլիր: Միւսթազպէլիմ տէ, հալը հագըրըմ կիպի սէֆիլ օլաճագ տըր:

— Լաքին, պիր ազ էվգէլ սէօյլէտիկինիզ վէճհէ, տայիմա եալընըզլըգ իշինտէ վէ ֆիքրինիզ շայեանը թէէսսիւֆ իէֆէքքիւրաթ իլէ իհաթա օլունմուշ օլարազ եաշամագլըղընը գապիլ տէյիլ տիր:

— Պու հալիմէ նէ՞ չարէ պուլունապիլիր:

— Զանն իտէրիմքի, վալիտէնիզին սրգէ պրագտը ղը սէրվէթ ճիւզի պիր շէյ տիր:

— Էվվէթ, մատամ, ճիւզի պիր շէյ տիր, լաքին պուրատա վէրօնիք իլէ եաշամամըզա քիֆաեէթ իտէ-ճէք մէրթէպէտէ տիր, չիւնքի պէն վէրօնիքտէն հիչ պիր վագըթ այրըլմահաճաղըմ:

Վէրօնիք. — Սիղ պէնի տիւշիւնմէեին, պէն արթըզ իհթիեարլանտըմ, վէ պու ալէմտէ պէնիմ իչին, էն պիւեիւք վէ եէկեանէ սաատէթ՝ սէվկիւլիւ գըզըմը պախթիեար կէօրմէքտէն իպարէթ տիր:

Րօզ. — (Շու սէօղլէրի իլէ քէլամընս տէվամ իթտի.) Վալիտէմտէն դալան ճիւզի վարիտաթա պիր շէյ տահա իլավէ իթմէք իսթէրիմ:

Թէրէզ. — Նէ՞ սուրէթլէ:

— Տէրս վիրմէքլէ:

— Պուրատա, Սիւսիտէ՞մի:

— Պու տէրսլէրին նատիր օլաճաղընը, վէ հասըլաթը տա ճիւզի պուլուճաճաղընը պիլիեօրում: Լաքին հիչ օլմազսա, եաշամամըզ պիր ազ տահա գօլայլաշըր:

Վէրօնիք. — Բարիսէ կիթմէսի լազըմ կէլտիկինի պիր գաշ քէրրէ քէնտիսինէ սէօլլէտիմ:

Րօզ. — Բարիսէ կիթմէք լազըմ օլտուղունու պէնտէ պիլիեօրում, հալպու քի վէլէվ շակիրտլէր պուլաճաղըմ ֆարզ օլունսա պիլէ, պուլանա գատար Բարիստէ եաշամագ իչին բարամ եօգ տուր, վէ պուրատա պիւեիւմիւշ օլտուղում վէ վալիտէմին՝ տէրունինտէ վէֆաթ իիւմիչ պուլունտուղու պու քիւշիւք էվի սաթմահա գարար վէրէմէմ:

Րընէ. — Րօ՞գ, Րօ՞ղ, պիղ սէնին իչին էճնէպի քիմ սէլէրիզ կիպի, վալիտէմ իլէ պէնիմ գարշըմտա պու

եօլտա սէօզլէր սէօյլմէք՝ նէ՛ գատար ֆէնա տըր : — Պու էվի սաթմագ , շակիրտլէր արամագ , թանըմատըղըն քիմէլէրին խանէլէրինտէ քսիր կիպի չալըմա՛գ . . . պու հալլէրէ գաթլանաճաղըմըզը մէմուլ իտէ՞րմիսին ,
Թէրէզ . — Գը՛զըմ , րընէնին հագզը վար տըր : Պիզ , պու տէտիկինիզ շէյլէրէ թէհամիւլ իտէմէեիզ :

Րընէ . — Րօ՛զ , պուռնտան պէօյլէ սէնի ասլա թէրք իթմէք իսթէմէմ :

Րօզ . — (Րընէեիգուճագլաեարագ .) Պէնի ասլա թէրք իթմէմէք մի : Ալլահ պիլիր քի , պուռնու պէն տէ արգու իտէրիմ , ֆագաթ միւմքին տէյիլ տիր :

Թէրէզ . — Ոսյր , միւմքինսիզ տէյիլ տիր : Րընէ պու սապահ մէքթէպտէն չըգտը , պիր տաթի ավտէթ իթմէեէճէք տիր :

Րօզ . — (Թէաճճիւսլէ .) Աճա՛յիպ :

Թէրէզ . — Զէվճիմ պէօյլէ թէնսիպ իթտի . պէն տէ քէնտիսինի թագտիր իթտիմ :

— Լաքին րընէնին տէրսլէրի իքմալ օլուռմամըշ տըր :

— Օրասը մալիւմ , վէ պու խուսուս իչին , պագը՛ն , Մ . տը Լօրպագ վէ պէն նէ՛ տիւչիւնտիւք : — Րընէնին ահվալը սըհհիեէսի նագիք օլտուղուռտան , տայլիմա բէտէր վէ վալիտէսինին իհթիմամ վէ տիգզաթըլա գայրըլմագ իւզրէ եանըմըզտա գալմասընը թէնսիպ իթտիք իսէ տէ , պու ճիհէթլէ թալիմ ու թէրսլեէսինին տիւչարը խալէլ օլմասընը տա իսթէմէտիկիմիգտէն , մէքթէպտէն չըգմասըլա , գուսուր գալան տէրսլէբիւնէ , միւքէմէլ պիր նէզարէթ թահթընտա օլարագ էվիմիզտէ տէվամ իյլէմէսինէ գարար վէրտիք : — Պու խուսուստա , սէվիլիւ գըզըմ , սիզէ պու թէքլիֆի

արդ իթմէնէ կէլտիմ. . . — Սիզին թալիմ ու թէրպիեէնիզ միւքէմմէլ տիր. էկէր, սիզի մէքթէպտէն ալըզօ. եան շայեանը թէէսսիւֆ սէպէպլէր օլմասա իտի, սիզ, բարլազ իմթիհանլարաան կէչէրէք, տիրլումլարընըզը ալապիլէճէք իտինիզ, վէ էկէր իսթէսէնիզ, պու կիւն տախի ալապիլիւրսինիզ:

«Իմտի, գըզըմ, տիրաեէթինիզի պիզէ հասը իտին, պիզիմ իլէ պէրապէր եաշամաեա մուվաֆֆազաթ կէօսթէրին. . . Սիզի, գըզըմըզ կիպի սէվէճէեիզ, վէ սէվկիւլիւնիւզ օլան վէ սիզտէն այրըլմահան էվլա. տըմըզըն թալիմ ու թէրպիեէսինի իքմալէ հիմմէթ իտին: Խիւլասա, սիզ, պիզիմ համիմիզ օլաճազսընըզ: Բօզ. — (Թէլաճճիւպլէ.) Պէն մի:

Բընէ. — (Բօզա սարըլարազ.) Էվվէթ, սէն. սէնի տայիմա եանըմտա կէօրմէք իսթէրիմ: Պիլտիկինի պանա էյրէթէճէքսին, վէ պէնտէն ասլա այրըլմահանազսըն, անլաեօրմուսուն: Ս'սլա, ա'սլա: Վազաա բէտէրիմ վէ վալիտէմ, վէ գարընտաչըմ վար տըր, վէ պուշլար պէնի զիեատէսիյլէ սէվմէքտէ տիրլէր, ֆազաթ պէնիմ իչին պու գատարը քեաֆի տէյիլ տիր: Պանա պիր տէ գըզգաընտաչ լալըմ տըր, օ գըզգարընտաչտա սէն օլաճազսըն: Ճէնասլը Ալլահ սէնի պանա կէօնտէրիեօր. պէն տէ սէնի ալըպ մուհաֆազա իտէճէեիմ:

Պու սէօզլէրի սէօյլէրէքէն, Բընէ՝ Բօզուն եանազարընը պուս իթմէքտէ իտի:

Բօզ. — (Հէեէճանընտան նաչի տիթրէեէրէք.) Պիլմէմ. . . եաբամամ. . .

Բընէ. — (Լէհճէսի սօլարազ.) Բէտտ մի իտիեօրսուն: Պէնի գըզգարընտաչըն կիպի սէվմէք իսթէմէեօրմուսուն:

— Օ՛հ, պոռնու տիմէք խթէմէեօրում, Ալլահ պիրքի պոռնու տիմէք խթէմէեօրում... Փազաթ...

Րօզ, պաշընը էյիպ, քէլամընը գաթթ իթտի, վէ մատամտը Լօրպազ մէրգումէնին ֆիքրինի անլահարազ,

— Րօ՛զ, աղիզէմ Րօզ, սիզէ արզ իթտիկիմիզ թէք-լիֆին սէպէպլէրի հազգընտա եանըմամանըզը իսթար իտէրիմ: Արզ իթտիկիմիզ վազիեէթ՝ ղաեէթ ճիտտի օլուպ, ասլա կիզլի պիր մուլապէնէթ տէյիլ տիր: Սիզին, պու վազիեէթի գապուլ իթմէնիզտէն տօլաեը պախթիեար օլտուգտան պաշգա, պիզէ տէ պիւեիւք պիր խըզմէթ իթմիշ օլաճաքսընըզ: Իմտի, պու պապտէ թէրէտտիւտէ մահէլլ եօզ տուր: Րընէնին գըզգարընտաշը վէ պէկիմ իքինճի գըզըմ օլմաքլըզը նա՞սըլ ըտտ իտէպիլիքսինիզ: Գապուլ իտիեօրսունուզ, տէ՞յիլ մի:

Վէրօնիք. — (Մէնտիլինի եաշարմըլ օլան կէօզլէրինէ կէօթիւրէրէք.) Թէքլիֆինիզի գապուլ իթմէմէք՝ քիւֆրանը նիյմէթ տիր: Վազաաթէքլիֆինիզի գապուլ իլէ պէնի թէրք իտէճէկի կիւն ֆէվգէլատէ միւքէտտէր օլաճաղըմը պիլիեօրում, լաքին քէնտի սաատէթի, սըհնէթի վէ միւսթազպէլի իճապընճա, սիզին իլէ պիր-լիքտէ կէլմէսի լազըմ կէլտիկի իչին, էօյլէ պիր մուֆարազաթ միւնասիպէթիյլէ կէօզ եաշը տէօքմէք չէօյլէ տուրսուն, մէմնուն պիլէ օլաճաղըմ:

Րօզ. — (Աեաղա գալգարազ, վէ թէրէզին գունաղընա աթըլարազ.) Գապուլ իթտիմ, մատամ, գապուլ իթտիմ:

Րընէ. — (Վալիտէսինէ իշթիրաք իտէրէք.) Րօ՛զ, սէնի սէվէրի՛մ...

Րօզ. — (Էնտիշէ իլէ.) Ֆազաթ պազալըմ Մ. տը Լօրպազ բուի բիզա կէօսթէրէ՞ճէք մի տիր:

Թէրէզ . — Անքն վէ պէնիմ նամըմա օլարադ սիզի պուլմաեա կէլտիմ . Գըզըմըն վէ պէնիմ արզու իթտի-կիմիզ պիր շէյի , օ պիզտէն զիեատէ արզուլէր : Պինա-պէրին մէսէրրէթիմիզէ հիսսէտար օլաճաղընա իշթի-պահ եօգ տուր :

Րընէ . — Գարընտաշըմտա մէննուն օլաճադ տըր :

Րօզ . — Տիմէք գարընտաշըն՝ թէքլիֆինիզի պի-լիեօր :

Րընէ . — Էվվէթ պիլիւր , վէ էկէր պու կիւն Բա-րիստէ իշի օլմասա իտի , պիզիմլէ պիրլիքտէ կէլմէք . լիկի՝ քէնտիսի իշին պիր վէսիւէյի մահզուզիյեէթ ատտ իտէճէք իտի :

Րօզ , եանազլարընտա հասըլ օլան գըրմըզըլը կիզլէմէք իւզրէ , եիւզիւնիւ տիկէր թարաֆա շէվիր-տի , իշթիմալքի թէրէզ պու հալի կէօրէպիլէճէք ի-քէն , այնի վագրթտա չիֆթլիք գարուսունուն միւ-քէրրէն չալընմասընտան նաշի տիգգաթ իտէմէտի :

Րօզ . — Սգիզէմ վէրօնիք , կիթ պադ , քիմ կէլմիշ տիր :

Վէրօնիք , աշաղըեա էնիպ գարուեու աջմասընտա , թալր ու հարէքէթի զարիպ սիր տէլիզանլըեա ըաթ կէլտի :

Մէրգու մուն՝ Սէրժ Գուրափիէֆ օլտուզունու օգու-եանլարըմըզ էլպէթթէ անլամըշլար տըր :

Խաթըրլարտա օլտուզու վէճհէ , Սէրժ , ֆալճը գատընըն նէզտինտէ կէճիքմիշ օլտուզունտան , Րօզիէ չիֆթլիկինէ իտէճէկի վիզիթաեը իրթէսի կիւնէ թէէ-լսիր իթմիշ , վէ նաթիճա նիգապը ալթընտա պուլու-նան վալիտէսի թարաֆընտան վէրիլէն նասիհաթլարա գուլադ ասմաեարադ , օլ կէնճ գըզը պաշտան չըգար-

մագլըգ թասավիւրունու իւրի կէօթիւրմէք իւզրէ ,
փէրտասը կիւնիւ չիֆթլիկէ կէլմիշ իտի :

Վէրօնիք ժալթիէ՝ թանճամաշղը պիր քիմէնին
մէմուլին զայրի վիզիթասընտան տօլաքը թէյաճճիւպ
իտէրէք ,

— Բի՞մի իսթէեօրսունուզ , միւսիւ , տէյի սիւալ
իթտի :

— Մատմազէլ Բօզ Մատու պուրա՞տա մը տըր :

— Էվվէթ :

— Քէնտիսինի կէօրէպիլի՞րմիեիմ :

— Քէնտիսինտէն նէ՞ իսթէեօրսունուզ :

— Կէօրիւշմէք իսթէրիմ :

— Նէ՞ խուսուստա կէօրիւշէճէքսինիզ :

— Սըրֆ քէնտի մէնֆաաթընա ալիտ ճիտտի մատ-
տէլէր հագգընտա կէօրիւշէճէեիմ :

— Ֆագալթ օ սիզի թանճամազ :

— Սիզ գարթըմը կէօթիւրիւն , վէ քէնտիսիյլէ
կէօրիւշմէք արդուսինտէ օլտուղումու սլէեան իտին :

Վէրօնիք՝ պու միւսաֆիրի պաշտան թըրնաղա
գատար թէճէսսիւս իթտի : Վագաա մերգուճլէէ , կիւ-
լիւնէճէք պիր քիմիէ կէօրիւնտիւ իսէ տէ , հէյեէթ վէ
գընաֆէթիւնտէն՝ խըրսըզ օլմատըղընը անլաեարագ ,
ասլա գօրգու հիսս իթմէտի , վէ ճէվապա աղազլէ ,

— Լաքին մատմազէլ Բօզ շիմտի մէշղուլ տուր ,
տէտի :

— Մէշղուլիւէթի խիթամ պուլանա գատար պէք-
լէրիմ :

Վէրօնիք . - (Գարթը ալարագ .) Մատէմքի պու տէ-
րէճէ իսրար իտիեօր իսէնիզ , իչէրի պուեռուրուն տա ,
թէշրիֆինիզի մատմազէլէ խապէր վէրէեիմ :

Պէտէյնճէ Վէրօնիք, մէրգում տէլիգանլըեը թաամ
օտասընա կիրտիրիպ, քէնտիսի մատամ տը Լօրպագ
իլէ իքի կէնճ գըզլարըն պուլունտուգլարը տայիրէնէ
չըգըպ, Սէրօ Գուրավիէֆին գարթընը Բօգա վէրտի,
վէ քէնտիսիլէ կէօրիւշմէք իսթէտիկինի անլաթտը:

Բօգ՝ գարթըն իւզէրինտէքի «Գօնթ Սէրօ Գուրա-
վիէֆ» իսմինի օգուտուղունտա, «Պու քի՞մ տիր»
տէտի:

Թէրէպ. — (Հայրէթլէ.) Սէրօ Գուրավիէֆ մի. գօն-
թէսին օղլու տուր:

Բօգ. — Սիպ քէնտիսինի թանը՞եօրմուտունուզ:

— Պիր ազ, ֆագաթ խոսուտիլէ վալիտէսինի թա-
նըրըմ, վէ քէնտիսինի գապուլ իտէրիմ: Վալիտէսի
Բուսիալը միւթէպէր պիր գատըն օլուպ, բէք չօք ու-
մուրը խայրիէնէ իլէ իշթիլալ իտէր:

— Պու Բուսիալը գօնթ պէնտէն նէ՞ իսթէեօր:

— Նէ իսթէտիկինի եալընըզ քէնտիսի սիգէ խապէր
վէրէպիլիր... քէնտիսինի գապուլ իտէրսէնիզ, ան-
լարսընըզ:

— Պուրատա, սիգին հուզուրունուզտա գապուլ
իթմէքլէկիմէ միւսաատէ իտէ՞րմիսինիզ:

— Շիւպհէսիզ, ազիգէ գըզըմ, վէ պու սըրատա
պէն սիգտէն զիեատէ մէրագտա գալտըղըմը իգրօր
իտէրիմ:

Բօգ. — Սէվկիւլիւմ Վէրօնիք, կէլէն միւսիւեիւ
պուրաեա կէթիթէպիլիրսինիզ:

Վէրօնիք տիշարը չըգտը, վէ Բընէ կիւլէրէք,

— Թօհաֆ վէ մասիւարա թասվիրինտէ պիր ատէմ
կէօրէճէքսինիզ: Հէր հանկը տէֆա քէնտիսինի րասթ
կէլիրսէմ, չօճուգլուղումտա սէյր իթմիշ օլտուղում

պիր թէաթրօ գօմէտեսարնը խաթըրլահարազ կիւլմէ-
մի թութամամ, տէտի :

Պիր ազ սօնրա , Սէրժ՝ Վէրօնիքին վասըթա սըյա
իչէրի կիրտի :

Մէրգում, տէրքեսար օլան ճէսարէթինէ րազմէն ,
օլ տազըգատա , լէհճէսի պիր տէրէճէ սօլմուշ , վէ սի-
մասը կիւլիւնճլիւ պիր հալ քէսպ իթմիշ իտի , վէ
մատամ սը Լօրպազ իլէ գըզընըն՝ Բօզուն եանընտա
պուլունհաճազլարընը օլ գատար մէմուլ իթմէօրտու
քի , հայրէթինտէն նաչի մըլիլը կիպի քալազալտը :

21

Թէրէզ՝ մէրգում տէլիգանլընըն ղարիպ վէ թօ-
հաֆ թասվիրինտէն տօլահը թէպէսսիւմ իտէրէք ,

— Միւսիւ Գուրապիէֆ , թէաճճիւպիւնիւղիւն սէ-
պէպինի անլահօրում : Պիգի պուրատա կէօրէճէկինիզի
մէմուլ իթմէօրտունուզ , տէյիլ մի , տէյի պէեան
իթտի :

Ֆիլվազը Սէրժ՝ մէզքիւր թէսատիւֆտէն չաշըրզպ ,
Փազաթ հէր հալտէ պիր ճէվապ վէրմէսի լազըմ կէլ-
տիկինտէն , չու եօլտա ճէվապ վէրէպիլտի :

— Մատամ... մատմազէլ... հազըգէթէն մէմու-
լին ղայրի պիր թէսատիւֆ... լաքին... պու թէսա-
տիւֆ... թէհայիւրիւմ գատար մէսէրրէթիմի մուճիպ
օլտու... նամուսում իւզէրինէ սէօյլէրիմքի , հայրէթ-
տէ գալտըմ... էյիսինիզ մատամլար... խօշ պու սի-
վալիմ պօշ շէյ տիր , չիւնքի սիմալարընըզ ղահէթ

չէն կէօրիւնիւեօր... միւսիւ տը Լօրպապ նա՞սը տըր... էյի տիր... տէ՛յիլ մի... Բընէ տայիմա չէն վէ չալըշղան տըր հէ՛... Փազաթ սիզի պուրատա կէօրտիւկիւմէ նէ՛ տէրէճէ մէմնում օլտում... հա-
զըզէթէն բէք մէմնուն գալտում:

Գօնթէսին օղլու, պու սէօղլէրի սէյլէտիկի սը-
րատա, Ֆիքրինտէն տէ,

— Հա՞նկը շէյթան պու կիւն պու իքի գարընը
գարշըմա չըգարտը, տէյի միւլահազա իթմէքտէ, վէ
օլ անէ տէկին, հէեէճանընտան նաշի սէլամ վէրմէեէ
ուենուլմուշ օլտուղու Բօզա սէլամ վէրտի, վէ իշպու
կէնճ գըզ իսէ, մէրգում տէլիգանլընը, պիր գաչ
կիւնտէն պէրու եօլու իւզէրինտէ րասթ կէլտիկի վէ
էհէմմիեէթ վիրմէտիկի շախս օլտուղունու թանըեա-
րազ, լէհճէսի հէմ գըզարտը, հէմ սօլտու, վէ պիր
գաչ ատըմ գատար մատամ տը Լօրպապա տօղրու
րիւճաթ իթմիշ իքէն, եանընտա Բընէ իլէ վալիտիսի
վէ Վէրօնիք օլտուգլարը ճիհէթլէ, մէրգումտան գօրգ-
մաեա սէպէպի օլմատըլընը պիլմիւրահազա անլաեա-
րազ, սէպսթլէ,

— Միւսիւ, պէնիմլէ կէօրի՛ւշմէք մի արգու իթ-
միշսինիզ, տէտի:

— Էվվէթ, մատմաղէլ:

— Պէնտէն նէ՞ իսթէեօրսունուզ:

Պու արա Սէրթին հէեէճանը արթտը, Շէյլէքի
իյզահը մատտէ իթմէք վազթը կէլտի իսէ տէ, նէ՞
իյզահաթ վէրէպիլիր իտի: Շու կիրտիկի չարբըզ թա-
րիգտէն նամուսուլա նա՞սը չըգապիլլէճէք իտի:

Անճազ պիրտէն պիրէ Ֆիքրինտէ պիր թասաժվուր
տօղմաղլէ, պու սաեէտէ եազասընը գուրթարապիլէ:

ճէկի իւմիտի՝ քէնտխինէ պիր տէրէճէ ճէսարէթ վեր-
տի: Բօզ իսէ, մէրգումուն անինտէ ճէվապ վէրմէմէ-
սինտէն սապրը թիւքէնէրէք,

— Սէօյլէեին, միւսիւ մատամ վէ մատմագէլին
պուրատա պուլունմալարը՝ սիզի իզաճ իթմէկէ սէպէպ
տէյիւ տիրլէր, չիւնքի քէնտխլէրինտէն կիզլէեէճէք
հիչ պիր սըրրըմ եօգ սուր, տէտի:

— Մատմագէլ, սիզին իլէ կէօրիւշմէք իսթէտիկիմ
մատտէ՝ բէք սատէ տիր: Մատամ տը Լօրպագըն տա-
խի թանըտըղը վալիտէմ գօնթէս՝ ումուրը խայրիեէ
իլէ իշթիղալ իտիպ, միւհթաճ օլանլարա մուսվէնէթ
իթմէքլէք՝ քէնտխինին պաշլըճա մէշղուլիեէթլէրին-
տէն պիրի տիր: Իմտի, սիզին տախի պիւեիւք պիր
ղայպա տիւշար օլտուղունուգու խապէր ալտըղընտան,
վէ սիզին, եէթիմէ օլուպ, վարիտաթընըղըն իսէ բէք
ճիւզի օլտուղունու, վէ շայեանը թագտիր իտուկինի-
զի պիլտիկինտէն, կէլիպ սիզի պուլմագլըղա, վէ հագ-
գընըզտա Փայիտէլի պիր խըզմէթ իյֆա իտիպ իտէ-
մէեէճէկինի անլամաեա պէնտէնիզի մէմուր իթտի:

Բօզ, սուրէթի մաղլուրանէտէ պաշընը դալտըրըպ,
հագգլը պիր թէքէպպիւրլէ եանագլարը գըզարմըշ օլ-
տուղու հալտէ, սէսի տիթրէեէրէք,

— Միւսիւ, թարաֆըմտան վալիտէնիգէ թէչէքքիւր
իտին, վէ հիչ պիր շէյէ իհթիեաճըմ օլմատըղընը, վէ
սատաղա գապուլ իթմէքտէն իսէ, աճլըգտան էօլմէեի
միւրաճճահ ատտ իթտիկիմի պիլտիրին, տէտի:

Սէրթ, պու ճէվասը ալտըղընտա, սօն տէրէճէ շա-
չրրտը, վէ լարին մատամ տը Լօրպագ՝ զաթէն խայր-
խահ պիր գատըն օլմասըյլա, Սէրթին Բօզիէ չիֆթլի-
կինէ վուգու պուլան վիզիթասընըն սէպէպի հագըգի-

սինէ չիւպհէ իտէմէտիկինտէն, վէ պինապէրին սէօգ-
լէրինին եալան օլտուղունու անլաեամատըղընտան,
մլրգումուն ալթիւսթիւկիւնէ աճըեարագ, չու եօլտա
միւքեալէմէեէ կիրիշտի.

— Ազիզէմ գօնթ, պու տէֆա մատամ վալիտէնիզ
եանլը մալիւմաթ ալմը... մուհիպպէմիզ Բօզուն հալ
ու վազիեթի ասլա միւզաիզա իշինտէ տէյիլ տիր,
վալիտէսինտէն գալան միրաս վագաա ճիւզի իսէ տէ,
եինէ հէր կիւնքի նաֆագասընը թէտարիքէ պօլ պօլ
քեաֆի տիր: Էկէր Բօզուն մուալէնէթէ իհթիեաճը
օլսա իտի, օ մուալէնէթի պիզտէն գապուլ իտէր իտի:
Պունտան գաթինազար, պու կիւնտէն իթիպարէն,
Բօզ պիզիմ ֆամիլեամըզտան տըր: Զաթէն գըզըմըն
ազիզ մուհիպպէսի իտի. պու քէրրէ տէ, մահգա գը-
զըմա օլան մուհապպէթինտէն նաշի, նէվիմա անըն
մուալիմէսի օլմաեա րազը օլմոշ տուր, վէ պու սէ-
պէպլէ պիզիմ էվիմիզտէ եաշաեաճագ տըր: Իմտի,
մատմագէլ Բօզուն իւզէրինէ նէզարէթ իթմէք՝ եալը-
նըզ պիզէ ալիտ տիր:

Սէրթ. — Բէք էյի... բէք էյի... պէնտէնիզ պիւ-
մէեօրտում... իլթիֆաթըմը թագտիմ իտէրիմ... վա-
լիտէմ պու խապէրտէն մէմնուն օլաճագ տըր:

Մէրգում, ֆիքրինտէն տէ յէօլէ տիմէքտէ իտի.

— Լօրպագլարըն խանէսինէ կիտիեօր... պու պէ-
նիմ իշիմէ կէլիր... գաթէն պէն օ էվտէ գապուլ օ-
լունմագտա իտիմ, պունտան պէօլէ վիզիթալարըմը
տահա զիեատէ սըգլաշտըրաճաղըմ... Բօզ՝ օրատա պիր
մուալիմէ... եանի մաալը վէ ատի պիր մէմուրիեէթ
սահիպի օլաճագ տըր... Պու գըզը պաշտան չըզար-
մագ՝ պէնիմ իշին պիր օեուճագ գապիլինտէն տիր:

Հիշ շիւսկէմ եօզ տուր քի, պիւլա զահմէթ քէսպի ֆի-
թուհաթ իտէճէեիմ:

Թէրէզ. — (Քէլամընա շու եօլտա տէվամ իթտի.)
Անճագ, շունա տաթի թէէմին օլուն քի, մատամ վա-
լիտէնիզին թէշվիգի խայրխահանէսիյլէ վուգու պու-
լան հարէքէթինիզտէն տօլանը սէվկիւլիւ Ռօզումուզ
միւթէշէքքիւր տիւր:

Պու սէօզլէրտէն սօնրա, Սէրօ, քէնտիսինին ար-
թըզ օրատա իշի գալմատըզընը անլաեարազ, պիր գաշ
սէօզ տահա թէլէֆֆիւզ իթտիքտէն սօնրա, եինէ Վէ-
րօնիքին րէհսլերիկիյլէ մէգքիւր չիֆթլիքտէն հարէ-
քէթ իթտի:

Սէրգումուն մուֆարազաթընտան սօնրա, Րընէ,

— Էյ նասըլ, կիւզէլ պիր մայմուն տէյլլմի տիր,
տէտի, վէ Սէրօին կէլմէսինտէն պէրու կիւլմէսինի
մէն իթմիշ օլտուղու հալտէ, պու տէֆա գահգահա
իլէ կիւլմէեէ պաշլատը, լաքին մատամ տը Լօրպազ,
տէրքետր օլտն խայրխահլըղըյլա,

— Մայմուն օլմասըյլա պէրապէր, կէօրտիւնիւզքի
հիսսիեաթը հասէնէ սահիպի օլտուղունու իսպաթ իթտի,
իմտի, հարէքէթի վագըասընը թագտիր իթմէլէ պէ-
րապէր, քէնտիսինտէն պահս իթմէեիպ, Ռօզ հագ-
գընտաքի միւքալէմէմիզէ տէվամ իտէլիմ. — Սէվկիւ-
լիւ գըզըմ, սիզի պիրլիքտէ կէօթիւրէճէեիզ տէ-
յլլմի, տէտի:

— Պու կիւն, միւ մատամ:

Րընէ. — Շիւսկէսիզ, պու կիւն:

Թէրէզ. — Պիր գաշ տագըգա զարֆընտա հազըր
օլամահմըսընըզ:

Վէրօնիք. — (Սէրօին ազիմէթինտէն սօնրա եօգարը

չըգմըշ օլտուղունտան.) Պիր գաջ տագըգատա Հազըր-
լանմասը չօդ միւշքիւ տիր:

— Նի՛շին:

— Եարըն մուգալէլաթ մուհարրիրինէ կիտէճէերգ:
Պունտան պաշգա Րօզուն չամաշըրընը վէ սանտըղընը
Հազըրլամագ լազըմ սըր: Բիլիտէեէ վէ գապրիսթանա
կիթմէքլիկիմիգտէ զարուրի տիր:

Պու սէպէպլէր գապիլի լէտտ վէ ճէրհ օլմատըղըն-
տան, մատամ տը Լօրպագ գարշը կէլմէերպ,

— Հագգընըզ վար տըր, պու պապտէ իսրար իթ-
մէմ. լաքին գա՞շ կիւնէ գատար Վէրօնիք սիգի պիգէ
կէթ իրէճէք տիր, Ըօ՛ղ, տէտի:

Վէրօնիք. — Պու կիւնտէն սօնրա լւշիւնճիւ կիւն
կէլիրիզ, մատամ:

Րընէ. — Ելվէրիր քի իւշ կիւնէ գատար Րօզ Փիք:
րինի թէպտիլ իթմէսին:

Րօզ. — (Րընէի գուճագլաեարագ.) Միւսթէրիհ օլ
ազիզէմ:

Մուֆարագաթտան էվվէլ, թարաֆէյնտէն թաա-
թիի իլթիֆաթ օլունուպ, պատէհու թէրէզ վէ գըզը
արապալարընա լաքիպէն վէ Բարիսէ միւթէվէճճիհէն
հարէքէթ իթտիլէր:

Վէրօնիք, մատամ տը Լօրպագ իլէ Րօզուն մուֆա-
րագաթլարընտան սօնրա, Րօզուն միւթէֆէքըր պիր
հալ քէսպ իթտիկինի կէօրմէքլէ,

— Նէ՞ տիւշիւնիւեօրսունուղ, ազիզէմ, տէյի սիւալ
իթտի:

Րօզ. — Վազը օլան թէքիֆի գապուլ իթմէքլէ,
էյի մի իթտիմ, եօգսա ֆէնճմը իթտիմ, անը տիւ-
շիւնիւեօրում:

Վէրօնիք . . (Րօզու տէրադուշ իտէրէք) Բէք էյի
իթտինիզ . պուրատա գալտըղընըդտա , սըղըլմագտան
վէ քէտէրինիզտոն ատէթա էօլէճէք իտինիզ , Պէնիմ
կիպի մաջուշլանմըլ պըր գարընըն արգատաշլըղը սիզէ
քիֆանէթ իտէր մի . սիզէ քի , թըրնաղընըզա գատար
տիրանէթ վէ ֆէթանէթ սահիպիսինիզ , վէ թալիմ ու
թէրպիէնէ մալիքսինիզ , Օրատա , սիզի եանլարընտա
կէօրտիւքլէրինտէն ուօլանը քէնտիլէրինի պախթիեար
ատտ իտէն , վէ ֆամիլեալարընա մէնսուպէսինիզ կի-
պի սիզի սէվէն ատէլէր իչինտէ պուլունաճագսընըզ :
Պունտան պաշգա , Րօզիէ չիֆթլիկի Բարիստէն ուզագ
օլմատըղընտան , սէվիլիւլիւ վալիտլնիպին միզարընա
տուա իթմէնէ տէ կէլէպիլիսինիզ , Պէն տէ արա սըրա
սիզի կէօրմէնէ կէլիլիմ , վէ օ կիւնլէրի պէնիմ իչին
եօրթու կիւնլէրի ատտ իտէրիմ :

— Ֆագաթ , աղիզէմ Վէրօնիք , պուրատա եալընըզ
գալըրսանըզ , վագըթ սիզէ ֆէվգէլատէ թիւքէմէզ
կէօրիւնէճէք տիր :

— Խայր , խայր , կէրչի սիզին զայպուպէթինիզի
հիսս իտէճէեիմ , լաքին պօշ վագըթ կէչիրէճէք տէյի-
լիմ . . Մէշղուշ օլսաճաղըմ . էվի՝ ճէտիս պիր էլպիսէ
կիպի թէմիզ ոագլսեանաղըմ վէ քիւչիւք պաղչէմիզի
տէ զէրր իտէճէեիմ : Գօրգմանըն , պէնիմ իչին պիւեիւք
մասրաֆ կիթմէզ . . Վարիտսիթընըղ՝ գազանաճաղը-
նըզ մէպլաղ իլէ պէրապէր պիր թարաֆա գօեապիլէ-
ճէեիզ , վէ պունունլա սիզին իչին էքէյիճէ պիր ճիհէզ
հաղըրլսեանաղըզ : — Օլ վագըթ էյի պիր զէվճ տէ պու .
լապիլիլիզ . ֆագաթ պու սօնրաքի իշ տիր : Սիզ հէ-
նուզ քիւչիւք օլտուզունուզտան , իզտրվաճ իչին վագ-
թընըզ վար տըր : Մատամ տը Լօրպաղըն թէքիլիֆինի

գապուլ իլէ սաատէթինդի թէյմին իթմէնիզէ, սէվ-
կիւլիւ մատամըմ օլմուշ օլան վալիտէնիզ տախի,
չու տազըգատա պուլունտուղու ճէննէթտէ մէմնուն
օլմուշ օլմագ կէրէք տիր, — Պու ճիհէթլէ սիզի թէք-
րար տէրաղուշ իտէր, վէ մաթպախճա իշլէրիմէ
մէշղուլ օլմաեա կիտէրիմ, չիւնքի պու էօյլէնքի թաամ
սէպէպիլէ, մաթպախ ալթիւսթ օլտու:

Վէրօնիք՝ Բօզու տէրաղուշ իտիպ աշաղը էնտիք-
տէն սօնրա, կէնճ գըզ՝ եագընտա տախիլ օլաճաղը
եէնի էօմրիւ տիւշիւնէրէք եինէ թէֆէքբիւրաթա
տալտը:

Շիւպհէսիզ մէզպուրէ՝ Բօզիէ չիֆթլիկիկի վէ Վէ-
րօնիքի սէվէր իտի. հէլէ Վէրօնիքտէն սյըրլմասը Ֆէվ-
գէլատէ մուճիպի թէյսսիւֆիւ օլաճագ իտի իոէ տէ,
տիկէր թարաֆտաւն տա քէնտի հագգընտա պէղաեթ
իպրազը թէվէճճիւհ իտէն մատամ տը Լօրպագըն, վէ
գըզգարընտաշը կիպի սէվտիկի Բընէնին վէ գարընտա-
շընըն եանլարընտա պուլունաճագ իտի:

Բօզ, չօգ տէֆա Բընէնին գարընտաշընը տիւշիւ-
նիւպ, պու տէլիգանլը իլէ Սէրթ Գուրապիէֆի թաթ-
պիզ իթմէքտէ իտի. չիւնքի հէր նէ գատար Սէրթ՝
աշգ ու մուհապսէթինտէն հէնուզ պահս իթմէմիշ իտի
իսէ տէ, Բօզ՝ կէնճ գըզլարա մախսուս օլան թապիի հիւս
իլէ, մէրգում տէլիգանլընըն՝ քէնտի հագգընտա աթէ-
շի աշգ իլէ սիւզան օլտուղունու տէրք իթմէքտէ, վէ
քէնտի քէնտիեէ, «Տիկէրի տէ պէնի պէօյլէ սէվսէ
ա՛հ, նէ՛ պիւեիւք ֆէրգ» տիմէքտէ իտի:

Ֆէլիքս Ժարի, օ կիւնիւ սապահլաեըն, գօնթէս
Գուրապիէֆին նէզտինէ ազիմէթլէ, արալարընտա չու
եօլտա մուհապէրէ ճէրէեան իթտի:

Գօնթէս . — Թուրէ նամ զապթիեէ մէմուրու հագ-
գընտա մալիւմաթ ա՛լտըն մը :

Պէլիքս . — Էվվէթ , ֆագաթ ալտըղըմ մալիւմաթ
մուճիպի մէմուռնիյեէթ սուրէթտէ տէյիլ տիր :

— Նէ՞ կիպի մալիւմաթ տըր :

— Գօմիւն էսնասընտա Թուրէեի վուրմուշլար , պու
ճիւմէ իլէ պիղէ օ առէմին լիզումու օլմատըղը իչին ,
իչպու խապէրին էհէմմիեէթի եօգ տուր :

— Նէ՞ տէն :

— Զիւնքի պիլմէք իսթէտիկիմ խուսուսու պիլի-
րիմ :

— Կասթօն Տօպէրիվին պուլունտուղու մահէլ-
լի՞ մի :

— Կասթօն Տօպէրիվին հէնուզ հաեաթտա օլուպ
օլմատըղընը պիլմէմ , լաքին տօղթօր Սարտանըն էլան
մէվճուտ օլտուղունա , քէնտի սանաաթընա տէվամ
իթտիկինէ , վէ թիմարխանէսինին մէվճուտ օլուպ ,
Բարիս ճիվարարընտա պուլունտուղունա քէսպի վու-
զուֆ իթտիմ :

— Նէ՞ սէմթտէ տիր :

— Պէնէօյլտէ տիր :

— Պէնէօյլէ կիթտին մի :

— Ազիզէմ Գօնթէս , սիզ չօգ սապըրսըզսընըզ : Տա-
հա տիւն աղչամ պաղը մալիւմաթ ալմըշ օլտուղում
հալտէ , Պօնէօյլէ կիթմէեէ նա՛սըլ վաղըթ պուլապի-
լիրիմ :

— Հագգըն վար տըր , ֆագաթ Լուազօնուն տէֆ-
թէրինտէ եազըլմըշ օլտուղու վէճհլէ , Կասթօն Տօպէ-
րիվին մէգբիւր թիմարխանէտէ մէվզուֆ օլուպ օլմա
տըղընը նա՛սըլ անլամալը :

— Իշթէ մոռամմա պոսննա անըր :

— Կասթօն Տօպէրիվին ագլընա պիրտէն պիրէ խա-
լէ՛ն մի կէլմիլ :

— Օրասընը առլանամանըմ, Փագաթ ինթիմալ
տըր :

Գօնթէս. — (Պիր ազ միւլահագատան սօնրա.) Մօն-
կրէգէնտէն՝ պիրտէն պիրէ, էսրարի վէ անլաշըլմազ
սուրէթտէ զայպուպէթի թահթընտա կիզլի պիր ճի-
նաեէթ եօգ մու տուր :

— Ճինաեէթ մի, Փագաթ նէ՞ կիպի ճինաեէթ :

— Պագէն Փամիլեալար իշինտէ տէհշէթլի սըրրլար
պուլունուր, վէ պու սըրրլար՝ նամուսա միւթէալլիգ
օլտուզլարընտան, հէր հալտէ կիզլի թութուլմալարը
միւրաւտ խտիլիր : Խմտի, Կասթօն Տօպէրիվին տէ զայպ
օլմաւը՝ պու եօլտա պիր միւրնտըն նէթիճէսի՝ օլա-
պիլիր :

— Ֆիլվագը հէր յէյ գնպիլ տիր, լաքին սիգ նէ՞
զաննտա պուլունուեօրսունուզ :

— Մէսէլա, պէն զանն խտիեօրումէի, էկէր տօգ-
թօր Սարտա՝ վիճտանը կէնիշ պիր ատէմ իսէ, Բօլին
իլէ այնի վագըթտա զայպ օլմուշ օլան Կասթօն Տօ-
պէրիվի, տիվանէ օլմատըղը հալտէ, պիր տիվանէ մա-
գամընտմ գամպիլ իտէպիլիր : — Մուճիպի սուի թէէ-
սիր բէգ չօք մուհաքէմէլէրնէն տախի անլաշըլտըղը
վէճէլէ, չօք տէֆա, ասըլ հապօխանէլէրտէն տահա
գիեատէ մուխաթարալը վէ մուզիրր թիմարխանէլէր օ-
լուրլար, չիւնքի նիշէ մուհաքէմէսիգ վէ մահքիւմ օ-
մուշ օյմանան պիշարէլէր պուլնլարա պիր քէրրէ կիր-
տիքլէրի հալտէ, պիր տախի տիշարը չըգամամագտա
տըրլար :

— Թախմինչերնիզ՝ փշիմալէ գարիպ իսէլերտէ,
նիհաեէթ Թախմին չորելէր: Պու ի ֆատաթընըդտան,
կասթօն Տօպերիվին հէր հալտէ Պօնէօլ Թիմարխա-
նէսինտէ մէվգուֆ օլտուղու նէթիճէսի չըգամազ:
Մատտէ՝ օ արդէմին օրատա մէվգուֆ օլուպ օլմատը-
ղընը անլամագտա արըր:

— Շիւպհէսիզ պիլինէճէք մատտէ օ տուր:

— Էվվէթ, Փաքաթ պու խուսուս իշին պիր թէտ-
պիր տիւ իւտրիկիւմ հալտէ պուլամաեօրում:

— Զիւնքի լաեըքըլա տիւշիւնմէեօրպուն:

— Սիզին գուվվէյի թէլապիւլիեէնիզ պէնիմքին-
տէն գուվվէթլի տիր. սիզ պիր թէտպիր տիւշիւնիւն:

— Սանա, հիշ օլմագսա պիր եօլ վէօպէրէպիլի-
րիմ: — Պօնէօլէ կիտիպ, Թիմարխանէնին էթրաֆըն-
տա փօլաչմպը, վէ պու Թիմարխանէտէ նէ՝ օլուպ նէ՝
կէզիեօր, միւտիրի նէ՝ ալպէազ վէ Թապիեաթտա ա-
տէմ տիր, վէ մէմուրլարընըն ատաթ վէ ուսուլու նէ՝
եօլպա տըր, իշթէ պու շէյլէր հագգընտա ուսթա-
լըզլա մալիւմաթ ալմալըսըն: — Պու տէտիքլէրիմ կիւճ
տէյիլ տիր:

— Խայր, կիւճ տէյիլ տիր. լաքին միւպհէմ շէյ-
լէր տիր, Պիգիմ իշին Փայիտէլի եախօտ մուհիմմ օ-
լան պու Թահգըգաթտան նէ՞ նէթիճէ հասըլ օլա-
պիլի:

— Պէլքի հիշ պիր շէյ հասըլ օլամազ, պէլքի տէ

բէք չօգ չէյ հասըլ օլուր: Հարէքէթի վագըամըզ պիր
թէճրիւպէտէն իպարէթ տիր: Պունտան գաթինազար
սէնին ղայպուպէթին էսնասընտա ֆիքրիմոէ խայըրլը
պիր թասավուր տա տօղապիլիր:

Ֆէլիքս՝ վագը օլաճագ թէչէպպիւսիւնտէն հիչ պիր
նէթիճէյի միւֆիտէ հասըլ օլամաեաճաղընը միւլահա-
զա իտէրէք, մատամ Գուրավիէֆին նէգտինտէն մու-
ֆարագաթ իթտի:

Պօնէօյլ՝ Բարիս իլէ Լիօն շէհիրլէրի արասընտա,
ճատտէ իւգէրինտէ քեային պիր քէօյ օլուպ, տօգթօր
Սարտանըն թիմարխանէսի իսէ, պու քէօյտէն պիր քիւօ-
մէթրօ գատար ուզագտա պուլունմագտա իտի:

Ֆէլիքս՝ գօնթէստէն մուֆարագաթընտան սօնրա,
էլպիսէճէ վէ քիսվէթճէ պաղը թէպէտտիւլաթ իճրա
իթմէք իւզրէ, քէնտի իգամէթ կեահընա կիթտի: Մէր-
գոււմ, թանըլմամագ իչին, իգթիզաի հալտէ թէպտիլի
քիսվէ իթմէքտէ իտի:

Հէր նէ իսէ, թէպէտտիւլաթը լագըմէեր իճրա իլէ,
հաւանըն միւսայիտ օլմասընտան պիլիսթիֆատէ, եա-
եա Պօնէօյլէ կիթտի, վէ պիր նէվի քիւչիւք քէօյ օ-
թէլինէ կիրիպ, պիր ազ թաամ իլէ պիր շիշէ շարապ
չէթիրթտի:

Պու. օթէլին մէմուրլարը իքի իհթիւար գարը օ-
լիւպ, Ֆէլիքս,

--- իհթիւարլար պօշպօղազ օլուրլար, էլպէթթէ
պուճլարըն աղզընտան պաղը մալիւմաթ ալըրըմ, տէ-
յի տիւչիւնէրէք, պիր սուֆրանըն գարչըսընա օթուր-
սու:

Մէրգոււմ, թամընա վէ իսթիճվապընա պաշլամագ
իւզրէ իքէն, իչէրիւէ իքի քիչի տահա կիրտի:

Ի քիսի տէ՛ ճէսուր վէ բազուլու քիմէլէր օլուպ, գօնու լաճիվէրտ իւնիֆօրմալար կիւինմիշ խտիլէր, վէ չարգալարընըն էօն թարաֆըյլա իւնիֆօրմալարընըն գօրչալարը իւզէրինտէ H S. հարֆլարը կէօրիւմէքտէ իտի:

Օթէլճի, պուս եէնի կէլլէն աստմէրին էլլէրինի թուլթարագ, քէյֆլի պիր թարզ իլէր:

— Նա՞սըլ օլտու տա պուրատա պոզլունճէքրուս, նուզ, տէյի սիւալ իթտի:

Մէզքիւր իքի չախստան պիրի. — Սիմօն խաթուն, պիզ պուրտեա, ճէնագէ ալայընա պէքլէմէք իւզրէ կէլտիք, վէ պու միւտտէթ զարֆընտա տա պիր բարչա թաամ իտիպ պիր ազտա չարապ իչէճէ եիզ:

— Ճէնագէ ալա՞յը մը:

— Աճա՞յիպ, պիլմէթօրմուսունուզ:

— Խա՞յր, հիշ պիր չէյսէն խապէրիմ եօգ տուր:

— Պաշ կարախանը տէֆն իտէճէ եիզ:

— Մ. Բէրէթ էօլտիւ միւ:

— Էվվէթ:

— Լաքին հէնուզ կէնճ իտի, վէ ահվալը սըհհիեէսի միւքէմիլլ կէօրիւնիւեօրտու:

— Խաթալըգտան էօլմէտի:

— Եա նէտէն էօլտիւ:

— Տիվանէլէրիմիզտէն պիրի քէնտիսինի պօզտու, չիւնքի Մ. Բէրէթ՝ պունլար գարչըսընտա տայիմա ֆիթուրուուզ տալլանըրտը. հալպու քի տիվանէլէրտէն հէր վագրթ սագընմագ կէրէք տիր: Պիլինմէեէն պիր գէմանտա ճինէթլէրի տէրէճէսի աչապիլի:

— Վաճ գէվալը Մ. Բէրէթ:

— Խիւլասա պիր ազտան ճէնագէ գապրիսթանա

կէօթիւրիւլէճէք տիր, վէ պիզիմ պուրաեա կէլիշիմիզ իսէ, ճէնագէ ալայրնտան սօնրա, կարտիանլարըն վէ խասթա պագան մէմուրլարըն, պէր միւթատ գահվալթը իթմէք իշին պուրաեա կէլէճէքլէրինի խապէր վէրմէք մագսէտիյլէ տիր: Պուռտան գաթինազար, իեանէ թարիգիյլէ միւթէվէֆանըն ճէնագէսի իշին եաբաբըրմագտա օլտուղուսուզ պիր կիրլանտ մաստէսլյլէ տէ իշթիղալ իտէճէեիզ:

Ժարի, պիր պաշ կարտիանըն պիր տիվանէ թարաֆընտան պօղուսուզ վէ թէլէֆ իտիլմիշ օլտուղունու իշիթ տիկինտէ, թապիեաթը մասլահաթ իճապընճա գուլագ գապարթուր:

Շիւպհէսիզ, գօեու լաճիվէրտ գուսաշտան իւնիֆօրմա կիեինմիշ օլան մէրգուման իքի շախսլար՝ տօգթօր Սարաա թիմարխանէսինին մէմուրլարընտան օլուպ, թէսաաիւֆ՝ մէմուլինտէն չօգ զիեատէ Ֆէլիքսէ եարտըմ իթմիշ տիմէք իտի:

Օթէլճի, Էլլէրինի հավաեա գալաբրարագ:

— Վէրաիկինիզ խապէրտէն ալթիւսթ օլտուս... սիւպհան Ալլահ, քիմ պէօյլէ պիր շէյ մէմուլ իտէպիլիր իտի, տէտի:

— Սահիհ աիր քի միւթէվէֆա Բէրէթ տէ մէմուլ իթմէզ իտի: Էկէր մէմուլ իթմիշ օլսա իտի, թէսապիրի իհթ իեաթքեարանէեի իթթիլազ իթմէքլէ, պուֆէնալըղա տիւշար օլմազ իտի:

— Պու վագըտեա միւտիրինիզ տօգթօր Սարտա նէ՞ տիեօր:

— Նէ՞ տիեէճէք: թապիի տիր քի, պաշ կարտիանընա թէվէճճիւհիւ պուլունտուղունտան, անըն ղայպընա թէէսսիւֆ իթմիշ տիր, շիւնքի միւթէվէֆա՝

Թիմարխանէնին թէկասիրնտէն պէրու անտէ միւս.
Թախտէմ սուլունմուշ տուր :

— Տիմէք պու սահէտէ տիկէրլէրի թէրագգը իտէ-
ճէք տիր :

— Օրասը էոյլէ. հալպու քի միւթէվէֆա ֆէնա պիր
տտէմ զլմատըը ճիհէթլէ, ումուճ արգատաչլարը,
պու սուրէթլէ զոյալընա թէկասիր Իթմէքտէ տիրլէր :

— Եէրինէ քի՞մ կէշէճէք տիր :

— Եէրինէ կէշմէք իսթէեէնլէր բէք շոգ օլանագ
տըր : Պու ճիւմլէ իլէ տօգթօր՝ հէր ատէմիօ մէմուրի-
եթլէ գապուլ իթմէզ, էմին օլտուպու կարտիանլարը
ալմագ իսթէր, Պունունլա պէրապէր, մէգքիւր մէմու-
րիեթլէ տէ միւշքիլ օլուպ, հէր ատէմին կէօրէճէք իշի
տէյիլ տիր :

— Պու ճիւմլէ իլէ օթէլիմէ կէլիպ իշրէթ իթմէ-
նիզէ մանի եօգ տուր :

— Թաթիլ կիւնլէրտէ հէր նէ իսթէրտէք, եօքա-
պիլիրիզ . . . Հէր նէ իսէ, Սիմօն խաթուն, պիզէ պիր
միգտար նաֆագա վէր տէ, կիրլանտ իմալ իտէն
չախս՝ թալսիեէ իտիլմիշ օլան կիրլանաը կէթիրիպ
պիզէ թէլիմ իտէճէք վագթա գատար գարնըմըը
տեկուրալմ :

Օթէլճի դատրն՝ պունլարա պիր միգտար թաամ
կէթիրմէքլէ, միւքեալէմէյի վագըն գաթթ օլունտու,
վէ ժարի տաթի քէնտի թաամընը պիթիրմիշ, վէ իս-
թէտիկի մալիւմաթը ալմըշ օլտուղունտան, մէրգում,
պօրճունու էօտէեիպ, օթէլտէն շըգաը, վէ եօլտա իլք
թէսատիւֆ իթաիկի պիր քէոյլիւեէ :

— Եա՛հու, աօգթօր Սարտա թիմարխանէսինին նէ-
րէտէ պուլունպուղունու պանա սէոյլէ՞րմիսինիզ, տէսի :

Քէօյլիւ , իգթիզա իտէն մալիւմաթը վէրտի , վէ
Ֆէլիքս՝ իշպու մալիւմաթ մուճիպինճէ , թիմարխանէեէ
կիտիպ , պիր խայրի միւշքիլաթտան սօնրա , տօզթօր
Սարտանըն հուզուրունա գապուլ օլունապիլտի , վէ
օրատա աթիաէքի մուհապէրէ ճէրէեան իթտի :

Սարտա .— Պազը խուսուսի իշ հազգընտա պէնիմ-
լէ կէօրիւշմէք արդուսունու պէեան իտէն Միշէլ սի՛ղ-
միսինիզ , տէտի :

Ֆէլիքս .— Էվվէթ , միւսիւ տիրէքթօր , պէնտէնիզիմ :

— Սէօյլէեին , պանա տիեէճէկինիզ նէ՞ տիր :

— Թիմարխանէնիզ տախիլինտէ պիր քիմսէնին վէ-
ֆաթ իթտիկինի , վէ պինապէրին պիր կարտիան մէ-
մուրիեէթինին միւնհալլ գալտըղընը խապէր ալտըմ :
Պէնտէնիզ իսէ , շիմտիրի հալտէ իշսիզ օլտուղումտան ,
մէգքիւր մէմուրիեէթ իշին քէնտիմի թազտիմ իթմէ-
եէ կէլտիմ :

— Պուրատա պիր մէմուրուն վէֆաթընը նա՞սըլ
խապէր ալտընը :

— Թէսատիւֆէն խապէր այտըմ . պիր ոսաթ էվ-
վէէ , վէմուրլարընըգտան իքիսի , արդատաշլարը իշին
լիմալ իթտիրմէքտէ օլտուգլարը պիր շէլէնկի ալմազ
իւզրէ Պօնէօյլէ կէլմիշ օլտուգլարընտան , պուսլարըն
միւքեայէմէսինի տինլէտիմ :

— Օ մէմուրլարա պիր շէյ ոէօյլէտինի՞զ մի :

— Խայր :

— Դու թիմարխանէէքի պիլի՞օր մու իտինիզ :

— Իսմինի պիլիք իտիմ :

— Պու պապտէ սիզէ նէ՞ ոէօյլէմիշլէր տիր :

— Պուրատա մէմուրիեէթին միւշքիլ վէ մուխա .
թարալը օլտուղունու , վէ սիզին , էմիլյեէթլի վէ սըրը

սազւար քիմնէլէրի սէվտիկինիզի իշիթմիշիմ տիր :
Ժարի , պու պօն սէօզլէդի պիր սուրէթի մախսու -
սէտէ թէլէֆֆիւզ իթտիկինտէն , պէքլէտիկի թէէս -
սիր հասըլ օլտու :

23

Պիր արա սիւքիւթ իւզրէ տուրուլտուղունտան ,
պու սիւքիւթ էսնասընտա , տօգթօր Սարտա՝ Ժարիեի
պաշտան թըրնաղա գատար թէճէսսիւս իթտի , վէ
սլատէհու ,

— Ֆիւվադը պէն , իթաաթը քեամիլէեի վէ սըրը
սազլաեանլարը սէվէրիմ . . . պունտան ագտէմ նէրէտէ
չալըմըսընըզ երբ , տէտի :

— Մարսիլէատա :

— Խասթախանէտէ՞մի :

— Խայր , տօգթօր Այմանըն թիմարխանէսինտէ :

Ժարի՝ պու իսմի թէսատիւֆէն իշիթմիշ իտի իսէ
տէ , հագըգէթէն օ իսիմտէ պիր թիմարխանէ պու -
լունմաղտա իտի :

Սարտա . - Կարտիա՞ն մը եօգսա իասթա պագտն
մէմուր մագաւմընտա՞մը օրաաա պուլունտունուզ :

— Հէ , իրի մէմուրիսէթի տախի իճրա իթտիմ :

— Տիմէ շ տթըպպանըն էվամիր վէ թալիմաթընը
հարֆիլէն իճրա իտէպիլիրսինիզ :

— Շիւ պէէսիզ :

— Մարսիլէատաքի թիմարխանէեի նիշիկէ թէրք
իթտինիզ :

— Արգատաշլարըմտան պիրի իլէ միւնազաա իթ-
տիը: մուսվին թապիպ պէնի հագգսըզ չըգարտը,
պէն տէ տարըլըպ օրահը թէրք իթտիմ: Պու ճիւմէ
իլէ իտարէնին մուսիէզէսինէ սէպէպիյեէթ վէրմէմիշ
օլտուղումտան տօլահը վիճաանըմ րահաթ տըր:

Պու միւքեալէմէ պիր միւտտէթ տահա տէվամ ի-
տիպ, պու սըրատա Ֆէլիքս՝ պէքեար վէ սէրպէսթ օլ-
տուղումու, վէ գուվէթի տէ տէրէճէի Ֆիվգէլատէ-
տէ իտուկինի պէեան իթտիկինտէն, Սարտա, շու սէօզ-
լէր իլէ մուգապէլէ իթտի:

— Իֆատաթընըզա պիլա թէրէտտիւտ ինանըրըմ.
չիմտի պէնի տինլէեին: Թիմարխանէմին մլմուրլարըն-
տան օլուպ, վէֆաթ իթմիշ օլան քիմսէ՝ պաշ կար-
տիան իտի: Մէրամըմը րէք էյի անլատըղընտան, պէ-
նիմ նամըմա թէչսսիր վէ նուֆուղ իշլէտէպիլմէքտէ,
վէ ապա զաաֆէթ կէօսթէրմէմէքտէ իտի: Անըն վէ-
ֆաթը՝ պէնիմ իշին պիւեիւք պիր զապ օլտու, չիւն-
քի քէնաինին էմի թահթընտա պուլումուշ օլան
կարտիանլարտան հիշ պիրի՝ անըն եէրինէ կէչմէե
միւսթայիտ տէյիլ տիր: Պաշ կարտիան մուսվինի՝
կէվչէք թապիեաթլը օլուպ, քէնտիսինէ հիւրմէթ վէ
իթաաթ իթտիրէմէզ, Իմտի, պու ասի կարտիանլար-
տան հիշ պիրինի ինթիխապ իտէմէս, հէմտէ պոււն-
լարտան պիրինի ինթիխապ իտէմէք օլսամ, արալա-
րընտա զըսդանճըզ հիսսի հասըլ իթմիշ օլուրումքի,
պու հալին իտարէմէ քիւլլի զարարը օլաճաղը տէր-
քեար տըր: Հալպու քի մէմուրիեէթի մէզքիւրէեէ
մէճհուլ պիր քիմսէեի ինթիխապ իթմէքէ, քիմսէեէ
պիր տիեէճէք սէօզ պրագմում: Անճագ օ մէճհուլ քիմ-
սէ ալէյհինտէ ումումի պիր առապէթ հասըլ օլաճաղը

տա չիւպհէսիզ տիր քի, պու տա պէնճէ մուճիպի մէմ-
նունիյեէթ տիր. զիրա պէնճէ հիւքմիւ ալթընտա պու-
լունան մէմուրլար թարաֆընտան սէվիլմէէն պիր
պաշ կարտիան իսթէրիմ, վէ մաեէթ ինտէքիլէրի գօր-
գութապիլտիկի հալտէ, քէնտիսինէ իթաաթ իթտիր-
մէեէ մուվաֆֆտգ օլաճաղընա էմինիմ. . . Պաւա, սի-
զին կիպի պիր ատէմ լազըմ իտի. սիզին՝ վազթընտա
կէլմէնիզ խայըրլը օլտու:

Ժարի. - (Բէյֆլէնէրէք.) Պէ՞ն մի, միւսիւ աի-
րէքթօր:

— Էվլէթ, սիզ. իմտի պաշ կարտիանլըգ մէմուրի-
եէթ ինի սիզէ իհալէ իտէրիմ:

— Պէօյլէ պիր լութֆ՝ մէմուլիմտէն չօգ զիեատէ
տիր, Թէքլիֆինիզի շիւքրանիյեէթի ազիմէ իլէ գա-
պուլ իյլէրիմ:

— Սիզին միւսթազիլ պիր տայիրէնիզ օլաճաղը կի-
պի, թաամլարընըգտա այրըճա բիշիրիլէճէք տիր, Պու-
րատու նաֆադա պօլ վէ թէմիզ տիր: Վէլհասըլ հիշ
պիր մասրաֆընըզ օլմաեարազ, այտա պէշ եիւզ ֆը-
րանդ ալաճագսընըզ: Իշինիզէ կէլիր մի:

— Բէք ալէա կէլիր:

— Պուրաեա մախսուս օլան իւնիֆօրմաեը կիեինէ-
ճէքսինիզ:

— Էլպէթթէ:

— Իմտի, Միշէլ, պու կիւն իշլէրինիզի կէօրիւն վէ
եարըն սապահ սաաթ սէքիզտէ պուրատա պուլու-
նուն քի, իլք մուամէլէի թէֆթիշիեէմտէ պանա րէ-
ֆադաթ իթմէլէ, մէմուրիեէթ ինիզին ահվալինէ քէպի
վուգուֆ իտէպիլէսինիզ:

— Բէք էյի, էֆէնտիմ, վազթինտէ կէլիրիմ:

— Իսթիգրազա իհթիեաճընըզ վա՞ր մը աըր :

— Խայր, պէնտէնիզ էմրի թաւարբուՓա ըիաեէթ իթտիկիմտէն, հիչ պիր զէման բարասըզ գալմամ:

— Մէմուրլարմըն էլպիտէլէրինի իմալ լտէն թէր-
զիեէ, սիլին իչին պիր թէզքիրէ եազաճալըմ: Օրասա
րէք չօգ հազըր էլպիտէլէր պուլունուր, վէ պունլար-
տան պիրի, հիյնի հաճէթտէ պազը թէպէտաիւլաթ
իլէ, էլպէթթէ սիզէ ուեապիլիր: Պու ագչամ իչպու
էլպիտէեի ալապիլիրսինիզ:

Միւթէազըպէն տօգթօր Սարաս թէրզիեէ պիր
թէզքիրէ եազըպ, ժարիեէ վիրէրէք:

— Պու թէզքիրէեի թէրզիեէ կէօթիւրիւն, տէտի,
վէ իլավէթէն տախի, — Իսմինի՞զ մի, եօզաա լազապը-
նըզ մը Միչէլ տիր. — տէյի սիւալ իթտի:

— Պէնիմ իսմիմ Անտրէ տիր. Փամիլեամըն իսմի
Միչէլ տիր:

— Սօն պիր իֆատէմ տահա վար տըր... Սէրխօշ-
լարտան աղա խօշլանմամ:

— Պէնտէնիզաէ, խօշլանմամ էֆէնտիմ, վէ
միւտտէթի էօմրիւմտէ աղա սէրխօշ օլմամըլըմ
տըր:

— Բէք էյի, Միչէլ. շիմտիլիք կիտին եարըն, եինէ
կէօրիւշիւրիւզ. Փազաթ հիւսնի խըտէմաթընըզըն չա-
հատէթնամէսինի տէ պիրլիքտէ կէթիրմէեէ ունութ-
մաեըն:

Ժարի՝ պէթէքրար պէեանը թէչէքքիւրլէ մահէլլի
մէզքիւրտէն հարէքէթ, վէ ազ սօնրա պիր շըմէնտը-
ֆէր գաթարընա ըաքիպէն, Բարիստէ մատամ տը
Դուրապիլիֆին խանէսինէ մուվասըլէթ իիթտի:

Մէրգումէ, ժարիեի կէօրտիւկիւնտէ,

— Վա՛յ պու գատար չաբուգ մու ավտէթ իթտին.
պիր շէյէ մուվաֆֆազ օլտուն մու, տէյի սիւալ իթտի:

— Միւքէմմէլէն մուվաֆֆազ օլտում:

Պու սուրէթլէ Ժարի՝ Պօնէյլէ վուգու պուլան
սէյեահաթընը, վէ տօգթօր Սարտա իլէ վագը օլան
միւլագաթընըն նէթիճէլէրինի դօնթէսէ մուխթասա-
րէն հիքեահէ իթտի, վէ խիթամընտա,

— Պու խուսուստա նէ՞ էֆքեարտասընըզ, տէյի
սիւալ իթտի:

— Պու պապտէ սէնի խալիսանէ թէպրիք իթմէք-
տէն պաշգա էֆքեարըմ եօզ սուր:

— Յիւվագը պունտան տահա կիւզէլ նէթիճէ մէ.
մուլ իտէմէզ իտիք: Պաշ կարախան օլտուղում ճիհէթ-
լէ, թիմարխանէնին հէր թարաֆընա կիթմէեէ, թէ-
հարրիեաթ իճրա իթմէեէ հագգըմ օլաճագ տըր, վէ
սիզը թէէմին իտէրիմքի, էկէր Կասթօն Տօպէրիվ օ-
րատա իսէ, քէնտիսինի պուլապիլէճէեհիմ:

— Վէ էկէր օրատա իսէ, այնի վագըթտա տիկէր
պիր մուհիմմ մատտէեի տախի անլահապիլիրիզ,

— Նէյի:

— Քէնտիսինի օրատա թէվգըֆ իթտիրմիշ օլան
քիմէեի:

— Պու գատար չաբուգ իլէրի կիթմէեէլիմ, սօնրա
եարը եօլտա գալըրըզ: Շիմտիլիք Բօլին Տօպէրիվին
բէտէրինին պուլուճմասըլլա իքթիֆա իտէլիմ:

— Մէմուրիեէթինէ նէ՞ վագըթ պաշլահօրսուն:

— Եարըն սապահ:

— Սէնտէն նա՞նըլ խապէր ալաճաղըմ:

— Սիզէ մէքթուպ եագարըմ:

— Էվլէթ, Փագաթ պուրահա եագմահասըն:

— Նէ՞րէեէ եագաեըմ :

— Ժիւլը-Քէօր սօգաղընտա Ատէլ Ժէրարըն խանէսինէ :

— Բարիօն մուհասէրէսի էսնասընտա պուլուշտուղումուզ մահէ՞լլէ մի : էլան օ սէֆիլ իգամէթկեահա կիտի՞օրմուսունուզ :

— Արա սըրա կիտէրիմ, վէ իհթիմալ տըր քի, միւս թագպէլտէ բէք չօգ տէֆա կիտէճէեիմ :

Պու միւքեալէմէտէն սօնրա, Ֆէլիքս՝ մէզպուրէնին նէգտինտէն մուֆարագաթլա, քօգթօր Սարտանըն թէրգիսինէ վէ անտէն քէնտի խանէսինէ ագիմէթլէ, պիր միւտտէթ եօլճուլուզ իտէճէկինի, վէ էսնաի ղայ. պուպէթինտէ տայիրէսինէ տիգգաթ իթմէսինի գաբուճուեա իխթար իթտի :

Իրթէսի սապահ, Ժարի, չամաշըրլարընը, վէ մէհարէթլէ իմալ իտիլմիշ օլան չահատէթնամէլէրի համիլ պիր քիւչիւք շանթա ալըպ, վէ Սարտա թիմար խանէսինին պաշ կարտիանլըգ էլպիսէի ճէտիւտէսինի լապիս լարագ, տայիրէսինտէն չըգտը, վէ սապահըն ալաֆրանկա սաաթ ալթըսընտա պիր արապաեա րաքիպէն, Պօնէօյլէ հարէքէթ իթտի :

Սաաթ եէտիտէ, Սարտա թիմարխանէսինին գաբուսունու չալըպ, պիր կիւն էվվէլ քէնտիսինի գարշըլաեան գարուճու թէքրար գարուեու աշտը, վէ իպթիտար էմրտէ մէրգումու թանըմաեըպ, լաքին պաշ կարտիանլըգ էլպիսէսինի կիեինմիշ պիր ատէմ կէօրմէսիլէ, իգհարը հայրէթ իթտի :

Ժարի, իչէրի կիրէրքէն,

— Սապահ խայր, տօսթում... պէնի տիւն տէ կէօրտիւնիւզ, թանըմա՞օրմուսունուզ... Մէմուրիեէ-

Թի ճէտիտէմէ պաշլամաեա կէլտիմ . . . միւսիւ տիրէք-
թօր պէնի պէքլէեօր , տէտի :

Գարուճունուն հայրէթի օ տէրէճէտէ իտի քի , պիր
քէլիմէ պիլէ իրաւ իթմէքսիզին , մէրգումուն կիրմէ-
սինէ միւսաատէ իթտի :

Ժարի՝ տիրէքթօրուն օտասընա տօղրու իլէլլէվէք-
տէ իքէն , օ տա , մուավին թապիպլէր իլէ պիրլիքտէ
սապահ մուամլէլէյի թէֆթիչիեքսինի իյֆա իթմէք
իւզրէ տայիրէսինտէն տիշարը չըգըեօրսու :

Պինապէրին եէնի մէմուրու կէօրիւպ սէլամլա-
եարազ ,

— Թամ վագըթտա կէլտինիլ . . . չանթանըզը պիր
եէրէ գօեուն տա արգամտան կէլին , տէտի , վէ իւավէ-
թէն տախի , — էլպիսէնիլ բէք միւնասիպ օլմուշ , պու
պապտէ թէրպիմի թէպրիք իտէճէեիմ , տէյի իֆատէ
իթտի :

Ժարի՝ տիրէքթօրուն արգասընտան կիթտիկի հաւ-
տէ , հավլիտէն կէչիլիպ , թիմարխանէ մէճնունլարընըն
էքսէրիսինին պուլունտուզլարը տայիրէեէ կիրիլտի :

Վասի պիր օտատա իքի թապիպ իլէ իքի նէֆէր
թըպպ մէքթէպի շակիրտի վէ ալթը գատար խասթա
պագան մէմուր , վէ պիր օ գատար կարտիան՝ տիրէք-
թօրուն մուվասըլէթինէ պէքլէմէքտէ իտիլէր :

Մէրգումուն՝ պաշ կարտիան էլպիսէսի կիեինսիշ
օլան սիր թիմսէ իլէ կէլտիկինի կէօրաիւքլէրինտէ ,
հէր պիրի հայրէթլէ պագաըլար :

Ժարի՝ օտաեա կիրէրքէն ուսուլը ասքէրիեէ իւզրէ
սէլամ վէրտի :

Պաշ կարտիան մուավլինի , ժարիեի կէօրտիւկիւնտէ ,
իւմիտլէրինին պօշա չըգմըշ օլտուլունու տէրքլէ , հէ-

եէճան վէ իզթիրապընսան նաչի թիրթիր արթնէտօր-տու :

Տօգթօր Սարտա , հազըրունա խիթապէն ,

— Միւսիւլէք՝ կիճէքի ըաթօրթօլարը օգուեուն , տէտի :

Իւք կիճէնին խըսմէթճի թապիպի՝ քէնտի ըաթօր-թօսունու օգուտուղու կիպի , պաշ կարտիան մուապի-նի տէ քէնտի ըաթօրթօսունու գրաւթ իթտի , վէ խի-թամընտա , տիրէքթօր՝ կարտիանլար իլէ խասթա պա-գանլարա խիթապէն , վէ ժարիեի իրաեէ իտէրէք , շու եօլտա իֆատէի հալ իթտի :

— Միւսիւլէր , եէնի պաշ կարտիանըմը սիզէ թագ-տիմ իտէրիմ : Պունտան պէօլէ թալիմաթընըզը քէն-տիսինտէն ախզ իտէճէքսինիզ : Նիզամա ըիաեէթ իթ-մէնիզի թապիսիեէ լիւզում կէօրմէմ , չիւնքի քէնտիսի՝ նիզամա ըիաեէթ իթտիրմէք իսթիտատընը հայիզ տիր : (Պաշ կարտիան մուապիսինէ խիթապէն) Բիկալ , իտա-րէնին խուսուսաթը միւթէֆէրիասընա տայիր մալիւ-մաթը լազըմէյի միւտիրինիզէ իթա իտին :

Բիկալ , քէմալը թէէսսիւֆլէ պաշընը էյտի , վէ տայիմի սուրէթտէ մուհաֆազա իտէճէկինի մէմուլ իյ-լէտիկի անախթարլարը եէնի պաշ կարտիանա թէսլիմէ մէճպուր օլտուզունու անլատը :

Մուախարէն տօգթօր Սարտա՝ պէլինէ պիր բէշ-թէմալ պաղլաեարաք , միւթատ օլան մուամէլէի թէֆ-թիչիեէ պաշլանտը :

Էվվէլա իւսթ գաթլարա չըգըլտը : Ջարարսըզ օլան վէ հագգլարընտա հիւրմէթ վէ ըիաեէթ իտիլէն խաս-թալար պու գաթլարտա պուլունուպ , Սարտա , ֆէննի թըպպ մէթէպինին իքի շահիրտի , իքի խասթա պա-

զան մէմուր վէ պաշ կարտիան իլէ պիրլիքտէ, հէր պիր զօղուշա կիրմէքտէ, վէ տիկէրլէրի, հիյնի հաճէթտէ եարտըմ իշին իշէրի կիրմէք իւզրէ տիշարտա պէքլէմէքտէ իտիլէր :

Տօգթօր, պատէթթէտգիգ, թալիմաթ վէ իսթարաթընը իթա իթմէքտէ, վէ մէքթէպլի շակիրտլէրտէն պիրի տէ, պիր քեաղըտ իւզէրինէ թալիմաթ վէ իսթարաթըր վազըւտեը եազմազտա իտի :

Պիրինճի վէ իքինճի գաթլարըն մուամէլէյլի թէֆթի-չիեէսի խիթամ պուլտուղունտա, ալթ գաթա էնիլտի, վէ Սարտա, սըրա իլէ տիգիլի պուլունան մազպուլթ գաբուլարը ժարիեէ կէօսթէրէրէք :

— Թէհլիքէլի մէճնունլարա կէլտիք, սիգին վէ մաեէթ մէմուրլարընըզըն նէգարէթի՝ պաշլըճա պու թա-րաֆա հարօլունմալը տըր, տէտի :

Ժարի. — Շիւպհէսիգ, էֆէնտիմ :

Պիրինճի, իքինճի վէ իւշիւնճիւ օտալար աշըլտը :

Մուամէլէյլի թէֆթիչիեէնին իպթխտասընտան պէտ իլէ, ժարի, հէր պիր մէճնունու տիգգաթը քեամիլէ իլէ թէճէսսիւս իթմէքտէ իտի : Մէրգում, խասթա-խանէլէրտէքի եաթազլար իւզէրինտէ օլտուղա կիպի, հէր գաբուտա մէճնունուն իսմինի կէօրէճէկինի մէմուլ իթմէքտէ իքէն, պու հալի կէօրմէմէսի իւզէրինէ, էլվէլ էմիրտէ մէյեուս օլտու, չիւնքի հէր պիր եաֆթա թալիթասը իւզէրինտէ, իսիմ եէրինէ, իշարէթ օլմազ իւզրէ, սատէճէ սըրա նիւմէրօու պուլունմազտա իտի :

Մուսաթարալը մէճնունլարըն տէօրտիւնճիւ օտա-սընա կիրլմիշ իքէն, պիր ագ ուզազտան տէհէթլի պիր շամաթա իշիտիլտի :

Տօգթօր Սարտա տուրուպ ,

— Եինէ 211 նիւմէրօ տուր . քէնտիսինէ մէճնուն
եէլէկի կիյտիրըլիպ , կիւնտիւզ վէ կիճէ չըգարըլմամա-
սընը էմր իթմիշ իտիմ , տէտի :

Մուազին թապիպլէրտէն պիրի . — Ճիննէթինին շիտ-
տէթի զիեատէսիյլէ թէսկին օլմուշ կիպի կէօրիւնիւ-
եօրտու :

Մարտա . - (Աեաղընը եէրէ վուրարագ .) Պիր էմր
վէրիրսէմ , թէմամիյլէ իճրա խտիւմէլի տիր . . . Պու
մէճնունուն գօլ վէ աեագլարը սէրպէսթ օլտուզու
հալտէ , նա՞սըլ գապթ իտիյէպիրիբ : Շիմաի պիր եէ-
լէք հազըրլաեըն :

Խասթա պագաւնլարըն պաշ մէմուրու մուազինլէ-
րինտէն պիրինէ պիր իշարէթ իթմէքլէ , մէրգում ա-
նինտէ սափուշտու , վէ մուամէլէյի թէֆթիշիէեէ տէ-
վամ օլունուպ , 214 նիւմէրօլու օտանըն էօնիւնէ վա-
սըլ օլունտուգուա , չամաթա վէ կիւրիւլտիւ տահա
զիեատէլէշտի , Շէօյլէքի տէհշէթլի պաղըրշլար , քիւ-
ֆիւր վէ թահգիրամիզ սէօզլէր , վէ եէրէ տիւշմէքլէր
իշիտիւմէքտէ իտի :

Սարտա . - (Պաշ կարտիան մուազինինէ .) Գարուեու
աշըն , տէյի էմր վէրտի , լաքին մէրգում թէրէտուլու
իթտիկինտէն , Ժարի ,

— Միւսիւ տիրէքթօր սիզէ գարուեու աշմանըզը
էմր իտիեօր , տէյի պէեան իյլէտի :

Բիկալ . — Իշէրտէքի մէճնուն օ գատար ազկըն տըր
քի , պիզի պօղապիրիբ :

Ժարի . — Աճա՛յիպ , գօրգո՞ւեօրմուսունուզ :

Րիկալ . — Տօղրուսու ճանըմը թէհլիքէեէ գօեամամ . . . նէ՛ մախլուգ օլտուղունու էկէր պիլսէնիզ . . .

— Շիմտի անլարըզ սիզ անախթարլարը պանա վերին :

Ժարի՝ Րիկալըն իթաաթա միւսարաաթ իթմէտիկինի կէօրէրէք , անախթարլարըն տէմէթինի չէքիպ էլինտէն ալտը , վէ մէճնունլարըն օտասը գարուսունուն անախթարընը իսթիմալ իթմէք իւզրէ պուլունտուղունտա , Րիկալըն լէհճէսի ֆէվգէլատէ սօլիուշ իտի , վէ մուավին թապիպլէրտէն պիրի՝ եէնի պաշ կարտիանա խիթապէն , «տիգգաթ իտին» տէտիկինտէ , Ժարի՝ մէգքիւր իխթարա էհէմիեէթ վէրմէտիկինի միւպէյեին ումուղլարընը չէքտի :

Մէրգում , անախթարը իքի տէֆա չէվիրմէքլէ գարու աշըլտը , վէ կէօղլէրի հատտէն զիեատէ աշըլմըշ , վէ գանլանմըշ , վէ եանագլարը գըզարմըշ օլտն պիրատէմ , տէհշէթլի սուրէթտէ րէֆը սէտա իլէ , վահշի ճանվէրլէր միսիլու պաշ կարտիանըն իւզէրինէ հիւճում իթտի . չիւնքի մէրգում , հիքեաեէ իթտիկիմիզ մէնգարէտէ հազըր պուլունանէշխաստան զիեատէ մէճնունուն եագընընտա իտի :

Ժարի՝ պու հիւճումու վէ պունուն մուխաթարալը օլաճաղընը պիլիր իտի իսէ տէ , գուվվէթ վէ ճէսարէթինի ֆիիլէն կէօսթէրմէք իսթէտիկի ճիհշիթլէ , էվվէլճէ բլանընը թէրթիպ իտէրէք , մէգքիւր հիւճումա էհէմիեէթ վէրմէեիպ , մէճնունուն էլլէրինտէն գուրթուլմագ իւզրէ , պիր սիւրաթը ֆէվգէլատէ իլէ եէրէ էյիլտի , վէ անինտէ մէրգումու , գուվվէթլի բագուլարըյա պէլինտէն գավրաեարագ , պօղմագ տէրէճէսինտէ կէօքսիւ իւզէրինտէ սըգտը :

Մէճնունը մէրգում, պողուգ պիր սէս չըգարմաղա պաշլահեւ, պու սէս՝ կիթկիտէ խըրլամահա թահվիլ օլտու, ժարի՝ պիր չօճուգ կիպի պունու գուճագլահարադ, եաթաղընա եաթըրտը, վէ «աեագլարընը թութուն» տէյի էմր իթտի :

Խասթա պագանլարտան իքիսի, խայլի կիւճլիւքիէ մէրգումուն աեագլարընը թութապիլտիլէր, չիւնքի շիտտէթլէ պունլարը թէքմէլէեօրտու :

Օլ վագըթ ժարի՝ քէնտիսինին մէնկէնէ կիպի էլէրի տէրունինէ մէճնունըն պիլէքլէրինի ալըպ,

— Պիլէքճէ վազ իտին, տէյի պէեան իյլտի :

Անինտէ պիլէքճէլէր վազ օլունտու, վէ պիր գաչ սանիյեէ զարֆընտա տա, ժարի, մէրգումա մէճնուն եէլէկինի կիեինտիրմէքլէ, պիւեիւք պիր մէհարէթ իպրապ իթտիկինտէն, թիմարխանէ մէմուրլարը՝ եէնի պաշ կարտիանըն գուվլէթ վէ ճէսարէթինտէն տօլաեը հայրէթտէ գալարադ, պիր քէլիմէ պիլէ իրատ իթմէքսիզին եէկտիկէրինէ պագըշմագտա իտիլէր :

Տօգթօր Սարտա թէպէսսիւմ իտիպ, քէնտի քէնտիեէ,

— Պու ատէմի խըզմէթիմէ ալտըղըմ խայըրը օլտու. քէնտիսի կիպի սիրինի պուլմագ միւլքիլ օլահագ խտի, տէտի, վէ մէմուրլար տա,

— Եէնի պաշ կարտիան իլէ տէրէճէտէն զիհատէ շագա իթմէեէ կէլմէզ, տէյի միւլահագա իթմէքտէ իտիլէր, ժարի, պու իշի կէօրտիւքտէն սօնրա կէրի չէքիլտի, վէ տիրէքթօր,

— Կիւնտէ իւչ տէֆա, հէր տէֆասը օն տագըզա տէվամ իթմէք իւզրէ սօղուգ սու իլէ առաջ իթմէլի, տէյի էմր վէրտի :

իշպուռ էմր դայտ օլունուպ, 572 նիւմէրօլու օտա-
եա կիտիլտի :

Պաշ կարտիան մուալիների, քէմալը մահճուպիեէթլէ
անախթարլարըն տէմէթիների թէքրար ալմըշ օլտու-
ղունտան, մէգքիւր գաբուեու աշտը :

Պու օտատա, տիկէրի կիպի պաղըրըպ չալըրմաք,
վէ հիտտէթ ու շիտտէթ հալլէրի օլմաեըպ, գօղարընը
գալուշտուրմուշ, վէ պաշընը էյմիշ օլան պիր ատէմ
եաթաղընըն քէնարընտա օթուրմուշ խտի :

Պու ատէմին գաշ եաշընտա օլտուղունու անլամաք
գապիլ օլմաեըպ, ուզունի սաշլարըյլա սագալը կիւմիւշ
կիպի աղարմըշ խտի իսէ տէ, կէօղէրինտէ արա սըրա
բարլաքըրք միւշահէտէ օլունտուղու միսիլլու, սօլկուն
լէհճէսինտէ տէ իհթիեարլըք ալէամէթի կէօրիւլմէեօր
իտի :

Պու պիշարէ, տիրէթթօրուն իշէրի կիրտիկիների
կէօրտիկիւնտէ, աեաղա գալգըպ, իքի ատըմ իլէր-
լէտի, վէ քէլամա աղազլէ,

— Պու կիւն չըգաճա՞ք մընըմ, էֆէնտիմ, տէյի
սիւալ իթտի :

Տօգթօր Սարտա, պու սիւալէ ճէվապէն, տիկէր
պիր սիւալ իլէ մուգապէլէ իյլէտի,

— Զըգաղընըղտա նէ՞րէեէ կիթմէք էֆքեարընտա-
սընըգ :

— Պէլքի եիւզ տէֆա թէքրար իթտիմ, նէրէեէ
կիտէճէկիմի բէք էյի պիլիսսինիգ :

— Պիր տահա թէքրար իտին :

— Սէվիլիլիւմիւն, եանի զէվճէմ օլան, պանա խի-
եանէթ իթմիշ, վէ պէնի էլէ վէրմիշ պուլունան գա-
տընըն... էվլատըմըն եանընա կիտէճէեիմ :

— Սէվկիւրիւնիւնիւն զէ սիզէ իսայինիւր իթմիչ օ-
լանըն իսմի նէ՞ տիր :

Մէճնուն . — (Տիւշիւնէրէք .) Իսմի՞ մի . Իսմի՞ մի . . .
ա՛հ պիլմէեօրում , պիլմէեօրում :

— Էվլաունըզըն իսմի նէ՞ տիր :

— Գըզըմը՞ն մը :

— Մատէմքի գըզ օլմասընը իսթէեօրսունուզ , Էվ-
վէթ , գըզընըզըն իսմի նէ՞ տիր :

— Պիլմէմ :

— Լաքին քէնտիլէրինէ գավուշմագ իչին նէ՞րէեէ
կիտէճէքսինիզ :

— Պուլունտուգլարը մահէլլէ :

— Անլաշըլար . ֆագաթ նէ՞րէտէ տիրլէր :

— Պիլիր իտիմ , շիմտի պիլմէմ :

Տօգթօր Սարտա պու մէճնունտան այրըլարագ ,

— Պօշ թէճրիւպէ տիր . . . պունուն իշի պիթմիչ . . .
ատէմ զէ մահէլլ իսիմլէրինի տայիմի սուրէթտէ ու-
նութմուշ . . . պիր տիկէրինէ պագալըմ , տէտի :

Ժարի , գատըն զէ գըզ սէօզլէրինի իշիթտիկինտէ ,
ճիւզիճէ սարսըլարագ ,

— Էկէր արատըզըմ ատէմ պու իսէ , տէյլի թէ-
ֆէքքիւր իթտի իսէ տէ , պու թախմինին նէ՞ տէրէճէ
էսասըլ օլուպ օլմանըզընը անլամագ իւզրէ , չու էսնա-
տէ հիչ պիր թէչէպսիւստէ պուլունամանըս , պէքլէ-
մէսի լազըմ իտի :

Մուամէլլէյլի թէֆթիշիէեէ տէվամ օլունուպ , պու
մուամէլլէ սաաթ օնա եագըն խիթամ պուլտու :

Սարտա , տայիրէսինէ չիքիլմէզտէն Էվվէլլ , Ժարիեէ ,

— Սաաթ իւչտէ , պիր թէֆթիշ տահա վուգու
պուլանագ տըրքի , պունտա պէն , եալընըզ պագը

մէճնունլարը զիեարէթ խտէրիմ. գուսուրու մուափին
թապիպլէրտէն պիրի թարաֆընտան իճրա խաիլիքի,
պունա սիզտէ րէֆագաթ խտէճէքսինիզ, Շիմաիլիք
տաիսիլի խըղմէթ վէ թէֆէրրուաթ հազգընտա, ի-
ճապ խտէն մալիւմաթը Ռիկալտան ալըն, Էօյլէ թառ-
մընտան սօնրա տա սլէնիմ տայիրէմէ կէլին, սէտի:

— Բէք էյի, էֆէնտիմ:

Կարախանլարըն չէքիլէճէքլէրի սըրատա, ժարի,
քէնտիլէրինէ շու եօլտա պիր նութգ իրատ իթտի:

— Միւսիւլէր, պէ՛ն միւթէտիլ թապիեաթլը պիր ա-
տէմիմ, ֆագաթ հէր չէյտէտօղրուլուգ խաթէրիմ, կէրչի
սէրթ պիր ամիր օլտուղումու կէօրէճէքսինիզ, լաքին
հարէքէթինիզ միւսթագիմ օլտուղունտա տա, հէր
վաղըթ սիզէ եարտըմ իթմէկէ հազրր պուլունաճաղըմ:
Մէմուրիեթիմին թէֆէրրուաթընը հէնուզ պիլմէտի-
կիմտէն, պիր քէրրէ օ ճիհէթճէ քէսպի վուգուֆ ի-
տէրսէմ, էմրլէրիմի վէրիրիմ, Շիմաիլիք կիտէպիլի-
սինիզ:

Պու նութգտան սօնրա, ժարի, Ռիկալ իլէ պիր-
լիքտէ, Ռիկալըն տայիրէյի խուսուսիեէսինէ կիտիպ,
օրատա, պաշ կարտիան մուափինի, խահնախաշ մա-
լիւմաթը լազըմէեի իթա, վէ պատէհու կէօսթէրիլէ-
ճէք մահէլլէրի իրաեէ իթտի:

Ժարի՝ զաթէն զէքի օլտուղու ճիհէթլէ, պիր
սաաթտա, սայքի պիր սնէտէն պէրու միւսթաիտէմ
տիր կիպի օրանըն ահվալինէ քէսպի վուգուֆ յլլէտի,
վէ մուախիարէն տիրէքթօրուն իգամէթ իթտիկի տա-
յիրէ տաիսիլինտէ պուլունան պաշ կարտիանլըգ տայի-
րէյի մախսուսէսինէ չէքիլտի:

Ժարի, քէնտի մաեթիինէ թայեին օլունան խըգ-

մէթքեարըն կէթիրտիկի թաամը քէմալը իշթիհա իւէ եէեհիպ, պատէհու ալմըշ օլտուղու էմր մուհիպիհնէ, տիրէթթօշուն նէգտինէ կիթտի, վէ սապահքի շէհասթընտան տօլանը թէսլրիքետթա նայիլ օլտուղու կիպի, պազը թալիմաթ տախի ախզ իթտի, վէ օ ազշամը, կարտիանլար իւէ խասթա պազանլարա, մէմուրիեէթի ճէտիտէսի միւնասիպէթ իլլէ, թիմարխանէ տախիլիտէ իքրամլար իթմէսի իշին, տօգթօր Սարտա քէնտիսինէ խշ ատէտ լուի ալթուհու վէրտի:

Ֆիլվազը օ ազշամը ժարի՝ մանէթ մէմուրլարընա իքրամլար իթմէքլէ, ճիւմէսինին թէվլճճիւհիւնիւ ճէլպ իթտի: Պուհտան սօնրա եարաճազ իշի, թասսիմ իթտիկի թասավվուրու մէվգըի իճրաեէ վազ իթմէք իւզրէ միւսայիտ վազթա պէքլէմէքտէն իպարթ իտի:

Գօնթէս Գուրավիէֆին շէրիքի՝ Պօնէյլտէ պու իշլէրի կէօրտիկիւ սըրատա, Լինէ սօգաղընտաքի օթէլտէ պիր գազա վազը օլմուշ իտի: Շէյլէքի էօթէնի Տօմին՝ պազը էշեա սաթըն ալմազ իւզրէ էյլէտէն էվիլ էվտէն չըզըպ, պիր քիրա արապասընա րաքիպէն, պիր պիւեիւք մաղապաեա կիթտի, վէ պուհուն պիրինճի գաթընը կէգտիքտէն սօնրա, նէրտիվինտէն էնէրքէն, հէր նաուլսա էյլէ պիր հալտէ գաեըպ տիւլլիւքի քի, գալգամսը գապիլ օլտամտը, վէ

ածը անը Ֆիդան ու Փէրեատա պաշտօնըը կիպի պահելանադ հալտէ կէօրիւնիւ եօրտու :

Տէրհալ քէնտիսինի դուճագլաեարագ , խալի պիր օտաեա նագլ , վէ պիր թապիպ ճէլպ իլէ , սօլ տի-գինին գըրըլմըլ օլտուդու անլաշըլըպ , պիր տէրէճէ պաղլատըլար վէ արտալաընա կէօթիւրտիւլէր : Արա-պանը , մէրգուսինին մահէլլի իգամէթինի անլա-եըպ , քէնտիսինի օրաեա կէօթիւրտիւ : Էսնաի րահտէ էօթէնի՝ օլ տէրէճէ աղըլ հիսս իտիեօրտու քի , պա-ղըրմամագ իչին , մէնտիլլիլէ աղըլընը գարամաեա մլճ-սլուր օլտու :

Մէզպուրէ , տամատընըն խանէսինէ մուվասըլէթին-տէ , խըզմէթքեարլար քէնտիսինի եօգարը չըգարտը-լար , վէ Մ. տը Լօրպագ՝ սապահքի վիզիթալարընտան հէնուգ ավտէթ իթմիշ օլմասըլա , գայիմ վալիտէսի-նին նէգտինէ ազիմէթլէ , վազը օլան գաղաեը անլա-տը , վէ սարղըլարընը սէօքիւպ , մուայեէնէտէն սնրա ,

— Ազիգէմ մաաամ Տօմօն , էնտիշէ իթմէեէ հիշ պիր սէպէպ եօգ տուր , Փազաթ պիր այ գատար եա-թագտան գալգմամաեա , եախօտ գանաթէ իւզէրինտէ օթուրմաեա մէճպուր օլաճագընըզ : Պու միւտտէթ զարֆընտա իճապ իտէն միւտափաթտա գուսուր ի-տիլմէեէճէ կինէ էմին օլապիլիրսինիլ , տէտի :

— Տիմէք պիր այ օտամտա մահպուս օլաճաղըմ :

— Պու մահպէսինէթին մուճիպի խօշնուտի օլմա-եաճաղընը սէն տէ պիլիեօրում , լաքին հէր հալտէ լըգէմ տիր : Պու ճիւմէ իլէ շու պէտապաթըլընըզ էսնաընտա սաղը իլէսէլլիեաթընըպտա վար տըր : Էյի պագըլըպ , էյի գոյըլաճագընըզ : Քիթապլարընըզ , զագէթալարընըզ օլաճաղը կիպի , Թէրէզ վէ Քընէ տէ

տայիմա ընթացածընդտա պուլուենաճագ տըրլար :
Վէլհասըլ մէճպուրի օտանըգտա գալմանըգտան
տօլաեը չիքեանէթ իթմէնիզ , ասէթա հաղգըզըզ
տըր :

Պու սէօզլէր արասընտա , տօգթօր՝ եարէեի , մէ-
հարէթլէ պաղլաեըպ , կիտէճէկի սըրատա ,

— Պու ագչամ , ազիզէմ մատամ Տօմօն , թէքրար
կէլիրիմ , տէտի :

Պատէհու Մ . տը Լօրպագ տիշարը չըգըպ , էօթէ-
նի , պիր այ գատար , ասասը խարիճինտէ վուգու պու-
լաճագ աճվալտէն խապէրտար օլամաեաճաղընը տիւ-
չիւնտիւքճէ , սըգըլմագտա իտի իսէ տէ , նէ՞ չարէ քի
էլինտէն պիր շէյ կէլէմէզ իտի :

Մատամ տը Լօրպագ իլէ քէրիմէսի , օ սապահը տի-
շարը չըգմըշ շուպ , ալտէթլէրինտէ , վուգուաթը
իշիտիսլ , մէճրուհէնին նէգտինէ կէլտիլէր , վէ հագ-
գընտա խախսանէ իգհարը թէէսսիւֆ իթտիլէր իսէ
տէ , էսասէն մուխաթարալը օլմաեան պու գազանըն
միւսայիտ վագըթտա գուհուրա կէլմիշ օլտուղունու ,
վէ պինապէրին մատամ Տօմօնուն , Բօգուն մուվասըլէ-
թինտէն տօլաեը , թապիեաթը վէճհլէ , պէտիւանլըգ
խարագ իտէմէլէճէկինի տիւչիւնմէքտէն տէ կէրի տուր-
մամագտա իտիլէր :

Տօգթօրուն օղու Րընէ , Բօգուն , բէտէրի խանէ-
սինտէ եէրլէշէճէկինտէն տօլաեը հիսս իթտիկի մէսէր-
րէթի կիզլէեէմէտիկինտէն , գըզգարընտաշը կիւլէրէք :

— Շու թէտպիրտէն նաշի սէն տէ պէնիմ կիպի
մէմնունսուն , տէ՞ յիլ մի , տէտի :

Մէրգում տէլիգանլը՝ պու իֆատէեէ ճէվապ օլմագ
իւզրէ , գըզգարընտաշընըն անլընտան պուս իթտի , վէ

մատմագէլ Րընէ՝ պու պուսէնին մանէասընը բէք էյի
անլատը :

Րօզ իլէ մուհիպպէսինին տայիրէլէրի պիթիւիք օ-
լուպ , արա եէրտէ պուլունան պիր գարու վասըթա-
սըյլա իսթիլաթ իտիլիր իտի :

Պիր կիւն Րօզ , Լինէ օթէլինէ եագտըղը պիր մէք-
թուպտա , իղթէսի սասաւհ սասթ օնտա Բլաս տըլա
Պասթիլ մէվգիֆինէ մուվասըլէթ իտէճէկինի խապէր
վէրմիշ օլտուզունտան , տօգթօրուն մախտուսու՝

— Եարըն սասաւհ սէրպէսթ օլմագ իւզրէ չիմսիտէն
իչլըրիմի թէրթիպ իտիպ , Րօզու ալմագ իւզրէ , պէն
տէ պիրլիքտէ կէլէճէերիմ , տէտի :

Օ ազշամը մէրզում էվէ ալտէթինտէ , իքի չիչէք
պուքէթի կէիփիրտի , վէ Րընէ , ալաճաղը ճէվապը էվ-
վէլճէ պիրմէքլէ պերտալէր , թէպէսսիւմէն ,

— Պու կիւզէլ գօրգուլու չիչէքլէր քիմին իչին
տիր , տէյի սիւալ իթտի :

— Պիրի սէնին իչին , տիկէրի տէ սէվկիլիւ Բօզուն
իչին . . . նասըլ , Ֆիքրիմի պէեէնտի՛ն մի , տէտի :

Կէնճ գըզ՝ գարընտաշընըն պօլաղընա սարըլարագ ,

— Հագըքէթէն բէք նէգաքէթլիսին , տէյի պէեան
իլէտի , վէ իքի պուքէթի պիրտէն ալըպ , մուհիպպէ-
սինին օտասընտաքի սագսըլարա վազ իթտի :

Օ ազշամը , եալընըպ , իրթէսի կիւնքի մուվասըլէթ
հագըընտա սլահս օլունուպ , օ կիճէսի կէնճ գըզ հէ-
ման ասլա ուեուեամասը , վէ սասաւհլաեըն հրքէնճէ
եաթագտան գալդտը :

Սասթ տօգուպու չարեէք կէչէրէք , օթէլին լան-
տօու , էչեա թահմիլի իչին քիւչիւք պիր օմնի-
պուս արտապասըյլա պիրլիքտէ հարէքէթ իտիպ ,

սասթ օնտ պէշ գալարագ մէվգիֆէ վասըլ օլունտու :
Թամ սասթ օնտա Բօզ, սատըգ Վէրօնիք Ժալթիէ
իլէ պէրապէր զահիր օլտու :

Բօզ, ուզագտան մուհիպպէսինին գարընտաշընը
թանըեւպ, գամաշմըշ օլան կէօղէրինին գաբագլարընը
էնտիրտիլի կիպի, եանագլարը տախի տէրհալ գը-
զարտը :

Բօզ, մէրգումու գալպէն սէվիեօրտու իսէ տէ,
զալպինին քիւհնիւնիւ աշիքեարէն կէօրէմէտիկինտէն,
սէվմէքտէ օլտուղունա շիւպհէ իթմէքտէ իտի :

Իքի կէնճ գըզլար՝ եէկտիկէրինի գուճագլատըլար :

Ընէ. — (Բօզուն պօղազընտուն ստըլարագ.) Հէլէ
շիւքիւր կէլտին... պունտան պէօլէ պէնտէն այրըլ-
մաեաճագսըն, տէաի :

Պատէհու Բօզ՝ մատամ տը Լօրպագ իլէ էօրիւշմէք
մուամէլէսինի իճրա իլէ, մահճուպլյեէթ իւզրէ էլինի
տէ մուհիպպէսինին գարընտաշընա ուզաթտը քի, օ
տախի գըզարարագ պաշընը է յտի :

Պու կէնճ գըզըն էշեասընը Մ. տը Լօրպագըն օղու
շըմէնտըֆէրտէն էնտիրիպ, օմնիպուս արապասընա
եիւքլէթտի, վէ քէնտախի եալընըգճա իշպու արապա-
տա օթուրտուղու հալտէ, վալիտախի իլէ իքի կէնճ գըզ-
լար վէ Վէրօնիք տախի լսնտօ արապասընա րաքիպ
օլտուլար :

Միւտաէթի էօմրիւնտէ եալընըզ աէօրթ տէֆա
Բարիսէ կէլմիշ օլան իհթիեար պէսլէմէ՝ քէմալը հայ-
րէթ իշինտէ կէօրիւնիւեօրտու :

Եարըմ սասթ սօնրա, իքի արապալար, օթէլին
պիւեիւք գաբուսունտան կէշտիլէր :

Բօզ Մատու, եախօտ տահա տօղրուսու Բօրին Տօ.

պէրի՛վ, պիւրինճի տէ՛ֆա օլարա՛գ, թանճմատը՛ղ վալի-
տէսինին խանէսինէ կիրմէքտէ իտի :

Մատմագէլ Բընէ, մուհիպպէսինի, քէնտիսի իչին
հազըր իտիլմիշ օլան տայիրէեէ կէթիւրտիւ : Վէրօ-
նիք տէ պուՆլարըն արգասընտան կիթտի : Օրատա մատ-
մագէլ Բընէ ,

— Կէօրի՛ւ եօրմուսուն , սէվկիւլիւ գըզգարընտաշըմ,
սէնին վէ պէնիմ տայիրէմիզին էշեասը այնի տիր ,
վէ գարեօլանըն բէրտէլէրի արասընտա պուլունան
Մէրէքմանէ սանէմինին այնի՝ պէնիմ օտամտա տախի
վար տըր... պէյնիմիզսիէ հիշ պիր Փէրգ օլմասընը
իսթէմէմ, տէտի :

Բօզ . — (Կէօզլէրի եաշարմագ տէրէճէսինտէ միւ-
թէէսսիր օլարագ վէ Բընէեէ սարըլարագ.) Թէշէքքիւր
իտէրիմ, ազիզէմ :

— Պսւ չիշէքլէրի նա՛սըլ պուլուեօրսուն :

— Բէք կիւզէլ տիրլէր :

— Լաքին չիշէքլէրտէն տօլաեը սագըն պանա թէ-
շէքքիւր իթմէեէսին :

— Նի՞շին :

— Ձիւնքի անլէրի պէն կէթիրմէտիմ. տիւն ագ-
շամ գարընտաշըմ կէթիրտի :

— Սէնին վէ վալիտէն իչին , տէ՞յիլ մի :

— Խայր , գըզգարընտաշըմ, սէնին նիեէթինլէ կէ-
թիրտի , վէ պուՆու քէնտիսի պանա սէօյլէտի : ՊուՆ-
տան անլաեապիլիրսին քի , պիզիմ եանըմըզտա գալ-
մաեա կէլտիկինէ , քէնտիսի տէ պէնիմ գատար մէմ-
նուն տուր : Ահ , գարընտաշըմ սէնի բէք գիեատէ սէ-
վիեօր : Էկէր սէն տէ անը , պէնի սէվտիկին գատար
սէվմէզսէն , նանքէօր օլուրսուն :

Բօգոուն լէհնէսի գըզարտը , վէ իխթիեարը սիւքիւթ իթտի :

Թէրէզ օլ էսննտէ , տիկէր պիր էլպիսէ կիեինմէք իւզրէ օտասընա չէքիլմիշ իտի : Պու արա խըզմէթ-քեարլար Բօգոուն էշեասընը կէթիրտիլէր :

Րընէ . - Պու էշեասընը սօնրա սըրասըյլա թէրթիպ իտէրիզ : Շիմտիլիք հալիյլէ պրագալըմ :

Բօզ . - Պու սապահ Մ . տը Լօրպագը կիօրէ՛ճէք . միեիմ :

Րընէ . - Բէտէրիմ շիմտի Մէքթէպի թըպպիեէտէ պուլունուեօր : Էօյլէ թաամընա ավտէթիստէ կէօրիւր-սիւն : Հայտէ սանա օթէլի կէզտիրէեիմ :

Պու սուրէթլէ օլ զէնկին իգամէթկիւհըն հէր թա-րաֆը կէզիլիպ , Վէրօնիք , միւտտէթի էօմրիւնտէ պէօյլէ տարաթ կէօրմէմիշ վէ թէխայեիւլ տախի իթ-մէմիշ օլտուղունտան , կէօրտիւկիւնէ ինանամաեըպ , հայրէթտէ պուլունմագտա իտի :

Իքիննճի գաթ հէզիլտիկի սըրատա , պիր գաբունուն էօնիւնտէն , իչէրի կիրմէքսիզին կէչիլմէքլէ , Րընէ՝ եաժաշ սէտա իլէ ,

— Պուրաեա կիրմէեէլիմ , տէտի :

Բօզ . - (Թէաճճիւպլէ .) Նի՞շին :

— Պուրասը պիւեիւք վալիտէմին տայիրէսի տիր :

— Նէ՞ օլուր :

— Պիւեիւք վալիտէմին տեաղը գըրըլտը , վէ շիմտի եաթագտա տըր :

--- Լաքին , պու խանէտէ իգամէթ իտէճէեիմ ճի-հէթլէ , քէնտիսինէ թագտիմ օլունմագլըղըմա , վանն իտէրիմքի պու պիր մանի տէյիլ տիր :

— Շիմտի անը պրագ . . . Նէ վագըթ օլտա թանըր :

սըն... խօշ թապիեաթլը դա տըն տէյիլ տիր... սէ
պէսսիգ եէրէ սէօյլէնէն պիր գարը տըր :

— Աղիգէմ, պիւեիւք վալիտէն հագգընտա պու
եօլտա իֆատէր հալ իթմէք՝ էյի շէյ տէյիլ տիր :

— էյի շէյ օլմատըղընը պէն տէ պիլիեօրում, լա-
քին սէն տէ պիւեիւք վալիտէմին ախէագընը թանըր-
սան, հագգըլ օլտուղումու կէօրիւրսիւն : Վագաա
քէմալէթին սօն տէրէճէսինէ վարմըլ օլտուղումնտան,
պու եօլտա սէօղ սէօյլէմէքտէն կէրի տուրաճաղընա
էմին իպէմտէ, պու թարզ միւլահագատան կէրի տու-
րամաեաճագսըն :

Պու արա խըզմէթ քեարլարտան պիրի, Մ տը Լօր-
սլագըն կէլտիկինի խապէր վէրտիկինտէն, սալօնա է-
նիլտիքի, օրատա տօգթօր՝ Թէրէզ իլէ պէրապէր
պուլունմագտա իտի :

Բընէ, Բօզուն էլիինտէն թութուպ րէտէրինէ կէօ-
թիւրէրէք :

— Իշթէ, էֆէնտի բէտէր, պէնիմ էն էյի տօս-
թում, պիւեիւք գըզգարընտաշըմ պու տուր : Պագ
պիր քէրրէ, վէ քէնտիսինի սէվմէմէք գապիլ մի տիր,
սէօյլէ պանա, տէտի :

Մ. տը Լօրպագ, թէպէսսիւմլէ էլինի կէնճ գըզա
ուզաթարագ :

— Ոշ կէլտինիգ, էվլատըմ, գըզըմըզըն մէսէրրէ-
թինի, շաղըղընը, վէ եագընտա իեատէի սըհհէթինի
սիգէ պօրճուեուզ : Բընէ սիգի գըզգարընտաշը թէս-
միեէ իտիեօր, պէն տէ գըզըմ թէսմիեէ իտէճէեիմ,
վէ հագըգէթէն բէտէրինիգ օլմուշումկիպի սիգի սէվէ-
ճէեիմ : Պու տագըգատան իթիպարէն, գըզըմ, պու
էվէ, պու ֆամիլետեա մէնսուպէ օլաճագսընըզ, տէտի :

Բօզ, պու սէօզլէրտէն զիեատէսիյլէ միւթէէստիր
օլարագ, ճէվապ վէրմէք վէ շիւքրանիյեթինի իզհար
իթմէք իսթէտի իսէ տէ, պիր քէլիմէ իրատընա պիլէ
միւգթէտիր օլամատը, լաքին պագըշը՝ գալպինէ վէ
հիսսիեաթընա թէրճէման օլմագտա իտի:

Տօգթօր՝ քէմալը նէգաքէթլէ մէգպուրէեի տէրա-
ղուշ իտիպ, բէտէրանէ սուրէթտէ անլընտան պուս
իթտի:

Պու արա Վէրօնիք, ըիգգաթընտան նաշի աղլա-
տըղը կիպի, Թէրէզին գալպի տէ շիտտիթլէ չարմագ-
տա իտի:

Թէրէզ՝ սէպէպինի անլաեամատըղը պիր հէեէճանա
տիւչար օլմուշ օլուպ, քէնտիսինճէ դարիպ պիր սաա-
տէթ տույղուսու հասըլ իթմէքլէ պէրապէր, պէօյլէ
աղիմ պիր հէեէճանը, միւտտէթի էօմրիւնտէ հիսս
իթմիշ օլտուղունու տէրիսաթըր իտէմէեօրտու, վէ
շախսէն գէվճինէ միւթէշէքքիւր պուլունմաեա պօրճլու
տուր կիպի, մէրգուժուն իֆատաթը վագըասընտան
տօլանը գալպէն թէշէքքիւր իթմէքտէ իտի:

Մատմաղէլ Բընէ, բէտէրինին պօղաղընա սարըլա-
րագ, եավաշճա,

— Ահ, էֆէնտի բէտէր, Բօզ հագգընտա նէ՞ տէ-
րէճէ խայրխահ պուլունուեօրսուն... հագըգէթէն
պէնի մէսուտ գըլտըն... պու պապտէ արղը թէշէք-
քիւր իսյլիմ, սէվկիւլիւ բէտէր, վէ սէնի տէ զիեա-
տէսիյլէ սէվէրիմ, տէտի:

Օլ էսնատէ էօյլէ Թաամընըն հագըր օլտուղու
խապէր վէրիմէքլէ, ալօնսու պուլունան Բընէ՝ Բօզու
գծլթուղունա ալարագ, Թաամ սալասընա կէոթիւր-
մէք իսթէտի իսէ տէ, գըգգարընտաշը կիւլէրէք իլէր՝

լէհիւ , վէ գարընտաշընա սըրա պրագմաեըպ , մու-
հիսպէսինին էլինի թուրարագ ,

— Կէլքի տայիմի սուրէթտէ օթուրաճագ եէրինի
կէօթէրէեհիմ Սուֆրատա , հէր վագըթ , գարընտա-
շըմ իլէ պէնիմ արամըգտա օթուրաճագսըն , տէտի :

Տէլիդանլը Րընէ տէ , քէյֆլի սուրէթտէ վէ եիւք-
սէք սէտա իլէ , Վէրօնիքէ ,

— Կէօզլէրինիզին եաշընը սիլին տէ սուֆրատա կի-
տէլիմ սիզին գաժալիէնիզ օլմագ իսթէրիմ , տէյի պէ-
եան իթտի :

Ֆիլվագը մէրգում տէլիգանլը , ինթիեար քէյլիւ
գարընը գօլթուղունա ալտըքի , մէզպուրէ օլ էսնաւէ
հայրէթտէ գալմըշ օլարագ , քէնտի քէնտիեէ ,

— Պուրասը՝ ճէնապը Հագգըն պիր խանէսի տիր ...
գըզըմ պուրատա մէմնուն օլաճագ տըր ... հագգըն-
տա միւկտարըպ օլմաեա սէպէպիմ եոգ տուր , վէ ճէն-
նէթտէ պուլունան սէվկիւլիւ մատամըմ տախի էլպէթ-
թէ պու հալտէն մէմնուն օլմաշ տուր , տէտի :

Սուֆրատա օթուրուլտու , թաամլարը վագթը բէք
քէյֆլի սուրէթտէ կէշտի :

Մ . տը Լօրպագ , տահա պիր գաշ կիւն մուգտտ-
տէմ գըզընը մահգուն վէ միւքէտտէր կէօրտիւկիւ հալ-
տէ , օ կիւնիւ մահգուգ վէ մէսրուր կէօրմէքէ , թա-
րիֆ օլունմագ պիր հալը մէսուտիյեէթտէ պուլուն-
մագտա իտի :

Թաամ սալասընը թէրքէ , իքինճի գաթտա մա-
տամ Տօօնուն նկտինէ չրգալըմ :

Տօգթօրուն գայիմ վալիտէսի եպթագտան գալգա-
մատըլընտուն , թաամը սուսընա կէօթիւրիւվէքտէ
իտի :

Մէրգումէնին պուլունտուղու սըզընթըլը հալի տօղրու սուրէթտէ պէեան իտէպիլմէք միւշքիլ տիր :

Ազ էվվէլ գարուսունուն եանընտա աեագ վէ ին-սան սէսլէրի իշիթմիշ իտի :

Պու սէսլէր՝ Վէրօնիք իլէ պիրլիքտէ կէզմէքտէ պուլունան իքի կէնճ գըզլարըն սէսլէրի օլուպ , լալին օլ պապաէքի մէրագընը հալլ իաէմէտիկինտէն , եանի թօրնու իլէ պէրապէր քիմին պուլունտուղունու ան-լաեամատըղընտան , սօն տէրէճէ իզհարը հիտտէթ իլլէմէքտէ իտի :

Նիհաեէթ քէնտի խըզմէթինէ թայիին իտիլմիշ օ-լան պէսլէմէ թաամընը կէթիրտիկինտէ ,

— Էվլիմիգտէ էճնէպի քիմսէլէ՞ր մի վար տըր , տէյի սիւալ իթտի :

Պէսլէմէ . — Էվվէթ , մատամ :

— Բի՞մէր տիր :

— Բէօյլիւ իհթիեար պիր գարը իլէ կէնճ պիր գըզ տըր : Պէսպէլլի անա վէ էվլատ օլմալը տըրլար :

— Պունլարըն քէօյլիւ օլտուգլարընը նէ՞տէն պիլի-եօրսուն :

— Իհթիեար գարը քէօյլիւ գըեաֆէթինտէ տիր :

— Գը՞զը :

— Շէհիրլի գըզլար գըեաֆէթինտէ իսէ տէ , սա-տէճէ սիեահ պիր էլպիսէ կիեինմիշ տիր :

— Գըզ գա՞շ եաշընտա կէօրիւնիւեօր :

— Եիկիրմի եիկիրմի պիր եաշընտա վար տըր , լաքին գաեէթ հիւսէնա տըր :

— Աճապա պունլար քի՞մէր տիրլէր : պուրաեա քէօյլիւ քիմսէլէր գապուլ օլունմազ իտի :

— Մատամ վէ մատմազէլ՝ լանտօ իլէ վէ պիր տէ

քիւչիւք օմնիպուս արապասը ալարադ մէվգիֆէ կիթ-
տիւէր։ Միւսաֆիր մատմագէլ իչին, մատմագէլ Րը-
նէնին մուալլիմէսի օլտուղու սէօյլէնիօր։

— Մուալլիմէ՞ մի։

— Էվվէթ, մատամ։

— Աճա՛յիպ, պու մուվասըլէթի պանա էվվէլճէ խա-
պէր վերմէտիւէր։

— Նա՞սըլ, մատամ, պիլմէ՞օրմու իտինիզ։

— Էկէր պիլսէ իտիմ, շիմտի սանա պու սիւալլէրի
իտէ՞ր մի իտիմ... լաքին պէօյլէ պիր սատէ մատ-
տէեի պէնտէն կիզլէմէք՝ նէ՛ միւնասիպէթսըզլիք...
նէ՛ ըրիսեթսիզլիք։

Պէսլէմէ, մատամ Տօմճնուն թիթիզ վէ շիւ պհէլի
թապիեաթընա ալըշըզ օլտուղունտան, ճէվապ-վերմէ-
եիպ, իսթիհզաքեարի թէպէսսիւմիւնիւ կիզլէմէք իւզ-
րէ, եիւզիւնիւ տիկէր թարաֆա չէվիրաի։

Էօթէնի, չէօյլէ տէվամ իթտի։

— Ֆիլվադը պու իշիտիլմէմիշ շէյ տիր, Գաբուսնու
էօնիւնտէն կէշտիքլէրի հալտէ, օտամա կիրէպիլիբ ի-
տիւէր։ Խիւտա ալիմ, պու էվտէ, ինսան քէնտիսինի՝
թալիմ ու թէրպիեէ կէօրմիւշ ատէմլէր իչինտէ զանն
իտէմէզ։ Տօղրուսու տամատըմտան տօլաեը մահճուպ
օլուեօրում։

Պէսլէմէ. - (Էօթէնիին թէչէքքիլէրինտէն սըզըլա-
րազ) Մա՛տամ, գօթլէթինիզի նա՞սըլ պուլտունուզ,
տէյի սիւալ իթտի։

Էօթէնի. - Եյի տէյիլ տիր... Ֆէնա բիշմիշ... ազ
գանը տըր... Աշճըմըզ՝ թէէսսիւֆ իտէճէք շէյ տիր.
քէնտիսի չէշնիմի բէք ալէա պիլտիկի հալտէ, ասա է-
հէմմիեթ վիրմէօր։

Պու սէօզլէրտէն սօնրա , պէսլէմէ , պիր պէհանէ
իլէ տիշարը չըգտը , վէ էօթէնի , օ կիւնիւ ագչամա
գատար զահէթ սըգընթը իշինտէ վագըթ կէշիրտի :

Բօզ , Բընէ վէ Վէրօնիք իսէ , չամաչըը թագըմըյլա
էշեաեը սայիրէեի եերլէրինէ վագ իթմէքլէ մէշղուլ
օլտուլար : Պու մէշղուլիեէթ , ագչամ թաամընա գա-
տար տէվամ իտիպ , թաամտան սօնրա Վէրօնիքին՝
Սիւսի գարիեէսինէ կիթմէսի մուգարրէր իտի :

Պու մուֆարադաթ էանալընտա , վագաա թարա-
ֆէյնտէն կէօզ եաշլարը տէօքիւլտիւ իսէ տէ , պու
ճիւմլէ իլէ սատըգ էմէքտար կիտէրքէն գալպի մահ-
զուն օլմատըգտան պաչգա , ժան Մատունուն էօյէ
էվլաաընըն միւսթագպէլի իշին տէ միւսթէրիւ իտի :

26

Բօզու՝ Մ. տը Լօրպագըն օթէլինտէ թէրքլէ , Պօ-
նէօյլտէ քեային տօգթօր Սարտանըն թիմարխանէսինէ
ափտէթ իտէլիմ :

Ժարի՝ Կասթօն Տօպէրիվին տախի մէգքիւր թի-
մարխանէտէ պուլունուպ պուլունմատըղընա պիրան
էվլէլ քէսպի վուգուֆ իթմէք մէրագընտա իտի :

Մէրգուլմըն՝ մէճնունլարըն օտալարը գաբուստենտա ,
հագըգի իսիմլէրօ եերինէ , պիրէր նիւմէրօ վագ օ-
լունմուշ օլտուղունու կէօրտիւկիւնտէ , ֆէվգէլաւտէ
մէյեուս օլտուղունու ագտէմճէ պէեան իթտիք :

Շիւպհէսիվ հէր պիրինին իսմինէ վէ ահվալը սա-
յիրէսինէ տայիր պիր տէֆթէր պուլունմապտա իտի

խոհ տէ, պու տէֆիթէր՝ տիրէքթօրուռն եհտինտէ օլմասըյա, իսթէտիկի մալիւմաթը անլամադ իւզրէ, պուռնա նա՞րը միւրաճաաթ իտէպիլիր իտի:

Պու հալտէ Ժարինին վազիֆէսի կիւճլէշտի իսէ տէ, քէնտիսի տայիմա իւմիտլէ հաշար պիր քիմսէ օլտուգտան պաշգա, տիրաեէթ վէ զէքեազէթի տէ միւքէմմէլ իտուկինտէն, միւշքիլաթը մէվճուտէեի պէր թարաֆ իլէ մէրամընա էրմէեէ գաթիէն գարար վէրտի:

Մէրգուսուռն պաշլըճա միւլահագասը, թիմարխանէնին ատաթ վէ ուսուլինէ լաեըգըյա վազըֆ օլմագտան, վէ ահվալը արզիեէսինի թէտգիգ իթմէքտէն իպարէթ իտի:

Տիվանէլէրէ թախսիս խտիմիշ օլան էպնիեէ, պէշ մէթրօ երւքսէքիքտէ տիվարլար իլէ իհաթա օլուռնմուշ օլուպ, պուռնլարըն արասընտան պիր եօլ կէշմէքտէ իտի:

Իշթէ պու թէֆէրրուաթ իլէ ճիտտէն իշթիղալ իթմէսի՝ Ժարի իշին բէք էհէմմ օլուպ, մէմուրլարըն ճիւմլէսի տէ քէնտի էմրի թառթընտա պուլուռնմադտա իտի:

Մէրգուսմ, կիւռնտէ պիր եհրինէ իքի տէֆա, վէ եալընըզ եախօտ միւթթէֆիգէն գօղուշլարը թէֆիթիշ իթմէք իսթէսէ, պու խուսուռ քէնտի հազգ ու մէլահիյեէթի տախիլինտէ պուլուռնտուղուռտան, քիմսէ վէ հիշ պիր շէյ մանի օլամազ, վէ տօգթօր Սարտանըն՝ հէր օտանըն քիլիտինի աշապիլմէք իւզրէ վէրմիշ օլտուղուռ անախթար իլէ, իսթէտիկի սաաթտա իսթէտիկի գօղուշա վէ օտաեա կիրէպիլիր իտի:

Պալէատէ պէեան իթտիկիմիզ վէճէլէ, տիրէքթօրուռն վէ մուապին թապիպլէրին մուամէլէյի թէֆիթի-

չիեէսի, սասահըն ալաֆ. սաաթ եէտիսիյէ եէտի
պուշուդու արասընտա վուգու պուլուպ, ագչամ սաաթ
իւչտէ պիր թէֆթիչ տահա վուգու պուլուպ իտի:

Սաաթ պէչտէ նաֆադալար թէվզի իտիլիպ, պու
թէվզի էսնասընտա կարտիանլար տախի հապըր պու
լուսուր իտիլէր:

Սաաթ ալթը պուշուգտա հէր խըզմէթ խիթամ
պուլարագ, գոգուչլար վէ օտալար սիւրկիւլէնիր իտի:

Կարտիանլար էօյլէ թաամընը թամ էօյլէտէ, վէ
ագչամ թաամընը տախի սաաթ եէտիտէ իտէլէր իտի:

Էօյլէ թաամը իլէ իքինճի մուամլէլէյի թէֆթիչիեէ
արասընտա իքի սաաթ թաթիլ գէմանը օլուպ, պու
իքի սաաթ զարֆընտա թիմարխանէնին թէքմիլ խալ
գը եօգ կիպի իտի:

Պիր կիւն Ժարի, թաամընը իտիպ, օտա խըզմէթ
ճիսի տէ մուֆարագաթ իտինճէ, մէճնուլարըն օտա
լարը անախթարլարընը ալըպ, քէնտի տայիրէսինտէն
տիչարը չըգտը, վէ ՅՂ նիւմէրօլու օտաեա կիթտի.
չիւնքի տօգթօր Սարտանըն, մէգքիւր օտաաա պուլու
նան պիչարէ մէճնուսու իսթիւմպալ իթտիկի սըրատա
քէնախիսնտէ հասըլ օլմուլ օլան թէէսսիրի ունուլթ
մամըլ իտի:

Օտանըն գաբուսու էօնիւնէ կէտիկինտէ, գաբու
նուն իւզէրինտէ աչըլմըլ օլան կիզլի տէլիկին գաբա
ղընը սէսսիգճէ գալաըրըպ, իչէրիեի կէօզտէն կէչիրտի:

Իչէրտէքի մէճնուն՝ եաթաղը իւթիւնտէ չէօմէլմիլ
օլուպ, կէօզլէրինի եէրին տէօլմիսինէ աթֆ իթմիլ
իտի:

Ժարի՝ պիր գաչ տագըգա պիչարէեի թէճէսսիւս
իթտի: Մէճնուն հիչ պիր հարէքէթտէ պուլունմուբալ,

անճաղ տօտադլարը գըմըլտանմագտա իտի իսէ տէ ,
եաւաշ սէսլէ սէօյլէտիկի քէլիմէլէր՝ միւսկէմ սուրէթ-
տէ պիլէ ժարինին գուլաղընա տէյմէմէքտէ իտի :

Տիկէր քեաֆֆէյի պէտպախթ շէրիքլէրի միսիլու ,
ՅԴՁ նիւմէօյու մէճնուն տախի գալըն լաճիվէրտ գու-
մաշտան պիր թագըմ էլպիսէ կիեինմիշ օլուսլ , սլաշը
աշըգ , վէ սօղաղընտա գըրաւաթը եօգ իտի : Աեազ-
լարընտա տախի գապա սախթ իեանտան քէօյլիւ գուն-
տուրասը պուլունմագտա իտի :

Ժարի՝ մէրգումուն մահգունինէթսախշ սիմասըն-
տա էսէրը դէքեա վէ տիրաեէթ կէօրմէեէ չալըշըպ ,
մուվաֆֆագ օլամամասը իւզէրինէ չ գարուեու եաւաշ-
ճա չալտը :

Տէրհալ մէճնուն , միւթէֆէքքիր հալինի թէրքլէ
պաշընը եօգարը գալաըլտը :

Պագըշը հիւզնէնկիզ իտի :

Ժարի՝ եալընըղ օլուսլ օլմասըղընա թէէմին օլմագ
իւզրէ , պուլունտուղու սօֆատա էթրաֆա կէօզ կէզ-
տիրալ , վէ սլատէհու աղղընը մէգքիւր տէլիկէ եագ-
լաշտըրալագ ,

— Կասթօն Տօպէրի՛վ. տէյի չաղըրտը :

Մէճնուն , իշպու իսմի իշիթ տիկինտէ , պիւթիւն
ուգաի վիճուտիեէսի շիտտէթլէ սարսըլտը , վէ պիրտէն
պիրէ աեաղա դալգըղ , օլ անէ տէկին մահգունիյեէթ-
պախշ օլան կէօղլէրի տէ պաշգա պիր րէվնագ քէսպ
իթտի :

Ժարի իսէ , եաւաշ սէտա իլէ ,

— Կասթօն Տօպէրի՛վ... Կասթօն Տօպէրի՛վ , տէյի
չաղըրմասընը թէքրարլատը :

Մէճնուն իքի էլլէրինի անլընա կէօթիւրիւսլ , սիմա-

սընըն հալինտէն , հէեհհանը ազիմէ տիւշար օլմուշ
օլտուղու անլաշըլըեօրտու :

Շիւսկէսիզ մէրգում տէրիսթըր իթմէեէ սայ ի-
տիեօրտու ,

Ժարի , իւշիւնճիւ տէֆա օլարագ ,

— Կասթօն Տօպէրիվ . . . տէյի թէքրարլատը , վէ
մուախսարէն մէղարտան չըգան պիր սէս կիպի պիր
սէտա իլէ ,

— Պու իսմ՝ պէնիմ իսմիմ տիր . . . Կասթօն Տօպէ-
րիվ պէն իմ . . . Փագաթ պէնի չաղըրան քի՞մ տիր ,
տէտի :

Ժարի , տիգգաթ վէ մէրագլէ պու հալլէրէ պագ-
տըգտան ոօնրա , մէճնունուն սիւալինէ մուգապիլ ,

— Պէն իմ , տէյի ճէվապ վէրտի :

Պիշարէ հէյքէլթիւաշըն կէօզլէրի դարունուն ա-
րալըղընա աթֆ օլունտուղու կիպի , քէնտիսի տէ
օրաեա եագլաշար , վէ պիւթիւն վիճուտիյլէ աթիւրէ-
եէրէք ,

— Կասթօն Տօպէրիվ տէյի չաղըրան սի՞գմիսինիզ ,
տէտի :

— Էվվէթ , պէնիմ :

— Պէնտէն նէ՞ իսթէեօրսունուզ :

— Արատըղըմ քիմսէ սիզ օլուպ օլմատըղընըզը ան-
լամագ իսթէեօրում :

— Էկիւր Կասթօն Տօպէրիվի արաեօրտունուզ իսէ ,
պուլմուշունուզ տուր :

— Սահի՞հ մի :

— Պու խուսուսու պէնտէն էյի քի՞մ պիլիր :

— Սէրպէսթ օլտուղունուզ զէման նէ՞ եաբըեօր-
տունուզ :

Կասթօն , ճէվապ վերմէքսիզին պաշընա էյտի , վէ
պիր ազ տիւշիւնտիւքտէն սօնրա , ութանարադ ,

— Պիլմէմ , տէտի :

— Պէն պիլիրիմ . . . սիզ պիր սանաաթքեար վէ
հէյքէլթիրաշ իտինիզ :

Կասթօնսուն կէօզլէրի եէնիտէն բարլաեարադ ,

— Էվվէթ . . . Էվվէթ . . . հէյքէլթիրաշ իտիմ . . .
սահլիւ տիր . խաթրըմա կէլիեօր , տէտի :

— Պօշար-տը-Սարօն սօգաղընտա իգամէթ իտէր
իտինիզ :

— Էվվէթ . . . Էվվէթ :

— Մօնկրէզէն քէօյիւնտէ տէ իգամէթ իթտինիզ .
խաթրընըզա կէլիեօր մու :

Կասթօն , պօղուզ պիր նիտա ռէֆ իլէ ,

— Մօնկրէզէն . . . Մօնկրէզէն . . . ահ , խաթըրլա-
եօրում . . . գըզըմ օրատա տըր . . . պէնի արամաեա
կէլմէնիզ՝ պէնի գըզըմա կէթիւրմէք իչին տիր , տէյիլ
մի . . . սէօյլէեին . . . ճէվապ վէրին . . . գըզըմըն հաեաթ-
տա օլաուզունու պիլտիրին , տէտի :

— Պաղըրմաեըն . . . սուս օլուն :

— Սայր , սուս օլմաեաճաղըմ . գըզըմը կէօրմէք իս-
թէրիմ :

Ժարի՝ գարունուն տէլիկինի գարատը , վէ պատէ-
հու եանընտաքի անախթար իլէ գարունուն քիլիտինի
աչըպ օտաեա կիրտի :

Կասթօն , տէրհալ ժարիեէ հիւճում իտիպ , պօ-
ղաղընտան գալրաեարադ ,

— Գըզըմ նէրէտէ տիր , տէյի սիւալ իթտի :

Ժարի՝ իքի գուվվէթլի էլիյլէ պիշարէնին պիլէք-
լէրինտէն թութուպ , կիւճ հալ իլէ զապթ իտէպիլտի ,

վէ պատէհու քէսկին պիր նազար իլէ կէօզլէրինին իշի-
նէ պազարազ ,

— Սէս չըգարմազսըզըն , պիր քէլիմէ պիլէ իրատ
իթմէքսիզին , սէօյլէ եէճէքլէրիմի անլամսեա չալըզըն ,
տէտի :

Կասթօն՝ Ժարինին հէմ պազըզընտան , հէմ սէսին-
տէն միւթէէսսիր օլարազ , սէսինի քէստի , վէ Ժարի՝
իֆատէսինէ շու եօլտա տէվամ իթտի :

— Հիւրրիեէթինիզի իսթէ՞րմիսինիզ :

— Հիւրրիեէթ մի... չօգտան պէրի տիր քի պէն
տէ օնա պէքլէեօրում... իւմիտ իտիեօրում :

— Էօյլէ իսէ , պէն սիզէ հիւրրիեէթինիզի կէթիր-
տիմ՝ Պէնի տինլէեին :

— Տինլէեօրում :

— Հալը սիւքիւնէթտէ՞միսինիզ :

— Հալը սիւքիւնէթտէ օլմազ իսթէրիմ... սաքի-
նիմ... էօյլէ օլտուղունու սիզտէ կէօրիւեօրսունուզ :

— Գըզընըզըն իսմի Բօլին իտի , սէ՞յիլ մի :

— Բօլին... էվվէթ... էվվէթ... Բօլին իտի...
խաթըրմա կէլիեօր :

— Ֆազաթ վալիտէսի... վալիտէսի... անըն իս-
մի նէ՞ իտի :

Կասթօնուն գաշլարը չաթըլտըղը կիպի , զուլազ
թօզլարընըն տաւարլարը տախի գապարտը : Սիմասը-
նըն հալինտէն , պէյնինին մէշղուլիեէթի ազիմէ իշին-
տէ պուլունտուղու անլաշըլըեօրտու : Պիչարէ՝ էվլատը-
նըն վալիտէսի իսմինի պիր խայլի տիւշիւնտիւ իսէ տէ ,
խաթըրլամաեըզ , հէօնկիւր հէօնկիւր աղլամաեա պաշ-
լատըմ , վէ գայիֆ պիր սէտա իլէ , «պիլմէմ , պիլմէմ»
տէտի :

Ժարի, աեաղընը եէրէ վուրարագ,

— Ահ, պու առէմին հիչ ագլը պաչընտա տէյիւ տիր, գուվվէյի հաֆըգասը պիւթիւն պիւթիւն գայ օլմուշ տուր, տէյի պէեան իթտի:

Կասթօն. — (Քէլամընա տէվամ իտէրէք) Յագաթ քէնարիլէրինի պուլաճաղըմ... իքիսինի տէ, օրատա... օրատա՛ կէօրիւեօրում:

Ժարի, հէր հալտէ պու իշէ նէթիճէ վիրմէք լազըմ կէլտիկինի, վէ մէրգումուսն չու հալինտէն իսթիֆատէ իթմէք միւմքինսիզ օլտուղունու, վէ ագլընը պաչընտ կէթիրմէք իշին, էվվէլ էմիրտէ տօգթօր Սարտանըն թիմարխանէսինտէն պիչարէեի գուրթարմագ իճապ իթտիկինի անլաեարագ, օ անտէ գարարընը վէրտի:

Պատէհու պաչ կարտիան՝ մէճնունա խիթապլէ,

— Պէնի տինլէեին, վէ սէօյլէեէճէքլէրիմի անլա մաեա վէ ունութմամաեա ճահո խիին, տէտի:

— Բէք էյի, բէք էյի:

— Էկէր սէքիզ կիւնէ գատար քէսպի սիւքիւնէթ իտէսէնիզ, սէրսէսթ օլաճալընջը վատ իտէրիմ:

— Սէրպէ՞սթ մի:

— Էվվէթ:

— Էօյլէ իսէ, չարուգ կիտէլիմ:

— Սէքիզ կիւնտէն, վէ պէլքի տահա էվվէլ կիտէ պիլիրիզ, Փագաթ պու կիւն պու թիմարխանէեի թէրք իտէմէեիզ: Պանա էմին օլուն... պիր հաֆթաեա գատար սիզի՝ գըզընըզըն եանընա կէօթիւրէճէեիմ:

— Պիր հաֆթա՞մը... ֆագաթ պիր հաֆթա ուզուն պիր միւտտէթ տիր... պունուէլա պէրսպէր, պու գատար հաֆթալար պէքլէմիշ օլտուղում հալտէ, պիր հաֆթա տահա պէքլէրիմ:

— Բէք էյի :

Ժարի գարուեա տողրու իւերլէտիկինտէն , Կասթօն՝
ածըզլը պիր սէտա իլէ ,

— Տիմէք կիտիեօրսունուգ... պէնի. թէրք իտի-
եօրսունուգ , տէտի :

— Ոայր , սիգի թէրք իթմէեօրում... սիգի գուր-
թարմագ իւզրէ մուֆարագաթ իտիեօրում :

Ձէվալլը հէյքէլթիրաշ պիր ահ իտէրէք , մէյեու-
սիեէթլէ ,

— Պէնի թէրք իտիեօր... պէնի պրագըեօր , տէյի
պէեան իյլէտի :

Ժարի՝ եարը աչըգ օլան մէգքիւր տէլիքտէն մէր-
գուսա տիգգաթ իտիպ , իւզէրինէ պիր ֆէնալըգ կէլ-
տիկինի կէօրտիւ իսէ տէ , պու ֆէնալըգ չօգ սիւրմէ-
եիպ , քէսպի սիւքիւնէթ իթտի , վէ հէօնկիւր հէօնկիւր
աղլաեարագ , եաթաղընա եաթտը :

Պատէհու Ժարի օրատան մուֆարագաթլա , քէնտի
օտասընա կիթտի , վէ աթիտէքի թէգքիրէյի եազտը :

«Պուլտում - Կէլէճէք րէնչչէնպիհ կիւնիւ , ագչա-
մըն սաաթ տօգուզունտա , Պօնէօյլ գարչըսընտա ,
Մարն նէհրի քէնարընտա , տէմիր բարմագլըգլարը
սէսսիգճէ քէսէպիլմէք իւզրէ իգթիգա իտէն ալէաթը
համիլէն հազըր պուլունուն :»

Իշպու թէգքիրէյի , F. J. հարֆլաւըյլա իմգա-
լաեղպ , պիր մահֆագա տէրունինէ վագ իթտի , վէ
իւսթիւնէ տէ , «Մատամ Ատէլ Ժէրար. Բարիտտէ , Ժի-
լը-Քէօր սօգաղընտա , նիւմէրօ Ծ» իպարէսինի եազտը :

Մէրգում պու մէքթուպու , պաշ կարտիանլըգ էլ-
պիսէսինտէ հըֆզ իլէ , աչաղը էնտի : Թիմարխանէնին
գարուունտա մէքթուպ վագընա մախսուս պիր գու-

Թու պուլունմալլէ, հէր կիւն իքի տէֆա պու գու-
թու՝ բօսթաճը Թարաֆընտան եօզլանըր իտի:

Ժարի, մէքթուպը մէզքիւրու իշպու գութուեա
աթտը, վէ պու իշի կէօրտիւքտէն սօնրա, կէլէճէք
բէնչէնպիհ կիւնիւնէ գատար, եանի իւչ կիւն պէք-
լէմէքտէն պաշգա եաբաճագ պիր իշի գալմատը:

Ժարինին՝ Պօնէօյլ Թիմարխանէսի պաշ կարտիան-
լըղընա Թայեին օլունտուղու կիւնտէն պէրու, հէր
կիւն, գօնթէս Գուրավիէֆ, րաքիպ օլտուղու արա-
պասընը րըխթըմ իւզէրինտէ պրաքարագ, քէնտիօի՝
Ժիւլը-Քէօր սօգաղընտա վագը խանէյի մէզքիւրու
զիեարէթ իտէր իտի:

Ժարինին մէքթուպու՝ գօնթէսէ օ կվին գաբուճու-
սու Թարաֆընտան վէրիլիպ, մէրգումէ անինտէ մահ-
ֆապանը եըրթարագ, միւնտէրիճաթընը օգուտու, վէ
չէրիքինին՝ արատըղը քիմսէեի պուլտուղունա, վէ մէր-
գումուն Թալիմաթընա վագըֆ օլունճա, օ Թալիմաթա
Թէվֆիգ հարէքէթ իթմէեի գարարլաշտըրտը, Շէօյլէ-
քի է՛ն սէրթ մատէնլէրի քէսէպիլէճէք քիւչիւք պիր
Թէսթէրէ սաթըն ալմասընը Սաթիւրնէն Ռիկօեա Թալ-
սիեէ իլէ, Սաթիւրնէն, տէրհալ իսթէնիլէն Թէսթէ-
րէեի սաթըն ալտը, վէ օ ագչամը գօնթէսէ Թէպլիմ
իթտի:

Իրթէսի կիւն բէնչէնպիհ օլուպ, մատամ Գուրա-
վիէֆ սիեաճ վի սատէ պիր էլսիսէ կիեինտի, վէ եիւ-

զիւնիւ տախի դալըն պիր նիգապ իւէ կիզլէտի : Պա-
տէհու սաաթ եէտի բառտէլէրինտէ եաեա օլարագ
օթէլտէն տիշարը չըդտը :

Գօնթէս եախօս տահա տօղրուսու Ատէլ Ժէրար ,
Բարիսին ճիվարլարընը բէք էյի պիլիր խաի . չիւնքի
մուգատտէմա Ալմանիա օրտուսու հիսապընա խաֆի-
եէլիք իթտիկինտէն , Բարիա ճիվարլարընըն արագիճէ
ահվալինի , չրքեանը հարպ խարիթալարընտա լաեը-
գըյլա միւթալէա իթմիշ , վէ գուվլէյի հաֆըզապը
միւքէմէլ իտուկինտէն , մուհարէպէ գէմանընտան
պէրու ահվալը մէզքիւրէեի ունուլթմամը խաի :

Իմտի , պիր արապաեա բաքիպէն , Բլաս տըլա Պաս-
թիլէ կիթտի , վէ օրատան չըմէնաըֆէր գաթարընա
օթուրուպ , Լա Վարանտա աչաղըեա էնտի , վէ Շէնը-
վիէր քէօրիւսիւնտէն եաեա կէչիպ , նիհաեէթ Պօ-
նիյլիւն չան գուլէսի ոաաթ սէքիզ պուչու գ չալտը-
ղընտա , Ժարինին իսթար իթմիշ օլտուղու մահէլլէ
մուվասըլէթ խլէտի :

Օլ էսնատէ կիճէ օլուպ , գըրտա , ինսան էսէրի
կէօրիւլմէ եօրտու :

Մարն նէհրի սէվահիլինտէ տէրին պիր սուսուգ
հիւքմ իթմէքտէ օլուպ : արասըրա նէհրին սուեու-
նուն գըեըլարա չարքտըղը , վէ պագը պէքճի քէլպլէ-
րին ուզագտան հավլամասը իշիտիլմէքտէ խաի , Եա-
լընըզ նէհրտէ , պագը կէճիքմիշ պալըգճը գաեըգլա-
րընըն ալտէթ իթաիքլէրի միւշահէտէ օլունմագտա
խաի :

Մատամ Գուրապիիֆ՝ պիր ըխլամուր աղաճընըն ալ-
թընտա օթուրտու : Մէրգուլմէնին օմահէլլտէ պու-
լունտուղու քիմաէ թարաֆընտան կէօրիւլմէսի իհթի-

մալտէն տէյիլ իտի իսէ տէ , կէօրիւլտէ պիլէ , — Մարն նէհրի սէվահիլի եադընընտա իսքեան իտէնլէր՝ ազ- չամլարը հափա ալմադ իւզրէ սէվահիլէ օլ գատար եազլաչըրլար իտի քի , — քիմսէնին նազարը տիգգաթ վէ շիւպհէսինի տալէթ իտէմէզ իտի :

Գօնթէս օ մահէլլտէ ժարիեէ պէքլէտի :

Ժարի իսէ , թիմարխանէտէքի խըզմէթինի պիթի- րիպ , կարտիանլարըն հա՞նկը սաաթլարտա էթրաֆը տօլաչաճազլարըն տա թայեին իթտի :

Պատէհու հիչ պիր սէպէպլէ տաթիլտէ քէնտիսինի արաճաեաճազլարընա , վէ օրատա պուլունմատըլըն- տան նաչի մուալտէզէ իտիլմէեճէկինէ էմին օլարադ , գարուճուեա , Պօնէօյլէ կիտիպ , ազ պիր միւտտէթ սօնրա ալտէթ իտէճէկինի պէեան իլէ , թիմարխանէ- տէն մուֆարագաթ իթտի :

Տօգթօր Սարտա օ ազչամը Բարիսէ կիթմիչ օլուպ , բէք կէճ ալտէթ իտէճէք իտի :

Պէօյլէճէ ժարի՝ քէմալը էմնիյեթլէ տիշարը չըդ- տըգտան սօնրա , Մարն նէհրի սահիլինէ կիթմէք իւզրէ երկիրմի տազըգա գատար գաթը մէսաֆէ իթմիչ իքէն , մատամ Գուրապիշֆ՝ ուզագտան աեադ սէսի իշիտիպ , օթուրտուղու եէրաէն գալգաը , վէ ժարի՝ գարան- լըգտա մէրգուճէնին կէօլկէսինի կէօրմէքլէ ,

— Սի՞ղմիսինիպ , տէյի սիւալ իթտի :

— Էվվէթ , պէն իմ , տէյի գօնթէս ճէվապ վէրտի :

Պէօյլէճէ իքի շէրիքլէր եէկտիկէրինէ գալուչուպ , չու եօլտա կէօրիւշտիւլէր :

— Չօգտան պէ՞րի մի պէքլէեօրսունուզ :

— Չօգ չօգ պիր չարեէքտէն պէրի :

— Իսթէտիկիմի կէթիլտինի՞դ մի :

— Եվ վէթ , իշթէ :

Մատամ Գուրավիէֆ՝ Ժարիեէ քիւշիւք պիր բա-
քէթ վէրտի քի , օ տա պու բաքէթի եան ճէպինտէ
հըֆզ իթտի :

Գօնթէս . — Տիմէք արատըղըմըզ ատէմի պուլտուն :

— Եվ վէթ :

— Տիվանէ՞ մի տիր :

— Եվ վէթ :

— Էյլէ խտ պիր իշիմիզէ եարամանեանդ սըր :

— Քէնտիսինի էլտէ իտէրսէք , մէճնուն օլմասընա
րաղմէն , միւհթան օլտուղումուզ մալիւմաթը իսթիհ-
սսղ իտէպիլիրիզ :

— Քէնտիսինի իսթիհմապ ի՞թտին մի :

— Եվ վէթ :

— Նէ՞ ճէվապ վէրտի :

— Լաեղըզ պիր ճէվապ ալամատըմ , չիւնքի պէյնի
ֆէնա սուրէթտէ պօղուլմուշ տուր : Քէնտի քէնտիեէ
պրագըլաըղընտա , իսիմլէրի տէրխաթըր իտէմէեօր ,
ֆադաթ օ իսիմլէր քէնտի գարշըսընտա թէլլէֆֆիւզ
իտիլտիկինտէ , գուվվէյի հաֆըզասը պաշգա պիր սու-
րէթ քէսպ իտիեօր , վէ լաքին իսիմլէրին թէլլէֆֆիւզ
օլունմասընը միւթէպըզ թէքթար ունուտուեօր : Սիզ
տէ անլահապիլիրսինիզքի , իւսթէ ասէմ կէլիր գօր-
դուսուլա , եավաշ եավաշ վէ սապր իլէ մէրգումու
իսթիհմապ իտէմէտիմ : Պու եօլտա իսթիհմապ իթմիւշ
օլսա իտիմ , պիւր նէթիճէ իսթիհսալ իտէպիլիր իտիմ :
Հասըղը պու պիշարէի պուլունտուղու գօղուշտան
դուրթարմուղընը :

— Յիրարընա եարտըմ իթմէք իսթէ՞եօրմուսուն :

— Քէնտի պաշընա ֆիրար իթմէկէ միւզթէտիր

տէյիլ տիր . պէն քէնտիսինի Ֆիրար իթտիրմէլիեիմ .
Պիր քէրրէ կասթօն Տօպէրիվ էլիմիդէ կէչէրսէ , պէն
օնա սէօզ սէօյլէթիրիմ :

— Բէնտիսինի նէրէտէ կիզլէեէճէեիզ :

— Պէն տէ պուենու սիզտէն սիւալ իտէճէք իտիմ .
Սէն—Տօմինիք սօգաղընտաքի իգամէթ կեահընըզտա մէր-
գումու պարընտրապիլիրմիեիզ :

— Էթրաֆընտա պուլունանլար իչին ճիննէթի մու-
խաթարալը օլմազ մը :

— Սալր , ճիննէթի թէճավուզի տէյիլ տիր , վէ
նէօպէթլէրի աղ սիւրմէքտէ տիր . Սուհուլէթլէ քէնտի
հագգընտան կէլինէպիլիր . Պիզիմ ալաճաղըմըզ մա-
լիւմաթ իչին , էն խալըրլը թէտպիր , մէրգումուն ,
սիզին իգամէթ կեահընըզտա գալմասը տըր :

— Ֆազաթ պու ատէմին Ֆիրարը՝ թէվաթուր
պուլապիլէճէկինի տէ էյի տիւշիւն . Տօգթօր Սարտա՝
իշպու Ֆիրար վագըասընը միւթէագըզլ գալըթահա
միւրաճաաթ իտէճէկինտէն , Ֆիրարի արանըլաճագ , վէ
պիզտէ պաշըմըզը թէլիլիքէ ալթընա գօյմուշ օլաճաղըզ :

— Հագըզէթէն սիզ պուենա ինանընթօրմուստենուզ :

— Ինանմագլըղըմ պիր թագսիրաթ մը տըր :

— Էլլէթթէ թագսիրաթ տըր . Պէնճէ , կասթօն
Տօպէրիվ՝ պիր ինթիգամ վէ ղարագա գուրպան օլմուշ
տուր . Բէնտիսինի պիր թիմարխանէտէ թէվզըֆը վէ
շիւպէլսիզ օրատա ազլընը դայլ իթմէսի , պիր սուի
հարէքէթին նլթիճէեի ճինաեթթեարանէսի օլուպ ,
տօգթօր Սարտա իսէ , գուրնազ պիր ատէմ օլտու-
ղունտան , մէճնունու պուլտուրմագ իւզրէ գապթիեէ
նէզարէթի է միւրաճաաթտան կէրի տուրաճաղը վէ
եալընըզ քէյֆիեթի ալէագատարլարա խապէր վէր-

մէքէ իբթիֆօ խոհէկի տէրքեար տըր : Տիկէր թա-
րափտան օ պիշարէեի պիր թիմարխանէտէ թէվզըֆ
իթտիրմիշ օլանլարըն , կէշմիշ զէմանը թէքրար մէյ .
տանա , կէթիրմէքտէն կէրի տուրաճագլարընա էմին օ .
լապիլիրսինիզ , Անլէր իթթիհարը սիւքիւթլէ , եհրլէ .
րինտէն պիլէ զըմլտանմանաճագ տըրլար :

— Տէտիքլէրինիզ մառալա պէնդէեօր :

— Պայր , հագըգէթի սէօյլէեօրուամ , Տօգթօր Լուա-
զօնուէ ճէպ տէֆթէրինտէ կէօրիւլէն նօթլարտան ,
պու իշտէ պիր սըրր պուլունտուղու , վէ G . D . հարֆ-
լարընըն սահիպի օլան շախսըն՝ պու թէվզըֆը էմր
իթմիշ իտուկի անլաշըլըեօր , չիւնքի Լուազօ՝ Թուրէ
վէ Սարտա իսիմլէրի կիպի , մէզքիւր իսմի տալսի
թէքմիլէն եագապիլիր իտի :

— Պու պապտէ հագգըն օլապիլիր :

— Շիւպհէսիզ հագգըմ վար տըր :

— Ֆիլվագը կասթօն Տօպէրիվ՝ պիզիմ էլիմիզտէ
պիր գուվվէթ օլապիլէճէք տիր , Բէնտիսի գա՛ն եա-
շընտա կէօրիւնիւեօր :

— Եաշընը տօղրու սուրէթտէ անլամագ միւշքիլ
տիր , Փագաթ 40-45 օլապիլիր . պուենուշլա պէրապէր
իհթիեարա պէնգէեօր :

— Մէրպոււմ հագգընտա պիր բլան թասմիմ իթ-
տին մի :

— Հայ հայ :

— Նէ՛ կիպի բլան տըր :

— Եարըն տէյիլ օ պիր կիճէ , եանի ճումաա իր-
թէսի կիճէսի , կասթօն Տօպէրիվ թիմարխանէեի թէրք
իթմէլի տիր : — Պու խըզմէթի պէն տէրիւհտէ իտէրիմ :

— Սօնրա՞ :

— Սօնրա , էկէր միւսաատէ իտէրսէնիզ , քէնտիսի-
նի տօղրուճա օթէլինիզէ կէօնտէրէճէերիմ : Միւսաատէ
իտէ՞րմիսինիզ :

— Էվվլթ . ֆագաթ պէն նէ՞ իշ կէօրէճէերիմ :

— Սապահըն ալաֆրոսնկա սաաթ պիրինտէ , (եանի
եարը կիճէտէն պիր սաաթ սօնրա) պիր ալապա իլէ
կէլիպ պէնի պէքլէմէլիսինիզ :

— Նէ՞րէտէ :

— Գարշըմըզտա պուլունան ըխլամուր ալաճլարը-
նըն կէշիտինտէ :

— Բէք էյի , ճուճաա իրթէսի կիւնիւ , սապահըն
սաաթ պիրինտէ յրատա պուլունաճաղըմ : — Սէն տէ
պիզիմ իլէ Բարիսէ ավտէթ իտէճէ՞քմիսին :

— Խայր , իքի սէպէպլէ թիմարխանէտէ գալաճա-
ղըմ : Էվվէլ էմիրտէ , զայպուպէթիմ , վագը օլան ֆի-
րարտա մէտլիսէլիմ պուլունտուղունու աշիքեարէն կէօս-
թէրիր : Սանիէն , պիր շէյ անլամագ իսթէրիմ :

— Նէ՞ կիպի շէյ :

— Կաթօն Տօպէրիվի թէվգըֆ իթտիրէնլէրին իս-
մինի անլամագ նիեթթինտէերիմ :

— Քէնտիսի օ իսմի եախօտ իսիմլէրիպիլտիրէ՞մէզմի :

— Իսիմլէրի տէրխաթըր իթմէտիկինի սիզէ սէօյ-
լէմէտի՞մ մի :

— Ֆագաթ իաթըրլտեապիլիր :

— Խաթըրլտեապիլմէսի գապիլ իսէ տէ , մուհագ-
գագ տէյիլ աիր :

— Քի՞մտէն եախօտ նա՞սըլ մալիւմաթ ալապիլէճէ-
կինի մէմուլ իտիեօրսուն :

— Օ մալիւմաթը պիղգաթ տօգթօր Սարտատան ալ-
մագ իւմիտինտէերիմ :

— Նա՞սը :

— Պիր ազ Կվվէլ Իֆատէ Իթտիկիմ վէճէլէ, Սարտա, քէյֆիեթի օ ատէ մէրէ խապէր վէրէճէկինտէն, ճիւմէսի տէ թիմարխանէեէ գօշուշաճազլար, վէ պէն օրատա պուլունաճաղըմտան, հէր շէյէ տիգգաթ Իտէպիլէճէերիմ, վէ հէր սէօզիւ տինլէեէպիլէճէերիմ :

— Հագըգէթէն սէն բէք մահիրսին :

— Հագգընը սէօյլէտիկինիզ Իչին գարըը կէլմէմ. Հէր նէ Իսէ, թիմարխանէնին գարուճուսունա, ազ պիր գէման խարիճտէ գալաճաղըմը պէեան Իթմիշ օլտուղումտան, շիմտիլիք մուֆարագաթ Իտէրիմ. Ճումաա Իրթէսի կիւնիւ, ոապահըն ոաաթ պիրինտէ պուլուշաճաղըմըզը ունութմաեըն :

— Թամ վագըթտա կէլիրիմ :

— Պէրապէրինիզճէ գուվվէթլի վէ Էմնիյեթլի պիրատէմ կէթիրին :

— Էօյլէ պիր ատէմիմ վար տըր :

— Գալի գաեըշլար վէ հիյնի հաճէթտէ աղըզ թըգաճը մագաթընտա գուլլանըլաճագ պիր պօղազ շալը տախի կէթիրին :

— Բէք էյի :

Պէօյլէճէ Իքի խապիսլէր, արալարընտա ուզլաշտըգտան սօնրա, պիրիպիրինտէն այրըլտըլար :

Մատամ Գուրազիէֆ քէնտի խանէսինէ վէ Ֆէլիքս Ժարի տէ թիմարխանէեէ ավտէթ Իթտիլէր :

Տօգթօր Սարտա հէնուղ ավտթ իթմէմիշ օլուպ ,
Ժարի , քէնտի տայիրէսինէ չըզտը , վէ գօնթէստէն
ալտըղը բաքէթի աչըպ , տէրունինաէքի քիւչիւք թէս-
թէրէքի մուայեէնէ իթտի :

Պու պիր քէսկին վէ էմսալսիզ չէլիքտէն ալթ օլ-
մասըյլա , Ժարի , պունունլա իքի սաաթ զարփընտա
իքի բարմագլըզ տէմիրի քէսէպիլէճէկինի , վէ օ կի-
ճէտէն իթիպարէն իւպու իըզմէթէ պաշլաեաճաղընը
տիւշիւնտիւ :

Օգունեանլարըմըզճա մալիւմ օլտուզու իւզրէ , հէր
կիճէ , պիրի՝ ագչամըն սաաթ օն պուչուղունտա , տի-
կէրի՝ սապահըն սաաթ իքի պուչուղունտա թիմար-
խանէնին տէրունու կէղիլիր , վէ պու իքի տէվրին ա-
րասընտա տա , պաշ կարտիան եալընըզճա կէզեր իտի :

Իշպու եալընըզճա տօլաշմագ զէմանընտա , Ժարի ,
թառավվուրունու մշվզըի իճրաեէ վազ իթմէք ֆիք-
րինտէ օլուպ , թէսթէրէքի , վէ էվվէլճէ հազըրլատըղը
զէյթին եաղը իլէ տօլու պիր քիւչիւք շիչէքի ճէպին-
տէ հըֆզ իլէ , կարտիանլարըն տայիրէսինէ կնտի :

Իքի նէֆէր կիճէ նէօպլթճիսի օլ էսնատէ բիքէ օյ-
նամագտա օլմալարըյլա , պաշ կարտիան իչէրի կիր-
տիկինտէ աեաղա գալգտըլար :

Պունլարտան պիրի , — Տէվր վազթը՞մը տըր , տէյի
սիւալ իթտի :

Ժարի . — Խայր , անճագ եաթմազտան էվվէլ , եարը
կիճէքի եարըմ սաաթ կէչէնէ գատար պիզզաթ տէվր
իճրա իթմէք իսթէտիւմ : Քեաֆֆէյի կարտիանլար օ-
տալարընա չէքիլտիլէ՞ր մի :

— Էվվէթ , օն պաշը :

— Կարտիան մուավինի նէ՞րէտէ տիր :

— Եաթմաղա կիթտի :

— Բէք էյի . օհունունուկա տէվամ խտին :

— Օհունունուկ չօդ սիրէմէզ , չիւնքի տէվր վագ-
թը եաղլալընօր :

Ժարի օրատուն մուֆարազաթ իթտի , ֆագաթ
քէնտի տայիրէսինէ ավտէթ խտէնէք եէրտէ , պաղչէեէ
կիրիպ , պիր գանաբէտէ օթուրտու : Օ մահէլլտէն ,
տիրէթօրուն տայիրէսինին պուլունտուլու ճիհէթին
գարունսունու կէօղէտէպիրի իտի :

Գարանըզ էթրաֆը իհաթա իթմիշ օլմագլա պէ-
րապէր , քէնտիսի հէր թարաֆը կէօրէպիրտիկինտէն ,
կիճէ կարախանլարընըն սաաթ օն պուչուգ տէվրինի
իճրա իլէ , գօզուշլարընա ավտէթ իթտիքլէրինի միւ-
շահէտէ իլլէտի :

Սաաթ օն պիր վուրտու , ժարի եէրինտէն գըմըլ-
տանմատը , վէ արատուն պիր սաաթ տահա կէչտիկի
հալտէ , եարը կիճէ րատտէլլէրինտէ , թիմարիսանէեէ
տօղրու կէլմէրտէ օլան պիր արապանըն թէքէրլէքլէ-
րի սէսինի իշիթտի :

Պու արապա՝ գարունուն էօնիւնտէ տուրուպ , պիր
չընկըրագ չալընտը , վէ մէգքիւր գարու աչըլմաղլէ ,
արապա իչէրի կիրտի , վէ Բարիստէն ավտէթ իթմէք-
տէ պուլունան տօգթօր Սարտա՝ աշաղը էնիպ , էվէ
տալիլ օլտու , վէ ժարի՝ գարունուն գարանըպ սիւր-
կիւլլէտիկինի , վէ արապանըն տալի արապալըղա չէ-
քիլտիկինի իշիթտիկինտէ , օթուրմուշ օլտուղու գա-
նարէտէն գալգըպ , մուխաթարալը մէճնունլարըն տա-
յիրէլլէրինէ տօղրու իլլէրլէտի :

Պու տայիրէլլէրտէն , արասըրա , տէհչէթլի ֆի-
ղան ու ֆէրեատլէր , ճանվէրլէրէ մախսուս խըրլա-

մալար, վէ գօրգունճ կիւլիւշէր իշխովմեքտէ իտի :

Լաքին ժարի, իշխովին պու տէնէթլի վէ միւհտսիր սէտալէրէ էնէմիւեթ վէրմէհա, ճէսուրանէ մէգքիւր մէճնունլարըն տայիրէլէրի բէնչիրէլէրինէ հազլաշոր : Պու բէնչիրէլէրին բարմագլըգլարընտան պաշգա, տէմիրտէն գանտալարը տախի պուլունմագտա, վէ տիվանէլէրին ֆիղան վէ շամաթալարընը միւմքին մէրթէպէ իշխովտիրմէք իշին գուլանրլան պու գանտալար խարիճտէն աշըլմագտա իտի :

Ժարի, պիրինճի տաիրէտէն պաշլաեարագ, բէնչիրէլէրի սայտը, վէ ալթընճըեա կէլտիկինտէ տուրուպ, «պուրապը տըր» տէտի, վէ պիր մանտալ չէվիրմէքլէ գանաւ աշըլաւ :

Թիմարխանէնին պաշ կարտիանը ուզուն պոյլու օլտուղունտան, բէնչիրէնին տաեանաճագ մահէլլի կէօքսիւնիւն օրթասընա վասըլ օլմագտա իտի :

Այ մահիթապըյլա մէգքիւր բէնչիրէ բըմըշ օլտուղունտան, ժարի, եիւղիւնիւ բարմագլըղա տաեաթարագ, տէրունը տաիրէնէ աթֆը նագար իթտի, վէ կասթօն Տօպէրիվին՝ գարեօլասը իւղէրինտէ եաթմըշ օլտուղունու կէօրտիւ : Լաքին էկէրջի անլընըն վէ տօտագլարընըն պուրուշտուղունա, վէ կէօքսիւնիւն՝ աղըր պիր եիւք ալթընտա էվիրիքէսինէ գապարմագտա պուլունտուղունա պագըլըրսա, մէրգունուն ֆէնա պիր րիւեա իշինտէ օլտուղու շիւպէսիզ իտի :

Ժարի, իքի տէֆա խաֆիֆճէ ճամը չալտըղընտան, Տօպէրիվ՝ պիրտէն պիրէ օթուրտուղու եէրտէն լըշրատը, կէօզլէրի բէնչիրէնէ տօյրու աթֆ օլունտու, վէ տիչարտա պիր քիմսէ պուլունտուղունու տէրք իթ-

մէքլէ, գարեօլասընտան էնիպ, բէնչիրէեէ եազլաշ-
տը, վէ պաշ կարալանը թանըաը :

Ժարի, բէնչիրէեի աշմասընը իշարէթլէ անլաթաը-
ղընտան, Կասթօն պու էմր մուճիպինճէ հարէքէթ իթ-
աի, վէ հէեէճանընտան նաշի պօղուգ պիր սէսա իլէ :

— Պէնիմ իշին մի կէլտինիզ, տէաի :

— Սէլամէթինիզ իշին չալըճմաեա կէլտիմ :

— Սէլամէթիմ իշին չալըճմագ մը, նա՞սըլ :

— Պու բարմագլըգ տէմիրլէրինի թէսթէրէ իլէ
քէսէճէեիմ :

— Տիմէ պու կիճէ գուրթուլմաեաճաղըմ :

— Խայր, եարըն տէյիլ օլ պիր կիճէ :

— Պու պապտէ եէմին իտէ՞րմիսինիզ :

— Էվվէթ... չիմոի սիզ եաթըն, վէ պրագըն քի
իշ կէօրէեիմ : Սիզի ուեանտըրմագլըղըմ՝ բէնչիրէնին
աշըլմասընա միւհթաճ օլաուղուլմ իշին աիր :

Կասթօն Տօպէրիվին սէյլէարիկի սէօյլէրին հիշ պի-
րինտէ ազըլ նօգսանը էսէրի պուլունմասըղը թէսլիմ
իտիլմէք կէրէք իսէ տէ, պու իուուուա շայեանը
թէաճճիւպ տէյիլ աիր, չիւնքի պիշարէ, ուզուըն միւա-
տէթ հալը սիւքիւնէթաէ գալըպ, անճագ արատա
սըրատա ճիննէթ նէօպէթլէրի իւզլէրինէ կէլմէքաի, վէ
սիւքիւնէթ սաաթլարընտա, ուզագ վէ եագըն գէման-
լարտա գուհուրա կէլմիշ օլան վագըալարը պիր տէրէճէ
թաթըր աւըպ, եալընըզ իսիմլէրի տէրթաթըր իտէմէ-
մէքտէ իաիր :

Հէր նէ իսէ, Կասթօն, մուգապէլէթէն հիշ պիր
քէլիմէ իրատ իթմէքսիզին, եաթաղընա ապտէթլէ
եաթաը Փագաթ կէօյիւնիւ ժարիտէն ապա սեըր-
մատը :

Սապրդ բրանկալը իսէ, թէսթէրէ իլէ զէյթին եա-
լը շիշէսինի ճէպինտէն չըգարըպ, շիշէսի բէնշի-
րէին քէնարընա վազ իլէ, տէմիր բարմազլըզլարտան
պիրինի քէսմէսէ պաշլատը, վէ թէսթէրէ կըճըրտա-
տըգճա, մէզքիւր զէյթին եաղընտան գուլլանմագ-
տա, վէ պէօյլէճէ մուսմէլէյի վագըասը՝ հէման իշի-
տիլմէսէճէք եօլտա պաշա չըգմագտա իտի:

Տէմիր չիպուգլար՝ պիրիպիրինէ զաեթ եաղըն
պուլունտուղունտան, Կասթօն Տօպէրիվին կէշէճէք
օլտուղու արալըգ խայլիճէ կէնիշլիքտէ օլմագ իւզրէիքի
չիպուղուն քէսիլմէսինէ ինթիեաճ պուլունմագտա իտի:

Թէսթէրէնին չէլիկի քէսկին օլտուղունտան, մաթ-
լուպէ զաեթ մուվաֆըգ կէլմէքտէ իտի: Շէօյլէքի
պիր սասթ գարֆընտա իքի տէմիր չիպուգլարըն իւսթ
թարաֆը թէքմիլէն քէսիլաի, եախօտ ճիւզի պիր սա-
տէմէ իլէ դօրաճագ պիր տէրէճէսէ կէթիրիլտի: Պա-
տէհու ժարի՝ պու չիպուգլարտան պիրինին ալթ թա-
րաֆընը քէսմէսէ պաշլաեըպ, եարրօընա գատար քէս-
տի, Ֆազաթ գօլունտա գուվվէթ վէ թագաթը գալ-
մատըղընտան, Կասթօնա,

— Կէլին բէնշիրէսի դարաեըն, տէտի:

Պիչարէ մէճնուն անինտէ եաթաղընտան սըչրա-
եըպ, էլլէրինի ժարիսէ ուզաթարագ,

— Ահ, պէնի թէրք իթմէսին. . . բէճա իտէրիմ
պէնի պրագմաեըն. . . պէնի տճըեըն. . . սիզտէն զայրի
իւմիաիմ եօգ տուր. . . էկէր պու իւմիաիմ պօշա չը-
գաճագ իսէ, տէրհալ քէնտիմի թէլլէֆ իթմէքլիկիմ
էվլէա տըր: — Սիզ պանա հիւրիեթ վատ իթտինիզ,
վատըրգը իճրտ իտին քի, հիշ օլմաղսա ինթէգամը-
մը ալապիլէսէմ, տէտի:

— Սուս օլուն . . . վատըմը իճրա իտէճէեիմ . . . եւորըն կէօրիւնիւրիւզ . . . բէնչիրէնիզի գարաեըն , սաքին տուրուն վէ ուեուեուն , եագընտա սէրպէսթ օլաճագ սընըզ :

Կասթօն՝ պիր էլինի բարմագլըգտան տիշարը չըգարտըղընտան , ժարի՝ պու էլի թութուպ սըգտը :

Կասթօն . — (Եւովաչ սէտա իլէ .) Թէչէքքիւր իտէրիմ , թէչէքքիւր իտէրիմ , տիեէրէք , բէնչիրէեի գարատը , վէ ժարի՝ թէսթէրէ իլէ եաղ շիւշսինի ճէպինտէ սագլաուըգտան սօնրա , գանատլարը գարատը , վէ իճրաի տէվրէ իպթիտար իյլէտի :

Օ կիճէսի մէրգուճուն թէչէպպիւսիւ մուկթաղամէն ճէրէեան իտիպ , իրթէսի կիւն այնի սաաթտա պու իչէ թէքրար տէվամ իթտի , վէ եարը կիճէեի իքի սաաթ կէչէրէք պու մուամէլէ խիթամ պուլտու : Շէօյլէքի պոււնտան սօնրա թէսթէրէեի պիր իքի էլ սիւրմէքլէ , տէմիր չիպուգլարըն սիւշէճէկի , վէ մաթլուպ օլան արալըղըն աչըլաճաղը տէրքեար իտի :

Իլք կիճէքի կիպի , Կասթօն Տօպէրիվ՝ գուրթարըճըսընըն էլինի սըգտը , վէ ժարի գանատլարը գարաեըպ , օրատան մուֆարադաթ իյլէտի :

Պու սըրատա Կասթօն . թարիֆի միւշքիլ պիր հէեէճան իչինտէ եաշամագտա օլուպ , չիւնքի քէնտիսի իչին պիր ասըր գատար ուզուն կէօրիւնէն պոււնճա սէնէլէրտէն սօնրա ագըպէթ իւլ էմր հիւրրիեէթիինի պուլաճաղը , վէ զըզընա գավուշաճաղը քէնտիսինէ վատ իտիլտիկի հալտէ , տիւշարը հէեէճանը ագիմ օլմամասը գապիլ մի իտի :

Սօն տէֆա կէօրտիւկիւնտէ , դաեէթ քիւչիւք պուլունան գըզըղաղը , շիմտի աճասպա նէ՝ գատար

պիւեհեմբուշ, վէ նէ՝ տէրէճէ կիւզէլլէշմիշ Էստի: Իշթէ Կասթօն պունկարը թէխայեիւշ վէ հէր հալտէ գըղընը թանըէաւիլէճէկիւնի միւլահազա իթմէքիէ, սապըր-սըւլըղը քէնտիսիւնի թլլէֆ իթմէքտէ, վէ հլեհճանը՝ գանընը աթէշ կիպի եազմազտա իտի:

Չօգտան պէրու պիշարէնին զիհնինի գարանըգ ի-հաթա իթմիշ իքէն, պու տէֆա պիր զիեայը իւմիտ հասըլ օլմահա պաշլատըղընտան, օ զիեահա խայր տուսսը օգումազտա, ֆազաթ սիւպհան Ալլահ՝ էկէր օ զիեա ալտատընը օլսա իտի, զէվալլը նէ՝ կիպի հալը եէյիսէ տիւշար օլաճազ իտի: Պուրասընը Կասթօն տա-խի տիւշիւնէրէք, քէնտի քէնտիեէ,

— Խայր, խայր, պու միւմքին տէյիլ տիր: Պու ատէմ պանա հազըգէթի հալի պէեան իթտի... եա-րըն սէրպլսթ օլաճաղըմ... էվվէթ, եարըն հիւրրի-եէթէ մաղհար օլաճաղըմ, տիմէքտէ, վէ պիր գաշ տա-գըզա իարիֆ օլունմազ իղթիրապ վէ էնտիշէե տիւ-շար օլտուզտան ոօնրա, տէլամէթի սասթընըն եազ-լաշտըղընը տիւշիւնէրէք, չոճուգ կիպի կիւլմէքտէ իտի:

Արա սըրա վազթըն միրուրի, ինսան իշին նէ գա-տար եավաշ կէօրիւնսէ, եինէ տէվամիթմէքտէ օլտուղու վուգուաթլա սապիթ օլուր: Նասըլքի Կասթօն Տօպէ-րիվին պէքլէտիկի իրթէսի կիւն կէլտի, վէ տօգթօր Սարտա սապահ թէֆթիշինի իճրա իթտիկէնտէ, Տօ-պէրիվի օլ տէրէճէ թէպտիլ օլմուշ հալտէ պուլտու քի, օլ պապտէ իզհարը թէաճճիւպիւ ազիմիէ, տիգ-գաթլէ մէրգումու թէտգիգ իյլէաի, վէ ֆիքրինտէն, էնտիշէ իլէ,

— Աճապա ազլը սլաշընա՞մը կէլիեօր, տէյի տիւ-շիւնտիւ:

Տօգթօր . — (Կասթօնա .) Կիճէ ուեո՞ւ եօրմուսունուզ ,
Կասթօն . — Էվվէթ , ուեուեօրում :

— Չօգտան պէ՞րի մի պուրատաւընդ :

— Էվվէթ , բէք չօգտան սէրի պուրատաւըմ :

— Տիշարը չըգմաւը իւմիտ իտի՞եօրմուսունուզ :

— Տայիմա :

— Տիշարը չըգտըղընըգտա նէ՞ եաբաճագսընըգ :

— Ինթիգամըմը ալաճաղըմ :

— Իսմինիզ նէ՞ տիր :

Հէյբէլթիրաշ Իքի էլիլի, անլընը թութուպ պիր
Իքի սանիյէ տիւշիւնտիւքտէն սօնրա ,

— Պիլմէմ . . . պիլմէեօրում . . . տէտի , վէ տօգթօր
Սարտա մուավին թապիպլէրէ սօղրու տէօնիւպ , եա-
վաշ սէտա իլէ ,

— Պու ատէմտէ ֆէվզէլատէ պիր հալ կէօրիւեօ-
րում . . . անլաշըմագ պիր թէպէտտիւլ միւշահէտէ
իտիեօրում : Բէնկի ճամ կիպի բարլամաեօր . . . եիւ-
զիւնտէ էսէրի հէեէճան վար տըր . . . գուվվէի հաեա-
թիեէսի պէր քէմալ կէօրիւնիւեօր . . . խուսուսի պիր
նէզարէթ սաեէսինտէ պու ատէմին ագլը պաշընա կէ-
լէճէկինի մէմուլ իտիեօրում , տէտի :

Մուավին թապիպլէրտէն պիրի . . . Ագլըպաշընա կէլ-
մէսինի թէճրիւպէ իտէճէճմիսինիզ , տօգթօր էֆէնտի :

— Խայր :

— Ֆազաթ մուվաֆֆաղըյէթ գապիլ օլտուղու
հալտէ , պու թէճրիւպէեի նի՞շին իթմէեօրումնուզ :

— Իշթէ պէն տէ , մուվաֆֆաղըյէթ գապիլ օլ-
տուղու իշին սու թէճրիւպէեի թմէեօրում : Պիզ պու
ատէմին էօմրիւնիւ թէմտիտ իթմէլիեիզ , ֆազաթ աղլ
ու ֆիրատէթինի իեատէ իթմէքլիկիմիզ մէմու տուր :

ինթիգամտան պահս իրիտիկինի պիր աղ էվվել սիզտէ իշիթաինիզ... Պու ատէմ, պուրատան չըգարսա, մու-
խաթարաեը մուճիպ օլապիլիր :

Մուափին թապիպլէր՝ սօգթօր Սարտանըն ատէմ-
լէրի օլտուղունտան, վէ պօլիւճրէթ ալտըգլարընտան,
մէրգուժուն իֆատաթընը թաստիգլէ, եանընտաքի օ-
տաեա կիրտիլէր :

Ժարի՝ տօգթօր Սարտանըն սէօղլէրինի ֆէվգէլատէ
տիգգաթլէ տինլէմէքտէ օլմասըյլա, մէգքիւր սէօղլէր
եափալ սէտա իլէ թէլէֆֆիւզ իտիլմէսինէ ըաղմէն,
պիր քէլիմէ պիլէ գաշըրմատը, վէ քէնտի քէնտիեէ
վէ մէսէրրէթլէ,

— Տիմէք քէսալի իֆագաթ իտէպիլէճէք, վէ հէմ
ազլլնա, հլմտէ գուվվէի հաֆըգասընա թէքրար մա-
լիք օլապիլէճէք տիր... Պուրասընը անլատըղըմա մէմ-
նուն օլտում, տէտի :

Մուամլէի թէֆթիլիէեէ տէվամ օլունուպ, իի-
թամ պուլտու, վէ կասթօն Տօպէրիվտէն թէքրար
պահս օլունմատը :

Օ կիւնիւ, պէրմիւթատ վէ պիլա հատիսէ կէչտի :
Հէքթէլթիրաշ, քէնտիսինէ պիր գուրթարըճը
կէօնտէրմիլ օլան նուֆուզլու վէ մէճհուլ տօսթուն
քիմ օլապիլէճէկինի տիւշլւնէրէք, տագըգալարը սայ-
մագտա իտի :

կիճէ օլաու, վէ մէճնուհլարըն ցօղուչլարընա ազ -
չամ նաֆագալարը թէվզի իտիլտի, ֆագաթ կասթօն
Տօպէրիվ օլ տէրէճէ հէեհճան իշինտէ իտի քի, սլիւ
բարչա պիլէ պիր շէյ եհեհմէսի, վէ միւթատը վէճհլէ
եաթաղընա եաթաճաղ եհրտէ, էլպիսէսինի կիեինմիշ
օլարագ եաթալը քէնարընտա օթուրուպ, տիշարբեա
գուլագ վիրմէքտէ, վէ աղաճ տալլարընըն ճիւզիճէ
գըմըլտանընտան տիթրէմէքտէ իտի: Ս կիճէսի իսէ,
հավա ֆուրթուհեա մէյեալ օլուպ, գուպպէի ապիւ-
ման գարա պուլուլթլար իլէ գարլամաղտա օլտուղուն.
տան, եագըն վագըթտա պօրա զուհուր իտէճէկի ան-
լաշըլմագտա իտի:

Սաաթ օն պուշուգտա, Տօպէրիվ, կարտիանլարըն
տեաղ սէպլէրինի, վէ պուհլարըն եագլաշմասընտան
ազկըն մէճնուհլարըն պաղըրըլարընը արթըրուրըլարը-
նը իշիթտի:

Մէրգուժ, պու հալտէ հիսս իթտիկի տուլղուեու
պաշգա պիր գէման հիսս իթմէմիշ իտի: Շէօյլէքի օ
հալէ չօգտան պէրու ալըշմըշ օլտուղունտան, միճ-
նուհլարըն պաղըրըպ չաղըրմալարը՝ քէնտիսի իշին է-
հէմմիեթսիւզ պիր քէյֆիեթ կիպի իտի: Լաքին օ
կիճէսի պիւթիւն ագաի վիճուտիեհէսի տիթրէտէկի կի-
պի, իլիբլէրինէ գատար տախի տօնմագտա իտի:

Պիշարէ շէտիա պիր հէեհճանա տիւշար օլմուշ Է
տուղու հալտէ,

— Էկէր սլու կիճէ կիթմէեհէճէքսէմ... էկէր պէնի
ալտաթտըլար... պէնի թէրք իտիեօրլար իսէ... տէ.

յիսկ հէօնկիր հէօնկիր աղլամաղա, վէ տիշլէրի եէկ-
տիկիքինէ չարբմաղա պաշլատը, Սիմասը տախի պիր
հալը տէհչէթիշթիմալ քէսպ իթմիշ իտի:

Եարը կիճէ օլուպ, սաաթ օն իքի չալսաղընտա,
կասթօն, իքի տէֆա, օն տէֆա, Եիկիրմի տէֆա, օն
իքի սայընը թէքրարլատը:

Թամ օլ սաաթտա, իքի գուվէթլի պէյկիրէ գօ-
շուլու ղլան վէ արապ պիր արապաճընըն թահթը ի-
տարէսինտէ օլուպ, պունուն Եանընտա տախի քէզա-
լիք արապ վէ կիւղէլ պիր սէյիս օթուրմուշ պուլու-
նան պիր արապա, սիւրաթլէ Շարանթօն քէօրրիւ-
սիւնտէն կէչիպ, Գրէթէյլ Եօլունա տախիլ օլտու:

Եաղմուր՝ իրի տանէլէր իլէ Եաղմաեա պաշլամըշ
օլուպ, շիմէնքէր թաագիպ, վէ կէօք կիւրիւլտիմէսի
պիլա ֆաալա տէվամ իթմէքտէ իտի:

Արապատա իքի քիշի օթուրմուշ օլուպ, պիրի գօն-
թէս Գուրապիլէֆ, տիկլէրի տէ Սաթիւրնէն Րիկօ իտի:

Արապաճը, ըխլամուր աղաճլարընըն պիւեիւք կէ-
չիտի Եօնիւնէ մուվասըլէթինտէ, պէյկիրլէրին հարէ-
քէթինի Եափաշլաթտը, վէ արապաեը, Եօլտան Եի-
կիրմի աուըմ գատար ուզագտա, աղաճլարըն ալթըն-
տա տուրտուրտու:

Պու արապա հէնուզ տուրմուշ իքէն, գարանլըգ
կէչիտտէն պէք աւէմ չըղըպ, արապաեա տօղրու ի-
լէրլէսի:

Անինտէ արապ սէյիս աշաղը Էնտի, վէ կէչիտտէն
չըգան չախուըն Եաղլաշտըղընը կէօրտիւկիւնտէ, արա-
պա գարուլարընտան պիրինին բէնչիւրէսինի չալտը:

Բէնչիրէ Էնտիքտէ, գօնթէս,

— Բիճսինիգ, տէյի սիւսալ իթտի:

Պիր սէս . — Ժիւլը-Քէօր սօգաղընըն սօսթուեում .
Մատամ Գուրավիէֆ՝ Ժարի օլտուղունու թանը-
եարագ , արապ սէյիսէ ,

— Ժիւլը-Քէօր , յիւսիւեիւ պրագ կէշին , վէ սէն
տիգգաթ էթ , շաեթէ պիրի կէլիրսէ , պիզէ խապէր
վէր , տէտի :

Սէյիս՝ օրատան իրագլանտը , վէ սօգթօր Սարտա-
նըն պաշ կարտիանը , անըն եէրինէ կէլէրէք , արապա
գարուսունուն եանընտա տուրտու :

Գօնթէս . — Նէ՞ խապէր կէթիրտին :

Ժարի . — Հէր շէյ հազըր տըր . պիրագ չարուգ
տալրանալըմ :

Օլ վագըթ Սաթիւրնէն Րիկօ արապատան էնտի-
կինսէն , գօնթէս ,

— Պէնտէն խթկտիկին գուվվէթլի վէ սաւուգ քիմ-
սէ պու տուր , տէյի պէեան խլէտի :

— Գաեըլար նէրէտէ տիր :

— Իշթէ , պուրատա տըր :

— Աղըզ թըգաճը մագամընտա գուլտնըւճագ օ-
լան պօղագ պաղը նէրէտէ տիր :

— Հազըր տըր :

— Էօլէ խէ եօլա չըգալըմ :

— Սէնի թէքրար նէ՞ վագըթ կէօրէճէեիմ :

— Եագընտա կէօրիւրսիւնիւզ , չիւնքի սիգէ դաեէթ-
մու հիւր սէօղէրիմ վար տըր :

— Ատամըմըզա տայի՞ր մի :

— Էվվէթ :

— Խաշնուտ օլունաճագ շէյլէ՞ր մի տիր :

— Իլէրուտէ անլաթըրմ . . . (Սաթիւրնէնէ) Հայտէ
չարուգ կիտէիմ :

Մէրզումար չէնտ սագըգա գարփընտա պաղչէնին տիվարլարընա եագլաշտըլար, վէ սէսիգճէ տիվարլարըն եանընտան կէչտիլէր :

Նակէհան Ժարի՝ քիւշիւք պիր գաբունուն էօնիւնտէ տուրուպ ,

— Պուրատան կիրէճէեիզ , վէ սիզ պուրատան տիւշարը չըգաճագսընըզ , տէտի , վէ եէտինտէքի անախթարլարտան պիրի վասըթասըլլա մէզքիւր գաբունու աշտըղընտան , Րիկօ իչէրի կիրտի , վէ Ժարի գաբունու սուգատան գաբաեարագ , մէրզումու թաագիպ իթտի :

Եիկիրմի ատըմ գատար տահա իլէրլէտիքլէրի հալտէ , եարը աչըզ օլան պիր գաբունուն գարըսընտա թէքրար տուրտուլար :

Պաշ կարտիան , օ գաբունտան կէլմէսինի րէֆիգինէ իշարէթլէ անլաթտը :

Պու գաբունուն օլ պիր թարաֆընտա , մէճնուչլարըն տայիրէսի իթթիսալինտէքի պիւեիւք հավլիեէ կիրիլմէքտէ իտի :

Ժարի , Սաթիւրնէն տայիմա եանընտա օլարագ , օ տայիրէեէ տօղրու իլէրլէեիպ , կասթօն Տօպէրիվին օտասը գարըսընտա տուրտու , վէ եավաշ սէտա իլէ ,

— Կէօթիւրէճէկիմիզ ատէմ պուրատա տըր , տէտի , վէ Րէնչիրէ գանատընը աչմասըլլա , գօլլարընը տաեաթարագ արգասընտա տուրմուշ օլան կասթօն կէօրիւնտիւ :

Րիկօ , պիր չիմէշին այտընլըղըլլա , կասթօնըն եիւզիւնիւն ֆէվգէլատէ գայիֆլիկինի , պալմօմու կիպի սօլկուճլուղունու , կէօզլէրինին բարլագլըղընը , վէ տարմատաղըն սաչլարընը կէօզլէրինէ գատար ուզանսըչ օլտուղունու , վէ կէօքսիւնէ գատար սարգըլմըչ

պուլունան ուզուն վէ պէեազ սաղալընը կէօլտիւ կիւն.
տէ, քէնտի միւրատը խիւաֆընսա օլաւազ, ըիւճաթ
իթտի, վէ ժարի թէպէսսիւմէ,

— Գօրգմանըն... գօրգմանա սէպլպինիզ եօզ
տուր, տէտի:

Կասթօն իսէ, եաւաշ սէտա իլէ,

— Հէլէ շիւքիւր կէլտինիզ, պէն տէ սիվկ պլքէ-
եօրտում... հայտէ չարուգ կիտէլիմ, տէյի պէեան
իթտի:

Ժարի. — Պիր ազ սապը իտին, չու տէմիր չիպուգ-
լարը քէսմէք իչին, սօն պիր հարէքէթ լազըմ տըր,
տէտի:

Կասթօն, «Պու եօլտա հարէքէթին սօնու կէլմէզ
տիեէրէք, վէ զաթէն գօրմագ իւզրէ ալուլունան միզ-
քիւր շիպուգլարը իքի ալուճունուն արասընա ալա-
րագ, պիր սարսագտա, չիպուգլարը էյիպ գշրուր,
վէ ժարի,

— Ա՛հ, պլէքլէրինիզ տէ հէնուզ գուվէթինիզ
պուլունմասընտան տօլաեը իֆթիսար իտէպիլիրսինիզ,
տէյի պէեան իթտի:

Կասթօն՝ պու սէօզլէրի տինլէեիպ, պիր աղ քէն
տինին հարէքէթի վէ պիր ազտա ժարինին մօ ալէնէ-
թիլէ բէնչիրէտէն տիշարը չըզըպ, աեաղընը զէմինէ
պասընճա, կէօզլէրինի ասիւմանէ տօղրու գալաըրա-
րագ, քէսիք պիր սէտա իլէ,

— Հէլէ շիւքիւր, շիւքիւր, սէրպէսթիեէթիմի
սուլտում, տէտի, վէ այնի վազըթտա, սիրտէն պիրէ
տիթրէմկէ պաշատըղընսան, ժարի:

— Սիւքիւնիթինիզի զայպ իթմէեին. հէնուզ թի-
մարխանէնին տիվարլարը իչինտէ պուլունուեօրտու-

նուզ, աէյի իֆատէ իթտի, վէ Կասթօն՝ պաշ կարս
տիանըն գօլունու թութարագ,

— Կէլին... կէօթիւրիւն պէնի... սիւքիւնէթտէ
գուսուր իթմէկէճէկիմի վատ խէրլոմ, տէյի պէեան
իյլէտի:

Պիր միւտաէթ եօլ եիւրիւնտիւքտէն սօնրա, ժա-
րի տուրտուղունտան, Կասթօն՝

— Նի՛ջին տուրտունուզ, տէյի սիւալ իթտի:

Ժարի. — Պէնի տինէեին, վէ իֆատէլէրիմի անլա-
եըն: Պէն սիւին իլէ պէրասլէր կէլէմէմ: (Սաթիւրնէն
Րիկօեու կէօսթէրէրէք.) Պու ատէմ, սիւլի գուրթուլ-
մանըզա ալէպֆատար օլան վէ սիւլի պէքլէմէքտէ պու-
լունան քիմսէնին նէպտինէ կէօթիւրէճէք տիր: Ֆիրա-
րընըզա իշթիրաք իթմիշ օլտուղումա տայիր շիւսէ
հասըլ իթմէմէք, վէ տիւշմէլէրիինիլին՝ պուլունանաղը-
նըզ մահէլլէ գատար արգանըզաան կէլմէլէրինէ էսէր
պրագմամագ իշին, պէնիմ պուրատա գալմագլըղլմ
գուրռէրի տիր: անլաեօրմուսունուզ:

— Էվվէթ, էվվէթ, անլաեօրում. պէնի պուլմամա-
լարը իշին պու թէտէլիրի իթթիիաղ խտիեօրտունուզ:

— Սհալտէ կիմիյնէթ իտին, վէ պէն քէնտի իշիմի
կէօրէեիմ: Չարուգ, դանըլարը պաղլաեըն:

Այնի վագըթտա Րիկօ՝ վէրիլէն էմրէ իմթիտալէն,
Ժարինին գօլարընը սըրթընտան վէ պատէհու աեազ-
լարընը գալիլէն պաղլատը:

Կասթօն, մէնզարէեի վագըլատան պիր շէյ անլա-
եամահարագ քէմալը հայրէթլէ սէյր իթմէքտէ իտի:

Ժարի. — Չաբուգ ալըզ թըգաճընը գօհուն... լա-
քին էվվէլ էմիրտէ ճէպիմտէ պուլունան քիւշիւք պիր
թէսթէրէ իլէ զէյթին եաղը շիշէսինի ալըն, վէ գը-

րըն աթըն, տէյի իֆատէ իթտիկինտէն, Րիկօ պու իսթարը տախի իճրա իթտի, վէ թէնէֆֆիւսիւնէ մա- նի օլմահաեարագ, ժարինին աղղընը պիր պօղագ չա- ւը իլէ պաղլատը:

Պու մուամէլէ խիթամ պուլտուգտան սօնրա, ժա- րի, տէհչէթլի պիր միւտարէպէտէն սօնրա մաղլուպէն եէրէ սէրիլէնլէր կիպի սէրիլտի:

Օլ վագթ Սաթիւրնէն՝ Կասթօն Տօպէրիվին էլին- տէն թութուպ, «կէրին» տէտի: Պու սուրէթլէ, չըգ- տըզլարը դարուեու արգատան գաբաեան ըհպէրիլլէ պիրլիքտէ հարէքէթ իթտի:

Էլան կէօք կիւրիւլտէմէքտէ, վէ սաղանագ կիպի եաղմուր եաղմագտա իտի:

Կասթօն՝ վուգուրի հալտէն հիչ պիր շէյ անլաեամա- տըղը ճիհէթլէ, տալկըն տալկըն եիւրիւմէքտէ իտի:

Պէօյլէճէ պու իքի շախսլար՝ լանտո արապասընըն պուլունտուղու մահէլլէ մուվասըլէթ իթտիքլէրինտէն, արապ ժիւրիթէր անինտէ արապանըն գաբուսուենու աչտը:

Օլ էսնատէ պիւեիւք պիր շիւչէք հասըլ օլմալլէ, դուպպէյի ասիւման ըարլատը, վէ պու բարլագլըգ սա- եէսինտէ, պիւարէ հէյքէլթիւրաչ պիր գատըն կէօրէ- ըհք, պօղուգ պիր սէտա ըհֆ իթտի իսէ տէ, պու սէտա ֆուրթուենա արասընտա դայպ օլտու: Պատէ- հու պիչարէ սարսըլըպ, արապանըն աեալը իւզէրինէ դայպըլ տիւչտիւ:

Գօնթէս Գուրապիէֆ. — Չաբուգ պու տտէմի արա- պաեա կիրաիրին տէ կիտէլիմ, տէտի, վէ անինտէ Րի- կօ իլէ ժիւրիթէր, գայիֆլիկինտէն նաչի զաեէթ խա- ֆիֆ օլան Կասթօնուեն ճիսմինի գալաըրըպ, արապա-

նըն իշէրիսինտէ օթուրթտուլար : Բիկօ տախի մէրգու-
մունն եանընտա օթուրտու :

Ժիւրիթէր՝ արապանըն գաբուսունու գաբաեըպ ,
քէնտիսի տէ արապաճընըն եանընտա օթուրտուղուն-
տա , հայփանլար՝ ֆուրթունատան թահրիք օլունա-
րադ , սէրիան հարէքէթ իթտիլէր :

Ֆէլիքս Ժարիեէ կէլէլիմ :

Պիր միւտտէթ մէրգումուն հալի՝ հասէտ իտէճէք
սուրէթտէ օլմաեըպ , չէօյլէքի գօլլարըյլա աեագլարը
պաղլանմըլ , վէ եաղմուրտան ըսլանմըլ թօքրադ իւզէ-
րինտէ սէրիլմիչ , վէ սէլ կիպի եաղմագտա պուլունան
եաղմուր սէպէպլյլէ քէմիքլէրինէ գատար սուեա միւ-
լէմմա օլմուչ օլտուղու հալտէ , կիճէ կարտիանլարը-
նըն տէվրէ չըգըպ , քէնտիսինի օ վազիեէթտէ կէօր-
մէլէրինէ պէքլէմէքտէն պաշգա չարէսի պուլունմա-
մագտա իտի :

Վազթը մուսյեէնտէ իքի կարտիանլար պլի ֆէնէր
եագըպ , չիտտէթլէ եաղմուր եաղմագտա օլմասընա
րադմէն , թիմարիտանէեի տօլաչմաեա պաշլատըլար :
Տախիլի ճիհէթին թէֆթիչի իճրա իտիլիպ , շայեանը
էհէմմիեէթ պիր վագըա զուհուր իթմէեէրէք , խարի-
ճի ճիհէթին թէֆթիչինէ իպթիտար իտիլտի :

Մէրգումլար , մէճնունլարըն գօղուչլարը տիվարը-
նըն պօեունտան կիտէրլէրքէն , իչլէրինտէն պիրի տու-
րուպ , թէաճճիւպլէ բէֆը սէտա իթտի : Մէրգում ,

կասթօն Տօպէրիվին օտաւընըն գանատարընը աչըդ
կէօրմէքլէ ,

— Արգա'տաշ , զանն իտէրիմքի , պիզ պու կիճէ
հէր թարաֆըն գանատարընը լոեզգըյա գարամըշ ի
տիք , տէտի :

Տիկէր արգատաշը . — Էվվէթ , լաքին պէլքի չէն-
կէլլէրի լաեզգըյա վազ իթմէտիկիմիզտէն , բիւզկեար
գանատարը աչմըշ օլապիլիբ , իմաի , թէլաշա սէպէպ
եօգ տուր . գանատարը գաբաեըպ , չէնկէլլէրի տէ
միւհքէմճէ վազ իտէրիզ , տէյի պէեան իյլէտի :

Այնի վագըթտա պիբինճի կարսիան իլէրլէեիպ ,
աթֆը նազար իլէ , բէֆը սէտա իթտիկինտէն , ար-
գատաշը ,

— Նէօ վար , նէօ օլտուն , տէյի սիւալ իթտի :

— Պիրա'տէր , բէնէիլէ աշըլմըշ վէ տէմիր բարմագ-
լըզլար տա քէսիլմիշ . . .

— Տիմէք պիր ֆիրար քէյֆիեէթի վար տըր :

— Էվվէթ :

— Ֆիրար իտէն հա'նկը նիւմէրօ տուր :

— Շ72 նիւմէրօ տուր :

— Պունուն հագգընտա իսէ զիեատէ տիգգաթ վէ
նէզարէթ օլունմասը թափսեէ գըլընմըշ իտի : Շիմտի
տիրէքթօր վուգուաթտան խապիրտար օլուր իսէ ,
պիզի նէօ եարաճագ տըր :

— Խայր , խայր , պու մէճնուն օտաւընտան ֆիրար
իթմիշ իսէ տէ , տիվարտան տիշարը չըգամամըշ տըր :
Քէնտիսինի եա հալլիտէ , եախօտ պաղչէ տէրունին .
տէ պուլապիլէճէկիմիզէ էմինիմ : Օլ վագըթ պէն տէ
քէնտիսինի պիբ տող իտէեիմքի , պու հարէքէթիինի
նէթիճէսինի կէօրսիւն :

— Ֆազաթ էվելէմիրտէ քէյֆիեթի պաշ կար-
տիանա խապէր վերելիմ :

— Ուայր , նէ վազըթ օլտա խապէր վերէպիլիրիզ ,
չիմոիլիք արասալըմ . եաթմըշ օլտն պիր ատէմի րա-
հաթսըզ իթմէք ճայիզ տէյիլ տիր :

— Էվելէլա մէճնունըն քէնտի : Գօղուշունտա օլմատը-
ղընա էմինմիսին :

Ֆէնէրի թութան կարտիան՝ էլինաէքի ֆէնէրի
բէնչիրէնին հիզասընա տօղրու գալաըրըպ , իչէրիեթ
պազարըգտան սօնրա ,

— Գօղուշտա քիմնէ եօզ տուր , տէտի :

— Իմտի , արասալըմ , Ֆազաթ քէնտիմիզի տէ սա-
գընալըմ :

Մէրգումար թէհարրիեթ իպթիտար իթտիլէր :

Թէհարրիեաթլարընըն հիչ պիր սէմէրէսի օլմաեա-
ճաղը զաթէն օգուեալլարըմըզճա մալլըմ տիր :

Պունլար , Րիկօ իլէ Կասթօն Տօպէրիվին վէ Ժարի-
նին սիչարը չըգմըշ օլտուզլարը գաբուեա տօղրու ի-
լէրլէեիպ , պու գաբունուն աչըգ օլտուղունու կէօր-
տիւքլէրինտէ , թէքրար թէաճճիւպլէ ըլֆը սէտա իթ-
տիլէր :

Ֆէնէրլի կարտիան . - Քէնտիսինի պուրատա պու-
լաճաղըզ , վէ օ հալտէ պու մուգիրը մէճնունուն պա-
շընա պիր գուրշուն սըզըպ հէրէ տէրէճէեիմ ,
տէտի :

Ֆիլվազը մէրգում եէտինտէքի բէվօլվէրի չըգա-
րըպ հազըրլատըղը կիպի , ըլֆիգի տէ քէնտիսինէ իմ-
թիսալ իթտի :

Իքիսի տէ տէվր եօլունա կիրտիլէր : Ժարի , պուն-
լարըն աեազ սէսինի վէ լազըրտը իթտիքլէրինի իչի-

տիպ, պօղուգ պիր սէտա չըգարտը, վէ եաթմըլ օլ-
տուղու մահէլլտէ գըմըլտանմահա պաշլատը :

Իքի կարտիանէար՝ մէրգումուն վիճուտինին գըմըլ-
տանտըղընը կէօրիւպ, ֆէնէրլի կարտիան ,

— Օ աուր... ճիննէթինին նէօպէթի թութմուշ
օլմալը սըր... շիմտի գալգըպ պօղազըմըգա սարըլա-
պիլլի, չիւնքի գուտուրմուշ վէ թէհլիքէլի պիր մէճ-
նուն տուր . իմտի քէնտէսի պիղի պօղմապտան էվլէլ ,
պիգ քէնտի վիճուտունու օրթատան գալտըրալմ .
նէ՞ տէրսին , տէյի պէեան իթտի :

— Էվլէթ , էվլէթ , իֆատէնի թաուրիգ իտէրիմ :

Ժարի պու սէօզլէրի իշիտիպ սարուլտը , անճագ
աղզը՝ պիր իըգաճ իլէ գաբալը օլտուղունտան , քէն-
տիսինի թանըսամատը , վէ կարտիանէար տա գարար-
լարը վէճհէ , մէրգումուն իւպէրինէ պիր էլ լէվլէր
սըգտըլար : Պատէհու ճիսմի մէգքիւրուն եանընա եագ-
լաշըպ , ֆէնէրին ըշըղըլա ժարի օլտուղունու թանը-
տըգլարընտա , լիւճաթ իլէ պէրապէր ,

— Մ . Մ իշէլ իմիշ , տէյի պալըրշտըլար :

— Աղզընա թըգաճ գօնմուշ , գօլլարըլա աեալլա
րը տա պաղլանմըլ :

— Շաշգըն կլիլի քէնտիսինի թէլէֆ իթտիք :

Մէրգումլար , ագըլլարը պաշլարընտան կիթմիշ օլ-
տուղու հալտէ , տիրէթթօրուն իգամէթ իթտիկի տաի-
րէնէ տօղտու գօշուշարագ ,

— Կարտըմա՝ , եարտըմա՝ տէյի սալըրշտըգլարըն-
տա , եարը կիւինմիշ եարը կիւինմէմիշ պիր թագըմ
կարտիանէարա թէսատիւֆ իթտիլէր : Պուշլարըն իշին-
տէ , Ելաշ կարտիան մուսվինի լիկալ տաթի սուլուն-
տուղունտան ,

— Նէ՞ վար տըր, նէ՞ օլտու, տէյի սիւալ իթտի :

— Պաշ կարտիան վէֆաթ իթտի :

— Մ. Միշէ՞ Լ մի :

— Էվվէթ :

— Տադաթ նա՞սըլ վէֆաթ իթտի :

— Պիշ րէվօլվէր գուրչունու իլէ :

— Քի՞մ էօլտուրաիւ :

Այնի վագըթտա, րէվօլվէրին բաթլանըլնտան ու-
եանարագ, բէնչիրէսինի աշմըլ օլան տագթօր Սար-
տանըն սէսի իշիտիլտիկինտէն, իսթիճվապ իտիլէն
չախսըն ճէվապ վէրմէեէ վագթը օլամատը :

Տագթօր Սարտա. — Պու չամաթա, բաթըրտընըն
սէպէպի նէ՞ տիր :

Պաշ կարտիան մուավինի. — Տիրէթթօր էֆէնտի,
պիւեիւք պիր ֆէլաքէթ վուգու պուլտու, չարուգ
աշաղը էնին, տէյի ճէվապ վէրտի :

Սարտա՝ պիր գաշ սանիյեէտէ աշաղը էնիպ :

— Սէօյլէեին, չա՞նկը ֆէլաքէթտէն պահս իտի-
եօրոունուգ, տէտի :

Ժարինին իւզերինէ դուրչուն սըգան կարտիան՝
քէսիք պիր սէտա իլէ վուգուաթը հիքեաեէ իթտի-
կինտէ, տիրէթթօր, հիտաէթլէ :

— Տիմէ 572 նիւմէրօ ֆիրար իթտի... Միշէ Լ էօլ-
տիւ... պուճար նէ՞ տիմէք տիր... չարուգ պէնի
մահէլլի վագըտեա կէօթիւրին, տէտի :

Մուավին թադիպլէր իլէ պագըսընըն էլլէրինտէ
ֆէնէրլէր պուլունտան խոսթա պադանլար տախի կէլ-
տիքլէրինտէն, ճիւմլէթէն, ժարինին գանլարա միւ-
լէմմա ոլարուգ, հէման պիրուհ հալտէ եաթմըլ պու-
լունտու դու մահէլլէ կիթտիլէր :

Սարտա տիզ չէօքիւս, Ժարինին աղղընտաքի
թըգաճը չըգարտըղը կիպի, էլինի տէ կէօքսիւնիւն սօլ
թարաֆընա վազ իտէրէք,

— Սաղ տըր... գալպի վուրուեօր... չաբուզ պիր
թէճկէրէ կէթիրին տէ, օտաւընա կէօթիւրէլիմ, տէտի:

Տէօրթ քիչի պիր թէճկէրէ կէթիրմէեէ կիթտիքլէ-
րինտէ, տօգթօր իլէ մուավինլէրի տէ պաշ կարտիա-
նըն դօլլարլլա աեազլարընա պաղլանմըլ օլան գա-
եըլլարը սէօքտիւլէր:

Բիկալ. — Նէ՞րէսինտէն եարալանմըլ տըր, պաշըն-
տան մը կէօքսիւնտէն մի:

Սարտա. — Եալընըզ դօլունտան եարալանմըլ տըր,
Մատտէ պու տէյիլ տիր... մէճնուճարտան պիրի
ֆիրար իթմիշ տիր... իմտի հէր թարաֆը, հաթթա
ճիվարլարը տալսի արաշթըրըն... հիշ չիւպհէ եօգ
տուր քի, պու իշտէ պիր խայլի քիմնէլէրին ըարմաղը
վար տըր, Եօգսա Միշէլ, տէրքեար օլան ֆէվզէլատէ
գուվէթիյլէ, եալընըզ պիր ատէմ թարաֆընտան
պաղլանամազ խաի:

Կարախանլար՝ ֆիրարի մէճնուճու արամազ իւզրէ
հէր թարաֆա սէյիրթտիլէր:

Թէճկէրէ կէթիրիլիպ, Ժարի քէնտի օտաւընա նազլ
իտիլտի, Տօգթօր Սարտա իլէ մուավին թապիպլէր տէ
պիրիքտէ կիթտիլէր:

Տօգթօր Սարտա. — Վուգուաթը եալընըզ Միշէլ
իյզա՞ իտիպիլէճէկինտէն, սէրիան ազլը պաշընա կէ-
թիրիլմէլի տիր:

Անինտ, մէրգուճուն էսվապը չըգարըըպ եաթա-
ղընա եաթըրըլտը, վէ հէքիմլէրտէն պիրի՝ եարաեը
մուսայէէնէ իտէրէք,

— Գուրչուն տէրխինտէն կէջմիշ խտ տէ, աղբը
սիր ճէրհնա հաաըլ իթմէմիշ տիր: Պունունլա պէրա-
պէր քէնտիսինտէն բէք չօգ գան ագմըշ օլտուղուն-
տան, պայկընըղը պունտան իյէրի կէլմիշ տիր, տէտի:

Ժարի՝ զըմըլտանըսլ սիր տհ իթտի, վէ սիր գաշ
սանիյէէ սօնրա կէօղլէրինի տչար:

Տօգթօր. — Պիր ալտան սէօղ սէօյլէէկլիլէճէր տիր,
տէտի, վէ ֆիլվադը պիր նէվ միւճիգէ իլէ էօյլամտէն
գուրթուլմուշ օլտն մէճրուհը մէրգում, ագ վազըթ-
տա քէնտիսինի պուլարագ, իրատ օլունան սիւալլէրի
ճէվապ վէրէպիլտի:

Սարտա. — Վուգուաթը հիքեսէէ իտին:

Պաշ կարտիան. — Եարը կիճէէի պիր սաաթ կէչէ-
րէք, էթրաֆտա տօլաշըհօրտում: Օլ էսնատէ չէտիտ
պիր ֆուրթունա իճրաի հիւքմ իթմէքտէ իտի: Մու-
խաթարալը մէճնունլարըն տաիրլէրինին հալի օլտու-
ղու պինանըն պօեունտան եիւրիւհօրտում:

«Պու տաիրէլէրտէն պիրինին խարիճի գանատլա-
րընըն աչըլմըշ օլտուղունու կիօրտիւմ, վէ գանատլա-
րը գաբամտես մէմուր օլան կարտիանլարըն՝ իշպու
գանատլարը գաբամագլըղը ունութմուշ օլտուղլարընը
գանն իլէ եագլաշտըմ, լաքին գաբամագլտան էվմէլ,
գօղուշուն տէրունինէ աթֆը նազար իթտիւմ:

«Պիր տէ, օրասընը պօշ վէ տէմիր բարմագլըզլար-
տան իքիսինին գըրըլմըշ օլտուղունու կէօրտիւկիւմտէ,
նէ՝ տէրէճէ հայրէթտէ գալտըղըմը թարիֆ իտէմէմ:

«Այնի վագըթտա տէվր եօլունտա սէսլէր իշիթ-
աիւմ, վէ ֆիլվգէլատէ պիր վագըա օլտուղունա, վէ
անճագ օրաեսա կիթմէքլէ, պու մուամմահը անլաես-
պիլլէճէկիմէ էմին օլարագ, օլ թաշաֆա սէյիրթտիւմ:

«Հափլի իւէ տէվր եօլու արասընտա իւթ իւթա
փասըթա օլան գարու աջըգ իտի :

«Պու գարունուն էշիկինտէն հէնուգ կէշմիշ օլտու-
ղում հալտէ , պէշ ալթը քիշի իւգէրիմէ հիւճում իթ-
աիւէր :

«Պիր սանիյէտէ պէնի եէրէ եաթըրըպ , գօլլարը-
մը վէ աեաղարըմը պաղլատըլար վէ ազզըմա թըգաճ
փազ իյլէտիւէր :

«Պիր շիմէշին այտընըղը սաեէսինտէ , պու ատէմ-
լէրին եիւզլէրի սիեաճ պոյա իւէ գարարթըմըշ օլտու-
ղունու թէշիսիս իտէպիլտիմ : 572 նիւմէրօլու մէճնուն
սա պունլարըն իշինտէ պուլունունեօր իտի :

«Գըրա նազըր օլան գարունուն աջըլտըղըն իշիթ-
աիմ : Մէրգումլար մէճնունու տիշարը չըգարտըգտան
ոօնրա գարու գարանտը :

«Պէշլէճէ մէճնունը մէրգում ֆիրար իթտիրիլտի :

«Պաղլարըմը սէօքմէեէ չօգ չալըշտըմ , լափին իգթի-
տարըմ եօգ իտի : գանըմ գուլագլարըմըն իշինտէ վը-
ղըլտաեօրտու , կէօզլէրիմ տալկըն տալկըն պագըեօր-
տու , ատէթա պօղուլուեօրտում :

«Մունթազամ ատըմլար իշիթտիմ : Կարտիանլարըն
տէվրէ չըգմըշ օլտուգլարընը տնլատըմ , վէ եաթմըշ օլ-
տուղում մահէլլտէ տէպէլէնմէեէ պաղլատըմ . . . Գէն-
տիւլէրինէ , Պէնիմ , սիյանընըղը նսթիմա իթմիէիւ , վի
պիւնի գուրթարք տէշի պաղըրմազ իսթէտիմ իսէ տէ ,
միւմըին օլամատը :

«Հագըգէթէն պու արա բէք տէհշէթլի պիր տա-
զըգա կէշիրտիմ :

«Պիր րէվօլէրէ աթէշ իտիլտի :

«Շիտտէթլի պիր գամշը տարպէսի ախզ իթմիշ օլ :

տուղումու զանն իթտիմ, պաերլտում, վէ անճագ շիմ-
տի աեըըեօրում:

Տօգթօր Սարտա. — Օ ատէմէրի թանըեապիտիօ-
նիզմի:

— Սայր, միւսիւ տիրէքթօր, եիւզլէրինի գարարթ-
մըլ օլտուգլարընտան, թանըեամատըմ:

Սարտա, պու Փիրարըն շայեանը թէէսսիւֆ նէթի-
ճէլէրի անինտէ ֆիքրինտէ տօղմաղլէ, պաշընը էյիպ,
տէրեայը թէֆէքիւրաթա տալտը:

Պու խուսուստա քէնտիսի իչին աշիքեար պիր մու-
խաթարա մէվճուտ օլուպ, պունտան եագաընը նաօ.
սըլ գուրթարաճաղընը պիլմէեօրտու:

Կասթօն Տօպէրիվի թիմարխանէտէն գուրթարմաեա
ճիւրէթ իտէնլէրին պու հարէքէթի սէպէպինի անլա-
եամատըղը կիպի, օլ էսնատէ պաղը զագէթալար տա-
խի, 1838 թարիխլի գափանիյնէ գարշը պէեանը միւ-
թալէաի՛ իլէ, մէկուռնիյեթ տաիրէսինտէ, Փագաթ
ղայրը մէշրու պիր սուրէթտէ իճրա իտիլմիշ օլան միւ.
սատէրէլէր ալէյհինտէ շէտիտէն մուախէզաթտա պու-
լունտուգլարընտան, Կասթօնուռն գուրթարըլմասըյլա,
պու զագէթաճըլարա պիր թագըմ սէրուեէյի պահս ու
մէգալ հասըլ օլմասը իհթիմալտէն պայիտ տէյիլիտի:

Տօգթօր Սարտա՝ պու սըրատա բօլխէ տէ միւրա-
ճաաթ իտէմէզ իտի. չիւնքի բօլխէ միւրաճաաթ իթ-
մէսիյէ ասլա քէնտի իշինէ էլվէրմէեէն թահգըզաթ վէ
թէհարրիեաթա գաբու աչմըլ օլաճաղը թապիի իտի:

Պինապէրին, Կասթօն Տօպէրիվին մէվգուֆիյեթի
իչին մուռթազամէն իւճրէթ վէրմէքտէ օլանլարա քէյ-
ֆիեթի ֆիրարը խապէր վէրմէքտէն պաշգա չարէ
պուլունմաւագտա իտի իսէ տէ, վագթիյէ թուրէ իլէ

պիրիքտէ կէլմիշ օլան , վէ հէր սէնէ վազթը մուայ-
եէնտէ կէրիպ , պէտէլի մուգարրէրի իթա իթմէքտէ
պուլունան գատընըն նէ՛ իսմինի նէ՛ տէ մահէլլի իգա-
մէթինի պիլմէտիկինտէն , հէր հալտէ իրիթիեարը սիւ-
քիւթէ գարար վէրաի , վէ մահէթինտէքի աաէմէրէ
իիթապէն ,

— Խըզմէթլէրի օլանլար խըզմէթլէրինի կէօրսիւն-
լէր , վէ եաթաճագ օլանլար տա եաթսընլար , եարըն
սապահ պու էսրարի մատտէնին թահգըզաթընա իպթի-
տար իտէրիմ (Մուավին թապիպլէրէ) Սիդ , պաշ
կարտիանըն եարէսինի պաղլաեըն . պու եարէ բէք աղըր
տէյիլ տէր , Միշէլ պիր գաշ կիւն լահաթ իթմէքլէ ,
իֆագաթընը պուլաճագ տըր . պու պիր գաշ կիւն գար-
ֆընտա , Րիկալանըն խըզմէթինի կէօրսիւն , տէտի , վէ
պատէհու Րիկալա տէօնէրէք , — Պէնիմլէ կէլին , տէյի
պէեան իթտի :

Պէյլէճէ տօգթօր Սարտա՝ պաշ կարտիան մուա-
վինիլէ պէրապէր օրատան մուֆարաքաթլա , Ժարի-
նին եանընտա պիր թապիպ իլէ պիր խասթա պագան
մէմուր գալտըլար :

Սարտա , կասթօն Տօպէրիվին Ֆիրարը նէ սուրէթ-
լէ վուգու պուլմուշ օլտուղունու թահգըզ իթմէք
իւզրէ , Րիկալ իլէ պիրիքտէ մէրգում ֆիրարինին
օտասընա կիթտի իսէ տէ , բէնչիթէնին տէմիր չիպուգ-
լարընըն ուսթա պիր էլ իլէ վէ քէսկին պիր թէսթէրէ
վասըթասըլա քէսիլմիշ օլմասընտան զայրի հիշ պիր
էսէր վէ էմարէ կէօրէմէտի :

Կասթօն Տօպէրիվի համիլ օլան սրապա քէմալը սիւ-
րաթլէ հարէքէթ իթտիկի սըրատա, պիչարէնին պա-
կընլըղ տէվամ իթմէքտէ օլմասըյա, մատամ Գուրա-
վիէֆ, մէրգումուն այըլմասընա լիւզում պուլունմո-
սըյա, պուրնունա պիր բուհ գօգլաթտը, Պու բու-
հուն թէէսսիրիյլէ, Կասթօն, պիր իքի տէֆա ճիւզիճէ
սարսըլտըգտան սօնրա, նիհաեէթ կէօղլէրինի աշտը, վէ
արապատա պուլունան իքի քիմէեէ տիգգաթլէ պա-
գարագ, սէօզ սէօյլէմէք իսթէտի, վէ գօնթէս՝ մէր-
գումուն ֆիքրինի անլամասըյա,

— Աղղընըգտան պիր քէլիմէ պիլէ չըգարմանըն-
պիր շէյ սօրմանըն, Պիլմէք իսթէտիկինիզի պէն սիգէ
անլաթըըմ... Պիգի թաագիպ իտիեօրլար, ֆագաթ
արգամըգտան եէթիշէմէեէճէք տիրլէր, Սիգին իլէ պու-
լունանլար՝ տօսթ տըրլար, Պէնիմ էմրիմ իլէ սիգի
գուրթարմագլըղա թէշէպպիւս իթտիլէր վէ մուվաֆ-
ֆագ օլտուլար... Սէվիլիլիւլէրինիզի կէօրէճէքսինիզ,
Գըղընըգ սիգէ իեատէ օլունաճագ տըր, տէտի,

Կասթօն. — (Մէսէրրէթի ազիմէ իլէ.) Դըճըմ մը...
ֆագաթ, մատամ, սիգ քիմսինիզ, սիգքի պէնի գուր-
թարտընըգ, Պէն սիգի թանճմաեօրում... պէնի նէրէ-
եէ կէօթիլիլիւեօրսունուզ,

Օլ էսնատէ հէյքէլթիրաշըն կէօղլէրի բարլամագ-
տա օլմասըյա, գօնթէսին էլինի թութտու, վէ գա-
յիֆ բարմագլարընըն սինիր գուվվէթիյլէ օլ տէրէճէ
սըգտը գի, մէրգումէ, էլինի չէքէրէք, քէսկին պիր
պագըզ վէ ամիրճէ պիր սէտա իլէ,

— Պէն սիգին հիքմէթի Բապպանիէնիղիմ... գուսուրու նէ՞ լազըմ: Հէմտէ պէնի իսթիճվապ իթմէնիգիմէն իլէ, սուս տուրմանըզը իսթար իտէրիմ: Ես՝ պանա իթաաթ իթմէլիսինիզ, քօզսա օն տօգուզ սէնէերի միւթէճավիզ պիր զէմանտան պէրու մէվզուֆ պուլունմուշ օլտուղունուզ թիմարխանէնէ սիգի թէքրապ կէօնտէրիրիմ:

Կասթօն. — (Թարիֆ օլունմազ պիր տէհէթլէ.)
Խայր, խայր, պունու եաբմաերն: Սիգէ իթաաթ իտէճէկիմի վատ իտէրիմ:

— Բէք էյի. ազլընըզ պաշընըզ թօբլաերն... սուս օլուն, վէ սիգի պիզգաթ իսթիճվապ իթմէմէ պէքլէերն:

Կասթօն, եիւզիւնիւ իքի էլէրի տէրունինէ ալըպ, սուս օլտու:

Արապա սիւրաթը ֆէվզէլատէ իլէ եօլունա տէվամ իթմէքտէ օլտալ, եաղմուր էլան սաղանագ կիպի եաղմագտա իաի իսէ տէ, ֆուրթունա՝ ուզագտա իճօրաի հիւքմ իյլէմէքտէ իտի:

Պիր աբա, հայվանալիսանէ թարաֆընտան միրուր իտիլմէքտէ օլտուղունտան, իքի ճանվէրին՝ գաֆէսլէլէրի իչինտէն իւրլատըզլարը իշիտիլտի, վէ Կասթօն՝ պու սէստէն տիւշարը տէհէթ օլարագ վէ տիթըէ-եէրէք:

— Իշիտիլթօրմուսունուզ, ազլըն տիվանլէր հայգըրըեօրլար, տէտի:

Գօնթէս տախի, — Խայր, պունլար ատէմ տէյիլ տիրլէր... ճանվէր տիրլէր... հայվանաթխանէնին եագընընտան կէչտիկիմիդտէն, սէսլէրի իշիտիլիթօր, տէյի ճէվապ վէրտի:

Հէյքէլթիրաչ, պաշգա պիր սէօզ սէօյլէմէեիպ, ւաքին տիթրէմէսի տէվամ իթտի. պատէհու պիր թա-րաֆտա չէօմէլտի իսէ տէ, ուեուեամաեւս, Ֆիքրի-նին ալթիւսթլիւկիւնիւ թէսկինէ սայ իթմէքտէ իտի:

Ագըպէթ իւլլաի Կրընէլ-Սէն-Ժէրմէն սօգաղընաա, Սաթիւրնէն Րիկօնուէն իգամէթ իթտիկի խանէնին գարչըսընա մուվասըլէթ իտիմէքլէ, Րիկօ արապատան էնտի, վէ Կասթօնա տախի, «Սիգտէ էնմէլիսինիզ» տէյի պէեան իյլէտի:

Այնի վագըլթտա Րիկօ՝ էլինի ուգաթտըղընտան, Կասթօն պու էլի թուլթուպ, անըն հարտըմըյա աչա-ղը էնտի, վէ պիր քէրիէ եէրէ աեադ պաստըղընտա, տալիըն տալիըն էթրաֆա կէօզ կէգտիրտի:

Գօնթէս տախի արապատան էնիպ, Ժիւքիթէրէ եավաչ սէտա իյէ պիր գաչ սէօզ սէօյլէտիքտէն սօն-րա, Կասթօնուէն գօլթուզուէնա կիրտի, վէ Սաթիւր-նէն՝ եէտինտէքի անախթար իյէ գարուեու աչտըղըն-տա, ճիւմիէսի իչէրի կիրտիլէր:

Կասթօն՝ չօճուգ կիպի իթաաթ իթմէքտէ իտի:

Սաթիւրնէն Րիկօնուէն, կիւնիւն պիրինտէ գօնթէս-տէն մուֆարագաթլա միրուր իթտիկինի օգուեանլա-րըմըգա պէեան իթմիչ օլտուզուժուգ եէր ալթընտա-քի սօֆալարտան վէ եօլլարտան կէչիլէրէք, Սէն-Տօ-մինիք սօղաղընաա քեային մատամ Գուրուվիէֆին օ-թէլինէ վասըլ օլուէնտու:

Օլ էանտտէ գօնթէսին իըզմէթճիսի նիգօյա՝ հէր թարաֆը սիւրիւրմէքլէ մէշղուլ օլմասըյա, ուզուէն վէ պէեազ սագալլը, վէ դօրզ ունճ սուրէթտէ գայիֆ չէհ-րէլի Կասթօնու կէօրմէսինտէ, իզհարը րիգգաթլէ րէֆը սէտա իթտի:

Կասթօն, — (Մէրգուումա պագարագ.) Պէնի թանը՝
Եօրմուսունուզ:

Նիգօլ, — Ոայր, Ֆագաթ սիգի կէօրտիւկիւմտէ,
զիեատէ միւզտարըպ օլմուշ օլտուղունուզու միւլա-
հագա իթտիմ:

— Պու տէրէճէ թէպտիլ մի օլմուշում:

Էյնի վագըթտա գօնթէս մէրգուումուն էլինի թու-
թուպ, պիր ալինէնին էօնիւնէ կէօթիւրտիւ:

Պիշարէ հէյբէլթիրաշ, պու ալինէտէ թասվիրինի
կէօրմէքլէ, մէնգարէի վագըրաեա ինանամաեարագ,
պիր միւտտէթճիք գըմըլտանմագսրզըն գալտը, վէ նէ-
տէն սօնրա, խաեալէ պէնգէեէն միգըլըր թասվիրին
քէնտիսի օլտուղունու տնլաեարագ, տէհէլթլէ ըրիւ-
ճաթ իթտի, վէ պատէհու եիւզիւնիւ էլլէրի տէրու-
նինաէ կիզլէեէրէք,

— Ահ, պէն քէնտիմի թանըիամատըղըմ հալտէ,
քիմ պէնի թանըեասիլէճէք տիր, տէտի:

Մատամ Գուրազիլֆ. — Իսթիրահաթա ֆէվզէլատէ
իհթիեաճընդ օլմալը տըր. իմտի պէնիմէ կէլին, տէ-
յի պէեան իթտի:

Պու սուրէթլէ Կասթօն՝ էվվէլճէ հագըր իտիլմիշ
օլան պիր օտաեա կէօթիւրիւլտիւ, Բիւշիւք պիր
սուֆրա իւզէրինտէ, ամպէր րէնկինտէ սուլու պիր
մատտէի հավի պիր շիշէ իլէ պիր տէ գատէհ պուլուն-
մագտա օլմաուըլա, մատամ Գուրազիլֆ շիշէնին աղ-
զընը աշարագ, պունտաքի մատտէեի գատէհէ տօլ-
տուրտու վէ Կասթօնա վէրէրէք, «իշին» տէտի:

Հէյբէլթիրաշ պիր տագըգաճըք թէրէտտիւտ կէօս-
թէրտիկինտէն, գօնթէս, ամիրճէ, «իշին» տէյի թէք-
րար իթմէքլէ, պիշարէ պիր եուտուումա գատէհի պօ-

շալթաթը, վէ գօնթէս՝ «չիմաի ուեուեապիլիրսինիզ, եարլն կէօրիւշիւրիւզ» տէտի:

Մատամ Գուրափիէֆ մուֆարագաթլէ, Նիգօլա օ. րատա գալլա, Կասթօնուն էսփապլնը չըգարմաւնա եարտըմ իթտի, վէ եաթաղա եաթմասընտան չէնտ տագըգա սօնրա, մէրգում հէյթլթիրաշ՝ իշտիկի ույ. գու կէթիրիճի իլաճըն թէէստիրլլէ տէրին պիր ույ. գուեա տալտը:

Էօթէնի Տօմօն՝ տիւշար օլտուղու գազա իւզերինէ եաթաղա տիւշմիւշ օլմաթըյլա, տէրունը խանէտէ վէ խարիճտէ օլանը կէչէնի պիթթապի անլաեամատըղընտան, զաթէն մուճիպի նէֆրէթ օլան թապիեաթը տահա զիեատէ թէհամմիւլ օլունմազ պիր հալ քէսպ իթմիշ իտի:

Տամատը, հէր սապահ, Թէրէզ վէ գըզը Րընէ իլէ մէրգումէ եի կէօրմէեէ կիտէր իտի իսէ տէ, օնտան սօն. րա ազչամա գատար պուշլարտան հիշ պիրի եանընա կիթմէտիքլէրի կիպի, օտասընըն պէսլէմէսի տէ, տէ. րունը խանէտէքի աշվալ հագգընտա վուգու ոլուլան սիւալլէրէ իւշնուտ իտէճէք մէրթէպիտէ ճէվապ վէր. մէտիկիւնտէն, վէ տամատընը իսթիճվաս իթմէկէ տէ ճէսարէթի պուլունմատըղընտան, հիտտէթ ու զագապը սօն տէրէճէեէ վարմագտա իտի:

Լաքին հէր հալտէ աշվալտէն խապէրտար օլմագ իսթէմէքտէ իտի:

Րօզուն՝ Լինէ սօգաղընտաքի օթէլտէ իգամլթէ պաշլամասընտան պէրու պիր հաֆթա կէչմիշ իտի:

Սալահըն սաաթ տօղուզու չսլտը, վէ Մ. տը Լօր. պագ, հէր սապահ կիպի, անճագ օ ոապահըրէ ֆսգտ. թընտա զէվճէսիլլէ գըզը օլմաեարագ, գայիմ վալի.

տէսինին օտապընա կիրտի, վէ մէրգումէնին նապզընա իքի բարմաղընը վազ խտէրէք,

— Պու սապահ նա^օըլտընըզ, մատամ... սըթմա-նըզ տուրմուշ, վէ նապզընըզ տախի սաքին վէ մուռն-թազամ կէօրիւնիւեօր, տէտի:

— Ֆիլվազը սէվկիւլիւ տամատըմ, բէք էյիեհիմ. պանա էօյլէ կէլիեօր քի, աեաղա գալգապիլէճէեհիմ, վէ եիւրիւեէպիլէճէեհիմ, նէ^օ տէրսինիզ:

— Զանն խտէրիմքի, պու եօլտա հարէքէթինիզ՝ բէք էրքէն տիր. իմտի պու խուսուստա սիզէ միւսաա-տէ իթմէք շէօյլէ տուրսուռն, մէն տախի խտէրիմ:

— Լաքին պանա էօյլէ կէօրիւնիւեօր քի, պէնի եա-թագտա սագլամագտա, վէ պու էվին տախիլի էօմ-րիւնտէն ուզագտա պուլլուռնտուրմագտա պազըլարճա մէնֆատթ օլմալը տըր:

— Ազիզէմ մատամ, սիզ պու կիճէ էյի ուեուումմըշ օլմալըսընըզ, Պու սապահ սիզի միւքէտուէր կէօրիւեօ-րում, նէ^օ օլտուռնուզ:

— Նէ^օ օլաճաղըմ. խանէնիզտէ, պինապէրին գըզը-մըն խանէսինտէ, պանա, պիր էճնէպի կիպի մուամէլէ իտիեօրլար:

— Ահ, մատամ, պէօյլէ սիր մուախէզէեի նա^օըլ իտիեօրսուռնուզ:

— Հագգըյլա իտիեօրում:

— Ֆագաթ պու հագգ նէ^օրէտէ տիր:

— Էն ատի մուամէլաթտա պիլէ հագգըմտա վա-զիֆէսիզ տավրանըլըեօր: Էվտէ օլառնը կէչէնի պիլմէ-եօրում, վէ սիզ տէ պիլիւսինիզքի, եաթաղա տիւշէ-լիտէն պէրի տիր, գըզըմը վէ թօրնուում: անճագ սիզին իլէ կէօրիւպ, գուսուր վագըթ կէօրէմէեօրում:

— Հաւսուքի խապէր վերմէնէ լաեղք հիչ պիր շէյ
օլմաեօր քի սիզէ խապէր վէրսինլէր :

— Վա՛յ էօյլէ՞մի զանն իտէրսինիզ :

— Շիրտհէսիզ : Պու՛նու՛նլա պէրապէր հէր նէեր
պիլմէք արզուտինտէ իսէնիզ . սիւալ իտին . էկէր պիլ-
տիկիմ պիր շէյ վար իսէ , աիզինիզին պաղընը թէպ-
տիլ իթտիկիմ սըրատա պիլտիրէերիմ :

Էօթէնի , տիզինի թապիպէ ուղաթմազլա պէրապէր ,

— Թօրնում Բընէ մէքթէպի գաթիէն թէրք ի՞թտի
մի , տէյի սիւալ իթտի :

— Էվվէթ :

— Բէնտիսինէ պիր մուալլիմէ պուլտո՞ննուզմու :

— Էվվէթ :

— Պու մուալլիմէ քիմ տիր :

— Հէր ճիհէթլէ շայեանը թագտիր կիւզէլ պիր
զըզ տըր : Բընէնին մէքթէպ արգատաշը տըր :

Մատամ Տօմօն պու ոէօյլէրի իշիթտիկինտէ , քէն-
տի միւրատընա ըաղմէն սարսըլտը , վէ տօգթօր պու
սարսըլմաեա սուրէթի ախէրէտէ մանէա վէրէրէք :

— Տիզինիզի ինճիթտիմ մի , տէտի :

Էօթէնի . — (Աթիւսթլիւկիւնիւ կիզլէմէք իշին պու
վէսիլէտէն իսթիֆատէ իտէրէք .) Էվվէթ , պիր ազ .
րէճա իտէրիմ սարղըեք խաֆիֆճէ պաղլաեըն :

— Զաթէն պէն տէ խաֆիֆճէ պաղլաեօրում :

Լաքին խային վալիտէ՝ օլ պապտէ տաՀա զիեատէ
մալիւմաթ ալմազ իսթէտիկինտէն ,

— Տիմէք տիր քի , Բընէնին պիր մէքթէպ արգա-
տաշը՝ թօրնումա մուալլիմէ օլտու , տէտի :

— Էվվէթ :

— Ֆագաթ նա՞սըլ օլտու :

— Իյգահաթը բէք գօլայ տըր : Բընէ՝ արգատաշը-
նը օլ գատար սէվիեօրտու քի , անը կէօրմէմէսինտէն
տօլաեը ֆէվզէլատէ միւզտարըպ օլմագտա իտի . Թէ-
րէզ , գըզըմըզըն մէքթէպտէն չըգմասըյլա գուսուր
գալմըշ օլան թալիմու թէրպիեէսինի իքմալ իթտիր-
մէք իւզրէ , օլ կէնճ գըզը խանէմիզէ ճէլպ իթմէեի
տիւշիւնտիւ , վէ պիչարէ գըզճըլագըն վալիտէսի տէ
ախիրէն վէֆաթ իթմիշ օլմասըյլա , պու թասազվու-
րուն իճրասը գօլայ իտի :

— Վա՛յ , վալիտէսի վէֆաթ մը իթմիշ տիր :

— Էվվէթ , պիր գաշ հաֆթա մուգատտէմ վէֆաթ
իթմիշ տիր :

— Օլ կէնճ գըզ Բարիս ճիվարլարը սէքէնէսինտէն
մի տիր :

— Էվվէթ :

— Վալիտէսի նէ՛րէտէ իգամէթ իտիեօրտու :

— Սէն-է-Մարն էեալէթինին պիր գասապասընտա ,
վէ Սիւսի-ան-Պրի թարաֆընտա , Բօզիէ չիֆթլիկի
տէնիլէն պիր խանէտէ :

Էօթէնի եէնիտէն վէ էվվէլքինտէն աշիքեար սու-
րէթտէ սարսըլտըզը կիպի , լէհճէսի տախի , կէօզէ կէօ-
րիւնէճէք մէրթէպտէ սօլտու :

Մ . տը Լօրպագ . — Հագըզէթէն պու սապահ բէք
չօլբագճա հարէքէթ իտիեօրում . սիզի թէքրար ին-
ճիթտիմ . . . հալպու քի պէնիմ էլիմ ղաեէթ խաֆիֆ
տիր . . . հէր նէ իսէ աֆվընըզը րէճա իտէրիմ :

— Աֆվ տիլէմէկէ սէպէպ եօգ տուր . . . սարսըլտը-
ղըմըն սէպէպինի պէն տէ պիլմէմ :

— Նիհաեէթ տիզինիզ մագպու թճա պաղլանտը . . .
ազիլէմ մատամ , շիմտի սիզէ չու նասիհաթը վէրի-

րիմ։ — Միւրաւորընդ վէճհէ տէրունը խանէտէ կէզէ-
մէմէքիկինիզ, սիզէ նէ գատար միւշքիլ կէօրիւնսէ,
սապըրը օլուն, չիւնքի եաթաղտան գալգըպ եիւրիւ-
մէքիկինիզ՝ Փէվգէլատէ էմրի պասիրէթէ գարշը տըր։
Ճէրիհանըզ էյիլէշմէք իւզրէ իսէ տէ, եանլըզ պիր
հարէքէթլէ տահա պիւեիւք Փէնալըգ հասըլ օլապի-
լիր։ Շու գատարը սիզէ միւսաատէ իտէպիլիրիմքի,
եարտըմ իտիլէրէք եաթաղընըզտան էնիպ ուզուն պիր
խիկէմէտէ օթուրապիլիրսինիզ։ Հիշ օլմագսա, պու
սուրէթլէ վազիւեթիւնիգի թէպտիլ իթմիշ օլուրսու-
նուզ։

— Բէք էյր։

— Օ հալտէ, աղիգէմ մատամ, չիմտիլիք խօշճա
գալըն։

Մ. տը Լօրպագ՝ պէօյլէ տիւեհրէք տիշարը չըգտը։

Տամատընըն կիթմէսինտէն սօնրա, էօթէնի Տօմօն,
ալտըղը մալիւմաթըն նէթիճէլէրի իւզէրինէ տիւշիւն-
մէկէ պաշլատը։ Մէրգուճէնին պէսլէմէսի, ալընան
մուալլիմէնին իսմի Բօզ օլտուղունու պէեան իթմիշ
իտի իսէ տէ, լագապընա տայիր հիշ պիր շէյ սէօյլէ-
մէմիշ օլտուղունտան, մալիւմ օլան գաննը հագգընտա
էլան չիւպհէսի պուլունմագտա իքէն, տօգթօր տը
Լօրպագտան իշիթտիկի իյզահաթ իւզէրինէ, արթըգ
չիւպհէսի գալմատը, վէ պու հալտէ, աճապա թէհրէզ,
Բօզուն քէնտի գըզը իտղուկինի պիլիհօր մու, վէ

էկէր պիլիեօր իսէ, անքն եանի Րօզուն, տէրունը խանէտէ իգամէթիյլէ պիր կիւն պու էսրար մէյտանա չըգմանաճագ մը տըր, տէյի տիւշիւնմէեէ պաշլատը, վէ պու վէ պունա միւմասիլ տիկէր միւլահագաթ իլէ, Ֆիքրի՝ հագըգի պիր սէրէնճամա տիւշար օլուպ, կէրչի Վէրօնիք Ժալթիէէի պուլմագ, վէ վագթիյլէ իթմիլ օլտուղու եէմինի նագը խիպ իթմէտիկինի մէրգումէտէն սիւալ իթմէք խսթէթօրտու իսէ տէ, եաթագտան գալգամամասը՝ պու նիեէթինին իճրասընա մանի օլմագտա, վէ աօգթօրուն իսթարը վէճիլէ, մուհագագ պիր թէհիթէեէ տիւշար օլմագ իչին, տահա պիր գաչ կիւն պիւա հարէքէթ տուրմանա մէճպուր պուլունմագտա խոի:

Տիկէր Թարաֆտան գըզը Թէրէզ հէր սապահ, դէվճի վէ քէրիմէսի Րընէ իլէ պիրլիքտէ քէնտիսինի զի եարէթէ կէլմէքտէ օլտուղունտան, մէրգումէ իլէ եալընըճա կէօրիւշմէք իսթէսէ պիլէ, պունուն իմքեանը եօգ խոի:

Իշթէ էօթէնի պու շէյլէրի տիւշիւնիւպ տուրուրքէն, պէսլէմէսի՝ մատամ՝ աը Լօրպագը իշէրի կիրոի իւպ, քէնտիսի տիւշարը չըգտը:

Էօթէնի. — (Գըզընըն արգասընտան օտա գարուսունուն գարանտըղընը կէօրտիւկիւնտէ.) Եալընըզմսըն, տէյի սիւալ իթոի:

Թէրէզ. — (Եաթաղա էյիլիպ, վալիտէսինի տէրաղուշ իտէրէք.) Էվվէթ, վալիտէ, եալընըզմ:

— Րընէ կէլմէեէճէք մի տիր:

— Խայր, պու սապահ կէլմէեէճէք տիր:

— Էմինմիսին:

— Էվվէթ, էմինիմ. Մէքթէպ րէֆիգէլէրինտէն պի-

րինին իզտիված րէսմի բուհանիսինտէ հազըր պուլու-
նուեօր :

— Իշթէ պու էյի :

— Նիշին էյի օլուեօր , վալիտ :

— Զիւնքի սէնինլէ ճիտտի պիր միւլազաթ իթմէք
իսթէտիկիմտէն , անըն պուլունմասը էյի օլամազ :

— Զիտտի միւլազաթ մը , Իքիմի՞զ մի ճիտտի պիր
միւլազաթ իտէճէեիզ :

— Էվվէթ :

— Պէն օ էֆքեարտա տէյիլիմ . պէնճէ , գըզըմըզն
իշիտէպիլէմէեյճէկի եօլտա պէյնիմէզտէ հիչ պիր սէօզ
օլամազ :

— Արամըզտա պիր սըրր մէվճուտ օլտուղունու , վէ
թէքմիլ հաեաթըն պու սըրրտան պաղլը իտուկինի ու-
նուտո՞ւեօրմուսուն :

Թէրէզ , քէմալը հայրէթլէ էթրաֆընա պազարազ ,

— Էկէր օ սըրրտան պահա իթմէք իսթէեօր իսէ-
նիզ , սիզի տինլէմէքսիզին չէքիլիրիմ , տէտի :

— Խայր , տուրմանը իսթէեօրում , էմր իտիեօրում :

— Պանա՞մը , պէնիմ էվիմտէ՞մի պանա էմր իտի-
եօրսունուզ :

— Տէրխաթըր էթ քի պէն սէնին վալիտէնիմ , վէ
սէն հէր չէյինի պանա պօրճլուսուն :

Թէրէզ , պու արա հիտտէթինի թէսկինէ չալըշտը-
ղընտան նաչի , սէսի տիթրէեէրէք ,

— Բէք էյի , մատէմքի հէր հալտէ կէօրիւշմէմիզ
խուսուսընտա իարօր իտիեօրսունուզ , սիզէ հէր նէ
չէյի պօրճլու իսէմ , անտէն պահա իտէլիմ , տէտի :

— Պու կիւնքի սաատէթի հալիինի պանա պօրճլու
տէյիլիմիսին :

— Պէլքի, լաքին կէնճլիկիմ գէմանընտա տիւչար
օլտուղում ար ու հիճապը վէ քէտէրլէրի տախի սիգէ
պօրճլու պուղունմուչում տուր: Հէլէ պազը խաթըրէ-
լէր ալա պօզուլամազլար: — Իշլէտիկիմ խէթանըն մէ-
սուլիէթի՝ պէնտէն զիեատէ սիգէ այիտ տիր: Պէն
պիր չօճուգ իտիմ, նէ՝ սէպաթըմ, նէ՝ գուվվէթիմ վար
իտի: Հաթթա հաեաթը ինսանիէէնին նէ օլտուղունու
տա պիլմէեօրսուում: Միւրատընըզը պանա գապուլ
իթտիրմէք իչին, թարիգի միւսթագիմտէն պէնի ճէպ-
րէն վէ թագեիգէն տիշարը չըգարտընըզ: Իշթէ, վա-
լիտէ, սիգին էսէրինիզ օլան պու թէօհմէթլի կէշմիշ
գէմանը պէն ունութմադ իսթէեօրում վէ ունութմա-
լըեըմ: Պունտան պէօյլէ պէն քէնտիմէ այիտ տէյի-
լիմ, նամուսլու վէ ալիճէնապ պիր գաթըն նամուսլու
վէ ալիճէնապ գէվճէսիեիմ:

«Օ գաթըն, պէնիմ հէր կէօնա մուհապպէթիմէ,
շիւքրանիէէթիմէ վէ հիւրմէթ ու րիաեէթիմէ հազզը
վար տըր: Կէշմիշ գէման հազզընտա պիր խաթըրէ վէ
թէէսսիւֆ հասըլ իթմէք՝ օ գաթա պիր հազարէթ
տիր, վէ պու հազարէթի էկէր պէն իտէճէք օլսամ,
քէնտիմէ ասլա աֆվ իտէմէմ:

«Իմտի, սօն տէֆա օլմադ իւզրէ կէշմիշ գէմանտան
պահս իտէլիմքի, չօգտան պէրու գալպիմտէ սազլա-
մըջ օլտուղում սէօզլէրի պիրինճի տէֆա օլարսուգ սիգէ
սէօյլէեէպիլէեիմ:

«Հէնուգ թանըմըջ օլտուղում, վէ պինապէրին
հազզընտա մուհապպէթ հասըլ իթմիշ օլմատըղըմ Մ.
տը Լօրպադ իլէ էվլէնմէէէ րազը օլտում իսէ, սիգին
պէեան իթմիշ օլտուղունուգ պիր շարթ իլէ րազը օլ-
տում:

«Բօրինի, գրգըմը նէ եարտըղընըզ պէեան խտէճէք խտինիզ: Լաքին սիզ օլ խուսուստա պանա եալան սէօյլէտինիզ. ալջագճա պէնի ալտաթտընըզ: Եէմինինիզի նագզ իթտինիզ: — Իմտի, վալիտէ, պու շէյլէրէ ափվ օլունաճաղընը մլմուլ խտէրմիսինիզ:

«Պու կիւնքի կիւն կէչմիշ գէման մահվ օլմուշ տուր:

«Բօրինին եէրինէ Բընէեի սէվիեօրում... պէնտէն զասպ իթտիկինիզ, զայպ իթտիրտիկինիզ, պէլքի տէ թէլէֆ իթմիշ օլտուղունուզէվլատում իշին գալպիմոտ մէվճուտ օլան թէքմիլ մուհապպէթ խազինէլէրինի, Բընէեէ հասր իթմիշիմ տիր:»

Մատամ Տօմօն պու սէօզլէրի իշիթտիկինտէ, պաշտան թըրնաղա գատար տիթրէտի, վէ եիւքսէք սէտա իլէ,

— Նէ՞ տիեօրսուն, նէ՞ սէօյլէմէեէ ճէսարէթ խտիեօրսուն, տէտի:

Թէրէշ տախի շէօյլէ տէվամ իթտի:

— Ահ վալիտէ, պէն սիզի էյի թանըմըշում տըր. հա. գըզէթի հալի իգրար վէ իթիրաֆ իթմէեճէկինիզի բէք էյի պիլիրիմ: Քէզալիք բէք էյի պիլիրիմքի, Փիքրինիզտէ տայիմա հաղըր պուլունան օլ շայեանը թէէսսիւֆ կէչմիշ գէմանըն էթրաֆը գաթի վէ էպէտի պիր գարանըզլա իհաթա օլունմուշ տուր, վէ պու քէրրէ, մահզա սօն տէֆա օլարագ պունսան պանա պահա խտիեօրսունուզ:

Կէնճ գատըն իֆատաթընը գաթթ իթտի: Մատամ Տօմօն, գըզընըն սէօզլէրինի հէմ հիտտէթ վէ հէմ մէսէրրէթլէ տինլէտի: Մէսէրրէթի՝ Բօզուն քիմօլտուղունու թէրէշլին պիլմէտիկինի անլամասընտան իլէրի կէլմէքտէ խտի, վէ պիր միւտտէթ ճիք սիւքիւթտէն սօնրա,

— Բեք էյի , պէն տէ սէնին հարէքէթինէ իմթիսալ իտէճէեիմ , Կէշմիշ զէմանը ունուտաճաղըմ . պունտան , ասլա վէ ասլա պահս իթմէեկէճէեիմ , լաքին սէն տէ պանա վատ էթ քի , հէր նէ օլուր իսէ օլուն , գալպի-նի հալը սիւքիւնէթտէ պուլունտուրաճագսըն , տէտի .
Թէրէզ , վալիտէսինին պու եօլտա իֆատէի հալ իթտիկինի իշիթտիկինտէ , տէհէթ վէ հայրէթլէ մէր-գումա պագարագ ,

— Հէր նէ օլուն իսէ օլուն մու . պու սէօզ իլէ նէ^օ տիմէք իսթէեօրսունուզ . Պո^օ տա մը պիր թէհտիտ տիր , եօգսա գուհուր իտէպիլէճէք , վէ պէնիմ իսթիրա-հաթըմը վէ Մ . տը Լօրպագըն սաատէթինի իսլալ իյ-լէեէպիլէճէք պիր մուխաթարանըն վիճուտինտէ^օն մի պահս իթմէք իսթէեօրսունուզ :

— Տիւնեատա հէր շէյի էվվէլճէ տիւշիւնմէք լա-զըմ տըր :

— Տիւնէք պէօյլէ պիր մուխաթարա վար տըր :

— Պունու տիմէք իսթէմէեօրում :

— Բէճա իտէրիմ , վալիտէ , պիլմէճէ թարգընտա պահս իթմէեիպ , էֆքեարընըզը սէրահաթէն պիտիրին :

— Պու մուխաթարա հէր նէ իսէ , վէ վիճուտու ֆարզ շլունսա , էկէր պանա թէմամիյլէ էմնիյեթ ի-տէրսէն , վէ պիր վագըթտան պէրու եաբտըղըն կիպի , եաբմազ իսէն , եանի պէնտէն ուզագլանաճագ եէրտէ , պանա եագլաշըր իսէն , էօնիւ ալընապիլիր :

— Վալիտէ , պիր ազ էվվէլ սէօզլէրինիգտէ թէհ-տիտաթ ասարը կէօրիւեօրտում , շիմտի իսէ շիւպ-հէսիզ պէնի տիւշարը տէհէթ գըլմագ իւզրէ զըմնէն պագը շէյլէր անլաթմագ իսթէեօրսունուզ . Թէքրար րէճա իտէրիմ , պէնտէն հիշ պիր շէյ կիլլէմէեին , Զաա-

Ֆէթիմտէն Գորգմանարագ, թէհլիքէեր կէօպէքին :
Օ թէհլիքէեր աշիքեարէն կէօրտիւկիւմ հալտէ, քէսպի
գօւզվէթ վէ ճէսարէթլէ, պիր գարար իթթիխազ իյ-
լէրիմ :

— Պէն գրմնէն հիշ պիր շէյ, անլաթմանօրում, վէ
պիր ազ էվվէլ տէ թէհտիտ իթմէօրտում : Անճապ
շունու սանա անլաթմագ իսթէօրումքի, ինսանըն
էօմրիւնտէ հէր շէյ, հաթթա իհթիվալիագ, վէ գա-
հիրէն միւմքինսիզ շէյլէր պիլէ գապիլի վուգու տուր չճ :
Սէնին իսթիրահաթընը վէ զէվճինին սաատէթինի
իխալ իտէճէք հիշ պիր վազըանըն գուհուր իթմէմէ-
սինի պէն տէ էգճան ու տիլ արզու իտիեօրում : Պու-
նուն իշին իսէ, շայեանը թէէսսիւֆ պիր հալը մագի-
նին պիրտէն պիրէ գահիր օլմամասը լազըմ տըր : Իքի-
միզտէ, հէր քէսին հիւրմէթ վէ րիաեթինէ մագհար
օլմագտաեղ, Զէվճինին մէվգիի ալիսի սաեէսինտէ,
ճէմիյեթի պէշէրիեէ տախիլինտէ պիրինճի մէվգիլէր-
տէն պիրինի իհրագ իթմիլիզ տիր, Բարլագ վէ տէպ-
տէպէլի պիր էօմիւր կէշիրիեօրում, Տիւնեպտա սաա-
տէթի միւքէմէլէ տէնիլէն հալէ հէր վէճլէ մալի-
քիզ, Իմտի, Բէք շօք զահմէթլէ իսթիհսալ իթմիշ օլ-
տուղումուզ շու սաատէթտէն պիլի մահրում իթմէեէ
թէսատտի իտէճէք օլանըն, իսթէր էրքէք օլսուն իս-
թէր գատըն, վա՛յ հալինէ : Հէր իքիսի հագգընտա
տախի պիլա մէրհամէթ մուամէլէ իտէճէեիմ, վէ սէն
պէնի բէք էջի թանըմը օլտուղուն ճիհլթլէ, սէօգիւ-
միւ թութաճազըմը պիլիրսին, էօլէ տէ՛յիլ մի :

Թէրէշ. — (Պիր ա՛հ իտէրէք) Եվվէթ, Եվվէթ, տա-
յիմա մէրհամէթսիզ, ինսաֆսըզ պուլունմուշ օլտուղու-
նուղու պիլիրիմ :

— Պու գառարը տէրխաթըր իթմէքլիկին քեաֆի տիր։ Շիմտիլիք պու մատտէտէն պահս իթմէ եիպ, սա-
յիր մատտէլէր իւզէրինէ կէօրիւշէլիւմ... Ղալիպա նի-
հաեէթ, Րընէեէ մուալլիմէ օլմագ իւզրէ պիրիսինի
պուրաեա ալմագ թասավվուրունու մէվզըր իճրաեէ
վազ իթտին։

— Էվվէթ վալիտէ։

— Գըզընըն իքմալը թալիմ ու թէրպիեէսինէ թայ-
եին իթտիկին քիմէսնէեի լաեըզըլա թանը՝ Եօրմու-
սուն։

— Քէնաիսինի չօգտան պէրի թանըմամ, Ֆագաթ
էմնիյեէթ վէ թէվէճճիւհիւմէ լաեըզ օլտուղունու, վէ
խուսուսիյլէ գըզըմ Րընէնին՝ Րօզու Փէվգէլատէ սէվ-
տիկինի, վէ օնտան այրըլամաեաճաղընը մուհագգագ
պիրիբիւմ։

— Վա՛յ, օ գըզըն իսմի Րօ՞զ մու տուր։

— Էվվէթ, վալիտէ։

— Լաքին Րօզ՝ սատէ պիր իսմ տիր, լագապը եօ՞գ
մու տուր։

— Րօզ Մասուու տուր։

— Մասուո՞ւ մու... ատի պիր լագապ։

— Պիր գաչ հաֆթա մուգատտէմ ճէնագէ ալայըն-
տա հազըր պուլունմուշ օլտուղունմուշ վալիտէսի պիր
քէօյլիւ իտի... Րընէնին, պու մէքթէպ արգատաշը
հագգընտա օլ տէրէճէ մուհապպէթի հասըլ օլմուշ
տուր քի, մէրգումէտէն այրըլմասըլա հիսս իթտիկի
քէտէր՝ սըհհէթիինի ճիտտէն թէհլիքէեէ իլգա իյլէ-
միշ տիր։ Մ. աը Լօրպագ իսէ, մուճիպի էնտիշէ օլան
պու հալէ պիր ան էվվէլ խիթամ վիրմէք վագիֆէսիյ-
լէ միւքէլլէֆ օլտուղունտան, օլ էօքսիւզ գըզը խա-

նէմիզէ ակամազլա, պու վազիրֆէեի հիւսնի սուրէթտէ
իյֆա իթտիք:

— Հագգընզլա հարէքէթ իթմիշսինիզ, պու պապ-
տէ պիր չէյ տիեէմէմ: Անճազ էկէր էմրի պասիրէթ
խիլաֆընտա պիր հարէքէթտէ պուլունտունուզ իսէ,
մէսուլու եալընըդ սիզ օլաճագսընըզ:

Թէրէզ. — (Թէպէսսիւմլէ.) Օնա նէ՞ չիւպէ. օ մէ-
սուլիեէթի շիմտիտէն գապուլ իտէրիզ:

— Էկէր սիւալիմ միւնաուիպէթսիզ տէյիլ իսէ, չու-
նու անլամագ իսթէրիմքի, Բօզ Մատուեու խանէնիզ-
տէ նէ՞ դատար վագըթ սագլամագ ֆիքրինտէսինիզ:

— Պիզտէն մուֆարագաթ իթմէք իսթէեէճէկի վագ-
թա գատար:

— Տիմէք պիւթիւն էօմրիւնիւ եանընզտա կէ-
չէրիճէք տիր:

— Էկէր քէնտիսի արզու իտէրսէ, էվվէթ, պիւ-
թիւն էօմրիւնիւ պուրատա կէչիրէճէք տիր:

— Պու կէնճ գըզ ֆա՞գիր մի տիր:

— Հէր նէ գատար միւհթաճ տէյիլ իսէ տէ, եինէ
ֆագիր սաեըլըր, Վալիտէսի, մէրգումէեէ ճիւզի պիր
սէրմաեէ թէրք իթմիշ օլուպ, պունունլա օլտուգճա,
ֆագաթ միւսթագիլէն եաշաեապիլիր, Իմտի, խանէ-
միզտէ մուալլիմէլիք մէմուրիեէթինի գապուլ իտիշի,
քէնտիսինէ պիր վարիտաթ մէնպաը հասըլ իթմէք իշին
տէյիլ, իլլա Բընէեէ օլան մուհապպէթինտէն նաշի
տիր: Պիզտէ մէրգումէեէ, ատի պիր քիմսէ նազարըյ-
լա պագմաեըպ, քէնտիսինի պիր տօսթ ատտ իտիեօ-
րուզ, Բօզ, պուրատա, քէնտի շակիրտի կիպի, պու
էվին պիր գըզը տըր, վէ քէնտիսի տէ պունու պիլիր:
Մատաֆ Տգմօն. — (Իսթիւզաքեարի պիր սուրէթտէ.)

Հագըգէթէն հարէքէթինիզ բէք միւսսիր տիր , լաքին նիհանէթ սիզին պիւէճէք իշինիզ տիր . էլպէթթէ պու գատար մէտհ ու սէնա իթտիկինիզ գըզը պէն տէ թա . նընաճաղըմ : Պագալըմ հաճրէթ իրու մուսիէնէ իշթիրաք իտէճէք միւսիմ :

— Էվվէթ , վալիտէ , հայրէթի ումուսիէնէ սիզ տէ իշթիրաք իտէճէքսինիզ :

— Շիմտիլիք սէօզ վէրմէմ . . . անճադ պու խու սուստա սիզին տէ Եանըլմամանըզը թէմէննի իտէրիմ :

— Վալիտէ , պէն պու խուսուսու թէմէննի իթմէնէ իհթիւտա կէօրմէմ , չիւնքի էվվէճէ գաթիէն էմիւնիմ :

— Տահա էյի եա :

Թէրէզ , պու սէօզլէրտէն սօնրա , օրատան մուֆա . գաթ իթտիկինտէ , վալիտէսի արգասընտան պագա . րադ , քէնտի քէնտիէն չու սէօզլէրի սէյլէտի :

— Հագըգէթտէ հիջ պիր շէյ պիւլմէտօր . . . պու վագըատա եէկեանէ միւթթէհիմ օլան՝ թէսատիւֆ տիւր : — Շիմտի , մէմուլին դայրի վէ քէշֆի նագապիլ պիր վագըա զուհուրիլէ , պու թէսատիւֆ հագըըն . տա պիր թագըմ թէֆէրրուաթ հուսուլէ կէլմէմ . սի թէմէննի օլունմագ կէրէք տիր , էկէր էօյլէ պիր շէյ վադը օլուր իտէ , հիմ քէնտիսինն (Թէրէզին) , հիմ պէնիմ մահվըմ տիմէք տիր , չիւնքի գըզըմը բէք էյի թանըմըզըմ տըր , անինտէ քէնտիսինն էլէ վէ . րէճէկիէ չիւպհիմ եօգ տուր , վէ Մ . տը Լօրպագ տալի , Էնգթիլիէ իթթիիաղ օլունմուշ օլան սիւ . քիւթէ , պիհմգըըն իհանէթ նագարըյա պագա . ճագ տըր : — Վէլհասըլ , պու շէյլէրին Փաճիտեա թահվիլ օլմամասընը , վէ կիչիլ զէմանըն էսէրը հանեթթիսի սուլունտն օլ մէկունէ դըզ ալէյհիտէ

իճրաի հարէքէթէ մէճպուրիեէթ կէօրիւմէմէսինի ար-
զու իտէրիմ:

Մահզա քէնտի հըրսը շանը վէ մէնֆաաթը զաթի-
եէսի իչին զէնկին պիր քիմէնին գայիմ վալիտէսի օյ-
մազ հավլէսիյէ նէթիճէսի զաեէթ շայեանը էլէմ պիր
թաւրիգէ տախիլ օյմուշ օլան օլ խային վալիտէեի,
քէնտի միւլահազաթ վէ թէֆէքքիւրաթը միւլէլիմէսի
տախիլինտէ թէրքիէ, պիզ կասթօն Տօպէրիվէ նագլը
քէլամ իտէլիմ:

Պու պիչարէ հէյքէթ իրաշ, մատթաթ Գուրապիէֆին
խանէսինոէ քէնտիսինէ իչիրիլէն իրաճն թէէսսիրիյէ
ուզուլն միւլտաթ տէրին պիր ուզուեա տալըսի ու-
եանտըղընտա, եիկիրմի պէնէեէ եագըն պիր ժիւտաթ
գարֆընտա իգամէթ իթմիշ օլտուզու գօղուշա պէնզէ-
մէեէն օտանըն տիվարլարընա վէ էչեասընա քէմալը
հայրէթիւ պագտը:

Մալիւմիւմիւզ օլտուզու վէճկիւ, մէրգոււմ, ատէմ
վէ մահէլլ իսիմէրինի խաթըրլաեաժաժագտա իտի իսէ
տէ, ահվալ վէ վէգալի պիր տէրէճէ խաթըրլաեա-
պիլմէսիյէ, պիր կիճէ էվլէլ զուհուրա կէլմիշ օլան
վագըալարը տէրխաթըր իտէրէք, աճէլէթէն եաթա-
ղընտան աշաղլ աթլատը, վէ պիր գօլթուզու իսկէմ-
լէտէ, թիմարխանէ էլպիսէսի եէրինէ, տիկէր պիր
թագըմ էսվապ սուլունտուղունու կէօրմէքիէ, օ էս-
վապը կիեինտի:

Թամ օլ էսնատէ կասթօնուն օտա գարուսու աչը-
լարագ, Բուսիալը նիգօլա նամ իըզմէթքեար իչէրի
կիրտի:

Կասթօն. — Տիւնքի կիւն կէօրտիւկիւմ գատըն նէ՞-
րէտէ տիր, տէյի սիւալ իթտի:

— Պիր ազտան կէօրէճէքսինիզ, Պիր շէյ իսթէեհիպ
իսթէմէտիկինիզի անլամագ իւզրէ, անըն թարաֆըն-
տան կէլտիւմ, տէյի նիգօլա ճէվապ վէրտի:

— Գըզըմը կէօրմէք իսթէրիմ:

— Պուսու պանա սէյլէմէեին:

— Եաքիմէ սէյլէեհիմ:

— Մատամ գօնթէսէ:

— Գօնթէս մի:

— Էվլէթ, պու կիճէ սիգէ կէօրիւնէն վէ շիմտի սի-
ղին կէօրմէք իսթէտիկինիզ գատըն՝ գօնթէս տիր:
(Խըզմէթքեար պիր բէրտէ գալտըրըպ, եանընտաքի
օտաեը կէօսթէրէրէք.) Պուրասը սիղին իչին թուա-
լէթ օտասը տըր, Հէր իսթէտիկինիզ օրատա մէվճուտ
տուր: Շու քիւչիւք քիւթիւպիւանէտէ, տէֆի դամ
իտէպիլէճէկինիզ քիթապլար վար տըր: Պիր ազտան
մատամ գօնթէս տէ կէլէճէք տիր. անճագ էկէր շու
էսնատէ պիր շէյէ ինթիեաճընըզ վար իսէ, պանա
սէյլէեհին:

— Հիչ պիր շէյէ ինթիեաճըմ եօզ տուր. եալընըզ
գօնթէս թէսմիեէ իթտիկինիզ գատըն իլէ պիր ան էվ-
վէլ կէօրիւշմէք արգուսինտէ եիմ:

Նիգօլա տիշարը չըգտը, վէ գարուեալ արգատան
բիրիտէտի. Կասթօն տա բէնչիրէեէ եագլաշտը:

Պու բէնչիրէ՝ պիր պաղչէեէ նազըր իտի:

Մէրգում, բէնչիրէեի աշմագ իսթէտի իսէ տէ,
մուվաֆֆազ օլամատը, վէ Բուսիալը խըզմէթ քեարըն
իրաեէ իթտիկի թուալէթ օտասընա կիրիպ, պիւեիւք
պիր ալինէնին գարչըսընտա պուլունտու, վէ միւտտէ.
թի մէտիտէտէն պէրու թարամամըլ օլմասըլա ինթի-
գամսըզ պիր հալէ կէլմիշ օլտն սաշլարընը վէ կէօքսիւ-
նէ գատար ուզանմըլ պուլունան սագալընը թարաեըպ
տիւզէլթտի. Բէնտի քէնտիեէ տախի,

— Նէ՛ գատար ճէվր ու ճէֆա չէքմիշիմ. նէ՛ տէ-
րէճէ իհթիեարլանմըլըմ... Սիֆաթըմ գօրգուլաճագ
պիր թասվիր հալինէ կիրմիշ... պէն քէնտիմտէն գօրգ-
տուղում հալտէ, տիկէրլէրի էլպէթթէ պէնտէն տա-
հա զիեատէ գօրգաճագ տըրլար, տէտի:

Արատան եարըմ սաաթ կէշտիկի հալտէ, պիր ա-
տըմսէսի իշլտիլիպ, վէ անախթար վասըթասըլա գա-
բու աշըլըպ, գօնթէս Գուրավիէֆ իշէրի կիրտի:

Կասթօն՝ մէզպուրէեի կէօրիւր կէօրմէզ, հէման
էլլէրինէ սարըլարագ,

— Ա՛հ, մատամ, մատամ, սիզսինիզ... սիզի թա-
նըեօրում... ըիւեա կէօրմէքտէ օլմատըղըմը չիմտի
անլաեօրում... էվվէթ, միւտտէթի մէտիտէտէն պէ-
րու տէրունինտէ ճան չէքիշմէքտէ պուլունտուղում օլ
տէհէթլի զընտանտան, սիզին սաեէնիդտէ, սիզին
հիմմէթինիլի գուրթուլմուշ օլմագլըղըմ՝ տիմէք սա-
հիհ տիր:

Գօնթէս. — (Թէպէսսիւմ իտէրէք.) էվվէթ, սահիհ
տիր, տէյի մուգապէլէ իթտիկինտէ, պու ճէվապ՝

կասթօնուն իւզերինտէ պիր հիւսնի թէէսսիր հասըլ իթտի :

— Տիմէք արթըզ սէրպէսթիմ , հիւրրիւմ :

— Էվլէթ , սէրպէսթսինիգ :

— Տիմէք պունտան պէօյլէ քիմսէ պանա գարըշ-մաեաճաղընտան , իսթէպիկիմ կիպի տիշարը չըգապի-լէճէեիմ . . . գըզըմը արաեապիլէճէեիմ . . .

— Պու սիւալինիզէ պիր ապտան ճէվապ վէրիրիմ :

Կասթօնուն սիմասը՝ պու իֆատէ իւզերինէ հալը մահզունիյեթ քէսսլ իթտիկինտէն , գօնթէս շէօյլէ տէվամ իթտի :

— Սէրպէսթ յլտուղընուզուպէեան իթտիմ . թէք . րար իտէրիմ , էկէր պու էվի թէրք իթմէք իսթէեօր իսէնիզ , իտին , էկէր մէրամընըզ , Բարիս տախիլինտէ սէրսէրի տօլաշմագ իսէ , հարէքէթինիզտէ մուխթար-սընըզ , Գաբուլար սիզին իշին հէր վազըթ պշըգ տըր , վէ քիմսէ սիզին միւրատընըզա , վէրամընըզա գարշը տուրմաեաճագ սըր , Լաքին սիզէ տօգթանէ պիր նասիհաթ վէրիրիմ . շիմտիքի հալտէ պու սէրպէսթի-եթթինիզտէն իսթիֆատէ իթմէեին :

Կասթօն . — (Հէեէճան իլէ .) Նիճին :

— Էվլէլ էմիրտէ նէ՞րէեէ կիտէճէքսինիզ , — Եիկիր-մի սէնէեէ եազըն պիր զէմանտան պէրու թէրք իթ . միշ ջլտուղընուզ Պօշար-տը-Սարօն սօգաղընտաքի հէյքէլթիրաշխանէնիզի մի պուլմագ Ֆիքրինտէ՞սի-նիզ , Մօնկրէգէնտէքի էվճիեէզինիզ՝ սիզի գապուլէ հազը՞ր մը տըր զաննընտասընըզ :

« Պուրատան չըգտըղընըզտա , նէ՞ եաբաճագսընըզ :

« Վուգուպթլարը վէ եէրլէրի ունութ-մամըշսընըզ , ֆագաթ ատէմլէրին վէ եէրլէրին իսմինի ունութ-մուշ-

սունուզ, — Պէն օլմաեընճա հիչ պիր շէյէ թէշէպպիւս
իտէմէզսինիզ. հաթթա թէհարրիեաթա տախի պաշլա-
եամազսընըզ :

«Շունու տախի իլավէթէն պէեան իտէրիմքի, է-
կեր սերպէսթ գալմազ իսթէրսէնիզ, պիր միւտտէթ
իշին օլսուն քէնտինիզի կէօսթէրմէմէքլիկինիզ՝ է՛ն ատի
էմրի պասիրէթ իգթիզասընտան տըր, զիրա հիչ շիւպ-
հէ եօգ տուր քի, տահա ազ էվվէլ մէվգուֆ պուլուն-
մուշ օլտուղունուզ թիմարլսանէնին տիրէքթ օրու սիզի
ֆէվգէլատէ արաթմազտա տըր :

Կասթօն, տիթրէեհէհէ պաշընը էյտի :

Մատամ Գուրապիէֆ տէ իֆատաթընա շու եօլտա
տէվամ իթտի :

— Սիզին մէվգուֆիեթինիզտէն պէրու Պոշար-տը-
Սարօն սօգաղընտաքի իգամէթ կեահընըզտա բէք չօգ
վազըալար օլմուշ տուր : Խանէնիզին քիրասը վէրիլէ-
մէտիկինտէն, էշեանըզ սաթըլմըշ տըր : Խանէնին սա-
հիպի իքի տէֆա թէպտիլ օլմուշ, վէ իւշ գաբուճու
եէկտիկէրինի թէագիպ իթմիշ տիր, — Մօնկրէզէն-
տէքի օթէլին սահիպի իլէ զէվճի տէ վէֆաթ իթմիշլէր
տիր : Օ քէօյտէ սիզին հիչ պիր էսէրինիզ գալմամըշ
տըր :

— Էաքին գը՞ղըմ, գըղըմ նէ՞րէտէ տիր :

— Անըն աա, վալիտէսինին տէ իզլէրի թօզլարը
ղայպ օլմուշ տուր :

Կասթօն. — (Իքի էլլէրինի եէկտիկէրինէ գալուշ-
տուրարազ.) Վալիտէսի՞մի... քէնտիսինէ լանէթ օ-
գուժամալըեըմմը... տիւշմէնլէրիմլէ իթթիֆազ իթ-
մէմիշ մի տիր :

— Իսմինի խաթըրլա՞օրմուսունուզ :

Կաթօն՝ պաշընը իբի էլէրի տէրունինէ ալըպ,
սիր խայլի տիւշիւնտիւ իսէ տէ, պիր նէթիճէեէ
տէսթրէս օլմաեռնճա, հիտտէթլէ,

— Ահ, գուվլէի հաթրզամ հիշ պիր իշէ եարամա-
եօր... Փաղաթ աճապա նի՞չէեէտէք պու հալ տէվամ
իտէճէք տիր... Հէր նէ իսէ, նի՞չին պանա ալէագա-
տար օլուեօրսուենուզ... նի՞չին պէնի գուրթարտը-
նըզ... Փէլաքէթիմտէն նէ՞ սուրէթլէ խապէրտար օլ-
տունուզ, Պէնիմ քիմ օլտուղումու սիզէ քի՞մ սէօյլէ-
տի... սիզ քի՞մսինիզ, վէ էկէրշի սէվիլիւլիւլէրիմտէն
հիշ քիմսէեի սլուլմաեաճագ իտիմ իսէ, պէնի հապս-
խանէմտէն, մէղարմոտան տիշայլ չըզարմագտա նէ՞
Փաիտէ վար իտի, Օրատա ճան չէքիւրէք եաշամագ-
լըղըմ, վէ նիհաեէթ գարանլըզտա թէքմլի էնփաս իթ-
մէքիլիլիմ էվլէա տէ՞յիւ մի իտի, տէտի:

— Պու սիւալլէրի յիզտէն մէմուլ իտիեօրտում, -
Սիզի խօշնուտ իթմէք իսթէրիմ, Պանա գօնթէս Գու-
րապիէֆ տէրլէր:

— Ջանն իտէրիմքի, իշպու Գուրապիէֆ իսմինի
զաթէն իշիթմիշիմ տիր:

— Խայր, սիզ սլու իսմի ագտէմճէ, իշիթմէմիշսի-
նիզ, պինապէրին պէնի թանըմագսընըզ, Նիկիլըմի սէնէ
մուգատտէմ պէն Ֆրանսատա տէյիւ իտիմ... պէն
տուլում... եալընըզ պիր օղլում վար ալըքի, պէ-
նիմ վէֆաթըմտա, զէվճիմտէն գալմըլ օլան սէրվէթի-
ճէսիմէեէ վարիս օրաճագ տըր, վազթիլլէ ֆաղիր ի-
տիմ, բէք չօզ միհն ու մէշագգաթ չէքտիմ... օլ գէ-
մանտան պէրու, գալպիմտէ, Փաղիլլէր վէ միհն ու
մէշագգաթ չէքէնլէր հազընտա ֆէվգէլատէ մու-
հասպէթիմ սլուլումագտա տըր:

կասթօն. — (Իշպուռ միւրայիճէ սէօյլէրտէն միւ-
թէէսսիր օլտուրազ.) Բէք կիւզէլ, բէք զիւեատէ ուլուլը
հիմէթ, տէտի.

Գօնթէս, մէրգուսնու պիր իսկէմլէտէ օթուրթուռ-
ղու կիպի, քէնտիսի տէ, պիր իսկէմլէ տարազ գար-
շըսընտա օթուրտու, վէ շու եօլտա քէլամա տէվամ
կլէտի.

— Լաքին ֆիլիիեաթ օլմաերնճա, սէօյլէն հիւք-
միւ օլամազ, իմտի, թէսատիւֆ իտէճէկիմ քեաֆֆէ-
յի պէտպարթլարը թէսէլլի վէ թէսրիր իթմէքլէ, սէր-
վէթիմի սուրէթի նէճիպլտէ դուլանմաեա գարար
վէրտիմ. — Եալընըզ պու իֆատէմ, նէ՞տէն տօլաեր
հազգընըզտա ալէազատար օլմուշ օլտուղուսնու իյզա-
հէ քեաֆի իսէ տէ, սէրկիւզէշթլէրինիզի վէ ֆէլա-
քէթլէրինիզի նա՞ըլ անլամըլ օլտուղուսնու իֆատէի
վազըամ իյզահ իտէմէզ.

— Էվվէթ, մատամ.

— Իմտի, անը տա շիմտի անլաթաճազըմ.

— Սէօյլէ՛երն, մատամ, սէօյլէ՛երն.

— Իզաիվաճըմ էօնասընտա, գօնթ Գուրազիլիֆ իլէ
պէրապէր բէք չօզ սէյեահաթ իթտիմ, էվրօբա, Ամլ-
րիգա վէ Հինտիսթանը տօլաշտըմ, Հինտիսթանտա
զէվճիմի դայպ իթտիմ, վէ օրատա, վաթանտաշլարը-
նըզտան պուլուսնան Բօլ Կօսէն նամ քիմսէեէ թէսա-
տիւֆ իյլէտիմ.

Կասթօն. — (Սարսըլարազ.) Բօլ Կօսէ՞ն մի... Բօլ
Կօսէ՞ն մի... պէն պու իսմի իշիթմիշիմ տիր, վէ ի-
շիթտիկիմ տէ էմինիմ.

— Էլպէթթէ խաթըրլամալըսընըզ... հէմտէ կէնճ-
լիկինիզտէ տօսթուսնուզ պուլուսնուլ օլան պիր գաթը

խաթըրլամամանըզ գա՞պիլ մի տիր... հաթթա մէր-
գում, սիզին աշգ ու սէվտա հիքեաեէնիզէ տէ մահրէմի
էսրար օլմուշ տուր :

Հէյքէլէիբաշ՝ տայիմա գուվէի հաֆըզասընը գա-
րարթմազտա օլան պուլութու տէֆ իթմէք իւզրէ իքի
տէֆա էլլէրինի անլընա կէօթիւրտիւ, վէ պիրտէն
պիրէ մէսէրրէթլէ,

— Էվվէթ, Էվվէթ, խաթըրլատըմ... Բօլ Կծսէն...
պէնիմ էն էյի... Եէկեանէ տօսթում աուր, տէտի :

— Գըզընըզըն տա սաղտընը օլմուշ տուր :

— Էվվէթ, Էվվէթ, գըզըմըն սաղտընը տըր... շիւմ-
տի նէ՞ Եարըեօր, նէ՞րէտէ տիր :

— Էօլմիւշ տիր :

— Էօլմիւշ միւ տիր :

— Էվվէթ, պիր գաշ այտան պէրի Էօլմիւշ տիր :
Պու արա Կասթօն պաշընը էյտիկի կիպի, կէօզլէ-
րինտէն տէ իքի տամլա Եաշ ագտը :

Գօնթէս շու Եօլտա տէվամ իթտի :

— Քէնտիսի պէնիմ տօսթում իտի... հիյնի վէ-
ֆաթընտա կէօզլէրինի պէն գարատըմ... խասթալորըզ
զէմանընտա շօգ աէֆա սիզտէն պահա իտէր իտի : Պի-
րիպիրինիզէ օլան մուհապպէթինիզի սէօլլէտի, վէ Հին-
տիսթանա մուվասըլէթինտէն պէրու սիզտէն հիշ պիր
խապէր ալմատըզընը, հիշ պիր մէքթուպունա ճէվասլ
վէ... տիկինիզի, վէ քէնտի էմրիյլէ իճրա իտիլէն իկ-
հալ ինաթ սէմէրէսիզ գալտըզընտան, նէ օլտուզու-
նուզու պիլլէմէտիկինի պէեան իթտի :

— Պէշարէ՞ տօսթ... սատը՞գ տօսթ...

— Օլ վագըթ, մէրգում պանա, Ֆրանսահա ավտէ-
թիմտէ սիզի արաեըսլ պուլմագլըզը, վէ է՛ն սօն տա :

զըգաաընտա պիլէ, քէնտի ֆիքը վէ միւլահապասը սիղէ հասը օլունմուշ օլտուղունու իգըար վէ պէեան իթմէքլիկիմի վատ իթտիրտի, եէմին իթտիրտի:

Օլ անէ տէկին Կասթօնուն սիմասը, մահզուն ֆագաթ սաքին օլտուղու հալտէ, պիրտէն պիրէ թէպտիլ օլարագ:

— Պէ'ն, պէն իսէ, նանքէօրլուգլա անը ունութտում... ֆէլաքէթլէրիմին պաշլաաըղը օլ մուսիպէթէնկիլզ կիւնաէն պէրու եալընըզ պիր շէյի, տայլիմա այնի մատտէեի տիւշիւնտիւմ, նիհաեէթ թէճէննիւն իթտիմ, տէտի, վէ պաշընը էլլէրի տէրմէնինէ ալարագ, հարէքէթի մէյեուսանէ իլէ,

— Ալշագլար ագլըմը շէլտիլէր, պէնի մէճնուն իթտիլէր, տէյի իլավէթէն տէրմիեան իթտի:

Մատամ Գուրավիէֆ մէրգումուն հալինտէ զուհուրա կէլէն թէպէտտիւլտէն տիւշարը կնտիշէ օլարագ:

— Սիւքիւնէթի էլտէն պրագմաեըն, իթաաթ իտին, եօգսա... տէտի:

Կասթօն. — (Պիրտէն պիրէ սարսըլարագ.) էվվէթ, էվվէթ, իթաաթ իտէրիմ. սիւքիւնէթիմի զայպ իթմէմ... սէյլէեին... Բօլ Կօսէնտէն պահա իմին:

— Բէք էյի. պէնի տինլէեին. Ֆրանսաեա ավտէթիմտէ, տօսթունուգտան ալմըշ օլտուղում մալիւմաթ մուճիպինճէ, Պօշար-տը-Սարօն սօգաղընտա վագթիլլէ իգամթ իթմիշ օլտուղունուզ իսանէեէ կիթտիմ:

— Խաթըրլաեօրում... խաթըրլաեօրում...

— Ագտէմճէ տախի պէեան իթտիկիմ վէճհլէ, օթէշէպպիւսիւմտէն սլմէրէ հասըլ օլամատը... օ էվտէ

իսմինիս պիլէն պիլէ եօգ տուր... Պուռուն իւզէրինէ
Մօնկրէզէնէ կիթտիմ իսէ տէ, եինէ հազգընըգտա հիշ
պիր մալիւմաթ ալամատըմ:

Կասթօն. — (Տիշէրինի սըգարադ.) Հիշ պիր մալիւ-
մաթ ալամատընըզ հա:

— Էվվէթ:

— Դըզըմ... վալիտէսի... նէ^օ օլմուշար:

— Անէր տէ սիզին կիպի դայպ օլմուշար, սիզին
կիպի պուլունմազ պիր հալէ կէլմիշէր տիր:

— Էօյլէ իսէ սիզ պու մալիւմաթընըզ քիմտէն
ալտընըզ, Պէնիմ հազգըմտա քիմ սիզէ մալիւմաթ
վէրտի:

→ Պէն հէր թարաֆտա թահգըգաթ իճրա իթտի-
կիմ միսիլու, Սալթէթրիէրէ տախի կիթմիշ օլտու-
ղումտան, օրաւտա պիր իհթիեար գատընը իսթիհվապ
իթտիմ... վազթիլէ խանէնիզտէ գարուճուլուզ իթ-
միշ օլան պու գատըն՝ սիզին թէճէննիւն իթմիշ օլ-
տուղունուղու, վէ պիր թիմարխանէտէ թէվգըֆ ի-
տիլմիշ խուռկինիզի իշիթտիկինի պէեան իյլէտի:

«Օ տագըգատան իթիպարէն թահգըգաթըմ գօ-
լայլաշտը, չիւնքի օնտան սօնրա րասթ կէլա արամա-
եարադ, պիր իբ ուճու օլուլտում:

«Իսմիմ, ճէմյեէթի իճթիմաիյեէ տախիլինտէքի
վազիեէթիմ, վէ խուսուսիլէ սէրվէթիմ սաեէսինտէ,
հէր թարաֆտա իսթիհսալը մալիւմաթ իտէպիլիր ի-
տիմ, վէ տիլիզլէրի սէօյլէթէպիլիր իտիմ:

«Պիսապէրին ապ վազըթտա, սիզին իսմինիզտէ
պուլունան պիր ստէմին՝ տօգթօր Սարտանըն թիմար-
խանէսինտէ մէվգուֆ օլտուղունու խապէր ալտըմ...

— Զընտանճը... ճէլլա՛տ...

— Պրպզաթ օ թիմարխանէ եէ կիրմէքիկիմ վէ իս-
թիճվապ իթ մէքիկիմ միւմքինսիզ իտի, չիւնքի պի-
րինճի սիւալլէրիմտէ չիւպհէ տալէթ իտէճէկիմ տէր-
քեար իտի, Պու սէպէսլլէ, քէնտի ատէմէրիմտէն պի-
րինի կարտիան մսգամընտա մէզքիւր թիմարխանէ եէ
կիրտիրմէնի տիւչիւնտիւմ. . . իչթէ սիզի, պու ատէմ,
օ ճէհէնէմտէն գուրթարտը :

— Սի, մատամ, չիւքրանիյեթիմի սիզէ պէեան
իտէպիլէճէքմիեիմ :

— Էվվէթ, իտէպիլէճէքսինիզ :

— Նէ՞ սուրէթիլէ :

— Շիմտիլիք պու խուսուսու սիզէ պիլտիրմէք պէյ-
հուտէ տիր, Եալընըզ չուրասը մալիւմիւնիւզ օլսուն
քի, կիւնիւն պիրինտէ սիզտէն պիր շէյ տիլէճէեիմ :
Տիլէեէճէկիմ մատտէ հազգընտա մուվաֆֆաքաթ ի-
տէճէքմիսինիզ :

Կասթօն՝ գօնթէսին իքի էլլէրինի թութուպ, քէ-
մալը հիւրմէթիլէ պուս իտէրէք, շէօլէ պէեան
իթտի :

— Հիւրրիեթիմի պանա պախշ իթմիշ օլտուղու-
նուզ հալտէ, պու խուսուստա չիւպհէ իտէպիլի՛րմի-
սինիզ. սէվկիւլիւլէրիմի տէ պանա իեատէ իտէճէքսի-
նիզ, Եախօտ հիշ օլմագաա իեատէեէ սոյ իտէճէքսի-
նիզ, Էօմրիւմիւ ուզուն պիր իշքէնճէեէ գոյմուշ,
պանա ճէվր ու ճէֆա շէքտիրմիշ, վէլհասըլ պէնի
թէճէննիւն իթտիրմիշ օլան ալչագլըգլարտան ախըլ
իթիգամ իշին պանա մուպէնէթտէ պուլունաճագ-
սընըզ . . . Մատամ, պէն հէր շէյի սիզէ պօրճլուեում.
պինապէրին պէնտէն թալէպ իտէճէկիլիզ մատտէ հէր
նէ իսէ, Եաքապիլէճէկիմ պիր շէյ օլտուղու հալտէ,

եէմին իտէրիմ քի, արգունուզուն իճրասընը տիրիդ
իթմէ եէճէ երիմ:

— Բէք էյի տօսթում. սիպէ էմնիյեէթիմ վար տըր:
Շիմտի սիպտէն եալընըզ պիր շէյ իսթէրիմ:

— Նէ՞ տիր:

— Սիւքիւնէթի ասլա էլտէն պրագմաեըն, վէ պէ-
նիմ էմրլէրիմէ տէյիլ, նասիհաթլարումա տաիմա ի-
թաաթ իտին, վէ կէշմիշ զէմանտաքի խաթըրէլէրի տէր-
խաթըր իթմէեէ չալըշըն: Նէ՞ կիպի ահվալ վէ վէգաի
իւզէրինէ թահթը թէվգըֆա ալընմըշ օլտուզունու-
զու, հիշ պիր նօգթաեը պէրթարաֆ իթմէքսիզին
հիքեաեէ իտին, էվլաուընըզ վէ էվլատընըզըն վալի-
տէսինի վէ տիւշմէնլէրինիզի պուլմագ իշին, հէր շէյի
գաթիէն պիլմէքլիկիմ լազըմ տըր: — Իֆատէլէրիմին
հագգըլ օլտուզունու թաստիգ իտիեօրսունուզ,
տէյիլ մի:

— Էվվէթ, էվվէթ:

— Էվվէլ էմիտէ սիգէ պիր գաշ շէյ Կօրաճաղըմ:

— Պէն տէ պիլտիքլէրիմի սէօյլէեէճէ երիմ:

— Սէվտիկինիզ, Մօնկրէզէնտէ պէրապէր իգամէթ
իթտիկինիզ, վէ անտէն պիր գըզա մալիք օլտընու-
նուզ կէնճ գատընըն իսմի նէ՞ իտի: Իսմինի տէքիսա
թըր իտիեօրմուսունուզ:

Կասթօն՝ քէմալը թէէտիւրլէ պաշընը սալլա-
եարագ:

— Թէէսսիւֆ իտէրիմքի, վագթիյլէ ինտիմտէ
ֆէվգէլատէ մուազգէզ օլան, վէ միւլէքիլաթը վագըա-
նըն ինտիֆաի հալինտէ տահա գիեատէ մուազգէզ
օլսոճաղը իլթիմալտէն պուլունան օլգատընըն իսմինի
պիլմէեօրում, խաթըրլամաեօրում:

— Օլ կենճ գատընըն ֆամիւեասը վա՞ր մը իտի :

— Էվվէթ . . . բէտէրի . . . վալիտէսի վար իտի :
Պուենճա ֆէնալըղը անլէր պանա իթտիլէր . անլէր մահ-
վըմա սէպէպ օլտուլար :

— Էյ պուենլարըն իսմինի ունութտո՞ւնուզմու :

— Էվվէթ , գըզլարընըն , վէ տիկէրլէրին իսիմլէրի
կիպի , անլէրին տէ իսմինի ունութտու :

— Տիւշիւնիւն , ճահտ իտին , պէլքի խաթըրլաեա-
պիլիրսինիզ :

— Պէյհուտէ տիր . բէք չօգ ճահտ իթտիմ , ֆազաթ
խաթըրլաեամաեօրու :

— Հիչ տէյիլ իսէ իգամէթ իթտիլէրի էվի պիլի՞-
եօրմուսունուզ :

— Էվվէթ , էվվէթ , էվլէրինէ կէօզլէրիմ գաբալը
օլարապ պիլէ կիտէպիլիրիմ :

— Էվլէրի Բարի՞ստէ մի իտի :

— Էվվէթ :

— Հա՞նկը մահէլլէտէ :

— Իգամէթ իթտիլիմ խանէնին թա գարչըսընտա
իտի : Պէնիմ բէնչիրէլէրիմտէն անլէրին բէնչիրէլէրինի
կէօրիւր իտիմ :

— Սօն տէֆա իգամէթ իթմիշ օլտուզուենուզ խա-
նէնին բէնչիրէլէրի՞նտէն մի :

— Էվվէթ :

— Տիմէք էվլէրի՝ Պօշար-տը-Սարօն ոօգաղընտա
պուլունմազտա իտի :

— Էվվէթ :

— Պէնի օ էվէ կէօթիւրէպիլի՞րմիսինիզ :

— Իսթէտիկինիզ վազըթ կէօթիւրէպիլիրիմ , Իս-
թէրսէնիզ շիմտի կիտէլիմ :

— Իլերուտէ կիտէրիզ . շիմտի սիզ չունու պանա պիլաիրին քի , տօղթօր Լուալօ իսմինտէ պիրինի թանրաընը՞զ մը :

— Լուալօ՞ մու . (պիր գաչ սանիյեէ տիւշիւնտիւքտէն սօնրաւ .) պու տտէմի թանըմաեօրում , վէ պու իսմի իշիթմիշ զլմատըղըմա էմինիմ :

— Բօլիսէ մէնսուպ քիմսէլէր իլէ միւնասէպաթընըզ օլմուշ մու տուր :

— Բօլիսէ մէնսուպ քիմսէլէր իլէ՞ մի . . . աշլա , աշլա քէնտիլէրինի թանըմամըղմ սըր :

— Տօսթում , սիւքիւնէթի էլտէն պրազմաեըն , վէ տօղրուտան տօղրուեա սիզէ խիթապ խտէճէք սիւալլէրիմ պուլունմատըղընտան , աշգ ու մուհապպէթինիզին հիքեաեէսինի վէ Սարտա թիմորիսանէսինտէ թէվդըֆ օլունմանըղտան էվվէլ կէչէն վազըալարը , խաթըրլաեապիլտիկինիզ մէրթէպէտէ նազլ խտին :

Կասթօն , - (Ճանլանարագ , վէ կէօզլէրի զիւստէճէ քարլաեարագ .) էվվէթ , հէր շէյի , եախօտ տահա տօղրուսու ունութմամըշ օլտուղում շէյլէրի սիզէ նազլ խտէճէեիմ . զիրա չուրաեը պէեան իտէրիմքի , պաշըմ զաեէթ զայիֆ օլտուղու կիպի , գուվվէյի հաֆըզամ տա միւքէմմէլ տէյիլ տիր : Բէք չօգ միհն ու մէշագգաթ չէքմիշ օլտուղում ճիհէթլէ , մուալէնէթինիզէ միւհթահըմ :

— Էլլմտէն կէլտիկի մէրթէպէ սիզէ մուալէնէթ խտէճէկիմտէն , կէչմիշ զէմանը զահիրէ իխրաճէ մուվաֆֆազ օլապիլէկիմիզի մէմուլ խտէրիմ : — Հայտէ , խաթըրլէրինիզի թօրլաեըն տա իֆատէի հալէ իպթիտար խտին : Սիզի տինլէօրում :

Կասթօն՝ եէնիտէն անլընը էլլէրի տէրունինէ ալ-

տը, կէօզլէրի զարիպ պիր պագըջ քէսպ իթտի, վէ պիր դաջ սանիյեէ սո՛րա, շու եօլտա քէլամա պաշ-
լատը:

— Պիր չօգ դէման էվվէլ... էվվէթ, միւստէթի
մէտիտէ ագտէմ... Ֆադաթ աէրիտթըր իտիւօրում...
պուլութ արասընտան կէօրիւրճէսինէ կէօրիւեօրում:

Պատէհու մէրգում, եավաշ վէ միւթէրէտտիտ պիր
սէտա իլէ, Թէրէզ Տօմօն հագգընտաքի աշգ ու մու-
հապպէթի հիքեաեէսինէ պաշլատը. անճադ մէրգումէ-
նին իսմինի խաթըրլաեամատըյընտան, Ո տիեէրէք
սէօղիւնէ տէվամ իթմէքտէ իտի: Շուրսեր տա պէեան
իտէլիմքի, Կասթօն, հէր նէ գատար վագթիլյէ սէվ-
միշ օլտուլու Թէրէզի՝ քէնտիսինի էլէ վիրմիշ տիր
գաննըլա լանէթլէնիշ իտի իսէ տէ, երնէ գալպիտէ
անըն հագգընտա հուսուլէ կէլմիշ օլան մուհապպէթի
սէօնմէմիշ իտի:

Պիշարէ ատէմ, էօթէնի Տօմօնտան, օլ խային վա-
լիտէտէն պահս իթտիքճէ, Վիլիսի քէլիթիսինի գուլ-
լանմագտա իտի:

Կասթօն Տօպէրիվ, կէնճիկի գէմանընտա, եանի
երկիրմի սէնէ էվվէլ վագը օլմուշ օլան Ֆաճիանըն թէ-
ֆէրրուաթը խուսուսիեէսինալն հիշ պիրինի ունութ-
մամըշ օլմասըլա, է՛ն ճիւզի վագըալար պիլէ ֆիք-
րինտէ ճէվէլան իթմէքտէ, վէ պիրտո՛ն պիրէ գարան-
լըգտան ըջըգ կէօրիւրճէսինէ աշիքեարէ չըգմագտա
իտի:

Պու հիքեաեէ՝ պիր սաաթտան գիեատէ իմթիաաա
իտիպ, միւստոթի մէգըլւրէնին խթամընտա, գու-
լագ թօղլարը սօղուգ պիր թէր իւէ ըսլանմը, վէ
էլէրի տիթրէմէքտէ պուլոււնմուչ օլտուղու հալտէ,
կասթօն, հիքեաեէնին, էօթէնի Տօմօնոււն խանէսինէ
կիրաիկի տէհէթլի տագըգասընա վասըլ օլտու, օլ
տագըգաեա քի, էթրաֆընտա պուլոււնանլարըն ճիւմ-
լէսի գօլլարընը աչարագ քէնտիսինէ տօղրու տէօնիւպ,
պուս աախմ միւննուս տուր տէտիքլէրի կիպի, թէրէզ տա-
խի, խեաալի պիր թասվիր միսիլու պէեազ պիր չար-
չապա սարըլմըլ օլտուղու հալտէ, տիկէրլէրի կիպի
էլինի եօգարը գալաըրարագ, պուս աախմ միւննուս տուր
տէմիշ իտի:

Կասթօն, գուվվէթ վէ թագաթտան տիւչէրէք,
չէօլլէ իւպէ իթտի:

— Էլան պուս աախմ միւննուս տուր քէլիմէլէրինի թէ-
լէֆֆիւզ իտէն սէտալարը իշիտիեօրում:

«Օ անտէ էօլլէ սանտըմքի, աեագլարըմըն ալթըն-
տա պուլոււնան տէօլլէմէ շէօքիւեօր... կիօղլէրիմին
էօնիւնտէն աթէչ գըլլըմիւրը կէչտի... գուլաղլա-
րըմ զարիպ սէտալէր իլէ տօլտու... Էլէրիմ պիր իս
թինատկեահ արատը իսէ տէ, պուլամատը:

«Իմտի, գայագըլ եէրէ տիւչտիւմ:

«Կէօղլէրիմի աչտըղըմտա, քէնտիմի թիմարխանէ
գօղըու ունտա պուլտումքի, գօլլարըմ՝ մէճնոււնլարա
մախաուս օլան եէլէքլէ թագեիգ իշինէ ալընմըլ իտի,
վէ էթրաֆըմտա պուլոււնան թանըմատըղըմ քիմսէ-
լէր տէ, ՎԱԼԻՏԷՆԻՆ խանէսինտէ օլանլար կիպի,
պուս աախմ միւննուս տուր տէ թէքրար իթմէքտէ
իտիլէր:

«Վէ սէնէլէրճէ , պու խաթըրէլէր իշինտէ եաշա-
տըմ , լաքին պիլմէմքի պու հալէ նա՞սըլ եաշամագ
տէնիլէպիլէճէք աիր :

«Էթրաֆըմաա պուլունանլարըն ճիւմէսի՝ տիվանէ
օլտուղումու միւքէրրէրէն պէեան իտիեօրլարաւ : Պու
վէճհէ տիվանէ օլմամագլըլըմ գապիլ մի իտի :

«Էվվէթ , թէճէննիւն իթտիկիմի պիլիեօրում , լա-
քին շիմտի տէ ազլըմ պաշըմաա պուլունաուղունու
պիլիրիմ :

Կասթօն Տօպէրիվ , հիքեաեէսինի իքմալ իթտիկին-
տէ աեազա գալգըպ , զանն իտէրսին քի սօն սէօզլէրի-
նի թէքզիպէն , կէօզլէրի հատտէն զիեատէ աշըլաւ ,
եիւզիւ պուրուշտու , ազաի վիճուտիեէսի տիթրէմէեէ
պաշլաւ , վէ հալ ու թափընտա ֆէվգէլատէ պիր
թէպէտտիւլ զուհուրա կէլտի :

Գօնթէս , իշպու ֆէվգէլատէ թէպէտտիւլիւն նէ-
թիճէլէրինտէն աիւշարը տէհէթ օլարագ , նիգօլաեը
շաղըրաւ :

Մէրգում Բուսիալը խըզմէթքեար աճէլէթէն կէ-
լիպ , Կասթօնուն պիլէքլէրինտէն թութուղունտան ,
մէրգումու հարէքէթտէն մէն իթտիկի կիպի , մատամ
Գուրափիէֆ տախի էվվէճէ թէտարիք իթմիշ օլտու-
ղու իլաճտան պիր գաշ տամլա պիշարէեէ իշիրտի :

Անինտէ պու իլաճըն թէէսսիրիյլէ Կասթօնուն հէ-
եէճանլը հալի թէսկին օլտուղունտան , գօնթէս , մի-
գումու կնի պիր սէտիրէ եագըն կէօթիւրէրէք ,

— Տօթում , պուրտաա պիր ազ եաթըն քի քէսպի
խթիրաշաթ իւէպիլէսինիզ , տէտի , վէ պատէհու Նի-
գօլաեա խիթապէն , — Սէյլէեին արապաեը հաղըրա-
սընլար , տիշարը չըգաճաղըմ տէլի պէեան իյլէտի :

Պատէհու մէրգումէ , Բուս խըզմէթ քեարըյլա պիր-
լիքտէ օտաեը թէրք իթտի :

Կասթօն Տօպէրիվին հիքեաեհսինտէն մասամ Գու-
րավիէֆ , Կասթօնուէն սէվմիշ օլտուղու գըզըն ֆամիլ-
եասը՝ գըզլարընըն նամուսունու մուհաֆաղա իթմէք ,
վէ մուսխարէն անը զէնկին պիր քիմսէ իլէ էվէն-
տիրմէք իւզրէ , պիր աուզազ թէրթիպիյէ , պիչարէ
Կասթօնու օ տուզաղա տիւշիւրմիւշ օլտուգլարը , վէ
վազը օլան խէթանըն իզինի թօզունու զայս իթտիր-
մէք իշին , մէրգումու , մալիւմ օլան թիմարխանէտէ
թէվզըֆ իթտիրմիշ պուլունտուգլարը նէթիճէսինի
չըզարտը :

Իմտի , պու ֆամիլեաեը թանըլտըղընտա , գօնթէս ,
էօյլէ գուվէթլի սիւահլարա մալիք օլաճադ իտի քի ,
պու սիւահլար սաեէսինտէ , Բօլ Կօսէնին միլեօնլարը-
նա վարիսէ օլան գըզը պուլմագտա կիւճլիւք շէքմէ-
եէճէկի տէրքեար իտի :

Հալպու քի օ ֆամիլեաեը նէրէտէ արամալը , վէ
նէրէտէ պուլմալը իտի : Կասթօնուէն իֆատէսինտէն ,
քէնտիսինին Պօշար-տը-Սարօն սեզալընտա իգամէթ
իթտիկի էսնասէ , մէզքիւր ֆամիլեանըն տախի քէնտի
խանէսի եագընընտա իգամէթ իթտիկի անլաշըլտըղըն-
տան , մէրգումուն , պու էվի կէօսթէրմէսի լազըմ կէլ-
մէքտէ իտի իսէ տէ , ալագալըմ կէօսթէրէպիլիւր մի
իտի :

Նիգօլա , արապանըն հազըր օլտուղունու խապէր
վէրտի : Գօնթէս , օլ էսնատէ հազըր պուլունտուղուն-
տան , Կասթօնուէն տաիրէսինէ կիտէրէք ,

— Տիշարը չըզըեօյուզ , կէլին , տէտի :

Կասթօն . — Նէրէեէ կիտէճէեիզ :

— Տիւշմէնլէրինդին իգինի արամանա :

— Բէք էյի , չարուգ կիտէլիմ :

Պու արա Կասթօնուն կէօլլէրի ֆէվզէլատէ բար-
լամագտա իտի :

Րուսիալը խըզմէթքեար , մէրգումուն պաշնա պիր
չարգա կիեհնտիրտիկի կիպի , գօթուղունու տախի
թագաիմ իլէ աշաղըեա էնտիրտի , վէ Կասթօն՝ մա-
տամ Գուրալիէֆ իլէ պիրլիքտէ օթուրմալարընը միւ-
թէագըսլ , արապա եօլա չըգտը , վէ ազ վագըթտա
Պօշար-տը-Սարօն սօգաղընա մուվասըլէթլէ , մատամ
Գուրալիէֆ վէ Կասթօն արապատուն էնտիլէր :

Պիչարէ հէքէլիթիրաշ՝ էթրաֆընա կէօղ կէգտիրմէք-
լէ , պուլունտուղու մահէլլի տնինտէ թանըտը :

Մէրգում , Չ նիւմէրօլու խանէեի կէօթէրէրէք ,

— Իշթէ , պէնիմ իգամէթկեազըմ վէ հէյքէլիթի-
րաշխանէմ պուրասը իտի , Օ տա չու խանէտէ իգա-
մէթ իտէր իտի , վէ չու բէնչիրէ՝ օտասընըն բէնչիրէսի
իտի , տէտի , վէ սէյլէտիկի մահէլլէրի բարմաղըյա
կէօթէրտի :

Գօնթէս . — Գա՜ջընճը գաթտա :

— Իւսթտէ . . . պիրինճի . . . իքինճի . . . իւչիւն .
ճիւ . . . գաթտա . . .

— Օ կէնճ գատընըն իսմի նէ՞ իտի . էվինիզին գար-
չըսընտա պուլունան խանէտէ իգամէթ իտէն գատը-
նըն իսմինի խաթըրլա՞եօրմուսունուգ :

— Սայր :

— Պէնիմլէ կէլին :

Պէյլէճէ իքիսի տէ Թրիւտէն սօգաղընտաքի էվէ
կիրտիքլէրինտէ , գօնթէս , գարուճունուն տայիրէսինէ
տօղրու իլէրլէսի :

Կասթօն, մէզքիւր տաիրէնէ վասըլ օլաճաղը սը-
րատա տուրուպ,

— Պուրասը տէյիլ տիր, տէտի:

— Տիմէք եանըլըն օրսունուզ:

— Խայր, լաքին պէնի պու էվտէ թէվգըֆ իթմէ-
տիլէր: Օնուն Փամիլեասը պու էվտէն տիկէր պիր էվէ
նագլ իթմիլլէր իտի:

— Սիզի թէվգըֆ իթտիքլէրի գէման, նէ՞րէտէ ի-
գամէթ իտիեօրլարտը:

— Աչաղըտա... քէօրրիւլէրի կէչմէլի:

— Նէհրին տիկէր թարաֆընտա՞ մը:

— Էվվէթ:

— Սօգաղըն իոմի նէ՞ տիր:

— Պիլմէտիկիմ մալիւմիւնիւզ օլտուղու հալտէ,
նա՞սըլ սօրուեօրսունուզ:

— Պէնի օ սօգաղա, օ էվէ կէօթիւրէպիլի՞րմիսինիզ:

— Կէօթիւրէպիլիլիմ գանն իտէրիմ:

— Բէք էյի պէքլէեինիզ. էվվէլճէ պուրատա թահ-
գըգաթ իճրասը՝ հէր հալտէ ֆաիտէլի տիր:

Գարուճու, մէրգումլարըն, խանէնին տէհլիզինտէ
տուրուպ կէօրիւշտիւքլէրինի միւշահէտէ իթմէսի իւզէ-
րինէ, օտասընտան չըգտը, վէ գօնթէսէ խիթապէն,

— Մատամ, նէ՞ արգու իտիեօրսունուզ տէտի:

Մատամ Գուրապիէֆ՝ սատէ պիր մալիւմաթ ալ-
մագ իսթէեօրուզ, տէյի պէեան իլէ, 1867 թարիխին-
տէ, էվին իւշիւնճիւ գաթընտա հա՞նլը ֆամիլեա
նըն իգամէթ իթտիկինի սօրտու:

1867 տէն պերու խանէի մէզքիւրուն սահիպի իւշ
տէֆա, գաբուճուսու տէօրթ տէֆա, վէ միւսթէճիր-
լէրի տէ թապիի տահա զիեատտէ տէյիլմիշ օլտուղուն-

տան, մէրգում գարունու միւսայիտ պիր ճէվապ վէ-
րէմէտի, վէ Կասթօն օրատան հիյնի մուֆարագա-
թընտա, իւզէրինտէ եինէ պիր հալը Ֆէվգէլատէ հու-
սուլէ կէլտիկինտիւն, եօլ րէֆիգէսի՝ պիլէկինտէն թու-
թարագ,

— Տիգգաթ իտին. էկէր պանա իթաաթ իթմլգսէ-
նիգ, սիգի թէրք իտէրիմ. օ հալտէ սէվկիւլիւնիւզիւ
վէ գըզընզը պուլմագ շէօյլէ տուրսուն, եէնիտէն
տօգթօր Սարտանըն էլինէ տիւշէրսինիգ քի, մէրգու-
մուն թիմարխանէսինտէ պէքլէեէն հալի տէ պիլիրօի-
նիգ, տէտի:

Կասթօն. — (Տիթրէեէրէք վէ իքի էլլէրինի եէկտի-
կէրինէ գափուշտուրարագ.) Աֆվ իտին, մէրհամէթ
իտին:

— Էօյլէ իսէ, սիգտէ իթիտալ վէ սիւքիւնէթի
ղայպ իթմէեին:

— Էվվէթ, էվվէթ, էմր վէ իթարընզա միւթի օ-
լաճաղըմը վատ իտէրիմ:

Պու սէօզլէրտէն սօնրա իքիսի պիրլիքտէ թէքրար
արապալարընա րաքիպէն եօլլարընա տէվամ իթտիլէր:

Մատամ Գուրափիէֆ՝ Կասթօնուն իւզէրինտէ իճրաի
թէէսսիր իտէպիլմէք իշին գուվվէթլի պիր թէտպիր
պուլմուշ իտի. շէօյլէքի պիշարէ ատամճըղագ եէնիտէն
թիմարխանէտէ թէվգըֆ իտիլէճէկի գօրգուսուլյա չօ-
ճուգ կիպի իթաաթ իթմէքտէ իտի:

Արապաճը, գօնթէստէն ալմըշ օլտուղու թալիմաթ
մուճիպինճէ Բօն—Րօյեալ քէօքրիւսիւ թարաֆընա
կէլտիկինտէ տուրտուղունտան, մէրգումէ արապատան
էնտի վէ Կասթօնու տա կնտիրտի:

Դօնթէս, Կասթօնա խիթապէն,

— Պանա ըհհպէրլիք խտհէկինիզ մահէլլ պուրասը տըր, պագըն վէ տէրխաթըր իտին, տէտի:

Տօպէրիվ էթրաֆընա կէօզ կէզտիրիպ, կէչմիշ զէմանտա կէօրմիւշ օլտուղու եհրլէրի տէրխաթըր իթմէկէ սայ իթտի, լաքին պիր խայլի վագըթտան պէրու ունութմուշ օլտուղու շամաթա վէ կիւրիւթիւ, պէյնինի օլ տէրէհէ սարամագտա իտիքի, սուհուլէթլէ տիւշիւնիւպ խաթըրլաեամամագտա իտի:

Մատամ Գուրապիէֆ, էնտիշէլի պիր սուրէթտէ մէրգումու թէտգիգ իթմէքտէ իքէն, նակէհան սարսըլտըղընը, վէ օանէ տէկին միւպհէմ օլան կէօզլէրի պագըշընտա զարիպ պիր բարլագլըգ հուսուլէ կէլտիկինի միւշահէտէ իլէ:

— Յիքրինիգտէ նի^օ տէօնիւօր: Պուլունսուղու նուզ մահէլլի թանը^օեօրմուսունուզ, տէյի սիւալ իթտի:

— Էվվէթ, էվվէթ, պէնի թէվգըֆ իտէն խասիմէրիմին խանէսի պու թարաֆլարուտ իտի, տէյի կասթօն հէվապ վէրտի:

Մէրգում, պու սէօզլէրի սէօլլէտիկի սըրատա, էլլիլէ Բօայեալ քէօբրիւսիւնիւ վէ Պագ սօգաղընըն աղգընը կէօսթէրմէքտէ իտի:

Գօնթէս. — Մուհիպպէնիգին Փամիլեասը օլ թարաֆտա մը իսքեան իթմէքտէ իտիլէր: Պուրատա^օ մը տիւշմէնլէրինիգին էլինէ տիւշտիւնիւզ:

— Էվվէթ... կէլինիգ...

— Բէք էյի, օ թարաֆա կիտէլիմ:

Մատամ Գուրապիէֆ, արապաեը զաեէթ եավաշ սուրէթտէ արգատան կէթիլմէսինի արապաճըեա իխթար իլէ, քէնտիսի կասթօնուէն գօլթ ուղունա կիրիպ,

պիրիքատ Բօայեալ քէօրրիւսինաէն պիլ միրուր , Պազ սօգաղընա տախիլ օլտուլար :

Կասթօն , նէրէեէ կիթմէքտէ օլտուղունու պիլէն պիր աոէմ կիպի միւսթագիմանէ եիւրիւնէրէք , Վէր-նէյլ վէ Պազ նամ սօգագլարըն պիրլէշտիքլէրի պիր մահէլլտէ տուրտու , վէ օրատան սօլա սարքալ , պիր միւստէթ տահա գաթը մէսաֆէ իտիլտիքտէ , 17 նիւ-մէրօլու խանէնին գարշըսընտա թէքրար տուրաու-ղունտա , եօլ րէֆիգէսի ,

— Կէլտիք մի , տէյի սիւալ իթտի :

— Էվվէթ , պուրասը իսէ տէ , էվին եիւզիւ վէ գա-բուսու պիւթիւն պիւթիւն տէյիշմիշ տիր :

— Եանըլմահասընըզ :

— Խայր , օնու արամագ իչին պուրահա կէլմիշ ի-տիմ . Պու էվտէ պանա , «պու աոէմ տիվանէ տիր» տէտիլէր : Պուրատա պէնի թէվզըֆ իթալիէր , եա-նընտաքի էվլէրի թանըեօրում , եալընըզ պունու թա-նըմահօրում :

— Ճիլվագը գարուսու իւզէրինտէքի 1872 թարի-խէ պագըլըրսա , պու էվ տիւշար օլտուղունուզ ֆէ-լաքէթտէն սօնրա ինչա իտիլմիշ տիր : Պու ճիւմէ իլէ իշէրի կիրիպ , թահգըգաթը լաղըմէեի իճրա իտէլիմ :

Մատամ Գուրափիէֆին ալտըղը մալիւմաթըն նէ-թիճէսի չունտան իպարէթ պուլունմուշ տուր : 17 նիւ-մէրօլու խանէ , Մազ-Մահօն ասքէրինին Բարիսէ տու-

խուլի էսնասընտա, Գոմիւն էֆրատը թարաֆընտան
իհրազ իտիւմիւ, վէ խանէ սահիպի իւէ գաբուճուլարը
տա գուրչունա տիգիւմիւլէր, վէ իրթէսի սէնէ, սահի-
պի խանէնին պիր վարիսի, պինայը մէղքիւրու թէք-
րար ինչա իթտիրմէքլէ, տէրունինտէ պուլունան միւս-
թէճիրլէր ազ պիր գէմանտան պէրու օրոտա եէրլէշ-
միւլէր իտի:

Գոնթէս, հիշ պիր սէմէրէ հասըլ իտէմէտիկինտէն
տօլաեը մէյեուս օլարագ ափտէթլէ, Կասթօն իլէ
պէրապէր արապասընա լաքիսլ օլտուգտան սօնրա,
քէնտի օթէլինէ տէօնմէք իսթէտիկինի արապաճըեա
էմր իյլէտի:

Վագաա պիր թարաֆտան գուհուրա կէլէն մէվանի
վէ միւլքիւլաթ վէ տիկէր թարաֆտան Կասթօնուն՝
միւնասիպէթի օլմուշ օլան էլխասըն իսիմէրինի ասլա
խաթըրլաեամամասը քէյֆիեթի՝ ինստը քեամիլէն
մէյեուս իտէճէք հալլէրտէն իտի իտէ տէ, գօնթէս եի-
նէ մէյեուս օլմահըսլ, օղլու Սէրփի, ԲօլԿօսէնին միրա-
սընա սահիպ գըլմագըրդըն մուխաթարալը վասըթասը-
նա միւրաճաաթ իթմէգաէն չվվէլ, սօն պիր թէշլ պ-
պիւստէ տախի պուլունմագ իսթէմէքտէ իտի:

Մուխաթարալը վասըթա տէտիկիմիզ, էճնէպի պիր
գըզը, սախթէ էվրագ վէ սայիրէ իլէ Կասթօն Տօպէ-
րիվլին գըզը մագամընտա գապուլ իթտիրմէքտէն ի-
պարլթ օլուպ, Սաթիւրնէն Րիկօ վէ Ֆէլիք Ժալի
միսիլլու միւլթինլէրէ մալիք օլան պիր գարը իշին իտէ,
պու նէթիճէնէ տէսթրէս օլմագլըգտա հիշ պիր միւլշ-
քիւլաթ պուլունմահըսլ, անճագ պու թէտպիրէ միւ-
րաճաաթ իթմէք իշին, էն սօն իւմիտ զիեասընըն
սէ գնմէսինէ պէքլէմէսի թապիի իտի:

Սոսոսուսիյէ Զէլիքս Ժարինին, ոռգթօր Սարտա-
նըն թիմարխանէսինտէ պիր միւտտէթ տահա իճրաի
նէզարէթէ տէվամ իթմէսինէ պէքլէմէսի լազըմէտէն
խտի: Զէլիքս, Կասթօնուն Ֆիրարընա մուվաֆֆազ
օլմասըյա, պիր բլանը եալընըղ տիւշիւնմէք տէյիւ,
իճրա իթմէկէ տախի միւգթէտիր օլտուղունու իսսաթ
իթմիշ իտի:

Հասըլը մէրգում, դօնթէսին էմնիյէթի քեսմիլէ-
սինի գաղանմըղ օլմասըյա, մէրգումէ, քէնտի քէն-
տիեէ չէօյլէ տիմէքտէ իտի:

— Պիր կիւն տէյիւ իսէ օ պիր կիւն, Սարտա, Կաս-
թօնուն Ֆիրարընը՝ ալէագատարանա պիւտիրէճէկին-
տէն, պունլար թիմարխանէեէ դօշուշաճագլար, վէ
Ժարի տէ պունլարըն կէլիշինտէն իսթիֆատէ իտէճէք
տիր:

Պինապէրին մէրգումէ, զիեատէ սասըրսըղ պու-
լունմագսըղըն պէքլէտի:

Հէր նէ գատար ճէրիհասը հագըգէթէն ազըր տէ-
յիւ իտի իսէ տէ, Ժարի, պիր գաշ կիւն գատար ե-
թաղընտա եաթմաեա մէճսուր օլտուղունտան, քէնտի
մէմուրիեթի՝ մուափինի Րիկալ թարաֆընտան իյֆա
իտիլմէքտէ իտի:

Կիւնտէ պիր տէֆա ոռգթօր Սարտա, պաշ կար-
տիանընը զիեարէթ իթմէքտէ օլուպ, Ժարի իսէ, օ-
գուեանլարըմըղըն, թապիաթը մասլահաթ իճտղընճա
անլաեաճագլարը վէճկէ, Բարիստէ, դօնթէսին օթէ-
լինտէ կէչէնի տէօնէնի պիր սն էվվէլ անլամագ մէ-
րագընտա իտի:

Մէրգումուն օյնատըղը վէ էլան օյնամագտա պու-
լունտուղու վագիֆէնին խիթամը եագըն օլուպ, պու

վազիֆէնին էսասը խէ, պիր գըսմը քէնտիսինէ ալիտ պուլունան միլեօնլարտան իսլարէթ իտի:

Պէքէնիլէն վէ մէմուլ օլունան սէրվէթի ազ վազըթտա էլտէ իթմէքլիք իւմիտլէրի, մէրգումուն ֆիքրինի ֆէվգէլատէ իշղալ իտիպ, պու ճիհէթլէ պիր ան էվվէլ գօնթէսի կէօրիւպ իսթիճվապ իթմէք թասապվուրունտա օլմասըլա, տօգթօր Սարտանըն տէօրտիւնճիւ վիզիթասընտա:

— Միւսիւ տիրէքթօր, գուվվէթիմի պուլուեօրում, Պիր ազ տիշարը չըգա՞մազմըեքմի Ումարըմքի պիր ազ տիշարը չըգա՞մազլըղըմ՝ հագգըմտա ֆայիտէլի օլաճագ տըր, տէտի:

Սարտա. — Ազիզիմ Միշէլ, պէն տէ սիզին իլէ հէմէֆքեարըմ: Պիր ազ տօլաշմանըզ ֆայիտէլի օլտպիլիր: Իմտի տիշարը չըգըն, լաքին զիեատէ եօրուլմաեըն: Խուսուսկլէ բէրհիզինիզէ տիգգաթ իտին: Սըթմանըզ կէշմիշ օլտուղու հալտէ, թէքրար իթմէմէլի տիր:

— Բարիսէ գատար կիտէպիլի՞ր միեիմ: Օրատա պազը ագրապամ վար տըր քի, կէօրմէք արգուսինտէեիմ:

— Բարիսէ կիտին, լաքին թիմարիւանէմիզին սաշլըճա գանուլարընսան պիրինի ունութմաեըն: Պուրատա օլանը կէշէնի խարիճտէ քիմէսնէ սիլմէմէլի տիր:

— Միւսիւ տիրէքթօր, սըրր սագլամագլըզ թապիեաթըմա էմին օլապիլիրսինիզ, Հէմտէ պէն վազիֆէլէրիմի պիլիրիմ:

— Օնա չիւպհէ իթմէմ: Հէր նէ իսէ կիտին, ֆադաթ բէք կէճիքմէեին:

— Կիճէ օլմագտան ապտէթ իտէրիմ:

Տօգթօրուն՝ օրասընը թէրք իթմէսինտէն սօնրա ,
ժարի էսվապընը կիեինիպ , թիմարխանէտէն հարէքէթ
իթտի , վէ չըմէնտըֆէր թրէնինէ րաքիպէն , Բարիսէ
մուվասըլէթինտէ , թիմարխանէտէ քի պաշ կարտիանլըգ
էլպիսէսիյլէ գօնթէսին նէգտինէ կիթմէք իսթէմէտիկին-
տէն , Բլասիտ ոօգաղընտա վազը խանէսինէ կիտիպ ,
մէգըիւր էլպիսէէի տէյիշտիրտի , վէ Սին-Տօմինիք սօ-
գաղընտաքի օթէլլէ կիթմէսինտէ , Բուսիալը խըզմէթ-
ճի նիգօլա՝ մէրգուժուն կէլտիկինի գօնթէսէ խապէր
վէրտի :

Մէգպուրէ , սապըրսըզլըգլա ժարիեէ պէլլէմէքտէ
իտի իսէ տէ , անը , գօլունու պօյնունտան սարգըմըշ պիր
մէնտիլ իջինտէ մուհաֆազա իթմիշ , լէհճէսի սօլմուշ
վէ քէնտիսի զայիֆլանմըշ պիր հալտէ կէօրտուկիւն-
տէ , իզհարը թէհաճճիւպլէ ,

— Եարալըմըսըն , տէյի սիւալ իթտի :

Ժարի . - Էվվէթ , խըզմէթինիզտէ պուլունտուղում
ճիհէթլէ եարալանտըմ . Հէմտէ ալտըղըմ ճէրիհա
բէք մուհլիք տէրէճէտէ իտի : Ումարըմքի իլէրուտէ
Բօլ Կօսէնին միրասընտան պանա վատ օլունան մէպ-
լաղը թէէտիեէ իթտիկինիզտէ , պու ճիհէթի թահթը
նազարը տիգգաթա ալարազ հիսսէմի արթըրըրսընըգ :

— Լաքին նասըլ օլտու տա եարալանտըն :

Ժարի , շէրիքէսինին մէնաֆիինէ սատըգ պուլուն-
մասը հասէպիյլէ , տիւշար օլտուղու մուխտաթարանըն
հիքեաեէսինի պէր թաֆսիլ նազլ իթտի :

Մատամ Գուրապիէֆին , օղլու Սէրօտէն մաւտա
քիմնէեէ մուհապպէթի պուլունմաեըպ , ժարիեի մահ-
գա պիր ալէթ մազամընտա սէվմէքտէ օլտուղու հալ-
տէ , պու տէֆա անըն կէշիրտիկի թէհլիքէեի իշիթտի-

կինտէ, տիթրէմէքտէն քէնտիսինի մէն իտէմէտի: Պատէհու շու եօլտա քէլամա աղաղ իթտի:

— Թիմարիսանէտէ իշլէր նէ՞ մէլքէզտէ տիր:

— Պիղիմ իշին մուծիպի էնտիշէ հիշ պիր հալ եօգ տուր:

— Տօգթօր Սարտա նէ՞ տիւօր, վէ նէ՞ տիւշիւ-նիւօր:

— Նէ տիւշիւնտիւկիւնիւ պիլմէմ, լաքին պիր շէյ սէօյլէմէտիկինի պիլիթիմ:

— ՔէյՖիեէթի Ֆիրար հագգընտա տիմէք իսթի-եարը սիւքիւթ իթտի:

— Էվվէթ, հիշ պիր շէյ սէօյլէմէտի:

— Վուգուաթտան բօլիս խապէրտար օլմատըմը:

— Խայր:

— Տիմէք Սարտա գօրգուօր:

— Գօրգուսու օլտուղունա շիւպէ եօգ տուր: Կաս-թօն Տօպերիվ բէք չօգ զէման էվվէլ զայրը մէշրու սուրէթտէ միւսատէրէ վէ թէվզըֆ իտիլմիշ տիր, վէ միրուրը զէման նօգթաի նազարըյլա պու տալմանըն հիւքմիւ զայպ օլտուղու տա Փարզ օլունամազ, շիւն-քի տահա սէքիւ կիւն ագտէմ Կոսթօն՝ հալը մէվգու-ֆիյեէթտէ պուլունմուշ տուր: Հիւքիւմէթ, Պօնէյլ թիմարիսանէսի միւտիրինտէն պու պապտէ բէք ալէա հիսապ իսթէեէպիլիր: Սարտանըն իւք իշի, քեաֆֆէ-յի ատէմլէրինի՝ Ֆիրարինին արգասընտան սէվզ իթ-մէքտէն իսլարէթ օլաճաղը թապիի իքէն, հագգը պիր միւլահազա՝ քէնտիսինի պու զայրէթտէն կէրի տուր-տուրմուշ օլմագ կէրէք տիր: Եալընըզ քէյՖիեէթի Ֆիրարըն նէ սուրէթլէ վուգու պուլտուղունու անլամագ իւզրէ, աախիլէն թահգըգաթ իճրասըյլա իքթիֆա իյ-

լէմիչ տիր, իճրա իթտիրտիկի թահգըգաթտան իսէ,
հիչ պիր սէմէրէ հասըլ օլամամըշ տըր:

— Կասթօն Տօպէրիվին թէվգըֆընա ալէագատար
օլանլարա, վէ մէվգուֆիյեթ էմրինի վէրէնլէրէ վէ
պէտէլինի էօտէեէնլէրէ քէյֆիեթի Ֆիրարը խապէր
վէ՞րմէմիչ մի տիր:

— Մէմուլ իթմէմ:

— Նէ՞ շէյէ պէքլէեօր:

— Զանն իտէրիմքի ալէագատարլարըն՝ եա սէնէ-
լիք թագսիթլէրինի էօտէմէք իչին, եախօտ տիկէր
պիր սէպէպլէ կէլմէլէրինէ պէքլէեօր. օլ վագըթ շիւպ-
հէսիզ քէյֆիեթի Ֆիրարը քէնտիլէրինէ խապէր վէ-
րէճէք տիր:

— Անլէր Ֆիրարիեի արաեանա գատար պիզ իչ կէօ-
րէպիլիւրիզ:

— Օնա նէ՞ շիւպհէ... շիմտի, տիեէճէք պիր սէօ-
զիւմ գալմատըղ ճիհէթլէ, միւսաատէնիզլէ պազը շէյ
սօրմագ իսթէրիմ. Պիր հաֆթատան պէրի Կասթօն
Տօպէրիվ նէգտինիզտէ պուլունուեօր. Նէ՞ եարտընըզ:

— Մօնկրէզէնտէ պիրլիքտէ եաշամըշ օլաուղու կէնճ
գատընըն իսմինի անլամագ, վէ Բօլ Կօսէնին վարիսէսի
օլան գըզընըն իզինի պուլմագ իւզրէ, էլիմտէն կէլէնի
իճրա իթտիմ, լաքին մուվաֆֆագ օլամասըմ:

— Տիմէք Ֆիրարիի մէրգումուն սիզճէ հիչ պիր
ֆայիտէսի եօգ տուր:

— Շիմտիեէ գատար հիչ պիր ֆաիտէսի օլմամըշ
տըր, հաթթա իսիմէրին խաթըրէսինի, շիմտի տահա
զիեատէ ունութմուշ տուր:

— Պու հալլէր գարշըսընտա նէ՞ կիպի թասափ-
վուրլարտա պուլունուեօրսունուզ:

— Հէնուզ հիշ պիր գարար վերմէմիշիմ տիր . տիւ-
շիւնիւեօրում :

— Լաքին պիր ազ թաճիլ իթմէլիեիզ :

— Թաճիլ խալմէսինի պէն տէ իսթէրիմ . հալպու-
քի հանկը թարաֆա տէօնիւեօրում , միւշքիւլաթա թէ-
սատիւֆ իտիեօրում : Պէն սանա կիւվէնիեօրում , վէ
Սարտա թիմարխանէսինտէ պուլունմազլըզըն , վէ թի-
մարխանէ միւտիրինին էմնիյեթիինի իհրազ իթմիշ
օլմազլըզըն սաեէսինտէ , պէնիմ անլաեամտըզըմ
պիր մատտէեի , եանի Կասթօն Տօպէրիվի թէվ-
գըֆ իթտիրէնլէրին իսիմլէրինի սիզին անլամաեա մու .
վաֆֆազ օլաճաղընըզը մէմուլ իտիեօրում :

— Պէն տէ պու իւմիտտէ իտիմ ամմա օլամատը :

— Տօգթօրուն՝ մէվգուֆուն ազըլճա ահվալինտէն
պահս իթտիկինի իշիթտին մի :

— Էվվէթ :

— Նէ՞ տիեօրում :

— Գաթի պիր շէյ սէօյլէմէեօրում . անճազ էօյլէ
անլատըմքի , մէճնուներ մէրգում , լաեըզըլլա պազը-
լըրսա , ազլը պաշընա կէլէպլիլիր տիեօրում :

— Գուվվէի հաֆըզասը իշին նէ՞ սէօյլէեօրում :

— Թապիեաթը մասլահաթ իճապընճա գանն օլու-
նապլիլիրքի , էկէր ազլը պաշընա կէլէպլիլիրսէ , գուվ-
վէյի հաֆըզասընը տա քէսպ իտէպլիէճէք տիր :

— Էկէր պու տէտիկին գապիլ օլուր իսէ , օլ վա-
գըթ իշ կէօրէպլիէճէեիզ : Անլամազ իսթէտիկ իմիզ ի
սիմլէր խաթըրնա կէլտիկի հալտէ , պիթթապի աղզըն-
տան չըգարաճազ տըր : Էվվէլ էմիրտէ գըզըն վալի-
տէսինի պուլաճաղըզ , վէ անը պուլմազլա , էկէր հա-
եաթտա իսէ , գըզընը տախի պուլաճաղըզ :

— Էկէր հաեաթտա տէ՞յիլ իսէ . . .

— Օլ վազըթ իքինճի թէտպիրէ միւրաճաաթ ի-
տէրիզ : Վադաա օ թէտպիր մուխաթարալը իսէ տէ ,
մուվաֆֆադըյէթի հէման մուհազգագ կիպի տիր :

— Եանի արատըղըմըզ գըզըն այնինի հուսուլէ կէ-
թիրմէք ֆիքրինտէ պուլունուեօրսունուզ :

— Պունու եաբմազ իսէք , թէշէպպիւսիւմիւզտէն
ֆարիզ կէլիէլիեիզ :

— Միլեօնլարտան մը ֆարիզ կէլէճէեիզ . ապա ,
ապա , պու օլուր չէյ տէյիլ տիր : Անճագ սիզ , Տօ-
պէրիվին մէթրիսի օլմուշ օլան գարընըն , մէվգուֆիյ-
եթ վազըսսընտա մէտիսէլի պուլունուտուղունու զանն
իտի՞եօրմուսունուզ :

— Կասթօնուն հիքեաեէսինտէն էօյլէ անլաշըլըեօր :

— Գապիլ տիր , ֆադաթ իսպաթ օլունմամըշ տըր :
Պու պապտէ հազըզէթի պիւմէք կէրէք տիր :

— Մատէմքի տօգթօր Սարտա , օ պիչարէնին ի-
ֆադաթը միւմքին օլտուղունու պէեան իտիեօր իսէ ,
պու իֆադաթա տէսթրէս օլմագ իչին , էլիմտէն կէ-
լէնի եաբաճաղըմ : Էկեր մուվաֆֆագ օլուր իսէմ , էլ-
պէթթէ իֆատէի հալ իտէճէք տիր :

— Պու միւստէթ զարֆընտա պէն նէ՞ եաբաեըմ :

— Սէն Պօնէօյլէ ավտէթ իթմէլիսին , վէ էմրի
ճէտիտէ տէկին , թիմարխանէտէ օլանը կէչէնի թահ-
թը նազարտա պուլունտուրմալըսըն : Տօգթօրու
կէօրմէեէ կէլէնլէր քիմլէր օլտուղունու , վէ նէ՞ իչին
կէլտիքլէրինի եալընըզ սէն անլաեապիլիւրսին :

— Տիմէք պիր միւտտէթ տահա պաշ կարտիանըզ
մէմուրիեթինտէ գալաճաղըմ : Ֆիրարի սիգէ սը-
զընթը վէրի՞եօր մու , միւթի մի տիր :

— Բէնտիսինի թէսկին իթմէք, վէ չօճուգ կիպի միւթի գըլմագ իշին, եալընդ գըզընըն իեատէ օլու. նաճաղընտան պահս իթմէք քեաֆի տիր:

— Բէք էյի, սահիհ եախօտ սախթէ, մութլագա գըզընը իեատէ իտէրիզ:

Պու միւքեալէմէտէն սօնրա, Ժարի, շէրիքէսինտէն մուֆարագաթ իթտի:

Իքի սաաթ սօնրա մէրդում թիմարխանէեէ վասըլ օլտու:

Մատամ Գուրափիէֆ եալընդ գալտըլընտա, վուգու պուլան միւքեալէմէեի տիւշիւնմէեէ պաշլատը, վէ քէնտի քէնտիեէ,

— Կասթօն Տօպէրիփին ագլը պաշընա կէլէպիլիր իմիշ. իմտի ագլընը իեատէ իթմէք լագըմ տըր, վէ իեատէ իթտիրէճէեիմ, տէտի, վէ իւզէրինտէ խանէտանլըզ լէվհասը պուլունան պիր մէքթուպ քեաղըաը ալարագ, աթիտէքի սաթըրլարը եագտը:

«Ագիզիմ տօգթօր,

«Պու ագշամ, պիր ֆինճան չայ իշմէք իւզրէ խանէնիզէ կէլմէքիկիմ իշին մատամ տը Լօրպագտան րուխասթ իսթիհսալինէ հիմմէթինիզի բէճա իտէրիմ:

«Իսթիտաի վագըըմ գապուլ օլունտուղու հալտէ, գաթընըզլա պէշ տագըգա դատար պիզգաթ կէօրիւշմէք իսթէեէճէկիմ:

«Իթիֆաթը թէվէճճիւհքեարանէմի վէ հիսսինտթը սատագաթ քեարանէմի արզ իտէրիմ:»

Գօնթէս իշպու մէքթուսլու իմզալաեըպ, պիր մահֆագա տէրունինէ վագ իթտի, վէ իւզէրինէ տախի, «Լինէ սօգաղընտաքի օթէլտէ միւսիւ տօգթօր Լօրպագա» թէսլիմ իտիլէճէկինի եագտը:

Պատէհու մատամ Գուրավիէֆ, Նիգօլանը ճէլպ
պիրլէ,

— Պու մէքթուպ Մ. տը Լօրպագըն խանէսինէ կ'օ-
թիւրիւլէճէք տիր, ճէվապը տախի ալընաճագ տըր,
տէտի:

Գօնթէս, Բօլ Կօսէնին միլեօնլարը վարիսի օլան
Կասթօն Տօպէրիվին գըզընը պուլմագ իւզրէ էլինտէն
կէլէնի իճրա իթտիկի սըրատա, սէվկիւլիւ օղլու Սէրթ
տէ, Փիքըրինտէ քէօքլէշմիշ օլան թասափվուրտան,
եանի քէնտիսինի Րօզ Մատուեա սէվտիրմէք միւլա-
հազասընտան Փէրաղաթ իթմէմէքտէ իտի, Շու գա-
տար քի, օլ կէնճ գըզ, մուալլիմէ, եախօտ տահա
տօղլուսու պիր տօսթ մագամընտա Մ. տը Լօրպագըն
խանէսինտէ իգամէթ իթմէկէ պաշաեալըտան պէրու,
Սէրթ հիշ պիր նէթիճէյի միւֆիտէ իսթիհսալ իտէ-
մէմիշ իտի:

Պու իսէ թապիի իտի, զիրա մէրգում, Լինէ սօգա-
ղընտաքի խանէտէ գապուլ օլունմասըյլա պէրապէր,
Րօզուն եանընա հէր եագլաշմասընտա, մատմագէլ տը
Լօրպագ իլէ վալիտէսինի վէ պագէն տօգթօրուն օղլու
Բընէի տէ օրատա պուլմագտա իտի:

Շուրտեըտա իլավէթէն պէեան իտէրիզքի, օլ կէնճ
ափօգաթ (եանի Բընէ) սէրպլսթ օլտուգճա, գըզգա-
րընտաշընըն տէրպլէրինտէ հաղըր պուլունմագտա, վէ
պու տէրպլէրտէն իսթիֆատէ իտիեօր կիպի կէօրիւն-
մէքտէ իտի:

Սէրժ ԳուրաՎիէֆ, էհէմմիեէթսիզ սէպէպլէրէ մէպ-
նի սըգ սըգ Մ. տը Լօրպագըն խանէսինէ կիթմէքտէ
օլմասըյա, կէրչի քէմալը նէգաքէթլէ գապուլ օլուն-
մագտա իտի իսէ տէ, տէրքեսար օլան սէրպէսթ թա-
պիեաթընա ռաղմէն, իսթէտիկի կիպի հարէքէթ իտէ-
մէմէքտէ վէ կէօրիւշէմէմէքտէ իտի:

Ընէ, մէրգուժտան խօշլանմատըղը կիպի, մատմա-
գէլ տը Լօրպագ տախի ալէնի սուրէթտէ իսթիհգա
իթմէքտէ, Փագաթ Սէրժ, իշպու իսթիհգաեը ֆէհմ
իտէմէմէքտէ իտի: Բօզա կէլինճէ, մէրգուժտան տօ-
լաեը էօյլէ պիր նէֆրէթ հիսսինէ թապի պուլունմագ-
տա իտի քի, օ հիսսին մէնի գապիլ տէյիլ իտի:

Եալընը Թէրէգ, Սէրժի, ինսանիյեէթրէրվէրլիկի
վէ խայրխահլըղըյա թանըլմը վէ տօգթօր տը Լօր-
պագըն թէվէճճիւհաթընը գագանմըլ օլան մատամ
ԳուրաՎիէֆին օղլու պուլունտուղու ճիհէթլէ, պիր
տէրէճէ սուրէթի հասէնէտէ գապուլ իթմէքտէ իտի:

Ֆիլվագը էկէր Բօզուն խանէի մէգքիւրտէքի վա-
գիեէթի, մաալը պիր մուալլիմէ գապիլինտէն օլսա
իտի, նէգաքէթ վէ հարաքեսթը նիւվաղիչքեսարանէ-
տէն պիպէհրէ պուլունան Սէրժ՝ էլպէթթէ հատտը ի-
թիտալը թէճաժուզ իտէրէք, շայեանը թէօհմէթ մուա-
մէլաթտա պուլունուրտու: Հալպու քի մուալլիմէի
մէրգումէ, Ընէնին պիր գըգգարընտալը մագտմընտա
օլտուղունտան, Սէրժ՝ տէրէճէի իթիտալը թէճաժուզա
ճէսարէթ իտէմէմէքտէ իտի: Պունտան գաթինազար,
մէրգում օթէլէ հէր կէլիշինտէ, ռէֆագաթընտա պու-
լունան խըզմէթճի մարիֆէթիյլէ, պիրի խանէ սահի-
պէսի գատընա, իքինճիսի մէրգումէնին գըղընա վէ
տիկէրի մատմագէլ Բօզ Մատուեա մախսուս օլա-

րագ իւշ ատէտ չիչէք պուքէթի կէթիրմէքտէ իտի :

Հիյնի գապուլինտէ Սէրժ . պիր չարեէք գատար չունտան պսնտան պահս իտիպ , պատէհու պիր թա-
րաֆա չէքիւէրէք , մուալլիմէ իյէ կէօրիւշմէք , վէ
հիսսիեաթընը մէգպուրէեէ արզ իյլէմէք իւզրէ պիր
թէտպիր տիւշիւնմէքտէ իտի :

Լաքին պիր տիւրլիւ չարէ պուլամաուըղընտան , վէ
մէրգուձնին ետնընա տա եագլաշմաեա ճէսարէթ ի-
տէմէտիկինտէն , ահ ու վահլար իթմէք , վէ աղըն ի-
չինէ տիւշէն պալըգլարըն կէօզլէրինի աշտըգլարը մի-
սիլու , իրի կէօզլէրիյլէ կէնճ գըզա աթֆը նազար իյ-
լէմէքլէ իքթիֆաեէ մէճպուր օլուպ , հալպուքի Րօզ՝
պու ահ ու վահլարը վէ պագըշլարը կէօրմէեօր կիպի
կէօրիւնմէքտէ իտի :

Պիր կիւն , եանի ժարի , թիմարիտանէտէքի ահ-
վալի պիլտիրմէք իւզրէ մտտամ Գուրաժլէֆին նէգ-
տինէ կէլտիկինտէ , Սէրժ , թէխայեիւլիւնիւն գուժլէ-
տէն ֆիիլէ կէլմէսի եագլաշմըշ օլտուզուհու գանն
իթտի : Շէօլլէ քի օ սապահը մէրգոււմ , մուհիմմ վէ
միւսթաճէլ պիր մատտէ հագգընտա տօսթսւ Րընէ ի-
լէ կէօրիւշմէք պէհանէսիյլէ Մ . տը Լօրպագըն խանէ-
սինէ կէլտի , վէ խըզմէթքեար , տօգթօրուն օզլու էվ-
տէ օլուպ օլմատըղընը պիլմէտիկինտէն , Սէրժէ , թահ-
գըզը քէյֆիեէթ իտէնէ գատար քէնտիսինէ պէքլէ-
մէսինի Րէճա իյլէտի , վէ Սէրժին եանլըշլըգլա կիրտի-
րիլտիկի սալօնտա , իքի կէնճ գըզլար պուլուհուպ , Րօզ՝
Րընէեէ բիեանօ տէրսի վէրիեօրտու :

Սէրժ , պու տէֆա տախի էլինտէ չիչէք պուքէթ-
լէրի օլտուղու , վէ գալպի հէեէճան իչինտէ օլուպ ,
կէօզլէրի տախի հատտէն զիեատէ բարլատըղը հալտէ ,

բիեանօեա եագլաշտը , վէ քէլամա աղազ իտէճէք ի-
քէն , մատմագէլ Րընէ , պու տէֆա իսթիհզաեը պէր
թարաֆ իտէրէք :

— Ազիզիմ միւսիւ , հէր վագըթ պիղէ չիճէք մի
կէթիթէճէքսինիզ , Ղալիպա չիճէքլէրի բէք պօլ պուլ-
մուշուռնուզ , տէտի :

Սէրժ տախի շէօյլէ ճէվապ վէրտի :

— Մատմագէլլէր , պու չիճէքլէր մահգա սիղէ թագ-
տիմ օլուռնագ իչին եարատըլմիշ օլմալարըյլա վագի-
ֆէլէրինի իճրա իթմէքտէ տիրլէր : Զիչէքլէր՝ չիճէք-
լէրի ճէլպ իտէրլէր : Սիղէ չիճէք թագտիմ իթմէք , սի-
զի քէնտինիղէ իեատէ իթմէք տիր :

Մատմագէլ Րընէ . — (Գահգահա իլէ կիւլէրէք .) Հա՛
հա՛ պու իֆատէնիզսօն մօտա օլան ճիլվէլէրտէնօլմալը ,
Զիչէքլէր՝ չիճէքլէրի ճէլպ իտէր իմիշ . չիճէքլէրի պիղէ
թագտիմ իթմէք՝ պիզի քէնտիմիղէ իեատէ թմէք
իմիշ : Տօղրուսու պու իֆատէի աշըգպազանէ ալա
իշիտիլմէմիշ տիր , Հագըգէթէն բէք կիւզէլ , բէք
խօշ , բէք լաթիֆ պիր թապիր տիր :

Սէրժ . — (Պու իսթիհզաքեարի իլթիֆաթը ճիտտի
մագամընտա թէլագգը իթտիկինտէն .) Մատմուագէլ ,
իլթիֆաթընըգ ֆագլա տըր :

— Խա՛յր , խա՛յր , ֆապլա օլմաեըպ , զաեթ չագգ-
լը տըր : Լաքին սիզին շու կիւզէլ պուքէթլէրինիզ միւ-
նուսիպէթիլէ , սիղէ ճիւզի պիր իյզահաթ իթա իտէ-
ճէկիմ :

— Իյզահաթ մը :

— Էվվիթ :

— Նէ՞ կիպի իյզահաթ :

— Տօղրու մալիւմաթլարը պուլուռնտուղունու իտ .

տաա իստէն քիմսէլէր, պիր տէլիգանլընըն կէնճ պիր գըզա պուքէթլէր թագտիմ իթմէսի՝ անէ կէօնիւ վէր-միշ օլտուղու, վէ անընլա էվլէնմէք իսթէտիկի իշին տիր տէրլէր:

Սէրժ, պու արա քէնտիսինի հէման զայպ իթտի:

Մամամպէլ տը Լօրպագըն սիւալի իւզէրինէ, թա-պիի աշգ ու մուհապպէթինի պէեան իթմէք ֆըրսաթը զուհուր իթմիշ իտի իսէ տէ, պուենու իշին պաշլընա պիր չէյ էքսիլմէքտէ իտի: Եանի օրատա եալընըզ օլ-մամասը՝ իֆատէի հալ իթմէսինէ մանի իտի:

Բօզ, թահգիրսմիզ պիր սուրէթտէ քէնտի պուքէ-թինի բիեանօնու իւզէրինէ գօյմուշ օլտուղու, վէ Սէրժէ պագմամագ ֆիքրիյլէ պիր նօթա տէֆիթէրի-նին եարրագլարընը չէվիրմէքլէ մէշլուլ պուլունտու-ղու հալտէ, Բընէեի, իսթիհզաեը տահա զիեատէ իլէ-րի կէօթիւրմէքտէ մէն իթմէք իւզրէ, պիրտէն պիրէ պաշընը եօգարը գալտըրտը: Լաքին Բընէ՝ ըէֆիգէ-սինին թազըրնա էհէմմիեէթ վէրմէեէրէք,

— Միւսիւ, պիզ պուրատա իքի կէնճ գըզլարըզ, իքիմիզտէն պիրի ճալիպէ վէ հիւսէնա տըր: քէնտիմ իշին պահա իթմէեօրում... տէտի, վէ սէօզիւնէ տէ-վամ իտէճէք իքէն, Բօզ՝ մէրգումէնին քէլամընը քէ-սէրէք,

— Բընէ, ազիգէմ, պու միւսիւեէ պիր կիպի սի-վալլէր արզ իթտիկին իշին ագլընտա պիր ազ խիֆ-ֆէթ օլմալը տըր: Ֆիլվագը ֆիքրինի անլամաեօրում, տէյի պէեան իյլէտի:

ՐՇՆԷ. — (Կիւլէրէք.) Սէն տէ պիլիրսին քի, պէն էֆքեարճա բէք տէրպէսթիմ, Բէտէրիմ, հէր կիւն պա- նա, հէր շէյի տօղրուճա տէօյլէմէքլիկիմ՝ ալթուն գա- տար գըյմէթտար աըր, տէր, Բէտէրիմին միւլաճագասը խէ հազգլը աըր, (Պատէճու Սէրժէ խիթապէն.) Միւ- սիւ Գուրապիէֆ, սիւ ֆիքրիմի տնլատընը... խմտի ճէվապա հիւմէթ իտին:

Պու սուրէթլէ Սէրժ, ֆըրսաթը գաչըրմագ խսթէ- մէտիկինտէն, պիրտէն պիրէ շէճիանէ պիր գարար վէր- տի, վէ էլինի կէօքսիւ իւզէրինէ վազ իտէրէք, վէ ճամ կիպի բարլաեան կէօզլէրինի տլօնտիւրէրէք,

— Էվլէթ, մասմագէլ... հազգընը վար աըր... հէմտէ պու խուսուսու ինքեար կլմէք միւմքինսիզ տիր... ագլըմ պաչըմտան կիթմիշ տիր... տիլտատէ օյմուշում տուր... գալպէն բէնչէի մուհապպէթէ տիւլմիւշիւմ տիւր, տէտի:

ՐՇՆԷ. — (Էլլէրինի եէկտիկէրինէ վուրարագ.) Ալէա, ալէա, իշթէ պունա իգըրարը մուհապպէթ տէրլէր, էյ նէթիճէսինի պէքլէեօրուզ:

Սէրժ. — (Քէսպի ճէսարէթ իտէրէք.) Բէնչէի աչգ ու մուհապպէթէ պու կիւն տիւլմէտիմ, Չօդտան պէ- րի, հէմ բէք չօգտան պէրի տիր քի, պու հալէ տիւ- չար օլտում, վէ շիմտիեէ տէկին պու խուսուստա պահս իթմէմէքլիկիմ խէ, մահգա հիւրմէթ վէ ըիաեէթիմ- տէն նաչի տիր, վէ չու տաղըգատա տախի, է- կէր սիզ, մասմագէլ, տիհանըմը աչմաես պէնի մէճ-

պուր իթմէսէ խոհնիւ, աղղըմ հալէա գարալը գալա-
ճագ խոր շու գատար քի, հէկէճանըմտան նաչի տի-
հանըմը թէմամիյլէ աչամատըղըմտան, զիւատէ սէօզ
սէօյլէեէմէմ, վէ եալընըղ շունու իլալէթէն պէեան
իտէրիմքի, ֆիքրիմի անլամըչ օլմանըղտան տօլաեը
պախթիեարըմ, վէ կէօնլիւմիւ հէր քիմէ հասր իթմիչ
իսէմ, անը տախի անլամըչ օլմանըղա լմինիմ, Տօղրու-
սու, էկէր Գրէտի Յօնսիէնին պիր թահվիլինէ մալլիք
օլարագ, եիւզ պին ֆրանգ իքրաուիյեէ գազանմըչ օլ-
սա իտիմ, շիմտիքի գատար մէմնուն օլմտեաճագ իտիմ:

Սէրթ, պու քիւչիւք նութգունա հիչ պիր սէօզ
իլալէ իթմէքսիզին, կէնճ գըղլարա սէլամ վէրտիքտէն
սօնրա տիշարը չըգտը, վէ օլ էսնատէ միւսիւ Բէնէնին
էվտէ պուլունմատըղընը խըզմէթճիտէն թահգըղ պիր-
լէ, քէնտիսինէ պէքլէմէքտէ օլան արապաուընա բաքիպ
օլտու, վէ ֆէրահլըզլա նէֆէս ալարագ, շու քէ-
լիմէլէրի քէնտի քէնտիեէ իրատ իթտի:

— Զանն իտէրիմքի, պէն դաեէթ գուրնագ պիր
քիմսէեիմ. վէ պուլունտուղում վազիեէթտէն տէ բէք
ալէա իսթիֆատէ իթտիմ: Վագը օլան իֆատէմ, թա
գալսլիեահա իշլէտի: Բօզ՝ աճագ պիր գըղ տէ-
յիլ տիր: Հէման հէր կիւն, Բօզիէ չիֆթլիկի թա-
րաֆլարընտա պանա րաաթ կէլմէքլէ, վէ քէնտիսինի
գօլլատըղըմը կէօրմէքլէ, քէնտիսինէ մուհապպէթիմ
օլտուղունու շիւպհէսիւ անլամըչ իսէ տէ, իշէ գաթիէն
վագըֆ օլմագ իսթէմիշ, վէ Բընէեի տէ թահգըղը հալէ
մէմուր իթմիշ տիր: Յիւվագը Բընէ քէնտի մէմուրիեէ-
թիսի միւքէմէլէն իյֆա իյլէտի: — Պէն իսէ, ֆըրսաթը
էյի եագալատըմ, վէ հայրէթի մուճիպ սուրէթտէ ճէ-
վապ վէրտիմ: — Շիմտի Բօզ ֆիքրիմի անլատըղը հալ-

տէ, իշխմիզ սըրասընտա ճէրէնեան իտէճէք աիր... Էվ-
վէթ, Էվվէթ, Էկէր իզտիվաճտան պահս իթմէք լազըմ
կէլիրսէ, պահս իտէճէնիմ... իլէրուտէ գէվճ օլաճաղըմ
ճիհէթլէ, պու պապտէքի իմթիեազաթըմը տա պիլա
թէրէստիւտ սուի իսթիմալ իաշպիլիրիմ, վէ գաթի
տազըգա կէլտիկիստէ, պիր թագրիպ չէքիլիս, Լինէ
սօգաղընտաքի օթէլէ պիր տահա աեագ պիլէ պասմամ...

Սէրժ, պու սէօզլէրի քէնտի քէնտիեէ սէօլէտիկի
սըրատա, Բօզ իլէ Բընէ արասընտա աթիտէքի միւ-
քեալէմէ վուգու պուլմագտա իտի.

Բօզ. — Էմրի պասիրէթ խիլաֆընտա վագը օլան
սիւալլէրինին նէթիճէսինի իշթէ կէօրաիւն ա', Պանս
իթիմատ իթմէտին, վէ պու ահմագ հէրիֆին մասիա-
րաճա սէօզլէրինի տինլմէեէ պիզի մէճպուր գըլաըն:

Բընէ. — Պիլաքիս, սէվկիւլիւ գըզգարընտաղըմ,
նիեէթիմտէ բէք ալէա մուվաֆֆագ օլտում, Պիլմէք
արզու իթտիկիմ մատտէի շիմտի պիլիրիմ, վէ պէնիմլէ
սէրպէսթճէ իֆատէի հալ իթմէքլիկինի րէճա իլէրիմ:

— Զաթէն սէրպէսթճէ իֆատէի հալ իթմէքլիկինիմ:

— Շիւպհէպիզ, լաքին հէր վագըթտան գիեատէ
սէրպէսթ իֆատէի հալ իթմէքլիկին լազըմ սըր:

— Նահըլ, նէ՞ միւնասրպէթլէ:

— Գօնթ Սէրժ Գուրազիլիֆ՝ սանա աչըզ օլմուշ
տուր, տէ՞յիլ մի:

Բօզ. — (Ուէրգուճէնին քէլամընը քէսէրէք.) Եախուտ
սանա...

— Պանս՞մը... տահա պէնիմ սէօզլիմ օլուր մու...
Պանս քիւչիւք պիր գըզ նագարըլա պագըլուր: Հալ
պու քի միւտտէթի մէտիտէտ ն պէրու Սէրժ սանա
տիլտատէ օլմուշ տուր, վէ պունու սէն տէ պիլաիկին

հալտէ , շիմտիեէ գատար պանա սէօյլէմէմէքլիկինէ
թէէսսիւֆ իտէրիմ :

Բօզ , միւսթագիւմիւլախլէագ օլտուղունտան , եա-
լան սէօյլէեէմէտիկի ճիհէթլէ ,

— Էկէր պէնի սէվիեօրսա , եախօտ սէվմէքտէ օլ-
տուղունու գանն իտիեօրսա , վա՛յ քէնտի հալինէ . պէ-
նիմ իչին պունտան տահա գիեատէ էհէմմիեէթսիզ ,
թաթսըզ վէ թէհամմիւլ օլունմագ պիր քիմսէ թա-
սավղուր օլունմագ , տէաի :

— Նէսի վար տըր , բէք շօզ տէրիգանլըլարտ պէն-
գէեէն պիր քիմսէ տիր :

— Քէնտիսինէ պէնգէեէն տէրիգանլըլարտա , պէնճէ
անըն կիպի թաթսըզ վէ էհէմմիեէթսիզ տիրէր :

— Տրմէք սէնինլէ էվլէնմէք իսթէրսէ , բէտա իտէ-
ճէքսին :

— Էվվէթ , գաթիէն բէտա իտէճէեիմ :

— Հալպու քի գէնկին տիր :

— Նէ° եաբահըմ :

— Գօնթ տուր :

— Ասլա գօնթէս օլմագ էֆքեարընտա տէյիլիմ :

— Հասըլը շու պիշարէ Սէրժի հազզ իթմէեօք-
սուն :

— Էվվէթ , հազզ իթմէեօրում :

— Սէնին սէօյլէտիկին շու հազըզէթտէն տահա
գիեատէ սա՛իւ՜ պիր հագըզէթ սէօյլէմէմի իսթէրմիտին :

Բօզ . — (Թէաճճիւպլէ մուհրպպէսինէ պազարագ .)
Նէ՛՜ տիմէք իսթէտիկինի անլամաեօրում :

— Շիմտի անլարսըն . . հազըզէթի հալ շունտան
իպարէթ տիր . սէն՝ պիր տիկերինի սէվտիկին իչին
Սէրժտէն հազզ իթմէեօրուն . . .

Րօզ , պու իֆատէի իշխթտիկինտէ , ետնագլարը
գըզարտը , վէ գալի սուրէթտէ շըգարմագ իսթէտիկի
պիր սէտա իլէ ,

— Պէն քիմսէի սէվմէեօրում , տէտի :

Մէզպուրէ պու սէօզլէրի հէնուզ պիթիրմիշ իքէն ,
տօգթօրուն օզլու սալօնա կիրտի : Բընէ գարընտաշընը
իսթիգպալ իթտիկինտէն , կէնճ ավօգաթ , գըզգարըն-
տաշընը տէրաղուշլէ աշլընտան պուս իթտի , վէ պա-
տէհու Րօզա տօղրու իլէրլէիալ , էլիին ուզաթտը :

Կէնճ գըզ , բարմագլարընըն ուճուլա մէզքիւր էլի
թութտու , ֆագաթ եիւզիւնէ պագմաեա ճէսարէթ
խտէմէտի :

Մէրգում տէլիգանլը՝ էթրաֆընա պագարագ ,

— Եալընը՞ղմըսընըզ . Սէրթ Գուրավիէֆին եօգար-
տա օլտուղունու , վէ սալօնտա պէնի պէլէտիկինի
աշաղըտա սէօյլէտիլէր , տէտի :

Թէրէզին գըզը կիւլէրէք ,

— Ֆիլվագը տօսթունուզ պիր ազ էվլէլ պուրատա
իտի , տէյի պէեան իյլէտի :

— Շիմտի նէրէտէ տիր :

— Կիթտի :

— Պէնի նիշին պէլէմէտի :

— Զիւնքի , սէնի արամասը պիր վէսիլէ իտի : Անըն
պուրաեա կէլիշի՝ սէնին իշին տէյիլ տիր :

— Քի՞մին իշին կէլիեօր :

Մատմագէլ տը Լօրպագ , բիանօեա եագլաշըպ ,
Սէրթին , Րօզ իշին կիթիրմիշ օլտուղու պուքէթի ալ-
տը , վէ գարընտաշընա վէրէրէք ,

— Շու . պուքէթէ պագ , նա՞սըլ պուլուեօրսուն ,
տէտի :

— Երեւոյ՞ մի չիչէք. պու տէլիգանլը հէր հալտէ
պիր չիչէքճի իլէ շէրիք օլմուշ օլմալը տըր :

Մատմաղէլ տը Լօրպազ (Կիւլէրէք.) Խայր, սէվկիւ-
լիւ գարընտաշըմ, օ տէլիգանլը տիւղճէ աշըգ օլմուշ
տուր :

Բընէ, պիրտէն պիրէ, գըմըլտանմագսըզըն տուր-
մագտա օլտան Բօզա տօղրու տէօնէրէք,

— Աշըգ մը, տէտի :

— Եվլէթ :

— Խայր, խայր, պու սըրֆի պիր գանն օլմալը
տըր :

— Պիլաքի հագըզէթ տիր, քէնտիսի իգրար
իթտի :

Բընէնին լէհճէսի սօլուպ,

— Սահի՞ մի իգրար իթտի, տէտի :

— Մատէմքի Բօզու սէվկիօր իսէ, նի՛ջին իգրար
իթմէսին :

Կէնճ ափօգաթ պիր հարէքէթի շէտիտէ իլէ պու-
քէթի սալօնուէ տիկէր ուճունա Փրըլաթտըզընտան,
չիչէքիէր տաղըլտը :

Բօզ, էլան գըմըլտանմաեարագ տուրուպ, մէրգու-
մա պագմագտա խտի :

Մատմագէլ տը Լօրպագ . — (Թօհաֆ պիր թավը
իւէ .) Նէօ օլտուն գարտաշըմ :

Բընէ . — Հիչ պիր շէյ օլմատըմ . . . հիչ պիր շէյ . . .
նէօ օլապիլիրիմ :

— Յագաթ պու կիւզէլ չիշէք պուքէթինի նի՞չին
բարչալատըն :

— Իշինտէ պուլունան պիր տիքէն էլիմի ինճիթտի
տէ , օ սէպէպլէ պուքէթի ֆըրլաթտըմ :

Մատմագէլ տը Լօրպագ , գարընտաշընըն հիտտէթ
վէ հլեէճանընը կէօրմէքլէ թէպէսսիւմ իթմէքտէ , վէ
քէնտի քէնտիեէ շէյլէ տիմէքտէ իտի :

— Հէր նէ գատար քիւշիւք պիր գըզ կիպի կէօ-
րիւնիւեօր իսէմտէ , եանըմամըշըմ : Բօզ , գարընտա-
շըմը վէ գարընտաշըմտա Բօզու սէվիեօր : Պու գատա-
րը պիւլմէքլիկիւմ , պէնիւմ իշին քեաֆի տիր :

Պու արա պիր խըզմէթճի կէլիպ , էյլէ թաամընըն
հազըր օլտուղունու խապէր վէրտիկինտէն , իւչ նէվ-
ճիվանլար թաամ սալասընա էնտիլէր : Օլ էսնատէ
Մ . տը Լօրպագ իւէ Թէրէզ վէ մատամ Տօմօն տախի
օրատա պուլունմագտա իտիլէր :

Պիր գաշ կիւնտէն պէրու մատամ Տօմօնուն ահվա-
լը սըհհիեէսի տիւզէլմէքտէ օլուպ , վագաա օթէլտէն
տիշարը չըգմաեա վէ եաեա օլարագ ուզուն միւտտէթ
եիւրիւմէեէ հէնուզ միւգթէտիր տէյիլ իտի իսէ տէ ,
պէսլէմէսինին զօլթուղունա տաեանարագ աշաղը էն-
մէսինէ , վէ թաամ վագըթլարընտա սուֆրատա , վէ

պատէհու պիր միւտտէթ աալօնտա օթուրմասընա միւ-
սաատէ օլունմուշ իտի :

Պու սուրէթլէ մէրգումէ , հիչ օլմագոսա օլանը կէ-
չէնէ վագըֆ օլապիւր , վէ թէրէզին , քէնտի ճիկէր-
րարէսի օլուպ , դարիպ վէ թէհտիտավէր պիր թէսա-
տիւֆլէ Լինէ օթէլինէ տախիլ օլմուշ օլան գըզ հագ-
գընտաքի թապիի մուհապպէթինէ նէգարէթ իտէպի-
լիր իտի :

Հէր նէ իտէ , պունլար սուֆրաեա օթուրմուշ օլ-
տուզլարը հալտէ , խըզմէթճի՝ Մ. տը Լօրպագա պիր
մէքթուպ կէթիրիպ , ճէվապընա պէքլէնտիկինի խապէր
վէրտի :

Իչպու մէքթուպ՝ չէնտ տագըգա էվվէլ մատամ
Գուրալիէֆին եազտըզը մալիւմիւմիւզ օլան մէքթուպ
իտի :

Տօգթօր , մահֆագաեը եըրթտը , վէ մէքթուպու
օգուտուզտան սօնրա , թէրէզէ խիթապէն ,

— Պու ագչամ տիշարը չըգմաեա նիեթթին վա՞ր
մը տըր , աէյի սիւալ իթտի :

— Խայր , ֆագաթ նի՞չին սօրուեօրսուն :

— Ձիւնքի էկէր տիշարը չըգմադ նիեթթինտէ տէ-
յիլ իսէն , ահըպպամըզտան պիրի՝ պիզիմլէ չայ իչմէեէ
կէլէճէք տիր :

— Քի՞մ :

— Գօնթէս Գուրալիէֆ :

— Հէր վագըթ քէնտիսինի գապուլէ հազըրըմ ,
Մատմագէլ Բընէ իլէ Բօզ վէ կէնճ ափոգաթ եէկ-
տիկէրինէ պագըշտըլար :

Տօգթօր տը Լօրպագ , խըզմէթճիեէ խիթապէն ,

— Պու մէքթուպու կէթիրէնէ սէօյլէ քի , մատամ

տը Լօրսլագ՝ գօնթէս Գուրավիէֆի գապուլ Իթմէքլէ քէնտիսինի Փէվգէլատէ պախթիեար ատտ Իթմէքտէ տիր, տէտի :

Եէնի պիր հատիսէ վուգու պուլմագսըզըն թասամ խիթամ պուլտու :

Տօգթօր տը Լօրսլագ, Կիւնտիւզ, իշլէրլյէ մէշղուլ օլուպ, եալընըզ ագչամլարը պիր գաշ սաաթ գատար ֆամիլեասըյլա գալմագտա, վէ օթլլտէ միւսաֆիր գապուլ իտիլմէտիկինտէ, վէ միւսաֆիրէթէն պիր եէրէ կիտիլմէտիկինտէ, ֆամիլեասը էֆրատըյլա կէշիրտիկի վագըթտան Փէվգէլղաեէ մահղուզ օլմագտա իտի :

Էֆրատը մէզքիւրէ՝ կեահ սալօնտա, կեահ իշ տաշիրէսինտէ թօլանըրլար իտի :

Օ ագչամը տախի, պէքլէնիլէն միւսաֆիր իլէ պիրլիքտէ չայ իչմէք իւզրէ, մէզքիւր տայիրէտէ թօրլանըլմասը միւթէսավվէր օլուպ, շու գատար քի տօգթօր, սուֆրատան գալգտըգտան սօնրա, աղըր պիր խասթասընը զիեարէթէ կիթտի, լաքին արաւոան չօգ վագըթ կէշմէզտէն ավտէթ իյլէտի :

Սաաթ տօգուզ չալտըղընտա, տայիրէտէքի շամատանլարըն մուսլարը եանմըշ օլուպ, օրթատա, պիւեիւք պիր մասա իւզէրինտէ մէվզու իքի լամպա տախի պաշգաճա էթրաֆը զիեատար գըլմագտա իտի :

Մատամ Տօմօն, ուղուէն պիր գօլթուգլուտա օթուրմուշ, վէ եարալը տիզինի շիլթէլէր ալթընա վազ իթմիշ օլտուղու հալտէ, քեարկէֆ իշլյլէ մէշղուլ իտի :

Բընէ իլէ իքի կէնճ գըզլար, պիր շամատանըն էթրաֆընտա օլուպ, եալաշ սէտա իլէ կէրիւշմէքտէ,

անճազ միւլահազաթը ումուսիեէլէրինտէն պահա իտէ-
մէտիքլէրինտէն, պիր թագըմ էհէմմիեէթսիզ մատ-
տէլէրի՝ միւքեալէմէլէրինէ էսսս իթթիխազ իթմէքտէ
իտիլէր:

Թէրէզ աը Լօրպազա կէլինճէ, պու տա մասանըն
եանընտա էնլի պիր գօլթուգլու իսկէմէտէ օթուր-
մուշ օլուսլ, պիւեիւք պիր քիթապըն սահիֆէլէրինի
տիգգաթը քեամիլէ իլէ միւթալէա իյլէմէքտէ իտի:

Պիրտէն պիրէ վէ սէսսիգճէ զարու աչըլարազ, մա-
տամ Գուրամիէֆ, արգատան տախի տօգթօր զահիր
օլտուլար: Մէրգուլար, օթէլին գարուսունտա եէկ-
տիկէրինէ թէսատիւֆ իթմիլէր իտի: Իքսի տէ պիր
գաչ սանիյեէ գըմըլտանմագսըզըն տուրտուլար, վէ
պիրպիրինէ պաղըլտըլար: Պունլարըն տուխուլի օլ
տէրէճէ սէսսիգճէ վուգու պուլտու քի, իշէրտէքիլէր-
տէն հիշ պիրի սէս ալմատը:

Գօնթէս. — (Նալաշ սէտա իլէ.) Նէ՛ կիւզէլ թասլօ:

Տօգթօր. — (Այնի սէտա իլէ.) Էվվէթ:

— Նէ՛ շայեանը հայրէթ էօմիւր...

— Իգրար իտէրիմքի, պէն տիւնեատա բէք մէ-
սուտ վէ պախթիեար պիր աոէմիմ, վէ սաատէթիմին
գըլմէթինի տէ հիսս իթմէքտէեիմ: Պու պապաէ ճէ-
նապը Հազգա թէշէքքիւրտէն կէրի տուրմամ, վէ
հէր կիւն չու տուաեը թէքրար իտէրիմ: Է՛յ գատիր
ուլլա՛, պանա իհսան իթտիկին նիյմէթէ հէր վագըթ
իայր տուասը իթմէքտէեիմ: անճազ պու նիյմէթին
տալիմ վէ պէրգարար օլմասընը նիեազ վէ իսթիրհամ
իյլէրիմ:

Տօգթօրուն վէ գօնթէսին պու սէօզլէրի, զաեէթ
եալաշ սէտա իլէ թէլէֆֆիւզ օրունմասընա ըաղմէն,

— Անլաեապիլի^րմիեիմ :

— Էվվէթ . . . պէնիմ սաատէթիմ՝ էլ իմտէն կէլտի-
կի գատար տիկէլլէրին սաատէթինի թէյմին ի թմէք-
տէն իպարէթ տիր :

— Պուսու սէօյլէմէք գօլայ , Ֆազաթ իճրա ի թմէք
կիւճ տիր :

— Մատամ , զաթընըզ , էօմրիւնիւզիւ , բէք չօգ
պիշարէլէրէ էյիլիք ի թմէքլէ կէշիրտիկինիզ ճիւնթլէ ,
գօլայ օլտուղունու հէր չէստէն էյի պիլիքսինիզ :

— Աղիգիմ սօգթօր , բէճա իտէրիմ , պէնտինիզի
պու եօլտա թալէթիֆաթտան էսիրկէերին :

Պու արա չայ կիթիրիլիպ , թէրէզ վէ գըզը թէվի
ի թտիլէր : Միւքեալէմէ տէ օլ էսնատէ ումուսիեթ
քէսպ ի թտի :

Գօնթէս՝ խանէ սահիպէսինին եազընընտա օթուր-
մուչ օլմատըլա , քէնտիսինին կէլաիկի էսնատէ թէրէ-
զին նազարը տիգգաթընը ճէլպ ի թմիչ օլտն քիթապ
կիօզիւնէ իլիչտի , վէ եիւքսէք սէտա իլէ ,

— Վալլ , ազիզէմ մատամ , սօգթօր թարտիէօնիւն՝
ազըլ խտթալըգլարընտան վէ ճիննթտէն պահիս
պիր քիթապընը՝ մը միւթալիա իտիեօրսունուզ , տէյի
սիւալ ի թտի :

— Էվվէթ , պուսա թէաճճիւպ միւ իտիեօրսունուզ :

— Հէմ զիւսատէսիյլէ թէաճճիւպ իտիեօրում :

— Սէպիպի Նէ՞ տիր :

— Կէնճ պիր գատընըն , պիլլէ միւշքիլ վէ մուճիպի
թէէնսիւֆ մէոտիլի ֆիշնիեէ վէ իլմիեէեէ ալազա-
տար օլապիլէճէկին սօզրուսու միւլ ի թմէօրտում :

— Էանրլլեօրսունուզ . . . սիլի թէէսին իտէրիմքի ,
ոյր . քիթապընը գըումազլա ֆէվգէլատէ թէլէզզիւզ հիսս

իտիեօրում: Էօյլէ սահիֆէլէր վարքի, բոման օգու-
մագլըզ գատար ճալիպը մէրագ տըր:

Տօգթօր. — Հագըգէթ՝ չօգ տէֆա թէխայեիւլաթ-
տան զիեատէ միւէսսիր տիր, վէ հագըզի էօմրիւն
պագը հատիսէլէրի եանընտա է՛ն մէշհուր բօմանճընըն
իխթիրալարը էհէմմիեէթինի զայպ իտէր: Պէնիմ, թա-
պիպլիքլէ հայիզ օլտուղում թէճրիւպէլէրիմ ինանապի-
լիրսինիզ: Էօյլէ ֆաճիալը մէնզարէլէրտէ հագըր պու-
լունմուշում տուրքի, իշթիմալին խարիճինտէ կէօրիւ-
լէճէկինէ պինաէն, պիր գալէմ սահիպի պունլարը
եագմաղա պիլէ ճէսարէթ իտէմէզ:

Մատամ տը Լօրպագ. — Պու բէք սահիշ տիր. մէ-
սէլա թարտիէօ պագը մէճնուշլարըն՝ քէնտի ագըլլա-
րընը գըմմէն եախօտ քեամիլէն զայպ իթմէլէրինէ տա-
յիր էօյլէ վագըալար զիքր իտիեօրքի, հագըգէթէն
պու վագըալար զանէթլէ զարիպ տիր:

Մատամ Տօմն, իշպու սէօզլէրի իշիթտիկինտէ, իշ-
մէք իւզրէ էլինէ ալմըշ օլտուղու չայըն ֆինճանընը
մասանըն իւզէրինէ գօյտու, վէ զարիպ պիր վագիեէթ
քէսպ իթտի:

Մադամ Գուրպիէֆ. — Տիւնեատա պագէն շաշըլա.
ճագ թէսատիւֆաթ վագը օլուր:

Տօգթօր. — Մատամ գօնթէս, պու սէօզիւնիւզ նէ՞-
տէն իճապ իթտի:

— Մատամ տը Լօրպագըն իրատ իթտիկի սէօզլէր-
տէն, չիւնքի օ սէօզլէրին՝ վիզիթամըն էսաս վէ մագ-
սէտինէ տօղրուտան տօղրու թէալլիւգիւ պուլունմագ-
տա տըր:

— Ֆիլվագը պիր գաշ տագըգա պէնտէնիզլէ կէօ-
րիւշմէք արզուսունտա օլտուղունուզու թէզքիւրէնիզ-

տէ պէտան իթմիշ խոինիզ, Պու Ֆիեէթինիզին՝ ումու-
րը խայրիէեէ միւթէալլիգ օլտուղուհու զանն իտիեօր-
տում, աճապա եանը՝ լմըշմըեմ՝

— խայր, եանըմամըշտընըզ, Յապաթ պղւ կիւն
սիպլէրէ միւրաճաթըմ՝ պիր խայրամէլ խուսուսընտա
մուամէնէթինիզի իսթիրհամ իշին տիր :

— Էկէր արզու իտէրսէնիզ, տիկէր պիր օտաեա
կիտէյիմտէ, իֆատէնիզի օրատա պէեան խոին :

— Լիւզումու եօգ տուր, չիւնքի իտէճէկիմ իֆա-
տէ՝ քիմսէ իշին սըրր տէյիլ տիր :

— Մատտէ նէ՞ տիր :

— Պիր պիշարէ հագգընտա միւտափաթընըզը թէ-
մէննի իթմէք իսթէրիմ :

— Էմրինիզէ հագըրում. — Տիտիկինիզ պիշարէ նէ՞
խաթալըզա տիւշար օլմուշ տուր :

— Ճիննէթէ տիւշար օլմուշ տուր :

Մատամ Տօժօնուն տիգգաթը զաթէն թահրիք օ-
լունմուշ իքէն, տահա զիեատէլէշտի :

Պիր գաշ տագըգատան պէրու, կէշմիշ զէման վէ
տօգթօր Յարտանըն թիմարիանէսի Փիքրինտէ թէվէլ-
լիւտ իթմէքտէ, վէ սէպէպինի քէնտիսի տէ անլաեա-
մատըզը հալտէ, Կաթթօն Տօպէրիվ զիհնինի իշալ իյ-
լէմէքտէ խոի :

Տօգթօր. — Հասըլը օ պիշարէ մէճնո՞ւն մու տուր :

— Վագըթ վագըթ ագընը պիւթիւն պիւթիւն
ղայպ իթմէքտէ, վէ վագըթ վագըթ տախի ագընճա
հիշ պիր նօգսան կէօրիւլմէմէքտէ տիր : Լաքին ագտէմ-
ճէ պիլտիկի իսիմէրի շիմտի քեամիլէն ունութմուշ
օլուպ, պու իսիմէրտէն հիշ պիրինի թէլէֆֆիւզ ի-
տէմէմէքտէ տիր :

Խային վալիտէ պու արա շիտտէթլէ սարսըտը :

Տօգթօր . — Պու ատէմ նէ՞ գատար զէմանտան պէ-
րու օ հալտէ պուլունուեօր :

— Եիկիրմի սէնէեէ եազըն պէր զէմանտան պէրու :

— Ճիննէթինէ նէ՛ սէպէպ օլտուղու մալիւմիւնի՞զ
միւ տիւր :

— Մանէվի պիր վազըաի շէտիտէ զէվալլըեշ պու
հալէ տիւչար գըլմըշ տըր :

— Նէ՞ կիպի վազըա... պիրտէն պիրէ պիւեիւք
պարարա ուղրամագ , եախօտ գալպէն ազիմ պիր քէ-
տէրէ տիւչար օլմագ կիպի պիր հա՞լ մի :

— Աէ լտիկի պիր գատըն իլէ էվատընըն զայպըն-
տան պիչարէ յէճէննիւն իթմիշ տիր :

Էկէր օրատա հազըր պուլունանլարտան պիրի , օլ
տազըգատա մատամ Տօմօնա աթֆը նազար իթսէ ի-
տի , լէհճէսինին , էօլիւ լէհճէսի կիպի սօլմուշ օլտու-
ղունու կէօրէպիլիր իտի :

— Պու պիչարէ հիշ թէտավի օլունմո՞ւշ մու տուր :

— Բէք ֆէնա սուրէթտէ թէտավի օլունմուշ տուր ,
եախօտ հիշ թէտավի օլունմամըշ տըր :

— Տէվլէթ թիմարխանէսինտէ՞մի պուլունմուշ տուր :

— Խայր , խուսուսի պիր թիմարխանէտէ :

— Էլան օրատա՞մը տըր :

— Խայր :

— Նէրէտէ տիր :

— Պէնտէնիզին խանէսինտէ :

Տօգթօր պու սըրատա իզհարը թէաճճիւպ իթտի-
կինտէն , գօնթէս քէլամընա չու եօլտա տէվամ իթտի :

— Սիզի թէաճճիւպտէ պրագան խուսուսու շիմտի
իյզահ իտէրիմ : Պու պիչարէ՝ միւթէվէֆա զէվճիմին ա-

հըպպասընտան պիրինին օղլու տուր: Բէտէրի, վէֆա-
թընտա, օղլունա հիջ պիր սէրվէթ պրագմաեըպ, ան-
ճագ մէրգումա նէզարէթ իթմէքլիկիմի պանա րէճա
իթտի: Էօլիւմ տաղըգասընտա վաղը օլան պու ար-
զուեու րէտո իտէմէեէճէկիմտէն, իսթիտաօընը գա-
պուլ վէ իճրա իթմէկի վատ իթտիմ: Շիմտի օ վատըմը,
վէ տէրիւհտէ իթմիչ օլտուզում վազիֆէեի սօնունա
ղատար իյֆա իտէճէեիմ:

— Մատամ, սիզին ֆէտաքեարլըղընըգա հայրան
օլուեօրում: Իմտի, էլիմտէն կէլտիկի մէրթէպէ սիզէ
եարտըմ իթմէեէ սէօզ վէրիւրիմ:

— Վատընըգա էմինիմ, վէ սիզտէ պէնտէնիզին չիւք-
րանիյեէթինէ էմին օլապիլիւրսինիզ:

Գօնթէս Գուրավիէֆ իքինճի չայ ֆինճանընը գա-
պուլ իթտիքտէն սօնրա, Մ. տը Լօրպագտան վէ ֆա-
միլեասընտան մուֆարագաթ իթտի, վէ մատամ Տօ-
մօն տալսի՝ աիզինին զայիֆ օլմասընա մէպնի հէնուզ
եալընըգճա եիւրիւեէմէտիկինտէն, պիր գօլթուղուն-
տա ափօգաթ Բընէ վէ տիկէրինտէ պէսլէմէսի պու-
լունաուզու հալտէ, քէնտի տաիրէսինէ չըգտը, վէ
եալընըզ գալտըլընտա, քէնտի քէնտիեէ չու սէօզ-
լէրի սէօլլէտի:

— Թէմամյլէ իֆագաթըմըն կէճիքմէսինի մուճիպ
օլաճաղընը տա պիլսէմ, հէր հալտէ եարըն, Պօնէօլտէ
տօգթօր Սարտանըն թիմարլսանէսինէ կիտէճէեիմ:

Մատամ Գուրավիէֆին պու ագչամ պահսընը իթտիկի
ատէմտէն գորգուէօրում... պիւմէմ նէ⁶ կիպի տախի-
լի պիր հիսս մատտէնին կասթօն Տօպէրիվէ տայիր օլ-
տուղունու պանա զանն իթտիրիէօր, — Վագաա պէօյէ
պիր զաննըն իհթիմալին խարիճինտէ, միւմքինսիզ վէ
միւնասիպէթսիզ օլտուղունու պիլիէօրում, վէ պէօյէ
օլտուղունու պիտտէֆաթ թէքրար իտիէօրում, լաքին
եհնէ, տախիլի հիսսիմ ֆիքրիմի իշղալտէն կէրի տուր-
մաէօր, էվվէթ, էվվէթ, տօգթօր Սարտաեը կէօրմէք,
վէ քէնտիսինի իսթիճվապ իթմէք իսթէրիմ:

Իրթէսի սապահ, Մ. սը Լօրպագ, Սալթէթրիէր
խասթախանէսինտէ: միւթատ օլան զիւարէթինի իճրա-
տէն սօնրա, գօնթէսին, Սէն-Տօմինիք սօգալընտա
քեային խանէսինէ կիթտի:

Ազ էվվէլ, մէգպուրէ, կասթօն Տօպէրիվէ, • կիւ-
նիւ պիր էճնէպինին քէնտիսինի կէօրմէեէ, վէ կէօ-
րիւշմէեէ կէլէճէկինի պէեան իթտի իսէ տէ, իշպու
էճնէպինին թապիպ օլտուղունու պիլտիրմէտի:

Գօնթէս, կասթօնուն, քէնտի հագըգի հիքեաեէ-
սինի տօգթօրա նագլ իտէճէկինի քէշֆ իտիէօրաու
իսէ տէ, մէրգում մէճնուն օլտուղու, վէ հիքեաեէսի
տէ, պիր մէճնունուն սաշմա սաբան սէօզլէրի առտ
իտիլէճէկի ճիհլթլէ, ասլա ֆիթուր կէթիրմէօրտու,
Պունտան պաշգա, Մ. սը Լօրպաղըն, սանաաթճա վա-
զիֆէսիյէ պաղը օլտուղունտան, իշիտէճէկի սըրըը
մէյտանա չըգարմաեաճաղը տէրքեար իտի:

Շուրաեը տա իւսվէթէն պէեան իտէրիզքի, պիր
խայլի կիւնտէն պէրու պիշարէ հէյքէլթիրաշ ազլա-
գըրտը իթմէքտէ օլուպ, կիթտիքճէ մահղունիյեթթ
քէսպ իյլէմէքտէ, վէ ֆիքրինին պիր թագիւգի մա-

նէվիւնէ թապի օլտուղու զանն օլունմադտա իտի :

Գարարը վաղը մուճիպինճէ , մատամ Գուրավիէֆ՝
Թէրէզին զէվճինի Կասթօնուն նէզտինէ կէօթիւրտիւ :
Մէրգում հէյքէլթիրաշ՝ տօգթօրու կէօրիւր կէօրմէզ ,
պիւթիւն աղաի վիճուտիւնէսի սարսըլտը , վէ օթուր-
մուշ օլտուղու գօլթուգլու իսկէմիէեի թէրքէ , տօգ-
թօրուն եանընա կէլտի , վէ թէաճճիւ պիւ աղիմիւզրէ
մէրգումա պագմահա պաշլատը :

Գօնթէս . — Նի՞չին սիգէ պու գատար տիգգաթէ
պագընօր . զանն իտէրսինքի սիգի թանընօր , եախօսա
թանըմահա չալըշընօր , տէտի :

Տօգթօր տը Լօրպագ տախի , տէգգաթէ մէճնունա
պագմագտա օլուպ , օլ ուզանմըշ վի աղարմըշ սագա .
լըն ալթընտաքի չէհրէեի վագթիլէ կէօրմիւշ իտուկի-
նի գանն իտիւնօրտու :

Տօգթօր . — Պու զարիպ չէյ տիր , տէյի պէեան
իթտի :

Գօնթէս . — Նի՞չէյ :

— Պէն պու ատէմի իլք տէֆա կէօրմէնօրում :

— Եանըմահասընըզ , միւսը տօգթօր :

— Խայր , եանըմահօրում :

Մ . տը Լօրպագ , տահա զիեատէ եաղլաշարագ , է-
լինի Կասթօնա ուզաթտը : Կասթօն , պիւա թէրէտտիւտ
տօգթօրուն էլինի թութտու , վէ սյնի վագըլթտա ան-
լընտա պիր չուգուր հաօըլ օլմաղլէ , զիհնինին մէշղուլ
իտուկի անլաշըլտը : Մ . տը Լօրպագ , պու հալի տէրքէ ,

— Ղալիպա ուզագ պիր զէմանըն խաթըրէլէրինի
ֆիքրինիգտէ թօրլամահա չալըշընօրսունուզ , տէտի :
Կասթօն . — Էվվէթ , էվվէթ :

— Սիգէ եարտըմ իթմէկէ պէն տէ սայ իտէճիեիմ :

Վագթիյէ պէնի կէօրմիւշ օլտուղունուզու զանն ի-
տիեօրսունուզ, տէյիլ մի:

— Էվվէթ:

— Պէնի թանըտըղընըղը մէմուլ իտիեօրսունուզ:

— Էվվէթ, սիդի թանըեօրում:

— Էմի՞նմիսինիզ:

— Էվվէթ:

— Պանա նէ՞րէտէ թէսատիւֆ իթմիշոինիզ տիր:

— Օրատա:

— Նէ՞րէտէ:

— Պիլմէմ:

— Չօգտան մը:

— Էվվէթ չօգտան:

— Նէ՞ գաաար գէման էվվէլ:

Կասթօն, բարմագլարըլլա չու սուրէթտէ սայմտեա
պաշատը:

— Պիր, իքի, իւշ, տէօրթ, պէշ, ալթը, եէտի,
սէքիզ:

Մէրգում, երկիրմի բազգամա կէլտիկինտէ տուրուպ:

— Երկիրմի սէնէ էվվէլ, տէտի:

Տօգթօր. — (Սարսըլարագ.) Երկիրմի սէնէ՞մի. — Էվ-
վէթ, էվվէթ, պէնիմտէ զիշնիմ ուեանըեօր... պէն
տէ խաթշըլաեօրում... Սինինտէն էվվէլ, մաշգա
ճէվր ու ճէֆա եիւզիւնտէն եօրուլմուշ, իշթիեարլան-
մըշ օրան չու թասվիրին սահրալի՝ Պօշտը-տը-Ստրօն
սօգադինա կէօրաիւկիւմ, թանըտըղըմ օլ պիւեիւք
սանաթթեար, մէշնուր հէյթէլթիրաշ տըր... օ սէ-
նաաթթեար, օ հէյթէլթիրաշ սիզ իտինիզ, տէյիլ մի:

— Էվվէթ... էվվէթ... պէն իտիմ... պէն իտիմ...

— Իսմինիզ նէ՞ իտի:

Մէճնուն . — (Մահչուներն .) Պիլմէմ . . կէօրիւ եօրոսու-
նուզքի պիլմէ եօրոսմ :

Տօգթօր . — Իսմինիզ Կասթօն Տօսէրիվ տիր :

Հէյթէլթիրաշ . — (Կէօղէրի բարլանտարազ) Էվվէթ ,
էվվէթ , Կասթօն Տօսէրիվ . . . պէնիմ իսմիմ տիր :

Մասամ Գուրազիէֆ , պու աբա , աճապա Մ . տը
Լօրպազը Կասթօն Տօսէրիվին նէգտինէ ճէլպ իթմէք-
լէ , պլւելիւք պիր պասիրէթսիզլիքաէ վէ խէթատա՞մը
պուրունմուշ օլտուզունու , վէ աճապա վազթիյլէ պի-
րիպիրնի թտնըմըշ օլան պու շախտարքն եէկաիկէրի-
նէ րասթ կէլիշի՝ թասազմուրաթրնքն մուվաֆֆազըյ-
եէթինէ մանի՞ մի օլաճաղընը տիւշիւնէրէք , իզհարը
էնարչէ իթմէկէ պաշլամըշ իտի :

Մէրզումէնին գօրգտուզու նէթիճէնին հուսուլի կէր-
չի բէք տէ մէմուլ տէյիլ իտի իսէ տէ , քէնտիսի եինէ
էնարչէ վէ իզտիրապտան խալի օլումանօրտու :

Հէր նէ իսէ , Կասթօն , պիր միւտալթ սօնրա չու
եօլտու քէլամա իպթիտար իյլէտի .

— Սիզին իսմինիզ . . . սիզին իսմինիզ նէ՞ տիր :

— Պիլմէ եօրմուսունուզ :

— Պիլեր իտիմ , Փազաթ շիմտի ունութատում :

— Պէնիմ իսմիմ՝ Բընէ տը Լօրպազ տըր :

— Էվվէթ . . . էվվէթ . . . Բընէ տը Լօրպազ տըր . . .
սիզէ պիր սանէմ եարաըմ . . . էվվէթ , պիր մէզար ի-
չին հէյթէլ իշլէտիմ . . . սիզ պիր հէքիմինիզ . . . պու-
րանա կէլմէնիզլէ պիր մազսէտինիզ վար տըր . . . պէ-
նի էյի իտէճէքսինիզ , տէյիլ մի :

— Էվվէթ :

— Բէճու իանրիմ , պէնի թէտազի իտին քի , գուզ-
վէի հաֆըզամը թէքրար քէսպ իտէկիմ . . . սէվկիւլիւ

միւ պանա պուլտուրուն , օ սէվկիւլիւմիւ քի , էկէրչի սէվիլմէնէ լաւըդ իսէ , պունտան պէօյլէ եինէ քէնտիսինի սէվէճէեհիմ . . . գըզըմը պուլտուրուն . . . պէնի սաթանլարտան , պանա խիեանէթ իտէնլէրտէն ինթիգամ ալմագ վասըթասընը իթա իտին :

Գօնթէս . — (Տօգթօրուն գուլաղընտան .) Սաշմա սա-րան սէօյլէմէնէ պաշլատը :

Մ . տը Լօրպագ , պիր իշարէթլէ մէրգոււնի սիւ-քիւթէ տալէթ իտիպ , պատէհու մէճնունա խիթասլէ ,

— Բէնտինիգէ աշիտ օլան հէր խուսուսու պիլմէք-լիկիմ լազըմ տըր . . . Իմտի , հիքեանէնիգի պանա նագլ իտին , տէտի :

Պինապէրին Կասթօն , քէսիք պիր սէտա վէ հէնէ-ճան իլէ հիքեանէսինէ պաշլատը , վէ պիր թագըմ էշ-խասըն էլլէրինի քէնտիսինէ տօղրու սւգաթարագ , «պու առէմմէճնուն տուր» տէտիքլէրի տագըգանը , վէ աթըլտըղը թիմարխանէ տախիլինտէ վուգու պուլմուշ օլան քեաֆֆէյի ահվալի , վագաա միւպհէմ , ֆագաթանլաշըլաճագ պիր թարգտա նագլ իթտի : Մ . տը Լօր-պագ , սօնունա գատար իշպու հիքեանէնի տինլէտիք-տէն սօնրա ,

— Պու մէքրուհ հարաքեաթըն ֆաիլլէրի քիմլէր տիր : Սիգի թաագիպ իտէնլէրին իսիմլէրի նէ՞ տիր , տէյի սիւալ իթտի :

— Իսիմլէրինի ունութտում , լաքին գուվվէի հա-ֆըզամը սանէնիգտէ իսթիհսալ իտէրսէմ , էլպէթթէ խաթըրլաեաճաղըմ :

Մ . տը Լօրպագ՝ Կասթօնա պիր գաջ շէյլէր տա-հա սօրտու իսէ տէ , խօշնուտ օլունաճագ պիր ճէվապ ալամատը :

Պիչարէնին հէհէճանը արթմագտա օլուպ, հէր հալտէ պիր ֆէնալըդա տիւչար օլաճաղը անլաշըլըեօրտու. ֆաղաթ Մ. տը Լօրպագ օ ֆէնալըղըն էօնիւնիւ ալտը. Շէօյլէքի Սալբէթրիէր խայրաթխանէսին. տէ թէտավի իթտիկի Է'ն թէհլիքէլի մէճնուշլարը եալընըզ պագըշընըն գուզվէթիլէ թէսիին իտէպիլտիկի կիպի, Կասթօն Տօպէրիվին հէհէճանընը տա, օ եօլտա պիր պագըշլա թէսիին իթտիքտէն սօնրա, մատամ Գուրապիէֆ իլէ օտատան տիշարը չըգտը:

Գօնթէս իլէ տօգթօր եալընըզ գալտըգլարընտա, գօնթէս, տօգթօրա խիթապլէ,

— Շիմտի պու պիչարէ հագգընտա նէօ էֆքեարտա պուլունուեօրսունուզ, տէաի:

Թապիպ, պու սիւալէ, տիկէր պիր սիւալ իլէ մուգապէլէ իթտի:

— Սիզ պու մէճնունու չօպտան պէրի թանըրսը. նըզ, տէյիլ մի:

— Էվվէթ:

— Նագլ իթտիկի հիքեաեէ սահի՞ մի տիր:

— Էսասը սահիհ իսէ տէ, թէֆէրրուաթը միւպալէզալը տըր, եախօտ էսէրի ճիննէթլէ թէպտիլ իտիլմիշ տիր:

— Զէվալլը՝ ֆէնա ուրէթ տէ թէճէննիւն իթմիշ տիր:

— Իֆաղաթընա իւմիտ վա՞ր մը տըր:

— Թէէմին իտէմէմ. Լաքին քէսպի իֆագաթը միւմքին օլսա պիլէ, ահէսթէ վէ միւշքիլ օլաճագ տըր:

— Նիհաեթ, միւսիւ տօգթօր, զաթընըզ պու պիչարէեի էյի իթմէկի տէրիւհտէ իտէ՞րմիսինիզ:

— Վազիֆէմի իճրատէն կէրի տուրմամ, լաքին մուվաֆֆագ օլաճաղըմա տայիր սէօզ վէրէմէմ:

— Պու ճիւմլէ իլէ Կաթթօն Տօպէրիվ պիւսպիւթիւն մէճնուն տէյիլ աիր... հէր շէյի անլաեօր... միւլա-հապա իաիրօր :

— Բէք չօգ մէճնունլար տա այնի հալտէ օլուրլար իսէ տէ , իֆազաթլարը դապիլ օլամազ :

Մ. տը Լօրպազ պիր գաշ սանիյէ տիւշիւնտիւք-տէն սօնրա ,

— Պու պիշարէ հէյքէլթիւաշ , տիւշար օլտուզու շէտիտ քէտէրլէր սէպէպիյլէ պէյնինին պիր միգտարը-նը վայ իթմէքլէ , գուվվէյի հաֆըզասընը դայա իթմէ-սինտէն ֆէվգէլատէ միւզտարըպ օլմուշ տուր : Միւս-թազպէլ , գուվվէյի հաֆըզասընըն իեատէսի գապիլ օլուպ օլմատըլընը կէօպթէրէճէք տիր : Շիմտիքի հալ-տէ սիզէ եալընըզ շունու թափսիէէ իտէրիմքի , էմրի պառիւթի էլտէն պրագմաեըն , վէ քէնտինիւզի գօլ-լաեըն , տէտի :

— Նէ^օ սէպէպլէ :

— Բէնտի շախսի էմնիյէթիինիզ սէպէպիյլէ :

— Տօպէրիվ զաեէթ լաթիֆ թապիեաթլը օլտու-զունտան , մուծաթարա մէմուլ իթմէեօրում :

— Թէքրար իտէրիմ , բէք կիւվէնմէեին , շիւնքի կէօղլէրինտէքի բարւազլըզը էյի պուլմաեօրում , ձիւ-զի պիր սէպէպլէ մէրգուլտա պիւեիւք պիր աշհէթ հասըլ իտէպիլիւր քի , պունտան տա զիեատէ գօր-գուլուր :

— Ազիզիմ տօգթօր , սիզ պէնի գօրգութուեօր-սունուզ :

— Ֆիքրիմ սիզի գօրգութմազ տէյիլ տիր . ան-ճազ էվվէլճէ սիզի խապէրտար իթմէք իսթէրիմ , էկէր պիրտէն պիրէ պիր ֆէնալըզ հիսս իտէրսէ , թէհլիքէ-

նին գուհուրի մուհագգազ տըր, անճագ պու թէհլի-
քէնին եագըն օլտուղունու թէհմին իտէմէմ, իմ-
տի, թէտապիրի իհթիեաթքեարունէտէ գուսուր իթ-
մէերն :

— Նէ՞ եօլտա թէտապիր իթթիխագ իթմէլիեիմ :

— Կասթօն Տօպէրիվի եալընը պրագմամալըսը-
նըգ, Մէրգուժ սիւքիւնէթի քեամիլէ իչինտէ եաչամա-
լը տըր : Անճագ տէֆի դամ իչին պագը իշ իլէ տէ մէշ-
ղուլ օլմալը տըր :

— Նէ՞ կիպի իշ իլէ մէշղուլ օլապիրի :

— Տօպէրիվ՝ մէշղուր պիր հէյքէլթիրաշ իտի : Իմ-
տի օտասընը հէյքէլթիրաշըդա մախսուս պիր հալէ
վագ իտին : Շէօյլէքի տիվարլարտան թասվիրլէր, օյ-
մա վէ ալշը իլէ եաբըլմըշ րէսիմլէր ասըն : Մօտէլ
իչին ալէթլէր, թասալագլար, ալշը, վէլհասըլ սէնաա-
թընա տայիր իգթիզա իտէն լէվագիմաթը կէթիրթտի-
րին : Հէյքէլթիրաշըգ էօմրիւնիւն խաթըրէլէրիլէ
պագալըմ օ ալէթլէրի վէ լէվագիմաթը գուլլանճա՞գ
մը, վէ սէնաաթընը խաթըրլաեաճա՞գ մը տըր :

— Բէք էյի, թավսիեէնիզի իճրա իտէրիմ :

— Շիմտի պիր տէ րէչէթա եագաեըմ :

Տօգթօր, իշպու րէչէթաեը եագտըգտան սօնրա,

— Սիրիրլէրի թահրիք օլանլար իչին պու իլաճ պի-
րապիր տիր : Հէր կիւն պիր չօրպա գաշըղը իլէ, թաա-
մընըն իշկիսի արասընտա վէրիսինիզ, Անճագ պու ի-
լաճտան մէրգուժուն խապէրտար իտիլմէմէսի էվէա
տըր : Քլնտիսինէ իլաճ վէրիլմէքտէ օլտուղու Փիքրի՝
հիսսիեաթընը թահրիք իտէպիրի, վէ պու սուրէթլէ
իլաճըմըն նէթիճէսի, Փայիտէլի օլաճագ եէրտէ մու-
զիրր օլապիրի : Եագընտա պէն եինէ կէլիրիմ, վէ հա-

սըլ օլաճազ նէթիճէեէ կէօրէ, սուրէթի թէտավի Կ-
սասընը թայեին խէրիմ, տէտի:

— Ազիզիմ տօգթօր, իսթար վէ թավսիեէլէրինիզ
թէմամլլէ իճրա օլունաճազ տըր, Անճազ զաթընըզա
պիր րէճա արզ իթմէքլիկիմէ միւսաատէ իաէրմի-
սինիզ:

— Բէճանըզ հէր նէ իաէ, էվվէլճէ գապուլ օլուն-
մուշ տուր:

— Շիւսհէսիզ պու պիչարէնին, պէնճէ մալիւմ օլ-
մաեան պիր սէպէսլէ խային խասիմլէրի պուլունազ-
տա տըր, Իմոթի, անլէրին, Կասթօնու էվիմէ գապուլ
իթմիշ օլսուլումու, վէ սիզին տէ, ագլընը իեատէեէ
չալըչտըղընըզ պիլմէլէրինի իսթէմէմ:

— Ազիզիմ մատամ, սէնաաթճա վազիֆէմ, սիւ-
քիւթիմ իչին սիզէ թէէմինաթ օլմազ կէրէք տիր:
Պինապէրին պուրաճա օլան մուամէլէմոն, սիզին տա-
խի արզու իթտիկինիզ վէճհլէ, քիմաէ խապէրտար օլ-
մաեաճազ տըր:

Պու միւքեալէմէտէն սօնրա, Մ. տը Լօրպազ գօն-
թէստէն մուֆարազաթլա, մէքթէպի թըպսիեէտէ
տէրսլէրինի վիրմէեէ կիթտի:

Պիզտէ Լինէ սօգաղընտաքի օթէլէ ավտէթ իտէ-
լիմ:

Մատամ Տ.մօն, սապահըն տաաթ եէտի րատտէլէ-
րինտէ պէսլէմէսինի չաղըրըպ, քէնտիսի իչին պիր ա-
րապա հազըրլաթմասընը էմր իթտի, վէ էսվապընը
կիեինիրքէն, պէսլէմէ, թէաճհուլլէ,

— Մատամ, կիւճ իլէ աեազտա տուրապիլտիկինիզ
հալտէ, նաճըլ տիչարը չըգաճազսընըզ, տէտի:

— Իսթար լազըմ տէյիլ տիր, սէն պանա պիր

պատժօն պուլքի, հիյնի հաճէթտէ դուլլանաւըմ, տէ-
յի մատամ Տօմօն ճէվապ վէրտի:

Պու սուրէթլէ մէրգումէ եաթաղընտան էնիպ, պիր
գաչ ատըմ ալընճա,

— Հէր շէյ միւրաւա միւթէվազըֆ տըր. եաեա
եիւրիւմէք տէ իսթէսէմ, եիւրիւեէպիլէճէեիմ, տէտի,
վէ պիր սաթաթ սօնրա, եիւզիւնիւ, կիզլէեէճէք սուրէթ-
տէ պիր նիգապ իլէ էօրթմիւշօլտուղու, վէ սէսլէմէնին
կէթիրտիկի գալըն պէր սլաթթօնու էլինտէ թութու-
ղու հալտէ, աշաղըեա էնիպ, գաբունու էօնիւնտէ
տուրան արապտեա լաքիպ օլաւ:

Մէզպուրէ արապտեա գաբունու գարարքէն,
թէրէզ, բէնշիրէսինին բէրտէսինի գալաըրըպ, վալի-
տէսինին հարէքէթինի կէօրտիւ իսէ տէ, կէօզլէրինէ
ինանամաեօրտու:

Խայինէ վալիտէ, գըզընըն արապտըսընա, Մէսլէյ
սօգաղընա կիտէճէկինի պիտիրտի, Մէզքիւր սօգազ-
տաքի էվլէրտէն էքսէրիսինին Սէն-Մարթէն պուլվա-
ընտա տաթի պիրէր գաբունու պուլունուպ, վազաա
պազը խանէ սահիպլէրի, խանէլէրի կէշիտլէրինտէն
միրուր իտիլմէմէսինի միւսլէյեին օլալազ գաբուլարը
իւզէրինտէ պիրէր եաֆթա թաալիզ իթմիշլէր իսէ տէ,
մահէլլէ խազընտան չօզլար, եօլարընը քէսման գըլ-
մազ իւզրէ, մէզքիւր մէմուէյեթէ գուլազ տամա-
եարազ, պիր թարաֆտան օ պիր թարաֆա կէ-
շէրլէր:

Մատամ Տօմօնուն լաքիպ օլտուղու արապա, Մէս-
լէյ սօգաղընտա տուրտուղունտա, մէզպուրէ, պա-
թօնունա տաեանարազ աշաղըեա էնտի, վէ արապա-
ճըեա,

— Պէնի ալմագ իւզրէ սաաթ իւչտէ եինէ պուրատա պուլուն, տէտի :

Պատէհու արապաճը օրատան ապտէթ իթտիկինտէ, մլրգումէ, պիր էվին կէչիտինտէն, վէ պատէհու տիկէր պիր եօլտան պիլմիրուր, Սէն-Մարթէն պուլվա-րընա նազըր պիր գաբունուն էօնիւնէ վսսլլ օլտու. անճագ պիր աղ էօթէտէ տուրմուչ օլան արապալարա գատար թէհլիքէսիզէ մուվասըլթ իտլմէեհէկինէ էմին օլտուղունտան, օրատա պուլունան Փագիր պիր ատէմէ պագչիչ վիրէրէք, պիր արապա կէթիրթտի :

Արապաճը Պօնէյլէ կիտիլէհէկինի տնլաեընճա, օ գատար ուզուն եօլա սաաթ հիսապըլլա կիտէմէեհէհէկինի պիլտիրտիկինտէն, մատամ Տօմօն՝ պէհէր սաաթ իչին իւչ Փրանգ վէ պագչիչ օլարագ օն Փրանգ վէրէհէկինի իֆատէ, վէ արապաճը պու թէքիթի գապուլ իթտիկինտէն, մէգպուրէ, իտյլի գահմէթլէ արապաեա րաբիպ օլտու, վէ սիւրաթլէ պիր խայլի մէսաֆէ գաթթ իտիլտիքտէն սօնրա, արապաճը՝ Պօնէյլլուն հանկը թարաֆընա կիտիլէհէկինի սիւալ, վէ մէրգումէ տաթի տօգթօր Սարտանըն թիմարխանէսինէ կիտիլէհէկինի պէեան իյլէտի :

Արապա, մէգքիւր թիմարխանէնին տաթիլի գաբու. սունա կէլտիկինտէ, մատամ Տօմօն կիւճ իլէ աչազը էնտիրիլիպ, տէհլիզէ կէթիւրիւլտիւ, վէ տէհլիզ մէմուրու 572 նիւմէրօ իչին կէլմիչ օլտուղունու սէյլէտիլինտէ, մէմուր սարսըլտը, վէ տիրէքթօրուն օտաօընա կիրիպ, քէյֆիեէթի խապէր վէրինէ, օ տաթի սարսըլտը, վէ քէնտի քէնտիեէ, օ Գօրգտու. զում տագըդա կէլտի տէյիպ, ելւքսէք սէտա իլէ տէ, - Մատամը իչէրի կիրտիրին, տէյի էմի իթտի :

Մատամ Տօմօն՝ սօգթօր Սարտանըն իշ տարիէսինէ
կիրարկի զէման, եիւզիւ գալըն պիր նիգապլէ էօր.
Թիւլիւշ օլմասընա րաղմէն, Սարտա, անինտէ քէն-
տիսինի Թանընշալ, պիր գաշ ատըմ գատար իսթիգ-
ւալէ կիթտի, վէ պիր իսկէմլէ Թագտիմ իթտիքտէն
սօնրա, կիզլէեկէմէտիկի միւկսսիր պիր սէտա իլէ,

— Ա՛հ, մատամ, վիզիթանըզը հէմ արզու իտիեօր-
տում, հէմ գօրգուեօրտում, տէտի:

— Դօրգուեօրմու իտինիզ. տճա՛յիպ, գօրգմանա
նէ՞ սէպլպ վար տըր:

— Ձիւնքի սիզէ Փէնա պիր խապէր վէրէճէեիմ:

Օլ էսնատէ խային վալիտէ, գուլաք Թօզլարընըն
սօղուգ պիր Թէր իլէ ըալանտըզըն հիսս իթտի: Ան-
ճագ սալսթէ Թէաճճիւպ հալի կէօսթէրէրէք:

— Յէնա պիր խա՛պէր մի, տէյի Թէքրարլատը:

— Էվլէթ, մատամ:

— Օ ատէմ էօլտի՞ւ միւ:

— Քեաշքի էօլսէ իտի, լաքին քէնտիսի տէմիր կի-
պի զուվլէթլի օլտուղունտան, Թարաֆընըզտան վէ-
րիլմիշ օլան էվամիրճէ Թէպէտտիւլաթ վագը օլմա-
տըզճա, նիհանէթի զայրը մալիւմ պիր սուրէթտէ
տահա խայլի սէնէլէր եաշանապիլիր իտի:

— Յիքրինիգի իյգահ իտին, միւսիւ. էօլմէտի իսէ,
նէ՞րէտէ տիր, Վիգիթամը նի՞շին հէմ արզու իտիեօր-
տունուգ, հէմտէ վիզիթամտան գօրգուեօրտունուգ,
Պանա վէրէճէկինիզ խապէր նէ՛ տիր:

Տօգթօր Սարտա, միթէնսսիր պիր սէտա վէ
Թավր իլէ,

— Յիրար լիթտի, տէտի:

Մատամ Տօմօն՝ եսրէսի հէնուգ քեամիլէն տիւ.

գէլմէմիշ օլմասըյա պէրապէր, եայլը պիր մատտէ կիպի աեաղա գալգաը:

Ահրգումէ, վադաա պիր ֆէլաքէթ վուզու պուլմուշ օլտուղունու զանն իտիեօրաու իսէ տէ, պուզաննա օլտնէ տէկին ինանմագ իսթէմէմիշ իսի: Հալպուքի աեգթօրուն սէօզլէրի՝ հէր կէօնա շիւպհէնի իգալէ իտիպ, գօնթէս Գուրապիէֆին պիր կիւն էվէլէլինէ սօդաղընտաքի օթէլտէ պահսընը իթտիկի շալտըն՝ կասթօն Տօպէրիվտէն դայրի քիմսէ օլտմուսաճաղընա տայիր քէնտինճէ իթմինան հասըլ օլտու:

Պինսպէրին մէմուլին դայրի վէ տէհէթի պիր հալզուհուրա կէլմէք իւզրէ օլուպ, շէօյլէքի թէրէզին գէվճի պուլունան տօգթօր տը կօրպաղ՝ Բօլինին բէտէրի օլան կասթօն Տօպէրիվին ագլընը վէ գուվէլի հաֆըզասընը իեատէ իտէճէք իտի:

Խային վալիտէ պու ճիհէթի տի շիւնտիւկիւնտէ, պաշտան աեաղա գատար տարսըլտը, վէ սէօի տիթրէեէրէք,

— Ֆիրար իթտի հա'... 572 նիւմէրօ ֆիրար իթտի... խայր, միւսիւ, սէօյլէտիկինիզէ ինանմամ. թիմարխանէնիզտէն քիմէսնէ ֆիրար իտէմիզ, տէյի պէեան իյլէտի:

— Ֆիլվազը պու իֆաուէնիզ տօղրու տուր. պիրինճի տէֆա օլարագ պէօյլէ պիր հալ վազը օլուեօր, Տօղրուտու պու վազըտեը անլամագ պէնճէ գապիլ տէյիլ տիր, — Մէյեուսիեթիմուէն նաշի նէ տէրէճէ շաշըրմըլ օլտուղումու սիգտէ կէօրիւեօրաունուզ, Լաքին օ խապիս թութուլաճագ տըր, Մէճնունյար գօլայլըգլա թանըլըլար, Խուսուսիյլէ անը թանըմագ գօլայ տըր:

Սարտա, պու սէօզլէրի ֆէզգէլատէ հէեհճան իլէ
իրատ իթտի, վէ ալթիւսթիւհիւ տէ աւլա սախթէ
տէյիլ իաի:

Էօթէնի Տօմօնա կէլինճէ, հիտտէթինտէն նաշի
քէնտիսինի թէլէֆ իթմէք տէրէճէսինէ կէլիսլ, ֆի-
րարըն նասըլ օլտուղունու սիւալ իթտիլինտէ, Սարտա,

— Մատամ, եիկիրմի սէնէտէն պէրի, քէնտի զայ-
րէթիմ սաեկսինտէ, իշպու թիմարխանէեի մամուրի-
թին է'ն եիւքսէք տէրէճէսինէ իյսալ իթտիմ, վէ ճէ-
մլյեէթի պէշէրիեէ վէ ֆամիլեալար դարըսընտաքի
մէսուլիեէթիմին նէ դատար պիւեիւք օլտուղունու պի-
լիրիմ: — Էմրի պասիրէթէ մուվաֆըդ օլան հիշ պիր
թէտպիր հագգընտա գուսուր իտիլմէմիշ տիր, վէ
կարտիանլարըմըն սատագաթընա տա գաթիէն էմի-
նիմ, Պինապէրին պէօլէ պիր գազանըն իլք տէֆա
վուգու պուլտուղունու թէքրար իտէրիմ: Պունտան
պաշգա, քէնտիմ մէնֆաաթըմտա, սէօզլէրիմին տօղ-
րու օլտուղունա գաւլի թէլմինաթ տըր, տէտի:

— Լաքին պու սէօզլէրինիզ՝ օ'ատէմին պուրատան
նասըլ ֆիրար իթտիլինի իյզահ իթմէեօր:

— Մատամ, մէրգումուն պուրատան ֆիրարը՝ հա-
զըգի պիր ֆէսատ նիթիճէսի տիր:

— Յէ'սատ մը... պու նէ' տիմէք:

— 572 նիւմլըոնուն եալսօտ կասթօն Տօպէրիվին
խարիճտէ գուվվէթի վէսալթի իճրայեհէէ մալիք վէ
սէպաթլը ահըպպասը պուլունմուշ օլմալը տըր:

Իշին էհէմիլիեթի արթտըգճա, մատամ Տօմօնուն
տա տէհէթի թէգայեիւտ պուլարագ,

— Ահըպպասը՝ մը. նէ' կիպի ահըպպասը, տէյի
սիւալ իթտի:

— Պու սիւալէ ճէվապ վերմէեէճէկիմի սիգտէ ան-
լաեօրսունուզ, լաքին տինլէեին, մատամ, վէ քէնաի-
նիզ մուհաքկմէ իտին :

— Տինլէեօրում, միւսին, չարուգ սէօյլէեին :

Տօգթօր՝ Ժարիտէն տինլէմիշ օլտուղու հիքեաեէեի
մէքքումէեէ նազլ իթտի, Հիքեաեէ խիթամ պու-
տուղունտա, խային վալիտէ,

— Պագաթ պիր թիմարխանէ գօղուչունուն տէմիր
չիպուգլարընը քէսէն վէ պիր մէճնունու գուրթարան
պու ատէմլէր քիմլէր օլապիլիւրլէր, վէ նէ՞ մէնֆաաթ-
լէ պու իշէ ճիւրէթ իթմիշլէր տիր, տէյի պէեան
իյլէտի :

— Օրասը մալիւմ տէյիլ տիր :

— Աճա՛յիպ, պազը շիւպհէ՞ տէ մի եօգ տուր :

— Ասլա շիւպհէ եօգ տուր :

— Իշթէ պու բէք զարիպ... զարիպ օլտուղունու
սիգտէ թէսլիմ իտէրսինիզ, տէ՛յիլմի :

— Մատամ, էվլէճէ զաթընըզա սէօյլէտիմ. պու
վագըա պէնտէնիզճէ ասլա անլաշըլամաեօր :

— Պու ատէմլէր խիմարխանէեէ նա՞սը կիրմիշլէր :

— Տիվարլարտան աթլամըշլար, վէ պաշ կարտիա-
նըն իւզէրինտէ պուլտուգլարը անախթարլար իլէ գա-
րուլարը աշմըշլար :

— Պիրարիեի պէրտէսթ իթմէք, վէ եինէ թիմար-
խանէեէ կէթիրմէք իշին նէ՞ թէտապիր իթթիխազ
իթտինիզ :

— Պաղչէտէ վէ թիմարխանէնին ճիվարլարընտա
հէր թարաֆը արաեըպ պօշա չըգտըգտան սօնրա, պէն-
ճէ եաբըլաճագ պիր շէյ գալմըշ իտի :

— Նէ՞ :

— Բօլիսէ միւրաճաթ իտին .

Էօթէնի , տէհչէթի միւպէյեհն հարէքէթ իճրասըն .
տան քէնտիսինի մէն իտէմէեիպ ,

— Ումարըմքի պու եօլտա պիր միւրաճաթտա
պուլունմատընը , տէտի :

Մէրգուճէնին գօրգադ հալինի կէօրտիւկիւնտէ ,
տօգթօր Սարտա քէնտի սօղուդ գանլըլընը քէսպ
իւէ ,

— Ֆիլվազը , մատամ , բօլիսէ միւրաճաթտան
կէրի տուրտում . Պու իճթինապըմ իսէ , քէնտիմ իչին
տէյիւ տիր . չիւնքի պէնտէ , թապիպ զապթնամէսի
իւէ տախիլեէ նէգարէթինին էմրնամէսի մէվճուտ
տուր , իլլա 572 նիւմէրօեու պանա թէսլիմ իթմիչ օ-
լանլարըն մէնֆաթը իչին պու եօլտա հարէքէթ
իթտիմ . Բօլիսին միւտախէլէսինտէն մէլհուզ օլան
սուի նէթիճէլէրի միւլահազա իյլէտիմ . Անճադ էկէր
պու եօլտա տիւչիւնմէքլէ խէթա իթտիմ իսէ , սէօյ-
լէեին . միւտտաիի ումումիլիկէ միւրաճաթ իթմէք-
լիկին վադթը կէչմէմիչ տիր , նէ՞ տէրսինիզ , տէյի պէ-
եան իյլէտի :

— Ույր , խայր , սազըն պու եօլտա միւրաճաթ
իթմէեին :

Մատամ Տօմօն , պիր գաչ տազըզա տիւչիւնտիւք-
տէն սօնրա ,

— Աղզը գաբաթըլմը վէ գօլ վէ աեագլարը պաղ-
լանմըչ օլան պաչ կարտիանըն պու իչէ շէրիք օլմատը-
ղընա էմի՞նմիսինիզ , տէտի :

— Նէ՞ տիեօրսունուզ , մատամ . պիչարէ մուխալիֆէ-
թի սէպէպիլլէ հաեաթընը զայպ իթմէսինէ րէմգ գալմըչ
տըր : Աղզընըն գաբաթըլմըչ օլմասը շէօյլէ տուրսուն ,

էկէր ակթըլան գուրչուն՝ պիր գաշ միլիմէթրօ գատար եօլունու շաւըշ օլսա իտի, մէրգում անինտէ թէլէֆ օլուրտու, իմտի, անը պու իշէ շէրիք զանն իթմէք ապէս տիր:

— 572 նիւմէրօ հագըգէթէն մէճնուն իտի, տէօ-յիւ մի:

— Մատամ, պիր քիմսէ, թիմարխանէմտէ եիկիրմի սէնէ գալըր իսէ, ագլը պաշընտա օլարագ օրաեա կիրմիշ օլտուղու ֆարզ օլունսա պիլէ, թէճէննիւն իտէր:

— Մէրգում իսիմէրի խաթըրլամաեօրտու եա՛:

— Խայր, վէ պունտան պէօյլէ տէ խաթըրլամաեա. ճագ տըր:

— Սահիհ պիլի՞եօրմուսունուզ:

— Էվվէթ:

— Յարզ իտէլիմքի, քէնտիսինի պիր մահէլլտէ գա-պուլ իթսէլէր, վէ շու եա պու սէպէպլէ իֆագաթը-նա շալըշսալար, ֆարզ իտէլիմքի էմրի թէտալիսի մէշհուր պիր թապիպէ իհալէ գըլընսա, իֆագաթը միւմքին օլապիլի՛ր մի:

— Զանն իթմէմ:

— Տիմէք գարարըմըզ վէրիլտի. պու ատէմի պուլ-տուրմագ իւզրէ հիշ պիր թէշէպպիւսէ միւրաճաաթ իթմէեէճէքսինիզ:

— Խայր, էմրինիզէ պէքլէեէճէեհիմ:

— Թանթանա հասըլ իթմէմէլի, խուսուսիյլէ ֆի-րարինին իսմինի իշաա իյլէմէմէլի:

— Մատամ, պու խուսուսարճա միւսթէրիհ օլա-պիլիւրսինիզ:

— Պու սէօյլէտիքլէրիմ քէնտի չախսըմ իշին տէ-

յիւ տիր․ պէն անճազ սիգին իւճրէթինիզի թէնտիսէ
իթմէնէ մէմուրում․ Լաքին տիկէր քիմսէլէր վար ալըր քի,
պու իշտէ պաշլըճա անլէր ալէազաաար տըրլար․ Դի-
րարի անլէրտէն ագչէ, սէրվէթ թալէպ իտէպիլիւր․

— Հիչ պիր իսմի խաթըրլամաաըղը, հաթթա քէն-
տի իսմինի տէ ունութմուշ օլտուղու հալտէ, նա՞ըլ
թալէպ իտէճէք տիր․

— Հազգընըզ վար․․․ հէր նէ իսէ, մէրգուսուշ
մէվգուֆ օլմուշ օլտուղու տաիրէյի կէօրէ՞մէզմիեիմ,
վէ իշպու Ֆիրար վազըասընտա տիւչարը ֆէլաքէթ
օլան պաշ կարտիան իլէ կէօրիւշէմէ՞զմիեիմ․

— Էկէր իսթէրսէնիզ կէօրիւշէպիլիւրսինիզ․

60

— Պու Ֆիրար քէյֆիեթիինի տիւշիւնտիւքճէ,
ֆիրբիմին իչինտէ սըղտըրամանօրում․ Մէրգուսուշ
ահըպպասընտան, համիլէրինտէն պահս իտիեօրսու-
նուզ, լաքին անըն ահըպպասը, համիլէրի եօգ իտի․
Պուսճա սէնէլէրտէն պէրու դայպտա պուլունան պիր
ատէմի քիմ տիւշիւնէպիլիւր, քի՞մ անըն իզինի արա-
եըպ պուլապիլիւր իտի․

— Հալպու քի իշթէ արաեըպ պուլտուլար, վէ պու
թէշէպպիւսլէրի տէ էլպէթթէ պիր մէնֆուսթա մէպնի
պուլունմուշ տուր․

— Պու մէնֆաաթ տա թէհտիտավէր տիր, տէ՞-
յիւ մի․

— Անը պիլմէմ․

Մէրգումէ պու արա եիւրիւմէք իսթէտի իսէ տէ ,
ճէրհասը սէպէպիյլէ տիւշմէք թէհլիքէսինէ տիւշար
օլարագ , պիր գօլթուգլու իսկէմլէնին էնսէսինէ տա-
եանմանա վէ պասթօնունու էլինէ ալմանա մէճալուր
օլտու :

Սարտա . — Մատամ , կիւճ իլէ անագտա տուրապի-
լիեօրսունուզ , եարալը՝ մըսընըզ :

— Էհէմմիեթսիզ շէյ տիր . . . կէչէնլէրտէ տիգիմի
սագաթլատըմ , էլան անըն աղըսընը շէքիեօրում . լա-
քին շիմտի էյիլէշմէքտէ տիր :

— Պանա տանանըն , մատամ ,

Տօգթօր գօլունու թագտիմ իթտիկի սըրատա ,

— Կիտէլիմ Ֆիրարինին տաիրէսինի կէգէլիմ , ար-
գունուզ մուճիպինճէ տէ պաշ կարտիանը ճէլպ իտէ-
րիմ , տէտի :

Էօթէնի՝ հէմ քէնտի պասթօնունա , հէմ Սարտա-
նըն գօլունա տանանարագ եիւրիւեթպիտի , վէ տօգ-
թօր՝ տէհլիգտէ տուրան մէմուրա ,

— Պաշ կարտիանա սլօյլէ քի , գօղուշլարտա քէն-
տիսինէ պէքլէեօրում , տէտի , վէ պատէհու Էօթէնի
Տօմօն իլէ պիրլիքտէ , Կասթօն Տօպէրիվին թէվգըֆի
իտիլմիշ օլտուղու տաիրէեէ իլէրլէտի :

Ժարի , մէզքիւր տաիրէնին էշիկինտէ մէրգումա-
լը գարըլատը : Մէրգումուն գօլու էլան պիր սարղը
իլէ պաղըր իտի :

Տօգթօր Սարտա . — (Մէրգումուն կէօսթէրէրէք .)
Իշթէ մատամ , սէյլէտիկիմ Միշէլ պաշ կարտիան պու
տուր . Յիշնիւմէրօնուն ֆիրարընը՝ մէն իթմէք իշին ,
քէնտի հանաթընը զայպ իթմէսինէ ըմգ գալմը տոր :
Ժարի , պու սէօղլէրի իշիթտիկինտէ , մէսէրրէթին-

տէն նաչի տիթրէտի, չիւնքի իգպալի, քէնտիսինի, Կասթօն Տօպլրիվի թէվզըֆ իթտիրմիշ օլան քիմսէնին եախօտ քիմսէլէրտէն պիրինին գարշըսընա չըգարտըղընտան, օլ անէ տէկին անլաշըլամամըշ օլան պիլմէճէերի նիհանէթ անլանեաճաղը իհթիմալի՝ մէզքիւր մէսէրրէթինէ սէպէպ օլմագտա իտի: Շու գատար քի, մէրգուլմէնին եիւզիւ գալըն պիր նիգապ իլէ մուհաֆազա իտիլմիշ օլտուղուլնտան, չէհրէսինի կէօրմէք գապիլ տէյիլ իտի: Հալսու քի մատամ Տօմօն, մէզքիւր նիգապըն ալթընտան ժարիերի կէօրէրէք,

— Միւսիւ, քեաֆֆէյի դայրէթինիզէ ռաղմէն, ֆիրարըն մէնինէ միւգթէտիր օլամանան սի՛զմիսինիզ, տէյի սիւալ իթտի:

— Էվվէթ, մատամ, պէնտէնիզիմ:

— Տիվարտան աթլսեարագ պուրանա կիրէն վէ սիզի խըրքալանեան էշխասը թանընապիլիւրմիսինիզ:

— Խայր, մատամ, եիւզլէրինի գարալամըշ օլտուղլարընտան, գաթէն հիշ պիրինի թէշխիս իտէմէսիմ:

— Նի՞չին քիմսէերի եարտըմընըգա չաղըրմատընըզ:

— Եարտըմ չաղըրմանա վագըթ պրագմագսըզըն, պէնի թուլթտուլար, աղըմա պիր թըգաճ վագ իթտիլէր, վէ գօլլարըմ տախի պաղլատըլար:

Ժարի, ճէվապ վէրտիկի սըրատա, մուախխարէն մէզպուրէերի պուլմագ իւզրէ, գուվվէյի հաֆըզասընտա հըֆիզ իտէճէք պիր էսիւր էլտէ իթմէկէ սայ իթմէքտէ իթէն, էլինտէքի պասթօն կէօզիւնէ իլիշտի, վէ ֆիքրինտէն,

— Թօթալ տըր, լաքին թօթալլըղը աճապա թապիի՞մի տիր, եօգսա պիր գաղա նէթիճէսի՞մի տիր,

տէտի, վէ տօգթօր Սարտա՝ ժարիեէ խիթապէն,
— Անխթարլար սիգին եէտինիզտէ տիր... 572
Կիւմէրօ տաիրէեէ կիթմէք իսթէրիզ, տէյի պէեան
իյլէտի:

— Միւսիւ տիրէքթօր, թամիրաթ հէնուզ խիթամ
պուլմուշ օլմատըղընտան, տաիրէ աչըք տըր, տէյի
ժարի ճէվապ վէրտի:

Պու սուրէթլէ միւտտէթի մէտիտէ Կասթօն Տօպէ-
րիվին զընտանը օլմուշ, վէ օ պիշարէեի օրատա հալը
եէյիս ու քէտէրէ իլգա իթմիշ պուլունան տաիրէեէ
տօղրու կիտիլմէեէ պաշլանտը:

Ժարի էօնտէն եիւրիւօրտու: Տօգթօր տախի,
վագըթսըզ սօգաղա չըգմագլըգ պասիրէթսիվիկինին
նէթիճէսի օլարագ իզթիրապը ազիմ իչինտէ կէօրիւ-
նէն էօթէնի Տօմօնուն գօլթուղունա կիրմիշ օլտուղու
հալտէ, չու սէօզլէրի սէօյլէտի:

— Մատամ, սիդի թէէմին իտէրիմքի, պասթօնու,
նուզ՝ Փայիտէլի օլմագտան զիեատէ մուգիրր տիր,
էկէր գապուլ իտէրսէնիզ վագիեէթիմիզի թէպտիլ ի-
տէլիմ: Շէօյլէքի մէճրուհ օլան տիզինիզին թարաֆըն-
տա գօլունուզա կիրէելիմ, օ հալտէ պանա շիմտիքինտէն
տահա զիեատէ տահանապիլիրսինիզ, վէ տահա զիեա-
տէ րահաթ օլուրսունուզ, չիւնքի օլ վագըթ պաս-
թօնուն եէրինէ պէն մուվագէնէեի մուհաֆազա իտէ-
պիլիրիմ: Պիր քէրրէ թէճրիւպէ իտէլիմ կէօրիւրսիւ-
նիւզ:

— Բէք էյի:

— Մի՛չէլ, մատամըն պասթօնունու ալըն:

Պաշ կարտիան իթաաթ իթմէքլէ, անինտէ, պաս-
թօնուն կիւմիւշ սարը իւզէրինտէքի Լօրպագ Փամիլ:

եասընըն ասըլգատէլիք ալէամէթի ֆարիգասընա տիգ-
գաթ իթտի :

Մէրգուժ պու ալէամէթին շէքլինի վէ թէֆէր-
րուաթը սայիրէսինի ֆիքրինտէ սագլատը :

Մահէլլի մագսուտէ վասըլ օլուպ , իշէրի կիրիւ-
տիքտէ , տօգթօր Սարտա ,

— Մէճնուճուճուճ պուրատա իտի . պա՛գըն , ֆի-
րար թասավժուրուճու գուվժէտէն ֆիլիէ կէթիրմէք
իշին , չու բէնչիրէնին մագպուլթ տէմիրլէրի քէսիւմիշ
տիր , տէտի :

Էօթէնի , բէնչիրէնէ եագլաշարագ , թէսթէրէ իլէ
քէսիւմիշ օլան եհրլէրի թէտգիգ իթտիկի սըրատա ,

— Իշթէ , պու տա պիր խսպաթ տըր քի , մէրգու-
ժու ֆիրար իթտիրէնլէրին՝ թիմարխանէ տախիլինտէ-
քիլէր իլէ միւնասիպէթի օլմուշ տուր , տէյի պէեան
իլէտի :

Մատամ Տօմօն պու սէօզլէրի սէյլէրքէն , տիք
տիք պաշ կարտիանա պագմագտա իտի : Ժարի իսէ ,
պու պագըշըն էհէմիեթինի տէրք իթմէքլէ պէրա-
պէր , ֆիթուրսուգ պիր հալտէ տուրտու :

Տօգթօր . — Մատամ , պու զաննընը նէ՞տէն իլէրի
կէլիեօր :

— Զիւնքի պիր կիճէտէ , պու տէթէճէ գալըն տէ .
միրլէրի քէսմէք միւմքին տէյիլ տիր :

— Մէճնուճուն պիղգաթ քէսմէմիշ օլմատըղընը քի՛մ
պիլիր :

— Բէք ալէա , լաքին օ հալտէ քէնտիսինէ պիր
թէսթէրէ վէրիւմիշ օլմագ կէրէք տիր :

— Ճիտտի պիր թահգըգաթլա , պէյլէ պիր զաննըն
գապլիլ օլմատըղընը անլատըմ :

Պաշ կարտիան միւտախելէ իտէրէք ,

— Մատամ , եանըլըեօրսունուզ : Քէնտի կէօզիւմիւն էօնիւնտէ պունու թէճրիւպէ իթտիրտիմ , վէ իքի սաաթ վարֆընտա , ֆիլվազը իքի տէմիր չիպուղուն , քէսկին պիր թէսթէրէ իլէ քէսիլտիկինի անլատըմ , տէտի :

— Ֆիրար քէյֆիեէթինտէն սօնրա , պու տաիրէտէ հիչ պիր շէյ պուլունամատը՞մը :

— Խայր :

Էօթէնի , պու պապտէ պաչգա սէօզ սէօյլէմէեիպ , Սարտաեա խիթապէն ,

— Նիհաեէթ , միւսիւ , գարարըմըզը պիլիրսինիզ , եազընտա սիզի թէքրար կէօրէճէկիմի մէմուլ իլէ , շիմտիլիք մուֆարազաթ իտէրիմ , տէտի :

Միւթէագըպէն մէրգումէեի արապասընա գատար կէօթիւրտիւքլէրի սըրատա , ժարի ,

— Էկէր արգասընտան կիտէպիւսէ իտիմ... Նէրէեէ կիթտիկինի անլասա իտիմ , տէյի միւլահազա իթմէքտէ իտի :

Մէրգում իչպու միւլահազաեը իտէրքէն , արապանըն նիւմէրօսունու արաեըպ , ֆէնէրլէրի իւզէրինտէ ԻԻՐՊԷՆ խամիլէ պէրապէր 549 նիւմէրօ եազըլմըչ օլտուղունու կէօրտիւ :

Տօգթօր , արապանըն գաբուսունու աչտըղընտան , մատամ Տօմօն շիլթէլէրի իւզէրինտէ եասլանտը , վէ պասթօնունու ալտըզտան սօնրա , տօգթօր Սարտա իլէ սօն տէֆա թօգալաչարազ , Բարիսէ կիտէճէկինի արապաճըեա անլաթտը :

Արապա պիր ազ գաթը մէսաֆէ իտինճէ , խային վալիտէ՝ խապէր ալտըղը հատիսէլէրին հասըլ իթտիկի միւլահազաթ տէրեասընա տալտը :

Չիւնքի օլ անէ տէկին իհթիմալաթ գապիլինտէն օլան շէյլէր սահիհլիք հիւքմիւնէ կիրիպ, շէյլէքի պիր կիւն էվլէլ դօնթէս Գուրապիէֆին պահսընը իթտիկի մէճնունըն՝ Կասթօն Տօպէրիվ օլմասը հաքզընտա ալթըզ շիւպհէ ճայիզ տէյիլ իտի իսէ տէ, մատամ Տօմօն իշին էլան գարանլըք ճիհէթլէր պուլունմագտա իտի քի, պու ճիհէթլէր տէ, Կասթօնուն՝ դօնթէսին խանէսինտէ նասըլ պուլունմասը, քէնտիսինի օրաեա քի՞մ կէթիրմիշ օլտուղու, վէ դօնթէսին՝ պու մէճնունու գուրթարմագտա նէ՞ կիպի մէնֆաաթը պուլունտուղու, վէ անըն թէվզըֆ օլունտուղու մահէլլի մէզպուրէեէ քի՞մ խապէր վէրտիկի քէյֆիեէթլէրի իտի, Բօլիս մէմուրու Ժօաքիմ Թուրէնին վէֆաթ իթմիշ օլտուղունու պիլտիկինտէն, պու մալիւմաթը օ վէրմիշ օլմագ իտի, Հէնուզ հաեաթտա օլտուղունու զանն իթտիկի տօգթօր Լուազօնուն իշպու սըրատա մուխապիրլիք իթմիշ իտուկինի զանն իտիեօրտու իսէ տէ, անը նէ՞րէտէ պուլապիլիր իտի, վէ պուլսա տա, նէ՞ Փայիտէսի օլուր իտի:

Իմոի, Էօթէնի Տօժօն պու կիպի միւլահագաթա տալմըլ օլմասըյլա, վագտա կէօզէ կէօրիւնմէեէն, Ֆադաթ մուհաքգադ օլան պիր մուխաթարաեա մուգավէմէթ իտէպիլմէք իշին, նէ՞ թէտպիր իթթիխազ իթմէլի իտի:

Էկէր դօնթէս Գուրապիէֆի խթիճվապ իթսէ, շիւպհէեի, վէ էկէր Մ. տը Լօրպադա պիր շէյ սօրսա, տահա պիւեիւք տէ օլմասա, եինէ օնա միւսապի պիր թէհլիքէեի տավէթ իտէճէկի տէրքեար իտի:

Գօնթէսին գապիլինճէ, մէճնունը մէրգում վագըթ վագըթ ագլ ու իտրաքընա մալիք օլտուղու ճիհէթլէ,

պէսյլէ պիր սըրաւտա քէնտի հիքեանէսինի նազլ իտէ-
պիրի իտի : վէ Մ . տը Լօրպազ տախի պու հիքեանէէի
տինլէտիկի հալտէ , եալընըզ պիր իսմ , թէքմիլ կէչմիլ
զէմանը մէրգուսուս կէօզիւ էօնիւնէ գօյմաեա քեաֆի
իտի :

Վէլհասըլ հէր հանկը թարաֆա տէօնսէ , մատամ
Տօմօն , մուճիպի իթմինան հիչ պիր ճիհէթ կէօրէմէտի-
կինտէն , տէհչէթ քէնտիսինի իսթիլաեէ պաշլամըլ ի-
տի , էկէրչի եէկեանէ վէ միւսկէմ պիր իւմիտի վար
իտի իսէ , օ տախի Կասթօն Տօպէրիվին գուվէլի հա-
ֆըզասընը իքթիսապ իտէմէեէրէք , նէ՛ քէնտինին , նէ՛
տէ գըզընըն իսմինի թէլէֆֆիւզ իտէմէմէսէնտէն ի-
պարէթ իտի : Լաքին թէքրար իտէրիգ , պու իւմիտ
միւսկէմ օլուպ , տամատընըն , խուսուսիլլէ մէճնու-
լար թապիպի օլտուղունու վէ բէք մէչհուր իտուկինի
պիլտիկինտէն , մէրգուսուս օլ պապտէ պիր միւճիզէ
իճրասընա պիլէ իգթիտար վէ իսթիտատը պուլուն-
տուղունա շիւպհէ իտէմէզ իտի :

Պէսյլէճէ մատամ Տօմօն շու տագըզատա ֆաիտէլի
պիր թէչէպպիւստէ պուլունամաեաճաղընտան , խա-
ֆիէն գօնթէս Գուրապիէֆէ նէզարէթ իթմիէ վէ գու-
հուր իտէպիլէն վուգուաթլարա գարչը գօյմազ իւզրէ
հազըր պուլունմաեա գարար վէրտի :

Մէզպուրէ Բարիսէ մուվասըլէթինտէ , քէնտի-
սինի , ալտըզ մահէլլէ տօղրուտան տօղրուեա կէօ-
թիւրմէսինի արապաճըսընա էմր իթտի , վէ օրատա
արապատան էնտիկինտէ , էսյլէեի իքի պուչուզ սաաթ
կէչմիլ , վէ քէնտիսի հէնուզ պիր շէյ եէմէմիլ
իտի :

Պինապէրին պուլվար Սէն-Մարթէնտէ պիր ըսաթա-

ծը տիւքքեանընա կիրիպ, պիր գաչ բասթա եէտի, վէ պիր գատէհ Բսէրէս շարապը իշտի :

Թամ սաաթ իւչտէ, Թօրալլաեարագ Մէսլէյ սօ-գաղընա կէօթիւրէն կէչիտտէն պիլմիրուր, քէնտիսինէ պէքլէմէքտէ պուլունան արապանա րաքիպ, վէ սաաթ իւչ պուչուգտա Լինէ սօգաղընտաքի օթէլէ վասըլ օլտու :

Մ. տը Լօրպագ՝ գայիմ վալիտէսինին տիշարը չըգ-մը իտուկիին խապէր ալտըղընտա,

— Տիվանէ տիր... գաթիէն ագլընա խալէլ կէլմիշ տիր, տէյի պէեան իթտի, վէ մէղպուրէ, Թաամ վագթը սուֆրանա կէլտիկինտէ, տօգթօր քէնտիսինէ, ճիտտի օլարագ պիր գաչ թէքտիրամիզ սէօղ սէօլէտի, վէ էօթէնի տախի, պուրուչմուշ տօտագլարընտա թէ-պէսսիւմ հուսուլէ կէլէրէք,

— Սէվկիւլիւ տամատըմ, պէնի Թաղիրլէմէեին. նէ^ո եաբանըմ, էսկի պիր մուհիպպէմէ մուհիմ պիր վիզի-Թա վէրմէքլիկիմ լաղըմ իտի, տէտի :

— Վիզիթանըզը թէէխի իտէմէզմի իտինիզ :

— Խայր, լաքին վիզիթամտան տօլաեը հիշ պիր ֆէնալըգ հիտս իթմէտիմ. Հաթթա սիզի թէէմին իտէ-րիմքի առլա եօրուլմատըմ :

Մատամ Տօմօնուն պու սէօզլէրի տօղրու տէյիլ իտի. նասըլքի տօգթօր տը Լօրպագ, Թաամտան սօն-րա մէրգուլմէնին աեաղընը մուայեէնէ իթմէսինտէ, չիչկինիկինին արթմը շլտուղունու կէօրտիւ : Պու ճիւմէ իլէ մէրգուլմէ, Փամիլեաճա վուգու պուլան իճ-թիմատէ հաղըր պուլունտու. չիւնքի մէզքիւր իճթի-մատէ սէօլէնէճէք սէօզլէրի տինլէմէք իսթէտիկի կի-պի, տամատընա տա, թէհլիքէսիզ սուրէթտէ պաղը

չէյլէր սօրմադ իւմիտինտէ իտի : Լաքին պու խուսուս-
տա քէնտիսինին իսթիճվապընա լիւզում գալմանըպ ,
տօգթօրուն գըզը Բընէ , չու եօլտա քէլամա աղազ
իյլէտի :

— Էֆէնտի բէտէր , գօնթէս Գուրավիէֆին թաշ-
թը հիմանէսինտէ պուլունան պիչարէի կէօրտի՛ն միւ :

— Էվլէթ , գըզըմ :

— Սահիհէն մէճնո՞ն մու տուր :

— Թէէսսիւֆի իտէրիմքի , մէճնուն տուր :

— Հիքեանէսինի նազլ իթտի՞ մի :

— Բէք չօգ շէյլէր նազլ իթտի իսէ տէ , էքսէրիսի ,
զանն իտէրիմքի , խասթա օլան գուվզէյի թէխայիւ-
լիեէսինին մահսուլու տըրլար :

— Քէնտիսինի շիֆա իտէպիլէ՞ճէքմիսին :

— Չալըչաճաղըմ , անճազ երկիրմիտէ օն տօգուզ
իւմիտիմ եօգ տուր :

Մատամ Տօմօն , պու արա Փէրահլըզլա նէֆէս ալ-
տը , վէ Բընէ ,

— Գօնթէս , օ պիչարէինին , իսիմէրին խաթըրէսի-
նի քեամիլէն ունութմուչ օլտուզունու սէօյլէեօր-
տու , տէտի :

— Միւպալէղա իթմլմիչ տիր :

— Էվլէլճէ պիւտիկի խիւլէրի խաթըրլահապիլէ՞ճէք
մի տիր :

— Պիլիւմ , պիր ազ էվլէլքի ճէվապը թէքրար իտէ-
րիմ . երկիրմիտէ օն տօգուզ իւմիտիմ եօգ տուր :

Մատամ Տօմօն . — Պու մէճնուն եաչլը՞մը տըր :

— Զիեատէ եաչլը կէօրիւնիւեօր իսէ տէ , գըրգ
պէչ գըրգ ալթըտան զիեատէ Ղլմամալը տըր զանն ի-
տէրիմ :

— Ֆրանսը՞ղ մը տըր :

— Ասըլ պիր Ֆրանսըղ կիպի թէքէլիւմ իթմէսինէ պագըլըրսա , Ֆրանսըղ օլմալը տըր :

— Պէեան իթտիկինիզ սաչմա սաբան սէօզլէրի ա-րասընտա Փամիլեասընտան պահս իթտի՞մի :

Տօգթօր . — Սէվկիւլիւ գայիւմ վալիտէ , սիզ տէ ար-թըզ բէք ուզաթտընըզ , Պիլիրսինիզ քի , թապիւլ խոս-տովանահայր տիմէք տիր . հէր շէյի տինլէր , իշիտիր , Փագաթ գաթիէն իխթիեարը սիւքիւթ իթմէկէ սօրճ-լու տուր : Պունու սիզէ պէլքի եիկիրմի տէֆա սէօյ-լէմիշիմ տիր : Խիւլասա , Փամիլեաճա իճթիմալէրիմիզ տախիլինտէ խասթալարըմտան պահս իթմէք իսթէմէմ :

Խային վալիտէ . — (Ինֆիւալ իլէ .) Տօղրուսու պէն տէ սիզին խասթալարընըզը ապա ֆիթուր իթմէմ : Պունու սօրուչումտա , լագըրտը օլսուն իշին օլուպ , մէրագ ֆիքըրլյէ տէյիլ տիր :

Պու սուրէթլէ միւքեալէնին հասը թէպտիլ օլ-տուղունտան , արթըզ օլ խուսուստա եէնի սիւալլէր վուգու պուլմատը :

Գօնթէս Գուրապիէֆ՝ Մ . տը Լօրպագըն թաւսիեէ-սի վէճհլէ , կասթօն Տօպլըրիվին օտասընը հէյքէլթի-րաշլըզ տայիրէսինէ իֆրալ իտէճէք քեաֆֆէյի էշ-եայը սաթըն ալտը :

Կասթօն՝ պու էշեաեա հազին հազին պագըրեօրտու :

Զանն իտէրսին քի մէրգում, սանտաթընը տալա խա-
թըրլամամագտա իտի :

Օ ագչամը մատամ Գուրավիէֆ, պիր մէքթուպ
քեհաղըտը իւզէրինէ, եալընըզ «կէլին» քէլիմէսինի եա-
զըպ «Ատէլ» տէյի իմդա իթտիքտէն սօնրա պիր մաչ-
ֆազա տէրուենինէ վազ, վէ իւզէրինէ տէ, «Պօնէօյլ
թիմարխանէսինտէ պաշ կարտիան միւսիւ Միչէլէ» սէօ-
զիւնիւ թահրիր իթտի, վէ իրթէսի սապահ, ժարի
պու մուխթասար թէզքիրէեի ալտըղընտա, պիր միւս-
տէթ դայպուպէթ իթմէք իւզրէ տօգթօր Սարտատան
մէէզուենիյէթ իսթիհսալիյլէ, տօղրուճա Բարիստէ,
գօնթէս Գուրավիէֆին օթէլինէ կիթտի, վէ մէրգումէ
թարաֆընտան գապուլ օլունտուղունտա,

— Պանա իհթիհաճընը՞ գ մը վար տըր, տէյի սիւալ
իթտի :

— Էվվէթ :

— Նէ՞ եաբմագլըղըմ լազըմ տըր :

— Թիմարխանէեի թէրքլէ պուրտեա կէլմէլիսին :

— Նիշին :

— Բարիսին մէճնունլար աթըպպասընտան, Սալ-
բէթրիէրին մէշհուր պաշ թապիպինի իսթիհվապ իթ-
տիմ... Կասթօն Տօպէրիվէ վագըթ վագըթ շէտիտ
ճիննէթ նէօպէթլէրի արըզ օլաճաղընտան, էկէր եա-
նընըղտա գուվվէթլի վէ ագիլ պիր քիմսէնիզ օլմագ
խսէ, էօմրիւնիւզ թէհլիքէտէ գալապիլիր, տէտի :

— Իշթէ պու ֆէնա, չիւնքի պու խըզմէթինիզ,
Կասթօն Տօպէրիվի թէվգըֆ իթտիրմիշ օլանլարըն ի-
զինի գօլլամագտա պուլունտուղում պիր զէմանտա
բէք խաեըրսըզ թէքլիֆ տիր :

— Պու ատէմլէրի թանը՞ Եօրմուպուն :

— Էկէր թանճաս խտիւմ, ֆազլա մալիւմաթա իհ-
թիեաճ գալմազ խտիւմ Գէնտիլէրինի հէնուզ թանճամաճ,
ֆազաթ թանճադ իւզրէ պուլունուեօրում։ Տիւնքի
կիւն, 572 նիւմէրօ հազգըճտա մալիւմաթ իսթէմէք
իշին Պօնէօյլէ պիր գատըն կէլտիւմ Թէնսիւֆ իտէրիւմ
քի, եիւզիւնիւ գալըն պիր նիգապ իլէ էօրթմիւշ օլ-
տուղունտան, քէնտիսինի թէշիսիս իտէմէտիւմ, Լաքին
էօյլէ էսէրլէր իսթիհսալ իթտիւմքի, պունլար սաեէ-
սինտէ մէրգուճէի պուլասիլէճէկիմի մէմուլ խտիե-
օրում։ Պու գարը՝ Կասթօնուն Փիրարընտան աօլա խա-
պէրտար օլմատըղը հալտէ, պիրտէն պիրէ քէյֆիէթի
Փիրարը իշիթտիկինտէ շալըրտը, վէ տիւշարը էնտիշէ
օլտուղու կէօրիւլտիւ։

— Պիթթաքրիպ աօգթօր Սարտատան, օ գարընըն
իսմինի էօրէնէմէտին մի։

— Զաթէն աօգթօր պիլմէեօր քի պանա էօրէթ-
սին։

— Մէզպուրէի պուլմազ իշին իւմիտ իթտիկին է-
սէրլէր նէ՞ կիպի շէյլէր տիր։

— Բարիստէն Պօնէօյլէ կէլմէք իւզրէ լաքիպ օլ-
տուղու արապանըն նիւմէրօսու տուր։ Պու արապանըն
արապաճըսընտան, մէրգուճէին էնտիկի մահէլի տն-
լաեապիլէճէիւմ։

— Էկէր գուրնազ պիր գարը օլուպ, իհթիեաթ-
քեարանէ տալրանմը իսէ, էվինին գարուսունա գա-
տար արապանը կէթիւրմէ միշ օլտուղու տէրքեար տըր։

— Միւմքինսիզ շէյ տիր։

— Նի՞շին։

— Պիլտիկիւմ գատըն սագաթ օլուպ, թօրալլանա-
րազ վէ պիր պասթօնա տաեանարազ կիւճ հալ իլէ

երևրիւնէպիլմէքտէ տիր... Պու պասթօն միւնասի-
պէթիյլէ սիզէ պիր շէյ կէօսթէրմէք իսթէրիմ:

Ժարի չիգտանը իչինտէն տէօրթ քէօչէ պիր քեա-
ղըտ չըգարտը քի, պունտա, պասթօնուն իւզէրինտէ-
քի խանէտանլըգ արմասը թասվիրինի չըգմըշ իտի:

Գօնթէս, պու քեաղըտը ալարագ,

— Պու արմա նէ^օ տիր, տէյի սիւալ իթտի:

— Պիր ազ էվվէլ զիքր իթտիկիմ պասթօնուն կիւ-
միւշ պաշը իւսթիւնտէ օեուլմուշ օլան թասվիրին այ-
նի գօրեասը տըր:

— Շիւպհէսիզ խանէտան արմալարընը թանըեան-
լար իչին, պունուն ֆաիտէսի վար տըր, չիւնքի հան-
կը ֆամիլեաեա այիտ օլտուղու պու սուրէթլէ անլա-
շըլապիլին: Լաքին պիզէ, հէր շէյտէն էվվէլ արա-
պաճըեը պուլմագ լազըմ տըր:

— Պու իշ գօլայ տըր, զիրա արապա՝ իւրպէն
գումքանեասընա այիտ օլուպ, 549 նիւմէրօլու իտի:

— Իմտի, պիր ան էվվէլ արապաճըեը կէօրմէեէ
չալըշ, չիւնքի պու խուսուս բէք մուհիմ տիր:

— Անլաեօրում, վէ իշթէ պու սէպէպլէ պանա իհա-
լէ իթմէք իսթէտիկիզ նէգարէթ՝ միւշքիւ կէօրիւնիւ-
եօր, զիրա պուրատա մըխլանըպ գալտըղըմ հալտէ,
խարիճի իշլէրիմիզլէ մէշղուլ օլամաեաճաղըմ:

— Պունա պիր չարէ պուլուրուզ:

— Նէ՝ կիպի:

— Սէնին խըզմէթինի ագչամլարա թախսիս իտէ-
րիզ: Էմնիյեթլի խըզմէթեարըմ Նիգօլա տախի կիւն-
տիւզ խըտմէթինի իյֆա իտէր:

— Իշթէ պու թէտպիր բէք միւնասիպ տէր... Կէ-
լէլիմ, կէօրմիւշ օլտուղունուզ մէճնունլար թապիպի:

նէ . . . Մէրգում, Կասթօնուն սէրիան վէ միւքէմէլէն քէսպի իֆազաթ իտէպիլէճէկինի վատ ի՞թտի մի :

— Խայր, թապիպի մէրգում, Կասթօնուն քէսպի իֆազաթ իտէպիլէճէկինի թէճմին իտէմէեօր, վէ իֆազաթընը պուլսա պիլէ, բէք չօզ վազթա վէ իհիմմումս միւթէվազըֆ օլտուղունու պէհան իտիեօր :

— Իշթէ պու սէօզլէր էյի մանէատա սէօզլէր տէյիլ տիր : Ղալիպա նիհանէթսիզ սուրէթտէ սէրվէթէ պէքլէմէք մէճպուրիեթինտէ պուլունաճաղը :

— Էկէր չօզ վազըթ պէքլէմէմիզ լազըմ կէլիրսէ, տիկէյր պիր գարար իթթիխազ պիլլէ, խաթթը հաբէթիմիզի թէպտիլ իտէրիզ :

— Բէք էյի չիմտի իւք սիւալիմի լէքըար իտէրիմ : Պէն նէ՞ իշ կլօրէճէեթիմ :

— Թիմարխանէեթի թէրք իտէճէքսին :

— Նէ՞ վազըթ :

— Պու կիւն :

— Տօգթօր Սարտաեա խապէր վէրմէքսիզի՞ն մի :

— Նիշին խապէր վէրմէեճէքսին :

— Լաքին պու պիր պիւեիւք չօլքազլըզ օլաճադ տըր : Պիրտէն պիրէ վազը օլան իշպու հարէքէթիմ ֆիրարա պէնդէեթրէք, Կասթօնուն գաչըրըմասը վազըաընտա իշթիրաքըմ պուլունտուղունու աշիքեսուրէն կէսպթէրէճէք տիր . . . Իմտի պու սըրատա պիր վէսիլէ պուլմազ բէք էլզլմ տիր . . . օ վէսիլէեթի պուլմտեը տա պէն տէրիւհտէ իտէրիմ . . . Շու հալտէ չիմտի պէն : Պօնէյլէ ավտէթ իտիեօրում, լաքին պու ագչամ պուրաեա ավտէթ, վէ եարընտան իթիպարէն 549 նիւմէրօլը արապաեը պուլմազ իւզրէ թէհարրիեաթը լազըմէեթ իպթիտար իլէրիմ :

— Բէք էյի, հայտէ կիթ. պու ագչամ սէնի պէք-
լէրիմ:

Ֆէլիքս ժարի, պէօյլճէ գօնթէսին նէզտինտէն
մուֆարագաթլա, պիր արապահա րաքիպէն վէնսան
տէմիր եօլունա կիթտի:

Սաաթ իքի րատտէլէրինտէ մէրգում թիմարխա-
նէէ ափտէթ իթտի:

Էսնաի րահտէ, ագրապասընտան պիրինլն վէֆաթ
թիմիլ օլտոնջունու, վէ քէնտիսինէ պիր ճիւզի միրաս
պրագաըղընտան, պու միրաուա միւթէսարըֆ օլմագ
իւզրէ էեպլէթէ կիթմէսի լազըմ կէլտիկինի տօգթօր
Սարտահա խապէր վէրմէքլիկի տիւշիւնտիւ:

Պինապէրին տէրհալ մէրգումուն նէզաինէ չըգա-
րագ, պաշ կարտիանլըգ մէմուրիեթլինի թէրք իթ-
մէքլիկէ մէճալուր օլտուզունու, վէ պու պապտէքի
սէպէսլէրի պէեան իլէ պէրապէր, մէմուրիեթլի մէգ-
քիւրէեի թէրք իթմէսինտէն տօլանը միւթէէսիւֆ,
վէ կէօրտիւկիւ թէվէճճիւհ վէ էմիլյեթտէն մէմուն
պուլունտուզունու իլավէթէն տէրմիեան իլլէտի:

Տօգթօր Սարտա, ժարիեի ալըգօյմահա հիշ պիր
թէտպիր պուլամատըղընտան, կիթմէսինէ մահզունէն
մուվաֆֆագաթ, անճագ կիտէճէկի մահէլլաէ իլլէրի-
նի պիթիլտիկի հալտէ, եինէ կէլիպ մէմուրիեթլինէ
տէվամ իլլմէսի խուսուսընտա պէեանը արզու իլլէտի:

Ժարի պու վատը իտիպ, պաշ կարտիանլըգ էլպի-
սէսինի տախի թէպտիլ պիրլէ, գօնթէսին խանէսինէ
տէճտիւ: Մէրգումուն էսնաի ղայպուպլէթինտէ, կառ-
թօն Տօպէրիվին տաիրէսինէ պիթիշիք օլան վէ օ տաի-
րէ իլէ իիլթիլաթը պուլունան պիր օտա քէնտիսի իչին
հաղըր իտիլտի քի, պու վէճհլէ պիւթիւն կիճէ աեագ-

տա սուրմասընա մահէլլ գալմամը իտի , վէ եսլընըզ խաֆիֆ պիր ույգուեա տալարագ , եաթաղընտան , մէճնունուն հարաքեաթընա նէզարէթ իթմէսի մաթլուպէ քեաֆի իտի :

Պունտան պաշգա , պիր սէպէպիյեթ վէրիլմէտիկի հալտէ , Կասթօնուն սարին հալինտէ թէպէտտիւլ զուհուրի բէք տէ մէմուլ օլմաեըպ , պիր թարաֆտան տա թէտավի օլունմագտա օլմասըլլա , էօյլէ պիր հալին տէվամ վէ շիտտէթի թապիաթիյլէ բէք զիեատէ օլմագ իտի :

Ժարի , մատամ Գուրավիէֆին խանէսինտէ եէրլէշտիկինին իրթէսի կիւնիւ , 549 նիւմէրօլու արապանըն արապաճըռընը պուլմագ իւզրէ , Իւզպէն նաւ արասպա շիրքէթինին մէրքէզինէ , վէ Ֆազաթ արապաճընըն՝ սապահլաեըն հարէքէթ իթմիշ օլուպ , անճագ ազշամըն սաաթ պէշինտէ ալտէթ խոէճէկինի խապէր ալմասը իւզէրինէ , Սէն-Բլաշիտ սօգաղընտա քեային քէնտի խանէսինէ , վէ պատէհու մէմուր սըֆաթըլլա թիմարխանէեէ տաթիլ օլմաղտան էվվէլ արա սըրա կիթտիկի պիր գայմագճը տիւքքեանընտա էօյլէ թաամը իթմէկէ կիթտի :

Գայմագտան մատաա էնվարի թտառլար սաթըլան մէզքիւր տիւքքեանըն միւշթերիլէրի՝ ալէստէվիյեէ իթիպար վէ նամուսլարը շիւպհէլի մագուլէտէն գատընլար օլուպ , լաքին ժարի պու կիպի ահվալէ էհէմմիեթ վէրէնլէրտէն օլմատըղը ճիւէթլի , մէզքիւր տիւքքեանա կիթմէքտէն ապլա չէքինմէմէքտէ իտի :

Տիւքքեանճը գարընըն եալընըզ պիր էրէէք վէ պիր գատըն խըզմէթճիսի պուլունուպ , գատըն խըզմէթճի ,

Ժարիեի կէօրտիւկիւտէ , տիւքքեանըն էսկի միւլթէ-
րիլէրինտէն օլտուղունու թանըեարագ , թէքլիֆսիզճէ
սէլամ վէրտի , վէ պատէհու ,

— Միւսիւ , պիր վագըթ տըր քի մէյտանտա եօգ ի-
տինիզ . մահէլլէեի թէպտիւ իթմիշսիֆիզ տիր զանն ի-
տինօրում , տէտի :

— Խայր , քզըզմ , Շամբանիատան հէնուզ կէլ-
տիմ . . .

Պու սէօզլէրտէն սօնրա Ժարի , սալանըն պիր քէօ-
չէսինտէ վագը պիր մասանըն էօնիւնտէ օթուրտու :
Պու մասունըն գարչըսընտա թագրիպա երկիրմի չաղ-
լարընտա , սարը , ըէնկի սօլուգ , նամուսլուճա էլպիսէ
կիեինմիշ պիր գատըն օթուրմուշ օլուսլ , պիր քեատէ
չօրպա իչմէքտէ իտի :

Ժարի , մէրգուճէնին եանընտա օթուրտուղու սը-
րատա ,

— Մատմազլէ , պուրատա օթուրտուղումա կիւ-
ճէնմէեին , սիզի թաճիզ իթմէմ , տէտի :

— Րահաթընդա պագըն , միւսիւ , տէյի կէնճ գըզ
ճէվապ վէրտի :

Պու ալա խըզմէթճի գատըն՝ Ժարինին եանընա կէ-
լէրէք ,

— Նէ՞ սարգու իտինօրտուղու , միւսիւ , տէյի սի-
վալ իթտի :

Ժարի՝ պիր չիչէ չարապ իլէ պի , դաչ ճինս թաամ
կէթիթտի , վէ գարչըսընտաքի գըզա խիթապլէ ,

— Մատմազլէ , թաամընդոտ չարապ իչմէք տտէ-
թինիզտէն տէյիլ մի տիր , տէտի :

Կէնճ գըզ . — Միւսիւ , հէր քէս քէնտի քէսէսինէ
կէօրէ հարէքթ իտէպիլիր :

— Հագգընըզ վար տըր. ֆագըրը հալ՝ գապահաթ տէյիլ տիր... անճագ էկէր միւսաատէ իտէրսէնիզ, գատէհինիզէ պիր ազ շարապ տօլտուրաեըմ:

— Ֆագաթ, միւսիւ...

— Թէչրիֆաթա լիւզում եօգ տուր: Թէքլիֆիմի գապուլ իտէպիրիսինիզ:

— Բէք էյի, գապուլ իթտիմ:

Կէնճ գըզ, Ժարինին շարապ տօլտուրտուզու գատէհի ալարազ,

— Սէհհէթինիզէ, միւսիւ, տէտի:

— Թէչէքքիւր իտէրիմ, սիզին տէ սըհհէթինիզէ:

Մէրգումէ, շարապը իչտիքտէն սօնրա,

— Սահիհէն սիզ էյի պիր ատէմէ պէնզէեօրսու-նուզ, տէյի պէեան իյլէտի:

Ժարի. — (Կիւլէրէք.) Հէր վագըթ պէնի էօյլէ դանն իտէրլէր. հէր նէ իսէ, պուրաեա չօգ կէլի՞միսինիզ:

— Պու կիւն իքինճի տէֆա օլարազ կէլիեօրում:

— Պու սէմթտէ՞մի սաքինսինիզ:

— Շիմտիլիք սիւ սէմթտէ սաքինիմ. ֆագաթ քէն-տիմ իչին պիր եէր արաեօրում:

— Խըզմէթճի՞միսինիզ:

— Էվվէթ, միւսիւ, Պագ սօգաղընտա վագը պիր խանէտէ խըզմէթճիլիք իթմէքտէ իտիմ, տիւն սապահ օրաեը թիլք իթտիմ:

— Բարիսլի՞միսինիզ:

— Պիլմէմ:

Ժարի. — (Կիւլէրէք.) Ղալիպա լաթիֆէ սէօյլէեօր-սունուզ:

— Ս.ս.լա:

— Վաթանընըզը պի՞լմէեօրմուսունուզ:

— Խայր, պէտքի Բարիստէ տօլմուշ իոյնտէ, սահիհէն պիլմէմ:

— Աճաշիպ:

— Երկիրմի սէնէ մուգատուճմ սահիպսիզ չօճուգլարըն պուլունժուղու մահէլլէ պէնի պրագմըշար:

Ժարի պու սէօզլէրի իշիթտիկինտէ սարսըլըպ, մէգպուրէնէ տիգգաթլէ պագտը, վէ:

— Տիմէք սիզի սահիպսիզ չօճուգլարըն պուլունտուգլարը մահէլլէ պրագմըշար հա', տէտի:

— Էվվէթ միւսիւ:

— Երկիրմի սէնէ Էվվէ՞լ մի:

— Էվվէթ միւսիւ:

— Բարիտէ՞մի:

— Բարիստէ:

Ժարի. — (Քէնտի քէնտիէ սէօլլէրճէսինէ) Իշիթպու զարիպ:

— Նէ՞տէն զարիպ օլուեօր:

— Հիշ պիր շէյ տէյիւ... հիշ պիր շէյ տէյիւ Գա՞ջ հաշընտասընըզ:

— Երկիրմի պիր հաշընը կէջմիշ օլմալըեմ, Ղալիպա օն պէշ այլըգ օլտուղում զէման պէնի մէգքիւր չօճուգլար խայրաթխանէսինէ պրագմըշար տըր:

— Քի՞մէր պրագմըշ:

— Օրասընը պէն տէ պիլմէմ, արաեօրում:

— Հալպու քի մուախիսարէն թանըմանըզա հարտըմ օլմագ իչին էլպէթթէ պէեազ սարղըլարընըզա պիր իշարէթ վագ իթմիշլէր տիր:

— Բէք իշթիմալ տըր քի վագ իթմիշ օլտունլար:

— Տիմէք պիլմէեօրսունուգ:

— Խայր, չիւնքի մէգքիւր խայրաթխանէտէ պունա

տայր սէօզ սէօյլէմէզլէր : Կիւնիւն պիրինտէ պիր չօ-
ճուղու թանրտաճագ օլան ալէամէթ , եախօտ էսէրի ,
եալընըզ խայրաթխանէնին միւտիրլէրլյլէ չօճուղու օ-
րաեա պրագանլար պիրլրլէր :

— Սիզին իսմինիզ նէ° տիր :

— Բօլին տիր :

Ժարի , պու իսմի իշիթտիկինտէ , թապիի օլան սօ-
ղուգ գանլըլըղնա ռազմէն , քէնտի քէնտիսինի օլ տէ-
րէճէ ունութտու քի , մասանըն իւզէրինէ չիտաթլէ
եումրուղունու վուրմասընտա , տիւքքեանտա պուլու-
նանլար՝ նազարը տիգգաթլարընը մէրգումա աթֆ
թտիլէր :

Ժարի . — (Թէքրար իլէ .) Բօլին մի . . . Բօլին մի
տէտինիզ :

— Էվլէթ , Բօլին տէտիմ , չիւնքի Բօլին պնիմ իս-
միմ տիր : Լաքին պունտա թէաճճիւպ իտէճէք նէ° սէ-
պէպ վար քի , պու գատար շաշըրտընըզ , իշթէ օրասը-
նը անլաեամաեօրում :

— Հիչ պիր շէյ , հիչ պիր շէյ եօգ տուր : Ֆիքրիմտէ
պիր թասաւվուր տօղրու տա շաշըրտըմ . . . Էյ պու
Բօլին իսմինէ տիկէր պիր իսմ իլաւէ օլունմամը՝ մը
տըր :

— Խայր , լաքին պու եօլտա իսթիճվապընըզըն սէ-
պէպի նէ° տիր :

— Հիչ պիր սէպէպի եօգ տուր . . . Ֆիքրիմտէքի
թասաւվուր . . .

— Նէ° թասաւվուր :

— Պիրիպիրիմիգի թէքրար կէօրիւրսէք օլ վագըթ
սէօյլէրիմ :

— Սիզ պու մահէլլէտէ° մի սաքինսինիզ :

— Էվվէթ , Սէն-Բլասիտ սօգաղընտա քիւչիւք պիր տարիէմ վար տըր :

— Տարիէնին էշեառը սիզին մալինի^օ մի տըր :

— Էվվէթ , Թէմամիյլէ պէնիմ մալիմ տիր :

72

Ժարի , պիր ազ սիւքիւթտէն սօնրա չէօյլէ տէվամ իթտի .

— Ֆիքրիմէ չէօյլէ պիր Թասավվուր կէլտի... Պէն պիր խըզմէթճի գատընա միւհթաճըմ , մատէմքի սիզ տէ պիր եէր արաեօր իսէնիզ , ուեուչապիլիրիզ :

— Պէնի խըզմէթինիզէ^օ մի ալմագ իսթէեօրսուուզ :

— Նիշին ալմաեըմ : Նէ^օ խըզմէթ պիլիրսինիզ :

— Պիր ազ աչճըլըզ պիլիրիմ , Փագաթ օրթա խըզմէթճիկինի լաեըզըյա իճրա իտէպիլիրիմ :

— Պու գատարը սլանա քեաֆի տիր , խըզմէթինիզ եօրկուՆուգլու օլմաեաճագ տըր , Պէն էվիմտէ հէման հիշ պուլունմամ , չօգ տէֆա քէօյէ կիտէր , վէ կիճէլէրի տէ օրատա եաթարըմ , Թաամյարըմը տա հէման տայիմա խարիճտէ եէրիմ , Իլք օտատա սիզին իշին պիր գարեօրա Թէրթիպ իտիլիր , վէ էվտէ գալաճաղըմ կիճէլէրտէ սապահլաեըն պէնիմ իշին եա իքի եումուրթա հաշլարսընըզ , եախօտ պիր եումուրթա գայլանաւը բիշիրիրսինիզ , Կիւնիւն գուսուր վագթընը էվին Թէրթիպաթըյա կէշիրիրսինիզ , վէ իսթէսիկինիզի եաբարսընըզ , Թախսիաթընըզա կէլինճէ , պաշգա եէր .

տէ գազանորդընըզը պէն տէ սիգէ վէրիւրիմ, Պու թէք-
լիֆիմ իշինիգէ կէլիւր մի:

— Էվվէթ, միւսիւ, իշիմէ կէլիւր:

— Էօյլէ իսէ ուզաւապիւտիք, Շիմտի սիգլին պիր
սանտըղընըզ օլմալը տըր:

— Էվվէթ, միւսիւ, Պագ սօգաղընտա քիււշիւք պիր
օթէլտէ տիր:

— Կիտին օ սանտըղընըզը կէթիրին: Պէլքի պագը
մասրաֆընըզ օլաճաղը ինթիմալինէ մէպնի, մաաշընը-
զա մահսուպէն սիգէ պիր լուի ալթոււնու վէրէեհիմ:
Ագչամ թաամլը վագթընտա պուրատա թէքրար պու-
լուշալմքի, սիգի էվիմտէ եհրլէշտիրէեհիմ:

Պատէհու ժարի, քէնտիսինին վէ մէրգոււմէնին
թաամլարը պէտէլինի էօտէտիքտէն սօնրա, եիկիրմի
պիր եաշընտա օլան վէ սահիպսիզ չօճուգլար խայ-
րաթխանէսինտէ պիւեհիւմիւշ պուլունան Բօլլին իսմին-
տէ պիր գըզ իլէ գարարլաշտըրտըղըթէտպիրտէն տօ-
լաեը մէմնուն օլարագ, մէգքիւր տիւքքեանտան հարէ-
քէթ իթտի:

Մէրգոււմուն մէմնունիյեթի սէպէպլէրինի եագըն-
տա իյգահ իտէճէք իսէք տէ, գարիինի քիրամըմըզտան
բէք չօգլարը անլամըշ օլմալը տըրլար:

Ժարի, միւթէագըպէն իւրպէն նամ արապա չիր-
քէթի մէրքէգինէ կիտէրէք, 549 նիւմէրօլու արապանըն
արապաճըսընը պուլտու, վէ մէրգոււմու պիր մէյխա-
նէեէ կէօթիւրիւպ, Պօնէօյլտէ վագը պիր թիմարիա-
նէեէ ալիւրէն եաշընա վէ թօրալ պիր գատըն կէօ-
թիւրիւպ կէօթիւրմէտիկինի սօրտու, վէ քէնտիսինի
պիր բօլիս ինֆիեէսի մագամընտա իրաեէ իտէրէք,
տօղրու մալիւմաթ ալտըղը հալտէ, եիկիրմի Քրանդ

պագշիչ վերմէքիկի վատ իթտի։ Արապոճը, վագաա Սէն-Մարիէն պուվարընաա Ֆօլի-Տրամաթիք թէա-
թրօսու գարչըընտա, թօբալ պիր գատընըն քէնտի
արապասընտ օթուրտուղունու, վէ Պօնէյլտէ պիր
թիմարխանէէէ կիտիպ, եինէ արապա իլէ այնի մա-
հէլլէ ալտէթ իթտիկինի, Փագաթ հէր հանկը էվին
գաբուսունտան արապաեա օթուրմուչ իսէ, օ էվին՝
քէնտի էվի օլուպ օլմատըլընը պիլմէտիկինի ճէվապէն
պէեան իթտի, վէ մուախտարէն ժարի վէ արապաճը,
արապա իլէ, մէղքիւր էվին իթթիսալինտէ օլուպ, Էօ-
թէնի Տօմօնուէ՝ արապաման էնտիքտէն սօնրա տէ-
րունինէ կիրմիչ վէ պիր գաչ բասթա եէմիչ օլտուղու
բասթաճը տիւքքեանընա կիտիպ, պու տիւքքեանըն
էօնիւնտէ արապատան էնտիլէր, վէ ժարի, վատ
իթտիկի երկիրմի ֆրանգը վէրիպ արապաճընը սալ-
տըգտան սօնրա, քէնտիսի բասթաճը տիւքքեանընա
կիրտի, վէ չէնա կիւն ագտէմ, թօբալ օլան վէ էլին
տէ պասթօն պուլունան միւսինճէ պիր գատընըն օրաեա
կէլիպ կէլմէտիկինի սիւալ իթտի։ Տիւքքեանըն ատէմ-
լէրի՝ էյլէ պիր դարը կէլմիչ օլտուղունու խաթրըլա-
տըգլարընը, Փագաթ մահէլլէ էհալիսինտէն օլմատը-
ղընտան, քիմ օլտուղունու պիլմէտիքլէրինի սէյ-
լէտիլէր։ Եանընտաքի էվին գաբուճուսունա տախի
սօրուլտուգտա, օ տախի, քիրաճըլարը միեանընտա
հիչ պիր թօբալ գարը պուլունմատըղը ճէվապընը վէր-
մէքլէ պէրապէր, մէղքիւր էվին Մէլլէյ սօգաղը ճիհէ-
թինտէ տէ եիւղիւ օլտուղունտան, օ թարաֆըն գա-
բուճուսունտան տախի իսթիֆսարը քէյֆիեէթ իտիլ-
միսինի թավօսիեէ իյլէտի։

Ժարի, էվին իքի ճիհէթի վէ իքի գաբուսու օլ-

տուղունու իշխութիւնսն, թէրթիպի վագընը, եանի
էօփէնի Տօմօնուն՝ պիր դարուտան կիրիպ, տիկէր գա-
բուտան շըգմըջ օլտուղունու անլատը, վէ պու խու-
սուստաքի մէմուլի մահվ օլուպ, իւմիտի, եալընըզ
պասթօնուն սորը իւզէրինտէքի ալէամէթտէ գալտը,
վէ զաթէն տէ, գայմագճը տիւքէեանընտա մալիւմ
օլան կէնճ գըզ իլէ պուլուշմագ վաղթը օլտուղուն-
տան, Սէն-Բլասիա սոգաղընտ ասղրու եօլա բէվան
օլտու :

Արատան օն պէշ կիւն կէշտի :

Հէր նէ գատար Մ. տը Լօրպագ պիր գաշ կիւն
սօնրա մէճնունու իքինճի տէֆա զիեարէթ իտէճէկինի
մատամ Գուրավիէֆէ խապէր վէրմիշ իտի իսէ տէ,
պու ճիւմէ իլէ քէնտի թափսիեէսի մուճիպինճէ իճրա
իտիլէն միւտափաթըն նէթիճէլէրինի անլամագ իւզրէ,
հաֆթատա իքի իւշ տէֆա մէճնունու զիեարէթէ
կիթտի, շիւնք'ի Կասթօնուն հալի, ասգթօր իշին մու-
ճիպի մէրագ թէտգիգաթ մէնպաը օլտուգտան պաշգա,
մէրգում հագգընտա տախի բէք զիեատէ ալէագա վէ
թէվէճճիւշ հիսսիթմէքտէ իտի :

Կիւնտիւզլէրի Բուսիալը խըզմէթճի Նիգօլանըն վէ
կիճլէրի Ժարինին նէզարէթի թահթընտա պուլունան
հէյքէլթիւրաշը մէրգում, իպրէթ օլաճագ պիր սու-
րէթտէ միւթի օլտուղու կիպի, Մ. տը Լօրպագըն,
գուվվէի հաֆըզասընը իհատէեէ շալըշտըղընը տա
հիսս իթտիկինտէն, պու գաթ հագգընտա թէշէքքիւրի
ագիմէ շախսընը պօրճլու թանըմագտա իտի :

Կասթօնուն՝ գուվվէի հաֆըզասընըն իհատէսինի

արգու իթմէսի, շիւպհէսիւ գըզընը պուլմագ, վէ քէն-
տիսինէ ալչաքճա խիեանէթ իթմիչ, վէ դաւտարճա
ճէլլատլարընա թէսլիմ էլլէմիչ օլանլարտան ախզը
ինթիգամ իաչպիլմէք իչին իտի:

Էվլատընը տէրալուչ իթմէք, վէ տիւլմէնլէրինի
ճէզալանտըրմագ իւմիտի տէ քէնտիսինի թաչրիք էյ-
լէմէքսէ իտի:

Պիչարէ, տօգթօրուն վիզիթալարը սաւթլարընտան
մաւտա, սայիր հէր վագըթ մաչզուէն օլուպ, սաւթ-
լարճա տալկընլըգ իչինտէ գալմագտա իտի:

Կասթօն, վագթէլլէ իշլէտիկի սանաւթը խաթըրու
պրագտըրմագ իւզրէ օտասընտա վագ իտիլէն ալէաթ
վէ սայրիէնէ Էհէմիեէթ վէրմէմէքտէ իքէն, պիր կիւն
մատամ Գուրավիէֆ, մէրզումուն, ալչը ըսլաթըպ,
մօտիլ եաքմազլա մէչղուլ օլտուղունու կէօրտիւ, Ֆա-
գաթ խարիճտէն ճիւզի պիր սէս իշիթմէքլէ, պիրտէն
պիրէ էլինտէքի ալէթլէրի պիր թարաֆա ֆըրլաթտը:

Իքի կիւն սօնրա պու թէճրիւպէեի թէքրար իթտի
իսէ տէ, գանն իտէրսին քի էլի քէնտիսինէ միւթի օլ-
մատըղընտան, պաշլասըլը իշի չաքուգ պրագտը: Մօ-
տէլ չըգարմագլըգ ֆէննինին է՛ն գօլայ էսաս վէ
գաւաիտինի ունութմուչ կէօրիւնիւեօրտու, վէ պոււն-
տան տօլաեը երիզիւնտէ սըգըլմագլըգ ալէամէթի միւ-
չահէտէ օլունմագտա իտի:

Մատում Գուրավիէֆ՝ կէօրտիւկիւնիւ Մ. տը Լօր-
պագա նագլ իթտիկինտէ, թապիպի մէրզում,

— Պիլտիկի պիր սանաւթը ունութմուչ օլմասըն-
տան տօլաեը թէէսսիւֆ իտիեօր: Իսթիհսալ իթտիկի-
միզ պու նէթիճէ իսէ, Էքէյիճէ մուհիմ տիր, վէ հա-
գըգի պիր էյիլիք ալէամէթի սաեըլըր: Մագսէտէ տօղ-

րու իլէրլէն օրուզ, Փազաթ թէքրար իտէրիմ, կիտէ-
ճէք եօլուսուզ խալլի ուզուն տուր, տէյի պէնան իյ-
լէտի:

— Ուզուն տիմէլլէ նէ՞ անլաեօրսունուզ:

— Պիր վէ պէլքի իքի սէնէ անլարըմ, Լաքին իհ-
թիմալքի մէմուլիսիզ խարիճինտէ օլարագ, տահա չա-
րուզ սուրէթտէ մագսէտէ էրէպիլիլիզ:

— Ահ, էկէր պու տէտիկինիզ գապիլ օլսա...

— Պու սէօզիւմէ բէք տէ էմին օլմաերն. չու գա-
տար քի պու խուսուս՝ իհթիմալին խարիճինտէ իսէ
տէ, միւմքինսիզ տէյիլ տիր, Իլք միւտազաթըմ՝ պէք-
լէտիկիմ նէթիճէեի հասըլ իթտի, չիմտի պու միւտա-
վաթը քիւլլիէն թէպտիլ իթմէք իսթէրիմ, Պիչարէնին
գուվլէյի պլտէնիսէսինի իսթիեարի օլարագ ազալթ-
տըմ, հէման մահվ իթտիմ, պու քէրրէ տաիսի գայպ
իթտիրտիկիմ գուվլէթինի իեատէ իթմէք, հաթթա օ
գուվլէթի արթըրմագ իսթէրիմ, Թէչէպիլսիւմիւն
քիւսթախանէ օլտուզունու սէթը իտէմէմ... Բէք չոգ
թապիլպէր պու եօլտա թէչէպպիւսէ ճէսարէթ իտէ-
մէզլէր... Շու գատար քի, նէթիճէսինին խաեըր-
լը եախօա խաեըրպզ օլաճաղընը պիլլէմէտիկիմ պու
թէչէպպիւսէ իպթիտար իթմէզտէն էվլէլ րէյիեիզի
ալմագլըղը իթէնսիպ իթտիմ: Պու պապտէ սիզ նէ՞
տէրսինիզ:

— Պէնիմ սիզ: Էմնիյեթիմ, վէ իլմու Փէննինիզ:
Իթիգատըմ օլտուզու ճէվապընտան զալրի պիր շէյ
տիւէմէմ:

— Լաքին իլմու Փէնն ետնըլապիլիր:

— Սիզին եանլըչլարընըգտան գօրգմամ... Իմտի
պիլա թէրէտտիւտ հարէքթի իտէպիլիլիսինիզ:

— Էֆֆեարընը պո՛ւ մու տուր :

— Էվվէթ :

— Էյլէ իսէ , պազը թէտապիրի միւէսսիրէ իսթի-
մու իտէճէերիմ : Շէյլէքի պու կիւնէ գատար իթթի-
խազ իթտիկիմ միւտափաթ թարզընը թէպտիլ իթմէք-
լիկիմ լազըմ կէլտիկինտէն , թալիմաթըմը եազմազլը
ղըմ իչին պանա պիր բարչա քեաղըտ վերմէնիզի ըէճա
իտէրիմ :

Պու վէճէլէ Մ . տը Լօրպազ , մուֆասսալ պիր ըէ-
չէթա թահրիր իթտի :

Տօգթօր , իւզէրինէ եազը եազմըչ օլտուղու քեա-
ղըտը մատամ Գուրափիէֆէ վերէրէք , շու սէօզլէրի
սէյլէտի :

— Իշթէ , ազիզէմ մատամ , օն սէչ կիւնլիւք թա-
լիմաթ վէ թափսիէլէրիմ պուշլար տըր , զիրա եէնի
միւտափաթըմըն միւտտէթի անճազ պու գատար օլ-
մազ կէրէք տիր . պու մըւտափաթ էսնասընտա իսս-
թանըզ իւզէրինտէ վազըթ վազըթ , եէկտիկէրինտէն
ֆարզը թէէսսիրաթ վէ նէթաիճ հասըլ օլաճազ իսէ
տէ , պուշտան տօլաեը թէաճճիւպ իթմէերին , վէ տիւ-
շարը էնտիշէ օլմաեըն :

« Հէր կիւն , ագչամ թաամը էսնասընտա , վէ պի-
րինճի գատէչլէ շարապ իչտիկինտէ , թափսիէ իթտի-
կիմ իլաճտան ալէթի մախսուսէ իլէ տէօրթ տամլա

ազըթըրսընըզ, Ֆազաթ տիգգաթ իթմէնիզլազըմտըր, էկէր պիր տեմլա զիեատէ ազըթըրըրսա, պէթլէնիլէն նէթիճէեէ մուղիրր օլուր, էկէր իքի տամլա զիեատէ ազըթըրըր իսէ, խասթանը էօյլէ պիր ճիննէթէ տիւ-չար գըլար քի, մահվընա սէպէպլյեէթ վէրիլիր, Պու սէօյլէտիքլէրիմի էյի պէլլէեին, վէ իրաճըն թէրթիպինի, եալընըզ քէնտինիզ իճրա խոխպ, պու իշի պաշ-գասընա պրադմանըն:

— Օլ պապտէ էմին օլուն, միւսիւ տօգթօր:

— Թասամտան իւչ սաաթ սօնրա, րէչէթատա իշար օլունան իքինճի իլաճտան իւչ տամլա վէրին, վէ պիրինճի իլաճըն հասըլ իթտիկի թէէսսիր հէր նէ օլուր իս! օլուն, սիզ թափսիեէմի իճրա խոխ:

Պու իխթարլարընտան սօնրա տօգթօր մուֆարա-գաթ իթտի, վէ օ ազչամ գօնթէս, մէրգումուն իխ-թարլարընը ժարիեէ թէքարլատը:

Ժարի, գօնթէսի տինլէտիկի սըրատա պաշընը սալ-լտեարազ,

— Պու թէչէպպիւս, անլաշըլտըղընա կօրէ ուզուն սիւրէճէք տիր, տիմէքտէ, վէ գօնթէս տէ,

— Սապըր լազըմ տըր, տէյի պէեան իյլէմէքտէ իտի:

— Խայլի վազըթ տըր քի սապր իտիեօրուզ, ֆա-գաթ սապր իթմէքտէն օսանտըլըմըտա, իշի պաշգա գալըպա տէօքէրիզ:

— Նասըլ:

— Վազթը միւնասիպինտէ սէօյլէրիմ:

Ժարի, պու սէօգիւ սէօյլէտիկի սըրատա, քէնտի խանէսինէ ալմըլ օլումըլ Բօլօնի տիւչիւնմէքտէ իտի:

Պօնթէսին օղու պուտալա Սէրժէ կէլինճէ, հալէա քէնտիսինի Րօզ Մատուեա սէվտիրմիշ օլտուղու իթի-
գատընտա օլուպ, հաթթա ախիրէն, կէօթիւրտիւկիւ
չիչէքլէր քիմին իչին օլտուղունու անլամագ իւզրէ
մատմագէլ տը Լօրպագ թարաֆընտան վուզու պուլան
սիւալին՝ Րօզուն թափսիեէսի իւզէրինէ իտուկինի պանի
իթմէքտէ, վէ օ սըրատա վէրմիշ օլտուղու ճէվապլա-
րըն դաեթթ մահիրանէ օլտուղունու քէնտի քէնտիսի-
եէ էօեիւնմէքտէն խալի օլամամագտա իտի:

Պու իթիգատլէ, մէրգումպուտալա աշըգ, իքի իւշ
տէֆա տահա, վէ հէր տէֆասընտա էլինտէ պուքէթ-
լէր օլարագ Լինէ սօգաղընտաքի օթէլէ ազիմէթինտէ,
մատմագէլ Րընէ, թէրո չէհրէ իլէ պու պուքէթլէրի
գապուլ իթտիկինտէն, վէ Սէրժ մէզպուրէնին թէրո
չէհրէսինի կէօրտիւկիւնտէն,

— Քէնտիսինէ իզհարը մուհապլէթ վէ իլթիֆաթ
իթմէտիկիմ իչին, դալիպա պու քիւչիւք գըզ գըսգա-
նըթօր... Ալիմ Ալլահ, պու հալ բէք վարիպ տիր-
քեաֆֆէյի գատընլար պէնի ճէլպ իթմէկի արպու ի-
տիթօրլար, տէտի:

Տիկէր թարաֆտան Րօզ, պու չաշգընըն վիզիթա-
լարընտան սըգըլտըղընտան, վիզիթալարը էսնասըն-
աա բիանօ չալմագտա, վէ մէրգում իլէ անճագ պա-
զը էէէմմիեէթսիզ սէօզ թհաթիսիյլէ իքթիֆա իլլէ-
մէքտէ իտի:

Պու աշըգըն կիթմէսինտէն սօնրա, մատմագէլ տը
Լօրպագ, կիւլէրէք Րօզա,

— Պու տէլիգանլը սանա տիլտատէ օլմուշ տուր:
Անճագ էկէր մուհապլէթի՝ ազլընը պաշընտան ալմըշ
օլմասա, վիզիթասընտան սըգըլտըղըմըզը, վէ քէնտի-

սինի մասխարա իթտիկիմիզի անլաեաճագ սըր , տի-
մէքտէ իտի :

Մատմապէլ Րընէ , Սէրժին հարաքեաթընը գարըն-
տաշընա պիտիտիկինտէ , մէրգուժ վագաա զահիրէն
պու հալէ էհէմիեէթ վիրմէմէքտէ իտի իսէ տէ , է-
սասէն սըգըլմագտա , վէ քէնտի սէվկիւլիւսիւ իչին պիր
նէվ թահգիր ատտ իթմէքտէ իտի , չիւնքի քէնտիսի
Րօզու գալպէն սէվիեօրտու , վէ մուհապպէթինի օլ
վագթա տէկին պէեան իթմէմէսի տէ , մահճուպիեէ-
թինտէն տէյիլ , պէլքի Րօզ օ մուհապպէթէ իշթի-
րաք իթմիլ օլմագտա , քէնտիսինէ ըհտտ ճէվապը վէ-
րիր գօրգուստընա մէպնի իտի :

Պագալըմ Րօզ , մէրգուժու սէվիեօրտու իտի :

Րընէ , արասըրա մէրգուժէ թարաֆընտան սէվիլ-
մէքտէ օլտուղունու զանն իթմէքլէ պէրապէր , կէնճ
գըզըն ֆիքրի օ տէրէճէ անլաշըլմագ սուրէթտէ իտի
քի , մուհապպէթի հագգընտա չիւպնէ իթմէմէք գա-
պիլ տէյիլ իտի :

Վագաա մէգպուրէնին ֆիքրինի անլամագ իչին ,
քէնտիսինտէն իյգահաթ իսթէմէսի լագըմէտէն իտի իսէ
տէ , անլաշըլմագ պիր տույղու՝ մէգքիւր թալէպի իյ-
գահաթ թասապվուրունու կիւնտէն կիւնէ կէրի պը-
րագտըրմագտա , վէ նիհաեէթ կիւնիւն պիրինտէ ,
Սէրժ Գուրապիէֆին իյգա իթտիկի պիր հատիսէի ֆէվ-
գէլատէ սաեէսինտէ , իսթէնիլէն իյգահաթ ալընապիլ-
տի , Շէօյլէքի գօնթէսին օղլու , քէնտիսինին Րօզ թա-
րաֆընտան սէվիլմէքտէ օլտուղունա պիր տագըզա
պիլէ չիւպնէ իթմէեէրէք , քէնտի քէնտիեէ չու եօլտա
միւլահազա իթմէքտէ իտի :

— Աշգ ու մուհապպէթ թարիգինէ իլք տէֆա կիր-

միշտ օրան պու գըզըն մահճու պիտէթի, տիհանընը դա-
բաթմապտա տըր, Հիսսիեաթընը աշըգտան աշըղա
իգրար ու իթիրաֆէ ճէսարէթ իտէմէեօր, Պու իսէ,
թէահճհիւպ օլունահազ շէյ տէյիլ տիր, իմաի պու
սիւքիւթի գաթթ իթտիրմէքիւք՝ պէնիմ իշիմ տիր...
Պէնի ճէլպ իթմիշ օլմագլըղ միւլահազասը՝ պու քէօյ-
լիւ գըզընըն ագլընը պաշընտան ալմըշ օլմագ կէրէք
տիր, վէ շիմաիեէ գատար գուհաղըմա տիւշմէմէսի
իսէ, պէնիմ իսթէմէմիշ օլմագլըղմ իշին տիր, Պու
անէ տէկին աշգ ու մուհապպէթին սատէ նազարիեա-
թըյլա վագըթ կէշիրտիմ, շիշէքէր կէօնտէրտիմ, լաքին
պու հալ թէհամսիւլ օլունուր շէյ տէյիլ տիր, Պու
հալէ պիրան էվլիլ խիթամ վէրմէք իւզրէ, կիւզէլ
պիր թէտպիր պուլմալըեւմ, Շիւպհէսիւ պու թասսով-
վուրուճուն իճրասը, իինէ սօգաղընտաքի օթէլտէ գա-
պիլ օլմաազ, շիւնքի հէմ միւշքիլ, հէմ մուխաթարալը
տըր, լաքին սէն էօյէ պիր առէմիմքի, ֆէվգէլատէ
պիր թէտպիր տիւշիւնմէքիկիմ բէք դօլայ տըր:

Պէօյլէ տիեէրէք, մէրգում, ֆիքրինտէ պիր խայլի
ըլանլար գուրաուդտան սօնրա, նիհաեէթ պուհլար-
տան պիրինի իճրաեէ գարար վէրտի:

Օգուեանլարըմըզըն խաթըրլարընտա օլմագ կէրէք
տիրքի, Սէրթ Գուրապիէֆին՝ վիգօնթ տըթուրպէյ
իսմինտէ պիր տօսթու պուլունուպ, պու տօսթու,
Սիւսի-ան-Պրի ճիվարընտա միւթէնարըթ օլտուղու
պիր սէյֆիեէտէ սէնէնին պիւեիւք գըմմընը կէշիրիր
իտի:

Պիր կիւն Սէրթ, քէնտի աթընա սիւար օլարագ,
տօսթունուն սէյֆիեէսինէ կիթտի, վէ վիգօնթ մէր-
գումու գարշըլատըղընտա,

— Ազիզ տօսթում, միւնասիւս վագըթում կէտի-
նիզ, պէն տէ եալընըզնա էօյլէ թաամը իտէճէք իտիմ:
Պիլիբսինիզքի, սուֆրատա եալընըզ գալմագումն գի-
եառէսլյլէ սըգըլըրըմ: Իքի քիչի իլէ թաամ իտիլիբ
իսէ, թաամարըն նէֆասէթի թագտիր, օլունապիլիր:
Թաամումն սօնրա, պիր ազ թէնէզզիւհ իաէրիզ, վէ
սաաթ տէօրթտէ սիզ Բարիսէ ավտէթ, պէն տէ պիր
իշ իչին կէլմէքտէ օլան պիր քիմսէեի մէվգիֆտէ իս-
թիգպալլէ ազիմէթ իյլէրիմ, տէտի:

Սէրօ. — (Առւրաթը պուրուշարագ.) Աճա՛յիպ, տա-
հա հէնուզ կէլմիշ օլտուղում հալտէ, շիմոխէն պէ-
նի եօլա՞մը գօեօրսունուզ:

— Կիւճէնմէեին, տօսթում, պէն կէլիչինիզի առի
պիր վիզիթա գանն իտիեօրտում: Տիմէք պիր գաշ
կիւն պուրատա գալմագ նիեէթինտէ պուլունուեօր-
սունուզ:

— Պու կիճէ պէնի միւսաֆիրէթէն խանէնիզտէ
գապուլ իտէճէկինիզի մէմուլ իթմէքտէ իտիմ:

— Մաէլմնունիյեէ գապուլ իտէրիմ:

— Պէքլէտիկինիզ շախս քի՞մ տիր:

— Պէքլէտիկիմ շախս, քէնտի տափա վէքիլիմ տիր
քի, պիր գօմշումուն պանա գարշը իգամէ իյլէտիկի տա-
փատան տօլաեը քէնտիսինէ պաղը իյզահաթ վէրմէքի-
կիմ լաղըմ տըր:

— Տիմէք սիզի թաստի իտէճիեիմ:

— Ասլա, սիզ պաղչէտէ պիր սիկարա իշմէքլէ մէշ-
ղուլ օլտուղունուզտա, պիզ կէօրիւշիւրիւզ:

— Բէք էյի, ֆագաթ շունու տախի իգրար իտէ-
րիմքի, սիզտէն պէքլէտիկիմ միւսաֆիրէրվէրլիք՝
պիր ազ միւշքիլճէ տիր:

— Աղիպիմ, ֆիքրինիզի անլահամահորում, իյզահ
իթմէնիզի ռէճա իտէրիմ:

— Պու ագչամ իչին պազը նիեէթլէրիմ վար տըր:

— Նէ կիպի նիեէթլէր:

— Պիր գըզ գաչըրմագ նիեէթինտէերիմ:

— Սի՞զ մի:

— Էվվէթ, պէն:

— Էյ սու խուսուստա պէնտէն մուավէնէթ մի
պէքլէեօրսունուզ:

— Մուավէնէթինիզի պէքլէմէմ. եալընըզ պանա
պիր արապա իլէ սըզըննաճագ պիր մահէլլ իթմա իթմէ-
նիզի ռէճա իտէրիմ: Պու ռէճամը գապուլ վէ իճրա
իտէրմիսինիզ:

— Լաքին սու պապտէ քէնյոիմի տէ թէհլիքէեէ
իլգա իթմէք իսթէմէմ:

— Հիչ պիր թէհլիքէ եօգ տուր, չիւնքի պու ֆի-
րար վագըրասընտա, գըզըն ռէյի պլնիմլէ պէըապեր
տիր:

— Էօյլէ իոէ, պիր գուլէ արապասըլա իքինճի
արապաճըմը էմրինիզէ իհալէ իտէրիմ:

— Պէն տէ պինլէրճէ տէֆա թէչէքքիւր իտէրիմ:
Շու սըրատա հագըգէթէն վէլիի նիյմէթիմ օլտունուզ,
Ֆագաթ սիզտէն տիկէր պիր շէյ տահա յէճա իտէ-
ճէերիմ:

— Նէ՞:

— Պաղչտէքի քէօզք շիմտիքի հալտէ պօշ մու
տուր:

— Էվվէթ:

— Պու կիճէ իչին անախթարընը պանա թէսլիմ
իտէպիլիթմիսինիզ:

— Շիւպհէսիդ :

— Բէզաւիք Պուստի-Սէն-Լէժէր եօլունա նազըր
օլան գարունուն անախթարընը տա :

— Օ տա գօլայ :

— Էօյլէ իսէ պու իշին մուվաֆֆազըյեթի տէ
մուհազգազ տըր :

Սէրժ , պու սէօզլէրի սէօյլէրքէն , մէսէրրէթինտէն
էլլէրինի օլուշտուրմագտա խտի : Տօսթու իսէ , քէլա-
մա շու եօլտա տէվամ իթտի :

— Էկէր սիւալիմ միւնասիպէթսիդ կէօրիւնմէզսէ ,
պու ագշամ գաշըրաճաղընըզ գըզըն քիմ օլտուղունու
անլամսգ արզուսինտէեհիմ :

— Պիր էլմասրարէ տիր . . . աշգ ու մուհապպէթէ
հագըզէթէն լաեըզ պիր խաղինէ տիր :

— Սիգի սէվի՛եօր մու :

— Մէճնունէ կիպի սէվիօր :

Վիգօնթ . — (Եիւլէրէք .) Ֆիլվագը օ դըզ պիր ազ
մէճնունէ օլմալը տըր :

— Ա՛հ , պու սէօզիւնիւզ ինֆիալմը մուճիպ տիր ,
լաքին պէնիմ եինէ էյի թապիեաի՛ըմ վար տըր . . .
իշպու նաղիքեանէ միւսաֆիրբէրվէրլիկինիգին հագըզը
պէտէլի օլմագ իւզրէ , ետըն սապահ սէվկիւլիւմիւ
սիգէ թազտիմ իթմէկէ սէօզ վէրիրիմ . . . Ազիղիմ ,
կէօրիւրսէնիզ հայրան օլաճագսընըզ :

— Բէնասի ին՞ վազիեթտէ տիր : Գօնսէրվաթուար
շափիրտի՞ մի , Կօգսս գէնկին պիր գտընըն պէսլէմէ-
սի՞ մի տիր :

— Հէր իքիսիտէ տէյիլ տիր :

— Եա ին՞ տիր :

— Մա տլիմէ տիր :

— Աֆէրին , տիմէք պօշ վազըթ լարտա սիգին թա-
լիմ ու թէրպիեէնիգին իքմալինի տէրիւհտէ իտէճէք
տիր :

— Պէնի ինճիթմէքտէն առա խալի օլամաիօրտու-
նուգ . . . Հէր նէ իսէ քէօշք հազըր տըր , տէճիլ մի :

— Եվվէթ , պու ճիւմլէ իլէ էյլէ թաամընտան սօն-
րա կիտիպ քէօշիւ կէզէրիգ :

— Սիգ պէնիմ իչին թաճիգ բլմաեըն . . . Իքինճի ա-
րապաճընըզըն իսմի Անտրէ տիր զանն իտէրիմ :

— Եվվէթ :

— Պէն քէնտիսիլլէ կէօրիւշիւրիւմ :

Պու արա թաամըն հազըր օլտուզու խապէր վէ-
րիլտիկինտէն , խանէ սահիպի վէ վիւսաֆիրի սուֆրա-
եա օթուրտուլար :

Թաամլար նէֆիս վէ լէզիգ օլմասըլլա , Իքիսի տէ
միւքէմմէլէն թէնալիւլ իթտիլէր : Հէլէ Սէրօ , չարա-
պը իչիպ քէյֆլէնաիքճէ , ժաշուգը օլտուզու գըզտան
պահս իթմէքտէն օսանմամազտա իտի :

Թաամտան սօնրա , սիկարալարընը եազըպ , ախըր-
լարա վէ արապալըզլարա թօղրու իլէրլէտիլէր :

Խանէ սահիպի , Իքինճի արապաճըսընա ,

— Անտրէ' , պու կիւն Մ . գօնթ Գուրապլիէֆին էմրի
թաճթընտա իըզմէթ իտէճէքսինիգ , տէտի :

Խըզմէթ քեար, թէ վազու խտէրէք, Սէրժէ խի-
թ ապէն,

— Էֆէնտիւմ, խըզմէթ խի նէ՞ օլաճագ տըր, տէյի
սիւալ իթտի:

Սէրժ. — Խըզմէթ խի իզ բէք գօլայ տըր: Պու ագչամ
թամ սաաթ սէքիզտէ, արապա իլէ Պուսսի-Սէն-Լէ-
ժէր եօլունտա, վէ Բօզիէ չիֆթ լիկինէ կէօթ իւրէն թա-
րիգին պօեունտա վազը քիւչիւք օրմանըն քէօչէսին.
տէ տուրուրսունուզ:

Թուրպայ. — (Թէաճճիւպլէ.) Բօզիէ չիֆթ լիկի՞ մի:
Աճապա սէօյլէտիկինիզ գըզ՝ մահուտ քէօյլիւ վէ էօք-
սիւզ գըզ մը տըր:

— Էվվէթ, թա քէնտիսի:

— Տիսէք • գըզ մուալլիմէ օլտու:

— Էվվէթ, չիմտիքի հալտէ մուալլիմէ տիր:

Պատէհու Սէրժ՝ Անտրէեէ խիթապլէ,

— Տէտիկիմի անլաաընըզ մէ, տի տի:

— Էվվէթ, միւսիւ գօնթ:

— Վագթիստէ պուլունաճագսընըզ, տէյիլ մի:

— Հայ Հայ:

— Պէն տէ, եիւզ ատըմ գատար ուզագտա տու.
րաճաղըմ... պիր քիմսէ պէնիմլէ գազուչմաեա կէլէ.
ճէք տիր, Անընլա արապաեա օթուրմամըզը միւթէ-
գըպ, պիպի, Պուսսի եօլունա նաղըր օլան պաղչէ գա-
րուսունա կէթիւրէճէքսինիզ:

— Բէք էյի, միւսիւ գօնթ: Հէբսի պու գատար մը:

— Էվվէթ, հէբսի պու գատար:

Զիքը իթտիկիմիզ չայեանը նէֆրէթ մուամլէլէ իչին
թէրթիպ խտիլէն քէօչի, էչեասը միւքէմմէլ պիր տաի-
րէ օլուպ, սէյֆիեէտէ բէք չօգ տալէթլի միւսաֆիր

պուլունտուղու կիճէլէրտէ, փամիւեալարըլա կէլմիշ
օլանլար իշին թախսիս իտիլիր իտի:

Սէրժ, քէօշկիւն վէ պաղչէնին անաթարալարընը
տօսթունտան ալտըգտան սօնրա, թօգալաշըպ պրըլ-
տը, վէ Սիւսի քէօյիւնտէքի թէլէկրաֆխանէնէ ազի-
մէթլէ, Բարիսէ քէշիտէ օլունմազ իւզրէ աթիտէքի
թէլէկրաֆ սուրէթինի թահրիր իյլէտի:

«ԲԱՐԻՍՏԷ, ԼԻՆԷ ՍՕԳԱՂԸՆՏԱ ԼՕՐՊԱԳ ՕԹԷԼԻՆՏԷ,
ՐՕՋ ՄԱՏՈՒԵԱ.

«Աղըր խապթանըմ. սիզի կօրոկք իսթէրիմ. կէլին»

«ՎԷՐՕՆԻԲ»

Մէրգոււմ, իշպու թէլէկրաֆնամէնի քէշիտէ իթ-
տիրտիքտէն սօնրա, օլ էօքսիւզ գըզը ալշաքճա գուր-
տուղու տուգաղա տիւշիւրմէք իւզրէ պուլտուղու թէտ-
պիրտէն տօլանը մէմնուն օլարագ, պիր լօգանթանա
կիտիպ, ագշամ թաամը իթտի:

Մէրգոււմ, Րօզուն՝ Վէրօնիքէ ֆէվգէլատէ մուհասպ-
պէթի պուլունտուղունու, վէ թէլէկրաֆը ալըր ալ-
մազ, Րօզիէ չիֆթլիկինէ կէլմէք իւզրէ եօլա չըգաճա-
ղընը պիլտիկինտէն, պունտան իսթիֆատէ իթմէք իս-
թէմէքտէ իտի:

Թէրէզ, գըզը վէ Րօզ սալօնտա օլուպ, Րընէ իսէ,
Բարիս ճիվարլարընտա մուգիմ եէնի պիր միւշթէրիսի-
նէ կիտէճէկի ճիւշէթլէ, ագշամթաամընտա հազըր պու-
լունամանեաճաղընը էվվէլճէ խապէր վիւրմիշ օլտուղուն-
տան, սուֆրանա օթուրմագ իշին, եալընըզ տօգթօ-
րուն ավտէթինէ պէքլէեօրլար իտի:

Պու արա պիր խըզմէթճի կէլիպ, մատամազէլ Բօզ նամնա պիր թէլէկրաֆնամէ կէթիրտի:

Կէնճ գըզ, միւպնէմ պիր իզթիրապ իլէ թէլէկրաֆնամէ եի ալըպ, էլի տիթրէ եէրէք աշտը, վէ միւնտէրիճաթընը օգուր օգումազ, լէհճէսի՝ էօլիւ կիպի սօլտու:

Մատամ տը Լօրպազ, պու սօլկունլուղու պիլմիւշահէտէ,

— Նէ՞ տիր օ գըզըմ. ֆէնա պիր խապէր մի ալտընըզ, տէյի սիւալ իթտի:

Մէզպուրէնին գըզը տախի,

— Պու թէլէկրաֆնամէ նէ՞ թարաֆտան կէօնտէրիմիշ տիր, տէտի:

Բօզ. — (Մահզունիյեթլէ.) Բօզիէ չիֆթլիկինտէն:

— Վէրօնիք տէն մի:

— Էվվէթ:

— Քէնտիսինէ նէ՞ օլմուշ:

— Աղըր խասթա իմիշ... չիւպնէսիզ էօլիւմ ըատտէսինտէ օլմալը տըր... պիչարէ պէնի չաղըրը եօր:

Հիչ պիրի՝ Բօզ ալէյհինտէ ալչազճա գուրուլան տուգաղը պիթթապի անլաեամատը, վէ թէրէզ, մէրգումէ եէ խիթապէն,

— Ագիղէմ Բօզ, չիմտի եօլա չըգմալըսընըզ. սիզին իչին պիր տրապա կէթիրսինլէր: Պասթիլտէ սաաթ եէտի թրէնինէ վաաըլ օլապիլիրսինիզ, տէտի:

Մատմազէլ տը Լօրպազ. — Վալիտէ, պէն տէ Բօզ իլէ պէրապէր կիթսէմ օլմազ մը:

Բօզ. — Պայր, խայր, մատամ, պէն եալընըզ կիթմէ եի թէրճիհ իտէրիմ... Պէլքի տէ պիչարէ Վէրօնիք սատէճէ նամիզաճ տըր... օ հալտէ չիւպնէսիզ եարըն ավտէթ իտէրիմ:

Պու սըրատա Րօզ իշին պիր արապա ճէլպ իտիլիպ ,
մէրգումէ , մատամ վէ մատմագէլ տը Լօրպագը տէ-
րադուշ իթտիքտէն սօնրա , արապահա լաքիպ օլտու ,
վէ թամ վագթինտէ ըթասիօնա մուվասըլէթլէ , պի-
լէթինի ալտը :

Մալիւմիւմիւզ օլտուղու իւզրէ , վիգօնթ տը Թուր-
պէյ , քէնտիսինին պիր տավասընը իհալէ իթմէք իւզ-
րէ , Բարիստէն ճէլպ իթտիկի ալօգաթը դարչըլամագ
իշին մէվգիֆէ կիտէճէք իտի :

Սաաթ տէօրթտէ Մ. տը Թուրպէյ՝ Բարիս գա-
թարընըն մուվասըլէթինէ ինթիզարէն տէմիր եօլուն-
տա պուլունմագտա իտի :

Մէրգում , պէքլէտիկի ալօգաթը չախսէն թանը .
մահըպ , ահըպպասընտան պիրի թարաֆընտան ալու
ալօգաթ քէնտիսինէ թավսիէ օլունմուշ , վէ անըն՝
կէնճ , զէքի , վէ աուլիէտէ նուֆուզու օլտուղու սէօյ-
լէնմիշ իտի :

Քաթարըն տուրտուղու էսնատէ , Մ. տը Թուր-
պէյ , գօթուղունտա , տավա վէքիլլէրինին գուլլան-
տըզլարը կիպի սիեահ ըէնկլի պիր չիզտան պուլու-
նան , վէ սիեահ էլպիսէ կիէինմիշ օլան պիր կէնճ քիմ-
սէնին՝ պիրինճի մէվգի վահօնլարընըն պիրինտէն աչա-
ղը էնտիկինի կէօրիւպ , պէքլէտիկի տավա վէքիլի
օլտուղունու անլահարագ եանընա եազլաշտը , վէ քէ-
լամա աղաղլէ ,

— Զանն իտէրիմքի , միւսիւ տը Լօրպագ զաթընըզ-
սընըզ , տէտի :

— Էվվէթ , միւսիւ պէն իմ : Զաթընըզ տա միւսիւ
վիգօնթ տը Թուրպէյմիսինիզ :

— Էվվէթ . տալէթի վագըամա իճապէթ իթմէնիզէ խալիսանէ թէշէքքիւր իտէրիմ :

— Միւսիւ , կկէր մէմուլիւմ վէճկլէ սիզէ ֆայիտէ-
լի օլապիլիրսէմ , քէնտիմի պախթիեար ատտ իյլէրիմ :

— Տօսթուսուզ ԺօրԺ տը Բայնէվալ՝ սիզէ զաթիէն
էմնիյեթ իտլպիլէճէկիմի , վէ տավամըն զաթընըզ
եհաիյլէ միւքէմմէլէն միւտաֆաա օլունապիլէճէկինի
սէօյլէտի :

— Բայնէվալ միւպալէղա իթմիշ իսէ տէ , պէնտէ-
նիզ պու մէտճ ու սէնալէրէ լաեըզ օլմագ իւզրէ , է-
լիմտէն կէլէնի տիրիղ իթմէնէճէեիմ :

— Միւսիւ , զաթընըզա իհալէ իտէճէք օլտուզում
տավանըն պէնտէնիզճէ օլան էհէմմիեթի ազիմէսի ,
ազչէ նօզթաի նազարըյա տէյիլ , իզզէթի նէֆս նօզ-
թաի նազարըյա տըր , էրքէնճէ թէշրիֆինիզի արզու
իթմէքիկիմտէ , կիճէ զարանլըղը պատմազտան էվվէլ ,
պու տավանա սէպէպ օլան ինշաթը սիզէ կէօսթէր .
մէքլիկիմ իշին տիր :

Պու եօլտա միւքեալէմէ իտէրէք , մէզքիւր իքի
կէնճլէր՝ մէվգիֆտէն տիշարը չըգտըլար :

Մ . տը թուրպէյ , Բընէեի քէնտի ֆայթօնունա
օթուրթուպ , սէյֆիեէսինտէն իքի քիլօմէթրօ ուզագ-
տա վագը պիր չիֆթլիկէ կէօթիւրաիւքի , օրատա
ախիւրէն ինշա իտիլմիշ օլան պազը էպնիեէ՝ տավանա
սէպէպիյեթ վերմիշլէր իտի :

Մէրգոււմարը թաազիպ իթմէեիսլ , անճագ ինշաա-
թը մէզքիւրէտէ իճրա իտիլէն թահգըզաթըն խայլի
միւտտէթ տէվամ իթտիկինի պէեան իլէ իքթիֆա
իյլէրիզ :

Մէրգոււմար , թաամ սուֆրասընա օթուրմագ իւզ-

րէ, սաաթ ալթը պուշուքտա սէյֆիէնէ կէտիւէր :
Վիգօնթ, միւսաֆիրինէ,

— Թաամըմըզը միւթէագըզ, պու իշ իշին էհէմմ
օլան էվրագը սիգէ թէսլիմ իւէ, պիրլիքտէ թէտղիգ
իտէրիգ. օնտան սօնրա սիգի պիգզաթ մէվգիֆէ կէօ-
թիւրիւրիւմ, տէտի :

Ագտէմճէ տախի սէյլէտիկիմիզ վէճհէ, Մ. տը
Թուրպէյ՝ նէֆիս վէ լէզիգ թաամլարը սէվէր, վէ միւ-
սաֆիրբէրվէրլիկի մէշուր օլուպ, քէնտիսի նէ՝ գա-
տար չօգ եէմէք եէսէ վէ շարապ իշսէ, եինէ քէնտիսի
դայպ իթմէզ, վէ եալընըզ խօշ վէ քէյֆիլ պիր թա-
պիեաթ քէսպ իյլէր իտի :

Բընէ տը Լօրպագ իսէ, վագաա ալէսէվիյէնէ զիեա-
տէ իշրէթ գուլլանմազ իտի իսէ տէ, օ ագշամը, Մ.
տը Թուրպէյին նէֆիս շարապլարընտան պիր ազ զի-
եատէճէ իշտի, ֆագաթ մէրգոււմ տախի քէնտիսինի
դայպ իտէճէք տէրէճէտէ սէրսոշ օլմաեըզ, թէմամիյլէ
աջլը պաշընտա իտի :

Լաքին վիգօնթ տը Թուրպէյ՝ իշտիկի իշկինին
թէէսսիյլէ ուեար ույմազ վէ լաթիֆէ եօլոնտա սէօզ-
լէր սէյլէմէնէ պաշաեըզ, պիր աբա Բընէ տը Լօրպագ :

— Ազիզիմ, սուֆրանըզտա պուլունատուղումա մէմ-
նուն օլտում. պու թաամ խաթրըմտան չըգմաեաճագ
տըր, լաքին թէտղիգ իտիմէք իւզրէ պէնտիսիդէ վէ-
րէճէկիւրիզ էվրագը հիշ տիւշիւնմէ՞եօրմու սոռնուզ,
տէտի :

— Պիր ագտան անը տա տիւշիւնիւրիւզ, ազիզիմ
ապօգաթ. շիմտի 1815 թարիխինն գօնեաղընտան տա
պիրէր, գատէհ նուշ իտէլիմ, տէյի Մ. տը Թուրպէյ
ճէվապ վէրտի :

Բընէ տը Լօրպագ , Բարիսէ պիր ազ էրքէն պիր ազ
կէճ ավտէթ իթմէսինտէ հիշ պիր պէյիս կէօրմէտի-
կինտէն , եէնի միւշթէրիսինին թէքլիֆինէ գարշը կէլ-
մէտի , վէ մէգքիւր դըյմէթտար իշկիտէն պիր գաստէհ
նուշ իտինճէ , պիր սիկարա եագքըպ , իշմէեէ պաշ-
լատը

Պիր իքի սանիյեէ արալարընտա հիշ պիր սէօզ թաա-
թի օլունմանըպ , պիրտէն պիրէ Թուրպէյ իսկէմէսի-
նին սըրթընա եասլանարագ , սէպէպսիզ վէ մանէտսըզ
սուրէթտէ գահգահա իլէ կիւլտիւկիւնտէն , կէնճ ավօ-
գաթ՝ սոճապա իշտիկի իշկիլէրին թէէսսիրիլէ սինիրլէ-
րինին թասհրիքի նէթիճէ՝սի մի տիր տէյի միւլահադա ի-
տէրէք , հայրէթլէ պագտը , վէ վիգօնթ , իշպու գահգա-
հալը կիւլիւշիւնիւ նիհաեէթ պիր իքի սանիյեէ սօնրա
զապթա միւգթէտիր օլուպ , կիւճ իլէ անլաշըլըր պիր
սէտա իլէ ,

— Աֆվ իտէրսինիզ , ազիզիմ , խաթրըմա պիր շէյ
կէլտի տէ կիւլմէմի թութամատըմ , տէտի :

Մէրգոււմ , պու սէօզիւ սէօյլէեիպ , եէնիտէն կիւլ-
մէեէ պաշլատը :

Բընէ աաիի , կիւլմէսինի մէն իտէմէեէրէք ,

— Սաթըրընըգա կէլէն մոտտէ՝ բէք կիւլտիւրիւ-
ճիւ օլմալը սըրր , տէտի :

— Էվվէթ , էվվէթ , տիւնեատա պու տէրէճէ կիւլ-
տիւրի՝ ճիւ խաթըրէ թտսափվուր օլունամագ : Տէրխա :

Թըր իթտիկիմ պիր պուտալա՝ կիւզէլլիկի, նէզաքէ-
թի, վէ աշըգպազանէ հարէքէթի իշին քէնտի քէնտի-
սինի ու գատար պէնէնմիշ տիր քի, պիրտէն պիրէ
խաթրըմա կէլտիկինտէ, քէնտիմի կիւլմէքտէն թու-
թամատըմ: Ահ, ազիզիմ միւսիւ տը Լորպագ, իյմա
իթտիկիմ շախսը թանըմըշ օլսանըգ, պու պապտէ
պանա հազգ վէրիրսինիզ, Պունուն կիպի մասխարա
պիր ատէմէ ասլա թէսատիւֆ իթմէմիշսինիզ տիր:

— Լաքին պէն տէ պիր խայլի թօհաֆ վէ մասխա-
րա հէրիֆլէրէ թէսատիւֆ իթմիշիմ տիր:

— Ֆազաթ պէնիմ տէտիկիմին տիւնեատա միսլի
եօգ տուր:

— Քիմտէն պահս իթտիկինիզի պիլմէեօրում, լա-
քին հէր քիմ տախի օլսա, պէն պիրինի թանըրըմքի,
քիմսէ օնունլա ըէգապէթ իտէմէզ:

— Խայր, խայր, Սէրօ Գուրափիէֆին գարշըսընա
շըգապիլիր քիմսէ եօգ տուր:

Կէնճ ափօգաթ, գաշարը չաթըլարագ,

— Սէրօ Գուրափիէֆ մի... օնտա՞ն մը պահս իտի-
եօրսունուզ, տէտի:

— Աճա՛յիպ, զաթընըզ մէրգումու թանը՞եօրմու-
սունուզ:

— Հէմ բէք էյի թանըրըմ:

— Իշթէ պու պուտալա, պու սապահ, պիր մագ-
սէտլէ պէնի կէօրմէեէ կէլտի... Մագսէտի իսէ, պիր
արապա իլէ պաղչէմտէքի քիւչիւք քէօշկիւ քէնտի
էմրինէ իհալէ իթմէքիկիմի ըէճատան իպարէթ իտի...
հա՛ հա՛ հա՛, պու բէք թօհաֆ չէյ տիր:

— Արապա՞մը... քէօ՞շկ միւ... լաքին պունլարը
նէ՞ եաթաճագ տըր:

— Իշթէ զարդիւ վէ կիւլէճէք շէյ պուլնասա տըր...
Իշին նէ օլտուղունու սիզ քէշֆ իտէմէ՞օ քօրմուսունուզ :

— Խայր :

— Ազիզիմ աւօգաթ , մատտէ՛ գատընա տայիր տիր :

— Գատընա տայիր մի տիր :

— Էվվէթ , պիզիմ շաշգըն պիր գատըն գաշըրաճագ տըր... պու ճիւմէ իլէ Սէրօ Գուրապիէֆ՝ հէր կէօնա տիվանէլիկէ միւգթէտիր տիր :

— Տիմէք Սէրօ սահիհէն պիր գըզ գաշըրըքօր հա՛ :

— Եախօտ գաշըրաճագընը զանն իտիքօր :

--- Լաքին շիմտի Բարիստէ գըզ գաշըրմագլըզ գէմանը կէշմիշ տիր :

— Վազըա Բարիստէ տէյիլ , Սիւսի գարիեէսինտէ վուգու պուլաճագ տըր :

--- Սիւսիտէ հա՞նկը գըզը գաշըրապիլիր :

— Մուալլիմէ օլտուղունու պէեան իթտիկի կիւեա պիր քէօյիւ գըզընը :

Բընէ՛ մուալլիմէ քէլիմէսինի իշիթտիկինտէ , գուլագ գապարթարագ :

— Մուալլիմէ՞ մի , տէտի :

— Էվվէթ , եէրլի պիր գըզ իմիշ :

Բընէ , գուլագ թօզլարընըն սօզուգ պիր թէր իլէ ըլլանտըղընը հիսս իթտի , վէ քէլամա տէվամիլէ ,

— Սէրօ Գուրապիէֆ՝ օ գըզըն իսմինի սիգէ սէօյլէ՞տի մի , տէտի :

— Խայր :

— Ֆամիլեասը վտճր մը իմիշ :

— Զանն իթմէմ... Մէրգումէնին հագգընտա պիլտիլիմ մալիւմաթ չու տուր քի , քէնտիսի Սիւսի գա-

րիեէսի եագընընտա, Բօզիէ չիֆթլիկինտէ տօղուս
պիւեհիւմիւշ տիւր: Սիզ պու գըզը թանը՞օրսու-
սունուզ:

Րննէ, հէեէճանը շէտիտինտէն նաշի իլիքէրինէ
գատար ալթիւսթ օլարագ, օթուրտուղու եէրտէն
սըչրատը, վէ եիւքսէք սէտա իլէ,

— Էվվէթ միւսիւ, օ կէնճ գըզը թանըրըմ, գըզ-
գարընտաշըմըն մուալլիմէսի տիր, վէ ղաեէթլէ էհլի
նամուս պիր գըզ տըր, վէ էկէր սէօզլէրինիզտէ խէ-
թա եօգ իսէ, զանն իտէրիմքի, պու ալչագ Սէրթ
թարաֆընտան մէրգումէ ալէյհինտէ պիր տուգագ
գուրուլմուշ տուր, վէ իրթիքեապ իթտիկի խուսուս՝
շայեանը նէֆրէթ պիր ճինաեէթ տիր, տէտի:

Մ. տը թուրպէյին կիւլմէսի տուրտուղու կիպի,
պիրտէն պիրէ սէրխօշուղու կէչէրէք քէնտիսի տէ ա-
եաղա գալգտը, վէ տէհչէթլէ,

— Ճինաեէթ մի, տէտի:

— Էվվէթ, վէ էկէր պու ճինաեէթի մէն իթմէզ-
սէնիզ, սիզ տէ շէրիք օլմուշ օլաճագսընըզ: — Բօզ,
մէլայիք կիպի պիկիւնահ, էհլի ըրզ, ումուսմուն հիւր-
մէլէ ու րիաեէթինէ լաեըզէ պիր գըզ օլուսլ, պիլա
թէրէտտիւտ իսմիմի քէնտիսինէ հասը իտէճէեիմ, զի-
րա մէզպուրէեէ մուհապպէթիմ վար տըր:

Վիգօնթ. - (Հայրէթլէ.) Նէ՞ սէօյլէօրսունուզ,
մուհապպէթինիզ մի վար տըր:

— Էվվէթ, տէրէճլի նիհաեէտէ քէնտիսինի սէ-
վէրիմ:

— Սէրթին պու մուհապպէթտէն խապէրի վա՞ր մը
իտի:

— Խայր, չիւնքի պու խուսուսու տահա քիմէ

պիլմէզ , Պու ճիւմէ իլէ մէրգումուն հարէքէթի վա-
գըասը՝ ալչաբլըգ տըր :

— Օլ կէնճ գըզըն՝ գըզգարընտաշընզըն մուալլի-
մէսի օլտուղունու պիլի՞թօր մու իտի , պիլի՞ր մի :

— Էվվէթ պիլի՞ր :

— Էօյլէ իսէ , քէնտիսի ալչաբլարըն ալչաղը տըր :

— Շիւպհէսիզ :

— Լաքին համո օլսուն քի , պիզ , օլ թասսավլուրը
մէզումումուն իճրասընա մանի օլաճաղըզ :

Մ . տը թուրպէյ , պիր չան չալարագ , կէլէն
խըզմէթ քեարա ,

— Շարգամ իլէ պիր պասթօն վէրին , տէտի , վէ
սաաթընա պագտըգտան սօնրա , — Սաաթ սէքիզի պէշ
կէշիթօր . . . հէնուզ վագթըմըզ վար տըր , տէյի իւա-
վէթէն պէեան իյլէտի :

Խըզմէթ քեար՝ շարգա իլէ պասթօնու կէթիրտի-
կինտէ , վիգօնթ , անինտէ շարգաեը պաշընա գօեուպ
վէ պասթօնու էլինէ ալըպ , Բընէեի չէքիշտիրէթէ ,

— Կէլին , կէլին , չարուգ կիտէլիմ , տէտի :

Բընէ , լէհճէսի էօլիւ կիպի սօլմուշ օլտուղու , վէ
հէեհճանընտան նաշի գալպի չիտտէթլէ վուրմագտա
պուլունտուղու հալտէ , անինտէ տիշարը չըգտը , վէ
եանըշ պիր եօլտան եիւրիւմէկէ պաշլատըղընտան ,
վիգօնթ :

— Խայր , խայր , չու եօլտան կիտէճէեիզ , պու
թարիզլէ , տուզագ գուրուլան մա՛հլլէ չարուգ վա-
սըլ օլուրուզ . տէյի պէեան իյլէտի , վէ պէօյլէճէ մէզ-
քիւր իքի կէնճլէր . պիւեիւք աղաճլար ալթընտան եօ-
լա րէվան օլտուլար :

Սէրժ , մահուտ թէլէկրաֆնամէնին քէշխտէսինտէն սօնրա , իրթիքեապ իթտիկի մուամէլէսինտէն տօլաեը վիճտանէն ապա պիհուգուր օլմանարադ , լօգանթատա միւքէմէլէն թաամընը իթտի , վէ պատէհու պիր սիկարա եազըպ օրատան տիշարը չըգտը , վէ ա-րապաճընըն պուլունաճաղը մահէլլէ տօղրու իլէր-լէտի :

Արապաճը , քէնտիսինտէն չէնտ տազըգա էվվէլ օ-րաեա կէլմիշ օլտուդունտան , Սէրժ , մէրգուճա պէ-եանը թէլէքքիւր իթտի , վէ արապաճը , քէնտիսի-նէ պիր էմրի օլուպ օլմատըղընը սիւալ իթտիկինտէ , Սէրժ ,

— Արապաեա օթուրմամըղը միւթէտզըպ , աթլարը ֆէվգէլատէ սիւրաթլէ պաղչէնին քիւշիւք դարուսու-նա սիւրիւն , վէ շաեթ արապաեա օթուրթտուրաճա-ղըմ քիմսէ մուխալիֆէթ իաէրսէ , պանա պիր ազ եար-տըմ իտին . . . ապաշիշինիզի ունութմամ . . . շիմտիլիք արապաեը , շու ազաճլարըն կէօլկէսի ալթընա չէքին վէ ֆէնէրլէրին ըշըղընը տա սէօնտիւրիւն , տէաի :

Արապաճը , իշպու էմր մուճիպինճէ , ֆէնէրլէրին ըշըղընը սէօնտիւրտիւ , վէ արապաեը տաթի օրմանըգ իշինտէ խալի պիր մահէլլէ չէքտի :

Սէրժ տաթի գիբը օլունան իքի եծլ արասընտա , թաաավվուրը մուգիրրինէ միւնասիպ պիր մահէլլտէ սիբէրլէնիպ , պիր միւտտէթ էթրաֆը տինլէտիկի հալ-տէ , պիրտէն պիքէ աեադ սէսի իշիթմէքլէ սարսըլտը : Ֆիւվազը պիր քիմսէ եազլաճմադտա իտի , վէ օ քիմսէ Բօզ օլապիլիւր իտի :

Իշիտիլէն ատըմլար կիթտիքճէ եադլաշըպ , գա-րանլըգտա , ուզադտան պիր գատըն կէօլկէսի կէօ-

րիււմէքտէ խոր։ Սէրժ, մէզպուրէնի կէօրտիւկիւնտէ,
«քէնտիսի տիր» տէյի միւլաւազա իթտի։

Յիւլվագը պու կէօլկէ՝ ժան Մատուռուն էօյէ գըզը
օլուպ, պիչարէ, սէվկիւլիւ վէրօնիքիւնի աղըր խաւթա
վէ պէլքի տէ էօլիւմ րատտէսինտէ պուլաճաղը վէսվէ-
սէսիյլէ, սիւրաթլէ Բօգրէ չիֆթլիկինէ կիթմէքտէ խոր
Մէրգոււմէ, Սէրժ Գուրավիէֆտէն աճապ պիւր դաշ
ատըմ ուզագտա պուլուռնագտա իքէն, խապիսի մէր-
գոււմ, գարանըգտա խէեալի պիւր նէսնէ միսիլու
պաղթէթէն իլէրլէնիպ,

— Սէվկիւլիւ մէլէնիւմ, հէլէ շիւքիւր սիգէ գա-
վուշաոււմ, տէտի։

Բօգ, շաշըրըպ դաւազալտը, վէ քէնտիսինի թաա-
գիպ իտէն չախսըն սէսինի թանըեարագ, տէհշէթլէ
րէֆը սէտա իթտի։ Լաքին Սէրժ, իքի ատըմ իլէր-
լէնէրէք, մէզպուրէնին գօլուռնան թուլթուլ, վէ հէր
նէ գատար օ պիչարէ գուրթուլմաեա ոայ իթտի իսէ
տէ, գաթէն գօրգուսուռնտան նաչի իգթիտարը գալ-
մամըլ օլտուզուռնտան, մուվաֆֆազ օլամատը։

Ձէվալը գըզճըլազ, պու սըրատա եալվարարագ,

— Բէճա իտէրիւմ, միւսիւ, պրագըն եօլումա տէ-
վամ իտէնիւմ, տէտի։

— Սիգի պրագաեւըմը... պու գատար չարուգ
պրագամամ... սիգի օ գատար սէվէրիւմքի, եէմէք վէ
իշմէլիկիմի պիլէ ունուլթմուշում տուր... պուրասընը
սիգտէ պիլիթսինիգ։ Տիկէր թարաֆտան սիգտէ պէ-
նիւմ իշին մէճնուն օլուեօրսուռնուզ... պու խուսուսուռ,
սիգ պէնիւմ կէօզլէրիմուռ օգուտուղունուզ կիպի, պէն
տէ սիգին կէօզլէրինիգտէ օգուեօրում... Հասըլը պի-
րիպիրիմիզ հագգընտա այնի աույզուեու հիսս իտի։

եօրուզ . չու հալատ սէրպէսթճէ իգրարը մատտէ իթմէնիզին վագթը կէլտի գանն իտէրիմ . . . ա'հ , ճիկէրբարէմ , պէնիմէ կէլին , սիզի մէսուտ իտէճէերիմ :

— Ալլահ աչգընա օլտուն , էֆէնտիմ , միւսաատէ իտին եօլումա տէվամ իտէերիմ . Պէնի պիր գաչ տագըգա թէվգըֆ իթմէքլիկինիզ պիլէ , սուլի մուամէլէ տիր . . . պուրահա եագըն պիր մահէլլտէ , պիր խաութա , էօլլում րատտէսինտէ պուլունան պիր պիչարէ պէնի պէքլէեօր :

— Հա' հա' հա' , իլէրուտէ պու խուսուստա կէօրիւշիւրիւզ սէվկիւլիւ մէլէերիմ . շիմտիլիք սիզ , մուխալիֆէթի պէրթարաֆ իլէ , պէնիմէ կէլին , գաթէն արգունուզ տա պու տուր :

Սէրժ , պու սէօզլէրի սէօլլէերէք , պիչարէ գըզճըղազը ճէպրէն արապսեա կէօթիւրմէք իւզրէ գուլաճլատը , վէ մէրգումէ , տիւչար օլտուղու թէհլիքէնին ճէսամէթինի անլաեարագ , պիւլէնտի ավազ իլէ ,

— եարտը'մա , եարտը'մա , տէյի նիտա իթմէկէ պաշլատը :

Պու Ֆիղան ու Ֆիրեսուլար , Սէրժին , շիտտէթլի պիր գօշուշ , վէ սօլուեարագ ալընան նէֆէս սէտաւընը իշիթմէսինէ մանի օլտու , վէ արապանըն աչըզ օլան գարուսունա վասըլ օլաճաղը էսնատէ , վիճուտինէ պիր էլ տօգունտուղունու հիսս իտիպ , տէհէթլէ տ'իլէտի :

Ճիւհագըգա գուվլէթլի պիր էլ պաղթէթէն ումուզունա տաեանարագ , մէրգումու գըմըլտանամագ պիր հալէ վազ իթտի , վէ այնի վագըթտա սաղ վէ ոօլ թարաֆլարընտա իքի աուլմ կէօրտիւ . Պունլարտան պիրի' եավաշ վէ քէսկին պիր սէսա իլէ ,

— Միւսիւ Գորսպիէֆ, սի՛ղ, ալչազ լարըն ալչաղը-
սընըզ, վազաա էօյլէ օլտուղունու պիր տէրէճէ շիւպ-
հէլէնիեօրտում, ֆազաթ շիմտի շիւպհէճ Գալմատը,
տէտի:

Բօզ, թէքրար բէֆը սէտա իթտի, ֆազաթ պու
տէֆաթի՝ մէսէրրէթ նիտասը իտի:

Մէզպուրէ, մէզբիւր իքի չախատան պիրի Բընէ տը
Լօրպազ օլտուղունու թանըտը, Բընէ, թամ վազըթտա
վէ վիգօնթ տը Թուրպէյ իլէ պիրլիքտէ եթիշէրէք,
Սէրժին եազասընտան թութտու, վէ շիտաթիլէ սարս-
տըղընտան, գօնթէսին օղու, — Ա՛հ, ազիզիմ, իթմէ-
երին, տօգունմահըն, տիգզաթ իտին, պէնի պօղաճազ-
սընըզ, տէտի:

Թուրպէյ. — Ֆազաթ սիզտէ պօղուլմահա լահըզ-
սընըզ, տէյի պէեան իյլէտի:

Բընէ. — Տիմէք մատմազէլէ գարչը ալչազճա պիր
աուզազ գուրտունուզհա՛:

Բօզ. — (Թէաճհիւպլէ.) Տո՛ւզազ մը:

Բընէ. — Էվվէթ, մատմազէլ, պու խային՝ իչպու եօ-
լուն իւզէրինտէ սիզի պէքլէեօրտու, վէ պիլմէմ նէ՞
կիպի ալչազճա տէսիտէ իլէ սիզի պու մահէլլէ ճէլպ
իյլէմիշ տիր:

Բօզ. — Եանըլլեօրտունուզ:

— Սայր, խայր, եանըլմահօրում:

— Պու ագլամ պիր թէլէկրաֆնամէ ալտըմ:

— Քի՛մտէն:

— Սէվկիլիւ վէրօնիքիմտէն... պիչարէ աղըր
խասթա օլտուղունտան պէնի չաղըրմըշ տըր:

— Օ թէլէկրաֆնամէ սախթէ տիր... Պու ալչազ-
հէրիֆ, սիզի, գօլլատըղը եօլտան կէչիրթմէեէ մէճ:

պուր գըլմագ իշին, պու թէտպիրի տիւշինմիւշտիւր։
Սէրժ . - Հարէքէթի վագըւա՛մ սըրֆ լաթիֆէ իտի,
ազիզ տօսթլարըմ, սըրֆ լաթիֆէ իտի։

Պու սէօզլէր գէմանընտա, Բընէ, Սէրժի էլան գօ-
լունտան թութուպ սարսընօրտու։

Բընէ . - Ալչագլըգ, զաստարլըգ, վէ պիր տուզսոդ
իտի տէրսէնիզ, տօզլուեու պէեան իթմիշ օլուրսու-
նուզ։

Սէրժ . - Տո՛ւզագ մը, Խայր, խայր, իշի պու գա-
տար Ֆէնա կէօրմէերն... Հէմտէ պիզ ազիզ տէյի-
լիզ . տիւնեատա էօյլէ շէյիէր վար եւըր քի, օ շէյլէրի
անլամագ լագըմտըր։ Շու էսնատէ պիլմէմ նի՛շին պա-
նա էտէպիեաթ տէրսի վէրմէեէ կէլմիշ օլան վիզօնթ,
պու վագընտան խապէրտար օլուպ, արապասընը վէ
քէօշկիւնիւ իշպու խուսուս իշին էմրիմէ իհալէ իթմիշ
իտի... պու սէպէպլէ քէնտիսի սիզէ հիշ պիր շէյ
սէօյլէմէմէլի իտի... Հէմտէ գապահաթըմ նէ՞ տիր...
աշգ ու սէվտանա տայիր սատէճէ պիր օեուն, տէյիլ
մի... մատմագէլ Բօզ Ֆէվգէլատէ կիւզէլ օլուպ, չօգ-
տան պէրու տգլըմը պաշըմտան ալմըշ տըր, վէ էօյլէ
օլտուզունու քէնտիսի տէ պիլիր։

Բընէ . - (Գըսգանճլըգ հիսսիլէ Ֆէնա սուրէթտէ
հիտտէթլէնէրէք) Սո՛ւս օլուն, սո՛ւս օլուն։

Սէրժ . — Ազիզ տօսթում, պիլիբրմրսինիզ, հազգըմ-
տա բէք սէրթ մուամէլէ խիեօրսուռնուզ, Լաքին համտ
օլտուն քի երնէ պէնիմ թապիեաթըմ էյի տիր . . .
Հարէքէթիմին պիւեիւք պիր էսէրը համագաթ օլտու-
ղունու պիլիբրմ, թէսլիմ խտէրիմ. էկէր պու վագըա-
տան ֆամիլեանը խապէրտար օլուր իսէ, զիեատէ-
սիյլէ կիւճէնէճէեիմ. Ֆագաթ, սիզ նագիք պիր զաթ-
սընրզ. էլպէթթէ անլէրէ պիր շէյ տիմէեէճէքսինիզ :

Ըրնէ . — (Տիլէրինի սըգարագ.) Մատմագէլ իլէ էվ-
լէնմէք նիեէթինտէ՞ միսինիզ :

Սէրժ . — (Գահգահա իլէ կիւլէրէք.) Պէ՛ն մի, եա-
նի գսնթ Գուրապլէ՛ՖՊ մի, պիր մուալլիմէ իլէ էվլէնէ-
ճէեիմ . — Հա՛յտէ, հա՛յտէ տօսթում, պօշ լագըրտըլար
լսզըմ տէյիլ տիր . իքիմիզ պիրիպիրիմիզէ բէգա-
պէթտէ խոիք, պուրասընը, նամուսում իւզէրինէ
սէօլլէրիմքի, անլաեօրտում . — Շիմտի իսէ, ճիտտէն
եագաեը էլէ վէրմիշ օլտուղունուզու կէօրիւեօրում,
վէ նամուսըեարանէ հարէքէի՛ իթմէք իւզրէ, մէյտա-
նը բէգապէթտէն չէքիլիբիմ. Պու. հալտէ պանա արզը
թէչէքքիւր իթմէլիսինիզ :

Ըրնէ, պիր ազ միւտտէթտէն պէրու Սէրժին եա-
գասընը գօյ վէրմիշ օլտուղու հալտէ, պու սէօզիւ ի-
չիթտիկինտէ, հիտտէթի ազիմէ իլէ էլինի մէրզումուն
պաշը իւզէրինէ գալտըրարագ ,

— Ալշա՛գ, տէտի :

Սէրժ . — (Կէրիեէ աթլաեարագ.) Տօգունմաեըն . . .

սողունմանըն... տէյի պէեան իյլէտի, վէ օլ էսնատէ
Րօզ, հէեէճանը ազիմի պիր տէրէճէ կէշմիշ օլտուզու
հալտէ, իքի տէլիգանլընըն արասընա կիրտի, վէ Սէր-
ժին սօլմուշ օլան եիւզիւնէ պիր սիլլէ աշգ իթմէք
իւզրէ պուլունան Րընէնին էլինի թութուպ,

— Րընէ... ազիզիմ Րընէ... րէճա իտէրիմ քէս-
պի սիւքիւնէթ իտին, տէտի:

Րընէ. — Պրագըն քի սիզի թահգիրէ ճիւրէթ իթմիշ
օլան շու ալշաղըն ճէզասընը վէրէերիմ:

Գուրավիէֆ, կէնճ գըզըն մէմուլին զայրի միւտա-
խէլէսիլլէ, եանաղընա վուրուլմագ իւզրէ օլան սիլլէ-
տէն գուրթուլմասընտան պիր տէրէճէ ճէսարէթ քէսպ
իտէրէք,

— Տիմէք լաթիֆէ տէյիլ իմիշ... Վօտվի օեունու
Վիթեա թահվիլ օլուեօր... թէմամ, թէմամ, օ հալտէ
իշին թապիի ճէրէեանընա սիւլուք իտիլմէք լազըմ
տըր... Պէն՝ նամուս ճիհէթինտէ զաեէթ էշլի մէրա-
գըմ... իմոի եարըն շահիտլէրիմի գապուլ իտէրսի-
նիզ, տէտի:

— Մի'ւսիւ, օ խուսուսու պէն սիզէ խապէր վէրէ-
ճէք իտիմ... եարըն սիզ պէնիմ շահիտլէրիմի գապուլ
իտէճէքսինիզ... Մատմազէլէ իթտիլինիզ հագարէթ՝
պանա տիմէք տիր: Պունտան գաթինազար, բէտէրի-
մին խանէսի սիզին իշին մուգատտէս օլմալը իտի, հալ
պու քի սիզ հագարէթէ օրատան պաշլատընըզ... Տի-
մէք քի իքի տէֆա պէնի թահգիր իթտինիզ... շիմտի
արթըգ պուրատան տէֆ օլուն:

Սէրժ, պու էմրի թէքրարէ հաճէթ պրագտըրմա-
երպ, անճագ իսթիհզաքեարի սուրէթտէ կիւլէրէք,

— Պէն կիտէերիմքի սիզտէ աշգ ու մուհապպէթ օ-

եռնունուգու կիւղէլճէ օյնաեասընըզ, տէտի, Վէ թէէ-տիւ պէ թէքտի թարգընտա ալաճազը ճէվապա պէք-լէմէեէրէք, օրատան տէֆ օլուպ կիթտի, վէ Բընէ՝ լէլինի Բօզա ուզաթարագ,

— Մատմազէլ, Մ. վիգօնթ տը Թուրպէյէ թէչէք-քիւր իտին քի, պու խապխին թատավուրունու պա-նա խապէր վէրմէքլէ, սիղէ եարտըմա շիթապան օլ-մազլըղըմա հիւմէթ իթտի, ալաի:

Բօզ, մէնզարէի վագըատան Ֆէվզէլատէ միւթէէս-սիր օլմուշ օլմասըյա, պաեըլմազ րատտէսինէ կէլմիշ իտի: Պու ճիւմէ իլէ Բընէնին մուսվէնէթիլէ վիգօն-թա տօղրու իլէրլէեէրէք,

— Թէչէքքիւր իտէրիմ, միւսիւ, էզճան ու տիլ թէչէքքիւր իտէրիմ, տէտի:

Վիգօնթ. — Մատմազէլ, վագը օլան միւտախէլէմ-տէն տօլաեը քէնտիմի պախթիեար ատա իտէրիմ: Պէյլէ պիր ալչաղը խանէմէ գապուլ իթտիկիմ իշին, հագըգլթէն ութանըեօրում, վէ իճրա իտիլէճէք տուէլ-լօտա պէնտէնիզի շահիտ մաղամընտա գապուլ իթմէ-սինի տէ Մ. տը Լօրպագտան բէճա իյլէրիմ:

Բընէ. — Մաէթթէչէքքիւր գապուլ իտէրիմ. պու թէքլիֆինիզ՝ պէնտէնիզ իշին մուճիպի իֆթիխար տըր:

Բօզ. — (Բընէեէ) Խայր, խայր, սիզ պու ալչագ իլէ տուէլլօ իթմէեէքքիւրիզ:

Բընէ. — Թէլաշ իթմէեին, ազիգէմ Բօզ, միւտա-ֆաա իտլճէք օլտուլում տավա՝ ատլ ու հագգանիյ-եէթէ մուվաֆըզ օլմասըյա, ճէնապը Հագգըն մուս-վէնէթինէ իթիգատըմ պէրքէմալ տըր: (Պատէհու Բը-նէ՝ վիգօնթ տը Թուրպէյէ խիթապէն շէյլէ իլապէ

իթտի) Պու հալտէ, միւսիւ, մատէմքի պէնտէնիզին շահիտի օլմագլըզա մուվաֆֆադաթ իտիեօրսունուզ, եարըն, Լինէ սագաղընտա քեային բէտէրիմին օթէլինտէ սիզի պէքլէրիմ, լաքին սիզտէն, մուվասըլէթինիզին սէպէպինի անլաթաճագ եօլտա հիչ պիր սէօզ սէօյլէմէմէնիզիտէ բէճա իտէրիմ:

— Միւսթէրիհ օլուն, խանէնիզէ վէրէճէկիմ վիզիթա իչին չիմտիտէն պիր վէսիլէ պուլունմուշ տուր: Շէօյլէթի վէքեալէթինի տէրիւհատ: Իթտիկինիզ տավաեա միւթէալլիգ էվրագը կէթիրմէք վէսիլէսիլէ կէվիշ օլուրում... Հէր նէ իսէ, չիմտի սիզին, պիր ան էվվէլ Բարիսէ ալտէթ իթմէք արզուսինտէ օլտուղունուզու անլաեօրում: — Մնտմագլէլի մէվգիֆէ գատար կէօթիւրմէք իչին, շաշգընճա օ հայլազա վէրմիշ օլտուղում չու արապամը էմրինիզէ իհալէ իտէրիմ:

— Թէշէքքիւր իտէրիմ:

Բօզ — Վէրօնիքի՝ Բօզիէ չիֆթլիկինտէ կէօրմէեէ կիթմէեիմմի:

Բընէ. — Սայր:

Բօզ — Չիֆթլիկէ պու գատար եագըն օլտուղում հալտէ, նի՞չին կիթմէեիմ:

Բընէ. — Չիւնքի Սիւսիտէ պուլունտուղունուզուն վէ չու սաաթտա քէնտիսինէ վիզիթա վէրմէնիզին սէպէպինի Վէրօնիքէ իյզահ իթմէկէ մէճպուր օլաճագսընըքի, իշթէ պու խուսուս միւնասիպ տէյիլ տիր: Սիզէ վիրուտ իտէն թէլէկրաֆնամէնին սախթէ օլտուղունու անլաաղընըզ հալտէ, Վէրօնիքին խասթա օլմատըղընա էմին օլապիլիր, վէ պինաէն ալէյհ պէնիմլէ Բարիսէ ալտէթ իտէպիլիրսինիզ:

Պատէհու Բընէ, եավաշ սէտա իլէ,

— Տահա սիզէ բէք չօգ տիեհճէկիմտէ վար տըր , տէյի պէեան խլէտի :

Պու արա վիգօնթ տը Թուրպէյ՝ արապաճըսընը ճէլպ իթտիկինտէն , մէրգում , արապաեը իլէրի սիւրտիւ , վէ Մ . տը Լօրպագ՝ Բօզու օթուրթտուգտան սօնրա , քէնտիսի տէ օթուրմադտա իքէն , քէմալը մուհապպէթլէ վիգօնթուն էլինի սըգարագ ,

— Թէէմին օլուն քի , պէնտէնիզի , սիզէ միւհպպէտէն տօսթ գըլտընըգ . . . պու իֆատէմ սըրֆ սէօզ տէյիլ տիր . . . Կէօրտիւկիւմ ինսանիեթի հիջ պիր գէման ունութմատըղըմ կիպի , գալպէն տախի թէշէքքիւրտէն կէրի տուրամամ : Շիմտիլիք Ալլահա ըսմարլատըգ , աղիզիմ , եարըն կէօրիւշիւրիւգ , տէտի :

Վիգօնթ . — էվվէթ , էվվէթ , եարըն :

Պու սուրէթլէ արաճա՝ Սիւսի գարիեէսինէ տօղրու իլէրլէտիկի սըրատա , Մ . տը Թուրպէյ տախի սէյֆիեէսինէ տօղրու եօլա լէվան օլտու :

Չէնտ տագըգա տէվամ իտէն էսնաի րահտէ , Ըննէ վէ կէնճ գըզ պիր քէլիմէ պիլէ թաաթի իթմէեիպ , իքիսի տէ շիւպէսիզ այնի միւլահագաեա տալմըշ օլտրագ , իսթիեարը սիւքիւթ իթմէքտէ իտիլէր :

Մէրգումլար արապատան շնաիքլէրինտէ , պիրինճի մէվգի պիլէթի ալանլարա մախսուս օլան թէնէֆֆիւս տաիրէսինէ կիրտիլէր : Ըննէ , պիլէթլէրինի սլմաեա կիթմէգտէն չվլէլ , Սէրժ Գուրազիէֆին օրատա հազըր օլուպ օլմատըլընը անլամագ իւզրէ էթրաֆընա կէօզ կէզտիրտի իսէ տէ , հիջ պիր թարաֆտա կէօրէմէտի :

Սէրժ իսէ , հարէքէթի վագըասընըն քէնտիսինճէ չայեանը թէէսսիւֆ սուրէթտէ իսիթամ պուլմուշ օլմասընտան տօլաեը Փէվգէլատէ հիտտէթ իչինտէ օլ-

տուղու հալտէ, տիվանէլէր կիսլի էօնիւնէ պաղարադ, տէմիր եօլու մէվգիֆինէ տօղրու կիտէճէք եէրտէ Շէնըվիէրէ տօղրու եօլա չըգտը:

Բընէ իլէ Բօզոււն ռաքիպ օլաճադլարը գաթար սէքիզ օն տաղըգատա վասըլ օլտուղունտան, իշպու իքի կէնճէր, ետլընըգճա պիր վահօնա կիրտիլէր:

Թրէն եօլա չըգտը:

Բօզ, տիւչար օլտուղու հէնէճանը շէտիտին թէէսսիրիլէ թագաթ վէ տէրմանտան տիւչիւպ, պիրուհ պիր ճիսմ միսիլլու վահօնուն ետսթըղընա սըրթընը տաեանմը, վէ կէօքսիւնէ էյիմիշ օլտն պաշընը տվուճու իշինէ ալարադ, տալիըն պիր հալէ կիմիշ իտի:

Բընէ, վագատ սիւքիւթ, ֆագաթ քէմալը հայրէթլէ մէզպուրէնէ պաղմագտա իքէն, պիրտէն պիրէ կէնճ դըղըն ումուղլարը իլէ կէօքսիւնիւն հարէքէթ իւզըէ օլտուղունու կէօրտիւ, վէ գարըն գօնուրմազ պիր հիսսէ թապիլյէթլէ մէզպուրէնին հուղուրունտա տիպ շէօքտիւ, վէ մէրզումէնին իքի էլլէրինի տեըրմագլէ, կէօզ եաշարրյլա միւլէմմա օլտն սիմասը գոհիր օլտու:

Պատէհու Բօզ, եաշարմըշ կէօզլէրինի Բընէնին կէօզլէրինէ տթֆ իթմէսինտէ, մէրզում տէլիգանլը եավաշ, ֆագաթ լաթիֆ պիր սէտա իլէ,

— Բօզ սիդի սէվէրիմ, տէտի:

Կէնճ գըզ, գալպինին ալիճիւմէ թէլլէրինի թահրիք իտէկէլին մէզքիւր սէտաեը իշիթտիլինտէ, ճալիպ վէ միւէսսիր պիր սէտէ,

— Պիլիեօրում, տէտի:

Բընէ. — (Մէզպուրէնին նազիք էլլէրինի քէնտի էլ-

լէրի իշինէ տարադ.) էօյլէ իսէ նի՞ջին ազլաեօրսու-
նուզ :

Բօզ, ճէվապ վէրմէտի : Ընէ իսէ չու եօլտա քէլա-
մա տէվամ իյլէտի :

— Օ ալչաղըն վէ հայլաղըն սիզէ իթտիկի հադա-
րէթ սէպէպիյլէ՞մի ազլաեօրսունուզ :

— Օ հէրիֆին հադարէթինին նէ՞ էհլմիեէթի վար
տըր : Անըն հադարէթի պանա թէէսիր իտէմէզ . —
զաթէն օ հադարէթլէրի իշ եէրինէ գօյմամ . . . Օ ճի-
հէթլէ մատտէ պանա այիտ տէյիլ , սիզէ այիտ տիր :
Ընէ . — (Թէաճճիւպլէ) Պանա՞մը :

— Էվվէթ , սիզէ , չիւնքի սիզ , պէնիմ սէպէպիմէ
տուէլլօ իտէճէքսինիզ : Հալպու քի տուէլլօ իթմէնիզի
իւթէմէմ , վէ րէճա իտէրիմքի , պու Ֆիքրտէն սարֆը
նազար իտէսէնիզ : — Էօմրիւնիւզիւ պէնիմ իշին վէ
էօյլէ պիր աստէմիլէ տուէլլօ իտէրէք թէհլիքէեէ գօյմադ
միւմքի՞ն մի տիր . . . խայր , խայր , օլամազ չէյ տիր :

— Շու իքրաճ իտիլէճէք մասխարա հէրիֆի տիւ-
չիւնմէեին : Էօյլէ մայմուն կիպի պիր տուէմ , պիր տա-
գըզա պիլէ Ֆիքրինիզի իշպալ իթմէմէլի տիր :

— Ֆադաթ սիզտէ տուէլլօ իթմէեէճէկինիզէ սէօզ
վէրին :

— Բէզա՞լէթ մի չըգար տէյի գօրգուեօրսունուզ . . .
պէօյլէ պիր չէյ օլամազ : Սիզին իսմինիզ ապա սէօյ-
լէնմէեէճէք տիր : Եարըն օթէլէ կէլէճէք օլան վիզօնիթ
տը Թուրպէյէ վազը օլան վատըմը իշիթտինիզ :

— Պէն պու ճիհէթլէ տիւչարը էնտիշէ օլմաեօրում :
Պէնիմ իշին լազլմ օլան չէյ , սիզին տուէլլօ իթմէ-
մէքլիկինիզ տիր : Օ ալչազ սիզի թէլէֆ իտէպիլիր .
պէն իսէ , սիզին թէլէֆ օլմանըզը իսթէմէմ :

Րընէ . — (Մէսէրրէթինտէն երեզիւ գըզարարադ , վէ կէնճ գըզըն էլլէրինի հէեէճան իլէ ոօտադլարընա կէօթիւրէրէք .) Տիմէք , Րօ'զ , պէնի սէվիեօրսունուզ :

Մէգպուրէ , եաւաշճա էլլէրինի չէքտի , վէ չէհրէսինտէ պիր վագարը ազիմ միւշահէտէ օլսւնարադ չու սէօզլէրի սէօյլէտի .

— Միւսիւ Րընէ , ըէճա իտէրիմ , պէնի տինլէերին , վէ սէօզլւմէ իթիմատ իտին . . . Պէն սիզի սէվսէմտէ սէվմէսէմտէ , սիզ պէնի սէվմէմէլիսինիզ . . .

Րընէ , ճէվապ վիրմէեէ հազըրլանըրքէն , մէրգու մէ վագըթ պրագմաեըպ ,

— Գօյվէրին քի սէօզլւմիւ պիթիրէեերիմ . . . պէն սիզին զէվճէնիզ օլամամ , տէտի :

— Րօ'զ . . .

— Հէլէ մէթրէսինիզհիչ օլամամ . . . պու խուսուսուանլամագ իչին ազաճըգ թէֆէքքիւր իթմէնիզ քեաֆի տիր . . . Պունու սիզէ սէօյլէմէք իչին , պու ազշամ Րօզիէ չիթթիկինէ կիթմէմէեէ ըազը օլտում . . . Սիզին իլէ կէօրիւշմէք իչին պու Փըրսաթտան իսթիֆատէ իթմէք իսթէեօրտում : Րընէ , արամըզտա չիւպհէլի հալ գալմասընը իսթէմէմ : Հաեաթըմ տախիլինտէ հէր շէյի գապուլ իտէպիլիրիմ , վէ ալա չիքեաեէթ իթմէքսիզին հէր շէյէ շէճիսնէ գաթլանապիլիրիմ : Հալ պու քի չիւպհէլի պիր հաշի ալա գապուլ իտէմէմ : Էկէր սիզ , քէնտինիգաէ , աչգ ու մուհապպէթինիգտէն ֆէրաղաթ իտէճէք գատար իգթիտար հիսս իթմէզսէնիզ , պէն քէնտիմի ֆէտա իտէճէերիմ . . . ըէտէրինիզին խանէսինի պրագաճաղըմ , վէ սիզտէն օլ տէրէճէ ուգագլանաճաղըմ , վէ քէնտիմի օլ մէրթէպէ կիզլէեէճէեերիմքի , պէնի պիր տախի կէօրէմէեէճէքսինիզ : — Պէլ-

քի տէ էօլէճէերիմ, լաքին վագիֆէմի իյֆա իթմիշ օլա-
ճաղըմ:

Բընէ . — (Քէտէր վէ թէէսսիւրլէ.) Միւմքի՞ն մի
տիր, Բօզ, Պու գատար խայրխահ վէ լաթիֆ, վէ տի-
րաեթինիզ տէ հիւսնի ճէմայինիզէ միւսամի օլտուղու,
վէ զայպընըզըն՝ պէնի միւզտարըպ գըլաճաղընը պիլ-
տիկինիզ թագտիրտէ, պէնտէն ֆիրար իթմէք զալիմ-
լիկինի իճրա իթմէքլիկինիզ գա՞պիլ մի տիր:

— Մատէմքի հարէքէթի վագըտամ զալիմիք իսմի
վէրիեօրսունուզ, պու թագիրի գապուլ իլէ, էվվէթ,
պու զալիմիկի իճրա իտէճէկիմի հասպ էլիճապ թէէ-
քիտ իյլէրիմ:

— Տիմէք կիտէճէքսինիզ:

— Չիւնքի էօյլէ լաղըմ տըր:

— Նի՞չին լաղըմ օլուեօր:

— Ձիրա հէր հալ՝ պիզի եէկտիկէրիմիզտէն աեըր-
մագտա տըր:

— Պիլաքիս պիրիպիրիմիզտէն այրըլմա՛ըզա հիշ
պիր սէպէպ եօզ ոուր:

— Թէքրար իտէրիմքի, հէր հալ, եանի, գավա-
նիյն եախօտ իթիգատաթը պաթըլէի ալէմ, վագիեթթ-
ճէ ֆէրգիմիզ, ֆամիլեանըզ հազընտաքի շիւ քրանիյ-
եէթի սամիմէմ, վէլհասըլ քէնտի վագար ու հայսի-
եէթիմի մուհաֆազա իթմէքլիք մէճպուրիեէթի՝ պիզի
եէկտիկէրիմիզտէն աեըրմագտա տըր: Էկէր, հէմ սի-
զին վէ հէմ պէնիմ իչին մուխաթարալը օլա՞ն պիր
հիւսի գալպինիզտէն թէպիտ իտէճէկինիզէ էմին օլ-
մագ իսէմ, պիր գըզգարընտաշըն քէնտի գարընտաշը
եանընտա եաշարճասընա սիւքիւնէթլէ եաշաեամամ:

Պու արա կէնճ գըզ՝ իքինճի տիֆա հընչգըրտաեա-

րագ, աղլամահա պաշլաւոր, վէ մէյեուսանէ սիր հաւ
իւէ,

— Ետ՝ Բապպի, ետ՝ Բապպի, պէն նէ՝ գասար
պէտպաւթ պիր գըզըմ, տէտի, վէ Բընէ՝ իշպու մէն-
զարէի կսէֆիշթիմալտէն Փէվգէլատէ միւթէէսիր օ-
լարագ, ետնագլարընտան աշաղը իրի տանէլի եաշլար
ագտը, վէ քէսիք պիր սէտա իւէ,

— Պէնիմ գէվճէմ օլամահաճաղընզը պէեան իտի-
եօրտուռնուզ, տէտի,

— Խայր, օլամամ, վէ էօյլէ օլտուղուհու սիպ պէն-
տէն տահա էյի պիլիրսինիզ,

— Պէն սիր շէյ պիլիրիմ. եանի թէճէննիւն իթ-
մէք վէ էօլմէք րատտէսինտէ սիգի սէվէրիմ, — Իսմիմի
սիգէ նիշին հասր իտէմէեէճէեիմ,

— Պու սիւալին ճէվապընը վէրտիմ. թէքար իթ-
մէքիկիմ լաճըմ մը տըր, — Պէն՝ պիւեիւք պիր նէսլէ
մէնսուպէ տէյիլիմ, սէրվէթիմտէ եօգ տուր, գըզգա-
րընտսշընըզըն մուալլիմէսիեիմ, եանի մաաշլը պիր
քիմսէեիմ, Վագաա խանէնիզին էվլատը մագամընտա
հիւսնի մուամէլէ կէօրիւեօրում, Փագաթ նիհանէթ
վագիւեէթիմ մէյտանտա տըր, Իմտի, պէօյլէ հագիր
պիր վագիւեէթտէ պուլուսան սէֆիլ պիր գըզ՝ սիգին
զէվճէնիզ նոսըլ օլապիւր,

— Պիր գատընտա արանըլան հէր կիւզէլ խասսէ
սիգտէ մէվճուտ տուր...

Բօզ. — (Սէօզիւնէ տէվամ իտէրէք.) Սիզ կիւզէլ պիր
իսմէ, վէ պիւեիւք պիր սէրվէթէ մալիքսինիզ,

— Նէ՞ էհէմիեէթի վար տըր,

— Բէք պիւեիւք էհէմիեէթի վար տըր, — Ջէնկին
պիր գըզ իւէ էվէնմէլիսինիզ, Ֆաւիլեանըզըն, սիգտէն

պու եօլտա պիր իզտիվաճ, վէ պէնտէն տէ, վալիտէ-
նիզտէն, բէտէր վէ գըզգարընտաշընըզտան կէօրտիւ-
կիւմ միւսաֆիրբէրվէրլիք վէ թէվէճճիւհ իշին թէշէք-
քիւր թալէպ իթմէեէ հագգլարը օլտուղու հալտէ,
գալգըպ տա, էվլաուլարընը վէ գարընտաշլարընը էլլէ-
րինաէօն մի ալաճաղըմ, վէ անըն միւսթագպէլինի
մաճվմը իթտիրէճէեիւմ — խայր, խայր, պու եօլտա պիր
մուտմէլէ՛ ալչագլըզ տըր — Պէօլէ պիր վագըատա,
պանա հըրսը շան ու թամա վէ տիկէր ալչագճա սը-
ֆաթլար ազվ խտիլէճէկինէ էմինիւմ, վէ պու սուրէթլէ
պէնի իթհամ իտէնլէր՝ հագըգէթի պէեան իթմիշ օլ-
մաաւար պիլէ, իհթիմալէ եագլաշմըջ օլուրլար —
Պէլքի սիզ պիլէ կիւնիւն պիրինտէ պու եօլտա պիր
շիւպհէեէ զահպ օլուրսունուզքի, պէնիւմ իշին էօլլէ
պիր հալ՝ էօլիւմ իլէ պէրապէր տիր:

— Պու հալտէ էկէր ֆագիր օլսա իտիօմ . .

— Ա՛հ, իշթէ օլ վագըթ պաթիթիեար օլաճագ իտիւմ:

— Կէօրիւեօրսունուզքի, պէն սիզի սէվտիկիւմ գա-
տար սիզաէ պէնի սէվիեօրսունուզ:

Կէնճ զըզ, անլաշըմազ պագը քէլիմէլէր իրատ
իթտիկինտէն, Րընէ՛ շու եօլտա քէլտա տէվամ յը-
լէտի:

— Ալլահ աշգընա օլսուն, ֆիքրինիզի աշըգտան
աշըղա պէեան իտին, Շու տագըգա իքիմիզ իշին տէ
սաատէթ տագըգասը տըր: Պէն քէնտի գալպիմի թէ-
մամյլէ սիզէ թաթիս իթտիկիւմ կիպի, սիզին տէ քէն-
տի գալպինիզի պանա վէրմիշ օլտուղունուզու պէեան
իտին:

Րօզ, Սէն-Մօր մէքթէպինին թէնէֆֆիւսիտանէսին-
տէ, պիրինճի տէֆա օլարագ մուհիպպէսինին գարըն-

տաշը գարշըսընտա պուլունտուղունու միւլահագա, վէ
օլ գէ մանտան սէրու զապթընա միւգթէտիր օլմուշ օլ-
տուղու մուհապպէթ հիսսիյլէ հէեհնանը ազիմէ տիւ-
շար օլուպ, ոլիր ալաճըգ թէրէտալուտուն սօնրա, չու
սէօզլէր իլէ մուգապէլէ իթաի:

— Էվվէթ, սիզի սիր տաիի կէօրմէմէք իւզրէ պէն
կիտէճէերիմ, լաքին գալպիմտէ մէվճուտ օլան սըրը
պիրլիքտէ կէօթիւրմէք իգթիտար վէ ճէսարէթինի
հայիզ տէյիլիմ... Ահ, քէնտիմի զիւտտէսիյլէ միւգ-
թէտիրէ զանն իտիւօրտում... Էվվէթ, Րընէ, սիզի
սէվէրիմ, իլք տէֆա կէօրտիւկիւմտէն սէրու հագգը-
նըգտա մուհապպէթիմ վար տըր, լաքին սիզին պու
մուհապպէթտէն խապէրտար օլաճաղընրգը պիլմէօր-
տում, վէ գալպիմի էզմէք սաթի լաղըմկէլսէ, օնտ հա-
քիմ օլաճագ ճէսարէթէ մալիք օլաճաղըմը իւմիտ իթ-
մէքտէ իտիմ: Էկէր սիզ, քէնտի տչգ ու մուհապպէթի-
նիզտէն սլանա պահա իթմէմիշ օլտա իտինիզ, օ ճէսա-
րլթի հայիզ օլաճագ իտիմ... Ահ, բէտէրինիզին խա-
նէսինէ կիրմէքլիկի գապուլ իթմէմիշ իտիմ: Ֆու-
գաթ պէն պու խուսուստա զայիֆ պուլունտում: Քէն-
տի քէնտիմէ, քէնտիսինի սվտիկիմի ապա պիլմէկէ-
ճէք տիր, վէ սլէն տէ քէնտիսինի հէր կիւն կէօրէճէ-
երիմ, սէսինի իշիտէճէերիմ, վէ արասըրա պանա տթֆը
նազար իթտիկինի հիսս իյլէեկէերիմ... անըն թէնէֆ-
ֆիւս իթտիկի հապաեը թէնէֆֆիւս իտէճէերիմ, վէ
անըն կօմրիւնէ, սէնիմ կիպի հագթիւէ պիր գըզըն հիս-
սէտար օլապիլէճէկի միրթէպկտէ հիսսէտար օլաճաղըմ,
տիմլքտէ իտիմ:

Պաղթէթէն Րօզ, սէօզլիւնիւ քէսալ, վէ Րընէնին
թէքրար թութմուշ օլտուղու էլլէրինի աեըըպ, գը-

զարմըջ օլան երեզունիւ կիզլէտի, վէ հազըգի պիր
հէհէճան իլէ,

— Եա՛ Բապպի, եա՛ Բապպի, պէն նէ՞ եաբըեօ-
րում... սոնունա դատար իսթիեարը սիւքիւթ իթմէ-
կի եէմին իթմիչ խտիմ, աէտի:

Ընէ, սէսի տիթրէեհէք, շէօյլէ ճէվապ վերտի:

— Ա՛հ Բօզ, պու իֆատէնիգտէն տօլաեր հազգը-
նիդտա դանէթ միւթէշէքքիւքիւմ, վէ քիզ խայր
տուսսը օգուսագտանըմ: — Պէն տախի սիլի կէօրտիւ-
կիւմ իլք կիւնտէն պէրու հազգընդտա իզհարը մու-
հապպէթ իթմէքտէեիմ, ֆազաթ սիլին թարաֆընիզ-
տան ֆիթուսուպուգ կէօրիւրիւմ գօրգուսուլա,
տիհանըմը աջմեա ճէտարէթ խտէմէօրտում... Սիզ-
տէն տօլաեր հիսս իթտիկիւմ աուլըր կիթտիքճէ արթ-
մըշ սըր... Սիլի թազաիր իթտիքճէ, սիզսիզ եաշա-
մագ պէնիմ իշին գապիսիզ օլտուլունու անլաուըմ,
վէ պու կիւն, էկէր բէտէրիմին խանէսինտէն մու-
ֆարագաթ խտէրտէնիզ, էկէր պիրիպիրիմիզտէն այ-
րըմագլըզըմըզ լազըմ կէլիրսէ, պէն եաշանամեա-
ճալըմ:

— Ուայր, եաշանաճագընըզ, վէ պէն՝ վազիֆէմի
խֆա իթմէք իւզրէ պուրատան կիտէճէեիմ... —

— Լաքին պու եաբաճազընըզ շէյ՝ գալըք ճիւնէթ
տիր, նի՛շին իքիմիլիտէ նիհաեէթտիզ պիր ֆէլաքէ-
թէ մա՛քքամ գըլմագ խաթէեօրտունուգ: — Յագիր օլ-
տուդունուգ իշինոյ տէյիլ մի: — Հալդուրի պէն իքի
քիշիեէ քիֆանէթիւնտէն զիեառէ ֆէնկիւնիւ վէ զէն
կիւնիկիւմ իպէ միրա տէյիլ, քէնտի չալըճազըզըմ,
ափօգաթլըզըմ տըր քի, իհթիեաճաթըմըզա վէ քիզոն:
Լարըմըզա պօլ պօլ քիֆանէթ խտէր... Պիր ազ էվ-

վէլ, պէնիմ իշին բարլազ պիր իղտիվաճտան պահս
իտիեօրտունուզ... Սիզ պէնիմ տիւշմէնիմ միտինիզ,—
Պէնիմ արատըլըմ, արզու իթտիկիմ վէ իսթէտիկիմ
շէյ՝ սաատլթ տիր, օ սաատլթի իսէ, պու ալէմաէ
եալընըզ սիզ պանա վէրէպիրիքսիկ, Կիւզէլլիկինիզ
վէ իայրխահլըլընըզ մէլայիքէ մախսուս տուր... Պիզ
իսէ, պիրիպիրիմիզի սէվմէքտէեիզ... Իմտի իզտիվա-
ճըմըզտան սօլաեը հէր քէս նի՞շին թէ աճճիւս իտէճէք
տիր. թէ աճճիւս իթսէ տէ, պիզճէ նէ՞ էհէմիեէթի
վար տըր:

«Յամիլեամ հագգընտաքի շիւքրանիեէթ վէզաի
Փինիզտէն պահս իտիեօրտունուզ:

«Պէն բէտէրիմին ախլազ վէ թապիեաթընը պիլի-
րիմ... սիզի քէնտի ասըլ գըզը մագամընտա սէվմէք-
տէ տիր... սիզէ Փէվգէլտէ ըրանէթի վար տըր...
սէպաթընըզա, վագարընըզա հայրան օլմագտա տըր...
վէլհոսըլ սիզտէ մէվճուս ղլտն քեաֆֆէյի խասայիլ
ու Փէզաիլի թագտիր իթմիշ տիր... Աշգ ու մուհոպ-
պէթիմիզի, վէ իզտիվաճ թոտափվուրումուզու քէն-
տիսինէ պիլտիրմէքիկէ միւսաատէ իտին... մու-
վաֆֆագաթընը իսթիհալ իտէճէկիմէ էվվլճէ է
մինիմ:

— Խայր, խայր, պու շէյի եարմանըն... ա՛հ, ես՝
Բօպպի, պու հալտէ բէտէրինիզ հագգըմտա նի՞ կէօ-
նա է Գրեարա զահիպ օլաճագ տըր:

— Պէն նէ էֆքեարա զահիպ օլուեօր իսէմ, օ տա-
լիի այնի էֆքեարա զահիպ օլաճագ տըր, եանի վա-
եէթ Փազիլէ վէ ճալիպէ պիր գըզ օլտուզունուզուն
միւլահագաընտան ղայրի տիկէր հիշ պիր միւլահագաը
օլմանեճագ տըր:

— Լաքին վալիտէնիդ... գըզգարընտաշընըզ նէ՞ տիւեհէճէքլէր տիր :

— Վալիտէմին՝ սիզի տէրէճէի նիհանէտէ սէվտիլի- նի պիլիրսինիդ... պինաշն ալէյհ թաստվզուրուսու- զուն իճրասընա մաէլ մէմնուլյեէ րուի րիզա կէօսթէ- րէճէք տիր... Գըզգարընտաշըմա կէլինճէ, միւսթազ- պէլի քէշֆ իտէրճէսինէ, գաթէն սիզէ գըզգարընտաշ իսմի վէրտիկի կիպի, սիզտէն աէ ասլա աշրըլամազ... Յիզին հուզուրունուզ՝ անըն սըհհէթի, հաեաթը տի- մէք տիր... վէլհասըլ սիզ, բէտէրիմին խանէսինի թէրք իտէմլզսինիդ : Սիզտէ բէք ալէա պիլիրսինիդքի, պուլտատան մուֆարադաթընըզ՝ սիզի սէվմէքտէ օլան գըզգարընտաշըմ իշին մուճրսի բէրիշանի աիր... Սի- զին մուֆարադաթընըզտան սօնրա, պիշարէ գըզգա- րընտաշըմըն պէրհաեաթ գալամաեաճազը տէրքեար տըր :

Կէնճ գըզ, պու սէօղլէրի, միւթէէսսիր իւլգալպ օլարազ վէ Էլլէրի տիթրէէրէք տինլէտիքտէն սօնրա,

— Ա՛հ, Բը՛նէ, նի՛շին պէնի սէվտինիդ... չիմտի պէնիմ հալիմ նէ՞ օլաճազ տըր... Էկէր կիթսէմ, նան- քէօր վէ գալիմ սաեըլաճազըմ : Էկէր գալսամ, եինէ նանքէօր վէ չիւպհէլի ատտ իտիլէճէիմ, տէտի :

— Բօ՛զ, սէվկիւլիւմ Բօ՛զ, թասմիմաթընըզ մշվ- գըի իճրանէ վազ իթ մէէէհէկինիզէ տաշիր պանա եէ- մին իտին... միւսաաաաա իտինքի սէրպէսթճէ հարլքէթ իտէիմ... քշնտի նամըմա օլարազ սէօղլէ բէտիլիմէ աշաեըմ :

— Լաքին Էկէր բէտլրինիդ րէտտ իտէ՞րսէ... Էկէր պէնի լանէթլէ՞րսէ... Էկէր պէնի գօվա՞րսա... չիւնքի, Բընէ, պու սէյլէտիկիմ խուսուսաթըն ճիւմլէսի տէ

գապիւ տիր... ա՛հ, պէն նէ դատար պէտպարիժ վէ սէֆիւ պիր գրղըմ... պիշարէ վալլտէմին վէ ֆաթ իթ-տիկի սըրատա աճապա նի՞շին պիրլիքտէ թէբքի հա-եաթ իթմէտիւմ:

— Զիրա, ազիզէմ, իքիմիզին սաատէթ ի իշին եաշա-մագլըղընըզ լազըմ իտի... Պիզիւմ պախթ ու թալի-միզ՝ չօգտան ալէրու նէզտի ճէնապը Պարիտէ գայտ օլուճմուչ տուր: Բօ՛զ, Բօ՛զ, սիզ պէնիւմ զէվճէմ օլա-ճագսընըզ:

Պու սըրատա թրէն Բարիս ըսթասիօնսընտա տուր-մաղլէ, մէրգուճան իքի կէնճլէր աշաղը էնտիւլի:

Բընէ, օ տագըդգատան իթիպարէն քէնտի նիշանլը-սը աստ իթմէքտէ օլտուղու Բօզու զօլթուղունա ա-լըպ, իքիսի պիրլիքտէ եագընտաքի արապալըզա մու-վասըլէթ խլէտիւլէր:

Հսթասիօնտան լինէ օթէլինէ գատար տէվամ ի-տէն Հսնաի րահտէ, վակօնտա գաթթ իթտիքլէրի միւ-քեալէմէեթ թէքրար պաշլամատըլար:

Իքիսի տէ, Սէրթ Գուրավիէֆին գուրտուղու տու-զաղը պիլտիրմէմէք իշին պիր պէհանէ տիւշինմէքտէ օլուպ, նիհանէթ, վէրօնիքին նամիգաճլըզը աղըր օլ-մատըղընտան, Բօզուն, մէրգուճէնին նէզտինաէ չօգ տուրմաեըպ ավտէթ իթտիկի, վէ Սիւսի ըսթասիօնուն-տա, Բընէեթ թէսատիւֆլէ պիրլիքտէ կէլմիշ օլտուգ-լարընը սէյլէմէքլիկի գարարլաշտըրտըլար:

Օ ագշամը լինէ սօգաղընտաքի օթէլին հալի մահ-զունիեթլէ կէշտի:

Թաամտան սօնրա, (Բ. տը Լօրպագ, պապը ումուր ու մէսալիհլէ մէշղուլ օլաճաղընտան, քէնտի խու-սուսի տաիրէսինէ չէքիւլտի, վէ մատամ Տօմօն իլէ գը-

չը վէ թօրնու սալօնտա գալտըգլարընտա, մատամ՝
Տօմօն միւթատը վէճհէ գրօշէ իշլէմէքտէ, Թէրէզ քի-
թապ օգլու մագտա, վէ թապիեաթճա հէր վաղըթ չէն
օլան մատմագէլ Րընէ իսէ, տիւշիւնճէլի կէօրիւնմէք-
տէ իտի:

Պէօյլէճէ պոլնլարըն պոլլոլնտուլու սալօնտա տէ-
րին պիր սուսլուգ հիւքմ իթմէքտէ օլուպ, արալա-
րընտա հիշ պիր սէօզ թաաթի օլունմատըլընտան, մա-
տամ Տօմօն սըգըլարագ,

— Պէն օտամա չըգըեօրում... պուրասը ատէթա
եաա էվինէ պէնգէեօր, տէտի:

Մատմագէլ Րընէ, մէրգուվնին սէօղլէրինտէն աեը-
լարագ,

— Եաթմա՛եա մը կիտիեօրսունուգ, պիւեիւք վա-
լիտէ, տէտի, վէ կիթմէզտէն էվլէլ մէզպուրէի պուս
կյլէտի:

Մատամ Տօմօնուն հարէքէթինտէն սօնրա, Թէրէզ
քիթապընը գարաեըպ, գըզընա խիթապէն,

— Ագիդէմ, պիր ազ եօրկունում... պիզտէ պիւ-
եիւք վալիտէն կիպի եաթմաեա կիտլիւմ... շիւպհէ-
սիզ Րօզ պու ագչամ ալտէթ իթմէեէճէք տիր, վէ
գարընտաշըն տալսի պազը իշլէրի իշին քէօյէ կիթմիշ
օլտուղունտան, պէլքի սօն թրէն իլէ անճագ կէլէպի-
լէճէք տիր, տէյի պէեան կյլէտի:

Րընէ. — Բէք էյի, վալիտէ... էօյլէ իսէ, պապա
մա, կիճէլէր խայր օլտուն տիեկլիւմ:

Թէրէզ. — Գը՛ղըմ, պիլիրսին քի պապան մէշղու
տուր. քէնտիսինի թաճիգ իթմէեկլիւմ:

Րընէ պաշընը սալլատը, Փազաթ վալիտլսի պու-
հալի կէօրմէտի:

Պու սուրէթլէ սալօնտան չըզլըզ, Թէրէզ՝ օտա-
սընըն էշիկինէ դատար պըզընա ընֆագաթ, վէ մէր-
գումէի միւթատը իւզրէ տէրազուշ իյլէտիքտէն սօն-
րա, քէնտի տարիսինէ ալտէթ իյլէտի:

Բօզ, եալընըզ գալտըլընտա, վալիտէսինին աեագ
սէսինի տինլէտի, վէ մէզքիւր սէս քէսիլինճէ, քէնտի
քէնտիէ,

— Հէր հալտէ բէտէրիմի կէօրմէլիեիմ, Հէմտէ պու-
ազչամ կէօրմէլիեիմ: Քէնտիսինէ սէոյլէեէճէքլէրիմի
խալլի տիւշիւնտիւմ, պուստան զիեատէ պէքլէեէմէմ...
Գարընտաշըմ Բօզու սէվիեօր, Բօզ տա գարընտաշը-
մը... Վագաա սիննիմ քիւշիւք իսէ տէ, պու հալի
բէք ալէա կէօրտիւմ, էկէր էվլէնիլէր իսէ, տաիլէյի
ստատէթ ու իգալալէ տախիլ օլաճագլար տըր. պէն
տէ օսաեէտէ մէսուտ վէ պախիլիեար օլապիլէճէեիմ,
շիւնքի Բօզ քեամիլլէն գըզգարընտաշըմ օլմուշ օլաճա-
ղընտան, տալիմա եանըմտա գալաճագ տըր... էվվէթ,
էվվէթ, բէտէրիմի կէօրէճէեիմ:

«Բընէ իլէ Բօզուն, քէնտի սատէթլէրինի պանա
պօրճու գալմալարընը իսթէրիմ: Քէնտիլէրինէ նէ գա-
տար մուհապլէթիմ օլտուղունու, վէ քէնտի սա-
տէթլէրինի նէ տէրէճէ տիւշիւնտիւլիւմիւ պու խու-
սուս իսպաթ իտէճէք տիր, տէտի:

Կէնճ գըզ պու գարարը վէրտիքտէն սօնրա, օտա-
սընըն գարուսունու աշըգ պրաղըզ, խաֆիֆճէ եիւ-
րիւեէրէք, բէտէրինին օտասընա տօղրու իլէրլէտի, վէ
մէզքիւր օտանըն գարուսունու օլ գատար եաճաշ սու-
րէթտէ աշտըքի, եազըլխանէնին գարընտաշտա օթու-
րուզ եազը եազմագլա մէշղուլ պուլունան Մ. տը Լօր-
պագ իշիթմէտի:

Մէզպուրէ, մէզբիւր գաբունուն էշիկի իւզէրինտէ տուրուպ,

— Պապաճըղըմ, չալըշըթօրսուն հա'... աճապա սէնի րահաթսըզ մը իտիթօրում, տէտի:

Տօգթօր պաշընը գալտըրըպ, թէպէսսիւմ իտէրէք,

— Ոայր, գըզըմ, սէն պէնի ասլա րահաթսըզ իթ-մէզսին, տէյի ճէվապ վէրտի, վէ այնի վագըթտա բէ-տէր վէ էվլատ պիրիպիրինէ սարըլտըլար:

Պատէհու Մ. տը Լօրպագ շէօյլէ տէվամ իթտի:

— Սէնի ուեուեթօրսուն զանն իտիթօրսում... եօ-րուլմուշ օլմալըսըն, գըզըմ, վէ պիլիրսին քի, պու գատար վագըթ ուեանըզ գալմագլըղը սանա մէն իթ-միշիմ տիր:

— Տարըլմա պապաճըղըմ, մահգուն գալպ իլէ ու-եումագտան իսէ, մէսրուր օլարագ ուեանըզ գալմագ էվլէա տըր:

— Ումումիեէթլէ պու պէօյլէ տիր, ֆագաթ պու սէօզլի սէօյլէմէքտէ նէ՞ միւնասիպէթ վար տըր:

— Շու միւնասիպէթ վար տըր քի, պիր գըզ, քէն-տիսինի սէվէն բէտէրինին եանընտա պախթիեար օլ-տուղու գատար հիշ պիր եէրտէ պախթիեար օլամագ:

Մ. տը Լօրպագ կիւլէրէք,

— Պու սէօզ բէք տօղրու տուր, լաքին... տէտի, վէ քէլամընը գաթթ իթտիկինտէն, — Սէօյլէ, էֆէնտի բէտէր, սէօյլէ, տէյի Րընէ պէեան իյլէտի:

— Պահս իտէրիմքի, սէնին պիր տիեէճէկին վար տըր:

Րընէ, ճէվապ վէրմէեիպ կիւլիւմսէտի, վէ Մ. տը Լօրպագ տախի,

— Սիւքիւթ տուրուեթօրսուն... նէ՞ տիւշլիւնիւեթ-սուն, տէտի:

— Պապածըղըմ, սէնին ֆիրասէթին բէք զիեատէ տիր :

— Տիմէք ֆիքրինի անլատըմ :

— Թէքմիլ տէյիլ իսէ տէ, էվվէթ պիր ազ անլատըն... պէլքի պիր հէտիեէ եախօտ էյլէնճէ արզուսինտէ օլտուղումու զանն իտիեօրսուն, ֆաքաթ իքի իւչ սիւալիմէ ճէվապ վերմէքլէկինի իսթէրիմ :

— Սիւալլէրինի պիլտիր, սէվկիւլիւ գըզըմ,

— Ճէվապ վէրէ՞ճէքմիսին :

— Եկէր ճէվապ վէրէպիլիբսէմ, վէ ճէվապ վէրմէքլէկիմ լաղըմ իսէ, վէրէճէեիմ :

— Պիր բէտէր՝ քէնտի գըզընա հէր վազըթ ճէվապ վէրէպիլի, վէ վէրմէլի տիր :

— Սէօյլէ պազալըմ :

— Պապածըղըմ, տիւնեատա էն սիւեիւք սաատէթ Հա՞նկըսը տըր :

Տօզթօր, պիր գաչ սանիյեէ միւթէրէտտիւտ Հալտէ գալալ, ճիւնքի նէ ճէվապ վէրէճէկինի պիլմէեօրտու : Նիհանէթ իֆատէեէ աղալլէ,

— Պու խուսուս՝ հէր քէսին արզուսինէ մէնութտուր, տէտի :

— Սայր, պապածըղըմ, էօյլէ տէյիլ տիր : Ինսանըն Հաեաթընտա է՛ն սիւեիւք սաատէթ՝ սէվտիկիմիզ քիմսէլէրի պախթիեար գըլմագ տըր... Պու խուսուսու պիր գաչ կիւն էվվէլ սէն գօնթէս Գուրապիէֆէ սէօյլէեօրտուն :

— Էվվէթ, խաթրըմա կէլիեօր :

— Իմտի, մատէմքի պէնի սէվիեօրսուն, իքթիտարըն մէրթէպէսինտէ պէնի պախթիեար գըլմագա պօրծլուսուն : Էօյլէ տէյիլ մի :

— Էվվէթ :

— Օ հալտէ , Էկէր սանա , «Սէվկիւլիւ պապաճը-
ղըմ , Քիլան շէյ՝ սէնին քիւշիւք Րընէնի Փէվզէլատէ
մէսրուր խտէճէք տիրո տիսէմ , օ շէյի իճրաքէ մու-
վաֆֆադաթ պուեուրմաեա՞ճադ մըսըն :

— Էկէր էլիմտէն կէլիրսէ , շիւպհէսիզ մուվաֆֆա-
դաթ իտէճէեիմ :

Րընէ , մէսէրրէթլէ էլլէրինի եէկտիկէրէ վուրարազ ,

— Բէք էյի , բէք էյի , տէտի , վէ իւսվէթէն տա-
խի , — Էֆէնտի բէտէր , վալիտէմ իլէ էվլէնտիկին զէ-
ման , անըն սէրվէթի եօզ իտի , տէյիլ մի , տէյի պէ-
եան իթտի :

— Խայր , սէվկիւլիւ գըղըմ , եօզ իտի . Փաքաթ
նէ՞ միւնասիպէթլէ պուենու սօրուեօրուուն :

— Շու միւնասիպէթլէ սօրուեօրումքի , հիշ սէր-
վէթի օլմատըղը հալտէ , վալիտէմ իլէ էվլէնմէքիկին ,
մահզա օնա օլան մուհապպէթինտէն նաշի իտի , տէ՞-
յիլ մի :

— Շիւպհէսիզ . . . Փաքաթ պու նէ՞ զարիպ միւ-
քեալէմէ . . . պու օգչամ աճապա ազլըն պիր ազ պօ-
զուլմո՞ւշ մու տուր . . . պու միւլադաթըն նէթիճէսի
նէրէտէ գարար գըլաճադ տըր :

— Պապաճըղըմ , սէն պէնի իսթիճվապ իթմէ , եա-
լընըզ սիւալլէրիմէ ճէվապ վէր :

— Փաքաթ . . .

— Իշթէ տէվամ իտիեօրում . Սէրվէթի օլմաեա-
րադ , մահզա մուհապպէթ սարգասըլա էվլէնտիկին
վալիտէմին նէզտինտէ տէ նաիլի սաաաաիթ օլտո՞ւն ,
պու տա տօղրու տէյիլ մի :

— Էվվէթ , է՛ն պիւեիւք վէ է՛ն միւքէմմէլ սաա-

տէթ ու իգպալէ նայիլ օլտոււմ, վէ պունտան տօլաեը
Ֆէվգէլատէ միւթէչէքքիւրիւմ, չիւնքի վալիտէնին
սէնին կիպի պիր գըզը տիւնեաեա կէթիրմէսի՝ պէնիմ
իչին բէք պիւեիւք պիր իգպալ տըր, վէ տիւնեատա
է՛ն զիեատէ սէվտիկիւմ քիմնէլէր, եալընըզ սիզ իքի-
նիգսինիզ :

— Պապաճըզըմ, գարընտաշըմը ունուտուեօրսուն :

— Խայր, անը տա ունութմանօրում, լաքին գա-
րընտաշըն քէմալէթէ վարմըշ պիր տէլիգանլը տըր քի,
պանա արթըզ ինթիեանը գալմամըշ տըր : Տահա զի-
եատէ դայիֆ օլանլար վէ մուավլնէթ ու հիմաէեէ
միւհթաճ պուլունանլար տիւշիւնիւլմէլի տիր . . . Իշ-
թէ պու սէպէսլէ, Բընէեի տէ քէմալը մուհապպէթ
իւզրէ սէվմէքլէ պէրապէր, սիզի տահա զիեատէ սէվ-
մէքտէ օլտուղումու դանն իտիեօրում :

— Իմտի պապաճըզըմ, զէնկին պիր քիմնէ՝ Փաքի-
րէ, Փաքաթ նամուսլու, կիւզէլ, ալիւմ վէ համիյեթթ-
լի պիր գըզ իլէ էվլէնիրսէ, ագըլսըզճա հարէքէթտէ
պուլունմա՞զ մը :

Մ. տը Լօրպազ, մէզքէւր մէմուլին զայրի իֆա-
տէտէն տօլաեը հայրէթտէ գալարազ, պիր իքի սա-
նիյեէ գատար սիւքիւթլէ տօւրտու, վէ մուախիարէն
իֆատէեէ աղազ իտէրէք :

— Գը՛զըմ, պու սիւալլէրին մանէասը նէ՞ տիր . . .
պէնի պու եօլտա իսթիճվապ իթմլքլիկին սէպէսիզ
օլտմազ, տէտի :

— Շիւպէսիզ սէպէսլի վար ուր :

— Սէպէպինի պանա պիտիր :

— Էվվէլ էմիրտէ ճէվապ վէր . . . Պիր ազ էվվէլ
սիւալ իթտիւմքի, քէնտի էվսաֆը հասէնէսինտէն վէ

հիւսնի ճէմալինտէն ղայրի սէրվէթի պուլունման կէնճ պիր գըզ իւէ էվլէնէն զէնկին պիր ատէմին իշպու հարէքէթի՝ սէնին իթիգաուընճա ագըլսըզլըգ մը տըր :

— Խայր, ագըլսըզլըգ տէյիլ տիր. . . լաքին. . .

— Լաքինին սըրասը տէյիլ տիր, պապաճըզըմ. . . ճիւզի պիր մուխալիֆէթ վէ իթիբազ իտէրսէն, քէնտի քէնտինի մահքիւմ գըլմըշ, եանի եաքտըզընա նատիմ օլմուշ օլուրսուն :

— Պէն քէնտի հարէքէթիմտէն տօլաեը նատիմ օլմասըգտան պաշգա, պուռնտան տօլաեը քէնտիմի թէպրիք տախի իթմէքտէեիմ :

— Բէք ալէա. . . տիմէք օլուր քի, մատտէ էվլատլարընըն իգտիվաճը հագգընտա տախի օլուր իսէ, ագչէ մէսէլէսի ֆիքրինի ասլա իշղալ իթմէեէճէք տիր, տէյիլ մի :

Մ. տը Լօրպազ ճէվապա հազըրլանըրքէն, գըզը՝ քէնտիօինէ վագըթ պրագմաեարագ, չու եօլտա իֆաա տէսինէ տէվամ իյլէտի :

— Շաեէտ գարընտաշըմ, հէր ճիհէթլէ քէնտի մուհապպէթինէ լաեըգ օլան ֆագիրէ պիր գըզը սէվիպ, անընլա էվլէնմէսի իշին սիզին ըուխսաթընըզը իսթիհսալէ կէլսէ, մէզպուրէնին ֆագըրը հալի մանի օլմաեարագ, պու խուսուստա ըուր ըրգա կէօսթէրէճէք միսին :

— Լաքին գըզըմ, ոէնին պու սէօզլէրինտէն, գարընտաշընըն պիր գըզը սէվմէքտէ օլտուղու աշլաշըլըեօր :

Մէզպուրէ, օլ անէ տէկին ըլտէրինին տիզլէրի իւզէրինտէ, օթ ուրմուշ օլտուղու հալտէ, պու սըրատա աեաղա գալգարագ :

— Պապաճըղըմ, գարընտաշըմըն պիր գըղա կէօնիւլ վէրմիշ օլտուղունու պէեան իթմէ եօրում, վէ պէեան տա իտէմէմ, շիւնքի Բընէ պանա քէնտի էսրարընը ասլա պիլտիրմէմիշ տիր։ Անճազ պէն սէնին էֆքեարընը անլամազ իսթէ եօրտում. . . էֆքեարընը անլատըղըմ ճիհէթլէ, ֆէվգէլատէ միմունում. . . հաթթազանն իտէպիլտիկինտէն զիեատէ մէմունում։ Շէօյլէքի գալպիմ ֆէրահ եաթաճաղըմ, վէ միւքէմմէլէն ուեուեաճաղըմ. . . իմտի, կիճէլէր խայր օլտուն, էֆէնտի բէտէր. . . Պու ալէմտէ սէնին գալտար խայրխահ քիմսէ օլամազ, պէն տէ սէնի էզճան ու տիլ սէվէրիմ, տէտի։

Մէրգուլմէ, պու սէօզլէրի սէօյլէտիկի սըրատա, բէտէրինին պօղազընա սարըլըպ, վէ իքի եանաղընը էօբիւպ, քէնտի օտասընա կիթտի, վէ հէնուզ Բօզիէ շիֆթլիկինտէ օլտուղունու զանն իթտիկի Բօզու օրատա կէօրիւնճէ, հէմ մէսէրիէթ, հէմ թէաճճիւպլէրէֆը սէտա իյլէտի։ Պատէհու մէզպուրէնին պօղազընա սարըլարազ,

— Նա^սըլ օլտու տա պուրատա պուլունտուն. . . վէրօնիք նա^սըլ տըր, տէյի սիւալ իթտի։

— Վէրօնիքին խասթալըղը ճիւզի պիր նամիզաճըլը օլտուղու հալտէ, գօմշու պիր գատըն, սուի ֆիքր իլէ տէյիլ իսէ տէ, հէր նասըլսա եանլը խապէր վէրմիշ տիր։ Պինապէրին վէրօնիքին պանտ իհթիեաճը օլամատըղընը կէօրտիւկիւմտէն, օրատա գալմաեըպ ալտթիթ իթմէկի թէնսիպ իթտիմ։

— Բէք էյի իթտին. . . պէն տէ սէնին չու գըսսա միւտտէթի դայպուլէթ ինտէ վագթըմը պօշա կէչիւրմէտիմ։

— Նէ՞ եարտըն :

— Խայըրը սուրէթտէ չալըչարմ :

— Նէ՞ եէ չալըչարն :

— Բէտէրիմ իլէ ուզուեն պիր միւքեալէմէ իթտիմ :

— Նէ՞ խուսուստա :

— Իլէրուտէ սէօյլէրիմ :

— Պու ագչամ նի՞չին սէօյլէմէ Եօրսուն :

— Պու ագչամ ուեուեալըմ . . . Սէն Եօճուլուգ-
տան Եօրկուն օլմալըսըն . . . պէնիմտէ ույզում չօգ
գիեատէ տիր :

Պիրիպիրինէ օլան գարապէթտէն խապէրտար օլ-
մահան պու կէնճ գըզլար՝ եէկտիկէրինի տէրաղուչ իթ-
տիքտէն սօնրա այրըլտըլար :

Ալօգաթ Բընէ՛ Բօզու , Լինէ սօգաղը օթէլինին
գարուսունա գատար կէթիրիպ , ֆագաթ քէնտիսի ,
իրթէսի կիւն Սէրօ Գուրապիէֆ իլէ իտէճէկի տուէլ-
լօտա վիգօնթ տը Թուրպէյ իլէ պուլունտուրմագ , վէ
տուէլլօնուեն մուգատտէմաթընը գարարլաչտըրմագ
իւզրէ , միւհթաճ օլտուղու իքինճի շահիտի թէտարիք
ղըմնընտա , օթէլէ կիթմէկիպ , թանըտըղը կէնճ պիր
գապիթին իգտմէթկեահընա պիլաղիմէ , քէնտի իքինճի
շահիտի օլմասընը մէրգուժա թէքլիֆ իյլէտի :

Էօթլէն Պախյէէ իսմինտէ օլան պու գապիթ՝ թէք-
լիֆի մէզպուրու գապուլ , վէ Բընէեէ վիզիթա վէրմէք
պէհանէսիյլէ , իրթէսի կիւնիւ վագթը մուայեէնտէ
Լինէ սօգաղընտաքի օթէլտէ պուլունմահը , վէ Սէր-
օին շահիտլէրիյլէ միւզաքէրէ իթմէք իւզրէ , վիգօնթ
տը Թուրպէյ իլէ գօնթէս Գուրապիէֆին խանէսինէ
կիթմէկի վատ իթտի :

Իրթէսի կիւն իշլէր պու սուրէթլէ վագը օլտու :

Վիգօնթ վէ զապիթ , Բընէտէն իգթիզա իտէն թա-
լիմաթը ալտըգտան սօնրա , Սէն-Տօմինիք սօգաղընա
տօղրու եօլա չըգտըլար :

Սէրժ ԳուրաՎիէֆ՝ իւք ագչամը Սիւսիտէն հարէ-
քէթլէ պիր արապաեա ըաքիպ օլուպ , Բարիստէ , մէն-
սուպ օլտուղու սէրգլընէ կիթտի , վէ վագըանը օրա-
տա քէնտի կիպի իքի շաշգըն ահըպպասընա հիքեանէ
իթտի , վէ պուշլարը , իրթէսի կիւն խասմինին շահիտ-
լէրիլէ ուզլաչմագ իւզրէ քէնտի խանէսինէ տաՎէթ իյ-
լէտի : Պուշուշլա պէրապէր Սէրժ , օլ գատար գօրգագ
իտիքի , պու իշլէրի կէօրտիւկիւ սըրատա , նամուսույ-
լա շու տուէլլօտան գուրթուլմագ չարէսինի տիւշիւն-
մէքտէ իտի : Զաթէն ագլը գըսսա օլան պու տէլիգանլը
պիր խայլի տիւշիւնիւպ , օլ պապտէ պիր չարէ պուլամա-
եընճա , « վալիտէմէ իշլիանլաթըրսամ , օ , պու տուէլլօ-
նուն իճրասընը իսթէմէեէճէկինտէն , էլպէթթէ պիր
չարէ պուլուր » տիեէրէք , սէրգլընըն գաբուսունտա
քէնտիսինի պէքլէեէն արապաեա թէքրար ըաքիպ օլ-
տու , վէ պու սուրէթլէ խանէսինէ աՎտէթլէ եաթա .
ղընա կիրտի :

Լաքին մէրգուժ օ կիճէեի ասլա ըահաթճա կէչի-
րէմէտի : Շէօյլէքի հէնուզ կէօզլէրինի գաբամըշ իքէն ,
տէհէթլի պիր ըիւեա իլէ պիրտէն պիրէ ուեանմագ-
տա իտի :

Նիհաեթ ալէսսապահ եաթաղընտան գալլըպ ,
էլպիսէսինի կիեինտի , վէ վալիտէսինին պէրմիւթատ
խուսուսի տաիրէսինտէ պուլունտուղունա էմին օլ-
տուղունտան , տօղրուճա օ օտաեա կիթտի , վէ գօն-
թէս՝ մէրգումու կէօրտիւկիւնտէ ,

— Սէ՞ն միսին սէՎկիւլիւ օղլում , տէտի , վէ եիւզիւ-

նէ պագմասընտա, ալթիւսթ հալինի պիլմիւշահէտէ,

— Պիր գաշ կիւն տիւր քի սէնի կէօրմէեօրտոււմ,
նէ՞ հալ քէսպ իթմիշսին, տէտի:

Սէրթ. — (Պիր գօլթուգլու իսկէմէեէ օթուրարագ.)
Ղաեէթ մէշղուլ իտիմ:

— Մէշղուլ մու իտին... սէ՞ն մի միշղուլ իտին:

— Էվվէթ, վալիտէ:

— Րէճա իտէրիմ սէօյլէ, նէ՞ իշ իլէ մէշղուլ իտին:

— Պօշ վագըթ կէշիրմէքլէ... Փագաթ թէէմին ի-
տէրիմքի, պու հալիմ դաեթ սըգըլաճագ տէրէճէտէ
տիր:

— Տիմէք քի սէն, էօմրիւնիւ Փաիտէլի սուրէթտէ
գուլլանաճագ եէրտէ, թէլէֆ իտիեօրսուն: — Մութ-
լագա, կէշէնտէ պահսընը իթտիկին գըզ՝ պաշլըճա
թէֆէքքիւրինէ սէպէպ օլմագտա տըր:

— Էվվէթ, վալիտէ, իշթէ օգըզ Փիքրիմի էն զի-
եատէ իշղալ իտէն մատտէ տիր: Հաթթա պու իշին՝
եօլընտա ճէրէեան իթմէտիկի տահա զիեատէ պէնի
եօրմագտա տըր:

— Իշթէ պու վէրտիկին խապէրէ ղաեէթլէ մէմ-
նուն օլտոււմ:

— Նի՞շին մէմնուն օլտուն, վալիտէ:

— Ձիւնքի սէնի էվլէնտիրմէք իւզրէ պիր միւտտէթ
տահա վագըթ կէշիրէպիլիրիմ, վէ էկէր ագտը իզտի-
վաճ սըրասընտա, շայեանը իսթիհգա պիր իւֆէթ
թարզընտա պիր մանիեէ թէսատիւֆ պիլէ իթսէմ,
պոււնտան տօլաեը խօշնուտ գալամամ:

— Ֆագաթ վալիտէ...

— Միւճատէլէ՝ պէյհուտէ տիր... սէնին իշին նէ
հազըր իթտիկիմի վէ նէեէ գարար վէրտիկիմի պի-

լիւրիմ... էմրիթ տիկիմ հալտէ, իթաաթ իթմէք լա-
զըմ տըր :

— Լաքին շիմտիտէն էվէնմէքլիկիմ ֆէվգէլատէ
սլիր շէյ անեւլմա՞զ մը :

— Ֆէվգէլատէ օլսուէն օլմասըն, պու պէօյլէ օլա-
ճագ տըր... Միլեօնլար սահիպի օլմագ իշին, վագըթ
բէք էրքէն սանեւլմագ, էվէնտիքտէն սօնրա սէրպէսթ
օլաճաղընտան, հէր իսթէտիկինի եարապլիլիրսին :

Միւքեալէմէ՝ Սէրժին արզու իթտիկի մագսէտտէն
ուզաղլանմագտա օլուպ, վագըթ տախի կէշմէքտէ ի-
տուկինտէն, եանի հէր իքի թարաֆ շահիտլէրինին
կէլմէսի եագլաշտըղընտան, Սէրժ, վալիտէսի նէգտինէ
կէլտիկի սէպէպինի աջըգտան աջըգա պէեան իթմէկէ
գարար վէրտի, վէ անաղա գալգըպ,

— Վալիտէ, գալպիմի սիգէ աշմագլըղըմ լազըմ
տըր, տէտի :

Փօնթէս, թէաճճիւպլէ օղլուէնա պագարագ,

— Փալպինի՞ մի պանա աշաճագսըն... լաթիֆէ՞ մի
սէօյլէեօրսուէն, տէտի :

— Պիլաքիս բէք մուհիմմ շէյլէր սէօյլէեէճէեիմ:
Շու էսնատէ սէնին նասիհաթլարընա միւհթաճըմ :

— Պէն սանա հէր վագըթ նասիհաթ վէրմէքտէ
իւէմտէ, սէն տինլէմէեօրսուէն :

— Խէթա իթտիմ, լաքին պու տէֆա թէմամյլէ
տինլէեէճէեիմ :

— Սէօյլէ պագալըմ, իշ նէ՞ տիր :

— Իշ պիր տուէլլօեա տալիր տիր :

— Սէ՞ն մի տուէլլօ իտիեօրսուէն :

— Էվվէթ, վալիտէ :

— Պու գարարը նէ՞ վագըթ վէրտին :

— Տիւն ագչամ:

— Սէպէպի նէ՞ տիր:

— Սէպէպի՝ զիբր իթտիկիմ գըզ տըր:

Մատամ ԳուրաՎիէֆ կէօզլէրինի վէ էլլէրինի թա-
վանա մօղրու գալտըրարագ, զապթընա միւգթէտիր
օլամատըզը պիր հիտտէթլէ,

— Սէ'ն, հէր հալտէ տիվանէսին... շու տագըգա-
տա պէն սէնի քեամիլ պիր ատէմ կիսլի կէօրմէք իս-
թէտիկիմ թագտիրտէ, էլան ճէհալէթի էլտէն պրագ-
մաեարագ, պու եօլտա մուխաթարալը թէչէպպիւսլէ-
րէ աթըլմագտասըն, տէտի:

— Վա'լիտէ, սէնի թէչէմին իտէրիմքի, շիմտի պէն
ղաեթ քեամիլիմ:

— Բեամիլլիկին պո՞ւ մու տուր: Քէօյլիւ, նէ' օլ-
տուղու մէճհուլէ պիր գըզա ալէագա իթմէք, վէ անըն
իչին պիր տուէլլօեա գալգըչմագ՝ քէմալէթ մի տիր:
Խայր խայր, սէնին տուէլլօ իթմէքլիկին թէքմիլ թա-
ռաՎուրաթըմա մանի օլաճաղընտան, պու խուսուսու
գաթիէն մէն իտէրիմ:

Սէրթ, պէլլի իթմէեէրէք, Փէվգէլատէ մէսէրրէթ
իչինտէ օլուպ, Փագաթ կիւեա մէրգուճէնին միւրա-
տընա գարչը կէլմէք իսթէրճէսինէ,

— Վա'լիտէ, իթտիկին թէքլիֆ՝ միւմքինսիդ տիր,
տէտի:

— Պէտք է պիր էհէմմիեէթսիզ մատտէ իշին տուէլլօ
իթմէք տէյմէզ :

— Ֆազաթ պանա դարըը շէտիտ պիր լիսան գուլ-
լանըլուր : Ատէթա թէհտիտ իթտիլէր :

— Սէնի՞մի... դօնթ Գուրափիէֆ կիպի պիր քիմ-
սէեի՞մի թէհտիտ իթտիլէր :

— Էվվէթ , հաթթթա վուրմանա տա ճէսարէթ ի-
տիեօրլարուր... հէմէն հէմէն վուրտուլար... խասմիմ
էլինի իւզէրիմէ գալտըրուր , վէ էկէր պէն , թէսպիրլի
տափրանմասամ , պիր սիլլէեէ տիւչար օլաճագ իտիմ :
Պունլարա թէհամիւլ օլունո՞ւր մու , վալիտէ :

— Լաքին հա՞նկը պիէտէպ սանա էլ գալտըրուր :

— Բընէ :

— Բընէ քի՞մ տիր... պէն քէնտիսինի թանը՞ր-
մընըմ :

— Էվվէթ , թանըրսըն... տօգթօր տը Լօրպագըն
օղլու տուր :

Գօնթէս , պու իսմի իշիթտիկինտէ , պաշտան աեա-
ղա գատար տիթրէտի , վէ օղլունուն գօլունտան թու-
թուպ , շիտտէթլէ սարսուրդընտան , Սէրթ , տէհէթլէ ,

— Վալիտէ , նէ՞ եաբըեօրսուն , գօլունու պրագ ,
զիրա բէք զիեատէ ինճիտիեօրսուն , տէտի :

Լաքին մէրգումէ , օղլունուն պիլէկինի գօյվէրմէ-
եիպ , տահա զիեատէ սարսարագ , շու սէօզլէրի սէյ-
լէտի :

— Ֆաիտէսիզ պիր մաիսուգ օլմագըլըն քիֆանէթ
իթմէեօր տա , պիր տէ պանա մագարրաթ մը վէրմէք
խթէեօրսուն : Պանա ֆաիտէն օլմագ , վէ եարտըմ
իտէպիլմէք շէյլէ տուրսուն , թէշէպիւսաթըմըն գար-
ըսընա սէտտ շէքէրէք , է՛ն մուհիմ իշիմ իշին

մուսավէնէթինէ հէր հալտէ միւհթաճ օլտուղում տօգ՝
թօր տը Լօրպագ իլէ պէնի պօզուշտուրմահա գալ-
գըշտըղըն՝ համագաթլարըն համագաթը տըր :

Մատամ Գուրափիէֆ պու սէօղլէրի սէյլէրքէն ,
օղլունու , իլք աղչամը Սիւսի օրմանը քէօշէսինտէ Բը-
նէ տը Լօրպագըն սարստըղը կիպի , շիտտէթլէ սարս-
մագտա իտի :

Հալպու քի պու կէնճ ահմագ , քէնտիսինի գուր-
թարմահա ասլա սայ իթմէքսիզին ,

— Պիմէեօրտում , վալիտէ . . . գօլումու արթըգ
գօյվէր , գիրա քէմիքլէրիմի եէրինտէն չըգարաճագ-
սըն . . . իշտէն խապէրտար օլմատըղըմ իշին , պու հա-
րէքէթիմ գապահաթ սահըլմագ , տէտի :

Օ վագըթ գօնթէս , թահգէր վէ հիտտէթլէ օղլու-
նու եիթտի , վէ էլան թէհտիտավէր սուրէթտէ ,

— Բընէ տը Լօրպագ իլէ տուէլլօհա՝ . . . իշթէ եալը-
նըզ պու էքսիք իտի . . . Լաքին պու շայեանը թէէս-
սիւֆ վագըա նաճըլ օլտու , տէյի սիւալ իթտի :

Սէրթ , իսթիհասալ իթտիկի սէրպէսթիէթտէն պիլ
իսթիֆատէ , եիւզիւնիւն թէրինի մէնտիլյլէ սիւտի ,
վէ ճէվապա աղաղլէ ,

— Պու վագըանըն սէպէզլի եալընըզ աշգ ու սէվտա
տըր . . . շէյլէքի սէվտիկիմ գըզը գաշըրտըղըմ սըրա-
տա , Բընէ իւսիէ կէլտի , տէյի պէեան իթտի :

— Հասըլը , Բընէնին տախի թանըտըղը վէ տուէլլօ
իթմէք իսթէտիկի զըզ քի՞մ տիր :

— Գըզգարընտաշընըն մուալլիմէսի տիր :

Գօնթէս . — (Հարէթլէ .) Բօ՞զ մու , տօգթօր տը
Լօրպագըն խանէսինտէքի մուալլիմէ գը՞զ մը :

Մէզպուրէ պիր գաջ սանիյեէ գատար գըմըլտան .

մագսըզըն սուրուպ, քէմալը թէաճճիւպէ օղլունա պագտըգտան սօնրա,

— Պագ պիր քէրրէ, ահմագճա աչգ ու սէվտան սէնի նէրէլէրէ գատար սէվգ խտիեօր, Եւրիւտիւկիւն եօլ իւզէրինտէ գարչընա չըգան Փահլիչէլէր իլէ կէնճ-լիկինի մահվ իթտիկինտէն խօշնուտ գալմաեարագ, իւլֆէթ իթտիկիւմիւթէպէր պիր Փամիլեանըն, վէժրան-սանըն գէվաթը մէշհուրէսինտէն օլուպ, ումումէն մագ-հարը հիւրմէթ օլան պիր սօգթօրուըն գըզընա մուալ-լիմէլիք իտէն պիր պաքիրէերի տէ պաչտան չըգար-մաեա չալըըեօրսուըն — Տիմէք սէն հիշ պիր չէյ անլա-մաեօրսուըն:

— Յագաթ վալիտէճիեիւմ, պու սէօզլէրի նի՞շին պանա սէօլլէեօրսուըն: Անլամատըղմ նէ՞ տիր:

— Շունու անլամաեօրսուըն քի, պու եօլուըզհարէ-քէթին՝ օ Փամիլեաճա մալիւմ օլուըսա, հէմ սէնին, հէմտէ սէնին կիպի պիր հայլազ վէ ազըլսըզ էվլատ սահիպի օլմագ պէպպալթլըղքնտա պուլունան վալի-տէն իշին օ Փամիլեանըն իւանէ գաբուսու գաբանաճագ տըր: Պու սուրէթլէ իճրա իթտիկին պիւեիւք խէթա-նըն ճէգասընը պէն տէ չէքէճէեիւմ... Սէն՝ պէնիւմ մէ-նաֆիիւմ թէհլիքէե տիւշիւրիւեօրսուըն, վէ միւհթաճ օլտուղում վէ քէնտիսինտէն վագ կէչէմէտիկիւմ պիր ատէմ իլէ պէնի պօզուչտուըրուեօրսուըն: Օ ատէմ իլէ քի, եալընըզ քէնտիի...:

Գօնթէս, հիստէթի արատընտա Կասթօն Տօպէրիվ իսմինին աղզընտան չըգաճաղընը անլաեարագ, պիրտէն պիրէ քէլամընը քէստի, վէ պիր ազ սօնրա շու եօլտա իֆատէսինէ տէվամ իլլէտի:

— Սէնին մուավէնէթինէ տէյիւ, չիւնքի պանա

մուսաւէնէթ իթմէկէ սէն միւգթէտիր տէյիլսին ,
իլլա սէնին իշէ եարամահան չախսընա միւհթաճ օլ-
տուզում պիր սըրատա , քէնտինի , պէնիմ ինտիմտէ ,
թէհամմիւլ օլուճմազ պիր տէրէճէէէ կէթիրիեօրսուն :
Շաշգըն պուտալա , պիլի՞եօրմուսուն , մատտէ օն պէշ
միլեօնա տայիր տիր . պէն սէնին իշին օ օն պէշ միլեօնու
էլտէ իթմէկէ չալըշտըղըմ հալտէ , սէն անը զայս պիթ-
տիրիեօրսուն :

Սէրթ , ալէսսէվլյեէ սաքին օլան վէ իթիտալ
տաիրէսինտէն չըգմահան վալիտէսինին հիտտէթ վէ
զաղապընը կէօրտիւկիւնտէ , զաթէն շաշգըն իքէն ,
տահա զիեատէ շաշգըն պիր հալ քէսպ իթտի : Մէր-
զումէ իսէ ,

— Անլա՞եօրմուսուն , օն պէշ միլեօն տիեօրում . իմ-
տի պու տուէլլօ վուգու պուլուր իսէ , մէզքիւր միլ-
եօնլար պէրհափա օլաճաղընտան , վուգու պուլմա-
եաճագ տըր , տէյի պէեան իյլէտի :

Մէրզում տէլիգանը , իշպու սէօզլէրաէն պիր ազ
ֆէրահլանըպ վէ ճանլանըպ , սօլմուշ օլան եանագլա-
րը գըզարտը , չիւնքի տուէլլօնուն վագը օլմամաուր
քէնտիսինին պաշլըճա արզուսու իտի :

Գօնթէս . - Պանա իթաաթ իտէճէ՞քմիսին :

Սէրթ . - (Մաթթէ պիր սէպաթ իլէ .) Մատէմք իմ-
րար իտիեօր իսէն , իթաաթա մէճպուրում , Փագաթ
պու շէյ բէք միւշքիլ տիր :

— Նէ՞տէն միւշքիլ օլուեօր . . մատէմքի միւթ-
թէհիմ սէն սին , իշլէտիկին գապահ սթ իշին աֆվըդ
տիլէ :

— Փագաթ պիր տաթի սէրգընէ աեագ պառա-
մամ . . օրատան պէնի թարտ , վէ շահիտլէրիմ պէնի

Թահգիր իյլէրլէր... շահիտլէրիմ, Բընէ տը Լօրպա-
գըն շահիտլէրիյլէ կէօրիւշմէք իւզրէ պիր ազտան կէ-
լէճէք տիրլէր...

— Պէն քէնտիլէրինի գապուլ խտէրիմ :

— Ֆազաթ , վա'լիտէ :

Թամ օլ էսնապէ գաբու չալընտըղընտան , գօնթէս ,
պիր բէնչիրէեէ գօշտու , վէ իքի կէնճին իչէրի կիր-
տիքլէրինի կէօրիւպ , օղլունա ,

— Շիւպհէսիզ պուշլար շահիտլէրին օլմալը , տէտի :

Սէրօ . — (Բէնչիրէտէն պագարագ .) Էվվէթ վալիտէ :

Մատամ Գուրապիէֆ , անինտէ Նիգօլա նամ Բուս
խըզմէթճիսինի չաղըրըպ ,

— Շիմտի օթէէէ իքի քիչի կէլտիլէր , անլէրի պու -
րաեա տավէթ էթ , տէտի , վէ խըզմէթքեարըն տիշա-
րը չըգմաւընտան սօնրա , օղլունա , — Սէն սէօղիւ պա-
նա պրագ , պէն իճապընա պագարըմ , տէյի պէեան
իյլէտի , վէ պուշլար վէ միւթէագըպէն Բընէ տը Լօր-
պագըն շահիտլէրի տախի կէլտիքլէրինտէ , մատամ
Գուրապիէֆ՝ ճիւմլէսինի հիւսնի սուրէթտէ գապուլ
իթտի , վէ քէնտիսինին պու իշէ միւտախէլէսինի իյզահ
իթմէք իւզրէ , օղլունա վագը օլան սիւալլէրինտէն , մէր-
գումու , հագըգէթի հալի իգըրարէ մէճպուր իթտիկի-
նի պէեան , շու գատար քի քէնտիսի՝ պու իշտէ օղ-
լունուն հագգսըզլըղընը վէ եօլսուզլուղունու պիլ-
տիկինտէն , վէ տիկէր թարաֆտան Մ . տը Լօրպագըն
Փամիլէասընը թանըտըղը վէ հիւրմէթ ու ըիսեէթի
օլտուղու ճիհէթլէ , ինտէլ ալէմ չիրքին կէօրիւնէճէք ,
վէ օ նամուսլու գըզըն իսմինի տիլլէրտէ սէօյլէթէճէք
եօլտա պիր հարէքէթի գաթան թէճվիզ իթմէտի-
կինտէն , օղլունուն թասապվուրունա մանի օլտու -

ղունու իֆատէ իթտի, վէ Րընէնին շահիտլէրի պու խուսուստա իթիրազլէ, միւվէքքէլլէրինէ պու տուրէթլէ թարզինէ վէրիլմիշ օլամահաճաղընը սէօլէտիքլէրինտէն, Սէրժին, պիրի Րընէ տը Լօրպազա վէ տիկէրի Րօզա խիթապ օլարազ, Իքի գըթա թարզինէ մէքթուպու եազմասը, վէ շահիտլէրին տէ, պու շարթլարը արալարընտա կիզլի թութաճազլարընտա տայիր պիր մազպաթա գալէմէ ալըպ իմզա իթմէլէրի գարարլաշտըրըլտը, վէ թարաֆէյնին պու պապտէ մուվաֆֆազաթըլլա, մուճիպինճէ հարէքէթ խիլտի, վէ Րընէնին շահիտլէրի՝ գօնթէս Գուրափիէֆին խանէսինտէն մուֆարազաթլարընտա, գարարլաշտըրմըշ օլտուգլարը գահվէխանէտէ Րընէ իլէ պուլուշարազ, նէ. թիճէեի մասուհաթը պիլտիրտիլէր:

Րընէ, նէթիճէեի մէքքիւրէտէն մէմնուն օլտուղու կիպի, քէնտիսի տէ, մէքքիւր տուէլլօնուն սէպէպ վէ թէֆէրրուաթը իշիտիլմէքլէ, նէ կիպի սուի թէէսսիրաթը պատի օլաճաղընը թահթը նազարը տիգզաթա ալարազ, մատամ Գուրափիէֆին միւլահաղաթընը վէ խաթթը հարէքէթինի թէմամիլլէ թահսին իթտի:

Ժարինին պիր աշճը տիւքքեանընտա պուլմուշ օլտուղու Բօլին նամ գըզ, էլան մէրգուլմուն Սէն-Բլա-սիտ սօգաղընտա քեային խանէսինտէ օլուպ, վազաա

մաաշընը մունթագամէն ալմագտա , միւքէմէլէն եէ-
եիպ իչմէքտէ , վէ թէմամիլէ հարաքեաթընտա սէր-
պէսթ պուլունմագտա օլմասըլա , պու սաեէտէ մէսուտ
վէ հալինտէն մէմնուն օլմասը լազըմ իքէն , պիւաքիս
եալընըզըզը , վէ նէ՞ մագսէալէ օրաեա կէթիթիլմիշ
օլտուղունու պիլմէմէսի՝ մէզպուրէեի բահաթիսըզ իթ-
մէքտէ իտի : Չիւնքի Բօլին , էֆէնտիսի օլտն շախսըն՝
եալընըզ Միսիս Միշիլ իսմինտէ պիր աոտէմ օլտուղուն-
տան խապէրտար օլուպ , մէրգումուն՝ կիճէլէրի նէրէ-
տէ գալաըզը , իգամէթ իթմէտիկի պիր խանէեի նիճին
թախլիեէ իլլէմէտիկի , գուլլանմատըզը պիր պէսլէմէեէ
նիճին ալըգ վէրտիկի , եօգսա վազըթ վագըթ նէֆսի
Բարիստէ գուհուր իտիպ , էնվաի խապասէթլէրէ ճիւ-
րէթ իտէն էշխասը մուղիրրէտէն պիրի՞մի օլտուղու ,
եախօտ գալպզէնլիքլէ՞մի մէշղուլ պուլունտուղու , վէ
քէնտիսինին (եանի Բօլինին) տէ , պիլմէեէրէք իշթի-
րաք իթտիկի մուզիրր պիր թէշէպպիւստէ մէտիսէլի՞մի
պուլունմուշ օլաճաղը միւլահագալարը՝ մէրգումէնին
պիհագըզն էնաիշէսինէ սէպէպ օլտուգլարընտան , իլը
տէֆա միւսիւ Միշէլի կէօրտիւկիւնտէ , գաթիէն իյզա-
հաթ իսթէմէեէ,վէ վէրիլէն իյզահաթ տան խօշնուտ գալ-
մատըզը հալտէ , տաղըգա կէշիրմէքսիզին մէրգումուն
խըտմէթճիլիկինտէն ֆէրաղաթ իթմէեէ գարար վէրտի :

Տիկէր թարաֆտան , Ժարի տէ , կիճէլէրի պիր մէճ-
նունուն օտասը եանընտա եաթմագտան օտանմաեա պաշ-
լաեըպ , մէրգումուն իթիգատընճա , Մ . տը Լօրպագըն
թէտալիսիլէ Կասթօն Տօպէրիլ իֆագաթընը պուլա-
մաեաճաղընտան , միւտալաթը վագըա քէնտիսինճէ
սէյհուտէ տտտ իտիլմէքտէ , վէ շու եօլտա միւլահա-
գա իթմէքտէ իտի :

— Պու կիտիչլէ վագթընտան էվվէլսաջլարըմ աղա-
րաճագ տըր : Ատէթա գարանլըգ պիր մաղարա իչին-
տէ եաչաեաեօրում . . . լաքին պէն միւքէմէլ ըըգ
խոթէրիմ . . . ագչէ սաեէսինտէ կէնիշ կէնիշ եաչամագ
արզու խտէրիմ :

«Մատէմքի մատամ գօնթէս ԳուրաՎիէֆ քէնտիսի-
նէ արզ իթտիկիմ պու բարլագ իչտէն իսթիֆատէ ի-
տէմէեօր , պէն քէնտի պաշըմա հարէքէթ խտէրիմ :

«Բլանըմտա հազըր տըր :

Իմտի , պիր կիւն , Ժարի , կիւնտէ պէլքի երկիրմի տէ-
ֆա թէքրար իթտիկի պու սէօզլէրի պուրնունուն ալ-
թընտան երինէ մըրըլտանարագ , պիր հաֆթատան պէրու
աեագ պասմամըլ օլտուզու քէնտի խանէսինէ կիթմէք
իւզրէ եօլա չըգտը , վէ էսնաի րահտէ պիր ազ տօմուզ
սուճուզու , պըրգօլա վէ իքի չիչէ Պուրիօնեը շարապը
ալըպ , խանէսինէ մուվասըլէթինտէ , Բօլին քէնտիսինի
գարըլատը , վէ կէօրիւր կէօրմէզ ,

— Վայ միւսիւ Միշէլ , հէլէ չիւքիւր կէլտինիզ ,
տէսի :

Ժարի . — (Կիւլէրէք .) Պու նէ^օ հալ , գըզըմ . սուրա-
թընըգ էքչիմիշ . . . պուրատա գալմագ իչինիդէ կէլմէ^օ-
եօր մու :

— Խայր , կէլմէեօր :

Ժարի . — (Թէրալիքլէ .) Ղալիպա իշլէրինիդչօգ օլմալը :

— Պիլաքիս հիչ իշիմ եօգ տուր : Ֆագաթ պէն
պուրատա գալտըզըմըն սէպէպլինի պիլմէտիկիմ հալ-
տէ , պրագըպ կիտէճէերիմ :

Ժարի . — (Գահգահա իլէ կիւլէրէք .) Թէմամ պէն
տէ պու սապահ , պու խուսուստա սիզէ իյգահաթ վէր-
մէեէ կէլտիմ :

— Մէմուլ իթմէմ :

— Նամուսում իւզէրինէ սէօյլէեօրում... Շիմոն , սիզ գըզըմ , կիւզէլ պիր աթէշ եագըպ , չու տօմուզ սուճուգլարընը վէ պըրզօլալարը բիշիրին , պէն տէ սուֆրաեը գօրում : Թաամըմըզը պիրլիքտէ իտէր , վէ արա եէրտէ կէօրիւշիւրիւզ : — Սիզէ պազը շէյլէր սօրաճաղըմ , ատէթա սիզի իսթինթագ իտէճէեիմ :

— Պէնի՞ մի :

— Էվվէթ :

— Նի՞չին իսթինթագ իտէճէքսինիզ :

— Պիզի սահիպ սէրվէթ գըլապիլէն քիւշիւք պիր ըլանը մէվգըի իճրաեէ գօյմագ իշին :

— Պիզի՞ մի , իքիմիզի՞ մի :

— Էվվէթ , գըզըմ , իքիմիզի... Նա՞սըլ պու խուսուս եիւզիւնիւզիւ կիւլտիւրիւեօ՞ր մու :

— Էկէրշի եէտիմտէ , պէնիմլէ էյլէնմէքտէ օլմատըղընըզըն իսպաթը պուլունուր իսէ , օլվագըթ եիւզիւմ կիւլէճէք տիր :

— Եագընտա օ իսպաթը կլտէ իտէճէքսինիզ :

Պու սէօզլէր թաաթի օլունտուղու սըրատա , Բօլին , աթէշ եագըպ , թաամ իճտարիքլլէ մէշղուլ օլմագտա , վէ Ժարի տէ սուֆրաեը գուրմագտա իտի :

Մուախիսարէն էֆէնտի վէ պէսլէմէ գարշը պէ գարշը սուֆրաեա օթուրտուգլարընտա , Ժարի ,

— Գրգրմ , միւքեալէմէմիզէ պաշլաեալըմ : Սէրպէսթէ պանա ճէվապ վէրմէնիզի իսթէրիմ , տէտի :

— Կիզլէեէճէք պիր իշիմ օլմատըղընտան , հէր շէյի սէրպէսթէ վէ տօղրու սուրէթտէ պէեան իթմէքլիկէ սէօզ վէրիւրիմ :

— Իւք տէֆա սիզի կէօրտիւկիւմտէ , իթմիշ օլտու :

ղումուզ միւքեալէմէի թէքրար իթմէքլիկիմիզ լազըմ տըր : Օ միւքեալէմէ սիզին սիճիլի ահվալինիզէ տայիր իտի : Օնա տէվամ իտէլիմ :

— Ճազաթ պէնիմ սիճիլի ահվալիմտէն սիզճէ նէ՞ Փահտէ օլապիլիր :

— Պէլքի քիւլլիեէթլի միլեօնլար էլտէ իթմէկէ Փահտէսի օլապիլիր :

49

Բօլին՝ կէօզերինի Ֆէվգէլատէ աչարազ , վէ հայ-
րէթլէ ,

— Միլեօնլար՞ մը , տէտի :

— Էվվէթ :

— Սիզ հէր հալտէ պէնիմէ լաթիֆէ իտիեօրսու-
նուզ , իֆատէնիզի իյզահ իտին քի գանի օլաեըմ :

— Պիր ազ սապըրլը օլուն :

Ժարի՝ իքի գատէհէ շարապ տօլտուրարազ ,

— Աչգընըզա գըզըմ , տէտի :

— Սիզին տէ աչգընըզա միւսիւ Միշէլ , տէյի մէզ-
պուրէ ճէվապ վէրտի :

Գատէհէրին պօշանմալընհաւն սօնրա , ժարի , շու
եօլտա քէլամա սլաշլատը .

— Էկէր ունութմատըմ իտէ , լէտէր վէ վալիտէնի-
զի թանըմամըչ օլտուզոնուզու պէեան իտիեօրտու-
նուզ :

— Խայր , անլէրի ապա թանըմատըմ , վէ եախօտ

Թանըմըչտա օլսամ, օլ գատար քիւչիւք խտիմքի,
խաթըրլահամամ:

— Պիր սպահըդ տա՞նք խաթըրլահամահօրսունուզ:

— Խայր:

— Տիմէք սահիպսիզ չօճուգլար խայրաթխանէսինէ
պրաքըլտընըզ:

— Խայր:

— Եա նէ՞րէեէ:

— Շարիթէ խասթախանէսինին գատէմէլէրինէ:

— Հա՞նկը սէնէտէ:

— 1867 տէ:

— Պու էյի... պրաքըլտըղընըզն տօղրու թարի-
խինի պիլի՞հօրմուսունուզ:

— Նոյեմբերին 16 նճը կիճէսի իմիչ:

— Պու տա էյի... Կասթօն Տօպէրիվ իլէ մէթրէ-
սինին վէ գըզընըն Մօնկրէզէնտէն զայս օլտուգլարը
կիւնիւն թարիխի տէ թամ պու տուր:

— Պու նէ՞ տիմէք տիր:

— Արատըղըմ պազը թարիխլէրին միւնասիպէթի
տիրքի, եալընըզ թէստսիւֆլէ հուսուլի գապիլ տէ-
յիլ տիր:

— Աճա՛յիս, Փամիլեամը պուլտունո՞ւզ մու:

— Պէլլեի. (քէնտի քէնտիեէ.) էկէր պիլմէեէրէք վէ
խթէմէեէրէք, տալը արանըլան գըզը պուլտում իս!,
պու բէք զարիսլ շէյ տիր: (Պատէհու ալէնի սուրէթ-
տէ.) Սիզի թէրէ իթտիքլէրի զէման գա՞չ եաշընտա
խտինիզ:

— Տօղրու սուրէթտէ պիլմէմ, Փագաթ պիր եա-
շընտան եա պիր ազ էքսիք, եախօա պիր ազ զիեատէ
իմիչիմ:

— Շարիթէ խաթախանէսինին գատէմէլէրի իւզէ-
րինտէ պրագըւտըընըզ գէման, Վուախխարէն սիզի
թանըթապիլէճէք նէ՞ կիպի մէվատտ մէվճուտ օլտու-
ղունու տա՞մը պիլմէեօրտունուզ :

— Ապա պիլմէմ :

— Քի՞մ սիզէ Բօլին իսմինի վէրմէշ տիր :

— Տախմա պու իսիմտէ թէսմիեէ օլունտուղունու
իշիթմիշիմ տիր :

— Օնա նէ՞ չիւպհէ, անճազ պու իսմ, խաթախա-
նէ թարաֆընտա՞ն մը գօնուլմուշ, եօգսա հաղըզէ-
թէն սիզին իսմինիզ օլուպ տա, էլպիսէլէրինիզէ թաա-
լիզ իտիլէն պիր քեաղըտ իւզէրինէ գա՞յտ մը օլուն-
մուշ տուր :

— Տօղրուսու պիլմէմ :

— Տազաթ, պու խուսուսու պիլմէք բէք մուհիմմ
տիր : Խաթախանէեէ գօնուլտուղունուզ կիւնիւն
զապլթը հագգընտա քէսպի մալիւմաթ իթմէք՝ էլզէմ
տիր :

— Պու խուսուս միւմքինսիզ տիր :

— Նի՞չին :

— Խայրաթխանէտէ զապլթնամէլէրի քիմսէեէ պիւ-
տիրմէզլէր :

— Հաքին էկէր թէրք օլունմուշ օլան չօճուգ իս-
թէնի՞րսէ...

— Իսթէեէն քիմսէլէր, չօճուղուն թէրք օլունտու-
ղու մահէլի սահիհի, թէսլիմի թարիխինի, վէ չօճուգ-
լա պէրասլէր պուլունմուշ օլան էչեանըն թաֆսիլա-
թընը պիլտիրմէեէ մէճպուր տըրլար :

— Էյլէ իսէ, սիզ, թէրք օլունտուղունուզ թարի-
խի նա՞սըլ պիլտինիզ :

— Խայրաթխանէտէն չըզտըգտան սօնրա, պիթթէ-սատիւֆ խապէր ալտըմ:

— Օլամազ շէյ տիր. մէզքիւր զապթնամէեի օգու-մազ իչին հէր հալտէ պիր թէտպիր տիւշիւնմէլիեիմ:

— Օգուրսանըզ նէ՞ օլաճազ տըր:

— Բէտէրինիզի սիզէ պուլտուրաճաղըմ:

— Բէտէրիմի՞ մի, սահիհ բէտէրիմի՞ մի:

— Էվվէթ, գըղըմ, մուսատտազ բէտէրինիզի:

— Բէտէրիմ պանա նէ՞ կէթիրէճէք տիր:

— Պիւեիւք պիր միրասքի, օ օլմաեընճա պու մի-րասա սիզսահիպ օլամաեաճազսընըզ: Բէտէրինիզին, եա-լընըզ, «քէնտիսի տիր, սէվկիւլիւ Բօլինիմ տիր քէն-տիսիսին թանըեօրում» տիմէսի՝ քեաֆի տիր. յնտան սօնրա հէր շէյ միհվէրինտէ ճէրէեան իտէպիլիր:

— Ֆազաթ բէտէրիմ պէնի ասլա կէօրմէմիշ օլ-տուղու հալտէ, նա՞նըլ թանըեաճազ տըր:

— Գան թանըլթտըրըր, հէմտէ պէն հազըր պու-լունաճաղըմ: Խիւլասա, պիլտիկիմ պու մալիւմաթտան սօնրա զապթնամէտէքի թաֆսիլաթը տա անլաեապի-լիրսէմ, պու իշի պաշա չըգարմաեը թէահիւտ իտէ-րիմ... «օ չօճուղու Շարիթէ խասթախանէսինին գա-տէմէլէրի իւզէրինէ պէն գօյտում... Եանընտա վէ իւ-զէրինտէ Փիլան վէ Փալան շէյլէր վար իտի» տիմէք-լիկիմէ քի՞մ մանի օլուր: Զապթնամէեի օգուտուգտան սօնրա, բէտէրինէ տէ իսթէտիկիմ մալիւմաթը վէրէ-պիլիրիմ: Օլմա՞զ մը:

— Ֆազաթ, էկէր բէտէրիմ պէնի օրաեա վազ իթ-միշ օլուպ տա, խաթըրլա՞րսա:

— Միզի մէզքիւր խասթախանէնին գատէմէլէրի իւ-զէրինէ բէտէրինիզ վազ իթմէմիշ տիր:

— Նէ՞տէն պիլիեօրսունուզ :

— Նէ՞տէն պիլտիկիմի անլամագտա էհէմմիեէթ եօգ տուր . կոսսը մատտէ շու տուր քի , պէն պու պապտէ էմինիմ :

— Պու սէօզլէրինիզտէն պիր շէյ անլամամեօրում :

— Անլամանըզ պէյհուտէ տիր . սիզին իշին իթաաթ իթմէք քեաֆի տիր .

— Ֆազաթ նէ՞ շէյէ իթաաթ իտէճէերմ :

— Իշ վազթը կէլտիկինտէ էմրլէրիմէ իթաաթ իթ . մէլիսինիզ :

— Հէր տէեէճէկինիզի եարմաղա հազըրըմ : Լաքին բէտէրիմ , եախօտ բէտէրիմ օլտուղունու զանն իթ - տիկինիզ քիմսէ նէ՞րէտէ տիր :

— Բարիստէ , պիւեիւք պիր գատընըն , պիր գօն - թէսին , վէլհասըլ միլեօլարընըզը զասպ իթմէկէ չա - ւըշան պիր հիյլէպազըն խանէսինտէ տիր :

— Օրատա նէ՞ իշ կէօրիւեօր :

— Հիշ պիր իշ կէօրմէեօր , եէեօր , ուեուեօր վէ հէր սուրէթլէ թէտավի օլունուեօր :

— Թէտավի՞մի օլունուեօր . տիմէք խասթա տըր :

— Մատտէթէն տէյիլ իսէ տէ , մանէն խասթա տըր :

— Պու նէ՞ տիմէք տիր :

— Շու տիմէք տիր քի , պիչարէ մէճնուն տուր :

— Վայ , բէտէրիմ մէճնո՞ւն մու տուր :

— Էմվէթ , վէ պէն կիճէլէրի օնա նէզարէթ իթմէքլէ վազըթ կէշիրտիկիմտէն , պուրաեա կէլէմէեօրում :

— Սիզէ պիր շէյ ոէօլլէերի՞մմի : Պու իֆատէլէրի - նիզ մասալա պէնզէեօր : Ղալիպա սիզ պանա սախթէ պիր բէտէր թէտարիք խտիեօրսունուզ :

— Նամուսում իւզէրինէ սէօյլէրիմքի, պու պապ-տէ սիզի թէլմին իտէմէմ: Լաքին էօյլէ տէ օլսա, պունտան սիզէ նէ՞ մազարրաթ օլապիլիր: Պիր տզ էվ-վէլ թափսիէ իթտիկիմ վէճէլէ, սիվ պանա եալընըզ իթաաթ իթմէքլէ իքթիֆա իտին, վէ գօյվէրին քի պէն սէսիգճէ վէ պիլա ֆապա չալըշարադ, Բօլին Տօ-պէրիվին միլեօնլարընը գօնթէսին Բէնչէսինէ տիւշիւր-մէելիմ:

— Բօլին Տօպէրիվ մի:

— Բօլին Տօպէրիվ սիզսինիզ: 1867 սէնէսի նոյեմբե-րինին 16 սընտա Կասթօն Տօպէրիվտէն աշըրըլան գը-զըն իսմի պու տուր: Շիստի անլատընը՞զ մը:

— Պէնիմ, օ գըզ օլտուղումու, եախօտ օլսճա-ղըմը անլամաեա պաշլաեօրում:

— Բէք էյի, իշթէ շիմտի տիրտէթինիդտէն մէմ. նուն օլտում: Պը՛զըմ, միւսթէրի՛ն Ելուն, իլք տէֆա, հիչ պիր բարանըզ օլմանարադ պանա թէստտիւֆ իթ-տիկինիգէ մէմնուն օլսճադսընըզ: Չօգ վազըթ կէչմէզ-տէն, պիրլէքտէ արապա իլէ կէզէճէկիզ: Պիրլէքտէ տիեօրում, զիրա սիզին իլէ էվլէնմէք նիեթթինտէելիմ: Էյ նա՞սըլ էքէյիճէ հազզ իթտինիզմի:

Մէրգումլարըն թաամը՝ քէյֆլի սուրէթտէ իսթիմս պուլտու:

Ժարի, գահվէսինի իջտիքտէն սօնրո, մուֆարա-գաթ իթտի, վէ Բօլին եալընըզ գալտըղընտա, պիր թազըմ միւլահազաթա տալտը:

Մէրգում, սահիպսիզ չօճուզլար խայրաթ խանէսի-նէ տօզլու կիթտիկի սըրատա, 500 ֆրանգլըզ պիր իքի գայմէ իքրամիէ վէրէրէք, իսթէտիկի մալիւմա-թը ալապիլէճէկինի տիւշիւնմէքտէ իտի: Պու սուրէթ-

լէ խայրաթխանէնին գարուսունա մուվասըլէթլէ , պիր
միւ տտէթ տուրսուգտան սօնրա , տէօրթ նէֆէր կէնճ
քեաթիսլէրին՝ խայրաթխանէտէն չըգըսլ , գարչըսըն-
տաքի լւգանթաեա կիրտիքլէրինի կէօրտիւ , վէ քէն-
տիտի տէ պուճլարըն արգասընտան իշէրի կիրիսլ , մէր-
գուճլարըն եազընընտա օթուրտու : Լօգանթա թէն-
հա իտի :

Մէգքիւր կէնճ քեաթիսլէր թաամլարընը կէթիրթ-
տիլէր , վէ արալարընտա կէօրիւշէրէք , թաամլարընը
իթմէկէ պաշլատըլար :

Իշլէրինտէն պիրի՝ հէնուզ օն սէքիզ չալլարընտա
օլան պիր րէֆիգլինէ ,

— Ժիւլիէն , ոանա իհալէ օլունան խըտմէթի իք-
մալ իթտին մի , տէտի :

— Տահա պաշլաեալը իւշ կիւն օլտու , հիշ իքմալ
իտիլիւր մի : Տիւշիւնիւն պիր քէրրէ քի , եիկիրմի պէշ
սէնէլիք , եանի 1862 տէն 1887 եէ գատար օլան իսիմ-
լէրի գայա իտէճէեիմ : Տօղրուսու զուեկթ օսանտըրընը
պիր իշէ չաթտըմ :

— Ֆազաթ իտարէ պու իշի նի՞շին կէօրտիւրիւ-
եօր :

— Ըսթաթիսթիք եալմագ ֆիքրինտէ տիր : Պէն-
ճէ պօշ պիր զահմէթ տիր , Ըսթաթիսթիգլէրին նէ՞
ֆաիտէսի օլուր . . . օլսա օլսա , գալէմ միւտիրլէրինէ
նիշան ալտըրըր :

— Իտարէ՝ եալընըզ րագգամլարըն գայաըլա խօշ-
նուտ օլո՞ւեօր մու :

— Խայր օլմահօր . թէֆէրրուաթը տա եազըլմագ
լաղըմ տըր : Միւլահագաթ սիւթուճէրի իսէ տօլու
տուր :

— Պարի պու խըզմէթ իչին պիր պաղչիչ վերսէլէր, նէ իսէ :

— Պաղչիչ նէ՞ կէզէր... պուռնուռնա պէրապէր իքի կիւն գալէմտէ, ագչամըն սաաթ տօգուզունա դատար գալմահա մէճպուր օլաճաղըմ: Ամմա պու սէպէպլէ ֆաղլա մէսարիֆ իթմէկէ մէճպուր օլուր իմիչիմ, օտա քիմսէնին վազիֆէսի տէյիլ տիր:

Ժարի, պու միւքեալէմէի մէմնունէն տինլէտի:

Թաամոտան սօնրա, աէօրթ կէնճլէր, պիր բարթի էգարթէ օյնատըլար: Պու օեունտա Ժիւլիէն ղայպ իտիպ, իչիլէն գահվէնին պէտէլինի էօտէմէէ պօրճլու օլտու:

Ժիւլիէն թէսմիէէ իթտիկիմիզ կէնճ մէմուր, ղայպ իթտիկի գահվէլէրին սիւսիլինի էօտէնէմէսիկինտէն, պօրճունու գայտ իթտիլմէք իւզրէ տէսթկեհա հաղլաշտըղընտա, իւչ րէֆիգի լօգանթատան չըզրպ խայրաթխանէէ կիրտիլէր:

Ժարի տախի գալգըպ, գարուհա եաղլաշտը, վէ Ժիւլիէն եանընտան կէչտիկի էսնատէ, Ժարի մէրգու մու տուրտուրարազ,

— Աֆվ իտէրօինիզ, միւսիւ, զաթընըզա պիր շէյ սիւալ իտէճէիմ, տէտի:

Ժիւլիէն, պիր ալաճագլընըն վէքիլինի գանն իթտիկի Ժարիէէ թէաճճիւպ վէ էնտիչէ իլէ պաղմաղտա իքէն, Ժարի,

— Զանն իտէրիմքի, զաթընըզ, սահիպսիզ չօ-
ճուգլար խայրաթխանէսինտէ սէվզ քեաթիպիսինիզ,
տէյի պէեան իյլէտի:

— Էվվէթ, միւսիւ:

— Սիլտէն ճիւզի պիր մալիւմաթ թէմէննի իտէրիմ:

— Իֆատէնիզի չարուզ սէօյլէեին, միւսիւ, չիւն-
քի տուրաճադ վագթըմ եօդ տուր:

— Իֆատէմ զսեէթ մուխթաաար տըր: — Էվվէլ
էմիրտէ գաթընըզա պիր դատէն շարթրէօզ իքրամ
իտէճէեիմ, տնը գապուլ իտին. սօնրա իյզան իտէրիմ:
Ումարըմքի, պու խուսուստա գաթընըզա վէրէճէկիմ
պագչիչի տէ գապուլ իտէրսինիզ:

— Պագչիչ մի:

— Էվվէթ, եանի պին Փրանգլըզ պիր գայմէ:

Ժիւլիէն, պին Փրանգլըզ գայմլէրի՝ եալընըզ
սարրաֆլարըն ճամէքեանլարը տէրուներտէ կէօրմիւշ
օլմասըյա, կէօլէրի հաստէն գիեատէ աշլըտը:

Պու իրի շախալար քիւշիւք պիր մասանըն էօնիւն-
տէ օթուրտուգլարընտա, Ժարի, իքի գատէն շար-
թրէօզ ըսմարլատը, վէ Ժիւլիէն, մահճուպճա պիր
թավը իլէ:

— Միւսիւ, մատտէ նէ՞նէ տայիր տիր. նէ՞ կիպի
մալիւմաթա ինթիեանընըզ վար տըր, վէ նէ՞ եօլտա
պագչիչաէն պահս իտիեօրտուհուզ, տէտի:

— Պիր ադ Էվվէլ, ահլպպանըզա վագըր օլան միւ-
քեալէմէնիզի խթէմէեէրէք տինլէտիմ: Պու միւքեա-
լէմէնիգտէն, չու էսնատէ միւշքիլ պիր խըզմէթլէ,
եանի 1861 տէն 1887 սէնէսինէ գատար խայրաթխա-
նէնիզէ ալընմիւշ օլան չօճուգլարըն պիր ալֆթէրինի
թանյիմ իթմլքլէ մէշղուլ օլտուղունուղու անլատըմ:

— Էվվէթ , իշխութիւնիդ տօղրու տուր :

— Հաթթօս պիր գաջ կիճէ սիզի ույգուսուզ պը-
րադ տըրմահա սէպէսլ օլտադ օլան պու պահմէթլի
խըզմէթլինիզէ մուգապիլ պիր իքրամիէէէ տէ նայիլ
օլմահտադընըզը՝ իֆատաթը վազըանըդտան տէրք
իթտիմ :

— Թէէսսիւֆ իտէրիմքի , բէք տօղրու տուր : Լաքին
պու սէօզլէրինիզտէն հիջ պիր շէյ անլահամահօրում :

— Պիր սալ սապըրլը օլուն , չիմօի անլարսընըզ :

— Բէճա իտէրիմ , միւսիւ , չաբուգ սէօյլէին . զի-
րա իշէքրար իտէրիմ , չօգ տուրտադ վազթըմ եօգ
տուր :

Ժարի , եագընլարընտա , քէնտիլէրինի տինլէէէճէք
քիմէս պուլունմատըղընա , էթրաֆընա կէօզ կէզտիրէ-
րէք թէէմին օլտուգտան սօնրա ,

— Սայրաթխանէէ վազ իտիլմիշ օլան պիր չօճու-
ղուն զապթնամէսինի իսթէրիմ , տէտի :

— Յազաթ , միւսիւ , պէն պալմ միւտիրի տէյի-
լիմ : Պու իֆատէնիզի , խայրաթխանէին՝ վիգլօրիա
ճատտէսինտէ քեսյին իտարէխանէսինէ արզ իթմէլի-
սինիզ :

— Յիքրիմի անլամատընըզ , միւսիւ . վազը օլան
թէքլիֆիմ հագգընըդտա խայըրլը տըր :

— Լաքին թէւլիֆինիզ՝ պիր սուի հարէքէթ տիր :

— Էհէմիէէթսիզ պիր սուի հարէքէթ տիր , վէ
քիմէսէ զարարը օլմահտան պիր խըզմէթ տիր :

— Նիհաէէթ պու խըզմէթ նէհէ տայիր սիր :

— Էվվէճէ սէօյլէտիմ . պիր չօճուղուն խայրաթ-
խանէէ զօնուլմասընըն զապթնամէսինի սուրէթլինի
իսթէրիմ :

— Լաքին խոթէտիկինիզի վերմէքլիք՝ պիզիմ՝ իշին զաթիէն մէմնու տուր :

— Էկէր մէմնու տէյիլ խոյ , պունուն իշին սիգէ , Բարիս տէվարի պէլէտիեէսինին պիրինտէն չըգարըլան սիճիլի ահվալ սէնէտի պէտէլի վէրիլէճէք տիր :

— Պէոյլէ պիր զապթնամէ սուրէթինին սիգէ նէ՝ Փախտէսի օլաճագ տըր :

— Գըզըմը պուլտուրաճագ տըր :

— Նա՛սըլ :

— Իյգահաթը բէք ռատէ տիր . — Պէնիմ պիր մէթրէսիմ վար խոյ . . . պու իթթիֆագտան պիր գըզ չօճուգ տիւնեաեա կէլմիշ խոյ Զօճուզուն վէլատէթին . տէն պիր գաշ այ սօնրա Բարիստէն մուֆարագաթա մէճսլուր օլտում :

« Ղոյպուպէթիմ պիր սէնէ գասար իմթիտատ իտիպ , ավտէթիմտէ վալիտէսինի պուլաճատըմ , ֆագաթ չօճուզուն՝ Շարիթէ իսայրաթիսանէսինին գատէմէլէրի իւզէրինէ պրագըլմըշ օլտուզունու թահգըզ իյլէտիմ : Վագաուս պաղը թաֆսիլաթ ալտըմ , Լաքին պու թաֆսիլաթ՝ Ճէմիյեթի խայրիէյի ումումիեէ միւրաճաաթլա էվլատըմը թալէպ իթմէքլիկիմէ քեաֆի տէյիլ խոյ :

« Շիմտի , միւսիւ , անլա՞նօրմուսունուզքի , քէնտիւսինի պուլմագ , կէօրմէք , տէրազուշ իյլէմէք , վէ հալիզ օլտուզում էբէյիճէ պիր սէրվէթէ անը տախի հիսսէտար գըլմագ արզուսինտէ պուլունտուզում հալտէ , պիչարէնին նէ օլտուզունու պիլէմէօրում :

Ժարի՝ պու սէօզլէրի միւլէսսիր պիր սուրէթտէ վէ կ'օզլէրի եաշարարագ իրաու իթտիքտէն սօնրա , քէլամընա չու եօլտա տէվամ իյլէտի :

— Մի՛ւսիւ, սիգ հէնուզ կէնճսինիզ, շիւպհէսիզ համլյեէթ ու մէրհամէթ սահիպլիսինիզ, իմօր, նէ՛ կիպի իղթիրապ հիսս իթտիկիմի անլաեապլիլիրսինիզ, Շու հալտէ թէքմիլ իւմիտիմ սիզլն իւզէրինիզտէ տիր, էկէր սէֆիլ պիր րէտէրին տէրօ ու միհնէթինէ իշթի. րաք իտէրսէնիզ, հաեաթըմըն է՛ն մուազզէզ իւմիտի գուզվէտլն ֆիիլէ կէլէպիլիր :

«Պու խուսուս իշին եաբըլաճագ իշ տէ, պիւեիւք պիր շէյ տէյիլ տիր... եալընըզ պազը տօղրու մալիւմաթ... եանի չօճուղուն խայրաթխանէէէ թէսլիմի սըրաօընտա, իւզէրինտէ պուլունմուչ օլան էշեանըն նէ՞ կիպի մատտէլէր օլտուղունու անլամագ իսթէ. եօրում :

«Պիր քէրրէ պու մալիւմաթը էլտէ իտէրսէմ, անլըմ աչըք օլարագ մէրքէզի իտարէէէ միւրաճաաթ, վէ պիր ճանի վալիտէ թարաֆընտան թէրք իտիմիշ օլան ճիկէրբարէմի թալէպ իտէսլիլիրիմ :

— Խիւլասա, չօճուղուն խայրաթխանէէէ գօնուլտուղունա տայիր օլան զապթնամէնին պիր սուրէթի. նէ իհթիեաճընըզ վար տըր :

— Էվվէթ :

— Պագաթ պու սուրէթի սիզէ վէրմէքլէ, քէնտի. մի թէհլիքէէէ իլգա իթմիշ օլաճաղըմ :

— Սիզէ հիշ պիր թէհլիքէ եօք տուր, չիւքի օ սուրէթի քիմսէէէ իրաեէ իթմէէէճէկիմէ, վէ անըն եէտիմտէ պուլունտուղունա քիմսէնին մալիւմաթը օլմաեաճաղընա էմին օլապլիլիրսինիզ, Սիզ իքի ճիհէթլէ էյիլիք իթմիշ, վէ միւքեաֆաթընըզը ալմըշ օլաճագսընըզ, էվվէլ էմիրտէ վիճտանընըզըն շահատէթի սիզէ պիր միւքեաֆաթ տիմէք օլուպ, պէնտէնիզաէ,

սէրվէթիմին միւսաստեղ իթտիկի մէրթէպէտէ սիզէ պիր
իքրամիեէ վէրէճէեհիմ: Եանի պիր չարեէք սասթ դար-
ֆընտա կէօրէպիլէճէկինիզ պիր խըզմէթ իչին, պին
ֆրանգ իթա իտէճէեհիմ:

Կէնճ մէմուր, պու սէօզիւ իշիթտիկինտէ, կէօզլէ-
րինտէ վէ սիմասընտա խուսուսի պիր էսէրը մէսէրրէթ
հասըլ օլտու, վէ Ժարի՝ մէրգուսու խաֆիէն թէճէս-
սիւս իթմէքտէ օլմասըլա, պու թէպէտտիւլիւ միւ-
չահէտէ իտիպ, ճէպինտէն ագչէ չիզտանընը չըգար-
տը, վէ պուսուս իչինտէն ալտըզը պէշ եիւզ ֆրանգ-
լըզ գայմէեի աշարագ,

— Մի՛ւսիւ, հագգընըզտա էմնիյեէթի քեամիլէմ
պուլունտուղունտան, վատ իթտիկիմ մէպլաղըն նըս-
ֆընը չիմտիտէն վէրիրիմ, վէ տիկէր նըսֆընը տա,
խսթէտիկիմ զապլնամէ սուրէթինի թէսլիմ իթտիկի-
նիզ գէման իթա իթմէկի թէաշիւտ իյէրիմ, տէտի:

Ճիւզի պիր մասշ ալան կէնճ պիր մէմուր իչին պին
ֆրանգ էրէյիճէ պիր մէպլազ տիմէք օլմասըլա, Ժիւ-
լիէն, պու սահէտէ պիր խայլի գէֆք վէ էյլէնճէտէ
պուլունտապիլէճէկի միւլահաղասըլա, կէօզլէրինի՝ մէզ-
քիւր 500 ֆրանգլըզ գայմէտէն աեըրմահըպ, ֆագաթ
անը ալմագ իւզրէ էլինի տէ ուզաթմահըպ,

— Լաքին, միւսիւ, պու պապտէ պիր միւլքիւթ
վարքի, օ տա, էկէր պիր րէհպէրիմ օլմագուս, մաթ-
լուպունուղուն իճրասը գապիլ օլմամահաղը քէյֆի-
եէթի տիր, տէտի:

— Պէն սիզէ րէհպէր օլուրում:

Մէմուրը մէրգում եէտինտէն պիր ճէպ տէֆթէրի
չըգարըպ, Ժարինին վէրտիկի մալիւմաթը գայտ, վէ
օ ագչամը պիր գահվէխանէտէ պուլուլտուգլարընտա,

Իսթէնդէն սուրբ թի կէթիւրէճէկիսի վատ, վէ բէշինէն
Իթա օլունան 50) Գրանգլլը գայմէի ախլ խլէտի:

Պատէհու Իքիսի տէ լօզանթատան չըզըս, Ժիւ-
լիէն՝ խոյրաթխանէէ կիրաի, վէ Ժարի տալի Սէն-
Տօմինիք սեզալընա տօլրու հարէքթ իթաի:

Գարիինի քիրամըմըզըն տալի թէսլիմքէրուէլէրի
օլաճազը վէճէլէ, Ժարինին բլանը մէվզըի Փիլիէ կէլ-
մէք Իւզրէ Խտի: Մէրգում, Իսթէտիկի մալիւմաթը
ալտըզտան սօնրա, հազըզէթէ մուվաֆըզ պիր հի-
քեաեէ ույտուրմազ, վէ 1867 տէ, Կասթօն Տօպէրի-
վին գըզընը պիր մահէլէ պրազմազլըզա պիր գատըն
թարաֆընտան մէմուր օլտուղունու թէէմին իթմէք
գօլայ, վէ պու սախթէ շահատթին ֆաիտէսի կէօ-
րիւլէճէկի տէ աէրքեար Խտի, չիւնրի Կասթօն՝ մէզ-
սլուրէ Բօլինին քէնտի գըզը օլմատըզընը նա՞սըլ Խտ-
տաա իտէսլիւնէք Խտի:

Հաթթա արա եէրտէ Փէվզէլտտէ հատիսլէր գու-
հուր իթսէ պիլէ, Ժարի կիպի պիր քիմսէ, տալմա
թէտսլիր տիւշիւնէրէք թէհլէքէաէն խալի օլապիլիր
Խտի:

Շու գատար քի մէրգում, գարարընը գօնթէս
Գուրավէլիֆէ պիլտիրսի՞ն մի պիլտիրմէսի՞ն մի, Իշթէ
պու խուսուստա թէրէտտիւտտէ գալըս, պիր ալ տիւ-
շիւնտիւքտէն սօնրա:

— Պու պապտէ վէրէճէկիմ գարար՝ գօնթէս իլէ
Խտէճէկիմ մուհապէրէէ մէնութ տուր, տէտի վէ
գօնթէսին խանէսինէ վասըլ օլտուղունաա, էվվէլ
էմիրտէ Կասթօն Տօպէրիվին նէզտինէ չըզըս:

Պիչարէ մէճնուն՝ աօգթօր Սարտանըն Թիմարխա-
նէսինտէն Ժարինին սաեէսինտէ գուրթուլմուշ օլտու-

դունու ունութեամբը ընտան, անը կէօրտիւ կիւնտէ,
իզհարը մահու գլխէ թ իթմէքտէ, վէ միւթէշէքքիւր
օլան գալսլիյէ, մէրգումա խայր աուասը օգումագտա
իտի:

Տօգթօր աը Լօրպագըն թափսիէ իթտիկի ուսուը
միւտափաթ՝ Կասթօն Հագգընտա թէմամիյէ իճրա օ-
լունուալ, տօգթօրուն քէշփիւտթը վէճհէ, պիշարէ
արասըրա շէտիա նէօպէթլէրէ տիւշար օլմագտա, վէ
անճագ Ժարինին Փէվգէլատէ գուզվէթլիյէ իեատէի
սիւքիւնէթի գապիլ օլապիլմէքտէ իտի:

Լաքին, էլան պու գէվալը, վագթիյէ պիւտիկի ի-
սիպէրի խաթըրլաեամաեըալ, օլ ճիհէթճէ եագընտա
թէպէտաիւլ վուգուր տաիսի մէմուլ օլունմամագտա
իտի:

Մ. աը Լօրպագ պու խուսուսու անլամագլա պէ-
րապէր:

— Սապըր լագըմ, պէքլէմէք լագըմ տըր, տիմէք-
տէ իտի:

Պու ճիւմէ իլէ մէրգումուն ահվալը ումումիւնէսին-
տէ Փէվգէլատէ թէրագգը միւշահէտէ օլունուալ, Տօ-
պլրիվ՝ կէնճիկի պէմանընտա քէնտիսինի իշղալ իտէն
մէվտտըր էթրաֆընտա կէօրտիւ կիւնտէն տօլաեը մահ-
գուզիւնէթի ադիմէ հիսս իյլէմէքտէ, վէ արա սըրա ալ-
շը վէ պօղը ալաթ ալարագ, շու եա պու շէքլվէ թա-
վիրի չըգարմաեա չալըճմագտա իտի իտէ տէ, մուվաֆ-
ֆադ օլամատըղընտան, էլինտէքի ալթլէրի պըրագ-
մագտա, վէ աղ սօնրա թէքրար տէվամիթմէք իւզրէ
եէնիտէն էլինէ տլմագտա իտի: Պագը քէրթ տէ մու-
վաֆֆադ օլուեօր կիպի զանն օլունուղընտա, պաշ-
լատըղը հէյքէլի պիրտէն պիրէ գըրըս տէօքմէքտէ իտի:

Ժարի, օ կրնիւ կասթօն Տօպէրիվ իւէ պիր գաչ սէօզ Թաաթիսինտէն սօնրա, մէրգուստան մուֆարագաթլա, մատամ Գուրապիէֆին էվաէ Դուպ օլմատըղըն վէ քէնտիսինի նէզտինէ գապուլ իաիպ իալմէեէ-ճէկինի անլամագ իւզրէ Բուսիալը խըզմէթճի Նիգօլաեը արատը, Նիգօլա՝ մատամ գօնթէսին էվաէ օլտուղունու, վէ չիւպհէսիւ քէնտիսինի գապուլ իալմէեէկինի պէեան, ֆագաթ էվէլէճէ խապէր վէրմէք ճալիզ. իտուկինի իֆատէ իյլէսի:

51

Նիգօլա, գօնթէսին նէզտինէ կիտիպ, պիր գաչ տագըգա սօնրա ալաէթլէ, Ժարիեի մէզպուրէնին խուսուսի տաիրէսինէ կիրտիրտի:

Գօնթէս. — (Ժարիեէ.) Պանա միւսթաճէլ պիր իֆատէն մի վար տըր:

Ժարի. — Սիզին իւէ պիր ազ ճիտտի կէօրիւշմէք իսթէրիմ:

— Կասթօն Տօպէրիվ հագգընտա՞մը:

— Էվէթ:

— Ե՞րբ պիր շէյ մի վագը օլտու:

— Հիշ պիր շէյ վագը օլմատը, իշթէ պէն տէ պուհուն իշին մէյեուս օլուեօրում. Ջանն իտիլիմքի, մէճնունուն իֆագաթընա լիւզումընտան զիեատէ պէքլէօրուզ, չիւնքի պու պէրլէմքլիկին սօնու կլլմէեէճէք տիր:

— Տօգթօր տը Լօրպագըն գավլի վէճհէ, թէհամ-
միւլ իթմէլիեիզ :

— Բէք էյի, Փագաթ ինսանըն թէհամմիւլիւ՝ թէ-
համմիւլ իտէ իտէ թիւքէնիեօր : Շու տիվանէեէ հէր
հալտէ իֆագաթընը պուտուրմագ ֆիքրինաէ՞ միսինիզ :

— Պու սիւալ՝ ապէս տիր . . էվլէթ, օ տիվանէ-
նին իֆագաթընը իսթէեօրումքի, սէվմիշ, վէ անտէն
պիր գըզ էվլատ սահիպի պուլունմուշ օլտուղու գա-
տընը պիգէ թանըտապիսին . . վալիտէսինի պուլումագ-
սըզըն, գըզընը վէ միրաուը նաւըլ հլտէ իտէպիլիերիզ :

— Ֆագաթ վալիտէսինին, պիգէ, ֆախաէտէն գի-
եատէ մագարաթը օլապիլիր :

— Նէ՞ սուրէթլէ :

— Պու խուսուս կիւն կիպի աշիքեար տըր, էկէր օ
գատընը պուլուր իսէնիզ, գըզընըն՝ օն պէշ միւեօն մի-
րասա սահիպ օլտուղունու քէնտիսինէ պիլտիրմէք, վէ
պու իգրարտան սօնրա քէնտիսիյլէ հիսապա օթուր-
մագ լագըմ կէլէճէք տիր : Պու հալտէ օնա չըգարա-
ճաղըմըզ հիսսէ՝ պիգիմ հիսսէլէրիմիզի էքսիլթէճէք
տիր :

— Պու խուսուս օ գատընըն վագիեթ ինտէն մէր-
պութ տուր : Մէգպուրէ էկէր էվլի օլուպ, ճէմիյեթի
պէշէրիեէ տաթիլինտէ մուհիմմ, եախօտ միւթէպէր
պիր մէվզը սահիպի իսէ, քէնտիսինտէն գօրգմսեա
սէպէպիմիզ գարմագ :

— Լաքին սէֆիլ հալտէ օլմասը բէք միւհթէմէլ,
վէ պիր քէրրէ մէվճուտ օլան սերվէթի հիսս իտէրսէ,
ֆագլա մէթալիպաթտա պուլունմասը չիւպհէսիզ տիր :

— Օ վալիտէսին քիմ օլտուղունու պիլմէտիկիմիզ
իչին, մու պսհապամըզ պէյհուտէ տիր :

— Փագաթ օ գատընը պուրմագտա նէ՞ Եհլմիկէթ վար տըր . . . գրպը իւզէրինտէ հայկզի հուզուգ օլան եալընըզ բէտէրի տիր , չիւնքի գըզընը եալընըզ օ թաստիզ իթմիշ տիր , վէ բէտէրի՝ «պու սէնիւմ գըզըմ տըր» տրմէքլէ , մաթլուսզ հառըլ օլուր պիթէր :

— Փագաթ շուրանը ունուտուեօրսուն քի , Կաթօն Տօպէրիվին պուլունուզու հալը մանէվի իճապընճա , քէնտի շահատէթինին հիւքմ ու թէ էստիրի օլամազ :

— Էկէր մատտէ , եալընըզ քէնտի շահատէթինտէ գալսա իտի , պու տէտէկինիզ աօղրու օլապիլիւր իտի , Փագաթ տիկէր շահատէթլէր , անըն շահատէթինի թէրվիճ իտէճէքլէր տիր :

— Օ շահատէթլէրի նէ՞րէտէն էլտէ իտէճէքսին :

— Սիզ օ ճիհէթի տիւշիւնմէքին : Պէն անըն իճապընա պագարըմ , վէ մատէմքի սիզ Փիլիլեաթ թարիգինտէ եիւրիւեէմէ եօրսունուզ , պէն եիւրիւմէք իսթէրիւմ :

— Նէ՞ կաբմագ Փիքրինաէսին :

— Պիր վարիտէ թէաարիք , եանի Բօլին Տօպէրիվին չաղընաա պիր գըզ իրանէ իտէճէեիւմ , վէ թէէմին իտէրիմքի , օ գըզ մաթլուսէ մուվաֆըզ պուլունաճագ տըր : Պու խուսուսաա պանա էմին օլուն : Այնի տարէտէ տէճնէրէք , վագթըմըզը զայ իտիեօրուզ : Պէլքի տէ էօլմիւշ օլան վալիտէ իլէ պիր գըզը արահըպ տուրուեօրուգքի , պունաան տա զիեատէ միւնասիպէթսիզ հալ օլամազ : Բօլ Կօսէնին միրաընա սահիպ օլապիլմէք իւզրէ պիզէ լազըմ օլան՝ եիկիրմի չաղարընտա , Բօլ Տօպէրիվ ինմինտէ պիր գըզ տըր , տէ՛յիլ մի :

— Էվվէթ , Էվվէթ , վէ զաթէն պու խուսուսու պէն տէ տիւշիւնմիւշիւմ տիւր :

— Օհօ՞... .

— Պու. պապտէ իգթիգա իտէն էվամիրի վերմիշ օլ-տուղումտան, էօյլէ պիրի արտնըլըեօր: Պէլքի պու-լունաճաղ տըր, լաքին պու տա էյի պիր շէյ տէյիլ տիր, չիւնքի տալէթ ետրինէ վէքեալէթ՝ զաեէթ վէ-իւիմ մուխաթարալարը մուճիպ օլապիլիր:

— Նէ՞ կիպի մուխաթարալարը մուճիպ օլապիլիր:

— Էկէր արատըղըմըզ գըզ հաեաթ տա իսէ, պիրտէն պիրէ մէյտանա չըգըս, գուրտուղումուզ պինաեը քիւլիէն եըգապիլիր:

— Էկէր պինա լաեղգըյա եարըլմագոս, եըգըլմա-սը թապիի տիր: Հալպու քի սախթէ գըզը՝ հագըգի գըզ ետրինէ գայիմ գըլապիլէճէք թէրթիպլէր էքսիք տէյիլ տիր:

Մատամ Գուրապիէֆ՝ օլ պապտէ շիւպհէ կէօսթէրօ տիկինտէն, ժարի,

— Էկէրչի սիգէ, իսթէտիկիմիզ եօլոս պիր գըզ պուլմուշ օլտուղումու պէեան իտէրսէմ, շիւպհէնիզ գալը՞ր մը, տէտի:

— Ճիտութ՞ մի սէօյլէեօրտուն:

— Նամուսում իւզէրինէ սէօյլէեօրումքի, պիգէ լազըմ օլան դըզը պուլտում:

Պու սըրատա, ժարի, Բօլին իսիյլէ պուլմուշ օլ-տուղու գըզ հագըգընա մէրգումէեէ մալիւմաթ վէր-տիկի կիպի, պու խուսուստա վազը օլան թէչէպալիւ-սաթընը տախի պիլտիրտի, վէ կտաթօն Տօպէրիվին տաըլ գըղընա սիննէն վէ հէր հալիյլէ պէնգէեէն պիր գըզը, վէ պունուն՝ սահլիպիզ չօճուգլար խայրաթխա-նէսինէ գօնուլտուղու զապթնամէսինին պիր սուրէթի պիչարէեէ թագտիմ իտիլտիկինաէ, քէնտի ասըլ գը-

զը մագամընտա դասուլ խոհնէկինէ, վէ Բօլին նա-
մընտա պուլունան գըղա տախի թալիմաթը լազըմէի
իթա իթմէքէ, շիւպհէե մահէլ պրագըմաեաճաղընա
էմին օլտուզունու տնլաթտը, վէ պու խըզմէթի իշին
մէզպուրէեէ եալընըզ իքի իւշ միլեօն ֆրանզ վէրիմէսի
քեաֆի խուսկինի պէեան իթտի:

Լաքին մատամ Գուրապիէֆ՝ Ժարինին սօն իֆա-
տէսինտէն խօշնուտ դալմաեարագ,

— Մալիւմ օլան միրասը իսթէտիկին եօլտա թագ-
սիւմ իթմէքիկինէ պագըլըրսա, պու միրաս սէնին մա-
լին զանն օլունուեօր: Հալպու քի Էլունտա պիւեիւք
պիր խէթա իշլէտիկինի պիլմէլիսին: Տէրխաթըր կթ
քի, հէր նէ տախի օլսա, միրաս ագչէսի թէքմիլէն
պէնիւմ էլիմէ կէշէճէք տիր, տէտի:

— Էյ պէնիւմ հիսսէ՛մ:

— Զանն խոտրիւքի, սէնին հիսսէն տէ ազ տէյիւ
տիր: Սանա իքի միլեօն վատ իթտիւմ:

— Էվվէթ, պու իշի սանա կէթիրտիկիւմին իւճրէ-
թի տիր, ֆագաթ շիւտի իշ տէյիւտի:

— Նէ՛տէն տէյիւտիւ:

— Պու կիւնքի կիւն միրասա նայիլ օլմագ վասը-
թաւընը պէն թէտարիք իթտիւմ: Սիզէ գալսա, տահա
պու իշին իշինտէն չըգըլմաեաճագ իտի: Պունըն տա
պիր տէեքրի եօգ մու տուր:

— Վազիֆէնի իճրա իթտին... չալըլմագըլըն՝ քէն-
տի մէնֆաթթըն իշին տիր, չիւնքի էկէր պիր վարիսէ
պուլամուդ խէք, սէնին իքի միլեօնունտա դայսլ օլա-
ճագ տըր:

— Լաքին գարըմըն պիր ճիհէզի օլմալը տըր:

Գօնթէս. — (Հայրէթլէ.) Գարը՞ն մը:

— Էվվէթ , շիւնքի պուլտուզում գըզ իւէ Էվվէնմէք
նիւէթինտէեթիմ :

— Ֆազաթ անը պէն քէնտի ոլլումա հասար իթտի-
կիմի բէք էյի պիլիրսին :

— Պու իզտիվաճըն իճրասը միւմքին տէյիլ տիր :

— Նի՞ չին :

— Էվվէլ էմիրտէ պէն օ գըզա ալէագա իթմիշիմ
տիր , քէնտիսինի քիմսէեթ թէրք իթմէմ . Սանիէն եէ-
կեանէ մախտու մունուզ Մ . գօնթ Գուրավիէֆ՝ պու
տէրէճէ թէնէզգիւլ իտէմէզ . . . ալէմ թէաճճիւպտէ
գալըր :

— Օ գըզ քի՞մ տիր :

— Ճէմիյեթի խայրիեէյի ու մումիեթէ թարաֆըն-
տան գապուլ ոլունմուշ պիր գըզ տըր . . . Տիւշիւնմէ-
լիսինիզրի , թալիմ ու թէրպիեէսինի՝ Սագրէ-քէօր
մէքթէպինտէ ալմամըշ տըր :

— Պու գըզը նէ՞րէտէ պուլտուն :

— Պիր լօգանթատա :

— Սանաթը նէ՞ տիր :

— Պէսլէմէ տիր :

— Պու գըզը՞ մը կասթօն Տօպէրիվին գըզը ոլմագ
իւզրէ պանա թագտիմ իթմէք Ֆիքրինտէ պուլտունու-
եօրսուն :

— Էվվէթ , վէ պունտան տահա միւնասիպինի պու-
լանա աչգ ոլսուն տէրիմ : Իշպու գըզ՝ կիւզէլ , ալիմ
վէ նամուսլու ոլտուգտան պաչգա , իսթէնիլէն շարթ-
լարը տալի հալի տիր : Պէօլէ պիր քէլէրիւէ մալիք
օլմագլըք՝ էմալի նամէսպուզ պիր էսէրը մուվաֆ-
ֆագըյեթ տիր : Սիզ քէնաիսինէ իւշ միլեօն Ֆրանգ
վէրիսէնիզ , իքիսինի տէ պէն ալըրսամ , սիգէ , միւ .

սիւ գօնթ Սէրժ Գուրազիէֆ իշին օն միւեօն գաւըը
օլուր... Բօլին վէ պէն սիր քէրրէ է վլէնիրսէք, պի-
զիմ իքի եիւզ պին ֆրանգ իրաւըմըզլա մէմալիքի էճ-
նէպիեէտէ գէնկին կիպի եաշաեապիլիրիզ :

Գօնթէս - (Հիտտէթլէ -) Տիմէք շու էանաոէ սէն
պանա շարթլար թայերին իտիեօրսուն :

Ժարի - (Թէպէսսիւմլէ -) Բէք Հագգանիեէթլէ
մուամէլէ իտիեօրում :

Գօնթէս - (Ֆիքրինտէն -) Պու Հայլապտան "ըզըլ-
մաեա պաշլաեօրում : (Ալէնի -) Օ գըզա , իճրա իտէճէ-
կի վազիֆէեի խապէր վէրտին մի :

— Թապիլ :

— Լաքին պու եաքալըըն խայլնլիք տիր :

— Ասլա , չիւնքի սլէն քէնտիսինէ սիզին իսմինիզի
վէրմէտիմ : Բօլին , եալընըզ , միւեօնլար սահլիպի օլան
պիր բէտէրի պուլունտուզունու , վէ քէնտիսինի տէ-
րաղուշ իթմէեէ Հագըըլանմըշ իտուկինի պիլիսլ , պաշ-
գա սիր շէյ յիլմէզ :

Մատամ Գուրազիէֆ , պու արա , օտա տէրունին-
տէ Հիտտէթլէ տօլաշմագտա օլուպ , շէրիքինին թէ-
շէպպիւսաթընտան զիեատէսլյլէ "ըզըլմըշ իտիլտէ տէ ,
աքսի պիր հարէքէթտէ իշին թէմամլյլէ պօզուլաճա-
ղընը պիլտիկինտէն , խահնախահ սիւքիւնէթէ մէճպուր
պուլունմագտա իտի : Պինաէն ալէյհ իֆատէեէ ա-
ղազլէ :

— Պէն օ գըզը կէօրմլիեիմ , տէտի :

— Իսթէտիկինիզ գէման , ֆազաթ պէնիմ հուզու-
րումտա կէօրէպիլիրսինիզ :

— Բէք էյի - քէնտիսի նէրէտէ իգամէթ իթմէքտէ
տիր :

— Մահէլի իգամէթինի պիտի րմէ եւ լիւզում եօգ տուր . քէնտիսինի պէն սիգէ կէթ իրիրիւմ :

— Օլուր . զաթէն թաճիլ խտէճէք սէպէպ եօգ տուր , չիւնքի իշ կէօրէճէք վագըթ կէլմէտի :

— Պէնճէ էօյլէ տէյիլ . . . պէն պիր ան էվվէլ միլ . եօնլարա սահիպ օլմագ իսթէրիւմ , Հէմտէ օ միլեօնլա . րա մահսուպէն պանա պիր միգտար իսթիգրազ իթմէ . նիզի րէճա խտէրիւմ :

— Ագչլեէ իհթիեաճըն մը վար տըր :

— Էվվէթ , իլէրուտէ զէվճէմ օլաճագ գըզը պէս . լէմէք իշին , ագչլեէ միւհթաճըմ :

Մատամ Գուրավիէֆ , չէքմէճէսինի աչըպ , իւչ տէօրթ ատէտ պիւնէր ֆրանգլըգ գայմէ չըգարտը , վէ Ժարի սլունլարը ալտըգտան ոօնրա , Բօլինին աւլընա տայիր օլան էվրագը ալմահա կիթմէք իւզըէ , մուֆա . րագաթ խտէճէլի էննատէ , գօնթէս ,

— Պու ագչամ , միւթատ օլան վագիֆէնի իյֆա իթմէք իշին կէլմէլիսին , տէտի :

— Թամ սաաթ տօգուզտա պուրատա պուլուճու . րում , տէյի մլրդում ճէվապ վէրիպ , տիշարը չըգտը :

Մատամ Գուրավիէֆ եալընըզ գալտըղընտա , հիտ . աթ վէ զազապընտան նաչի եումիւր : գլարընը սըգա . րագ , վէ աօտագլարը ազարմըլ օլարագ , քէնտի քէն . տիեէ աթ խտէքի միւլահապաթտա պուլուճնտա :

— Պու հայլագըն էֆքեարընը անլսեօրում . . . պէ . նի ատէթա սօյմագ իսթէեօր : Իքի միլեօն քէնտիսինէ , իւչ միլեօն տա պուլտուղու գըզա վէրմէք՝ պու օլուր շէյ տէյիլ տիր : Պու հէրիֆտէն եագահը գուրթար . մագ լագըմ կէլտիկինի անլահօրում , լաքին պուճա նաճըլ մուվաֆֆապ օլմալը :

«Քէնտիսիներ, Միշէլ Պէրնարըն գաթիլի օլտուղու իթհամըլա, գաթըլիեահա կ'օնտէրմէքտէն պաշգա չարէ եօգ իսէ տէ, պու տարալէնին հանկը թարաֆտան վագը օլտուղունու անլաեարագ, Բրուսիալըլա-րըն գատիմ ճասուսու, վէ հէմ գօնթէն Գուրափիէֆ, հէմսէ նաթիճա օլտուղումու խապէր վէրէրէք ախըը ինթիգամա գըեամիտէճէկի շիւպհէսիզ տիր, Հէր հալտէ, պու եօլ իլէ միլեօնլարը էլաէն գաշըրըրմ:

«Իմոսի վագըթլա իշ կէօրմէք, վէ օխապիսի իգթիտարսըզ գըլմագ իշին պիր վասըթա պուլմագ չազըմ տըր... պիր շէյ տիւ շիւնիւլիւսէ, պուլունմասը գապիլ տիր:

Գօնթէս, պու սէօզլէրտէն սօնրա քէսպի սիւքիւնէթլէ եագըլսանէսի էօնիւնտէ օթուրտու:

Ժարի, մատամ գօնթէսին նէզտինտէն մուֆարագաթընտան սօնրա, քէնտի խանէսինէ կիթտի, վէ Բօլինէ պազը խայըրը վէ իւմիսպախշ խապէրլէր վէրտիքտէն սօնրա, մուսյէէն օլտն գաշվէխտնէէէ պիլ ազլիմէ, Ժիւլիին իլէ օրասա պուլտէտու, վէ մէրգումտան, Բօլինին, 1867 սէնէսի նոյեմբերինին 16 նճր կիճէսի, Շարիթէ խայրաթխտնէսինին գատէմէլլի իւրինէ պրագըլմըշ, վէ պունուէն էլպիսէլլի իւզէրինտէ մարգա օլարագ Բ. D. հարֆլարը կէօրիւմիւշ, վէ թօրլու իլէ էլպիսէսինէ թութտուրուլմուշ օլտն պիր քեալրտտա, խամինին Բօլին օլտուղու վէ 14 ալըգ իտուկի մուհարրէր պուլունմուշ օլտուղունու, վէ թաֆսիլաթը սայրիէէի միւպէյէին պիր զըթա էվրագը ախզ իլէ, չօճուղուն էլպիսէլլի իւզէրինտէ մէգքիւր իքի հարֆլարըն մէվճուտ օլմասընտան տօլաեը թէլաճճիւպ իտէրէք, Բօլինին՝ Կասթօն Տօպէրիվին հագըգի զըզը

օլմասընը պիղզաթ զանն իթմէկէ պաշլատը , ֆագաթ
պուզանն վէ շիւսկէսինի ժիւլիկնէ իզհար իթմէկիւ ,
անճագ խլտմէթի վագընաընա թէշէքքիւրէն վատ իթ-
միշ օլտուզու տիկէր պէշ եիւզ ֆրանգլըզ պանգնո-
թու տախի իթա իյլէտի , վէ մէրգում տէլիգանլը ,
մէզքիւր էվրագ քէնտի էլ եագընըլա եագըլմըշ օլուպ ,
պէլքի գագաէն պիր տիկէրի եէտինէ կէշէրէք , քէնտի-
սինէ պիր ֆէնալըզ վագը օլապիլիր միւլահագատընա
մէպնի , պուռուռն սուրէթինի պիղզաթ շէքմէսինի ժա-
րիեէ ընճա իթտի , վէ օտտիսի գալմ վէ քիւղըտ
կէթիրտիպ , մուճիպինճէ հարէքէթ իթտիքտէն սօնրա ,
ժիւլիկէն իլէ թօգալաշարագ , պիրիքտէ գահվիսանէ-
տէն չըգտըլար :

Ժարի՝ խըզմէթինի իյֆա իթմէք իւզրէ , գօնթէսին
խանէսինէ տօղրու կիթտիկի սըրատա , քէնտի քէն-
տիեէ :

— Իսթէտիկիմ գէման սէրպլսթճէ իշ կէօրէպիլի-
րիմ . եարըն մաթլուպումու արզիլէմէք իւզրէ , ճէմիյ-
եէթի խայրիեէյի ումումիկէէ միւրաճաթ իտէճէեիմ ,
տէլի :

* .

Մ . տը լօրպագըն օթէլինտէ , Բօզուն Սիւսի գա-
րիեէսինէ վուգու պուլան սէյեահաթընըն հատիսէլէրի
հագգւնտա հիշ պիր խապէր ալընմատը , վէ Բընէ ,
Սէրթին Բօզու եագտըլը թարզիեէ վէ աֆվըզ մէք-
թուպունու միւրգումէկէ վէրէրէք , նէթիճէսինտէն
գորգմադտա օլտուզու տուէլլօնտն պու սուրէթլէ վա-
գը օլմահաճագընը անլաթտը :

Մէզպուրէ կէնճ գըզ քէնտիսիյլէ Բընէ արասընտա ,

աչգ ու մուհապպէթլէրինէ տայիր ճէրէեան իտէն միւ-
քեալէմէտէն վէ թարաֆէյնտէն իտիլէն վատլարտան
պէրու , քէնտիսինի պախթիեար ատտ իտիպ , գալ-
պինտէ միւպլէմ պիր իւմիտ օլարադ , մէսուտէն եա-
շամագտա իտի :

Մատմագէլ տը Լօրպադ , բէտերի իլէ քէնտի արա-
սընտա ճէրէեան իթմիշ օլան միւքեալէմէեէ տայիր
պիր քէլիմէ պիրէ աղղընտան չըգարմանըպ , գարընտա-
շըյա Րօզուն իզախվաճլարընը գուվլէտէն Ֆիլիլէ կէ-
թիրմէք իւզրէ պաշլատըղը թէշէպպիւսիւն տէվամը
իչին միւսայիտ վագթա պէքլէմէքտէ իտի :

Էկէրչի մէզպուրէ , գարընտաշըյա մուհիպպէսի ա-
րասընտա վագը օլան ահվալի պիլմիշ օլաա իտի , թաս-
միմաթընը պիր կիւն պիլէ թէէխիր իլիմէզ իտի իսէ
տէ , նէ՝ չարէ քի պու խուսուստա քէնտիսինին ասլա
մալիւմաթը պուլունմամագտա իտի :

Բընէ , էլան գալսինի բէտէրինէ արզ իթմէկէ թէ-
րէտտիւտ իտիպ , պու թէրէտտիւտիւ իսէ , բէտէրի
թարաֆընտան ճէվապը բէտտ ալաճաղը գօրգուսույա
օլմանըպ , պիր մաճճուպիյեթթ հիսսինէ թապիիյեթթին-
տէն նաշի իտի : Լաքին գըզգարընտաշընըն զարիպ
պիր մէրագըյա , պու աչգ ու մուհապպէթ մէսէլէսի հալլ
օլունսու : Շէօյլէքի տօգթօր օր Լօրպադ , պիր չօգ
ղազթալար իլէ բէսաիլի մէվգութաեա ապօնէ օլտու-
ղունտան , զվճէսիյլէ գըզընը ալէագտտար գըլապիլէն
բէսիմի զաղէթալարը վէ կիւնլիւք էվրադը հավատիսի
սալօնա կէթիրիր իտի :

Պիր կիւն , իքի կէնճ գըզլար , սալօնտա եալընըզ
օլուպ , Րօզ բիանօտա պիր բարչա չալմագտա , վէ
մատմագէլ Բընէ տախի Ֆիկարօ զաղէթասընտա ,

ՅԱԼՃԸ ԳՍՐԸ «էրէվհասը թահթընտա միւնտէրիճ պիր մէգալեկի օգուտագտա իտի :

Օգուտաւարըմըզըն տախի անլաեապիլէճէկի վէճէլէ , պու ֆալճը գարը , մէշուր Նաթիճա օլուպ , մուհարրիւրի մէգալէ , պու գարընըն՝ էն կիզլի սըրրլարը վէ միւսթագալէլի քէշֆ իտէպիլտիկինաէն պահսլա , մէրգուճէնին պու եօլտա պիր խայլի շայեանը թէաճճիւպ քէշֆիեաթընը իշար իլէմիշ իտի :

Բընէ , պու պէնտի թէքմիլէն օգուտուգտան սօնրա , հէման եիւքսէք սէտա իլէ ,

— Պէն տէ միւսթագալէլի անլամագ իսթէրիմ , տէտի վէ Բօզա խիթապէն , — Ազիզէմ , պէնի տիինլէ՞րմիսին , տէյի պէեան իլէտի , վէ մէրգուճէ քիեանօնու պրագըպ արգասընա տէօնմէսինտէ ,

— Նէ՞ իսթէրսին , սէվկիւլիւմ , տէյի ճէվապ վէրտի :

— Ֆիկարօնուն պէնտինի օգո՞ւտուն մու :

— Հա՞նկը պէնտինի :

— Ֆայմը գարը պէնտինի :

— Խայր , օգուտատըմ :

— Էօյլէ իսէ , օգու :

— Տիմէք մուհիւմ տիր :

— Անտէն գիեատէ մուհիւմ պիր չէյ օլամագ :

Պու սուրէթլէ մատմագէլ Բընէ , մէզքիւր զաղէ՝ թաեը Բօզա վէրտի , վէ օ տախի իշար օլունան պէնտի օգուտուգտան սօնրա ,

— Հագըգէլթէն զարիպ տիր , ֆագաթ պունտաբէք գիեատէ միւպալէղա օլմալը տըր , չիւնքի միւսթագալէլ եալընըզ ճէնապը Ալլահա սյիտ օլուպ , ինսանըն տիրաեթի Նէ՛ տէրէճէ Էլա , միւսթագալէլի ,

վէ հարարը մէճհուլէեի քէշֆ իտէմէզ, տէյի պէեան իյլէտի :

— Հալսու քի պու սլէնտտէ պազը վուգուաթ պիքը իտիլմիչ տիր :

— Էկէր օ վուգուաթըն սըհէթի թաստիգ իտիլմիչ օլսա իտի, ֆիլվադը դաեթ իգնա իտիճի ատտ իտիլէպիլիր իտի, լաքին թաստիգինէ տայիր սէրահաթ եօգ տուր :

— Տիմէք սէն՝ քեաղըտ իլէ ֆալճըլըզա ինանմա-եօրսուն :

— Եալընըզ քեաղըտ իլէ տէյիլ, զէմանէմիզտէ գուլլանըլան տիկէր վասըթալար իլէ տէ ֆալճըլըզա ինանմամ :

— Ֆազաթ բէք պիւեի՝ ք զվաթ ֆալճըլըզա ինանմըլլար տըր :

— Պիրինճի Նաբլէօնուն մատմագէլ Լընօրմանա ֆալ աշտըրտըղընը իյմա իթմէք իսթէեօրսուն : Հալսու քի պունտան հիչ պիր նէթիճէ հասըլ օլմագ . Էն զէքի վէ ալիմ քիմնէլէր պիլէ, բէք չօգ զաաֆէթէ թապի տիրլէր :

— Ղազլթատաքի պէեանաթըն սահիհ օլուպ օլմա-տըղընա պիզզաթ թէէմին օլունսպիլիր :

Բօզ . — (Թէպէսսիւմլէ մուհիպլէսինէ պագտորագ .) Ազիզէմ, ֆալընա պագտըրմագ մը իսթէեօրսուն :

— Էվլէթ, միւսթագպլէլիմի անլամագ իսթէրիմ :

— Միւսթագպլէլինտէն գօրգուն օլմաեըպ, պիլաքիս իւմիտվար օլտուղուն հալտէ, միւսթագպլէլինի անլամագտա նէ՞ լիւզում վար տըր :

— Միւսթագպլէլտէ պազը մէմուլին զայրի հալլէր վար քի, պիլինմէսի էհէմմիեթտէն խալի օլմագ : —

Սէն տէ միւսթագպէլին քէշֆ իտիլիստէ մէմնուն օ՛լ-
մաղմըսըն :

— Զաթէն օ կիպի չէյլէրէ ինանմամքի մէմնուն
օլաեքմ :

— Շու մէշհուր Փալճը գարըեա կիթմէք իսթէ՞ր-
միսին :

— Վալիտէն րուխսաթ վէրիրսէ կիտէրիմ :

— Իշթէ օ օլմատը . պու թէքլիֆիմ՝ սըրր գալ-
մալը տըր : Պու Փալճը նաթիճա՝ սալը , բէնչէնպիհ
վէ ճումաա իրթէսի կիւնլէրի միւշթէրի գապուլ իտէր
իմիշ . . . Պու կիւն տէ բէնչէնպիհ օլուպ , պիր ագտան
վալիտէմ տիշարը չըգաճագ , վէ պիր խայլի վիզիթա
վէրէճէք տիր . . . Պիզտէ , հէր կիւնքի կիպի թէնէզ-
զիւհ իշին տիշարը չըգտըղըմըզտա , պիր արապա թու-
թար , վէ Փալըմըզա պագտըրմագ իւզրէ Գօլիշէ սօ-
գաղընա կիտէրիդ : Վագաա պու Փալճընըն իսթէտիկի
իւճրէթ զիեատէ իմիշ , լաքին բէտէրիմ , պէնիմ իշին
ճէօմէրտճէ տավրանտըղընտան , եէտիմտէ լիւզումուն-
տան զիեատէ ագչէմ վար տըր : Հա՛յտէ , հա՛յտէ ,
Րօ՛գ , գարչը կէլմէ , Հէմտէ իշպու բէճամ՝ կիւնաչսըզ
պիր չէյ տիր . . . Պու պապտէ միւթէասսիւպանէ հա-
րէքէթ իտէճէկինի մէմուլ իթմէմ , Ֆալճը գարը նէ
տէրսէ տէսին , պիզ իսթէտիկիմիզէ ինանըրըզ . միւ-
րաճաաթըմ , սըրֆ պիր արզուտան իպարէթ տիր :
Պու արզու պէլքի տէ միւնասիպէթսիզ իսէ տէ , խաթ-
րըմ իշին գապուլ էթ : Գապուլ իտիեօրսուն , տէ՞յիլ
մի , ազիզէմ Րօզ :

Բընէ , պու բէճասընը օլ գատար միւնասիր սու-
րէթտէ արգ իյլէտի քի , կէնճ մուալլիմէսի գարչը կէ-
լէմէեիպ , մուվաֆֆադաթ կէօսթէրտիկինտէն , Բընէ՝

մէսէրրէթինտէն էլլէրինի պիրիպիրինէ վուրտու , վէ պէլքի օն տէֆա մուհիպպէսինին եիւզիւնիւ պուսս իյլէտի :

52

Էօյլէ թաամը իտիլիպ , Մ . տը Լօրպագ վէ օղու տիշարը չըգտըզլարը կիպի , Թէրէզ տալի վիզիթալարընը վէրմէք իւզրէ , արապասընա ըաքիպէն , օթէլտէն մուֆարագաթ իթտի , վէ խային վալիտէ , թէ մամիյլէ քէսպի իֆագաթ իթմիշ օլտուղունտան , թաամտան սօնրա տիշարը չըգտը :

Իքի կէնճ գըզլար՝ եալընըզ գալտըզլարընտա , գարարլարընըն իճրասընա աճէլէթէն հազըրլանտըլար , վէ օթէլտէն չըգտըզլարընտա , ճիվարտա վագը պիր արապալըգտան պիր արապաեա ըաքիպ օլտրագ , Ֆալճը գարընըն պուլունտուղու Գօլիշէ սօգաղընա կիթտիլէր :

Օ կիւնիւ մէզպուրէնին նէզտինտէ պուլունան միւշթէրիլէր , հէր վագըթտան աղ օլուււ , պուշլար տա ընէ իլէ Րօզ իչին մէճհուլ քիմսէլէր իտիլէր : Պու իքի կէնճ գըզլար քէնտիլէրինի թանըթմամագ իչին , գալըն նիգասլար իլէ եիւզլէրինի կիզլէմիշ իտիլէր :

Սրապ խըզմէթճի Ժիւբիթէր՝ մէրգումարա 6 վէ 7 նիւմէրօլարը վէրիպ , իքիսի տէ սըրալարընա պէքէեէճէք իտիլէր :

Ագտէմճէ տախի պէեան իթտիկիմիզ վէճհլէ , նաթիճա գըեաֆէթինտէ Ֆալճըլըզ իթմէքտէ օլան Ատէլ Ժէրար եախօտ գօնթէս Գուրալիէֆ , պուլունտուղու

Ֆալճըլըգ տաիրէսինին տիվարընտա աշմըշ օլտուղու պիր տէլիքտէն թէնէֆֆիւսխանէեէ պագարագ, օրատա թօբլանմըշ օլանլարըն հէման ճիւմլէսինի թանըտըղը ճիհէթլէ, վերէճէկի ճէվապլարը էվվէլճէ հաղըրլար իտի:

Օ կիւնիւ տախի մէգքիւր տէլիքտէն պագտըղընտա, մատմաղէլ աը Լօրպագ իլէ մուալլիմէսինի, եիւղլէրինտէքի գալըն թիւլլէրինէ բաղմէն թանըտը:

Ալթը նիւմէրօնուս սըրասը կէլտիկինտէ, արապ ժիւբիթէր, կէլիպ Բընէեի չալըրտը, ֆագաթ մէգպուրէ, Բօզու կէօթէրէրէք,

— Պիզ իքիմիզ պիրլիքտէ կէլտիք, պիրլիքտէ տէ իշէրի կիրմէք իսթէրիզ, տէտիկինտէն, խըզմէթ քեար՝ Նաթիճանըն բուխաթընը պիլիսթիհսալ, մէզպուրէ կէնճ գըզլարը, իքիսի պիրլիքտէ օլարագ, Ֆալճը գարընըն տաիրէսինէ կիրտիրտի:

Իքիսի տախի պու օտանըն Ֆալճըլըղա մախսուս օլան էչեայը զարիպէսինի կէօրտիւքլէրինտէ, իզհարը տէհչէթ վէ թէաճճիւպ իթտիլէր: Օլ տէրէճէտէ քի, մատմաղէլ աը Լօրպագ, թէչէպպիւսիւ վաղըընտան տօլտեը նատիմ պիլէ օլտու:

Մատամ Գուրազիլէֆ՝ ատի սէսինի թէպտիլ իտէրէք,

— Պուրաեա կէլմէքլիկինիզ, շիւպհէսիզ միւսթագպէլինիզի քէշֆ իթտիրմէք իշին տիր, տէտի:

— Էվվէթ, իքիմիզտէ օ արզուտէեիզ, տէյի Բօզ ճէվապ վէրտի:

— Հէր պիրինիզէ այրը այրը ճէվապ վէրէպիլիրիմ, Բընէ. - Օրասը մալիւմ, Լաքին պէն, մուհիպպէմտէն պիր շէյ կիզլէմէտիկիմ կիպի, անըն տա պէնտէն կիզ-

լի պիր սըրըր պուլունմատըղընտան, հէր պիրիմիզ, եալընըզ պուլունուրճասընա սէրպէսթճէ իֆատէի հալ խտէպիրիրսինիզ:

— Ատէթիմէ վէ պուրանըն նիգամաթընա պու տէ-տէկինիզմուղայիր իսէ տէ, սիզին իշին պու իսթիսնալի-եէթէ մուվաֆիպագաթ իտէրիմ, — Եանըմա եագլաշըն վէ օթուրուն:

Իքի կէնճ գըղլար, պիր ազ տիթիէեէրէք, նաթի-ճանըն կէօսթէրաիկի իսկէմէլէր իւզէրինտէ օթուր-տուլար: Ֆալճը գարը՝ իֆատէեէ ազաղէ:

— Միւսթագպէլինիզի՝ քեաղըտլար վասըթասը՞լա մը քէշֆ իթտիրմէք իսթէրսինիզ, տէյի սիւալ իթտի: Բընէ. — Էլլէրի օգուեարագ քէշֆ իթմէքլիկի պի-լի՞րմիսինիզ:

Նաթիճ. — Ֆալճըլըզա մախսուս քեաֆֆէյի վէ-սայիթ իլէ միւսթագպէլի քէշֆ իտէպիրիրմ:

— Պէն տէտիկիմ վասըթասը թէրճիճ իտէրիմ:

— Բէք էյի, էյլէ իսէ էլտիվէնէրինիզի չըգարաղընտա, Բընէ, էլտիվլէնէրինի չըգարաղընտա:

— Էվվէլ էմիրտէ իւճրէթի լազըմէի թէէտիէ իթմէքլիկիմ լազըմ տըր, տէյիլ մի:

— Էվվէթ, պուրանըն ատէթի պու տուր:

— Պու մուամէլէնին պէտէլի նէ՞ տիր:

— Ատամ պաշընա եիւզ ֆրանգ տըր:

Տիմէք իքի եիւզ ֆրանգ վէրէճէեիզ:

— Էվվէթ:

— Բէք էյի:

Բընէ, պէյլէ տիեէրէք, քէսէսինտէն օն ատէտ լուի ալթուճու չըգարըզ, ալօրթ քէօշէ պիւեիւք պիր մասանըն գըրմըզը էօրթիւսիւ իւզէրինտէ տիզտի:

Պատէհու մէրգումէ, մուվագգաթ օլան հէեհճանը կէչմիշ օլմասըյա, պիւա թէրէտաիւտ էլինի ուզաթ-տը: Մատամ Գուրավիէֆ, Ռընէնին Փամիլեասընը թանըտըը ճիհէթլէ, պու սըրատաքի վագիֆէսի միւշ-քիլ տէյիլ իտի: Պինապէրին մէրգումէ, քէնտինին էլտիվէնլի էլիյլէ տօգթօրուն գըզընըն չըսլագ էլինի թութուպ, պունուն չըզըկարընը տիգգաթը Փէվգէլատէ իլէ թէճէսսիւս իտիեօր կիպի կէօրիւնտիւս:

Պու թէտգիգ, պիր իբի սանյիեէ իմթիտատ իթ-տիքտէն սօնրա, Նաթիւճա՝ չու սէօզլէրի իրատ իթտի:

— Սիզ օն եէտի եաշընտասընըզ... Սէսլավէթիինիզ խասթալըզլա կէչմիշ տիր... պու կիւն տաթի սըհհէթիինիզ զայիֆէ օլտուղունտան, վէ իֆրաթ սինիրլի պուլունտուղունուղտան, Փամիլեանըզ գիւետէսիյլէ տիւշարը էնտիշէ օլմագտա տըրլար:

Մատամ Գուրավիէֆ, բէք չօգ տէֆա տօգթօր տը լօրպագըն, գըզընըն ահվալը սըհհիեէսինտէն թէէս-սիւֆլէ պահս իթտիկինի իշիթմիշ օլտուղունտան, մէգըիւր սէօզլէրի՝ սուրէթի գավիեէտէ սէօյլէմէքտէ իտի:

Րընէ. — (Միւէսսիր պիր թարգտա.) կէնճ չաղըմտա թէրքի տիւնեա իաէճէկիմի քէք էյի պիլիրիմ:

Նաթիւճա. — Պէն սիզէ պէօյլէ պիր շէյ տիմէեօրում:

— Սիզ տիմէեօրսունուղ, Փագաթ պէն հիսս իտի-եօրում:

— Պիլաքիս հազգընըզտա վագը օլան միւտավաթ սաեէսինաէ քէսսի աֆիյեթ իտէճէկինիզի անլա-եօրում: Իւզէրինիզէ նէգարէթ իտէն քիմէնին, հիս-սիւետիլը ուպուտիյեթ քեարանէսինտէն պաշգա, ֆէն-նի թրպճա մէհարէթիլ, վէ քէնտի հաեաթընտան գի-

եատէ սիգէ օլան մուհապպէթի, օըհհէթ ու ափիեէ-
թինիզին իեատէսինէ մէտար վէ վասըթա օլաճազլար
տըր: Օ քիմսէ իսէ, բէտէրինիզ օլտուղունտան, հադ-
գընըզտա պու եօլտա հիսսիեաթը պուլունմասընա
թէաճճիւպ օլուըր՝ ար մու:

Րընէ վէ Րօզ, քէմալը հայրէթլէ եէկտիկէրինէ պա
գըշտըլար: Պու հայրէթ հալի պիր իքի սանիյեէ տէ-
վամ իտիպ, պատէհու Րընէ,

— Պէնի սէվէն եալընըզ բէտէրիմ մի տիր, տէյի
սիւալ իթտի:

— Սայր, պիր վալիտէնիզտէ վար քի, սիգէ Ֆէվ-
գէլատէ մուհապպէթի պուլունմազտա տըր:

— Հէրսի պու գատա՞ր մը:

— Սայր, աիկէր իքի քիշի վար քի, անլէր տաիի
սիգի Ֆէվգէլատէ սէվէրլէր:

— Քիմլէր տիրլէր:

— Պիրի՝ գարընտաշընըզ, տիկէրի տէ գըզգարըն-
տաշընըզ մագամընտա սևվտիկինիզ կէնճ պիր գըզ տըր:
Սիզ գէնկինսինիզ, գալչինիզ տէ բէք չէֆագաթլը
տըր... ճին կիսի Ֆիքրինիզ վար տըր: Վալիտէյնի-
նիզտէն եիւզ պուլմուշ օլտուղունուզտան, հէր ար-
զունուզա իթթիպա իտիլմէսինի իսթէրսինիզ... Պիր
թասազվուրունուզտա վար քի, պունըն գուզվէտէն
Ֆիլիէ կէլմէսի իշին իսրար իտիեօրսունուզ:

— Մուվաֆֆազ օլաճա՞գ մըերմ:

— Էվլէթ:

Րընէ. — (Էլինի չէքէրէք:) Պիլմէք արզու իթտիկիմ
պու գատար իտի:

— Թասազվուրունուզուն նէ՝ ճինս օլտուղունու
սէպլէմէքլիկիմի իսթէմէզմիսինիզ:

— Սէօյլէ եէպիլիօմիսինիզ :

— Հայրիզ օլտուղոււմ իւմ իչին միււքինսիզ պիր չէյ
եօգ տուր :

Բընէ . — (Էլիւնի թէքրար նաթիճաեա ուզաթարազ .)
Սէօյլէ եին , տէտի :

Նաթիճա , մէզպուրէնին էլինի թութուպ , չիզըզ-
լարընը թէքրար տիգգաթլէ թէճէսսիւստէն սօնրա ,

— Պու թասավվուր՝ իզտիվաճա տայիր տիր , տէյի
պէեան իյլէտի :

— Քէնտի իզտիվաճըմա՞մը :

— Խայր , պիր տիկէրինին իզտիվաճընա :

Մատամ Գուրավիէֆ , մալիւմ օլան տուէլլօ վա-
գըստընտա , օլլունտան ալմըշ օլտուղու մալիւմաթ ի-
ճասընճա , օլ պապտէ եանըմասըղընա էմին իտի :

Մատամ տը Լօրպազ , էլինի չէքտի , վէ հայրէթ վէ
հէման տէհչէթլէ ֆալճը գարըեա պազմահտ պսշլա-
տը . Նաթիճա իսէ , Բօզա խիթապէն ,

— Սըրա սիզին տիր , մատմազէլ , տէտի . ֆազաթ
պու կէնճ գըզ՝ Նաթիճանըն միւսթագպէլի քէշֆ իթ-
մէքտէքի մէհարէթինտէն պիզգաթ հայրան օլուպ ,
քէնտինին էսրարընը տախի գահիռէ իխրաճ իտէճէ-
կինտէն գօրգտուղունտան , մուվաֆֆազաթ իթմէք
իսթէմէտի իսէ տէ , կէրէք Բընէնին իարարընա վէ կէ-
րէք Նաթիճանըն թէշվիպամիզ սէօզլէրինէ մուգավէ-
մէթ իտէմէեէրէք , քէնտիսի տախի էլինի ուզաթտը ,
վէ ֆալճը գարը պու էլին չիզըզլարընը պիր իքի սա-
նիյեէ թ՝ ճէսսիւս վէ թէտգիգտէն սօնրա , չու սէօգ-
լէրի իրատ իյլէտի .

— Սիզ եիկիրմի եաչընը պիր ազ կէջմիշսինիզ տիր .
էօքսիւզսիւնիւզ , վալիտէնիզ քէյլիւ պիր գատըն օ-

լուսւ, պիր ազ միւտտէթ էվէլէ թէրքի հաեաթ իթմիշ տիր: Զիչէքլէր իլէ էթրաֆը իհաթա օլունմուշ օլան պիր խանէտէ տօղմուշ վէ պիւեիւմիւշսիւնիւզ վէ վալիանիզին վէֆաթընտան սօնրա, օ խանէեի թէրք իթմիշսինիզ տիր: Շու էսնատէ իսէ, վազիեթիթիեիզ սատէ իսէ նօ, ղաեէթ միւթէպէր տիր, — էկէր եա. նըլըեօր իսէմ, խապէր վէրին:

Բօզ. — Սայր, մանամ, եանըլմանօրսննուզ:

Նաթիճա. — (Բէլամընա տէվամ խտէրէք.) Պո՛ւ վա. զիեթիինիղտէ մուվազգաթ օլուս, եաֆընտա թէպտիլ օլաճագ տըր: Սիզին իչին բարլագ պիր միւսթագպէլ կէօրիւեօրում... սիզ զէնկին վէ մէտուտ օլաճագսընըզ, չիւնքի հէմ սէվիլմէքտէսինիզ, հէմ սէվմէքտէսինիզ:

Բօզ, շիտտէթլէ մարսըլտը, վէ կիւլիւմնէեէրէք քէնտիսինէ պագմագտա օլան Բընէեէ խաֆիէն աթֆը նագար իթտի:

Նաթիճա. — (Իֆանէսինէ տէվամէ.) Սիզին սէվտիլիւնիզ վէ մուհապպէթինի գաղանմըշ օլտուղունուզ քիմսէ, սահիպի ճէնապ, վէ միւսթագիմիւլ ախլէագ պիր զաթ օլուս, պիր կիւն ճէմլյեթի պէշէրիեէ տախիլինտէ պիւեիւք պիր մէվզը սահիպի օլաճագ տըրքի, քէնտիսինին զէվճէսի օլաճագընըզ ճիհէթլէ, օ մէվզըեէ հիսսէտար օլաճագընըզ: Զաթէն քէնտիսի, սիզէ, ապա ունուտուլմանաճագ սուրէթտէ ուպուտիեթ ասարը կէօթէրմիշ տիր: Հաթթա ահմագճա սիզի թահգիր իթմիշ օլան ճահիլ պիր ատէմտէն ինթիգամ ալմագ հիզրէ, պիր արա հաեաթընը պիլէ թէհլիթէեէ գօյմանա հագըր պուլունմուշ իքէն, հէր նասըլսա պուննուն էօնիւ ալընմըշ տըր:

Րօզ, պիրտէն պիրէ էլինի չէքտի, վէ հէհէճանըն-
տան նաշի սէսի տիթրէհէրէք,

— Էլվէրիր, մատամ, էլվէրիր, տէտի:

— Աճապա հագըգէթին խիաֆընտա պիր չէ՞յ մի
սէօյլէտիմ:

— Իլմինիդէ ասլա չիւպհէմ եօզ տուր, մատամ,
ֆադաթ պուլնտան զիեատէ սէօզ սէօյլէմէնիզի իս-
թէմէմ:

— Բէք էյի, մատմազէլ, մատէմքի պուլնտան զի-
եատէ մալիւմաթ իսթէմէեօր իսէնիզ, պաշգա պիր
տիեէճէկիմ գալմամըլ տըր:

Մատամ ԳուրաՎիէֆ պու արա աեաղա գալգըպ,
Րընէ իլէ Րօզ տախի գալգուըլար: Իքիսի տէ միւթէէս-
սիր հալտէ օլուպ, տիթրէմէքտէ իտիլէր:

Պու արա ֆալճը գարը՝ Ժիւբիթէրի չաղըրըպ, իքի
կէնճ գըզլարը տէհլիդէ գատար կէօթիւրմէսինի, վէ
արգատան կէլէն նիւմէրօեու իչէրի կիրտիրմէսինի էմր
իթտի: Մատմազէլ տը Լօրպագ իլէ Րօզ, արապալա-
րընա րաքիպէն, էսնաի րահտէ, Րընէ՝ Րօզուեն էլլէ-
րինի թութարագ:

— Հագըգէթէն ազիզէմ, չու գարընըն պիլկիճլի-
կինէ հիչ տիեէճէք եօգ տուր. քեաֆիֆէյի իֆատաթը
սօղրու տուր: Սէն գարընտաշըմը սէվիեօրսուն, գա-
րընտաշըմտա սէնի սէվիեօր: Մուհապպէթինիզի տէ
պիրիպիրինիզէ իգրար իթմիշսինիզ տիր, տէտի:

Րօզ պաշընը էյտի, վէ ճէվապ վէրմէքսիզին եիւ-
զիւ գըզարտը:

Րընէ. — Ազիզէմ, պու եօլտա գըզարմաեա մահէլլ
եօգ տուր: Պէն մուհապպէթինիզի չօգտան պէրու
քէշֆ իթմիշ իտիմ, վէ եանըլմատըղըմա օլ գատար

էմին իտիմքի, նաթիճանըն պէեան իթտիկի իզտիվա-
ճըն պիր ան էվվէլ իճրասը խուսուսընա տա կիզլիճէ
չալըընթորում:

Ըօզ, — Վայ, սէն պէնիմ իզտիվաճըմը՞ մը տիւշիւ-
նիւթորսուն:

— Էվվէթ, ֆագաթ ֆալճը գարընըն պէեան իթ-
տիկի հագարէթի պանա անլաթ... գարընտաշմ,
քէնտի հաեաթընը թէհլիքէեէ գօեարագ, քի՞մէ գար-
չը սէնի միւտաֆաա իթմէք իսթէմիշ տիր:

— Սէրժ Գուրազիէֆէ գարչը:

Րընէ. — (Թէաճճիւպլէ իքի էլլէրինի գազուչտուրա-
րագ.) Սէրժ Գուրազիէֆ մի... շու մասխարա հէ-
րի՞ֆ մի...

Ըօզ, մէրգուսուն նա՞սըլ քէնտիսինի պիր տուգա-
ղա տիւշիւրմիւշ օլտուղունու, վէ Րընէ իլէ պիր տօս-
թունուն նէ՞ սուրէթլէ եարտըմընա եէթիշէրէք, քէն-
տիսինի թէհլիքէտէն գուրթարտըգլարընը, վէ
մուախարէն Րընէ իլէ Սէրժ արասընտա պիր
տիւշէլլօ իճրասը մուգարէր իքէն, Սէրժին եազտըղը
թարզիեէ մէքթուպլարը իւզէրինէ, տուէլլօնուն իճ-
րասընա մահէլլ գալմատըղընը, հիքեաեէ իթտի, վէ
մատմազէլ տը Լօրպագ, արապանըն իշինտէ իշպու հի-
քեաեէեի տինլէտիքճէ, հէեէճանընտան նաշի տիթրէ-
մէքտէ իտի, նագլիեէթին խիթամընտա տա շու եօլ-
տա մուգապլէլէ իթտի:

— Օ հայլազ՝ սօն տէրէճէ չարգըն օլտուղունու պուսուրէթլէ իսպաթ իթմիշ տիր, ֆազաթ գարընտաշըմ՝ անըն աֆվընը ղէտտ իտէրէք, մէգքիւր եօլսուզ հարէքէթինի ճէզալանտըրմագ իւզրէ, պուրնունու վէ գու-լագլարընը քէսմէլի խի, Պունտան պէօյլէ պիր տահա պէօյլէ պիր վագըա օլմամալը տըր. պունուն չարէսի խէ, Րընէնին՝ սանա զէվճ օլմասը տըր:

— Սուս օլ ազիզէմ:

— Նի՞չին սուս օլաճաղըմ... Փալճը գարընըն քէշ-ֆի վէճհլէ եագընտա իշպու իլլտիվաճ իճրա իտիլէճէք տիր: Սէն գարընտաշըմը սէվիեօրսուն, գարընտաշըմ տա սէնի սէվիեօր: Պու մուհապպէթ սսեհէսինտէ, սէր-վէթ ու իգպալէ մալիք օլաճագսըն: Ֆալճը գարընըն սէօյլէտիլի սէօյլէր պունլար տըր, վէ պէն պու սէօզ-լէրէ ինանըրըմ: Մէրգոււմէ, պիզէ, քէնտի իլմի հագ-գընտա չիւպհէ իթտիրէպիլիր պիր քէլիմէ պիլէ իրատ իթմէտի, վէ պէն էօյլէ շէյլէր պիլիրիմքի, մէզպուրէ-նին եալան սէօյլէմէմիշ օլտուղունու իսպաթ իթմէք-տէ տիրլէր: Էվվէթ, էվվէթ, եագընտա սէնի մատում տը Լօրպագ թէսմիսէ իտէճէերիմ, վէ օլ վագըթ հա-գըգէթէն սէնին գըզգարընտաշըն օլաճաղըմ: Իշխտի՞-եօրմուսուն, Րօզ, սէնին գըզգարընտաշըն օլաճաղըմ տիեօրում... Ա՛հ, նէ՞մութլու պանա, սանա տա, տէ-յի՞լ մի: Սարըլ պանա, սէվիլիլիւմ, էօբ պէնի գըզգա-րընտաշըմ:

Րընէ, պիզգաթ մուալլիմէսինէ սարըլարագ, եիւ-զիւնիւ բէք չօգ քէրրէ պուս իթտի:

Օլ էսնատէ արապա՝ Ժարտէն տէ Ռլանթ նամ պազ-չէնին եագընընտա տուրմաղլէ, արապաճը, քէնտիսինէ կէնճ գըզլար թարաֆընտան վագը օլան իսթթար մու-

ճիպինճէ արապանը տուրտուրտու , վէ մէրգումէլէր աշաղը էնիպ , կիւեա մէզքիւր պաղչէտէ միւթատարը վէճէլէ թէնէզգիւհտէն ավտէթ իտիեօրլար կիպի , եա- եա օլարադ , Լինէ սօգաղընտաքի խանէեէ կիթտիլէր : Այնի վագըթտա Մ . տը Լօրպագըն օղլու տախի Բա- րիստէն ավտէթ իթտիկինտէն , գըզգարընտաշը մէր- գումէեի գարըլաեըպ , իքի էլինի թութտու , վէ էօթ- սիւն իչին անլընը սունտուգտան սօնրա ,

— Գա'րտաշըմ , իչին վա'ր մը տըր , տէտի :

— Շիմտիքի հալտէ եօգ տուր . լաքին սէվկիւլիւ գըզգարընտաշըմ , պու սիւալտէն մագսէտ նէ° տիր :

— Սանա բէք մուհիմմ վէ միւսթաճէլ տիեէճէեիմ վար տըր :

Տէլիգանլը կիւլէրէք ,

— Պանա պիր տավա° մը իհալէ խէճէքսին , տէտի :

— Էվվէթ :

— Բէք էյի , ավօգաթ , միւվէքքիլէսինին էվմիրի- նէ թապի տիր : — Մատմագէլ , զաթը ալինիզլէ խու- սուսի տաիրէմիզէ կիտէլի°մ մի :

— Էկէր , միւսիւ ավօգաթ , սիզ թէնսիպ պուեու- րուր խէնիզ , բէք էյի կիտէլիմ :

— Մատմագէլ , միւսաատէ պուեուրուն քի , սիզէ եօլ կէօսթէրէեիմ :

— Միւսաատէ տէյիլ , բէճա տախի իտէրիմ :

Պու խօշ սէօղլէրտէն սօնրա , Բընէ° Բօզա կիւլիւմ սէեէրէք պագըպ , պատէհու գարընտաշըյլա պիրլիք- տէ , անըն խուսուսի իշ օտասընա կիրտի :

Կէնճ ավօգաթ ,

— Սէվկիւլիւմ , պու հարէքէթին լաթիֆէ° մի , եօգ- սա ճիտտի° մի տիր , տէյի սիւալ իթտի :

— Թէէմին իտէրիմքի, ճիտտի տիր :

— Իշ նէ՞ տիր :

— Իշ սանա տայիր տիր :

— Պանա տայի՞ր մի տիր :

— Բօզա տա տայիր տիր :

Կէնճ ափօգաթ, կէօզլէրինին պէհազընա գատար
գըզարըպ :

— Բօզա՞մը, տէյի թէքրարլատը :

— Էվվէթ... գա՛րտաշըմ, պանա օեու՜ն օլամագ...
վազաա իքինիդ տէ վաեէթ էսրար սագլամագ տասընը,
լաքին պէն տէ պէլլի իթմէեէրէք, ազ մուտագ գըզ վէ
գուրնազ տէյիլիմ : Շէօյլէ քի պէնտէն պիր շէյ կիզլէ-
նէմէզ : Կէրչի պէնի քէնտինիզէ մահրէմի էսրար գըլ-
մագլըղընըզ վազիֆէտէն իտի իսէ տէ, սիզ պուենու
եաքմամանըզլա պէրապէր, պէն հէր շէյի պիլիրիմ :
Սէվկիւլիւ պիրատէրիմ, սէն Բօզու սէվիեօրսուն, սէվ-
մէեէ տէ հազգըն վար տըր, չիւնքի օ տա սէնի հատ-
տէն զիեատէ սէվիեօր... Ահմագ վէ շաշգըն պիր հէ-
րիֆ՝ Բօզու ազըր սուրէթտէ թահգիւր իթմիշ օլտու-
ղու հալտէ, սէն մէզպուրէեի միւտաֆաա իթմիշսին, վէ
օ հայլագը՝ լաեք օլտուղու սուրէթտէ ճէզալանտըր-
մագլըղըն ճայիզիքլէն, պուենու եաքմամըշսըն... Բօզուն
պուրատարի վազիեէթի՝ եալընըզ սաթհի մուհաքէմէ
իտէն քիմսէլէրին նազարընտա նէվլիմա քիւչիւքլիւք
օլուպ, Սէրթ Գուրապիէֆին հարեքէթի վազըասընա
տիկէրլէր տէ խիլիսալ իտէպիլիւրլէր : — Սէն սու խու-
սուսու տիւշիւնալիւն միւ :

«Տիւշիւնալիւն, տէյիլ մի : Իմտի, Բօզուն բէշինէ
տիւշէպիլի՝ աշըզարըն պու հարեքէթինէ խիթամ վէր-
մէք իչին, եալընըզ պիր չարէ վար տըր : Օ չարէեի՝

սէն պէնսէն էյի պիլիբսին, Բօզա, գըզգարընտաշըմ
կիպի մուհապպէիիմ պուլունտուղու մալիւմիւն տիւր,
Անճագ պու մուհապպէի խըսըմըզ Գիւնէի խէյի
տիր. պուլունտան պէյլէ խըսըմըզլա օլմասընը խթէրիմ:

— Օլանը կէշէնի քէնտիսինտէն մի խապէր ալտըն:

— Օնտան պիր խապէր ալմագ իւզրէ չօգ խսրար
իթտիմ... Փագաթ սէն պէնիմ սիւալիմէ ճէվապ վէր-
մէհօրսուն: Բօզու սէվի՞հօրմուսուն:

— Էղճան ու տիլ սէվէրիմ:

— Օ հալտէ մուհապպէիինի բէտէրիմիգէ նիշին
պէեան իթմէհօրսուն:

— Վագաա մուհապպէիիմ լէտէրիմիգէ պիլտիր-
մէկէ պէնիմտէ էշէտտի արզում վար իսէ տէ, գօր-
գուհօրում:

— Նէտէն գօրգուհօրսուն:

— Բէտէրիմիգին վէրէճէկի ճէվասլտան:

— Իշթէ պունա օլօշ պիր գօրգու տէրլէր: Բէտէ-
րիմիգի՝ սէնին արզունա մուվաֆֆագաթ խտէճէկինէ
էմին օլմագ տէրէճէսինտէ թանըրաըն... Բընէ՛, պէնի
տինլէ, վէ գըզգարընտաշընըն վէրէճէկի նասիհաթա
սիւլուք էթ: Պու ագչամտան գալսինի բէտէրիմէ
աշ... հէր շէյի քէնտիսինէ սէյլէ... սագըն պիր շէյ
կիզլէմէեկսին:

— Մատէմքի սէն պէյլէ խթէհօրսուն, բէք էյի,
պու ագչամ բէտէրիմի կէօրէճէիմ:

— Պէն տէ սէնի թէէմին իտէրիմքի, գաթէն էվվէլ-
ճէ գազանըլըշ մագամընտա աոտ իթտիկիմ պու տա-
վաեը միւտմֆաա իթմէքտէ կիւճլիւք կէօրմէեճէք-
սին, (Գարընտաշընա թէվազու խտլէք...) Ալօգաթ է-
ֆէնտի, գաթը ալինիգի թապտի իլէ, պիր գաշ տա-

գըգա պէնտէնիզլէ միւլագաթա մուվաֆֆաթ պու-
ետումանըզտան տօլաեր արզը թէչէքքիւր իտէրիմ:
Բէնա իտէրիմ, պու միւրաճաթըմըն պէտէլի նէ^օ արի:

— Պիր'պուսէճիք տիր, սէվկիւլիւ գըզգարընտաշըմ:

— Եալընըզ պիր պուսէճիք քեաֆի տէյիլ տիր:
Պէն օլ գատար գէնկինիմքի, սիգէ օն պուսէ պիլէ վէ-
րիրիմ:

Կէնճ գըզ, տէրհալ գարընտաշընըն պօղազընա սա-
րըլարագ, պէլքի երկիրմի տէֆա պուս իթտիքտէն
սօնրա, քէյֆիլի սուրէթտէ օրատան մուֆարագաթ
իթտի:

*
*
*

Ագչամըն սաաթ եէտիսի չալտը, վէ օ կիւնիւ ագ-
չամ թաամընը խարիճտէ իթմէքտէ օլան մատամ էօ-
թէնի Տօմօնտան մատա, թէքմիլ ֆամիլեա խալգը՝
թաամ սալասընտա թօրլանմըչար իտի:

Թաամ բէք ազ վագըթ իմթիտատ իտիւլ, Մ. տը
Լօրպագ՝ ֆէննի պիր իճթիմատէ հազըր պուլուէմագ
իւզրէ տիչարը չըգմասը լազըմ կէլտիկինտէն, Թէրէզ
վէ տիկէրլէրի սաաթ օնա գատար սալօնտա վագըթ
կէչիրտիքտէն սօնրա, ճիւմլէսի տէ օտալարընա չէքիլ-
տիլէր:

Բընէ, քէնտի իշ տալրէսինտէ եալընըզ գալտըզըն-
տա, պու եալընըզըղը՝ օ կիւնիւ գըզգարընտաշընտան
իշիթմիշ օլտուղու սէօզլէր իւզէրինէ տիւշիւնմէք վէ
մուհապպէթինի բէտէրինէ պիլտիրմէք գարարընը թէէյ-
երտ իթմէք իւզրէ, միւսայիտ պիր ֆըրսաթ ատտ
իթտի:

Մէրգուսու, մուհապպէթինի բէտէրինէ պիլտիր-
մէք խուսուսընտա գօրգուսու պուլուէտուղուսու պէ:

եան իթմիշ իտիք։ Բընէնին գօրգուսու՝ բէտէրինտէն ճէվապը ըլտտ ալաճաղընտան նաչի օլմաերպ, Բօղ հաղգընտա մէնֆաաթ բէրէսթլիք կիպի պիր սուրի գաննա սէսէպլիյեէթ վէրէպիլէճէկի իհթիմալինէ մէպնի իտի։ Հալսու քի գալպինին մէգքիւր սըրրընը գըզգարընտաչը պլլտիկի կիպի, բէտէրլլէ վալիտէսինին տախի իշիտէպլիլէճէքլէրինտէն, վէ անլէրին, քէնտիլէրինէ պէեանը էսրար իլէ, շունուն պունուն սիլինէ տիւլմէքլիկին էօնիւնիւ արմամասընտան աօլաեր թէաճճիւպ իտէճէքլէրինէ մահէլլ վէրմիշ օլաճաղընտան, պունտան պէօլլէ մէգքիւր սըրրը սագլաեամահաճաղը տէրքեար իտի։

Պինապէրին բէտէրինին ալտէթինէ պէքլէեիպ, եաթաֆ օտասընա կիթմէգտէն էվվէլ, պէրմիւթատ իշ օտասընտա գալտըղը պիր գաչ տագըգա վագըթտան իսթիֆատէ պիրլէ, գալպինին սըրրընը մէրգուճա եանի բէտէրինէ պէեան իթմէկէ գարար վէրտի։

Բընէնին տաիրէսի, օթէլին իքինճի գաթընտա վէ մատամ Տօմօնուն տաիրէսի իթթիսալինտէ իտի։ Իքի տաիրէնին արասընտա պիր գարու պուլունուպ, Ֆագաթ պու գարունուն էօնիւնէ էշեայը պէյթիեէտէն պիր շէյ գօնուլմուշ օլմաղլէ, իլաթիլաթը գաթթ իտիլմիշ իտի։

Էօթէնի Տօմօն, վագաա իպթիտալարը պու հալտէն սըզըլմըշ իտի իսէ տէ, քէնտիսի էհլի մէրագ օլտուղունտան, վէ եանընտաքի տաիրէտէ ճէրէեան իտէճէք միւքեալէմէլէրի տինլէեէպիլէճէկինտէն, մուախսարէն մէգքիւր հալտէն մէմնուն պիլէ օլմուշ իտի։

Բընէնին Ֆիքրի՝ պալէատէ պէեան իթտիկիմիգ միւլահազաթլա պիր խայլի միւտտէթ մէշղուլ օլտուգ-

տան սօնրա, մէրգում, բէտէրինին մուվասըլէթինէ
ինթիզարէն, պիր դաշ կիւնտէն հուզուրը մահքէմէտէ
միւտաֆաա խտճէկի պիր տաժանըն էվրագընը թէտ-
դիգէ պաշլատը, վէ պու իշէ օլ դատար տալտը քի,
ույգուսուզ գալմասընըն սէպէպի հագըգիսինի պիլէ
ուէնութաու, վէ մատամ Տօմօնուն տաիրէսինէ ավտէ-
թինի իշիտէմէտի:

Պու սուրէթլէ մէրգում իշինէ տալմըշ օլտուզու
վէ էվրագը միւթէատտիտէեի միւթալէա իթմէքտէ
պուլունտուզու հալտէ, պաղթէթէն գաբուսու չալըն-
տըղընտան, սարսըլտը վէ պաշընը գալտըրըպ, «կի-
րին» տէտի:

Գարու աշըլըպ, Մ. տը Լօրպագ, էլինտէ պիր շամա-
տան թութմուշ օլարագ, էշիկին իւզէրինտէ գահիր
օլտու, վէ Բընէ՝ գարշըլաեարագ,

— Սի՞գմիսինիզ, էֆէնտի բէտէր, տիմէսինտէ, տօգ-
թօր իշէրի կիրիպ, արգատան գաբուեու գարատը, վէ
էլինտէքի շամատանը պիր եէրէ վաղ իլէ,

— Իճթիմամըզ խայլի միւտտէթ տէվամ իթտիկին-
տէն, հէնուզ ավտէթ իտիեօրում... Օտանտա ըշըգ
կէօրտիւմտէ, աճապա ըշըղընը սէօնտիւրմէքսիզին
ույգուեա՞մը տալմըշ օլտուզունու զանն իլէ, թահզը-
գը քէյֆիեթթ իթմէք իսթէտիմ, տէտի:

— Խայր, բէտէր, ուեումաեըպ չալըշըեօրտում:

— Ույգուն եօ՞գ մու տուր:

— Խայր, էֆէնտի բէտէր:

Մ. տը Լօրպագ, պիր իսկէմլէ ալըպ, կէօրիւշմէք
ֆիքրինտէ պուլունան պիր քիմսէ կիպի օղլունուն եա-
նընտա օթուրտու:

Բընէ իշին, գալպինի բէտէրինէ աշմագըղըն թամ

վագթը խոր խեղ տէ, սէօգէ նաւըլ պաշլաեըպ, միւ-
քեալէմէեի՝ հէտէֆի մագսէտի ոլան նօգթաեա նէ՞
սուրէթլէ կէթիրէճէկինի պիլմէեօրտու:

Մ. տը Լօրպագ, օղլունա սըրա պրագմաեըպ, քէն-
տիսի շու վէճհլէ քէլամա իպթիտար իլլէտի:

— Սէնի ուեանըգ պուլտուղումա մէմնուն օլտում,
չիւնքի սանա պագը տիեէճէկիմ օլտուղու հալտէ, պիր
վագթթտան պէրու պու արզումու իճրա իթմէկէ միւ-
սայիտ վագթթ պուլամաեօրտում: Պէնիմ պօշ օլտու-
ղում գէման սէն պօշ օլմաեօրտուն, վէ պունտան գա-
թինազար սէնինլէ կէօրիւշէճէք օլտուղում մատտէլէր
հագգընտա ուզուն միւտալթ աիւշիւնմէեէ միւհթաճ
իտիմ:

Կէնճ ավօգաթ, թէաճճիւպլէ բէտէրինէ պագարագ,
վէ կիւլիւմաէեէրէք:

— Իգրար իտէրիմքի, էֆէնտի բէտէր, պէնի ֆէվ-
պէլատէ մէրագտա պրագըեօրսունուգ, տէտի:

— Բընէ, պու սօն կիճէլէրտէն պիրինտէ զարիպ
պիր բիւեա կէօրտիւմ:

— Բիւեա՞ մը:

— Էվվէթ:

— Էֆէնտի բէտէր, բիւեաեա ինանտըղընը ասլա
իշիթմէմիշ իտիմ: Կէօրտիւկիւն բիւեա նէ՞եէ տայիրտիր:

Օլ էսնատէ տօգթօր կէօզլէրինի, իսթիլաթը մէն
իտիլմիշ օլան գարուեա աֆթ իթտի:

Էկէր պու գարու սիր թարաֆտան օ պիր թարա-
ֆը կէօրիւնէպիլէճէք սուրէթտէ օլսա իտի, Մ. տը
Լօրպագ, մատամ Տօմօնուն՝ գուլաղընը գարուեա տա-
եաթարագ տինլէմէքտէ օլտուղունու կէօրէպիլէճէք
իտի:

Մէրգումէ, քէնտի օտասընա կիրմէսինտէն չէնտ տաղըգա սօնրա, տամատընըն սէսինի իշիտիպ, իչէրտէ սէօյլէնէճէք սէօղլէրի տինլէմէք արգուսուռնա տիւշտիւ, վէ պուլունտուղու մահէլլտէն հէր սէօղլիւ իշիթմէսի գապիլ իտի:

Անճագ բիւեա լաղըրտըսընը իշիտինճէ, միւքեալէմէեի վաղըանըն էհէ միլեէթսիղ օլաճաղընը գանն իլէ, եաթմաղա հաղըրլանըրքէն, տօգթօրուն աթիտէքի սէօղլիւ՝ մէրգումէեի տուրտուրտու: Մէրգում, քէլամընա չու եօլտա տէվամ իթտի:

— Կէօրտիւկիւմ բիւեա չու տուրքի, պէն քէնտի իշ օտամտա մէշղուլ օլաուղում սըրատա, գըզգարընտաշըն կէլէրէք, պանա, էֆէնտի բէտէր, Րընէ պիր գըզա աշըզ օլմուշ տուր... Փագիր պիր գըզ սէվիեօր իսէ տէ, իգրարէ ճէսարէթ իտէմէեօր» տէտի:

Կէնճ ալօղաթ պիր գաշ սանիյէէ գատուր քէմալը հայրէթ վէ թէէսսիւրէ տիւշար օլարագ, տիլսիղ կիպի տուրտու իսէ տէ, օ պիր թարաֆտան տա քէնտիսինին պաշլաեամատըղը պիր միւքեալէմէեէ բէտէրինին պաշլամասընտան տօլանը ֆէվզէլատէ մէմնուն օլաու:

Նիհանէթ մէրգում տէլիգանլը,

— էֆէնտի բէտէր, պու շէյի գըզգարընտաշըմ մը սանա սէօյլէտի, տէտի:

— էվվէթ, բիւեամտա օ սէօյլէտի:

— Ֆառաթ պէօյէ պիր զանն քէնտիւնտէ նա՞սըլ
հասըլ օլմուշ տուր :

— Սէվկիւլիւ օղլու՛մ, պու զանն բէք թապիի տիր :
Բընէ . — (Գաթի պիր զարար վիրէրէք .) էֆէնտի
բէտէր , բիւեան սէնի ալտաթմամըշ տըր , վէ սէվկիւ-
լիւ գըզգարընտաշըմտախի , հէր քէս կիպի քէնտիսինին
տէ պիլմէտիկինի զանն իթտիկիմ պիր խուսուսու՛ մու-
հազգազ սուրէթտէ քէշֆ իթմիշ տիր . . . էվվէթ , բէ-
տէր էֆէնտի , պէն պիր գըզը էզճան ու տիւ սէվէրիմ :

Կէնճ ափօգաթ պու սէօղլէրի սէօյլէրքէն , կիօղլէրի
վէ եանագլարը գըզարմագտա իտի :

Իսթիլաթը մէն իտիլմիշ օլան գարունուն արգա-
սընտա տուրան էօթէնի Տօմօն , բէտէր իլէ էվլատ
արասընտա ճէրէեան իտէն միւքեալէմէերի զաեթմու-
հիմմ ատտ իթմիշ օլմասընտան նաշի իտի քի , տուր-
տուղու մահէլլի թէրք իթմէք շէօյլէ տուրսուն , տիգ-
գաթընը արթըրմըշ օլարագ տինլէմէքտէ իտի : Հաթ-
թա միւքեալէմէնին ուղոսեոճաղընը անլատրղընտան ,
սէսսիզճէ պիր իսկէմլէ տըրպ , գաբունուն արգասընտա
օթուրտու :

Մ . տը Լօրպագ՝ օղլունուն հէեէճանընը վէ սէսին-
տէքի թէէսսիւրիւ հիսս իտէրէք ,

— Տիմէք , իֆաատէի վազըան ճիտտի տիր , տէտի :

— Էվվէթ , բէտէր էֆէնտի , բէք ճիտտի տիր :

— Պունտուն էվվէլ նի՛ջին պանա պու պապտէ պիր
շէյ սէօյլէմէտին :

Բընէ , պիր էօղլուր պէեան իթմէք իսթէտի իտէ տէ ,
միւքթէտիր օլամատը , վէ բ՛տէրի շու եօլտա քէլամընա
տէվամ իյլէտի :

— Տիմէք պանա էմնիյեէթին եօգ տուր . տիմէք

չօգ տէ՛ֆա սանա սէօյլէտիկիմի վէ պու տէ՛ֆա տախի
թէքրար իթտիկիմի ունութտուն . շէօյլէքի , հաեաթը
պէշէրիեհնին ահվալինէ սէնտէն տահա զիեատէ թէճ-
րիւպէքեար օլտուղումաան , ոհնին էյի պիր տօսթուն ,
վէ նէվիմա պիւեիւք գարընտաշըն օլմագ իսթէրիմ :

— Պիլիրիմ , էֆէնտի բէտէր , պիլիրիմ :

— Պիլտիկին հալտէ ունութմամալը իտին : Պէնտէն
տօլաեը շիւպհէ իթմէմէլի իտին :

— էֆէնտի բէտէր , բէճա իտէրիմ , հագգընտա էմ-
նիյեթսիգ պուլունմուշում տէյի պէնի իթհամ իթմէ ,
շիւնըր հագգսըզլըգ աըր : Շիմտիեէ գատար պու խու-
սուստա պահա իթմիմէքլիկիմ , մահգա սէվտիկիմ գը-
զըն՝ պանա մուհապպէթի օլուպ օլմատըղընը պիլմէ-
տիկիմ իշին իտի :

— Շիմտի պիլիքմիսին :

— Շիմտի պու խուսուստա շիւպհէմ եօգ տուր ,
վէ հէնուզ ուեուամամազլըղմտա , պու կիճէ , սէնին
ափտէթինտէ , հիսսիեաթըմը վէ միւսթագպէլ հագ-
գընսաքի թասափլուրաթըմը սանա պիլտիրմէք իշին
իտի :

— Սէվտիկին գըզ քի՞մ տիր :

— Բիւր օլտուղունու գըզգարընտաշըմ սանա սէօյ-
լէ՞մէտի մի :

— Գըզգարընտաշըն պանա քիմնէնին իսմինի վէր-
մէտի : Օ խուսուսու սէն պանա պիլտիրէճէքսին :

Բընէ , հէնէճանը ազիմինտէն նաշի պօղուլմագ տէ .
բիճէսինտէ թողեիք օլունուեօրտու իսէ տէ , բիւճաթ
վէ թէրէտաիւտ իթմէք գապիլ օլմատըղընտան ,

— էֆէնտի բէտէր , պիլիրսին . . . սէվտիկիմ գըզ՝
Բօշ տուր , տէյի պէեան իյլէտի :

Մ. տը Լօրպագ , թէաճճիւսլէ , րէֆը սէտա իթտի-
կինտէն , թամ օլ էսնատէ եանընտաքի օտատան , մա-
տամ Տօմօնուն չըգարտըղը նիտաեը իչիտէմէտի : Մէր-
գումէ , տէհչէթինտէն նաչի լէհճէսի սօլմուշ օլտուղու
հալտէ , օթուրտուղու իսկէմէտէն պիրտէն պիրէ անա-
ղա դալգալ :

Մ. տը Լօրպագ , քէլամա տէվամ իտէրէք ,

— Բօ՞ղ մու . . . գըզգարընտաչընըն մուսլիմէսի՞ մի ,
տէտի :

— Էվլէթ , էֆէնտի բէտէր :

— Պու խուսուսու քէշֆ իթմէլի իտիմ . . . չիւպհէ
իթմէլի իտիմ :

— Բօզու սէվմէմէք միւմքինսիք իտի , տէյիլ մի ,
էֆէնտի բէտէր :

Տօգթօր ճէվապ վէրմէտի , վէ պիր գաշ սանիյե-
սօնրա , քէնտի քէնտիեէ սէօյլէրճէսինէ շու սէօզլէրի
իրատ իթտի :

— Պիգ ինտանլար՝ հէք պիր տեարտա տտէմլէրիգ ,
ֆէմալէթ չաղընտ վասըլ օլտուղումուզտա , վաղ ի՞նչ
կէնճ օլտուղումուզու խաթըրլամաեօրուզ . . . քէնտի
էվատարըմըզըն տախի կէնճ օլտուգլարընը ունու սու-
եօրուզ . . . իչէ կիւճէ , իլմէ վէ սէրվէթ ու հըրսը չանա
տալըպ , եուվամըզը գուրտուղումուզկիւն , պիղի թու-
դիպ իտէնլէրին տէ , քէնտի եուվալարընը գուրմաեա ուր-
ղու վէ հագգլարը օլտուղունու ասլա տիւշիւնմէ եօրուզ :

— Նիհաեէթ , էֆէնտի բէտէր , ինթիխապըմը թառ-
վիպ իտիեօ՞րմուսուն :

Մ. տը Լօրպագ՝ իսթիեարը սիւքիւթ իթտիկին-
տէն , Բընէ , էնտիչէ իլէ բէտէրինէ պագարագ վէ սէ-
սի տիթրէեէրէք ,

— Նի՞չին ճէվապ վերմէօրսուն, էֆէնտի բէտէր .
օ կէնճ գըզը սէվտիկիմտէն սօլաեը թէէսոլլօֆ միւ ի-
տիեօրսուն : Մէզպուրէնին՝ սէնին թէվէճճիւհ վէ բիա-
եէթինէ մագհար օլմուշ օլտուղունու զանն իթմէքլի-
կիմէ, աճապա եանըլը՞եօրմուեում :

— Խայր, եանըլմաեօրսուն :

— Մէզպուրէեէ թէվէճճիւհիւ սղիմին եօ՞գ մու-
տուր :

— Էվվէթ, հագըգի թէվէճճիւհիւմ վար տըր :

— Կիւզէլ տիր, տէյիլ մի :

— Էվվէթ, ֆէվգէլատէ կիւզէլ տիր :

— Թէրպիեէլի, ալիւմ, լաթիֆ վէ համիյեէթլի պիր
գըզ օլտուղունու տա թէսլիւմ ի՞թմէզմիսին :

— Հայ հայ, թէսլիւմ իտէրիւմ :

— Նամուսքեարլըզնա տա շիւսկէ իտէմէզսին տէյի
զանն իտէրիւմ :

— Էկէր շիւսկէ իթսէ իտիւմ, քէնտիսինի՝ գըզգա-
րընտաշընա բէֆիգէ թայեին իթմէզ իտիւմ :

— Տիմէք, էֆէնտի բէտէր, մէզպուրէտէ հիշ պիր
գուսուր պուլմաեօրսուն :

— Ասլա :

— Տիմէք մէզպուրէեի սէվմէքլիկիւմ, թապիի տիր :

— Պուսու տա տիմէեօրում :

— Էօյլէ իսէ պու աշգ ու մուհապպէթէ նէ՞ կէօնա
իթիրազ օլունապիլիր : Բօզուն Փագըը հալի՞մի . լա-
քին, էֆէնտի բէտէր, պէն սէնի էյի թանըմըլմ
տըր . աշգ ու մուհապպէթ եէրինէ պիր թօրպա ալ-
թուն վազ իտէնլէրտէն, վէ պիւթիւն էօմրիւն սաա-
տէթինէ այլտ պիր մէսէլէտէ, քէնտի մուգապէլաթ
մուհարրիլէրինէ միւրաճաաթ իթմէքտէն պաշգա պիր

չէյ եաբմանարտան օլմատըղընա էմինիմ, Զաթէն սէն, էֆէնտի բէտէր, վազթիյլէ սէվիլմէեէ լաեռգ օլան վալիտէմիզլէ էվէնէրէք, վէ անըն զէնկին օլմատըղընա էհէմմիեէթ վէրմէեէրէք, գիքը իթտիկիմ էվսաֆընը իսպաթ իթմիշսին տիր, տէյիլ մի:

— Հագգըն վար տըր, օղլոււ, Փազաթ սէրվէթ սէ բէտտ օլունաճագ պիր շէյ տէյիլ տիր: Եալընըզ հիսսիեաթլա եաշանըլամագ. տօղաճագ չօճուգլար շէօյլէ տուրսուն, էհէմմիեէթի մատտիեէեի հայիզ էօյլէ մէսէլէլէր վար քի, նէ՝ գատար էհէմմիեէթտէն արի կէօրիւնսէլէր, եինէ Փէվգէլատէ նազարը տիգգաթը ճալիպ տիրէր:

— Էֆէնտի բէտէր, ումուսիեէթ նօգթաի նազա. բըյլա պէլքի հագգըն վար տըր, լաքին վալիտէմին միրապը, պէնիմ իչին պիւեիւք պիր սէրվէթ տիմէք օլմասըյլա, իշպոււ մէնաֆիի մատտիեէ Փիքրիմի իշղալ իտէմէզլէր: Պուստան գաթինազար, պէն պիր տաժա վէքիլիեիմ, միւշթէրիլէրիմ վար տըր, վէ խայլիճէ իւճրէթլէր ալմաեա պաշլամըշըմ տըր: Իզգէթի նէսֆ. ճէ միւպալէղա իթմէքսիզին, քէնտի դայրէթ վէ տիրաեէթիմլէ վազիեէթի նագտիեէմի թէվսի իտէպիլէճէկիմի մէմուլ իթմէքտէեիմ, իմտի, պիր ստէմին, պիր գատընըն սէրվէթի սաեէսինտէ էհլի սէրվէթ օլմասընտան իսէ, քէնտի տիրաեէթիյլէ էհլի սէրվէթ օլմասըն էվէա տէյիլ մի տիր:

— Հալպու քի պու խուսուսա գաթիէն մուվաֆֆազաթ իթմէգտէն էվվէլ, իշի զէվճէմէ տալի պիլտիրմէքլիկիմ ճայիզ վէ միւնասիպէթ տիր, Հէր նէ գատար քէնտիսի սէնին էօյէ վալիտէն իսէ տէ, եի. նէ հագըզի վալիտէ սաեըլըր: Մատտէ՝ միւսթագ.

պէլինէ տայիր օլտուղու իջին, անըն մուշաֆֆադաթը տա միւնզամմ օլմադ, հէմ վաճիպէյի զիմէթ վէ հէմ տէ միւզթէզար մասլահաթտան օլմադ կէրէք տիր:

— Էֆէնտի բէտէր, պէն վալիտէմի, խալիս էվլատը մազամընտա սէվէրիմ, վէ պուռնտան պաշգա, իշպու խուսուստա անըն բուռի մուշաֆֆադաթընա էվվէլճէ էմինիմ, իմտի, բէյինին ալընմասընտա ալա իթիրադ իթմէմ:

Մուախսարէն բէտէր վէ էվլատ պիրիպիրինէ սարըլըպ, Մ. տը Լօրպադ, «Բընէ պէնտէն խօշնուտ գալահադ տըր» տէյի տիւշիւնէրէք, քէնտի տաիրէսինէ չէքիլտի, Բօզուն նիշանլըսը տախի, մէսրուրէն վէ իւմիտլէ քէնտի եաթադ օտասընա կիթտի:

Եալընըզ մատամ Տօմօն, մէջքիւր միւքեալէմէեր տինէմիշ օլտուղու ճիհէթլէ, լէհճէսի սօլմուշ վէ հէ-եէճանը աղիմէ կիրիֆթար օլմուշ օլարադ, քէնտի քէնտիեէ չու սէօզլէրի իրատ իթտի:

— Պու մէլուռն աշգ ու մուհապպէթ, պիզի մահվ իտէպիլիր, էկէր Բօզ տօգթօրուն օղլու Բընէ իլէ էվլէնիրսէ, Սիւսի գարիեէսի պաշ բաբասընըն թանզիմ իթմիշ օլտուղու, վէ իքի շահիտլէրին իմզալամըշ պուլընտուգլարը սէնէտի, վէ պիր տէ օ վէլէտիզինանըն վէլատէթի իլմու խապէրինի կէօսթէրմէք լազըմ կէլէճէք տիր, Պէնիմ իջին պուռնտան տահա պիւեիւք նամուսուզլուդ օլամադ: Պու հալ՝ պուրաճա պիւեիւք պիր բէզալէթ վէ մէյեուսիեէթ իյգա իտիպ, հէր շէյի մահվ իյլէեէճէք տիր: Խա'յր, խա'յր, պու իզտիվաճ վուգու պուլմահաճադ տըր, վէ վուգու պուլամադ, Ա'հ, չու Կաթթօն Տօպէրիվին գըզընը էլլէրիմէ թէլէֆ իթմէլիլիմ տահա էվլէա տըր:

խային վալիտէ պու սէօզլէրլյլէ պէրապէր, թէհ-տիտապէր պիր հարէքէթոտէ տէ պուլունտու:

Մէզպուրէ օ կիճէեի ռէք Ֆէնա սուրէթտէ կէչլիր-տի. շէօյլէքի իգտիվաճ թասապվուրունու, հէնուզթէ-մէլ թուրթմադտան էվվէլ մահվ իթմէք իշին, Փիքրի օլ տէրէճէ մէշղուլ իտի քի, պիր տիւրլիւ կէօզլէրինի գարահամատը:

Կասթօն Տօպէրլիին թիմարխանէտէն ֆիրարը՝ զա-թէն մէրգումշին գիհնինտէ ազիմ էնտիշէ հասըլ իի-միշ իտի խէ տէ, պու ֆիրարըն մուզլիրր նէթիճէլէրի օլապիլէճէկինի մէմուլ իթմէքօրտու: Պու քէրրէ իսէ, հէյքէլթիրաշըն ֆիրարընտան գրեատէ, Բընէ իլէ Բօ-զուն մուհապպէթի քէնտիսինի տիւշարը էնտիշէ գըլ-մահա պաշլատը:

Չիւնքի օ մուհապպէթտէն հէր կէօնա Ֆէլաքէթին զուհուրի մէլհուզ իտի:

Իմտի նէ՞ եաբմալը իտի. թէրէգէ քէյֆիէթի խա-պէր վէրմէք՝ աֆվ օլունմազ պիր պասիրէթսիզլիք տէ՞-յիլ մի իտի: Թէրէզ՝ գըզընը պուլտուղունտա, հէմտէ թա եանընտա պուլտուղունտա, քէնտիսինի էլէ վէրէ-ճէք հալ ու հարէքէթտէ պուլունմահա՞ճադ մը իտի: Տիմէք պու խուսուս գապլիլի իճրա օլմահըպ, Բօզու օրթատան գալտըրմազ թասապվուրունա կէլինճէ, պալէատէքի սէօզլէրինտէն տախի անլաշըլմըշ օլտուղու վէճհլէ, մէրգումշին իլք թասմիմի տէ պու եօլտա օլ-մուշ իտի, վէ պու թասմիմինին գուվվէտէն ֆիլիլէ կէթիլիլմէսի քէնտիսինէ կիւճ կէօրիւնմէքօրտու:

Պու մագստին հուսուլի իշին է՛ն էմին սիլահ՝ գէ-հիր օլուպ, խայլին վալիտէ՝ տօգթօր տը Լօրպագըն խուսուսի տաիրէսինտէ վէ կիզլի պիր մահէլլտէ պազը

նէվ գէհիւր պուլունտուղունու պիլտիկինտէն , վէ օ մահէլին անախթարը նէրէտէ սագլանաղընը մէրագ իտիպ անլամըլ օլտուղունտան , տօգթօլը մէրգումուն զայպուպէթի գէմանընտա իսթէտիկի գէհիւրի ալապիլէ-ճէկինէ շիւպհէ իթ մէմէքտէ իտի :

Մէրգումէ , քէնտիսինի թէհլիքէտէն գուրթարմագ իւզրէ իրթիքեապը ճինաեթէ թէրէտտուտ իթմէերիւ , շու գատար քի ֆիլի մէգքիւր՝ սօն վէ մուխաթարալը պիր վասըթա օլմասըլա , պունա գաթիէն գարար վէրմէզտէն էվլէ , տիկէր պիր վասըթաեա միւրաճաթը թէնսիպ իթտի : Իմտի , Մ . տը Լօրպագ իլէ օղլու պէյ-նինտէ վուգու պուլան միւքեալէմէ կիճէսի հէման ասլա ուեուեամանըպ , սապահլաներն էրքէն օթէլտէն մուֆարագաթլա , օ կիւնիւ էօյլէ թաամընա կէլմէեճէ-կինի խապէր վէրտի , վէ պիր արապաեա րաքիւլ օլտուղու հալտէ , շըմէնտըֆէր ըսթասիօնունա կիթտի , վէ պիր գաթարա օթուրուպ , Սիւսի-ան-Պրի գարիեէսինէ , վէ հէնուզ ալաֆրանկա սաաթ օն օլտուղու հալտէ , Բօզլիէ շիֆթլիկինէ վասըլ օլտու :

Վէրօնիք , երկիրմի սէնէ մուգատտէմ՝ ֆուրթունալը վէ գարանլըզ պիր կիճէտէ իլք տէֆա կէօրմիւլ օլտուղու պու խոյինէ վալիտէերի , պու տէֆա , իքին-ճի տէֆա օլարագ կէօրտիւկիւնտէ թանըեամանըպ , գարըրդնտա իէվազու իթտիքտէն սօնրա ,

— Մատամ՝ պուրաեա կէլմէքլէ , մութլագ եանըլմըլ օլմալըսընըզ , տէտի :

Էօթէնի Տօմօն տախի , մէրգումէեր թանըմաեարագ ,

— Եանըլմըլ օլտուղումու մէմուլ իթմէմ . . . պուրասը Բօզլիէ շիֆթլիկի տէյիւ մի սիր , տէտի :

— Էվլէթ , մատամ :

— Միւթէվէֆիէն մատամ ժան Մատունուն միւթի տէ՛յիւ մի տիր :

— Էվվէթ , մատամ :

— Սիզ Վէրօնիք ժալթիէ տէ՛յիւ միսինիզ :

— Էվվէթ :

— Տիմէք տիր քի եանըմամըլըմ . սիզին իլէ կէօ-րիւշմէք իսթէեօրում :

— Էյլէ իսէ , իչէրի պուեուրուն մատամ , վէ ար-զունուզ հէր նէ իսէ պէեան իտին :

Խային վալիտէ , օլ անէ տէկին տուրմուշ օլտուղու էշիկտէն կէշիալ , այտընլըլը չօգ օլան պիր մահէլլէ կէլտիկինտէ ,

— Եիւզիւմէ պագըն , տէտի :

Վէրօնիք , թէաճճիւպիւ արթարագ մէրգումէէ տիգգաթլէ պագտը , վէ զալիմէ վալիտէ՝

— Պէնի թանըմա՞եօրմուսունուզ , տէյի պէեան իյլէտի :

Վէրօնիք . — Խայր , մատամ թանըմաեօրում , վէ պու կիւն իլք տէֆա օլալագ սիզի կէօրմէքտէ օլտու-ղումու գալիէն զանն իտլրիմ :

— Էյի տիւշիւնիւն :

— Տիւշիւնիւեօրում , ֆագաթ խաթըրլամաեօրում :

— Եիկիրմի սէնէտէն էվվէլ պի՛ր վագթա , եանի 1867 սէնէսի նոյեմբերինէ գատար ըլւճաթ իտին :

— 367 նոյեմբերինէ՞ մի :

— Էվվէթ , ֆուրթունալը պիր կիճէէի տէրխաթըր իտին :

Վէհօնիք , զիհնի աեըլմալլէ պիրտէն պիրէ ոար-սըլտը :

Վէրօնիք .— (Սէսի տիթրէսէրէք .) Ֆուրթունալը պիր
կիճէտէ . . . Սիւսի թարիգինտէ . . . Գարօն նամ մէմու-
րուն զուլիպէսինտէ , Տիւպրէօյլ գարիէսի պաշ բա-
բասըյլա պուլունտուզումուզ պիր սըրատա , տէյիլմի :
Օ կիճէսի գուճաղընըգտա պիր չօճուզ վար իտի :

Էօթէնի .— Էվվէթ , օ չօճուզ քի , պու կիւն Բօզ Մա-
տու թէսմիէէ օլունուեօր :

Վէրօնիք .— (Տէհչէթլէ .) Ահ մատամ , նէ^օ եարմադ
իչին սիզ պուրաեա կէլտինիզ :

— Պիր ֆէնալըղըն էօնիւնիւ ալմադ իչին :

— Ֆէնալըգ մը Բօզուն էօմրիւ թէհլիքէտէ^օ մի տիր :

— Էկէր Բօզ Մատու , հաղըգէթէն 1867 նոյեմբե-
րինին 16նճը կիճէսի բահիպ Տիւպրէօյլ թարաֆընտան
գապուլ իտիլմիչ օլան չօճուզ իսէ , էօմրիւ տէյիլ ,
իլլա քէնտի միւսթագպէլի , սաատէթի , վէ վալիտէսի-
նին միւսթագպէլիյլէ նամուսու թէհլիքէտէ տիրէր :

— Մատամ , Բօզ Մատու՝ մէրգում բահիպին գա-
պուլ իթմիչ օլտուղու գըզ տըր , ֆագաթ քէնտիսինի
թէհլաիտ իտէն մուխաթարա նէ^օ տիր :

— Բօզ՝ Բնէ տը Լօրպագը , վէ Բնէ տէ անը սէ-
վիեօր :

Վէրօնիք , պու սէօզլէրի իշիթտիկինտէ , պիրտէն
պիրէ քէսպի սիւքիւն իթտի , չիւնքի մատամ տը Լօր-
պագըն՝ մատամ Տօմօնուն գըզը , վէ Բօզ Մատունուն
եախօտ տաւա տօղըղսու Բօլին Տօպէրիվին հագըգի

վալիտէսի օլտուղունու պիլմէտիկինտէն, մէգքիւր իքի կէնճին մուհապպէթլէրի նէթայիճի մուզիրրէսինի անլահամագ, վէ պինաէն ալէյհ պէհան իտիլէն գօրդուլարը տէրք իտէմէզ իտի: Պու սէպէպէ շու եօլտա ճէվապ վէրտի:

— Մտտամ, Բօզ՝ Մ. Բընէեի սէվիեօրմուշ, վէ Մ. Բընէ տէ Բօզու սէվիեօրմուշ, պուռնտա նէ՞ թէհլիքէ, վէ նէ՞ ֆէնալըզ վար տըր: Բօզ՝ նամուսլու պիր դըզ եօլունտա թալիմու թէրպիեէ կէօրմիւշ տիւր. նամուսլու պիր գատըն կիպի հարէքէթ իտէճէկի տէ տէրքեար տըր:

— Նէ տիմէք իսթէտիկիմի անլամատընըզ:

— Խայր, մատամ. Բօզուն մուհապպէթի՝ քէնտիսի վէ սէվտիկի քիմսէ իչին նէտէ՞ն պիր մուխաթարա օլապիլէճէկինի անլամաեօրում:

— Լաքին մատամ տը Լօրպագ՝ վագթիլէ Թէրէզ Տօմօն թէսմիեէ օլունուրում... մէրզումէ պէնիմ գըզըմ, վէ Բօզ տախի անըն գըզը տըր:

Վէրօնիք, պու տէֆա իչի անլահարագ, իքի էլլէրինի գափուշաուրուպ, պօղուզ պիր սէտա իլէ,

— Սիւպհան՝ն Ալլահ, սիւպհան՝ն Ալլահ, տէտի:

Էօթէնի՝ քէլամընա շու վէճլէ տէվամ իթտի:

— Հէր նասըլտա, պիր թէսատիւֆի մէլունանէ իլէ վալիտէսի էվատընա բաթթ կէլէրէք, վէ թանըմահարագ, անը, տիկէր գըզը կիպի սէվմիշ, վէ Բօզ՝ վալիտէսի օլտուղունու պիլմէտիկի գատընըն խանէսինէ տուխուլ իթմիշ տիր:

«Հշթէ օ կիւն՝ մուզիրր վէ լանէթլի պիր կիւն օլմուշ տուր:

Բօզ, քէնտի վէլատէթի էսրարը մուխաթարաեը

մուծիւպ օլմագսըզըն պիզիմ միեանէմիզտէ եաշտեապիւ-
լիր իքէն, աշգ ու մուհապպէթ՝ գօրգուլան մուխա-
թարաեը իյգա իթմիշ տիր:

«Րընէ տը Լօրպագ, աշգ ու մուհապպէթինի բէ-
տէրինէ իգրար իթտիկինտէ, բէտէրի՝ պուռու իթապ
իթմէք շէօյլէ տուրսուռն, թէշվիգ պիւլէ խլէմիշ տիր,
վէ նէ՝ քէնտիսինին վէ նէ՝ ղէվճէսինի ագար իզտիվաճըն
իճրասընա գարշը տուրմաեաճագլարը տէրքեար տըր:

«Լարին պու իզտիվաճըն իճրա օլունապիլմէսի իշին
պազը էվրագըն իրաեէսի լպզըմ կէլէճէք տիր: Ռօզուն
վէլատէթ իլմու խապէրինէ հէր հալտէ իհթիեաճ վար
տըր, վէ օ իլմու խապէր իսէ, գըզըմ թէրէգ իշին նա-
մուզսուզլուզու մուծիւպ օլաճաղընը սիգ տէ բէք իյի
պիլիրսինիզ:

Վէրօնիք.— (Հիւզն ու քէտէրլէ.) Սիգին իշին տէ
պիր ճէգա օլաճագ տըր, տէյիլմի: Սիգ, եիկիրմի սէ-
նէ էվվէլ էքտիկինիզ թօխումուռ մէյվէսինի պու կիւռն
ալըեօրսունուզ:

Էօթէնի.— (Մահիրանէ պիր հէեէճան իպրազ իտէ-
րէք.) Պէն քէնտի նամուզսուզլուզումու տիւշիւնմէեօ-
րում, գըզըմը, եալընըզ գըզըմը տիւշիւնիւեօրում: Մ.
տը Լօրպագ անընլա էվլէնտիկի գէման, աշվալը մա-
զիեէյի պիլմէեօրտու: Օլ վագըթ պէն թէրէզի ճէպրի
սիւքիւթ իթտիրտիմ. պու կիւռն իսէ, օ սիւքիւթիւն
պէլիեէսի մէզպուրէեէ գարշը չըգարագ, անը էգէճէք
տիր: Ինսանլար իշինտէ է՛ն նամուսլուսու, է՛ն նէճիպի
ատտ օլունան Մ. տը Լօրպագ կիպի պիր զաթ իսէ,
պու վազըատան տօլաեը տէրէճէյի նիհաեէտէ տիւշա-
րը եէյիս օլաճագ տըր: Վէլհասըլ պու կիւռն տէկին
իթթիֆագ վէ մուհապպէթլէ եաշամըշ օլան պիր ֆա-

միլեա միեանընտա , իթթիֆազսըզըզ , նիֆազ վէ սա-
յիր ույղընսուզ նէթիճէլէր գուհուրա կէլէճէք տիր :

— Մա'տամ , պուշարը սիզ տիւ չիւնմէլի խտինիզ :

— Իլէրուսի նէ օլաճաղընը քէշֆ իտէպիլիթօր մի ի-
տիւմ , Շիւպհէսիզ պիւեիւք պիր խէթա իշլէտիւմ , լաքին
իշլէտիկիւմ խէթա՝ պասիրէթսիզլիք նէթիճէսի տիր քի,
զաթէն պուշու գաթ պէ գաթ էօտէտիւմ , Իմտի միւլա .
հազա իտին քի , գըզըմըն նամուսուզլուղուշնտան պաշ-
գա , Բօզ տալսի քէտէր ու իզտիրապլարա տիւչար օ-
լաճազ տըր , օ պիշարէ քի , քէնտիսինին հիշ պիր գա-
պահաթը օլմատըղը հալտէ , պու կիւնքի կիւն սատէ
պիր գուրպան տիմէք տիր : Սիզ , Վէրօնիք , անը ֆէվգէ-
լատէ սէվտիկինիզ հալտէ , նէ՛ կիպի ճէվր ու ճէֆալա-
րա կիրիֆթար օլաճաղընը անլամալսընըզ :

— Վէրօնիքին եաշամասը՝ մահզա Բօզ իշին օլտու-
ղու ճիհէթլէ , անըն սատտէթի հալինին թէհլիքէտէ
գալմասընը հիշ պիր վագըթ թէհվիզ իտէմէզ :

— Օ հալտէ քէնտիսինի գուրթարմագ լագըմ տըր :

— Ֆագաթ նա՞սըլ գուրթարապիլիրիզ :

— Բօզուն՝ Թէրէզ Տօմօնուն գըզը օլտուղունու քի՞մ
իսպաթ իտէպիլիր :

— Պէն , չիւնքի րահիպ Տիւսրէօյլ իլէ պէհիւմ վէ
Գարօնուն իմզա իթտիկիւմ պէեաննամէեի եալընըզ պէն
կէօսթէրէպիլիրիւմ :

— Բէք իյի , էկէր սիզ իթթիեարը սիւքիւթ իտէ՞ր-
սէնիզ :

— Իթթիեարը սիւքիւթ իթմէքլիկիմիզ նա՞սըլ օլա-
պիլիր :

— Իմզա իթմիշ օլտուղունուզ պէեաննամէտէն
պահս իթմէեհէք , սատէճէ , Բօզուն ֆամիլեասը մէճ .

հուլ ակիր գըզ օլտուղունու , վէ չօճուղուղունտա
Ժան Մատու թարաֆընտան գապուլ իտիլիպ պիւեխու-
տիւլտիւկիւնիւ իֆատէ իթմէքիկինիզ՝ զանն իտէրիմ
քի միւմքինսիզ տէյիլ տիր :

— Բահիպ Տիւսլուէյլ թարաֆընտան Սիւսի գա-
րիեէսի պէլէտիւեէ տայիրէսինէ պու մաէլտէ պէեա-
նաթտա պուլունուլմուչ օլտուղունտան , պու տէտի-
կինիզ գապիլ տիր : Ֆազաթ տիկէր մէվանի վար տըր :

— Նէ՞ կիպի մէվանի :

— Ժան Մատու , վէֆաթընտան էվվէլ , Բօզա ակիր
մէքթուպ վէրմիշ տիր քի , մէրզուլմէ էվլէնմէսի եագ-
լաշտըրը կիւն օ մէքթուպու աչաճագ տըր :

— Օ մէքթուպտա նէ՞ եագըլմըշ տըր :

— Միւնտէրիճաթընը պիւլմէմ , Փազաթ քէշֆ իտէ-
սիլիբիմ , Շիւպէնսիզ Ժան , օ մէքթուպտա , քէնտի
գըզը օլմաաղընը Բօզա պիլտիրմիշ տիր :

— Նէ՞ պէյիս վար տըր , էլվէրիւր քի վալիտէսինին
իսմինի վիրմիշ օլմասըն :

— Զաթէն օ սէվկիւլիւ մատամըմ՝ վալիտէսինին
իսմինի պիլմէզ իտի քի , մէքթուպունտա եագմըշ օլտուն :

— Էօլէ իսէ , վէրօնիք , եալընըզ ռիգտէն օ իսմի
սիւալ իտէպիլիբլէր :

— Էվվէթ :

— Պու հալտէ մուխաթարանըն էօնիւ ալընմըշ տի-
մէք տիր : Սիզ Բօզու սէվտիկինիզ ճիհէթլէ , օ իսմի
իշաա իթմէքտէն կէրի տուրաճաղընը տէրքեար , վէ
Բօզուն սատտէթի , վէ գըզը օլտուղունու պիլմէեէրէք
հագըղնտա իզհարը թէվէճհիւհ վէ մուհապպէթ իթմիշ
օլան պիչսարէ գատընճըղազըն նամուսու իշին պու խու-
սուստա : իսթիեարը սիւքիւթ իտէճէկինիզ շիւպէնսիզ

տիր: Եվ վերջ, օ վալիտէ եր քէնտիսինէ զէվճէ ինթի-
խապ իթմիշ օլտան միւհթէրէմ զաթըն դալափնի ըսիս-
նէսաւոր իթմէմէք իչին, օ իսմի քիմնէեէ պիտիլումէմէք-
լիկինիդ՝ ինսանիեթին վէզաիֆի իգթիզասընտան տըր:

«Սէ, վազթիլլէ իճրա իթմիշ օլտում խէթանըն,
եախօտ տահա տօղրուսու ճինաեթին տէհչէթինի պու
կիւն հիսս իտիեօրում:

«Էվլատըմըն նայիլի սաատէթ ու ըրիֆահ օլմասըն,
տան պաշգա արզում եօգ իտի, վէ օ սաատէթ ու ըր-
ֆահը թաշթը թէէմինէ ալմազտա օլտուղումու զանն
իթտիկիւմ սըրատա, մէկէր իսէ, բէք զալում վէ ալչագ
պուլունմուղում... Պունու պու կիւն հիսս իթտիկիւմ
իչին, սիզտէն, Վէրօնիք սիզտէն, լութֆ ու մէրհամէթ
թէմէննի իտիեօրում:

«Ըէճա վէ նիեազ իտէրիւմ, Բօգ քէնտի ասլընը պիւ-
մէսին: Քէնտիսի մատամ տը Լօրպագըն գըզը օլտու-
ղունու անլամազսա, թասալվուր օլունան իզտիվաճըն
իճրասընա հիչ պիր մանի գալմազ, վէ օ հալտէ Բընէ-
նին զէվճէսի օլմազլա մէսուտ վէ պախթիեար օլաճա-
ղը տէրքեար ծըր:

«Վէրօնիք, ճիւմլէմիդին իսթիրահաթ, սիւքիւնէթ
վէ սաատէթի հալի զըմնընտա, տիզ իւզէրինէ կէլէրէք
սիզէ արզը թէմէննիեաթ իտէրիւմ: Բօզուն՝ քէնտի բէ-
տէր վէ վալիտէսինին իսիմլէրինի անլամամասը իչին,
օլ խուսուստա սիւքիւթ աուրմագլըղընըզը, աղլաեա-
րագ վէ նիեազ իտէրէք, թէքրար պէ թէքրար ըէճա
իլլէրիւմ... Բօզուն, եալընըզ սահիպսիզ վէ պուլուն-
մուշ պիր գըզ օլտուղունու պիւմէսի՝ մաթլուպէ քեա-
ֆի տիր:

Ճիւլագը Էօթէնի Տօմօն, ուսթա պիր թէաթրօ ար-

Թիսթի կիսի իճրաի մէհարէթլէ, կէօզ եաշլարը տէօ-
քէրէք, վէ օլ քէօյլիւ գարընըն գարըլընտա տիգ չէօ-
քէրէք, շիտտէթի հէեէճանընտան նաշի տիթրէեօր կի-
սի էլլէրինի մէրգուճէեէ տօղրու ուզաթտը :

Հիչ շիւպհէ եօգ տուր քի, էկէր մատտէ Բօզուռն իս-
թիգպալ վէ սաատէթի խարիճինտէ օլսա իսի, Վէրօ-
նիք ժալթիէ՝ օլ խայինէ վէ զալիմէ վալիտէնին սախ-
թէ ռէճա վէ նիեազլարընը Ֆիթուրսուզճա տինլէեէ-
ճէք իտի իսէ տէ, քէյֆիեէթ՝ գըզը կիսի սէվտիկի
Բօզ հազգընտա օլմասըյլա, սիւքիւթիլէ մէզպուրէնին
էվլէնմէսինէ եարտըմ իտէպիլէճէկինի մէմուլ իթմէք-
տէ իտի : Պու ճիւմլէ իլէ քէլամա աղազ իտէրէք,

— Մատամ, սիգ զիեատէսիլլէ միւթթէհիմէսինիգ,
զիրա Բօզուռն քիմ օլտուղունու անլատըզընըզ հալտէ,
պէնի պուլուպ խապէր վիրմէլի իտինիգ : Օլ վազըթ
պիշարէ գըզճըղազա, Մ. տը Լօրպազըն խանէսինի
թէրք իթտիրմէք իւզըն պազը սէպէպլէր պուլապիլի
իտիմ, վէ քէնսիտի տէ Բընէնին եազընընտա եաշամա-
տըզը հալտէ, անը սէվէմէգ, վէ պէն տէ պու կիւնքի
կիւն պիւր սուի հարէքէթտէ պուլուռմաեա մէճպուր
օլմազ իտիմ, տէտի :

— Սուի հարէքէթ մի... Բօզուռն սաատէթի իչին
իսթիեաըն սիւքիւթ իթմէքլիկինիգ՝ սուի հարէքէթ
մի տիր :

— Իզտիվաճընտան էվլէլ քիմ օլտուղունու քէնտի-
սինէ պիլտիրմէքլիկիմ՝ վազիֆէմ իգթիզասընտան
իտի :

— Լաքին միւմքին տէյիլ իտի :

— Միւմքին օլմատըզը տա, սիգին թագսիրաթընըզ-
տան տըր :

— Վէ՛րօնիք, Ալլահ աչգընա օլսուն, վալիտէսինին խմինի Բօզա սէօյլէմէեէճէկինիգէ, վէ օ պիչարէ գըզ-ճըզազըն՝ քէնտիսինի եալընըզ Փամիլեասը մէճհուլպիր էվլատ մազամընտա զանն իտէճէկինէ տայիր պանա եէմին իտին:

Պու խայինէ վալիտէ, իշպու սէօզլէրի սէօյլէտիկի զէման, կէօզլէրինտէն եաշ ագըթապիլտի, Զաթէն աղլամագլըզ՝ պիրինտէն տիկէրինէ սիրսեթ իտէր օլ-տուղունտան, Վէրօնիքին կէօզլէրի տալի եաշարտը, վէ ճէվապա աղապլէ,

— Բօզուն սաատէթինի թէէմին իթմէք իւզրէ, է-լիման կէլէնի տիրիզ իթմէեէճէկիմէ սէօզ վէրերիմ, տէյի պէեան իլլէտի:

— Եէմին իտէ՞րմիսինիզ:

— Էվզէթ, Եէմին իտէրիմ:

Էօթէնի Տօմօն, սիմաորնտա հասըլ օլան էսէրի մէ-սէրքէթի կէօսթէրմէմէք իւզրէ, պաշընը էեէրէք աեա-ղա գալգաւը, վէ Վէրօնիքին էլլէրինի թութուպ սը-գարապ,

— Թէշէքքիւր իտէրիմ, Վէրօնիք, թէշէքքիւր ի-տէրիմ: Պիզքի, թօրնում օլան պիչարէ Բօզա խըսըմ-լըզ պաղլարըյա պաղընըզ, պիզ, անըն մէսուտիեթի իշին պիր շէյ եաբամաեըպ, եալընըզ սի՛զ, սիզ անըն մէսուտ օլմասընա սէպէպ օլուեօրսունուզ: Պու հալ-տէ, Էղլէմ Վէրօնիք, շաեէտ Բօզ, վալիտէսինին իս-մինի սիգալն սիւալ իտէրոէ, նէ՞ տիեէճէքսինիզ, տէ-յի պէեան իլլէտի:

— Օ իսմի քէնտիսինէ ալա պիլտիրմէեէճէեիմ, մատամ:

— Ֆադաթ Տէօպրէյլ րահիպ իլ՛ սիզին վէ տիկէր

րէֆիզինիզին իմզա իթմիշ օլտուզունուզ պէեաննամէեր
նէ՞ եաբաճագսընըզ :

— Անը եէտիմտէն չըգարմաեաճաղըմ :

— Աթէշէ աթսանըզ տաՀա իյի օլմա՞զ մը :

— Խայր , աթէշէ տէ աթմամ , լաքին կիզլի սագլա-
եաճաղըմ , իշթէ սիզէ վատ իտէպիլէճէկիմ , պու գա-
տար սըր :

Մատամ Տօմօն՝ Վէրօնիքտէն տիկէր միւստատէ-
քեարլըզ իսթիհսալ իտէմէէճէկիւնի անլաեարագ , իս-
րար իթմէեիպ ,

— Վատընըզա էմինիմ , տէտի :

— Էմին օլմաեա սա Հագգընըզ վար սըր , մատամ ,
պէն պու սըրըր եիկիրմի սէնէ կիզլի սագլատըմ . պուն-
տան սօնրա տաիւի սագլաեապիլիւրիմ : Խմտի պիլա վէս-
վէսէ Բարիսէ ալտէթ իտին , Բօզ տա մէսուտ օլտուն :
Հէր նէ օլտա , աղզըմտան պիր քէլիմէ չըգարմաեաճա-
ղըմ :

Էօթէնի , ահվալը մտգիեէնին մէյտանա չըգմաեա-
ճաղընտան տօլաեը միւսթէրիհ վէ մէննուն օլարագ ,
Վէրօնիքին էլլէրինի թէքրար չըգտըգտան ոօնրա , Բօ-
զիէ չիֆթիկիկիտէն մուֆարագաթ իթտի :

Օ կիւնիւ , Մ . սը Լօրպագ պէր միւթատ սապաՀքի
վիզիթալարըն իթմիշ օլուպ , էօյլէ թաամը վագթըն-
տան էվվէլ օթէլէ ավտէթլէ , զէվճէսինին տաեիրէսինէ
կիթտի :

Թէրէզ , Հէնույ թուալէթինի պիթիրմիշ օլմաղլէ ,

— Պու կիւն էրբէն ալտէթ իթտին , աղիզիմ , տէտի :

— Սէլինիէ կէրիւշմէք նիեթինտէ օլտուզումտան ,
էրքէն կէլմէնէ չալըշտըմ :

— Ճիտտի մատտէլէր իւզէրինէ՞ մի կէօրիւշէճէյիզ :

— Էվվէթ, եագընէն պիղէ թէալլիւգիւ օլան վէ
Ֆէվգէլատէ ճիսոտի պուլունան մատտէլէր հագգընտա
կէօրիւշէճէեիզ :

— Նէ՞ խուսուստա :

— Էվլատըմ եախօտ էվլատըմըզ խուսուսուենտա,
չիւնքի սէնին տէ Բընէեէ հագգըգի վէ մատէրանէ մու-
հապպէթին պուլունտուղունու պիլիրիմ :

— Սահին տիր քի, պէնիմ իչին, անընլա գըզըմ
Բընէ արասընտա ապա թէֆրիգա պուլունմամագ-
տա տըր :

— Հասըլը մատտէ՝ Բընէնին միւսթագպէլինէ տա-
յիր տիր, Բընէ՝ եիկիրմի եէտի եաշընտա օլմասըյլա
միւքէմէլ պիր առէմ օլմուշ տուր, վէ պէն անըն չա-
ղընտա իքէն, նասըլ չալըշղան իտիմ իսէ, օ տախի
էօյլէ չալըշղան տըր. հալպու քի եալընըլ չալըմագլա
իքթիֆա իթմէեիպ, գալպինին սէտասընա տա գուլագ
վէրմէքտէ տիր, վագաա հէնուզ կէնճ օլարագ, իզհու-
րը մուհապպէթէ պաշլամըշ իսէ տէ, պունտան սօլա-
եը քէնտիսինի մուախէզէ իտէմէմ, չիւնքի էկէր ին-
թիխապը լաեըզը իսէ, միւտտէթի մէտիտէ պախթի-
եար օլաճաղընա իշթիպահ եօգ տուր :

— Բընէ քիմի սէվտիկինի սէօյլէտի՞ մի :

— Էվվէթ :

— Նէ՞ վագըթ սէօյլէտի :

— Տիւն ագչամ :

— Պէնիմ թանըաըղըմ պիր քիմսէ՞մի տիր :

— Էվվէթ :

— Լաքին պիղ բէք չօգ քիմսէլէրի թանըրըզ, պուն-
լարտան հա՞նկըսը տըր :

— Բընէնին քիմէ իզհարը մուհապպէթ իթմիշ օլ :

տուղուհու պիր ազտան սէօյլէրիմ, շիմտիլիք շունու պէեան իտէրիմքի, սէնին րէյինի ալմաղտան էվվէլ, Բընէեէ ճէվապը գաթի վիրմէք իսթէմէտիմ:

— Պիլիւրսին քի, պէն տայիմա սէնինլէ հէմէֆքեարմ:

— Պու տէֆա տա էօյլէ օլաճաղընա էմինիմ:

— Բէճա իտէրիմ, տօսթում, շու մուգատտէմաթը թէրքլէ, մագսէտինի աչըգտան աչըղա պէեան էթ:

— Պիլիւրսին քի, պէնիմ պաշլըճա մէպտէմ, պիզտէն մէրպութ օլանլարը միւմքին մէրթէպէ մէսուտ իթմէք տէն իպարէթ տիր:

— Ինսանլարըն է'ն միւքէմէլի վէ է'ն խայրխահը օլտուղուհու իսպաթըյլա պիլիթիմ:

— Իմտի պու ալէմտէ, մէնպարը գալպ օլան մէսուտիեթլէրտէն զայրը հագըգի մէսուտիեթլէ եօգ տուր: Պու խուսուսա ինանմաքլա եանըլմատըղըմը՝ էօմրիւմիւ ատէթա ճէննէթէ թահվիլիթմիշ օլան իզտիվաճըմ տախի իսպաթ իթմիշ տիր, վէ սէն պէնիմ գէվճէմ օլտուղուն կիւն, էվլասլարըմըզըն սէվէճէքլէրի քիմ սէլէր միւթէպէր օլտուգճա, անլէրին թէմայեիւլլէրինէ գարշը կէլմէմէեէ եէմին իթմիշիմ տիր:

— Պու մէպտէեի թահսին իտէրիմ: (Պատէհու թէօրէզ շէօյլէ իլավէ իթտի.) Տիմէք Բընէ աչըգ օլմուշ վէ պէն տէ մաշուգէսինի թանըրմ, հա':

— Էվվէթ:

— Տիագաթ քիմ օլտուղուհու տէրք իտէմէեօրում, ագիզլիմ. պիր ան էվվէլ իսմընի պիլտիր քի Ֆիքրիմ րահաթլանսըն:

— Բընէնին սէվտիկի գըզ՝ Բօգ տուր:

Մատամ տը Լօրպագ, քէմալը թէաճհիւպլէ գէվճի:

նէ աթֆը նազար իտիպ , վիճուտինտէ տախի պիր տիթրէմէ հիսս իյլէտի : Զաննն իտէրսին քի , պու խապէր՝ պիր Ֆէլաքէթին հազընլըլընա տէլիլ տիր կիպի պիչարէ գատընճըլազ պիր հիսսի թագեիգէ տիւչար օլտու , վէ իֆատէեէ աղազլէ ,

— Բօզ մու , տէյի թէքրար իթտի :

— Էվվէթ , օ գըզքի , ճիւմլէմիգտէ սէվմէքտէիզ , վէ սէն , անը պանա , գըզըմըզըն լէհպէրի , լէֆիգէսի վէ մուհիպպէսի օլմասընը թէքլիֆ իթմէքլէ , հազգընտա նէ՝ տէրէճէ պիւեիւք հիւրմէթ ու ըրահէթին պուլունտուղունու իպրազ իթտին :

Թէրէզ ճէվապ վէրմէեիպ , տօգթօր իսէ շու եօլտա քէլամընա տէվամ իյլէտի :

— Պու մլմուլին դայրը խապէրին սէնտէ հասըլ իթտիկի թէէսսիրի տէրք իտիեօրում , էլպէթթէ քէնտի քէնտինէ , Բօզ՝ պիզիմ խանէմիգտէ պիր մուալլիմէ , վէլ հասըլ մասալը պիր քիմսէ տիր տէյիպ , պէօյլէ պիր միւնասիպէթսիզ իգտիվաճ թասսովլուրընտան տօլաեը սըգըլըեօրսուն :

— Խայր , տօթթում , խայր , պու պապտէ եանըլըեօրսուն . պէն Բօզու , քէնտիսինէ կէօթէրտիկիմ հիւրմէթ տէրէճէսինտէ սէվէրիմ , վէ օղլումուղուն օ պիչարէ գըզըզըպազ էվլէնմէք եօլունտաքի ինթիխապընը թահսին իթտիկիմ միսիլու , պու ճիւհէթլէ քէնտիմի պախթիեար տախի տոտ իյլէրիմ :

— Հագըգի էֆբեարըն պո՞ւ մու տուր :

— Եվվէթ , էֆբեարըմ հագըգի վէ սամիմի տիր ,
հախթա գըզըմըզ Բընէ տախի պու վագըւտան խա-
պէրտար օլուր իսէ , մէսրուր օլաճագ տըր :

— Զաթէն օ խապէրտար տըր :

— Նա՞սըլ խապէր ալմըլ տըր :

— Բընէ ֆէվգէլատէ գէքի վէ ֆիրասէթլի օլուպ ,
հէր շէյի կէօրմէքտէ վէ անլամագտա տըր : Պէն տէ ,
օղլումուզուն Բօզա օլան մուհապպէթինի , մէրգումէ-
տէն խապէր ալտըմ :

— Յագաթ քէնտիսինէ քի՞մ պիտիրմիշ :

— Դիմսէ , քէնտիսի քէշֆ իթմիշ . . . հէր նէ իսէ ,
մուհիպպէմ , էֆբեարըմը թաստիգ իտի՞եօրմուսուն :

— Թէմամիյլէ :

Թէրէզ , պու սէօզիւ սէօյլէր իքէն Եվվէթի շիւպհէ
վէ Թէրէտտիւտիւ Թէմամիյլէ զայիլ օլմուշ իտի :

— Տիմէք Բօզ՝ գըզըմըզ օլաճագ տըր :

— Պու իսմի քէնտիսինէ հառր իտէճէկիմիգտէն սօ-
լաեը շիմախտէն մէսրուր օլուեօրում :

— Բէք իյի , էօյլէ Թաամընտան սօնրա քէնտիսիյլէ
կէօրիւշիւրիւզ :

Էօյլէ Թաամընտա պիլճիւմլէ ֆամիւեա խալգը հա-
զըր պուլունուպ , եալընըզ մատամ Տօմօն՝ Բօզիէ
չիֆթիւկինէ կիթմիշ օլտուզու հասէպիյլէ , սուֆրատա
մէվճուտ տէյիլ իտի :

Մ. տը Լօրպագ .— (Օղլունա .) Բը'նէ, Թաամտան սօն-
րա տիշարը չըգաճա՞գմըսըն :

Բընէ .— Խա'յր, էֆէնտի բէտէր :

— Բէք իյի, օղլում :

Բէտէր իլէ էվատ արասընտա եալընըզ պու սէօզ-
լէր Թաաթի օլուպ, էսնաի Թաամտա էհլմիեէթսիզ
մէվատտ հագգընտա միւքեալէմէ վուգու պուտու,
վէ գահվէ իշլտիքտէն սօնրա, տօգթօր՝ Բընէնին գու-
լաղընտան պիր գաշ սէօյլտի, վէ մէրգուս տէլիգան-
լը կէօզլէրինին պէեաղընա գատար գըզարըպ, էօյէ
վալիտէսինէ աթֆը նազար իթմէսինտէ, անըն կիւլլւմ-
սէտիկինի կէօրտի :

Մ. տը Լօրպագ սուֆրատան գալգտըգտան սօնրա,
քէնտի խուսուսի իշ տաիրէսինէ կիթտի, վէ Բընէ տա-
խի գալգըպ, գըզգարընտաշընա,

— Ազիզէմ, պէնիմլէ կէլ, սանա տիեէճէկիմ վար
տըր, տէյի պէեան իյլտի :

— Պանա տիեէճէկի՞ն մի վար տըր :

— Էվվէթ :

— Միւսթաճէլ մի տիր :

— Ղաեէթ միւսթաճէլ տիր :

Կէնճ գըզ՝ գարընտաշըյլա պիրլիքտէ կիթմէսինտէ,
մատամ տը Լօրպագ Բօզ իլէ եալընըզ գալար :

Բօզ՝ ֆէվգէլատէ միւթէսսիր կէօրլնիւեօրտու :
Մէրգումէ, շայեանը էհլմիեէթ պիր մատտէ ճէրէեան
իթմիշ օլտուղունու, վէ պու մատտէնին՝ տօղրուտան
տօղրուեա քէնտիսինէ Թէալլիւգիւ պուղունտուղունու
տէրք իթմէքտէ իտի :

Պիր գաշ սանիյէ սիւքիւթտէն սօնրա, Թէրէզ ա-
եաղա գալգըպ Բօղուն էլինի Թութտու, վէ պու էլին՝

քէնտի էլի տէրունինտէ աթրէմէքտէ օլտուղունու հիսս իլէ, «Գըզըմ, պէնիմէ կէլին» տէտի :

Մուալսիսարէն մէզպուրէերի՝ օթէլին պիրինճի դաթընա կէօթիւրիւպ, զէվճինին խուսուսի տաիրէսի դաբուսու էօնիւնտէ տուրտուաու :

Րօզ, զաեէթլէ հէեէճան իշինտէ կէօրիւնիւեօրտու : Մատամ սը Լօրպագ գարուեու աշըպ ,

— Կիրինիզ գըզըմ, զէվճիմ՝ կէօրիւշմէք իւզրէ սիզի պուրատա պէքլէեօր, տէտի, վէ մէրգուճէեր անլընտան պուս իթտիքտէն սօնրա, տօգթօրուն օտասընա կիրտիրտի :

Մ. տը Լօրպագ օլ էսնատէ աեագտա օլուպ, չըմինէեէ տաեանմըշ օլարագ տուրմագտա իգէն, կիւլիւմսէմէքլէ, Րօզա տօղրու իլէրլէտի, վէ զաեէթ լաթիֆ պիր սէտա իլէ չու սէօզլէրի իրատ իյլէտի :

— Էվլատըմ, սիզի պէքլէեօրտում . . . սիզինլէ սուրէթի ճիտտիեէտէ կէօրիւշմէք իսթէրիմ :

Րօզ հէեէճանընտան նաշի սէսի կիւճ հալ իլէ չըգարագ ,

— Էմրինիզէ մուսթագըրըմ, էֆէնտիմ, տէտի :

Տօգթօր՝ մէզպուրէնին էլինտէն թուլտու, վէ պիր գօլթիւղու իսկէմլէեէ կէօթիւրիւպ օթուրթտուգտան սօնրա, քէնտիսի տէ գարշըսընտա օթուրտու, վէ Թէրէզ իսէ, զէվճինին իսկէմլէսինին սըրթընա տաեանմըշ օլարագ աեագտա տուրտու :

Մ. տը Լօրպագ, չու եօլտա քէլամա պաշլատը :

— Գըզըմ, մատտէ միւսթագպէլինիզ հագգընտա տըր, աճապա պիր տէրէճէ շիւպհէեէ զահիպ օլտուսնուզ մու :

Րօզ, պաշգա պիր ճէվապ վէրէմէհիպ, եալընըզ պա-

չընը սալլատը քի, պունտան գաթի պիր մանէա չըգամադ իտի :

Մ. տը Լօրպագ. — (Իֆատէսինէ տէվամ իտէրէք.)
Յամիլեամըզ, սիզի, քէնտի ազասընտան պուլունմուշ-սունուզ տուր կիպի սէվէր. էօյլէ օլտուզունու սիզտէ պիլիքսինիզ, տէյիլ մի :

— Էվվէթ, էֆէնտիմ, պիլիբիմ, վէ պունտան տօլաեընէ՝ գատար թէչէքքիւրէ պօրճու պուլունտուլում տախի րանա մալիւմում տիւր :

— Պիզ սիզի սէվտիկիմիզ գատար սիզտէ պիզի սէվէրմիսինիզ :

— Ահ, էֆէնտիմ, օլ պապտէ շիւպհէ իթմէեին : Էկէր պէն սիզի էգճան ու տիլ սէվմէզսէմ, նանքէօր օլմուշ օլուրում :

— Խայր, գըզլմ, պիզիմ օլ խուսուստա գէրրէ դագար շիւպհէմիզ եօգ տուր : Թէքրար իտէրիմ, ճիւմլէմիզտէ սիզի սէվմէքտէեիզ, Փագաթ մուհապպէթիմիզ՝ այնի սուրէթտէ տէյիլ տիր :

Բօզուն եանագլարը, քէնտի իսմի եանի կիւլ կիպի գըզարտը, վէ Մ. տը Լօրպագ տախի քէլումա տէվամ պիրլէ :

— Պիզտէն պիրինին սիզէ օլան մուհապպէթի տիկէր կէօնա տըր... Օ իտէ, էվլատըմ Բընէ օլաուզունու սիզտէ բէք էյի պիլիքսինիզ, տէտի :

Բօզ պաշընը էյտի, վէ կէօզլէրի էօնիւնէ տախի, գանն իտէրսին քի պիր Նիդապ շէքիլտի : Մէրգումէ, պիր իքի սանիյեէ սիւքիւթ տէն սօնրա,

— Էֆէնտիմ, եէմին իտէրիմքի, պէեան իթտիկիւնիզ հիսսի թէչվիզ վէ թահրիբ իթմէք իշին պէն հիշ պիր շէյ եաբմատըմ, տէտի :

— Էօյլէ օլտուղունու պիլիեօրուզ, գըզըմ, վէ պու պապտէ սիզի թէմամիյլէ սալիհէ չըգարըեօրուզ: Սիզին հալընըզ օլ կիւզէլ կէօզլէրինիզ, նէգաքէթ վէ ֆիրասէթինիզ՝ օղլումուզ Րընէէի ճէլպէ քիֆաեէթ իթմիչլէր տիր: Սիզ հէր ճիհէթլէ ճալիպէսինիզ... Րընէնին հագգընըզտաքի մուհապպէթինտէն տօլաեը նէ՛ սիզ նէ՛ օղլումուզ գապահաթլը ատտ իտիլէմէզսինիզ:

Տօգթօր՝ պու սօն սէօզլէրի իրատ իտէրքէն, բէտէրանէ թէպէսսիւմ իթտի, վէ Րօզ՝ հէեէճանը սօն տէրէճէտէ օլտուղու հալտէ, Մ. տը Լօրպադա վէ թէրէզէ աթֆը նազար իյլէտի:

Թէրէզ, մէսրուր պիր հալտէ օլուպ, թարիֆի նագապիլ պիր շէվզլէ, կէօզլէրինի, կի՛նճ գըզըն կէօզլէրինէ տիքմիչ իտի:

Մ. տը Լօրպադ, քէլամընա շէօյլէ տէվամ իթտի:

— Գը՛զըմ, Րընէ՛ սիզի սէվիեօր... պունու օղլում պանա սէօյլէտի... պագալըմ սիզտէ քէնտիսինի սէվիեօրմուսունուզ:

Րօզ, պաեըլմագ մէրթէսլէսինտէ օլտուղու հալտէ,

— Էֆէ՛նտիմ... էֆէ՛նտիմ... աէտի:

Մէզլուրէ, հէր նէ նէ գատար սօգթօրուն օտաւընա կիրտիկի զէման, վագը օլաճագ հալի քէշֆ իթմիչ իտի իտէ տէ, եինէ մէզքիւր սիւալէ ճէվապ վէրէմէտի, վէ Մ. տը Լօրպադ աեալա գալզըպ, մէզպուրէէի տէրաղոշ իյլէտի, վէ աշնի վագըթտա շիտաէթի թէէսսիւր վէ հէեէճան իլէ թէրէզին կէօզլէրինտէն պիր գաշ տամլա եաշ ագաը: Պատէհհու տօգթօր՝

— Գրզըմ, պու սուրէթլէ միւթէէսիր օլմաեըն... թէէմին օլունքի, օղլումուն սիզէ օլան մուհապպէթի-

նի մուտիւնէ իթմէտիքտէն պաշգա, թահսին իտիեօ-
րում: Էկէր, Բընէնին ինթիլիսապը նէ՛ տէրէճէ միւնա-
սիւլ օլտուղունու էվվէլճէ պիմէսէ իտիմ, թէհայ-
եիւր վէ թէէսսիւրիւնիւզ՝ պու խուսուսա իսպաթ
օլտաագ իտի... Շիմտի, գըզըմ Բօզ, պանա աչըգտան
աչըլա ճէվապ վէրին... Բընէ՛ սիլտէն՝ սէվլիտիլինի
զանն իտիեօր... տաապա եանըլըեօ՞ր մու, տէյի՛ պէ-
եան իյլէտի:

Բօզ. — (Ղահէթ գայիֆ պիւ սէտա իլէ.) Եանըլմա-
եօր, տէտի, վէ այնի վագըթտա սօլմուշ օլան եա-
նուգլարը կէօզ եաչլարըյլա ըսվանտը:

Մ. տը Լօրպագ. — Գըզըմ, պու կէօզ եաչլարընա
սէպէպ նէ՛ տիր: Պէն սիգէ մէսէրրէթպախչ պիր խա-
պէր վէրտիմ, չիւնքի օղլումուն սիգէ մուհապպէթի
օլտուղու, վէ պէն տէ իզտիվաճընըգա մուվաֆֆագաթ
իթտիկիմ հալտէ, աղլամաեա նէ՞ սէպէպ վար տրր:

— Էֆէնտիմ, հագգըմտա վագը օլան մուամէլէնիզ,
ֆիլվագը հատտէն զիեատէ պատիի մէսէրրէթ տիր...
բէք զիեատէ խայրխահլըգ սըր... խայր, խայր, պէն
պունու սիզտէն պէլլէմէեօրտում... Իւմիտ իթմէեօր-
տում... գալպիմի սիւզան իտէն աթէչի մուհապպէթէ
վէ օ մուհապպէթի Մ. Բընէտէն կիզլէմէեչ խայրի ուղ-
րաշտըմ... կիթմէք... պու էվի թէրք իթմէք իսթէ-
եօրտում...

Մ. տը Լօրպագ, մէրգումէնին սէօզիւնիւ քէսէրէք,

— Մուհապպէթինիզին՝ մէնֆաթտան արի օլտու-
ղունու չիւպէն իտէրիմ տէյի վէսվէսէ՞մի իտիեօրտու-
նուզ, տէտի:

— Էվվէթ, էֆէնտիմ:

— Պու պապտէ եանըլմըշընըզ: Պիզ, սիզի չիմտի-

քի կիպի թանըտըլըմըզ հալտէ, հագգընըզտա շիւպ-
հէ ճայիդ օլամազ... Բընէ սիզի ինթիխապ իթմէքէ,
բէք էյի իթմիշ տիր: Անըն ինթիխապընը թաստիդ,
վէ գըզըմըզ օլտուզունուզտան տօլաեը քէնտիմիզի
պախթիեար ատտ իտէրիզ:

— Էֆէնտիմ, զաթընըզըն խայրխահլըզըը ֆէվ-
գէլատէ տիր: Լաեըզը վէճհլէ սիգէ արզը շիւքրան
իթմէք իսթէր իտիմ, ֆագաթ նէ սէօյլէեէճէկիմի,
նէ՛ եարաճաղըմը պիլմէմ, վէլհասըլ պու պապտէ իգ-
թիտարսըզ օլտուզումու պիլիրիմ: (Հընչգըրտամա-
սընտան նաչի կէօքսիւ թահրիք օլունուպ, քէսիք
պիր սէտա իլէ:) Պէն... պիր էօքսիւզ... սէֆիլ...
ֆագիր պիր գըզ օլտուզում հալտէ... սիզ... պէ-
նի... գապուլ իտիեօրսունուզ... ա՛հ, պու բէք պիւ-
եիւք նիյմէթ տիր... խայրխահլըզ տըր:

Կէնճ գըզ՝ պու սէօզլէրի սէօյլէրքէն, կէօզլէրինի
թէրէգէ տօղրու աթֆ իթմիշ օլմասըլլա, մէրգումէ,
Բօղու գունճագլաեարագ,

— Սէվկիւլիւ գըզըմ, ֆագըրը հալտէն պահա իթմէ-
եին... Մ. տը Լօրպազըն պէնիմէէ էվլէնտիկի գէման,
պէն տէ ֆագիրէ իտիմ... իմտի, պու սըրատա սէր-
վէթի տիւշիւնմէիւպ, սաատէթի հալի տիւշիւնմէք
կէրէք տիր: Սիզի գըզըմ թէսմիեէ իթմէքլիկիմ՝ սի-
զին իչին մուճիպի պախթիեարի տէյիլ մի տիր, տէյի
պէեան իթտի:

Բօղ. — (Պաշընը թէրէղին ումուզունա տաեաթա-
րագ.) Հէմ բէք զիեատէ մուճիպի պախթիեարի տիր,
սէվկիւլիւ վալիտէճիեիմ:

Մատամ տը Լօրպազ, գըզըմ, վալիտէճիեիմ քէլի-
մէլէրինտէն օլ գատար միւթէէսիր օլտու քի, պիւ-

Թիւն աղասը տիթրէտի . պիշարէնին չօգտան պէրու ումութմուշ օլտուղու կէշմիշ զէման , պիրտէն պիրէ խաթրընա կէլէրէք , օլ ճանվէր վալիտէսինին , խայինէ գայիմ վալիտէնին էլինտէն դասպ իթմիշ , աշըրմըշ օլտուղու ճիկէրբարէսի Բօլին կէօզիւ էօնիւնէ կէլտի , վէ պուենճա սէնէլէրտէն պէրու կիվլիճէ գանլը եաշլար տէօքտիւկիւ գըզընը տէրաղուշ իտէրճէսինէ , Բօզա սարըլտը , վէ պուենլարըն իշպու մէնպարէսի պիր գաջ սանիյէ տէվամ իթտիկի սըրատա , Մ . տը Լօրպագ , եէկտիկէրինի տէրաղուշ իթմիշ պուլունան մէգքիւր իքի գատընա քէմալը մահգուզիյէթլէ պագըպ , պատէհու սէսսիզճէ , վէ հէման աեագլարընըն ուճուենա պասարագ , օտասընտան չըգտը , վէ միւթէագըպէն օղլունու վէ գըզընը պիրլիքտէ ալարագ ավտէթինտէ , Բօզու օղլունա կէօսթէրէրէք ,

— Բը'նէ , իշթէ սէնին զէվճէն , տէտի , վէ այնի վագըլթտա մատամ տը Լօրպագ տախի կէնճ գըզըն' նիշանլըսընա տօղրու սէվգ իթտի :

Պու աբա մատմագէլ տը Լօրպագ , տօգթօրուն պօղաղընա սարըլարագ , իքի եանաղընը պուս իթտիկի սըրատա ,

— Էֆէնտի բէտէր , նէ՛ գատար խայրիւնաշ օլտուղունու շիմտի տախի իսպաթ իթտին : Պէնիմ իշին պունտան տահա պիւեիւք մէսէրրէթ հասըլ իտէմէզ իտին : Սէվկիւլիւ Բօզում խանէմիզտէ , պիւզիմէ պիրլիքտէ եաշամանա գարար վէրտիկի կիւնտէն պէրու , պէն , պու խուսուսու թէխայեիւլ իթմէքտէն խալի օլմանօրտում , տէտի :

Տօգթօր . - (Ֆէվգէլատէ միւթէէսսիր օլարագ .) Տիմէք , սէվկիւլիւ գըզըմ , շիմտի պախթիեար օլտուն :

— Էվվեթ, Էֆէնտիմ, պախթիեար, հէմտէ ֆէվ-
գէլատէ պախթիեար օլտում: Պուռտան պէօյլէ պախ-
թիեար օլմագ իչին նէ^օնօգսանըմ վար տըր: Զաթէն
բէտէրլէրին, վալիտէլէրին է'ն էյիսինէ, գարընտաշ-
լարըն է'ն սէվկիւլիւսինէ մալիք իտիմ, շիմտի տէ գըզ-
գարընտաշլարըն է'ն ճալիպինէ, է'ն մուազգէզինէ մա-
լիք օլտում: . . Մատէմքի պանա պէօյլէ պիր գըզգա-
րընտաշ վէրիլիեօր, պէն տէ անը գապուլ իլէ մուհա-
ֆազա, վէ եալընըզ, տիւնեատա, հայիզ օլտուղում
տէրէճէտէ միւքէմմէլ սաատէթին գապիլի թաապվուր
օլտուղունա թէաճճիւպ իտէրիմ:

Պատէհու մատմաղէլ տը Լօրպագ, վալիտէսինին
պօղազընա սարըլարագ:

— Սանա տախի էգճան ու տիլ թէչէքքիւր իտէ-
րիմ, սէվկիւլիւ վալիտէճիեիմ: Հարէքէթի վագըան
խայրխահլըզ օլմասըյլա, էլպէթթէ ճէնապը Հագգ
սէնին տէ միւքեաֆաթընը վէրէճէք տիր, վէ գաթէն
վէրմէքտէ տիր: . . Շէօյլէքի շիմտիեէ տէկին եալընըզ
պիր քէրիմէն սէնի սէվմէքտէ իքէն, պուռտան պէօյլէ
սէվէն իքի քէրիմէն օլաճագ տըր, տէտի:

Թէրէզ, դաեէթ հէեէճան վէ թէէոսիւրէ տիւշար
օլուպ, գըզընըն սէօզլէրի թէմամյլէ կէչմիշ գէմանը
կէօզլենիւն էօնիւնէ կէթիրմէքտէ իտի:

Բընէ, թէպէսսիւմ իտէրէք, շէօյլէ տէվամ իթտի:

— Հէր ագչամ, սէնին, քէնտի քէնտինէ, «Պիւեիւք
վէ կիւգէլ աիկէր պիր գըզըմտահա օլմալը իտի, անըն
տախի մէսուտիեէթինէ չալըմալը իտիմ» տիմէքտէ ի-
տին: Իշթէ օ պիւեիւք գըզ՝ Բօզ տուր: . . շիմտի իքի
գըզըն վար տըր: . . տիմէք ճէնապը Հագգ սէնին տուա-
նը գապուլ իթտի:

Մատամ տը Լօրպագ, գօլթուգլու իսկէմէնին արգասընտա տեադտա տուրմուշ օլտուղու հալտէ, մէգքիւր սէօզլէրտէն օլ գատար ֆէնալըգ հիւս իթտիքի, եէրէ տիւշէճէք իքէն, անճագ մէգքիւր գօլթուգլունունըրթընա տաեանմագլա, պու թէհլիքէտէն գուրթուլապիտի ֆագաթ լէհճէսի՝ ոօն տէրէճէ սօլտու:

Ափօգաթ Բընէ իսէ, Բօզու տէրաղուշ իտէրէք, եաւաշ, Փագաթ միւէստիր պիր սէտա իլէ,

— Տիմէք, ազիզէմ, գէվճէմ օլմաեա մուվաֆֆագաթ իտիեօրսունուգ, վէ իլք տէֆա սիզի կէօրտիւկիւմտէ, գալպիմտէ հասըլ օլմուշ օլան արզուեու գուվլէտէն ֆիիլէ կէթիրմէեէ բուի ըիպա կէօսթէրիեօրսունուգ, տէտի:

Բօզ, թէշէքքիւրիւ վէ մուհապպէթի միւպէյեին պիր պազըշա Բընէեէ աթֆը նագար իթտի, վէ Բընէ՝ քէլամա տէվամլէ,

— Պէնիւմ սիզի սէվտիկիւմ գատար սիզտէ պէնի սէվիեօ՝րմուսունուգ, տէտի:

Բօզ, ճէվապ վէրմէտի իսէ, կէօզլէրի՝ «էվլէթ» տէյի ճէվապ վէրտիլէր:

Թամ օլ էսնաաէ, տօգթօրուն օտա գաբուսու աշըլարագ, մատամ էօթէնի Տօմօն իշէրի կիրտի, վէ Մ տը Լօրպագ՝ մէրգումէեի գարշըլաեարագ,

— Բէք միւնասիպ վազըթտա վասըլ օլտունուգ, սէվիւլիւ գայիւմ վալիտէճիեիւմ, տէտի:

— Սահի՞հ մի, ֆագաթ պու սէօզէ նէ՞ սէպէպ վար:

— Չիւնքի սիզէ մուհիւմ պիր խապէր վէրէճէեիւմ:

— Նէ՞ խապէր:

— Օղլուսուն իզտիվաճ խապէրինի:

Խայինէ վալիտէ սարսըտը , ֆազաթ պէլլի իթ-
մէեէրէք ,

— Բընէ էվլէնիեօր մու , տէյի սիւալ իթտի :

— Պիր ալտան էվլէնէճէք տիր :

— Բիմին իլէ էվլէնիեօր :

— Մատմազէլ Բօզ Մատու իլէ :

Էօթէնի . — (Բէնտի քէնտիեէ .) էյի վազըթտա իշ
կէօրմիւշիւմ , (Պատէհու ալէնի սուրէթտէ վէ թէպէս .
սիւմ իտէրէք) Շիւպհիսիզբէ կիւզէլինթիտապ տըր :
Պու պապտէ քեաֆֆէի ալէազատարլարը էզճան ու տիլ
թէպրիք իտէրիմ :

Լինէ սօգալրնտաքի օթէլտէ , ահվալ պու մէր-
քէզտէ պուլունտու ղու սըրատա , Սէն-Տօմինիք սօգա-
լընտա քեային գօնիէս Գուրավիէֆին խտնէսինտէ տէ
իշլիւր ղու եօլտա ճէրէեան իտիեօրտու :

Կասթօն Տօպըրիվ՝ տօզթօրուն էմրիլլէ օտասընա
գօնուլմուշ օլան մէվատտը գուլլանմաեա եալաշ եա-
վաշ ալըշտըլը կիպի , ահվալը սըհհիեէսինճէ իճրա ի-
տիլէն միւտալաթըն իլք թէէսսիրալթըլա տա , վազաա
պիր տէրէճէ սէրսէմլէնմիշ իտի իսէ տէ , թէտրիճէն օ
սէրսէմլիք տախի գայիլ օլարազ , պիշարէ իչին եէնի
պիր տէվր քիւշաա օլունմուշ կիպի կէօրլունիւեօրտու ,
վէլաքին էլան գուլվիի հաֆըզաաընը քէսպ իտէմէմիշ
իտի . Շու գատար քի էվլէնէրի հէյքէլթիրալլըգ ա-

լէթլէրինի էլինէ ալարղընտա, միւլահազաթընը վիճու-
տէ կէթլրէմէմէքտէ իքէն, սօնրալարը պիր տէրէճէ
օլսուն պունա մուվաֆֆազ օլապիլմէքտէ իտի:

Պիր սապուհ կասթօն, ալէթլէրինի էլինէ ալարազ,
պիր կիւն էվլէլ պաշլաեըպ գուսուր պրազմըլ օլտու-
ղու պիր հէյքէլին իմալինէ տէվամլէ, պիր ազ իլէրի
կէօթիւրտիւքտէն սօնրա, կէօզլէրի հատտէն գիեառտէ
բարլաեարազ, պու իլք էսէրինէ պազտը, վէ թէֆէք-
քիւրաթը ֆիքրիեէսինին նէթիճէսի օլարազ, անլըն-
տա տէրին պիր շիգիկ հասըլ օլտու: Մէրգումուն հա-
լինտէն, գիհնինի ֆէվգէլատէ եօրմազտա օլտուղու,
վէ վազթիլլէ պիլիւքէն շիմտի ունութտուղու պիր
թապիլի խաթըրլամաեա չալըմազտա իտուկի անլա-
շըլըեօրտու, նալէհան թէքրար իշէ պաշլաեըպ, ուս-
թա պիր սանաաթքեարա մախուս մէհարէթլէ, եար-
մազտա օլտուղու հէյքէլէ պիր շէքլ վէրտի: Պու շէքլ՝
գատըն թապիլի օլուպ, պիրտէն պիրէ կասթօն տուր-
տու, վէ:

— Սայր, խայր, պու ալլիլ տիր: պունուն աղգը-
նըն կիւլիւմէմէսի՝ անըն կիւլիւմէմէսի կիպի ալլիլ
տիր: կէօզլէրի կէօզլէրինէ պինգէմէեօր... անլը աա
անըն անլը տէյիլ տիր... խայր, քէնտիսինի թանըմա-
եօրում, տէտի:

Պու սուրէթլէ մէրգում, էլինտէքի ալէթլէ, մէվքիւր
հէյքէլէ՝ չատէթլէ վուրուպ բարշալատը, վէ պատէ-
հու եհնի պիր հէյքէլ իմալինէ պաշլաեըպ, եիւզիւ-
նիւն վէ անլընըն շիգիլլէրի կէօնալէօն շէքլէր քէսպ
իտէրէք, վէ եիւզիւնտէն աշաղը թէր տանէլէրի ապա-
րազ, նիհաեթ պիր սաաթ գարթընտա իմալքէր-
տէսինի խայլի իլէրի կէօթիւրմըլ օլտուղու հալտէ:

քէմալը տէչնէթլէ պիր գաչ աւորմ բիւճաթ խտիպ ,

— Էվլէթ , Էվլէթ , իշթէ շիմտի թա քէնտիսի տիր...
թանըեօրում... պանա կիւլիւմնէեօր , ֆազաթ խա-
յինլիք իթմէք իչին կիւլիւմնէեօր... պազըջը թէչ-
տիտամէր տիր... ազզը աջըմազ , վէ , «*Պոռ առնիմ միւն-
հուն տառը*» տէյի պաղըրմազ իւզըէ տիր , տէտի , վէ
պիր գաչ սանիյեէ սիւքիւթլէ տուրտուգտան սօնրա ,
րէճա իտէրճէսինէ վէ իքի էլինի գաւուչտուրարազ ,
չէօյլէ տէվամ իյլէտի .

— Չէքտիկիմ մինն ու մէշազգաթ արթըք եէթէր .
պու հալիմէ աճը... Կըզըմը իեատէ էթ... երկիրմի
սէնէ հազգըմտա պիլա մէրհամէթ հարէքէթ իթտին...
երկիրմի սէնէ պանա ճէվր ու ճէֆա չէքտիրտին . Էվ-
վէթ , սանա լանէթ օգուեօրում... վէ էկէր իսմինի
խաթըրլասա իտիմ , մահպա օ իսմէ պէտտուա իտէճէք
իտիմ :

Կասթօն՝ ֆիլվազը օ իսմի գուվվիի հաֆրգասըն-
տա արամագտա իտի իսէ տէ , պիր տիւրլիւ խաթըր-
լաեամատըլընտան , հէման աղլտետրազ , չու սէօզլէրի
սէօյլէտի .

— Ա՛հ , երւզլէրճէ տէֆա թէքրար իթտիկիմ , վէ
թէլէֆֆիւղիյէ մահպուզ օլտուղում , վէ պու կիւն
իսէ , մահպա պէտտուա իթմէք իչին խաթըրլամազ
խաթէտիկիմ օ իսմ ասլա ֆիքրիմէ կէլմէեօր... պիւ-
մէեօրում... ա՛յրխաթըր իտէմէօրում , տէտի , վէ
հէյքէլէ ետգլաչիլ , պու տէֆա սիմասընըն հալի թէպ-
տիլ օլարազ , միւէտիր պիր սէտա իլէ ,

— Սէ՛նօին , տէյիլ մի , ալ՛նսին , տի՛րիլ , ճա՛ն-
լան... ա՛յ տօտագլարընը , վէ վաղթիյլէ , սէնի սէվ-
տիմ , տէտիկին կիպի , շիմտի տէ սէօյլէ... ա՛հ , սէնի նէ՛

գատար սէվտիմ . . . տախմա սէվէճէքտիմ . . . էլան տա-
խի սէվիւօրում . . . ֆազաթ եէմին էթ պանա քի , պէ-
նի զամմապլանան . . . էլէ վէրէն սէն տէյիլ իտին . . .
պու ֆէնալըղ պանա իտէն վալիտէն իտի . . . վէ բար-
մաղըն իլէ պէնի կէօթէրէրէք , « Պոռ տռէմ միճնռն տոռ »
տէյի նիտա իթտիկինի իշիտիւօրում զանն իյլէտիկիմ-
տէ , ֆէնա պիր բիւեա կէօրմիւշ օլտուղումու սէօյլէ
պանա . . . Ճէվապ վէ'ր . . . ճէվապ վէ'ր . . . պու սէօզիւ
սէն սէօյլէմէտին , տէյիլ մի : Սէնին կիպի մէլայիքէ
մախսուս լաթիֆ պիր չէհրէնին՝ Յուգանըն չէհրէսի
օլմասը հիշ դաօպիլ մի տիր . . . խայր , խայր , սէն օ
սէօզիւ սէօյլէեէմէք իտին , վէ սէօյլէմէմիշսին տիր . . .

Թամ օլ էսնատէ մոտամ Գուրապէէֆ՝ պիչարէ սա-
նաաթ քեարըն օտասընա կիրտիկինտէն , կասթօն՝ մէր-
գումէեի գարշըլաեարաք ,

— Օ տուր . . . օ տուր . . . իշթէ , նիհաեէթ պուլ-
տում , տէյի նիտա իթտի :

Գօնթէս , մէրգումու պիր դաշ կիւնտէն պ'րու դա-
եէթ սաքին հալտէ կէօրիւրքէն , պիրտէն պիրէ հէե-
ճանը ազիմէ միւսթաղրաք կէօրտիւկիւնտէ , իզհարը
թէաճճիւպ վլ էնտիշէ իլէ ,

— Բի'մ տիր , տէյի սիւալ իթտի :

— Վաքթիյլէ սէվտիկիմ գատըն տըր :

— Գըղընըղըն վալիտէսի'մի :

— Էվվէթ :

— Նէ'րէաէ տիր :

— Իշթէ :

Կասթօն , պու սըրատա , սիմասը պօզումումուշ , կէօզ-
լէրի հատտէն զիւտտէ աշըլմըշ օլտուղու վէ տօտաք-
լարընտան պէեաք քէօրիւքլէր չըգմաքտա պուլուն-

տուղու հալտէ, եաբմըջ օլտուղու հէյքէլի կէօսթէր-
մէքտէ խոր:

Գօնթէս՝ պու հէյքէլէ եաղլաշմագ խթէտիկինտէ,
կասթօն մէրգումէեր եիթէրէք:

— Պա՛գմաեըն, պա՛գմաեըն . . . պու պիր ճանվէր
տիր. . . օ պէնի դամաղլատը. . . պէնի էլէ վէրտի. . .
պէնտէն խալի օլմագ իշին, մէճնուն մագամընտա պէ-
նի թէվգըֆ իթտիրտի: Օ պէնի պուլաճագ տըր, վէ
օ հալտէ, պունտան ագտլմտլրունինտէ պունճա ճէվր
ու ճէֆա՝ չէքմիշ օլտուղում թիմարխանէեէ պէնի
թէքրար կէօթիւրէճէքլէր տիր. . . կէօրիւեօ՞րմուսունուզ,
գալպիմի եերինտէն չըգարըեօր. . . անը էգիեօր. . .
րուհունու. . . աղլըմը ալըեօր. . . Օ՝ վալիտէսինին
մուալէնէթիյլէ գըղըմը պէնտէն դասպ իթտի. . . Փա-
գաթ սիզ անը կէօրմէեէճէքսինիզ. . . Մէտիւզիւն պա-
շը կիպի, պագանը թէլէֆ իտէր. . . հալպու քի պէն
պունու մահվ իտէճէեիմ, տէտի:

Ֆիւլվագը կասթօն՝ տէհէթի ագիմէ իլէ, թէրէզ
Տօմօնուն հէյքէլինի տէվիրիսլ բարշալատը, վէ մա-
տամ Գուրալիէֆ իսէ, հէյքէլի մէզքիւրու լաեըգըյ-
լա թէտգիզ իտէմէտի:

Պատէհու կասթօն, ճիննիթին սօն տէրէճէսինէ վա-
սըլ օլուպ, ալշը տէօքիւնթիւսիւնէ մահգոնանէ պա-
գարագ,

— Էօլտիւ. . . էօլտիւրտիւմ. . . Փագաթ ագան չու
գանա պագըն. . . պունտա պիր տէ պէշիք վար տըր. . .
օ պէշիք տէ գըղըմըն պէշիկի տիր, տէյի պէեան
իյլէտի:

Գօնթէս, մէրգումու թէսկին իթմէկէ չալըշարագ,
էլլէրինի թուլթագ իւզրէ եանընա եաղլաշտըղըն-

տա, Կասթօն՝ արգանա աթլուտը, վէ սաղըրարագ,

— Ա՛հ, տիմէք սէն տէ պանա գարշը չըզըեօրսուն... խասիմլէրիմլէ իթթիֆագ իսիեօրսուն, պէշիկի մահվ իթտիրտին, անը արթըզ կէօրմէեօրում... գըզըմը... գըզըմը իեատէ էթ... էկէր իեատէ իթմէզսէն, սէնի տէ էօլտիւրէճէեիմ, տէտի, վէ մատամ Գուրավիէֆին իւզէրինէ հիւճում իթմէկէ հազըրլանըրքէն, մէզպուրէ՝ նիգօլա՝... Ժարի՝... տէյի սաղըրարագ ըիւճաթ խլէտի:

Նիգօլա օրատա օլմաերպ, Ժարի պուլունտուղունտան, անինտէ եարտըմա գօշտու, վէ Կասթօն՝ մէրգումու կէօրիւնճէ, քէսպի սիւրիւնէթ իտիպ, քէսիք պիր սէտա իլէ տէ,

— Ա՛հ, միւզտարըպ օլուեօրում, էօլմէք րատտէսինտէ ֆէնալըգ հիսս իտիեօրում, տէտի, վէ օ անտէ տէրմանսըզ պիր հալ իլէ պիր գօլթուգլուեա օթուրտու:

Ժարի. — Գօրգաճագ պիր շէյ օլմաերպ, ճիննէթինին նէօպէթի տիր, տէտի:

Գօնթէս, Ժարի իլէ պիրլիքտէ տիշարը չըգտը:

Պիշարէ Կասթօնուն իշպու ճիննէթ վագըասը՝ մէզպուրէնին ֆիքրինտէ ազիմ տէհչէթ էսէրի հասըլ իտիպ, անըն քէսպի իֆագաթ իթմէսի շէօյլէ տուրտուն, վագըթ վագըթ մուխաթարալը օլաճաղընը տա տէրք խլէտի: Հալպու քի էլտէ իթմէք արպուսինտէ պուլունտուղու միրասըն միլեօնլարընտան ֆէրաղաթ իտլպիրի՞ր մի իտի:

Իշթէ, պունու եարամաեաճաղընտան, քէնտի քէնտիեէ, «Ժարի պանա սախթէ պիր վարիսէտէն պահս իթմիշ իտի. օնու մէյտանա չըգարմագտան պաշգա

չարէ եօզ տուր , անճազ ժարինին կէչէն կիւնքի չայ-
եանը իսթիւհա մաթլուպաթընա կէլինճէ , անըն տա
ինապընա պագարըզ» տէտի :

Պէոյլէճէ մէրգուճէ , րէֆիգիւնի քէնտի իշ օսասընա
կէօթիւրիւպ , զարուեու գարատըգտան սօնրա ,

— Կասթօն Տօպէրիվին վազիեէթինտէն տօլաեը նէ^օ
էֆքեարտասըն , տէյի սիւալ իթտի :

— Ձըզան Հաֆթաքի էֆքեարտաեըմ , եանի Կաս-
թօն քէսպի իֆագաթ իտէմէեէճէք տիր :

— Պիր ազ էվվէլ գըրըպ տէօքտիւկիւ հէյքէլի
կէօրտիւն միւ :

— Խայր , սիզ կէօրտիւնիւզ միւ :

— Թասվիրինէ էյի տիգզաթ իտէմէտիր :

— Իմտի , գուվվէյի Հաֆըզասընտան շըգարմըշ օլ-
տուղու օլ Թասվիրին միւշապէհէթի պուլունտուղու
ֆարզ օլունսա պիլէ , մէգքիւր հէյքէլ մէվճուտ օլմա-
տըղը իչին , արզու իթտիկիմիզ մատտէճէ հիչ պիր նէ-
թիճէ հասըլ օլմազ :

— Էվվէթ :

— Տիմէք քի պիր այտան պէրու պիր ատըմ պիլէ
իլէրլէմէտիք :

— Էվվէթ :

Գօնթէս , պաշընը էյիպ , պիր իքի սանյիեէ թէ-
ֆէքքիւրտէն սօնրա , պիրտէն պիրէ պաշընը եօգարը
գալտըրըպ ,

— Կէչէնտէ պահսընը իթտիկին գըզ նէ^օրէտէ տիր ,
տէյի սիւալ իթտի :

— Պու սիւալինիզին ճէվապընը զաթէն վէրմիշիմ
տիր . օ գըզ էմին պիր մահէլլտէ տիր :

— Օ գըզըն՝ Կասթօն Տօպէրիվին քէրիմէսի օլտու-

ղունու միւս գէյերն քեաֆֆէյի էվրագա մալիք խոու-
կինի պանա սէօյլէմիշ խոին :

— Էվվէթ , օ էվրագ եէտիմտէ օլուպ , էվրագը
մէղքիւրէնէ գարշը զէրրէ գատար իթիրազ գապիւ
տէյիւ տիր , վէ է'ն զիեատէ չիւպէլի պիր քիմսէնին
պիլէ , օ զըզըն՝ Կասթօն Տօպէրիվին քէրիմէսի օլտու-
ղունու թէսլիմտէ թէրէտտիւտ իթմէ եէճէկի տէրքեար
տըր :

— Չօճուղու սէն , Շարիթէ խայրաթխանէսինին
գատէմէլէրի իւզէրինէ պրագմըշ օլտուղունու եէմին
իլէ թէէմին իթմէկէ հազըրմըսըն :

— Հոյ հայ :

— Կիեինտիկի էլպիսէլէրի պիլի^օեօրմուսուն :

— Էվվէթ :

— Էմի'նմիսին :

— Թէմամիյլէ էմինիմ :

— Էօյլէ իսէ , օ զըզ իլէ կէօրիւշմէք իսթէրիմ :

Ժարի . — (Թ'պէսսիւմ իտէրէք .) Տիմէք շարթլարը-
մը գապուլ իթտինիզ :

— Շարթլարընըմը . . . շարթլարըն նէ՞ խոի :

— Ունութտունու^օ մու :

— Ղալիպա :

— Էօյլէ իսէ , թէքրար իտէրիմ , Թէքմիւ սէրվէթին
իւշտէ պիրինի , եանի պէշ միլեօն Փրանգ իլէ , օ
կէնճ գըզըն զէվճէմ օլմասընը իսթէրիմ :

— Օլ պապտէ իճապընա պագարըզ . . . չիմտիլիք
տէտիկին Բօլինի կէօրմէք իսթէրիմ :

— Օ բէք գօլայ շէյ տիր . . . Իքի իւշ կիւնէ գա-
տար քէնտիսինի կէթիրտիպ սիզէ թագտիմ իտէ-
րիմ :

— Ֆադաթ սէն անըն իչին Բարիստէ տիր տիւօր-
տուն :

Ժարի . — (Թէտճիւպ ալեամէթի կէօսթէրէրէք .)
Պէն մի :

— Պէլքի եանլը անլամըլմ տըր :

— Տահա տօղրուսու պէն էյի իյզահ իթմէմիլմ
տիր :

— Նիհաեթ նէրէտէ սուլունուօր :

— Նէրէտէ պուլունտուղունու հինուպ միսասատէ-
նիզլէ պէեան իտէմէմ :

Մատամ Գուրապիէֆին գալարը չաթըլտըզ կիպի ,
կէօզլէրի տախի բարլաեարագ :

— Վա՛յ , պանա մուգալէմէթէ միւթէճասըր օլու-
եօրմուսուն , տէտի :

Ժարի . — (Նազիքեանէ պիր թավր իլէ .) Հիտտէթի-
նիզի լթէսկին իտին , մատամ գօնթէս : Ալլահ իթմէեթ
քի պէն սիգէ գարը կէլէեիմ , վէ իսպաթը տա շու-
տուր քի , օլ կէնճ գըզը կէօրմէք իսթէտիկինիզ հալ-
տէ , «կէօրէպիլիլիինիզ» տէյի ճէվապ վէրիեօրում .
Փազաթ անըն շիմսիքի իգամէթ կեահընա կէլինճէ ,
պու էօյի պիր սըրր տըր քի , քիմէեթ պիտիրմէմէկէ
եկմին լթմիլմ տիր : Սիզ քէնտի վատընըզա վէ եէ-
մինինիզէ նատըլ սատըգ իսէնիզ , պէնիմ տախի քէնտի
վատըմա վէ եկմինիմէ սատըգ օլմամա մանի օլմագ
իսթէմէզսինիզ , էմտի , իքի իւչ կիւնէ գասար օ գըզը
հուզուրունուգա կէթիրմէեթ թէահիւտ իյլէրիմ :

Շիւպհէսիզ մատամ Գուրապիէֆ , Ժարինն վէրտի-
կի իյզահաթտան հիչ պիր քէլիմէեթ պիլէ ինանմատը-
ղընտան , էլան հիտտէթի տէվամ իթմէքտէ օլմասըյ-
լա , Ժարի , մէրգումուն միւլահապատընը , աչըզ պիր

քիթապատ օգուրճասընա անլաեըպ, չէօյէ տէվամ իթտի:

— Շունու տախի իլազէթէն պէեան իտէրիմքի, չաեէտ պանա պիր Փէլաքէթ վուգու պուլուր իսէ, պէնի աէվէն վէ նէրէտէ պուլունտուղումու պիլէն օլ կէնճ զըզըն, զայպուպէթ իմաէն սօլաեը տիւչարը կնտիչէ օլարազ, հիւքիւմէթ մէմուրլարըյլա պէնի արամազ իւզրէ պուրաեա կէլէճէկի տէրքեար տըր, Պու իսէ, սիզին իչին բէք էյի օլմազ զանն իտէրիմ:

Մատամ Գուրապիէֆ՝ զազապընտան նաչի եոււրուգլարընը սըգարազ, քէնտի քէնտիսէ,

— Պու խապիս՝ պէնի բէնչէսինէ կէչիրմիչ օլտուղունու զանն իտիեօր իսէ տէ, ոսպր լազըմ, ինթիգամըմը էլպէթթէ ալըըմ, տէտի:

Միւթէազըպէն մէզպուրէ քէսպի սիւքիւնէթլէ,

— Նիհաեէթ քէնտիսինի ճէլպ իտէպիլիւրին, տէտի:

— Էվլէթ, պիր թէլէկրաֆ քէչիտէսիյլէ ճէլպ իտէպիլիւրիմ:

— Բէք ալէա. պէն նի՞ վազըթ կէօրէպիլիւրիմ:

— Պու կիւն բազար իրթէսի տիր. հազըրլանմարընը, եօլա չըգմասընը վէ կէլմէսինի պիլտիւմէք իւզրէ վազըթ լազըմ տըր... պու հալտէ մէզպուրէեի բէնչէնպիւհ կիւնիւ կէօրէպիլիւրսինիզ:

— Բէք էյի, բէնչէնպիւհ օլսուն. ֆազաթ սաաթ զա՞չտա կէրիպիլիւրիմ:

— Օրասը սիզին պիլէճէք իչինիզ տիր:

— Շունուն պունուն քէնտիսինի կէօրմէմէսի իչին ազլամ կէօրիւլմէքիկիւմիզ կվէա տըր:

— Պէն տէ օ էֆքեարտաեըմ. իմտի, բէնչէնպիւհ ազլամը Բօլինի սիզէ կէթիրիւրիմ, նամուսում իւզէրի-

նէ սէօյլէ եօրումքի, զանէթ ճալիպ, տիւպէր պիր գըզ
տըր, վէ բէսէրինի տէրազուշ իթմէք տազըգայը սաա-
տէթ պախշասընա չէշմի հասրէթլէ պէքլէմէքտէ տիր:
Պու իսէ, սիզին իլէ պէնիմ արամըգտա իթիլաֆ հու-
սուլլյլէ գապիլ տիր:

— Լաբին Կասթօն Տօպէրիվ տէ, անը, քէնտի գըզը
տէյի թաստիգ իթմէլի տիր:

— Պու ճիհէթտէ էնտիշէ իտէճէք սէպէպ եօգ տուր:
Մահուտ մէճնունումուգ՝ ուզուն պոյլու, կիւզէլ պիր
գըզըն՝ քէնտի գուճաղընա աթըլարագ, ասհ, պապա-
ճըզըմ, սէվիլիլի պապաճըզըմ, իշթէ պէն կէլտիմ,
սէնին եէկեանէ գըզըն, Բօլինինիմ տէյի նիտա իթ-
տիկինտէ, մէրգոււմուն, մէգպուրէկի քէմալը հէեէճան
իլէ քէնտի գըզը մագամընտա գապուլ իտէճէկի շիւպ-
հէսիզ տիր:

— Էօյլէ օլտուգտան սօնրա, երկիրմի եաշընտա
հէր գըզը՝ քէնտի էվլատը մագամընտա գապուլ իթ-
մէսի իհթիմալին խարիճինտէ տէյիլ տիր:

— Էվվէթ, պու տա Նլապիլիր, Լաբին պիր շէյ վար
քի, անը ունուտու եօրսունուգ:

— Նէ՞ շէյ:

— Շու քի, երկիրմի եաշընտա պուլունան տիկէր
գըզլարտան հիշ պիրինին, պէնիմ պուլմուշ օլտուզում
գըզըն մալիք օլտուզու վէ պէնիմ էլտէ իթմիշ պու-
լունտուզում էվրագը օլամազ, վէ պու գըզըն եէրինէ
պիր տիկէրի գայիմ իտիլտիկինտէ, եէտինտէքի էվրագ
իլէ միււտտաի ումոււմիկիէ միւրաճաաթ վէ իգամէի
տապա խոկպիլիճիկի տէրքեար տըր:

Մատամ Գուրավիէֆ պու արա հիտտէթ հիսս իթ-
տի իսէ տէ, հիտտէթինի զապթ իտիպ, սօղուգ զան
իլէ:

— Բէք էյի, Փագաթ էվվէլճէ օգըզ իլէ կէօրիւշ-
մէլիեիմ, քէնտիսինի իսթիճվապ իթմէլիեիմ, վէ սէն
տէ, պէեան իթտիկին էվրագը պանա կէօթլրմէլի-
սին, տէյի պէեան իլլէտի:

— Մէզպուրէեի իսթիտիկինիզ կիպի իսթիճվապ ի-
տէպիլիր, վէ էվրագը մէվճուտէեի տէ կէօրէպիլիր-
սինիզ:

Իչպու միւքեալէմէ պու սուրէթլէ խիթամ պուլա-
րագ, ժարի՝ գօնթէստէն մուֆարագաթ իթտի, վէ
մէրգումէ եալընըզգալտըղընտա, ինթիզամըզ պիր սու-
րէթտէ օտասընտա էնինէ պօյունա տօլաշարագ, չու
թէֆէքիւրտէ պուլունմագտա իտի:

— Պու գըղըն Բարիստէ օլտուղունա էմինիմ. իմ-
տի նի՛շին ժարի՝ մէրգումէեի պանա թագալիմ իթմէք
իւզրէ տէօրթ կիւն մէօհլէթ իսթէեօր: Աճապա պէնի
ալտաթմագ մագսէտիլլէ, անընլա պիրլիքտէ պիր հիյ-
լէ՞մի, աէսիսէ՞մի թէրթիպ իտէճէք տիր: Պու օլապի-
լիր. պինապէրին պէն տէ ուեանըզ տուրաճալլմ:

Ժարի տէ քէնտի քէնտիեէ չէօլլէ տիմէքտէ իտի:

— Պու իչէ արթըզ խիթամ վէրմէլի: Հէր չէյ հա-
զըր տըր, Բօլին տէրսինի պիլիր, վէ եալընըզ պէնտէն

պիր իշարէթէ պէքլէմէքտէ տիր։ Պիշարէ գօնթէս՝
քէնտիսինի բէք գուզլէթլի զանն իթմէքտէ իսէ տէ,
պէնիսլէ ուղրաշմաղա միւզթէտիր տէյիլ տիր։

Ժարի, պու մուսթասար իֆատաթտան սօնրա,
կասթօնուն նէգտինէ կիթտի։ Ձէվալլը օլ էսնատէ սա-
քին օլուսլ, Ժարի քէնտիսինի կէօրտիւկիւնտէ,

— Պու ագչամ Բօլինէ, հազըրլանմասընը խապէր
վիրէճէերիմ, վէ եարըն պու պիւեիւք թէշէպպիւսիւ
իճրա իտէճէերիզ, տէյի միւլահազա իթտի։

Րօզ, քէնտիսինին սէրվէթճէ վէ ֆամիւեաճա վազի-
եէթի իճապըճա, Րընէ տը Լօրպագ իլէ էվլէնմէսինի
նագապիլի իճրա զանն իտիպ, հաթթա պու Ֆիքրլէ,
գալպինտէքի մուհապպէթի տէֆէ խայլի ուղրաշմըշ
օլտուղու հալտէ, պու տէֆա, մէրգում իլէ ագտը
նիքեհընա գարար վէրիլմէսի՝ քէնտիսինի ֆէվգէլա-
տէ հայրէթտէ պրագտը, վէ զայսլ իթմիշ օլտուղու
վալիտէսի եէրինէ տիկէր պիր վալիտէ պուլմասը՝ ֆէվ-
գէլղաեէ մուճիպի մէսէրրէթի օլտու։ Լաքին իքինճի
պիր վալիտէ պուլմագլըզ թասափուրու՝ Րօզու պիր-
տէն պիրէ միւթէէսսիր գըլմաղլէ, մէճհուլ պիր ֆէ-
լաքէթին եագընտա զուհուրի իհթիմալի քէնտիսինի
տէրեայը միւլահազաթա իլգա իթտի։ չէօյլէքի օ կիւ-
նիւ ագչամը, զիեատէճէ եօրկուշուղունու պէհանէ
իթթիխազ իտէրէք, միւթատընտան էվլէլ քէնտի օ-
տասընա չէքիլիպ տիզ չէօքտիւ, վէ հէօնկիւր հէօն-
կիւր աղլատըղը սըրատա,

— Օհ, վալիտէճիեիմ, վալիտէճիեիմ, պիրտէն պի-
րէ նայիլ օլտուղում չու պիւեիւք սաատէթ էսնասըն-
տա, սէնի հէման ունութմուշ իտիմ։ Գըզընըն մէսէր-

րէթինէ սէն տախի հիսսէտար օլմագ, վէ խայր տուա-
նը պանա իթմէք իւզրէ, սէն տախի հաեաթտա օլմա-
լը տէյիլ մի խոին: Սէվկիւլիւ վալիտէճէեիմ, էօլլում
վագթիւնտէ պանա իթմիշ օլտուղու թավսիէէյի իճրա
իթմէտրկիմ իչին, աֆվ էթ պանա, լաքին օ թավսի-
էէյի իճրա իթմէք իչին հէնուլ վագըթ վար տըր,
տէտի:

Իմտի մէղպուրէ, աեաղա գալգըպ կէօզ եաշլարընը
սիլտի, վէ քէնտի եաթագ օտասընա կիրիպ, պիր սան-
տըզ տէրունինտէն, Ժան Մատուռու շօլտիւկիւ կիւն
քէնտիսինէ վէրմիշ օլտուղու սանտըգճաեը ալտը, վէ
պունու, էլի տիթրէեէրէք պիր մասա իւսթիւնէ կէօ-
թիւրիւպ գօյտու: Պատէհու իլավէթէն, շու սէօզլէրի
սէօյլէտի:

— Մէրհումէ վալիտէճիեիմ, պանա, էկէր պիր քիմնէ
հագգըմտա իզհարը մուհապպէթ իտէրսէ, էկէր պէնիւլէ
ագտը իզտիվաճ իտիլմէսի թէքիֆ օլունուր իսէ, պու
սանտըգճաեը աշմագտան, վէ միւնտէրիճաթընա վա-
գըֆ օլմագտան էվվէլ, հիշ պիր գարար վէրմէմէքլի-
կիմի թավսիէէ իթմիշ իտի: Պէն իսէ, հէր շէյի ու-
նութտում, վէ վագը օլան սաատէթ թէքիֆինէ,
անճագ գալպիմին սէտասընա գուլագ ասարագ, մու-
վաֆիագաթ ճէվապը վէրտիմ:

«Շու հալտէ թէսլիմի բուհ իթտիկիմ զէման վա-
լիտէմէ իթմիշ օլտուղում եէմինի ունութտուղումտան
տօլաեը ճէնապը Հագգըն պէնի ճէգտլանտըրմամա-
սընը թէմէննի իտէրիմ:

Բօզ տիթրէմէքտէ օլուպ, տայիմա եէտինտէ սագ-
լատըղը քիւշիւք անաթթար իլէ մէգքիւր սանտըգճաեը
աշմաեա ճէսարէթ իտէմէեօրտու: Նիհաեէթ,

— Պու հարէքէթիմ սըրֆ ճիննէթ տիր... էջլէ պիր սէվկիւլիւ վալիտէմտէն պէնիմ իչլին հիչ պիրֆէնալըգ թէվէլլիւտ իտէմէզ, տէյի միւլահազա իթտի, վէ պու գարարը վէրմէսինի միւթէագըզ, մէգըլուր սանտըգճաեր աչըզ, մէօհիւրլիւ պիր մէքթուպ չըգարարը քի, ատրէս օլարագ պունուն իւզէրինտէ, «Սէվ-«կիւլիւ գըզըմ Բօզ, պու մէքթուպուն մահֆազասընը՝ «իզտիվաճընըն եագլաշտըղը կիւն եըրթմալըսըն» տէյի եագըլմըշ իտի:

Բօզ, իչպու մէքթուպու քէմալը րիաեթէթլէ պուս իթտիքտէն սօնրա, մահֆազաեր եըրթտը, վէ իչլինտէքի քեաղըտը չըգարըզ, տիւրիւմիւնիւ աչարագ, աթիտէքի ճիւմլէլէրի օգուտու:

«Սէվկիւլիւ գըզըմ,

«Սօն տէֆա օլմագ իւզրէ սանա պու իսմի վէրի-եօրում:

«Պէնիմ խալիս գըզըմ կիպի սէնի պէվտիմ, վէ սէն տէ պէնի, սէնին հագըզի վալիտէն չիպի սէվտին:»

Բօզ, օգուտուղունու անլաեամաեարագ, ֆագաթ միւպէէմ սուրէթտէ տէրք իթմէքտէ օլաուղու խուցուստան տօլաեր գօրգարագ պիրտէհ պիրէ տուրտու: Պիշարէնին էլլէրի տիթրէմէսինտէն, քեաղըտ տախի սալլանմագտա իտի: Հալպու քի հէր նէ տախի օլսա, մէքթուպը մէգըլուրուն թէքմիլ միւնտէրիճաթընա քէսպի վուգուֆ իթմէք լազըմ կէլտիկինտէն, պիշարէ գըզճըղազ՝ օգումասընա շու եօլտա տէվամ իլլէտի:

«Սանա պու մէքթուպու վէրմէքտէն իսէ, հագըգէթի հալի իզարար իթմէքլիկիմ լազըմէտէն իտի իսէ, հաեաթըմտա պունա ճէսարէթ իտէմէտիմ:

«Իմտի, իշպու հազըգէթին պէտանընը կէճիքտիր-տիրկիմ իչին, պանա աֆվ էթ:

Ռօզ, սէն պէնիմ գըզըմ տէյիլսին:

«Սէն՝ պուլունմուշ, էվլատ մագամընտա պէնիմ թարաֆըմտան գապուլ օլունմուշ, պիւեիւթիւլմիւշ, վէ պէնիմմուհապպէթիմէ մագհար օլմուշ պիր գըզսըն:»

Րօզ՝ կէօզլէրինին էօնիւնէ պիր տիւման կէրիւմէք-լէ, վէ գուլագ թօլարընտան թէր ագմագլա, օգու-մասընը եէնիտէն գաթթ իթտի, վէ աչատէհու եիւք-սէք սէտա իլէ,

— Պէն պուլունմուշ պիր չօճուգ իմիչիմ... Թաշը-տըզըմ իսիմ պէնիմ իսիմ տէյիլ իմիշ... Ահ, սիւպ-հան Ալլահ, սիւպհան Ալլահ... շու սանտըզճաեը աչ-տըզըմ, վէ շու մէքթուպուն մահֆագասընը եըրթտը-զըմ սըրատա հիտա իթտիկիմ գօրգու, պիւա սէպէպ տէյիլ իմիշ... տիմէք պու մէքթուպտան ֆէլաքէթ գուհուր իտէճէք իմիշ, տէտի, վէ հու սէօզլէրի սէօյ-լէտիքտէն սօնրա, մէքթուպուն գուսուրունու տախի օգումագ իւզրէ, կէօզ եաշլարընը սիլտի: Մէքթուպը մէքթուրուն մապագիտի շու եօլտա իտի:

Գըզըմ, սէնի վէրօնիք պուլմուշ տուր: Վէրօնիք եալընըզ վալիտէսինին իսմինի պիլիր, ֆագաթ սէն օ իսմի պիլմէմէլիսին, վէ ասլա պիլմէեէճէքսին:

«Թէքրար իտիեօրում, սէվիլիւլում Րօզ, շու տա-գըգատա սանա վէրտիկիմ քէտէրտէն տօլաեը աֆվ էթ պանա:

«Սանա խայր տուասը օգուեօրում, վէ սէնի սէ-վէրիմ:

«Սէնին՝ խըսըմլըգլա տէյիլ իտէ տէ, գալպէն հա-զըգի վալիտէն պուլունան

«ԺԱՆ ՄԱՏՈՒ»

Բօզուն էլինոէքի մէքթուալ եէրէ տիւշաիւկիւ կիալի, քէնտիսի տէ, լէհճէսի էօլիւ կիալի ուօմուշ վէ գուվէթի գալմամըլ օլտուղու հալտէ, պիր իսկէմէեէ օթուրտու: Պիշարէ աղլամետօրտու, վէ պիր գաչ տա- գըզա օ հալտէ, եանի երլտըրըմտան վուրուլմուշճապը- նա տուրտուգտան սօնրա, տիզ չէօքտիւ, վէ մէքթու- պը մէգքիւրու ալըպ, պիր գաչ տէֆալար էօքտիւ, վէ պատէհու էլլէրինի գալուշտուրուալ, քէնտիսինէ վալիտէլիք իթմիշ օլան օլ լաթիֆ վէ հալիմ գտտըն իչին տինտարանէ սուա իթտի:

Մէրգուս, իշպու վապիֆէլի էվէլիեէեի իյֆատն սօնրա, պուլունաուղու տէհճէթլի վազիեէթի հագը- գիեէեի անլատը, վէ էվէլ պէ էվէլ մուհապէթիինի տիւշիւնտիւ:

Քէնտիսի Բընէեի, Բընէ տէ քէնտիսինի սէվիեօր- տու: Հալպու քի Բօզ,

— Պունտան պէօլէ Բընէնին գէվճէսի օլամամ. էօքսիւզ պիր գըզըն՝ Մ. տը Լօրպագըն օղու իլէ էվ- լէնմէսինէ հէր քէս մուվաֆֆադաթ խտիեօրտու, ֆագաթ օլ վագըթ պէն Բօզ Մատու խտիմ... հագիր, լաքին միւթէպէր պիր ֆամիլեանա մէնսուպէ խտիմ... միւհէթէրէմ պիր խտիմ վար խտի... հալպու քի պու կիւնքի կիւն նէ՝ խտիմ վար սլըր, նէ՝ ֆամիլեամ... սօգադտա պուլունմուշ պիր գըզըմ... քիմին գըզը- եըմ, տէյի սլեան իյլէտի:

Պու թէֆէքքիւր՝ Բօզու ֆէվգէլատէ միւթէէսսիր գըլըպ, պիշարէ, քէնտիսի իչին թէնէֆֆիւս իտէճէք հալա էքսիլիեօր, գալպի աղըր պիր թագեիգ ալթըն- տա պուլունուեօր, վէ քէնտիսի տէ էօլիւմէ հագլաշը- եօր գանն իթտի:

Օւ Վաղբ զաւպինտէ ազիմ պիր մէյեուսիեէթ հուսուլէ կէլէրէք, պու հիսսիյլէ տէրեայը միւլահադաթա տալտը: Շէօյլէթի, իշպու վազիեէթինտէ քէնտիսինին նէ՞ գապահաթը օլապիլիր իտի, մատէմքի մէյտանտա հագըգի վալիտէսի պուլունուպ, օ՝ քէնտիսինի թէրք իթմիշ, վէ հէր կիւնա նամուսուզլուղու կէօզէ ալարադ, պիշարէեի րասթ կէլա սօգադա աթմըշ օլտուղու կիպի, պիր տէ բէտէրի պուլունմուշ իտի քի, պէլթի հաեաթտա օլմասըյլա պէրապէր, գըզընը տալա տիւշիւնմէմիշ, վէ հաթթա իսմինի տալի մէրգումէեէ հասը իթմէք իսթէմէմիշ իտի, վէ պու մէճհուլ բէտէր վէ վալիտէնին՝ ասհապը ճինաեէթտէն օլմատըզլարընը քի՞մ պիլթի իտի:

Վէլհասըլ հէր շէյ գապիւ, հէր շէյ գապիլի թաապիուր, վէ Բօզ տալի պու կիպի միւլահադաթա թապի օլուպ, տամարլարընտա ճլվլլան իտէն գանըն՝ պիր ալշադ եաթօտ լանէթլի քիմնէնին գանը օլտուղու իշթիմալինի թլթլրքիւր Գոլլէրէք, վէ էլլէրիւնի օվուշտուրարադ, քէնտի քէնտիեէ շու սէօզլէրի սէօյլէտի:

— Սիւպհան Ալլահ, սիւպհան Ալլահ, հէր իւմիտ պէնիմ իշին մահվ օլտու... պունտան պէօյլէ, սահիպսիզ վէ մէճհուլ պիր էվլատ օլտուղում ճիհէթլէ, պէնիմ իշին, սաատէթ, մէսէրէթ գալմատը, իսմիմ օլմատըղը հալտէ, հա՞նկը ատէմին իսմինի գապուլէ ճիսարէթ իտէպիլիրիմ: Հիշ պիր Փամիլեամ պուլունմատըղը թադտիրտէ, հա՞նկը Փամիլեաեա տալիլ օլմաեա ճիսարէթ իյլէեէպիլլէրիմ... Պու ճիւմլէ իլէ պէն Բընէեի սէվտիկիմ գատար օ տալի պէնի սէվմէքտէ տիր, Աճապա շու մուհապսէթի գապլին:

տէն չըգարմագ իշին, նէ՛ գատար միւղտորըպ օլաճագ տըր: Եա՛ Բապպի, պէնի աճըմամալը՞մը խտին... պանա խարազը մէրհամէթ իթմէմէլը՞ մի խտին:

Պիրտէն պիրի Բօզ, գաթի պիր գարար վէ նիեէթ-լէ աեաղա գալգըպ, հէման եիւքսէք սէտա իլէ,

— Խայր, հէնուզ հէր իւմիտ մահվ օլմամըչ տըր: Վէրօնիք վալիտէմին իսմինի սիլտիկի հալտէ: օ իսմի քէնտիսինտէն անլաեապիլիրիմ, տէաի, վէ ֆիքրինտէ նէվիմա միւպհէմ պիր իւմիտ հասըլ օլուպ, Վէրօնիք իլէ իտէճէկի միւլագաթ իւզէրինէ քէտէրինին պիր ազ խաֆիֆլէնէճէկինի դանն իլլէտի:

Մէրգուճէ, պու սուրէթլէ տէրման վէ թագաթը գալմամըչ օլարագ, եաթալընա եաթսը իսէ տէ, հէման սալա ու եուեամաեըպ, սապահլաեըն էրքէն եաթաղընտան գալգտը, վէ աճէլէթէն էլպիսէսինի կի-եինտի, չիւնքի արգուսու՝ խանէ խալգընտան քիմէս-նէ քէնտիսինի կէօրմէգտէն վէ քէնտիսինլէ կէօրիւշմէգ-տէն էվլէլ, Բօզիէ չիֆթլիկինէ կիթմէք իտի:

Բօզ, էսվապընը կիւրինմէսինի միւթէպըպ աեաղ-լարընըն ուճուճա սլասարագ օտասընտան տիշարը ջըգ-աը, վէ նէրտիվէնէ տօլրու իլէրլէմլքտէ իքէն, մա-տամ սը Լօրպագըն օտա գարուսու աչըլարագ, մէգ-պուրէ գահիր օլաու:

Բօզ, մէգպուրէեի կէօրիւնճէ սարսըլըպ, օրատա գալտը, Պիշարի գըզըղագ՝ քէնտիսինի սէվէնլիւտէն ատէթա գօրգու եօրտու:

Թէրիզ. - (Թէաճճիւպանէ.) Սէվկիւլիւ գըզըմ, նէ՞ գատար էրքէն գալգմըշընըզ:

Բօզ. - Էվլէթ, մատամ, էրքէն գալգտըմ, չիւնքի հալա կիւզէլ տիր, վէ պէն տէ...

Օլ արա Թէրէզ՝ Րօզուն պաշընտա շաբգա վէ էլլէ-
րինտէ էլտիվէն պուլունտուլունու կէօրմէքլէ ,

— Տիշարը՞ մը չըգընօրսունուզ , տէյի սիւալ իթտի :

— Էվվէթ , մատամ :

Թէրէզ . — (Բօզա եագլաշարագ .) Գը՛ղըմ , տահա
տիւնքի կիւն պէնի վաղիտէ Թէսմիէն իտիեօրտունուզ ,
պու կիւն նի՛ջին մատամ Թէսմիէն էյլէեօրսունուզ :

Րօզ , զաթէն Հէեէճանը աղիւմ իշինտէ իքէն , իշ-
պու վաղիտէ քէլիմէսինի տէ իշիտինճէ , քէտէր վէ Թէէս-
սիւրիւ տահա զիեատէ արթաշ , վէ մատամ տը Լօր-
պագ պու հալի կէօրմէքլէ ,

— Գըղըմ , բէնկինիզ նէ՛ տէրէճէ սօլմուշ , նէ՞ եր-
նիզ վար տըր , ուեուամտըն՞ըզ մը , տէտի :

— Բէք Ֆէնա ուեուտում :

— Հէեէճան վէ Թէէսսիւրիւնիւզ սէպէպլլլէ ույ-
գունուզտա պիհուզուր օլմուշ օլմալըսընըզ , Պիրտէն
պիրէ հաեաթընըզճա վագը օլան պու պիւեիւք Թէ-
պէտտիւլիւն նէթիճէսի պու օլաճաղը բէք Թապիի իտի .
Տիմէք , սէվկիւլիւ գըղըմ , պու սապահ հավա տլմադ
իշթիեաճընը հիսս իթմիշսինիզ :

— Էվվէթ , էվվէթ :

— Իմտի նէ՞րէեէ կիտիեօրսունուզ :

— Րօզիէ չիթթիկինէ :

— Պու Թասավլուրունուզ՝ սիզին իշին մուճիպի
իթթիխար տըր , եագընտա ագտը իգտիվաճընըզն իա-
պէրինի Վէրօնիքէ պիլտիրէճէքսինիզ , տէյիլ մի :

— Շիւպէնսիզ . . . շիւպէնսիզ . . . պունտան պաշգա
տա , Ժան Մատունուն . . . վալիտէմին մէզարը իւզէ-
րինտէ տուա իթմէք իսթէրիմ :

Րօզ՝ իշպու սօն քէլիմէլէրի իրատ իթտիկի զէման ,

մէնտիլինի , եաշարմըչ օլան կէօղլէրինէ կէօթիւրտիւ :
Պիշարէ՝ գուվլէթ վէ ճէսարէթտէն տիւշմիւշ իտի :

Թէրէզ . - Սէվկիւլիւ գըզըմ , վալիտէնիզին մէզարը
իւզէրինտէ տուա իթմէկէ կիթմէքտէ օլտուղունուզու
զաթէն անլաեօրտումի—իմտի , սիզ կիտին , անըն մէզա-
րը իւզէրինտէ տուա իտին , պէն տէ պուրասա տուա
իտէրիմ :

Պատէհու Թէրէզ՝ կէնճ գըզը , անլընտան պուս
իթտի :

62

Րօզ , սիւրաթլէ նէրտիվլէնտէն էնիպ , օթէլտէն չըգ-
տըգտան սօնրա , թէսատիւֆ իթտիկի պօշ պիր արա .
պաեա իաքիպէն , վէնսան տէմիր եօլու ըսթասիօնու-
նա աղիմէթ վէ սապահըն ալաֆրանկա սաաթ տօգու-
զունտա Րօզիէ չըֆթլիկինէ մուվասըլէթ իյլէտի :

Վէրօնիք , մէզպուրէեի կէօրալիկիւնտէ , թէաճ-
ճիւսլլէ րէֆը սէտա իտիպ , գըլլարընը աջտը , վէ Րօզ՝
մէրգուվէնին գուճաղընա աթըլարագ , հէօնկիւր հէօն-
կիւր աղամաղա պաշլատը :

Վէրօնիք . - (Շաշըրարագ .) Նի՞չին աղլաեօրսուն ,
գըզըմ , աէյի սիւալ իթտի :

Րօզ . - (Մէյեուսիեթլէ .) Պիլմէեօրմուսուն , տէտի .
Վէրօնիք , պիր կիւն էվվէլ էօթէնի Տօմօնա իթմիշ
օլտուղու եէմինի խաթըրլաեարագ , քէյֆիեթի ան-
լատըղընտան , գալպի թագեիգէ տիւշար օլտու :

Րօզ շէօյլէ տէվամ իթտի .

— Հէր շէյի պիւրիմ, հէր շէյի, վէ պանա եալը-
նըզ սէն ճէվապ վէրէպիւրի օլտուղուն իշին, սէնտէն,
վալիտէմին իսմինի էօյրէնմէեէ կէլալմ:

Սատըգ էմէքտար՝ սիւքիւթլէ պաշընը էյտի, վէ
բօզ՝ մէրգուճէնին էլլէրինի թուլուպ,

— Նի՞շին իսթիեարը սիւքիւթ իտիեօրսուն... հէր
շէյի պիւրիկիմի սանա սէօյլէտիմ... թէսլիեէթ-
պախշ եալանլարըն վագթը կէշտի... շու սաաթտա
հագըգի հալի թէմամիլէ անլամագ իսթէրիմ... է-
կէր պէնի սէվմիշ իսէն, վէ էկէր էլան սէվիեօր իսէն,
րէճա իտէրիմ, հագըգէթի սէօյլէ պանա... նէ՞ տէ-
րէճէ միւզտարըպ օլտուղումու կէօրմէ՞եօրմուսուն,
տէտի:

Պիշարէ գըգճըղազ՝ ագան կէօզ եաշլարընտան պօ-
ղուլմագ, վէ կիւճ իլէ աեագտա տուրապիլմէք հալինէ
կէլտիկինտէն, վէրօնիք՝ մէզպուրէեի պիր իսկէմլէտէ
օթուրթտու, վէ քէնտիսի տէ եանընտա օթուրտուգ-
տան սօնրա,

— Մատէմքի լազըմ տըր, սիգինլէ կէօրիւշմէեէ
մուվաֆֆագաթ, ֆագաթ ճէսուր վէ սաքին օլմագլը-
ղընըզը իսթար իտէրիմ... էվվէլէմիրտէ շունու պանա
սէօյլէեին պու խուսուստա քի՞մտէն մալիւմաթ ալտը-
նըզ, տէյի սիւալ իթտի:

Բօզ, Ժան Մատունուն մէքթուպունու վէրօնիքէ
վէրէրէք,

— Վալիտէ թէսմիեէ իթտիկիմ գատընճըղազտան,
տէյի ճէվապ վէրտի:

Վէրօնիք, մէքթուպը մէզքիւրու ալըպ օգուտուգ-
տան սօնրա,

— Տօղրու տուր, տէտի:

— Տիմէք պէն՝ սօգազտա պուլունմուշ, վալիտէսի
թարաֆընտան թէրք իտիւմիշ պիր դըղըմ, տէտի :

— Էվվէթ :

— Տիմէք պէնի սէն պուլտուն :

— Էվվէթ :

— Տիմէք պէնիմ իսմիմ եօգ տուր :

— Թէքրար իտիեօրում, գըշըմ, ճէսուր օլուն :

— Ճէսուր մու օլաեըմ . . . ճէսուր օլմագըղըմ գա-
պի՞ւ մի տիր . . . տիմէք սէն անլամաեօրսուն . . .

— Պիլաքիս հէր շէյի անլաեօրում . . . սիզին իչին
պիր իզտիվան թէքիթի վար տըր, տէյի՛ւ մի :

— Էվվէթ, գալպիմին պիւթիւն գուվվէթիյլէ վէ
քէնտի հաեաթըմտան եիւզ գաթ գիեաաւէ սէվտիկիմ
պիր քիմսէ իլէ էվլէնմէքիկիմ իչին պու եօլտա պիր
թէքիթի վագը օլմուշ տուր . . . հալպուքի շիմուի հէր
շէյ պիթտի . . . շիմտի հէր շէյ պիզի եէկտիկէրիմիզտէն
աեըրմագտա տըր :

Վէրօնիք, էվվէլճէ պու իշտէն քէնտիսինին խա-
պէրտար օլմուշ օլտուղունու անլաթմամաեա ճահո
իտէրէք, վէ քէմալը լէթաֆէթլէ :

— Պիլքի միւպալէղա իտիեօրսունուզ, գըղըմ, տէտի :

— Խայր, միւպալէղա իթմէեօրում, շիւնքի սէվտի-
կիմ, վէ քէմալը սախավէթլէ զէվճ տէյի պանա վէրի-
լէն քիմսէ՝ Մ. տը Լօրպագըն օղլու տուր . . . Բընէ
տիր . . . Բընէ տախի պէնի սէվիեօր, վէ պու տիւն
եանըն վահի էֆքեար վէ իթիգատաթընա բաշմէն,
իզտիվաճըմը խուսուսընտա բէտէրինին բոււի բիգա-
սընը իսթիհասալ իթմիշ իտի . . . Լաքին պու հալ՝ տէ-
րէճէտէն գիեաաւէ սաատէթ վէ իգպալ օլմասըյա,
սայք՝ տէհշէթլի պիր բիւեա կիպի մահվ օլտու . . .

— Նի՞ջին :

Րօզ. — (Ահադա գալգարագ.) Նի՞ջին մի, չիւնքի պուշտան պէօյլէ պէնի իսթէմէեէճէքլէրի տէրքեար տըր... Թէքմիլ մէմլէքէթտէ հէր քէսին հիւրմէթինէ մազհար օլմուշ՝ նամուսլու վէ մուազգէզ պիր գատընըն, եանի Րօզ Մատուենուն մէշրու գըզը՝ մատամ Րընէ տը Լօրպագ օլապիլիր իտի իսէ տէ, վալիտէսի թարաֆընտան թէրք վէ ինքեար օլունմուշ օլան պիր գըզ՝ նամուսլու պիր ֆամիլեաեա տախիլ օլամագ... Ա՛հ, պէնիմ իչին հէր իւմիտ մահվ օլտու... պէնիմ իչիմարթըզ պիթտի... էօլմէեի թէրճիհ իտէրիմ:

Վէրօնիք, իշպու քէտէրի շէտիտտէն միւթէէսսիր օլարագ, Րօզու տէրաղուշ իտիսլ,

— Ա՛հ, էվլատըմ... պիչարէ էվլատըմ... էկէր գապիլ օլսա իտի, հաեաթըմըն պէտէլիյլէ սէնի թէսէլլի իտէր իտիմ, տէտի :

— Հէր շէյի պիլտիկին հալտէ պանա սէօյլէմէլի իտին :

— Օլ պապտէ սէօզ սէօյլէմէկէ սէլահիեէթիմ վա՞ր մը իտի :

— Հալպու քի սօնունա գատար պու տէհէթլի հագըզէթի պէնտէն կիզլէեիպ, հէման նայիլի սաատէթ օլմաեա եագլաշտըղըմ հալտէ, սեհիս իզտիվաճըն միւրքիսիք տիր տիմէք տէ, Րէվաի հա՞գզ մը տըր : Լաքին պէյիս եօգ տուր, պէն պունա տա գանաաթ իթտիմ. շու գատար քի հիշ օլմագսա, հագըզէթի հալի պիլէեիմ : Սէն, վալիտէմին իսմինի պանա պիլտիրմէլիսին, օ վալիտէմին քի, անճագ սօգադա աթմագ իչին պէնի տիւնեաեա կէթիրմիշ տիր :

Վէրօնիք. — (Ազիմ էնտիշէեէ տիւչար օլարագ.) Օ իսմի պէն տէ պիլմէեօրում :

— Նիշին եալան սէօյլէ եօրսուն, չու մէքթուպու պիր ազ էվվէլ օգոււմատըն մը: «Վալիտէնին իսմինի եալընըզ Վէրօնիք պիրի» սաթըրընը ունու թտուըն մու:

— Բօ'զ, ըէճա իտէրիմ...

— Էկէր ինքեար իտէրսէն, էկէր ըէճամը ըէտտ իյ-լէրսէն, հագգըմտա, մուհապսէթ տէյիլ, ատավէթին պուլունտուղունու զանն իտէճէ երմ:

— Ահ, սէվկիւլիւ էվլատըմ, պէօյլէ պիր զաննտա պուլունմաերն: Գալպիմէ տայիր շիւպհէ իթմէերն... սիզի հէր քէստէն զիեատէ սէվէրիմ, վէ ուղրունուզտա հէր կէօնա Ֆէտաքեարլըղա հազըրըմ:

— Էօյլէ իսէ, օ իսմի... վալիտէմին իսմինի պիր-տիր:

— Եալընըզ պունու պանա սօրմաերն, սիզէ ճէ-վասզ վէրէմէմ:

— Վէրօնիք, էլլէրիմի գապուչտուրարագ վէ իգ-թիղա իտէրսէ, տիզ չէօքէրէք, ըէճա իտէրիմ, սէօյլէ վէ պիրմէեէ միւհթաճ օլտուղում խուսուտա պիրտիր պանա... նէ՛ գատար պէտպախթ օլտուղումու կէօր-մէեօրմուսուն: Հիչ տիյիլ իսէ, քիմ օլտուղումու ան-լամահա հագգըմ պուլունտուղունու տէրք իթմէ-եօրմուսուն: Պէն՝ հաօնկը գատընըն գըզըեըմ... վա-լիտէմ պիր միւթթէհիմէմի իտի, եօգսա պիր գուր-պաօն մը օլմուչ աուր: Վալիտէմէ լանէթ մի օգումա-լըեըմ, եօգսա հալինէ աճըմալը՝ մըեըմ... Պէլքի տէ, պու կիւնքի կիւն պէնիմ տիւչար օլտուղում հագգսըզ պիր Ֆէլաքէթ կիպի. քէնտիսի տէ վագթիյլէ հագգ-սըզ պիր Ֆէլաքէթէ տիւչար օլարագ, պէնիմ տէօք-տիւկիւմ կէօգեաչարը միսիլու, կէօգ եաչարը տէօք-

միւշ տիւր : Պէտքի պէն քէնտիսինի կէօրմէք խթէտի-
կիմ կիպի , օ տախի պէնի կէօրմէք խթէմէքտէ տիր :
Լաքին բէտէրիմ նի՞չին պէնի տիւշիւնմէմիշ , պէնի հի-
մաեէ իյլէմէմիշ տիր : Նէ՞ սէպէպլէրլէ իքիտի տէ պէնի
թէրք իթմիշլէր տիր :

Վէրօնիք պաշլնը էյտի . վապաա թէրէզ Տօմօն վէ
կասթօն խսիմէրի տօտագլարընա եազլաշտը իսէ տէ ,
պիր կիւն էվվէլ իթմիշ օլտուղու եէմինի խաթըրլա-
տը : Ծէօյլէքի էկէր մէզքիւր խսիմէրի պիտիրմիշ օլ-
տա , քէնտի էվլատըյլա էվլէնմէսինէ յոււի իրպա կէօս-
թէրմէք մէրթէպէսինտէ Բօզու սէվմիշ օլան , վէ դա-
պահաթը օլմաեըպ , անճազ վալիտէսինէ գուրպան օլ-
մուշ պուլոււնան թէրէզի մահվ իթմիշ օլաճապ իտի :

Հէր հալտէ ֆամիլեաճա պու սըրրը կիզլէմէք լա-
զըմ օլուպ , Բօզ իսէ , տէհչէթլէ Վէրօնիքէ պապտըղը
հալտէ , պիր ազ սիւքիւթտէն սօնրա ,

— Սուս տուրուեօրսուն . տիմէք քի բէտէր վէ վա-
լիտէմին խսիմէրի լէքէյի օլտուղունտան , մահճու պիյ-
եէթ հիսս իթմէքսիզին վէ զըզարմագօըզըն անլէրին
խմինի վէրմէք գապիլ ալյիլ տիր , տէտի :

— Խալր , խալր , սիւքիւթիմին մանէասը պու տէ-
շիլ տիր :

— Էօյլէ իսէ , մանէասը նէ՞ տիր :

— Բէտէրինիզին խմինի պիլմէմ :

— Վալիտէմին ի՞նքինի :

— Անը պիլիլիմ , ֆաղաթ քիմսէեէ պիլտիրմէմէք
իչին եէմին իթտիմ . եէմինիմի ի՞նքթաճաղըմ :

— Լաքին պու տէհչէթլի շէյ տիր . վալիտէմ նէ՞
եօլտա գատըն տըր :

Վէրօնիք ճէվապ վէրմէտիկինտէն , Բօզ՝

— Տիմէք վալիտէմին քիմ օլտուղունու պէեան իթմէ եօրսուն, տէյի սիւալ իթտի :

— Պէեան իթմէմէք իշին եէմին իթմիշիմ տիր :

— Վալիտէմին գարշըսընտա պուլունտոն մու :

— Էվվէթ :

— Պէն քէնտիսինի կէօրմիւշմիւեիւմ :

Վէրօնիք աթիթրէեէրէք :

— Ճէվապ վէրէմէմ, տէտի :

— Հիշ օլմագսա, հաեաթտա օլուպ օլմասըղընը տա՞մը սէյլէեէմէգսին :

— Հաեաթտա տըր :

— Պախթիեա՞ր մր տըր :

— Քի՛մ պիիր : Հէր քէսին գալպինի եալընը Ժէնապը Հագգ օգուեապիիր :

— Միւթէէհիւլ միւ տիւր :

Պու սիւալէ ճէվապ վէրիլմէտի, վէ Բօզ՝ իֆատաթընա շու եօլտա տէվամ իյլէտի :

— Շիւպհէսիզ պէնտէն պաշգա էվլատլարը վար տըր, վէ օ էվլատլարը սէվմէքտէ, անլէրէ խայր տուասը օգումագտա տըր : Էլպէթթէ անլէր, քէնտի գէվճինին իսմինի թաշըմագտա տըրլար :

Վէրօնիք՝ պու իֆատաթա մուգապիլ սիւքիւթ իւզրէ տուրմագտա օլուպ, կէնճ գըզ իսէ, քէմալը թէէսսիւրլէ շէյլէ պէեան իթտի :

— Պէն իսէ, մէյեուսիեթթիմտէն նաշի ճան վէրմէք րատտէսինտէ պուլունուեօրում... Հաեաթքմ մահվ օլմուշ տուր... գալպիմ շիքէթ իտիլմիշ տիր, վէ պլն տէ պիր տիլէրինին գալպինի շիքէթ իթմէք իւզրէ պուլունուեօրում :

Պէշարէ Բօզ պիր իսկէմլէեէ օթուրուպ, սօլմուշ

վէ եաշարմըջ օլան եիւզիւնիւ իբր իլլերիլէ կիզլէտի ,
վէ Վէրօնիք աղլաեարագ շու սէօզլէրի սէյլլէտի .

— Սէվկիւլիւ գըղրմ , մէյեուս օլմա . սէն Րընէ տը
Լօրպագը սէվտիկին գատար օ տա սէնի սէվէր , Ֆա
միլեապընըն սանա մուհապպէթ վէ րիաեէթի վար
տըր . . . Սէնին սահիպսիզ պիր չօճուգ օլմագլըլընըն
անլէր նէզտինտէ բէք տէ էհէմմիեէթի օլմատըղը կիպի ,
միւնասիպէթսիզ պիր հարէքէթտէն տօլաեը պու ալէմ-
տէ սէնի մուախէզէ իտէճէք քիմսէ տախի պուլունմա-
մագլտա տըր , Սէնին՝ անլըն աշըգ եիւրիւմէկէ , օ սու-
րէթլէ հէր քէսէ պագմաեա , վէ հիչ պիր ճիհէթլէ
մահճուպ օլմամաեա հագգ ու սէլահիյեէթի վար տըր :
— Լաքին պէն պու հաեաթըմտան նէֆրէթ իտի-
եօրում . .

Իշպու սէօզլէր՝ օլ գատար միւէսսիր պիր թարգ-
տա , վէ գաթի գարարլարը միւպէյեին պիր հալտէ
իրատ օլունտու քի , Վէրօնիք քէնտիսինի գապթ իտէ-
մէեիպ , վէ «գըղըմ . . . գըղըմ . . .» տիեէրէք , հէօն
կիւր աղլամաեա պաշլատը :

Րօզ , պիրտէն պիրէ քէսպի սիւքիւնէթ իտիպ , պա-
շընը եօգարը գալտըրարագ ,

— Աղլամագտա նէ՞ ֆայիտէ վար տըր , կէօզ եաշ-
լարը հիչ պիր շէյէ եարամագ , Իմտի , սի՛լ շու կէօզ
եաշլարընը , իթմիշ օլտուղուն եէմինէ րիաեէթ իտէ-
ճէեիմ , վէ սիւքիւթի իուսուսընտա իթմիշ պուլուն-
տուղուն եէմին խարիճինտէ հիչ պիր մաթլուպտա պու-
լունմաեաճաղըմ . Շիմտի , վազիֆէմին նէ օլտուղունու
պիրիբիմ , վէ սէն քէնաի եէմինինտէ գուսուր իթմէ-
տիկին կիպի , պէն տէ քէնտի հարէքէթիմտէ գուսուր
իթմէեէճէեիմ , աէտի :

— Տիմէք կիտիեօրսունուզ :

— Էվվէթ :

— Բօ՛ղ, գը՛ղըմ, մէճնունանէ հարաքեաթտան սա-
գընըն, վէ սիդի սէվէնլէրի մէյնուս իթմէկին, Հագգ-
սըզ պիր Ֆէլաքէթէ կէրչի տիւշար օլուեօրսունուզ,
հալպու քի օ Ֆէլաքէթին՝ հագգընըզտա թէվէճիւհլէրի
պուլունան նամուսլու վէ միւթէպէր քիմսէլէրի սիզտէն
ուզագլաթաճաղընա տայիր մէյտանտա հիչ պիր իս-
պաթ եօզ տուր :

Բօզուն կէօզլէրի օլ էսնատէ գուրումուշ օլուպ,
պագըշընտան՝ պիր գարարը գաթի վէրմիշ իտուէի ան-
լաշըլըեօրտու : Մէրգումէ,

— Պէնի սէվէնլէրին վէրէճէլէրի գարարը պիլմէմ,
Ֆագաթ քէնտի գարարըմը պիլիրիմ : Ալահա ըամար-
լատըգ վէրօնիք, տէտի :

— Նէ՛րէեէ կիտիեօրսունուզ, սէվկիւլիւ գըզըմ :

— Պանա վալիտէլիք իթմիշ՝ օլան գատընճըղաղըն
մէզարը իւզէրինտէ, հէմ անըն իչին, հէմ քէնտիմ
իչին տուա իթմէկէ կիտիեօրում :

— Սիզէ ըէֆագաթ իթմէմի իսթէ՛րմէսինիզ :

— Նի՛շին իսթէմէկիմ, էկէր կէլմէք իսթէեօր իսէն,
կէլ :

Կէնճ գըզ պու սէօզլէրի քէսիք պիր սուրէթտէ
թէլէ՛Ֆֆիւլզ իթտիկինտէն, վէրօնիք օլ գատար միւ-
թէէսսիր օլտու քի, հընչկըրտաեարագ :

— Պանա տարըլտընը՛զմը քի, պու սուրէթլէ իֆա-
տէի մէրամ իտիեօրսունուզ : Արթըգ պէնի սէ՛վմէեօր-
մուսունուզ, տէտի, վէ Բօղ՝ պիր սանիեէ գատար
թէրէտտիւտտէն սօնրա, վէրօնիքին գուճաղընա աթը-
լարագ :

— Աֆիլ էթ սանա , աֆիլ էթ , իզտիրապումըն շիտ-
տէթինտէն նաշի հազգսըզլըզ իտիեօրում . . . սէվէրիմ
սէնի սատըզ տօսթում , սէվէրիմ սէնի , վէ հազգըմ-
տա տէրքեծր օլան մուհապսթինտէն վէ խայրխահ-
լըղընտան նաշի սանա խայր տուասը օգուրում , տէյի
պէեան իյլէտի :

Պիր գաջ տագըգա սօնրա , կէնճ գըզ իլէ իհթիեարէ
գատըն , Սիւսի-ան-Պրի մէգարիսթանընա տողրու եօլա
չըգտըլար :

Կասթօն Տօպէրիվ , օգուեանլարըմըգա պէեան իթ-
տիկիմիզ շայեանը թէէսսիւֆ հալտէն սօնրա քէսպի
սիւքիւնէթլէ , օ կիճէեի րահաթճա կէչիրտի , վէ իր-
թէսի կիւն , բէք էրքէն գալգըպ , հէյքէլթիրալըգ
ալէթլէրինի էլինէ ալտը , վէ պիր կիւն էվվէլ գըրըպ
տէօքմիւչ օլտուղու հէյքէլէ միւճէտտէտէն իպթիտար
իթտի . ֆագաթ պու տէֆա հէեէճանը քէնտիսինի
թահրիք իթմէտիկինտէն , ահէսթէ սուրէթտէ իշ կէօր-
մէքտէ իտի : Իքի իւչ սաաթ պիլա ֆասլա չալըչտըգ-
տան սօնրա տուրտու :

Օ կիւնիւ մատամ Գուրափիէֆ էրքէնճէ տիշարը
չըգմըչ օլուպ , պիր խայլի մահէլլէրէ կիտէճէկի ճի-
հէթլէ , էօյլէ թաամընա կէլմէեէճէք իտի : Ժարի իսէ ,
գօնթէսին ափտէթինէ գատար Կասթօն Տօպէրիվին
նէզտինտէ գալըպ , օթէլտէն կիթմէեէճէք իտի :

Ժարի , օ կիւնիւ թասափուրունու հէր հալտէ մէվ-
գըր իճրաեէ վազ իթմէկի թասմիմ իտիպ , պու նի-
եէթլէ հէյքէլթիրալըն օտասընա կիրտի : Օլ էսնատէ
Կասթօն եաբտըղը հէյքէլին իւսթիւնիւ պիր պէզ իլէ

կիզլէմիշ օլուպ, եօրկուն օլտուղունտան, էնլի պիր
գօլթ ուգլու իսկէմէտէ օթուրմուշ, վէ էլէրինի տիգ-
լէրինէ տաեաթմըշ օլարագ, օլ տէրէճէ տալկըն իտի
քի, եալընը օլտուղունու պլիէ կէօրէմէեօրուու :

Ժարի, պիր գաշ տանլյեէ մէրգումու թէտգիգ իթ-
տի, վէ պատէհու տալկընլըլընտան ալմագ Քիքըլյէ
օտանըն տէրունինտէ պիր ագ տօլաշտը իսէ տէ, կաս-
թօն, հիշ պիր հարէքէթտէ պուլունմատըղընտան, վէ
նէ' պիր սէս իշիտիեօր, նէ' տէ պիր շէյ միւշահէտէ
իտիեօր կիպի կէօրիւնմէտիկինտէն, Ժարի, մէրգումա
եազլաշարագ, էլինի ումուղունա տաեաթտը, վէ Տօ-
պէրիվ' սարսըլտը իսէ աէ, թավընը թէպտիլիթմէտի :

Պատէհու Ժարի,

— Նէ° տիւշիւնիւ եօրսունուգ, տէյի սիւալ իթտի,
կասթօն. - (Պաշընը գալտըրըպ, կէօզլէրինի Ժա-
րիեէ աթֆ իտէրէք.) Կէշմիշ գէմանը տիւշիւնիւեօ-
րում :

Ժարի. — (Մէրգումուն պագըշընտաքի պէրրագլըգ-
տան վէ սէսինին սիւքիւնէթինտէն տօլաեը թէտճ-
ճիւպտէ գալարագ.) Հալէա կէշմիշ գէմանը՞մը տիւ-
շիւնիւեօրսունուգ :

— Էվվէթ, տաիմա օ խուսուուու տիւշիւնիւեօ-
րում : Սայրի նէ° տիւշիւնճէմ օլապիլիր... Հալը հա-
զըրըմ գաթէն միւէլլիմ պիր սուրէթտէ օլուպ, միւս-
թագպէլլիմտէ եօզ տուր... Պիւթիւն էօմբիւմուզագ-
տա պուլունան խաթըրէլէրտէն իպարէթ տիր :

Կասթօն պու սէօզլէրի սէօյլէրքէն, ուզուն պիր աշ
չէքտի, վէ Ժարի մէրգումա տօղրու էյիլիպ, սէսինի
տէ միււայիմլէթէրէք,

— Պէլքի եանըլըեօրսունուգ... իհթիմալքի, միւս-

Թագալէկնիզ՝ դանն իթտիկինիզ կիպի գարանլըգ օլ-
մաեբալ, բարլագ տըր, տէտի:

Կասթօն՝ սլաշընը սալլաեարտգ շէօլէ ճէվապ
վէրտի.

— Սիգէ ինանմագլըղըմ լաղըմ կէլսէ վէ միւսթագ-
պէլտէ պիր աղաճըգ մէսէրրէթիմ օլսա պիլէ, պու մէ-
սէրրէթ՝ թէճէննիւն իթմէք տէրէճէսինտէ տիւչարը
իգթիրապ օլմուշ օլմագլըղըմա մանի օլապիլէ՞ճէք մի
տիր:

— Տօ'սթոււմ, ինսան պիր աղաճըգ սաատէթէ նա-
յիւ օլմասըյա, քեաֆֆէյի միւէլլիմ խաթըրէլէրի
զայիւ օլուր:

— Պիւլաքիս օ խաթըրէլէր տահա գիեատէ գուվ-
վէթլէշիր:

Ժարի, պու սէօղլէրին թաաթի օլունտուղու սը-
րատա, Կասթօնուն գուվվէի ֆիքրիեէսինի հէման իք-
թիսապ իթմիշ օլմասընա թէաճճիւպ իթմէքտէ իտի:

Պիշարէ Կասթօն իսէ, քէլամընա չու վէճճլէ տէ-
վամ իյլէտի:

— Ա՛հ, էկէր գըղըմը պուլապիլսէ իտիմ. . . լաքին
քէնտիսինի թէքրար կէօրէճէ՞քմիեթիմ. . . խայր. . . խայր
միւմքին տէյիւ տիր. . . քէնտիսինի ասլա կէօրմէեէ-
ճէեթիմ:

— Բի՛մ պիլիր. . . ինսան՝ իւմիտի էլտէն պրագմա-
մալը տըր:

— Պունճա զէմանտան պէրու իւմիտ իտիեօրոււմ. . .
նէ՞ ֆաիտէ հասըլ օլմուշ տուր. . . հիչ պիր շէյ, էօյ
լէ տէյիլ մի:

Օլ էսնատէ Կասթօնուն վազիեէթի պիրտէն պիրէ
թէպտիւ օլարագ, կէօղլէրի աթէշ կիպի բարլատըղը

հալտէ , Ժարինին էլլէրինի թուլութեալ , հէման թէհ-
տիտավէր սուրէթտէ ,

— Գըզըմըն նէրէտէ պուլունտուղունու սէն պիլի-
եօրմուսուն , տէտի :

Ժարի . — Սիւքիւնէթլէ տաւրանաճաղընըզը վէ ա-
գիլանէ մուամէլէ իտէճէկինիզի վատ իտէ՞րմիսինիզ :

— Էվլէթ . . . էվլէթ . . . վատ իտէրիմ . . . եէմին ի-
տէրիմ . . . Գըզըմտան տօլաեը պանա պիր խաչէր վէ-
րէճէքսին , տէյիլ մի :

— Պէլքի :

— Սէ'օյլէ , չարուգ սէ'օյլէ . . . դըզըմ հանաթտա ի
մը տըր . . . պուլունտոն՞ մու :

63

Ժարի . — (Սէսինի ետվաչլաթարագ .) Տիգգաթլէ
պէնի տինլէկին , հէր պիր սէօղիւմիւ վէզն իտին , վէ
ֆիքրիմի լաեըգըլա անլամաեա չալըշըն :

— Օլ պապուէ միւսթէրիհ օլ , մատտէ գըզըմա տա-
յիր օլտուղունտա , հէր շէյի անլարըմ :

— Սիզի թահթը հիմաեէսինէ ալմըշ պուլունան
գօնթէս . . .

Ժարի՝ սէօղիւ քէստիկինտէն , Կասթօն՝ սապըրսըզ-
լըգլա ,

— Էյ գօնթէս նէ՞ օլմուշ , տէտի :

— Գըզընըզը իեատէ իթմէկի վատ իթմիշ իտի ,
տէյիլ մի :

— Էվլէթ , Ֆագաթ վատընը իհրա իթմէտի :

— Օ վատընը իճրա իթմէտի իսէ , պէն քէնտի վատըմը իճրա իտէճէեիմ : Զաթէն վատըմը իճրա իթմէքլիկիմին իսպաթը սիգճէ պէթթէճրիւպէ մալիւմ տիւր : Տօգթօր Սարտանըն թիմարխանէսինէ կիրէն պէն տէճիլմիեիմ : Օտանըզըն տէմիր բարմադլըլը արասընտան , «ճէսուր օլուն , եագընտա սէրպէսթ օլաճագսընըզ տէյի նիտա իտէն պէն տէյիլմիեիմ :

— Էվզէթ , սէն սին . . . սէն սին . . . ունուլթ մամըչըմ տըր , վէ տալա ունուլթ մաեաճալըմ :

— Վատըմտա մէվզըլի Փիիլէ կէլտի . . . պիր գաչ կիւն սօնրու , սիզ , սաեէմտէ սէրպէսթ օլտունուզ :

— Էվզէթ :

— Իմաի , Էկէր սիգէ , «Գըզընըզ Բօլինի պուլմուչ օլտուղումու զանն իտիեօրում» տիսէմ , պանա ինանմաեա հագգընըզ օլաճագ տըր , չիւնքի պէն սիգէ տալա եալան սէյլէմէմիչիմ տիր :

Կասթօն Տօպէրիվին թէքմիլ ալաի վիճուտիեյսի ալթրէմէքտէ օլուպ , իքի էլլ'րինի գալու շաուր սու , վէ րէճա իտէրէք :

— Սանա ինանըրըմ . . . սէ'յլէ . . . շաբուզ սէ'յլէ , տէտի :

— Սէյլէեէճէեիմ , Փադաթ պիր շարթ իլէ :

— Բէք էյի :

— Բէնտի թէհարրիեաթընտա մուվաֆֆադ օլմուչ օլմաեան գալթէս Գուրալիէֆ՝ պէնիմ մուվաֆֆադըլէթիմտէն խապէրտար օլտուր իսէ , Ֆէնա սուրէթտէ հիտտէթլէնէճէք տիր : զիրօ քէնտիսի՝ քիմսէնին քէնտիսինէ Փայիգ օլմասընա իլհամմիւլ իտէմէզ , վէ օ հալտէ պէնի խըզմէթինտէն իարա իթտիքտէն պաշգա , ատալէթիլէ տէ իտագիւլ իյլէեւճէք տիր :

— Սէնի թաազի՞ւ մի իտէճէք, սէն քի պէնիմ
գուրթարըճըմ վէ եէկեանէ տօսթուսուռն, իսայր,
խայր, պու հալէ պէն ըուր ըրգա կէօսթէրէմէմ:

Կասթօն, սէսինի եիւքսէլթմիշ օլտուղունտան,
Ժարի,

— Բէսպի սիւքիւնէթ իտին. . . եաւաշ սէօյլէ եին,
սէտի:

— Էվվէթ. . . Էվվէթ. . . հալը սիւքիւնէթտէ եիմ. . .
գըզըմըն նէրէտէ պուլունտուղունու պիլի՞եօրմուսուն:

— Պիրիրիմ:

— Բէնտիսինի պանա կէթիրէպիլի՞րմիսին:

— Էվվէթ:

— Էյ կէթիրէճէ՞քմիսին:

— Սանա վէրէճէկիմ մալիւմթա տայիր գօնթէսէ
պիր քէլիմէ պիլէ սէօյլէմէ եէճէկինիգէ, վէ մէրգումէնին
հիշ պիր շէյ անլաեամամասը իչին քէնտինիգէ տիգգաթ
իտէճէկինիգէ եէմին իտէրսէնիգ, Էվվէթ, գըզընըզը կէ-
թիրէճէ եիմ:

Կասթօն՝ սաղ էլինի ուզաթարագ,

— Տիւնեատա է՛ն մուգատտէս օլտն մատտէ իւզէ-
զէրինէ, բէտէրանէ մուհապպէթիմ իւզէրինէ եէմին
իտէրիմ, տէտի:

Ժարի. - (Տիգգաթլէ մէրգումա պադարագ.) Պէօյլէ
պիր սըրը կիղլէմէ միւգթէ՞տիրմիսինիգ:

— Պէնի գաշըրաճաղընը վատ իթտիկինտէ, վէ
գուրթուլու շումու պէքլէտիկիմտէ, քիմսէեէ պիր շէյ
սէօյլէտի՞մմի:

— Խայր. . . իմտի պէնի տինէ եին, էկէր վատընըզը
իճրա իտէրսէնիգ, պու ագչամ գըզընըզը կէօրէճէք-
սինիգ:

Տօպերիվ սարսըլտը։ Մէրգուժուն էօլիւտէն տահա
զիեատէ սօլմուշ օլան եիւզիւնտէն թէրլէր ագըեօր-
տու։ Տիզլէրի տէ էյիլմէքտէ, վէ էլլէրլլէ տօտագլա-
րը տիթրէմէքտէ խոի, նիհահէթ բէբէլէեհէրէք,

— Տիմէք պու ագչամ անը կէօրէճէեիւմ... պու
ագչամ գըզըմը տէրաղուշ իտէպիլլէճէեիւմ, տէտի:

— Էվվէթ, լաքին գօնթէսին հիչ պիր շէյտէն խա-
պէրի օլմամալը, եօգսա հէր շէյ թէհլիքէտէ գալըր,
վէ պէլքի տէ մահվ վէ ղայալ օլուր:

— Գօնթէսէ հիչ պիր շէյ սէյլէմէեհէկիւմ խուսու-
սընտա թէքրար եէմին իտէրիւմ: Ֆազաթ սէն գըզըմը
նէրէտէ պուլտուն, նէ՞ կիպի միւճիգէ իլէ անը մէյտա-
նա չըգարտըն:

— Պու պապտէ խաթըրէլէրիւմ պանա եարտըմ իթ-
տիլէր:

— Խաթըրէլէրի՞ն մի:

— Էվվէթ, եիկիրմի սէնէ մուգատտէմքի ահվալի
տիւշիւնտիւմ: Օլ վագըթ պէն Օրի-լա-Վիլլի, իգամէթ
իթմէքտէ իտիւմ:

— Օրի՞մի... գանն իտէրոյմ պէն օ իսմի ոլիլիրիւմ:

— Մօնկրէզէն եանընընտա տըր:

— Մօնկրէզէ՞ն... Հա՛, Հա՛, տէրխաթըր խոիեօ-
րում... Էվվէթ, Էվլատըմ օրատա խոի:

Ժարի շէյլէ տէվամ իթտի:

— Նոյեմբեր իշլինտէ, պիր ագչամ, հափա Ֆէնու
օլտուղու հալտէ, Բարիսէ միւթէվէճճիհիւն հարէքէթ
իտիեօրտում: Պուլունտուղում թրէնին վալթնուստա,
գուճաղընտա պիր չօճուղու համիլ պիր գատըն վար
խոի: Եալընըզ իտիք, չօճուգ տա ուեուեօր լտի: Գա-
տընըն իւզէրինտէ ղարիսլ հալլէր կէօրիւլիւսլ ոլիրտէն

պիտէ պանա , «Շու մասումու կէօրլւեօրսունուզ ա' , պու պիր գըզ տըր , վէլէտիզինա տըր . . . Ֆաթիլեհաը իջին տէ մուճիպի զայիլէ տիր . . . Սիզ' զէնկին պիր ատէմէ ւլէնզէմէեօրսունուզ . . . իմտի պէշ լուի ալթունու գազանմազ խթէ՞րմիսինիզ» տէտի : Պէն տէ քէնտիսինէ , «էվվէթ , պէշ լուի ալթունու էրէյիճէ պիր ազչէ տիր . պէն տէ զէնկին տէյիլիմ , Ֆազաթ նամուսլուեում : Շէօյլէքի էկէր իտէճէկինիզ թէքիֆ' չօճուզ իջին զարարլը իսէ , պանա կիւվէնմէեին» տէյի ճէվապ վէրտիմ :

«Դաաըն կիւլէրէք , «պու չօճուզա զարար վիրմէք . լիք' քիմսէնին խաթրընա կլմէեօր . եալընըզ քէնտիսինտէն գուրթուլմազ իսթէնիլիեօր , իմտի , Բարլսէ կէլտիկիմիզտէ , պու չօճուզու ալըն , վէ կէշիտ պիր եօլ իւզէրինէ պրագըն : Իշպու խըզմէթինիզէ մուգապիլ սիզէ չիլչիլ պէշ ալթուն վէրիլիմ» տէտի , վէ մուճիպինճէ հարէքէթ իտիլտի : Շէօյլէքի թրէն մէվգիֆտէ տուրտուղունտա , չօճուզու վէ պէշ լիրաեը ալտըմ , Ֆազաթ մասումուն կիեինտիկի էլպիսէլէրի թէտգիգ իթմէք իւզրէ պիր մէյիսանէեէ կիրտիմ , վէ էլպիսէլէրինէ լյնէ իլէ թուլթուրուլմուշ օլան պիր քեաղըտ իւզէրինտէ Բօյին խմի եազըլմըշ , վէ չամաշըրլարընտա տալի P վէ D հարֆլարընըն մուհարր'ր իտուկինի կէօրտիւմ , վէ մէզքիւր հարֆլարըն Բօյին Տօպրիվ մանէասընտա օլտուգլարընը մուախսարէն անլաւորմ :

— Բօյին Տօպրիվ . . . էվվէթ . . . էվվէթ . . . էյ օլ վագըթ :

— Օլ վագըթ , չօճուզու , Շարիթ է խայրաթխանէսինին գարուսու էօնիւնէ վագ իթտիմ :

— Հիչ աճըմատըն մը :

— Պաշգա նէ՞ ետրապիլիր խորմ, Թապիի տիր քի,
քէնտիմ անը էվատլըղա գապուլ խտէմէգ խորմ, չիւն-
քի իւզէրիմտէ պար օլալագ հիշ պիր չօճուգ օլմատը-
ղը հաւտէ, կիւճ իլէ ետշաեապիլիեօրտում: Պու ճիւմ-
լէ իլէ մասուճու օ մահէլլտէ պրագմագլըղմտա բէք
խայըրլը օլտու, զիրա պու քէրրէ միւրաճաթըմտա,
գըզընըզը օրատան պուլտում:

— Պուլտո՞ւն մու:

— Էվլէթ, պիշարէ մասում խայրաթխանէնին ի-
տարէսի թահթընտա պիւեիւմիւշ, թէրպիեէ կէօրմիւշ:

— Գըզըմը նէ՞ եաբմըչլար:

— Հէման քեաֆֆէի սահիպսիգ գըզլար կիպի պէս-
լէմէ իթմիշէր:

— Սիւպհա՛ն Ալլահ, սիւպհա՛ն Ալլահ:

— Հասըլը խաթըրէլէրիմէ իսթինատէն ձէմիյեթի
խայրիեէյի ումուճիէեէ միւրաճաթ իթտիմ, վէ անըն
րէհպէրլիկիլլէ թէհարրիեաթըմտա մուվաֆֆագ օլ-
տում:

— Գըզըմ կիւզէլ տիր, տէյի՞լ մի:

— Ղաեթթլէ կիւզէլ տիր:

— Էսմէ՛ր մի սարը՞մը տըր:

— Բէնկի սարը, կէօզլէրի տէ մավի եախօտ գատի-
ֆէ րէնկիլ տիր:

— Վալիտէսի կիպի... այնի վալիտէ միսիլլու...

Պիշարէ Կասթօն՝ Թէրէզին խամինի տիւշիւնտու իսէ
տէ, խաթըրլաեամաեըպ,

— Սէ՛հ, թէէսսիւֆ իտէրիմքի պիլմէմ, տէտի:

— Էվատընըզը էլտէ իթտիքտէն սօնրա վալիտէսի-
նէ նէ՞ իհթիեաճընըզ վար տըր... Էվատընըզը էլտէ
իտէպիլէճէկինիդէ տէ էմին օլապիլիրսինիգ:

— Էվվէթ, Էվվէթ, սահին տիր. վալիտէսինէ իհ-
թիեանըմ եօգ տուր. տիմէք գըզըմը Էլտէ Իտէճէեհիմ,
Փազաթ քէնախինի նէ՞ վագըթ կէօրէճէեհիմ:

— Պու ագչամ:

— Սաաթ դա՞ջտու:

— Կիճէ օլմասընա, վէ գօնթէսին տիշարը չըգմասը
վագթը միւսայիտինէ պէքլէմէլիեիդ:

Կասթօն. — (Հէօնկիւր Հէօնկիւր աղլաեարագ.) Ա՛հ,
գըզըմ, սէվկիւլիւ գըզըմ. . . տիմէք սէնի կէօրէճէ-
եհիմ. . . սէնի տէրաղուչ իտէպիլէճէեհիմ:

Պու սէօզլէրտէն սօնրա պիչա, Է Կասթօն պիր գօլ-
թուչլու իսկէմէեէ տիւշիւպ, կէօզլէրի գաբանտը, վէ
քէնտիսի պիլա հարէքէթ գալտը: Պու արա Ժարի,
չու եօլտա միւլահագա իթմէքտէ իտի:

— Հէր շէյ սըրասընտա տըր. — Ա՛հ, մատամ գօն-
թէս, սիզ պէնիմ շարթլարըմը գապուլ իթմէք իսթէ-
մէեօրտունուզ, շիւնքի պանա պիւեիւք պիր հիսսէ-
տիւշմէքտէ օլտուղու Փիքրինտէ իտինիզ. . . իշթէ
պէն տէ քէնտի իշիմի պիզգաթ կէօրիւրիւմ: Հագը-
գէթէն սիզ պէնտէն տահա միւսթայիտ սինիզ, լաքին
պէն տէ գուրնագըմ. . . գուրնագըմ իսթիտատա Փա-
յիդ տիր: Պէն, քէնտի էօմրիւմիւ թէհլիքէեէ գօեա-
րագ, սիզէ միւքլմմէլ պիր իշ կէթիրտիմ, սիզ իսէ
պէնիմէ բաղարլըղա օթուրտունուզ, վէ պանա, կէմի-
րէճէք պիր քէմիք բարչասը աթմագ իսթէտինիզ. . .
Բէք ալէա, պէն տէ պիլտիկիմի եաբարըմ. . . շիմտի
հէր շէյ պէնիմ էլիմտէ տիր. . . Եա պէշ միլէօն Փրանգ
վէ օ գըզ իլէ Էվլէնմէք իսթէրիմ, եախօտ պիւթիւն
սէրվէթի քէնտիմէ ալըգօրում. . . Պու խուսուստա
մուվաֆֆագ օլաճաղըմա կմինիմ, վէ մէճնուն, պու

սուրէթէ հազար իտիւմիչ օլտուզու հալտէ, համիւ օլտուզում ճէմիյեթի խայրիեէ մազալթասըյլա թագ-տիւմ օլունանադ օլան Բօլինի քէնտի գըզը մազամըն-տա գապուլ իթմէմէսի գապիւլ տէյիւ տիր, վէ օ սը-րատա, մա'տամ գօնթէս, միւքէմիէլ պիր օեուըն օյնա-մըչ օլտուզումու սիզտէ թաստիգ իտէրէք, հուզու-րումտա եէլքէնինիզի կնտէրէճէկինիզ տէրքետար տըր:

Պէօյլէճէ Ժարի, նիշանէի մէսէրրէթ օլմագ իւզրէ էլլէրինի օվուշտուրադ, Կասթօնուըն օտասընտան չըգըպ, Սէն-Բլասիտ սօգազընտա քէնտի խանէսինէ կիթտի, վէ իճրա իտէճէկի վազիֆէի սօն տէֆա Բօլի-նէ թէքրարլատը:

*
* *

Րօզ՝ Րօզիէ չիֆթլիկինտէն Լինէ սօգազընտաքի օ-թէլէ ափտէթինտէ, հէնուզ սապահ օլուպ, սալօնտա, իւք տէֆա մատամ տը Լօրպագալ թէսատիւֆ իթտի: Էօթէնի Տօմօն տա օրատա պուլունուեօրտու իսէ տէ, Րօզուըն սապահլաեըն էրքէն տիշարը չըգտըզընտան խապէրտար տէյիւ իտի, Լաքին թէրէզին, «Գը'զըմ, գիեարէթի տինտարանէնիզի իճրա իթտինի'զ մի» տէյի վագը օլան սիւալինի, վէ Րօզուըն տա, «Էվվէթ, մա-տամ, վէ շու էսլատէ գիեատէ գուվվէթ քէսպ իթ-տիւմ» տէյի վէրտիկի ճէվապը իշիթտիկինտէ, խային վալիտէ՝ վագաա միւքեալէմէեէ տիգգաթ իթտի իսէ տէ, քէնտիսի պիր քէլիմէ պիլէ իրատ իթմէ տի: Թէրէզ՝ քէլամընա շու վէճիլէ տէվամ իյլէտի:

— Վէրօնիք՝ վիզիթանըզտան տօլաեը բէք գիեատէ թէանճիւպ իթմիչ, վէ մէմնուըն օլմուչ օլմալը տըր:

— Յիւլվագը, մատամ, ֆէվզէլատէ թէաճճիւպ իթ-
տի վէ մէմնուն ոլտու :

Էօթէնի Տօմօն էլան իթթիւեարը սիւքիւթ իտէրէք,
Րոզուն սիմասընը թէճէսսիւս իթմէքտէ իտի, ֆազաթ-
օ կէնճ գըզ՝ եա՛ իթտիլի տուս իւղէրինէ հազըզէ-
թէն քէսպի գուվվէթ վէ մէթանէթ իթտիլինտէն,
եախօտ տիւշար ոլտուղու տէհշէթի իղթիւրապլարը՝
սիւքիւնէթի քեամիլէ թէագիպ իյլէտիլինտէն, սիմա-
սընըն հալինտէն հիչ պիր շէյ անլաշըմաեօրտու :

Պու ալա խային վալիտէ, «Վէրօնիք քէնտիսինէ
նէ՞ սէօյլէեէպիլիր. շիւպհէսիւ տիւնքի կիւն իթմիշ
օլտուղու վատըն խիւաֆընտա հարէքէթ իթմէմիշ
տիր» տէյի տիւշիւնմէքտէ իտի: Այնի վագըթտա
մատմազէ Բընէ սալօնա կիրմէքլէ, միւքեալէմէ թէպ-
տիւ ոլտու: Մէզպուրէ՝ Րօզուն պօղազընա սարըլարագ,

— Աֆէրի՛ն գըզգարընտաշըմ, պէնիմլէ սէլամլաշ-
մագըզըն վէ պէնի տէրաղուշ իթմէքսիզին, գալգըպ
կիտէրսին հա՛: Պիլսէն, բէք ֆէնա տարըլտըմ, տէտի:

Էօքսիւզ գըզ՝ խահնախահ մատմազէլ տը Լօրպար-
գա այնի մուամէլէեի կէօսթէրէրէք,

— Կիթտիլիմ զլման դաեէթ էրքէն իտի, պու սէ-
պէպլէ սէնի ուեանտըրմագ իսթէմէտիմ, տէյի ճէվապ
վէրտի :

— Յիւլվագը, ետքտըղըն բէք ֆէնա շէյ իտի. էկէր
պու հարէքէթինի թէքրար իտէրսէն, սէվկիւլիւ գըզ-
գարընտաշըմ, ագշամա գատար սէնինլէ տարիըն գա-
լըրմ:

— Աֆվ նիթ, սէվկիւլիւմ, աֆվ էթ :

— Բէք էյի, աֆվ իթտիմ — Սէյեահաթընըն մագ-
պէտինտէն խօշնուս գալտը՞ն մը :

— Սէյեաճաթըմըն մազսէտինի պիլիրսին... պիր մէզար իւզէրինտէ տուա իթմէկէ կիթմիշ խտիմ:

— Հագըգի գըզգարընտաչըմ օլաճաղընը տա Վէրօնիքէ սէյլէտին, տէյի՞լ մի:

Բօզ. — (Յանագլարը գըզարարագ.) էվվէթ,

Մատամ Տօմօն. — (Քէնտի քէնտիեէ.) Վէրօնիք պիր չէյ սէյլէմէմիշ տիր:

Մատմաղէլ Բընէ. — Օ սատըգ էմէքտարըն թէաճիւպիւնիւ վէ մէսէրրէթինի կէօրմէք իւզրէ, սէնինլէ պիրիքտէ օլմագլըղը՝ պիլսէն նէ՝ գատար արզու իտիւեօրտում:

Թէրէզ վէ վալիտէսի՝ կէնճ գըզլարը եալընըզ պըրագըզ քէնտիլէրի սալօնտան տիչարը չըգտըլօր:

Բօզ՝ տէրմանսըզ վէ միւզտարըզ պիր հալտէ օլմասըյլա,

— Սզիզէմ, միւսաատէ էթ պանաքի, կիտիպ էսվապըմը սօեռնաեըմ, տէտի:

Բընէ. — Հա՛, ալ գալտը քի ունուտուեօրտում:

— Նէ՞յի:

— Նիչանլըն օլան գարընտաչըմ պու սապաճ սէնի սօրտու... սէնի կէօրմէք... սէնինլէ կէօրիւչմէք իսթէեօրտու, զալիպա սանա բէք չօգ տիեճէկի վար տըր:

Բօզ՝ սարսըտը, վէ Բընէ չէյլէ տէվամ իթտի.

— էվվէթ, գարընտաչըմ ֆաիլ պիր առէմ օլուպ, պիր աճ էվվէլ նալիլ սատտէթ օլմագ իսթէր: Պինապէրին իզտիվաճ իլանընըզ իչին իգթիգա իտէն քեաղըտլարը թօրլամըշ տըր... քէնտի քեաղըտլարը թէքմիլ տիր. եալընըզ սէնինքիլէր կըսիլիեօր: Հաթթա Բօզիէ չիթթիլիկինէ կիտիչինին պիր սէպէպի տէ, պու

օյմասը զաննընա զահիւ օլտուգ... Զաննըմըգ տօղրու
տուր, տէյի՛լ մի:

Բօզ, հէեհճանը ազիմէ կիրիֆթար օլմուշ օլարագ,
զայիֆ պիր սէտա իլէ,

— Էվզէթ, տօղրու տուր, տէյի ճէվապ վերտի:

— Էյ, քեաղըտլարընը կէթիրտի՞ն մի:

— Ուայր, վէրօնիք պանա կէօնտէրէճէք տիր:

— Բէք էյի. իմտի, հայտէ կիթ էսվապընը թէպ-
տիլ էթ... լաքին էվզէլճէ պէնի տէրաղուշ իյլէ:

Բօզ, Բընէի տէրաղուշ իթտիքտէն սօնրա, քէնտի
օտասընա չըգտը, վէ մատմազէլ տը Լօրպագ՝ մէրգու-
մէնին արգասընտան պագարագ, տէրքեար օլան ֆի-
րասէթ վէ զէքեավէթիյլէ,

— Պու բէք զարիպ հալ տիր... Բօզ՝ մէսուտ օլ-
մալը իտի, լաքին սիմասը ալթիւսթ տուր... կէօղլէ-
րինի կէօղլէրիմաէն չէվիրիեօր, վէ կիւլիւսնէմէսի տէ
մահզուէնանէ տիր... Տիմէք քէնտիսինտէ ֆէվզէլատէ
պիր հալ վար իսէ տէ, նէ՞ տիր. նէ՞ օլապիլիր. մութ-
լազա անլամալըեըմ, տէտի, վէ մէզպուրէ տէ, ֆիրբրի
մէշղուլ օլարագ սալօնտան տիշարը չըգտը:

Նարըմ սաաթ սօնրա, Բօզ, թէքրար սալօնա կէլ-
տիկինտէ, Մ. Բընէ տէ Ատլիեհէտէն հէնուզ ալտէթ
իթմիշ օլմասըլլա, մէրգումէեհէ տօղրու իլէրլէեհէրէք:

— Ա՛հ, ազիգէմ Բօզ, սիգի կէօրմէքլիկի զահէթլէ
արգու իտիսօրոււմ. հալսու քի պու սապահտան պէ-
րի կէչէն զէման, պէնիմ իշին պիր սէնէ գատար ու-
զուն կէօրիւնտիւ, տէտի:

Կէնճ գըզ, սէվմէքտէ պուլունտուղու պու տէլի-
զանլըիը կէօրտիւկիւնտէ, թարիֆ օլունմազ պիր
տէհէթի հիսս իթտի, չիւնքի հէր չէյի սէօյլէմէքլիկին,

վէ պիւա թէրէտտիւտ հաեաիւրնը քէնտի ուղրունա
 ֆէտա իթմէք տէրէճէսինտէ քէնտիսինի սէվմէքտէ
 պուլունան Բընէնին գալպինի շիքէսթ իթմէքլիկին
 տագըզարի միւտհիշէսի կէլմիշ իտի . պու սուրէթլէ իւ-
 միտ , սաատէթ , վիլհասըլ հէր շէյ մահվ օլուպ , մէնի
 նագապիլ օլան հազըզէթ գայիմ օլաճագ իտի :

Բօզ . — (Բէսիք պիր սէտա իլէ) Պէն տէ սիզի կէօր-
 մէեէ թամիլ իտիւօրտում :

Մէզպուրէնին հէեէճանը օլ տէրէճէտէ իքի քի ,
 նիշանլըսընըն կէօզիւնէ չարբարագ ,

— Լիզիզմ Բօզ , նէ՞ օլունուօրսունուզ . նամիզսճ
 կէօրիւնիւօրսունուզ , տէտի :

Բօզ . — (Ճէսարէթինի էլտէ իթմէկէ ճահտ իտիլէք .)
 Ֆիլվագը պիր ազ րահաթսըզըմ :

— Շիւպէճսիզ սապահլանըն էրքէն տիշարը չըգ .
 մագլըզընըզ սիզի օրսունուզ օլաճագ տըր . . . Բօզիէ
 չիֆթ իիկինէ կիթտիկինիզի վալիտէմտէն խապէր ալ-
 տըմ :

— Պիր մէզար իւզէրինէ տուա իթմէկէ , տիւշիւն .
 մէեէ վէ վէրօնիքի խթիճվապ իյլէմէեէ ինթիւսճըմ
 վար իտի :

Բընէ , կէնճ զըզըն էլլէրինի քէմալը աշգ իլէ թու-
 թարագ ,

— Միւսթագալ իմիզ հագգընտա մէշղուլ օլտու .
 նուզ , տէյիլ մի , ազիզմ , տէտի :

Մէզպուրէ, մուամէլէյի մէզքիւրէեէ մուվաֆըզ
եօլտա հարէքէթ իտէճէք եէրտէ, էլլէրինի գուրթար-
մաեա սուրէթի նազիքեանէտէ սայ իթտի, Հալպուքի
Րընէ, միւսթագպէլէն նայիլ օլմագ իւմիտինտէ պու-
լունտուզու սաատէթտէն պաշգա պիր շէյ կէօրմէեէ-
րէք, մէզքիր մէմուլին դայրի մուխալիֆէթին սէպէ-
պինի անլաեամատը, վէ չու վէճհլէ իֆատէեէ տէվամ
իյլէտի :

— Իզտիվաճըմըզա մախսուս իլան իչին լազըմ կէ-
լէն էվրագը համիլ օլուպ օլմատըղընըզը անլամագ
իւզրէ, պու սապահ սիզի արաեօրտում: Պէօյլէ պիր
սըրուտա իճապ իտէն մուամէլաթըն պիր ան էվվէլ իճ-
րասը խուսուսընտա սապըրսըզլըզ իչինտէ պուլունու-
եօրում: — Սիլտէ պու սապըրսըզլըզա հիսսէտարսընըզ,
տէյի՞լ մի :

Պու սէօզլէր իւզէրինէ, Րօզ, հէման շիտտէթլէ էլ-
լէրինի շէքտի, լաքին հէեէճանը ազիմի սէպէպիյ-
լէ օլ տէրէճէ զաաֆ հիսս իթտի քի, եէրէ տիւշմէ-
մէք իւզրէ պիր թարաֆա տաեանմաեա մէճսուր օլ-
տու :

Մ. Րընէ՝ Րօզուն պու հարէքէթինտէն ֆիվգէլատէ
թէաճճիւպ իտէրէք,

— Սիւպհան Ալլահ, նէ՞ օլուեօրտունուզ, ազիդէմ,
տէտի :

Րօզ. — (Բէսիք պիր սէտա իլէ .) Աֆվ իտէրսինիզ . . .
մէշղուլում . . . տիւշինիւեօրում:

— Նէյի տիւշինիւեօրտունուզ :

— Պանա սէօյլէտիկինիզի . . . (Պիրաէն պիրէ .) Լա-
քին պու խուսուստա պու դատար իսթիճալէ նէ՞ սէ-
պէպ վար տըր :

Ընէ՛ թարիֆ օլունմազ պիր հէհէճան ու իզթի-
րապ ֆիքրինի իսթիլա իտէրէք,

— Պու նէ՞ տիմէք, տէյի սիւալ իթտի:

Բօզ, մէգքիւր սիւալի ճէվապսըզ պրազամաեաճա-
ղընտան, էօլիւմ բատտէսինտէ պուլունան քիմսէլէրէ
մախսուս պիր սէտա իլէ,

— Իքիվիզին տէ թէխայեիւլ իթտիկիմիզ պու իզ-
տիվաճ միւմքինսիզ տիր, տէտի:

Ընէ. — (Գալպինտէն վուրուլմուշճասընա միւթէտ-
սիր օլարադ.) Միւմքինսի՞զ մի տիր. նէ՞ տիեօրսունուզ,
պու նէ՞ տիմէք տիր... Միւմքինսիզ օլան՝ սիզին պիր
ազ էվվէլքի սէօզիւնիւզ տիր... Պէնի սէ՞վմէեօրմու-
սունուզ... պունտան պէօյլէ պանա մուհապպէթինիզ
գա՞մամը մը տըր:

Բօզ՝ մուհապպէթլէ մալամալ օլան կէօզլէրինի Ը-
նէհէ աթֆ իտիպ, պիր սէօզ պիլէ սէօյլէհէմէտի:

Մէրգում տէլիգանլը՝ իֆատաթընա չու եօլտա
տէվամ իյլէտի:

— Խայր, խայր, կէօզլէրինիզ՝ պանա մուհապպէ-
թինիզի պէեան իտիեօրլար... լաքին, պու հալտէ,
հազգըմտաքի հարէքէթինիզին թէպտիլի սէպէպի նէ՞
տիր: Շու մահգունիյեթ վէ իզթիրապը միւպէյեին
թաւրընըզտա նէ՞ հիքմէթ վար տըր: Տիւնտէն պէրու
նէ՞ վազը օլտու:

— Տօ՛սթում, սիզի ֆէվգէլատէ ալւչարը քէտէր ու
իզթիրապ գըլաճաղըմը պիլիեօրում: Վազաա սիզի քէ-
տլրէ կիրիֆթար իթմէմէք իչին, գապիլ օլտա իտի,
հաեաթըմը սիլէ ֆէտա իթմէք իսթէր իտիմ, նէ՛ չա-
րէրի պուհա միւգթէտիր տէյիլիմ: Իմտի, իզտիվաճը-
մըղըն միւմքինսիզ օլտուղունու, վէ վատընըզ սիզէ

իւրատէ իթմէքլիկիւմ լազըմ կէլտիկինի, վէ սիգտէն մուֆարազաթըմ մէճպուրի իտուկինի պէեան իթտի-կիմո՛, պանա ինանմանըզը ըէճա իտէրիմ:

Բընէ՝ իշպու սէօզլէրի տինլէտիկինտէ, աճապա ու-եուեօ՞ր մու եօգսա ուեանը՞գ մը օլտուղունա չիւպհէ իթմէքտէ օլուպ, պիր միւտտէթ սիւքիւթտէն սօնրա, գուլագ թօպլարընտան սօղուգ պիր թէր ագարագ, վէ լէհճէսի տէ, էօլիւ լէհճէսի կիպի սօլարագ, պաղթէ-թէն շու եօլտա մուգապէլէ իյլէտի:

— Լաքին հարէքէթինիզ՝ էսէրը ճիննէթ տիր. պէն-տէն մուֆարազաթ իթմէք իսթէտիկինիզի պէեան ի-տիեօսունուզ: Տիմէք, սիզ պէնիւմ վէֆաթըմը իսթէ-եօսունուզ: Փագաթ պուենա նէ՞ սէպէպ վար տըր, պէն սիզէ նէ՞ եաբտըմ. պէնի տիւչարը իշքէնճէ՞մի իթմէք նիեէյ՝ վէ թասափվուրունտասընըզ, եօգսա իֆատա. թընըզը ետնլը՛ մը անլատըմ... աճապա պէ՞ն մի սա-եըզլաեօրում... եօգսա սի՞զմի ագլընըզը զայպ իտի-եօսունուզ: (Կէնճ գըզա եաղլաշարագ.) Պիր քէրրէ երիզիւմէ պագըն. պէն՝ սիզին սէփտիկինիզ քիմսէ տէ-յի՞միեիւմ. սիզտէ, պիւթիւն էօմրիւմիւ ուղրունուզա ֆէտա իթտիկիւմ գըզ տէյի՞միսինիզ... Ճէվապ վէ-րին, ըէճա իտէրիւմ, ճէվապ վէրին, վէ պէնի պու սու-րէթլէ տիւչարը էնտիշէ գըլմաեըն:

Բօզ՝ մէյեուսանէ պիր հարէքէթտէ պուլունտու, վէ պատէհու երիզիւնիւ էլլէրլյէ կիզլէեէրէք,

— Պու կիւն պէնիւտէ սիզին գատար, վէ սիզտէն զիեատէ էնտիշէ վէ իզթիրապ իշինտէ պուլունտուղու-մու կէ՞օրմէեօրմուսունուզ, տէտի:

Բընէ. — (Շիտտէթլէ.) Խա՛յր, խա՛յր. չիւնքի սիզ պէնիւմ գալպիմէ չիւպհէ իտէմէզսինիզ. հալպու քի

պէն սիզին գալարնիզէ շիւպհէ խտերիմ, վէրիլէն սէօ-
զիւ կէրի ալան պէն տէյիլիմ. գալարնիզի մահվ ու շի-
քէսթ իտէն պէն տէյիլիմ. վէլհասըլ, Ալլահա ըմար-
լատըզ, արթըզ սիզին իլէ պիր իշիմ եօզ տուր. իմտի
սիզտէն մուֆարազաթ իտիեօրում տիեէն տէ, եինէ
պէն տէյիլիմ. Պէն թէպտիլի մէսլէք իթտիմի, պու
կիւն տէ, տիւնքի մէսլէքիմտէ պուլունուեօրում. Տիւն
սիզի սէվտիկիմ կիպի, պու կիւն տախի սէվէեօրում,
եարըն տախի, վէ տայիմա սէվէճէիմ... հալպուքի
սիզ արթըզ պէնի սէվմէեօրսունուզ:

— Ահ, բէք գալիմսինիզ վէ հագգսըզսընըզ:

— Ֆիլվագը պէն գալիմիմ, հագգսըզսըն...

Մէրգում տէլիգանը պու սէօզլէրի սէօյլէտիկի գէ-
ման, ազարի վիճուտիեէսի տիթրէմէքտէ, վէ պագըչըն.
տա պիր հիտտէթի միւթէէսսիւֆէ միւշահէտէ օլուն.
մագտա իտի:

Բօզ իսէ, գըմըլտանմագսըզըն վէ սիւքիւթլէ տուր-
մուշ օլուպ, քէնտի քէտէր վէ իզթիրապընը ունութ-
մուշ օլտուղու հալտէ, մուճիպ օլտուղու իզթիրապ ու
քէտէրի միւլահադա իթ մէքտէ իտի:

Բընէ. — (Պիր տէրէճէ հիտտէթլէ.) Հիշ տէյիլ իսէ
պու եօլտաքի հարէքէթինիզի իյզահ իտին. Հաեաթը-
նը սիզէ հասր իթմիշ օլան պիր քիմսէեէ էզիյեէթ
չէքտիրմէք, անը էօլտիւրմէք՝ նէ իսէ, Փագաթ նի-
չին էզիյեէթ չէքտիրտիկինիզի, նի՞չին թէլէֆ իթտի-
կինիզի սէօյլէմէք՝ ինսանիեէթճէ տէ պիր վագիֆէ տիր:

Բօզ. — (Վէլատէթինին չայեանը թէէսսիւֆ սըրընը
իգրար իթմէքլիք մահճուպիեէթինտէն էլան չէքինէ-
րէք, վէ պու իգրարըն՝ քէնտիսինի Բընէնին նազա-
րընտա ալշագլաթաճաղընտան գօրգարադ.) Հալիմէ

աճը ետ առաք պէնի իսթիճվասլ իթմէեին, վէ պիզզաթ պիլմէմէքլիկի արգու իթտիկիմ պիր մատտէեի անլամազ խուսուսընտա պէնի իճպար իթմէեին:

— Տիմէք՝ տէհչէթլի վէ շայեանը իքրահ վէ նէֆ-րէթ պիր շէյ տիր քի, իգլար ու իթիրաֆընըն միւ-լահազասը պիլէ սիգի ար ու հիճասլ իշինտէ պրագը-եօր:

— Էվվէթ, տէհչէթլի վէ շայեանը իքրահ ու նէֆ-րէթ շէյ տիր:

Կէնճ գըզ պու սէօզլէրի սէօյլէրքէն, ագլը պաշըն-տան կիթմէքտէ օլտուղունու հիսս իտիեօրտու: Նա-կէհան Բընէ, ֆիքրի աեըլարագ, էլլէրինի սըգտըզը, վէ կէօզլէրի հատտէն զիեատէ բարլատըզը հալտէ,

— Անլատըմ... անլատըմ... տէտի:

Մէրգումուն թէլէֆֆիւզինտէ օլ տէրէճէ հիտտէթ վէ թահգիր հալի վար իտի քի, Բօզ պաշընը գալտը-րըսլ, վէ եաշարմըշ օլան կէօզլէրինի մէրգումա աթֆ իտիսլ,

— Նէ՞ անլատընըզ, տէյի սիւալ իթտի:

— Անլատըզըմ չու տուր քի, գէվճէմ օլմագ իս-թէմէմէքլիկինիզ՝ պիլա ար ու հիճասլ պանա եալան սէօյլէմիշ օլտուղունուզ իշին տիր: Սիգին սլանա մու-հապպէթինիզ եօգ տուր, վէ ասլա օլմամըշ տըր... Սիգ՝ պիր տիկլի քիմսէեի սէվիեօրտունուզ:

Բօզ. — (Շաշըրարագ.) Պէ՞ն մի... պէ՞ն մի...:

— Էվվէթ սիգ, եօգսա պիր քէրլէ պէնի գապուլ իթտիքտէն սօնրա, րէտտ իթմէեէ նէ՞ սէպէպինիզ վար տըր: Շիմտի խաթրըմա կէլիեօր... չիմտի հէր շէյի խաթըրլաեօրում:

Օլ էսնատէ մէրգում տէլիգանլը՝ զապսպնաք պիր

հալէ կէլէրէք, իղֆալ խտիմիչ օլմասընտան տօլանը քէնախտինի ճէզալանտըրմադ խթէրճէսինէ եռմարուզ-լարընը վուրաու, վէ Բօզ՝ մէրգուսուռն Փիքըրինի ան-լահամահարադ,

— Նէյի խաթըրլահօրսուռնուզ, տէյի սիւալ իթտի:

— Բօզիէ չիֆթիկինտէքի տուգաղը... Վէրօնիքին սախթէ թէլէկրաֆընը... սիզի գաչըրմագլըզ թէչէպ-պիւսիւնիւ... Սիզի օլ վագըթ մագլում գանն խտիեօր-տում, լաքին սիզ անըն իլէ շէրիք իմիչսինիզ... Սէօլ-լէտիքլէրինիզ հէր եալան իմիչ, եալան... պէնիմ պիր րաքիպիմ օլտուզուռնու, վէ սիզին օ րաքիպի պանա թէրճիհ իթտիկինիզի շիմտի տէրք խտիեօրում:

— Սիզէ թէրճիհ խտիլէն պիր րաքիպինի՞զմի վար տըր, տէյի կէնճ գըզ թէքրարլատը, վէ այնի վագըթ-տա Բընէնին Փիքըրինի անլահարադ, հիտտէթլէ րէֆը սէտա իյլէտի:

Տիկէր թարաֆտան տօգթօր Լօրպադըն օլլու,

— Եանըրմատըղըմը կէօրիւեօրսուռնուզ... Պու նի-տանըզ՝ իգրար տիմէք տիր, սիզ՝ օ ատէմի սէվիեօր-սուռնուզ, տէտի:

— Օ՛հ, Բընէ, Բընէ:

— Հէմ նէ՝ ատէմ... Համիյէթսի՛զ, հայսիէթ-սի՛զ, ագըլը՛զ, ալէմէ մասխարաօլան պիր ալչա՛գ... իշլէ, պէնի, էօյլէ պիր քիմանէէ ֆէտա խտիեօրսու-սուզ:

Կէնճ գըզ. — (Ձայ ագըլ պիր հալ իլէ.) Սէրթ Գու-րավիէֆտէ՞ն մի պահս իթմէք խթէեօրսուռնուզ:

— Էվվէթ, էվվէթ, սէվիլս լիւնիւզ օլան օ ահմագ-տան պահս խտիեօրում:

— Ա՛հ, Բընէ, Բընէ, Ալլահ աչգընա օլսուռն, չու

ի թիգատտան Փէրաղաթ խոին... պու եօլտա զաննը-
նըդ՝ պէնիմ իշին պիր հազարէթ տիր:

Բընէ ճէվապ վէրմէեիպ, պիր գօլթուգլու իսկէմ-
լէտէ օթուրտու, վէ պիր ազ էվվէ Բօզուն հարտըլը
կիպի, իբի էլլէրիլէ եիւզիւնիւ կիպլէտի, վէ էլլէ-
րինի թութմազ իսթէեէն մէգպուրէեէ մուխալիֆէթ
իթտի:

Բօզ, պու արա, մէյեուս պիր սուրէթտէ, շէօյլէ
սէօյլէտի:

— Սիւքիւթ իւզրէ տուրուեօրսունուզ... տիմէք
պիր ազ էվվէլբի սէօյլէրինիզ «հիհէն քէնտի էֆքեար
ու միւլահազանըզ իմիշ, Բընէ, կէօյլէրինիզի եօգարը
գալտըրըն... եիւզիւմէ գարշը նազար իտին. պազա-
լըմ սօյուգ գան իլէ պէօյլէ պիր ազիմ՝ եօլտուգ հա-
րէքէթլէ պէնի իթհամ իտէպիլի՛րմիսինիզ, — Սիգտէն
սէվիլմէ՛ք, վէ սիզի սէվմէմէ՛ք... եալան սէօյլէմէք վէ
խիեանէթ իթմէք... պունլար հիչ գապի՛լ մի տիր...
Ահ, տիմէք սիզ պէնի թահգիր իտիեօրսունուզ:

Բընէ, պիլա սէպէպ վուգու պուլան հիտտէթ ու
ղազապտան սօնրա տաիմա վազը օլտուղու իւզրէ,
գուվվէթսիզ վէ թազաթսըզ գալըպ, եավաշ պիր սէ-
տա իլէ,

— Նէ՞ պիլէեիմ... էկէր սէպէպ օ տէյիլ իսէ, եա
նէ՞ տիր, տէյի պէեան իյլէտի:

Բօզ՝ պաշընը եօգարը գալտըրաը. եիւզիւ Փէվգէ-
լատէ գըզարմըլ օլտուղու, վէ եիւրէկինին չարմա-
սընը թէսկին իշին, էլինի օ ճիհէթէ վազ իթմիշ պու-
լուստուղու հալտէ, գաթի պիր սէտա իլէ,

— Նէ օլտուղունու շիմտի սիգէ սէօյլէեէճէեիմ,
սէտի:

— Եվ վէթ, Եվ վէթ, սէօյլէ երին. րէճա իտէրիմ, հէր չէյի պաննա պիլտիրին.

— Բընէ, սիգի սէվէրիմ. . . հաթթա էկէր նիհանէթ-սիգ աչգ ու մուհապպէթտէ տէրէճէլէր պուլունմագտա իսէ, օ տէրէճէլէրին է'ն երեքսէկիյլէ սիգի տաիմա սէվմէքտէրիմ. Սիգտէն զայրի քիմսէերի սէվմէմիչիմ տիր, վէ պուռնտան պէօյլէ տէ սէվմէեէճէերիմ. . . Թաս-վիրինիզ գալպիմտէ մէվճուտ օլարագ եաչաեաճաղըմ, վէ տօտագլարըմըն իւզէրինտէ իսմինիգի պուլունտու-րարադ. Թէրքի հաեաթ իյլէեէճէերիմ. . . Պու ալէմտէ պէնիմ իչին սիգսէն զայրի քիմսէ եօգ տուր. . . Պէ-նիմ իչին, սիգին օլմագլըգ՝ է'ն ազիմ սաատէթ ու իգ-պալ արգուսու տուր. Պու ճիւմիէ իլէ իսմինիգի գա-պուլ իտէմէմ:

— Պէնի սէվիրեօրսուռնուզ վէ իսմիմի գապուլ իտէ-մէօրսուռնուզ. . . նիչին. . . պուռնուն մանէասը նէ՞տիր:

Բօզ՝ սէսինի եափաչլաթասագ. — Շիմտի սիգին վէ իլէրուտէ ումուսուն նագարընտա պէնի տիւչարը ար ու հիճապ գըլմագտա օլտն պիր իգրար ու իթիրաֆ-տան չէքինտիկիմտէն տօլաեը պտնա աֆվ իտին:

«Բընէ, պէնիմ իսմիմ Բօզ Մատու տէյիլ տիր:

«Ժան Մատու՝ զաննըմ վէճհլէ ասըլ վալիտէմ օլ-մաեըպ, էյօյէ վալիտէմ իմիչ:

«Վալիտէմ եօգ տուր. . . իսմիմ աախի եօգ տուր: Պէն պուլունմուչ սահիպսիգ պիր գըզըմ: մահպա մէր-համէթէն պիւեերթիւլմիւչիւմ տիր:

Բընէ՝ օլ անէ աէկին Ֆէվգէլատէ Թէաճճիւպ իչին. տէ իքէն, մէգքիւր իֆատէերի իչիթտիկինտէ, ազիմ պիր երեք սապի իւզէրինտէն ալընմիչ օլտու, վէ կէնճ գըզ շու սուրէթտէ քէլամընա տէվամ իյլէտի:

— Էվվէթ , Էվվէթ , պէն՝ պուլունմուշ սահիպսիզ պիր գըզըմ . . . իմտի զէվճէնիզ օլամատըզըմը վէ օլամաեաճաղըմը շիմտի անլաեօրսունուզ , — Վէլատէթիմ տէ պօզուլմազ պիր լէքէ մէվճուտ տուր : Պէնիմ իչին հէր շէյ պիթմիշ օլտուլունու , վէ պէնիմ իչին , սիզտէն , վէ տայիմա միննէթտար վէ միւթէշէքքիւր օլմազ տէրէճէսինտէ հազգըմտա իպրազը մուհապպէթի խայրխահանէ իթմիշ օլանլարտան մոլֆարաքաթ իթմէքտէն պաշգա չարէ եօգ տուր :

Մէրգումէ պու սէօզլէրի իրատ իթաիքտէն սօնրա , հէօնիւր հէօնիւր աղլամաեա պաշլատը :

Րընէ՝ մէրգումէեի տէրաղուշ իտէրէք ,

— Րօ՛ղ . . . Րօ՛ղ . . . սէվկիւլիւմ , պու սուրէթլէ աղլամաեան . . . սիզին մէյեուսիեթիինիզ՝ գալպիմի մահվ իտիեօր , տէտի :

— Էկէր պէն աղլամասամ , պէնիմ եէրիմէ քի՞մաղլաեաճագ տըր :

— Ազիզէմ , բէտէրիմ թարաֆընտան թասմիմ իտիլէն վէ սիզին թարաֆընըզտան տախի քէմալը մէմնունիյեթլէ գապուլ իտիլմիշ օլան իզտիվաճը բէտտ իթմէքլիկինիզին եէկեանէ սէպէպի պո՛ւ մու տուր :

— Էվվէթ , եալընըզ պու տուր :

— Ֆազաթ պու ատէթա էսէրի ճիննէթ տիր :

— Թէէսսիւֆ իտէրիմքի էսէրը ճիննէթ տէյիլ տիր : Տրեն՝ քէնտիմի , Ժան Մատու նամ նամուսուլու վէ ազիզէ պիր գատընըն մէշրու գըզը զանն իտիեօրտում . տրեն՝ հիչ պիր շէյտէն վէ հիչ պիր շախստան արու հիճապըմ օլմաեարազ , գարչընըզտա անլըմ աշըզ տուրապիլիեօրտում , լաքին պու կիւն օ հալտէ տէյիլիմ :

Բընէ . — (Շիտտէթլէ .) Նէ՞ պէյիս վար տըր : Բօ՛ղ , կէօզլէրինիզի կէօզլէրիմէ աթֆի իտին . . . կէօզլէրիմտէ նէ՞ կէօրիւեօրսունուզ . մէսէրրէթ տէյլլ՞ մի : Էվվէթ , հատտէն զիեատէ մէսրուրում , զիրա սիզ պէնի սէվի-եօրսունուզ , վէ պէն տէ սիզի , պու կիւնքի հալ վէ սըֆաթընըզլա սէվիեօրում :

« Վէլատէթինիզին դայրը մէշրու օլմասընտան վէ սիզի տիւնեաեա կէթիրմիշ օլանլարըն խէթա վէ դա-պահաթընտան տօլաեը սիզ մէսո՛ւլմուսունուզ : — Պէօյ-լէ պիր հագգսըզ ֆէլաքէթտէն նաշի սիզի մուախէզէ իթմէքլիկի քի՞մ խաթր ու խէեալինէ կէթիրէճէք տիր : Պուստան դաթինազար իշպու հագգսըզլըգտան սիզ նէ՛ տէրէճէ միւզտարըպ օլուր իսէնիզ , պէն տէ սիզի օ նիսպէթտէ սէվէճէեիմ , վէ ֆիլվագը տա սէվմէքտէեիմ :

— Բը՛նէ , պու ալէմտէ սիզ եալընըզ տէյլլսինիզ : Բէտէրինիզ վար , ֆամիլեանըզ վար , վէլհասըլ ալէմ իլէ միւնասէպաթընըզ վար տըր : — Սիզին , մահգա հա-միյեթթինիզ իճապընճա դապուլ իթտիկինիզի տիկէր-լէրին դապուլ իթմէեէճէքլէրի տէրքեար տըր :

Կէնճ գըզ՝ թէքրար մէյեուսանէ պիր հարէքէթլէ , պիր թարաֆա չէքիլիպ ,

— Խայր , խայր , միւմքին տէյիլ տիր . . . պիզ՝ եէկ-տիկէրիմիզտէն այրըլմալըեըզ . . . պրագըն կիտէեիմ , տէտի :

Բօզ, սարսըլարագ, սալօնուն գարուսունա տօղրու
իւէրլէտի, վէ Բընէ իսէ, մէրգուժէնին եօլունա մանի
օլմագ իսթէտի:

Օլ էսնատէ, մատամ տը Լօրպագ՝ վալիտէսի վէ քէ-
րիմէսիլէ պիրլիքտէ սօֆատան կէչմէքտէ օլմասըյլա,
միւքեալէմէի, վազըաեը, վէ պիր ազ շիտտէթլի օլան
սէսլէրի իշիթմէքլէ, գարուեու աչըպ էշիքտէն կէչտի:

Բօզ, մէգքիւր իւչ գատընլարը կէօրտիւկիւնտէ,
եիւզիւնիւ էլլէրի տէրունինտէ կիզլէեէրէք, րիւճաթ
իթտի, վէ Բընէ՝ մէրգուժէլէրէ տօղրու իւէրլէեիպ,

— Վալիտէճիեի՝մ, սէվկիւլիւ գըզգարընտաչըմ,
կէլին, կէլին, տէյի նիտա իթտի:

Խայինէ վալիտէ, պիրտէն պիրէ սարսըլտը, վէ
թէրէզ տալսի,

— Նէ՞ վար, Նէ՞ օլտու, տէյի սիւալ իթտի:

— Բօզ՝ զէվճէմօլմագ իսթէմէեօր... Բօզ՝ պու էվի
թէրք իթմէք իսթէեօր:

Էօթէնի Տօմօն՝ Ժան Մատուսուն էօյէ գըզընըն ալ-
մըշ օլտուլու մալիւմաթ աճապա Նէ՞տէն իպարէթ տիր
տէյի տիւշիւնէրէք, լէհճէսի սօլտու, վէ մատմագլ
տը Լօրպագ՝ Բօզուն էլլէրին թութարագ,

— Պիզի թէ՞րք մի իտէճէք... պու Նէ՞ տիմէք տիր,
տէտի:

Բօզ, օլ էսնատէ ճէվապ վէրմէքսիզին պաչընը էյ-
տի, վէ թէրէզ տալսի հայրէթլէ,

— Պիզի թէ՞րք մի իտէճէք. ֆագաթ պունա Նէ՞
սէպէպ վար տըր, տէյի սօրտու:

Րընէ . - Վալիտէճիեիմ, քէնտիսինին իֆատէի մէ-
րամա ճէսարէթի օլմատըղընտան , վագըայը սիզէ պէն
անլաթաեւրմ :

Էօթէնի Տօմնուէն լէհճէսի տահա զիեատէ սօլտու ,
Րօզ իսէ , րէճա իտէրէք ,

— Րընէ , Րընէ , հիջ օլմազսա, պէնիմպուրատա պու-
լունմատըղըմ սըրատա սէօյլէեին , շիւնքի հիճապըմ-
տան էօլիւեօրում , տէտի :

Րընէ . - Հիճապ մը . . նիճին հիճապ իսիեօրսու-
նուզ . . տիկէրլէրին ճինաեթիինտէն սիզէ նէ՞ պէյիս
վար տըր :

Խային վալիտէ , եէրէ տիւշմէմէք իչին , պիր իսկէմ-
լէնին սըրթընա տաեանմաեա մէճպուր օլտու , վէ
տօգթօրուն օլլու՝ քէլամընա շու վէճկլէ տէվամ
իթտի :

— Խայր , խայր , օ ճինաեթիտէն տօլաեը սիզ ա-
ւա մէսուլ տէյիլսինիզ . հաթթա օ ճինաեթ՝ հագգը-
նըզտա տէրքեար օլան թէվէճճիւհիւմիւ , մուհապպէ-
թիմի տահա զիեատէ արթըրմաեա պլիլէ վէսիլէ օլմագ-
տա տըր :

Թէրէղ . - Ֆագաթ , Րընէ , օղլում, պէն պու սէօզ-
լէրտէն պիր շէյ անլամաեօրում . սէօյլէ , Ֆիւքրինի իյ-
զահ էթ . Մատտէ նէ՞եէ տայիր տիր :

Րընէ . - Րօզ՝ քէնտի զանն իթտիկի կիպի , Ժան
Մատուէնուէ գըզը տէյիլ իմիշ . . . պիչարէ՝ բէտէր վէ
վալիտէսինի թանըմաեօր իմիշ :

Էօթէնի Տօմնէ սայքի եէնիտէն ճանլանըրճասընա
սէրպէսթճէ նէֆէս ալտը , վէ տէսթէք իթթիխազ իթմիշ
օլտուղու մահէլլի թէրքլէ , պաշընը եօգարը գաւ .
տըրտը :

Բօզ. — Մատամ, սէօգիւմէ իթիմատ իտին քի, պէն խանէնիզէ կիրտիկիւմ, վէ հաթթա Րընէնին զէվճէսի օլմահա մուվաֆֆազաթ իյլէտիկիւմ զէման պու խուսուսու պիլմէտօրտում: Իշպու շայեանը թէէսսիւֆ հազըզէթի եալընը տիւն ագշամխապէր ալտըմ, վէ պու սապահ տախի վէրօնիքին աղզընտան թաստիգ իթտիմ:

Կէնճ ալօզաթ. — Էվվէթ, Բօզուն հարէքէթի վազըաորնըն սըրրը պու տուր... պու սէպէսլէ սէվկիլիւ Բօզում՝ իսմիմի թաշըմահա քէնտիսինի նալաեըզ դանն իտիտօր:

Բօզ. — (Թէրէզէ խիթապէն.) Մա'տամ, պու սէպէսլ մազուլ տէյիլ մի տիր. սիզ պէնի թաստիգ իթմէզ-սիսինիզ:

«Զաթէն պէն, էտնա պիր վազիեէթտէ վէ Ֆազըը հալտէ օլտուղում, վէ պիր տէ սուրէթի վէլատէթիմին չիրքինլիկի մալիւմ օլմասըյա, նամուսլու, հէմտէ Ֆէվզէլատէ նամուսլու պիր Փամիլեահա տախիլ օլմահա նա'սըլ ճէսարէթ իտէպիլիրիմ:

«Վալիտէ'մ, պէնիմ հազըզի վալիտէմ պէնի րէտտ իթմիշ... իսմինի պանա հասը իթմէք իսթէմէմիշ... բէտէրիմ տախի պէնի եիւզ իւսթիւնէ պրազմը... իմաի վալիտէյնիմին քիմ օլտուգլարընը պիլմէմ, վէ պիլտիկիւմ պիր խուսուս վար իսէ, օ տախի, ահվալ վէ սաստէթիմին՝ շայեանը մահճուպիյեթ էսրար իլէ մէսթուր օլմասը քէյֆիեէթի տիր:

Պու արա մատամ Տօմօն՝ զարիպ պիր թարգտա քէնտի գըզընա պազմազտա օլուսլ, պիջարէ Թէրէզ իսէ, պաշընը էյմիշ օլտուղու հալտէ, ճիկէրբարէսի Բօլինինի տիւշիւնմէքտէ խտի, օ Բօլինի քի, պէլքի Բօզուն հալիտէ պուլունմասըյա, վալիտէսի վէ բէ-

տէրի թարափընտան րէտաւ վէ ինքեար օլունտուղու-
նու զանն իյլմէսի թապիի իտի :

Նակէհան , թէրէզ՝ պիր սանկյեէ դատար կէօզէրինի
խային վալիտէսինէ աթֆի իթտիքի , օլէսնատէ , վուգուի
հալտէն տօլանը զահիրէն ֆիթսւրսուզ կիպի կէօրիւ-
նիւեօրտու , վէ պատէհու էլլէրինի Բօզա ուղաթարադ ,

— Գը՛զըմ , անլանօրոււմ , վէ նէզաքէթինիզի տէ
թագտիւմ իտէրիւմ : Միւլահազաթ վէ էֆքեարընըզ՝
հիսսիեաթընըզըն ազամէթվէ գալպինիզին իսթիզամէ-
թինի իսպաթ իթմէքտէ տիրլէր : Լաքին պու տէրէճէ
միւլահազաթ տա միւլալէղալը օլուպ , էկէր էթրաֆը-
նըզտա պուլունանլար վէ սիզի սէվէնլէր՝ իշպու միւ-
լահազաթա հիսսէտար օլուրլար իսէ , հազգընըզտա
ֆէվզէլատէ հազգըզլըզտա պուլունմուշ օլուրլար :
Իշթէ սէնիւմ էֆքեարըմ պու տուր , վէ զէվճիմին էֆ-
քեարը տա պու մէրքէզտէ օլաճազընը մէմուլ իտէրիւմ ,
տէտի :

Եօթէնի Տօմօն . — Պէն տէ օ էֆքեարտաեըմ :

Բընէ . - (Ֆէվզէլգաեէ մէտէրրէթլէ .) Իշիտիեօրմու-
սունուզ , սէվկիւլիւմ Բօզ :

Մտումազէլար Լօրպագ . (էվվէլա վալիտէսինէ , սօն-
րա պիւեիւք վալիտէսինէ տօղրու իլէրլէեիպ , անլէրի
տէրաղուշ իտէրէք .) Թէչէքքիւր իտէրիւմ , վալիտէճի-
եիւմ , թէչէքքիւր իտէրիւմ պիւեիւք վալիտէ , մուհա-
քէմէնիզ բէք տօղրու տուր : Պու պիւեիւք գըզգարըն-
տաչըմլին՝ նալանըզ պիր վալիտէեէ մալիք օլմասը՝
քէնտիսինին գապահաթը՝ մը տըր : Պու հալ՝ քէնտիսի-
նին , նամուսու վէ հիւսէնա յիր գըզ օլմասընա մանի
օլուր մու . . . Բօզ՝ քէնտի րէտէր վէ վալիտէսինի թա-
նըմաեօր իմիշ . . . տահա էյի եա : Մատէմքի անլէր ,

քէնտիսինի թէրք իթմիւլէր իսէ , տիմէք ֆէնա առէմ-
լէր իմիւլէր քի , պէոյլէ պիր քեամիւլ գըզա մալիք օլմա-
հա վէ անըն թարաֆընտան սէվիւմէնէ լաեւք օլմա-
մըշլար տըր :

Բընէ . - (Գըզգարընտաշընա սարըլարադ .) Սէվիւլիւ-
լիւ գըզգարընտաշըմ , մէլայիքէ կիպի իֆատէ իտի-
եօրսուն . . . Տիւնէեին , Բօզ , միւսթէրիհ օլուն . գալպի-
մի շիքիսթ վէ քէնտիսիգի տիւչարը էզիյեէթ գըմադ-
տան արթըգ տուր օլուն :

Մատամ Տօմօն . - էվվէթ . . . էվվէթ . . . սէվիւլիւլիւ
էվլատըմ . . . ինսան՝ եաշատըղը միւտտէթ գարֆընտա
հիշ պիր շէյի միւպալէղա իթմէմէլի տիր . . . պէլքի սի-
գի թէրք իթմիւլ օլան քիմսէ , մուալսէզէ օլունմադտան
գիեատէ չայեանը մէրհամէթ տիր , իմտի , ագլ ու ֆէ-
թանէթի տէրքեար օլան գըզըմըն՝ պու պապտէ իճա-
պընը իճրա իթմէսինէ միւսաատէ իտին , Քէնտիսի ,
վուգուի հալի տամատըմա պիլտիրմէեի տէրիւհտէ իթ-
տիկինտէն , անըն , պու խուսուստա վէրէճէք ճէվապը
նէ օլաճաղընը տէրք իտէսիլիթիմ :

Մատամ տը Լօրպադ՝ վալիտէսինին մէզքիւր սէօդ-
լէրինտէն սօնրա , էլլէրինի Բօզա ուզաթարադ ,

— Գը՛ղմ . . . սէվիւլիւլիւ գը՛ղմ . . . տէյի պէեան
իյլէտի :

Պիչարէ գատընճըզադ՝ գարչըսընտա պուլունան
գըզըն Ֆիլվադը քէնտի ճիկէրրարէսի օլուպ , իֆա-
տաթը վադըսարըն օնա խիթապ իթտիկինի պիւմէ-
եօրտու :

Պու սըրատա արթըգ մուգսովմէթէ մահէլլ գալ-
մատը վէ Բօզ , գաթէն Բընէեի թէրք իթմէք միւլա-
հադտընտան ֆէվգէլատէ միւթէլսսիր վէ մահզուն

պուլունտուղու ճիհէթլէ , օլ գատար իսրար վէ իպրամ-
լար գարչըսընտա արզը իթթիպա իթտի :

Թապիեաթ տախի պէյլէ տիր :

Ֆէնա հափաեը՝ պէրրագ պիր ասիւման , վէ գարան-
լըը՝ կիւնէշ թէագիպ իտէր :

*
*
*

Ագչամըն սաաթ պէշ րատտէլէրինտէ , Ֆէլիքս Ժա-
րի՝ մէմուրիեէլիինի իյֆա իթմէք իւզրէ գօնթէսին
խանէսինէ կէլտի , վէ մէգպուրէ՝ մէրգուսու նէպտինէ
ճէլսլէ , սօղթօր տը Լօրպագըն թափսիէսի վէճհլէ ,
կասթօն հագգընտա իթթիխազ օլունաճագ եէնիխաթ-
թը հարէքէթէ տայիր պազը թալիմաթ իթա իյ-
լէտի :

Մատամ Գուրափիէֆ՝ ումուրը իսայրիէեէ միւթէալ-
լիք պիր ճէմիյեէթտէ պուլունաճաղը ճիհէթլէ , էր-
քէնճէ խանէսինտէն մուֆարագաթ իթտի , վէ կասթօն՝
իմալինէ պաշլամըշ օլտուղու պիր հէյքէլ իլէ մէշղուլ
օլուպ , շու գատար քի էսէրի մէգքիւրու քիսէեէ
կէօսթէրմէք իսթէմէտիկինտէն , օտասընա պիրի կիր-
տիկինտէ , անինտէ իշպու էսէրին իւսթիւնիւ պիր պէլ
իլէ էօրթմէքտէ իտի :

Գօնթէս , մէրգուսուն պու տիգգաթընը տէրք իթ-
տի իսէ տէ , պիր ֆէնալըղը մուճիպ օլմամադ իշին ,
պէզի հէյքէլին իւզէրինտէն գալտըրմասը եօլուն-
տա իխթարտա պուլունմասըպ , իշպու արգուսունա
էրմէք իւզրէ տահա միւսայիտ պիր վագթա պէքլէմէնի
թէնսիպ իյլէմիշ իտի :

Ժարի , օթլէլէ ավտէթինտէ , Տօպէրիվին օտասընա
կիրիպ , մէրգուսու , քէմալը սիւքիւնէթլէ բէնշիրէնին

էօնիւնտէ պուլտու : Պու պիշարէ , կիճէ պէքճիսինի
կէօրտիւկիւնտէ , քէնտիսինի գարշըլաեարագ , « Կիճէ
եազլաշըեօր . պէքլէեօրում » տէտի :

Ժարի , մէրգումա , սիւքիւթ իթմէսինի իթար եօ-
լունտա պիր իշարէթ իթտիքտէն սօնրա , տիշարը
շըգտը :

Ժարի , մատամ Գուրավիէֆին խանէսինտէ թէմա-
մամլյէ սէրպլսթ օլուպ , էվին հէր թարաֆընա կի-
տէպիլատիկի ճիհէթլէ , աշաղըեա էնտի , վէ խըզմէթ-
քեարլարտան պիրիկի գարշըլատը , վէ մէրգումտան ,
Բուսիալը խըզմէթճի նիգօլաւըն՝ գօնթէսին էմրիյլէ
ղայպուպէթ իթմիշ խուսկիկի , վէ քէնտիսինին՝ իճա-
պը հալինտէ մաեթինտէ պուլլունաճաղընը , վէ գօն-
թէսին տէ , ագչամ թամմընը խարիճտէ իտէճէկիկի
թահգըգ իթտի , վէ մուալսիարէն թէքրար Կասթօնուէն
նէգտինէ չըգտըղընտա , մէճնուէն մէրգում ,

— Պիր ագ էվվէլ պէքլէեօրում տէտիկիմտէ , պանա
ճէվապ վէրմէտին , տէյի պէեան իյլէտի :

Ժարի . — Պիր սաաթտան գըղընըլս գավուշաճագ-
սընըգ :

Կասթօն մէսէրրէթլէ բէֆը սէտա իթտիկիւնտէն ,
Ժարի , « սուս օլուն » տէեիպ բէնչիրէեի գարատը :

Գարանլըգ էթրաֆը իհաթա իթմէքտէ օլուպ , Ժա-
րի՝ պիր լամպա եագտը , վէ բէնչիրէնին արգասընտա
պիր մաոա իւզէրինէ վազ իթտի , վէ Կասթօն՝ մէր-
գումուէն քեաֆֆէյի հարաքեաթընա տիգագթ իթմէք-
տէ օլմասըյլա , եափաշ պիր սէտա իլէ ,

— Նէ՞ եարըեօրսուն , տէյի սիւալ իթտի :

— Եարտըլմը կէօրիւեօրսունուգ պիր լամպա գօ-
եօրում :

— Պու լամպա պիր խըզմէ՞թ մի կէօրէճէք տիր :

— Էվվէթ , պու պիր իշարէթ տիր . գըզընըզ իշպու իշարէթի կէօրմէքլէ պուրաեա կէլէճէք տիր :

— Լաքին գօնթէս տախի պու իշարէթի կէօրիւպ , վէսվէսէ իտէպիլիր :

— Խայր . պու ագչամ պաթթըմըզ եալէր տիր . Մատամ գօնթէս վէ Նիգօլա իքիսի տէ պուրատա տէ-
յիլ տիրլէր . Բօլին իսէ , եագընտա գուճաղընըզտա
պուլունաճագ տըր :

Կասթօն Տօպէրիվ՝ մէսէրրէթի ֆէվգէլատէ իլէ էլ-
լէրինի եէկտիկէրինէ գավուշտուրուպ , ույգուտա պու-
լունան չօճուգլար միսիլու , պիր թագըմ անլաշըմագ
սէօզլէր սէօյլէտիր :

Եարըմ սաաթ սօնրու , Ժարի՝ լամպաեը գալտը-
րըպ , բէրտէլէրի գարատըգտան սօնրա , Կասթօնա խի-
խապէն ,

— Սապր իլէ պէքլէմէքտէն պաշգա իշիմիզ գալ-
մատը , տէտիր :

Ժարի , պու իֆատէտէն սօնրա , Կասթօնու թէրք-
լէ , քէնտի օտասընա չէքիլտի , վէ պիր իսկէմլէտէ օ-
թուրուպ , էլլէրինի օվուշտուրագ ,

— Մատամ գօնթէս ավտէթ իտէրսէ , մէմուլին դայ-
րի պիր հալէ թէսատիւֆ իտէճէք տիր . Շէօյլէքի բէ-
տէր՝ քէնտի գըզընը թաառիգ իթմիշ օլաճաղընտան ,
եալընըզ , Բօլ Կօսէնին միրաուընա թասարրուֆ օլմագ-
լըլըմըզ գալաճագ տըր . Զանն իտէրիմքի , մա՛տամ
գօնթէս , էրէյիճէ մահիրանէ պիր բօլ իճրա իթմիշ օ-
լուեօրում , տէտիր , վէ եավաշ պիր սէտա իլէ կիւլ-
տիր :

Օլ էսնատէ օտասընըն գաբուսու եավաճա չա-

լընտըղընտան, ժարի՝ պու գարուեու աջըպ, չէնտ տա-
գըգա էվվէլ կէօրիւշմիւշ օլտուղու խըզմէթճիեի գար-
շըլտը :

Ժարի . — Խա՛յր օլա , նէ՞ վար տըր :

Խըզմէթճի . — (Պիւր թէգքիրէ վէրէրէք .) Միւսիւ Մի .
չէլ , ճէվապընըգա պէքլէեօրլար :

— Պու թէգքիրէեի քի՞մ կէթիրտի :

— Պիր գատըն :

Ժարի . — (Թէաճճիւպ հալի կէօսթէրէրէք .) Պիր գա՞-
տըն մը :

— Էվվէթ , ֆագիրճէ էսվապ կիեինմիւշ պիր գատըն :

— Կէ՞նճ մի ի՞նթիեար մը տըր :

— Պաշը վէ եիւզիւ պիր նէվ շալ իլէ էօրթիւմիւշ
օլտուղունտան , տօղրու պիր շէյ սէօյլէեէմէմ , ֆա-
գաթ ինթիեար օլտուղունու տա զանն իթմէմ :

— Տուրուն . . . քիմ օլտուղունու շիմտի անլարմ :

Ժարի , քէնտիսինէ կէթիրիլմիւշ օլան մէքթուպուն
մահֆագատընը աջըպ , պունուն , տէրունինտէն չըգար .
տըղը քեաղըտա կէօզ կէգտիրտիքտէն սօնրա ,

— Հա՛ հա՛ հա՛ , անլաշըլտը , տէտի :

— Նէ՞ ճէվապ վէրմէք լազըմ տըր :

— Օ գատընը եօգարը չըգարըն . մէմլէքէթտէն հէ-
նուզ կէլմիւշ պիր խըսըմըմ տըր . պէսպէլի պանա մու-
հիմմ պիր իֆատէսի օլմալը տըր :

— Քէնտիսինի պուրաեա կիրտիրէեի՞մ մի :

— Խա՛յր , քիւշիւք սալօնա կիրտիրին :

Խըզմէթճի տիշարը չըգընճա , ժարի՝ մանէալը պիր
սուրէթտէ թէպէսսիւմ իթտի , վէ պատէհու էլինէ պիր
մոււ ալաբագ , մէգքիւր քիւշիւք սալօնա տախիլ օլ-
տու :

Արատան պիր իքի տագըդա կէշմիշ իքէն, խըզ-
մէթքեար՝ պէեան իթտիկի սուրէթտէ պաշը վէ եիւ-
զիւ պիր շալ իւէ հօրթիւլիւ օլան պիր գատընը իշէրի
կիրարիտի, վէ մէրգումուն տիշարը չըգմասընը միւ-
թէագըզ, ժարի, մէզպուրէեէ եագլաշարագ,

— Միւքէմմէ՛լ, տէտի:

Օգուեանլարըմըզճա էլպէթթէ թանըլմը օլան Բօ-
լին,

— Տիմէք խօշնուտ օլտունուզ, տէյի պէեան իյէտի:

— Էվվէթ. էսվապընըզ ղանէթ մուվաֆըզ վէ միւ-
նասիպ տիր: Հիշ քիմսէ, իշպու քէօյլիւ գըեաֆէթին-
տէ պուլունան կէնճ վէ տիլպէր գըզ հագգընտու շիւպ-
հէեէ զահիպ օլամագ: Շիմտի պուրատա քիմսէ եօգ
տուր, քէնտինիզի սէրպէսթճէ կէօթէրէպիլիրսինիզ:

Ժարինին պու սէօզլէրի սէօյլէմէսինի միւթէագըզ,
կէնճ գըզ, պաշընա ալմըշ օլտուղու շալը վէ մանթօեու
չըգարտը, վէ ալթընտան, սիեահ էլպիսէսի զահիր օլ-
մասընտա, նազիք վիճուտու վէ նամուսլու հէյեէթի
կէօրիւլտիւ:

Ժարի, քէմալը խօշնուտիեէթլէ մէրգումէեի թէ-
ճէսսիւս իտէրէք,

— Միւքէմմէ՛լ օլմուշսունուզ, տէյի թէքրար
իթտի:

— Իսթէտիկինիզ պո՞ւ մու իտի:

— Էվվէթ, էվվէթ, հիշ գուսուրունուզ եօգ տուր:
Մահուտ մէճնուն՝ սիզին կիպի պիր գըզա մալիք օլմա-
սընտան տօլանը աւլա շիքեակէթ իթմէեէճէք տիր:

Բօլին. — (Էթրաֆա կէօզ կէզտիրէրէք.) Փագաթ
պուրասը զէնկին պիր մահէլլ տիր, տէտի:

— Պիւեիւք սալօնլարըն եանընտա պու պիր շէյ

տէյիլ տիր, Պուրասը ատէթա սէրայա պէնզէր, Պի-
զիմտէ, միլեօն սահիպլէրի օլտուղումուզտա, էկէր
խթէր իսէք, պու կիպի տաիրէլէրիմիզ պուլունանագ
տըր:

Ժարի իլէ Բօլին արասընտա իշպու միւքեալէմէ
պիր միւտտէթ տահա տէվամ իտիպ, պատէհու ժա-
րի՝ Կասթօնուն պուլունտուղու օտաեա կիրտի, Զէ-
վալլէ մէճնուն էլան էվվէլքի հալինտէ տուրմագտա
օլտուղունտան, պէքճիսինի կէօրտիւկիւնտէ անաղա
գալլաւը, վէ մանէատար պիր թարգտաքի պագըչընա
գարչըլըգ, Ժարի,

— Սաքին մի, ճէսո՛ւրմուսունուզ, տէյի արտու:

— Էվվէթ, սաքինիմ, ճէսուրում:

— Քէնտինիզի իտարէեէ միւգթէտիրմիսինիզ:

— Էվվէթ, էվվէթ: — Քէնտիսի պուրատա՞ մը տըր:

— Պուրատա տըր. . . սիզէ կէթիրտիմ:

Կասթօն՝ աշիքեար պիր սուրէթտէ տէթրէտի, վէ
պիր էլինի անլընա, տիկէրինի տէ եիւրէկինէ կէօ-
թիւրտիւկիւ կիպի, կէօզլէրի տաիսի գարարտը. Ֆա-
գաթ պու հալ՝ անճագ պիր տագըգա իմթիտատ ի-
տիպ, պատէհու սօղուգ գանլըլըչընը քէսպ իտիեօր
կիպի կէօրիւնտիւ,

Ժարի, քէնտի օտասընա կէօթիւրէն գարուեա
տօղրու իլէրլէեիպ, բէրտէեի գալտըրարագ,

— Կէ'լին, սէվկիւլիւ էվլատըմ, կէ'լին, բէտէրինիզ
սիզէ պէքլէեօր, տէտի:

Բօլին՝ էվվէլ էմիրտէ իլէրլէտի, Ֆագաթ գարու-
նուն էշիկինէ կէլտիկինտէ, թէրէտտիւսլէ վէ եիւրէ-
կի չարբարագ տուրտու, չիւնքի սիմասը ալթիւսթ
օլան, կէօզլէրի հատտէն զիեատէ բարլումագտա պու:

լունան օլ ուզուն վէ պէեալ սաքալլը մէճնուն՝ մէզ-
պուրէնին տէհէթինի մուճիպ օլմագտա իտի : Պու
ճիւմէ իլէ իշսու թէրէտաիւտ բէք ալ վագըթ իմ-
թիտատ իտիպ , շախսը մէզպուրուն միլեօնլարը պու-
լունառւղու ճիհէթիէ , Բօլին՝ թէշէպպիւսիւնտէ մու-
վաֆիֆագ օլմագ լիւզումունու տիւշիւնմէքտէ իտի :

Իմտի կէնճ գըզ , Կասթօնա տօղու իլէրլէիպ ,
միւէսսիր պիր սէտա իլէ վէ գօլլարընը մէրգումա ու-
զաթարագ ,

— Ահ , պապաճըզըմ , պապաճըզըմ , տէտի :

Կասթօն , գըմլտանմագսըզըն աեագտա տուրտու :
Մէրգումա առէթա հէյքէլէ պէնդէիպ , զանն իտէրսին
քի , պիւթին գուվվէյի հաեաթիեհսի կէօզլէրինտէ
մէրքէպէնմիշ իտի :

Ժարի , թէաճճիւպ վէ էնտիշէ իլէ մէրգումու թէտ-
գիգ իթմէքտէ օլուպ , Բօլին իսէ , ալթիւսթլիւկիւ
կիթտիքճէ արթարագ ,

— Պապաճըզըմ , պէնի թանճմաեօրմու սուհուդ :
Երկիրմի սէնէ էվվէլ զայս իթմիշ օլտուղունուդ , վէ
օլ վագըթաան արբու հաղգընտա կէօզ եաշլարը տէօք
մէքտէ պուլունտուղունուդ պիշարէ գըզընըզը խաթըր-
լամաեօրմուսուհուդ , տէտի :

Կասթօն . — (Վագը օլուեօր կիպի կէօրիւնէն օլ
պիւեիւք սպատէթէ հէնուդ ինանմաեա ճէրարէթ իտէ-
մէեհէյէք) Գըզըմ . . . էվվէթ . . . սահիհ տիր . . . պիր
գըզա պէքլէեօրում :

— Օ գըզ պէնիմ . . . Բօլինիմ . . . պու իսմի խաթըր-
լամաեօրմուսուհուդ :

— Բօլին . . . սի՛ղ . . . սէ՛ն . . .

Կասթօն՝ պիրտէն պիրէ հլէրինի գալտըրըպ , չիրա-

գէտէն չըզմըջ օլան սլէյնի իշինտէ միւսահիշ պիր միւ-
տարէպէ վուգու պուլուրճասընա, վար գուզվէթիլէ
անլընը սըզտը, Պատէհու էօյլէ մէմուլին դայրի վէ
զարիպ պիր նիտա րէֆ իթտիքի, Բօլին սարսըլաը,
վէ Ժարի պիլէ, պիզզաթ տէմիր կիպի սէրթ իքէն,
տիթրէտի:

Մուսխարէն Կասթօն, եիւզիւնտէ պիր ալամէթի
մախսուսէ հասըլ օլարադ,

— Էվվէթ... էվվէթ... խաթըրլաեօրուս... Բօ-
լին... զըզըմ... Մօնկըէզէնտէքի ճիկէրուրէմ...
կիճէ խի... պէշիկինի պօշ պուլտուս... օ՛... օ՛...
վալիտէսի տէ... զայպ օլմուշ իտի... պէնի պրազըպ
կիթմիշ իտի... Բէնախիսինի պիր տէֆա... եալընըզ
պիր տէֆա տաշա կէօրտիւս... խային տիւ չմէշլէրիւ-
լէ իթթիֆազ իթմիշ իտի, Պոս ոտա՛մ տիվումէ տիր տէ-
յի նիտա իթտի, Էվվէթ... էվվէթ... խաթըրմա կէ-
լիեօր... տէտի:

Ժարի. — Իշթէ, տօսթուս, գըզընըզ սիգէ իեասէ
օլունտու... արթըզ միւսթէրիհ օլուն...:

Կասթօն. — Գը՞ղըմ մը... սահիհէն գը՞ղըմ մը տըր:

Ժարի. — Գըզընըզ օլտուղունա հիշ շիւպհէ իթ-
մէերն:

Կասթօն. — Պագալըմ էօյլէ՞մի տիր:

Կասթօն, պաղթէթէն Բօլինին իւզէրիւնէ հիւճուս
պիրլէ, միրգ ու մէնին պաղըրմասընա պիլէ վազըթ օլը-
րագմաեարազ, մէզպուրէնին կիկինմիշ օլտուղու եուհ-
լու սիեահ ֆիսթանը գօրսաթընըն լուսթ, թարաֆընը,
սինիրլի բարմազարըլլա թութաու, վէ օլ տէրէճէ վահ-
շէթ իճրա իթտիքի, Բօլին՝ գօրգուտուստան պաեըլ-
մազ հալինէ կէլտի, վէ նէֆէսինի կիւճ իլէ ալապիլ-

տիկինտէն, նէվիմա խըրամագտան պաշգա պիր շէյ
եարամամագտա, վէ քէնտիտինի մէճնունըն բէնչէսին-
տէն գուրթարմաեա չապալամագտա իտի:

Ժարի, Կասթօն պիշարէեի պօղար տէյի գօրգ-
տուղունտան, եարտըմա շիթապան օլմագ իսթէտի իսէ
տէ, մէճնուն՝ մէրգումու օլ տէրէճէ շիտտէթլէ եիթ-
տի քի, օտանըն տիկէր ուճունա գատար եուվարատը:

Օլ էսնատէ եանընտաքի օտանըն գարու բէրտէսի
աչըլարագ, մասամ Գուրավիէֆ պիր պալօ գըեաֆէ-
թիլլէ իշէրի կիրտի, վէ օնէ՞ վար տըր, նէ՞ օլուեօր»
տէյի սիւալ իթտի:

Ժարի, պու սէսի իշիթտիկինտէ, խըրսըզըղը իճրա
իտէրքէն, եադաեը էլէ վէրէն սարիգլէրին հալինի
քէսպ իլլէտի, վէ պու արա Բօլին՝ սէօզ սէօյլէեէպի-
լէճէք իգթիտարը իքթիսասլլէ:

— Բէճա իտէրիմ, պապաճըղըմ... պէնի էօլտիւր-
մէեին, տէտի:

Մատամ Գուրավիէֆ, «պապաճըղըմ» քէլամընը ի-
շիթտիկինտէ, Ժարինին՝ քէնտիսինէ իթտիկի խիեանէ-
թի, վէ օյնաարղը օեունու անլաեըպ, հիտտէթ ու
ղազասլլը պիր թավր իլէ մէրգումա պազմաեա պաշ-
լատը, Ժարի իսէ, թէրթիպ իթմիշ օլտուղու մանօվ-
րանըն նէթիճէսինէ շիւպհէլէնէրէք, պու իշին սօնու
նէրէտէ վարար գըլաճաղընը տիւշիւնիւեօր կիպի կէօ-
րիւնմէքտէ իտի:

Բօլինին կիեինտիկի էլպիսէնին ումուզ ճէհէթի,
Կասթօնուն վագը օլան հիւճում վէ թէարրուղու իւ-
զէրինէ եըրթըլըպ, մէզպուրէնին չըպլագ ումուզլարը
կէօրիւնտիւկիւնտէն, մէճնուն, պիր միւտտէթ պագ-
տըգտան սօնրա, հիտտէթ վէ մէյեուսիեէթլէ,

— Իֆրատէնիզ եալան տըր... պու պէնիմ գըզըմ տէյիլ տիր, տէտի, վէ Ժարիեի եիթտիկի կիպի, Բօլինի տէ օլ աէրէճէ շիտտէթլէ եիթտի քի, էկէր մատամ Գուրազիկֆին գուճաղընա տիւշմէսէ, եէրէ տիւշէճէք իտի :

Գօնթէս. — (Եալաշ սէտա իլէ վէ տօտագլարընտա ֆիթուհաթ թէպէսսիւմ հասըլ օլարադ.) Օ'հ, մէմնուն օլտոււմ, տէտի :

Կասթօն. — (Շէօյլէ տէվամ իթտի.) Խայր, խայր, պու պէնիմ գըզըմ տէյիլ տիր. Գըզըմըն իքի ումուզու արասընտա պիր նիշանէ, գաթիֆէ րէնկիտէ պիր ալէամէթ պուլունմագտա իտի... էլան օ իշարէթի կէօրիւեօրում զանն իտիեօրում. Վալիտէսի տէ այնի իշարէթի համիլ իտի. օ վալիտէսի քի, քէնտիսինի սէ վէր իտիմ... քէնտիսինէ էզճան ու տիլ մուհապպէթիմ վար իտի... Օ վալիտէսի քի, «Պու աուէմ մէճնուն տուր» տիմէքլէ, ագլըմը թէլէֆ իթտի... Խայր, խայր, պու պէնիմ գըզըմ տէյիլ տիր :

Բօլին, սաշլարը տաղընըգ, ումուզլարը չըպլագ օլտուղու, վէ քէնտիսի տիթրէտիկի հալտէ, մատամ Գուրազիկֆէ սարըլմագտա վէ պիր սէօզ պիլէ իրատընա ճէսարէթ իտէմէքտէ իտի :

Կասթօն, ալչըտան իմալ իթմիշ օլտուղու հէյքէլէ եագլաշըպ, պունու, լամսանըն գօնուլմուշ օլտուղու մահէլլէ կէթիրտի, վէ իւսթիւնտէքի էօրթիւեիւ գալտըրտը :

Գօնթէս, էլան Բօլին քէնտիսինէ տաեանմըշ օլտուղու հալտէ, մէզքիւր հէյքէլի լաեղգըյլա կէօրէպիլմէք իւզրէ եանընա կիթտի, վէ Կասթօն՝ հէէճանը ագիմլէ,

— Պէնի ալտաթմաեա չալըշտըլար իսէ տէ, նէ՞

Ֆախտէսի վար տըր, պէն մէճնուն տէյիլիմ. . . բէք
ալէա խաթըրլաեօրում. . . պունտան գաթինազար
վալիտէսի իֆատէի հալ իտէճէք տիր. . . հէմտէ իթ-
մէլի տիր. . . գըզընն նէրէտէ օլտուզունու սէօյլէե-
ճէք տիր, տէտի :

Բօլին, գայագըլ պիր հալ իլէ :

— Կիթմէք իսթէրիմ, տէյի պէեան իյլէտի :

Գօնթէս իսէ, մէրգումէնին պիլէկինի սըգարագ :

— Սուս օլուն, սուս օլուն, նէ' պիր հարէքէթ
իտին, նէ' պիր սէօզ սէօյլէեին, տէյի պէեան իյլէ-
տի, վէ հէյքէլի մալիւմէ պիր ազ տահա եագլաշտը :
Կասթօն. — (Ֆաթիհանէ.) Իշթէ պու տուր. . . թաս-
վիրինի բէք ալէա խաթըրլատըմ. . . քէնտիսի տիր. . .
Սէ'նսին, սէ'ն քի, տէրէճէեի նիհաեէտէ սէվմիշ օլտու-
ղում հալտէ, մուախսարէն լանէթլէտիմ :

Պատէհու, էլինի օ հէյքէլէ ուզաթտագ, իլավէ-
թէն չէօյլէ տէրմիեան իթտի :

— Մատտէ սէնին գըզըն իչին տիր. . . Ճահ'նան վէ
սէ'օյլէ. . . հագըգէթի հալի պէեան իտէճէքմիսին :
Պու պէնիմ գըզըմ մը տըր. . . պու պէնիմ ճիկէրու-
րէմ մի տիր. . . Սուս տուրուեօրում, տիմէք պանա
եալան սէօյլէտիլէր. . . տիմէք պէնի ալտաթմագ իս-
թէտիլէր :

Օնտան սօնրա Բօլինէ տօյրու տէօնիւպ, թէհտի-
տավէր պիր թավր իլէ :

— Խայր, սէն պէնիմ գըզըմ տէյիլսին. . . տէ'ֆ օլ
չուրատան, տէ'ֆ օլ, եօգսա սէնի էօլտիւրիւրիւմ,
տէտի :

Պու սէօզլէրի միւթէագըպ, Կասթօն, հէյքէլին իւ-
զէրինէ հիւճում իլէ գըրմագ իսթէտի իսէ տէ, մատամ

Գուրավիէֆ հէյքէլ իլէ Կասթօնուէն արասընա աթը-
լըպ, մէրգուսուէն իշպուէ հարէքէթինէ մանի օլտու, վէ
կէօզլէրինի կէօզլէրինէ աթֆ իթտիկի հալտէ, գաթի
վէ միւէսսիր պիր սէտա իլէ,

— Տօգթօր Սարտաեը խաթըրլաեըն . . . էկէր քէս-
պի սիւքիւնէթ իթմէզսէնիզ, սիզի եինէ թիմարխանէ-
եէ կէօնտէրիրիմ, տէտի:

Կասթօն. — (Քէնտիսինի գօնթէսին էլինտէն գուր-
թարմաղա սայ իտէրէք.) Ույր, խայր, գըզըմըն վա-
լիտէսի օլան շու հէյքէլի եէր իլէ եէքսան իտէրէք,
ատալէթի իճրա իյլէմէք իսթէրիմ. . . Օնտան սօնրա
գըզըմը արաեաճաղըմ, տէտի:

Գօնթէս, թէքրար իլէ,

— Սագընըն, վէ թիմարխանէեի խաթըրլաեըն, տէ-
յի պէեաի իյլէտի:

Պու սէօզլէր՝ մատամ Գուրավիէֆին մէմուէլ իթ-
տիկի նէթիճէեի հասըլ իթմէքլէ, Կասթօն՝ պաշտան
աեաղա գատար տիթրէտի, վէ, «Մէրհամէթ իտին,
ինսաֆ իտին» տէտիկինտէն, գօնթէս տախի, «էօյլէ
իսէ, սիզտէ իթաաթ իտին» տէյի պէեաի իյլէտի:

Կասթօն. — (Կէօզլէրի եաշարարագ.) Լաքին պու
պէնիմ գըզըմ տէյիլ տիր:

Գօնթէս. — Էլվէթ, գըզընըզ օլմատըզընը պիլիեօ-
րոււմ Անը սիզէ պէն թագտիմ իթմէտիմ. . . պու ահ-
մագլըգ՝ պէնիմ թէնպիհիմէ գարչը օլարագ վուգու
պուլմուէ, վէ սիզէ պիր տուգագ թէրթիպ խալմիշ
տիր:

Ժարի, գաբանճաեա տիւչէն թիլքի կիպի պու արա
շաշըրըպ գալտը:

Մատամ Գուրավիէֆ. — (Իֆատիէէ շու եօլտա տէ-
վամ իթտի.) Լաքին, սիլզէ գարլը գուրուլան շու տու-
զալա պէլքի պիւմէէէրէք իշթիրաք իթմիլ օլան պու
գըզա հագարէթ իթմէք՝ մուվաֆշգը հագգանիէէթ
տէյիլ տիր, իմաի քէսալի սիւքիւնէթ իտին գըզընըզը
պուլաճաղընըզը՝ պու տէֆա սիլզէ գաթիէն վատ իտի-
եօրոմ:

Գօնթէս, պու սէօզլէրի սէօյլէտիկի գէման, Կաս-
թօնուն եարմըլ օլտուղու հէյքէլէ պագըեօրտու: Մէր-
գում մէճնուէն իսէ, օլ էսնատէ պիր-իսկէմլէտէ օթուր-
մուլ օլուպ, հէր շէյի ունութմուլ կիպի կէօրիւնիւ-
եօրտու:

Մատամ Գուրավիէֆ, Ժարիէէ եագլձշաը, վէ հէյ-
քէլին վաղ օլունմուլ օլտուղու մահէլլի կէօթէրէրէք,
եագլալ ոէտա իլէ,

— Շու հէյքէլի սալօնա կէօթիւրիւն, տէաի:

Ժարի՝ էմրի մէղքիւրու իճրա իթտի, վէ գօնթէս,
Բօլլինի էլլինտէն թութուպ, Ժարիւնին պուլունտուղու
տաիրէէէ կէօթիւրտիւ, վէ գագուեու տալի գարատը:
Պատէհու Ժարիէէ խիթապլէ,

— Ա՛հ, սիլ պէնիմլէ օեուհա չըգտընըլ, Փագաթ
մուվաֆֆագ օլամատընըլ: Սիլ, պու կէնճ գըզը Կաս-
թօն Տօպէրիվէ թաստիգ իթտիրիպ, սօնրա տա պէնիմ
իւզէրիմէ հաքիմ քէսիլմէք թասալվուրունտա պու-
լունուեօրտունուլ, տէյիլ մի, տէյի պլեան իթտի:

Ժարի. — Էօյլէ զանն խորեօրտում:

Դօնթէս. — Զաննընդտա եանըմըշօընըզ, Պուռնու-
լա պէրապէր, պէնի քէնտիհիզէ տիւլմէն իթմէքիկի-
նիզ խսյըրլը օլմատըղընը էլպէթթէ անլատընըզ:

— Էվվէթ:

— Բէք ալէա, պու գատարը քեաֆի տիր. գապա-
հաթընըզա աֆվ իթտիւմ, լաքին էկէր պու գապահա-
թը թէքրար իտէրսէնիզ, օլ վագըթ նէթիճէսի հագ-
զընըզտա խսյըրլը օլամագ, Զանն իտէրսէմ, Փիքրիմի
անլաեօրտումը:

— Էվվէթ, էվվէթ, անլաեօրում, վէ պու տէրստէն
իսթիֆատէ իտէճէեիւմ:

Դօնթէս՝ պատէհու Բօլինէ խիթապ իտէրէք,

— Մա՛տմագէլ, սիզէ կէլինճէ, պիւեիւք պիր թէհ-
լիքէ կէչիրտինիզ. շէօյլէքի էկէր պէն վագթընտա եէ-
թիւմիշ օլմասա իտիւմ, չու տագըգատա միւքէմէլէն
պօղուլմուշ օլաճագ իտինիզ, վէ պուռնտա տա գապա-
հաթ քէնտիհիզին օլաճագ իտի, տէտի:

Բօլին. — (Տիթրէեէրէք.) Մատամ, եէմին իտէրիւմ
քի, հարէքէթիւմ սատէտիլանէ իտի:

— Դապիլ տիր, լաքին պանա պուրաօը լազըմ տէ-
յիւ. պու պապտէ իխթիեարը սիւքիւթ իթմէքիկիկինիզ
էլզէմ տիր: Պուրատա վագը օլան հալի ազզընըզտան
գաշըրմագլըղընըզ՝ սիզին իչին մուխաթարալը օլապի-
լիր:

— Իխթիեարը սիւքիւթ իթմէք իչին եէմին իթտիւմ:

— Մ. Միշէլին՝ պու գարարընըզտա սիզի սէպաթ
իթտիրէճէկինէ էմինիւմ, Շիմտի արթըգ պիրիպիրիմիզ-
տէն այրըլապիլիրիզ:

Բօլին. — (Նէյիս ու քէտէր վէ մասխարաճա պիր

Թարգ իւէ.) Տիմէք խէեալ իթտիկիմ միեօնար պէր-
հալմ օլտու :

Փօնթէս . — Ֆիլվագը մէյեուսիեթիկիդին բէք ազիմ
օլտուղընդու տէրք իտիեօրում, կէրչի թէխայեիւլիւ-
նիւզ զանէթ բարլագ իտի, Փագաթ հիչ օլմագսա,
ալիճէնապանէ թագմինաթ կէօրէճէքսիննգ, չիւնքի Մ.
Մեշէս սիզի սէվիեօր, վէ սիզին իւէ էվլէնմէք իսթէեօր.
Օ հալտէ, սէքլէտիկի սիւվէթէ սիզին տախի հիս-
սէտար օլմագլըղընը թապիի տիր :

Մուախթարէն Բօլին՝ գօրսաթընըն եըրթըլմըշ օլան
ճիհէթինի թօրուլար իւէ թութտուրուպ, մանթօսույ-
լա շալընը տախի կիեինէրէք, հարէքէթէ հազըր-
լանտըղընդուպ մատամ Գուրալիէֆ՝ Ժարիեէ,

— Մաամագէլէ, օթէլին գարուսունա գատար բէ-
Փագաթ իտին, վէ սօնրա սիդպուրանա կէին տէտի :

Պէյլէճէ Ժարի վէ Բօլին տիշարը չըգտըգլարընտա,
Ժարի, մէրգումէ եէ խիթապէն,

— Էսէֆ իթմէեին, պիղլմօ վագսա մալուպ օլ-
տուգ ամմա, եինէ քնթիդամիդըր ալապիլիբիզ, տէյի
պէեան իլլէտի :

Ատամ Գուրալիէֆ հալընըզ գալտըղընտա, հէյ-
քէրի մալիւմիւ զիեարար պիր մահէլէ վագ իւէ, պիր
միւտտէթ թէտգիգտէն սօնրա, քէնտի քէնտիեէ չու
սէօլլէրի սէօլլէտի :

— Պայր, իայր, եանըմանօրում, պու սիմանը
թանըքըմ... թըպըք քէնտիլի տիր... մատամ տը Լօր-
պագըն թասվիրի տիր... չու Փարգլաքի, էկէը մա-
տամ տը Լօրպագըն չիմտիքի թասվիրի տէյիլ իսէ,
կէնճիկի, եանի պունտան եիկիրմի սէնէ էվլէլէր զէ-
մանընըն թասվիրի տիր :

«Տիմէք, ալէմ նազարընտա միւթէպէր վէ գու-
սուրսուզ օլուպ, քեաֆֆէյի էվսաֆ ու ֆէզալի-
մէմսուհէ իլէ մութթաարֆէ պուլունան, վէ ֆամիլ-
եասընա տէրէճէի նիհաեէտէ մուհապպէթի օլան
պու գատըն, վազթիյլէ կիզլիճէ Կասթօն Տօպէ-
րիլի սէվմէք կիպի պիր խէթա, վէ անընլա օլան իր-
թիպաթընտան սօղան գըզը թէրք իյլէմէք կիպի պիր
ճինահէթ իշլէմիշ, վէ պու պիշարէնին (եանի Կասթօ-
նուն) ազլընը զայպ իթմէսինէ քէնտիսի սէպէպ օլմուշ
սուր:

Մատամ Գուրափիէֆ պիրազ տիւշիւնտիւքտէն
սօնրա, չէօյլէ իլապէ իթտի:

— Խայր, խայր, քէնտիսի տէյիլ, վալիտէսի օլմուշ
սուր: Պունու Կասթօն չօգ տէֆա սաեքզլամնիք էսնա-
սընտա սէօյլէմիշ տիր: Էվվէթ, մահգա քէնտիսի գէն-
կին պիր գայիմ վալիտէ օլարազ, իսթիրահաթ իթմէք
վէ տէպտէպէ սիւրմէք Փիբրիյլէ, գըզընը էհլի սէր-
վէթտէն պիրիյլէ էվլէնտիրմէք իսթէտիկինտէն, էնվաի
տէսիսէլէր, մանօվրալար տիւշիւնմիւշ, վէ էն նիհա-
եէթ գըզընը ֆէտա իթտիկի կիպի, անըն էվլատընը
տա զառպ իտէրէք, մուախարէն թէրք իյլէմիշ, վէ
Կասթօնու տախի սօգթօր Սարտանըն թիմարլսանէ-
սինտէ թէվգըֆ իթտիրմիշ տիր:

«Ահ, էկէր եանըլմաեօր իսէմ, էկէր շու թասվիր՝
ֆիլվազը մատամ տը Լօրպագըն թասվիրի իսէ, չէմ
քէնտիսինի, հէմ վալիտէսինի բէնչէմէ կէշիրմիշիմ
տիր:

«Նէ՛ տէրէճէ եւլքսէք մէվգիտէ իսէլէր, օ տէրէճէ
տէ տիւշմէք գօրգուսունա թապի տիրլէր:

«Նէ՛ մէրթէպէ հիւրմէթ ու ըրահէթ գազանմըշլար

իսկ , օ մէրթէսկ տէ զուհուրի մուհագդագ օլան րէ-
զալէթտէն տիւշարը տէհչէթ օլմագ հալինտէ պուլու-
նուեօրլար :

«Հէր շէյին ունուտուլմուշ օլտուղունու նէ՝ տէրէ-
ճէ զանն իտիեօրլար իսէ , պիրտէն պիրէ վագը օլա-
ճագ տարպէ տէ օնիսպէթտէ շէտիտ վէ միւտհիշ պու-
լունաճագ տըր :

«Իվվէթ . . . Էվվէթ . . . պու իշ՝ բարլագ վէ միւքէմմէլ
տիր , Փագաթ հիւսնիսթիմալի տէ զաեթէթ միւշքիւտիր :

«Վալիտէսինին՝ գըզը հագգընտա թէէսսիրի ազիմի
պուլունուպ , պունլար եէկտիկէրինի թաաաաաաա իտի-
եօրլար , վէ վագթիլլէ հիշ պիր շէյտէն իւնաթ իթ-
մէտիքէրի կիպի , պու կիւնքի կիւն տախի քէնտի-
լէրինին միւտաֆաասը էմրինտէ հէր շէյի իճրա իտէ-
ճէքէրի տէրքեար տըր :

«Պու իշ իշին իսպաթլար լաղըմ տըր , Փագաթ պու
իսպաթլարը նէրէտէն պուլմալը : Բէնտիլէրի օ իսպաթ-
լարը էլպէթթէ մահվ իթմիշ օլաճագ տըրլար :

«Կասթօն Տօպէրիվի գարշըլարընա չըգարսամ : շիւպ-
հէսիզ Կասթօն քէնտիլէրինի թանըեարագ , պու հալ՝
րէք միւէսսիր պիր նէթիճէ հասըլ իտէպիլիր իսէ տէ ,
մէրգումուն մէճնուն օլմասը՝ իշպու թանըլմագլըըն
էհէմիեթինի զայպ իթտիրէճէք տիր , զիրա Կասթօ-
նուն՝ վագթիլլէ թէվգըֆ իթտիրմիշ օլտուղլարը ատէմ
իտուկիինի , վէ զաթէն օլ զէման տախի մէճնուն օլմա-
ուըլա , պիլա էսպապը մուճիպէ պու եօլտա պիր իֆ-
թիրատէ պուլունմուշ օլտուղունու պիսսուհուլէ պէեան
իտէճէքլէրինտէն , հէր քէսին քէնտիլէրինի ինանա-
ճաղը , վէ պէն տէ պու սուրէթլէ եէտիմտէքի սիւահ-
տան մահրում գալըպ , էվլատըմ իշին արգուլտի-

կիմ միլեօնլարը զայս կյէեհէճէկիմ տէրքեար տըր :

« Խոյր . . . խոյր . . . ետլընըզ պու թէտալիր օլա-
մաղ . . . Ֆաղաթ տիկէր հէր կէօնա թէտալիր գապի-
լի իճրա տըր :

« Կասթօն Տօպէրիլին խորիճինտէ էօյլէ իսպաթլար
պուլմալընըմքի , օ իքի գատընըն գօլլարը , ահագլա-
րը պաղլանապիլսին :

« Պաղալըմ չօճուղուն , եանի Բօլ Կօսէնին վարիսէ-
սի օլան գըզըն նէ՞ օլտուղունու պիլի՞նօրլար մը :

« Խուսուսկյէ մատամ տը Լօրպագ պու խուսուս-
տան խապէրտար օլմամալը տըր :

« Էկէր վալիտէսի չօճուղու թէլէֆ իթմիշ իսէ . . .
պունա էմին տէյիլիմ , լաքին ինթիմալին խարիճինտէ
պիր շէյ տէյիլ տիր :

Գօնթէս , քէլամընը եէնիտէն գաթթ իտիպ , տիւ-
շիւնմէե պաշլատը , վէ պիր միւտտէթ սօնրա , աթի-
տէքի սէօզլէրի իրատ իթսի :

— Էկէր եանըլըթօր իսէմ , էկէր անլէր տէյիլ իսէ-
լէր . . . շիւպհէսիզ շու հէյքէլ՝ մատամ Լօրպագըն
թասվիրինէ ինքեար օլունամահաճագ մէրթէպէտէ
պէնպէթօր , լաքին ինթիմալին խարիճինտէ օլմասըլլա
պէրապէր , պու խուսուս պիր ուեուշ վէ թէսատիւֆ
նէթիճէսի օլապիլիր . . . Արասըրա էօյլէ ատչմէր կէօ-
րիւիւր քի , մէշհուր րէսսամլարըն թասվիրլըրինտէն
ասլա ֆէրզ ու թէմեիզ իտիլէմէզ , - իմտի , պունուն
տա օ գապիլ օլմատըզընա էվվէլճէ իէէմին օլմագ լա-
զըմ իսէ տէ , պունա նա՞ըլ մուվաֆֆագ օլմալը :

Պիրտէն պիրէ մատամ Գուրապիէֆ՝ մէսէրրէթլէ ,

— Եարըն , Լինէ սօգաղընտաքի օթէլտէ պիր միւ-
զիգա ճէմկեթի վուգու պուլաճագ տըր : Օրահա տա-

վէթի օլտուղումտան , կիտէճէերիմ . . . էկէր մատամ տը
Լօրպագ վէ վալիտէսի՝ Կասթօն Տօպէրիվին պէեան իթ-
տիկի գատընլար իսէ , էսրարլարընը քէնտիլէրինտէն
անլանապիլիւրիմ , տէտի :

* *

Ֆիլվագը իրթէնի կիւն , Մ. տը Լօրպագ վէ զէվճէ-
սինին՝ քէնտի ահըպպալարընա պիր ոււարէ վէրէճէթ-
լէրի մուգարրէր իտի :

Հէր շէյ՝ Բընէ իլէ Բօզուէն միգաճընա վէ մատամ
Տօմօն իլէ Թէրէզին վէ գըզընըն արգուլարընա մուվա-
Փըզ սուրէթտէ ճէրէեան իտիեօրտու :

Տօգթօր տը Լօրպագ պիր թագըմ իթիգատաթը պա-
թըլէեէ էհէմիլեթ վէրէնլէրտէն օլմանըպ , օղլունու
պախթիեար գըլաճաղընտան տօլաեը մէսրուր , վէ Բօ-
զուէն՝ քէնտի էպէվիյնի իսմինի պիլմէմէքլէ պէրապէր ,
նամուօլու վէ ճալիպէի թէվէճճիւհ պիր գատըն օլա-
ճաղընա էմին օլարագ , մէմնուն օլուպ , Բընէ իլէ Բօ-
զուէն իզափվաճլարը թասավզուրունուն մէվզըի Փիլիլէ
կէլմէսինի գարարլաշտըրմըշ իտի :

Իմտի Լինէ օթէլինտէ էյլէնճէեէ պաշլանմըշ օլուպ ,
տավէթլիլէր , կիւնտիւզ կիպի այտընլըգ իչինտէ
պուլունան սալօնլարտա ագըմ ագըմ տօլմագտա
իտիլէր :

Մատամ Գուրավիլէֆին , օղլու Սէրժ իլէ պէրապէր
կէլտիկի զէման , սալօնլարտա ագըմ պիր էյլէնճէ մէվ-
ճոււտ իտի :

Շնէրանը պէեան իտէրիզըի , Սէրժին՝ Բօզ հագ-
գընտաքի մուամէլէսինտէն տօլաեը , Բընէ՝ մէրգումու

պիւռնակա ետրինէ դժեարագ, ուլէ յհինտէ ասլա պուղղ
ոէ անտալէթի պիւլիւնմամագաւա իտի:

Գօնթէս, անիւտէ մատամ տը Լօրպագ իլէ վալիտէ-
սինին պուլուճառէկու թարաֆա տողրու իլէրլէտի:

Պուլլալլըն եազընքնտա, հէր վագըթթի կիպի- Եաս
էլպիսէսի հիւեինմիշօլան Բօզ տուրաճեծրտու, վէ էլ-
պիսէսինն սաալէլիկինէ ինդմէն, կէօզլէրինին Բար:
լագլըղը գալպինին մէսէրրէթինէ տէլալէթ իթմէքտէ
իտի:

Տօգթօրուն օզլուէն կէլինճէ, պիր եանտան օլ պիր
եանա եիւրիւմէքմէ, ֆալմի կէօզլէրինի՝ Երչանլը-
սընտան ասլա աեըրմամնգտու իտի:

Կիւեինմիշ օլտուղիւ վէեազ թիւլ էլպիսէսիյէ եա-
զարրիւսալ պիր հալ քէսպ իթմիշ օլան մատմագլէ տը
Լօրպագ իսէ, կիւլիւսի օյնամագ վէ սըչրամագլա, մէ-
սէրրէթ վէ մէմուէնիյեթինին իրաեէ իյլէմէքտէ իտի:

Սէրթ Գուրալիէֆ, Բօզու, հէր վագըթ կէօրտիւ-
կիւնտէն զիւեատէ հիւզէլ պիւլմագլէ, տէրաւէն պիր
ա՛հ չէքտիկի կիպի, լաեըզըյլա սէօնմիւշ օլմաեաճ ա-
թէշի աշղընընթէքրար քարլատըղընը տա հիւսմ իթտի:
Հալպու թի մէգպուրէ, Սէրթին օրաւտա պուլուէտուղու
նու պիլէ միւշահէտէ իթմէտի:

Գօնթէս՝ Թէրէզին եանընա մուվասըլէթինտէ, աիգ՝
գաթը քեամիլէ իլէ անը թէնէսնիւս, վէ Կասթօնու
ալընտան եամընջ օլտուղու հէյքէլ իլէ մէրդ ումէնին
թասսիթիինին թէտգիգ իյլէտի:

Թէրէզ՝ էլինի գօնթէսէ ուզաթըպ, նաղիքեանէ
թէպէսնիւմ իթտիկի սըրատա, գօնթէս, քի՛ք Եօլտա
միւշահազա իթմէքտէ իտի:

— Թա՛ քէնտիսի տիր... հիշ պիր միւշապէհէթ պիւ

գատար միւլքէմմէլ օլլամազ, էկէր պու հալ՝ թէսս-
տիւֆ վէ ուեուշ իսէ, պունա ատէթա միւճիզէ իսմի
վէրիվէլի տիր... Հէր նէ տախի օլսա, պիր սաաթա
գատար պու պապտէ միւսթէրիհ օլապիլիրիմ:

Մատամ տը Լօրպազ, գօնթէսի, վալիտէսիլէ քէն-
տի արասընտա օթուրմագլըղա տավէթ իթտի, վէ գօն-
թէս՝ մէրասիմի իլթիֆաթ քեարանէի իպթիտաիյեէտէն
սօնրա,

— Սէվկիւլիւ տօգթօրումուզու կէօրմէօրում,
տէտի:

Մատամ Տօմօն. — Բիւշէւք սալօնտա տըր:

Մատամ տը Լօրպազ. — (Կիւլէրէք.) Իւգէլա վէ իւ-
լէմատան օլան գէվաթըն մէճլիսլէրինտէ պուլու-
նուեօր:

Էօթէնի Տօմօն՝ կէօզլէրինի մատամ Գուրապիէֆէ
աթֆ իթմիշ իտի, վէ էկէրշի տիգգաթ իտիլսէ իտի,
մէրգուժէնին ֆիքիրճէ մէշղուլիեթիինի միւպէյեին օ-
լարազ, անլընտա պիր չիզիք պուլունտուղու կէօ-
րիւլէպիլիր իտի:

Ֆիլվազը Էօթէնի Տօմօն՝ ֆէնա պիր միւլաՀազա
եախօտ խաթըրէ իլէ միւզտարըպ օլուպ, շէօյլէքի պիր
ագչամ, գօնթէսին, պիր մէճնուենու խանէսինէ գա-
պուլ իթտիլինտէն, վէ մէճնուենլար թապիսիինին միւ-
տավաթընա իհթիեաճը պուլունտուղունտան Մ. տը
Լօրպազա ուզուն ուզատի պաՀս իթտիլինի տէրխա-
թըր իթմէքտէ իտի: Պինապէրին, թասմիմ իյլէտիլի
պիր մագսէտէ նազլը քէլամ իթմէք իւզրէ,

— Ս.զիզէմ մատամ, շու էսնատէ նէ՞ կիպի թէ-
շէպպիւսիւ ինսանիեթքեարանէ իլէ մէշղուլ պուլու-
պուեօրսունուզ, տէյի սօրտու:

Մատամ Գուրավիէֆ նազիքեանէ կիւլիւմսէտի, վէ
էօթէնի Տօմօն տախի շէօյլէ տէվամ իյլէտի.

— Սիգի կէօրմէք մահգուզիյեթիստէն մահրում օյ-
տուլումուզտան պէրու, սէզաի մուալէնէթ օլարագ
նամուսլու պիր Փամիլեա, եախօտ ճիհէզինին եարըլ-
մասընա լաեըզ էօքսիւզ պիր գըզ, վէ եախօտ միւհ-
թաճը թէտավի օլան պէտպախթ վէ ճալիպի թէվէճճիւհ
պիր մէճնուն պուլտունուզ մու:

Գօնթէս. — (Բէնտի քէնտիսէ.) Էկէր տէրս վէրսէ
իտիմ, թասավվուրաթըմա պու տէրէճէ խըզմէթ իտէ-
մէզ իտի. — (Պատէհու աշիքեարէն.) Մէճնուն մու...
շիմտիլիք խանէմտէ պիր թանէ վար, օ քեաֆի տիր:

Պիր գաշ գատըն. — Սահիհն խանէնիլտէ պիր մէճ-
նուն մու սագլաեօրսունուզ:

— Էվլէթ, մատամլար, վէ մէճնունլար թապիպլէ-
րինին էն միշհուրու օլան Մ. տը Լօրպագըն գըյ-
մէթ տար մուալէնէթիյլէ պիչարէնին ագլը իեատէ օ-
լունաճաղընը միմուլ իտիեօրում: Հագգսըզ վէ դա-
եթ միւտհիշ պիր սուրէթտէ իշպու Փիլաքէթէ տիւ-
ջար օլմուշ օլան պու պիչարէնի սէվկիւլիւ տօգթօրու-
մուզ տախի պէնիմ գատար աճըեօր:

— Ահ, մատամ, պու հիքեաեէ բէք միւհսսիր օլ-
մալը տըր. նագլ իթմէնիգի բէճա իտէրիզ:

— Ֆիլվարը դաեթթ մուճիպի քէտէր վէ միւհսսիր
օլտուլունու թէէմին իյլէրիմ:

— Տահա էյի եա', տահա էյի եա'. աղլամագ տա
պաղը քէրրէ Փէրահիեթի մուճիպ տիր:

— Լաքին սէվկիւլիւ տօգթօրումուզ էլպէթթէ պու
հիքեաեէնի մատամ Տօմօն իլէ մատամ տը Լօրպագա
նագլ իթմիշ օլաճաղընտան, թէքրար նագլ իլէ, պու:

միւհթէրէմ մատամարը գաթան եօթմիդ իսթէմմ.
Թէրէզ. — Պու պապաէ հիշ վէսվէնէ իթմէհին.
զէվնէմ՝ թէպավի իթտիկի խաթալալ հագգընտա
պիլէ ասլա մալիւմաթ վէրմէզ, վէ պու խուսուլու սա-
նաթթընըն էսրարը ատու իլլէր:

— Մատէմքի միւսաաթէ իտիւօրպուհուզ, վէ պու
մատամար տա արզու իտիւօրլար, Թախթը հիւմաէ վէ
սահապէթիմէ ալմըզ օլտուղում անչպրէնի հիքեաեէ-
սինի մղէթթապարէն նազլ իտէհիմ:

Պապէհու գընթէս, օթուրմուշ օլտուղու գօթուզ-
լու իսկէվէէի, մատամ տըլօրպադ էլէ մալիտէսինին
Թասպիրլէրինի թէտգիգ վէ թէճէպսիւս իտէպիլէճէք
պիր մաշէլլէ գատար կէօթիւրտիւ:

Վալիտէ վէ քէրիմէ օլ էսնաաէ գօնթէսէ պազը-
եօրլար իտի:

Մատամ Գուրավիէթ՝ հիքեաեէէէ չու եօլտա իսյ-
թիտար իլլէտի:

Քիւրպը հիմաէ վէ սահապէթիմէ ալմըզ օլտու-
ղում պիշպրէ՝ Յրանսրը օլուպ, անըպպաի գատիլէմ-
տէն պիրի՝ էօլտիւկիւ զէման, մէրգումու պանաթ տփ-
սիէէ իթմիւշ, վէ պէն աէ իշպու միրաքը գապուլ իլլէ-
միլլիմ աիր:

Սամիուհտան պիրի. — Հարէքէթի չլազըանըզ, մա-
տամ, շէֆազաթ ու վէրհամէթին սօն տէրէճէսի տիր:

Դանթէս. — Պէօլլէ պիր շէֆազաթ ու մէրհամէթ
իճրա իթմէքիլք գօլայ տրր. լաքին էկէր վազթիլլէ
մալիք օլտուղու ազլը իեաաէէէ, վէ Թասհիհի միգաճը-
նա մուվաֆֆադ օլուր իսիմ. պու խուսուլու՝ պէնիմ
իչիէն էն պիւեհիւք մէսէրրէթ լէրտէն պիրի օլաճադ
պըր: Միւտտէթի էօմիւմաէ հիշ օլմազսա պիր քէֆա

միւհթածը մուսկէնէթ օլան պիր պէտպախթ քիմսէ
գարշըսընտա հագըզի պիր համիլիք վագիֆէսինի խֆա
իթմիշ պուլունաճաղըմ :

«Պու զէվալը՝ հէնուզ ագլընա մալիք իքէն , մէշ-
հուր պիր սէնաաթքեար , պիր հէյթէլթիրաշ իմիշ :

Մատամ Գուրալիէֆ՝ իշպու սէօզլէրի իրատ իթ-
տիկի զէման , էօթլէնի Տօմօն իլէ գըզընըն եիւզլէրինտէ
պիր տիթրէմէ հասըլ օլտուղունու տէրք իթտի իսէ
տէ , պու տիթրէվէ բէք չարուգ կէշտի . Գօնթէս իսէ ,
իֆատաթընա շու վէճհլէ տէվամ իյլէտի :

— Պիշարէ , քէնտի չալըշմասըլա մէսուտէն եաշա-
մագտա , վէ մուվաֆֆագըլիէթ վէ շէօհրէթ խէեա-
լաթընտա պուլունիֆագտա իքէն , պէտպախթ լըզընտան
նաշի , զաեէթլէ կիւզէլ պիր գըզա ալթագա իտէր :
Անը տէրէճէեի նիհաեէտէ սէվէր , վէ սէվիլիր . եախօտ
սէվիլաիկինի զանն իյլէր . Լաքին հագըգէթէն սէվիլմէ-
մէկէ նէ՝ սէպէպ օլապիլիր :

«Բէնտիսինին է՛ն մուազղէզ արզուսու , վէ է՛ն շէ-
տիտ էվէլի՝ օլ կէնճ գըզ իլէ էվէնմէք օլտուղու
հալտէ , պու իզտիվաճա գարշը էօնիւ ալընմազ պիր
մանի զուհուր իտէր :

Պէշ նէֆէր գըզը օլուպ , ճիհէղսիլիքտէն նաշի էվ-
լէնտիթէմէեէն միւհթէրէմ պիր գատըն . — Պէսպէլի
բարասըզլըզ օլմալը :

Գօնթէս . — Էվվէթ , բարասըզլըզ . Լաքին պաշլըճա
մանի՝ հէյթէլթիրաշըն սէվտիկի գըզըն վալիտէսի , եա-
խօտ տահա տօղրուսու խաշինէ վալիտէսի օլմուշ տուր :

Էօթլէնի Տօմօն . — (Հէեէճանընը կիզլէմէեէ չալըշըպ ,
թապիի պիր սէտա իլէ) Վաշ գըզըն վալիտէսի՝ մի վար
իմիշ :

Թէրէզ, օլ էսնատէ կէօզլէրինի մատամ Գուրավիէ-
Փին իւզէրինէ տիքմիշ օլուպ, հէնուզ սէպէպինի անլա-
եամատըղը հալտէ, ազալի վիճուտիեէսի խաֆիֆճէ
տիթրէտի, զիրա գօնթէսին նազլ իթտիկի հիքեաեէ
քէնտի հիքեաեէսի իտի:

Գօնթէս. — Էվվէթ, ազիզէմ մատամ, օ գըզըն պիր
վալիտէսի վար իմիշ, վէ դաեէթ խօտպին, ինսաֆիւղ,
վէ խային օլուպ, մահգա քէնտի հըրսը շանը, իսթի-
րահաթը, տէպտէպլի պիր էօմիւր կէջիրմէսի, վէհա-
սըլ գէնկին պիր ատէմին դայիմ վալիտէսի օլմագ մագ-
սէսի էնանիյեէթ քեարանէսիյլէ, գըզընըն կիւզէլիկին-
տէն իսթիֆատէ իթմէք իսթէր իմիշ, վէ պու սուրէթ-
լէ պիւեհիւք պիր ԳԱՅԻՄ ՎԱԼԻՏԷ օլաեըմ տէրքէն,
ԽԱՅԻՆ ՊիՐ ՎԱԼԻՏԷ օլմուշ տուր:

Հաղըր պուլունան պիր գատըն. — Մէքրուհ գարը՝:

Գօնթէս. — Թէէսիւֆ օլունուր քի, եաշատըղմըզ
շու ալէմտէ պու կիպի գատընլար բէք չօգ տուր: —
Նիհաեէթ աշգ ու մուհապպէթ՝ խային վալիտէնին միւ-
րատընտան տահա գուվվէթի օլմաղլէ, պիր կիճէ կէնճ
գըզ դայպ օլուր, եանի սէվկիւլիւսիւյլէ պիրլիքտէ
կիթմէք իւզրէ, էպէվիյնի խանէսինի թէրք իյլէր:

Թէրէզ, օլ էսնատէ պաեըլմագ տէրէճէսինաէ գաս-
ֆէթ հիսս իթմէքտէ օլուպ, թըրնազլարընը ավուհ:

լարը տէրունինէ պաթըրմագտա, լաքին էօթէնի Տօմօն քէնտի քէնտիսինի իտարէեէ միւգթէտիրէ օլմա-սըյլա, վազիֆէսիզ վէ ֆիթուրսուզ տուրմագտա իտի ։
Բօզ, քէմալը տիգգաթլէ վէ քէնտի միւրատընա րաղմէն գալսի չարբարագ, հիքեաեէյի մէգթիւրէեի տինլէմէքտէ իտի ։

Մատամ Գուրավիէֆ՝ նագլիեէթինէ շէօյլէճէ տէ-վամ իթտի ։

— Պու իթթիֆագ վէ իւլֆէթտէն տիւնեաեա պիր էվլատ կէլիր, վէ պու մասոււմ՝ ֆէվգէլատէ մէսէրրէթ վէ մուհապլէթլէ գապուլ օլունուր ։ Արատան պիր գաշայ կէշէր, վէ կէնճ վալիտէ մէսուտ զանն օլունուր ։ Լաքին պագալըմ հագըգէթէն մէսուտ օլմուշ մու տուր, եօգսա վագը օլան խէթասընտան վէ սէֆիլճէ կէշիրտիկի էօմիւրտէն նատիմ օլարագ, պիր գօմէտեա՞մը իճրա իթմէքտէ պուլունմուշ տուր ։ Հասըլը պագալըմ վուգուա կէլէն հատիսէտէ պիր մագլումէ՞մի, եօգսա վալիտիսինին շէրիքէսի՞մի օլմուշ տուր ։ Պու խուսուսու եալընըզ քէնտիսի պէեան իտէպիլիր ։

Գօնթէս, հիքեաեէսինի գաթթ իթտի ։ Շիւպհէսիզ պու հիքեաեէ ճալիսի մէրագ օլտուղունտան, տինլէ-եէնլէրտէն չօզլար ։

— Վագը օլան հատիսէ նէ՞ տիր, տէյի սօրտուլար ։

Գօնթէս ։ — Պիր կիւն, կէնճ րէֆիգէսիյլէ պիրլիքտէ պիր քէօյ տէրունինտէ կիզլէնմէքտէ օլան հէյքէլթիրաշ, Բարիսէ կէլմէեէ մէճպուր օլուր, վէ իշլէրի սէպէսիյլէ կիճէ վագթը ավտէթ իտէր իսէ տէ, պիր քէտէրի ազիմէ րասթ կէլիր ։ շէօյլէքի սապահլաեըն սաատէթի հալ իշինտէ պրագմըզ օլտուղու խանէսինի

սուշ պուլուր, վէ բէֆիգէսինին՝ չօճուղունու ակարագ
կիթմիշ խոուկիլինի թահգըզ խտէր:

«Օ անտէ պիշարէ սանաաթ քեար երլորըմսան վու-
րուլուջճասընա միւթէէսորի Ելուր: Վէ հէր նէ գա-
տար պու հալ քէնտիսինի Փէվգէլատէ հէեէճանա տիւ-
շիւրիւր խտէ տէ, հէնուզ օլ պապտէ շիւպհէ իթմէք
իսթէտիկիլնտէն, պէքլէր:

«Անճագ պէքլէմէսի՝ իզթիրապ վէ էնտիշէսինի ար-
թըրտըզճա արթըրըր, վէ հէման պէյնիտտէ պիր ալ-
թիւսիթիւք հասըլ օլարագ, պիւլէրճէ դարիպ վէ միւ-
թէնագըս զաննիյաթ արասընտա, Փիքրինտէ հագըգէթէ
եագըն պիր գանն թէվէլիւտ խտէր. շէյլէքի խային
վալիտէսին՝ քէնտի գըզընը ելուլարագ, անը վէ էվլանը-
նը գաջըրմըշ օլմասը իշթիմալինի միւլահագա խտիսի
գալպինտէ հիտտէթ ու զագապ վէ տօտագլարընտա
թէհտիտ մէվճուտ օլտուղու հալտէ, օ խային վալիտէսինի
խանէսինէ կիտէր: Փագաթ օրատա, արանըլը գատը-
նըն՝ քէնտիսինէ ասլա իզհարը մուհասլպէթ իթմէմիշ:
վէ բէտէրի խանէսինի ասլա թէրք իյլէմէմիշ օլտուղու,
վէ մէրգումէեի իսթէմէեէ կէլմէսի՝ մահգա էսէրը ճիւ-
նէթ իտուկի ճէվապը վէրիւր, վէ հագըր պուլունան
պիւլճիւմէ էշխաս՝ «*Պոռ ւտոկս՝ մհաննոն տոռ*» տէտիքլէրի
միսիլու, պիզգաթ սէվտիկի կէնճ գատըն տալի, վագ-
թ իյլէ Յուդանըն հաղրէթի իսա հագըգընտա մագը օլան
մուամէլէսի վէճէլէ, անլէր իլէ պիրլիքտէ, Եվվիթ, պոռ
ւտոկս մէմնոն տոռ» տէյի իլավէթէն պէեան խտէր, վէ
պու սուրէթլէ պիշարէ հէյքէլթիրաշ, տիվանէ մագա-
մընտա թիմարխանէեէ աթըլըր:

Մատամ Գուրամլիէֆ՝ իֆատէսինի թէքրար գաթթ
իթտի, վէ պու արա, քէնտիսինի տիլէմէքտէ օլան

գատընլար միեանընտա, տէհչէթ վէ րիգգաթը միւ-
պէյեէն պիր նէվ ֆըշըլթը հասըլ օլտու:

Թէրէզ, լէհճէսի ֆէվգէլատէ սօլմուշ օլտուղու
հալտէ, վալիտէսինէ պագմագտա օլուպ, տինլէէնլէր-
տէն պիր գատըն:

— Ֆագաթ պու բէք տէհչէթլի հիքեաեէ տիր...
իշպու վագըա նէ՞ կիպի գէվաթ իշինտէ զուհուրա
կէլմիշ տիր, տէյի սօրտու:

— Միւթէպէրան իշինտէ զուհուրա կէլմիշ տիր,
տէյի գօնթէս ճէվապ վէրտի:

— Չօճուգ նէ՞ օլմուշ տուր:

— Չօճուղուն նէ օլտուղու մալիւմ տէյիլ տիր:

— Բէտէրի՞:

— Եիրմի սէնէ պիր թիմարխանէտէ թէվգըֆ ի-
տիլմիշ տիր:

Էօթէնի Տօմօն, լէհճէսի գըզընըն լէհճէսի կիպի
սօլմուշ օլտուղու հալտէ, կիւճ իլէ նէֆէս ալըպ վէ-
րէպիլիեօրտու, վէ հէման պաեըլմագ տէրէճէսինտէ
պուլունտուղունու զանն իտիեօրտու:

Քօնթէսէ կէլինճէ, սուրէթի քիւսթախանէտէ վու-
գու պուլան թէշէպսիլսինտէ մուվաֆֆագ օլմասըն-
տան տօլաեը սիմասընտա էսէրը մահզուզիյեթ միւշա-
հէտէ օլունմագտա իտի:

Գատընլարտան պիրի. — Սահիհէն օ հէյքէլթիրաշ
մէճնո՞ն մու օլմուշ տուր:

Գուրապիէֆ. — Էվվէլճէ մէճնուն ֆալան տէյիլ ի-
միշ, լաքին սօնրա, խուսուսիյէ թիմարխանէէ աթըլ-
մասը իւզէրինէ, պիշարէ՝ ագլընը զայպ իթմիշ տիր:

— Քէնտիսի օ խային գատընլարըն իսմինի վէր-
տի՞ մի:

— Խախտէրին ի ունութեան զօրութեան, եւ խօստ
օլ պապտէ գուզէյի հափըզասընը զայս իթմիշ ի-
տուկինտէն, վերէմէտի. ֆազաթ ֆէնն ու իլմին մուա-
վէնէթլյէ, գուզէյի հափըզասընը թէքրար իքթի-
սապ խտէճէկի մէմուլ տուր:

— Քէնտիսինն թէմամիլէ իֆազաթընը իւմիտ ի-
տիեօրմուսունուզ:

— Էվզէթ, գալիէն մէմուլ իթմէքտէերմ:

Թէրէզ՝ տէրին պիր ահ չէքտի, վէ պապէհու ադլը-
նը զայս խտէճէսինէ կէզզէրի գաբանտը:

Գօնթէս. — Նէ՞ օլուեօրսունուզ, ազիզէմ մատամ:

Թէրէզ. — Պիր չէյ օլմաեօրում, ահազ իշպու միւէս-
սիր հիքեաեէ պանա ղաեթթլէ տօգունտու:

— Շու շիշէեր գօգլաերն:

Ֆիլվազը գօնթէս ճէպինտէն պիր լուհտան չըգա-
ըպ, Թէրէզէ գօգլաթմասըյա, պիշարէնին պայկընը-
ղը կէշտի, վէ սօլկունլուղու տախի զայիլ օլտու:

Քեաֆֆէյի հազըրուն օլ էսնատէ աեաղա գալգմըշ
օլուպ, էօթէնի Տօմօն տախի աէրքեար օլան սօղուգ
գանլըլընը քէսպ իթմիշ իտի:

Գըզը, մէրգումնին եանընա կիտէրէք,

— Պու կիճէ սիզին իւէ կէօրիւմէք իսթէրիւմ,
տէտի:

Խայիկ վալիտէ, ֆիթուրսուզլուղու միւպէյիին օ-
լարագ, ումուզլարընը չէքտի: Օլ էսնատէ մատամ
Գուրապիէֆ չու եօլտա տիւշիւնիւեօրսու:

— Սնյաշլուր, քէնտիլլի տիր: Վազաա հիքեա-
եմտէն ֆէվգէլատէ միւթէէսսիր օլտուլար իսէ տէ,
մէճնուս՝ խախտէրին տէրիաթըր իթմէտիկինտէն,
միւթմէյին վէ միւթէսէլլի օլապիւէճէքէր տիր. — է՛յ

մատամլար , սիգ՝ քէնտինիցի տիւշիւնտիւկիւնիւզ սը-
րատա , մատամ Գուրավիէֆի խաթըրլամանեօրսունուզ ,
վադաա օ մէճնուն՝ էվվէլճէ պիտիկի խիմլէրի շիմտի
ունութմուշ իսէ տէ , պէն պիլիրիմ :

Օ արա Մ . տը Լօրպագ քիւշիւք սալօնտան չըգտը ,
վէ մէրգուսուն կէլմէսլլէ , միւքեալէմէնին էսասը
թէպտիլ օլտու :

Մատամ Գուրավիէֆ վէ տօգթօր տը Լօրպագ ,
միւքեալէմէնէ կիրիշտիլէր : Պու միւքեալէմէ էսնա-
սընտա , Բընէ կէլիւ , գատրիլէ պաշլանսճաղընը խա-
պէր վէրտի :

Գատընլար , պու խապէրի ալտըգլարընտա , գիքը
ու պէսան իթտիկիմիզ հիքեանէէի տինլէմէք իւզրէ
թօրլանմըջ օլտուգլարը տաիրէէի թէրքլէ , բիեանօ-
նուն չալընմագտա օլտուղու եանտաքի տաիրէէէ կիթ-
տիլէր :

Մատամ Գուրավիէֆ՝ Էօթէնի Տօմօն իլէ Թէրէզին
արգալարընտան պագարագ ,

— Իզլէրինի պուլտում , ալը էլէ կէշիրաիմ , էլիմ-
տէն գուրթուլմալարընըն իմքեանը եօգ տուր , տէսի :

Պու արա , պիր ինթիեար քիմնէ կէլիւ , գօնթէսի
գօլթուղունա ալարագ , մահրէմանէ պիր կուրէթտէ ,

— Ազիզէմ գօնթէս , զաթընըզ՝ պու էվին թէքլիֆ-
իզ ահրպախալընտան օլտուղունուղտան , իշիթտիկիմ
պիր իշվանէթին սահիհ օլուպ օլմատըղընը զաթընըզ-
տան անլամագ արգուսինտէէիմ , տէյի պէսան իյ-
լէտի :

Գօնթէս . — Իշիթտիկիմիզ ըլվանէթ նէ՞ տիր :

— Պու ազչամքի էյլէնճէնին՝ մահգա նիչանլանմագ
էյլէնճէսի օլտուղու սէյլէնիօր :

— Նիշանլանմագ մը . նիշանլանսնլար քիմէր տիր :

— Էվին օլլու Բընէ :

— Պիմէ եօրտոււմ . էյ քիմին իլէ նիշանլանը եօր իմիշ :

— Մատմագէլ տը Լօրպագըն մուալլիմէսի վէ բէ-
Ֆիզէսի օլան մատմագէլ Բօզ իլէ :

— Բօզ Մատու իլէմի :

— Թա քէնտիսի . պու խուսուս սիզին իշին միւմ .
քինսիզ զանն օլունու եօր , տէյիլ մի :

— Սայր , չիւնքի Մ . տը Լօրպագըն՝ հէյեթի իմ-
թիմալյետէ տէ իշիտիլէն պիր Թագըմ էֆը եար վէ իթի-
գատաթը պաթըլէ եէ էհէմիեթ վէրէնլը տէն օլմա-
տըզընը պիլիրիմ . կէլինի օլաճագ կէնճ գըզ՝ թալիմու
թէրպիեթ կէօրմիւշ , կիւզէլ , վէ բիվաեթ օլունուու-
ղունա կէօրէ , զաեթ միւթէպէր պիր Փամիլեաեա
մէնսուպէ տիր , վէ պու խանէ եէ , մուալլիմէլիք սը-
Փաթըլա գապուլ օլունմագ տան զիեատէ , պիր տօսթ
վէ մուհիպպէ մագամընտա գապուլ օլունմուշ տուր :
Պինապէրին Բընէնին Բօզու սէվմէսի , վէ պուշլարըն
իզտիվաճընա Մ . տը Լօրպագ թարափընտան մուվաֆ-
ֆագ օլունմասը պէնճ , մուճիպի թէաճճիւս տէյիլ
տիր :

— Ֆագաթ սօգթօրուն բէյինտէն սաշգա , զէվճէ-
սինին տէ բէյի ալընմագ լազըմ տըր :

— Մէզպուրէ մուխալիֆէթ մի իաի եօր :

— Պիլաքիս հէմ մատամ տը Լօրպագըն , հէմ վալի-
տէսինին՝ պու իշին պիր աճ էվլէլ իճրասընա չալըշ-
մագ տա օլտուգլարը բիվաեթ օլունու եօր :

Օլ էսնատէ Մ . տը Լօրպագ , եագընտան կէջմէքտէ
օլտուղունտան , մատամ 'Իտրապիլէֆ' ինթիեարըն գօ-
լունտան այրըլըպ , սօգթօրուն նէզտինէ կիտէրէ :

— Պիլիբոմսինիզ , աղիզիմ տօգթօր , նէ՞ խապէր
ալտըմ , տէյի պէհան իյլէտի :

— Նէ՞ խապէր ալտընըզ :

— Մէկէր պու կիւնքի էյլէնճէ , նիշանլան հոգ
սուարէսի իմիշ :

Տօգթօր . — (Կիւլիւմէեէրէք .) Աճա՛յիպ , պէնիմ
պիլմէտիկիմ պիր շէյի սայիրլէրի նա՞յըլ պիլիեօրլար :
(Պատէհու ճիտօրի պիր թարգոմա .) Էվլէթ , էվլէթ , օլ
պապալէքի մալիւմաթ տօղլու տուր :

— Էրքէք նիշանլըեը պիլիեօրլում , գըզ քի՞մ տիր :

— Բօզ տուր :

— Շու մուալլիմէ՞մի :

— Էվլէթ , գըզըմըն մուհիպպէսի . . . Պու խուսուս-
տա թէաճճիւպ միւ խտիեօրլունուզ :

— Ասլա , չիւնքի սէրվէթի օլմաեղպ տա լիեադաթը
պուլունան պիր գըզը՝ քէնտինիզէ կէլին մազամընտա
գապուլ իթմէքաէ թէրէտտիւտ իթմէեէճէկինիզի պի-
լիրիմ :

— Հաթթա իսմի տախի օլմասա , եինէ գապուլ
իտէրիմ :

Գօնթէս . — (Սարըլարագ .) Իսմի պիլէ օլմասա մը :

— Էվլէթ էր կէճ անլաշըլաճագ պիր շէյին շիմ-
տիտէն անլաշըլմասընտա պէնճէ պէյիս եօգ տուր :

— Հալպու քի պէնիմ պիլտիկիմէ կէօրէ , օ գըզըն
իսմի՝ Բօզ Մատու տուր :

— Վագասա Բօզ իսմի իսէ աէ , Մատու քէնտի լագա-
պը օլմաեղպ , քէնտիսինի էօյէ էվլատ մագամընտա գա-
պուլ իթմիշ պուլունան քէօյլիւ գարընըն լագապը տըր :

— Տիմէք օլուր քի , սօգագասա պուլունմուշ պիր
գըզ տըր :

— Էվվէթ , երկիրմի սէնէ մուգատտէմ ժան Մա-
տունուն պէսլէմէսի թարաֆընտան պուլունմուշ տուր :

— Տիմէք նէ՛ բէտէրինի , նէ՛ վալիտէսինի թանը-
մաեօր :

— Էվվէթ , ֆազաթ պունուն նէ՞ Լհէմմիեթի վար
տըր : — Բօզ՝ միւքէմմէլ , գուսուրսուզ , վէ ումումուն
թէվէճճիւն վէ հիւրմէթինէ լաեըզ պիր՝ գըզ տըր : —
Պունտան զիեատէ նէ՞ մալիւմաթ իսթէրիմ : — Բընէ անը
սէվիեօր , Բօզտա Բընէիէ իզհարը մուհասպպէթ իտի-
եօր : — Շիւպհէսիզ իզտիվաճլարը՝ սաստէթլէրինի մու-
ճիպ օլաճագ տըր : — Իմտի իշպու իզտիվաճը մէնէ գալ-
գըշմագ՝ էմրի պասիբէթէ գարշը պիր հարէ՜ կթ օլ-
տուգտան պաշգա , սուր մուամէլէ տիր : Օղլում՝ հէմ
քէնտիսինէ , հէմ գէվճէսինէ քիֆաեթի իտէճէք գա-
տար գէնկին տիր : — Իշթէ պու միւլահազալարա պի-
նաէն իշպու իզտիվաճա մաէլմիմունիյե մուվաֆֆա-
գաթ իթտիմ : Սիզտէ պէնի թասվիպ իտիեօ՞րմու-
տունուզ :

— Հայ հայ , ֆազաթ պու մատտէ հագգընտա
մատամ տը Լօրպագ նէ՞ էֆքեարտա պուլունուեօր :

— Պիզլաթ սիզին պու խուսուտաքի էֆքեարը-
նըզտա պուլունուեօր : (Կիւլէրէք.) Հաթթա չուրասը
չայեանը տիզգաթ տըրքի , գայիմ վալիտէմ պիլէ ,
պիլիմլէ թէմամիլէ հէմէֆքեար տըր :

Պու արա մատմազէլ տը Լօրպագ իւսթէ կէլմէքլէ ,
միւքեայէմէ գաթթ օլունտու , վէ մէզպուրէ՝ բէտէրի-
նի տիկէր պիր սալօնտա իսթէտիքլէրինի պէեան իթ-
մէսի իւզէրինէ , մատամ Գուրազիէֆ պիր միւտտէթ-
ճիք եալընըզ գալըպ , քէնտի քէնտիէն չու սէօյլէրի
սէօյլէտի :

— Պու նէ՞ տիմէք տիր... Բօզ Մատու՝ երկիրմի
սէնէ կվկէլ սօգադաա պուլունմուչ, վէ մուախտարէն
տօգթօրուն գէվճէսի վէ գոյիմ վալիտէսի թարաֆըն-
տան պու կվէ ալընմըչ պիր պըչ իմիչ, վէ չիմտի տէ,
թէխայիւլ օլունապիլէճէկինտէն զիեատէ մուճիպի
իսթիհզա վէ ագըլըգճա օլան պու իզտիվաճըն իճրա-
սընա քէնտիլէրի է'ն զիեատէ զայրէթ իյլէեօրլար իմիչ:

«Շու զարիպ գարըլըգլըգ իչինտէ հալըգէթի ան-
լաեամաեաճա՞գմըեըմ:

«Սագըն Բօզ Մատու թէսմիեէ օլունան չու Բօզ՝
Կաթօն Տօպէրիվին վէ Թէրէզ Տօմօնուն գըղը օլ-
մասըն:

«Թէրէզ՝ պու գըղը քէնտիսինէ եազլաշտըմագ ի-
չին, էվկէլ էմիրտէ անը, մուալլիմէ սըֆաթըլա խա-
նէսինէ կիրտիրմէք, վէ մուախտարէն գէվճինին օղլու
լիէ մէրգուլմէեի կվէնտիրէրէք, վագթիլլէ թէրէ իթ-
միչ օլաուղու գըղընա պու սուրէթլէ թագմինաթ վէր-
մէք կիպի պիր թասալվուրտա պուլունմուչ օլա՞մադ մը:

«Եկէր իչ պէօլլէ խէ, վէ էկէր եանըլմաեօր իսէմ,
թասմիմ իթմիչ օլտուղում միլեօնլարըն պէրհավա օ-
լաճաղը տէրքեար տըր:

«Բընէ պիր քէրրէ Բ. զուն գէվճի օլաճագ օլուր իսէ,
օնտան սօնրա պէնիմ հիչ հիւքմիւմ գալմաեաճագ,
պէնիմ իչին հէր շէյ զալ օլաճագ տըր:

«Իմտի, իչ պաշլամագտան կվկէլ, պու կէնճ գը-
ղըն՝ հագըգէթէն քիմ օլտուղունու անլամագ լաղըմ
տըր:

«Եվկէթ, անլամալըեըմ, ֆագաթ նա՞սըլ վէ քի՞մ-
սէն... Ահ, հէր հալտէ պիր չարէ պուլմալըեըմ:

Քիմսէտէն հիւանի մուտմէլէ կէօրմէտիկինտէն նա-
չի, վալիտէսիյլէ պիրլիքտէ մէզքիւր էյլէնճէեէ կէլ-
մէսինտէն տօլանը թէէսսիւֆ իթմէքտէ պուլունան
Սէրթ Գուրապիէֆ՝ էնսլէեէրէք սալօնտան կէչէրքէն,
գօնթէսի կէօրիւպ:

— Վալիտէ, սէն պու էյլէնճէտէն խօշլանը՞եօր-
մուսուն, պէն ֆէվգէլատէ սըգըլըեօրում. չէօյլէքի
էկէր օթուրաճագ օլսամ, անինտէ ույգուեա տալաճա-
ղմա էմինիմ, տէյի պէեան իյլէտի:

Գօնթէս. — Էկէր իսթէրսէն կիտէլիմ:

— Զաթէն պէնիմտէ արգում օ տուր:

Պէօյլէճէ վալիտէ վէ օղլու տէհլիգէ էնտիլէր. ինը-
մէթքեարլարտան պիրի պունըարըն արապասընը հա-
զըրլաթտըղը սրրատա, գօնթէս՝ օղլունա,

— Նէ՞րէեէ կիտիեօրսուն, տէտի:

— Սէրգըեա:

— Սանա ըէֆագաթ իտէելիմ: Եօլտա կէօրիւչիւ-
րիւզ, զիրա պազը չէյլէր սօրաճաղմ:

— Բէք էյի:

Արապաճըեա իգթիզա իտէն էմր վէրիմէքլէ, ա-
րապա եօլա չըգտը:

Գօնթէս. — Սէն Րօզ Մատուեու նէ՞րէտէ թանըտըն:

Սէրթ. — Սիւսի-ան-Պրիտէ... զանն իտէրիմքի պու
խուսուսու սլն պիլիեօրտուն:

— Մէրգումէ հագգընտա մալիւմաթ ալտըն մը:

— Էվվէթ:

— Հագգընտա նէ՞ սէօյլէ եօրլար :

— Մէտն ու սէնա իտիեօրլար : Լաքին պու էսկիլ-
միշ հիքեաեէեի թագէլէմէքտէ նէ՞ սէպէպ վար տըր :

— Սէվկիւլիւ օլլում, սէն պէնի իսթիճվապ իթ-
մէեիպ, եալընըզ ճէվապ վեր : — Վալիտէսի ժան Մա-
տու Հագգընտա նէ՞ տիեօրլար :

— Պիլմէմ, չիւնքի անըն Հագգընտա պիր չէյ սօր-
մատըմ... զաթէն ժան Մատու էօլմիւշ տիւր :

— Էվլի՞մի իմիշ :

— Թապիի, զիրա տուլ էօլմիւշ տիւր :

— Նէ՞րէտէ իգամէթ իտիեօրտու :

— Րօզիէ չիֆթիլիկինտէ :

— Եալընըզ մը :

— Րօզ վէ իհթիեար պիր պէսլէմէ իլէ պիրիքտէ :

— Օ պէսլէմէնին իսմինի պիլիեօրմուսուն :

— Իսմի վէրօնիք ժալթիէ տիր :

— Րօզուն սուրէթի վէլատէթի Հագգընտա հիչ պիր
չէյ իչիթմէ՞տին մի :

Սէրթ՝ քէմալը թէաճճիւպլէ վալիտէսինէ պագա-
րագ :

— Սուրէթի վէլատէթի՞մի. նէ՞ տիմէք իսթէտիկի-
նի անլամաեօրում, տէտի :

— Րօզուն՝ ժան Մատունուն ասըլ գըզը օլտուղու-
նա չիւպհէ իտիլտիկինի իչիթմէտին մի :

— Պէն օ խուսուսու ասլա արաշթըրմատըմ :

— Մէսէլա, Րօզուն, սահիպսիզ պիր գըզ օլուպ
տա, չօճուգլուղունտա մէզքիւր չիֆթիլիք սահիպէսի
թարաֆընտան գապուլ իտիլմիշ օլտուղու զանն իտիլ-
մէ՞եօր մու :

— Պէօյլէ պիր չէյ ասլա իչիթմէտիմ :

— Սէն Վերօնիքի կէօրմի՞ւշմիւսիւն:

— Էվվէթ:

— Նա՞սըլ գատըն տըր:

— Պիր քէօյլիւ տիւր:

— Նէ՞թապիեաթտա տըր:

— Թիթիզմէշլէպ տիր:

— Սիննի՞:

— Ալթմըշլըզ օլմալը:

— Բօզիէ չիֆթլիկինտէ եալընը՞զ մը իգամթ իտէր:

— Բօզուն հարէքէթինտէն պէրու զալիպա եալընը իգամէթ իտիեօր:

— Իշթէ սէնտէն իսթէտիկիմ մալիւմաթ պու գատար տըր:

— Լաքին պու մալիւմաթըն սէնճէ Նէ՞ֆաիտէսի օլապլիիր:

Լինէ սօգաղընտաքի օթէլէ Նազլը քէլամ իտէլիմ:

Մատամ տը Լօրպազ, ճէմիյեթին պիրան էվվէլ խիթամ պուլմասընը արզու իտիեօրտու: Մէրզումէ, տալէթլիլէրի գարչըսընտա սէօզ սէօյլէմէկէ վէ թէպէսսիւմ իթմէկէ մէճպուր օլտուղունտան, զիեատէսիյլէ սըգըլըեօրտու:

Գօնթէս Գուրալիէֆին սէօզլէրի՝ մէրզումէնին ֆիքրինտէ թարիֆտէն միւսթաղնի պիր տէհշէթ հասըլ իթմիշ օլմաղլէ, պիր տիւրլիւ քէսպի սիւքիւնէթ իտէմէեօրտու:

Նիհաեթէթ եարը կիճէեի իքի սաաթ գատար կէչէրէք, սալօնլար պօշանըպ, Բընէ վէ Բօզ տաիրէլէրինէ, վէ Մ. տը Լօրպազ իլէ օղլու տախի քէհտի տաիրէլէրինէ չէքիւտիլէր:

Թէրէզ եալընըզ գալտըղընտա, հէր թարաֆտա

գաբուլարըն գաբալը օլտուղունա թէ՛մին օլտուգտան սօնրա, վալիտէսինին օտասընա չըգտը:

Էօթէնի Տօմօն՝ գօնթէս Գուրավիէֆին հիքեաեէ-սինտէն նէչէթ իտէն թէհտիտէրի տիւշիւնէրէք, գը-զընա պէքլէեօրտու: Մէրգումէնին արթըգ շիւպհէեէ ասլա սէպէպի գալմաեըպ, տօգթօր Սարտանըն թի-մարիսանէսինտէն աչըրըլմըշ օլան մէճնուռնու՝ երկիր-կի սէնէ մուգատտէմ քէնտի էմրիյլէ թէվգըֆ իտիւ-միշ օլան Կապթօն Տօպերիվ վէ թէրէզին սէվմիշ, վէ պիրլիքտէ ֆիրար իթմիշ օլտուղու շախս, վէլհասըլ Բօլինին բէտէրի իտուկինէ թէ՛մին օլտու, վէ օ մէճնու-նըն ազլընը, վէ գուվվէյի հաֆըգասընը իեատէեէ չա-լըշան տա, թէրէզին զէվճի տօգթօր տը Լօրպադ օ-լուպ, մէրգումուռն պու խուսուստա մուվաֆֆադ օլա-ճաղընտ տա իշթիպահ իտիւմէգ իտի: Իշթէ իշին պու ճիհէթլէրի՝ Էօթէնի Տօմօն իլէ գըզընը տիւշարը աէհ-չէթ գըլմաեա քեաֆի օլուպ, լաքին խայինէ վալիտէ, գօնթէս Գուրավիէֆին՝ մէճնուռնը մէրգումու թիմար-խանէտէն նէ՞ սէպէպլէ գուրթարտըղընա, վէ ազլընը վէ գուվվէյի հաֆըգասընը իեատէեէ նիշին չալըշտը-ղընա մանէա վէրլմէտիկի կիպի, կէչմիշ զէմանը միւէպ-պէալէն զայիլ օլմուշ, վէ Վէրօնիք ժալթիէտէն, իխ-թիեարը սիւքիւթ իտէճէկինէ տայիր գաթիէն վատ ալմըշ օլտուղունու գանն իթմէքտէ իքէն, նակէհան օլ կէչմիշ զէմանըն գուհուրա կէլմէսիյլէ գուրտուղու բլան քեամիլէն մահվ օլմուշ օլտու:

Մատամ Տօմօն, գըզընըն կէլտիկինի կէօրտիւկիւն-տէ, տիթրէեէրէք օթուրմուշ օլտուղու գօլթուգլու իսկէմէտէն գալգըպ, իլէրուեէ տօղրու պիր ատըմ ալտը:

Թէրէզ. — (Շու եօրոս միւքեալէմէեէ իպթիտար իթտի.) վալի'տէ, պու կիճէ սիգին իլէ նի՞ջին կէօրիւշ՝ մէք իսթէտիկիմի էլպէթթէ անլատընը, տէյիլ՝ մի:

Էօթէնի. — Էվվէթ, անլատըմ:

— Մատամ Գուրավիէֆին նազլ իթտիկի հիքեանէ՝ պէնիմ հիքեանէմ տիր:

— Շիւպհէսիզ:

— Պիր թիմարխանէտէն աշըրըլան, վէ հիշ պիր իսմի խաթըրլահաման մէճնուն տա...

— Կասթօն Տօպէրիվ տիր:

— Սիզ անըն վէֆաթ իթմիշ օլտուղունու պանա պէեան իթմիշ իտինիզ:

— Էվվէթ, ալէմ իշին վէֆաթ իթմիշ իտի:

— Իշթէ շիմտի տէ ասզը ինթիգամ իշին, թէէտիպ իշին տիրիլիէօր... Ահ, վալիտէ, վալիտէ, պու եաբտըղընը շէյ նէ՞ տիր: Քեաֆֆէյի եալանլարընը պօշա կիթտի Գուրտուղունու տուգագ մահվ օլտու, վէ գազտըղընը չուգորտ տա պէն տիւշիւէօրում:

«Հազըրլանմագտա օլտու մահվիյեթ վէ ըկալէթի մէն իթմէք իշին նէ՞ եաբաճագսընը:

«Շու գօնթէս Գուրավիէֆին իսթէտիկի նէ՞ տիր:

«Նի՞ջին Կասթօն Տօպէրիվ, պէրհանաթլար ալէմի նէ իեատէ իլլէէօր:

«Բարիստէ տիկէր պունճա մէճնունլար թապիպէրի օլտուղու հալտէ, Կասթօնուն թէտապիսի իշին նէ՞ եէ գէվճիմէ միւրաճաաթ իթմիշ տիր:

«Պունուն սէպէպի՝ թէտաթիլֆի՞մի, եօգսա պաշգա պիր շէյ մի տիր: Սիզ, պու իշտէ, Էվվէլճէ գարարլաշտըրըմը պիր ըլան, տիկէր պիր մագսէտ կէ՞օրմէէօրմուսունուզ:

«Նէ՞ միւլահագա իտիեօրսունուզ, նէ՞ քէշֆ իտի-
եօրսունուզ, նէ՞ եարածագսընըզ»:

«Սիզտէ պէնիմ կիպի թէհտիտ ալթընտասընըզ...
Սի՛զ, սիզ վալիտէ, ագլը պաշընտա օլան պիր ատէմի
թիմարխանէեէ աթտըրըզ, ագլընը զայպ իթտիրմիշ-
սինիզ, Պէն պու մէքրուհ ճինաեէթի պիլմէեօրտում: -
Իսթէմէեէրէք, պիլմէեէրէք սիզէ իթաաթ իթմէքլէ,
շէրիքինիզ օլմուշ օլտում»:

«Ճէվապ վէրին, վալիտէ. քէշֆ իթտիկիմ վէ պի-
տուշ պուլունտուղում չու ֆուրթունատան պէնի նա՞-
սըլ գուրթարապիլէճէքսինիզ»:

Թէրէզ, իշպու սէօլէտիի սէօյլէտիկի զէման, տէհ-
շէթ վէ հիտտէթինտէն նաշի լէհճէսի ֆէվգէլլաեէ սօլ-
մուշ իտի, վէ էլլէրի տէ տիթթէեօրտու: Տիկէր թա-
րաֆտան խայնէ վալիտէ, գըզընըն հարէքէթինին
պիւսպիւթիւն մուղայիրի օլարագ, զանէթ սօղուգ
գանլըլըզա,

— Իսթէտիկինիզի սէօյլէտինի՞զ մի, տէյի սօրտու:

— Էվվէթ սէօյլէտիմ, ճէվապընըզա պէքլէեօրում:

— Իֆատնիզտէն անլաշըլտըլը վէճէլէ, պիլ՝ թէհ-
տիտ ալթընտա պուլունտուեօրուզ:

— Էվվէթ, լաքին պու թէհտիտին մագսէտի նէ՞
տիր:

— Էկէր մագսէտինի պիլսէ իտիմ, զաթէն թէտա-
պիրի թէտաթիլիեէեի իթթիլիսագ իտէր իտիմ:

— Տիմէք ֆէնալըլըն մէնի իչին պիր չարէ իթթի-
խազընա միւգթէտիր տէյիլսինիզ:

— Շիմուլք, հալտէ միւգթէտիր տէյիլիմ, ֆագաթ
օ Բուսիլը գարընըն իսթէտիկինի անլատըլըմ անտէ,
չարէ իթթիխազընա միւգթէտիր օլաճալըմ:

— Շիմոսի պիզիմ ետրաճաղըմը նէ՞ տիր :

— Հալը ի՞նքնաթտա պուլունարագ պէքլէե՛
ճէեիզ :

— Աճա՛յիս , փէլաքէթին վուգուինէ՞ մի պէքլէե՛
ճէեիզ :

— Փէլաքէթին վուգուինէ վազըթ պրադմամագ
իշին , պիր սն կվկլ կճապընը իճրա իյլէե՛ճէեիմ :

— Կասթօն Տօպէրիվ՝ գօնթէսին եանընտա նա՞ըլ
պուլունուեօր :

— Քէնտիսինին օլ պապտէ նագլ իթտիկի հիքեանէ
տօղրու տէյիլ տիր : Մէճնուն՝ մկգուֆ պուլունտու-
ղու թիմարխտանէտէն աշըրըմըլ տըր :

— Պագաթ մատամ Գուրավիէֆ օ թիմարխտանէեի
նա՞ըլ անլամը :

— Իշթէ պուրասը պէնճէ տախի պիր սըրր տըր :

— Կասթօն Տօպէրիվի պէնտէն անըրմագ իզրէ
գուլլանմըլ օլտուղունուզ խայինլէր , զատտարլար՝ հէր
հալտէ սիգէ իհանէթ իթմիշ տիրլէր :

— Գապիլ տէյիլ տիր , չիւնքի Եահսընը իթտիկի-
նիզ քիմսէլէր թէրքի հանաթ իթմիշլէր տիր . եալընըզ
թիմարխտանէ միւտիրի հանաթտա իտէ տէ , անըն հագ-
զընտա պու եօլտա պիր շիւշհէ իթմէք տէ , ատէթա
կսէրը ճիննէթ տիր :

— Էօյլէ իտէ , պու իհանէթի քիմիճրա իթմիշ տիր :

Էօթէնի Տօմօն՝ պաշընը էյմիշ , գաշլարը չաթըմըլ
վէ ֆիքրի զանէթլէ մէշղուլ պուլունեմուշ օլտուղու
հալտէ , տէրունը օտատա քէմալը հէեէճան իլէ տօ-
լաշըրքէն , պիրտէն պիրէ տուրտու , վէ հէման քէնտի
միւրատընա գարշը օլարսոզ , «Պէն պու շէյլէրտէն հիշ
պիր շէյ անլահամաեօրում , հիշ պիր շէյ քէշֆ իտէմէեօ-

րում» տէտի։ Թէրէզ տախի, մէյեռուսանէ պիր հալլիլէ,

— Տիմէք մահվ օլտուգ, տէյի պէեան իյլէտի։

— Նիօչին մահվ օլաճաղըզ։ Տօպէրիվ մէճնուն տուր, վէ ֆիրարընա մէյտան վէրիվիջ օլտան թիմարխանէտէ իսէ, նէ՛ սիզին նէ՛ պէնիմ իսմիվիզի պիլէն եօգ տուր։ Պինապէրին ալէյհիմիզտէ վուգու պուլաճագ իսնատաթա գարշը, «Պու իսնատաթտա պուլունան չախս մէճնուն տուր. իմտի, պիր մէճնունուն սէօզիւ իլէ պիզիմ իֆատէմիզտէն հա՞նկըսընը ինթիխապ իթմէք լազըմ կէլտիկի՝ էրպապը մուհաքէմէեէ մալլում տիւր» տիմէքլիկիմիզէ միւշքիլաթ եօգ տուր, վէ մէճնունտան իսէ, պիզէ իթիմատ իտիլէճէկի տէրքեար տըր։

— Ֆագաթ էկէր ագլընա մալիք օ՛լուսա։

— Ագլընա մալիք օլտուղունու իսպաթ իթմէք լազըմ տըր. պու տա գօլայ պիր շէյ տէյիլ տիր։ Պունտան գաթինաղար, էլպէթթէ օլ վաքիւա գատար գօնթէս Գուրափիէֆին նէ իսթէտիկինի անլաեաճաղըզ։ Շունա թէէմին օլունքի, էկէր քէնտիսիյէ պիզիմ արամըզտա գալգա պաշլար իսէ, քէնտիսինէ գարշը գուլլանաճագ սիլահլարը էլտէ իտէպիլէճէեիմ։

— Վէ օ միւտարէպէնին գուրպանը տա, հէր վագըթքի կիպի Կաթօն Տօպէրիվ օլաճագ տըր, տէյիլ մի, օ պիշարէքի, վաթէն պունճա ճէվր ու ճէֆա չէքմիլ տիր, թէքրար միւղտարը՝ մը օլմալը տըր։

— Սիօզ մի քէնտիսինի աճըթօրսունուգ։

— Էլպէթթէ վէ էգճան ու տիլ աճըրըմ։ — Բէնտիսինի սէվմիլ օլտուղումու ունուտապիլի՛րմիեիմ։ Պէնտէն աշըրտըղընըզ, վէ տայիմա հագգընտա կէօգ եաշլարը տէօքմէքլիկիմէ պէնի մէճպուր իթտիկինիզ էվլատըմըն բէտէրի ֆիքրիմտէն չըգապիլի՛րմի։

«Տիւվազը էվլէնտիմ, վէ վազիֆէմ իճապընճա, նամուսլու վէ սատըզ պիր գատըն օլուպ, գալպիմին գանլը եարէլէրինի տէ սախթէ պիր թէպէսսիւմ ալ-թընտա կիզլէտիմ:

«Եիրմի սէնէտէն պէրու եիւզիւմէ գալըն պիր նի-գապ կէչիրտիմ. . . Մութլուլու զանն օլունուեօրտում, վէ մութլու տա օլմալը իտիմ, զիրա սաատէթի միւքէմ-մէլէ իչին հէք շէյէ մալիք իտիմ, լաքին կէչմիշ գէմանըն խաթըրէլէրի՝ մէսէրրէթլէրիմի գէհիրլէմէքտէ վէ կիճէ-լէրի ույգումուս րահաթսըզ իթմէքտէ իտիլէր:

«Ա՛հ, իքինճի տէֆա վալիտէ օլտուզումտա, պու խաթըրէլէրի ունութմազ իչին ճէնապը Ալլահա բէք չօգ նիեազ իթտիմ, վէ Րընէեի տիւնեաեա կէթիր-տիկիմտէ, իչպու նիեազըմտա մուվաֆֆազ օլաճաղըմը մէմուլ իտիեօրտում, լաքին թէէսսիւֆ իտէրիմքի, պու խուսուստա իւմիտիմ պօշա կիթտի. ճէնապը Հազգ՝ նիեազըմը գապուլ պուեուրմատը: Իքինճի տէ-ֆա վալիտէ օլմագըլըմ՝ պիրինճիսինի տաիմա խաթ-րըմա կէթիրմէքտէ, վէ Րընէ՝ Բօլինիմի տիւշիւնտիւր-մէքտէ իտի:

«Ա՛հ, վալիտէ, վալիտէ, պու շէյլէրին սէպէպի հէք սիգսինիզ, վէ շուրաեը անլաեամաեօրումքի, պի-լէրէք պունճա ֆէնալըզը իրթիքեապ իթտիքտէն սօն-րա, իզթիրապը գալպինիզ՝ սիզի նա՞սըլ պէրհաեաթ սլրազտը:

Ուային վալիտէ. - (Պիր սուրէթի պարիտէտէ.) Մահ-զա պու կիւն՝ սիզի գուրթարմազ իչին եաշատըղըմա մէմնունում: Պէնիմ սէպէպիմլէ վազը օլան ֆէնալըզ-տան տօլաեը նատիմ տէյիլիմ, զիրա օ ֆէնալըզ՝ սիզի գէնկին, միւհթէրէմ, վէ ումումէն հասէտ իտիլէճէք

պիր գատըն հալինէ վազ իթտի։ Պու կիւն իսէ, կէջ-
միշ վէ սայքի էպէտիեէթտէ մահվ օլմուշ օլան պիր
վազըա թէքրար մէյտանա չոգարըլարտգ, սիզին նա-
մուսսուզուղունուզա թէչէպպիւս օլունուեօր։ Միւս-
թէրիւն օլուն, պէն հազըրըմ, վէ վազթիյլէ մալիք օլ-
տուղում սէպաթ ու ճէսարէթի ղայպ իթմէմիշիմտիր։
Քիմքի պիզէ թէարրուզ իթմէք իսթէրսէ, պու խաս-
սէլէրէ մալիքէ օլտուղումու իսպաթ իտէճէերիմ։

«Թէքրար իտէրիմ, սիւքիւնէթի էլտէն պրագմա-
երն... վազըթսըզ թէլաշա մահէլլ եօգ տուր։ - Գօն-
թէս Գուրաւիէֆ հազգըմըզտա թէհտիտաւէր կէօրիւ-
նիւեօր։ Թէէմին օլուն, գարշըսընտա պէնիմ կիպի
պիր գարը պուլունտուղու հալտէ, անը սիւքիւթէ
մէճպուր գըլմագ գապիլ տիր։ Իմտի, պիւա վէսվէսէ
պէքլէերին... պէն հէր շէյէ մէսուլում։

— Իէք էյի, պէքլէեէճէերիմ, լաքին պիր սէօգ...
սօն պիր սէօգ տահա սէօյլէմէք իսթէրիմ։ Գըզըմ հա-
եաթտա մը տըր։

— Էվվէթ։

— Սահի՞հ մի։

— Սահիւն օլտուղունա եէմին իտէրիմ։

— Մէսուլում մու տուր։

— Օնտան մէսուտ օլունամագ։

— Քէնտիսիւնի կէօրմէք իսթէր իտիմ։

— Վատ իտէրիմքի, կէօրէպիլէճէքսիւնիզ։

— Նէ՞ վազըթ։

— Պէլքի եազընտա։

— Նի՛շին պիր ան էվվէլ կէօրէմէեօրում։

— Թէչիւքէլի պիր թէչէպպիւստէ պուլունմագտան
էվվէլ, մատամ Գուրաւիէֆին նէ՛ իսթէտիկիւնի անլա։

մալըներգ, Պիզէ գարշը մէրգումէնին եէտինէ սիւհալար վէրմէմէլիելիզ, - Իմտի, հայտէ օտանըզա ավտէթ իտին, վէ գօրգուեու պէր թարաֆ իտիպ, սապր իլէ պէք-լէելին:

Թէրէզին հիտտէթ ու զազապը պիր արա ռէք զի-եատէ իտի, լաքին թապիեաթընըն զաաֆէթի իճա-պընճա, վալիտէսինին իֆատաթը գարշըսընտա պաշը-նը էյիպ, մէյեուսէն վէ միւքէտտէրէն օտասընա չէ-քիլտի:

Էօթէնի Տօմօն պիր գօլթուգլու իսկէմէտէ օթու-րուպ, Թէքրար տէրին միւլահազաթա տալտը, Գէն-տիսինի վէ գըզընը թէհտիտ իտէն մուխաթարա հազ-գընտա շիւպհէ օլուհամաեըպ, լաքին պու մուխաթա-րա նէ՞ գապիլտէն օլապիլիր իտի: Մէրգումէ, տիւ-շիւնտիւքտէ, մուվազգաթէն անլաշըլամաեան վէ հալլ իտիլէմէէն պիր մուամմա գարշըսընտա պուլուհուպ, «անլաեամաեօրոււմ» տիմէքտէն պաշգա պիր սէօզ պու-լամամագտա իտի:

Ֆիլվազը Բօլ Կօսէնին վասիեէթինա'ն վէ գօնթէս Գուրավիէֆին կէօզ տիքմիշ օլտուլու միլեօնլարտան խապէրտար օլմատըղը ճիհէթլէ, մուամմայը մէզքիւ-րէէի նա'սըլ հալլ իտէպիլիր իտի:

Գօնթէսին հիքեաեէսինտէ զըմէն իյմա իտիլէն թէհտիտէր՝ նէ՞ շէյէ միւհճիրր օլապիլէճէքլէր իտի:

Շիւպհէսիզ հիշ պիր շէյէ, մատէմքի Վէրօնիք ժալ-
թիէ՝ հագըզէթի հալի կիզլի թութմաեա եէմին իթ-
միշ, պու վաաընը թութմուշ, վէ Բօզա, բէտէր վէ
վալիտէսինին իսիմէրինի պիլտիրմէմիշ իտի:

Մատամ Գուրավիէֆ՝ օ գըզը արաեօրտու իսէ տէ,
աճապա նիճին արաեօրտու, վէ անը պուլմագտա նէ՝
Փաիտէսի օլապիլիր իտի:

Իշթէ Էօթէնի Տօմնուս միւլահազաթ վէ թէֆէք-
քիրաթը՝ հէք պու էսասա միւլթէնի օլուպ, անճագ
պիր նէթիճէ չըգարամատըղընտան, վէ զիհնի տէ եօ-
րու լտուզունտան, «Պու կիճէ եաթանըմ, էլպէթթէ
պու կիճէնին սոսպա:ք տա վար տըր» տիեէրէք, եա-
թաղընա եաթտը իսէ տէ, ուեուեամատը:

* . *

Իրթէսի կիւն, սապահըն սաաթ տօգուզունտա,
իքի քիշի, Վէնսան տէմիր եօլու մէվգիֆինտէ պիր
քիրա արապաընտան աշաղը կնիպ, Պրի-Գօնթ-Բօպէր
խաթթընա մախսուս պիլէթէր վերլէն տաիբէեէ կիր-
աիլէր: Մէրգումլարտան պիրի՝ օգուեանլարըմըզըն
պիլտիլի Սաթիւրնէն Բիկօ, ետնի գօնթէս Գուրավիէ-
ֆին խըտմէթլիւրինի կէօրէն պիր քիման իտի: Պու տ-
տէմ, սաշտան պեաղա պատար սիեահ էլպիսէ կիեին-
միշ վէ պօղաղընա պէեազ գրապաթ պալլամըշ օլուպ,
գօլթուզու ալթընտա տախի սիեահ գաբազլը, մուգա-
վէլաթ մուհարրիլէրինէ մախսուս էնլի պիր ճիզտան
պուլունմագտա իտի:

Իշպու գըեաֆէթինտէն վէ գօլթուզու ալթընտաքի
ճիզտանտան, քէնտիսինին պիր հաքիմ եախսուս ատիեէ

նէզարէթինէ մէնսուպ պիր մէմուր օլտուղունու զանն իթմէմէք զապիւլ տէյիւ իտի : Բէֆիգի իսէ , սագալ-սըզ վէ պընըսըզ օլտն եիւզիւնիւն էթրաֆընտաքի աղարմըչ սաջ տէմէթլէրինէ րազմէն , մէրգումտան զի-եատէ կէնճ կէօրիւնիւեօրտու վէ պէսպէլի կէօզլէրի-նին զաաֆէթինէ մէպնի , մապի պիր կէօզլիւքլէ կէօզ-լէրի կիզլէնմիչ իտի :

Պունուն տա կէդչի հալ ու զըեաֆէթի բէք տիւզ-կիւն իտի իսէ տէ , պու ճիւմլէ իլէ հաքիմ սըֆաթըն-տա կէօրիւմէեիպ , օլստ օլսա , զապթ քեաթիպի օ-լտալիլի իտի : Անըն տա գօլթուղու ալթընտա պիր ճիզտան պուլունմագստա իտի :

Սաթիւրնէն Բիկօ՝ Սիւսի-տն-Պրի գարիեէսի իչին , պիրինճի սընըֆտան իքի պիլէթ ալտըգտան սօնրա , րէֆիգիլէ պիրլիքտէ պիր վահօնա կիրտիլէր : Պու վա-կօնա իսէ , էվէլճէ իքի քիչի կէլմիչ օլմասըյլա , պի-զիմ իքի սէյեաէլար՝ էսնար րահտէ հիչ պիր սէօզ թէաթի իյլէմէտիլէր :

Թրէն՝ Սիւսի գարիեէսի մէվգիֆինտէ տուրտու-ղունտա , մէրգումլար աշաղը էնիպ , Սաթիւրնէն , թէ-սատիւֆ իտիլէն պիր եէրլի քիմնէեէ ,

— Միւսիւ , Բօզիէ չիֆթլիկինէ կիթմէք իչին հա՛ն-կը եօլտան եիւրիւմէլիեիզ , տէյի սիւսլ իթտի :

Եէրլի . - Պէն տէ օ թարաֆա կիտիեօրում , իսթէր-սէնիզ , պիրլիքտէ կիտէրիզ , տէյի ճէվսապ վէրտի :

Մէրգումուն թէքլիֆի գապուլ օլունտու , վէ պէյլէճէ իւչիւ պէրապէր խայլի եիւրիւտիւքտէն սօն-րա , միւնասիպ պիր մահէլլտէ այրըլտըլար :

Չէնտ տագըգա սօնրա , մէրգումլար , չիֆթլիկին գաբուսունու չալտըլար : Վէրօնիք գաբուսու աշըպ ,

հիշ մէմուլ իթմէտիկի պու միւսաֆիրլէրի կէօրիւր
կէօրմէզ , չաչըրարագ ,

— Միւսիւլէր , նէ՞ արզու խտիտօրսունուզ , տէյի
սիւալ իթտի :

Սաթիւրնէն , պարիտ պիր թարզտա ,

— Վէրօնիք ժալթիէ իլէ կէօրիւլմէք արզու խտէ-
րիմ . . . օ գատըն սի՞զմիսինիզ , տէյի սիւալ իթտի :

— Էվլէթ , էֆէնտիւրիմ , պէնտէնիզիմ . . . իչէրի պու-
ետուուն :

Իչէրի կիրիլաիքտէն վէ գաբու արգատան գաբան-
տըգտան սօնրա , Սաթիւրնէն , լէֆիզինէ պիր իշա-
րէթ իթմէքլէ , մէրգում պիր մասանըն եանընտա օ-
թուրում , վէ ճիզտանընը աչըք օլարագ մասանըն իւ-
զէրինէ վազ իթտիքտէն սօնրա , ճէպինտէն պիր միւ-
րէքքէպ հօգգասը վէ գալէմ չըգարտը , վէ եազըեա
պաշլամագ իւզլէ պէքլէտի : Պու արա Վէրօնիք գօրգ-
մաեա պաշլամագտա խտի : Բիկօ , մէրգումէնին եիւ-
զիւնէ պագարագ ,

— Միւլէթէրէմ գատըն , պէն հաքիմիմ , վէ միւտ-
տաիի ումումիլիք թարաֆընտան պուրաեա կէլմիչիմ
տիր : Մատտէ՝ վէխիմ պիր խուսուսա տայիր օլուպ ,
գանուուն համընա սիզտէն թալէպ իթտիկիմ մալիւմաթը
ալտըղըմ հալտէ , մահքէմէլէրէ միւրաճաթ կիպի
թախտիչի էզհանը մուճիպ պիր հարէքէթին էօնիւ ա-
լընապիլէճէկինի վատ իյլէրիմ , տէտի :

Մահքէմէ , գանուուն վէ հաքիմ քէլիմէլէրի , զաթէն
ճահիլ օլան վէ հէր շէյէ թէզ ինանըր թապիեաթլը
պուլուեսան սիչարէ Վէրօնիքին օլանճա ազլընը տա
պաշընտան ալմըշ օլմասըյա , չաչըրարագ ,

— Էմրինիզէ հազըըըմ , հաքիմ էֆէնտի , տէտի :

Րիկօ՝ քեաթիպինին եանընտա աեադտա տուրարադ ,
Վէրօնիքէ խիթապլէ ,

— Գարշըմտա օթուրուն , տէտի :

Պիչարէ գատընճըղազ , հէեէճանընտան նաչի տիգ-
լէրի գուվվէթտէն քէսիլմիշ օլմասըյլա , պիր իսկէմլէ
իւղէրինէ օթուրտու , եախօտ տահա տօյլուսու տիւ-
շիւվէրտի , վէ քէնտիսինին հիւքիւմէթլէ նէ իշլի օլա-
պիլէճէկի հագգընտա տիւշիւմէեէ պաշլատը :

Սաթիւրնէն . — Միւհթէրէմ գատըն , պապը մաա-
տէլէր իւղէրինէ սիգի իսթիճվապ իտէճէերիմ , դապթ
քեաթիպիմտէ ճէվապլարընըզը գայտ իտէճէք տիր :

Վէրօնիք . — Լաքին , հաքիմ էֆէնտր , նէ՞ իուսուս-
տա պէնի իսթիճվապ խտէճէքսինիզ : Ալլահ պիրիբ քի ,
պէն հիշ պիր շէյ իլէ մազնուն տէյիլիմ :

— Միգէ մազնունսունուզ տիմէեօրում , հալպու
քի կկէր միւսթէնթիգին հուզուրունա չըգմադ իս-
թէմէզսէնիզ , սուրէթի գաթիեէտէ ճէվապ վէրմէ-
լիսինիզ :

— Միւսթէնթիգին հուզուրունա՞մը . . . Լաքին պէն
հիշ պիր շէյ հաքմամըշ օլտուղում հալտէ , միւսթէն-
թիգ նիշին պէնի ճէլպ իտէճէք տիր :

— Մաճգա շահիտ մագամընտա ճէլպ իտիւմէնիզ լա-
զըմ կէլէճէք տիր , վէ շահիտլէրին մէսուլիեթի իսէ ,
րէք սիւեիւք տիր : — Չօգ տէֆա շահիտլէր , պիր սա-
հիհլիկի կիղլէտիբլէրի իշին թաագիպ իտիւմիշէր , վէ
պիգզաթ միւթթէհիմլէր գատար տիւշարը ճէգա օլ-
մուշար տըր :

Պու արա պիչարէ Վէրօնիքին տիշլէրի եէկտիկէրի-
նէ չարքմագտա օլտուղունտան , կիւճ իլէ անլաշլըր
պիր թէլէֆթիւզ իլէ ,

— Հաքիմ էֆէ'նտի, պէնտէնիզ ասլա եալան սէօյ-
լէմիշ գատըն տէյիլիմ, տէտի:

— Ֆիլվագը տօղրու սէօյլէմէքլէ շէօհրէթ գազան-
մըշսընըզ: Պինապէրին խալիսանէ ճէվապ վէրէճէկինի.
զէ էմին օլտուղումտան, սիզէ կէլտիմ: Պու խուսուս-
տա տօղրու սէօյլէմէք իսէ, վազիֆէնիզտէն օլտուգ-
տան պաշգա, մէնֆաաթընըզ տախի պէօյլէ իճապ
իթտիրի:

— Հաքիմ էֆէ'նտի, հէր նէ սիւալ իտէրսէնիզ,
պիլտիկիմի տօղրու սուրէթտէ սէօյլէնէճէկիմէ թէէմին
օլուն:

— Պաշլաեօրում... զապթ քեաթիպի էֆէ'նտի,
գայտ ու գապթա հազըր օլուն... Վէ'րօնիք ժալթիէ,
նէ՝ գատար վագըթտան պէրու Սիւսի գարիեհսինտէ
իգամէթ իտիեօրսունուզ:

— Զաթէն պու գարիեհտէ տօղմուշում, վէ հէր
վագըթ պուրատա եաշամըշմ տըր:

— Նէ՞ գատար զէմանտան պէրու Մատու ֆամիլ-
եասընըն խըզմէթինտէ պուլունուեօրսունուզ:

— Զիֆթլիկէ կիրտիկիմ զէման օն պէշ եաշընտա
իաիմ, շիմտի տէ ալթմըշ իքի եաշընտաեըմ:

— Տիմէք 1867 տէ Րօզիէ չիֆթլիկինտէ պուլու-
նուեօրսունուզ:

— Էվվէթ, հաքիմ էֆէնտի:

— Սատագաթ վէ ուպուտիեթինիզլէ տէ, ֆամիլ-
եանըն, խըզմէթճիսի օլմագտան զիեատէ պիր տօսթու
ատտ օլունմուշունուզ տուր:

— Սէվկիլի էֆէնտիլէրիմ՝ քէնաիլէրինի նէ՝ տէ-
րէճէ սէվտիկիմի պիլտիւլէրինտէն, ֆիլվագը հագ-
զըմտա բէք զիեատէ տօսթլուգ վէ հիւրմէթ կէօսթէր-

միշէր տիր , վէ պու խուսուստա նէ՝ մէրթէպէ մին-
նէթտար վէ միւթէչէքքիւր օլտուղումա տա ճէնապը
Սլլահ շահիտ տիր :

Իշպու խաթըրէյէրտէն հասըլ օլան թէէսսիւրլէ ,
Վէրօնիքին կէօզլէրի եաշարտը , վէ շախսը մէրգ ում
տախի :

— Էֆէնտիլէրինիզին սիզէ էմնիյեէթի քեամիլէլէրի
վար իմիշ , տէտի :

— Հաքիմ էֆէնտի , պէնտէնիզտէ օ էմնիյեէթի
քեամիլէնէ լաեըգ պուլունմագտա իտիմ :

— Պիլիեօրում , հաթթա սիզտէն հիչ պիր շէյ կիզ-
լէմէտիքլէրինի տէ թահգըգ իթտիմ :

Վէրօնիք , պու սօն սէօղիւ իշիթտիկինտէ , տիթ-
րէտի :

Րիկօնուն քեաթիպի , իֆատաթը վագըաեը եագ-
տըզը սըրատա , մավի կէօզլիւկիւնիւն ալթընտան Վէ-
րօնիքի թէտգիգ իթմէքտէ օլմասըյա , մէգպուրէնին
տիթրէտիկինի կէօրիւպ , տօտագլարընտա թէպէսսիւմ
հասըլ օլտու :

Րիկօ՝ ճէպ տէֆթէրինին միւնտէրիճաթընը կէօզ-
տէն կէշիրտի , եախօտ կէօզտէն կէշիրիեօր կիպի կէօ-
րիւնտիւ : Պատէհու քէլամա տէվամլէ ,

— Էլպէթթէ 1867 սէնէսինի խաթըրլաեօրսունուգ ,
տէյի սօրտու :

— Սէվկիւլիւ մատամըն գէվճի օլան պիշարէ է-
ֆէնտիմ օ սէնէ թէրքի հաեաթ իթմիշ օլտուղուն-
տան , սէնէյի մէգքիւրէեի պէն հիչ ունուտապիլիօր-
միեիմ :

— Գուվվէեի հաֆըգանըզտա գալմասը լազըմ կէ-
լէն պաշլըճա հատիսէ եալընըգ պու օլմամալը տըր :

Վէրօնիք. — (Պիր միւտտէթ թէրէտտիւտտէն սօն-
րա.) Տիկէր հիշ պիր չէյ խաթըրլամաեօրում:

— Էյի տիւշիւնիւն:

Իհթիեար պէսլէմէ, սիւքիւթ իւզրէ տուրուպ,
տիւշիւնիւեօր կիպի կէօրիւնտիւ, լաքին հազըզէթտէ
քէնտի քէնտիեէ,

— Աճապա պու հաքիմ իշի նէ՝րէեէ գատար կէօ-
թիւրէճէք տիր, ատէթա գօրգուեօրում, տէտի:

Սաթիւրնէն, կէօզլէրինի մէրգոււմէ իւզէրինէ աթֆ
իթմիշ օլտուղու հալտէ, պիր ազ սօնրա,

— Սաթըրլամա՞եօրմուսուհուզ, տէյի սօրտու:

— Սայր:

— Հալպու քի անլամազ իսթէտիկիմ վուգոււթ օլ
գատար մուհիմմ տիր քի, ունութմուշ օլմագլըղընըզ
գապիւ տէյիւ տիր... Հէր նէ հալ իսէ, պէն սիզին
գոււվէյի հաֆըզանըզա եարտըմ իտէեիմ: 1867 տէ
Րօզիէ չիֆթլիկինէ պիր գըզ չօճուղու գապոււ օլուն-
մամը՞ մը տըր:

Պու տէֆա Վէրօնիք՝ մատտէ Րօզա տայիր օլտու-
ղունու անլաեարազ, լէհճէսի ֆէվգէլատէ սօլտու,
լաքին հիւքիւմէթին՝ Րօզ իլէ իշթիզալ իթմէսինէ նէ՞
սէպէպ օլապիլիր իտի:

Վէրօնիք, քէնտի քէնտիեէ, «Հէր նէ եարսալար վէ
հէր նէ սէօլէսէլէր, աղզըմտան թէհլիքէլի պիր սէօզ
ալամաեաճազ տըրլար» տէտի:

Սաթիւրնէն. — (Սէրթլիքլէ.) Սիւալիմէ ճէվապ վէ-
րին, տէյի պէեան իլլէտի:

— Լաքին, հաքիմ էֆէնտի, պանա պու սիւալի
արզ իթմէքտէ նէ՞ սէպէպ վար տըր:

— Զիւնքի ատալէթ պիլմէք իսթէեօր: Պունտան

գաթինաղար հարէքէթի վազըամըզ՝ Ժան Մատուռնուն
էօյէ էվլատը պուլունան մատմաղէլ Բօզ հագգընտա
խայըրլը տըր :

— Բօզ հագգընտա խայըրլը՞ մը տըր :

— Էվլէթ . . . պիր աղտան պու խոսուսու սիզէ տէ
անլաթըըմէ . . . 0 գըզ՝ պու էվէ հա՞նկը այ տուխուլ
իթմիշ տիր :

— Նոյեմբեր այընտա , էֆէնտիմ :

Վէրօնիքին պու թարիխի կիզլէմէէէ հիշ պիր սէ-
պէպի օլմատըղը կիպի , կիզլէմէք իսթէսէ տէ , կիզլէ-
մէսի գապիլ տէյիլ իտի :

Բիկօ . — Նոյեմբեր այընտա օլտուղունու պիլիեօ-
ղուզ , ապըլ թարիխինի անլամագ իսթէեօրըզ :

— Սէվկիւլիլ էֆէնտիմին վէֆաթ իթտիկի կիճէ
տուխուլ իթտի :

Օլ անէ տէկին գապիլ քեաթիպի սիւքիլթ իւզրի
պուլունմագտա իքէն , պիրտէն պիրէ իֆատէէէ ա-
ղազլէ ,

— Նոյեմբերին 16 նճը կիճէսի , տէյի մուգապլէլէ
իյլէտի :

Վէրօնիք , մէրգումա տօղրու տէօնիւպ պագարագ :

— Էվլէթ , տօղրու տուր . ֆագաթ սիզ պու խոն-
պուսու պիլտիկինիզ թագտիրտէ , պանա նիճիկ սօ-
ղուեօրսուղուզ , տէյի պէեան իյլէտի :

Սաթիւրնէն . — Քեաթիպ էֆէնտի , իշպու թարիխ-
լէր տօղրու օլտուղունտան , գայտ իտէպիլիրսինիզ :
(Պատէհու Վէրօնիքէ խիթապէն .) Պինաէն ալէյն , մատ-
մաղէլ Բօզ Ժան Մատուռնուն գըզը տէյիլ տիր :

Վէրօնիք . — (Պիլա թէրէտուիւտ .) Սայր , միւսիւ .
վէ կէրչի պու սըրր շիմտիէէ գաաար կիզլի թութու-

մուշ իսէ տէ, սըրրօ օլմագտան չըգմըլ տըր, եախօտ չըգմագ իւզրէ տիր, զիրա մատմագէլ Բօզ եադըն վագըլթտա էվլէնէճէք օլտուզուտան, քեաղըտընը իրաեէ իթմէսի զազըմ կէլէճէք տիր, վէ նէմէքէթիմի-ղին պէլէտիեէ միւտիրի թարաֆընտան, վէ Տիւպրէօյ նամ իահիպ իլէ Գարօն նամ շախսըն վէ պէնիմ թարաֆըմըզտան իմզտ իտիլմիշ օլման զապթ վարագասըն-տան պաշգա էվրագը պուլունմատըղընտան, հագըգէթի հալին ումումէն անլաշըլաճաղը տէրքեար տըր:

— Մէզքիւր զապթ վարագասընը իմզա իթմիշ օլանլար հաեաթտա մը տըրլար:

— Խայր, հաքիմ էֆէնտի, անլէր թէրքի հաեաթ իթմիշլէր տիր, եալընըզ պէն հաեաթտաեմ:

— Մատմագէլ Բօզ քէնտի վագիեէթի հագըգիեէսի-նի պիլմէմէլի տիր:

— Խայր, պիլիւր:

— Զօգտան պէրի՞մի պիլիւր:

— Պիր գաշ կիւնտէն պէրի:

— Պու վագիեէթտէն խապէրտար օլան՝ եալընըզ օ վէ սի՞գմիսինիզ:

Վէրօնիքին սիմասընտա մուվագգաթ պիր թէրէտ-տիւտ էսէրի հասըլ օլտու իսէ տէ, հագըգէթի հալի կիզլէմէեէ հիշ պիր չարէսի պուլունմատըղը կիպի, իւ-թիեթուրը սիւքիւթի հիշին իթմիշ օլտուզու եէմին տախի պունա տայր տէյիլ իտի: Պինապէրին ճէվապա ա-ղաղէ:

— Քէյֆիեէթի՝ Մ. տը Լօրպագըն ֆամիլեասը տախի պիլիւր, տէյի պէեան իյլէտի:

Սախթէ հաքիմին քեաթիպի: — Վա՛յ, Լօրպագ ֆա-միլեասը քէյֆիեէթտէն խապէ՞րտար մը տըր... — տէ-

տի, լաքին հաքիմին մանէատար պիր պաղըչը իւզէրինէ սէօղիւնիւ իլէրի կէօթիւրմէտի, վէ Սաթիւրնէն՝

— Էվվէթ, օ ճիհէթ պիզճէ տէ մալիւմտիւր. հաթթա մատմաղէլին՝ Մ. տը Լօրպաղըն օղլու իլէ էվլէնէճէք օլտուղունտան տա խապէրիմիզ վար տըր, տէյի պէեան իյլէտի:

Վէրօնիք, թէաճճիւպ վէ հայրէթլէ,

— Պու ատէմ հէր չէյի պիլիեօր, տէյի տիւշիւնտիւ:

Ըիհօ. — Պիր ազ էվվէլ սէօյլէտիկինիզ գապթ վարազաւընտա նէ՞ եազըլմըշ տըր:

— Պիր դաշ այլրգ պիր գըզ չօճուղունուն, 1867 սէնէսի նոյեմբերին 16 նճը կիճէսի, Սիւսի իլէ Պուսսի-Սէն-Լէժէր Խօլու իւզէրինտէ պուլունմուշ օլտուղու իշար գըլընմըշ տըր:

— Վէ մատամ Մատունուն տա անը քէնտի գըզը մազամընտա գապուլ իթտիկի պիլտիրիմիշ տիր... Պունլար քեաֆֆէթէն տիդէ մալիւմ տիւր:

— Օ հալտէ, հաքիմ Էֆէնտի, պէնտէնիզտէն անլամազ խթէտիկինիզ նէ՞ տիր:

— Օ կէնճ գըզըն իսմինի անլամազ խթէրիզ:

— Իսմի՛ Բօզ տուր:

— Պու քէնտինին վաֆիթիզ իսմի տէյիլ տիր, պէն սիզտէն, վաֆիթիզ իսմինի, հազըզի իսմինի սօրուեօրու. Բ. Խալիստ էկէր խթէրսէնիզ, վալիտէսինին իսմինի սէօյլէեին:

— Պու տէֆաքի թէարրուզ՝ տօղրուտան տօղրու վուգու պուլաուղունտան, Վէրօնիք,

— Հաքիմ էֆէնտի, վալիտէսինին իսմինի պիլմէ-Խօրում... հէմտէ նա՞սըլ պիլիսիլիւրիմ, տէտի:

Սաթիւրնէն Րիկօ՝ թէրս պիր չէհրէ քէսպ իաէրէք ,
վէ գաշլարը չաթըլարագ ,

— Մի'ւհթէրէմ գատըն , քէնտինիզի սագընըն , վէ
հագգընըզտա մուխաթարալը օլապիլէն պիր մէսլէք-
տէն կէրի տուրուն : Մալիւմաթը միւքէմմէլէ թահսիլ
իթմիլ օլտուղումու կէօրիւեօրսունուզ : Սիզի իսթիճ-
վապ իթմէքլիկիւմ , սիզտէն մալիւմաթ ալմագ իչին օլ-
մանըպ , պէնճէ մալիւմ օլան վագըլարը՝ ճէվապլա-
րընըզ իլէ թէտգիգ իթմէք իչին տիր : Շիմտիեէ գա-
կին խալիսէթլէ մուամէլէ իթտինիզ , պունտան պէօյլէ
տէ պու խալիսէթտէ պէրտէվամ օլմանըզ իխթար ի-
տէրիւմ : Գանուն՝ եալուն շահիտլէրի վէ պիլտիքլէրի մա-
լիւմաթը ատալէթէ թէպլիգ իթմէեէնլէրի թէէտիպ
իտէր : Պուրասընը խաթըրընըզտան չըգարմանըն ,
տէտի :

Վէրօնիք . — (Տիթրէեէրէք .) Ֆագաթ հաքիւմ էֆէն-
տի , Րօզ՝ պուլունմուշ պիր գըզ օլտուղու հալտէ , է-
պէվլյնիկին իսմինի քիմսէ պիլէմէզ :

— Թէրէտտիւտլէրինիզին սէպէպինի անլանօրում :
Սիզ , ճէմիյեէթի իճթիմաիյեէտէ օլտուգճա պիր մէվ-
գիսի վէ սէրվէթի օլան վէ միւթէէհիւլէ օլմասըյլա
տիկէր էվլատլարը պուլունան գըզըն վալիտէսինի թէհ-
լիքէլի պիր վազիեէթի իլգա իթմէքտէն գօրգուեօր-
սունուզ :

Մանիստար սուրէթտէ թէլէֆիլիզ օլունան պու

քէլիմէլէրտէն իհթիեար պէօլէմէ սարսըլտը վէ լէհճէ-
սինին սօլկունկունղու տահա զիեատէ արթտը: Պու
ճիւմէ իլէ ճէվասլտուն թէքրար գաջըմատա չալը-
շարագ:

— Ֆագաթ էֆէնտիմ, քիմտէն պահա իթտիկինիզի
պիլմէեօրում, տէտի:

Րիկօ. — (Բարձաղընը թէհտիտափէր սուրէթտէ մէր-
գումէեէ ուղաթարագ.) Թէհլիքէլի պիր թարիգէ սա-
րիք օլուեօրսունուգ, էօյլէ պիր թարիգէ քի, պունուն
մուզիրը նէթիճէլէրի՝ եալընըզ սիզէ տէյիլ, նամուս
վէ իթիպարընը մուհաֆաղսեա պօրճուլ օլտուղունեւզ
քիմտէեէ տաթի ալիտ տիր:

Իզիիրապ վէ էնտիշէի ազլմէեէ տիւշար օլմուշ օ-
լան պիշարէ քէօյլիւ գարընըն անլընտան աշաղը թէր
տանէլէրի տիւշմէքտէ իտի: Սաթիւրնէն իֆատաթընա
շու նօլտա տէվամ իլլէտի:

— Էկէր սիւքիւթիւնիւզտէ տէվամ իտէրսէնիզ, սի-
զի հուղուրը մահքէմէեէ ճէլպէ մէճպուր օլաճուղըմ: Օ
հալտէ էհլի մէրագ վէ պէտխահ պիր ճէմլյեթ մու-
վաճճէհէսինտէ, շիմտի պիլտիրմէք իսթէմէտիկինիզ իամի
պիլտիրէճէքսինիզ: Պուլունմուշ օլան պու չօճուղուն
ասլընը անլտագ իսթէեօրուգ, վէ պու տա տնըն մէն-
ֆաաթը իշին տիր: Էկէր հագըգէթի հալի պէեան ի
տէրսէնիզ, սիզի թէէմին իտէրիմքի, սըրրընըզ պիլտէ
գալաճագ տըր: Իմտի տիւշիւնիւն, վէ իփինճի տէֆա
արզ իթտիկիմ շու սիւալէ ճէվապ վէրին: Բօզ Մա-
տու թէսմիեէ, օլունան կէնճ գըզըն վալտտէսինին իս-
մի նէ՞ տիր: Պիլի^եեօրմուսունուգ:

Պիշարէ վէրօնիք օլանէ տէկին հէր քէստէն կիզլի
սագլատըզը սըրրըն պու տէֆա քէնտի թարաֆընտան

իշաա գըլընամողընը տիւշիւնտիւքճէ, աճընաճագ
պիր հալուէ պուլունուեօրտու: Հէր նէ հալ իսէ, մէր-
գումէ, արթըգ քէթմի էսրարա միւգթէտիր օլամա-
եարագ, քէսիք պիր սէտա իլէ,

— Էվվէթ, հաքիմ էֆէնտի, տէյի պէեան իյլէտի:

— Էյյլէ իսէ, իսմինի պիւտիրին:

— Տագաթ պու իսմի իշաա իթմէ եէճէկիմէ հապրէ-
թի իսա իւզէրինէ եէմին իթտիմ:

— Բէք էյի, պէն պիւտիրէեիմ: Օ վալիտէ Կու-
կիւնքի կիւն մատամ Լօրպագ թէսմիեէ օլունուր,
տէյի՞ մի:

Բէյյիւ քարը՝ ընթը սէտա իլէ, եիւզիւնիւ իքի
էվէրիլէ կիզէտի: Սախթէ հաքիմ վէ քեաթիւ պիր-
պիրինէ պագըշտըլար:

Վէրօնիքին նիտաը՝ իգրար մանէասընտա իտի:

Բիկօ. — Կէօրիւեօրսունուքի, ալտըղմըզ մալիւ.
մաթ տօղրու տուր:

Վէրօնիք. — (Կէօղլէրի եաշարարագ.) Պունու սիզէ
քիմ խապէր վէրտի: Եալընըզ պէնիմ պիլմէքտէ օլ-
տուղըմու զանն իթտիկիմ պու սըրրտան նասըլ խա-
պէրտար օլտունուզ:

— Պուրասը պիզճէ էհէմմիեթտէն արի տիր:

— Հաքին վալիտէսինին, վալիտէսինին գօրգաճագ
պիր սէպէպի եօգ տուր, տէյի՞ մի: Սիզէ եէմին իտէ-
րիմքի օ գատըն, էվաւտընն թէրք օլունմասընտա
քիւլլիէն պիսուչ տուր: Հաթթա Բօղ՝ քէնտի գըզը
օլտուղընու տա պիլմէզ... Հէր շէյի եարան անըն վա-
լիտէսի տիր... Բօղըմուն, օ սէվկիւլիւ էվաւտըն
տա գօրգաճագ պիր սէպէպի օլմատըմըն պէեան
լտիեօրտունուզ: Միւլահազա իտին քի, վալիտէսի էվ-

լի տիր, վէ էկէր զէվճի մաէթթէսսիւֆ վուգուլթտան խապէրտար օլուր իսէ, Բօզու թարտ իտէր, — Նէ՛ ֆէ-լաքէթ... զէվալլը գըզճըղազ Բընէեի սէվէր... պէօյ-լէ պիր ֆէլաքէթ վուգուլինտէ թէրքի հաեաթ խտէճէ-կի շիւպհէսիզ տիր:

Վէրօնիք պու արա ղաեէթլէ մէյեուս կէօրիւնիւ-եօրտու: Սաթիւրնէն մէրգոււմա խիթապլէ,

— Միւսթէրիհ օլուն, միւհթէրէմ գատըն. սիզին խալիսէթինիզ, գըզը վէ վալիտէսինի մուճիպի թէէս-սիւֆ պիր րէզալէթտէն գուրթարաճազ տըր, ֆազաթ պիր շարթ իլէ:

— Նէ՞ շարթ իլէ: Պիլմիշ օլուն քի հազըգէթին ան-լաշըմասըյլա վուգուլի մուհազգազ օլան ֆէնալըգլա-րըն էօնիւնիւ ալմազ իչին հէր շէյէ հազըրըմ:

— Պէյնիմիզտէ վուգու պուլան միւքեալէմէ հազ-գընաա գաթիէն իխթիեարը սիւքիւթ իթմէլիսիմիզ:

— Ա՛ճայիպ. մատամ տը Լօրպազ իլէ Բօզ՝ վու-գուլթտան խապէրտա օ՛լմամալը տըրլար:

— Խայր, հիչ օլմազսա սիզին աղզընըզտան պիր շէյ իշիթմէմէլի Թիրլէր: Շաեէտ տիհանընըզտան միւնա-սիպէթսիզ պիր սէօզ չըգարըրսանըզ, Նէթիճէլէրինտէն տօլաեը մէսուլլունուզ: — Իգթիզա իտէրսէ, մատմազէլ Բօլին Տօպէրիվէ պիւեիւք պիր սէրվէթ թէէմին իթ-մէք իւղրէ, սիզին շահատէթինիզէ միւրաճաաթ իտէ-ճէեիմ:

Վէրօնիք. — (Հայրէթլէ.) Վա՛յ, սիզ օ իսմի տէ՞մի պիլիեօրսունուզ:

Բիկօ. — Պէն հէր շէյի պիլիրիմ. հէր նէ իսէ, միւ-քեալէմէեի վազըամըզ հազգընտա իխթիեարը սիւքիւթ իտէճէկինիզէ սայիր եէմին իտին: Էկէր արամըզտա

կէշէն՝ սեօղէրի մատամ տը Լօրպագ Եախօտ մատմա-
զէլ Բօզ խապէր ալըրլար իսէ, իքիսի տէ մահվ օլա-
ճագլար տըր:

Վէրօնիք. (Տէհշէթլէ.) Մա՞զվ մը օլաճագլար տըր:

— Էվվէթ, գաթիէն մահվ օլաճագլար տըր: Պու-
սէպէպլէ Էէմին իթմէնիզի իսթար վէ թէէքիտ իտէ-
րիմ:

— Ա՛հ, Էվվէթ, Էվվէթ, Էէմին իտէրիմ:

— Բէք էյի:

Պու արա զապթ քեաթիպի սէօզէ գարըչարագ,

— Պիր ազ Էվվէլ պու միւհթէրէմ գատըն՝ մատամ
տը Լօրպագըն, Էվլատընըն թէրքինտէն տօլաեը գա-
պահաթլը օլմատըղընը, վէ հաթթա Բօզուէն՝ քէնտի
գըզը իտուկիւնի տէ պիւմէտիկիւնի սէյլէտի... Պու ի-
ֆատէսի միւհթաճը իյզահ տըր, տէյի պէեան իյլէտի:

Վէրօնիք. — Էֆէնտիմ, պուէնու անլամագտա միւշ-
քիլաթ Եօգ տուր: Մատամ տը Լօրպագ, Բօզիէ չիֆթ-
լիկիւնէ գապուլ օլուէմուշ օլան գըզըն՝ քէնտի Էվլատը
օլտուղուէտան առլա խապէրտար օլմամըշ տըր, վէ
հաթթա անը, սէվկիւլիւ մատամըմ Ժան Մատուէնուէ
ասըլ քէրիմէսի տիր զաննընտա պուլուէմուշ տուր:

— Էյլէ օլտուղուէնա է՞մինմիսինիզ:

— Էվվէթ, հաքիմ էֆէնտի:

— Իմտի, Բօլին Տօպէրիվին, Բօզիէ չիֆթլէկիւնէ
նասըլ կէթիրիտիկիւնի հիքեաեէ իտին:

Վէրօնիք՝ իսթէնիլէն հիքեաեէի իթտի, վէ
իշպու հիքեաեէի իքմալ իթտիկիւնտէ, զապթ քեա-
թիպի՝

— Բահիպ Տիւպրէյլ իլէ քէնտիսինին վէ Գարօն
նամ չախսըն իմզալամըշ օլտուգլարը զապթ վարագա-

սը՝ պուռ միւհթէրէմ գատընըն եէտինտէ օլմագ կէրէք տիք, տէաի՝

Վէրօնիք. — Ֆիլվագը պէնտէ տիր՝

Աաթիւրնէն. — Իշպուռ զապթ վարագասը հագգըն. ցալ քէսպի վուգդէֆ իթմէլիւհիմ, Իմտի անը պանա վէրին՝

Վէրօնիք, մուխալիֆիթէ իգթիտարը գալմամըշ օլտուղունտան, պիր տօլապա եագլաշըպ, եէտինտէքի անախթարլարտան պիրի իլէ պուռ տօլապը աշտը, վէ պունտան, մալիւմիւմիւզ օլան վէ վէֆաթընտան էվ-վէԼ ՏիւպրէօյԼ րահիպ թարաֆընտան մէրգոււկէ վէ. րիւմիշ պուլլէնան զապթ վարագասընը չըգարտը. Սա-թիւրնէն՝ մաշֆազասը տէրունինտէն վարագայը մէզ-քիւրէքի չըգարըպ, միւնտէրիճաթընը օգուտու. քեա-թիպի տէ, քէնտիսինին ումուղու իւզէրինտէն էյիլէ-րէք, միւնտէրիճաթը վագընաեը գրաաթ, վէ խիթա-մընտա, եավաշ օէտա իլէ,

— Պու զապթ վարագասը պանա լագըմ տըր, տէ-յի պէեան իյլէտի՝

Սախթէ հաքիմ, պաշընը սալլապը, վէ Վէրօնիքէ խիթապէն,

— Շիւպհէսիզ մատմագէԼ Բօգ՝ քէնտի իզտիվաճը-նըն իլանը իչին պուռ զապթ վարագասընը գուլլանա-մազ, ֆէնտիսինտէ տիկէր պիր քեաղըտ վա՞ր մը տըր, տէյի սիւալ իթաի՝

— էվվէթ, էֆէնտիմ,

— Օ քեաղըտ նէ՞ տիր՝

— Օ քեաղըտ՝ Սիւսի պէլէտիեէ միւտիրի թարաֆըն-տան վէրիւմիշ օլուպ, միւնտէրիճաթը՝ քէնտիսինին, ֆիլան թարիխտէ, ֆիլան մահէլտէ, ՏիւպրէօյԼ րա-

հիպ իլէ Գարօն վէ պէնիմ թարաֆըմըզտան պուլուն-
տուղունու միւպէյեին տիր։ Պու քեաղըտը իքի կիւն
էվվէլ պէն Բօջա թէսլիմ իթտիմ։

— Օ հալտէ պու զապթ վարադասը պէնտէ գալ-
մալը տըր։

Վէրօնիք. — (Իզհարը հայրէթլէ.) Սիզտէ՝ մի գալ-
մալը տըր։

— Էվվէթ, չիւնքի կէնճ գըզըն ասլընը սոնճագ պու
քեաղըտ իսպաթ, վէ սիիր ազ էվվէլ սէօյլէտիկիմ պիւ-
եիւք սէրվէթէ քէնտիսինի միւթէսարըրըֆէ գըլասիլիւր։
Ղայպ օլուր տէյի գօրգմանըն։ Էմիյեթթլի մահէլլտէ
օլտուղունա թէէմին օլուն։

Բիկօ, պէօյլէճէ զապթ վարադասընը թէքրար
մահֆադասընա վազ իթտի, վէ մահֆադանը տա ճիզ-
տանընա գօյտու։ Վէրօնիք, սիւքիւթլէ մէրգումէ
պագտըղը սըրատա, Բիկօ,

— Միւհէթէրէմգատըն, խալիսէթինիզէ թէչէքքիւր,
վէ ճէրլեան իտէն միւքեալէմէմիզի ֆաչ իթմէեէճէ-
կինիզի մէմուլ իտէրիմ։ Պու պաղտէ հէմին իթմիչ օլ-
տուղունուզու ունութմանըն, տէտի։

— Հաքիմ էֆէնտի, վատըմըն վէ եէմինիմին խի-
րսիքընտա պուլունմահաճաղըմա էմին օլուն։

Զապթ քեաթիզլի, միւրէքքէպ հօգգասընը գա-
բատըղը կիպի ճիզտանընը տա գօլթուղու ալթընա
ալտը։

Սաթիւրնէն. — Միւհէթէրէմ գատըն, պիզ կիտիեօ-
րուզ, վէ սիզի թէէմին իտէրիմքի, սէվտիկինիզ կէնճ
գըզ՝ զէնկիմ վէ պաթթիետր օլոնճագ տըր։ Շիմտիլիք
Ալլահու ըմամրատըգ, միւհէթէրէմ գատըն։

Պու սէօզլէրտէն սօնրա, Սաթիւրնէն վէ քեաթիւ-

պի՛ն՝ Վէրօնիքի քէմալը հայրէթ իշինտէ պրագարագ տիշարը չըդտըլար։ Մէրգումլար, եան պէ եան սիւ- քիւթլէ եիւրիւեիւս, խալի պիր մահէլլէ վասըլ ու- խուգլարընտա տուրտուլար, վէ սախթէ հաքիմ, ըհ- ֆիգինէ խիթապլէ,

— էյ մատամ գօնթէս, խօշնաւտ գա՛լտընը մը, տէյի սիւալ իթտի։

Թէպտիլ գըեաֆէթինին վէ մալի կէօզլիւկիւնիւն ալթընտա էլպէթթէ գարիունը քիրամըմըզնա թանըլ- մըջ օլան մատամ Գուրապիէֆ՝ կիւլէրէք,

— Մէմուրիեթինիզի միւքէմէլէն իճրա իթտինիզ, վէ էկէրչի հագգընըզտա ատիլանէ մուամէլէ իտիլիւ- սէ, մէմուրիեթինիզտէ թէրագգը պուլմանըզ թապիի տիր։ Պիլմէք իսթէտիկիմի պիլիրիմ։ արաշտըրտըղմ իսպալթը իսթիհսալ իթտիմ, վէ սաեէնիգտէ, հալը հա- զըրա հաքիմ օլտում, տէյի ճէվապ վէրաի։

Մուախխարէն եօլլարընա տէվամլէ, պիր սաաթ սօնրա Բարիսէ ավտէթ իթտիլէր։ Գօնթէս՝ Վէրօնիքի պիլիդֆալ ալտըզլարը գապթ վարագասընը համիլէն տաիրէսինէ մուվասըլթ իյլէտի, վէ ֆէրտասը կիւն, էօյլէտէն իքի սաաթ սօնրա, Լինէ սօգաղընտա Մ. տը Լօրպագըն խանէսի էօնիւնտէ պիր արապա տուրուպ, պու արապատան մատամ Գուրապիէֆ աշաղը էնտի, վէ քէնտիսինի իսթիգալլէ կէլէն խըզմլթճիեէ,

— Մատամ էօթէնի Տօմօն իշին կէլտիմ։ գարթըմը քէնտիսինէ վէրին, վէ սլէնի գապուլ իտիպ իտէմէեէ- ճէկինի սօրուն, տէտի։

Խըզմէթճի, գօնթէսի սալօնա կիրտիլիպ, քէնտիսի մատամ էօթէնի Տօմօնուն նէգտինէ չըդտըլ։

Օլ էսնատէ վալիտէ վէ քէրիմ, պիրլիքտէ պուլու-

նուպ, եինէ անվալը մազիեհտէն պահս իթմէքտէ, վէ
գօնթէսին անլաշըլամահան թէհտիտլերի ներէտէ դա-
րար գըլաճաղընը տիւշիւնմէքտէ իտիլէր: Թամ օարա
խըղմէթճի պունլարըն նէգտինէ աուխուլ իլէ, գօնթէ-
սին գարթընը, պիր թէրսի իչինտէ մատամ Տօմօնա
թաքտիմ իլէտի:

Մատամ Տօմօն սարսըլտը, վէ մէգքիւր գարթը
Թէրէգէ վէրմէսինտէ, անըն տախի լէհճէսի սօլտու:

Խըղմէթճի. — Մատամ՝ միւսսֆիլիի գապուլ պու-
եուրաճա՞գ մը տըր:

Էօթէնի. — Էվվէթ, մատամ ԳուրաՎիէֆի պուրահա
պուեուրթտուրուն:

Խըղմէթքեարըն կիթմէսինի միւթէագըպ, Թէրէգ,
— Գօրգուեօրում, տէտի:

— Սիւքիւնէթի էլտէն պրաքմահըն:

— Լաքին պու գատըն նէ՞ իսթէեօր:

— Նէ՛ իսթէտիկինի պիր ագտան անլահաճաղըղ:
Շիմոի սէն պէնիմ թուալէթ օտաւա կիթ. օրատան,
վազը օլաճագ սէօզլէրի թէմամլլէ տինլէեհպիլիսին:

Թէրէգ վալիտէսինէ իթաաթլա, մատամ ԳուրաՎիէ-
ֆին կէլմէսինտէն էվվէլ չէքիլտի, վէ գօնթէսին իչերի
կիրէճէկի էսնատէ, Էօթէնի, կիւլիւմսէեհրէք պիր գաչ
ատըմ ալըպ,

— Ագիզէմ մատամ, սիզի իքի գաթ եօգարը չը-
գարթմահա մէնպուրիեթիմտէն տօլահը աֆվընըղը
րէճա իտէրիմ. ախրէն տիւշար օլտուղում գազանըն
սագաթլըղը կէրչի քէսպի իֆագաթ իթմիշ իսէ տէ,
եինէ իզթիրապտան խալի տէյլիմ, վէ տամատըմտա,
տախիլմտէն տիւշարը չըգմազլըղը մէն իթմիշ տիր: Պի-
նապլին պէնիմ կիպի մահպուսէեի զիեարէթէ հիմմէ-

Թինիզ մուճիպի Թէշէքքլուր տիր, Իմտի, մատամ,
օթուրուն տա կէօրիւշլիմ, զիրա կէօրիւշէճէք բէք
չօգ մատտէլէրիմիզ օլմալը տըր, տէտի:

Գօնթէս տաթինի, Էօթէնի կիսի նազիքեանէ պիր
Թէշէսսիւմէ,

— Ֆիլվազը, ազիվմ մատամ, մուհիմմ վէ միւս-
Թաճէլ մատտէլէր իւզէրինէ կէօրիւշէճէեիզ: Սիզտէն
պիր շէյ Թէմիննի իտէճէեիմ, տէյի պէեան իյլէտի:

— Սի՞զմի մատամ. էկէր սիզին իշին Փայտէլի պիր
խըզմէթ տէ պուլունապիլիրսէմ, քէնտիմի պաթթիեար
ատտ իտէրիմ:

— Պէնտէնիզ տէ իշպու Թէշէմինաթ ընդգնմէ մննունոմ:

— Լաքին մատտէ նէնէ տայիր տիր:

— Օղլումա տայիր տիր:

Էօթէնի Տօմօն պիւսպիւթիւն շաշըրարադ,

— Միւսիւ գօնթ Սէրթ Գուրալիէֆէ տայիր մի
տիր, տէտի:

— Էվվէթ, ազիվմ մատամ:

— Աճա՛յիս, մախտու մունուզ հազգընտա «պէն նէ»
խըզմէթ իտէպիլիրիմ:

— Բէք պիւեիւք խըզմէթ իտէպիլիրսինիզ պու սէ-
պէպլէ էվվէլ պէ էվվէլ սիզէ միւրաճաաթ իթտիմ:

Մատամ Գուրալիէֆ՝ իշպու հվկիշ պի հվկիք քէլիմ -
սինի մանէատար պիր Թարզտա Թէլէֆֆիւզ իթտի, վէ
խային վալիննէ իսէ,

— Իգրար իտէրիմքի, սէօզլէրինիզ պէնի Փէվգէ-
լատէ մէրազտա պրազըեօր, Իմտի իյզահաթընըզ լի-
ճա իյլէրիմ, տէյի պէեան իյլէտի:

— Սէրթ՝ Փէվգէլատէ, ատէթա մէճնուն կիսի աշըզ
օլմուշ տուր:

Էօթէնի Տօմօն՝ մէրգում տէլիգանլընըն ժան Մա-
տու հազգընտաքի թէշէպպիւսաթը զէնտօսթանէսինի
պիլմէտիկինտէն, գօնթէսին իֆաղաթը վազըասընտան
պիր շէյ անլաեամատը. պինապէրին ճէվապա աղազլէ,

— Օ սիննտէ աշըգ օլմասը թապիի տիր, վէ զտնն
իպէրիմքի պուլունտուղու վազիեթ իճապընճա, ճէ-
վապը լէտտ ալաճաղընա հիջ գօրգուսու օլմասարաք,
իսթէտիկի Ֆամլլեանեա միւրաճաաթ իտէպիլիւր,
տէտի:

— Էլվէրիր քի, քէնտի սէվտիկի գըզ պիր տիկէրի-
նի սէվմէսին:

— Աճապա պու եօլտա շայեանը Էսէֆ պիր վազըա՞
մը վար տըր:

— Թէէսիւֆ իտէրիմքի, Էվվէթ, Էօյլէ պիր վա-
զըա վար տըր: Պու ճիհէթլէ սիգէ միւրաճաաթ իտէ-
րէք, «Պանա մուավէնէթ իտին, օղլումու շու հալը
էսէֆիշթ իմալտէն գուրիտարըն. միւսթազպլինին թէէ-
մինինէ եարտըմընըզ տիրիղ իթմէեին» տիմէքլիկէ իճ-
թիսար իլլէտիմ:

Էօթէնի. — (Հայրէթլէ.) Րիւեա կէօրիւեօրում զանն
իտիեօրում: Մ. Սէրթին սաատէթինի թէէմին իթմէք
իւզրէ պէն նէ՞ եարապիլիւրիմ:

— Բէք չօգ շէյ եարապիլիւրսինիզ:

— Տիմէք սէվտիկի կէնճ գըզլ պէն թանըրըմ:

— Էվվէթ:

— Իւզէրինտէ թէէսիւրիմտէ վա՞ր մը տըր:

— Օլապիլիւր:

— Ֆազաթ օ գըզ քի՞մ տիր:

— Թօրնունուզուն մուալլիմէսի՝ մատմազէլ Րօզ
Մատու տուր:

Մատամ Տօմօն՝ պու սէօգիւ իշխտինճէ, պաշտան
աեաղա գատար տիթրէտի, վէ թէհլիքէնին պիւեիւք-
լիւկիւնիւ անլատը իսէ տէ, հէեհճանընը կիզլէմէեհ
մուվաֆիֆադ օլուպ, սաքին պիր թարզտա,

— Ազիզլմ մատամ, գաթիէն եանըլըեօրսունուզ-
պլնիմ, թօրնումուէն մուալլիմէսի իւզէրէնտէ ասլա վէ
գաթա թէէսսիր՝ վէ նուֆուզում օլմատրղը կիպի,
քէնտիսիլէ բէք չօգ իւլֆէթիմտէ եօգ տուր: Բօզան-
ճագ էօքսիւզ պիր գըզ օլտուղունտան, իթթիսազ ի-
տէճէկի գարար՝ եալընըզ քէնտի րէյինէ մուհավվէլ
տիր:

— Սիզին րէյինիզէ տէ մէրպուլթ տուր:

— Պէնիմմի:

— Հայ հայ:

— Նէ՞ սէպէպլէ:

— Սիզէ վաճիպ օլտուղու շիւքրանիյեէթ սէպէ-
պիյլէ:

— Պանա ասլա շիւքրանիյեէթ պօրճու եօգ տուր:
Քէնտիսինի պու կվէ կիրտիրմիշ օլան՝ գըզըմ տըր:
Հաթթա Մ. Սէրթին Բօզ իլի իզտիվաճը միւմքինսիզ
օլտուղունու տա իւսվէթէն պէեան իտէրիմ:

— Միւմքինսիզ մի, նի՞շին:

— Մէզպուրէնին պիր տիկէր քիմսէեհ մուհապպէ-
թի պուլունտուղունու պիր ազ էվվէլ սիզ սէյլէեօր-
տունուզ, Տիմէք օ քիմսէեհի սիզ պիլիեօրսունուզ:

— Մ. Բընէ տը Լօրպագը սէվտիկինի պիլիեօրում:

— Շունու տա պիլմէլիսինիզքի, տամատըմըն մու-
վաֆիֆագաթը իոթիհսալիտիլմիշ օլան օ իզտիվաճ՝ գա-
րարաշտըրըմըշ պիր շէյ տիր: Պու խուսուստա սիզ
բէք կէճ գալմըշսընըզ տըր:

— Աղիգէմ մատամ, օլմուշ պիթմիշ վուգուաթլար
գարչըսընտա պուլունուլմատըգնա, ասլա կէճ գալըն-
մըշ օլմազ, Զիքր իթտիկինիզ իզտիվաճ՝ հէնուզ թա-
ռավուր հալինտէ տիր, Պու սէպէսլէ օ թասավվուրու
իզալէ իթմէնիզի սիզտէն ըէճա խտիեօրում:

— Պէ՞ն մի օ թասավվուրու իզալէեէ չալըլաճաղըմ:
Պու ճիհէթի ֆիքրինիզտէն չըգարմանըզը իսթար ի-
տէրիմ, չիւնքի պէն՝ մահզա տամատըմըն խանէսինտէ
միւսաֆիր մագամընտա պուլունմագլըղըմ հասէպիյլէ,
քէնտի միւրատ վէ էֆքեարըմը գապուշ իթտիրէմէմ.
պէոյլէ պիր թէշէպպիւս՝ միւնատիպէթսիզ վէ մուճիպի
իսթիհզա տըր, Թէքրար խտիեօրում, Րօզ Մատու՝ էօք-
միւզ վէ սէրպէսթ պիր գըզ տըր. տօլրուտան տօլրու
քէնտիսինէ միւրաճաաթ իտէպիլիրսինիզ: Սէվմէքտէ
օլտուղու Րընէեի թէրքլէ, գօնթ Սէրթ Գուրափիէֆ
իլէ էվլէնմէսինի թէքլիֆ խտին... քէնտի միւրատը
հէր շէյէ զալիպ տիր:

Գօնթէս պիրտէն պիրէ ճէվապ վէրմէեիպ, պաշընը
էյտի, վէ տիւշիւնիւեօր կիպի կէօրիւնտիւ, Պու արա
էօթէնի տէ, Թէրէզին պուլունտուղու թուալէթ օտա-
սը գաբուսուէնա աթֆը նազար իթտի: Մէզքիւր օտա-
տա Թէրէզ՝ հէնուզ հալը սիւքիւնէթտէ իտի:

Գօնթէս պաշընը եօգարը գալտըրտը, վէ եավաշ,
Փագաթ կէրի ալընմազ պիր գարարը միւպէյին պիր
սէտա իլէ,

— Աղիզէմ մատամ, օղլումու սէվմէսի վէ անըն
զէվճէսի օլմագլըղա մուվաֆֆազաթ իթմէսի խուսու-
սընտա մատմագէլ Բօզու գամետըրարագ, պանա պիր
մուլազէնէթտէ պուլունմանըղը սիյտէն ըհճա իթտիմ:
Պու իզտրվաճա նէ տէրէճէ էհէմլիեէթ վէրտիկիմի
անլաեամատըղընը՝ իթա իյլէտիկինիզ ըհտտ ճէվապըյ-
լա մալիւմ օլուպ, լաքին շիմտի սիյէ իսապէր վէրիեօ-
րումքի, իսթէտիկիմ իզտրվաճ հէր հալտէ մէվգըլի
Ֆիլիէ կէլմէք լազըմ տըր, տէտի:

Մատամ Տօմօն, Ֆէվգէլաուէ միւթէէսիր օլմասըյ-
լա պէրապէր, կիւլիւմէմէնէ չալըչարապ,

— Բէք էյի, մատամ, պէն սիյէ ասլա գարչը կէլ-
մէեօրում: Իսթէտիկինիզ եօլտա հարէքէթ իտին, տէ-
յի պէեան իյլէտի:

— Ֆագաթ էկէր պէն մատմագէլ Բօզա մէւրաճաաթ
իտէրսէմ, օ ըհտտ իտէճէք տիր:

— Պէն տէ էօյլէ վանն իտէրիմ:

— Հալպուքի անըն՝ պու խուսուստա ճէվապը
ըհտտ վէրմէմէսի իչին, սիզ վէ մատամ տը Լօրպագ
պիր գաչ սէօզ իլէ քէնտիսինի իսքեաթ իտէպիլիրսի-
նիզ, իմտի, օ պիր գաչ սէօզիւ սէօյլէմէք իսթէրմի-
սինիզ:

— Ֆագաթ նէ՞ սէօզ սէօյլէմէքլիկիմիյի իսթէեօր-
սուենուզ, Հիչ շիւպհէ եօգ տուրքի, մատմագէլ Բօզ,
պու խուսուստա, պանա, Քընէ վէ պէն պիրիպիրի-
միզի սէվէրիզ... իզտրվաճընը գարարլաշտըրըմըշ
տըր... հաթթա ճիւմլէ թարաֆընտան տա թասվիսլ
իտրվիշ տիր: Պէն, եալընըղ Բընէ իլէ էվլէնէճէեիմ՝
տէյի ճէվապ վէրէճէք տիր:

— Օ հալտէ, սիզ տէ օնա, «Սէվկիւլիւ գըզըմ,

մատտէ՝ վալիտէնիզին նամուսու վէ պագասընա տայիր տիր...» տէյի մուգապէլէ իտէրսինիզ :

Մատամ Տոմոնու թէքմիլ վիճուտի պիրտէն պիրէ սարսըլտը, վէ թէրէզին կիզլէնմիշ օլտուղու օտանըն գարուսունա տօղրու թէքրար աթֆը նազար իլէ :

— Վալիտէսի՞մի, ֆագաթ ազիզէմ, տիմէք սիզ՝ Բօզուն վալիտէսինին վէֆաթ իթմիշ օլտուղունու պիլմէեօրսունուզ, տէտի :

— Պէն Ժան Մատուտան պահս իթմէեօրում, չիւնքի Բօզ անըն գըզը տէյիլ տիր :

— Վայ, սիզ պու խուսուսու պիլի՞եօրմուսունուզ :

— Բօզ Մատու թէսմիեէ օլունան գըզա այիտ օլան հէր շէյի պիլիրիմ :

— Յանի Բօզուն՝ պուլունմուշ պիր գըզ օլտուղունու վէ բէտէր վէ վալիտէսինի թանըմատըղընը, տէյիլ մի : Լաքին պու էօյլէ պիր սըրր քի, զաթէն պիր գաշ կիւնէ գատար անլաշըլաճագ տըր :

— Էկէր քէնտիսի բէտէր վէ վալիտէսինի թանըմաեօր իսէ, տիկէրլէրի թանըեօրլար :

— Բի՞մ թանըեօր :

— Ոիզ վէ պէն :

Էօթէնի՝ ֆիթուրսուգճա ումուղլարընը չէքտի իսէ տէ, հագըգէթտէ տէհչէթի ագիմէ իչիտէ պուլունմագ տա իտի, վէ ճէվապա ազազլէ :

— Ֆագաթ պու մուամմա նէ՞ տիր, տէյի սօրտու :

— Պու մուամմա պիր հիքեաեէ տիր :

— Շիւպհէսիզ, էվվէլքի ագչամ տամատըմ թարա. ֆընտան վէրիլէն սուարէտէ պաշատըղընըզ հիքեաեէնին տէվամը օլաճագ տըր :

— Էվվէթ, էվվէթ :

— Բէք ալեա , շու տէվամը իշխտէլիմ պագալում :

— Մատմադէլ Րօզուն սիճիլի նուֆուսու եօգ տուր , ֆագաթ բէտէր վէ վալիտէսի էլեէվմ հաեաթտա օլտուգլարը հասէպիլէ , սիճիլի նուֆուսունուն թէտա-րիքի գօլայ տըր :

Էօթէնի Տօմօն՝ պու սէօզլէր գարշըսընտա միւ-թէէսսիր օլմաեօր կիպի կէօրիւնտիւ , վէ եալընըզ իւ-չիւնճիւ տէֆա օլարագ նազարը տիգգաթընը Թէրէզին կիզլէնվիշ օլտուղու օտաեա աթֆ իլէտի :

Գօնթէս՝ շէօյլէ տէվամ իթտի :

— Րօզ՝ ղայրը մէշրու սուրէթտէ տօղմուշ պիր գըզ օլուպ , եալընըզ բէտէրի թարաֆընտան թաստիգ գը-լընմըշ տըր : վալիտէսի իսէ պու կիւնքի կիւն ճէմլյ : եէթի իճթիմալյէ : սախիլինտէ եիւքուք պիր մէվզը իհրազ իթմիշ պիր գատրն տըր : վէլհասըլ , Րօզ , եիր-մի սէնէ մէճնուն մագամընտա պիր թիմարխանէտէ թէվզըֆ իտիվիշ պուլունան կասթօն Տօպէրիվին գըջըշ տըր :

Մատամ Գուրավիէֆ՝ իշպու սօն սէօզլէրի տաշա հէնուզ իրատ իթմիշ իքէն , տէհշէթզի պիր նիտա իշի-տիլիպ , այնի վագըթտա թուալէթ օտասընըն գարու-սու աշըտը , վէ Թէրէզ՝ լէհճէսի սօլմուշ օլտուղու , վէ տիթրէմէքտէ պուլունտուղու հալտէ , գահիր օլտու :

Էօթէնի վէ գօնթէս՝ պիրիքտէ աեաղա գալգտը-լար : Պիրինճիսի հիլտէթ վէ ղազապլա , վէ տիկէրի մէսէրրէթլէ ըէֆը սէտա իթտիլէր :

Թէրէզ՝ տօղրուճա մատամ Գուրավիէֆին իւզէրիկէ եիւրիւեիւպ , գարշըսընտա տուրտու , վէ եիւզիւնէ պագարագ ,

— Բէտէրինն իշմինի վէրտիկինիդ կիպի, վալիտէ-
սինին իսմինի տէ վէրէպիլի^րմիսինիդ, տէտի:

— Եվվէթ, մատամ, վէրէպիլի^րմիմ. Լաքին սիգ պու
խոսուսու պէնտէն սիւալ իթտիկինիդ հալտէ, մութ-
լազա հէր շէյի իշիթմիշ վէ անլամըշ օլաճադ^րունըզ:

— Եվվէթ, հէր շէյի իշիթտիմ, վէ անլադմ^ր վէ
տիւնտէն պէքրու վալիտէմ վէ պէն, պու կիւնքի հալի
պէքլէեօրտուզ:

Մատամ Տօմօն, — վէ միւթէպէր պիր գատըն քար-
շըսընտա պուլունտուզումուզու պիլտիկիվիդտէն, պու
եօրտա պիր լիսան ցուլլանմաեա ճէսարէթինիդ, օլմա-
սընա թէաճճիւպ խտիեօրուզ:

«Պիզ, կէշիրմիշ օլտուզումուզ թէքմիլ էօմիւմիւզ-
տէ, իւզէրիմիզէ մէքրուշ վէ մէնֆուճ շիւպհէլէր տա-
վէթ իտէճէք հիշ պիր հալ ու հարէքէթտէ պուլուն-
մամըշ օլտուզումուզ հալտէ, շիմտի, սիգին, հազգը-
մըզտա շիւպհէ իրաեէ իտէր լիսանընըզըն մազսէտինի
անլաեամաեօրուզ:

«Փիքրինիզտէ թէվէլիւտ իթմէսի եազըշմաեան
պու շիւպհէլէրին՝ պիտաեէթի շիմտի մալիւմիւմիւզ
տիւր, մա՛տամ: Պու շիւպհէլէր թիմարիւանէտէն Փի-
րաբ իթմիշ օլան վէ ազլընըն իեատէսինէ տամալում
թարաֆընտան թէհի եքրտէ չալըշըլան պիր մէճնըզնու
խանէնիզէ գապուլ իթտիկինիդ կիւնտէն, պաշլամըշ
տըր:

«Պահսընը իթտիկիմիզ կասթօն Տօպէրիվ՝ պէքթի
զըզըմա ալլազ^ր իթմիշ իսէ տէ, ալէպգապընը իգրա-
րէ ճէսարէթի օլմամըշ տըր:

«Օ պիշարէ սանապթքեարըն ազըլճա գապթէթի
մալիւմ տիւր: Զաթէն Փաթիլեաորնտա տիկէր մէճ:

նունւար պուլունմուշ տուր, վէ սիզ տէ պիլիրսինիզքի
ճիննէթ՝ պապատան էվլատա սիրակէթ իտէր պիր իւ-
լէթ տըր :

«Նասըլքի, քէնտիսի տէ, Թէրէզի էվլէնտիրմէք
թասապվուրունտա պուլունտուղունու խապէր՝ ալըր
ալմազ, պիրտէն սիրէ թէճէննիւն իթմիւշ, վէ պու հա-
լինտէ խանէմէ կէլէրէք, չոզտան պէրու գըզըմ՝ քէն-
տի մէթրէսի ոլտուղունու, վէ էվլատընը դասպ իթ-
միւշ ոլտուղունուզու սլաղըրարագ սէոյլէմիւշ տիր :

«Կիւճ հալ իլէ գապթ ոլունուպ կէօթիւրիւմիւշ,
վէ պու շայեանը թէէսսիւֆ մէնզարէտէն սօնրա, ճին-
նէթի թէհագգուգ խաէրէք, թէվգըֆ իտիւմիւշ տիր :

«Վազը օլան հիքեաեէնիզտէն, պիչարէնին էլան
քէսպի իֆագաթ իթմէմիւշ ոլտուղունու, վէ իթմէեէ-
ճէկինի անլաեօրում - Անըն ճիննէթի՝ բէք մուխաթա-
րալը ճինսլէրտէն տիր : Եիրմի սէնէ տիր այնի հիքեա-
եէնի թէքրար իթմէքտէ օլուպ, գաթընըզ կիպի ալիմէ
պիր գատընըն՝ պու միսիլլու սաֆսաթալարը ճիտտէն
նա՝սըլ թէլագգը իթտիկինէ մանէա վէրէմէեօրում :

Դօնթէս - Ազիզէմ մաուամ, իֆաուաթը վագըանըն
սաֆսաթալարտան իպարէթ ոլտուղունա էմի՞նմիսինիզ՝

Թէրէզ՝ զուհուր իտէն իշպու պօրաեա գարլը գօյ
մագ իշին, վալիտէսինին թարաֆընը իլթիգամիտէրէք :

— Սիւալինիզ պէնիւմ իշին պիր հագարլթ տիր,
մատամ - Վալիտէմին վէ պէնիւմ գարլընտա իթթի-
խազ իթտիկինիզ չու հարէքէթի ղէվճիւմ իառլէր ալ-
սա, նէ՝ կիպի միւլահագաթա գահիպ օլահաղընը պի-
լիրիւմ, էկէր պիր մէճնունուն իֆատէլէրի՝ սիզին իւ-
զէրինիզէ պու տէրէճէ իճրաի թէէսսիր իալճէկինի
գանն իտէպիլսէ իտիւմ, օ իյգահաթը քէնտիւմ վերր

խորմ: Վալիսէմ իսէ, մուխթարէն հազըզէթի հալի սիզէ անլաթտըղընտան, շիմտի սիզ, պիր տիվանէնին լազըրաթլարընը նէ: Եօլտա թէլադէզը իթմէնիզ լազըմ կէլտիկինի պիլիրսինիզ, տէտի:

Գօնթէս. — (Լաթիֆ պիր սէտա իլէ վէ տօտադլարընտա էսէրը թէպէսսիւմ միւշահէտէ օլունարագ.) Ազիզէմ մատամ, իշիթտիկիւմ միւտաֆաա՝ հազըզէթի հալի պիլմէսէնիլէր իշին բէք Խօլունտա, զսեթ պէլի-դանէ վէ մահրանէ թէրթիպ իտիլիշ օլտուղու կիսլի, Մ. տը Լօրպագա տա նագապիլի բէտա վէ ճէրհ կէօրիւնէճէկի տէրքեար տըր:

Պու արա վալիտէ վէ գըզ՝ տէհշէթ իշինտէ օլարագ եէկտիկէրինէ պագըշտըլար:

Գօնթէս շէօյլէ տէվամ իթտի:

— Անճագ մատամ, մուհիւմ պիր շէյ ունուտու-Եօրսուռուզքի, օ տա, Կասթօն Տօպէրիվին գըզընըն հաեաթտա օլմասը տըր, վէ անըն հաեաթտա պու-լունմասը՝ պիշարէ հէյքէլթիրաշըն իֆատաթընըն սըհ-հէթինի թէէմին իտէճէկի տէրքեար տըր:

Էօթէնի. — Սիզ պու խուսուսու պիր տէլիլ տատ իտի-Եօրսուռուզ, լաքին պէն տէ սիզէ պէեան իտըրիւքի, էվվէթ, Կասթօն Տօպէրիվին պիր գըզը վար տըր, լաքին պու գըզ իլէ պէնիւմ գըզըմ արասընտա պիր միւ-նասիպէթ պուլունտուղունու իսպաթ իտէպիլիրսինիզ, օ հալտէ հազգընըզ օլտուղունու թէսլիւմ իտէրիւմ:

— Օ գըզ՝ Բօզ Մատու օլսա, եինէ պու իֆատէնիգ-տէ իսրար իտէ՛րմիսինիզ:

— Էվվէթ, օ գըզ Բօզ Մատու տախի օլսա, էօյլէ պիր միւնասիպէթին վիճուտինի իսպաթ իթմէքլիկինիզ լազըմ տըր:

Մատամ տը Լօրպագ, իշպու մուսկահասան զան
եթիւն սըզըլարագ, չէօյլէ սէօյլէտի :

— Պէն Բօզու, գըզըմ իլէ պիրլիքատէ պուլունտու-
ղու կիճէլի կիւնաիւզլիւ մէքթէպտէ թանըտըմ : Սա-
յիրլէրի կիպի, անը, Ժան Մատունուն մեչընէ քէրի-
մէսի զանն իտիւօրտում : վալիտէսի վէֆաթ իթտի-
կինտէ, մէզպուրէէի թէրք իթմէէիպ, քէնտիսինի սէվ-
մէքտէ օլան գըզըմա րէֆիգէ վէ մուսլիմէ օլմագ
իւզրէ խանէմէ գապուլ իթտիմ : — Պէօյլէ սանտէ վէ
թապիի պիր հարէքէթ վէ մուամէլէնին՝ կիւնիւն պի-
րինտէ հագգըմտա զարարլը օլմասը իսթէնիլէճէկինի
քիմ զանն իտէպիլիւր իտի :

Էօթէնի . — Հէմտէ նամուսքեարանէ պիր հարէ-
քէթ . . .

Գօնթէս, կիւեա իտիլէն սէօզլէտտէն հիշ պիրինի
իշիթմէմիշ տիր կիպի, իֆատաթընա աթիտէքի վէճէլէ
տէվամ իյլէտի :

— Բօզ՝ 1867 սէնէսի նոյեմբերինին 16 նճը կիճէսի
Սիւսի-ան-Պրի եօլու իւզէրինտէ պրագքըմըշ տըր :

Էօթէնի . — Օնու անլատըգ . . . պաշգա պիր տիեէճէ-
կինիգ վար իտէ, անը սէօյլէէին :

Գօնթէս . — Մատամ, սիզ եանըլընօրսունուզ, վէր-
տիկիւմ մալիւմաթտան զայրի մալիւմաթըմ վար տըր :

Էօթէնի . — Նէ՞ տիր :

Մատամ Գուրմիլէֆ՝ պիր միւտտէթ թէֆէքքիւր-
տէն սօնրա ,

— Չօճուղու պրագան քիմսէնին իսմի մալիւմ տիւր,
տէտի :

— Բիմ իմիշ :

— Էօթէնի Տօմօն թէսմիեէ օլունուեօր :

Խային վալիտէ՝ — Ա՛հ, պու եալան՝ ալչագճա վէ խայինանէ պիր եալան տըր :

— Մա՛տամ, պիր ազ եալաշ սէօլէերին . . . Իֆատէ-լէրիինիզ՝ էսրար սագլաեամաեան պազը քիմսէլէրին գուլաղընա տէեէպիլիր : Հէմ տէ ինքեար իթմէքտէ նէ՞ ֆախտէ վար տըր : Սիգի կէօրէնլէր վէ թանըեանլար օլմուշ տուր :

— Բի՛մլէր տիրլէր :

— Շայեանը էմնիյեէթ իւշ շահիտ մէվճուտ տուր :

Էօթէնինին լէհճէսի սօլտու, վէ Թէրկզ պայկընըզ հիսս իթտիլինտէն, եէրէ տիւշմէք իշին պիր գծլ-թուգլու իսկէմէնին արգասընա տաեանցը :

Մատամ Գուրապիէֆ իսէ, իֆատէսին շու եօլտա իլէրի կէօթիւրտիւ :

— Պու իւշ շահիտլէր՝ Սիւսի-ան-Պրի գարիեէսի պաշ բարասը Տիւպրէօյլրահիպ իլէ Գարօն նամ եօլ մէ-մուրու վէ իւշիւնճիւսիւ տէ Րօգիէ չիֆթիլիկինին պէս : Լմէրի Վէրօնիք ժալթիէ տիր :

Էօթէնի վէ Թէրէզ. — (Այնպէյմ օլարագ .) Վէրօ՞նիք մի, տէյի թէքար իթտիլէր :

Գօնթէս. — Էվվէթ, օ պէեաննամէի իւշ քիշի իմ գալամը տըրլար :

Պատէհու մատամ Գուրապիէֆ՝ ճիպինտէն, չօգ-տան սլէրու մալիւմիւմիւզ պուլունան զապթ վարա-գասընը չըգարըպ, եիւքսէք սէտա իլէ միւնտէրիճա-թընը օգուտու, վէ իլավէթէն տախի,

— Պու քեաղըտ՝ Լէօն Տիւպրէօյլ, Լուի Գարօն վէ Վէրօնիք ժալթիէ իմգալարընը հավի տիր : Կէրշի էվ-վէլի իքի իմգանըն սահիպլէրի թէրքի հաեաթ իթմիւ-լէր իսէ տէ, Վէրօնիք ժալթիէ հաեաթտա օլուպ,

քէնտի իմպատընը ինքեար իտէմկ, տէյի պէեան իյ-
լէտի :

Պու ալա էօթէնի՝ թագաթ վէ տէրմանտան տիւշ-
միւշ օլուպ, գուլագ թօզլարընտան աշաղըեա թէր
տանէլէրի տամլամագտա, վէ աիշլէրի եէկտիկէրինէ
շարքամագտա, վէ թէրէզ իտէ, լէհճէսի ֆէվգէլատէ
սօլմուշ օլարագ, Բօմա քէօյլէրինտէ սըթմաեա թու-
թուլանլար կիպի տիթրէմէքտէ իտի :

Հալպու քի մատամ Գաւրավիլի՝ պիլա ինոաֆ ու
մէրհամէթ ,

— Վէրօնիք ժալթիլ՝ պու զապթ վարագաւընը եէ-
մին թահթընտա թաստիգ իթմիւշ օլմասըյլա, հագը-
գէթի հալի ատալէթ հուզուրունտա տախի իգրար վէ
իթիւրաֆ իտէճէկինտէ չիւսլէ եօգ տուր, տէտի :

Թէրէզ . — (Սօլուեարագ .) Տիմէք, մատամ, սիզ պի-
գիւմ մահվըմըզը իթէեօրսունուզ :

Գօնթէս : — Էկէր ուզլաշըրմագ, հիջ պիր վագըթ
մահվընըզը իթէմէմ :

— Լաքին . . .

— Եալընըզ պիր սէօզ իլէ էֆքեարըմը սիզէ աշլա-
թապիլիլիմ : Պէն սիզէ գարըն հարէքէթ վէ մուամլէլ
իթմէեօրում, քէնտիմ իշին հարէքէթ իտիեօրում :

Մատամ Տօմն՝ պու տէրէճէ աէհշէթլի սուրէթտէ
սիլահլանմըշ օլան պիր տիւշմէնէ գարըն ուզուն միւտ-
տէթ ուզրաշմագլըգ միւմքինսիզ օլտուղունու աշլա-
եարագ ,

— Բէք էյի, մատամ, էմր իտին, սիզէ իթաաթ ի-
տէճէեիզ : — Սըրըմըզ կիլլի գալմագ շարթըյլա, էլի-
միզտէն կէլէն հէր շէյի սիզին իշին եալմուեա հա-
զըրըզ, տէտի :

Գօնթէս . — (Նէնիտէն թէսլէսսիւմ իտէրէք .) Մա-
տաժար , ուղաշտճաղըմըգտ էվվէլճէ էմին իտիմ : Կէչ-
միչ զլմանըն գարանլըդ իչինտէ գալմասը՝ իքինիզին
տախի մէնփաթը իճապընտան տըր : Տօղրու տէ՞-
յիլ մի :

Էօթէնի . — Էվվէթ , սօղրու տուր :

Գօնթէս . — Պէն , օղլուճուն , Րօղ Մատու իլէ էվ-
լէնմէսինի , վէ Րօղուն՝ գօնթէս Տօպէրիվին գըզը օլ-
տուղունուն ըէսմէն թաստիգ իտիլմէսինի իսթէրիմ :

Թէրլզ . — Ճապաթ պու տէտիկինիլ՝ պէնիմ մահ-
վըմ տիմէք տիր :

— Ասլա . իսմինիլ վէրիլմէսինէ , վէ Բօլինին՝ քէն-
աի ըէտէրինի պուտուղու սըրատա , վալիտէսինի տէ
պուլմասընս հիչ պիր մէճպուրիեթ եօգ տուր :

— Գապիլ՝ մի տիր :

— Էկէր պէնիմլէ միւթթէֆիգէն հարէքէթ իտէր-
սէնիլ , էվվէթ , գապիլ տիր :

Էօթէնի Տօմօն . — (Սօղուգ գանլըլըզընը քէսպ իտէ-
րէք .) Իյզահ իտին , պաքալըմ , մատամ . նա՞սըլ գա-
պիլ տիր :

— Պոնտան տահա գօլայ շէյ օլամագ , Կասթօն
Տօպէրիվ պիլտիկի իսիմէրի ունութմուշ տուր : Իմտի
սիզին իսմինիզի խաթըրլամըլ օլմաղ , վէ պիզին նէ օլ-
տուղունուգու պիլմէզ :

— Հալպու քի Կասթօնուն՝ գըզընը պուտուղու զէ-
ման հիսս իտէճէկի հէեէճանը ազիմ՝ գուվվէի հաֆը-
ղասընը քէնտիսինէ իեատէ իտէսիլիլր : Պու եօլտոս վո-
գըալարըն վուգուս կէլտիկի չօգ տէֆա կէօրիւլմիւշ
տիր :

— Բէնտի իւզէրինտի , հայիլ օլտուղու մնուֆոււզ վէ

թէէստիր սաեէսինտէ, մէրգուհու սիւքիւթ իթտիրէ-
պիւրիւմ, էկէր սէօզ սէօյլմէսիւնի իսթէմէսէմ, իֆա-
տաթընը մէնէ միւգթէտիրիւմ:

— Ասլա՞ մը:

— Էվլէթ, օլ շլապտէ սալա պիր լազըրտը պիւէ
սէօյլէթմէմ, իշթէ կէօրիւեօրսուհուգա՛, իճապը հալ
գաթիէն մէյտանտա աըր: Իմտի, մաամազէլ Բօզու,
Բընէ տը Լօրպազ հազզընտաքի մուհապպէթինտէն
Ֆէրապաթ կէթիրմէկէ, վէ օղլուհուն գէվէսի օլմագ-
լըղա գանտրընըզ: Պէն տէ պու խըզմէթինիզէ մուգա-
պիւ, իսթիւտըր սիւքիւթէ, իսթիրահաթ՝ վէ ասա-
յիշինիզէ խալլէ կէթիրմէմէկի թէէմին իտէրիւմ:

Թէրէզ. — (Հէօնկիւր հէօնկիւր ազլտեսարագ.) Պա-
դաթ, մատամ, մատտէ՛ գըզըմա տալիր աիր, վէ սիզ՝
անըն գալպինի չիքսթ իթմէքլիկիմի իսթէեօրսուհուզ,
Օ գըզըմըն քի, միւտտէթի մէտիտէսէն պէրու զայպ
իթմիշ օլտուղում հալտէ, պու կիւն պուլուեօրում. օ
գըզըմըն քի, գօլլարումը աչարագ, քէնտիսինի տէթա-
լուշ իտէճէք եէրտէ, գալպինէ գիր տարպէեի մուհ-
լիքէ էնտիրմէքլիկիմի իսթէեօրսուհուզ: Պադաթ, մա-
տամ, պու իզտիվաճ խուսուսուհտա սիզին նէ՛ մէն-
ֆաաթընըզ վար տըր:

— Պու պաստէ, օղլուհուն՝ մաամազէլ Բօզտան տ-
լաեը հիսս իտէկէլտիկի մուհապպէթտէն պահալա,
տիկէր պիր սէպէպ իրաեէ իթմէսէմտէ, օլապիւր իտի,
հալպու քի սիզի օլ տէրէճէ գապթըմա կէջիրմիշլիմտիր
քի, հիշ պիր շէյ կիզլէմէսէմ, եինէ գօրգմամ. Պինա-
սէրին պիլմիշ օլուն քի, Բօլին Տօպէրիլ՝ միլեօնարա
պալիղ օլան պիւեիւք պիր միրասա նայիլ օլուեօր. օ
միլեօնլարըն Սէրթէ այիտ օլմասընը իսթէրիւմ:

Թէրէզ . — (Թաճգիրամից պիր սուրէթտէ .) Վա՛յ ,
մատտէ աղչէնէ տայի՞ր մի տիր :

— Էվլէթ , աղչէնէ տայիր տիր : Կէօրիւեօրսու-
նուդա՛ , աչըգտան աչըդա հէր շէյի սէօյլէեօրսում : Իմ
տի , Թէքրար իտէրիմ , բաղարլըղըմըղ օլտու մու . ոիղ
պանա մուալէնէթ իտէճէ քմիսինիգ :

Թէրէզ՝ պու սիւալէ գարշը ոիւր սուրէթի ալիճէ-
նապանէ տէ ճէվապը բէտա վէրէճէք իքէն , մատամ
Տօմօն՝ մէրգումէնին պիլէկինի թուլուպ , սէօղիւնիւ
քէստի , վէ գալի պիր սէտա իլէ ,

— Էվլէթ , տէյի ճէվապ վէրտի :

— Պիլա թէրէտուլու մու :

— Էվլէթ , պիլա թէրէտուլու :

Թէրէզ . — (Հէօնկիւր հէօնկիւր աղլաեարադ .) Լաքին
նէ՞ տիւեճէնիգ :

Գօնթէս . — Բի՞մէ :

Թէրէզ . — Սաատէթ լէրինի մուճիպ օլտն իզտիվաճ
դարարընը պօքմադ իշին Բօդա վէ Բընէնէ նէ՞ տիւեճ-
ճէնիգ :

Գօնթէս . — Աղիզէմ մատամ , պու սիզէ սյիա պիր շէյ
տիր . պէն սիզէ նաաիհաթ վէրմէկէ մէմուր տէյիլիմ ,
Սիգ՝ Մ . տը Լօրպագըն սէվիլիւլիւ զէվճէսի օլմանըզա ,
պիր դաառընըն՝ իսթէտիկինի զէվճինաէն իսթիհսալ իթ-
մէք իւզըն նէ՛ կիպի վէսաիթ իթթ իսազը լաղըմկէլաիկի-
նի եալընը սիզ պիլիրսինիգ : Իմտի , մուճիպինճէ հա-
րէքէթ իթտիկինիգ թագտիրտէ , Մ . տը Լօրպագըն՝
էվլէլճէ մուվտփփագաթ իթմիշ օլտուզու իզտիվաճ-
տան հարըն սարփը նազպի իտէճէկինէ չիւպհէ եօդ
տուր :

Թէրէզ . — (Էլլէրինի գալուշտուրադ .) Փագաթ

պուր բէք տէկէթլի շէյ տիր։ Ատէթա խայինլիք տիր... ա՛յ, վա՛լիտէ, վա՛լիտէ, պագըն պանա նէ՛լէր եարտընըզ։

Խային վալիտէ. — Էվվէլ պէ Էվվէլ սէնի գուրթար-մագ Լաղըմ տըր։

Թէրէզ. — (Գօնթէս Գուրազիէֆէ իրիթապ իտէրէք.) Է՛յ ս/զ, մատամ, սիզ, նէ՞ եօլտա գարը իմիշ-սինիզ։

Գօնթէս. — (Կիւլիւմսէեթէք.) Պէն, վալիտէլիք մուհապպէթիյլէ, հէր շէյէ, հաթթա իճրաի ճինաեթէ տախի միւգթէտիրէ պիր գարընըմ։

— Շիմտիր տախի ճինաեթէ իճրա իտիեօրսունուզ։

— Օղլումուն խաթրը իչին օլտուղունտան, ասլա հիճապ իթմէմ. — Հէր նէ իսէ, մա՛տամլար, վագթըմըզ եօգ տուր. պիր ան Էվվէլ իճապընը իճրա իսին։

Մատամ Գուրազիէֆ. պու սէօզլէրաէն սօնրա, օթումումուշ օլտուղու գօլթուգլու իսկէմէտէն դալղըյ, վալիտէ իլէ դըղընը սէլամլատըգտան վէ իթիսինի տէ հալը մէյեուսիեթտէ պրագուրըգտան սօնրա, մուֆտարագաթ իթտի։

Գօնթէսին կիթմէսի իւզէրինէ չէնտ տագըգա կէշ-միշ իքէն, Թէրէզ պաշընը եօգարը գալտըրտը, վէ օլ էսնատէ մէճնուէնէ պէնզէտիկի հալտէ, մէյեուսի-եթթլէ Լլէրինի գալուշտուրարագ, չու սէօզլէրի սէջ-լէտի։

— Տիմէք Բօղ՝ պէնիմ գըզըմ իմիշ . տիմէք , վա՛լիտէ , սիզ պու խուսուսու պիլիեօրտունուզ , վէ պանա պիր չէյ սէյլէմէ տինիզ , վէ պու նտան գաթինազար , Բօզուն՝ Բընէ իլէ իզտիվաճընը իլք տէֆա սիզ թաավիպ իյլէ-տինիզ : Մուհապպէթլէրինի պիլիեօրտունուզ . պու ճիւմիէ իլէ օ մուհապպէթին իյգա իտէպիլէճէկի նէթի-ճէլէրի տիւշիւնէրէք , նա՞սըլ տիւշարը տէհչէթ՝ սլմա-տընըզ , Վա՛լիտէ , վա՛լիտէ , սիզ պէնի նէրէլէրէ գա-տար կէթիրտինիզ , Պէնի նէ՞ կիպի ալչազըզ վէ խային-լիք կիրտապընա իլգա իյլէտինիզ :

«Բօղ պէնիմ գըզըմ՝ օլտուղու հալտէ , տիւշար օլ-մագ իւզրէ պուլունտուղում նամուսուղլուղու քէն-տիմտէն իրազլաթմագ իչին , անընլա , է՛ն ատի տիւշ-մէնիմ մագամընտա մուամէլէ վէ հարէքէթէ մէճպուր պուլունտուեօրում : Նամուսոն՝ զլուդ մու , լաքին օ նա-մուսուղլուղա պէ՛ն մի լտեըզ պուլունտում : — Պէն սէրվէթ իչին հա՞րիս մի իտիմ , վէ կաթօն Տօպէրիվ իլէ վէ գըզըմ իլէ էսնաֆճա եաշտաըղըմ հալտէ , գա-տընլար իչինտէ է՛ն զիեառէ պաթիթիեարլարտան պիրի օլա՞մաեաճագ մը իտիմ :

«Սիզ , պէնի Ֆէտա իթտինիզ . . . էվլատըմը զաապ իյլէտինիզ . . . բէաէրինի տէ թէվզըֆ իթտիրտինիզ . . . վէ պուշլարը , մահգա , էնանիւէթինիզլէ կէօզ ալք-տիկինիզ մագսէտինիզէ էրմէք , վէ պէնի , սէրվէթէ նայիլ գըլաճադ վէ սիզի տէ մէրամլարընըզա էրտի-րլճէք օլան պիր իզտիվաճա մէճպուր իթմէք իչին պու չէյլէրի իրթիքեապ իթտինիզ :

«Պու ետրաըզընըզ իչիտիլմլմիշ չէյ տիր . առէ-թա ճանվէրլիք տիր : Մի տտէթի մէտիտէտոյն պլրու հազգընտա կէօզ եաշլարը տէօքտի կիւմ գըզըմ ,

օւ ճիկէրբարեմ, պու կիւնքի կիւն եանըմուս պու-
լուհուեօր, վէ պէն, իսմինի թաշըմագտա օլտուղու՛մ
գաթըն նամուսընա լեքէ կէթիրմէքսիզին, էվլատըմա,
«պէն սէնին վալիտէնիմ» տիւնէմէքօրում:

«Ա՛հ, իւշիւմիւզիւն տէ, եանի անըն տա, սիզին տէ,
պէնիմ տէ իշիմիզ պիթմիշ տիր:

«Էվլատ մուհապպէթի վէ ագչէ աշգը՝ քէնտիսինի
նագապիլի թէսկին տիր հալէ կէթիրմիշ օլան օ գօն-
թէսէ էկէր իթասաթ իթմէզուէք, լէզալէթ չըգաճագ
տըր, հալպու քի օ լէզալէթէ գաթլանմագտան իսէ,
էօլմէեի թէրճիէ իյլէրիմ:

«Տիկէր թարաֆտան էկէր իթասաթ իտէրսէք, գը-
ղըմըն վէ Րընէնին գալպլէրինի սիլա ինսաֆ ու մէր-
համէթ շիքէսթ իթմիշ օլաճաղըմ:

«Ա՛հ, վա՛լիտէ, վա՛լիտէ, եալտըղընըզը շիմտի
կէօրիւեքօրմուսուհ:

Մատամ Տօմօն՝ պաշընը էյմիշ օլտուղու հալտէ,
պիր քէլիմէ պիլէ իրատ իթմէքսիզին գըղընը տինլէ-
տի, վէ սլատէհու պիրտէն պիրի պաշընը եօգարը
գալտըրըպ, վէ թէրիզին էլլէրինտէն թութուպ,

— Շիմտի կէշմիշտէն պահա իթմէքտէ նէ՞ ֆայիտէ
վար տըր: Պազը խէթալարտա պուլուհմուշ օլտուղու-
մու գապուլ իտէրիմ: Լաքին քի՛մ էօմրիւնտէ խէթա
իշլէմէմիշ տիր: Հէմտէ եաբտըղըմ նէ՞ տիր: Հէմ սէ-
նին, հէմ քէնտիմին սատտէթինի իսթէմիշիմ տիր:
Պու կիւն իսէ, իքիմիզտէ թէհտիտ ալթընտա պու-
լուհուեքօրուզ: Պու տա սէնին ետխօտ սլէնիմ թագսի-
րաթըմըն նէթիճէսի իմիշ: Պուհտա ապա էհլմիլէթթ
եօգ տուր: Մատտէ շու տուր քի, մուխաթարանըն
մէնինէ շալըճալըեղ: Հէր հալտէ թէհլիքէնին էօնի:

նիւ աւամարեբդ : Պուռնա տա մուվաթիֆդ օլտնաղղդ ,
տէտի :

Թէրէզ . — (Քէտէր իլէ .) Գրչըմըն սաաաթիինէ մասնի
օ՛ղմագլա մը :

— Պու հալին չայեալը . թէկասիւֆ օլտուղունու
իգրար իտէրիմ , լաթին հէր հալտէ պէօյլէ եարըմագ
իճապ իտէր :

Թէրէզ . — (Եէնիտէն հէօնկիւր հէօնկիւր աղլաեա .
րադ .) Եա՛ Բապպի , եա՛ Բապպի , չիմտի նէ՞ եարա .
ճաղըմ :

— Պու ֆէտաքեարլըղա գաթլանմագ իչին , Բօզուն
գալպինտէ միգտարը քիֆաեէտէ էվլտտ մուհապպէ .
թի պուլմագ լաղըմ տըր :

— Տիմէք վալիտէսի օլտուղումու քէնտիսինէ սէօյ .
պէմէլիեիմ :

— Էվվէթ :

— Վագթիլլէ սիզին էմրինիզէ վէ միւրտտընըղա
մուգապէմէթ իթմէմիլ օլտուղում իչին պէնի լանէթ .
լէ՛րսէ :

— Քէնտի սէլամէթիմիլ Բօզուն էլինտէ օլտուղունու
ուսնութում :

— Եա՛ Բապպի , պու նէ՛ պիւեիլք սէրէնճամ տըր :

— Բօզ պիզի գուրթարմալը տըր տիւօրում :

Մէրգումէ պու սէօզլէրի սէօյլէեէրէք , չըմինեէ
եագլաչտը , վէ պիր չանըն իրինի չէքտի :

Թէրէզ , քէմալը տէհէթլլէ աեաղա գալգարմագ :

— Նէ՞ եարընօրսունուզլ տէյի սօրտու :

— Նէ՞ եարաղըմը սէօյլէտիմ , միւհիթաճ օլտուղունու
մուգ ճէսարէթ վէ ուպուտիյեէթի գըզընըն գալպինտէ

արամագ խթէրիմ: Իմտի, սաքին վէ ճէսուր օլ, վէ վագը օլաճագ գուրպանա հագըրլան:

Պու արա, մատամ Տօմօնուռն իըզմէթինէ մէմուր օլան պէսլէմէ կէլտիկինտէն, խային վալիտէ,

— Մատմագէլ Բօզո սէօյլէյին, պտերաեա կէլսին, տէտի:

Պէսլէմէ. — Բէք էյի, մատամ,

Խըզմէթնի՝ վերիլէն էմի իճրա իթմէք իւզրէ տի- շարը չըգտը, վէ թէրէզ՝ կէօզլէրինի պիր նօզթաեա աթֆ իթմիշ օլտուղու վէ տօտուզլարը տիթրէմէքտէ պուլուտուղու հարտէ,

— Եա՛ Բապպի... եա՛ Բապպի... սէօզլէրինի թէք- ըսըրլամագտան պաշգա պիր քէլիմէ իրատ իաէմէմէք- տէ իտի:

Խային վալիտէ. — Մատտէ պիզիմ սէլամէթիմիպէ տայիր օլաուղունտան, թէքրար իտէրիմ, ճէւտրէթ վէ սիւքիւնէթ լազըմ տըր:

— Լաքին զըզըմ պանա պէտտուա օգուեաճագ տըր:

— Հիշ պիր վագըթ պիր զըզ՝ քէնտի վալիտէլինէ պէտտուա օգումազ:

— Պէնիմ կիպի պիր վալիտէեէ մալիք օլմաուրնտան տօլաեը ար ու հիճապ իտէճէք տիր:

— Պիլաքիս սէնի աճըեաճագ վէ հաղգընտա իզ- հարը մուհապպէթ իյլէեէճէք տիր, չիւնքի մէյտանտա օլան իսթալարը սէն իշլէմէմիշսին տիր: Օ խուսուս- տա պէնի իթհամ իտէճէք տիր:

Թէրէզ, թէքրար պիր իսկէմլէեէ օթուրուպ, Եիւ- զիւնիւ էլլէրի տէրունիտէ կիպլէեէրէք, հէօնկիւր հէօնկիւր աղլամաեա պաշլատը:

Այնք վազըթտա եանընտաքի տաիրէտէն պիր աեագ սէսի իշիտիւմէքէ, մատամ տը Լորպագ հէմ միւհս սիր, հէմտէ լաթիֆ պիր հէեհճանա տիւչար օլտու Պիչարէ գատընճըղագ՝

— Գըզըմ տըր... գըզըմտըր... քէնտի հագգընտա կէրի տուրամաեաճագ սուրէթտէ իզհարը թէվէճճիւհ վէ մուհապպէթիմտէ, մէկէր հիքմէթ վար իմիշ, Անը սու աեթէճէ սէվմէքլիկիմէ սէպէպ՝ մէկէր պու իմիշ, Ահ, գըզըմ տըր... գըզըմ... տէյի տիւչիւնմէքտէ, վէ կէօզ եաչլարընը գասլթա միւզթէտիր օլտամադտա իտի:

Պու արա խային վալիտէ, ամիրճէ,

— Կէօզ եաչլարընը սիւ, տէյի պէեան իթտի:

Մէքգուճէ սէօզիւնէ տէվամ իթմէք իւզրէ իքէն, գարու աչըլարագ, Բօզ իշէրի կիրտի:

Օլ էսնատէ, Թէրէզ, տարպէի գալպինին պիրտէն պիրէ տուր օլտուղունու, վէ սօղուլաճագ, իտուկինի զանն իթտի, վէ մատամ Տօմօն տախի թապիեաթճա տուլղուսուզ օլմասընա րաղմէն, հէեհճանը ազիմ հիսս իյլէտի: Էվվէթ, անճագ զուրուրիեէթ վէ էնանիյեէթ տուլղուլարըլա հարէքէթ իտէկէլէն օլ մուզիրր վէ պէտխաճ գարը՝ ահվալը մագիեէյի մէնֆուրէսինի սէթր իտէկէլէն էօրթիւեիւ նիհաեէթ եըրթաճաղընը տիւչիւնմէքէ տիթրէմէքտէն քէնտիսինի մէն իաէմէ տի: Հարաքաթըր գապիհէսի ճէղաընը չէքմէքլիք, քէնտիսինէ աղըր կէլիեօրտու: Պունունլա պէրտպէր հէեհճանընը թէսկինէ մուվաֆֆագ օլտրագ, Բօզու գարչըլտուր: Օ պէտպաթ գըզճըղագ իտէ, մատամ տը Լորպագը օրատա կէօրտիւկիւնտէ, գիհնի պիր թագըմ վէսվէսէյէր իշինտէ գալարագ տուրտու, վէ մա-

տամ, Տօմնուն քէնտխինի նէ՞ սէպէպլէ՞ չաղըրմըլ օլ-
մայը հաղքընտա թէ քիքիքի պաշլատը :

Նայինէ վէ զպլինէ վալիտէ , գոլվէթլինէ չըգարա-
մատըղը պիր սէտա իլէ ,

— Կէլի՛ն , քիքըլմ , Կէլի՛ն , քիքիքի : զգո Ն զգո :

Բօզ իլէրլէտլի , վէ Թէրեգ՝ ըսեղգըլա պիլինմիլ , օլ-
մամմալը յա՛ Կէթիլ հաշլարը յէրինի հէկուլ զայալ իթ-
միլ , օլմաեթն Կէօզլէրինի Կէնճ գըղա աթֆ իթտի ,
վէ հընչկըրտախասընը պապթ ու թէ սկինէ պալ իթտի-
կինտէ , Կէօքսի թահրիք օլուեթուեթուտու :

Օ աճտէ Բօզ , պիչարէ դատընճըղաղըն եանընա
եազլաշարաղ ,

— Նիքի՛ն , աղաեթուդընուլ , մատամ , նէ՞ վաղը օլ-
տու . . . պուքէտէրին սէպէպլի նէ՞ տիր , տէյի սիւալ
իթտի :

Մատամ տը Լօրպազ , ճէվապ վէրմէքիլին Բօզու
տէրպղուչլէ , ուզուն միւտտէթ Կէօքսի իւզէրինտէ
սըգտըղը սըրատա , եանաղլարընը սլու իթմէքտէ , վէ
Բօզ տաթի , պու հալին սէպէպլինի անլուեթաեթաթազ ,
մուգապէլէի պիլմիլտէ պոլլունմադտա խտի : Զէվալ-
լը գատընճըղազ օ եթաբըգատա թէքմիլ վիճուտինին
տիթրէմէքտէ օլտուդունու հիստ իտիեթուտու :

Պու տէրպղուչ մոլամէլէսի պիթիճէ , Բընէնին նի-
շանլըսը՝

— Մա՛տամ , պու կիւն սիզի միւզաարըն Կէօրի-
եթուլմ , տէտի , վէ պատէհու էօթէնի Տօմօնա խի-
թապլէ , — Սիզի տէ , մա՛տամ լաքին նէ՞ վաղը օլտու .
պու կէօզ եաշլարըն , պու քէտէրին , ոչպէղի , նէ՞
տիր : Պու հալէ սէն պիր չարէ պուլա՛պիլլիթմիթմ ,
տէտի :

էօօժէնի Տօմօն՝ կէնճ գըզըն էլէէրինտէն թութուպ,
— Աճ, գըզըմ, տիւչար օլտուզումուզ ֆէլաքէթի
աղիմէտէն պիղի գուրթարմազ սիզին էլինիզտէ տիր,
աէտի:

Բօզէ — Վէմալը հայթէթլէ: Սիզի գուրթարմազ մը:
— Էվլէթ, գըզըմ, իքիմիզի տէ սիզ գուրթարապի-
լիրսինիզ:

— Հազըզէթէն սիզ թէհլիքէտէ՞ միսինիզ, վէ տէ-
տիկինիզի պէն եաբապիլլիրմիեխիմ. Ա՛հ, էկէր պէնիմ
կիպի էօքսիւզ վէ սէֆիլ պիր գըզըն պիր չէյ եարմա-
սը գապիլ խոէ, սէօյլէեհին, էմր խոին, հազըզընըզտա
տէրքեար օլտն մուհապպէթ վէ չիւքրանիյեէթիմի իս-
պաթ իթմէք իչին, հիչ պիր չէյտէն կէրի տուրմամ,
վէ էկէր կէօզ եաշլարընըզըն պիր տամլասընը օլտուն
գուրութմազ իւզրէ պիր ֆէտաքեարլըգտա պուլունա-
պիլլիրսէմ, օ ֆէտաքեարլըգ՝ պէնիմ իչին մուճիպի
պախթիեարի օլաճազ տըր:

սիզին կէօնլիւնիւզէ կէօրէ վէրսին:

— Էքսիք օլմաեըն, գը՛զըմ, ճէնապը Ալլահ տա

— Պազաթ սաատէթինիզի քիմ թէհտիտ իտի-
եօր:

— Սաատէթիմիզտէն պաշգա, թէքմիլ հաեաթը-
մըզ տախի թէհտիտ ալթընտա տըր:

— Ա՛հ, եա՛ Բապպի... եա՛ Բապպի...

Մատամ Տօմօն՝ չէօյլէ տէվամ իթտի:

— Պիր քիմնէ պիզի, պուլունտուզումուզ չու եիւք-
սէք մէվգիտէն մէյեուսիեէթ վէ մէքրուհիյեէթ կիր-
աապընա աթապպիլիր... պիր քիմնէ՝ Մ. տը Լօրպազըն
գալպինի էզէպիլիր, վէ անըն վասըթասըյլա իչպու-
խանէտէն պիզի թարտ իթտիրէպիլիր:

Բօզ. — Պու տէրէճէ ճանվերանէ խայինլիբլէր իճ-
րասընա միւզթէտիր օլան քիմսէլէրի պէն թանըր-
մընըմ:

— Էվվէթ, թանըրսընըզ:

— Միւտախէլէ մին քէնտի իւղէրլէրլնտէ թէէսսիրի
օլապիլի՛ր մի:

— Էվվէթ:

Պիչարէ գըզճըզաղ՝ իչին ասընը պրլմէեէրէք, քէ-
մալը հէեէճան իլէ:

— Բէք էյի, էմր իտին, հէր շէյէ հազըրըմ, տէտի:

Մատամ Տօմօն պիր դաշ սանիյեէ գասար թէֆէք-
քիւրէ տալտը, վէ պատէհու թէրէտտիւտլէ, վէ սէօյ-
լէեէճէք սէօզ տիւշիւնէրէք, չու սուրէթտէ իֆատէեէ
պաշլատը:

— Էվվէլքի ագչամքի սուարէտէ, գօնթէս Գուրա-
վիէֆին շայեանը թէէսսիւֆ պիր հիքեաեէ նազլ իթ-
տիկի էսնատէ, սիզտէ, սալօնտա, պիղիմ եանըմըզտա
օթուրմուշ իտինիզ, տէտի:

— Էվվէթ, վագթիլլէ, սէվտիկի պիր գատընըն վա-
լիտէսի թարաֆընտան մէյեուսիեէթ վէ ճիննէթ տէ-
րէճէսինէ դասար սէվգ իտիլմիշ օլան վէ շիմտի մէզ-
պուրէ գօնթէսին խանէսինէ դապուլ իտիլմիշ պուլու-
նան պիր պիչարէ մէճնուըն հիքեաեէսինի տինլէտիմ:
Օ հիքեաեէեէ պաղըլըրսա, պու պիչարէ մէճնուըն
սէվտիկի գատընըն վալիտէսի, եախօտ տահա տօղրու-
սու խային վալիտէսի՝ մահչա պէնլին եիր դայիմ վա-
լիտէ օլարազ, տարաթ վէ տէպտէպէ սիւրմէք իւզրէ
պիր չօգ հիլլէ վէ տէսիսլէրտնն սօնրա, էվլատը գը-
ղընտան զասպ իթմէքլէ գանտաթ իթմէեէրէք, օլ
պէտպախթ կէնճ վալիտէեի, եանի գըզընը տա, սէվ-

մէտիկի պիր քիմսէ իլէ էվլէնտիրմէեէ մէճպուր իթ.
միշ իմիշ:

Մատամ Տօմօն. — (Պաշտօնը էեէրէք.) Պու հիքեա.
եէեէ սիգ ինանմատընը՞գ մը:

— Սայր:

— Նիճին:

--- Գօնթէս եա եալան սէօյլէեօր, եախօտ միւսա-
լէզա իտիեար օլմալը տէյի տիւշիւնտիւմ: Տիւնեառա
պու. կիպի շէյլէր գա՞պիլ մի տիր: Պու խային վալի-
տէ միսիլու, սըրֆ քէնտի մէնաֆիի գաթիեէսի իշին,
էվլատընը, թէլէֆ իթմէք տէրէճէսինտէ թազէիգ իթ-
մէկէ միւգթէտիր ճանվէրլէր պուլու նո՞ւր մու:

Էօթէնի. — (Եավաշ սէտա իլէ.) Լաքին էկէր — էօյլէ
պիր շէյ վա՞ր իսէ, էկէր պիր վալիտէ՝ պու խէթա-
լարըն, եախօտ ճինանէթլէրին ճիւմէսինի իճրա իթ-
միշ իսէ... էկէր գըզընա, «սէնի՝ սէվմէքտէ օլան պիր
տտէմ իլէ էվլէնտիրմէեէ մուվաֆֆազաթ իտէրիմ»
տիեէճէք եէրտէ, օ տտէմի պիր թիմարխանէտէ թէվ-
զըֆ իթտիրէրէք, հիտտէթ վէ քէտէրինտէն միւրգու-
մու թէճէննիւն իթտիրմիշ իսէ... էկէր գըզընըն էվ-
լատընը աշըրադգտան սօնրա սօգադա պրազմըշ իսէ...
վէ էկէր մուախխարէն, աշվալը մազիեէյի կիզլէ մէք
իւզրէ սուրէթի մանէվիեէտէ շայեանը նէֆրէթ վէ
իգրահ պիր ճէպր ու թազէիգ իճրասըյլա պիշարէ գը-
զընը տիկէր պիր քիմսէ իլէ էվլէնտիրմիշ իսէ, վէ է-
կէր պու խային վալիտէ՝ եալտըզը ֆէնալըգլարտան
նատիմ օլարադ, վէ հալը նէյիս ու քէտէրէ տիւշէ-
րէք, սիգէ կէլսէ, վէ «վազը օլան պուեճա ֆէնալըգ-
«լարը ու նութուլումադ վէ մազհարը աֆվ օլմուգ՝ եա-
«լընըգ սիզին կլինիգտէ տիր, Եալընըգ սիգ պէնի, վէ

«սիրյի, թէ՛ հարիտ իսէն մուսիպէթ տէն վէ նամուսուզ-
«լուգտան գուրթարապիլիրսինիզ» տէսէ, վալիտէնի-
վէ պէտտուա օգուժաեա վէ տնը ըէտտ իթմէեէ ճէ-
սարէթինիզ օլուր մու :

Բօզ՝ թէրէտտիւալէ վէ միւպհէմ պիր իզթիրապը
գալպ իլէ մէգքիւր սէօզլէրի տինլէտիքտէն սօնրա,
պիրտէն պիրէ գիհնի աեըլտը, վէ քէսիք պիր սէտա
ըէֆ իտէրէք :

— Ա՛հ, հէր շէյի անլատըմ... գօնթէս Գուրապիդ-
ֆին իթտիկի հիքեաեէնին հաղըգէթի հալ օլտուղու-
նու տէրք իթտիմ... էվվէթ, էվվէթ, անըն՝ խանէ-
սինէ գապուլ իթմիլ օլտուղու մէճնուլ, եանի կաս-
թօն Տօպէրիվ՝ բէտէրիմ օլտուղունու, իֆատաթը
վագըանըզտան տէրք իտիեօրում, տէտի :

Էօթէնի Տօմօն՝ ճէվապ վէրմէքսիզին պաշընը էյտի,
վէ Բօզ իսէ, թագաթսըզ պիր հալ իլէ, հընչկըրտա-
մագտա պուլունան թէրէզէ տէօնէրէք, վէ գօլլարընը
աշարագ :

— Իշիէ, վալիտէ՛մ... սէվկիւլիւ վալիտէ՛մտէ պու
տուր, տէյի նիտա իյլէտի :

Մատամ տը Լօրպագ՝ կէնճ գըզը կէօքսիւ իւզէ-
րինտէ սըգարագ, շու սէօզլէրի սէօյլէեէպիլտի :

— Էվվէթ... էվվէթ... սէվկիւլիւ Բօլինիմ...
սէվկիւլիւ գըզըմ... պէն սէնին վալիտէնիմ... վալի-
տէ՛ն... գը՛զըմ... գը՛զըմ... ա՛հ պու քէլիմէ նէ՛ գա-
տար թաթլը տըր, եիրմի սէնէ տիր քի, սէնի պէքլէ-
եօրում... եիրմի սէնէ տիր քի, սէնի չաղըրըեօրում...
եիրմի սէնէտէն պէրու սէնին իչին կէօզ եաշարը տէօ-
քիւեօրում... օհ, գը՛զըմ... սէվկիւլիւ գը՛զըմ... :

Բօզ տախի, օվալիտէ՛ճիեիմ... վալիտէ՛ճիեիմ... »

տիկէրէք, Թէրէզին եանագլարընը պուս իթմէքտէն տուր օլամահօրտու :

Թէրէզ. — Բօլին, սէվկիլիւ գըզըմ, պանա պէտ-տուա օգումահօրտուն, տէյիլ մի :

— Պէ՞ն մի սիզէ պէտտուա օգուեաճաղըմ, վալիտէ-ճիերմ, նէ՞ սէօյլէհօրտունուզ, պէն սիզի աճըհօրում, վէ սէվիհօրում: Սիզին գալսլինիզ թազերիզ վէ ըուհու-նուզ իզաճ իտիլմիշ իսէ, պունտա սէզին նէ՞ գապա-հաթընըզ վար տըր: — Սիզ, միւտտէթի էօմրիւնիւզտէ պէտպախթ օլմուշտունուզ, Փազաթ ասլա ճանի օլմա-մըշտընըզ տըր :

Էօթէնի Տօմօն՝ զալիմիք վէ խայինլիկինէ բաղմէն, կէնճ գըզըն սէօզլէրինտէն միւթէնսսիր օլարագ :

— Եէկեանէ վէ հազըզի ճանի պէն օլմուշում տուր: Իմտի պէնի լանէթլէմէք լազըմ տըր, տէտի :

Բօզ. — (Քէսիք պիր սէտա իլէ.) Խայր, սիզէ տէ լա-նէթ օգումագ իւթէմէմ. էկէրչի ճէնաղը Հազըն ի-նանէթիլլէ վալիտէմի գուրթարապիլսէմ, հազ-գըմըզտա վագը օլտն ֆէնալըզընըզա թէմամիլլէ աֆվ իտէճէերմ: Սիզի մուհաքէմէ իթմէք տէ իւթէմէմ, օ ճիհէթլէ հիշ պիր հազըմ էօզ տուր: — Հէր նէ հալ իսէ, շիմտի պունլարը պէրթարաֆ իտէլիմ: Պիր ազ էվլէլ, իբրինզին տէ սէլամէթի պէնիմ էլիմտէ օլտու-ղունու պէեան իտիհօրտունուզ, վէ պէն տէ սիզէ, սէ-լամէթինիզ իշին հէր շէյէ հազըր օլտուղումու ճէվա-պէն իֆատէ իլլէտիմ: Թէհտիտ ալթընտա պուլունտու-ղունուղու տալի պէեան իտիհօրտունուզ: Պու թէհ-տիտ քի՞մին թարաֆընտան վագը օլուհօր :

— Գօնթէս Գուրաֆիէֆ թարաֆընտան :

— Ֆազաթ գօնթէս սիզէ գարշը նէ՞ եաբապիլիր :

— Հէք չէյի ետրապիլիր :
— Եէտինտէքի սիւահ նէ՞տն իսլարէթ տիր :
— Էն տէհչէթլի սիւահա մալիք տիր , եանի մէգ-
սլուրէ սըրընդըդը պիլիտօր :

73

Պիր ազ սիւքիւթտն սօնրա , Բօզ ,
— Բէք էյի , օ գատընըն՝ սըրընդըդը ֆաշ իթմէք-
տէ պիր մէնֆաաթը վա՞ր մը տըր :
Էօթէնի . — Բէք պիւեիւք մէնֆաաթը վար տըր :
— Քէնտիտինի սիւքիւթ իթտիրմէկէ պիր չարէ վա՞ր
մը տըր :
— Էվվէթ :
— Նէ՞ տիր :
— Քէնտի միւրատընա իթաաթ իթմէք լաղըմ տըր :
— Նէ՞ իսթէտօր :
Թէրէզ . — Սէնին՝ Բընէ իլէ Էվլէնմէքտէն ֆարիզ կէլ-
մէքլիկինի իսթէտօր :

Բօզ սարսըլտը :
Էօթէնի . — Վէ , օլլու Սէրմին գէվճէտի օլմագլըղա
մուվաֆֆադաթ իթմէքլիկինի թալէպ իտիտօր :

Կէնճ դըզ , գարըսընա պիր եըլան չըգմըճտսընա ,
լէհճէսի սօլմուշ օլտուղու վէ քէնտիտի տիթրէտիկի
հալտէ , ըիւհաթ իթտի , վէ պատէհու ,

— Պագաթ պու տէտիկինիզ՝ նա՞սըլ միւմքին օլա-
պիլիր : Պէն Բընէէի սէվէրիմ , Բընէ ալ պէնի սէվեր ,
վէ նամուսուսու իսլալ իթմէք իւզրէ պէնի պիր տու-

զաղա տիւշխրմէք իսթէմիշ օլան օ ալչազ Սէրժ Գու-
րավիշֆի՝ սիւթիւն իգթիտարումա թազսիհ իտէրիմ,
տէսիւ:

Ատաւա՛ Տօնն վէ թէրէղ՝ իշպու վազըսեը պիւմէ-
տիքլէրի ճիհէթլէ, պու քէրրէ Րօզտան իշիթաթլէ-
րինտէ, հայրէթտէ գալտըլար իսէ տէ, օլ պապտէ իյ-
զահաթ թալէպ իտէճէք վազըթ տէյիլ իտի:

Էօժէնի. — (Քլլամա չու եօլտա տէվամ իյլէտի.)
Գատէր վէ թալէիմիզ եէտինիզտէ տիր:

Թէրէղ. — Ա՛հ, գըզը՛մ...

Կէնճ գըզ՝ սօղուգ սիր թէր իլէ ըսլանմըլ օլան
գուլագ թօղարընը՝ բարմագլարը արաւընա ալտը, վէ
մուախարաշն մանեիդթիզմալը ույգու իշինտէ ուեա-
նան քիմսէլէրին սէտասը կիպի պիր սէտա իլէ,

— Վա՛լիտէճիւիւմ, եէմին իտէրիմքի, սիզին իշին
հաեաթըմը պիլէ պիւա թէրէտտիւտ ֆէտաեէ հազը-
րըմ: Սիզին իշին էօլմէեէ տէ հազըրըմ, լաքին վազը
օլան թէքլիֆինիզ էօլմէքտէն պէսթէր տիր: Պագըն,
վալիտէճիւիւմ, էկէր մատտէ եալընըզ պէնիւմ գալպիմի
րախնշտար իթմէքտէն իպարէթ օլսա իտի, պու խու-
սուստա հայիզի գուվիլէթ վէ ճէսարէթ օլապիլիր իտիմ,
վէ պու ֆէտաքեարըղըմ վէֆաթըմ տա մուճիպ օլ-
սա, էօլմէմէ էհէմիեէթ վէրմէզ իտիմ: Հալպու քի
սիզ, եալընըզ պէնիւմ պէտպախթըլըմը տէյիլ, Րընէ-
նին տախի պէտպախթըլընը իսթէեօրսուենուզ... Րընէ
պէնի սէվիեօր... քէնտիտինի թազեիգ, վէ պլլէթ տէ
թէլէֆ իթմէկէ հազըմ վա՞ր մը աըր... պունտան
գաթինազար Ըննէեէ նէ՞ սէօյլէեէճէեիւմ... նէ՞ եալան
ուլտուրաճաղըմ... սէնի սէվմէմ վէ ասպա սէվմէմիշիմ
տիր տիմէքտէն պաշգա նէ՞ տիեէպիլիւրիւմ... ֆազաթ

օ պանա ինանմահաճազ տըր... պիր տիկերինի՞ մի սէվէրիմ տիեէճէեիւմ. լաւին էօյլէ տէ ախէմ, երնէ պանա ինանմահաճազ, եախօտ ինանապիլսէ տէ, պէնի թահգիր իտէճէք տիր... Պուրասընը անլա՞նօրմուստունուզ, վալիտէճիեիւմ, Բընէնին մուհապպէթի եէրինէ թահգիրինէ լաեզգ օլաճաղըմ, խայր, խայր, պուգապիլ տէյիլ տիր, պէն Բընէեի բէք էյի թանըմընըմ տըր, իշպու խապէրի ալաշղընտա, քէնտի քէնտիսինի եա թէլէֆ, վէ եախօտ բէտէրիմ կիպի թէճէնէնիւն իտէճէք տիր:

Թէրէպ. — (Տէհշէթլէ.) Սո՛ւս օլ, սո՛ւս օլ:

Բօզ, վալիտէսինին իքի էլլէրինի թութուպ, հընչգըրտամասընտան նալի թահրիք օլունմադտա օլան կէօքսիւնիւն իւզէրինէ վազ իլէ, իֆտատթընա շու եօլտա տէվամ իթտի:

— Անճազ պու պապտէ տիկէր պիր վասըթա պուլունապիլիւր, Պէլքի Բընէեէ, «Սիգի տայիմա սէվմիլիմ տիր վէ սէվէրիմ... լաքին հաեաթըմըզտան գիեաաէ մուաղղէզ օլան պիր քիմսէեի գուրթարմազ իշին, պուայրըլըա մէճպուրուզ... տիեէրէք, քէնտիսինտէն ֆէրաղաթ իտէպիլիւրիմ, ինթիմալքի պունա իգթիտաըըմ օլտուն, Փաղաթ պիր տիկէրիյլէ էվէնմէք... պիր տիկէրինին օլմազ... վէ Բընէեի, պէնի զայպ իթտիքտէն պաչգա, Սէրթ Գուրուփիլֆին գէվէսի օլմազ կիպի իշիտիլմէմիշ պիր իշքէնճէեէ տախի տիւհար գըլմա՞գ... օ՛հ, խայր, խայր, իշթէ պունու եաբամամ, զիրա պու բէք տէհշէթլի շէյ տիր, Սիգին իշին, վալիտէճիեիւմ, սիգին իշին, շէհաէ օլապիլիւրիմ, լաքին ճէլլատ ապու օլամամ... բէտէրիմ հաղղընտա վաղը օլան մուամլէեի, պէն Բընէ հաղղընտա եաբամամ:

Էօթէնի. — Լո՛ւթֆ իտին . . .

Թէրէզ. — Մէ՛րհամէթ իտին :

Կէնճ գըզ. — (Վալիտէսինէ սարըլարագ.) Աֆվ իտէր-սինիզ, վալիտէճիեիմ, աֆվ իտէրսինիզ, պէն սիզի ին. ճիթմէք ֆիքրինտէ աուլա տէյիլիմ. Շու գառար քի պանա իտիլէն թէքլիֆ՝ բէք տէհչէթլի տիր : Տիմէք օ գարը՝ քէնտի սիւքիւթինէ պէտէլ օլմագ իւզրէ, օղ-լու իլէ էվլէնմէքլիկիմի թալէպ իտիտօր :

Էօթէնի. — Էվվէթ :

— Էկէր թէքլիֆինի լէտտ իտէրսէմ, պիտիկի սըր. րը մէյտանա՞ մը չըգարաճագ տըր :

— Էվվէթ, վէ էկէր օ սըրրը մէյտանա չըգարըր իսէ, սիզին տէ Բընէ իլէ իզտիվաճընըզ միւմքինսիզ օլտուգլտան պաշգա, պիզտէ հէր հալտէ մահվ օլա-ճաղըզ :

— Ա՛հ, հազգընըզ վար տըր. պէն՝ հիչ պիր սու-րէթտէ Բընէնին զէվճէսի օլամամ : (Պատէհու Էօթէնի-եէ մէյեուսանէ աթֆը նազուր իտէրէք.) Պագըն, մա՛-տամ, նէ՞ եարտընըզ . . . նէ՞ եարտընըզ :

Խային վալիտէ. — Բէճա իտէրիմ, պէնի խըրբալա-մանընըզ :

Կէնճ գըզըն ֆիքրինտէ պու արա պիր գարար թէ-վէլլիւա իտէրէք :

— Սիզի գուրթարաճաղըմ, տէտի :

Թէրէզ. — (Մէյեուսա պիր հալ իլէ.) Նէ՞ եօլտա :

Բօզ. — (Վալիտէսինէ ճէվապ վէրմէքսիզին իֆա-տաթընը իլէրի կէօթիւրէրէք.) Անճագ, էկէր Բընէտէն ֆէրադաթ իտէճէքսէմ, էկէր պու պապտէ իշպու ֆէ-տաքեարըլդա գաթլանըտօր իսիմ, պիր տիկէրինին զէվ-ճէսի օլմ-եա տա րաղը օլամամ :

Էօթէնի. — Ֆառաթ մատամ Գուրազիէֆին խաթ. տիկի պու տուր. քէնտի օղլու իլէ էվէնմէնիզի թաւէպ խոխօր :

— Իշպու խոտատընտան վազ կէշիրմէք իշին, ա- ետգլարընա զարանարագ ետվարաճաղըմ :

— Հալպու քի անըն խոտատը կէրի ալընմալ սու- րէթտէ տիր :

Բօզ. — (Պիրտէն պիրէ.) Վա'լիտէ, Կասթօն Տօպէ- րիվ պէնիմ բէտէրիմ տիր, տէ՛յիլ մի :

— Էվվէթ :

— Շիմտի քէնտիսի գօնթէս Գուրազիէֆին խանէ- սինտէ՞ մի տիր :

— Էվվէթ :

— Էօյլէ իսէ, սէնիմ վազիֆէմ՝ բէտէրիմին եա- նընտա պուլունմազ տըր :

Էօթէնի Տօֆօն պու սըրատա տախի քէնտի մէնա- ֆիի մախուռնէսինին իւսթէ չըգտըլընը կէօրմէքլէ, տօտագլարընտա սիր կիւլիւմսէմէ հասըլ օլտու, վէ թէրէզ՝ տէհշէթլէ րէֆը սէտա իտէրէք :

— Անըն եանընա կիթմէք իւզրէ պէնի թէ՛րք մի խոխօրսուէն, տէտի :

— Անը տախի թէսէլի իթմէք վէ գուրթարմազ՝ վազիֆէմ իզթիզասընտան տըր : (Հէօնկիւր հէօնկիւր աղլաեարազ.) զէվալլը՝ Բընէ... ա՛հ վալիտէճիեիմ, պիշարէեի մէյեուսիեթտէն գուրթարմաեա սայ խոխ. պէնի լանէթլէմէմէսինէ, խուսուսիյլէ թահզիր իթմէ- մէսինէ զայրէթ իտին : Թէէմին իտին քի, քէնտիսինի սէվէր իաիմ, վէ Էլան հաեաթըմտան գիւտտէ սէվէ- րիմ, վէ ելմինիմին խիլաֆընտա հարէքլիթիմ իսէ, մահզա, մուգավմէթ խիլմիսի գապիլ օլմաեան պէտ :

սլախթ լրգլարտան պիրինին գուհուրինէ մէսնի օլտու-
զունու սէօյլէմէքտէն կէրի տուրմաեըն :

Թէրէզ . — Բօ'զ , նշ^օ եարմազ իշին կիտիեօրսուն :

— Բէտէրիմին իւզէրինէ նէզարէթ իթմէք , վէ գօն-
թէսի , իտուսընտան Փարիզ կէթիւրմէեէ չալըշմադ ի-
շին կիտիեօրում :

Էօթէնի . — Բէտէրինիզ՝ պիզի թահգիր իթաիրմէկի
սիզէ էօյրէթէէք տիր :

Բօզ . — Պիւաքիս , պէն օնա , սիզէ աֆլ իթմէկի էօյ-
րէթէճէկիմ . Ալլահա ըամուրլատըզ , վալիտէճիեիմ .
Թէէմին օլունքի , պուրատան կիպիշիմ՝ սիզի գուր-
թարմազ իշին տիր :

Պէշլէճէ Բօզ՝ հընչգըրտամասընը զապթ իթմէք
իշին , էլինի աղլընա վազ իտէրէք , օտուտան տիշարը
չըգաը :

. . .

Փօնթէս Գուրաւիլիֆ՝ մուվաֆիթէրինէթի վազըասըն-
տանտօլաեը մաղրուրէն . Մ . սը Լօրպադըն խանէսինտէն
մուֆարադաթընտան սօնրա , քէնտի խանէսինէ ալ-
տէթ իյլէսի :

Մէրգումէ՝ թէշէպիւսիւեհին հէնուզ պիր զըամը-
նը , հէմաէ գօլայ պիր զըամընը իյֆա իթմիշ իտի .
շէօյլէթի Էօթէնի Տօմօնուշ թապիեաթը , վէ միւտտէթի
մէտիտէտէն պէրու գըզընըն իւզէրինտէ իճրա իտէկէլ-
սիկի թէէսսիր վէ նուֆուզ մալիւմ օլմասըյլա , մէզ-
քիւր իքի գատընլարըն՝ նամուսլարընըն մուհաֆազա-
սը իշին հէր շէյէ իթաաթ իտէճէքլէրինէ զաթէն չիւպ-
հէ օլունամազ իտի . Հալպու քի կաթմօն Տօպէրիվ հազ-
գընտա , գօնթէս պիր թաղըմ թախմիհտթ իշինտէ

գալըս, մէճնունը մէրգումա, նէ եաբաճաղընը, նէ տի-
եէճէկինի պլիմէեօրաու :

Կէրչի մէրգումուն մուխալիֆէթ իթմէեէճէկի րէ-
վիչի հաւտէն անյաշըլըեօրաու, լաքին քէնտիսինի հա-
զըրումագ լազըմ կէլիպ, պունուն իշին տէ թէտապիրի
իհթիեաթքեարանէի ֆէվգէլատէեէ իհթիեաճ պունուն-
մագտա իտի :

Գօնթէս, խանէսինէ ալտէթ իտէր իթմէզ, Ժարիեի
չաղըրթտը :

Ժարինին, րասթ կէլա պունմուշ օլտուղու Բօլին
իսմինտէքի պիր գըզը՝ Կասթօն Տօպէրիվին գըզը մա-
գամընտա գապուլ իթտիրմէք թէճրի պէսինտէ պու-
լունտուղունտան պէրու, մէրգում իլէ գօնթէս արա-
սընտա հիչ պիր սէօզ վագը օլմամըշ իտի :

Իմտի, Ժարի, պու տէֆաքի չաղըրըշընտա, պա-
շընը էյմիշ օլարագ գօնթէսին հուզուրունա չըգտը,
վէ մէզպուրէ :

— Տիվանէ նա՞ղը տըր, տէյի գաթի պիր թարգ-
տա սօրաու :

Ժարի. — Էրէյիճէ էյի տիր :

— Սաքի՞ն մի տիր :

— Սօն տէֆաքի վաղըատան պէրի սաքին տիր :

— Եանի սէպէպ օլմուշ օլտուղուն վագըմ՞մը :

— Աֆվ իտին, մատամ գօնթէս, եարտըղըմա րէշ-
ման օլտում, վէ պիր տահա օ եօլտա մուամէլէտէ
պուլունմաեաճաղըմը վատ իտէրիմ :

— Պիրինճի թէճրիւպին պօշա կիթմիշ օլտուղու
իշին, ագըն պաշընա կէլաիկինի մէմուլ իտէրիմ. —
Հէր նէ իսէ, սէնին շու տիվանէլիկինտէն սարֆը նա-
զարլա, Կասթօն Տօպէրիվէ նագըլ քէլամ իտէլիմ. —
Կասթօն նէ՞ սէօյլէեօր :

— Հիշ պիր չէյ սէօյլէմէօր :

— Պիր լուղէթտէ՞մի տիմէօր :

— Անլաշլամաեան պազը ճիւմլէ իրատընա պաշլար պաշլամազ գուսուր պրագըօր :

— Տիւշիւնտիւկիւ նէ՞ տիր տէյի զանն իտէրսին :

— Տայիմա գըզընր տիւշիւնիւօր օլտուղունու , վէ անլաշլամաեան ճիւմլէլէրինին գըզընա տայիր խու-կինի տէրք իթտիմ :

— Բէք ալէա , Ֆիքրինին պու խուսուս իլէ մէշղուլ օլտուղունա մէմնուն օլտում : Պու ճիհէթ իշիմէ եա-րաեանազ տըր :

— Տիմէք եէնի պիր խապէրինիզ վար տըր :

— Աալիպա եէնի պիր խապէր ալմագլըզ իշինէ կէ-լիօր հա' , քիւլհանի :

— Շիւպհէսիզ իշիմէ կէլիր . հաթթա պու խու-սուսու պէն ինքեար իթսէմ , սիզ ինանմագսընըզ :

— Էօյլէ իսէ , իշթէ սանա սէօյլէեիմ , Էվվէթ եէնի պիր խապէրիմ վար տըր , վէ էկէր տօղրու եիւրիւր-սէն , զանն իտէրիւքի , վատ իթտիկիւմ մէպլաղա եա-գընտա գափուշանագսըն :

— Տիմէք մագսէտէ վասըլ օլուեօրուզ :

— Էվվէթ , չիւնքի Կասթօն Տօպէրիվին գըզընը պուլտում :

Ժարի . — (Թէանճիւպանէ .) Ասլընը՞ մը :

— Էվվէթ , ասլընը :

— Աֆէ՛րին , մատամ գօնթէս , հագըգէթէն չու մուվաֆֆագըլեթիւնիզէ հայրան օլուեօրում :

— Հայտէ , մէճնունա կիթ , վէ քէնտիսիլլէ կէօրիւշ-մէք իսթէտիկիւմի խապէր վէր : Էվվէլճէ խապէրտար իտիտիկի վագըալարտա մէրգումուն սիւքիւնէթինի

ղայալ իթմէտիկինէ տիգգաթ իթմիշ օլտուղումտան , իշպու թէտպիրի իհթիւեաթքեարանէ ֆաիտէտէն խալի տէյիւ տիր :

Ժարի , մէզքիւր էմրի իճրա իթմէք իւզրէ տիշարը չըգտըղընտա , քէնտի քէնտիեէ շէօյլէ տիւշիւնմէքտէ իտի :

— Գօնթէսին հէր հալտէ կիզլի պիր ֆիքրի վար տըր : Պու ֆիքրի տէ պէնիմ հագգըմտա խայրըլը կէօրիւնմէեօր : Վատ օլուենան մէպլաղա եագընտա գավուշաճաղըմշ թէէմին իթտիկի սըրուտա պանա էյի կէօզ իլէ պագմաեօրտու : Անլաեօրում , պէն Ատէլ Ժէրար վէ Նաթիճա իսիմլէրինէ մախսուս օլան էսրարընա վագըֆ օլտուղում իշին , քէնտիսինի պիհուզուր իտիեօրում : Պանա էմնիյէթի եօգ տար , վէ հէր շէյէ ազլը էրէն պիր ալէթտէն դուրթուլմաեը արզու իտիեօր . . . լաքին պէն տէ կէօղլէրիմի աշաճաղըմ . . . Հէմ տէ , վատ իթտիկի իքի մըլեօնա կէլինճէ , պու պանա քեաֆի տէյիւտիր . . . Տահա զիւտտէ ալմագ իսթէրիմ , վէ ալաճաղըմ :

Ժարի , կասթօն Տօպէրիվին ռուսընա կիրտիկինտէ , պիշարէ՝ բէնչիրէնին էօնիւնտէ օթուրմուշ քիթապ օգուեօրտու , վէ հէր վագըթտան զիւտտէ սաքին կէօրիւնիւեօրտու : Ժարինին կէլտիկինի կէօրտիւկիւնտէ , օգուամասընը գաթթ իթտի , վէ անըն՝ «Միւսիւ կասթօն , մասամ գօնթէս սիզի կէօրմլէի արզու իտիեօր» տիմէսինէ ճէվապէն , «Պուեուրսուն , վիզլիթասը՝ պէնիմ իշին մուճիպի մէմուենիյէթ տիր» տէյի մուգապէլէ իթտի :

Մատամ Գուրապիէֆ՝ Ժարիւի թէագիպ իթմիշ օլմասըլլա , մէզքիւր ճէվապըն վէրիտիկի գէման եանըն :

տաքի օտատա պուլունտուղունտան, իշերի կրէրէք,

— Ազիզիմ, իՖատաթը թէվէճճիւհքեարանէնիզէ
թէշէքքիւր իտէրիմ, — Միւսիւ Միշէլ, պիզի եալընըզ
պրապըն, տէտի:

Ժարի, վազաա մէրադտա դալտը իսէ տէ, պիւա
իթիրազ օրպտան չէքիւտի վէ տիշալը չըգտըղընտպ,
տօտադլարընտա իսթիհգաքեարի պիր թէպէսսիւմ հու-
սուլէ կէլտի, վէ սէսսիսճէ քէնտի օտտսընա կիրիպ,
վազը օլաճագ միւքեալէմէի տինլէմէք իւզրէ, գուլա-
ղընը՝ մէճնունուն օտտսընա կէթիւրէն գաբունուն
քիլիտ եէրինէ տաեաթտը:

Դօնթէս՝ կասթօնուն եանընտա օթուրտու, վէ շու
եօլտտ քէլամա պաշլատը:

— Ազիզիմ, պու կիւն պանա հէր վադըթտան գի-
եատէ էյի կէօրիւնտիւկիւնիւղտէն, վէ եազընտա թէ-
մամիլլէ իՖադաթընըզ մէմուլ օլտուղունտան տօլաեը
մէմնունիյեթիմի արզ իյլէրիմ: Ֆիլվազը տօգթօր տը
Լօրպագ մէհհուր պիր թապիպ տիր, վէ պու կիւն սի-
զէ թէպլիլ իտէճէք օլտուղում խայըրը խապէրլէր
իսէ, քէնտիսինին հիւսնի սուրէթտէ պաշլամըզ
պուլունտուղու պիր թէշէպպիւսիւ իքմալ իտէճէք
տիր:

Կասթօն՝ կէօլէրինի գօնթէսէ աթֆ իլէ:

— Խայըրը խապէրլէ՞ր մի, տէտի:

— Էվվէթ:

— Նէ՞ կիսի խապէրլէր:

— Օ խապէրլէրի սիզէ պիլտիրմէէ հազըրմ, լա-
քին պիր շորթ իլէ, եանի քէնտինիզի գապթ իթմէլի-
սինիզ, վէ կէշն կիւն վազը օլտն իղֆալաթ էսնասըն-
տա գուհուրա կէլէն ֆէնալըզ կիպի, պու տէֆա տա

մէսէրրէթինիգտէն ֆէնալըա տիւշար օլմամանըզը
թափսիէէ իտէրիմ:

— Օ կիւնքի հալ պանա պիր տէրս օլտու : էվվէթ ,
գըզըմը կէօրիւրսէմ, սաքին տուրաճաղըմ, իրատէթի-
մի զայալ իթմէսէճէսիմ, վէ գըզըմը տա եագընտա կէօ-
րէճէկիմէ էմինիմ... Պէնտէն ուզագտա պուլունմատը-
ղընը հիսս իտիւօրում:

Մատամ Գուրալիէֆ՝ Կաթթօնտան տօլանը էլան
էնտիշէ իշինտէ օլմամըլա , ճիննէթի թագէլէնմէքաէ
օլտուղունու զանն իլէ ,

— Նէ՞ տիւօրսունուզ , տէյի պէեան իլէտի :

— Հագըգէթի հալի սէօլէեօրում... կէօզլէրիմի
գարար գարամազ , քէնտիսի պանա կէօրիւնիւօր...
կէօզլէրի եաշարմըջ օլարագ վէ կիւլլումսէնէրէք պա-
նա տօղրու իլէրլէեօր , վէ գալպէ գատար թէէսսիր
խէր պիր սէտաի լաթիֆ իլէ , «Պապաճըզըմ, սաքին
վէ սանլըրլը օլ... եագընտա սէնին եանընտա պուլու-
նաճաղըմ... տիւօր , վէ պէն տէ Կըզըմա իթաաթ իթ-
մէք իշին սաքին հալտէ պէքլէեօրում... Կէօրիւեօր-
սունուզքի , մատամ, գօրգաճագ սէպէպինիզ եօգ
տուր :

Պատէհու պիշարէ հէյքէլթիրաշ՝ մէսէրրէթլէ , ֆա-
ֆաթ ալա էսէրը հէեէճան կէօթլէրմէսէրէք , շէյլէ
տէվամ իթտի :

— Էվվէթ , օ լաթիֆ վէ ճալիպ կէօզլէրի , սըմա
կիպի սաշլարը վէ մէլայիքէնէ մօխուս թաալլիրի ,
ֆիտան կիպի պօյու վէ կէնճ պիր դրալիշա կիպի թափ-
րըլա հագըգէթին պէնլմ գըզըմ օլտուղունա էմին
օլմագտաեմ:

— Ֆիլվագը , գըզընը՝ թարիֆինիպէ պէնզէր :

Կասթօն՝ պիրտէն պիրէ սարսըլըպ, զօնթէսին էլի-
նի թուրարաք,

— Տիմէք սիզ քէնտիսինի կէօրտիւնիւզ, տէտի.

— Էվլէթ, կէօրտիւմ.

— Ա՛հ, սէօյլէեհին, սէօյլէեհին, ագլըմա մալիքիւմ...
պաքինիւմ... վէ սաքին զալաճաղըմ... Բէճա իտէրիւմ,
սէօյլէեհին, սիզի տինլէեօրոււմ.

74

Գօնթէս. — (Ազ պիր սիւքիւթտէն սօնրա.) Սիզէ
խայրըլը խապէր կէթիրտիւմ, տօսթոււմ. դըզընըզ պու-
լունտու.

Կասթօն ճէվապ վէրմէտի, Ֆադաթ իքի էլինի եիւ-
րէկի իւզէրինէ վազ իթտիկի կիպի, սիմասընսա տախի
էսէրը մէսէրրէթ հասըլ օլտու.

Գօնթէս. — (Բէլամընա շէօյլէ տէվամ իթտի.) Գը-
զընըզը սիզէ թէսլիւմ իտէճէեհիւմ, շու գատար քի պու
թէսլիմտէն էվլէլ, մուգատտէմա սլանա վազը օլան
պիր վատընըզը խաթըրընըզա պրազմազըլըզը վազիֆէ
ատտ իտէրիւմ.

— Հա՞նկը վատըմը.

— Եիրմի սէնէտէն պէրու ուզրունա կէօզ եաշլարը
տէօքտիւկիւնիւզ զըզընըզը էկիւր սիզէ կէթիրթրսէմ,
վազը օլաճազ պիր իսթիտամը գապուլ իտէճէ կինիզի
վատ իթմիշ իտինիզ.

— Պէն սիզէ հիշ պիր շէյ ըէտտ իտէմէմ. Հէմտէ
պէնի գուրթարմըլ օլան վէ ճիկէրբարէմի պանա թէս.

լիմ իտէճէք պուլունան սիր քիմսէեէ ճէվապը լէտտ վէրմէք գապիլ մի տիր : — Գանըմը տախի իսթէսէնիզ , սիզին իչին ֆէտտեէ հազըրըմ :

— Գըզընըզ նէ՛ գատար ճալինյ վէ հիւսէնա օլսա , սիզտէ սիլիրսինիզքի , վագիեէթի , սէրվէթի եօգ տուր , վէ պու իքի խասսէեի տէ սիզ քէնտիսինէ վէրէմէզ-սինիզ :

— Բէք ալէա անլաեօրում . . . պէնիմ պիր շէյիմ եօգ տուր , հիչ պիր շէյ տէ տէյիլիմ , վէ էկէր սիզ օլմասա իտինիզ , շու սազըզատա թիմարխանէ գօլու-շունտա ճան չէքիշմէք հալինտէ պուլունաճագ իտիմ :

— Պու շայեանը թէէսսիւֆ խաթըրէլէրի ֆիքրի-նիզտէն չըգարըն :

— Շիւքրանիյեէթ տէյնիմի սիզէ նէ սուրէթլէ կտա իտէպիլէճէկիմի պէեան իթտիկինիզ անտէ , օ խաթըրէ-լէրի ֆիքրիմտէն տէֆ իտէճէեիմ :

— Թէսատիւֆաթը զարիպէտէն օլարագ , օլլում գօնթ Սէրթ Գուրապիէֆ գըզընըզա բասթ կէլիպ , հիւրմէթ վէ ըիաեէթլէ պէրապէր , հագգընտա իզհարը աչգ ու մուհապպէթ իյլէմիշ տիր :

— Ահ , զաթէն պէն՝ անը կէօրմէք վէ սէվմէմէք գապիլ օլմատըղընը պիլիեօրում : Հէր նէ իտէ , մա-տամ , իֆատաթընըզա տէվամ պուեուրուն :

— Իշթէ , պէն տէ , քէրիմէնիզ Բօլին Տօպէրիվին՝ օլլում իլէ իզտիվաճընը սիզտէն թէմէննի իթմէկի քէն-տիմճէ տիր վագիֆէ տտտ իյլէտիմ :

Կոսթօն , ճէվապ վէրմէքսիզին ք՛մալը հայրէթլէ գօնթէսէ տիֆը նազար իթտիկինտէն , վէ մէրզուսէ իտէ , իշպու սիւքիւթտէն վէտիւտէ ի՛մէկէ պալա տը-ղընտան քէնտի քէնտիեէ :

— Աճապա թէրէտտի՛ւտ միւ խոիւօր. աճապա րէտտ
ճէվապը վերմէք Փիքրինաէ՞մի պուլունուօր, տէտի,
վէ պատէհու ալէնէն,

— Օղլում գէնկին տիր. . . սինապէրին քէնտի ղէվ-
ճէսինէ, կիւզէլ պիր իսմնէն վէ գօնթէս իւնվանըն-
տան սաշգա, պիւեիւք պիր սէրվէթ տախի իթա ի-
տէճէք տիր, տէյի պէեան իյլէտի:

— Գըզըմը սէվիեօ՞ր մու:

— Հէմ ֆէվգէլատէ սէվիօր. . . քէնտիսինին է՛ն
մուաղզէլ արգուսու՝ մէզպուրէնի մէսուտ վէ պախ-
թիեար գըմազտան իպարէթ տիր. . . իմտի, գըզընըզ
օղլումա վէրմէմէեէ պիր սէպէպինիզ վա՞ր մը տըր:

— Նէ՞ սէպէս օլապիրիր. . . սիգ՝ գըզըմը պանա
իեատէ իթտիկինիզ հալտէ, պէն, անը սէվմէքտէ պու-
լունան օղլունուզա վէրմէվլիք իտէ՞պիրմիեիմ: Ահ,
խայր, խայր, սիզ պանա գըզըմը թէսլիմ իթտիկինիզ-
տէ, պէն տէ անը սիգէ վերմէի թէահիւտ իյլէրիմ:
Տագաթ գըզըմը նէ՛ վագըթ թէսլիմ իտէճէքսինիզ:

— Եագընտա:

— Քէնտիսինի նա՞ւըլ պուլոռուզ. քի՞մ անը սիգէ
թանըթար:

— Սիգ:

— Պէ՛ն մի. . . լաքին պէն սիգէ անը նա՞ւըլ թա-
նըթարմ:

— Պունտան ագտէմ ալչըտան եալմըլ օրտուզու-
նուզ հէյթէլ սաեէսինտէ թանըեապիրտիմ: Օ հէյթէլ
նաղարը տիգագաթըմը ճէլպ իթմէքլէ, թանըմագտա օլ-
աուղում պիր գատընըն քիսվէթինէ պէնգէթտիմ:

— Վալիտէսինէ, տէ՞յիլ մի, վալիտէսինէ:

— Էվվէթ, վալիտէսի՛ էվլի պիր գատըն տըր:

— Է՞վի մի... Է՞վի մի տիր :

— Էվվէթ , խային վալիտէսինին թագեիգի իւզէրինէ Էվլէնմիշ տիր . օ վալիտէսինին քի , պու կիւնքի կիւն էլան գարշըսընտա տիթրէտօր :

— Ա՛հ , օ զալիմէ գասըն , օ՛ խային վալիտէ . իւրմիզին տէ պէտպաթլըղընա սէպէպ օլտու . յէվկիւլիւմիւ պէնիմ էլիմտէն ալտըղը , վէ գըզըմը աշըր . տըղը կիպի , պէնի տէ թէվգըֆ իթտիրտի . Պէօյլէ պիր ճանվէր հէնուզ եաշա՞տօր մու :

— Էվվէթ , գըզընըն եանընտա , մէսուտ վէ գէնկին օլարագ եաշա՞տօր :

— Խային...

— Իֆատէնիզ վէճհլէ , հէր ֆէնալըղըն սէպէպի քէնտիտի տիր : Իմտի , սէվմիշ օլտուղունուզ , վէ միւթթէհիմ օլմաեւպ , մազլում օլան գատընըն , վէ անըն գէվճի օլմուշ պուլունան միւթէպէր զաթըն , վէ օ իգտիվաճտան թէվէլիւտ իթմիշ օլան չօճուղուն , վէ խուսուսիյլէ գըզընըզըն խաթըրլարը իչին , գըզընըզըն վալիտէսի իսմինի լէքէտար իթմէմէլիսինիզ , Պիկիւնահ վէ պիսուշ Բօլինին նէզտինտէ հիչ պիր ըէզալէթ չըգմամասընա տիգգաթ իյլէմէլիսինիզ , Տէտիկիմի անլա՞տօրմուսունուզ :

— Էվվէթ , Էվվէթ , անլա՞տօրում :

— Իսթիեարը սիւքիւթ իտէ՞ճէքմիսինիզ :

— Խուսուսիյլէ գըզըմըն խաթըրը իչին սիւքիւթ իտէ՞ճէեիմ :

— Բօլինին՝ քէնտի վալիտէսի թարաֆընտան պուլունուպ , անըն նէզտինտէ եաշատըղը խաթըրը իչին տէ սիւքիւթինիզ լազըմ տըր :

— Հաեաթըմը պանա զայպ իթտիրմիշ օլան , պէնի

Թէճէննին իթտիրէն ալչազ մախլուգուն տա եանընտա՞
մը տըր :

— Էվվէթ :

— Տիմէք օ իքի գարը՝ պէնի Թահգիր իթմէսինի
գըզըմա էօյրէթիեօրլար :

— Ուայր , պունու Ֆիքրինիգէ կէթիրմէեին... սէվ-
միշ օլտուղունուզ գատընըն , սիգին իչին տայիմա մու .
հապպէիի պուլունմուշ տուր :

— Իկէր պէնի հագըգէթէն սէվմիշ օլսա իտի , վա-
լիտէսինէ մուգավէմէթ իտէրէք , էվլէնմէզ իտի :

— Հալպու քի վալիտէի՝ սիգին էօլմիշ օլտուղու-
նուղու մէրգումէեէ սէօյլէմիշ :

— Նէ՛ ալչագլըգ , նէ՛ գալիմիք... Փագաթ պո-
ւէֆալը մէքուհէեի իճրա իթմիշ օլան գարընըն իսմի
նէ՞ տիր . : տիկէր քեաֆֆէյի իսիմէր կիպի անը տա
ունութմուշում տուր . . օ իսմի սէօյլէեին , օլ վագըթ
սէօյլէրինիգէ ինանաճաղըմ :

— Իսմի էօթէնի Տօմօն տուր :

Կասթօն՝ տէհէթլէ պաղըրարագ ,

— Էօթէնի Տօմօն մու . . Էվվէթ , Էվվէթ , օ տուր ,
գըզընըն պէտսպաթլըղընա սէպէպ օլմուշ օլան խային
վալիտէնին իսմի տիր : Լաքին գըզընըն ի՛սմի . . .

Գօնթէն . — Օ տա Թէրէզ Տօմօն տուր :

Կասթօն՝ օթուրմուշ օլտուղու մահէլլտէն սըչրա .
եարագ ,

— Թէրէզ մի . . Էվվէթ , Էվվէթ , իշթէ պէն օ իս-
մի Թէլէֆֆիւզ իթմէկի տէրէճէի նիհաեէտէ սէվէր ի-
տիմ : Օ իսմի քի , պիր պուսէ կիպի տօտագլարըմը օխ-
չամըշ , վէ ալէվ կիպի գալպիմի եագմըշ տըր , վէ եիր-
մի սէնէ ունութտուգտան ոօնրա , Էլան պու կիւն

եիւրէկիմի եազմագտա տըր . . . Թէ՛րէզ . . . Թէ՛րէզ . . .
Թէ՛րէզ . . . տէտի :

Կասթօն , իշպու իսմի իւշ քէրուէ արտարտա միւ-
թէէսսիր պիր սէտա իւէ Թէլէֆֆիւզ իթտի , վէ հէհէ-
ճանընտան թագաթը գալմաեարագ , հէման զոյազըւ
հալտէ , Թէրք իթմիշ օլտուզու դօլթուզլու իսկէ՛ճլէհէ
Թէքրար օթուրտու :

Մատամ Գուրափիէֆ իսէ , քէնտի քէնտիէէ չու
սէօզլէրի սէյլէտի :

— Զանն իտէրիմքի , պու տէֆա սանտալըմը էյի
գուլլանտըմ , վէ պու տէֆա մահէլլի մագծուտէ վասըլ
օլմագտաերմ :

Օլ էսնատէ , օտա գարուուու իրի տէֆա չալընըպ ,
գօնթէս գարուեու աշտը , վէ Բուսիալը խրզմէթքեար
Նիգօլա՝ էլինտէ պիր քեաղըտ թութարագ էշիքտէ
տուրտուղունտան , գօնթէս ,

— Խայր օլա՛ , տէտի :

— Մատամ գօնթէս , պիրի կէլմիշ , դաթընըզա
կէօրիւշմէի արզու իտիեօր , տէյի խրզմէթճի ճէվաս
վէրտի :

— Քի՛մ տիր :

— Թանըմամ : Պու պիլէթի տէ գաթընըզա թէսլիմ
իտիլմէք իւզրէ պանա վէրտի :

Մատամ Գուրափիէֆ , մահֆապանը եըրթըպ , տէ-
րունինտէ պուլունան քեաղըտը չըգարտը :

Մէգթիւր քեաղըտտա եալընըզ պիր իսմ եաղըլմըշ
օլուպ , գօնթէս՝ իշպու իսմի օգուր օգումագ սարու-
տը , վէ Նիգօլանը պիր թարաֆա եիթէրէք , օրատան
տիշարը չըգար :

Բող, եպիսկոպոս տահա տողորուսու Բօյին Տօպէրիվ, էօփէնի Տօմօն իլէ Թէրէզատէն մոլֆարագաթընտան սօնրա, օթէլ տախիլինտէ քէնտինին տաիրէսինէ կիթտի: Պիչարէ՝ հընչկըրտամասընտան պօղուլմադ տէրէճէսինէ կէլմիշ իտի: Տաիրէսինտէ պիր իսկէսէնէ զթուրուպ, պաշընը իքի էլլէրի տէրունինէ պտը, Օ անտէ հիստ իթտիկի հալ՝ բէք տէհշէթլի իքի: Ձէվալը գըղճըղազ՝ թա գալպկեահընտան վուրուլմուշ օլտուղունու հիսս իտիեօրտու: Էթրաֆընտա հէր շէյ մահվ օլմագտա, վէ քէնտինին պու տէրէճէ շէտիտ պիր զուրէթտէ տիւշար օլտուղու ֆէլաքէթտէն՝ սէվկիլիլէրի իշին նամուսուղուգ վէ մէյեուսիէթ թէվէլիւտ իթմէքտէ իտի:

Իշթէ պու հալինտէ պիչարէ պիր միւտտէթ հէօնկիւր հէօնկիւր աղլատըգտան սօնրա, նահէհան աղլամագտան տուր օլտու, կէօղլէրինի վէ երւգիւնիւ սիւտի, վէ աճէլէթէն էսվասընը կիեինիպ,

— Ճիւմէսինի գուրթարմագ լազըմ տըր: Վալիտէմին ուղրունա հէր շէյէ գաթլանմալըեմ, տէտի, վէ տաիրէսինի թէրքլէ, գարուսունու պիլէ գարամաեարադ, ալթ գաթա կէօթիւրէն նէրտիվէնէ տօղրու իլէրլէտի:

Մատմաղէլ Բընէնին օտասը էօնիւնտէն կէչտիկի սըրատա, աեագ սէսինի եավաշլաթտը, վէ քիմսէնէ թէսաուլֆ իթմէքսիղին տէհլիղէ վասըլ օլտու, վէ խարիճէ պիր քէրրէ աթֆը նազար իթմէքլէ, հավլինին պօշ օլտուղունու, վէ գարունուն եարը աշըգ իտու կիլինի կէօրտիւ:

Ազ սօնրա սօղաղա վասըլ օլուպ, է՛ն եագըն արասալըղա տօղրու եիւրիւմէնէ սաշլտուր, վէ օրա-

տա պիր արապահա ռաքիպէն , Սէն-Տօմինիք սեզա՝
ղընտա Զէ նիւմէրօլու խանէեէ կիթմէք խթէտիկինի
արապածըեա իսթար իթտի :

Մէգքիւր նիւմէրօլու խանէ՝ գօնթէս Դուրաւիէֆին
իգամէթ իթտիկի խանէ իտի :

Օ կիւնիւ Բընէ տը Լօրպագ , տարիէի ատլիւէտէ
հիջ պիր իշի պուլունմատըղընտան , պօշ վաղըթտա
պագը ահըպատնընա վէ միւվէքքիլէրինէ վիզիթա վէր-
մէք իւզրէ , սապահլաեըն էրքէնճէ տիշարը չըգմըշ
իտի :

Պու վիզիթալարընտան պիրի սէպէպիլէ , մէրգում ,
Մէքթէսի հարպիեէնին օ պիր թարաֆընա կիթմիշ
օլուպ , Բօզ՝ Լինէ սօգաղընտաքի օթլլաէն չըգաղը
գէման , օ տէլիգանլը տա եօլունա տէգամ իտէրէք ,
արապասը էնվալիտ ճիվարլարընտա պուլունմագտա ,
վէ Բօղուն արապասը պիր թարաֆտան Սէն-Տօմինիք
սօգաղընա կիրտիկինտէ , քէնտի արապասը տա տիկէր
թարաֆտան այնի սօգալտ տուխուլ էյլէմէքտէ իտի :

Պու սուրէթլէ պիրէր թարաֆտան կէլմէքտէ օլան
մէգքիւր իքի արապալարըն պիրիպիրինէ թէսատիւֆ
իտէճէքլէրի թապի իտի :

Բօզուն ռաքիպ օլմուշ օլտուղու արապա՝ Զէ նիւ-
մէլօլու խանէնին գարշըսընտա տուրտու , վէ կէնճ
գըզ աշալը էնիպ , արապածընըն հագգընը վէրտիք-
տէն սօնրա գարուեու չալտը : Թամ օլ էսնատէ Բը-
նէին արապասը օրատան կէլմէքտէ օլմալը վէ մէր-
գում տէլիգանլը , արապանըն գարուսունտան Դու-
րաւիէֆին օթլլինէ պագմագտա պուլունմասը հասէ-
պիլէ , լէհճէսի պիրտէն պիրէ սօլտու , վէ թէաճճիւպ-
լէ րէֆը սէտա իթմէքտէն քէնտիսինի մէն իտէմէտի :

Մէրգումուն պու եօլտա րէֆը սէտառը՝ կէնճ պիր գատընըն մէգքիւր գարունտան իչէրի կիրտիկինի կէօրմէսինտէն, վէ անըն՝ Բօզ օլտուղունու թանըմասընտան իլէրի կէլմիշ խի:

Օթէլին գարունտա՝ մէղպուրէնին իչէրի կիրմէսինի միւթէաղըպ արգատան գարտառը:

Բընէ, անլը թէր իլէ միւլէմմա օլտուղու վէ գալպի հէեէճան իչլինտէ պուլունտու շու. հալտէ չնչանլըսընըն՝ մէքրուհ պիր տուղաղընա տիւչար օլմուշ խտուկի շախսըն խանէսինտէ նէ՝ իշի օլապիլէճէկինի միւլահագա իտէրէք, արապաներ տուրտուրմասընը արապաճըրեա էմր իլէ, քէնտիսի տէ արապատան աշաղըեա էնտի, վէ պիր միւտտէթ թէֆէքքիւրտէն սօնրա, քէնտի քէնտիեէ շու սէօղէրի սէօյլէտի:

— Խայր, խայր, միւմքինտիղ շէյ տիր. պէն եանըլմըշ օլմալըեմա՝ — Հէր հալտէ միւպէճմ պիր միւշապէհէթ իլէ ալտանմըշընտըր. իչէրէկ կիրտիկինի կէօրտիւկիւմ Բօզ տէյիլ խի... Բօզուն պու էվտէ հիչ պիր իշի եօգ տուր: — Մէրգումէնին պուրաեա կէլմէսինէ հիչ պիր սէպէպ պուլունմամագտա տըր, վէ էկէր քէնտիսինի թանըտըլմը դանն իթտիկիմի պիլմիշ օլտա, պէնի իսթիհզա իտէճէկի տէրքեար տըր:

Բընէ, պու սէօղէրի սէօյլէտիկի սըրատա, թարիֆ իթմէքտէն խոէ, անլաշըլմասը տահա գօլայ օլան պիր հէեէճան իլէ մատամ Գուրապիէֆին խանէօր էօնիւնտէ, էնինէ սլօեունա աօլաշմագտա խի:

Արատան օն տագըգա վէ պիր շարեէք կէշտի:

Գարունուն թէքրար աշլաճաղընը, վէ օ կէնճ գըզըն տիւլարի չըգտըլընը կէօրիւպ, միւշապէհէթի վասգըտառ եանըլըպ եանըլմամըշ օլտուղունու անլաեա:

ճաղընը իւմիտ իթմէքտէ իքէն , մէգքիւր գարու աչըւ-
մատրդ ճա , գըսզանճլըգ իզթիրաւը սանիյեէ պէ սա-
նիյեէ արթմագտա իտի :

Պիր արա գարուեու չալըպ իչէրի կիրմէքլիկի վէ
խանէ խալգընը իսթիճվապ իյլէմէկի տիւչիւնտիւ իսէ
տէ , իշպու հարէքէթինին մուճիպի արու հիճապ օլ-
տուղունու թէֆէքքիւր իտէրէք , թասապվուրը մէզ-
քիւրտէն Ֆարիղ կէլտի , վէ չարուգ Լինէ սօգաղընա
կիտէճէկինի արապաճըսընա անլաթտըգտան պօնրա ,
արապաեա ըաքիպ օլտու :

Հայվան կէրչի բէք սիւրաթլէ գաթը մէսաֆէ իտի-
եօրտու իսէ տէ , եինէ տազըգալար քէնտլսինէ ասըր
գաաար ուզուն կէօրիւնիւեօրտու :

Նիհանէթ արապա սուրտու , վէ Րընէ տէրհալ տի-
չարը աթլաեարագ , տէրունը խանէէ կիրտի , վէ գա-
բուճուեու գարչըլաեարագ ,

ԿՅԻՄ Բառմազէյն Բօջ տիշարԸՎԵ չըգտը , պէյի սօջ-
տու :

Գարուճու . — Զանն իթմէմ , էֆէնտիմ , Պէն տիշա-
րը չըգտըլընը կէօրմէտիմ :

Անինտէ Րընէ , տէհլիգէ կէօթիւրէն գատէմէլէր-
տէն չըգըպ , իքինճի գաթտա , Բօզուն տաիրէսի էօ-
նիւնէ վասըլ օլտու : Իշպու տաիրէնին գարուսու աչըգ
օլմաղլէ , Րընէ իչէրի կիրտի , վէ Բօզու չաղըրաը , Փա-
գաթ հիչ պիր ճէվապ ալմամաօը իւզէրինէ , գըզգա-
րընտաչընը պուլտու :

Մաամազիլ Րընէ . — Նէ՛ գաաար ալթի սթ օլմուչ-
տուն , գարընտաչըմ , սանա նէ՛ օլտու , տէյի սիւալ
իթտի :

Րընէ , սու սիւալէ գարչըլըգ տիկեր պիր սիւալիւէ ,

— Բօզ նէ՞րէտէ տիր, տէյի մուգապէլէ իյլէտի :

— Շիւպկէսիզ քէնտի տաթրէսինտէ տիր. էկէր սէն կէլմէսէ իտին, պէն քէնտիսինի պուլմահա կիտի-եօրառում :

— Բօզու նէ՞ գատար վագըթտան պէրու կէօրմէ-տին :

— Պիր պուչուգ եախօտ իքի սաաթտան պէրի :

Կէնճ Բընէ, տիթրէեէրէք գըզգարընտաչընտան աչ-րըլըպ, վալիտէ թէսմիեէ իթտիկի էօյէ վալիտէսի մա-տամ տը Լօրպագըն օտասընա կիթտի :

Գարու գաբալը իտի :

Էօթէնի Տօմօն իլէ Թէրէզ, պէեան իթտիկիմիզ միւ-քեալէմէտէն սօնրա, պիրլիքտէ պուլունմագտա, վէ Բօզուն գօնթէսէ վէրտիկի վիզիթանըն նէթիճէտինի քէչֆ իթմէքլէ մէչղուլ օլմագտա իտիլէր :

Բընէ, պու իքի գատընըն պուլունսուգլարը օտա-նըն գարուսունու չալտըղընտա, Թէրէզ տիթրէեէրէք աեաղա գալգտը, վէ եէնի պիչի ֆէլաքէթ վուգու պուլ-մասընա հէման ինթիզար իտէրճէսինէ,

— Բի՛մ տիր օ, տէյի սօրառու :

Բընէ. — Պէն իմ, ա՛չ վալիտէ, չարուգ ա՛չ, տէյի ճէվասի վիրտի :

Գարու աչըլըպ, Բընէ իչէրի կիրտի :

Մատամ տը Լօրպագ վէ վախտէսի՝ Բընէնին ալ-
թիւսթ լիւկիւնտէն վէ Լէհճէսի սօլիուէլուղունտան Փէվ-
գէլատէ միւթէէսսիր օլտուլար իսէ տէ, օլ պապտէ իս-
թիֆսարը քէյֆիէէթէ վագըթլարը օլմատը, Չիւնքի
մէրգում տէլիգանլը իչէրի կիրէր կիրմէզ,

— Բօզ նէ՞րէտէ տիր, տէյի սօրտու:

Իքի գատընլար պու սիւալ գարչըսընտա սարսը-
տըլար, Թէրէզ, պօղազը տէմիրտէն պիր էլ իլէ սը-
գըշտըրըլմըշ տըր կիպի, պիր քէլիմէ պիլէ իրատ իտէ-
մէտի:

Մատամ Տօմօն իսէ, քէնտիսինի գուլլանմանտա տա-
հա զիւետէ միւգթէտիր օլմասըյլա պէրապէր, պիր
տէրէճէ Թէրէտտիւտ իլէ,

— Բօ՞զ մու... սալօնտա եախօտ քէնտի օտասըն-
տա օլմալը տըր, տէտի:

— Նէ՛ սալօնտա, նէ՛ օտասընտա տըր:

— Էմի՞նմիսինիզ:

— Շիւտի պէն սալօնտան կէլիեօրում, վէ աղ էվ-
վէլտէ օտասընտա չըգալմ. գարուսու աչըգ, վէ օտա
տախի պօշ իտի:

— Պէլքի պաղչէտէ, գըզգարընտաչընըզըն եանըն-
տա տըր:

— Խայր պաղչէտէ տէ տէյիլ տիր... վէլհասըլ
էվին հիչ պիր Թարաֆընտա եօգ տուր:

Թէրէզ. — (Սօղուգ զանլըլըզընը պիր տէրէճէ իքթի-
սապ իտէրէք.) Հալպու քի...

Րընէ . — (Մահողունէն.) Էմինիմ, էմինիմ :

— Ֆաբաթ նէ՞ տիմէք իսթէեօրսուն :

Պիչարէ Րընէ՝ հիտտէթինտէն նաշի եռմրուգլարը-
նը սըգարագ , քէսիք պիր սէտա իլէ ,

— Տիմէք Րօզուն նէ՞ օլտուղունու իքինիզտէ պիլ-
մէեօրսունուգ , տէյի պէեան իյլէտի :

Էօթէնի . — Էվվէթ , պիլմէեօրուգ :

Րընէ . — Բէք էյի , էկէր սիգ պիլմէեօր իսէնիգ , պէն
պիլիրիմ :

Խային վալիտէ իլէ Թէրէզ , տիթրէեէրէք պիրիպի-
րինէ պագըշտըլար :

Րընէ . — (Շէօյլէ տէվամ իթտի.) Կէօյլէրիմին շա-
հատէթինէ ինանմագ իսթէմէեօրտում , լաքին շիմտի
շիւպհէնէ մահէլլ գալմամըշ տըր :

Թէրէզ . — Ջանն իթտիկին նէ՞ տիր :

— Ջանն իթտիկիմ նէ՞ մի տիր , եախօտ տահա
տօղրուսու էմին օլտուղում խուսուս նէ՞ մի տիր . . .
ահ , բէք տէհէթլի շէյ տիր , ալշագլըգ տըր :

— Օղլո՛ւմ , սաքին օլ :

— Սաքին մի օլաեըմ . սաքին օլմագլըղըմ միւմքի՞ն
մի տիր . Պէնի տինլէեին , շիմտի հէր շէյի անլարսընըգ :

Րընէ , աթէշ կիպի եանմագտա օլան էլլէրիյլէ էօյէ
վալիտէսինին սօզուգ էլլէրինի թութուպ , շէօյլէ տէ-
վամ իթտի .

— Չօճուգլուղումտան պէրու , պէնիմ իշին հագը-
գի վէ խայխահ պիր վալիտէ օլտուն . . . տաիմա պէ-
նիմ սաատէթիմի արղուլէտին :

— Էվվէթ , սէվկիւլիւ Րընէմ , տաիմա :

— Իմտի , վալիտէ , պիլմիշ օլքի , Րօզ պէնի սէվ-
մէեօր , Րօզ պէնի ալտառըեօր :

— Նէ՞ սէօյլէ եօրսուն :

— Հաղըզէթի սէօյլէ եօրում, Պէն սլուրաեա կէլիր-
քէն Բօզա ուզաղլարաա թէսաալիֆ իթտիմ, Ֆազաթ
կէօզիւմէ ինանմաըղըմտան, քէնտիսինի սլուրաաա
արատըմ, լաքին իւմիտիմ պօջա չըջտըղընտան, Բօ-
զուն պէնի ալտաթմազտա օլտուղունա եազըն հասըլ
իթտիմ :

— Բը'նէ, պէօյլէ շէյլէրէ ինանմա :

— Կէօրտիւմ... սիպէ՝ քէնտիսինի կէօրտիւմ տի-
եօրում... պիր աղ էվէլ Սէն-Տօմինիք սօգաղընտան
արապա իլէ կէչիեօրտում... Պէնիմ՝ Գուրապիէֆ օթէ-
լի թարաֆլարընա մուվասըլէթիմտէ, իշպու օթէլին
էօնիւնտէ պիր արապա տուրտու... Պու արապատան
աշաղըեա պիր գատըն էնիպ, գաբուեու չալտը — Գա-
բու աշըտը, վէ մէզպուրէնին իշէրի կիրմէսինի միւ-
թէազըպ գաբանտը : Օ գատընը թանըտըմ, Ֆազաթ
թէէքրար իտէրիմքի, կէօզլէրիմէ ինանմագ իսթէմէ-
եօրտում... մէրգումէ Բօզ խտի :

— Օղլում, եանըլըեօրսուն... օ գատընը Բօզա
պէնզէթմիչսին :

— Ֆիւվազը կէօրիւշիւմէ չիւպհէլէնտիմ, լաքին
չիմտի իսքեաթ օլմուշում տուր, էվվիթ, Բօզ, մատա՛մ
Գուրապիէֆին խանէսինէ կիրմիչ տիր, վէ օրաեա կի-
րիչի՝ գօնթէս իչին օլմաեըպ, օղլու իչին տիր :

— Լաքին օղլում, սլու սէօյլէտիկին էսէրշ ճիննէթ
տիր :

— Ահ, վալիտէ, սէն հէնուզ հէր շէյլի պիլմէզօին :
Գօնթէսին օղլու Սէրթ՝ Բօզա աշըպ օլմուշ տուր, վէ
անը քէնտիսինէ մթրէս իթմէք իսթէմիչ տիր... Պու
սէպէսլէ մէզպուրէ ալէյհինտէ պիր տուգագ գուրմուշ

օլուսլ, անճադ պէն վագթ ու զէմանընտա եէթիշիօլ՝
քէնտիսինի գուրթարտում... Բօղ, օլ վաղըթ պանա,
Սէրթ Գուրավիէֆտէն տօլաեը նէֆրէթ վէ իքրաւ հիսս
իթտիկինի սէօյլէմիշ իտի. հաթթա օլ պապտէ եէմին
տախի իթտի... Ֆազաթ եալան սէօյլէմիշ օլտուզու-
նու շիմտի անլաեօրում... Մէկէր տուզադ տէնիլէն,
միւքեալէմէ իշին սէօզ վէրիլմէսի իմիշ... շիմտի քէն-
տիսի Գուրավիէֆին խանէսինտէ տիր. օ Գուրավիէֆին
քի, հիշ օլմազսա պանա հիւրմէթէն խանէսինտէն ֆի-
րար իթմէսի լազըմէտէն իտի:

Թէրէզ. — (Եալվարարագ.) Բը'նէ, սէվկիւլիւ օղլում,
Բօղու իթհամ իթմէ:

— Աճա'յիպ, զաթէն հէր շէյ անը իթհամ իթմէ-
եօր մու: Ա'հ, օ լանէթլի էվտէ նէ՞ եաբմաղա կիթ տի-
կինի անլաեաճաղում:

— Թէքրար իտիեօրում օղլում, Բօղու իթհամ իթ-
մէ... րէճա իտէրիմ, սաքին օլ... հէր նէ վազը օլուր
խէ, ճէստրէթի էլտէն պրագմա:

Բընէ. — (Քէմալը իզթիրապ իլէ մատամ տը Լօր-
պագա պագարագ.) Հէր նէ վազը օլո՞ւրսա մը:

Էօթէնի Տօմօն. — Օղլում, ինսանըն հաեաթը չօզ
տէֆա թէհամմիւլ օլունմազ տէրէճէտէ պուլունուր:
Միզ էրքէքսինիզ, վէ պունտան պաշդա կէնճիկինիզտէ
վար տըր: Իմտի, սիզին իշին միհն ու մէշագաթա
թէհամմիւլ իթմէքլիք՝ պիր գատընտան տահա գօլայ
տըր:

— Ֆագաթ նի'շին պու սէօզիւ սէօյլէեօրսունուզ,
Պիր քիմնէնին գալպի րախնէտար օլուր իսէ, օ գալպ՝
պիր էրքէյին, եախօտ պիր գատընըն օլսա, եինէ մէ-
շագաթը այնի տիր:

էօժէնի . - Բընէ , էկէր Բօզ սիւսին օլամագսա՞ . . .

Բընէ . - (Լէհճէսի սօլտու վէ տիթրէտի .) Բօզուն պէնի սէվմէտիկինի վէ ասլա սէվմէմիշ օլտուղունու սիւղ տէ բէք էյի անլահօրսունուզ :

— Պիլաքիս սիւղի էզճան ու տիլ սէվտիկինի վէ իհանէթ եախօտ տէնաէթ իճրասընա ղայրը միւզթէտիր պուլունտուղունու եէմին իլէ սիւղէ թէէմին իտէրիմ :

— Էօյլէ իսէ , պու հարէքէթինէ նէ՞ սէպէպ վար տըր :

— Պիչարէ էվլատըմ , թասափվուր իթտիկինիւ իճտիվաճըն իճրասը միւմքին տէյիլ տիր :

Բընէ . - (Բէսիք պիր սէտա իլէ .) Միւմքին տէյիլ մի տիր : Էկէր միւմքին տէյիլ իսէ , պէն տէ էօլմէլիեիմ :

Թէրէզ . - Իշթէ պու տէտիկին նապլճա տըր : Ինսան՝ միւտտէթի հաեաթընտա , հէմ մէշաղղաթ չէքմէլի , հէմ եաշամալը տըր :

— Լաքին պէն Բօզսուզ եաշահամամ :

— Հէր չէյ ունուտուլուր , օղլում :

— Տիկէրլէրի ունուտապիլիլիլէր , լաքին պէն ունուտամամ : Էկէր Բօզ հէնուզ պէնի սէվիեօր իսէ , վէ պէնի ալտաթմամը իսէ , իլտիվաճըմըզըն միւմքինսիւղ օլմասընա նէ՞ սէպէպ վար տըր :

— Բօզ քէնտի բէտէրինի պուլտու :

— Բէտէրինի՞մի . . . բէտէրի քի՞մ տիր :

— Դօնթէս Գուրափիէֆին՝ խանէտինէ գապուլ իթմիշ օլտուղու մէճնուն՝ բէտէրի տիր , վէ սէն , անըն , Սէն-Տօմինիք սօգաղընտաքի օթլէ կիրտիկինի կէօրտիւկիւնտէ , մէզպուրէ բէտէրի նէզտինէ կիթ մէքտէ պուլունմուշ տուր :

— Նէ՞ տիեօրսունուզ :

Էօթէնի . — Էվլատըդ մուհապպէթի՝ բէտէրինի թէրք իթմէսինէ մանի օլուեօր , վէ մուհապպէթ սաիգասըյ .
լա , պիւեիւք պիր Ֆէտաքեարլըդ իճրասը կէօղլւնէ
հիչ մադամընտա կէօրիւնիւեօր : Պուենուելա պէրապլր
Րօզուէն սանա մուհապպէթի վար տըր , շու գատար
քի , թահգըդ իթտիկի Ֆամիլեաճա պազը կսրար՝ զէվ-
ճէնիզ օլմասընը մուամանաթ իթմէքտէ տիր :

— Բէտէրինին մէճնուէն օլմասը՞ մը . . . պուենտա նէ՞
պէյիս վար աըր :

— Օզլուժ , Րօզուէն վէլատէթինէ միւթէալլիդ էս .
րարը արաշթըրմամանըզը ըճա իտէրիմ :

Թէրէզ . — (Վալիտէսինի թէէյեիտէն .) Սոյր . . .
խայր . . . Բընէ . . . ըճա իտէրիմ . . . թէհամմիւլ էթ . . .
հէր շէյի ունութ :

Բընէ . — (Շիրատէթլի պիր հարէքէթլէ .) Պազաթ
սանա իթտիկինիզ Ֆէնալըզը անլամսեօ՞րմուսունուզ ,
Պանա մուհիպ օլտուզունուզ ճէֆաեը տէրք իթմէօր-
մուսունուզ : Սիզ պէնի լուղէթին մանէսընճա թէլլֆ
իտիեօրսունուզ :

«Տէրխաթըր իտինքի , Րօզ՝ բէտէրինին գապուլ
իտիլմիշ օլտուզու խանէտէ տիր , վէ բէտէրի , օ մէճ-
նուէն բէտէրի տէ , քէնտիսինի հիմաեէսի թահթընա
ալըզ օլան գատընըն օղլու իլէ Էվլէնմէսինի գըզընա
էմի իտէճէք , վէ մէզպուրէ տալի իթաաթտա պուլու-
նաճադ , եանի Ֆէտաքեարլըդ տէտիկինիզ խուսուսու
գապուլ Էլլէեէճէք տիր : Պու Ֆէտաքեարլըդ իտէ , պէ-
նիմ էօմրիւմ տիմէք օլտուզու հալտէ , Րօզուէն՝ պէ-
նիմ էօմրիւմիւ իսթէտիկի կիպի գուլլանմասա հազգը
վա՞ր մը տըր , վէ պէն՝ քէնտիսինի ինթիխապ իթմիշ
օլտուզումվէ քէնտիսինի սէվտիկիւմ հալտէ , բասթ կէ-

լա թէոսատիւֆի իտիւմիչ օյան, վէ քէնտիսինէ պիր
էճնէպի կիպի նապար իթմէքտէն պաշգա իգթիտարը
պուլունմաեան մէճհուլ պիր բէտէր իչին պէնի թէրք
իթմէկէ հագգը վա՞ր մը տըր :

«Ա՛հ, կիտիսլ օ տիւանէեր պուլաճալըմ, վէ զըզընը
սէվտիկիմի քէնտիսինէ սէօյլէեէճէեհիմ: Բէտէրիմ քէն-
տիսինի էյի իտէճէք, վէ իֆապաթընըն սլէտէլի օյմագ
իւզրէ, մէճնուէն՝ Բօզու պանա վերէճէք տիր - էվվէթ,
էվվէթ, չիմտի քէնտիսինի պուլմաեա կիտէճէեհիմ:

Մէրգում տէլիզանլը պու սէօզլէրի սէօյլէեէրէք,
գաբուեա տօզրու իլէրլէմէքտէ իքէն, Թէրէզ, քէնտի-
սինի տուրտուրաբագ,

— Խսյր, խսյր, Բընէ, տայիմա հագգըմտա կէօս-
թէրմիչ օլաուզուն մուհապլէթին խաթրը իչին, սանա
րէճա իտէրիմ, պու շէյի եաբմա... պէնի էօլտիւրէ-
ճէքսին, տէտի:

Թէրէզ, մէզքիւր իֆատէսիյլէ սըրրընըն հէման նըս-
ֆընը իգրար իթմէքտէ իաի իսէ տէ, Բընէ, անըն իչ-
պու էմրի պասիրէթ խիլաֆընտաքի սէօզլէրինի անլա-
եամաեարագ, վէ պաշընը էեէրէք,

— Պէնի սիզ էօլտիւրիւեօրսունուզ, տէտի:

Թէրէզ. — Բօզու թէքրար կէօրմէեէճէկինէ եէմին
էթ:

Բընէ, տէրին պիր ա՛հ իտէրէք վէ ճէվապ պիլէ
վէրմէեէրէք տիշարը չըգտը:

Թէրէզ. — (Սօն տէրէճէ թագաթսըզ օլարագ, էօ-
ժէնիէէ խիթապէն.) Պա՛ղըն, վալիտէ պա՛ղըն, նէ՛
գատար եէյիս ու քէտէրէ սէսլէպ օլուեօրսունուզ:

Մատամ Տօմօն. — Պու իչ տէ կէօրիւլտիւ. սէլամէ-
թիմիզ եօլունտա տըր:

Մատամ սը Լօրպագ՝ մէյեռսէն երեզիւնիւ էւէրի
տէրուինտէ կիզլէտի :

* *

Նաւըլքի պէեսն իթտիք, գօնթէս Գուրազիէֆ՝ Նի-
գօլա նամ Բուսիալը խղզմէթքեարըն կէթիրմիշ օլ-
տուղու քեաղըտաաքի խմի օգուր օգումազ, քէնտի-
սինի պէքլէմէքտէ օլան գաւոընըն պուլունտուղու օ-
տաեա կիթտի : Պու օտատա Բօզ, եախօտ Բօլին Տօ-
պէրիւլ աեագտա տուրմուշ օլուպ, քէնտիսինէ պէքլէ-
մէքտէ վէ սաքին պիր հալտէ կէօրիւնմէքտէ իտի : Պի-
շարէ պըզճըղազ պիւթիւն քէտէրինի ունութմուշ օ-
լուպ, պոււնճա միհն ու մէշադգաթ շէքմիշ օլան բէտէ-
րինտէն, վէ սէլամէթի թէէմին իտիլմէսի լաղըմ կէլէն
վալիտէսինտէն զայրը պիր շէյ տիւշիւնմէք իսթէմէ-
եօրտու :

Մատամ Գուրազիէֆ, կիւլիւմսէեէրէք կէնճ գըզը
սէլամլատը, վէ կիւեա հիշ պիր շէյտէն խապէրի եօգ
իմիշ կիսի :

— Մատմազէլ, նա՞ւըլ օլտու տա պէնի կէօրմէնէ
կէլտինիզ, տէյի սօրտու, վէ պիր իսկէմլէեէ օ-
թուրմաւընը իշարէթլէ աեւաթտը իսէ տէ, Բօզ ա-
եագտա տուրտու, վէ գօնթէսէ տիգդաթլէ պա-
գարագ :

— Մա՛տամ, պէնիմ կիլլճէկիմի մէմուլ իթմլեօր
մու իտինիզ, տէտի :

Գօնթէս . — (Տախմ կիւլիւմսէեէրէք .) Էր եա կիճ
պէնիմլէ կէօրիւշմէք իսթէեէլէկիինիզի մէմուլ իտի-
եօրտում իսէ տէ, պու գաւար շարուգ կէլլճէկինիզէ
պէքլէմէեօրտում :

— Մա'տամ, մատամ տը Լօրպագ պանա հէր շէյի սէօյէտի :

— Հէր շէյի⁶ մի :

— Էվվէթ, մատամ, պիլա իսթիսնա հէր շէյի :

— Էյ սիզ նի⁶շին կէլտինիզ :

— Բէտէրիմի կէօրմէեէ կէլտիմ :

Մատամ Գուրավիէֆ տախի տիք տիք Բօզա պա-
գարագ ,

— Ահ , մատմագէլ , պիշարէ բէտէրինիզ սիզի միւ էպպէտէն զայպ իթմիշ օլտուզունու զանն իթտիկի , վէ հիշ պիր շէյ պու զայպը թէսէլլի իտէմէտիկի հալ-տէ , շիմտի սիզի կէօրիւրսէ , նէ՝ գատար պախթիեար վէ մէսուտ օլաճագ տըր , տէտի :

Բօզ . — (Հազըզէթէն միւթլէսսիր օլարագ .) Տիմէք բէտէրիմպէնի ունութմամըշ տըր . . . իւմիտ իտիեօր . . . պիքլէեօր :

— Էվվէթ , սիզի , աշըրադգլարը կիւնտէն պէրու պէքլէեօր :

Բօզ , քէնտի մահճուպիյեթինի մուճիպ օլաճագ պիր հիքեաէեէ մահէլլ վէրմէմէք իւզրէ ,

— Էվվէթ , էվվէթ , նէ կիպի ահվալ սըրասընտա աշըրըլտըզմը պիլիեօրում , տէյի պէեան իթտի :

— Օ կիւնտէն պէրու , քէնտիսինին տախմի վէ միւլէսսիր միւլահագասը սիզ օլմուշսունուզ տուր : Օ

կիւնախն պերու սիգի տէրադուշ խտպիլէճէք վէ գըզը
թէսմիկէ իլլէեպիլէճէք մուպարէք սաթապ պիլքլէեք :

Բօզ. — (Կէօզլէրի եաշարարագ.) Օհ, մատամ, բէ-
տէրիմի տէրադուշ իթմէք իսթէրիմ: Իզթիրապ վէ
քէտէրինէ նիհանէթ վէրմէք իսթէրիմ: Իմաի, մա-
տամ, պէնի եանընա կէօթիւրիւն :

Գօնթէս. — (Կէնճ գըզը սուրէթի նաղիքեանէտէ օ-
թուրէիւպ, լաթիֆ պիր սէտա իլէ.) Սէվհիւլիւ գըզըմ,
պիր ազ սապըրլը օլուն: Սիցէ, բէտէրինիլ Կասթօն
Տօպէրիվին նէգտինէ կէօթիւրմէզտէն էվվէլ, պիր գաշ
թապսիւնէլէր իթմէք իսթէրիմ:

— Բէճա իտէրիմ, մատամ, չաբուգ սէօլլէեին:

— Հէր նէ գատար մատամ տը Լօրպագ սիզէ բէք
չօգ շէյ սէօլլէվիլ իսէ տէ, Կասթօն Տօպէրիվին պու-
լունտուղու ահվալ հազգընտա սիզէ պազը իյպահաթ
վէրմէքլիկիմ զարուրի տիր: Սիզին իշին մուազգէզ օ-
լան, վէ սայբի իըսըմըմ տըր կիպի հազգընտա թէ-
վէճճիւհիւմ պուլունան պիչարէեի գուրթարմագ իշին
հէր նէ եարտըմ իսէ, պիլմէքլիկինիլ լազըմ տըր:

— Մատամ, պու հիւսնի հարիքէթինիլ իշին ճէնա-
պը Հազգըն՝ միւքեաֆաթընըզը իհսան պուեուրաճաղը
չիւպհիսիլ տիր:

— Թարիֆի նագասիլ պիր ֆէսատա գուրպան օլ-
մուշ օլան պիչարէ բէտէրինիզին, մէճնուն կիպի պիր
թիմար/սանէտէ թէվզըֆ իտիլտիկինի, վէ մէճնուն
տէյիլ իքէն, օրատա մէճնուն օլմուշ օլտուղունու պի-
լիեօրսունուզ:

— Մատամ, պու հիքեանէեի սիզին նազլ իթտիկի-
նիզի իշիթտիմ, ֆազաթ Մ. տը Լօրպագ անըն թէտա.
վիսինէ իպթիտար իթմիլ տիր:

— Էվվէթ, վէ եավաշ եավաշ ագլը պաշընա կէլի-
եօր կիպի կէօրիւնիւեօր: Պուռնուռնա պէրապէր, պու
հալ՝ մէրգուռուն պէյնինտէ հասըլ օլմաեա պաշլաեան
ճիւզի պիր ըշըգ գաւլիլինտէն օլուպ, խաֆիֆ պիր
րիւզկեար իլէ սէօնմէսի իհթիմալտէն տիր: Ագաճըգ
շէտիտ պիր հէեէճան վէ ճան սըգըլաճագ պիր մուա-
մէլէ, հէր կէօնա իւմիտի մահվ իտէպիլիր:

— Տիմէք պէնի կէօրմէքլէ շիւպհէսիզ հիսս իտէճէք
օլտուղու հէեէճանտան տօլաեը վէսվէսէ իտիեօրսու-
նուզ:

— Պիւաքիս զանն իտէրիմքի, օ թաթլը հէեէճան
իլէ բէտէրինիզ իֆագաթընը թէմամիյլէ քէսպ իտէճէք,
վէ գըզընըն քէնտի եանընտա պուլունմասը՝ Մ. տը
կօրպագըն վէ պէնիմ հիւսնի սուրէթտէ պաշլամըլ օլ-
տուղսւմուզ միւտավաթը իքմալ իյլէեէճէք տիր:

— Օ հալտէ, մատամ, նէ՞ տիմէք իսթէեօրսու-
նուզ:

— Սէվկիւլիւ գըզըմ, պիզգաթ սիզի սագընմագ իս-
թէրիմ: — Էկէր կասթօն պիրտէն պիրէ սիզի կէօրմէ-
սիյլէ ալթիւսթ օլուպ, հարաքեաթընտտ զարիպլիք
վագը օլուր իսէ, գօրգմաեըն: — Պուռտան գաթինա-
զար, բէտէրինիզին պանա պօրճու օլտուղու խուռու-
սու վէ միւտտէթի մէտիտէտէն պէրու հագգընտա
կէօղ եաշլարը տէօքմիւշպուլունտուղու գըզընըն՝ քէն-
տի արգուլարընա գարշը կէլտիկինտէ, վէ մէրամընա
մուխալիֆէթ իթտիկինտէ, պէղաեէթ միւթթէհիմ
օլաճաղընը ունութմաեըն:

— Գօրգմաեըն, մատամ, պէն բէտէրիմին նէզաինէ
կէլիեօր իսէմ, պիր տահա եանընտան այրըլմաեաճա-
ղըմ: Գըզը՝ բէտէրինի պուլտուգտան սօնրա, անը շասլա

թէրք իթմէեէճէք տիր: Պէնիմ վազիֆէմ, տայիմա
անըն իւզէրինէ նէզարէթ իթմէքտէն, վէ քէնտիսինէ
ֆամիլեա մագամընա գայիմ օլմագտան իպարէթ օլա-
ճագ տըր: Օ վազիֆէ պանա խօշ կէօրիւնէճէք տիր...
իմտի, մատամ, պէնի բէտէրիմին եանընա կէօթիւրմէ-
նիզի բէճա իտէրիմ:

Բօզ, պու սէօզլէրի սէօլլէեէրէք աեաղտ գալգտը,
վէ գօնթէսին՝ պիր ազ էվվէլ աչմըլ օլտուղու օտա-
նըն գաբուսուենա նագարը տիգգաթընը աթֆ իթտի:

Իչպու գաբու սէսսիսճէ աչըլմըլ օլուպ, Կասթօն
Տօպէրիվ, պու գաբուսուեն բէրտէսի արգասընտա, գը-
մըլտանմաեարագ վէ սէսսիգճէ տուրմուլ օլտուղու, վէ
կէօզլէրինի հարիս պիր սուրէթտէ Բօզա աթֆ իթմիչ
պուլունտուղու հալտէ տինլէօրտու:

Կէնճ գըզ, մէրգուսու կէօրիւր կէօրմէզ, Թէաճ-
ճիւպ վէ տէհէթլէ բէֆը սէտա իթտի, վէ գօնթէս,
եավաչ սէտա իլէ:

— Քէնտիսի տիր, տիմէսինտէ, Կասթօն՝

— Բօլի՛ն... Բօլի՛ն... տիեէրէք, իքի ատըմ իլէր-
լէտի:

Բօզ, օլ զարիպ նիւմայիչտէն վէ աճիպ սէտատէն
գօրգտուղունտան, պիր ատըմ գատար բիւճաթ իթ-
տի, վէ պիր արա հարէքէթիինի տուրտուրմուլ օլան
մէճնուն, եիւրիւմէսինէ տէվամ իթտիկի սըրատա,
գօնթէս:

— Կասթօն... տօսթում, իշթէ գըզընըզ, տէյի
պէեան իլլէտի:

Հէյքէլթիրաչ սաղ էլինի սալլատը: Պու հարէքէ-
թի «Սուս օլուն, գըզըմ օլտուղունու պիլիօրում»
մանէսսընտա իտի, վէ Բօզուն եանընա գատար եիւ:

բիււերաց, անըն գարշըսընտա տուրտու, վէ թէճէսնիւս
իթտի :

Մէրգուսն կէօզլէրի մէզսուրէնին պագըշընա նա-
յիլ օլաուգճա, գանն իտէրսինքի քէնոթիսինտէ կէնճլիք
էսէրի հուսուլէ կէլմէքտէ իտի, վէ օլ անէ տէկին
սըթմալը պիր քիմսէ կիպի բարլամագտա օլան պաղը-
շը, եալաշ եալաշ միւլայիմէթ վէ շէհրէսի լէթտփէթ
քէսպ իյլէտի :

Թիմարիանէտէն ֆիրար իթմիշ օլան օլ մէճնուեն՝
վագթիյլէ թանըաղըմըզ, պիլտիկիմիզ Կանթօն Տօպէ-
րիվ օլաու, վէ Բօղ, պու արա տիթրէմէքտէն տուր
օլմուշ օլուպ, լէտէրինին եիւզիւնտէքի թէճասիրաթա
տիգգաթ իտիեօրաու :

Նակէհան կէնճ գըզ, գալպինին շիտաթլէ տաթնի
իթտիկինի հիսս իթտի, վէ թէվէճճիւհիւ ազլոմ վէ
մուհապլէթի շէտիտէ իլէ, հէքքէլթիրաշըն գուճաղը-
նա աթըլարագ, պէղաեթ նազիք վէ լաթիֆ պիր սէ-
տա իլէ :

— Պապաճըղըմ, պապաճըղըմ, տէյի նիտա իթտի :

Գոնթէս, իզթիրապ վէ կնտիշէ իլէ օ տաղըզաեա
պէքլէմէքտէ օլմասըյլա, թարիֆ օլուսմագ ոուրէթտէ
միւէսսիր պիր մէնգարէտէ հաղըր պուլունտու : Շէօյ-
լէքի Կոսթօն՝ Բօղու գուճաղլամըշ օլուպ, գալպի իւ-
զէրինտէ սըգաղըր հալտէ, հընչգըրտաեարագ, վէ պու-
սէլէր վէ կէօզ եաշլարըյլա եիւզիւնիւ մալամալ ի-
տէրէք :

— Բօլին... Բօլին... գըղըմ... տէյի թէքրար-
լամագտա իտի :

Գօնթէս. — (Մահգուզիյեթլէ) Պու տէֆա շիւպհէ
վթմէեօրսունուզ, տէյիլ մի :

Կասթօն, տողրուտան տողրու գօնթէսէ՝ ճէվապ վերմէքսիզին շէօյլէ տէվամ իթտի:

— Ա՛հ, սէնսին... էվվէթ, սէնսին... նիհաեթեանըմտա պուլունուեօրսուն... Բօլինի՛մ... նէ՛ գաւար կիւզէլլէշմիշսին... պէն ալ սէնի պու ոըֆաթտա պուլաճաղըմը թէխայեիւլ իտիեօրսում:

Բօղ. — Ա՛հ, պապաճըղըմ... :

— Էվվէթ, պէն սէնին բէտէրինիւմ... սէնի սէվէն վէ սէնի պէքլէմէքտէ պուլունան պապանըմ... Սէվ կիւլիւ էվլատըմ, տիթրէեօրսուն... պէսպէլլի պէնիւմ տիվանէ օլտուղումու սանա պէեան իթմիշ օլտուղլարընտան, պէնտէն գօրգուեօրսուն:

— Խայր, պապաճըղըմ, գօրգումաօրսում, վէ պախ թիեարըմ:

— Ա՛հ, սէնին շու լաթիֆ սէտանը իշիթմէքլիք՝ պէնիւմ իշին նէ՛ տէրէճէ մուճիպի մահգուզիյեթ տիր... սէսին՝ սիման կիպի թաթլը տըր... վէ գալպկեաճըմա գաւար թէէսսիր իթմէքաէ տիր... Օ՛հ, սէօյլէ, տախիմա սէօյլէ... կէ՛լ, գըզըմ, պասլան իլէ կէ՛լ, սէվ կիւլիւ գըզըմ:

Պու սուրէթլէ Կասթօն՝ դօլունու կէնճ գըզըն պէլինէ սարըպ, անը քէնտի օտասընա կէօթիւրտիւ, վէ օրատա, քէնտի եանընտա, պիր դօլթուգլու իսկէմ լէտէ օթուրթտու, վէ իքի էլինի՝ քէնսի էլլերի տէրունինէ ալտը:

Դեթթէս տէ անլէրին արգասընտան կիթտի:

Բօղ՝ պաշընը բէտէրինին ումուզու իւզէրինէ տատաթտըզնտա, Կասթօն՝ նիւմ սէսլէ շու եօլտա քէլամա ազազ իլլէտի:

— Պու հալ՝ նէ՛ գաւար խօշնուտիեթի մուճիպ

տիր, Երիմի սէնէլիք մուհապպէթիմ, թէվէճճիւհիւմ, չու տազըգատա հէբ սլիր արաեա կէմէքտէ տիր, Վաղթիյլէ, եանի շոճուգուղուն զէմանընաա, գունաղըմ սէնին պէշիկին իտի. . . սաաթլարճա սանա պագար իտիմ, սէնինլէ լագըրտը իտէր իտիմ, սէնի էօբէր իտիմ, վէ սէն «պապա, պապա» տիեէրէք, գօլլարընը պօղազըմա սարար իտին. . . իմտի, սէվկիւլիւ գըզըմ, շիմտի տէ օլ վագըթքի կիպի պէնի պուս իյլէ :

Կէնճ գըզ՝ գօլլարըյլա Կաթթօնուն պօղազընա սարըլսլ, եիւզիւնիւ պուս իթտի, վէ Կասթօն տաթի,

— Գըզըմ, նէ՝ գատար կիւզէլ, նէ՝ տէրէճէ խայր-խահսըն. . . պէնի սէվէճէքսին, տէյիլ մի, տէարի :

— Պապաճըզըմ, զաթէն սէնի սէվէրիմ :

— Ա՛հ, հէր շէյ կէչտի. . . օլ մէշոււն կէչմիշ զէման ունուտուլտու. . . քէնտիմի պուլտում :

Մատամ Գուրազիէֆ. — (Բէնտի քէնտիեէ.) Աճապա հագըգէթէն քէսսլի իֆագաթ մը իթտի. աճապա գըզընըն հուզուրու՝ պու միւճիզէեի թէչմինէ քեաֆի՞ մի յլտու :

Կասթօն. — (Բէլամա չու եօլտա տէվամ իյլէտի.) Էվվէթ, պէն մէճնուն օլտում. . . պունու պիլիեօրում. . . հիսս իտիեօրում. . . լաքին պու տիվանէլի-կիմ կէչտի. . . միւէպպէտէն խիթամ պուլտու : Իշթէ, Բօլլին, նասըլ սաքին օլտուղումու կէօրիւեօրում, սէնին սաեէնտէ ագըմ պաշըմա կէլտի : Գը՛զըմ, արթըզ պէնի թէրք իթմէեէճէքսին, տէյիլ մի :

— Ասլա. . . Էկէր կիտէճէք իտիմ իսէ, կէլի՞ր մի իտիմ :

— Գը՛զըմ, զայսլ իթմիշ օլտուղում տաաոթթիմի, սէն, հալընըզ սէն պանա իհաոթ իտիեօրում. . . ֆագաթ

խայր, խայր, պէն հագգսըզըմ, նանքէօրում. . . տի-
կէր պիր գատըն տա վար տըր քի, անը ասլա ունու-
տամամ, զիրա էկէր օ օլմասա իտի, չիմտի թիմարխա-
նէ տախիլինտէ ճան վէրմէք հալինտէ պուլունաճագ
իտիմ։ Օ գատընըն պանա կէօսթէրտիկի ասարը թէ-
վէճճիւհ վէ ուպուտիյեէթ հիսապսըզ տըր։ Օ գատըն,
պանա, հիւրրիեէթիմտէն պաշգա, գըզըմը տախի իես-
տէ իյլէտի։ Իմտի, հէր շէյի քէնտիսինէ պօրճու-
եում. . . համո օլսուն քի, օ պէնիմ սատտէթիմի մու-
ճիպ օլտուղու կիպի, պէն տէ սէնին սատտէթինի մու-
ճիպ օլմագլա պէրապէր, օ գատըն հագգընտաքի պօր-
ճումու իյֆա իթմիշ օլուեօրում։

Ըօզ, բէտէրինին պու սէօզլէրինին էհէմիլեէթինի
թագտիր իթտիկինտէն, տիթրէտի, վէ նագարը տիգ-
գաթը գօնթէսէ աթֆ օլունտու։

Մատամ Գուրավիէֆին մոնէատար սուրէթտէ պա-
գըշընտան, «Վալիտէնիզի գուրթարմագ լագըմ օլ-
տուղունու ունութմանեըն» տիմէք իսթէտիկի անյաշը-
լըեօրում։

Ըօզ. — Պապաճըզըմ, իլէրուտէ պու մատտէ հագ-
գընտա կէօրիւշիւրիւզ։

Կասթօն. — խայր, խայր, կէրի պրագմանա նէ՞ սէ-
պէպ վար տըր։ Պէն վատ իթտիմ, վատըմը իճրա իթ-
մէք իսթէրիմ։ Հաեաթըմըն է՛ն կիւզէլ կիւնիւնիւ գօն-
թէս Գուրավիէֆէ պօրճուեում, չիւնքի էկէր գօնթէս
օլմասա իտի, սէնի ասլա կէօրէմէէէք իտիմ։ Գօն-
թէս՝ համիյեէթ սահիպի պիր գատըն օլուպ, էկէր
եագընտա ճէնասլը Ալլահ պէնի ճէլպ իտէրսէ, քի պու
տա իճթիմալին խարիճինտէ տէյիլ տիր, մէզպուրէ,
պէնիմ եէրիմէ սէնին եանընտա գալմտեա լաեըգ պու-

լունմագտա տըր, զիրա պէն ինթիւեար օլտուղունտան,
արթըգ ուղուն միւտտէթ եաշաեամամ:

— Պապաճըղըմ, նէ՞ տիւօրսուն:

— Սիննիմտէն էվվէլ ինթիւեարլանտըմ: Մէշագգաթ
սէնէլէրի իքի գաթ սաեըլըր: Պէնիմ չէքտիկիմ միհն
ու մէշագգաթ իսէ, տէրէճէի նիհաէեէ վարմըշ տըր:
Սէնին եանընտա պրագմագ իսթէտիկիմ՝ պիր վալիտէ,
հագըգի պիր վալիտէ, խայրխահ պիր վալիտէ տիր:

Րօզուն թէքմի վիճուաու, տէհչէթինտէն նաշի
պուզ կիպի տօնուեօրտու: Տօպէրիվ պիր ազ սիւ-
քիւթտէն սօնրա,

— Սէվիւլիւ գըղըմ, էյիիքտարըմըն եէկեանէ էվ-
լատը պանա տիլտատէ օլմուշ օլտուղունտան, մատամ
Գուրավիէֆին սէնի քէնտի օղու իշին իսթէմէսի՝ պէն-
ճէ պիւեիւք պիր իլթիֆաթ տըր: Պու իզտիվաճլա
ֆամիլեալարըմըզ արասընտա իրթիպաթ վէ գարապէթ
հասըլ օլաճաղը կիպի, պէնիմտէ, տէյնիմի իյֆա իթ-
մէքլիկիմէ ճէնապը հագգ միւսաատէ իթմիշ օլաճագ
տըր, տէտի:

Րօզուն պէյնգի սօլտու վէ քէնտիսի տիթրէտի:

Կասթօն իսէ, պու հալտէն միւթէէսսիր օլարագ,
վէ գըղընըն եիւզիւնիւ միւքէրէրէն պուս իտէրէք,

— Սէվիւլիւ էվլատըմ, պէյնգին նի՞ջին սօլտու:
նի՞ջին ֆէնալըգ հիսս իթաին. կիւճիւնէ կիտէճէք
նէ՞ հարէքէթտէ պուլունտում: Րէճա իտէրիմ, գը-
ղըմ, ճէվապ վէր, տէտի:

Րօզ. — (Քէսիք պիր սէտա իլէ.) Պու խուսուստա
իլէրուտէ կէօրիւշիւրիւզ, պապաճըղըմ, օլ վագըթ
գալպիմի սոնա աշարըմ, սէն տէ գըղընըն գատէրինի
գարարլաշտըրըրսըն:

Գօնթէս. — (Հէման թէհտիտավէր պիր թարզ իլէ.)
Գըղըմ, ճիւմէմիզի պաթիեան գըլաճագ օլան վէ
բէտէրինիզ թարաֆընտան շէտիտէն թէմէննի իտիւ-
մէքտէ պուլունան պիր գարարը թէհիսի իթմէք մու-
վաֆրգը մասլահաթ տէյիլ տիր :

— Ֆազաթ մատամ...

Գօնթէս. — Շուռու տա խաթըրընզա պրագըրըմքի,
օղլունուն՝ հագգընզտաքի մուհապպէթի շէտիտէսինի
ուռու.թմագըղընզ զալիմիք տիր :

Բօզուռն սապր ու թէհամիւլէ արթըգ իգթիտարը
գալմահարագ,

— Մատամ, օղլունուզուն պէնի սէվմէսի գապիլ
տիր, լաքին պէն անը սէվմէմ, վէ սէվմէօրունմ, տէյի
պէեան իյլէտի :

Կասթօն, իշպու սէօզլէրի իշիթտիկինտէ, պու թարզ
գաթի պիր թէլէֆֆիւզ ալթընտա քէտէրի ազիմ մէվ-
ճուտ օլտուզունու տէրք իտէրէք, պաշտան աեաղա
գատար տիթրէտի, վէ Բօզուռն էլլէրինի՝ տիթրէմէք-
տէ օլան քէնտի էլլէրի տէրունինէ ալըպ, վէ կէնճ գը-
զը սուրէթի հիմաեթքեարտնէտէ կէօքսիւնտէ սը-
գարագ,

— Գըղըմ, սէն անը սէվմէօրմուսուն, տէյի սօր-
տու :

— Խայր, պապաճըղըմ, սէվմէօրունմ :

— Հալպու քի քէնտիսինի թանըօրսուն :

— Էվվէթ, թանըրըմ :

— Իհթիմալքի քէնտիսինի սըգ սըգ կէօրմէքլէ, վէ
անըն եանընտա եաշամագլա, կիւնիւն պիրինտէ մէր-
գում հագգընտա իզհարը մուհապպէթ իտէպիլիսինի
Բօզ. — (Նէֆրէթլէ.) Ասլա, ասլա :

Մատամ Գուրավիէֆ պու արա հիտտէթ ալէամէ-
թի, կէօսթէրտի, վէ Կասթօն՝

— Գըզըմ, պէր տիկէրինէ մոհապալէթիօն մի վար
տըր, տէյի սօրտու :

— Էվվէթ, էզճան ու տիլ պիր տիկէրինի սէվէրիմ,
վէ պուրատա պանա ճէպրէն գապուլ Խիթիրիլմէք իս-
թէնիլէն իզտիվաճ, միւտտէթի հաեաթըմտա մէյեու-
սիեէթիմի օլէտպաթլըզըմը մուճիպ օլաճագ տըր :

Կասթօն. — Սէնի իճպալի մը իթմէք... միւտտէթի
հաեաթընտա մէյեուսիեէթինէ սէպէօպ մի օլմագ...
խայր, խայր, պու հալէ սէպէպ օլմագտան իսէ, թէր-
քի հաեաթ իթմէկի թէրճիհ իյլէրիմ, իմտի, մատէմքի
պու իզտիվաճը իսթէմէեօրտուն, օլմասըն :

Գօնթէս. — (Սէրթ պիր սէտա իլէ.) Եանըլլեօրտու-
նուզ, աչիզիմ Կասթօն, պու իզտիվաճ իճրա օլունմապ
լազըմ տըր :

— Աճալիպ, էվլատըմալէտպաթ մը օլմալը, վէ բէ-
տէրինէ գապուշտուպու կիւնէ լանէթ մի օգուճալը տըր :

— Էվվէթ, սիզի տահա պիւեիւք պէլիեէլէրտէն,
թահա պիւեիւք մէյեուսիեէթլէրտէն վէ էպէտի իզ-
թիրապը գալպտէն գուրթարմագ իչին, իչպու իզտի-
վաճ իճրա օլունմագ լազըմ տըր : Բօ'լին Տօպէրիվ,
պէեան իթտիկիմ լիւզում վէ մէճպուրիեէթին գաթի
օլտուզունու սիզ բէք էյի պիլմէլիսինիզ. հալպուքի
պու խուսուսոն ունութտուզունուքա թէաճճիւպ իտի-
եօրում :

— Ալլահ աչգընա օլունն, սուս օլուն, սուս օլուն,
պէն հիչ պիր շէյի ունութմասըմ :

Կասթօն. — Լաքին պէն՝ հէր շէյի պիլմէք, անլա
մագ իսթէրիմ :

Գօնթէս . — Բէք ալէա , հէյ շէյի պիլէճէքսինիդ . — Տի'նլէեին :

Րօզ . — Խայր , խայր , սէօյլէմէերն :

Կասթօն . — Նէ'տէն դօրգուէօրսուն :

Րօզ . — Քէնտիմ իշին հիշ պիր գօրգում եօգ տուր :

Կասթօն . — Տիմէք պէնիմ իշին գօրգուէօրսուն , եօգսա քիմին եանընտա եաշպէօրսուն իսէ , անըն իշի'ն մի գօրգուէօրսուն . եանի օ դատըն իշին քի , պունուն խային վալիտէսի պանա պունճա ճէվր ու ճէֆա շէք-տիրտի , վէ նիհանէթ քէնտիսի տէ , պէնի թէրք իտէ-րէք , օ խային վալիտէսինէ ալչադճա իթտաթտա պու-լունտու : Տահա աջըգ սէօյլէեիմ , վալիտէն իշի'ն մի գօրգու հիսա իտիէօրսուն :

Րօզ . — (Գօնթէսէ խիթապ իտէրէք .) Ա'հ , մատամ , պու եաբաըղընըգ՝ պիւեիրէք պիր Ֆէնալըգ տըր :

Գօնթէս . — (Սէրթ պիր թէլէֆֆիւզլէ .) Բէտէրինի-զին հէյ շէյի պիլմէեէ հագգը վար տըր : Էվվէթ , Բօ-լին Տօպէրիվ պիր կէնճ քիմսէեի սէվիէօր իսէ տէ , իդ-տիվաճլարը միւմքին տէյիլ տիր :

Կասթօն . — Նի'շին :

Գօնթէս . — Զիւնքի օ կէնճ քիմսէ՝ Թէրէզ Տօմօնդն զէվճինին օլլու տուր :

Կասթօն . — Եիւզիւնիւ էլլէրի տէրունինտէ կիզլէեէ-րէք , պօղուգ պիր սէտա րէֆ իթտի , վէ կէնճ դըզ մէրզումա սարըլարագ ,

— Պապաճըղըմ . . . պապաճըղըմ . . . տէյի պէքան իյլէտի :

Կասթօն . — (Պաշընը գալտըրարագ .) Ա'հ , օ պէնի ունութմուշ օլան վէ պանա խիեանէթ իթմիշ պուլու-նան օ գատըն պիզիմ շէյթանըմըգ տըր քի , դըզըն ըն

քէնտի գէվճինին օղլու իլէ մուաշէգէ հասըլ իթմէլէ-
րինէ միւսաատէ իթմիշ տիր :

Գօնթէս . — Էվվէթ , պու իզտիվաճ միւմքին տէյիլ
տիր : Եօդսա թէքմիլ հազըգէթի , վէ դայիմ վալիտէ-
սի օլաճադ գատընըն սէվապըզը ահվալինի տօզթօր տը
Հօրպագըն օղլունա պիտիրմէք իգթիդա իտէր . օ տա
պու ահվալի աշլատըզը հալտէ , չիւպհէ եօգ տուր քի ,
իզտիվաճ թասափվուրու հազգընտա իսրար իթմէհէճէք
տիր : Պու խուսուստա , մէրգումուն բէտէրի , եանի

Թէրէզին գէվճի նէ՞ տիեհէճէք տիր :

Բօզ . — (Մէյեուսիեթի արթարագ .) Պապաճըզմ ,
պէնի հիմաեէ էթ :

Կասթօն . — (Շիտտէթլէ .) Խայր , Բօլին ասլա Փէ-
տա իտիլմէհէճէք տիր : Գալպինտէ տսարը մուհապ-
պէթ օլան պիր քիմաէ իշին , հէմ սէվալիլի շախսըն
օլմամագ , հէմտէ սէվմէտիլի պիր քիմաէնին զվճէսի
օլմագ կիպի իքի տիւրլիւ իշքէնճէ չէքմէքլիք հիշ պիր
վազըթտա հայիզ տէյիլ տիր : Էկէր գըզմ , ինթիխաս
իթմիշ օլտուլու քիմաէ իլէ էվլէնէմեօր իտէ , գալպի-
նին հազը իթմէտիլի քիմաէ իլէ տէ էվլէնմէհէճէք
տիր :

Բօզ . — Օ՛հ , պապաճըզմ , թէչէքքիւր իտէրիմ :

Գօնթէս , պու տրա դաեթթ հիատէթ իշինտէ օ-
լուս , Բօզա իրթապէն ,

— Ֆադաթ նիշանլընըզ պուլունմուշ օլան քիմաէեէ ,
վէրէճէկին ճէվապը րէտաի նասըլ իյդահ իտէճէքսի-
նիզ , տէտէ :

Բօզ . — Բէտէրիմի պուլմուշ օլտուլումու , վէ պլնիմ
գաւտէրիմէ եայլընըզ քէնտիտի հաքիմ օլաուլու հալտէ ,
իզտիվաճըմա մուխալիֆէթ իթտիկինի պէհան իտէրիմ :

Կէնճ գըզ, գօնթէսէ տօղրու իլըլէեհէրէք, չէօլէ իլափէ իթաի.

— Պոս հալտէ, մատամ, վալիսէմէ գարչը իզհարը ատափէթէ սէպէպինիզ գալմամըշ տըր, շիւնքի օ սիզին հէր իսթէտիկինիզի եարմըշ տըր, Քէնտիսինէ, «Գըզըշ նըզ օլլումիլէ էվլէնմէեօր, պէն տէ սիզի մահվ իտէ-ճէեիմ» տիեէմէզօինիզ, զիրա պուստան պէօլէ պէն, եալընըզ բէտէրիմին էմրինէ թապիւրի:

Գօնթէս. — (Թահգիրամիզ պիր թափր իլէ.) Շիւքրանիյեթ տէշնլէրինի խֆա իթմէք իսթէեհէն պիր թա-զըմ նանքէօրլար գարչըսընտա պուլունտուլումու կէս. ըրիւեօրում:

Կաթթօն. — (Հէեհէճան իլէ.) Նանքէօրլար մը... պու սէօզիւ սէօյլէմէեին... խայր, խայր, պէն նանքէօր տէշիլիմ... հէր շէյի սիզէ պօրճլուեում... հէր շէյի պիլիւրիմ, վէ գըզըմը ֆէտա իթմէքսէն ղայրի պէն-տէն հէր իսթէտիկինիզի թալէպ իտէպիլիւրսինիզ, Գա-նըմը իսթէեին, սօն տամլաօընա գատար սիզէ վէրի-րիմ, լաքին գըզըմըն պէտպալսթլըզընը իսթէմէեին:

Գօնթէս. — (Քէնտի բէնտիեէ.) Տափաըն պաշգա պիր եօլ իլէ գազանմաեը տիւլիւնմէլի. (Պատէհու ա-լէնի սուրէթտէ վէ սէսինի միւլայիմէթէրէք.) Սիզի մէյեուս իթմէք իսթէմէմ, վէ իբի ֆամիլեա արասըն-տա իրթիպալթ հասըլ իթմէք արզումու թէրք իտէշ

րիմ... պու խուս շատա եալընըզ օղլու մփէտա օլաճագ
խսէ տէ, նէ՛ չարէ... Ազիզիմ Տօպէրիվ, պէնիմէ վա-
զը օլան թէահիւտիւնիւզիւ քէէնլէմէէքիւն ատա ի-
տէրիմ... մա՛տմազէլ Բօզ, սիզտէ սէրպէսթսինիզ:

Կէնճ գըզ, գօնթէսին պու սախթէ լիստննա ալ-
տանարագ,

— Ա՛հ, մատամ, սիզի լաեըզըլա թագտիր իտէ-
մէտիկիմ իշին աֆվընըզը րէճա իտէրիմ: Սիզ խայրխահ
պիր գատընսընըզ իմտի տիզ իւզէրինէ կէլէրէք, թէ-
չէքքիւրաթըմը թագտիմէ միսարաաթ իյլէրիմ,
տէտի:

Կապթօն. — Պէնտէ պիւթիւն գալպիմէ սիզէ խայր
տուսսը օգուրում:

Պիրտէն պիրէ մէրգում միւթէֆէքքիր պիր հալ
քէսպ իտիպ, պիր ազ սիւքիւթտէն սօնրա,

— Բօլինին սէրպէսթ օլմասը՝ ալէա, լաքին պու
գատարը քեաֆի տէյիլ տիր: Բօլին՝ մէսուտ տախի
օլմալը տըր, տէյի պէեան իյլէտի:

Բօզ. — Էֆէնտի բէտէր, էկէր սէն քէսպի սիւքիւնէթ
իտէրսէն, վէ էկէր պէնիմ հուզուրում, սէնտէ թէ-
պէսիւմ հասըլ իտէրսէ, օլ վաքթթ քէնտիմի պախթի-
եար ատա իտէճէեիմ:

Կապթօն իսէ, գըզընա ճէվապ վէրմէեիպ, վէ պէլ-
քի տէ անըն սէօզլէրինի իշիթմէեիպ, քէնտի միւթա-
լէաթընա շու եօլտա տէվամ իյլէտի:

— Պէն՝ Բօլինիմին մէսուտ օլմասընը իսթէրիմ, վէ
մէսուտ տա օլաճագ տըր... Բախնէտար օլմուշ օլան
պիր գալպին ճէֆասընը բէք էյի պիլիրիմ... իմոի
պէնիմ պէօզլէրիմոնէն ազմըշ օլան եաշլարը ճէնապը Ալ-
լահըն գըզըմտան էսիրկէմէսի՝ թէմէննիեաթըմըն է՛ն

պաշլըճասը տըր... Բօ՛լին, գը՛ղըմ, սէվտիկին քիմսէ իլէ էվլէնէճէքսին:

— Պա՛պաճըղըմ, նէ՞ տիեօրսուն:

— Տէտիկիմ չէյ՝ միւմքին վէ դօլայ տըր:

— Նա՞սը:

— Սէնին իզտիվաճընա մանի օլան խուսուս՝ Կաս-թօն Տօպէրիվին վէ Թէրէզ Տօմօնուն գըզը օլմագըղըն տըր, տէյի՞լ մի:

— Է՛յ:

— Վէլատէթինին սըրընը՝ պիզտէն, եանի վալի-տէն իլէ գօնթէս Գուրափիէֆտէն դայրի քիմսէ պիլ-մէզ, տէյի՞լ մի:

— Էվվէթ, քիմսէ պիլմէզ:

— Վէ քիմսէ տէ պիլմէսէճէք տիր. — Պէնի ասլա բէտէր թէսմիսէ իյլէմէմքիկինէ, վէ պէնիմատ սէնի գըզըմ թէսմիսէ իթմէմէքիկիլմէ մուվաֆֆազսթ ի-տէրիմ. — Բէտէրիք հազգըմտան ֆէրաղաթ իտիեօ-րում, անլաեօ՞րմուսուն: Սէնի ինքեար իթմէքլէ, հազգընտաքի մուհապպլթիմին զիեատէլիկինի կէօս: Թէրիեօրում... Իմտի քէնտիլէրինի թէրք իթմիլ օլ-տուղուն քիմսէլէրին նէզտինէ ավտէթ էթ: Ումում իչին, եինէ սահլպսիզ վէ բէտէրսիզ պիր գըզ մագա-մընտա գալ... վէ պէն օլմասու իտիմ, քիմին զէվճէսի օլաճագ իտին իսէ, եինէ անըն գէվճէսի օլ... հա՛յտէ, գը՛ղըմ, կիթ... սէնի սէվտիկիմէ էմին օլ...:

Կասթօն, պէօյլէ տիեէրէք, Բօզու եօլա գօյմագ իւզրէ իքէն, պիրտէն պիրէ լէճէսի թէպտիլ օլուպ, աթիտէքի սէօզլէրի իրատ իթտի:

— Պիր ազ սահա պէքլէ... սէնի թէմալյլէ մէ-սուս վէ պախթիեար գըլմագ իչին, առափէթիմի վէ

ինթիզամ արգուլարումը պէրթարաֆ իթմէք... աֆվ
իթմէք... վէ քէնտի սէպէպլէրիյլէ պունճա ճէվր ու ճէ-
ֆա չէքմիշ օլտուղումիքի գատունլարը, խուսուսիյլէ,
քէնտի միւրատըմա լալմէն, պու կիւնքի կիւն պիլէ
պէնիմ իշին մուպգէղ օլան գատունը կէօրմէք... վէ
սէվապըղը ահվալ հագդընտա տիլսիղ օլաճաղըմը, վէ
պիւթիւն ալէմ իշին էօլմիւշ մադամընտա պուլունա-
ճաղըմը, վէ պէնիմէ պիւրլիքտէ, կէշմիշ զէմանըն տա-
խի էօլմիւշ օլտուղունու քէնտիլէրինէ սէյլէմէք իս-
թէրիմ: իմտի, պուրաեա կէլմէլէրի իշին քէնտիլէրինէ
պիր թէգքիւրէ եազ, վէ սէյլէ քի, իքիսի տէ վազըթ
կէշիրմէեէրէք պուրաեա կէլսինլէր... եա'զ, գըղըմ եա'զ:

Կասթօն, պաւ սէօզլէրտէն սօնրա, հէեէճանը ար-
թարագ, Բօզու, գօլունտան թութուպ, իւզէրինտէ
միւրէքքէպ, գալէմ վէ քեաղըտ պուլունան պիր մա-
սանըն եանընա կէօթիւրտիւ, վէ եիւրիւրքէն, «եա'զ,
եա'զ, եա'զ» տէյի թէքրարլամագտա իտի:

Կէնճ գըղ օթուրուպ պիր գաշ սաթըրտան իպա-
րէթ պիր թէգքիւրէ եազտը, Կասթօն՝ մէզպուրէնին ու-
մուզունա տօղրու էյիլմիշ օլտուղու հալտէ, պու եա-
զըլըշա տիգգաթ իթտի, վէ մատամ Գուրապիէֆին տօ-
տագլարընտա իսէ, ատապէթ վէ մուզաֆիէրիեէթլէ
մախլութ պիր կիւլիւմնէմէ հուսուլէ կէլտի:

Բօզ, թէգքիւրէեի պիր մահֆազա տէրունինէ վազ
իլէ, իւզէրինէ, Օթէլ տը Լօրպազտա, մատամ էօթէ-
նի Տօմօնուն իսմինի եազտը:

Պու արա գօնթէս իլէրլէեէրէք,

— Թէգքիւրէեի վէրին կէօնտէրլէիւմ, տէտի, վէ
ֆիլվազը իշպու թէգքիւրէեի ալըպ, եանընտաքի օտա-
եա կիտէրքէն, քէնտի քէնտիեէ:

— Պու թէ չէս պիւժատէ մու վաճառքի աղ ուսնալը մը պիւ
լի եօրառում . . Օ իբի գատընլար՝ Բօղու իթաթա ին-
պար իսէճէքլէր տիր , տէտի :

Պատէհու մատամ Գուրազիէֆ չանը չաւմասըյլա ,
Նիգօրա հէման իչէրի կիրտի , վէ միգպուրէ , մէրգու-
մա խիթասլէն ,

— Պիր արապա իլէ օթէլ տը Լօրպազա կիթ , վէ
պու թէզքիւրէի պիզլաթ մատամ Տօմօնա թէսլիմ
իլէ , ճէվապընա պէքլէ , տէյի պէհան իյլէտի :

Բուսիալը խըզմէթճի թէզքիւրէի տըպ տիշարը
չըզտը , վէ գօնթէս տախի , Կասթօն Տօպէրիվին օ-
տասը եանընտա պուլունան ժարինին օտասընա սէս-
սիգճէ կիրտի :

Ժարի էլան գուլաղընը , գաբու սիւրկիւսիւնիւն
տէլիկինէ տաեաթմըլ օլուպ , իչէրիէի տինլէ մէքաէ օլ-
մասըյլա , մատամ Գուրազիէֆ՝ էլինի մէրգուժուն ու-
մուղընա տաեաթմասընտա , Ժարի՝ թէաճճիւպլէ ար-
գասընա տէօնտիւ :

Գօնթէս . — (Տիւլէրինի սըգարադօ) Չօգտան պէրի՞
մի տինլէ եօրտուն :

Ժարի . — Իպթիտատէն պէրի :

— Տիմէք հէր շէյի իշիթտին :

— Էվվէթ , զիրա պու խուսուտա տէադաւաար օլ-
տուղուժու սիգտէ պիլիւրտինիվ :

— Շիմտի սէն պու շէյլէր հազգընտա նէ՞ տինլիւ-
նիւ եօրտուն :

— Տիւլիւնիւ եօրումքի , իքիմիպտէ , պիր օրման
իչինտէ պուլունուրճասընա սօեուլուգ . . Կասթօն
Տօպէրիվ միւքէմէլէն քէսպի իֆադաթ իթտի , վէ պէ-
ղաեթ գուրնաղ օլան քիւլիւք զըզ իսէ , սէնին թա-

սավվութարընր ճըլգ չըգարմագ իշին , բէտէրինի բէք
ալէա գուլլանապիլմէքտէ տիր :

— Շիմտի , սէնին իթիգատընճա նէ՞ եարմալը :

— Նէ՞ մի եարմալը . . էլսլէթթէ պիր բլանընդ
վար տըր . . պիր ազ էվվէլ շու տէլիքտէն կիւլլմսէ-
տիկինիզի կէօրմէքլէ , պիր թէտպիր պուլմուշ օլտու-
ղունուղու զանն իթտիմ : Պու զաննըմ տօլրո՞ւ մու
տուր :

— Պէլքի :

— Լաքին գըզըն բէտէրի մուվաֆֆագաթ իթմէզսէ ,
թասավվութուռուզ իճրա օլունամագ :

— Վալիտէսիյլէ պիւեիւք վալիտէսի վար տըր :

— Անլէրի մահվ իտէսիլէճէկինիզ տէրքեար իտէ
տէ , նէ՞ ֆաիտէ հասըլ օլուր : Միրասս սահիպէսինին
օղլունուզ իլէ էվլէնմէսի՝ անլէրին էլինտէ օլմսեըս ,
եալընըգ բէտէրին էլինտէ տիր : Սիզին , մէրգումէլէր
իւզէրինտէքի նուֆուգունուզ , Բօլինին , Բընէ տը Լօր-
պագ իլէ էվլէնմէսինի մէն իթմէքտէն իպարէթ տիր :
պիւ տա սիգէ մահուտ միլեօնլարը գագանտըրամագ :

— Լաքին պէն օ միլեօնլարը էլտէ իտէճէեիմ :

— Նասըլ :

— Կէլէճէք օլան գատընլարըն վասըթասըյլա : Շէօյ-
լէքի մատամ տը Լօրպագ , իսթիեարը սիւքիւթ իթ-
մէքլիկիմ , վէ քէնտիսինի գէվճինէ զումմազլամամագլը-
ղըմ իշին , մատամ Տօմօնուն եարտըմըյլա , Բօզուն ի-
թասաթը գաթիեէսինի իսթիհասալ իտէսիլէճէք տիր ,
վէ Բօզ տախի , վալիտէսինի գուրթարմագ իշին , Կաս-
թօն Տօպէրիվտէն մէմուլ իթմէտիկի գուվվէթ վէ ճէ-
սարլթի պուլտուղունտան , վէ օ սաեկտէ պանա
մուխալիֆէթէ ճէսարէթինտէն էվվէլ նասըլքի քէնտի-

սինի ֆէտահէ հազըրլանմը իտի իսէ, եինէ էօյլէ քէն-տխինի ֆէտա իյլէեհէք տիր:

— Գապիլ տիր:

— Շիմտի սաաթ գա՞ տըր:

Ժարի, չըմինէ իւզէրինտէքի սաաթա պաղարազ,

— Սէքիզ տիր, տէյի ճէվապ վէրտի:

— Հէր կիւն պու սաաթտա կաթթօնա մուայէէն ի-լաճընը վէրիեօրսուէն, տէյի՞ մի:

Ժարի. — (Տիթրէեհէրէք.) էվվէթ:

— Հէր չէյ հազը՞ր մը տըր:

— էվվէթ, հազըր տըր. անճազ Մ. տը Լօրպազըն թափսիէ իթմիշ օլտուղու իլաճը տաամլաթմազ լազըմ տըր, վէ չիշէ տէ քիլիտ ալթընտա տըր:

Գօնթէս. — (Պիր միւտտէթ սիւքիւթտէն սօնրա.) Շիշէյի պանա վէր:

— Բէք էյի:

Ժարի, էվվէլա չիշէյի վէ սօնրա իլաճը գօնթէսէ վէրտի, վէ օտաթի մէքքիւր իլաճտան ալթը տաամլա գաատար ազըթտըղընտան, Ժարի, լէհճէսի սօլարազ,

— Յազաթ պուսուէն նէթիճէսի՝ իֆրաթ ճիննէթ տիր, վէ ճիննէթ տէն սօնրա տա էօլիւմ տիր, տէտի:

Գօնթէս. — Օն պէշ միլեօն ֆրանգը ունութմա... պուսուէն պէշ միլեօնու սէնին օլաճազ տըր:

— Պէշ միլեօն մու. իշթէ չիմտի եօլա կէլտինիզ, Հէր նէ իսէ, նէ՞ ետրմազ լազըմ տըր, անը սէօյ-լէեհին:

— Պէն մէճնուէնուէն եանընա կիտիեօրում. Չանը չալտըղըմ գէման, սէն տէ իշէրի կիր:

— Վէ միւթաու օլտուղու վէճհլէ, կաթթօն Տօպէ-րիվէ իլաճընը վէրէեհիմ:

— Եվ վէթ :

— Բէք է յի :

— Սազըն թէրէտտիւտ կէօսթէրմէեէտին :

— Մատտէ պէշ միլեանա տայիր օլտուղու հալտէ , հիշ թէրէտտիւտ կէօսթէրի՞րմիեիմ : Սիգ պէնի քիմի զանն խոխօրտուեալ : Պունուելա պէրապէր լէք տէ թէէմին օլմամըլըմ տըր :

— Նէտէն վէսվէսէ խոխօրտուն :

— Շուանան վէսվէսէ խոխօրտումքի , էկէր կաթօն էլիմիզտէն գուրիուլուր խտէ , իւմիտէրիմիզ մահվ յաճաղ տըր :

Մատամ Դուրալիէ Գ՝ թահգիրամիզ սուրէթտէ ումուզարընը չ՝ քէէէք , շէրիքինտէն մուֆարազաթլա , կաթօնուն օտաղնա կիրտի :

Օլ էսնատէ պիշարէ հէյքէլթիրաշ՝ դըզընըն եանընտա օթուրմուշ օլուպ , մէզպուրէնին էլլէրինի քէնտի էլլէրի տէրունինտէ սըզարազ , չու եօլտա սէյլէեօրտու :

— Խայ , սէվիլիլիւ դըզըմ , պէյհուտէ եէրէ միւրաւորմա զարըն կէլմէ : Սէն տէ կէօրիւեօրտունքի , պէնիմ էօնիլում արթըզ խիթում պուրմուշ տուր : Պիր ըէտէրին թէլտայիլիւ խտէպիլլէճէկի էն պիւեիւք մէսէրըլլէ պէն նայիլ օլտում : Պուսէլէրինի զապուլ իթտիլիմ կիպի , պէն տէ սէնի պուս իթտիմ , վէ սէնին հուղուրունլա , փիքբիմտէ , ափվ իթմէքիլք միւլաճաղար մուգատտէսէսի հասըլ օլտու : Էկէր սէնին իխթիւտար իթտիլին ֆէտաքետըլըզ զապուլ իթմիշ օլտա խտիմ , պէզաեթ նէֆրէթ հիսս իտէճէք խտիմ... Գէտէր ու էլէմտէն նաշի թաղաթտան տիւշմիւշ օլտու զում , վէ վազթինտէն էվվէլ ինիլիւտընմըլ վէ

իսմ ու սէրվէթտէն մահրում գալմըչ պուլունտուղում հալտէ, սէնին սաատէթինի թէլէմին իթմէքտէն դայրի պիր շէյ եաբամամ, իմտի, սէնին իչին եարապիլէնէք պիր շէյիմ վար իսէ, գոյվէր քի տնը եաբաւում, եանի սէնի, գալպինին ինթիխապ իթմիչ օլտուղու քիմսէնէ ալիտ օլմագ իւզրէ էլիմտէն կէլէնի ինրա իտէեիմ. — Բօլինիմ, սէվկիւլիւ գըղըմ, պէն սէնի նասըլ սէվիեօր իսէմ, սէն տէ պէնի էօյլէ սէվ, վէ սէնի տէրագուչ իյ. լէտիկիմ մուպարէք սաաթը ասլա ունութմա:

Մատամ Դուրապիէֆ՝ պիր բէտէրին քէնտի գըղընա սէօյլէտիկի իչպու միւլէտիր սէօզլէրի՝ պաշընը էյվիչ օլարագ տինրէտի, վէ Կասթօն, քիլամընը իքմալ իթտիկինտէ, գօնթէս, պիր էլէքթրիք չանը տիյմէսինէ բարմաղընը պասաը: Անինտէ Ժարի, կիւմիւշ թէբսի իչինտէ իլաճ իլէ տօլու պիր Ֆինճանը համիլէն իչէրի կիրտի:

Գօնթէս. — Նէ՞ տիրօ:

Ժարի. — Մատամ, թապիպին թափսեէսի մուճիպինճէ, Մ. Տօպէրիվին հէր կիւն պու սաաթտա իչտիկի իլաճ տըր:

Կասթօն. — Տօլրու տուր թէչէքքիւր իտէրիմ, տօսթում... լաքին պու կիւն բէք էյի պուլունտուղում հալտէ, պու ազչամ իչպու իլաճըն Ֆախտէսի վա՞ր մը տըր:

Գօնթէս. — Իֆադաթընըզը թէմաժիլլէ քէսպ իթմէք իչին, պու ազչամ իչպու իլաճա ինթիեաճընըլ տահա գիեատէ տիր:

Ըօլ. — Պու իլաճը քիմ էմի իթտի:

Գօնթէս. — Տօգթօր տը Լօրպագ:

Ըօլ. — (Ահաղա գալգարագ.) Էկէր Մ. տը Լօրպագ:

էմր իթտի խէ, իթաթ իթմէք լազըմ տըր . . էյլէ
պիր հաղիգ թապիպ Եանըլմազ :

Պատէհու մէզպուրէ ֆինճանը ալըպ, պիզգաթ Կաս-
թօնա եազլաշարազ, թաթլը պիր սէտա իլէ,

— Իչ, պապաճըզըմ, պու տէֆա իշպու իւաճը պէ-
նիմ էլիմտէն ալ, տէտի :

Կասթօն՝ ֆինճանը թէպէսսիւմիէ ալըպ, սօն տամ-
լաւընա գատար իշտի :

Պու արա մատամ Գուրափէֆ իլէ ժարի՝ իթիսինին
տէ պէյնզլէրի սօլմուշ օլտուղու հալտէ, եէկտիկէրինէ
պագըրեօրլարտը :

Ըօզ, ֆինճանը եէրէ գօյտու, վէ ժարի, սօղուգ
պիր թէր իլէ գուլազ թօզլարը ըսլանմըշ օլտուղու հալ-
տէ տիշարը չըգտը :

Միւթէազըպէն պիշարէ հէյթէլթիրաշըն վիճուտին-
տէ ճիւզի պիր տիթրէմէ հասըլ օլտուղու կիսի, պիր
ազ էվէլէլ լարլազ պիր հալտէ պուլունան պագըշըն-
տա տախի տուրկուշլուգ հուսուլէ կէտի :

Բընէ տը Լօրպազ, թարիֆ օլունմազ հիտտէթ վէ
մէյեուսիեթթիլէ, վալիտէսինին վէ էօթէնի Տօմնուն
նէզտլէրինտէն մուֆարազաթընտան սօնրա, քէնտի
տաիրէսինէ չըգտը, վէ օրատա եալընըզ գալտըղըն-
տա, հէօնկիւր հէօնկիւր աղլամաեա պաշլատը :

Ըօզ, բէտէրինի պուլմուշ օլտուղու ճիհէթիլէ, օ

մէճնուենուն եանընա կիթմէք իւզրէ , նիշանլըսըյլա վէ . տա պիլէ իթմէքսիզին , մուֆարազաթ իթմիշ իտի , վէ պիթթապի գօնթէսին խանէսինտէ իզամէթ իտէճէ-կինտէն , հէր կիւն , հէր սաաթ վէ հէր տազըզա Սէրժ Գուրապիէ ֆի կէօրէճէք իտի : Տիմէք քէնտիսինի (եանի Րընէեի) սէվմէեօրտու , վէ ապա սէվմէմիշ օլուպ , մու-հապպէթի պուլուհաուզուենու պէեան իթմէսի տէ , տիմէք եալան իտի , վէ օ մէճնուն տա , քէնտիսինի խանէսինէ գապուլ իթտիքտէն սօնրա թէտապի իթմէքտէ պու-լուենան գօնթէսէ շիւքրանիյեթիինի իզհար իշին , Րօ-զու , Սէրժ իլէ էվլէնմէքլիկէ իճպար իտէճէք , վէ շիւպէնէսիզ Րօզ , գօնթ իւնվանընտան վէ օ մասխարա վէ մուզիրր ահմազ սաեէսինտէ հասըլ օլաճազ սէր-վէթի ազիմէտէն ֆիքրի պուլանարազ , քէմալը մէսէր-րէթլէ թէքլիֆ օլուենան իզտիվտճը գապուլ իյլէեէճէք իտի :

Իշթէ Րընէնին զաննիեաթը գապիեէսի պուենտան իպարէթ օլուպ , լաքին քէնտի եէրինտէ քիմ օլսա , պէօլէ զանն իթմէեէճէք իտի :

Պիրտէն պիրէ մէրգոււմ , պաշընը եօգարը գալտը-րարազ ,

— Խայր , միւմքին տէյիլ տիր . քէտէր՝ ագլընը ալթիւսթ իտիեօր , վազը օլան ազպիեաթըմ հազգսըզ վէ տիվանէլիք ասարը աըր , Րօզ քէնտի եէմինինի նազզ իտէմլզ , Բէտէրի , Էէքքմիլ էօմրիւնտէ պիր իշքէնճէ օլաճազ օլան իզտիվաճը գապուլէ գըզընը իճպար իյ-լէեէմլզ , Իմոի քէնտիսինի կէօրիւպ իսթիճվապ իտէճէ-եիմ . . . Թէքմիլ հազըգէթի քէնտի ազպընտան իշիթ-մէք իսթէրիմ , տէտի :

Պէյլէճէ , հէման ազլը պաշընտա օլմտեարազ էվ-

տէն չըզբալ, սիր արապա թուրթուռ, վէ պունռնլա Սէն-Տօմիէիք սօգաղընա կիթտի: Օրատա, Գուրազիէֆ օթէլի էօնիւնտէ էնինէ պոյունա տօլաշմաեա պաշ-լատը:

Էվվէլ էմիրտէ մէզբիւր օթէլէ կիրիպ, գօնթէսի ճէլպ իթմէեր, վէ Բօզու սէվտիկինի, վէ անը քէնտի-սինէ թէսլիմ իթմէլէրի լազըմ կէլտիկինի, Եօգսա Եէ-նիտէն Սէրթի տուէլլօեա տալէթ իթմէք իւզրէ, Էիւ-զիւնէ սիլլէ աշգ իտէճէկինի, վէ տօւէլլօտա մէրգու-մու Էօլտիւրէճէկինի սէօլլէմէեր տիւշիւնտիւ իսէ տէ, պիր ազ թէֆէքբիւր իւզէրինէ վէ քէնտի Հայսիեէթի-նին մուհաֆազասը իշին, իշպու թէշէպպիւտէն կէ-րի տուրտու: Շու գատար քի, Բօզուն, սօնունա գու-աար օթէլտէ, պիր մէճնունուն Էանընտա գալմա-եըպ, էր եա կիճ, Լինէ սօգաղընտաքի օթէլէ ավտէթ իտէճէկինի զանն իյլէսիկինտէն, օ սըրատա մէզպօւրէ իլէ կէօրիւշիւպ, մուհապպէթիւնն իսթիզպալի Հազ-զընտա մէրգումէնին աղզընտան սիր ճէվապ ալմաեը թասսիմ իյլէտի, վէ մուճիպլինճէ ստպր իլէ տօլաշմա-սընա տէվամ իթտի, վէ կէօզիւնիւ տէ գաբուտան սսլա աեըրմատը:

Լաքին վազըթ կէշմէլէ, օրթալըգ գարարմաեա սլաշլատը, վէ սաաթ Էէտի, Էէտի պուշուգ շալաըը Հալտէ, գաբու, անճազ խըզմէթքեարլարըն կիրիպ չըզմասը իշին արասըրա աշըրեօրտու:

Պիր արա արապա գաբուսու աշըլըպ, իշինտէ քիմ-սէ օլմաեան սիր արապա չըգտը, վէ պունուն արա-պաճըսընըն Էանընտա օթուրմուշ օլան վէ էլինտէ պիր մէքթուպ թուրթմադտա պուլունան նիգօլա նամ խըզ-մէքեար քէմալը սիւրաթլէ Լինէ սօգաղընտա տօգթօր

տը Լօրպագըն խանէսինէ կիտիւնէնէ կինի իւթար իթմէսի
իւզէրինէ , արապա սիւրաթլէ հարէքէթէ իպթիտար
իլլէտի :

Բընէ , խըզմէթքեարըն իֆատէսինի իշիթ տիկինտէն ,
աճապա գօնթէսին խանէսինտէ պիր ֆէնալը՞գ մը օլ-
տու , վէ աճապա Բօզ խասթալանտը տա , բէտէրինին
ճէլպինէ լիւզո՞ւմու կէօրիւլտիւ տէյի տիւշիւնէրէք ,
աղլւմ էնտիչէլէրէ կիրիֆթար օլտու , վէ վուգուի հա-
լի անլամագ մէրագըլա , օրատուն կէչմէքտէ պուլու-
նան պօշ պիր արապաեա ըաքիպէն , արապաճըեա ,
օչաբուգ էնտէն կիտէն արապաեա եէթիշ... Լինէ
սօգաղընա կիթմէք իսթէրիմ... սանա երկիրմի ֆը-
րանգ պախշիշ վէրիրիմ տէյի իսթար իթտի : Յիւ
վագը արապա սիւրաթլէ եօլա չըգտը իսէ տէ , էօն-
տէն կիտէն սուսպա ֆէվգէլատէ չաբուգլուգլա գա-
թը մէսաֆէ իթմէքտէ օլտուղունտան , պունա եէթի-
չէմէտի :

Պու սուրէթլէ պիրինճի արապա ազ վագըթտա Լի-
նէ սօգաղընա պիւմուվասըլէ , Նիգօլա , աչաղը էնտի ,
վէ տօգթօր տը Լօրպագըն խանէսի գաբուճոսուեա ,
մատամ էօթէնի Տօմօնու կէօրմէք իսթէտիկինի ան-
լաթտը , վէ մէգպուրէնին պէսլէմէսի վասըթասըլա ,
պիր խըզմէթճինին քէնտիսինէ պիր մէքթուպ կէթի-
միշ օլտուղու խապէր վէրիլտիկինտէ , էօթէնի սար-
սըլտը , վէ մէրգուճ խըզմէթքեարըն իչէրի կիրտիլի-
մէսինի էմր իթտի , վէ Բուսիալը խըզմէթքեարը կէօր-
մէքէ թանըեղպ , Ֆիքրինտէ հասըլ օլմուշ օլան վէս-
վէսէլէրին տողրու չըգմագտա խուկինէ քէնտին-
ճէ գանաաթ հուսուլէ կէլտի , վէ Նիգօլաեա խի-
թապէն ,

— Գօնթէս Գուրավիէֆին ասէմի օլտուղունուպու
թանքօրում. նէ՞ ինթէօրսունուզ, տէյի սօրտու:

Նիգօլա, ճէվասօ օլմագ իւզրէ, Բօզուն մէքթու-
պունու վէրտի, վէ էօթէնի՝ էլի տիթրէեէրէք, մաշ-
ֆազաեք երթըպ, աթիտէքի սաթըրլարը օգուաու:

«Մա՛տամ,

«Բէտէրիմին ետնընտաեւմ. Ալլահըն ինսէթիյէ
բէտէրիմ գուվէյի իտրաքիեէսինի քէսպ իթտի, վէ
պիլտիկի շէյլէրի խաթըրլատը:

«Մա՛տամ, վալիտէմին վէ սիզին սէլամէթինիզի
թէէմին իթտիմ. Բէտէրիմ, կէշմիշ ղէմանըն քէնտիսի
իշին մէվճուա օլմատըղընը վէ սիզտէն կէօրմիւշ օլ-
տուղու ճէվր ու ճէֆատան տօլաեք սիզէ ան սամիմ
աֆվ իթտիկինի պիլտիւրմէք իշին, իքինիզի տէ կէօր-
մէք իսթէօր:

«Իմտի, սիւր սաաթ պիլէ վագըթ կէշիրմէքսիզին
վալիտէմիէ կէլին, շիւնքի սիզի պէքլէօր, վէ սօն տէ-
րէճէ սապըրսըզլըզ իշինտէ պուլունուօր: — Պիլմիշ
օլունքի, մատտէ, սիզին իսթիրահաթընըզ վէ սաա-
տէթինիզէ վէ պէլքի տէ պէնիմ սաատէթիմէ տայիր
տիր...»

«ԲՕԼԻՆ ՏՕՊԵՐԻՎ.»

էօթէնի մէքթուպու թէքմիլէն օգուտուղունտա,
Նիգօլա,

— Մա՛տամ, պէնտէնիզէ պիր էմրինիզ վա՛ր մը
տըր, տէյի սօրտու:

— Սիգ պուրաեա նա՛սըլ կէլտինիզ:

— Արապա իլէ կէլտիմ, վէ գօնթէսին նէզտինէ կէլ.

տիկինիդ հալտէ, պու արապաեը էմրինիդէ իհալէ ի-
տէճէեիմ :

— Բէք էյի, աշաղը էնին վէ պէքէեիմ :

Նիգօլանըն տիշարը չըգմասընը միւթէագըզ, խա-
յին վալիտէ սէրիան սլաշընա պիր շաբգա վէ սըրթընա
պիր մանթօ կիեկինիպ, գըզընըն տաիրէսինէ կիթտի :
Օլ էսնատէ Թէրէզ աղլամագտա օլտուղունտան, էօ-
ժէնի, Րօզուէ մէքթուպուէնու կէօսթէրէրէք :

— Պէյհուտէ կէօզ եաշլարը լազըմ տէյիլ տիր, շու
մէքթուպու օգու, տէտի :

Մատամ տը Լօրպագ մէքթուպու ալտը, վէ եաղը-
սընը թանըմագլա տիթրէտի, վէ պալէատէ զիքր իթ-
տիկիմիզ սաթըրլարը օգուրքէն, եանագլարընտան ա-
շաղը սըճագ կէօզ եաշլարը ագմագտա իտի :

Պատէհու մէքթուպը մէգքիւրու տօտագլարընա
տուեաթարագ :

— Ահ, գըզըմ, սէվկիւլիւ գըզըմ, տէտի, վէ խա-
յին վալիտէ տախի, — Պիզի գուրթարմագ քէնտի վա-
զիֆէսի իտի, օ վազիֆէսինի իճրա իթտի... չիմտի
կէլ, կիտէճէեիզ, տէյի պէեան իյլէտի :

Թէրէզ. — (Բէսիք պիր սէտա իլէ.) Պէնի Կասթօն
Տօպէրիվին եանընա՞ մը կէօթիւրիւեօրսուէնուզ :

— Էվլէթ, չիւնքի օ սաեէտէ սէլամէթիմիզի պու-
լապիլիլիլ :

— Յագաթ Կասթօն պէնի կէօրիւրսէ, պէտուուա
իտէճէք տիր :

— Խայր, չիւնքի գըզըն, եազտըղը մէքթուպտա,
պիզէ աֆիվ իտէճէկինի պէեան իտիեօր : Գըզընըն՝ պի-
զի պիր տուգաղա տիւշիւրէճէկինի զտնն իտէրմիսին :

— Լաքին գօրգուեօրում :

— Գորգմազ՝ տիվանէլիք տիր. նէ՞տէն գորգու-
եօրսուն,

— Պիլմէմ, անճազ գորգուեօրում:

— Սանա թէքրար տիեօրում, կէլ կիտէլիմ, զիրա
կիթմէք լաղլմ տըր:

Թէրէզ, պու տէֆա տա վալիտէսինին էմրինէ ի-
թաաթա մէճպուր օլարազ, քէնտի թուալէթ օտասը-
նա կիրտի, վէ տիշարը չըգմաեա հազըր օլարազ կէլ-
տիկինտէ, մատամ Տօմօն, մազգա սիւրիւքլէկէրէք
կէօթիւրմէք իւզրէ մէրգումէնին գօլթուզունա կիր-
տի, վէ պէյլէճէ իքիսի պիրլիքտէ աշաղը կնէրէք,
նիգօլանըն կէթիւրմիշ օլպուզու արապաեա րաքիպ օլ-
տուլար:

Այնի վազըթտա գաբունուն եանընտա տուրմուշ
օլան պիր արապատան Րընէ տը Լօրպազ աշաղը էնիպ,
մէրգում, կէրչի էօյէ վալիտէսիյլէ մատամ Տօմօնուն՝
Գուրավիէֆին արապասըյլա կիթտիքլէրինի կէօլտիւ
խէ տէ, հարէքէթլէրինէ հիշ պիր մանիա վէրլմէտի:
Շու գատար քի Րօղուն՝ պու շէյլէրէ սէպէպ օլտու-
զունա գանմըշ օլմասը, վէ էր եա կիճ քէնտի գատէ-
րինին գարարլաշաճաղը մուհազգազ պուլունմասը ճի-
հէթլէ, էնտիշէի ազիմէ իշինտէ պուլունուեօրտու, վէ
պիր սրա ֆիքրի օլ տէրէճէ տաղըլտը քի, միւլահազա
թմէք գուվլէթիւնի պիլէ զայպ խտիպ, անճազ, քէյ-
ֆիեթթի րէտէրինէ խապէր վէրէրէք, անըն Րէյինի
ալմազըլըր տիւշիւնտիւ, վէ խանէեէ պիտտուխուլ, օլ
կանատէ քէնտի խուսուսի օտասընտա պուլունան Մ.
տը Լօրպազըն օտասընա քէմալը շիտուլթլէ կիրտի:

Մ. տը Լօրպազ, օղունու, լէհճէսի սօլմուշ, կէօզ-
լէրի հատտէն զիեատտէ աշըմըշ, վէ սիմասը պօզուլմուշ

հալտէ կէօրտիւկիւնտէ, թէաճճիւպիւնտէն նաշի րէ-
ֆը սէտա, իլէ,

— Նէ՞օ րընէ, նէ՞օ օլտուն, տէյի սիւալ իթտի,
րընէ. — (Պօղուգ պիր սէտա իլէ.) Բօ՛գ...

Տօգթօր. — Է՛յ... վալիտէն պանա, Բօղուն, Բօգիէ
չիֆթիլիկինէ կիթմիշ օլտուղունու սէօյլէտի:

— Եալան տըր:

— Նէ՞րէտէ տիր:

— Գօնթէս Գուրալիէֆին խանէսինտէ տիր:

— Լաքին պու աէտիկին տիվանէլիք տիր:

— Հազըգէթի հալի սէօյլէտօրում:

— Ֆազաթ նի՛շին. օրատա նէ՞ իշի վար տըր:

— Թէտալի իթտիկինիզ մէճնուն... Կասթօն Տօպէ-
րիվ տիվանէ՛ նամքէնտի բէտէրի իմիշ:

— Նէ՞ սէօյլէտօրում:

— Տօղրուեու սէօյլէտօրում: Հաթթա վալիտէմ իլէ
մատամ Տօմօն տա մատամ Գուրալիէֆին արապասը իլէ
օրաեա կիթտիլէր:

— Միւմքինսիզ շէյ տիր:

— Պէն կիթտիլէրինի կէօրալում:

— Պանա եալան սէօյլէտիքտէն սօնրա, խապէր
տախի վէրմէքսիզին պրազըպ կիթմէլէրի զարիպ շէյ
տիր: Պունտա հէր հալտէ պիր սըրր մէվճուտ տուր:

— Էֆէնտի բէտէր, պու սըրրը գօնթէսին խանէ-
սինտէ անլաեապիլիլիզ... իմտի պիր տազըգա կէչեր-
մէքսիզին, օրաեա կիթմէմիզի րէճա իտէրիմ, չիւնքի
պէն պու իշտէ պիր ֆէլաքէթ հիսս իտիտօրում:

— Բէք էյի, պիր արապա կէթիրթտիր:

— Պէն պուրաեա արապա իլէ կէլտիմ... աշաղըտա
արապամ տուրուեօր... կիտէլիմ, էֆէնտի բէտէր:

Մ. տը Լօրպագ օղլունա գարչը կէլմէերպ, իբիսի
պիրիիքտէ օթէլտէն հարէքէթ իթտիլէր :

Ժարի, Բօզուն, Փէվգէլատէ ճիննէթի վէ սօնրա
վէֆաթը մուճիպ օլաճագ օլան իլաճը բէտէրինէ վէլ-
տիկինի կէօրտիւկիւնտէ, Կասթօնուն մէմուլին ղայրի
սուրէթտէ վէֆաթընտան տօլաեը տօգթօր տը Լօր-
պագըն թէաճճիւպ վէ հաթթա օլ պապտէ շիւպհէ ի-
տէճէկինի, վէ թահգըգաթը ահվալ գըմնընտա օթէլէ
հիւքիւմէթ մէմուրլարը ճէլպ իլէեէճէկինի, վէ քի՞մպի-
լիր պու թահգըգաթտան նէ՞նէթիճէ հասըլ օլաճա-
ղընը տիւշիւնէրէք, տիւշարը տէհչէթ օլուպ, վէ
պէյնկլի սօլուպ, մէճնունուն օտաորնտան տիւշարը
չըգտը :

Ֆիւվագը Միշէլ Պէրնարըն մասլահաթկիւզարը Բօլ
Կօսէնտէն սիրգաթ իտիլմիշ օլան վասիեթնամէ մա-
տամ Գուրազիէֆին եէտինտէ օլուպ, մասլահաթկիւ-
զարը մէրգուճուն գաթիլի անլաշըլարագ, գաթըլկեա-
հա չըգարըլմահաճաղընը քի՞մ թէէմին իտէպիլիր իտի
ինսան պիր քէրրէ գօրգուեա տիւշար օլուր իսէ,
արթըգ ագլը պաշընտա օլամագ :

Իմտի, Ժարի տէ, օթէլտէն Ֆիրար իթմէզտէ, թէհ-
լիքէլէրին է՞ն աղիմի քէնտիսինէ իսապէթ իտէճէկինէ
գանմըշ օլուպ, չու գատար քի, մէգքիւր վասիեթնա-
մէ իլէ գօնթէսին սանտըղընտաքի պանգնօթլարը վէ
ալթունլարը աշըրմագլա գըշ իրինի չէօզմէի Ֆիքրին-

տէ գարարաչառըրառը, վէ զաթէն գօնթէսին՝ է՛ն մոռ
հիմմ հարագըլա գըլմէթտար էչեսաընը ոագլատը-
ղը մահէլլի տէ պիրթագրիպ անլամըլ օլտուղունտան,
պիր արա, գօնթէսին զայպուսլէթինտէն պիլիսթիֆա-
տէ, էվվէնէն էլտէ իթմիչ օլտուղու անախթարալա վա-
սըթասըլա, կիզլի մահէլլէ կիրտի, վէ թամ օտագը-
գատա էվին գարուսունտա պիր արապանըն տուրսու-
ղունու իշիթմէքլէ, տօտագլարընտա զարիպ պիր թէ-
պէսսիւմ հասըլ օլարագ, քէնտի քէնտիեէ, «Թամ իշ
կէօրէճէք վագըթ աըր» տէտի:

Ժարի, ֆիրարընտան էվվէլ ճէպլէրինի տօլտուր-
մաղլա մէշղուլ օլտուղունտա, կասթօնուն օտապընտա
զարիպ վէ միւտհիչ պիր մէնգարէ վուգու պուլմագտա
իտի:

Պիչարէ կասթօն՝ ֆինճանտաքի իլաճը սօն տամլա-
սընա գատար իշտիքտէն սօնրա, պիրտէն պիրէ քէօթ-
րիւմ հալի քէսպ իտիպ, պագըլը տուրտու, վէ սէսի
տէ չըգմազ օլտու:

Բօզ, էյի պիր ալէամէթ օլմահան պու թէպէտտիւ-
լիւ կէօրտիւկինտէ շաշըրըպ, բէտէրինին եանընտա
տիզ չէօքտիւ, վէ թաթլը թաթլը սէօղլէր սէօյլէմէ-
եէ պաշլատը իսէ տէ, օ պիչարէ՝ գըզընըն հիչ պիր
սէօղլիւնիւ իշիտէ մէօրտու: Նիհաեէթ Բօզ, մէյեուսէն,
գօնթէսէ խիթապ իտիպ,

— Մա՛տամ... մա՛տամ... պագընըզ բէսէրիմէ նէ՞
օլուեօր, տէտիկինտէ, գօնթէս,

— Գօրգմահըն, գըղըմ, իլաճըն թէէսսիրի տիր...
հէր տէֆա սէվիլիլիւ խասթամըզ պու իլաճը իշտի-
կինտէ, այնի նէթիճէ հասըլ օլուր, տէյի ճէվապ վէրտի:

Պիրտէն պիրէ մէճնունը մէրգում, էլէքթրիզ սա-

տէմէսինստէն թահրիք օլունուրճասընա աեալա գալօ
գըպ, տօտագլարը շիտտէթլէ տիթրէմէեէ վէ աղզըն-
տան քէօրիւքլէր ֆըզգըրմահա պաշլատը :

Բօզ իսէ, պու հալի կէօրիւպ, տէհէթի տահա զի-
եատէ արթարագ, բիւճաթ իթտի, վէ օ սէֆիլ հէյ-
քէլթիրաշ՝ թիմարխանէլէրտէ իշիտիլէն վէ ինսանըն
վիճուտինի սարսան գահգահալը կիւլիւշլէր կիպի կիւ-
լիւշլէ, միւպկէմ պագը սէօզլէր իրատ իթտիկինտէ,
պիր գաշ սէֆա Թէրէզ, էօփէնի Տօմօն վէ Բօլին ի-
սիմլէրի իշիտիլտի :

— Խաթըրլաեօրում... խաթըրլաեօրում... — տէյի
պաղըրըեօրում պիշարէ, — գարշըմտա տըրլար... էլ-
լէրինի պանա ուզաթըեօրլար... վէ արտ արտա «Պու
ատէմ մէճնուն տուր» տիեօրլար, Ա՛հ, խաթըրլաեօ-
րում... էօփէնի Տօմօն վէ Թէրէզ՝ պէնիմիշին տիվա-
նէ տիր տէտիլէր... Օլ վագըթ պէն թիմարխանէեէ
աթըրլում... մէճնունլարա մախսուս կէօմլէք կիեին-
տիւմ... երրմի սէնէ սայքի ճան չէքիշէրէք ահ ու էնին
իշինտէ եաշատում...

Բօզ, պու արա, էլլէրինի գալուշտուրարագ, «Պա-
պահըղլմ... պապահըղլմ...» տիմէքտէ իտի իսէ տէ,
պիշարէ իշիտէմէեօրում, վէ մատամ Գուրալիէֆ՝ իճ-
րա իտիլէն օլ միւտհիշ ֆաճիա գարշըսընտա ֆիթուր-
սուզճա տուրուեօրում :

Այնի վագըթտա եանընտաքի օտատտն պիր սէս ի-
շիտիլմէլէ, գօնթէս՝ արգասընա տէօնտիւ, վէ Նիգօ-
լա նամ Բուսիալը խըզմէթքետր գարուեու աշլպ, Թէ-
րէզ տը Լօրպագ իլէ էօփէնի Տօմօնու իշէրի կիրտիրաի :

Բօզ, հէման պուսլարը գարշըլաեարագ, «վալիտէ-
ճիեիմ... վալիտէճիեիմ... կէլին... » տէտի :

Կնսթան, հատուէն զհեատէ բարամադտա օլան
կէօզլէրինի գաբուեա տօղրու աթֆի իթմիշ օլտուղու
հալտէ, վալիտէ իլէ գըզընը կէօրիւր կէօրմէզ, վահշի
ճանվէրլէր կիպի տէհշէթլի պիր նիտա լէֆ իթտի,
վէ եըրթընը ճանվէրլէր միօիլլու պիր սըշրաեըշտա ան-
լէր իլէ գաբուենուն արասընա կէշիպ, մէրգումէլէրին
րիւճաթլարընը պու սուրէթլէ մէն իյլէտի:

Օ խային վալիտէ իլէ անըն գուրպանը օլան թէ-
րէզ՝ տէհշէթլի ազիմէ իլէ տուրտուլար: Բօզ սալսի
տիզ չէօքտի:

Մէճնուն՝ եազաշ եազաշ, վէ գօլլարը աշըլմըշ վէ
էլլէրի պուրուշմուշ օլտուղու հալտէ, մէգըիւր իքի
գատընլարա տօղրու իլէրլէեէրէք, շու սէօզլէրի մէօյ-
լէտի:

— Ահ, նիհաեէթ սիզի պուլտում... սիզի, իքի-
նիզի տէ թանըթօրում: Սէն, թէրէզ, սէն պիր մազ-
լումսուն, ֆազաթ սիզ (էօթէնի Տօմենա) պիր ճէլ-
լատսընը... Պէն՝ թէրէզի սէվիթօրտում... թէրէզ տէ
պէնի սէվիթօրտում... զուրուրիէթլէ, հըրսը շանլա,
վէ աճ կէօզլիւլիւքլէ, պէնի թէրէզտէն անըրտընը,
գալպիմի տէ խուրտէխաշ իթտիքիզ... Շու գէվալլը
գըզըմը, Բօլն Տօպէրիվի տէ աշըրտընը... պէնի
թիմարխանէեէ աթտըրըպ, թէճէննիւն իթտիրտինիզ...
վէ վազթիյլէ իշլէնմիշ օլան խէթանը կիպլէեէրէք, վէ
նամուսու պիր առէմի ալտատարագ, թէրէզի ա-
նընա էվլէնտիրտինիզ... է՛յ էօթէնի Տօմեն, խային վէ
գալիմվալիտէ, իշթէ սիզ, պու ճինաեթլէրին քեաֆ-
ֆէսինի՝ պիւեիւք պիր գայիմ վալիտէ օլմագ վէ գը-
զընը սաեէսինտէ գէֆը ու սէֆա սիւրմէք իշին իր-
թիքեապ իթտինիզ... Պէնի ազըպէթ իւլէմր մէճ-

նունար սըրասընա կէշիրտինիզ. . . իմտի, օ մէճնուն տա չիմտի ինթիգամընը ալաճագ տըր :

Կասթօն՝ պու սէօզլէրի սէօյլէրքէն, քէմայը սէհ- շէթլէ բիւճաթ իթմէքտէ պուլունան խային վալիտէէէ տօղրու ատըմ ատըմ իլէրլէմէքտէ իտի : Պիշարէ Թէ- րէզ իսէ, տիվարա տաեանմըլ օլուպ, տամարլարընտա պիր տամլա պլլէ գան գալմամըլ իտի : Կասթօն պիր ատըմ տաճա ալարագ, ուզուն վէ պուրուշուռ էլլէ- րիկլէ, էօթէնի Տօմօնու պօղազընտան գավրատը :

Խային վալիտէ, պօղուգ պիր սէս րէֆ իթտի, վէ Կասթօն տախի գահգահալը պիր կիւլթիլէ մուգապէլէ իյլէտիկի կիպի, պօղազընը տա հէման մէնկէնէ իշինէ ալըրճասընա էլլէրիլլէ տաճա գիեատէ սըգալը, վէ էօ- ժէնի՝ պօղուլանլար միսիլլու իըրլատըղճա, Կասթօն սըգամասընը քրթըրպը ք վէ գօնթէս, «Միշէ՛լ, Քիշէ՛լ, Թարտըմա» տէյի պալըրտը իսէ Կէ, հիշ պիր ճէվապ ալամատը, վէ Կպթօն կիւլթիսիկէ տէվամ իթտիկի- տէ, իգային վալիտէնին իշի պիթտի, վէ խըրլամասը խիթամ պուլտու :

Մատամ Գուրավիէֆ անինտէ Ժարինին օլասընա տօղրու գօղաթ, լաքին իշէրի կիրէճէկի գէման, Մ. տը Լօրսլագ իլէ օղլունու էշիքտէ կէցրիւպ, տէհշէթի- տէն նաշի բիւճաթ իթտի : Պապպ վէ էվլատ իքիսի տէ հէր շէյի կէօրմիւշէր, վէ հէր սէօզլէ իթթմիլէր իտի :

Գօնթէս՝ տիվարըն պգեունտան սիվիլիպ նապէտիպ օլտգէ, վէ Թէրէզ՝ աեագտա տուրաճագ իգթիտարը գալմատըլընտան, գըզընըն եանընտա տիզ շէօքտի :

Մէճնուն վէ էօթէնի Տօմօն՝ իքիսի պիրլիքտէ եէրէ տիւշտիւլէր :

Օլ էսնատէ խային վալիտէ՝ կիյեթին ալէթիլէ պա-
շը քէսիլմիշ օլան պիր քիմսէ հալինտէ օլուպ, կասթօն
Տօպէրիվ իսէ, մատամ Գուրավիէֆին թէրթիպ իթմիշ
ծլտուղու իլաճըն շիտտէթինէ տանանամաեարաք, թէր-
քի հաեաթ իյլէմիշ իտի...

Զէվալլը կասթօն, նիհաեէթ րուհինի ճէնապը
Հաքգա թէսլիմիթտի... լաքին նիջին աճըմալը օ պի-
շարէեէ քի, վազը օլան աֆվը վէ ֆէտաքեարլըղը իլէ
ինսանիյեէթին մաֆէվգինտէ պիւեիւք պիր էսէրը ճէ-
նապ իպրազ իթտիկի պիր սըրատա, Հաքգ թէալա հաք-
րէթլէրի քէնտիսինի ճէլպ իյլէմիշ, վէ պու սուրէթլէ
մէրգուսուսն շու հիւսնի հարէքէթի՝ նէգտի Պարիտէ
թազտիր պուրուսուսն իտի, կասթօն՝ վազաա քէք չօգ
տգապ ու ճէֆա չէքտի, լաքին համո օլսուսն ճիկէրքա-
րէսինի կէօրէսլիտի, վէ սէվկիւլիւսիւ օլմուշ օլան թէ-
րէզին՝ պիսուշ վէ պիկիւնահ օլտուղուսնու անխեարաք,
շու ալէմի ֆանիեի թէրք իյլէտի:

Մ. տը Լօրպաք, սէսլէրի իշիտէրէք եօգարը չըգ-
մըշ պուլուսնան Րուսիալը խըզմէթքեարա, բօլիւ ճէլպ
իթմէսինի իթթար իթմէքլէ, խըզմէթքեար տիշարը
չըգտը, վէ տօգթօր՝ իֆատէսինէ տէվամլէ,

— Ըընէ, Րօղու վէ վալիտէնի կէթիր... իշիտի-
եօրմուսուսն վալիտէնի տիեօրում, տէյի պէեան իյ-
լէտի:

Թէրէզ վէ Բօզ՝ էլլէրինի պու զաթը մէմուսսիմա-
թա տօղրու ուզաթտըլար, վէ օ տախի եավաշ սէտա
իլէ,

— Վա՛հ զէվալլը, անասընըն չէհիտի օլմուշ... է-
կէր ստատէթինիզ պէնիմ էլիմտէ իսէ, սիդի մէսուտ
իթմէկի ահտ իտէրիմ, տէտի:

Բօզ՝ բէտէրինին նաչը եանընտա գալըպ, աղլա-
մագ վէ տուա իթմէք իսթէեօրտու իսէ աէ, Բընէ
միւսաատէ իթմէկիպ, վալիտէսիյլէ դըղընը պիւրլիքաւ
տիշարը չըգարտը, եալընըՄ. տը Լօրպագ, դօմի-
սէրին վիւոտինէ ինթիգարէն, օ օտատա եալընըզ
գալտը:

Մատամ Գուրալիէֆ՝ պաչընա կէլէճէք Փէլաքէթի
պնլաեարագ, տէհէթի ազիմէ իլէ օրատան ֆիւրար
իթտի, Փագաթ հիջ օլմագուա դըյմէթտար էչեաօընը
գուրթարմագ իւզրէ, պունլարըն մահֆուզ օլտուզու
մահէլին անաթարլարընը արատը իսէ աէ, պուլամա-
տը, վէ պունլարըն չալընմըլ օլտուզունու անլաեալ,
դաղապը շէալտ իլէ կիզլի տալիւէէ գօշտու, վէ հէ-
նգը օրատա պուլունան ժարիւի գաւըլաեարագ, վէ
գապաընըն աչըգ օլտուզունու կէօրէրէք,

— Խըրսըզ, իըրսըզ, տէյի սլաղըրտը, վէ տէրհալ
համիլ օլտուզու բէվօլվէրի շէքմէսինտէ, ժարի տաթի
սիւահլը օլմաօըյա, օ տա բէվօլվէրինի շէքտի, վէ այ-
նի վագըթտա իքիտի տէ սիւահլարընը օթէչլէեիպ,
պիւրլիքտէ, մապթուլէն եէրէ օէրիւտիլէր, վէ իշթէ պու-
վէճէլէ հագգ ու տտալէթի Լիհալիէէ եէրինի պուլ-
տու:

Եարըմ Կաաթ սօնրա հիւքիւմէթ մէյմըրլարը օ-
թէլէ կէլէրէք, մատամ Տօմսնուն պիւր մէճնուն թա-
րաֆընտան պօղուլմուլ օլտուզունու, վէ մատամ Գու-
րալիէֆ իլէ ժարինին տաթի եէկտիկէրինի թէլէ Փ
իթմիլ օլտուգլարընը ֆահգըգ իթալիլէր:

Իրթէսի այ, Բօզ Մատուն, պուլունմուլ պիւր գըզ

մագամընտա, Րընէ պը Լօրպագ իլէ էվլէնտի, վէ Բօլ
Կօսէնին վասիեթնամէսի՝ Ժարինին ճէսէտի իւզէրին-
տէ պուլունուպ, պունուն հավի օլտուղու օն պէշ միւ-
եօն Ֆրանգ՝ Բօլին Տօպէրիվ Թարաֆընտան Թալէպ ի-
տիլէմէեէնէկի ճիհէթլէ, Իեանէի ումումիեէ սանտը-
ղընա Թէսլիմ իտիտի:

Լաքին Րօզ վէ Թէրէզ՝ տօգթօրուն աֆվընա մագ-
հար օլմագլա, մէսուտ վէ պախթիեար օլտուլար:

Սատըգ էմէքտար Վէրօնիք տախի պագըյեէյի էօմ.
րիւնիւ մէսուտէն պունլարըն եանընտա կէչիրտի:

Սէրժ Գուրավիէֆ՝ վալիտէսինտէն գալան սէրվէթի
քիւլիեէ սաեէսինտէ, գումարխանէլէրտէ վէ սայիր
ույղունսուզ մահէլլէրտէ իմրարը էօմրէ հէր վագըթ-
տան զիեատէ սէրպէսթճէ վէ սուհուլէթլէ տէվամ
իյլէտի:

Ղազէթալար, պիր միւտտէթ, ՖԱԼՃԸ Նաթիճանըն
անլաշըլամաղ պիր սուրէթտէ զայալ վէ նապէտիտ օլմա-
սը հագգընտա պահա իթտիլէր իսէ տէ, Բարիս՝ էօյլէ
պիր չէհիր տիր քի, հէր շէյբէք չարուզ ունուտուլ-
տուղու կիպի, պու Փալճը գարը տախի պու կիւնքի
կիւն հէր քէսին Ֆիքրինտէն չըգմըշ տըր:

Գրքի մասին հարցնելու ժամանակը եղավ։

